त्रिभाषा कोशमाला-13

मराठी-हिंदी-अंग्रेज़ी त्रिभाषा कोश

(खंड-2)

(त-ह)

Marathi-Hindi-English Trilingual Dictionary

(Volume-2)

(त-ह)

सत्यमेव जयते

केंद्रीय हिंदी निदेशालय
शिक्षा विभाग
मानव संसाधन विकास मंत्रालय
(भारत सरकार)

Central Hindi Directorate
Department of Education
Ministry of
Human Resource Development
(Government of India)

त्रिभाषा कोशमाला-13

मराठी-हिंदी-अंग्रेज़ी त्रिभाषा कोश
(खंड-2)
(त-ह)

Marathi-Hindi-English Trilingual Dictionary
(Volume-2)
(त-ह)

केंद्रीय हिंदी निदेशालय
शिक्षा विभाग
मानव संसाधन विकास मंत्रालय
(भारत सरकार)

Central Hindi Directorate
Department of Education
Ministry of
Human Resource Development
(Government of India)

पी· ई· डी· 671 (त्रिभाषी)
1000-1989 (उपभंडारी-2)

प्रथम संस्करण : 1992

मूल्य : 358.00 रुपए

प्रकाशक : केंद्रीय हिंदी निदेशालय
शिक्षा विभाग
मानव संसाधन विकास मंत्रालय
(भारत सरकार)
पश्चिमी खंड-7
रामकृष्णपुरम, नई दिल्ली-110066

सर्वश्री वैप एंटरप्राइज़िज़,एच-24, ग्रीन पार्क एक्स्टेंशन, नई दिल्ली द्वारा 1992 में मुद्रित ।

मराठी-हिंदी-अंग्रेज़ी त्रिभाषा कोश

(खंड-2)

(त-ह)

Marathi-Hindi-English Trilingual Dictionary

(Volume-2)

(त-ह)

त

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तकटणे	स·क्रि·	घट्ट आवळणे	कसना, तंग करना	to tighten
	अ·क्रि·	पोट तणावेपर्यंत खाणे	कसकर खाना	to eat so as to stuff the belly
तकटे	न·	दारावरील ताटी	द्वार पर की टट्टी	a curtain on door
तकतकणे	अ·क्रि·	चकचकणे, झगमगणे	चमकना, जगमगाना	to shine, to glitter, to glisten
तकतकी	स्त्री·	कांती, चकाकी, ओप	चमक, ओप	brightness, glitter
तकदीर	न·	नशीब, दैव, भाग्य	तक़दीर, नसीब, किस्मत, भाग्य	luck, destiny, lot
तक्रार, तकरार	स्त्री·	1. फिर्याद	फरियाद, नालिश	a complaint
		2. हरकत, आपत्ती	शिकायत, हर्ज, आपत्ति	objection
		3. भांडण, हुज्ज़त	झगड़ा, हुज्जत	contest, dispute
तक्रारखोर	वि·	भांडखोर	तकरारी	contentious
तकलादी(-दू)	वि·	1. हलका, न टिकणारा	हलका, नकली, घटिया, जल्द टूटनेवाला	flimsy, slight
		2. कसेतरी बनविलेला	जैसे तैसे बनाया हुआ	badly executed or manufactured
तकलीफ	स्त्री·	त्रास, कष्ट, तसदी	तकलीफ, कष्ट	trouble, pains
तकलुपी	वि·	'तकलादी' पाहा	दे· 'तकलादी'	vide 'तकलादी'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तकवा	पुं·	1. ताकद, उत्साह, जोम	बल, ज़ोर, ताकत	power, force, strength
		2. प्रयत्न	प्रयास	effort
		3. उत्तेजन, धीर, आश्वासन	सांत्वना, ढाढ़स, तसल्ली, आश्वासन	assurance, encouragement, courage
तकाकणे	अ·क्रि·	झगमगणे, झळकणे	चमकना, झलकना, जगमगाना	to shine brightly, to glisten
तकाकी	स्त्री·	कांती, तेज, चमक, ओप	चमक, ओप, कांति	brilliance, radiance
तकावी, तगाई	स्त्री·	शेतकर्याला कर्जरुपाने सरकारने दिलेली आर्थिक मदत	तक़ावी, किसानों को सरकार की ओर से दिया जानेवाला ऋण	advances to farmers made out of public treasury
तक्या (-बक्या)	पुं·	1. पाठीचे मऊ टेकण	तकिया, मसनद	a back-pillow, a bolster
		2. महार जमातीचे जमण्याचे ठिकाण	महार जमात का अड्डा (इकट्ठा होने का स्थान)	a meeting-hall of the Mahar community
		3. फकीरांची बैठकीची जागा	फकीरों का अड्डा	Fakirs' stand
तक्त (-ख्त)	न·	1. राजगादी, सिंहासन	तख्त, सिंहासन	a throne
		2. पीठ, मठपतीची गादी	पीठ, गद्दी	a seat of a religious sect
तक्तपोशी	स्त्री·	पटई, तक्ते जोडून बनविलेला कडीपाट	लकड़ी के तख्तों की छत	a ceiling of planks
तक्ता	पुं·	फळी	तख़्ता, पटिया, लकड़ी	a plank
तग	पुं·	टिकाव, निभाव	निबाह, टिकना	endurance, lasting

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तगडा	वि·	बळकट, धट्टाकट्टा, मजबूत	तगड़ा, हट्टा-कट्टा, मज़बूत	stout and hardy
तगणे	अ·क्रि·	टिकणे, निभणे	टिकना, बना रहना	to stand, to endure, to last, to hold out
तगमग	स्त्री·	1. तळमळ, व्याकुळता, अस्वस्थता	छटपटी, आकुलता, बेचैनी	restlessness, turning and tossing
		2. उकाड्याने होणारी काहिली	उमस	restlessness from heat
तगमगणे	अ·क्रि·	तळमळणे, काहिली होणे	छटपटाना, तड़पना	to be restless, to toss and turn about
तगविणे	स·क्रि·	टिकविणे, जगविणे	टिकाना, बचाए रखना, जिलाना	to make to stand, to -last, -to live
तगाई	स्त्री·	'तकावी' पाहा	दे· 'तकावी'	vide '**तकावी**'
तगादा	पुं·	एक सारखी मागणी, निकड	तक़ाज़ा, तगादा	urging, dunning pressingly for a payment etc.
तगारी **तगारे**	स्त्री· न·	1. घमेल्याच्या आकाराचे पात्र	तसला, लोहँड़ी	a sort of platter
		2. घमेले	मिट्टी या चूना आदि भरने का लोहे का बरतन	a mason's hod
		3. एक फुलझाड	एक फूलझाड़	a flowering shrub
तंग	वि·	1. आवळलेला, कसलेला	तंग, कसा हुआ	tight
		2. आखूड	तंग, सँकरा	short
		3. (लाक्ष·) त्रस्त, पेचात सापडलेला	(लाक्ष·) दिक, परेशान	(fig.) straitened, pressed

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	पुं·	आवळण्याचा पट्टा	जीन कसने का तस्मा (कसने की चौड़ी पट्टी)	a girth
तंगडी	स्त्री·	1. सबंध पाय	टाँग, टँगड़ी	the leg
तंगणे	अ·क्रि·	1. रोडावणे, अशक्त होणे	कृश होना, कमज़ोर होना	to be emaciated, to be reduced
		2. थकणे	थकना, श्रांत होना	to get fatigued
		3. (लाक्ष·) दरिद्रावस्थेस जाणे	कंगाल हो जाना, दरिद्र होना	to be impoverished
तंगदार	वि·	आवळ, आवळून बसणारा	तंग, चुस्त	fitting closely, tight
तंगविणे	स·क्रि·	1. फेर्या-चकरा-मारायला लावणे, पायपीट करायला लावणे	नाहक चक्कर लगवाना	to cause to make turns, to make to trudge
		2. त्रास देणे, हैराण करणे	परेशान करना	to harass, to worry
तंगी	स्त्री·	1. टंचाई, उणीव, कमतरता, चणचण	तंगी, अभाव, कमी	scarcity, scantiness, deficiency
		2. ओढघस्तपणा	तंगदस्ती, अर्थकष्ट	straitened or pinched state
तज़बी(-वी)ज	स्त्री·	1. व्यवस्था	व्यवस्था, प्रबंध, इंतजाम	arrangement
		2. उपाय, युक्ती	उपाय, युक्ति	contrivance, strategem
		3. निर्णय, निकाल	निर्णय, फैसला	decision, sentence, decree
तजेलदार	वि·	1. कांती-चमक-तेज असलेला	कांतिमान, चमकदार	bright-looking
		2. टवटवीत, प्रफुल्ल	ताजा, लहलहाता हुआ	fresh, fresh-looking
[illegible]	पुं·	1. कांती, चमक, तेज	कांति, चमक, तेज	lustre, brightness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. टवटवीतपणा, प्रफुल्लता	ताज़गी, प्रफुल्लता	freshness, bloom
तज्ज्ञ	वि·	जाणकार, कोविद, कुशल	अज्ञ, जानकार, कुशल	expert, well-knowing, well-skilled
तट	पुं·	1. (नदीचा इ·) किनारा, काठ	तट, किनारा, कूल	bank or shore (of a river etc.)
		2. (टेकडीची इ·) उतरण	पहाड़ की ढाल	a side of a hill
		3. (गांव इ· च्या) भोवतालची भिंत, कोट	परकोटा, दीवार, चहारदीवारी	the wall of a village
		4. फळी, पक्ष	गुट, पक्ष, दल	a faction, a party
तटकन्	अ·	1. 'तट' आवाज करून	'तट' आवाज के साथ	with a sharp sound
		2. चट्कन्	झट से	quickly
तटणे	अ·क्रि·	अडणे, अटकून पडणे	अड़ना, रुकना, अटकना	to stop, to tarry in expectation
तटतटणे	अ·क्रि·	1. फुगून तुटण्याची अवस्था होणे, ताणले जाणे	इतना फूलना या तनना कि संभवतः फट जाए	to swell or be tightened almost to a bursting point
		2. तट तट आवाज़ करून तुटणे	टूटना, फटना	to snap, to crack
तटविणे	स·क्रि·	अटकाविणे, थांबविणे, थोपविणे	रोकना	to stop, to arrest the progress of
तटस्थ	वि·	1. काठावर असलेला	तटवर्ती, जो किनारे पर हो	standing on the bank or shore
		2. त्रयस्थ, अपक्ष	निष्पक्ष, नातरफदार	neutral, inclined to neither party

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. उदासीन	उदासीन, अलग-थलग	indifferent
		4. थक्क, चकित	चकित, विस्मित	amazed, surprised, astounded
		5. थांबून राहिलेला, गती नसलेला, खोळंबून राहिलेला	रुका हुआ, अटका हुआ	standing still, pausing, suspended
तटाटणे	अ·क्रि·	'तटतटणे' पाहा	दे· 'तटतटणे'	vide 'तटतटणे'
तट्ट	वि·	तापलेला, फुगलेला, तटतटलेला	इतना फूला हुआ कि फट जाए	swelled to a bursting point
तट्टा (-ट्टया)	पुं·	कळकाच्या बेळाचा पडदा किंवा मोठी बिछायत	टट्टी, टट्टर, बाँस आदि की फट्टियों का पल्ला	a spacious curtain or mat made of bamboo-slips
तट्टाणी	स्त्री·	लहानशी घोडी	टट्टू की मादा, छोटी घोड़ी	a female of the दाट्टू breed
तट्टी	स्त्री·	'तट्टा' पाहा	दे. 'तट्टा'	vide 'तट्टा'
तट्टू	न·	लहानसर - ठेंगणे - घोडे	टट्टू, टाँगन, छोटे क़द का घोड़ा	a small horse
तड	स्त्री·	1. पलिकडचा काठ	उस पार का तट, दूसरा किनारा	the bank yonder
		2. अखेर, शेवट, समाप्ती	नतीजा, परिणाम, अंत, समाप्ति	end, completion, accomplishment
		3. तगादा, निकड	तगादा	dunning, urging, pressing
तडक	अ·	1. लागलीच, झपाट्याने	तेजी से, फुर्ती से, जल्द, तुरंत	smartly, briskly, immediately

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. विना अडथळा	बिना रुका हुआ	without any hitch or hindrance, unobstructedly
		3. थेट	ठेठ, सीधे	directly, straight, right
	स्त्री·	नेट, ज़ोर, ज़ोराचा, प्रयत्न	ज़ोर, जोश	a continued and vehement effort
	पुं·	तडतडाट, कडकडाट	गड़गड़ाहट	a loud rumbling
तडकणे	अ·क्रि·	1. तट्‌कन्, फुटणे, चीर जाणे	तड़कना, चटकना, टूटना, फटना	to crack, to split
		2. (लाक्ष·) टाकून बोलणे, रागावणे	फटकारना, बिगड़ना	to get angry, to talk with rage, to storm at
		3. कडकड आवाज करून चमकणे	कड़कड़ाकर चौंधना (बिजली)	to glisten with a cracking sound
तडकाफडकी	अ·	ताबडतोब, झटक्या सरशी	झट, तुरंत, चटपट, फौरन	rapidly, in a jiffy, suddenly
तडकाविणे	स·क्रि·	1. फाडकन मारणे, चपराक-थप्पड-मारणे	थप्पड़ लगाना, तमाचा मारना	to give a sounding rap, to slap
		2. कडकडून-टाकून-बोलणे	फटकारना	to strom at, to reprove
		3. खडसावणे, धमकावणे	डाँटना, घुड़कना	to scold vehemently
तडज़ोड	स्त्री·	समेट, मिटवामिटव	मेल, समझौता, सुलह	compromise, agreement
तडतडणे	अ·क्रि·	1. 'तडतड' असा आवाज होणे (दिव्याच्या वातीचा इ·)	तड़तड़ाना, 'तड़ तड़' शब्द होना	to emit 'तडतड' sound

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. कातडी उलणे, उलण्याची वेदना होणे	चमड़ी फटना, उसकी वेदना होना	to chap, to crack (the skin), to get pain
तडतडाट	पुं·	कडकडाट, 'कडकड' आवाज (विजेचा, ताशांचा इ·)	कड़कड़ाहट	the sound कडकड (of the lightning or of a drum)
तडफ	स्त्री·	1. चपलता, चापल्य, चलाखी	चपलता, फुर्ती	smartness, activity
		2. उत्साह, आवेश, तरतरीतपणा	जोश, उत्साह, उमंग	ardour, alacrity, readiness
तडफदार	वि·	1. चलाख, चपल	फुर्तीला, चपल, तेज़	smart, active
		2. उत्साही, तरतरीत	उत्साही, जोशीला	ardent, ready
तडफड	स्त्री·	अस्वस्थता, शरीराची घालमेल, व्याकुळता	घुटन, बेचैनी, छटपटी, आकुलता	turning and tossing, struggling
तडफडणे	अ·क्रि·	(दुःखाने-वेदनेने) शरीर उलथे पालथे होणे	तड़पना, छटपटाना, तड़फड़ाना	to struggle, to toss about
तडवी	पुं·	(खानदेशातील) बाटून मुसलमान झालेला भिल्ल	(खान देश का) धर्मान्तर करके मुसलमान बना हुआ भील	a Bhil (in Khandesh) convert to the Islam
तडस	स्त्री·	फुगलेल्या पोटाची वेदना, रग	पेट फूलने से होनेवाली पीड़ा	pain from belly blown or swelled
तडा	पुं·	चीर, भेग	दरार, चीर, शिगाफ़	a crack, a slit
तडाका(-खा)	पुं·	1. मार, आघात, प्रहार	चोट, आघात, प्रहार	a blow, a stroke
		2. समारंभ, थाट ('लग्न तडाख्यात उरकले')	धूमधाम	bustle, din and clamour
		3. झपाटा, वेग	झपट्टा	rapidity, promptitude

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. उत्साह	उत्साह, उमंग	ardour, fervour
तडाख्यात	अ·	1. झपाट्यात, ताबडतोब, झटपट	झट, तुरंत	smartly, promptly, in a trice
		2. पंज्यात, ताब्यात	चँगुल में	in one's clutches
तडाग	पुं·	तलाव, सरोवर	तड़ाग, तालाब, सरोवर	a lake
तडातोडी	स्त्री·	1. झटकन् संबंध तोडण्याची क्रिया	तुरंत संबंध/नाता तोड़ना	violent tearing away
		2. विभक्तपणा, अलगपणा, भेद	भेद, जुदाई, पार्थक्य	separation
तडी तापडी	पुं·	1. यात्रेकरु	यात्रिक	a pilgrim
		2. तपस्वी	तपस्वी, तापस, तपी	an ascetic, an austere devotee
तडीपार	अ·	हद्दपार	निर्वासित	expelled, banished, driven out
तण	न·	पिकात उगवलेले गवत किंवा निरुपयोगी वनस्पती	घास-पात, घासफूस	weed, wild-growing grass
तणतणणे	अ·क्रि·	रागावणे, शिव्यादेणे	तनतनाना, झल्लाना	to storm at/upon, to rage at, to rail at
तणसडी	स्त्री·	1. गवताची काडी	तिनका, घासपात	a stalk of grass
		2. (लाक्ष·) यः कश्चित् वस्तू	फूटी कौड़ी, अत्यंत क्षुद्र वस्तु	any trifling thing, a straw
तणातणी	स्त्री·	रागाची बोलाचाली	गुस्साभरी कहासुनी, -हुज्जत	an angry disputing
तणाव(-वा)	पुं·	1. तंबूची इ· ताणदोरी	तनाव, तानने की रस्सी	a tent-rope
		2. कोळयाच्या जाळयाचा धागा	मकड़ी के जाले का धागा	a filament of a spider's web

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. खेंच, ओढ	तनाव, खिंचाव	tightness, stretched state
		4. (लाक्ष:) मानसिक ताण	मानसिक तनाव	mental strain
तणावणे	अ·क्रि·	1. पाय ताणणे	पैर तानकर फैलाना	a stretch feet
		2. वाहात जाणे (प्रवाहात)	(प्रवाह के साथ) बह जाना	to drift (with the current), to be carried away (by)
		3. तटतटणे, ताणले जाणे (फोड इ·)	इतना तनना कि संभवत: फट जाए (फोड़ा)	to have the sensation of stiffness (the skin by a blister)
तंटा	पुं·	भांडण, कलह	टंटा, झगड़ा, फिसाद	a quarrel, a dispute
तंटेखोर	वि·	झगडाळू, भांडखोर	झगड़ालू, फिसादी, कलहप्रिय	quarrelsome
तंडणे	अ·क्रि·	भांडणे	झगड़ा - टंटा करना	to quarrel
तत्काळ	अ·	तत्काळ, लगेच	तत्काल, तुरंत, फौरन	immediately
तत्त्व	न·	1. मूळवस्तू, मूळ द्रव्य-पदार्थ	तत्त्व, मूलवस्तु, मूलद्रव्य/पदार्थ	an element
		2. सत्य स्वरुप	सत्य, यर्थाथता, असलियत	truth, reality, essential nature
		3. सिद्धांत	सिद्धान्त, तत्त्व	a principle
		4. सार, तात्पर्य	तत्त्व, सार	sum and substance, essence
तत्त्वता (-ता)	अ·	1. खरे म्हणजे	तत्त्वत:, वास्तव में	really speaking, in reality, actually
		2. मूळ स्वरुपात	यथार्थ रूप में	virtually
		3. सिद्धांताच्या दृष्टिने	सिद्धांत की दृष्टि से	as a principle

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तत्त्वज्ञ	वि·	तत्त्वाचा-मूळ स्वरूपाचा-जाणकार	तत्त्वज्ञ, मूल तत्त्व का ज्ञाता	knower of the essence of a thing
तत्त्वज्ञान	न·	सत्यस्वरूपाचे ज्ञान, दर्शन	तत्त्वज्ञान, दर्शन, फ़लसफ़ा	philosophy
तत्त्वज्ञानी	वि·	1. 'तत्त्वज्ञ' पाहा 2. जगाच्या व्यापाराचे सार जाणणारा (पुरुष वा स्त्री)	दे· 'तत्त्वज्ञ' तत्त्वज्ञानी, दार्शनिक, फ़लसफ़ी	vide 'तत्त्वज्ञ' a philosopher
तत्पर	वि·	1. (वस्तूत) मग्न, तल्लीन, एकचित्त 2. सज्ज, तयार	तत्पर, तल्लीन, (अमुक वस्तु में) एकाग्र सन्नद्ध, तैयार	absorbed in, intent upon, deeply engrossed in ready, prepared
तत्रस्थ	वि·	त्या ठिकाणी राहणारा-निवासी	वहाँ का,उस जगह का, वहाँ रहनेवाला	of that place, belonging to that place
तत्रापी	अ·	'तथापी' पाहा	दे. 'तथापी'	vide 'तथापी'
तत्क्षणी	अ·	त्याचक्षणी, लागलीच	तत्क्षण, उसी वक्त, फौरन	at that instant
तथा	अ·	1. त्याप्रमाणे, तसे 2. उर्फ	तथा, वैसा उर्फ	so, in that manner alias
तथाकथित		तसे म्हटला जाणारा	तथाकथित, वैसा कहा जानेवाला, तथोक्त	so-called
तथापि (-पी)	अ·	1. तरीही, असे असून ही	तथापि, फिर भी, बावजूद, तिस पर भी	nevertheless, still, notwithstanding (that)
तथास्तु	उद्· अ·	तसेच होवो (उद्गार)	तथास्तु, वैसा ही हो	so be it (interjecting adverb)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तथ्य	न·	1. सत्य, खरेपणा, सत्याचा अंश	तथ्य, सत्य, असलियत	truth
		2. सार, अर्थ, राय	सार, वजूद, दम	substance
तथ्यांश	पुं·	1. खरेपणाचा भाग	वास्तविकता का अंश	degree of truth or reality
		2. उपयुक्त-महत्वाचा-भाग	काम का उपयोगी अंश, महत्वपूर्ण अंश	essence, substance
	अ·	त्यानंतर, नंतर, मग	तदनंतर, बाद में	after that, upon that, afterwards
तन	न·	तनु, शरीर	तन, शरीर, देह, तनु	body
तनखा	पुं·	1. वेतन, पगार	तनख्वाह, वेतन, तलब	wages, salary
		2. खर्ची	खर्च की रकम	road/pocket expenses
		3. तोडून दिलेले उत्पन्न किंवा वसूल	आम आमदनी से तैनात की हुई रकम	an assignment on the revenues
		4. वसूल	वसूल, लगान	assessment of land-tax
तनमनधन	न·	देह-मन-संपत्ती म्हणजे सर्वस्व	सर्वस्व	all in all
तनू	स्त्री·	शरीर	तनु, शरीर	the body
तंतू	पुं·	1. धागा (कापसाचा इ·)	धागा	a fibre
		2. (फुलातला) केसर	केसर	a filament
		3. तांत, तार	ताँत, तार	a string, a wire
		4. कोळ्याच्या पोटातून निघणारा धागा	मकड़ी से निकलने वाला धागा	thread spun by a spider, cobwebs
		5. सूत	सूत	a thread
		6. (लाक्ष·) वंशाचा एकमेव राहिलेला मुलगा	वंश चलाने वाली एकमेव संतान	only survivor male of a race

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तंतुकार	पुं·	1. तंतुवाद्य बनविणारा कारागीर	तंतुवाद्य बनाने वाला कारीगर	a maker of stringed musical instrument
		2. तंतुवाद्य वाजविणारा कलावंत	तंतुवादक	a player on a stringed musical instrument
तंतोतंत	अ·	1. अगदी धागान् धागा, अगदी बरहुकूम	ठीक-ठीक, हुबहू	closely answering, closely corresponding
		2. (लाक्ष·) सर्वांशी	सभी तरह से, पूर्णतया	completely
		3. काठोकाठ	गले तक, लबालब	to the brim
तंत्र	न·	1. धागा, दोरा, तांत, तार	तंत्र, धागा, सूत, ताँत, तार	a thread, a wire (of a musical instrument)
		2. मत, धोरण, रीत	मत, नीति, रीति	line of thinking, manner of action
		3. योजना, विधी	धार्मिक क्रिया विधि	a religious procedure, ceremonial act or acts
		4. संप्रदाय, पंथ	संप्रदाय, पंथ	a sect
		5. रचना, प्रक्रिया	तंत्र, तकनीक, प्रविधि	technique
		6. शिव आणि शक्ती यांच्या विशिष्ट उपासनेचा विधी	शिव-शक्ति की पूजा और अभिचार आदि की विधि	a formula treating peculiar rites of the worship of Shiv and Shakti
तंत्रमंत्र	पुं·	1. विधी आणि तो करताना बोलवयाचा मंत्र	क्रियाविधि और उसके साथ बोला जाने वाला मंत्र	ceremonial or religious act and mystical incantation with it

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. (लाक्ष·) प्रक्रिया व तिचे शास्त्र	(लाक्ष·) प्रक्रिया और उसका विज्ञान	(fig.) science and technique
तंदुरुस्त	वि·	निरोगी	स्वस्थ, अच्छा स्वास्थ्य रखनेवाला, नीरोग	healthy
तंदुरुस्ती	स्त्री·	निरोगीपणा	स्वास्थ्य, आरोग्य	healthiness
तंदूर	पुं·	एक प्रकारची भट्टी किंवा मोठी चूल	तंदूर, एक तरह का चूल्हा	a sort of oven
तंद्री	स्त्री·	1. झोपेची झापड	उनींदापन, निद्रालुता, झपकी	sleepiness, drowsiness
		2. तल्लीनता, मग्नता, ध्यान, एकाग्रता	एकाग्रता, तल्लीनता, लगन, धुन, मग्नता	concentration, fixedness of attention
		3. ग्लानी	क्लान्ति	weariness
तप	न·	1. शरीराला कष्ट देऊन ते स्वाधीन करण्याची साधना व देवाची आराधना	तप, तपस्या	penance, pious mortification of the body and propitiation of a deity
		2. बारा वर्षांचा काळ	बारह बरस का काल	a period of twelve years
तपकीर	स्त्री·	तंबाखूची नाकात ओढावयाची भुकटी	सुँघनी	a snuff
तपकीरी	वि·	तपकिरीच्या रंगाचा, कत्थई	कत्थई	brown
तपणे	अ·क्रि·	1. तप करणे, कष्ट करणे	तपना, कष्ट सहना	to perform religious austerities, to make penance

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. तापणे (सूर्य)	सूर्य का प्रखर होना	to blaze hotly (the sun)
तपशील	पुं·	सविस्तर अहवाल किंवा वर्णन किंवा हिशेब	तफसील, ब्यौरा, विवरण	details , a detailed account
तपशीलवार	वि·	सविस्तर, बारीक सारीक वर्णनासह	ब्योरेवार, विस्तृत, तफसील के साथ	detailed
तपस्वी	पुं·	तप करणारा	तपस्वी, तप करनेवाला	an austere devotee, an ascetic
तपास	पुं·	1. शोध	तलाश, खोज, जाँच	investigation, seeking
		2. चौकशी	जाँच पड़ताल, मुआयना	inquiry, examination
तपासणी	स्त्री·	1. 'तपास' पाहा 2. झडती	दे· 'तपास' खाना तलाशी	vide 'तपास' a close search
तपासणे	स·क्रि·	1. चौकशी	जँचना, छानबीन करना	to enquire, to examine
		2. शोधणे, शोध घेणे	खोजना, ढूँढ़ना	to investigate, to seek
		3. झडती घेणे	तलाशी लेना	to search, to scrutinize
तपासनीस	पुं·	तपास करणारा अधिकारी	खोज करने वाला अधिकारी	an inquiring or investigating officer
तपेली तपेले	स्त्री· न·	एक तांब्यासारखे धातुचे भांडे	पतीली, देगची	a culinary utensil of a particular description
तफावत	स्त्री·	फरक अंतर	अंतर, फर्क	difference

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तबक	न·	सजविलेली थाळी, एक प्रकारचे ताट	तश्तरी, थाल	a decorated platter, a plate
तबकडी	स्त्री·	1. लहानसे तबक	छोटा तबक, तश्तरी	a small platter or plate
		2. ग्रामोफोनवर गाण्याची लावतात ती थाळी	ग्रामोफोन का तवा या रिकॉर्ड	a gramophone record
		3. घड्याळाचा मुखवटा (आंकडे टाकलेला)	घड़ी का मुंह (जिस पर आंकड़े बनाए होते हैं)	the plate of a clock or watch (numbered)
तबदिली	स्त्री·	1. कर्मचार्यांची बदली स्थानांतर या पदांतर	तबदीली, कर्मचारी का एक जगह से दूसरी जगह या एक पद से दूसरे पद पर भेजा जाना	shifting of an employee to another place or position
		2. खात्यावरचे नाव बदलणे, नावाचा फेरफार	एक आसामी के नाम पर दूसरे का नाम दर्ज होना	substitution of ownership
तबलजी	पुं·	तबला वाजविणारा कलावंत	तबलची, तबला बजानेवाला	a player on तबला
तबला	पुं·	संगीता बरोबर ताल धरावयाची चामड्याच्या वाद्याची जोडी	तबला	a musical instrument composed of two members resembling kettle-drums
तबियत, तब्येत	स्त्री·	1. शरीर प्रकृती, स्वास्थ्य	शरीर, स्वास्थ्य	constitution, health of the body
		2. (लाक्ष·) मनाची प्रवृत्ती, लहर	जी, मन, दिल	mood, humour
तबीब	पुं·	यूनानी पद्धतीचा वैद्य किंवा शस्त्र वैद्य	यूनान की चिकित्सा प्रणाली का हकीम या शल्य चिकित्सक	a Muslim physician or surgeon

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तबेला	पुं·	घोडा (किंवा घोडे) उेवण्याची जागा	अस्तबल, घुड़शाला	a stable
तब्बल	वि·	संपूर्ण, पूरा, भरपूर	पूरा, पूरा का पूरा	full
तमंचा	पुं·	पिस्तूल	तमंचा, पिस्तौल	a revolver, a pistol
तमा	स्त्री·	पर्वा, क्षिती, फिकीर	परवाह, महत्त्व, कीमत	care, regard, concern, value
तमाचा	पुं·	चपराक, थप्पड	तमाचा, थप्पड़	a slap
तमाम	वि·	झाडून सगळे	तमाम, सब, समूची, कुल	all, without an exception
तमालपत्र	न·	एक पान जे मसाल्यात वापरतात	तमाल पत्र, तेज पात	the leaf of Lanrus Cassia
तमाशा	पुं·	1. मजेदार दृश्य	तमाशा, मनोरंजक दृश्य	a diverting exhibition of interesting feats
		2. सामान्य लोकांचेया समाजाचे नाट्य, लोकनाट्य	भाँडों या बहुरूपियों की नकल या नाट्य	common people's dramatic show
तमासगीर	पुं·	1. नित्य तमाशा पाहणारा	तमाशबीन, तमाशा देखने वाला	a sport-hunter
		2. तमाशात काम करणारा धंदेवाईक मनुष्य	तमाशागर, तमाशा करनेवाला, भाँड, नट	a showman of a तमाशा
		3. प्रेक्षक, बघ्या	प्रेक्षक, देखनेवाला, दर्शक	a spectator, a bystander
तमोगुणी	वि·	तापट, रागीट	तमोगुणी, तामस वृत्तिवाला	hot-tempered, irascible

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तंबाखू, तमाखू	स्त्री·	तीव्र वासाची - रुचीची एक पत्ती जी वाळवून खातात, ओढतात	तंबाकू, सुरती	tobacco
तंबी	स्त्री·	धमकी	धमकी	threatening, a threat, a menace
तंबू	पुं·	कापडाचा बनविलेला तात्पुरता निवास	तंबू, खेमा	a tent
तंबू (-बो) रा	पुं·	चार तारांचे एक तंतुवाद्य	तंबूरा, तानपुरा	a guitar with four wires
तंबूरी	स्त्री·	लहान तंबोरा	तंबूरी, छोटा तानपुरा	a small guitar of four wires
तयार	वि·	1. सज्ज, सिद्ध	तैयार, तत्पर, उद्यत, आमादा	ready, prepared
		2. वापरण्याला योग्य, सुसज्जित	पूर्णतः व्यवहार के योग्य	complete for use
		3. कुशल, निपुण	कुशल, निपुण	skilled in, proficient
तयारी	स्त्री·	1. सिद्धता, सज्जता, तत्परता	तैयारी	readiness, preparedness
		2. खुषी	खुशी	willingness
		3. कसब, नैपुण्य, कौशल्य	अभ्यास से प्राप्त कुशलता	skill, proficiency
तर	अ·	'जरच्या' जोडीने येणारे अव्यय, मग, त्या परिस्थितीत	तो, तब फिर	then, in that case
	स्त्री·	1. मचवा	किश्ती, नौका, तरी, नाव	a ferry/boat
		2. खाडी	खाड़ी, खलीज	a creek
		3. तरीवरून नेण्याचे भाडे	किश्ती पर से ले जाने का किराया	charge for carrying on a ferry/boat

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. होड्या लावण्याची सोयिस्कर जागा	नावों का अड्डा	a ferry/ place/ provision for ferrying
तरकट, तर्कट	न·	1. वाटेलतो तर्क, कुतर्क	कुतर्क	wild conjectures
		2. किटाळ	मनगढ़ंत झूठ	fabrication, an invented story
तरक (-र्क) ट्या	वि·	1. वेडेवाकडे तर्क करणारा	कुतर्की	one making wild conjectures or maginations
		2. उगीच वाद घालणारा	वितंडावादी, निरर्थक दलील करनेवाला	unprofitable and vexatious wrangling
तरंग	पुं·	1. लहर, लहानशी लाट	तरंग, पानी की लहर, मौज	a wave, a ripple (in water)
		2. मनात एकामागून एक येणारे विचार किंवा कल्पना	उमंग, विचार, कल्पना	fancy, idle imagination
		3. पाण्यावर येणारा (तेलाचा इ·) तवंग	पानी आदि पर तैरने-वाली तेल आदि की परत	an incrustation, a film
तरंगणे	अ·क्रि·	1. पाण्यावर अलगद राहणे	पानी के ऊपर पड़ा रहना	to float
		2. पोहणे	तैरना	to swim
तरजुमा	पुं·	भाषांतर, अनुवाद	तरजुमा, अनुवाद	translation
तरट	न·	गोणपाट किंवा त्याचा तुकडा	टाट, सन या पटसन का भोटा टुकड़ा	a sack-cloth or its piece
तरणा	वि·	तरुण, जवान	तरुण, युवक, जवान	young
तरणाताठा, - बांड	वि·	अगदी तरुण, चांगला धट्टाकट्टा	नौजवान, हट्टा-कट्टा	in the prime of youth, hale and hardy

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तरणे	अ·क्रि·	'तरंगणे (1)' पाहा	दे· 'तरंगणे (1)'	vide 'तरंगणे (1)'
	स·क्रि·	प्रवाह ओलांडणे	प्रवाह के पार होना	to pass over a stream (of a river etc.)
तरणोपाय	पुं·	1. वाचण्याचा-पार जाण्याचा उपाय	बचने का उपाय/इलाज	a means of escaping or saving oneself
		2. गत्यंतर	चारा, रास्ता, छुटकारा	a way out
तरतम	न·	श्रेष्ठ - कनिष्ठता, सरस-नीरसपणा	न्यूनाधिक्य कमीबेशी, श्रेष्ठ-कनिष्ठता	discrimination, act of distinguishing between superior and inferior, excellent and worst etc.
तरतमभाव	पुं·	1. तारतम्य, एकाहून दुसरे अधिक चांगले असे ओळखण्याचा विचार किंवा शक्ती	बुरे भले/कमी बेशीं को पहचानने की शक्ति	discrimination of good and bad etc.
		2. (एकाला एक, दुसर्‍याला दुसरी अशी) भेदाची वागणूक, भेदभाव	भेदभाव	partial treatment
तर (-रा) तरा	अ·	लगबगीने पावले टाकीत, जलदीने	तेजी से, जल्दी-जल्दी	with a quick pace
तरतरी	स्त्री·	ताज़ेपणा, उत्साह	ताजगी, उत्साह	liveliness, freshness
तरतरीत	वि·	1. प्रफुल्ल, ताज़ातवाना	तरोताज़ा, हराभरा	fresh, full-blown
		2. चालाख, चपळ	चपल, फुर्तीला	bright, lively and vigorous, full of vitality

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. सरळ	सीधा, खड़ा	straight
तरना	वि·	1. तरंगणारा	तैरता हुआ, उतराता हुआ	floating
		2. बुडण्याची भीती नसलेला (धंदा), सुरक्षित	जिसमें डूबने की संभावना न हो, सुरक्षित (धंधा)	lucrative, that is without risk
तरतूद	स्त्री·	तजबीज, व्यवस्था	बंदोबस्त, प्रबंध, व्यवस्था	a provision
तरफ	स्त्री·	1. बाजू, कड, पक्ष	तरफ, पक्ष	side, party
		2. दिशा	दिशा, ओर, जानिब	direction
		3. अमुक संख्यांच्या गावांचा केलेला गट, महाल	विशिष्ट संख्या के गावों का गुट, महाल, परगना	a small division of a province comprising number of villages
		4. सतार-सारंगी इ· वर तारेखाली लावलेली (धनुष्याकार कडी)	सितार, सारंगी आदि के नीचे धनुषाकार कड़ी	a low-shaped ring underneath the wire of a musical instrument
		5. वजन उचलण्याकरीत टेकूवर टेकलेला लांब दांडा	उत्तोलक, लीवर	a mechanical aid to raise a weight, lever
तरफदारी	स्त्री·	1. समर्थन, बाजू घेणे	समर्थन, हिमायत	expousal of a side or party
		2. पक्षपात	पक्षपात	partiality, partisanship
तरबेज़	वि·	निपुण, वाकबगार	निपुण, कुशल, माहिर, सिद्धहस्त	proficient, well-versed, skilled
तरल	वि·	हालणारा, अस्थिर, चंचल, कंप पावणारा	तरल, अस्थिर, चंचल, कंपित	tremulous, trembling, unsteady, quivering

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तरवा	पुं·	1. बी उगवून काढलेल्या रोपांची जुडी	पौधों की गड्डी	a clump of plants raised from seeds for transplantation
		2. रोपे तयार करण्याकरीता केलेला वाफा	पौधे बनाने की क्यारी	the bed or prepared ground for growing such plants
तर (-ळ) वार	स्त्री·	खड्ग, लांबपट्टयाचे धारदार हत्यार	तलवार, खड्ग	a sword
तरस	न·	लांडग्याच्या जातीचा एक जंगली पशु	लकड़बग्घा, भेड़िये की जाति का एक वन्य पशु	striped hyena
तरसणे	अ·क्रि·	1. तहानेने व्याकुळ होणे, तहानणे	प्यास से व्याकुल होना	to be thirsty
		2. शिणणे, त्रस्त होणे, जेरीसयेणे	थक जाना, परेशान होना, हैरान होना	to be exhausted,-spent, -fagged
तरळणे	अ·क्रि·	1. मतीचळणे, भांबावणे, भ्रमणे	बुद्धिभ्रंश होना, बुद्धि ठिकाने न रहना, भौंचक होना	to become fatuous, to get bewildered
		2. डोळ्या समोर येणे, आभास होणे	झलकना, आँखों के सामने दिखना, आभास होना	to have a false perception
तराई	स्त्री·	डोंगराच्या पायथ्याशी झाडी असलेली जमीन	तराई, पहाड़ के आसपास की निम्न भूमि जहाँ सदा तरी बनी रहती है	the bottom or foot of a hill full of evergreen trees
तराज़ू	पुं·	ताज़वा, काटा, वजन करण्याचा दांडा	तराजू, तौलने का यंत्र	pair of scales
तराणा	पुं·	नुसती अक्षरे (तों तों तन नन इ·) घेऊन गाण्याचा एक प्रकार	तराना, गाने का एक प्रकार	a kind of song

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तराफा	पुं·	पाण्यावर तरंगणारी फळ्या इ· बांधून बनविलेली एक पसरट होडी	तख्तियाँ आदि बांधकर बनाया हुआ तैरता डोंगा	a float
तरारणे	अ·क्रि·	1. टवटवी येणे	लहलहाना	to become fresh, to bloom
		2. अतिशय फुगणे	बहुत फूलना	to swell exceedingly
तराळ	पुं·	1. गावच्या बारा बलुत्यांपैकी एक (जो वेठ बिगारीची कामे करी)	गाँव के बारह कर्मचारियों में से एक	one of the twelve public servants of a village
		2. गावकामगार महार (गस्तीचे व चावडीचे काम करणारा)	गाँव की गश्त लगाने वाला और कोतवाली का काम करने वाला सरकारी नौकर (जो महारजाति का होता था)	a village public servant whose duty was to patrol and do jobs of the कोतवाली
तराळकी	स्त्री·	तराळाचे काम, -ची नौकरी	गाँव की गश्त आदि लगाकर और कोतवाली का काम करने की नौकरी	village service of patrolling etc.
तरी	स्त्री·	1. होडी किंवा तराफा 2. जलमार्ग 3. भात - जमीन	किश्ती या डोंगा जलमार्ग धान का खेत	a boat or a float way by water rice-field
तरी	अ·	तथापी	फिर भी	nevertheless, still
तरु	न·	वृक्ष, झाड	पेड़, वृक्ष	a tree
तरुण	वि·	वयात आलेला, कौमार्यावस्थेतून वाढलेला	तरुण, युवक, युवा, जवान	young
	पुं·	वयात आलेला मुलगा, जवान	युवक, युवा	a youth, a young man

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तरुणपणा	पुं॰	तारुण्य युवावस्था, जवानी	युवावस्था, जवानी	youth, adolescence
तरुणी	स्त्री॰	तरुण वयात आलेली -कौमार्यावस्था ओलांडलेली स्त्री	तरुणी, युवती	a young woman
तरू (-रूं)	न॰	बीजातून नुकतेच फुटलेले रोपटे	पौधा	a young plant
तर्क	पुं॰	1. अनुमान, अटकळ, अंदाज 2. तर्क शास्त्र	तर्क, अनुमान, अटकल, ख़याल, अंदाज़ा तर्कशास्त्र	inference, conjecture, guess the science of reasoning, logic
तर्क कर्कश	वि॰	तर्काला धरून राहण्यात कडक - कठोर	तर्क का अनुसरण करने में कड़ा/कठोर	strict in deducing
तर्कट	वि॰	'तरकट' पाहा	दे॰ 'तरकट'	vide 'तरकट'
तर्कवाद	पुं॰	बुद्धिप्रामाण्यवाद	बुद्धिवाद, बुद्धि ही सर्वोपरि प्रमाण है यह मत	rationalism
तर्कवितर्क	पुं॰	ऊहापोह	तर्कवितर्क, ऊहापोह	careful reasoning, reflecting (upon)
तर्कशुद्ध	वि॰	तर्कशास्त्राला धरून असलेला (विचार - इ॰)	तर्कशुद्ध, तर्कशास्त्र के अनुरूप, युक्ति युक्त	acutely following logic
तर्कसंगत	वि॰	'तर्कशुद्ध' पाहा	दे॰ 'तर्कशुद्ध'	vide 'तर्कशुद्ध'
तर्जनी	स्त्री॰	अंगठ्या जवळचे हाताचे बोट	तर्जनी, अंगूठे के पास की उँगली	the fore-finger, the index finger
तर्पण	न॰	तृप्त करण्याची क्रिया (विशेषतः पितरांना)	तर्पण, तृप्त करना (खास कर के पितरों को)	act of satisfying (esp. the manes)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तर्फे	अ·	द्वारा, कडून, मार्फत	द्वारा, जरिये, मारफ़त	through, on behalf of
तर्र	वि·	1. ओलाचिंब	शराबोर, बहुत अधिक गीला	drenched, dripping wet
		2. नशेत धुंद	नशे में चूर, मदमस्त	completely intoxicated
तर्हा	स्त्री·	1. रीत, ढंग, पद्धती	तरह, ढंग, तरीक़ा	a way, manner, method, fashion
		2. प्रकार, जात	प्रकार, भाँति	a kind, a sort
तर्हेतर्हेचा	वि·	नाना प्रकारचा, नाना जातीचा	भाँति-भाँति का, तरह तरह का	of several kinds
तर्हे वाईक	वि·	विचित्र स्वभावाचा, लहरी	अजीब, विचित्र, ख़ब्ती, सनकी	of strange disposition, queer, odd
तलखी, तलखळी	स्त्री·	आग, तडफड, घालमेल (उष्णतेने अंगाची होणारी)	दाह, गरमी, उमस,उससे होनेवाली बैचेनी	heat, inflamed state of body, acute un-easiness caused by it
तलफ	स्त्री·	अनिवार्य, प्रेरणा, इच्छा	तलब, अनिवार्य इच्छा	an irrestrainable/ uncontrollable yearning or urge
तलम	वि·	पातळ विणीचा (कपडा)	महीन	of delicate or fine texture
तलाक़	पुं·	काडीमोड (मुसलमान समाजातीत)	विवाह-विच्छेद (मुसलमानों का)	divorce (in Muslim society)
तलाठी	पुं·	गावचे दप्तर ठेवणारा व वसूली करणारा गावकामगार	पटवारी, गांव की जमीन आदि का लेखा रखने वाला और मालगुजारी वसूल करने वाला सरकारी कर्मचारी	the stipendiary accountant and registrar of a village

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तलाव	पुं·	मोठे तळे, सरोवर	तालाब, ताल, सरोवर	a lake
तलाशी	स्त्री·	शोध, झाडा	तलाश, शोध, खोज, खोज-बीन	search
तलास	पुं·	तपास, चौकशी	तलाश, जाँच, पूछताछ	search, quest, inquiry
तल्लख	वि·	1. अत्यंत बुद्धिमान, तीक्ष्ण बुद्धी असलेला, अतिशय हुशार	तेज/तीक्ष्ण बुद्धिवाला, होशियार, चालाक	brilliant, very intelligent
		2. जहाल, तिखट	तीखा, उग्र	pungent, acrid
तल्लीन	वि·	गुंग, मग्न, दंग	तल्लीन, मग्न	absorbed in, deeply engaged in
तव	पुं· स्त्री·	1. पापुद्रा, पातळ थर	(तेल आदि की पानी पर) पतली परत	a film on the surface, a pellicle
		2. डोळ्यावर येणारा सारा	आँख का जाला, धुंध	membrane or dusky suffusion over the eye, nebola
तवकीर	न·	एक पौष्टिक औषधी पीठ, आरारूट	तीखुर, तबाशीर, अरारूट	arrowroot, a nutritious starch prepared from a **plant**
तवंग	पुं·	ओशट -तेलकट द्रव्याचा थर (पाण्यावर इ. तरंगणारा)	**पानी आदि पर तैरने वाली तेल आदि की पतली परत**	a film or pellicle
तवा	पुं·	भाकरी-चपाती भाजण्याचे पात्र	तवा, रोटी सेंकने का गोल छिछरा पात्र	a plate on which cakes are baked

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तसदी	स्त्री·	1. त्रास, कष्ट 2. ओढघस्ती	तकलीफ़, कष्ट तंगी	trouble, worry scarcity
तसबीर	स्त्री·	चित्र	तस्वीर, चित्र	a picture
तसराळे	न·	एक उथळ पात्र	तसला, तश्तरी	a shallow vessel
तसलभात	स्त्री·	अनामत म्हणून आगाऊ दिलेली रक्कम	पेशगी, अग्रिम धन	an advance
तसला	वि·पुं·	त्या प्रकारचा, त्यागुणाचा	वैसा, उस प्रकार का	of that sort, of that quality
	पुं·	पातेले	भगोना	an open-mouthed calinary vessel
तसा	वि·,पुं·	'तसला' (वि·) पाहा	दे· 'तसला'	vide 'तसला'
तसू (-सूं)	पुं·	दोन मधल्या बोटांच्या मिळून जाडीचे माप	दोन	a measure of length-the breadth of the two middle fingers
तसे	अ·	त्यारीतीने	वैसे, उस प्रकार	in that way/manner
तस्त	न·	थुंकदाणी, थुंकण्याचे - पिक टाकण्याचे पात्र	थूक/पीक दानी, थूकने का पात्र	a spittoon
तह	पुं·	संधी, शांतीचा करार	सुलह, संधि, समझौता	peace, treaty, cessation of war
तहकुबी	स्त्री·	स्थगित राहणे, काही काळ थांबणे	स्थगन, मुल्तवी होना	suspension, stoppage
तहकूब	वि·	स्थगित, काहीकाळ थांबलेला	स्थगित, मुल्तवी	suspended
तहत	अ·	थेट	सीधे, एकदम	straight (upto)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तहशी(-सी)ल	पुं·	1. तालुका	तहसील	a taluk, a subdivision of a district
		2. जमाबंदी, सारावसुली	जमाबंदी, लगान वसूली	collection of the revenues
तहशी (-सी) लदार	पुं·	तालुक्याचा अधिकारी, मामलतदार	तहसीलदार	a Tahsilder, the chief revenue officer of a taluk
तहयात	अ·	हयाती पर्यंत, आयुष्य असे पर्यंत	आजीवन, जिंदगीभर	as long as life lasts, until death, lifelong
तहान	स्त्री·	पाणी पिण्याची इच्छा	प्यास	thirst
तहानलेला	वि·	तहान लागलेला	प्यासा	thirsty
तळ	पुं·	1. वस्तूचे बूड	तला, निचली सतह, पेंदा	bottom, the lowest part, underneath
		2. मुक्कामाची जागा, अड्डा	पड़ाव, अड्डा, डेरा	a camp, a place of encampment
		3. हाताचा सपाट भाग, पायाची सर्वात खालची बाजू	हथेली, तलवा	the palm of the hand or the sole of the foot
		4. पाण्याचा अगदी खालचा भाग	पेंदा, पेटा, किसी गहरी वस्तु का तल भाग	bottom
		5. अगदी खालचा-जमिनीसरसा - मजला	नीचे का तला	the ground floor
		6. पायताणाचा पायाशी संलग्न असलेला भाग	जूते का तला	sole of a sandal or shoe
तळकट	वि·	तळलेला	तला हुआ	fried
तळकोंकण	न·	सह्याद्रीच्या खालचा समुद्रा कडील प्रदेश	सह्याद्रि पर्वत की तलहटी का समुद्र की ओर का प्रदेश	the country between the foot of Sahyâdri range and the ocean

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तळखडा	पुं·	खांबाच्या खालचा दगडी आधार, उथळी	खंभे की कुरसी	the socket of the foot of a post
तळघर	न·	जमिनी खालचा मजला किंवा खोली	तलघरा, तहखाना	a cellar
तळघाट	पुं·	पर्वताच्या पायथ्याचा प्रदेश (विशेषत: सह्याद्रीच्या)	पहाड़ की तलहटी, (विशेषत: सह्याद्रि का)	region at the foot of a mountain (esp. the सह्याद्रि)
तळझाडा	पुं·	पुरती झडती (घराची)	घर की पूरी तलाशी	a thorough search (of a house)
तळणे	स·क्रि·	तुपात किंवा तेलात भाजणे	तलना, घी या तेल में पकाना	to fry
तळतळणे	अ·क्रि·	1. शोकाने-दु:खाने तडफडणे	आह भरना, कलपना	to be in an agony of pain or vexation
		2. उन्हाने कासावीस होणे	गरमी से तड़पना/छटपटाना	to be restless under the action of heat
तळतळाट	पुं·	शाप	आह, हाय, शाप	curse of one (roused by oppression into fury)
तळपट	न·	1. कुलक्षय, नि:संतान	नि:संतान - निर्वंश होना	extirpation of a family or a race
		2. पूर्ण विध्वंस, सत्यानाश	सत्यानास, सर्वनाश, बरबादी	devastation, desolation
तळपणे	अ·क्रि·	प्रकाशणे, झगमगणे	चमकना, दमकना, जगमगाना	to shine, to glitter
तळपाय	पुं·	पायाचा तळवा	तल (-लु) वा	the sole of the foot
तळमजला	पुं·	जमिनीसरसा असलेला मजला	नीचे का तला	ground floor

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तळमळ	स्त्री·	तडफड, व्याकुळता	बेचैनी, तिलमिलाहट, छटपटी, तलवेली	restlessness, disquietude, agonising state
तळमळणे	अ·क्रि·	व्याकुळ होणे, तडफडणे	तड़पना, छटपटाना, तिलमिलाना	to be restless, to be tormented
तळवट	न·	1. खालचा भाग, पायाचा भाग	निचला भाग	the lowest part
		2. डोंगराच्या पायथ्या लगतचा सपाट प्रदेश	पहाड़ की तलहटी का प्रदेश	region at the foot of a mountain
		3. मैदान	मैदान	a plain, an extended level tract of ground
तळवा	पुं·	1. हाताचा सपाट भाग (रेषा असलेला तळहात)	हथेली	the palm (of the hand)
		2. तळपाय, पायाचा अगदी खालचा भाग	तल (-लु)वा	the sole (of the foot)
तळसरा	पुं·	खांबाचे उथळे - टेकूचा दगड	खंभे की नींव का पत्थर	the socket of the foot of a post
तळहात	पुं·	हाताचा (रेषा असलेला) सपाट भाग	हथेली	the palm of the hand
तळावणे	अ·क्रि·	1. पोळणे, होरपळणे	झुलसना	to burn, to be scorched, to singe
		2. डोळे येणे (लाल होऊन खाजणे)	आँख आना/उठना	to get ophthalmia, to be affected with inflammation of the eye
तळी	स्त्री·	1. जात्याचे खालचे पड	चक्की का निचला पाट	slab or the lower leaf of a hand-mill

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. खंडोबाचा भंडारा इ· ठेवलेले तबक	खंडोबा को अर्पण की जानेवाली वस्तुओं की थाली	a plate filled with saffron, cocoanut etc. and waved before the deity खंडोबा
		3. साडी-चोळी भरून नवर्यामुली कडे पाठवितात ते ताट	साड़ी, अंगिया इत्यादि बायन भरकर दुल्हन को भेजी जाने वाली थाली	articles of apparel sent to a just married wife at her mother's house
		4. राड आत जाऊ नये म्हणून विहिरीच्या तोंडाला केलेली फरसबंदी	कुएं का चबूतरा	a pavement encircling the mouth of a well
		5. गुरवाच्या भिक्षेचे ताम्हन	देवता के अब्राह्मण पुजारी का भिक्षापात्र	the begging vessel of a non-Brahman worshipper
तळीराम	पुं·	आपला जीव अंतरात्मा	अंतरात्मा, जी	one's soul
तळे	न·	लहान तलाव	छोटा तालाब, पोखरा	a small lake, a tank
तसी (-क्सी) म	स्त्री·	अविभक्त वतनाचा हिस्सा	अविभक्त जायदाद का हिस्सा	share in a coparcenery, portion in an undivided income of an estate
ताई	स्त्री·	मोठी बहीण	बड़ी बहन	an elder sister
ताईत	पुं·	मंत्राचा कागद इ· ज्या छोट्या चपट्या डबीत बंद करून गळ्यात घालतात ती	तावीज़	an amulet

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
ताक		दही घुसळून बनविलेला द्रव पदार्थ	छाछ	butter-milk
ताकतई	स्त्री·	फोडणी दिलेले ताक	छौंका हुआ मट्ठा	spiced butter-milk
ताका (-गा)	पुं·	कापडाचे अखखे ठाण	थान	whole piece of cloth
तागडी	स्त्री·	ताज़वा, तराजू	तराजू	a pair of scales
तागाई (-य) त	अ·	पर्यंत	तक	upto, until
तांगडणे	स·क्रि·	1. पाय बांधून जखडून ठेवणे	पैर बांध रखना	to tie up by the legs
		2. ताटकळत ठेवणे	तंग कर के प्रतीक्षा कराना	to detain harassingly, to keep waiting unnecessarily
		3. एखाद्याची ओढाओढ करणे	खींच तान करना	to tear and pull about rudely
		4. अतिशय खपावयास-कष्टण्यास लावणे, वाटेल तसा वापरणे	बेपरवाही से कष्ट कराना	to use or make to work roughly or recklessly
		5. सांध - घालून नीट करणे इ·	थेगली आदि लगाकर ठीक करना	to patch or piece up (old clothes, baskets etc.)
		6. विनाकारण चकरा - फेर्या मारावयास लावणे	नाहक चक्कर लगवाना	to cause empty journeys
	अ·क्रि·	काबाड कष्ट करणे	बहुत कष्ट उठाना, परिश्रम करना	to labour hard
तांगा	पुं·	घोड्याचे वाहन	घोड़ा गाड़ी	a horse-carriage
ताज़	पुं·	मुकुट, राजाचा मुकुट	ताज, राजा का मुकुट	a crown

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
ताज़वा	पुं·	काटा, सोने - चांदी तोलण्याचा तराजू	काँटा, सोना चांदी तोलने का तराजू	a fine pair of scales (to weigh gold and silver)
ताज़ा	वि·	1. नुकताच काढलेला-बनविलेला ('ताज़ा पेढा')	तुंरत का निकाला हुआ/बनाया हुआ	fresh, just/prepared
		2. नवा	नया	new, not stale
		3. बलसंपन्न, जोरदार (ताज्या दमाचा)	हट्टा कट्टा, मोटा ताजा हराभरा	fresh, brisk, lively, vigorous
ताज़ा कलम	पुं·	लिहिणे, पूर्ण लिहिलेला नवा किंवा भरतीस घातलेला मजकूर	लेखन पूरा होने के बाद जोड़ा हुआ लेखन, पुनश्च	post-script, an addendum
ताज़ातवाना	वि·	अगदी ताज़ा	हराभरा, तरो ताजा	fresh and brisk, ready for action
ताजीम	स्त्री·	आदरपूर्वक उत्थापन, मान, सलामी	आदरभाव सूचक खड़ा होना, प्रणाम करना	respecfful treatment, courteous reception
ताट	न·	जेवणाचे पात्र	भोजन की थाली, बड़ी तश्तरी	a dining plate
ताटकळणे	अ·क्रि·	आखडून बसणे, वाट पाहत बसणे	अकड़कर राह देखने बैठना	to wait for a long time with limbs stiffened
ताटपाट	पुं·	1. जेवणाचे पात्र व बसावयाची लाकडी बैठक	थाली और पीढ़ा	plate and a raised plank (for sitting)
		2. (लाक्ष·) जेवणाची तयारी	(लाक्ष·) भोजन की तैयारी	(fig.) preparation for dining
ताटली	स्त्री·	लहान ताट	छोटी थाली, तश्तरी	a small dining plate

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
ताटवा	पुं·	1. फुललेल्या फुलझांडाचा समूह किंवा रांग	फुलवारी	a row or an assemblage of flowering shrubs or plants
		2. फुलझाडांचा वाफा	क्यारी	a bed of such plants or shrubs
ताटाळे	न·	ताटे इ· ठेवण्याकरिता केलेले लोखंडी मांडण	थालियां आदि रखने की लोहे की चौखट	a rack for keeping plates etc.
ताटी	स्त्री·	1. कामट्यांच्या चौकटीत गवत इ· भरून बनविलेले दार किंवा झाकण	टट्टी, टट्टी का बना किवाड़	a light bamboo frame stuffed with grass etc. (used for door etc.
		2. तिरडी (प्रेत बांधण्या करिता केलेली)	अरथी	a bier
		3. कुंपण (झाडांच्या ढाप्याचे)	बाड़, कांटे, बांस आदि का घेरा	a fence made of thorny branches and bamboo
		4. ताटवा किंवा वाफा	फुलवारी या क्यारी	a row of flowering plant or a bed
ताटुक	न·	फाटलेल्या गोणपाटाचा तुकडा	टाट का फटा हुआ टुकड़ा	a torn piece of sack cloth
ताठ	वि·	1. सरळ उभा	सीधा, तना हुआ, चुस्त	straightened, straight
		2. कडक, न वाकणारा	ऐंठा हुआ, कड़ा, न झुकनेवाला	stiff
		3. गच्च-घट्ट - आवळून बसलेला कपडा	तंग	tight-fitting
		4. दृढ, पक्का, मज़बूत	दृढ़, पक्का, मज़बूत	firm, robust
		5. गर्विष्ठ, घमेंडखोर	घमंडी, मग़रूर, गर्वीला	arrogant, not yielding

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
ताठणे	अ·क्रि·	1. ताठ होणे	तनना	to be straitened
		2. कडक होणे	ऐंठना, अकड़ना	to stiffen
		3. गर्वाने फुलणे	फूलना, घमंड होना	to swell with pride
ताठर	वि·	1. न वाकणारा, मऊ नसलेला, कडक	कड़ा, कड़क, सख़्त	stiff, not soft, rigid
		2. गर्विष्ठ, घमेंडी, अकडबाज	गर्वीला, घमंडी, अकड़बाज	arrogant
ताठा	पुं·	गर्व, मगरूरी	घमड़, गर्व	arrogance
ताड	पुं·	एक नारळाच्या जातीतले उंच झाड	ताड़, ताल	Palmyra tree, fan-palm
ताडकन्	अ·	1. 'ताड' आवाज करीत	'ताड' आवाज के साथ	with the sound of smashing,-cracking
		2. रागावून विचार न करता (बोलणे)	गुस्से से, बेधड़क	recklessly
ताडगोळा	पुं·	ताडाचे फळ	ताड़ का फल	fruit of the tan-palm
ताडणे	स·क्रि·	1. छडीने वगैरे मारणे, शिक्षा करणे	ताड़ना, मारना, पीटना, सज़ा देना	to strike (with a cane), to punish
		2. अनुमान करणे	ताड़ना, भाँपना, जान लेना	to infer
ताडताड	अ·	रागारागाने	गुस्से से	with rage, violently
ताडपत्री	स्त्री·	1. ताडाच्या पानाचे केलेले छप्पर (ज्यातून पाणी गळत नाही)	ताड़ के पत्तों का छप्पर	roof of Palmyra leaves
		2. पाणी ज्यातून गळत नाही असा जाड डांबराचा किंवा रबरी थर दिलेला कपडा	एक जलसह (वॉटर प्रूफ) मोटा कपड़ा	tarpaulin

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
ताडमाड	वि·	ताडामाडा सारखा उंच	ताड़ के समान लंबा, ऊँचा	very tall
ताडातोडी	स्त्री·	संबंध तोडून टाकणे	नाता/संबंध छोड़ना/त्यागना	to bear oneself asunder from all relationships
ताडी	स्त्री·	ताडाच्या रसापासून काढलेली दारू	ताड़ी, ताड़ की शराब, ठर्रा	toddy, spirituous exudation from the Palmyra tree
ताण	पुं·	1. ताणाव, ओढ, खेंच	तान, तनाव, खिंचाव	strain, tension
		2. (लाक्ष·)मनाची ओढाताण, दाब	बोझ, भार	stress
		3. ओढघस्ती, कमतरता, चणचण	तंगी, कमी	scarcity
		4. कष्ट, मेहेनत	परिश्रम, मेहनत	exertion
		5. लोखंडी सळीला पुढे बाक देऊन दार बंद होण्याला केलेला अटकाव, आंकडा	कँटिया, अंकुसे के आकार की चीज़ जिससे दरवाजे का पल्ला खुला रहता है	a hook (for keeping door or window shutter open)
	स्त्री·	वरचढपणा, मात	(किसी से बढ़कर) श्रेष्ठता, मात, सवाई होने का गुण	superiority
ताणणे	स·क्रि·	1. खेचणे, ओढून लांब करणे	तानना, खींचना	to stretch, to pull tight
		2. पसरणे	फैलाना	to spread
		3. (लाक्ष·) खडसावणे	खरी खोटी सुनाना, डाँट पिलाना	to rate, to scold
		4. चिंता करीत ताटकळत ठेवणे	फिक्र में प्रतीक्षा करते रखना	to keep in tenter-hooks, to hold in anxious suspense

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	अ·क्रि·	1. पाय लांब करणे 2. पायलांब करून झोपणे	पैर फैलाना पैर फैलाकर ऊँघना	to stretch the legs to go to sleep with stretched legs
ताणा	पुं·	मागावर उभ्याला घातलेले सूत	ताना, लंबाई के बल फैलाया हुआ करघे का सूत	the warp
ताणाताण	स्त्री·	1. खेचाताण 2. ओढ, चणचण	तनातनी, खींचतान तंगी	pulling and hauling scarcity
ताणाबाणा	पुं·	मागाचे उभे आणि आडवे धागे	ताना/बाना	the warp and weft
तांडव	न·	शिवाचे प्रलयकाळचे नृत्य	तांडव	God Shiva's ferocious dance at the time of the dissolution of the universe
तांडा	पुं·	1. काफला, प्रवास किंवा यात्रा करणार्यांचा समुदाय 2. गुरांचा चाललेला कळप किंवा रांग	क़ाफिला, यात्रियों का समूह ढोरों का चलता समुदाय या तांता	a body or party of travellers or pilgrims a train or line of cattle
तांडेल	पुं·	खलाशांचा मुख्य अधिकारी	जहाज़ का कप्तान	the master of a boat
ता (-तां) तडी	स्त्री·	1. उतावळ, घाई 2. निकड	जल्दी, उतावली ज़रूरत	hurry pressing urgency
तात्काळ	अ·	लागलीच, त्याचक्षणी	तत्काल, उसी समय, तुरंत	immediately, at the instant
तात्पर्य	न·	सारांश	तात्पर्य, आशय	purport

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तात्पुरता	वि·	1. त्या कारणा - निमित्ता-पुरता	केवल उसी काम के लिये लिपा हुआ	adequate into a particular cause or job
		2. हंगामी	अस्थायी.	temporary
तात्या पंतोजी	पुं·	पुराण्या वळणाचा शिक्षक	पुराने ढंग का अध्यापक	an old type of teacher
तादात्म्य	न·	तल्लीनता, तन्मयता, एकरूपता	एकरूपता, अभिन्नता	identity, oneness
तादृश	वि·	1. त्या सारखा	तादृश, वैसा, उसके समान	such-like
		2. (लाक्ष·) साधारण, मामुली	साधारण, मामूली	ordinary, nothing remarkable
		3. फारसा, विशेष (नकारार्थी वापर) ('तादृश लाभ नाही')	विशेष, बहुत	much (negatively used)
तान	स्त्री·	गाताना जलद घेतलेली स्वरमालिका	गायन की तान, जल्द स्वर विस्तार	running over the notes (while singing)
तानपुरा	पुं·	तंबोरा	तानपुरा	a musical instrument of four wires
तानमान	न·	रागरंग, परिस्थितीचे अवलोकन	हालत, परिस्थिति	suitableness of circumstances
तांत्रिक	वि·	1. तंत्रासंबंधीचा	तंत्रसंबंधी	technical
		2. तंत्रमार्ग संबंधीचा	तंत्रमार्ग संबंधी	relating to the Tantras
		3. शास्त्रविधी पुरता, संक्षिप्त	केवल विधिभर, घटाया हुआ, संक्षिप्त	abridged, shortened (rites etc.)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तांदळा	पुं·	उभट चिंचोळ्या आकाराच्या दगडाला शेंदूर फासून बनविलेला देव	पत्थर को सिंदूर चुपड़कर बनाया हुआ देवता	a rude stone smeared with red lead and worshipped as an idol
तांदूळ	पुं·	साळीतून निघणारा दाणा	चावल	rice
तान्हे	न·	अंगावर पिणारे बाळ	दूध मुँहा/नन्हा बालक	a sucking babe
ताप	पुं·	1. उष्णता, गरमी	ताप, उष्णता, गरमी	heat
		2. ज्वर	ज्वर, बुखार	fever
		3. त्रास	तकलीफ़, परेशानी	trouble
तापकरी	वि·	ताप आलेला (रुग्ण)	जिसे बुखार आया हो	one afflicted with fever
तापट	वि·	क्रोधी, रागीट, चिडखोर	क्रोधी, चिड़चिड़ा, गरम मिज़ाज़	hot, fiery, irascible
तापणे	अ·क्रि·	1. ऊन-गरम-होणे	गरम होना	to become hot
		2. (लाक्ष·) संतापणे, क्रुद्ध होणे	गुस्सा होना, भड़कना, उबल पड़ना	to be enraged
तापत्रय	न·	1. तीन प्रकारचे ताप किंवा दुःखे (आधिभौतिक, आधिदैविक, आध्यात्मिक)	तीन प्रकार के दुःख	three sorts of affliction (physical or material, psysical or corporeal, and god-given or fate given)
		2. (लाक्ष·) दरिद्यामुळे होणारी ओढाताण, गरीबीच्या यातना	दरिद्रता की यातनाएँ	distresses of poverty

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तापदायक	वि·	त्रासदेणारा -उत्पन्न करणारा	ताप दायक, कष्टकारक	troublesome
तापनळी	स्त्री·	उष्णता मापण्याचे साधन	तापमान यंत्र	thermometer
तापविणे	स·क्रि·	1. ऊन-गरम-करणे	गरम करना	to heat
		2. (लाक्ष·) संताप-रागआणणे, चिडविणे	चिढ़ाना, खिजाना	to provoke, to irritate
ताफता	पुं·	एक प्रकारचे चमकणारे रेशमी कापड	ताफता, धूपछाँव रेशमी कपड़ा	a sort of silken cloth
ताफा	पुं·	1. कलावतांची मंडळी	गाने-बजाने-नाचने वाले, कलावंतों की मंडली	a set or band of artists (such as musicians etc.)
		2. 'तराफा' पाहा	दे· 'तराफा'	vide 'तराफा'
ताबडणे	स·क्रि·	एक सारखे कष्ट करवून घेणे	बहुत परिश्रम करवाना	to make to labour or work hard, to put to work forcibly
ताबडतोब	अ·	लागलीच	तुरंत, फौरन	immediately
ताबा	पुं·	1. कब्जा, अधिकार, काबू	कब्जा, अधिकार, काबू	possession
		2. नियंत्रण, अंकुश	नियंत्रण, अंकुश	control
ताबेदार	वि·	अधीन असलेला, आज्ञेत वागणारा	अधीन, आज्ञाकारी	subject, being under the authority of, subordinate
	पुं·	नोकर	नौकर	servant

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
ताबेदारी	स्त्री·	1. अधीनता	अधीनता, आज्ञाकारित्व	subjection, subordination
		2. नोकरी, सेवा	नौकरी, सेवा	service
ताबूत	पुं·	मोहरमात हसन-हुसेन यांच्या नावाने शवपेटी बनवितात ती	मुहर्रम में हसन-हुसैन के नाम से बनायी हुई अरथी, ताज़िया	the bier of Hassan and Hussain carried abcut by Muhammadans in Muharram
तामिली	स्त्री·	अमल बजावणी	तामील, अमल करना, अमल में लाना	implementation
तांब	स्त्री·	1. लोखंडाचा गंज 2. गहू-शाळूवर पडणारा तांबडा रोग	ज़ंग, मोरचा गेरुआ, फसलों का एक रोग	rust of iron red blight attacking young wheat or jowar (durra)
तांबट	पुं·	तांब्या-पितळेची भांडी करणारा कारागीर	ठठेरा	a coppersmith
	वि·	तांबसर, लालसर	कुछ कुछ लाल, रतनारा	reddish
तांबड	स्त्री·	1. लाल मातीची ज़मीन 2. लालिमा, लाल प्रकाश (सूर्योदयाच्या वेळचा)	लाल ज़मीन लालिमा, लाली (जैसी कि सूर्योदय काल की)	red soil the red lustre of dawn
	वि·	लाल, तांबडा	लाल, सुर्ख	red
तांबडा	वि·	लाल	लाल	red
तांबडे	न·	'तांबड (1)' पाहा	दे· 'तांबड (1)'	vide 'तांबड (1)'
तांबरणे	अ·क्रि·	1. लाल होणे	लाल होना	to redden

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. गंज चढणे	ज़ंग/मोरचा लगना	to rust
तांबे	न·	लाल रंगाचा एक धातू	ताँबा, ताम्र	copper
तांबेरा	पुं·	1. गंज 2. गहू-ज्वारीवरचा एक रोग	जंग, मोरचा गेंहू, ज्वार का एक रोग	rust a red blight attacking wheat, jower
तांबोळी	पुं·	विड्याची पाने-सुपारी-तंबाखूयांची विक्री करणारा	तमोली, बरई, पान बेचनेवाला	seller of betel-leaf, areca-nut, tobacco etc.
तांब्या	पुं·	तांब्याचे किंवा पितळेचे पाणी घेण्याचे भांडे	लोटा (विशिष्ट आकार का)	a vessel to use water
ताम्हण (-न)	न·	संध्या-पूजा इ· करताना पाणी सांडण्यासाठी घ्यावयाचे एक प्रकारचे लहानसे ताट	संध्या-पूजा के लिये ली जाने वाली एक प्रकार की थाली	a metal dish circular and shelving
ताप	पुं·	ओच, उष्णता	आँच, गरमी	heat, blaze
तार	स्त्री·	1. धातूचा दोरा-धागा 2. आंबलेल्या पदार्थाला सुटलेल्या चिकट पणाचा धागा 3. कैफ, नशा 4. ताठा, धुंदी 5. समाधी, तल्लीनता	तार लासा, लसदार, चिपचिपी चीज़ का ताँता नशा, मद घमंड तल्लीनता, लौ, लगन	wire a thread of any viscous substance intoxication arrogance concentrated attention

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		6. तारायंत्राने पाठ विण्याचा निकडीचा संदेश (विजेच्या साहाय्याने)	तारा, यंत्र द्वारा भेजा गया संदेश	telegram
	पुं·	मनाचा कल, मर्जी, इच्छा	मर्जी, रुख, अभिप्राय	mind, leaning, inclination
	वि·	उंच, तिसर्या उंच सप्तकातील (स्वर)	उच्च (स्वर)	high (note)
तारकशी	स्त्री·	कलाबतू	कलाबत्तू	silken thread covered with gold or silver
तारकस	पुं·	तार खेचण्याचे अवजार	तार खींचने का औजार	a wire-drawer
तारखिळा	पुं·	तारेचा बारीक खिळा	कील	a nail
तारघर	न·	तार(विजेच्या साहाय्याने संदेश पाठविण्याची) कचेरी	तारघर	telegraph office
तारण	न·	1. बचाव, संभाळ	तारण, रक्षा	preservation, protection
		2. घेतलेल्या कर्जाच्या खात्रीपोटी ठेवलेला ऐवज	जमानत, गिरवी, रेहन	money or valuable placed in deposit
तारणे	स·क्रि·	1. पाण्यात बुडत असता वाचविणे	तारना, पार लगाना	to rescue from sinking in water, to deliver

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. (लाक्ष·) बचावणे, राखणे, संभाळणे, उद्धारकरणे	बचाना, उद्धार करना	to protect, to save, to emancipate
तारतम्य	न·	1. तरतमभाव, बरे-अधिक चांगले किंवा सरस निरस ओळखण्याची बुद्धी	तारतम्य, सरस- निरस पहचान, नेकी बुद्धि	discernment, critical sagacity
		2. विवेक	विवेक	discrimination, judgement
तारं(-रां)बळ	स्त्री·	त्रेधा, धांदल, तिरपीट	धांधली, परेशानी, गड़बड़ी, जल्दी	confusedness, distraction, hurriedness, urged state
तारवट	वि·	तारवातून-गलबतातून आणलेला (माल)	जहाज से लाया गया	brought in on ship
तारवटणे	अ·क्रि·	डोके ताठ होणे, -लाल होणे	आँखें चढ़ना, नशा या नींद के अभाव कारण आँखें लाल होना	(eyes) to be heavy and dull
तारा	पुं· स्त्री·	तारका, आकाशातील चमकणारी चांदणी	तारक, सितारा	the star
तारांगण	न·	1. रात्रीचे चमचम करणारे आकाश	नभोमंडळ, आकाश	the starry court, firmament
		2. उंच जागा, सज्जा	छज्जा	a sort of balcony or look-out place
तारीख	स्त्री·	इंग्रजी महिन्यातील तिथी-दिवस	तारीख, अंगरेज़ी मिति	a date (according to the English calendar)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तारीफ	स्त्री·	प्रशंसा, स्तुती	तारीफ, प्रशंसा, बड़ाई, स्तुति	praise, applause, commendation
तारुण्य	न·	तरुणवय, तरुण अवस्था, यौवन	तारुण्य, यौवन, जवानी	youth
तारू	न·	नाव, होडी	नौका, नाव, किश्ती	a boat
ताल	पुं·	1. संगीतात नेमलेल्या मात्रांची बंदिस्ती, ठेका 2. ताड वृक्ष	ताल, संगीत में नियत मात्राओं में बाँधी गयी बंदिश लाल, ताड़ (पेड़)	musical time,-measure the Palmyra tree
तालमाल	स्त्री·	बांध, लहानसा बंधारा	बाँध, पुश्ता	a mound or bank (raised in a field to preserve water).
	स्त्री·	'तानमान' पाहा	दे· 'तानमान'	vide'तानमान'
तालीम	स्त्री·	1. शिक्षण, वळण 2. व्यायाम, कसरत 3. व्यायामशाळा, आखाडा 4. अभ्यास, सराव, अनुशीलन	तालीम, शिक्षा, अनुशासन व्यायाम, कसरत व्यायामशाला, अखाड़ा पूर्वाभ्यास, अनुशीलन, मश्क	instruction, training physical exercise a gymnasium practice, repeated performance, exercise,
तालीमखाना	पुं·	व्यायामशाळा	व्यायामशाला, अखाड़ा	a gymnasium
तालीमबाज़	वि·	व्यायाम केलेला किंवा करणारा व्यायामपटू	अखाड़िया, कसरती, वरज़िश करनेवाला	a gymnast
तालुका	पुं·	जिल्हयाचा एक पोटविभाग	तहसील	a taluk, a subdivision of a district
तालेवार	वि·	1. श्रीमंत, मातबर	धनीमानी, अमीर	affluent, prosperous, rich, very rich

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. भाग्यवान	भाग्यवान, खुश इक़्बाल	fortunate
ताव	पुं·	1. धातू तापवून लाल करणे	आँच देकर धातु को लाल बनाना	heating to red heat (metals etc.)
		2. धातू तापविल्यानंतर तिला चढणारे पाणी	धातु लाल बनने के बाद उसको चढ़ाई हुई आब	temper of metal after heating red
		3. राग, संताप ('त्याच्या वर ताव काढूनकोस')	क्रोध, गुस्सा	rage, anger
		4. ताप, आंच, उष्णता	ताप, आँच, गरमी	heat
		5. कागदाची बंदजोडी	कागज का बड़ा बिना कटाफटा टुकड़ा	a sheet of paper
तावडी	स्त्री·	पकड, पंजा, कचाटी	शिकंजा, चँगुल	clutches, a hard grip
तावणे	स·क्रि·	1. लाल होईपर्यंत तापविणे	(धातु) लाल होने तक तपाना, गरम करना	to heat to a red heat (metals)
		2. कसणे, तपासून पाहणे	परखना, जाँचना	to test hard
		3. रागावणे, खरडपट्टी काढणे	गुस्से होना, फटकारना	to scold, to rate
	अ·क्रि·	1. लाल होईपर्यंत तापणे	(धातु) लाल होने तक तपना	(metal, to be heated red
		2. अतिशय ऊन लागणे	धूप की आँच लगना	to strike hot
तावदान	न·	खिडकीच्या झडपात बसविलेली काच	खिड़की आदि में लगाया गया शीशा	a pane of glass
तावदारणे	स·क्रि·	तडकून बोलणे, अंगावर खेकसणे	फटकारना, झल्लाना, क्रोध से चिल्लाना	to reprove, to scold vociferously
तावातावाने	अ·	रागारागाने	गुस्से से	with rage
ताशा	पुं·	गळ्यात अडकवून काड्यांनी तडतड वाजविण्याचे एक चर्मवाद्य	ताशा	a sort of drum

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
ताशीव	वि·	तासून गुळगुळीत केलेला किंवा चांगला आकार दिलेला	छिला हुआ, तराशा हुआ	well chiselled, pared
ताशेरा	पुं·	1. ताशावर छड्यांनी केलेला कडकड आवाज	ताशे की कड़कड़	roll upon ताशा or drum
		2. (लाक्ष·) रागाचे किंवा टीकेचे एक सारखे उच्चारलेले शब्द	लगातार डाँट के या टीका टिप्पणी के शब्द	a volley of angry words or criticism
तास	पुं·	1. साठ मिनिटांचा काळ	साठ मिनिटों की अवधि, घंटा	an hour
		2. झंगट	गजर	a gong
		3. नांगराच्या फाळाने जमिनीला पाडलेली खाच	हल के फाल से धरती में बननेवाली रेखा, कूँड	a furrow dug along by the plough
		4. उभ्या पिकांच्या दोन उभ्या ओळीमधली अरुंद जागा	खड़ी फ़सल की दो पंक्तियों के बीच की सँकरी ज़मीन	the narrow strip of soil in between two rows of standing crop
		5. शाळा-कॉलेजातील वर्गाचा ठरलेला अवधी	शाला/कॉलेज के वर्गों की नियत अवधि	period
तासकाम	न·	लाकूड तासण्याचे काम	लकड़ी तराशने का काम	chopping, paring
तासणी	स्त्री·	1. तासण्याचे काम	छीलने/तराशने का काम	chopping with adze
		2. लाकूड तासण्याचे सुताराचे अवजार, वाकस	बसूला	an adze
तासणे	स·क्रि·	1. लाकूड छिलून साफ-समतल करणे	लकड़ी छिलना या तराशना	to chop, to chip, to pare

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. खरडून डोक्याची हजामत करणे	सिर मूँडना, हजामत बनाना	to shave closely, to scrape
		3. (लाक्ष·) खरडपट्टी काढणे	फटकारना, भर्त्सना करना	to rate, to scold, to vituperate
ताळ	पुं·	1. धरबंद, मेळ	मेल, संगति	congruity, consistency, coherence
		2. शिस्त, नियमबद्धता	अनुशासन, नियमानुशीलता	discipline, rule of conduct
	न·	1. नियम - निर्बंध	नियम-निर्बंध	rules and regulations
		2. (लाक्ष·)विवेक, मर्यादा	विवेक और मर्यादा	consideration and self-restrain
ताळमेळ	पुं·	परस्पर संगती	मेल, संगति	consistency, balance
ताळा	पुं·	1. प्रत्यय, प्रचीती	प्रतीति, प्रत्यय	personal experience
		2. उत्तराचा - हिशेबाचा खरेपणा - अचूकपणा अजमावण्याची रीत (गणित)	काँटा, वह क्रिया जिससे हिसाब के सही-गलत होने की जाँच की जाए	method of scrutinizing the exactness of the answer worked out of an example (Arith.)
		3. मेळ, जुळणी	मेल, संगति	agreement, correspondence
ताळेबंद	पुं·	1. विशिष्ट मुदतीच्या हिशेबाचा केलेला एकत्र खर्डा	पक्का चिट्ठा (किसी मुद्दत का)	a complete abstract of the receipt and expenditure of given period
		2. हिशेबाचा आढावा	वार्षिक विवरण	an account epitomised

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तिकटी	स्त्री·	तीन रस्ते मिळतात ते ठिकाण	तिराहा	a meeting place of three roads
तिकटे	न·	1. तीन नळकांड्यांची पाभर, तिफण	तीन चोंगियों की बनी हुई अकरी	drill-plough of three tubes
		2. लाकडी तिवई	तिपाई	a stand with three legs
		3. तीन पायांची घोडी	तीन टाँगों की घोड़िया	a three-legged stand
तिकडचा, तिकडील	वि·	त्या ठिकाणचा, त्या बाजूचा	उस तरफ़ का, वहाँ का	relating to that place or quarter
तिकडून	अ·	त्या ठिकाणाहून, त्या दिशेहून	उस दिशा या स्थान से, उधर से	from that place or quarter
तिकडे	अ·	त्या ठिकाणी, त्या दिशेकडे	उधर, वहाँ	thither, towards that place, there
तिकाटणे	न·	1. 'तिकटी' पाहा	दे· 'तिकटी'	vide 'तिकटी'
		2. तीन काठ्यांची जुळवून केलेली त्रिकोणाकृती रचना	तीन लकड़ियों का इकट्ठा बांधकर बनाया त्रिकोण	a triangular arrangement made up of three sticks bound together
तिकांडे	न·	मृगनक्षत्राच्या चार तार्यांच्या पोटात असलेले तीन तारे	मृगशिरा नक्षत्र के तीन तारे	the three stars composing the belt of Orion
तिकीट	न·	प्रवेशपत्र	टिकट, प्रवेशपत्र	a ticket
तिकोनी	वि·	तीन कोन असलेला	तिकोना, तिखूँठा	triangular
तिक्का	पुं·	तिर्री, पत्त्यातील तीन ठिपक्यांचे पान		the trey (at cards)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तिखट	वि·	1. (लाक्ष·) तीक्ष्ण, झोंबणारा	(लाक्ष·) उग्र, तीक्ष्ण, पैना, प्रखर	(fig.) pungent, hot, biting
		2. मिरचीच्या स्वादाचा	लाल मिर्च के स्वाद का	of the flavour of chillies
		3. तीक्ष्ण बुद्धीचा	तीक्ष्ण बुद्धि का, प्रखर बुद्धिवाला	sharp, keen, having penetrating intellect
		लाल मिरच्यांची पूड	लाल मिर्च की बुकनी	powder of chillies
तिखटमीठ	न·	1. तोंडाला झटकन् लाळ सुटेल असे तिखट मीठ इ· मसाल्याचे मिश्रण	नमक, मिर्च आदि मसालों का चटपटा मिश्रण	mixture of spiced powders like chilly-powder, salt etc.
		2. खमंग-पदरच्या घालून सांगितलेल्या गोष्टी	अपनी ओर से कुछ जोड़कर कही बातें	exaggeration
तिगस्ता	अ·	दोन वर्षे सोडून तिसर्यासाली	दो साल पहले	in the year before last
तिघे	वि·पु·	तीन जण (पुरुष)	तीन जन, तीनों (आदमी)	three (men)
तिज़वर	पुं·	तिसरेपणावर लग्न करणारा नवरा	तिहाजू, तीसरी बार ब्याह करनेवाला वर	bridegroom married or marrying third time
तिज़ा	वि·पुं·	तिसरा	तीसरा	third
	अ·	तिसर्यांदा	तीसरी दफे	for the third time
तिज़ाई	स्त्री·	1. तिसरा हिस्सा	तीसरा हिस्सा	third part or share
		2. तिसर्या हिश्शाच्या बोलीने शेतीची लागण	खेती का तीसरा हिस्सा मालिक को देने के इकरार पर की हुई जुताई	cultivation on the agreement of giving third-share to the land owner
तिज़ोरी	स्त्री·	लोखंडाची पेटी (पैसे इ· ठेवण्याची)	तिजोरी, लोहे की अलमारी	a safe

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तिटकारणे	स·क्रि·	तिरस्कारणे, घृणा करणे	घृणा/नफ़रत करना	to scorn, to disdain
तिटकारा	पुं·	तिरस्कार, घृणा	घृणा/नफ़रत	scorn, contempt
तिटली	स्त्री·	कपाळावर लावलेले काजळाचे टिंब, टिकली	टिकली, छोटी बिंदिया	pointed mark of collyrium etc. on the forehead
तिटाळी	वि·	तीन मजली	तीन मंज़िल का	three-storeyed
तिठा	पुं·	तिकटी	तिराहा	a place where three roads meet
तिडकणे	अ·क्रि·	ठणकणे, दुखणे, सणका मारणे	ठनकना, पीड़ा होना	to ache, to have shooting pain
तिडि (-डी) क	स्त्री·	1. सणक, कळ	कसक, टीस	shooting pain, a pang
		2. कळकळ, पोटाग	लगन, आस्था, आत्मीयता	care, concern, anxious interestedness
		3. वेणा	प्रसव वेदना	pains of parturition or pregnancy
तिडणे	अ·क्रि·	अंग जखडल्यामुळे दुखणे, अवघडणे	शरीर जकड़ जाने से अकड़ जाना, दुखना	to feel straitened, -cramped
तिडतिडणे	अ·क्रि·	1. चीर पडणे 2. चिडणे	तड़कना, दरकना, फटना चिढ़ना, झल्लाना	to crack to be vexed
तिडा (-ढा)	पुं·	1. गुंती, गाठ	उलझन, गाँठ	an inter-entanglement
		2. (लाक्ष·) अढी, (मनातील) गांठ	अनबन, मनमुटाव	misunderstanding, difference (as between friends)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	वि·	वाकडा, बांक आलेला, वक्र	टेढ़ा, बाँका, वक्र	warped, bent
तितका	वि·	अमुक संख्येचा,-प्रमाणाचा इ·	उतना	so much
तितपत	अ·	1. तितक्या प्रमाणात 2. तेथपर्यंत	उतनी मात्रा में उस हद तक, वहाँ तक	to that degree to that extent
	वि·	मर्यादित	मर्यादित	so so, nothing very particular, limited
तिथी	स्त्री·	हिंदु पंचांगाप्रमाणे दिवस, मिती (चांद्रमासाची)	हिंदु पंचाँग के अनुसार चांद्र मास का प्रत्येक दिवस	date or day according to the Hindu calendar
तिन्हीसांज	स्त्री·	सांजेची- संध्याकाळची- वेळ	संध्या, शाम का समय	time of evening twilight, the evening
तिप (-प्प) ड	स्त्री·	वाकडेपणा, वाक, बांक	बाँक, वक्रता, टेढ़ापन	bent
तिपडणे	अ·क्रि·	बांक येणे, वाकडे होणे	टेढ़ा होना	to bend
तिपदरी	वि·	तीन पदर-थर-असलेला	तिपल्ला	three-fold or having three integuments or envelopes
तिपायी	स्त्री·	तिवई, तीन पायाची उभी बैठक	तिपाई, तिखटी	three-legged stool
तिपानी	वि·	तीन पानांचा	तीन पृष्ठों का	three-paged
तिप्पट	वि·	त्रिगुणित, तिनीने गुणून येणारी (संख्या)	तिगुना	treble

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तिफण	स्त्री·	तीन फणांची, जमिनीवर तीन फाळ असणारी पाभर	हल में लगी हुई तीन चोंगावाली अकरी	a plough having three seed-cases
तिमजली	वि·	तीन मजल्यांची (इमारत)	तीन मंजिलों का मकान	(building) having three storeys
तिमाही	वि· न·	दर तीन महिन्यानी लागू होणारा, त्रैमासिक	त्रैमासिक, हर तीन महीनों में होनेवाला	three-monthly
तिंबणे	स·क्रि·	1. मऊ करणे, (कणिक इ·)	सानना, गूंथना (गेंहू का आटा)	to punch, to knead (wheaten dough)
		2. (लाक्ष·) मारून मारून नि:शक्त-बेज़ार करणे	मारपीट कर दुर्बल बनाना	to pommel and thump soundly
तिय्यम	वि·	तिसर्या दर्जाचा, हलका	तीसरे दर्जे का, घटिया	very inferior
तिरकस	वि·	सरळ न जाता कोन करून जाणारा	तिरछा, टेढ़ा	oblique, slanting
तिरडी	स्त्री·	प्रेत नेण्याचे वाहन	अरथी, ठिकठी, जनाज़ा (मुस्लिम)	a bier
तिरंदाज	पुं·	तीर मारणारा, -वापरणारा मनुष्य	तीरंदाज, तीर चलानेवाला	an archer
तिरपगडे	न·	1. फाशांच्या खेळातील तीन ठिपक्यांचा फासा पडणे	पांसे के खेल में तीन बिंदियां	three ace (in dice), trey
		2. (लाक्ष·) विचित्र-अनपेक्षित प्रतिकूल घटना	विचित्र/प्रतिकूल घटना	an unexpected/ unwanted happening

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तिरपा	वि·	'तिरकस' पाहा	दे· 'तिरकस'	vide 'तिरकस'
तिरपिट	स्त्री·	त्रेधा, धांदल, गडबड	हड़बड़ी, गड़बड़ी	bewilderment
तिरमिरी	स्त्री·	1. घेरी, चक्कर, मूर्च्छा	मूर्च्छा, चकाचौंध, चक्कर, ग़श	vertigo, dizziness, giddiness, swooning
		2. (लाक्ष·) रागाचा झटका	गुस्से का जोश/आवेश/तैश	bursting forth of rage
तिरशिंगराव	पुं·	1. तिरसट -चक्रम मनुष्य	झक्की/खब्ती व्यक्ति	an eccentric cantan - kerous/perverse fellow
		2. पोकळ फुशारकी मारणारा मनुष्य	डींग मारनेवाला व्यक्ति	a swaggering person
तिरसट	वि·	चिडखोर, तुसडेपणे वागणारा	चिड़चिड़ा, तुनकमिज़ाज़	crabbed, surly, sour in manner
तिरस्करणीय	वि·	तिरस्कार, घृणा करण्याजोगा, निंद्य	तिरस्करणीय, घृणापात्र, निंद्य	despicable, disgusting
तिरस्कार	पुं·	तिटकार, अनादर	तिरस्कार, घृणा, नफ़रत	disdain, contempt
तिरळा	वि·	वाकड्या-तिरक्या डोळ्याचा	भेंगा	squint-eyed
तिरीप	स्त्री·	1. उन्हाचा चटका	लू, धूप की आंच	sun-stroke
		2. कवडसा, किरण	छप्पर आदि में से आनेवाली किरण	sun-beam
तिर्री	स्त्री·	तीन ठिपक्यांचे पत्याचे पान	तिक्की, तीन बूटियों वाला ताश	the trey (at cards)
तिर्हाईत	वि·	1. परका, अपरिचित	पराया, अनजान	strange, alien, unfamiliar

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. त्रयस्थ, तटस्थ, निष्पक्ष	तटस्थ, निष्पक्ष	impartial
तिर्हाईती	स्त्री·	मध्यस्थी	मध्यस्थता, बिचवई	umpirage, arbitration
तिलांजली	स्त्री·	1. मृताच्या नावाने सोडण्याचे तिळमिश्रित पाणी	तिलांजलि	ceremony of pouring handful of water mixed with sesamum in the memory of the deceased
		2. (लाक्ष·) पूर्ण त्याग	संपूर्ण त्याग	renouncing, relinquishing
तिवडा	पुं·	मेढ, खळ्यात, मधोमध रोवलेला	खलिहान के बीचोंबीच गाड़ा हुआ खंभा	a post or bullock-statue in the middle of a treading floor
तिवाटा	स्त्री·	1. तीन वाटा	तीन राहें	three separate paths
	ब· व·	2. (लाक्ष·) दुर्दशा, तीन तेरा	दुर्दशा, तीन तेरह, तितर-बितर स्थिति	utterly routed state
	पुं·	'तिकटी' पाहा	देखे· 'तिकटी'	vide 'तिकटी'
तिशी	स्त्री·	तिसावे वय	तीसी, तीस वर्ष की आयु	age of thirty
	वि·	तीस दिवसांचा (महिना)	तीस दिनों का (महीना)	of thirty days
तिष्ठणे	अ·क्रि·	वाट पाहणे, खोळंबणे	राह देखना, प्रतीक्षा करना	to stand in expectation, to await
तिस्मारखाँ	पुं·	अरेराव	बड़ा घमंडी और गुस्सावार आदमी	swaggerer
तिसरा	वि·	क्रमांक तीनचा	तीसरा	third

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तिहेरी	वि·	तीन घड्यांचा, तीन पदरी	तिहरा, तहेरा, तीन परत किया हुआ, तीन तहों का	threefold, triple
तिळकूट	न·	तिळाची सुकी चटणी	तिल की सूखी चटनी	dry powder of sesamum and other ingredients
तिळगुळ	पुं·	तिळ आणि गूळ मिश्रित एक मिठाई	तिलकुट, तिल और गुड़ के मेल से बननेवाली एक मिठाई	sesamum seed mixed with jaggery, a sweetmeat
तिळतिळ (तुटणे)	अ·	(लाक्ष·)तिळा, तिळा एवढे बारीक तुकडे होऊन	तिलतिल करके	in very small bits
तिळे	न·	एकाबरोबर एक अशी एकदम झालेली तीन मुले	एक के साथ एक पैदा हुए तीन शिशु	three babies born at a time
तिळेल	न·	तिळाचे तेल	तिल का तेल	sesamum-oil
ती	सर्व· स्त्री·	स्त्री·लिंगी एक वचनी तृतीयपुरुष वाचक किंवा दर्शक सर्वनाम	वह	she
तीज़	स्त्री·	तिसरी तिथी, तृतीया	तीसरी तिथि, तृतीया	third day (acc. to Hindu calendar)
तीट	स्त्री·	काजळाची कपाळावर केलेली टिकली	काजल का टीका	a mark made with soot upon the forehead of children
तीड	स्त्री·	फट, चीर	दरार, चीर	a crack, a fissure
तीथ	स्त्री·	1. 'तिथी' पाहा 2. पुण्य - श्राद्ध तिथी	दे· 'तिथि' श्राद्ध दिन, पुण्यतिथि	vide 'तिथि' anniversary day of a deceased relative

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तीन तेरा	पुं·स·वि·	दुर्दशा, दाणादाण	तितर-बितर स्थिति, तीन-तेरह, दुर्दशा	utterly routed state
तिन्ही त्रिकाळी	अ·	सकाळ-दुपार - संध्याकाळ अशा तिन्ही वेळा, सदोदित	तीनों समय सुबह दोपहर-शाम को, -सदा	always
तीर	पुं·	1. बाण	तीर, बाण	an arrow
		2. (नदीचा इ·) काठ, किनारा	नदी का किनारा, तट	bank (of a river)
		3. छपराच्या आढ्याला दिलेला टेकू, ठेपा	शहतीर, बल्ला	a prop
	पुं·	बाण आणि धनुष्य	तीर और धनुष	an arrow and a bow
तीर्थ	न·	1. पवित्र स्थान, पुण्यक्षेत्र	पुण्य क्षेत्र	a holy/sacred place
		2. पवित्र जल	पवित्र जल, तीर्थोदक	holy water
तीर्थयात्रा	स्त्री·	पुण्यक्षेत्राचे दर्शन करण्याकरिता केलेला प्रवास	तीर्थ यात्रा	pilgrimage
तीर्थरूप	स्त्री·	पुज्य, माननीय (पत्र लिहिताना वगैरे वडील माणसांच्या नावापूर्वी लावलेला शब्द)	बुजुर्गों के नाम से पहले प्रयुक्त होनेवाला शब्द	a respectable term (in writing or notes) for seniors like father and mother
तीव्र	वि·	1. प्रखर, तीक्ष्ण तिखट	तीव्र, तेज़, तीक्ष्ण,पैना	hot, biting, pungent
		2. कडक, उग्र	उग्र, गुस्सावर	fierce, impetuous, vehement
		3. (संगीत) काहीसा उंच	कुछ ऊंचा	a little high (tune)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तीळ	पुं·	एक गळिताचे धान्य	तिल	sesamum
तुकडा	पुं·	1. कापलेला -तुटलेला भाग	टुकड़ा	a piece, a bit
		2. भाकरीचा काही अंश	रोटी का कुछ अंश	bit of bread
तुकडी	स्त्री·	1. सैन्याचा भाग	सैनिकों का छोटा दल	a company (of troops)
		2. विद्यार्थ्यांचा अलग केलेला वर्ग	छात्रों की एक अलग कक्षा	a division
		3. एक गट	गुट, गिरोह	a group
तुकणे	स·क्रि·	तोलणे, जोखणे	तौलना, जोखना	to weigh
	अ·क्रि·	मान (होकारार्थी) डोलणे	गर्दन घुमाना (अनुमति दर्शक)	to nod
तुकतुकी	स्त्री·	अंगावरची कांती,चमक	चमक, चिकनाहट	lustre, colour of health, ruddiness
तुकतुकीत	वि·	कांतिमान, चमकदार	चमकदार, चिकना	ruddy
तुकविणे	स·क्रि·	मान झुकविणे, मान डोलविणे	गर्दन घुमाना/झुकाना	to nod
तुच्छ	वि·	क्षुद्र, बिन किमतीचा, बिन महत्वाचा	तुच्छ, हीन, क्षुद्र, नगण्य	of no account, of little importance
तुझा		'तू' या सर्वनामाचे षष्टी विभक्तीचे एक वचन	तेरा	thine
तुटक	वि·	1. तुटून बाजूला झालेला, अलग	अलग, खंडित	broken off, separated
		2. तुसडा	चिड़चिड़ा, बदमिज़ाज	surly, churlish

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तुटका	वि·	भंगलेला, मोडलेला	टूटा हुआ, मग्न	broken
तुटणे	अ·क्रि·	1. अलग -खंडित-होणे	टूटना/खंडित होना	to break, to part in two
		2. कमी होणे, तूट पडणे	घटना, कम होना	to decrease, to become less
		3. (अंतर) कमी होणे	(अंतर) कटना	to diminish (distance)
		4. अंगावरचे पिणे बंद होणे (बाळाचे)	बच्चे का स्तनपान बंद होना	to be weaned
तुटपुंजा	वि·	अपुरा	नाकाफ़ी, अपर्याप्त, अधूरा	insufficient
तुटवडा	पुं·	चणचण, कमतरता	तंगी, कमी	scarcity
तुटी	स्त्री·	1. वियोग	वियोग, बिछोह	separation
		2. अडथळा, हरकत, प्रतिबंध	रोक, बाधा	interruption, break
		3. शत्रुत्व, वैर	बैर, दुश्मनी, शत्रुता	enmity
तुडविणे	स·क्रि·	पायाखाली चिरडणे	कुचलना, रौंदना	to trample, to tread
तुडुंब	अ·	काठोकाठ, शिगोसीग	लबालब	filled upto the brim, quite full
तुणणे	स·क्रि·	1. रफू करणे	रफू करना	to darn
		2. कापसाचे धागे सुटे करणे	कपास के तंतु अलग करना	to separate staples of cotton with hand
तुणतुणे	न·	1. (तमाशावाल्यांचे इ·) एका तारेचे तंतुवाद्य	एक तारा	a musical instrument of one string
		2. (लाक्ष·) एकसारखा एकच घोशा, पिरपिर	(लाक्ष·) रट लगाना, राग अलापना	(fig.) harping, dwelling tediously on a subject

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तुतारी	स्त्री·	एक प्रकारचे वाजविण्याचे शिंग, लहान कर्णा	तुरही, नरसिंघा	a trumpet, a sort of horn
तुती	स्त्री·	एक आंबटगोड लहान फळ व त्याचे झाड	शहतूत (पेड़ और फल)	the mulberry tree or its fruit
तुंद	वि·	1. थुलथुलीत्, लठ्ठ 2. अगदी तृप्त, पूर्णपोट भरलेला	बोदा, मोटा अत्यंत तृप्त	plump well-filled (belly), satiated
तुंदिल	वि·	मोठ्या थुलथुलीत्-पोटाचा	तुंदिल, जिसे तोंद हो	pot-bellied
तुफान	न·	1. वादळ 2. बंड, दंगा 3. कुभांड	तूफ़ान, आंधी हंगामा, उपद्रव/दंगा/फ़साद तोहमत, खोटा इलजाम	a storm, a tempest tumult a slander, a calumny, false accusation
	वि·	अनावर, खवळलेला	तूफानी, प्रचंड, जोरदार	stormy, violent, furious
तुमचा		'तुम्ही' चे षष्ठी विभक्तीचे पुं· एक वचनी रूप	तुम्हारा	your, yours
तुमान	स्त्री·	लांब व ढिली विजार	एक प्रकार का ढीला ढाला पाजामा, सलवार	large and loose trousers
तुमुल	वि·	घनघोर	तुमुल, घोर	furious, vehement, fierce
तुंबी	न·	वाहत्या प्रवाहाला घातलेला बांध	बाँध	a dam

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तुंबडी	स्त्री·	1. अंगातले खराब रक्त शोषून घेण्याचे यंत्र	खराब खून खींच निकालने का एक औजार	a cupping instrument
		2. बैराग्याचे भोपळ्याचे बनविलेले भिक्षापात्र	सूखे कद्दू का बनाया हुआ बैरागी का भिक्षापात्र	a bowl made of hollowed gourd
		3. भोपळा असलेले तंतुवाद्य किंवा त्याच्या बनविलेले तोंडाने फुंकून वाजविण्याचे वाद्य (गारूडी वाजवितात ते)	तुमडी, सुखे कद्दू का बनाया तंतुवाद्य, सँपेरे बजाते हैं वैसा वाद्य	a stringed instrument or a blowing musical instrument
तुंबणे	अ·क्रि·	पाणी अडणे, - अडून राहणे	रुकना/अड़ना	to be stopped, to be arrested (flowing water)
तुंबळ	वि·	'तुमुल' पाहा	दे· 'तुमुल'	vide तुमुल
तुंबा	पुं·	1. कडू भोपळा	कड़वा कद्दू	bitter gourd
		2. कडू भोपळ्याचे बनविलेले पात्र	कद्दू का बनाया पात्र	bowl made of the bitter gourd
		3. हत्याराचा दांडा ज्यात बसवितातती खोबणी	वह पोला अवयव जिसमें हथियार का डंडा बिठाया जाता है	socket in which the shaft of a weapon is inserted
		4. चाकाचा मधला फुगवट भाग (त्यात आरे बसवितात)	चक्र नाभि, पहिये का मध्य भाग	the nave of a wheel
तुम्ही		द्वितीय पुरुषी बहुवचनी सर्वनाम	तुम, आप	you
तुरई, तुरी	स्त्री·	1. विणलेले कापड गुंडाळण्याचा मागाचा भाग	करघे का तीर, तुर	a weaver's beam

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. दोन्ही टोके अणकुचीदार असलेला खिळा	दोनों अंगों की तरफ नोकदार कीला	double pointed nail
तुरकाठी, तुराटी	स्त्री·	तुरीचे पीक काढून घेतल्यानंतर राहते ती काडी	अरहर का सूखा डंठल, रहठा कड़िया	the stem or stalk of तुर
तुरकाण	न·	तुर्कस्तान, तुराण	तुर्क देश, तुर्किस्तान	Turkey, country of Turks
तुर(-रं) ग	पुं·	घोडा	घोड़ा	a horse
तुरट	वि·	तुरटीच्या चवीचा	कसैला	astringent, of alum-taste
तुरटी	स्त्री·	एक खनिज क्षार	फिटकरी	alum
तुरपणे	स·क्रि·	कापडाची कड मोडून बारीक टाके घालणे	तुरपना, बखिया करने के लिये लंबाई के बल सीधे सीना	to hem
तुरबत	स्त्री·	मुसलमानाचे थडगे	कब्र	a tomb (of a Muhammadan)
तुरळक	वि·	1. विरळ, क्वचित् भेटणारा	विरला, कम मिलनेवाला	scarce
		2. विरळ, दाट -गर्द- नसलेला	विरल, बीच में बहुत अवकाश छोड़ा हुआ	interrupted, discontinuous
	अ·	1. क्वचित	कहीं कहीं शायद बहुत थोड़ी मात्रा में	scarcely
		2. विरळ विरळ	बिखरी बिखरी, विरल रूप में	sparsely
तुरा	पुं·	1. पगडीवर किंवा टोपीवर लावलेला पिसांचा ताठ झुपका	तुर्रा, पगड़ी-टोपी आदि में लगा हुआ फुंदना	a plume, feathery ornament in hat etc.

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. पक्ष्यांच्या डोक्यावरील उभी शोभिवंत झुबका	पक्षियों के सिर पर चोटी, कलगी	a crest
तुरुंग	पुं·	कैदखाना, कारागृह, बंदीशाळा	कैदखाना, जेल	a jail, prison
तुरुतुरु	अ·	जलद पावले टाकीत	जल्दी जल्दी	with short and quick steps
तुर्तातुर्त (-र्ती)	अ·	1. ताबडतोब, तडकाफडकी 2. तात्पुरत्या काळापर्यंत	तुरंत, अभी फिलहाल	in a trice, in a short time, in an instant for the time being
तुलना-तुळणा	स्त्री·	1. बरोबरी, समता 2. हलके-जड, योग्य अयोग्य इ· जोख ण्याची क्रिया	समता, बराबरी न्यूनाधिक्य आदि तौलने की/ सोचने की क्रिया	comparison weighing, estimating relatively
तुला	स्त्री·	1. तोलमाप, वजन 2. तराज़ू, काटा 3. सातवी रास (ज्योतिमंडळातील)	तुला, नापतौल काँटा, तराज़ू सातवीं राशि	weighing a balance a sign of the Zodiac, libra
तुल्य	वि·	समान, सारखा बरोबरीचा	तुल्य, बराबरी का, समान	like, resembling, equal or analogous to
तुषार	पुं·	1. शिंतोडा 2. दव	तुषार, जलकण, फुहार ओस	spray dew
तुसड (-डा)	वि·	माणसांची घृणा करणारा, एकांडा	रूखा, चिड़चिड़ा	churlish, eccentric, surly, unsocial
तुसडेपणा	पुं·	माणसांचा तिटकारा, करण्याची वृत्ती, एकांडे पणाची वृत्ती	अक्ल खुरापन, मिलनसार न होने की वृत्ति	churlishness, surliness, unsociableness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तुसव	स्त्री·	फोलकट राहिलेले भात	चोकर	chaff remaining in husked rice
तुसारधान्य	न·	खरीपाचे भात, ज्वारी, बाजरी इ· धान्य	खरीफ, कार्तिक की फसल	crop gathered just before खरीप or autumunal harvest
तुळई	स्त्री·	ज्यावर कडीपाट बसतो तो छताचा तासून चौकोनी केलेला आडवा आधार	धरन, शहतीर	a beam
तुळणे	स·क्रि·	1. तोलणे, वजन करणे	तौलना	to weigh
		2. तुलना करणे	तुलना करना	to compare
		3. उपमा देणे	उपमा देना	to liken
	अ·क्रि·	1. बरोबरीचे वजन भरणे	समान वजन का होना	to be equal in weight with
		2. ताडून पाहणे	आज़माना	to determine by comparing with or inferring from
		3. स्पर्धा - चढाओढ करणे	प्रतियोगिता करना	to compete, to vie (with)
तुळतुळीत	वि·	गुळगुळीत व चमकदार	चिकना, चमकदार	glossy, glittering, of a fine polish
तुळवट	स्त्री·	1. 'तुळई' पाहा	'दे·' तुळई	vide 'तुळई'
		2. तुळईच्या उपयोगाचा लाकडाचा सोट	कड़ी/शहतीर के उपयोग की बल्ली	a piece of timber- large and unsquared
तुळस (-शी)	स्त्री·	हिंदूनी पूजनीय मानलेले एक सुवासिक औषधी रोप	तुलसी	holy basil

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तुळा	स्त्री·	1. 'तुला' पाहा 2. तुलना, बरोबरी	दे· 'तुला' तुलना, बराबरी	vide 'तुला' comparison, match
तुळाभारा	वि·	शरीराच्या वजना इतका, शरीराच्या भारोभार	शरीर के तौल के बराबर	weighing equal to one's body's weight
तू	सर्व·	द्वितीय पुरुषवाचक एक वचनी सर्वनाम	तू	thou
तूट	स्त्री·	घाटा, नुकसान, कमतरता	त्रुटि, घाटा, कमी	loss
तूप	न·	लोणी 'वितळवून केलेला ओशट पदार्थ	घी	ghee, clarified butter
तूर	स्त्री·	1. एक द्विदल धान्य 2. 'तुरई' पाहा	अरहर, तुवर दे· 'तुरई'	a pulse, cytisus cajan vide 'तुरई'
तूर्त	अ·	तात्पुरते, आतापुरते	फिलहाल, इस समय	for the time being
तूस	न·	'तुसव' पाहा	दे· 'तुसव'	vide'तुसव'
तूळ	स्त्री·	'तुला (3)' पाहा	दे· 'तुला (3)'	vide 'तुला (3)'
तृण	न·	1. गवत 2. तण	तृण, घास खरपात, घासफूस	grass weed
तृणधान्य	न·	वरी, सावा यासारखे सहज उत्पन्न होणारे धान्य	तृणधान्य, नीवार, सावां	wild growing grain
तृतीया	पुं·	सर्वांहून वेगळीच रीत	सबसे अलग ढंग	quite a different path (not agreeing with anybody)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तृतीया	स्त्री·	1. चांद्रमासाच्या पंधरवड्याची तिसरी तिथी	तृतीया, तीज़	third day of a lunar fortnight
		2. तृतीया विभक्ती	करणकारक (तृतीया) विभक्ति	(gram.) third case
तृप्त	वि·	संतुष्ट	तृप्त, संतुष्ट, अघाया हुआ	satisfied, contented
तृप्ती	स्त्री·	1. इच्छा पूर्ण झाल्याची स्थिती, संतुष्टता	तृप्ति, संतुष्टता	satisfaction, content
ते	सर्व·	तृतीया पु ़षी नपुंसकलिंगी एक वचनी सर्वनाम	वह	it
ते	पुं·	तृ·पु· पुल्लिंगी बहुवचनी स·ना·	वे	they
तेगार	पुं·	1. शेत- गुरे - घर - इ. जिंदगी	घर-खेत-मवेशी आदि जायदाद	property like house-farm-cattle etc.
		2. सरंजाम, सामान	सामान, औजार असबाब	gear, harness, apparel
		3. दिमाख, डौल, तोरा	शान, शेखी, घमंड	airs of arrogance, importance,-haughtiness
		4. थेर, नखरे	अजीब हरकतें/ढंग/नखरे	dissolute practices, disdainful airs or fancies
तेज	न·	1. प्रकाश, चमक, प्रभा	तेज, प्रभा, चमक	lustre, light
		2. प्रताप, कर्तृत्व	पराक्रम, वीर्य, बहादुरी	majesty, glory
		3. पाणी, धार, उग्रता	तीक्ष्णता, उग्रता	sharpness
		4. प्रभाव, दबदबा	रोब, प्रभाव, असर	authoritativeness, grandeur

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		5. उष्णता, गरमी	उष्णता, गर्मी	heat
	वि·	1. चलाख, तल्लख 2. उग्र, कडक	तेज, चालाक, होशियार तीखा, उग्र	bright, fiery, prompt acrid, caustic
तेजःपुंज	वि·	कांतिमान, तेजस्वी	तेजस्वी, तेजवाला	luminous
तेजस्वी	वि·	'तेजःपुंज' पाहा	दे· 'तेजःपुंज'	vide 'तेजःपुंज'
तेजाब	पुं·न·	तीव्र अम्ल	तेज़ाब	acid
तेजी	स्त्री·	1. भरभराट, चलती 2. भाववाढ, महागाई, व्यापाराची चढती कळा	उत्कर्ष, समृद्धि तेज़ी, महँगाई	prosperity briskness (of trade, - of demand, - of price)
तेजी मंदी	स्त्री·	चलती-पडती, (व्यापारातील) भावाचा चढ-उतार	भाव का चढ़ाव उतार	briskness and slackness of business
तेजोभंग	पुं·	मानहानी, हिरमोड	अपमान, बेइज्जती	treating ignominously or contemptuously, disgrace
तेडा (-ढ़ा)	वि·	वाकडा	बांका	crooked
	पुं·	'तिढा' पाहा	दे. 'तिढा'	vide 'तिढा'
तेढ	स्त्री·	1. अढी, मनातली गाठ 2. वाकडेपणा, वक्रता	अनबन, मनमुटाव वक्रता, टेढ़ापन	misunderstanding, prejudice crookedness
तेथवर, -पर्यंत	अ·	त्या ठिकाणा पर्यंत किंवां त्या वेळेपर्यंत	वहाँ तक, उस स्थान या समय तक	so far, so long, unto that place, until that time

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तेथपासुन, तेथून	अ·	त्या ठिकाणापासून - हून, त्यावेळेपासून	वहां से, उस स्थान या समय से	thence, from that place or since then
तेरडा	पुं·	पावसाळ्यात फुलणारे एक रंगबिरंगी फुलांचे रोप	गुलमेहँदी	balsam plant or its flower
तेरवा	अ·	आजपासून मागच्या किंवा पुढच्या चौथ्या दिवशी	नरसों	on the previous or future fourth day from today
तेरावा	वि·	मरण्याच्या दिवसापासून तेराव्या दिवशी करावयाचा विधी	तेरवीं	rites to be performed on the 13th day after death
	वि·	तेराव्या क्रमांकाचा	तेरहवां	the thirteenth
तेरीज़	स्त्री·	1. बेरजेकरीता एका खाली एक मांडलेल्या रकमा	जोड़ लगाने के लिये क्रम से लिखी हुई राशियाँ	amounts set down for addition or summing up
		2. अशी केलेली बेरीज	इन राशियों का जोड़	summing up
तेरी मेरी	स्त्री·	अरे तुरे, हमरी तुमरी शिव्यागाळी	तू तू मैं मैं, गाली गलौच	altercation, abuses
तेल	न·	गळीताच्या धान्यातून निघणारा ओशट द्रव	तेल	oil
तेलकट	वि·	ओशट तेलाने भरलेला	चिकना, स्निग्ध, तेल से सना हुआ	oily, oleaginous
तेलघाणा	पुं·	बैलाने चालणारे तेल काढण्याचे यंत्र	कोल्हू	a bullock-oilmill
तेलघाणी	स्त्री·	"		

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तेलष्टाण	न·	तेलवातीचा दिवा विझल्यावर धुराची येणारी दुर्गंधी	तेल का दीप बुझने के बाद निकलते धुंए की दुर्गंध	stink of extinguished oil-lamp
तेली	पुं·	तेलकाढण्याचा धंदा करणारी एक जात, त्या जातीचा पुरुष	तेली, पेरने या बेचने का पेशा करने वाली एक हिंदु जाति या उसका व्यक्ति	an oilman or a community of oilmen
तेलीण	स्त्री·	तेली जातीची स्त्री	तेली की स्त्री, तेलिन	a female of the community of oilmen
तेल्या	वि·	तेलाच्या रंगाचा, चमकता	तेलिया, तेल के रंग का, चमकीला	glossy, shining (colour)
तेलंगण	पुं·	आजच्या आंध्रप्रदेशाचा कर्नाटका शेज़ारचा भाग	आज के आंध्र प्रदेश का कर्नाटक से सटा हुआ प्रदेश	Telangana, a part of persent Andhra Rajya
तेवण	वि·	तितका, त्या संख्येचा किंवा आकाराचा किंवा गुणाचा	उतना	so much, of that much number/size/ quality
तेवणे	अ·क्रि·	1. जळत राहणे	जलते रहना	to be continuously burning
		2. ओघळणे, पाघळणे	पिघलना, गलना	to liquefy, to ooze away, to sweat (sugar)
तेव्हा	अ·	1. त्यावेळी	तब, उस वक्त	then, at that time
		2. म्हणून, त्याकारणाने	इसलिये, उस कारण से	so, for this reason
तैनात	स्त्री·	1. रोजमुरा, नेमणूक, पगार, वेतन (नियत काळाचे)	रोजाना या नियत समय पर मिलने वाला पारिश्रमिक	stipend or salary

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. सेवाचारी	सेवा, नौकरी	service
		3. लष्करी अधिकार	फौजी अधिकार	a military charge
तैनाती	वि·	1. पगारी	तनख्वाह देकर रखा हुआ	stipendiary
		2. ताब्यात दिलेला, हवाली केलेला	सौंपा हुआ, कब्ज़े में दिया हुआ	placed at the command of, made over to, assigned to
		3. मदतनीस, दुय्यम, हाता खालचा	सहायक	assistant
तैल	न·	तेल	तेल	oil
तैलचित्र	न·	तेली रंगानी काढलेले चित्र	तैलचित्र, तेल मिले हुए रंगों से बनाया गया चित्र	oil-painting
तैलबुद्धी	स्त्री·	कुशाग्र, तीक्ष्ण बुद्धी, तरतरीत-चालाख बुद्धी	तीक्ष्ण/कुशाग्र/तेज बुद्धि	fine intellect, ready understanding
	वि·	चालाख बुद्धीचा	होशियार, कुशाग्र बुद्धि का	intelligent
तो		तृतीय पुरुषी किंवा संबंधी पुं· एवं सर्वनाम	वह	he or that
तोक	न·	अर्भक, मूल	शिशु, बच्चा	a child, a baby
तोकडा	वि·	1. आखूड, अपुरा	छोटा, तंग, अधूरा	short, of deficient length, scant
		2. थोडा, अल्प	थोड़ा, अल्प	insufficient, little
तोटका	वि·	'तोकडा (1)' पाहा	दे. 'तोकडा (1)'	vide 'तोकडा (1)'
तोटरा		'टोटरा' पाहा	दे· 'टोटरा'	vide 'टोटरा'
तोटा	पुं·	1. नुकसान घाटा	टोटा, घाटा	loss
		2. कमतरता, अपूर्तेपणा	कमी, त्रुटि, खामी	deficiency, scarcity, want

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तोटी	स्त्री·	नळाचे पाणी सुरू-बंद करण्याचे तोंड	टोंटी, थूथन	a cock, a spout
तोड	स्त्री·	1. उपाय, युक्ती, शक्कल	उपाय, युक्ति, तरकीब	a solution, an expedient, a device
		2. निकाल, शेवट, उकल	निर्णय, निपटारा	settlement, clearance, adjustment
		3. जोड, बरोबरी	जोड़, बराबरी, मुकाबला	a match, an equal
		4. मात (बुद्धिबळातील)	मात (शतरंज में)	checkmate (a term at chess)
		5. एका बाजूने घडलेला बांधणीचा दगड	एक पृष्ठभाग सुडौल किया हुआ पत्थर	a stone smoothed on one side
		6. तडजोड, समेट	संधि, सुलह, समझौता	compromise, adjustment
		7. डावावर प्रतिडाव	तोड़/एक दाँव के जवाब में किया गया दूसरा दाँव	surpassing or excelling performance
		8. काटा छाट	कतरब्योंत /कांट-छाँट	cutting
		9. आकार, घाट, डौल	बनावट का तर्ज, डौल, रचना	cut, cast, make
		10.माप - साचा	माप, ढाँचा	measure, mould
तोडगा	पुं·	1. उपाय, युक्ती	उपाय, युक्ति, तरकीब	an expedient, a remedy
		2. मंत्रतंत्र	टोटका, टोना	a charm, a spell
		3. प्रत्यक्ष अनुभव, प्रत्यंतर	अनुभव, तजरबा	personal experience, personal proof
तोड़जोड	स्त्री·	1. अवयव सुटे करून पुन: जोडण्याची क्रिया	कलपुर्जों को खोल कर फिर जोड़ना	to disengage and to rejoin parts of a thing (machine etc.)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. तडज़ोड	संधि, समझौता	compromise
		3. उपाय, शक्कल	उपाय, युक्ति, तरकीब	a device, an expedient
		4. देवाण-घेवाण करून लावावयाचा किंवा लावलेला निकाल	निर्णय, निपटारा	settlement, adjustment
तोडणावळ	स्त्री·	(झाड, फळ इ.) तोडण्याची मजुरी	तोड़ने की उजरत, तोड़ाई	expense of hewing, chopping etc.
तोडणी	स्त्री·	झाड, फळे इ· तोडण्याचे काम	तोड़ाई - कटाई, तोड़ने की क्रिया	hewing, chopping, cleaning
तोडणे	स·क्रि·	1. मुळापासून दूर-अलग करणे (घावाने झटक्याने इ·)	(आघात/झटके से) अलग करना	to dissevere, to part (violently)
		2. काटणे छाटणे	काटना, छाँटना	to hew, to chop, to cut
		3. मोडणे, फोडणे	फोड़ना, तोड़ना, टुकड़े करना	to break (into pieces)
		4. (लाक्ष·) मिटविणे (तंटा, झगडा)	(लाक्ष·) मिटाना (झगड़ा)	to settle, to compose, to quell (dispute etc.)
		5. बंद करणे, अडविणे (पुरवठा इ·)	बंद करना, रोकना	to retrench, to cut-off
		6. संबंध नष्ट करणे (मित्रत्वाचे, व्यवहाराचे इ.)	संबंध नष्ट करना/तोड़ना	to break up relations (as friendship etc.)
		7. मुलाला स्तन देणे बंद करणे	बच्चे का स्तनपान बंद करना	to wean, to cut (baby's) sucking from the breast
		8. लचके काढणे	हबकना, झपक कर दाँत से काटना	to gnaw and tear, to pull off with teeth

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तोडमोड	स्त्री·	(भांडीकुंडी, दागिने इ·) मोडून विकून पैसे करणे	भांडा-बरतन, गहने आदि चीज़ें बेचकर पैसे जमा करना	breaking off and selling (vessels and ornaments)
तोडा	पुं·	1. भाजी, फुले इ· तोडण्याचा हंगाम	साग-पात, फूल, फल तोड़ने का मौसम	season of plucking vegetables, flowers, fruits etc.
		2. तोडलेला माल किंवा भाग	तोड़ी हुई चीजें (फूल, फल आदि) या तोड़ा हुआ हिस्सा	things thus plucked or part chopped off
		3. पायातला एक दागिना	पैर में पहनने का चाँदी-सोने का गहना	a silver or golden ring round the ankle
		4. एक हजार नकद नाण्यांची थैली	तोड़ा, एक हजार रुपयों की थैली	a purse containing 1000 rupees etc.
		5. तोफेची किंवा बंदुकीची दारु पेटविण्याचा काकडा	बंदूक दागने का पलीता, बत्ती	a match of a gun
तों	अ·	इतक्यात, एवढ्यात, त्याचवेळी, तत्क्षणी	इतने में, त्यों, उसी वक्त, तत्क्षण	in the meantime, at the same time
तोंच	अ·	त्याचक्षणी	उसी वक्त	at that instant
तोंपर्यंत,-पावेतो,-वर	अ·	त्यावेळेपर्यंत	उस समय तक	until that time
तोंड	न·	1. खाण्याचे व बोलण्याचे इंद्रिय	मुख, मुँह	the mouth
		2. चेहरा, मुद्रा	चेहरा, सूरत	the face, the countenance
		3. छिद्र, दार	छेद, सूराख	outlet, opening
		4. धैर्य	हिम्मत	face, boldness
		5. पुढचा-मोहर्याचा भाग	अगला भाग, मुहरा	forepart of a thing

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तोंड ओळख	स्त्री·	1. फार थोडा परिचय 2. प्राथमिक माहिती	अल्प परिचय प्रारंभिक जानकारी	acquaintance by face elementary knowledge or information
तोंडकडी	स्त्री·	गुरे ज्या जोत्याच्या कडीला बांधतात ती कडी	ढोर चबूतरे की जिस कड़ी से बाँध रखते हैं वह छल्ला	a ring by which cattle are tied
तोंडकळा	स्त्री·	तोंडावरचे तेज-कांती	मुँह की या चेहरे की कांति	lustre or glossiness of the face
तोंडघशी	अ·	तोंडावर तोंड आपटून	मुँह के बल	on the face
तोंडचाट्या	वि·	लाळघोट्या, गुलामी मनोवृत्तीचा	खुशामदी, चापलूस	servile, slavish
तोंडचुकार	वि·	तोंड लपविणारा-चुकविणारा	मुँह चोर	eluding, slipping out of sight
तोंडज़बानी	स्त्री·	तोंडी सांगितलेली हकीकत	जबानी बयान	oral statement
तोंडदेखले (बोलणे)	वि·	तोंडापुरते, दिखाऊ, वरकरणी	मुँह देखा, बिल्कुल ऊपरी, दिखाऊ	only apparent
तोंडपाटिलकी	स्त्री·	1. नुसती बडबड, वाचाळपणा 2. स्वत: न करता नुसते सल्ले देण्याची किंवा हुकूम देण्याची क्रिया	बकवाद, वाचालता स्वयं न करके दूसरे को सलाह या हुक्म देते रहना	volubility of tongue. prating, gabbling only advising or ordering others without oneself doing
तोंडपाठ	वि·	पाठ झालेला, तोंडात असलेला, मुखोद्गत	कंठस्थ, मुखोद्गत	ready at the tongue, known by heart
तोंडपालट	पुं·	चवीचा पालट, रुचिपालट	आहार में फेरबदल, रुचि-परिवर्तन	change of diet

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तोंडपुज्या	वि·	खुशामतखोर	खुशामदी	flatterer
तोंडमारा (-र)	पुं·	1. गुरांच्या तोंडाची मुसकी 2. भाषणबंदी	ढोर के मुंह पर बंधी मुश्क भाषण बंदी	muzzling of cattle restraining speech
तोंडमिळवणी	स्त्री·	1. (लाक्ष·) कसाबसा निर्वाह 2. जमाखर्च यांचा मेळ	ज्यों त्यों चलाया हुआ निबाह जमा और खर्च का मेल	making two ends meet adjusting of income and expenditure
तोंडवळा	पुं·	रूप, चेहरा, मुखाकृती	चेहरा, सूरत	features
तोंडाळ	वि·	1. वाचाळ, बडबड्या 2. भांडखोर	वाचाल, बकवादी झगड़ालू	prating, gabbling quarrelsome
तोंडी	वि·	मौखिक	मौखिक, जबानी	oral
तोंडले	न·	एक भाजीचे फळ	कुँदरु का फल, एक सब्जी	a vegetable, Bryones grandis
तोतया	पुं·	दुसर्याचे नाव घेऊन तोच आपण म्हणणारा लुच्चा माणूस	झूठा दावेदार, अपने तईं दूसरा ज़ाहिर करने वाला लफंगा	an impostor, a counterfeit pretender
तोतयेगिरी	स्त्री·	दुसर्याचे नाव घेऊन केलेली फसवेगिरी	झूठा दावा, अपने तईं दूसरा ज़ाहिर करने का छल-कपट	imposture, swindling
तोतरा	वि·	त-त प-प करीत बोलणारा	तोतला, हकला	stuttering, stammering
तोफ	स्त्री·	दारुचा गोळा उडविण्याचे अस्त्र	तोप	a cannon
तोफखाना	पुं·	तोफा व दारुगोळा ठेवण्याचे भंडार	तोपखाना	a storing place of cannon and artillery

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
तोफची	पुं·	गोलंदाज़, तोफ उडविणारा	तोपची, गोलंदाज	a gunner, a bombardier
तोबरा	पुं·	1. दाणा-चारा घालून घोड्याच्या तोंड लावयाचा थैला	तोबड़ा	a horse's mouthbag
		2. (लाक्ष·) तोबर्यासारखे घासाने भरलेले तोंड	निवाले से तोबड़े जैसा भरा हुआ मुँह	a crammed mouth with puffed up cheeks
तोबा	पुं·	1. कपड्याला पीळ देऊन बनविलेला दंडा	कपड़े में ऐंठन देकर बनाया हुआ कोड़ा	a twisted cloth to beat with
		2. भयंकर गर्दी	घनी भीड़, ठट	heavy crowd
		3. 'तोबाह' असा अरबी लोकांचा 'हाय हाय' च शब्द	'हाय हाय' की पुकार	(Muhammadan) cry of wail
तोरण	न·	मंगल प्रसंगी दरवाज्यावर लावतात ती पाना-फुलांची माळ	तोरण, बंदनवार	garland of leaves and flowers hung about the lintel
तोरा	पुं·	1. गर्व, गर्वाचा ताठा	ऐंठ, अकड़, गर्व	airs or affectation of pride
		2. ऐट, डौल	शान	pompousness
तोल	पुं·	1. तोलण्याची-वज़न करण्याची-क्रिया किंवा होणारे वज़न	तौलने की क्रिया या वजन	weighing or weight
		2. समतोलपणा, वज़नाचे समप्रमाण	संतुलन	balance, equilibrium
		3. झोक	झुकाव	inclination, leaning, bent

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. वज़नदारपणा, भारदस्तपणा	महत्व, बड़प्पन, शान	influence, importance
		5. तराज़ू, काटा	तराज़ू, काँटा	a balance
तोलणे	स·क्रि·	1. वज़न करणे, जोखणे	तौलना, जोखना	to weigh
		2. हातावर घेऊन वज़नाचा अंदाज़ करणे	अंदाजा लगाना	to weigh, to estimate (in mind)
		3. तुलना करणे	तुलना करना	to compare
तोलाचा	वि·	1. लायकीचा, योग्यतेचा	लियाकत का, योग्यता रखनेवाला	worthy
		2. बरोबरीचा, समान दर्जाचा	बराबरी का, मुक़ाबले का	of equal status, matching
तोशीस	स्त्री·	1. झीज, घस, तिने होणारे नुकसान	छीज, खिसाई, उससे होनेवाला नुक़सान	loss by abrasion, wear and tear
		2. तसदी, कष्ट	तकलीफ, कष्ट	trouble, annoyance
तोसदान, तोस्तान	न·	काडतुसे इ· सामग्री ठेवण्याची किंवा दप्तर ठेवण्याची चामड्याची पिशवी	तोशदान	a cartridge box or bag
तोहमत	स्त्री·	खोटा आळ, कुभांड	तोहमत, मिथ्या आरोप, झूठा इलज़ाम	a slander, a calumnious accusation
तोळा	पुं·	बारा माशांचे किंवा 90 ग्रॅमचे वजन	तोला	weight of gold and silver weighing 10 grammes
तोळामासा (प्रकृती)	वि·	(लाक्ष·) नाज़ूक, थोड्या ही फरक सहन न होण्याजोगी, किंवा वरखाली होण्याजोगी चंचल	नाजुक, चंचल (स्वास्थ्य)	delicate or fickle (health)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
त्या		तृतीय पुरुषी किंवा संबंधी स्त्रीलींग ब. व. सर्वनाम	वे	they or those
त्यागणे	अ·क्रि·	सोडणे, टाकून देणे	छोड़ देना	to leave, to forsake, to abandon, to give up
त्यागपत्र	न·	पदाचा इ· त्याग केल्याचा लेख, राजीनामा	त्यागपत्र, इस्तीफा	resignation, document conveying relinquishing of office
त्यागी	वि·	त्याग केलेला, भोग-सुख-घरदार इ· सोडलेला	त्यागी, जिसने सांसारिक या दैहिक आदि सुखों का त्याग किया हो	one who has forsaken/aban-doned/renounced worldly pleasures
त्याच		'तो' चे षष्ठी विभक्तीचे एकवचन	उसका	his, belonging or relating to that (man)
त्याज्य	वि·	टाकून देण्यालायक	त्याज्य, छोड़ने योग्य	worthy to be renounced
त्यापक्षी	अ·	त्याकरिता, म्हणून, सबंब	अतः, उस कारण, इसलिये	for that reason, on that score
त्रय	न·	तिन्हींचा समूह, तीनजण	त्रय, तीन	an aggregate of three
त्रयस्थ	वि·	अपक्ष, निष्पक्ष, तटस्थ	निष्पक्ष, तटस्थ	impartial, belonging to neither party or group
त्रयी	स्त्री·	तीन जणांचा गट	तीनों का गुट	a group of three, a trio

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
त्रयोदशी	स्त्री·	पंधरवड्यातील तेरावी तिथी (चांद्रमासा प्रमाणे)	पखवारे की तेरहवीं तिथि	the thirteenth day of a lunar fortnight
त्रसरेणू	पुं· स्त्री·	उन्हाच्या कवडशात दिसणारा रज:करण किंवा तंतू	प्रकाश किरण में दृश्यमान रज कण या तंतु	an atom or note visible in a sun-beam
त्रस्त	वि·	पीडलेला, कष्टलेला, दु:खी	परेशान, हैरान, तंग आया हुआ	annoyed, vexed, grieved, distressed
त्रागा	पुं·	1. डोक्यात राख घालणे, चिडखोरी	खीझ, झुँझलाहाट, खिसियाहट	huffishness, snappishness
		2. दुसर्याचे नुकसान करण्याकरिता स्वत: चे नुकसान करून घेणे	अपनी नाक काटकर दूसरे का सगुन बिगाड़ना	ruining oneself to injure another
		3. दुसर्यांचे दहशत किंवा करुणा करण्याकरिता स्वत:ला इजा करून घेणे	दहशत या करुणा उपजाने के लिये खुद का नुकसान कर लेना	inflicting of injury upon oneself to intimidate or to produce pity in others
त्रांगडे	न·	1. वेडे वाकडे, गुंतागुंत	उलझन, टेढ़ी स्थिति, अनर्थ	complication, perversion, untowardness
		2. लचांड, आपत्ती	झंझट, झमेला	perplexing embarrassing affair
त्राण	न·	1. सामर्थ्य, दम	सामर्थ्य, दम, ज़ोर	remaining strength, substance, any degree of vigour
		2. संरक्षण, भयाचे निवारण, बचाव	भय का निवारण, रक्षा, बचाव	protection, preservation (from)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
त्रास	पुं	1. क्लेश, तसदी, पीडा, दु:ख	कष्ट, परेशानी, तकलीफ, पीड़ा	annoyance, vexation, trouble
		2. भय	भय, डर	fear
त्रासणे	अ·क्रि·	1. त्रस्त होणे, पीडणे (पीडला जाणे)	परेशान होना, पीड़ा पाना	to be vexed, to be annoyed, to be afflicted
त्रासिक	वि·	चिडखोर	चिड़चिड़ा, बद मिज़ाज	snappish
त्राहि त्राहि	अ·	धाव रे देवा धाव (उद्‌गार)	बचाओ प्रभो बचाओ (उद्‌गार)	save me, my Lord (exclamation)
त्रिकाळ	पुं·	सकाळ, दुपार, संध्याकाळ, तीन्ही वेळ	तीनों समय- सुबह, दोपहर, शाम	morning, noon, evening
त्रिकूट	न·	तिघांचा गट	तीन व्यक्तियों का गुट	a trio, group of three
त्रिकोण	पुं·	तीन कोनांची व तीन भुजांची आकृती	त्रिकोण	a triangle
त्रिकोणमिती	स्त्री·	तीन कोनांचा व तीन भुजांची त्याच्या कोणांशी असलेल्या संबंधाचा विचार करणारा भूमिति विभाग	त्रिकोणमिति	trigonometry
त्रिकोणी	वि·	तिकोनी, त्रिकोणाकृती	त्रिभुजीय	triangular
त्रिखंड	न·	1. तीन्ही लोक (स्वर्ग, पृथिवी, पाताल), त्रिभुवन	तीनों लोक, त्रिभुवन	three worlds
		2. सगळे जग	सारा विश्व	the whole world

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
त्रिज्या	स्त्री·	वर्तुळाच्या केंद्रबिंदुपासून परीधावरील बिंदुपर्यंत काढलेली सरळ रेषा	त्रिज्या	a radius
त्रिदंडी (संन्यास)	वि·	1. शेंडी, जानवे आणि लंगोट ठेवण्याची ज्यात अनुमती आहे असा	जिसमें चोटी, जनेउ और लँगोट रखने की इजाज़त हो ऐसा	with leave to keep tuft, thread and a loin-cloth
		2. तीन दंड (वाणी-मन शरीर यांची प्रतीक रूप) हातीधरणारा (संन्यासी)	तीन दंड (वाणी-मन-शरीर के प्रतीक रूप) स्वाधीन रखनेवाला (यति)	(ascetic) holding three sticks (symbolising hold over speech, mind and body)
त्रिदळ	वि·	एका देठास तीन पाने अशा पानांचा (वृक्ष)	एक डंठल का तीन पत्तोंवाला (पेड़)	trifoliate or three-leaved (tree)
त्रिफणी	स्त्री·	'तिफणी' पाहा	दे· 'तिफणी'	vide 'तिफणी'
त्रिवार	अ·	तीन वेळा	तीन बार	thrice
त्रिस्थळी (यात्रा)	वि·	1. काशी, गया, रामेश्वर अशा दूर दूरच्या स्थानांची	एक दूसरे से बहुत दूर स्थानों की	taking distantly situated places
		2. कष्टाची, ओढा ताणीची, जिकिरीची (स्थिती)	कष्टमय, परेशान करनेवाली	arduous, harassing
त्रुटित	वि·	1. तुटक, तोडलेला, वेगळा	त्रुटित, टूटा हुआ, खंडित	cut, severed
		2. अपूर्ण	अधूरा	incomplete
त्रुटी	स्त्री·	न्यूनता, उणीच, दोष, चूक	त्रुटि, कमी, कसर, भूल	deficiency, mistake

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
त्रेधा	स्त्री·	1. ओढाताण	खींचतान	straitened state, arduous state
		2. गोंधळ, तिरपीट	गड़बड़ी, दौड़धूप, हड़बड़ी, जल्दबाजी	hurriedness, hurry, undue haste
		3. गाळण, घाबरगुंडी	डर	fright
त्रैराशिक	न·	1. तीन ज्ञात राशींच्या साहाय्याने चौथी रास काढण्याची रीत	त्रैराशिक	the rule of three
		2. (लाक्ष·) साधे गणित, सरळ हिशेब	(लाक्ष·) सरल हिसाब	simple logic
त्रोटक	वि·	थोडक्या शब्दांचा, संक्षिप्त	थोड़े शब्दों में, संक्षिप्त	compressed, epitomised
त्वचा	स्त्री·	1. साल, वरचे आवरण	छिलका	rind, bark
		2. शरीराची वरची कातडी	शरीर ऊपर की चमड़ी	skin
त्वरा	स्त्री·	घाई, जलदी, शीघ्रगती	त्वरा, जल्दी, शीघ्रता	haste, swiftness, speed
त्वरित	अ·	त्वरेने घाईने, जलदीने, शीघ्र, झटपट	त्वरित, शीघ्र, तुरंत, तेज़ी से	with speed, -haste, quickly, rapidly
त्वष्टा कासार	पुं·	कासारांची एक पोटजात	ठठेरों की एक उपजाति	a sub-caste of coppersmiths
त्वेष	पुं·	1. आवेश, वीरश्री	आवेश, जोश, तैश	vehemence, fury
		2. सपाट्याचा राग	जोर का गुस्सा, क्रोध	fit of passion, rage

थ

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
थकणे	अ·क्रि·	1. दमणे, भागणे, शिणणे	थकना, श्रांत होना	to get fatigued
		2. कर्ज फार दिवस न फिटता राहणे	ऋण का अदा न होना, बकाया रहना	to remain uncleared (debt)
		3. शरीर जर्जर होणे, जरठ होणे	बूढ़ा हो जाना, जर्जर होना	to be old and weary, to be spent
		4. हात टेकणे, काही इलाज न चालणे	तंग आना, हैरान होना, हार जाना	to fail, to be non-plussed
थकणे भागणे	अ·क्रि·	खूप थकून जाणे	बहुत थक जाना	to get weary and spent
थकला भागला	वि·	दमलेला, शिणलेला	थका मांदा	fatigued, tired
थकवा	पुं·	शिणवटा, शीण	थकान, थकावट	fatigue, weariness
थकित	वि·	'थक्क' पाहा	दे· 'थक्क'	vide 'थक्क'
थक्क	वि·	चकित, दिङमूढ	चकित, भौंचका	amazed, astonished, non-plussed
थट	स्त्री·, पुं·	गर्दी	भीड़	throng, crowd
थकणे	अ·क्रि·	नटणे, साज करणे, सजणे	सजना	to bedeck oneself, to dress finely
थट्टा	स्त्री·	मस्करी, विनोद	ठट्ठा, मज़ाक, दिल्लगी	joking, jesting

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
थट्टेखोर	वि·	थट्टा करण्याची संवय असलेला, विनोदी, गमत्या	हँसोड़, ठट्ठेबाज, मसखरा, दिल्लगीबाज	jocular, jocose, witty, humorous
थट्टी	स्त्री·	राजाची वगैरे गुरे बांधण्याची जागा, गोशाळा	राजा आदि की गोशाला, मवेशी खाना	place of encampment of cattle of a Raja etc.
थड(--डी)	स्त्री·	1. किनारा, काठ, तीर	किनारा, तीर	bank
		2. शेवट, अंत, सिद्धी	सिद्धि, समाप्ति, अंत	end, completion, accomplishment
		3. एखाद्या नदीचे खोर	नदी घाटी	valley of a river
थडक	स्त्री·	1.थाप (दारातर इ·), आघात, हाताची थापट	हथेली का आघात	striking, thumping, blow, thump
		2. धडक	टकराव, टक्कर, धक्का	bumping (against)
थडकणे	अ·क्रि·	1. एखाद्या वस्तूवर जाऊन आदळणे	टकराना, सटना, भिड़ना	to run or dash against
		2. एकदम थांबणे	रुक जाना	to be brought suddenly to a stand
		3. आपटणे	आ गिरना	a dash or beat against
		4. येऊन ठेवणे	आ धमकना, पहुँच जाना	to arrive
थडगे	न·	मुसलमानाचे प्रेत पुरून त्यावर बांधलेले स्मृती चिह्न	मक़बरा, क़ब्र	a tomb, a mausoleum
थडी	स्त्री·	1. नदीचा किनारा - तीर	तीर, किनारा	a bank
		2. थप्पी, एकावर एक रास	राशि, ढेर	a heap

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
थडे	न·	मुडदा	मुरदा	a corpse
थंड	वि·	1. गार, उष्ण-गरम-नसलेला, शीतल	ठंडा, सर्द, शीतल	cool or cold
		2. शांत (स्वभावाचा)	शांत, स्थिर	quiet, composed
		3. सुस्त, धिमा	सुस्त, धीमा	dull, slow, sluggish
		4. गप बसलेली, हालचाल नसलेला	चुपचाप बैठा हुआ, निष्क्रिय	still, inactive
		5. विझलेला	बुझा हुआ	extinguished
थबकट	वि·	चपटा, बसका	चपटा, चिपटा, बैठा हुआ	flattish, squat
थबकणे	अ·क्रि·	एकदम थांबणे	ठिठकना, सहसा रुक जाना	to stop short, to come suddenly to a stand
थबथबणे	अ·क्रि·	ओला चिंब होणे, पाण्याने भरणे	सनना, लथपथ / शराबोर हो जाना	to drip
थमथम,थैथै	अ·	नाचत बागडत,-नाचत	थिरक - थिरक कर	with tumultuos mirth, merrily, dancingly
थयथयाट	स्त्री·	1. उल्हासाने केलेला नाच	उमंग से किया हुआ नाच	loud and merry dancing
		2. संतापाने-रागाने-केलेली हातापायांची फेक	गुस्से से आवेश में होनेवाली हाथों पैरों की चेष्टाएँ	flinging of hands and feet with rage
		3. घोड्याने आवेशाने केलेला नाच	घोड़े की जोश से भरी उछल-कूद	tossing and stamping (of a horse)
थर	पुं·	1. पडदा, पापुद्रा	झिल्ली, परदा, छिल्का	a layer, an integument, a crust

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. लेप, आवरण	मुलम्मा, कलई, लेपन	a coating, an overlay
		3. स्तर, प्रत, जात, वर्ग	सतह, दर्जा, श्रेणी	assortment, class, stratum
		4. अवस्था (हे प्रकरण कोणत्या थराला जाईल) शेवट	सीमा, हद	turn, end
थरकणे	अ·क्रि·	थरथरणे, कापणे	काँपना, थर्राना	to quiver, to quake, to tremble
थरकाटा	पुं·	भीतीने अंगावर उठलेला काटा	भय के कारण उभरे हुए रोम	horripilation
थरकाप	पुं·	थरथर होणारा अंगाचा कंप	थरथरी, कँप कँपी, थरथराहट	trembling, shivering
थरथरणे, थरारणे	अ·क्रि·	अंगाला कंप सुटणे	थर्राना, काँप उठना, दहलना	to shiver, to tremble
थलथलित	वि·	चरबीने फोपसे बनल्यामुळे हालणारे (अंग)	थलथल, मोटाई के कारण हिलता हुआ (अंग)	shaking tremulously (through flabbiness)
थवा	पुं·	झुंड, समूह, कळप	झुंड, जत्था, गिरोह, समूह	a multitude, a flock
थांग	पुं·	1. माग, पत्ता	थाह, सुराग़, पता	trace, track, clue
		2. खोली, तळ, अंत	गहराई की सीमा	bottom, depth
थांगपत्ता	पुं·	माग, पत्ता, शोध	सुराग, पता	trace
थाट	पुं·	1. मांडामांड	सजधज	ornate structure, orderly and fine arrangement
		2. शोभा	शोभा, ठाठ	splendour
		3. डामडौल, दिखाऊपणा	आडंबर, दिखावा	pompous or showy array

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	न·	ज्वारी, बाजरी इ· चा उभा दांडा, धाट	जुआर, बाजरा आदि का डंठल	stem of jowar, bajra etc.
थाटमाट	पुं·	'थाट' पाहा	दे· 'थाट'	vide 'थाट'
थाटणे	स·क्रि·	1. सजविणे	सजाना	to array
		2. व्यवस्थेने लावणे-मांडणे	लगाना, जमाना	to arrange, to set up
थाण	न·	'ठाण(4)' पाहा	दे· 'ठाण(4)'	vide 'ठाण(4)'
थातुर मातुर	न·	1. क्षुद्र वस्तू	क्षुद्र / मामूली चीज़	hocus-pocus, trifle
		2. जादू मंतर	जादू टोना	jugglery
थान	न·	स्तन, आमा	स्तन, चूची	a breast, a bubby
थाप	स्त्री·	1. हाताच्या पंजाचा धपका (पाणी, तबला इ· वर)	हथेली का आघात (पानी, तबले आदि पर)	a blow with the palm, a rap, a tap, a pat
		2. लाटेचा तडाखा	मौज का चपेटा	wave-dash
		3. थप्पी, रास, गंज	राशि, ढेर	a heap, a pile
		4. गप्प, बनवून सांगितलेली गोष्ट	गप, झूठी बात	beguiling talk
		5. गर्दी	भीड़	throng
थापट	स्त्री·	थप्पड, चपराक	थप्पड़, चपत, धौल	a slap, a blow
थापटणे	स·क्रि·	1. (झोपविण्याकरिता) पाठीवर मंद आघात करणे, थोपटणे	थपकियाँ देना, थपकना	to pat, to strike lightly (so as to coax sleep)
		2. (भाकरी इ· बनविण्याकरिता) पिठाचा गोळा हाताने घडविणे	ज्वार-बाजरे की रोटी बनाने के लिये आटे का लोंदा हाथ से थपकना	to flatten, to beat into shape by patting a lump of jowar or bajara flour

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	न·	1. मडके घडविण्याचे कुंभाराचे एक अवज़ार थापी	थापी (कुम्हार का औज़ार)	a potter's patter
		2. वस्तरा लावण्याचा कातड्याचा तुकडा	नाई की चमड़े की पट्टी (उस्तरे की धार तेज करने के लिये)	a barber's strap
		3. गवंड्याचे गिलावा बसविण्याचे अवज़ार	थापी, मुँगरा (राज का औजार गच पीटने का)	wooden patter of masons for patting plaster
थापणे	स·क्रि·	1. हाताने बडवून शेणाची गोवरी किंवा पिठाच्या गोळ्यांची भाकरी बनविणे	लोई से रोटी या गोबर के लोंदे से उपला बनाना	to beat into shape, to flatten by patting
		2. भिंतीला चिकटविणे, मढविणे, जडविणे	दे मारना, चिपकाना, थोपना	to dab (a lump of cow dung/mortar etc). against a wall
थापाड्या, थापेबाज	वि·	गप्पीदास, थापा मारणारा, खोटे सांगूज झुल विणारा	गप्पी, गपोड़िया	a gossiper, a tattler
थापी	स्त्री·	'थोपटणे (1)' पाहा	दे· 'थोपटणे(1)'	vide 'थोपटणे(1)'
थांबणे	अ·क्रि·	1. पुढे न जाता उभे राहणे, गती बंद पडणे, अटकणे	रुकना, अटकना, थमना	to stop, to stand, to pause
		2. तहकूब होणे	स्थगित/मुल्तवी होना	to be suspended
		3. वाट पहाणे	राह देखना	to wait, to stay

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
थांबविणे	स·क्रि·	1. पुढे जाऊ न देणे, अटकविणे, गती बंद पाडणे, रोकणे	रोकना, थामना	to detain, to hold, to make to stay
		2. तहकूब करणे	स्थगित/मुल्तवी करना	to suspend
थार	पुं·	1. आसरा, आधार	आधार	a foothold, a footing, a support
		2. विसाव्याचे ठिकाण, निवारा	विश्राम स्थान, ठिकाना	a resting place, a residence, an asylum
		3. स्वस्थता, आराम	चैन, आराम	peace, mental quiet
		4. ताळमेळ	सुसूत्रता, मेल	consistency, coherence
थारा	पुं·	1. आधार, आसरा	सहारा, आश्रय, आधार	shelter, support
		2. जागा, स्थान (उभे राहण्याला-स्थिर राहण्याला)	स्थान, जगह	a footing, a place to stand or to reside
थारेपालट	पुं·	1. राहण्याच्या जागेचा बदल, स्थलांतर	स्थानांतर, स्थलांतर, रहने की जगह बदलना	changing of the place of residence
		2. (लाक्ष·) काही फेरबदल	हेरफेर, फेरबदल	some change
थारोळे	न·	1. लहान डबके	गड्ढा, डबरा	a puddle
		2. मोटेचे पाणी घेणारे कुंड	पैड़ी	the cistern of a draw-well
थाली	स्त्री·	1. अन्न शिजविण्याची तपेली	अन्न पकाने की बटलोई	a cooking pot
		2. ताट, परात	थाल, परात	a flat circular vessel with rising edge
		3. ताटली	छोटी थाली, ढक्कन की थाली	a dish, a small plate

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
थाव	पुं·	अंत, थांग	थाह	the bottom
थाळ	स्त्री·	1. गोवर्यांची वगैरे केलेली रास	उपलों की राशि या ढेर	a pile
		2. आंघोळीचे पाणी तापविण्याची ओबडधोबड चूल	नहाने का पानी गरम करने का टेढ़ामेढ़ा चूल्हा	a coarse sort of fireplace
		3. सांड पाण्याचे डबके	बेकार पानी का डबरा	a puddle of waste water
थाळा	पुं·	1. जेवणाचे मोठे ताट	भोजन का बड़ा थाल	a flat circular metal vessel used for dish
		2. नवर्या मुलीला द्यावयाच्या दागिन्यांनी भटलेले ताट	दुल्हन को दिये जाने वाले गहनों से भरी हुई बड़ी तश्तरी	a plate filled with trinkets to be presented to the bride
थाळी	स्त्री·	जेवणाचे ताट	थाली	a dish, a plate
थिजणे	अ·क्रि·	1. घट्ट होणे	जमना, पतले द्रव का गाढ़ा हो जाना	to congeal, to thicken (from cold), to freeze
		2. (लाक्ष·) दिङ्मूढ होणे, चकित होणे	भौंचक्का हो जाना	to be bewildered
		3. (डोळे) निर्जीव होऊन स्थिर होणे	(आंखें) चेतना शून्य/निर्जीव होकर स्थित होना	to settle, to fix (eyes)
थिज़विणे	स·क्रि·	घट्ट करणे	जमाना, गाढ़ा करना	to freeze, to congeal
थिटा	वि·	आखूड, अपुरा	छोटा, तंग, कम लंबा	short, of deficient length or width
थिबकणे	अ·क्रि·	'ठिबकणे' पाहा	दे· 'ठिबकणे'	vide ठिबकणे

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
थिरकणे	स·क्रि·	डौलात-नखर्यात चालणे	थिरकना, फुदकना, ठुमकना	to walk in stately style, to strut
थिरथिरा	वि·	चंचल, अचपळ	चंचल, चुलबुला	restless, fidgety
थिल्लर	वि·	1. उथळ, कमी खोलीचा 2. चंचल मनाचा	उथला, कम गहरा चंचल	shallow fickle
	न·	डबके	डबरा	a puddle, a pool
थु(-थुं)कणे	अ·क्रि·	1. तोंडातील पिंक इ· बाहेर टाकणे 2. (लाक्ष·) तिरस्कारणे, अवमान करणे धिक्कारणे	थूकना धिक्कारना	to spit to condemn, to disdain
थुंका(पुं·), थुंकी	स्त्री·	तोंडातून बाहेर टाकलेली लाळ किंवा पिंक	थूक, पीक, उगाल	spittle
थुंकीपात्र	न·	थुकदाणी, पिकदाणी	उगाल दान, पीक दान	a spitting vessel
थू थू	स्त्री·	1. थुंकण्याचा आवाज 2. (लाक्ष·) 'छी: थू' पाहा	थू थू दे· 'छि: थू'	sound of spitting vide 'छि: थू'
थुलथुलीत	वि·	'थलथलीत' पाहा	दे· 'थलथलीत'	vide 'थलथलीत'
थेट	अ·	सरळ	सीधे, एकदम	directly, straightway, forthwith
	वि·	हुबेहुब, अगदी जशाच्या तसा	हुबहू, बराबर	with close resemblance
थेटखरेदी	स्त्री·	मूळ उत्पादनाच्या ठिकाणीच खरेदी	कारखाने से सीधे ख़रीदी	purchase at the place of manufacture

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
थेंब	पुं·	बिंदू	बूँद, फुही	a drop
थेर	पुं·ब·व·	चाळे	शरारती चेष्टाएँ या नखरे	mischievous practices, pranks, frolics
थेरडा	पुं·	म्हातारडा	बुड्ढा	an aged man (used contemptuously)
थेरडी	स्त्री·	म्हातारडी	बुड्ढी	an aged woman (as above)
थैमान	न·	पाहा 'थयथयाट(2)'	दे· 'थयथयाट (2)'	vide 'थयथयाट (2)'
थैला	पुं·	मोठी पिशवी	थैला, बोरा, बड़ी थैली	a big bag
थैली	स्त्री·	पिशवी	थैली	a bag
थोक	पुं·	1. कापसाचा गठ्ठा 2. गोळा केलेला माल	कपास की गाँठ थोक, माल की बड़ी राशि	a bale of cotton a pile of goods (to be sold)
थोकबंद	वि·	1. घाऊक 2. पूर्ण, सर्व	थोक पूरा, समूचा	wholesale whole, round
थोटा	वि·	हात तुटका	ठूँठ(-ठा), लूला, लुंजा	deprived of arms
थोटुक	न·	राहिलेला लहान तुकडा	बचा हुआ छोटा टुकड़ा	a stump
थोडका	वि·	कमी, अल्प	थोड़ा, अधूरा, कम	little
थोडक्यात	अ·	1. कमीत, अल्प प्रमाणात 2. संक्षेपात 3. कमी वेळात किंवा कमी जागेत	थोड़े मे संक्षेप में थोड़े समय में या जगह में	with little in short in a little / short time or space

मराठी शब्द	व्या· क्र·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
थोडा	वि·	कमी, ज़रासा, अल्प	थोड़ा, अल्प, ज़रा सा	little, few, scanty, not much or many
थोडाच	अ·	(व्यंगार्थी वापर) 'तो एवढ्याने थोडाच बदलतो' (म्हणजे बदलणार नाही)	थोड़े ही ('वह इतने से थोड़े ही बदलेगा') (यानि नहीं बदलेगा)	scarcely ('It is scarcely possible that he will change)
थोडा, थोडका	वि·	कमी, अल्पसंख्येचा (प्राय: नकारार्थी क्रियापदाशी संबंधित (थोडा थोडका नाही दहा हजार')	कम संख्या में, थोड़ा	little, few
थोडाफार,-बहुत	वि·	काही प्रमाणात	थोड़ा बहुत, कुछ-कुछ, कमी बेश	some what, rather
थोडासा	अ·	काहीसा, अल्पप्रमाणात	अल्प मात्रा में	in some degree
थोतरी	स्त्री·	थोबाड, कानशील, गाल	गाल, कनपटी	side of the face, the cheek
थोतांड	न·	1. कल्पित गोष्ट, गप्प	अफ़वाह, झूठी ख़बर	a fictitious story
		2. नाटक, सोंग	ढोंग, ढकोसला, दिखावा, मक्कारी	a sham pretence
		3. कुभांड	तोहमत, मिथ्या आरोप	a fabrication, a slander
थोतांड मत	न·	पाखंडी मत	पाखंड, नास्तिक मत	an heresy
थोपटणे	स·क्रि·	1. झोपविण्या साठी इ· हळू हळू पाठीवर थापा मारणे	थपकना, थपकियाँ देना (सुलाने के लिये)	to stroke gently (as to soothe into sleep)
		2. शाबास की देण्यासाठी पाठीवर थाप मारणे	तारीफ़ / बड़ाई करने के स्वरूप पीठ थपकना	to pat

मराठी शब्द	व्या· क्र·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
थोपणे	स·क्रि·	1. थांबणे	थमना, रुकना	to stop
	स·क्रि·	2. 'थोपविणे' पाहा	दे·'थोपविणे'	vide 'थोपविणे'
थोपविणे	स·क्रि·	1. थांबविणे, अटकविणे	रोकना, थामना, अटकाना	to stop, to bring to a stand
		2. नेट देणे	आधार देना	to support
थोबाड	न·	'गाल' या अर्थी तिरस्कार व्यंजक शब्द	थूथन, थोबड़ा	the cheek, a side of the face
थोबाडणे	स·क्रि·	गालावर मारणे, थप्पड मारणे	गाल के ऊपर मारना, तमाचा जड़ना, थप्पड़ लगाना	to slap the face
थोर	वि·	1. महान, मोठा	महान्, बड़ा, श्रेष्ठ, बुज़ुर्ग	great
		2. सन्मान्य, उच्च	सम्मान्य, उच्च	venerable, dignified
	स्त्री·	फडे, एक काटेरी वनस्पती (झुडुप), थुवर	एक प्रकार की कँटीली झाड़ी	a buck-thorn, a thorny bush
थोरला	पुं·	वडील (वयाने)	उम्र में बड़ा	elder, senior
थोरवी, थोरी	स्त्री·	मोठेपणा, महानता	महानता	greatness
थोराड	वि·	(वयाने लहान असूनही) शरीराने मोठा दिसणारा	(उम्र के लिहाज़ से छोटा होते हुए भी) बड़ा दिखाई देनेवाला	large-sized for one's age
थोरीव	स्त्री·	'थोरवी' पाहा	दे· 'थोरवी'	vide 'थोरवी'

द

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दऊत	स्त्री·	शाईचे पात्र	दवात, स्याही रखने का बरतन	an ink-pot, an inkstand
दखल	स्त्री·	1. जाणीव	ज्ञान, भान	awareness, knowledge
		2. समज	जानकारी, सूचना	notice
		3. ढवळा ढवळ, मध्येच तोंड घालणे	हस्तक्षेप, दस्तंदाजी	intercession, interference
		4. प्रवेश, घुसणूक	दखल, प्रवेश, घुसना	entering forcibly
		5. ताबा	कब्जा, अधिकार	possession, authority
	वि·	1. माहीत, ठाऊक	ज्ञात	known, familiar
		2. मांडलेला, लिहिलेला	दर्ज, अंकित, लिखा हुआ	noted, registered
दखलगिरी	स्त्री·	1. माहिती, प्रसिद्धी	सूचना, प्रसिद्धि	information, publicity
		2. देखरेख, नजर	निगरानी, देखरेख	supervision
		3. बातमी, ज्ञान	जानकारी	acquaintance
		4. मध्ये पडणे	हस्तक्षेप, दस्तंदाजी	intercession, interference
दख्खन	पुं·	1. नर्मदेच्या दक्षिणे कडील प्रांत	दक्खिन, नर्मदा की दक्षिण दिशा का प्रदेश	the Deccan
		2. महाराष्ट्र	महाराष्ट्र	Maharashtra
दगड	पुं·	फत्तर, धोंडा	पत्थर, शिला	a stone

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दगडी	वि·	दगडाचा	पत्थर का बनाया हुआ	made of stone
	स्त्री·	दगडाचे बनविलेले पात्र	पत्थर का बनाया हुआ पात्र	a stone-trough or other vessel
दगदग	स्त्री·	त्रास, तसदी, कष्ट	तकलीफ़, कष्ट	bother, trouble
दगल	स्त्री·	विश्वासघात, निमकहरामी	विश्वासघात, नमकहरामी	treachery
दगलबाज़	वि·	विश्वासघातकी	विश्वासघाती	treacherous
दगा	पुं·	1. धोका, दगाबाजी	धोखा, दगाबाजी	danger of being tricked
		2. ठकबाजी, लुच्चेगिरी	ठगाई, बदमाशी	fraud, perfidy
		3. कपटाची शंका	घात की आशंका, धोखे का वहम	suspicion of treachery
दगाफटका	पुं·	धोका, दगाबाजी	धोखा, दगाबाजी	danger of being tricked
दगावणे	अ· क्रि·	अपघातात किंवा धोक्यात सापडून मरणे	दुर्घटना का शिकार होकर मरना	to perish through some accident or perfidy
दंग	वि·	1. मग्न, गुंग, तल्लीन	व्यस्त, मशगूल	engrossed, deeply engaged in
		2. चकित, थक्क	चकित, हक्काबक्का, हैरान	surprised, wonderstruck
दंगल	स्त्री·	1. गर्दी, घोळका	भीड़, समूह, मजमा	a mob, a rabble
		2. कुस्त्यांचा फड	अखाड़ा, कुश्तियों की प्रतियोगिता-स्थली	gymnasium, arena of wrestling competition
		3. धुमाकूळ, दंगा	हुल्लड़, ऊधम, बलवा	rout, riot, tumult

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. गाणार्या- नाचणार्यांचा अस्ताव्यस्त जमाव	गानेवालों/नाचनेवालों का बेमेल समुदाय	a tumultuous assembly of singers and dancers
दंगा	पुं·	1. हुल्लड, आरडाओरड, कोलाहल	होहल्ला, शोरगुल, कोलाहल	uproar
		2. मारामारी, धुमाकूळ	दंगा फसाद, ऊधम, बलवा	riot, rout, tumult
दंगाधोपा	पुं·	हुल्लड, मारामारी, धुमाकूळ	दंगा फसाद, ऊधम	uproar, tumult, confusion
दंगामस्ती	स्त्री·	आरडाओरडा आणि झोंबाझोंबी	धींगा मस्ती, भिड़ंत, हो हल्ला	uproar and tumult
दंगेखोर	वि·	दंगा करणारा, हुल्लड माजविणारा, धुमाकूळ घालणारा	दंगाई, बलवाई, दंगा करनेवाला	riotous
दचकणे	अ· क्रि·	मनाला एकदम धक्का बसणे, एकदम भिणे	चौंकना, डरना	to start, to be startled
दचका	पुं·	धक्का, धसका	दचका, धक्का	sudden impression of terror, a shock
दटावणी	स्त्री·	धमकी	डाँट, डपट, धमकी	intimidating
दटावणे	स· क्रि·	1. रागावणे, खडसावणे	घुड़कना, फटकारना	to reprove, to rate
		2. धमकी देणे	धमकाना	to intimidate
दट्टा(-ट्टया)	पुं·	1. बूच	डट्टा, डाट, काग	a plug, a cork
		2. (लाक्ष·) दडपण, वज़न	दबाव	pressure
		3. खडसावणी, धमकी	डाँट, फटकार, धमकी	rating, scolding, intimidation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. नळकांड्यात दाटून आतबाहेर सरणारा दांडा	चकली, बंबे की लाठ	a piston
दडणे	अ· क्रि·	लपणे, छपणे	छिपना, छुपना, लुकना	to lie hid, to hide oneself
दडपण	न·	दबाव, खाली दाबण्याची क्रिया, वजन टाकण्याची क्रिया	दबाव	pressure
दडपणे	स· क्रि·	1. खाली दाबणे, भार टाकणे	दबाना	to press down, to bring pressure on
		2. हडपणे, चोरून दाबून टाकणे	हड़पना	to embezzle
		3. दमन करणे, धाकाने ताब्यात ठेवणे	दमन करना, रौब/डर दिखाकर काबू में रखना	to oppress, to suppress, to put down
		4. घुसविणे, नकळत किंवा जबरदस्तीने घुसडून देणे	घुसेड़ना	to insert forcibly, to thrust
		5. खूप खाणे	भकोसना, बहुत खाना	to eat to the full
दडपशाही	स्त्री·	1 दांडगेपणा, दादागिरी	जुल्म, जबरदस्ती, गुंडापन	bullying
		2. जुलुमी अमल	दमन चक्र, अत्याचारपूर्ण शासन	rule of a tyrant, oppressive rule
दडपादडपी	स्त्री·	1. दाबून दडपून टाकणे (गुन्हा इ·)	दबा देना, चुप कर देना	hushing up, suppressing
		2. तोंड दाबून टाकण्याकरिता दिलेली लांच	मुँहभराई	a bribe (for keeping mouth closed)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दडपून	अ·	विचार न करता	सोच विचार न करते हुए	without giving any thought, recklessly
दडविणे	स· क्रि·	लपविणे	छिपाना, छुपाना, लुकाना	to hide
दडस	वि·	1. दणकट, मजबूत (कापड)	गफ, मजबूत (कपड़ा)	thick, coarse
		2. भरीव, ठोस	ठोस, ठस	solid
दडा	पुं·	1. बूच, दट्टया	डट्टा, डाट	a plug, obstruction (of nose, ear etc.)
		2. विश्वास, खात्री	विश्वास, भरोसा	confidence, conviction, assurance
		3. छपून बसलेली सैन्याची टोळी	छिपकर बैठी हुई टुकड़ी	lying in ambush or concealment
दडी	स्त्री·	छपून राहणे	छिपना	lying in concealment
दणकट	वि·	1. धट्टा कट्टा	हट्टा कट्टा	stout, sturdy
		2. मज़बूत, बळकट	मज़बूत	strong
		3. जाड विणलेला (कपडा)	मोटा झोटा, ठस	coarse, thick
दणका	पुं·	1. बुक्का, ठोसा	धप्पा, धौंसा	a blow
		2. 'दण' असा बाराचा आवाज़	धमाका	banging (of canon etc.)
		3. थाटामाट, गाज़ावाज़ा ('लग्न दणक्यात केले')	ठाठ, रोब ,शान	pomp and pageantry
दणदणाट	पुं·	'दणदण' असा आवाज़	दनदनाहट, 'दन दन' की आवाज	noisy stumping or thumping

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दणदणीत	वि·	1. थाटामाटाचा, गाजावाज्याचा	ठाठबाट का, शानदार	full of festivity and pomp
		2. भरघोस, जोरदार (पराभव)	करारा, जोरदार (पराजय)	routing (defeat)
दणाणणे	अ· क्रि·	1. निनादून टाकणे	दनदनाना, गूँजना	to resound
		2. भयभीत होणे	डर जाना, दहलना	to be terrified
दणादण	अ·	एका मागून एक 'दण दण' असा आवाज करीत	दनादन, धमाके/जोरशोर के साथ	with blows (of fist or pounding etc.)
दंड	पुं·	1. काठी, सोटा	डंडा, सोटा	a staff, a baton
		2. शिक्षा म्हणून वसूल केलेला पैसा	दंड, जुरमाना	money raised by fine
		3. खांद्यापासून कोपरापर्यंतचा हात	बाँह, बाजू, हाथ, भुजा	arm (from the shoulder to the elbow)
		4. उभट घातलेली शिवण	कपड़े के दो टुकड़ों को जोड़नेवाली सिलाई	line or stripe of a garment (when two pieces are sewn together)
		5. लांबी मोजण्याचे एक माप	लंबाई मापने का एक नाप	a pole (of about five meters
		6. व्यायामाचा एक प्रकार	डंड (व्यायाम)	a certain exercise of athletic
		7. ताठ उभे राहण्याचा पवित्रा,-आसन	सीधे खड़े रहने का पैंतरा	standing upright or erect
		8. पाठीचा कणा	रीढ़, मेरुदंड	the spine, the back-bone
		9. बांध, मोठी पाळ	बाँध, पुश्ता	a bund
		10. शिक्षा	सजा	punishment

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दंडणे	स· क्रि·	शिक्षा करणे	दंड/सजा देना	to punish
दंडक	पुं·	1. नियम, कायदा 2. चाल, रूढी, प्रघात	नियम, कायदा, कानून रिवाज, प्रथा, रीति	rule, law custom, practice, usage
दंड नीती	स्त्री·	कायदा शास्त्र	कायदा, विधि, कानून पद्धति	law, the science or system of coercion by punishment
दंडनीय	वि·	शिक्षा करण्यास पात्र	दंडनीय	punishable
दंड प्रक्रिया संहिता	स्त्री·	गुन्हा शाबीत करण्याची पद्धती सांगणारी नियमावली	दंडविधि संहिता	criminal procedure code
दंडवत	पुं·	साष्टांग नमस्कार	दंडवत्, साष्टांग प्रणाम	salutation or greeting by prostration
दंडविधान	न·	शिक्षा करण्याची विधि संहिता	दंडसंहिता	Penal Code
दंड विषयक	वि·	शिक्षा करण्या संबंधीचा	दंडविषयक	penal
दंडा	पुं·	सोटा, लाठी	डंडा, सोटा, लाठी	a baton, a cudgel
दंडाधिकारी	पुं·	फौजदारी न्यायाधीश	दंडाधिकारी, मैजिस्ट्रेट	a magistrate
दंडाबेडी	स्त्री·	मध्ये सळी असलेली पायातील बेडी, तुरुंगातील एक शिक्षा	डंडाबेड़ी, वह बेड़ी जिसमें छड़ लगा हो	a fetter in foot with added bar
दंडी	स्त्री·	1. अर्ध्या दंडापर्यंत बाह्या असलेली चोळी	आधी बाँहों वाली चोली	half-sleeved breast coat of women

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. झोळी सारखे माणसाला वाहून नेण्याचे पर्वतावरील साधन	डाँड़ी, डोली जैसी एक पहाड़ी सवारी	a conveyance used in mountain-journey
	पुं·	1. दंडधारण करणारा संन्यासी	दंडधारी, संन्यासी	an ascetic carrying a staff
		2. द्वारपाल हाती लांब सोटा घेऊन दारावर पहारा करणारा चौकीदार	द्वारपाल, चौकीदार	a door-keeper holding a long cudgel
दंडुका	पुं·	आखूड व ज़ाड काठी	डंडा, सोटा	a cudgel, a stout stick
दंडुकेशाही	स्त्री·	जुलमी शासन, दंडुक्याच्या बळावर चालणारे राज्य	डंडे के बल पर चलनेवाला शासन	an oppressive rule
दंडेली	स्त्री·	जबरदस्ती, अत्याचार	जुल्म, अन्याय, अत्याचार	a violent overbearing or oppressive
दत्तक	वि·	दत्तविधान करून ओट्यात घातलेला	दत्तक, शास्त्रविधि से पुत्र के नाते दिया हुआ या स्वीकृत, गोद में लिया हुआ	(a boy) adopted or given in adoption
दत्तविधान	न·	ओटीत घेण्याचा विधी	गोद लेने की विधि	ceremony of adoption
ददात	स्त्री·	उणीव, चणचण, कमतरता	कमी, त्रुटि, अभाव	scarcity, indigence, want
दंतकथा	स्त्री·	लोकांच्या तोंडी चालत आलेली गोष्ट-हकीकत	दंतकथा, किंवदन्ती, जनश्रुति	a legend, a popular story

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दंतमंजन	न·	दात घासण्याचे चूर्ण	दाँत साफ करने का चूर्ण/बुकनी, मंजन	tooth-powder
दंताळ	वि·	ओठां पुढे दात असलेला	दँतुला	having teeth projected over the lip
दंताळे	न·	कुळव	हेंगा, पटेला	a heavy-toothed rake or harrow
दंतुर	वि·	दाते किंवा कातर्या असलेला (किनारा)	दंदानेदार, ऊबड़	saw-edged
दपटणे	स· क्रि·	1. दामटणे, पिटाळणे	जोर से दौड़ाना, हांकना	to impel, to put out at speed (a horse etc.)
		2. दाबून भरणे, ठासणे	ठूँसना	to cram, to stuff, to force in
		3. खडसावणे, धमकावणे	डाँटना, धमकाना	to rate, to scold, to snub
		4. डल्ला मारणे, गट्ट करणे	हड़पना	to seize and appropriate
दपटशा	पुं·	1. लंबी, धमकावणी	डाँट, धमकी	intimidating, threatening
		2. तगादा	तक़ाज़ा, तगादा	pressing/ urging demand
दप्त (-फ्त) र	न·	1. रुमाल, रुमालात बांधलेले कागदपत्र किंवा वह्या-पुस्तके	बस्ता, बेठन	a bundle of documents or books, notebooks etc.
		2. कार्यालय, कचेरी	दफ्तर, कार्यालय	an office
दफन	न·	प्रेत पुरण्याची क्रिया	दफ़न, मुरदे को ज़मीन में गाड़ने का काम	burial

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दबकणे	अ· क्रि·	1. दबले जाणे, दबून राहणे	दबना, विवश होना	to yield, to give way
		2. भिणे, भिऊन असणे	डरना, डर में रहना	to fear. to live in fear
दबकावणी	स्त्री·	धमकावणी, धाक	धाक, धमकी	threatening
दबडगा (-घा)	पुं·	1. कामाची घाई-निकड	काम की भीड़/जल्दी	urgency of business
		2. लोकांची एक सारखी गर्दी	लोगों का बड़ी संख्या में आना जाना	busy concourse
दबणे	अ· क्रि·	1. खचणे, खाली जाणे, बाक येणे	दबना	to crouch, to cower
		2. वाकणे, नमणे	झुकना, दबना	to succumb
		3. छपून राहणे	छिपकर बैठना	to lie hid, to lurk
दबदबा	पुं·	1. दरारा, धाक	रोब-दाब, आतंक	fear, awe
		2. इभ्रत, कीर्ती	प्रतिष्ठा, इज्जत	dignity, majesty
		3. हुकूमत, द्वाही, अधिकार	शासन, अधिकार, हुकूमत	authoritativeness, commanding influence
दबा	पुं·	दबून-छपून उडी घेण्याच्या तयारीतील पवित्रा	दबकर छलाँग मारने की तैयारी का पैंतरा	a crouching or lying close in readiness to spring
दबाव	पुं·	1. दडपण	दबाव, दाब	pressure
		2. दहशत, भय	भय, डर, आतंक	intimidation
दबेल	वि·	मिंधा, ओशाळा, दबावा खाली असणारा	दबैल, दब्बू, उपकार के बोझ से दबा हुआ	awed, cowed (with the feeling of obligation)
दम	पुं·	1. आत्मसंयमन	आत्मनिग्रह	self-restraint
		2. श्वास	श्वास, साँस	breath

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. धाप	हाँफा, हाँफने की क्रिया	panting, gasping, hurried respiration
		4. जोम, हिंमत, धैर्य	हिम्मत, धैर्य	vigour, stamina, spirit, mettle
		5. श्वास कोंडून धरण्याची शक्ती-क्षमता	सांस रोकने का सामर्थ्य/ क्षमता	power of suspending respiration
		6. (जमिनीचा) दमटपणा	जमीन की नमी	humidity or moisture of soil
		7. दमदारपणा	धीरज	patience, perseverance
		8. धमकी	धमकी, डाँटडपट	threatening
		9. चिलमीचा झुरका	चिलम आदि का कश	a pull or puff
		10. पळ, क्षण, किंचित्काल	पल, क्षण, लम्हा	a moment, an instant
दमगीर	वि·	थकलेला, भागलेला	थका माँदा	fatigued, weary
दमछाट	स्त्री·	श्वास निरोधन, श्वास रोकणे किंवा रोकला जाणे	साँस रोकना या रोका जाना	holding in of the breath
दमट	वि·	ओलसर	नम, गीला, सीलन युक्त	damp, moist
दमडी	स्त्री·	जुन्या पैशाचा चौथा भाग, अगदीच क्षुद्र, किंमतीचे नाणे	दमड़ी	a coin having an insignificant value
दमडीपूत	वि·	कंजूष, कवडीचुंबक, पैसा लोभी	कंजूस, कृपण, द्रव्यलोभी	miserly, avaricious of money
दमणे	अ· क्रि·	थकणे, श्रांत होणे	थकना, श्रांत होना	to tire, to grow weary

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दमदमा	पुं·	1. मोठा नगारा, तोफ इ· चढविण्याचा उंचवटा	दमदमा, तोप आदि भारी वस्तु ऊपर चढ़ाने के लिये बनाया चबूतरा	an erection to raise a big drum or a big cannon
		2. तोफखाना	तोपखाना	place where cannons are stored
दमदमाट	पुं·	1. अनेक वाद्यांचा गजर	बाजागाजा, अनेक प्रकार के एक साथ बजनेवाले बाजे	a tumultuous noice of various musical instruments
		2. खूप लांबवर पसरलेला दरवळ	दूर तक फैली हुई महक	a widely diffused fragrance
दमन	न·	1. दडपून टाकणे 2. ताब्यात ठेवणे, वठणीवर आणणे	दमन-नीति, दमन, दबाना बलपूर्वक नियंत्रण में रखना,-ताबे करना	suppressing taming, subjugation, subduing
दमननीती	स्त्री·	दडपून टाकण्याचे धोरण	दबाने की नीति	policy of suppression
दमविणे	स· क्रि·	1. थकविणे 2. त्रासवून सोडणे	थकाना परेशान/तंग/हैरान करना	to weary out to harass, to annoy
दमा	पुं·	एक श्वास रोग, श्वासकास	दमा, श्वास रोग	asthma
दमा दमाने	अ·	धीरधीराने, आस्ते आस्ते, सावकाशीने	धीरे-धीरे, आहिस्ता-आहिस्ता, रुक रुक कर	slowly, with patience
दमामा	पुं·	1. मोठा नगारा, नौबत 2. एक प्रकारची बंदूक	दमामा, नगाड़ा एक प्रकार की बंदूक	a big kettle-drum a sort of gun
दमेकरी	वि·	दमा असलेला	दमा रोग से ग्रस्त	asthmatic
दंपती	स्त्री·	पति पत्नी	दंपती, पति-पत्नी	a couple, husband and wife both

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दंभ	स्त्री·	ढोंग, अवडंबर, बतावणी, नाटक	दंभ, ढोंग, पाखंड, आडंबर, ढकोसला	hypocrisy, sanctimonsy
दंभी	वि·	दंभ करणारा, अवडंबर माजविणारा, नाटकी, ढोंगी	दँभी, ढोंगी	hypocritical, sanctimonious
दया	स्त्री·	कळवळा, सहानुभूतीचा भाव	अनुकंपा, रहम	compassion, pity
दयाधर्म	पुं·	1. दयेचा-माणुसकीचा-आचार	दया या मनुष्यता का आचार	compassionate or human behaviour
		2. दानधर्म	दानधर्म	charity
दयामाया	स्त्री·	दया, प्रेम इ· भावना	दया-प्रेम आदि भावना	virtues such as compassion, kindness etc.
दयाळू	वि·	दया बाळगणारा, कळवळा असणारा	दयालु, दयावंत	compassionate, kind
दयित	पुं·	1. पती	पति	a husband
		2. प्रियकर	प्रिय, प्रेमी	a beloved
दर	पुं·	1. भाव, वस्तूची किंमत, निर्ख	दर, निर्ख़	rate, price
		2. खड्डा	गड्ढा	a pit
	वि·	प्रत्येक, दरेक	हरेक	per
दरकार	स्त्री·	पर्वा, क्षिती	परवाह, ध्यान, ख़याल	concern about, regard for
दरकूच	अ·	1. मजल करीत	पड़ाव बदलते हुए	taking stage after stage

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. सतत पुढे पुढे जात	बराबर आगे बढ़ते हुए	without stopping, incessantly going ahead
दरखास्त		1. अर्जी, विनंतीपत्र	दरख्वास्त, अर्जी, प्रार्थनापत्र	a petition, a humble application
		2. फिर्याद	फरियाद, शिकायत	a complaint
दरज	स्त्री·	दोन दगडांच्या किंवा विटांचा सांधा	ईंटोंआदि की जोड़	interstice (as between layers of stones etc.)
	पुब·	लाकडाला खोबण पाडण्याचा सुताराचा रंधा	खाँचा [illegible]ाने का बढ़ई का रंदा	a carpenter's plane for notching
दरड	स्त्री·	डोंगराची उतरती बाजू, नदीचा उंच काठ, चढण, घाटी	ऊपर उठती चढ़ान/कगार	a steep acclivity (of a bank of a river or a hill)
दरडावणे	स· क्रि·	धमकावणे, रागाने ओरडून सांगणे	धमकाना, डाँटना	to reprove, to intimidate
दरडोई	अ·	प्रत्येक व्यक्ती मागे	प्रतिव्यक्ति, फीकस	for every head/ individual
दरद, दर्द	पुं·	1. दुखणे, दुःख	दर्द, पीड़ा, व्यथा, बीमारी	ailment
		2. काळजी, आस्था, खंत	चिंता, लगन	care, concern, regard, feeling
		3. मख्खी, सौंदर्य, खुबी	सौंदर्य, सार, निचोड़	the point, significance, the beauty, the spirit
दरदरणे	अ· क्रि·	घामाने भिजणे, भरपूर घाम येणे	पसीने से तर होना	to sweat profusely

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दरदरीत	वि·	पातळ	पतला, दरदरा	dilute
दरदाम	पुं·	भाव, तोल-मात इ· माहिती	भाव, नाप-तौल आदि जानकारी	all particulars about the things to be bought
दरबार	पुं·	राजसभा	दरबार	a royal court
दरम्यान	अ·	1. मधल्या काळात 2. दोघांच्या मध्ये	बीच के समय में दोनों के बीच	in the meantime in between
दरम्यानगिरी	स्त्री·	मध्यस्थी	मध्यस्थता, बिचवई	intermediation
दररोज़	अ·	दर दिवशी	हर-रोज, प्रतिदिन	every day
दरवळ	पुं·	पसरलेला वास (बरा-वाईट)	फैली हुई गंध (अच्छी या खराब)	smell (bad or good) spread about
दरवळणे	अ· क्रि·	वास सुटणे	गंध फैलना	to be diffused widely (smell)
दरवाज़ा	पुं·	मुख्य द्वार	दरवाजा, मुख्य द्वार	a gate, a door
दरवान	पुं·	दारावरचा शिपाई द्वारपाल, देवडीवाला चौकीदार	दरबान, ड्योढ़ीदार, चौकीदार	a gate-keeper
दरवेश (-शी)	पुं·	1. फकीर	दरवेश, फ़कीर	a fakir, a Muhammadan mendicant
		2. माकडे, अस्वल इ· घेऊन फिरणारा	मदारी	strolling medicants exhibiting wild beasts
दरारा	पुं·	धाक, भय, दबदबा	धाक, दबदबा, आतंक, भय	awe, dread
दरिद्र	न·	दारिद्र्य, गरीबी	दरिद्रता, ग़रीबी, कंगाली	poverty

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दरिद्र नारायण	पुं·	गरीबांच्या रूपात असलेला परमेश्वर	दरिद्र/निर्धन/जनतारूप नारायण	God in the shape of the poor
दरिद्री	वि·	गरीब, कंगाल, निर्धन	दरिद्र, कंगाल, गरीब	poor, poverty-stricken
दरी	स्त्री·	1. दोन् डोंगरांमधला प्रदेश 2. सतरंजी	दो पहाड़ों के बीच का प्रदेश दरी, शतरंजी	a valley a kind of carpet (of coloured cotton threads)
द (-दा) रोगा	पुं·	फौजदार (पोलीस)	दारोगा, एक पुलिस अफसर	a sub-inspector of police
दरवडा, दरोडा	पुं·	घरफोडी, डाका	डाका, डकैती	a robbery, an attack of robbers
दरवडेखोर, दरोडेखोर	पुं·	घरफोडी करणारा चोर, डाकू	डाकू	a robber
दरोबस्त	वि·	1. झाडून सगळे 2. संपूर्ण इत्थंभूत	तमाम, कुल पूरा का पूरा	all without exception absolutely whole
दर्ज	वि·	नोंदलेला	दर्ज, लिखा हुआ, अंकित	noted, registered
दर्जा	पुं·	1. स्तर, श्रेणी 2. पद, स्थान, प्रतिष्ठा हुद्दा	दर्जा, श्रेणी, हैसियत पद, स्थान, प्रतिष्ठा, ओहदा	a rank, order, station dignity, a post in government
दर्जी, दरजी	पुं·	शिंपी	दर्ज़ी, कपड़ा सीनेवाला	a tailor
दर्दी	वि·	मर्म जाणणार, सौंदर्य ओळखणारा	जानकार, माहिर	one appreciating the beauty/spirit of
दर्प	पुं·	1. गर्व, अहंकार	गर्व, अहंकार	pride, haughtiness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. तीव्र वास	तीव्र गंध, तेज बू	a strong odour
दर्पण	पुं·	आरसा	दर्पण, आइना, शीशा	a mirror
दर्भ	पुं·	एक धारदार गवत (ज्याचा वैदिक विधीत वापर करतात)	दर्भ, डाभ, कुश	a grass used in Vedic ceremonies
दर्भ्या	पुं·	अंत्यक्रिया करविणारा भटजी	अंत्यक्रिया करानेवाला ब्राह्मण	an officiating Brahman at funeral rites
दर्या, दरिया	पुं·	समुद्र	दरिया, समुद्र	the sea
दर्याई	वि·	1. समुद्रावरील, समुद्र संबंधीचा	दरियाई, समुद्र संबंधी	relating to the sea
		2. आरमारी	नौदल संबंधी	naval
दर्यावर्दी	पुं·	समुद्रात जा-ये करणारा नावाडी, खलाशी	मल्लाह, नाविक	a sailor
दर्शन	न·	1. अवलोकन, पाहणे	दर्शन, देखना, अवलोकन	seeing, looring
		2. भेट (पूज्य वस्तूची किंवा व्यक्तीची)	भेंट, मुलाकात	visiting any venerable object or person
		3. हिंदु षड् दर्शनांपैकी एक, दर्शन शास्त्र	हिंदु षड्दर्शनों में से एक	one of the six Hindu philosophical systems
दर्शनपट्टी	स्त्री·	दरवाज्या वरील नक्षी केलेली लाकडी पट्टी	प्रवेशद्वार के ऊपर लगायी जानेवाली नक्क़ाशी की हुई लकड़ी की पट्टी	an ornamental slip of wood over a door, frontispiece
दर्शनी	वि·	1. पुढे दिसणारा, ठळकपणे नज़रेत भरणारा	दृष्टि के सामने का	facing the eyes

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. दिखाऊ, वरवरचा	दिखावटी	showy
		3. पाहण्यासारखा, सुंदर	दर्शनीय, देखने योग्य, मनोहर	of pleasing appearance
दर्शनी हुंडी	स्त्री·	पाहताच पटणारी हुंडी	दर्शनी हुंडी, ऐसी हुंडी जिसका भुगतान तत्काल करना पड़े	a draft, an order for the payment of money
दर्शविणे	स· क्रि·	दाखविणे	दिखाना, बताना	to show
दल	न·	1. पान (झाडाचे)	दल, पत्ता	a leaf
		2. फुलांची पाकळी	फूल की पँखुड़ी	a petal of a flower
		3. सेना किंवा फौजेची तुकडी	सेना या फौज का दस्ता	an army or a company of troops
दलदल	स्त्री·	पाय रुतणारा चिखल	दलदल, कीचड़ वाली ज़मीन	a bog, a quagmire
दलाल	पुं·	अडती, मध्यस्थ, एजंट	दलाल, आढ़तिया	an agent, a broker
दलाली	स्त्री·	1. अडत, मध्यस्थी	दलाली, आढ़त	the business of broker
		2. अडत, अडतीच्या कामाचा मोबदला	दलाल का काम करने की उजरत	brokerage
दलित	वि·	1. तुडविला गेलेला	दलित, रौंदा/कुचला/दबाया हुआ	trampled, crushed under feet
		2. मागास राहिलेला	पिछड़ा/हुआ	backward
दवडवणे	स· क्रि·	1. फुकट घालविणे, गमावणे	व्यर्थ गँवाना, खोना	to waste, to squander
		2. धावायला लावणे,दामटणे	दौड़ाना	to make to run, to impel violently
दंवडी	स्त्री·	तोंडाने ओरडून जाहिर करणे, ढिंढोरा	डौंडी, ढिंढोरा	a proclamation by a loud cry

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दवणा (-ना)	पुं·	एक सुंगधी रोप	दवना, दौना	southernwood, Artemisia abrotanum
दवा	स्त्री·	1. औषध 2. (लाक्ष·) उपचार, चिकित्सा	दवा, औषध उपचार, चिकित्सा	a medicine a treatment
दवाखाना	पुं·	वैद्याचे अथवा डॉक्टराचे ठिकाण, औषधालय	दवाखाना	a dispensary
दंव	न·	दहीवर	ओस	dew
दशक	पुं·	दहांचा गट	दशक, दहाई, दस का समाहार	an aggregate of ten
दशग्रंथी	वि·	वेद-वेदांगांचा अभ्यास केलेला, विद्वान	वेद और वेदांगों का पंडित	one that has studied the ten books of Rgveda
दशदिशा	स्त्री·ब·व·	दहा दिशा	दस दिशाएँ	ten directions
	अ·	दाही दिशा, सर्वत्र	सब ओर, चारों तरफ	to all directions, everywhere
दशमानपद्धती	स्त्री·	दशांश पद्धती	दशमिक पद्धति	the decimal system (math.)
दशमी	स्त्री·	1. पंधरवड्याची हिंदुपंचांगानुसार दहावी तिथी 2. दूध किंवा रस घालून बनवलेली भाकरी किंवा रोटी (पोळी)	दशमी, चांद्रमास के पखवारे की दसवीं तिथि दूध या रस डालकर बनायी हुई रोटी	the tenth day of a lunar fortnight bread or cake made with milk or juice
दशा	स्त्री·	1. अवस्था, स्थिती 2. कींव करण्याजोगी परिस्थिती, दुर्दशा	दशा, स्थिति, हालत दुर्दशा, बुरी हालत	state, condition a distressful condition

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. ग्रहदशा, ग्रहांच्या स्थानांमुळे किंवा कोण्यातरी जबरदस्त ग्रहामुळे येणारी परिस्थिती	ग्रह के स्थानों से या किसी विशिष्ट बलवान ग्रह के योग से आनेवाली परिस्थिति	fortunes created by the configuration of planets or by the power of any strong planet
दशावतार	पुं· ब· व·	1. भगवान् विष्णूचे दहा अवतार	भगवान् विष्णु के दस अवतार	the ten incarnations of Lord Vishnu
		2. एखाद्या व्यक्तीची- वस्तूची- घटने ची सगळी रूपे ('दुर्देवाचे दशावतार')	किसी व्यक्ति/वस्तु/बनाव के समूचे रूप	all the facts of a person/object/ incident
दशावतारी	स्त्री·	1. गंजीफाच्या पत्त्यांचा एक खेळ	गंजीफ़ गजीफ़ा के पत्तों का एक खेल	a play at cards
		2. कोकणात खेळले जाणारे एक विशिष्ट नाट्य	कोंकण में खेला जानेवाला एक विशिष्ट नाट्य प्रयोग	performance of a particular type of drama (esp. Konkan)
दशी	स्त्री·	कापडाच्या शेवटी न विणता सोडलेले धागे	दसी, कपड़े के सिरे पर अनबुने धागे, छोर	unwoven part of a warp thread, thrum
दश्शा	पुं·	पत्त्यांच्या पानातील दहा ठिपक्यांचा पत्ता	दस चिह्न का ताश का पत्ता	a playing card of ten specks
दशांश	पुं·	1. दहावा भाग	दशमांश, दसवाँ भाग	tenth part
		2. कोणत्याही अपूर्णांकाचे दशांश पद्धतीत रूप (गणित)	दशमलव (गणित)	decimal fraction (math.)
दशांश अपूर्णांक	पुं·	दशांश रूपात मांडलेला अपूर्णांक (गणित)	भिन्न का एक भेद जिसमें हर दश या उसका कोई घात होता है (गणित), दशमलव	a fraction transformed into decimal system

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दशांश चिह्न	न·	दशांश दर्शविणारे चिह्न, बिंदु	दशमलव का चिह्न, बिंदु	a point denoting decimal fraction
दंश	पुं·	1. चावा, डंख	दंश, डंक	sting, bite
		2. मनात ठेवलेली अढी किंवा द्वेष, डंख	कीना, द्वेष	spite, malice, rancour
		3. बोच, खोच	चुभनेवाली बात	a sting
दसरा	पुं·	शक संवत्सरी अश्विन शुद्ध दशमीचा दिवस, विजयादशमी	दशहरा, विक्रम संवत् के अनुसार ज्येष्ठ शुक्ला दशमी	the tenth lunar day of अश्विन acc. to शक calendar and of ज्येष्ठ acc. to विक्रम calendar
दस्त	पुं·	1. हात	हाथ	the hand
		2. कर, सारा	कर, लगान	tax
		3. ताबा, हक्क, सत्ता	कब्जा, अधिकार, सत्ता	power, sight, authority
		4. ढाळ, जुलाब	पतला पाख़ाना	loose motion
		5. कैद	कैद	imprisonment
		6. पत्यातील हात, डाव	(ताश में) हाथ, दाँव	a hand at cards
दस्तऐवज़	पुं·	हाताने लिहिलेला कायदेशीर कागद, करारनामा इ·	दस्तावेज, प्रलेख	a document, a bond, a title-deed etc.
दस्तखत	न·	सही	दस्तखत, हस्ताक्षर	signature
दस्त रुमाल	पुं·	हातरुमाल	दस्तीरूमाल	a handkerchief
दस्ता	पुं·	1. चोवीस तावांची गड्डी	दस्ता	a quire of paper
		2. हत्याराचा-अवजाराचा हाती धरण्याचा भाग	औजार आदि की मूठ	stock of a weapon or an implement

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. सैन्याची तुकडी	सैनिकों की टुकड़ी, फौज का दस्ता	a company of troops
दस्तुरखुद्द	वि·	स्वहस्ते लिहिलेला	अपने हाथ से लिखा हुआ	written with one's own hand
दस्तुरी	स्त्री·	जकात, नाकेपट्टी	चुंगी	custom-duty
दस्तूर	पुं·	1. पूर्वापार वहिवाट	दस्तूर,परंपरा, रिवाज	custom, fashion, usage
		2. जकात	चुंगी	custom-duty
		3. नियम, कायदा	नियम, क़ायदा	a rule, a statute, a law
		4. लेखकाची सही किंवा निशाणी	हस्ताक्षर, दस्तखत या निशानी	hand-writing or a mark
		5. (सरकारी कागदाचा) नमुना, फार्म	नमूना, फ़ार्म	a form (as of an official paper)
		6. परवानगी, अनुमती	इजाजत, अनुमति	permission
		7. पारशी धर्मगुरु	पारसियों का धर्मगुरु	a Parsi priest
दहन	न·	जाळण्याची क्रिया	दहन, दाह, जलना	burning
दहशत	स्त्री·	धाग, धमकी, भय	दहशत, आतंक, डर	fear, dread, apprehension
दहशतवादी	वि·	दहशत-धाग-दाखवून काम करून घेण्याच्या पद्धतीचा पुरस्कर्ता	आतंकवादी	a follower of violent methods
दहम्		संख्या वाचताना उजवीकडून दुसर्या क्रमांकाचे स्थान	दहाई, संख्या की गिनती करते समय दाहिने ओर से दूसरा स्थान	the place of tens in numeration
दहिंवर	न·	दंव	ओस, पाला	dew

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दही	न·	विरजण लागलेले दुभते	दही	curds
दळ	न·	1. 'दल' पाहा	दे· 'दल'	vide 'दल'
		2. मगज़, गाभा	मग्ज़, गूदा	pulp, kerned, flesh
		3. वरचे कवच (फळ इ· चे)	कवच, छिलका	the shell
दळण	न·	1. दळण्याचे धान्य	पीसने का अनाज	grist grain to be ground
		2. दळण्याची क्रिया किंवा काम	पिसाई, पीसने का काम	grinding
		3. (लाक्ष·) तेच तेच पुन्हा बोलणे	बार बार एक ही बात की रटन	wearisome repetition
दळण कांडण	न·	1. दळण्याचे व कांडण्याचे काम	पिसाई-कुटाई	work of grinding and pounding
		2. (लाक्ष·) मोलमजुरीची कामे	(लाक्ष·) घरेलू मजदूरी के काम	(fig.) ordinary house-hold occupations of female labourers
दळणवळण	न·	1. येणे जाणे (एकमेकांकडे), व्यवहार संबंध	आना जाना, उठना बैठना, परस्पर संबंध	intercourse
		2. सरकारी तार-टपाल इ· परस्पर व्यवहाराचे साधन	तार-डाक आदि संचार साधन	communication
		3. परिवाहन, वाहतुक	परिवहन, यातायात, संचार	transport
दळणावळ, दळाई	स्त्री·	दळण्याची मजुरी	पिसाई, पीसने की उजरत	cost of grinding
दळणे	स· क्रि·	धान्याचे पीठ करणे	पीसना	to grind

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दळदार	वि·	1. मगज़ भरलेला, कसदार	गूदेदार, मग्ज़ भरा हुआ	pulpy, full of substance
		2. टवटवीत, भरदार, कांतियुक्त	ताजा, हराभरा, तरोताजा	fresh, blooming, lively-looking
दळभद्री (-द्र्या)	वि·	कमनशीबी, अभागी	अभागा, बदनसीब	unfortunate
दळभार	पुं·	सैन्य, फौज	सेना, फौज	an army, troops
दळिया, दळ्या	पुं·	रव्याचा लाडू	दलिये का लड्डू	a sweetmeat ball
दक्ष	वि·	1. तत्पर, सावध, सन्नद्ध	दक्ष, होशियार, सन्नद्ध	attentive, heedful
		2. निपुण, हुषार, चतुर	निपुण, माहिर	expert, clever, dexterous
दक्षता	स्त्री·	सावधानपणा, तत्परता, हुषारी	सावधानी, खबरदारी, एहतियात	atentiveness, vigilance
दक्षिणा	स्त्री·	1. धार्मिक कृत्याच्या शेवटी ब्राह्मणास दिला जाणारा पुरस्कार	धर्म कृत्यों के अंत में ब्राह्मणों को दिया जानेवाला पुरस्कार	donation, reward to the priest
		2. चिरीमिरी, छोटे बक्षिस	छोटी बख्शिश	a tip
दाई	स्त्री·	1. बालकास आपले दूध पाजणारी बाई	दाई, धाय	a wet nurse
		2. मुलाला संभाळणारी बाई, आया	परिचारिका	a nurse taking care of a child, ayah
		3. सुइंण	बच्चा जनाने वाली स्त्री, प्रसाविका, धाई	midwife
दाईज़	पुं·	1. वडिलोपार्जित इस्टेटीचा हिस्सेदार भाऊबंद	दाय का अधिकारी, संपत्ति-संबंधी	one entitled in a heritage, a kinsman

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. दावेदार, प्रतिस्पर्धी	दावा करने वाला, विपक्षी	a claimant (esp. in a law-suit)
		3. शत्रू	शत्रु, दुश्मन	an enemy
दाऊदखानी (हार)	वि·	गेंदेदार	झब्बेदार, फुँदनेदार	full of flowers of many corolla or rows of petals
दाखल	वि·	1. प्रविष्ट, आत गेलेला	दाखिल, प्रविष्ट, अंदर पहुँचा हुआ	entered, got access into
		2. नोंदलेला	दर्ज किया हुआ	entered, registered
		3. भरती, सामील	शामिल, भर्ती	joined (in a service etc.)
दाखल दप्तर	वि·	दप्तरी, दाखल, दप्तरात, प्रविष्ट, निकालात न निघालेला	दाखिल दफ्तर, दफ्तर में बिना किसी निर्णय के प्रविष्ट	filed
दाखला	पुं·	1. प्रमाणपत्र, विश्वास पटण्याजोगा पुरावा	प्रमाणपत्र, सनद	a certificate
		2. पडताळा, प्रत्यय	प्रत्यक्ष अनुभव, प्रतीति	personal observation, experience
		3. उपमा, उदाहरण, दृष्टांत	दृष्टांत, उदाहरण, मिसाल	a simile, an illustration
		4. पायंडा, वहिवाट	प्रथा, रिवाज	traditional practice, usage
		5. शिफारसपत्र	प्रशंसापत्र	note of recommendation
दाखविणे	स· क्रि·	दर्शविणे, पाहायला लावणे	बताना, दिखाना	to show

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दागदागिने	पुं· ब· व·	अनेक प्रकारचे दागिने-भूषणे	अलंकार, जेवरात	variety of ornaments
दागिना	पुं·	भूषण, अलंकार	अलंकार, गहना, जेवर	an ornament
दाजी	पुं·	मोठा भाऊ, दादा	बड़ा भाई	eldest brother
दाट	वि·	1. घट्ट ('पातळ' च्या विरुद्ध)	घना, गाढ़ा	condensed, thick
		2. गच्च	ठोस, गाढ़ा, निबिड़	dense
		3. आवळ	तंग	tight
दाटण (-णी)	स्त्री·	अंग आवळ्याइतकी गर्दी	भीड़ भाड़, रेलठेल, धक्कम धक्का	crowdedness
दाटणे	अ· क्रि·	1. गर्दी होणे	भीड़ होना	to be crowded, to press, to squeeze together
		2. रुंधणे, गळ्यात अटकणे	रूँधना, गले में अटकना	to choke, to suffocate
		3. गच्च होणे	तंग होना	to be tight
		4. भरून येणे (तांदूळ शिजताना वगैर)	भर आना (चावल पकते समय)	to be overfull
		5. भरून जाणे (धुराने घर इ·)	भर जाना (जैसे धुएँ से घर आदि)	to be filled with
दाटा	पुं·	बूच, चोंदी	डट्टा, डाट, काग	a plug, a cork, a stopple
दाटी	स्त्री·	अतिशय गर्दी	बहुत भीड़	overcrowdedness
दाटीवाटीने	अ·	गर्दी करून, धक्का बुक्की करीत, अंग घाशीत	भीड़कर, धक्कामुक्की करते हुए	very closely, crowdedly

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दाटून	अ·	1. मुद्दाम, जाणून बुजून	जानबूझकर, इरादतन्	purposely, intentionally
		2. उगीचच	झूठमूठ, योंही	without any reason
दाठरणे	अ· क्रि·	फळ किंवा गळू न पिकता ताठरणे	पकने के बजाए सख्त/कठिन होना	to become hard without ripening
दाढ	स्त्री·	जबड्याच्या कडेच्या (वरच्या व खालच्या) पीठ करणार्या दातांपैकी एक	दाढ़, चौभड़	a molar tooth
दाढी	स्त्री·	1. हनुवटीला येणारे केस	दाढ़ी, ठुड्डी पर के बाल	a beard
		2. श्मश्रू, हजामत	हजामत	a shave
दाणा	पुं·	1. धान्य	अनाज	grain
		2. धान्याचा कण	अनाज का कण	a single grain
		3. भुई मुगाच्या शेंगेतील बीज	मूँगफली का बीज	groundnut seed
		4. रवा, साखरेचा कण	दाना, कण (चीनी का)	particle of sugar
दाणा गोटा	पुं·	धान्य इ· खाण्याची सामग्री	अनाज, गल्ला	grain and other food-stuff
दाणादाण	स्त्री·	1. पळापळ, विस्कट	भगदड़, तितर-बितर	routing, scattering
		2. दुर्दशा	बुरी हालत	plight
दाणापाणी	न·	1. अन्नजळ	दानापानी, अन्नजल, खाना-पीना	food etc.
		2. निर्वाह, निर्वाहाचे साधन	आजीविका	livelihood, means of livelihood
दाणेदार	वि·	1. खाळ	दानेदार, रवादार	granulous
		2. दाणा भरलेले (कणीस इ·)	दानेदार, जिसमें दाने भरे हुए हों	full of grains or corn- ear or corn)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. स्वच्छ-स्पष्ट-प्रत्येक स्वर स्पष्ट असलेली तान	स्पष्ट स्वरों की तान	ascending and descending through clear notes of a gamut
दांड	वि·	दंगेखोर, द्वाड	उद्दड, उजड्ड, मुस्टंडा	rude, bullying, violent
	पुं·	1. सोटा, दंडा	डंडा, लाठी, सोटा	a long bamboo stick
		2. गदका	गतका, डाँड	a practising stick of fencers
		3. शेताचा धावता बांध	खेत की हदबंदी, मेड़	raised boundary-line of a field
		4. टेकड्यांची रांग	पहाड़ियों की कतार	a mountain-range, a ridge
		5. मोठी उभी शिलाई	एक प्रकार की मोटी सिलाई	a raised strip or seam on a garment
		6. चोवीस हात (लांबीचे प्रमाण)	चौबीस हाथ का परिमाण	a measure of length, 24 cubits
		7. डोंगरावरील किंवा डोंगरावरून जाणारी पायवाट	पहाड़ पर की लंबी पगडंडी	any long-stretching ridge or foot-path
दांडके	न·	आखूड लठ्ठ बांबूच्या काठीचा तुकडा	डंडा, बाँस का छोटा टुकड़ा	a short piece of bamboo stick
दांडगट	वि·	'दांड (1)' पाहा	दे· 'दांड (1)'	vide 'दांड (1)'
दांडगा	वि·	1. धिप्पाड, चांगला धट्टाकट्टा	मोटा ताज़ा, हट्टा कट्टा	sturdy, burly, big
		2. जबरदस्त, भारी	जबर्दस्त, भारी	huge, monstrous, extraordinarily strong

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. दांड, दांडगट, दंगेखोर, द्वाड	मुस्टंडा, उपद्रवी, ऊधमी	rude, rowdy, over bearing
दांडगाई	स्त्री·	दंगामस्ती	धींगा मुश्ती, शैतानी	rough/overbearing demeanour
दांडपट्टा	पुं·	1. एकहाती दंडा व दुसर्या हाती पट्टा	पट्टा और डांड	fencing stick and a long two-bladed sword
		2. दंडा व पट्टयाचा खेळ	डांड और पट्टे का खेल	a play with the fencing stick in one hand and the long sword in the other
दांडा	पुं·	1. फूल झाडाचा किंवा झुडुपाचा उभा देठ	डाँडी, पौधे का पोला तना, कांड	a stem, a stalk of a flower plant or a shrub
		2. (पळी, चमचा इ·) हाती धरण्याचे लांबीचे साधन	लंबी डाँडी (कलछी, चम्मच आदि की)	a long handle, a helve
		3. मूठ, दस्ता	मूठ, दस्ता	haft, hilt
		4. पाठीचा कणा, पृष्ठवंश	रीढ़, पृष्ठ वंश	the backbone
दांडी	स्त्री·	1. पालखी उचलण्याचा किंवा नांगराचा वगैरे दांडा	पालकी की या हल आदि की डंडी	the pole of palanquin or a plough
		2. कपडे वाळत टाकण्याची चिव्याची काठी	अलगनी, कपड़े सुखाने के लिये बाँधा हुआ बाँस	a bamboo stick stretched along for hanging wet clothes
		3. ताज़व्याचा काटा असलेला आडवा भाग, ताज़वा	डंडी, तराजू की लकड़ी, तराजू	beam of a balance, a balance

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. समुद्रात गेलेली जमिनीची चिंचोळी पट्टी, भूशिर	भूशिर, अंतरीप	a promontory, a cape
		5. छत्रीची काठी	छाते की छड़ी	the stick of an umbrella
		6. (व्यंग) कामावर न जाणे, काम चुकविणे, बुट्टी	(व्यंग्य) नागा, काम पर अनुपस्थिति	absence, absenting oneself
दांडू	पुं·	विटी-दांडूच्या खेळातील चिव्याच्या काठीचा किंवा लाकडी दंडुका	डंडा (गुल्ली-डंडे के खेल का)	the stick used in the play of trap-stick
दांडोरा	पुं·	दवंडी, ढोल पिटून केलेली जाहीर घोषणा	ढिंढोरा	proclamation by beat of drum
दा(-दां)त	पुं·	1. तोंडातील चावण्याचे साधन, दंत	दाँत, दंत	the tooth
		2. द्वेष, डंख	कीना, द्वेष, डंख	malice
		3. नांगराचा फाळ	हल का फाल	tip of a plough
		4. फणी, करवत इ· च्या अनेक काट्यांपैकी एक	दंदाना, कंघी, आरी के अनेक काँटों में से एक	a tooth of a comb, saw etc.
दातकोरणे	न·	दातकोरण्याचे अणीदार साधन	दाँत कुरेदने का तिनका (धातु का)	a tooth-pick
दातखिळी, दातखीळ	स्त्री·	जबडा बंद होणे	दाँतों का सट जाना, घिग्घी बँधना	a locked jaw
दातण	न·	बाभूळ-कडी निंब इ· ची हिरवीकाडी चावून केलेला कुंचा	दातौन, दातुन (नीम, बबूल आदि की टहनी की)	a brush made of Babul etc. twig

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दातरडे	न·	जमिनीतील तण काढण्याचे-भांगलणीचे -अवजार, खुरपी	खुरपी, निराने का औजार	a farm-implement to weed out grass etc.
दाद	स्त्री·	1. पटल्या दाखल उत्तर, ते दर्शविणारी टाळी	पसंद की ताली	favourable response, a clap denoting this
		2. तक्रारीची दखल,-कडे लक्ष	फरियाद की तरफ ध्यान/ सुनवाई	consideration of a complaint, heeding to a complaint
		3. न्याय	दाद, न्याय, इन्साफ	justice
		4. पक्षकाराची न्याया विषयीची विनंती	फरियादी की इन्साफ़ के लिये अर्ज़ी	request of a complainant for redress
दादर	पुं·	जिना	जीना, सोपान, सीढ़ियाँ	a stair-case
	न·	गजकर्ण किंवा नायटा एक त्वचा रोग	दाद, एक चर्मरोग	ringworm
दादरा	पुं·	एक ताल	एक ताल	a sort of musical measure
दादा	पुं·	1. सर्वात मोठा भाऊ, त्याच्या विषयीचे आदरदर्शक संबोधन	बड़ा भाई, उस के लिये संबोधन	the eldest brother, a respectful term of address for one's eldest brother
		2. गुंडांचा म्होरक्या	गुंडों का सरदार	leader of bullies
दादागिरी	स्त्री·	अरेरावी, जुलमीपणा	जुल्म, अत्याचार	bullying
दादा बाबा,-पुता		गोंजारणी, समजावणी	पुचकारना, बहलाना, मनाना	coaxing, cajoling
दानत	स्त्री·	1. शील, चारित्र्य, नैतिक आचार	चरित्र, नैतिक आचार	character

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. नेकी, सचोटी	नेकी, ईमानदारी	honesty
दानधर्म	पुं·	दान देण्याचा धर्म	दान का धर्म-कर्म	charitable acts
दानशूर	वि·	दान करण्यात अत्यंत उदार	दान देने में अत्यंत उदार	profusely manificent
दाब	पुं·	1. दडपण, भार, वजन	दाब, दबाव, चाँप, भार	pressure
		2. (मानसिक) दडपण, प्रभाव	असर, प्रभाव, धाक	awe
		3. धमकी	धमकी	intimidation
		4. दबदबा, दरारा, धाक	रोब, दबदबा	authoritativeness, imperativeness
		5. नियंत्रण, सक्ती	नियत्रंण, शासन	restraint, repression
		6. खटका	खटका, सिटकिनी	spring, catch
दाबणे	स· क्रि·	1. दडपणे, वजन टाकणे	दबाना	to press
		2. सक्ती करणे, जुलूम करणे	दमन करना, जबर्दस्ती करना	to suppress, to overpower and crush
		3. धमकावणे	धमकाना	to intimidate, to menace
		4. लपविणे	छिपाना	to conceal, to keep secret
		5. हडप करणे, अन्यायाने-चोरून-गिळंकृत करणे	हड़प करना	to embezzle
		6. लांच देणे	रिश्वत देना	to bribe
		7. दडपण-प्रभाव टाकणे	दबाव डालना	to overawe
दाभण	न·	मोठी सुई (पोती शिवण्याची वगैरे)	सूआ, सूजा	a pack-needle
दाभणकाठी	वि·	सुई सारखी किनार असलेले (धोतर इ·)	छोटी किनारेवाली (धोती आदि)	having a narrow border

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दाभाड	न·	जबडा	जबड़ा, कल्ला	the jaw
दाम	पुं·	1. पैसा, द्रव्य, रोकड 2. किंमत, मूल्य	पैसा, द्रव्य कीमत, मूल्य	money, cash price
दामटणे	स· क्रि·	1. ज़ोराने हाकणे, पिटाळणे 2. धमकावणे, खडसावणे	दौड़ाना, भगाना, ज़ोर से हँफाना फटकारना	to impel (a horse etc.) to run at speed to rate, to scold
दामटी	स्त्री·	लहान आकाराची भाकरी-रोटी-गोवरी	चँदिया, छोटी रोटी या छोटा उपला	a small cake or bread, or a pat of cowdung
दाम दुप्पट	स्त्री·	कर्जाऊ घेतलेल्या-दिलेल्या रकमेची दुप्पट रक्कम (व्याजाने)	ऋण की रकम की सूद से होने वाली दुगनी रकम	a principal doubled (by accumulated interest)
दांपत्य	न·	'दंपती' पाहा	दे 'दंपती'	vide 'दंपती'
दांभिक	वि·	दंभी, ढोंगी, धार्मिकतेचे-सज्जनतेचे सोंग घेणारा	दंभी, ढोंगी, धार्मिकता-सज्जनता का स्वाँग लेनेवाला	hypocritical, sanctimonious
दाय	पुं·	1. वाडवडिलांची जिंदगी 2. वारसा	दाय, पैतृक संपत्ति/जायदाद दाय, विरासत	ancestral property inheritance
दायभाग	पुं·	वारसाचा हिस्सा	दायभाग, विरासत की मिल्कियत का हिस्सा	portion of inheritance
दायाद	पुं·	1. वारसदार 2. मुलगा 3. भाऊबंद, वाडवडिलांच्या जिंदगीचा हिस्सेदार	वारिस पुत्र, बेटा विरासत की मिल्कियत का हिस्सेदार	an heir son co-sharer of inheritance

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दार	न·	1. दरवाज़ा, आत-बाहेर जाण्या येण्याचा मार्ग, द्वार	द्वार, दरवाजा, प्रवेश करने का मार्ग	a door, a gate, an entrance
		2. दरवज्याचे कवाड-फळी-कपाट	दरवाजे का पल्ला	a fold of a door
दारवठा, दारवंटा	पुं·	उंबरा	देहली, दहलीज़	the threshold
दरिद्रय	न·	1. गरीबी, निर्धनता	दारिद्रय, गरीबी	poverty
		2. कमतरता, उणीव	कमी, अभाव	scarcity
दारुण	वि·	1. घनघोर, उग्र	दाण, घोर, उग्र	furious, violent
		2. भयंकर	भयंकर, डरावना	ferocious, dreadful
		3. कठोर, क्रूर, निर्दय	कठोर, कड़ा, निर्दय	merciless, truculent
		4. जुलमी, जबरदस्त	जबर्दस्त	oppressive, tyrannical
दारू	स्त्री·	1. मद्य, मादक पेय	दारू, शराब	an intoxicating drink, a spirituous liquor
		2. आतषबाजीचा मसाला	बारूद	powder of fire-works
		3. गोळीबार करण्याचा मसाला	गोली बारूद	gun-powder
दारूकाम	न·	आतषबाजी, शोभेची दारू निरनिराळ्या प्रकारांनी उडविणे	आतिशबाजी	fire works
दारूखाना	पुं·	दारू (उडविण्याची) ठेवण्याचे कोठार	बारूद खाना	a store-house of gun-powder
दारूगोळा	पुं·	गोळीबार करण्याची काडतु से इ· सामग्री	गोला बारूद	ammunition

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दारूबंदी	स्त्री·	दारू मादक पदार्थांच्या सेवनाची बंदी	मद्यपान बंदी, नशाबंदी, शराबबंदी	prohibition
दारूबाज़	वि·	दारूड्या, दारूचा व्यसनी	शराबखोर	drunkard
दारे	न·	1. बागेच्या कुंपणाला पाट जाण्याकरिता पाडलेले भोक-द्वार	छोटी नहर का पानी बहा ले जाने के लिए बाड़ को किया हुआ छेद	a hole through a fence to carry water-channel
		2. भट्टीचे दार	भट्ठी का द्वार	the fire-door of a kiln
		3. दरवाजाची दिंडी	बड़े दरवाज़े में बना हुआ छोटा किवाड़, नीम दरवाज़ा	the wicket-door
		4. बाहेर पडण्याचा आकुंचित मार्ग	बाहर निकलने का सँकरा मार्ग	an outlet
दालचिनी	स्त्री·	एक मसाल्याचा पदार्थ	दालचीनी, दारचीनी	bark of Laurus casia
दालदी	पुं·	धर्मांतरित मुसलमान कोळी	धर्मांतरित मुस्लिम मछुआरा	a proselyte Muslim fisherman
दालन	न·	मोठी खोली	दालान, बड़ा कमरा	a large room, an apartment
दावण	स्त्री·	1. गुरे बांधण्याची ज़ाड दोरी जिच्यात अनेक दावी असतात	वह बड़ा रस्सा जिससे अनेक ढोरों को बांधा जाता है	cattle-picketing cor
		2. लांब दोरीत बांधलेली जनावरे	लंबे रस्से में बँधे हुए पशु आदि	the picketed cattle
दावा	पुं·	1. हक्क, मागणी	मांग, हक	claim, right
		2. फिर्याद, खटला	नालिश, मुक़दमा, फ़रियाद	complaint, a suit
		3. द्वेष ,वैर	द्वेष, बैर	enmity, malice, spite
दावाग्नी	पुं·	वणवा	दावाग्नि, वन की आग	conflagration of a forest

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दावे	न·	ढोराच्या गळ्याला बांधण्याची दोरी	गराँव	a tie-rope of cattle
दावेदार	पुं·	1. दावा-हक्क सांगणारा, वादी	दावेदार, दावा करनेवाला, वादी	a plaintiff
		2. वैरी	बैरी	an enemy
दास	पुं·	चाकर, गुलाम	दास, नौकर, गुलाम	a slave-servant
दास्तान	न·	1. धान्याचा साठा, कोठार, गल्ला	अनाज का कोठार/भंडार	a grain-store, a granary
		2. जहाजात जाणार्या मालाची वखार	जहाज के माल की बखार	a cargo-place of a ship
		3. निगा, संभाळ, काळजी, बरदास्त	निगरानी, देखभाल, परवरिश	care
दाह	पुं·	1. आग, जाळ	दाह, जलना, जलन	burning
		2. जाळण्याची क्रिया (प्रेत)	मुर्दा जलाने की क्रिया	cremation
		3. अंगाची आग	जलन	burning sensation
दिक	स्त्री·	फिकीर, चिंता, काळजी	फिक्र, चिंता	anxiety, solicitude
	वि·	1. बेज़ार, भागलेला	बेज़ार, थका माँदा	exhausted, spent, tired
		2. आज़ारी	बीमार, अस्वस्थ	sick
		3. विटलेला, त्रस्त	ऊबा हुआ, हैरान, परेशान	disgusted (with), sick
		4. नाराज	नाराज़, अप्रसन्न	displeased
		5. थक्क, चकित	चकित	astonished, surprised
दिक्कत	स्त्री·	1. अडचण, आपत्ती	दिक्कत, कठिनाई	difficulty, objection
		2. कमतरता, चणचण	तंगी, कमी	scarcity

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. संशय, आनाकानी, कांकूं	शक, हिचकिचाहट	suspicion, hesitation
दिखाऊ	वि·	1. दिसण्यापुरता, देखाव्या पुरता	दिखाऊ, दिखावटी, दिखौआ	showy
		2. भपकेदार	दिखाऊ, भड़कदार	pompous, fancy
दिगरजान	वि·	जीवश्चकंठश्च, जिवाभावाचा	जानी, घनिष्ठ	fast (friend)
दिगंत	न·	1. क्षितिज	क्षितिज	the horizon
दिगंतर	न·	दुरवरचे देश	बहुत दूर के देश	distant countries
दिगंबर	वि·	नग्न, नागवा	दिंगबर, नग्न, नंगा	naked
दिग्गज	पुं·	1. पृथ्वीला उचलून धरणार्या पौराणिक हत्ती पैकी एक	दिग्गज, पृथ्वी को संभालने वाले हाथियों में से एक	one of several globe-supporting elephants (mythical)
		2. धिप्पाड-आधार होणारा बलवान पुरुष	तनावर/मोटा ताजा आधार-योग्य व्यक्ति	a gigantic person, a colossus
		3. महाविद्वान मनुष्य	महाविद्वान व्यक्ति	highly learned person
	वि·	महान्, लोकोत्तर	महान्, लोकोत्तर	extraordinary, excelling
दिग्दर्शक	पुं·	1. दिशा दाखविणारा मनुष्य, वाटाड्या	दिशा-मार्ग बतानेवाला व्यक्ति, पथप्रदर्शक	a guide
		2. चित्रपट-नाटक इ· बसविणारा कलावंत	चित्रपट/नाटक आदि का संचालन करनेवाला कलावंत	a film/drama director
दिग्दर्शन	न·	1. मार्गदर्शन	दिग्दर्शन, पथप्रदर्शन	guidance
		2. नाट्यादि संचालन	नाट्यादि संचालन	art-direction

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. (लाक्ष·) सामान्य माहिती	सामान्य परिचय ज्ञान	rather general information
दिग्विजय	पुं·	1. अनेक राज्ये जिंकून घेण्याचा विजय	दिग्विजय	universal conquest
		2. महान् कृत्य करण्यातील यश	किसी महत्कृत्य/साधन में मिला हुआ यश	a great achievement
		3. (व्यंग्य) गुण उधळणे, नाव बद्दू करण्याची कृती	(व्यंग्य·) अपकीर्ति, बदनाम होने की कृति	(covertly) shameful action
दिङ्मूढ	वि·	थक्क, चकित	दिङ्मूढ, चकित, भौंचक्का	bewildered
दिडका	वि·	दीड घडी केलेला (कपडा, कागद इ·)	ड्योढ़ा, डेढ़	folded one and half
दिडकी	स्त्री·	1. (लाक्ष·) कपर्दिक, एक पैसा	(लाक्ष·) कौड़ी, एक पैसा	(fig.) a single farthing, a piece of money
		2. दिडाचा पाढा	डेवढ़ा	a table of multiples of one and a half (as 3,4$^1/_2$ etc.)
दिढीवाढी	स्त्री·	उसने घेतलेले धान्य दीड पटीने परत करण्याची बोली	डेढ़ी उधार का अनाज, डेढ़गुना वापस करने की बोली	agreement to return corn one and a half-fold at the reaping season
दिढोत्रा	पुं·	दरमहा दरशेकडा दीड रुपया व्याजदर	हर माह प्रतिशत डेढ़ रुपया सूद का दर	interest per month 1$^1/_2$ percent
दिंडी	स्त्री·	1. मोठ्या दरवाज्याच्या एका दाराच्या पोटात केलेले छोटे दार	दरीचा, दुआरी, नीम दरवाजा	a wicket, a sub or small door

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. मिरवणूक (विशेषत: धार्मिक)	धार्मिक उत्सव, यात्रा	a religious procession, a religious caravan
दिन	पुं·	1. दिवस	दिन	a day
		2. विशिष्ट दिवस	दिन विशेष	a particular day of observance
दिनचर्या	स्त्री·	1. रोज़चा क्रम, नित्याचा परिपाठ	दिनचर्या, दिनभर का कार्य	daily prescribed programme
		2 रोज़निशी, डायरी	रोजनामचा	a diary
दिनमान	न·	1 दिवसाचा काळ	दिनमान, सूर्योदय से सूर्यास्त का काल	the length of the day
		2. काळवेळ, परिस्थिती	परिस्थिति, समय की गतिविधि	circumstances
दिनांक	पुं·	तारीख, तिथी	दिनांक, तारीख, तिथि	date
दिनावधी	पुं·	दिरंगाई, दिवसा दिवसांनी उशीर	देर, विलंब	delaying, putting off from day to day
दिपणे	अ· क्रि·	1. तेजाने डोळ्यांना अंधारी येणे	चौंधना, चौंधियाना	to be dazzled
		2. चकित होणे, थक्क होणे	चकित होना, हक्का बक्का रह जाना	to be amazed, to be surprised
दिपवाळी	स्त्री·	'दिवाळी' पाहा	दे. 'दिवाळी'	vide 'दिवाळी'
दिपविणे	स· क्रि·	1. तेजाने डोळ्यांना अंधारी आणणे	चकाचौंध करना	to dazzle
		2. प्रकाशमान करणे, उजळ करणे	दिपाना, चमकाना	to illuminate

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दिम (-म्म) त	स्त्री·	1. मदत, साहाय्य 2. हवाला, अधीन करणे, ताबा	मदद, सहायता जिम्मा, हवाला	help charge, trust, custody
दिमाख	पुं·	1. डौल, थाटमाट 2. घमेंड	शान, शेखी घमंड	pompous air or mien superciliousness, haughtiness
दिरंगाई	स्त्री·	1. विलंब, उशीर, खोळंबा 2. चालढकल, रेंगाळणी	देर, विलंब टालमटोल, हीला हवाला	delay dilatoriness, procrastination
दिल	न·	अंतः करण, मन, हृदय	दिल, मन, हृदय	heart, mind
दिलखुलास,-पणे	अ·	मनमोकळे, मोकळ्या मनाने	खुले दिल से	with an open mind
दिलगिरी	स्त्री·	खेद, दुःख	दिलगीरी, रंज, खेद	sadness, sorrowfulness
दिलगीर	वि·	दुःखी	दिलगीर, दुःखी	sorry, sad
दिलजमाई	स्त्री·	मनमिळणी, समेट, मिलाफ	दिलजमई, मिलाप, समझौता	conciliation, reconcilement
दिलदार	स्त्री·	उदार मनाचा, खिलाडू वृत्तीचा	दिलदार, उदार	charitable, of sportsman spirit
दिलरुबा	पुं·	एक सारंगीसारखे तंतुवाद्य	दिलरुबा, एक तंतुवाद्य	a sort of stringed musical instrument
दिलासा	पुं·	आश्वासन, धीर	दिलासा, आश्वासन, धीरज, तसल्ली	an assurance
दिलोजान	वि·	'दिगरजान' पाहा	दे. 'दिगरजान'	vide 'दिगरजान'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दिवटा	पुं·	1. मोठी मशाल, काकडा 2. मशालची	बड़ी मशाल, पलीता मशालची	an oiled torch a torch-bearer
दिवटी	वि·	(व्यंग्य) कुलाला काळिमा आणणारा, कुलकलंक	कुलकलंक	one who dishonours one's family
दिवस	पुं·	1. 'दिन' पाहा 2. उत्तरक्रियेचे दिवस 3. गर्भावस्थेचा काळ 4. आयुष्य	दे. 'दिन' उत्तरक्रिया के दिन गर्भावस्था का काल आयु	vide 'दिन' days of funeral rites period of conception,-pregnancy days of life
दिवसगत	स्त्री·	दिरंगाई, विलंब, लांबणीवर टाकणे	देरी, विलंब, हीला हवाला	delay, procrastination
दिवसा (-सां)	अ·	दिवस असताना	दिन में	by day
दिवसा उजेडी	अ·	दिवसाचा उजेड असताना	दिन का प्रकाश होना	by day-time, by day-light
दिवसाढवळ्या	अ·	चकचकीत प्रकाश असताना	दिन दिहाड़े, दिन का प्रकाश होते हुए	in broad day-light
दिवसे दिवस	अ·	दिवस जातात तसे	दिन-दिन, प्रतिदिन	day after day
दिवळी	स्त्री·	1. पणती. 2. कोनाडा	मिट्टी की दिऊली, दिया ताक, आला	an earthen oil-lamp a niche
दिवा	पुं·	दीप, दीपक	दीपक, दिया	a lamp
दिवाण	पुं·	1. मुख्य कारभारी, राज्याचा मुख्य प्रधान 2. बसण्याचा-झोपण्याचा, लांब, उंच पाट	मुख्य, प्रधान (किसी रिसायत का) काठ का चौकी जैसा आसन	Prime Minister of a State a divan

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दिवाणखाना	पुं·	बैठकीची मोठी खाली	दीवानखाना, बैठक	a council hall or a large living apartment
दिवाणजी	पुं·	मुख्य कारकून, कारकून	मुनीम	a clerk or a head-clerk
दिवाणा	वि·	1. वेडा, पागल 2. प्रेमी, आसक्त	दीवाना, पागल प्रेमी, आशिक़	mad love-sick
दिवाणी	वि·	मुलकी, फौज़दारी प्रकारचा नसलेला	दीवानी, गैर-फौजदारी	civil
दिवाणी दावा	पुं·	मुलकी कोर्टातला दावा	दीवानी मुकदमा	civil suit
दिवादांडी	स्त्री·	दीपस्तंभ	दीपस्तंभ, प्रकाशस्तंभ	light-house
दिवाबत्ती	स्त्री·	दिवालावणी	दीयाबत्ती	lighting
दिवाभीत	न·	घुबड	उल्लू	an owl
दिवाळखोर	वि·	दिवाळे काढलेला	दिवालिया	bankrupt
दिवाळखोरी	स्त्री·	दिवाळे काढलेली स्थिती, नादारी, कर्ज न फेडण्याची अवस्था	कर्ज अदा न करने की स्थिति, नादारी, दीवाला	bankruptcy
दिवाळसण	पुं·	लग्न झाल्याच्या पहिल्यावर्षाच्या दिवाळीला वधू-पित्याकडून जावयाचा होणारा सत्कार	ब्याह के पहले वर्ष की दीवाली के समय दामाद का किया जाने वाला सत्कार	honouring of the son-in-law on the days of दीवाली

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दिवाळी	स्त्री·	आश्विन वद्य चतुर्दशीचा दिव्यांचा शोभेचे रुप, नरक चतुर्दशी	दीवाली, नरक चतुर्दशी का दिन	a lamp-festival celebrated on the fourteenth dark day of आश्विन
दिवाळे	न·	कर्ज न फेडले जाण्याची-अकिंचन-अवस्था	दीवाला	bankruptcy, insolvency
दिवी	स्त्री·	दिवा ठेवण्याची घोडी	दीवट	a lamp-stool
दीव्य	वि·	1. प्रकाशणारा 2. दैवी	प्रकाशयुक्त, चमकीला दैवी/स्वर्गीय	shining divine
	न·	अग्निपरीक्षा, कठिण कसोटी	अग्नि परीक्षा, कठिन कसौटी	an ordeal
दिशा	स्त्री·	बाजू, सूर्योदय, सूर्यास्त इ· बाजू दर्शविणारे यंत्र नाव	दिशा, ओर, तरफ	a direction, a quarter
दिशाभूल	स्त्री·	1. दृष्टिभ्रम, दिशाचुकणे	दिशाभ्रम, नजर चकराना	bewilderment, confusion
		2. फसगत, फसवणूक	फँसाव (-वा)	deceit, misleading
दिसणे	अ· क्रि·	दृष्टीस-नजरेस-पडणे	दीखना, दिखाई देना	to be seen
दिसंदीस	अ·	'दिवसेदिवस' पाहा	दे· 'दिवसे दिवस'	vide 'दिवसे दिवस'
दीड	वि·	एक आणि अर्धा	डेढ़	one and a half
दीडदमडीचा	वि·	(लाक्ष·) कवडी किंमतीचा, तुच्छ, क्षुद्र	कौड़ी का, कौड़ी कीमत का, तुच्छ, क्षुद्र	of very little worth

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दीड शहाणा	वि·	ज्यादा शहाणा, फाजील अक्कल चालविणारा, मूर्ख	बुद्धू, ज़्यादा अक्ल चलाने वाला	wiseacre, one who unduly assumes an air of superior wisdom, a simpleton
दीन	वि·	1. बापुडवाणा, केविलवाणा दयनीय 2. गरीब, निर्धन, दरिद्री	दीन, दुःखपूर्ण, करुण, दयनीय अर्थहीन, दरिद्र	piteous, lowly, humble poor, poverty-stricken
दीन	पुं·	1. धर्म 2. इस्लाम 3. मुसलमानांचा रणघोष	धर्म, मजहब इस्लाम मुसलमानों का रणघोष	a religion Islam the war-cry of the Mohammedans
दीनदुनिया	स्त्री·	सारे जग	तमाम दुनिया, सारा जगत	the whole world
दीनवाणा	वि·	केविलवाणा, बापुडवाणा	करुण, दयनीय, विपन्न	humble, lowly, piteous
दीप	पुं·	दिवा	दीप, दिया, चिराग	a lamp
दीपगृह	न·	दीपस्तंभ, समुद्रात खडक समजण्याकरिता त्यावर उभारलेला दिव्याचा उंच मनोरा	दीपस्तंभ, प्रकाशस्तंभ	lighthouse
दीपमाळ	स्त्री·	1. देवळानजीक उभारलेला दिवे लावून ठेवण्याचा स्तंभ 2. दिव्यांची रांग	मंदिर के पास बनाया हुआ दीपों का स्तंभ दीपों की माला या कतार	a pillar erected to place lamps on a row of lights or lamps
दीपस्तंभ	पुं·	'दीपगृह' पाहा	दे. 'दीपगृह'	vide 'दीपगृह'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दीपावली	स्त्री·	'दिवाळी' पाहा	दे· 'दिवाळी'	vide 'दिवाळी'
दीर	पुं·	नवर्याचा भाऊ, भाऊजी	पति का भाई (जेष्ठ/जेठ और कनिष्ठ/देवर)	husband's brother
दीर्घ	वि·	1. लांब, लांबलचक, विस्तृत	दीर्घ, लंबा, विस्तृत	long, extended
		2. लांब उच्चारावयाचा (स्वर)	गुरु (मात्रा)	long (vowel)
दीर्घजीवी	वि·	पुष्कळ आयुष्य असलेला, दीर्घकाळ जगणारा	दीर्घजीवी, लंबी आयुवाला, चिरजीवी	long-living, having long life
दीर्घदर्शी	वि·	'दूरदर्शी' पाहा	दे· 'दूरदर्शी'	vide 'दूरदर्शी'
दीर्घद्वेषी	वि·	जन्मभर द्वेष करणारा, विद्वेषी	दीर्घद्वेषी, कीनावर, विद्वेषी	rancorous, implacable
दीर्घसूत्री	वि·	दिरंगाईने-कंटाळवाणेपणाने -काम करणारा, चेंगट	दीर्घसूत्री, हरेक कार्य देर में करनेवाला	dilatory, dallying
दीक्षा	स्त्री·	1. व्रतग्रहण (भाग, तप आदि)	व्रतग्रहण, किसी व्रत की प्रारंभ विधि	ceremony of some religious vow or course of austerities
		2. विद्या-उपासना-प्रारंभ	विद्या/उपसना/का प्रारंभ	ceremony of beginning a course of learning or worship
		3. एखाद्या पंथाचा गुरुचा उपदेश घेणे	किसी पंथ का या गुरु का स्वीकार	ceremony of acceptance of a religious or spiritual sect or of a spiritual teacher

मराठी शब्द	व्या· को	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेजी पर्याय
दीक्षांत	पुं·	1. अध्ययन कालाची पूर्तता	अध्ययन की पूर्ति	completion of a course of learning
		2. उपासनेची किंवा व्रताची समाप्ति	उपासना या व्रत की समाप्ति	end of a vow or worship
दुआब	पुं·	1. दोन नद्यांनी घेरलेला जमिनीचा भाग	दुआब, दो नदियों के मध्य का भूखंड	a piece of land between two rivers
		2. गंगा व यमुना या दोन नद्यांमधील प्रदेश, अंत वेंदी ब्रम्हवर्त	गंगा-यमुना के बीच का प्रदेश, अंतर्वेदी बह्मावर्त	the district between the Ganga and the Yamuna
दुकटा	वि·	सोबतीस दुसरा एक असलेला	दूसरा, दुकेला, दुक्का	one in company
दुकान	न·	विक्रीचे ठिकाण	दूकान, दुकान	a shop
दुकानदार	पुं·	विक्रीच्या ठिकाणी विक्री करणारा	दुकानदार	a shop-keeper
दुकानी	वि·	दोनकान असलेली (कढ़ई किंवा इतर भांडे)	दो कानवाला (बरतन, कढ़ाई)	having two ears or handles (a vessel)
दुक्कल	स्त्री·	जोडी	जोड़ी	a pair
दुक्का	पुं·	दूरी, दोन ठिपक्यांचा पत्ता	दुक्का, दुक्की	the deuce at cards
दुखणाईत	वि·	आजारी, दुखणे असलेला	बीमार, रोगग्रस्त	disease or sick
दुखणी	वि·	दोन खण--खंड असलेली (खोली)	दो खंडोंवाला (कमरा)	having two inter columnations
दुखणे	वि·	1. आजारपण, व्याधी 2. दुखाव, पीडा, वेदना, व्यथा	बीमारी, व्याधि, मर्ज दुःख, व्यथा	a diseased, a sickness pain

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दुखरा	वि·	दुखणारा, नाज़ूक, हळवेल	दुखनेवाला, दर्द करनेवाला, नाजुक, दुबला	quickly susceptible of pain, tender
दुखवटा	पुं·	1. शोक प्रदर्शन, समदु:खीपणा	शोकप्रदर्शन, समवेदना	condolence
		2. सुतक	मृतशौच, सूतक	observance of pollution after the death of a relative
दुखविणे	स· क्रि·	1. इजा करणे	दुखाना, चोट पहुँचना	to injure, to bruise
		2. मनाला दु:ख देणे	दु:ख देना	to pain, to afflict
दुखावणे	अ· क्रि·	1. इजा होणे	चोट पहुँचना	to be injured
		2. मन दुखणे, मनावर आघात होणे	मनपर आघात होना, सालना, खटकना	to be mentally distressed, to be hurt
दुखापत	स्त्री·	इजा, ज़खम	चोट, आघात, जख्म	a hurt, injury, wound
दुखांबी	वि·	दोन खांबावर उभारलेला	दो खंभों पर आधारित	supported on two pillars
दुगाणी	स्त्री·	जनावराच्या मागच्या पायाची लाथ	दुलती	a kick of a hind part of a beast
दुग्धा	स्त्री·	अनिश्चित-दोलायमान मन: स्थिती	दुविधा, पसोपेश	doubt, uncertainty
दुघई	वि·	दुसोपी, दोन दालने असलेले (घर)	दुखंडा, दो खंडोंवाला	having two apartments
दुचमळ	स्त्री·	1. हिंदकळ, उचमळ	छलकना	shaking and flopping about (water etc.)
		2. (लाक्ष·) दोलायमान मन: स्थिती	(लाक्ष·) दुविधा, पसोपेश	uncertain mind

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दुचाळा	पुं·	1. कात्री-चिमटा अशा हत्यारांच्या दोन अवयवांपैकी एक	कैंची या चिमटे के दो अवयवों में से एक	one of the two limbs of the pair of scissors or pincers
		2. पेच, अडचण	पेंच, दिक्कत	a perplexing condition, dilemma
दुचित (-त्त)	वि·	खिन्न, उदासवाणा	खिन्न, उदास, गमगीन	dejected, sad
दुजा	वि·	1. दुसरा, अन्य	दूसरा, अन्य	another
		2. भिन्न	भिन्न, अलग	different
दुजाभाव, दुजेपणा	पुं·	1. भिन्न-भेद-भाव, द्वैत	भेदभाव, द्वैत	difference, duality
		2. परकेपणा	परायापन	otherness, alienage
		3. अलगपणा	अलगाव	separateness
दुज़ोरा	पुं·	पाठिंबा, सहमती	समर्थन, पुष्टि, तसदीक	support
दुटप्पी	वि·	1. परस्पर विरोधी अशा दोन पक्षांना लागू होणारा	दो मुहाँ	of double bearing
		2. संदिग्ध, अस्पष्ट	संदिग्ध, अस्पष्ट	ambiguous, having double meaning
		3. (लाक्ष·) कपटी	चालबाजी का, कपटपूर्ण	deceitful
दुटे	न·	1. गवंड्याचे मापे घेण्याचे साधन	राज की नापने की पट्टी	the measuring rod of masons
		2. इमारतीचा नकाशा, -आराखडा	इमारत का नक्शा	the ground-plan
		3. (लाक्ष·) नमुना, कित्ता	नमूना	model, pattern
		4. पडशी	खुरजी	a bag of half-bullock load
दुट्टा	वि·	मधोमध घडी केलेला कागद	दोहरा कागज	(paper) doubled over

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दुडकी	वि·	टपटप पाय उचलली (चाल) तुरूतुरू	मध्यगति से दौड़ने की (घोड़े की चाल)	trotting
दुडी	स्त्री·	घागर, घडा	गगरी, घड़ा	a pitcher
दुढ्ढाचार्य	पुं·	स्वत:ला विद्वान् समजणारा व तसे वागणारा माणूस	खुद को विद्वान समझने वाला और उस तरह बरतनेवाला व्यक्ति	a person vainly professing himself to be learned
दुणा	वि·	दुप्पट	दोगुना	double
दुणावणे	अ· क्रि·	1. दुप्पट होणे 2. (लाक्ष·) वाढणे	दोगुना होना बढ़ना	to double to increase
दुंडा	वि·	दुहेरी, दुपदरी	दोहरा, दुपतिया, दोपरतों का	doubled, double-folded
दुतर्फा	अ·	दोन्हीकडे, दोन्हीबाजूंस	दोनों ओर, दोनों तरफ	on both sides
दुतोंडी (-ड्या)	वि·	एकीकडे एक तर दुसरीकडे दुसरे बोलणारा	दो मुहाँ, दुरुखा	double-speaking, double-dealing
दुथडी	अ·	दोन्ही तट-तीर	दोनों किनारे/तट	both banks
दुधाणी	स्त्री·	दूध तापविण्याचे मडके	दुध हँडी	an earthen vessel for heating milk
दुधारी	वि·	दोन्ही बाजूंना धार असणारे (शस्त्र)	दुधारा	two-edged
दुधाळ	वि·	पुष्कळ दूध देणारी (गाय वा म्हेस)	दुधैल, बहुत दूध देनेवाली	giving much milk (cow, buffalo)
दुधी, दुध्या, -भोपळा	पुं·	एक लांब पांढरा मगज असणारे फळ किंवा त्याचा वेल	लौकी, घिया (फल और उसकी बेल)	long white pumpkin or its creeper

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दुधी (-ध्या)	वि·	दुधाच्या रंगाचा	दूध के रंग का	of milk-colour
दुनिया	स्त्री·	जग, संसार	दुनिया, जगत्, संसार	the world
दुनियादारी	स्त्री·	संसार व्यवहार	दुनियादारी, संसार व्यवहार	affairs of the world, worldly business
दुपटे	न·	बाळाच्या अंगाखालचा मऊ कपडा	गुदड़ी, सोजनी	a doubled piece of cloth underneath a baby
दुपदरी	वि·	'दुंडा' पाहा	दे. 'दुंडा'	vide 'दुंडा'
दुपाखी	वि·	दोन बाजूना छप्पर उतरविलेले (घर)	दो छाजनेवाला (घर)	(house) having two roofs
दुपार	स्त्री·	दोन प्रहराचा समय, सूर्य डोक्यावर असल्याची वेळ	दोपहर (-री)	noon
दुपिकी	वि·	दोन पिके देणारी (ज़मीन)	दुफसली	producing two annual crops
दुपेटा	पुं·	दुपट्टा, अंगावर घ्यावयाचा शेला	कीमती उत्तरीय	a valuable scarf thrown loosely round the shoulders
दुप्पट	वि·	दोनाने गुणित	दुगुना	double
दुफळी	स्त्री·	1. दोन पक्ष 2. (लाक्ष·) फूट, बेबनाव, दुही	दो पक्ष फूट, अनबन	two parties division, incohesion
दुबळा	वि·	अशक्त, शक्तिहीन, कमज़ोर, असहाय	शक्तिहीन, कमजोर, असहाय	weak, without strength, helpless

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दुबार (-रा)	अ·	दोन वेळा	दो बार	twice
दुबारी	वि·	दोनबारी किंवा बारांची (बंदूक इ·)	दोबार दगनेवाली (बंदूक आदि)	double-barrelled (musket)
दुबेरजी	स्त्री·	अनामत खर्ची टाकलेली जमेस लिहून नावे कडे खर्च झालेला लिहिणे	पेशगी खाते में खर्च लिखी हुई रकम जमा बाजू लिखकर खर्चबाजू उसका ब्योरा लिखना जमाखर्च करना	double-entry (accounting)
दुभंग	वि·	दोन तुकडे होऊन तुटलेला फुटलेला	भग्न, दो हिस्सों में कटा हुआ	broken in two parts
दुभंगणे	अ· क्रि·	दोन तुकडे होणे, फुटणे	फटना, दो टुकड़े होना	to break in two
दुभती	वि·	दूध देणारी	दुधारू, दूध देनेवाली	milch
दुभते	न·	दूध व त्याचे दही-लोणी इ· बनणारे पदार्थ	दूध और उसके पदार्थ (दही, मक्खन आदि)	milk and its products (curd, butter etc.)
दुभाषी (-ष्या)	पुं·	दोन भाषा जाणणारा मध्यस्थ	दो भाषाएँ जाननेवाला मध्यस्थ, दुभाषिया	an interpreter
दुम	स्त्री·	शेपूट	पूँछ	a tail
	पुं·	थांग, पत्ता	पता, सुराग	a trace
दुमज़ली	वि·	दोन मजल्यांची (इमारत इ·)	दो मंजिला	two-storied
दुमड	स्त्री·	दुहेरी घडी	तह, चुनट, दोहरी तह	double fold, fold
दुमडणे	स· क्रि·	दुहेरी घडी घालणे, घडी घालणे	मोड़ना, तह करना, दो तहें करना	to double, to fold
दुमत	न·	मतभेद	मतभेद, दो मत	difference of opinion in two opinions

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दुमता	न·	दुहेरी घडीचा,-घडी केलेला	मोड़ा हुआ, दो तहों का	doubled, folded
दुमदुमणे	अ· क्रि·	निनादणे, गाजणे, दिशा आवाज़ाने भरून जाणे	गूँजना, प्रतिध्वनित हो जाना	to resound, to echo
दुय्यम	वि·	खालच्या दर्जाचा-स्थानाचा, उप	दोयम, दूसरे दरजे का या नंबर का	second in quality, second in charge
दुरडी	स्त्री·	चिव्याची बुट्टी	बाँस की टोकरी	a bamboo-basket
दुरंगी	वि·	दोन रंगी	दुरंगा, दो रंगा	double-coloured
दुरंदेशी (-श)	वि·	दूरदर्शी, दूरवरचा विचार करणारा	दूरंदेश, दूर की बात सोचने वाला	prudent
दुराग्रही	वि·	हट्टी	हठी, जिद्दी	obstinate
दुराचरण	न·	वाईट-अनैतिक-वागणूक, वाईट कर्म	दुराचरण, निंद्य आचरण, कुकृत्य	bad in moral behaviour, evil act
दुराचारी, दुराचरणी	वि·	अनीतिमान्, वाईट वर्तणूक असलेला	दुराचारी, बदचलन	licentious, dissolute, libertine
दुरापास्त	वि·	घडून देण्यास कठिण, दुर्घट, दुःसाध्य	दुर्घट होना, दुःसाध्य	difficult to happen
दुरावणे	अ· क्रि·	1. दूर, जाणे, होणे	दूर होना, बिछुड़ना	to be removed (from), to be estranged
		2. वंचित होणे	वंचित/रहित होना	to be without
दुराशा	पुं·	परकेपणा, दूरपणा	दुराशा, परायापन	estrangement, alienage

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दुरावा	स्त्री·	फुकट, व्यर्थ आशा, व्यर्थ अपेक्षा	दुराशा, झूठी आशा	unreasonable or impossible hope or desire
दुरित	न·	1. पापर्कम, दुष्कृत 2. संकट, आपत्ती	दुष्कृत, पापकर्म आपत्ति, आफ़त	sin, sinfulness misfortune, predicament
दुरी (-र्री)	स्त्री·	'दुक्का पाहा'	दे· 'दुक्का'	vide 'दुक्का'
दुरुत्तर	न·	1. असभ्य-गैरवाजवी-उत्तर 2. शिवीगाळी	दुरुत्तर, असभ्य उत्तर गाली गलौज	imprudent answer abusive language
दुरुपयोग	पुं·	अनाठायी वापर-उपयोग	दुरुपयोग, अनुचित उपयोग, बुरा इस्तेमाल	misuse, improper use, application to a bad purpose
दुरुस्त	वि·	1. नीट, मार्गी लागलेला, चालू होण्याजोगा 2. सुधारलेला (कायदा, बिल इ·)	ठीक, दोषरहित, काम में लाया जा सके ऐसा सुधारित, संशोधित, सुधरा हुआ	mended, repaired, fit for working amended
दुरुस्ती	स्त्री·	1. दोषनसलेली स्थिती, सुधारणा 2. सुधार	मरम्मत संशोधन	mend, repair amendment
दुरून	अ·	लांबून	दूर से	from a distance, from afar
दुर्ग	पुं·	किल्ला,गढ	दुर्ग, गढ़, किला	a castle, a fort
दुर्गती	स्त्री·	वाईट अवस्था, अध: पात	बुरी अवस्था, अध:पतन	disgraceful state, a fallen state

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दुर्गंध	स्त्री·	वाईट वास	दुर्गंध, बुरी गंध, बदबू	bad smell, stink
दुर्गुण	स्त्री·	वाईट गुण, दोष	दुर्गुण, बुरा गुण, दोष, बुराई	a vice, a blemish, a fault
दुर्घट	वि·	घडण्यास कठिण, साधण्यास कठिण	दुर्घट, दुःसाध्य	difficult of occurrence , difficult of accomplishment
दुर्घटना	स्त्री·	वाईट घटना, अपघात	दुर्घटना, क्लेशकर घटना	bad or painful occurrence
दुर्जन	पुं·	दुष्ट मनुष्य	दुर्जन, दुष्ट मनुष्य, बुरा आदमी	a wicked/bad person
दुर्दम्य	वि·	ज्याला दडपून टाकणे -ताब्यात आणणे कठिण असा, प्रबळ	जिसे कब्जे में कर लेना कठिन हो, प्रबल	difficult to be subdued, untamable, indomitable
दुर्दैव	न·	दुर्भाग्य, कमनशीब	दुर्भाग्य, बदकिस्मती	misfortune
दुर्धर	वि·	1. सहन करण्यास कठिण, दुःसह	दुःसह, असह्य	unbearable
		2. कठिण, आपत्तिजनक	कठिन, भारी	full of difficulties
		3. भयंकर, भीतिजनक	भयंकर, खतरनाक	dreadful
दुर्निवार	वि·	1. दूर करण्यास-निवारण्यास कठिण	दुर्निवार (-र्य), जिसका निवारण करना कठिन हो	difficult of prevention, inadvertible
		2. आवर घालण्यास कठिण	जो सहसा रोका न जा सके	unrestrainable
दुर्बळ	वि·	शक्तिहीन, दुबळा	दुर्बल, कमजोर	weak, void of strength

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दुर्बीण	स्त्री·	दूरचे पाहण्याचे भिंगाचे बनविलेले साधन	दूरबीन	a binocular
दुर्बुद्धी	स्त्री·	वाईट बुद्धी	दोषयुक्त बुद्धि	wicked desire
दुर्बोध	वि·	1. समजण्यास कठिण	जो समझ में आने के लिये कठिन हो	difficult of comprehension
		2. गूढ, न ढकलण्याजोगा	गूढ़, क्लिष्ट	obstruse, occult
दुर्भिक्ष	न·	1. दुष्काळ	दुर्भिक्ष, अकाल, कहर	a famine
		2. चणचण, कमतरता	कमी, अभाव	scarcity
दुर्मिळ	वि·	मिळणे कठिण असा, दुष्प्राप्य	दुर्लभ, कठिनता से मिलनेवाला	unattainable, hard to get
दुर्मुखलेला	वि·	अप्रसन्न मुखाचा, खिन्न	अप्रसन्न, खिन्न	sullen, sour-looking, gloomy
दुर्लक्ष	न·	कानाडोळा, हयगय, उपेक्षा	ध्यान न देना, ढिलाइ, लापरवाही, उपेक्षा	negligence, inadvertence, inattendance
दुर्वृत्त, दुर्वर्तनी	वि·	वाईट वर्तणुकीचा, -चालीचा	दुर्वृत्त, दुराचारी	of bad character, leading an infamous life
दुर्व्यसन	न·	वाईट व्यसन	बुरी बात, खराब आदत, कुटेव	evil propensity or habit
दुलई	स्त्री·	पातळ कापूस भरलेले पांघरूण	दुलाई, हलकी रजाई	a quilted garment
दुवक्ता	अ·	दोन वेळेला	दो वक्त	twice
दुवा	पुं·	1. मधली, ज़ोडणारी कडी	बीच की जोड़नेवाली कड़ी	a link

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. आशीर्वाद, कृपा याचना	दुआ, ईश्वर से कृपा याचना	a benediction, an invocation of blessing
दुवेती	वि·	दोनदा व्यालेली	दोबारा ब्याई हुई	that has borne twice (a cow etc.)
दुशाला (-ला)	स्त्री·	मऊ लोकरीचा पातळ शाल	पश्मीने की चादर जो दोहरी और बेलबूटे वाली होती है	a double shawl
दुश्चि (-श्ची) त	वि·	उदास, चित थार्यावर नसलेला	उदास, गमगीन	sad, dejected
दुश्चिह्न	न·	अपशकुन, वाईट, प्रतिकूल चिह्न	असगुन, अपशकुन, प्रतिकूल चिह्न	a bad omen
दुःशील	वि·	'दुर्वृत्त' पाहा	दे· 'दुर्वृत्त'	vide 'दुर्वृत्त'
दुश्मन	पुं·	शत्रू, वैरी	दुश्मन, शत्रु, बैरी	an enemy
दुष्कर	वि·	करण्यास अवघड	दुष्कर, जिसे करना कठिन हो	difficult to perform
दुष्काळ	पुं·	पाऊस न झाल्याचा काळ	अकाल, कहर, दुर्भिक्ष	famine
दुष्काळ-निवारण	न·	दुष्काळाच्या आपत्तीत केलेली उपाय योजना	दुर्भिक्ष-सहायता	famine-relief
दुष्ट	वि·	1. दोषयुक्त 2. कठोर, क्रूर, निर्दय	दोषयुक्त कठोर, क्रूर, बदमाश	faulty wicked, cruel, merciless
दुष्टावा	पुं·	द्वेष, वैर, दुष्टपणा	द्वेष, बैर, दुश्मनी	wickedness, ill will, evil-mindedness, hate,enmity
दुष्प्राप्य	वि·	मिळविण्यास कठिण	दुष्प्राप्य, जिसका मिलना कठिन हो	difficult of obtainment

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दुसरा	वि·	1. क्रमाने दोनचा 2. कोणी वेगळा, अन्य	दूसरा कोई अन्य, भिन्न, दीगर	second, another other, different
	अ·	शिवाय	और	besides
दुसरीकडे	अ·	अन्य ठिकाणी, इतस्त	दूसरी तरफ	somewhere else
दुसरेपणा	पुं·	बिजवर	दुवाह, दुवेजू	a man marrying or married second time, deuterogamist
दुसोरा	पुं·	एकदा पीक घेतलेल्या जमिनीत केलेले दुसरे पीक	साल में एकबार ली हुई फसल के बाद हुई दूसरी फसल	a crop raised upon ground whence a crop has just been gathered
दुस्वास	पुं·	द्वेष, मत्सर, असूया	द्वेष, मत्सर, असूया	malice, hate
दुस्साध्य	वि·	1. 'दुष्प्राप्य' पाहा 2. साधणे कठिण असा 3. बरा होणे कठिण असा, असाध्य	दे· 'दुष्प्राप्य' असाध्य, जो कठिनता से सिद्ध किया जा सके लाइलाज	vide 'दुष्प्राप्य' difficult of accomplishment difficult of cure, incurable
दुहणे	स· क्रि·	धार काढणे	दुहना (गाय आदि)	to milk (a cow etc.)
दुही	स्त्री·	बेबनाव, फूट	फूट, बिगाड़	disagreement, in-cohesion
दुहेरी	वि·	दुपदरी, मधोमध घडी घातलेला	दोहरा, दुगुना	doubled, double-folded
दुहोना	वि·	दरमहा दरशेकडा 2 रुपये व्याज दराचा	प्रतिमास प्रतिशत दो रुपये सूद का	of two rupees per month per cent rate
दूंण	स्त्री·	1. शिवण, टाका	सिलाई, सीवन, टाँका	stitching together of live edges (of cloth)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. दुमड	तह, दोहरी तह	a fold, a doubling over
दूत	पुं·	1. संदेशवाहक, निरोप्या 2. प्रतिनिधी	दूत, संदेशवाहक, हरकारा प्रतिनिधि	a messenger a representative, an envoy
दूध	न·	1. अर्भकास किंवा बछड्यास पोसण्याकरिता स्तनातून निघणारा पांढरा द्रव 2. झाडांचा किंवा कच्च्या दाण्यासून दुधासारखा निघणारा चीक	दूध पेड़ों का या कच्चे दानों का निकलनेवाला रस	milk milky sap of trees or raw grains
दूधखुळा	वि·	मुलासारखा अज्ञानी, न समजणारा	भोलाभाला, बुद्धू, पोंगा	spoon, spoony simpleton
दूधदुभते	न·	'दुभते' पाहा	दे· 'दुभते'	vide 'दुभते'
दूध भोपळा	पुं·	'दुधी' पाहा	दे· 'दुधी'	vide 'दुधी'
दूधपाक	पुं·	दुधी भोपळ्याची केलेली मिठाई	लौकी का हलवा	sweetmeat of long white pumpkin
दूर	वि·	1. अलग, बाजूला काढलेला-केलेला 2. असंभवित	अलग, विभक्त असंभव	separated, distant, remote improbable
	अ·	लांब, अंतरावर	दूर, दूरीपर, फासलेपर	at a distance, long afar
दूरदर्शन	न·	दूरवरची दृश्ये दाखविणारे यंत्र	वह यंत्र जिससे दूर के दृश्य देखे जा सकें	television
		2. कठोर, क्रूर, निर्दय	कठोर, क्रूर, बदमाश	wicked, cruel, merciless
दुष्टावा	पुं·	द्वेष, वैर, दुष्टपणा	द्वेष, बैर, दुश्मनी	wickedness, ill will, evil-mindedness, hate,enmity
दुष्प्राप्य	वि·	मिळविण्यास कठिण	दुष्प्राप्य, जिसका मिलना कठिन हो	difficult of obtainment

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दूरदर्शी	वि·	दूरवरचे पाहणारा, शहाणा	दूरदर्शी, दूर की बात सोचनेवाला, दूरंदेश, पंडित	prudent, wise
दूरध्वनी	पुं·	दूरचे ऐकविणारे व बोललेले पोचविणारे यंत्र	दूरवाणी, दूरभाष	telephone
दूरवर	न·	पूष्कळ दूर, लांबवर	दूर तक	far, a long way
दूर्वा	स्त्री·	हरळी, एक प्रकाररचे गवत (ज्याची त्रिदळ पाती गणेशाला वाहतात)	दूर्व, दूब	bent grass, Agrostis linearis
दूषण	न·	1. दोष, कलंक, न शोभणारी गोष्ट, दुर्गुण	दोष, ऐब, खराबी, दुर्गुण	a blemish, a fault
		2. दोषारोपण	दोष लगाना, दोषारोपण, इलजाम लगाना	imputation of a fault
दूषित	वि·	1. गढूळलेला, बिघडलेला (अभिप्राय, मत)	दूषित, बिगड़ा हुआ	biased, prejudiced
		2. दोषयुक्त, घाण, मलिन	दूषित, गंदा, मैला	polluted, defiled
दग्गोचर	वि·	दृष्टीस पडण्याजोगा, -पडलेला	दृष्टिगोचर, दिखाई पड़ने वाला	visible, sensible to sight
	वि·	1. बळकट, पक्का, मज़बूत	दृढ़, मजबूत, पक्का	fixed, settled
		2. न हलणारा, न डगणारा	अडिग, स्थिर	firm, solid
दृढ निश्चय	पुं·	पक्का-नचळणारा निश्चय	दृढ़/पक्का निश्चय	firm resolution
दृढ भाजक	पुं·	महत्तम साधारण विभाजक (गणित)	महत्तम समापवर्तक (गणित:ई)	the greatest common multiple
दृढावणे	अ·क्रि·	दृढ-बळकट होणे	दृढ़/मजबूत/पक्का होना	to be strengthened, to grow firm

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दृश्य	वि·	1. दिसणारा, दिसण्याजोगा	दृश्य, दिखाई देनेवाला	visible
		2. पाहण्यालायक, प्रेक्षणीय	देखने लायक	spectacular
	न·	देखावा	दृश्य, नजारा	a sight, a scene,a spectacle
दृष्ट	स्त्री	1. दृष्टी, नज़र	दृष्टि, नज़र	sight, seeing
		2. वाईट दृष्टी, अशुभ दृष्टी	दीठा, बुरा प्रभाव उत्पन्न करने वाली नजर	evil eye
	वि·	पाहिलेला, नज़रेस पडलेला	दृष्ट, देखा हुआ	seen, perceived
दृष्टादृष्ट	स्त्री·	नज़रानज़र, एकमेकास ओझरते पाहणे	देखादेखी, एक दूसरे को सरसरी देखना	seeing each other glancingly/passingly
दृष्टांत	पुं·	1. दाखला, उदाहरण	दृष्टांत, उदाहरण, मिसाल	an illustration, an example, a parable
		2. प्रचीती, पडताळा	प्रतीति, प्रत्यय, प्रत्यक्ष अनुभव	personal observation, experience
		3. सूचक स्वप्न	स्वप्नदर्शन, नींद में हुआ दर्शन	a vision or a divine appearance (in dream)
दृष्टावणे	अ· क्रि·	दृष्ट लागणे	नजर लगना, बुरी दृष्टि का असर होना	to be affected by an evil eye
दृष्टी	स्त्री·	1. पाहण्याची शक्ती, पाहण्याचे इंद्रिय, नज़र, डोळा	देखने की शक्ति, नजर, आँख	the faculty of seeing, sight, an eye
		2. मन, विचार	मन, विचार, खयाल	thinking, opinion

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दृष्टीआड	अ·	डोळ्यांच्या आड, नज़रेआड, दृष्टीपासून दूर	दृष्टि के पीछे, दृष्टि की ओट में, दृष्टि से दूर	behind the sight, out of sight
दृष्टिकोण	पुं·	पाहण्याची-विचार करण्याची भूमिका	सोचने-विचारने का पहलू, दृष्टिकोण	angle, point of view, outlook
दृष्टिभेट	स्त्री	1. फक्त दृष्टिंचीच भेट	मात्र दृष्टियों की भेंट	a mere glimpse, on sight (of)
		2. (लाक्ष·) ओझरती भेट	सरसरी मुलाकात	a hurried interview
दृष्टीभेद	पुं·	पाहण्याच्या-विचार करण्याच्या दृष्टीकोणांत अंतर	देखने/सोच विचार के दृष्टिकोण में भेद	difference in outlook
देऊळ	न·	देवालय, मंदिर	देवालय, मंदिर	a temple
देकार	पुं·	1. दान, धर्मादाय, दक्षिणा	दान, देन, दक्षिणा	a gift, donation, respectful present to a priest
		2. लग्नातला, आहेर	नेग, भेंट, सौगात, उपायन	presents in a marriage
देखणा	वि·	सुंदर, रूपवान्	सुंदर, खूबसूरत	beautiful
देखणे	स· क्रि·	पाहणे, बघणे	देखना	to see
देखत	अ·	1. डोळ्यांसमोर, समक्ष 2. (लाक्ष·) जिवंत असतांना	प्रत्यक्ष, नजर के सामने जीवित रहते	before one's eyes while alive
देखरेख	स्त्री·	1. देखभाल, नज़र, पाहणी	देखभाल, निगरानी, निरीक्षण	supervision, superintendence
		2. काळजी, संभाळ	संरक्षण, हिफ़ाजत	keeping, care

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
देखावा	पुं·	1. दृश्य, दृष्टी समोर येणारे दृश्य किंवा घटना	दृश्य, नज़ारा	a scene, a sight, a spectacle
		2. वरचे ढोंग	दिखावा, आडंबर, ढोंग	a show
देखील	अ·	सुद्धा, ही	भी	even
देखीव	वि·	प्रत्यक्ष पाहिलेला	साक्षात्, देखा हुआ	seen, with one's own eyes
देखो दे (-वे) खी	अ·	1. चढाओढीने	स्पर्धा/होड़ाहोड़ी करना	vieing with, emulating
		2. वरवर, फक्त दाखविण्याकरिता	ऊपरी तौरपर, दिखावे के लिये	superficially, ostensibly
		3. दुसर्याचे बघून	अनुकरण करते हुए	imitatingly
देज़	न·	वर पक्षाकडून वधूपक्षाला दिला जाणारा पैसा	दहेज, कन्याशुल्क	money etc. given by the bridegroom to the father of the bride
देठ	पुं·	फुलांचा दांडा	डंठल, डंठी, नाल	a stem, a stalk
देणगी	स्त्री·	1. कृपेने लाभलेली वस्तू	देन	gift
		2. दान	दान	donation
देणे	न·	ऋण, कर्ज़	देना, ऋण, कर्ज़	a debt
	स· क्रि·	1. हाती सुपूर्द करणे	देना, सौंपना	to give
		2. दान करणे	दान करना	to endow, to donate
देणेकरी, देणेदार	वि·	ऋणकरी, कर्ज़दार	ऋणी, कर्ज़दार	a debtor
देदीप्यमान	वि·	तेजस्वी, चकाकणारा, प्रकाशमान	देदीप्यमान, चमकता हुआ, प्रकाशमान	bright, brilliant, radiant
			...	appearance (in dream)
दृष्टावणे	अ· क्रि·	दृष्ट लागणे	नजर लगना, बुरी दृष्टि का असर होना	to be affected by an evil eye
दृष्टी	स्त्री·	1. पाहण्याची शक्ती, पाहण्याचे इंद्रिय, नज़र, डोळा	देखने की शक्ति, नजर, आँख	the faculty of seeing, sight, an eye
		2. मन, विचार	मन, विचार, खयाल	thinking, opinion

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
देव	पुं·	ईश्वराच्या अनेक रूपांपैकी एक रूप, ईश्वर	देव, देवता, ईश्वर	God or one of many gods
देवक	न·	मंगलकार्याच्या सिद्धी करिता स्थापिलेली देवता	मंगल कार्य की सिद्धि के हेतु स्थापित देवता	deity (or deities) to be propitiated at any festive occasion
देव ऋषी, देवर्षी	पुं·	1. नारदमुनी	नारद	the sage
		2. देवगणामधील ऋषी	देवरूप ऋषि	any sage amongst gods
	स्त्री·	3. मांत्रिक	मंत्र तंत्र करनेवाला	a performer of charms and spells
देवकपास (पुं·) देवकापशी	स्त्री·	बरीच वर्षे टिकणारे रेशमासारख्या धाग्याच्या कापसांचे झाड	नरमा	a species of cotton tree
देवघर	न·	देवपुजेचे स्थान, देव बसविलेली खोली	देवगृह, देवताघर, देहरा	room of the household gods
देवडी	स्त्री		ड्योढ़ी, देहली	raised terrace in front of the door, a vestibule, a porch
देवचार	पुं·	भूत-पिशाच इ·	भूत, पिशाच आदि	a class of demons
देवताळा	वि·	देव-देव करणारा, सदा देवामागे असणारा	नित्य पूजा अर्चना आदि देव कार्य में लगा हुआ	fautuously attached to god-worship or religious rites
देवदार	पुं·	हिमालयात होणारा एक उंच वृक्ष	देवदार (-रु)	a species of pine, firwood

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
देवदासी	स्त्री·	1. देवाला वाहिलेली मुलगी-स्त्री, नायकीण	देव मंदिर की नर्तकी	a female dancer attached to a temple
		2. वेश्या	वेश्या	a courtesan
देवदूत	पुं·	देवाचा संदेशवाहक, देवाचा प्रतिनिधि	देवदूत, ईश्वर का संदेश-वाहक, पैगंबर	a Messiah, a messenger of God, a representative of God
देवधर्म	पुं·	पूजा-अर्चा, व्रते वैकल्पे इ· विधी	पूजा-अर्चना आदि विधियाँ	religious rites
देवनळ	पुं·	बोरूची एक जात	नरकट, नरकुल	a kind of seed
देवनागरी	स्त्री·	संस्कृत-प्राकृत भाषांची लिपी	देवनागरी लिपि	theSanskrit characters
देवपिसे	न·	देवाचे वेड	देव के पीछे पागल बनना	madness after god worship
देवभोळा	वि·	साधाभोळा, सात्त्विक वृत्तीचा	भोला भाला, सीधासादा	simple, unhackneyed in the ways and wiles of man
देवमाणूस	पुं·	साधुपुरुष, सज्जन व्यक्ति	साधु-पुरुष	a good-natured fellow
देवलंड	वि·	देवावर विश्वास, नसणारा, नास्तिक	ईश्वर को न माननेवाला, नास्तिक	one that despises God, an atheist
देववाणी	स्त्री·	1. देवांची भाषा, संस्कृत भाषा	देववाणी, संस्कृत भाषा	the language of the gods, the Sanskrit language
		2. आकाशवाणी	आकाशवाणी	an oracle, voice from Heaven

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
देवस्की	स्त्री·	1. देवाला कौल लावण्याचा विधी	देवता का मानस जान लेने की विधि	mystic rites of understanding the wish of a deity
		2. गावदेवतेचा वार्षिक उत्सव	ग्रामदेवता का वार्षिकोत्सव	the annual ceremony in honour of the village-deity
		3. मंत्र तंत्र, जादू टोना करण्याचे विधी	तंत्र मंत्र, जादू टोना की विधि	rites of performing charms and spells
देवस्व	न·	देवाला अर्पण केलेली जमीन इ· मालमत्ता	देवता को समर्पित की हुई जायदाद	property endowed to an idol
देवाण-घेवाण	स्त्री·	देण्या घेण्याचा व्यवहार	देने लेने का व्यवहार	business
देवाज्ञा	स्त्री	अंत, मरण	अंत, मृत्यु	(divine order) death
देवी	स्त्री·	1. देवता, देवपत्नी	देवी, देव, पत्नी	a goddess, wife of a divine being
		2. लग्न झालेल्या उच्च कुलीन स्त्रीला लावली जाणारी पदवी	उच्चकुलीन विवाहिता स्त्री की उपाधि	a respectable term used for a high born married lady
		3. फोड्यांचा आजार	चेचक, माता, शीतला, सीतला	the small-pox
देव्हारा	पुं·	देवपूजे करिता मांडण्याचे मकर असलेला चौरंग	देवासन, देवों की प्रतिष्ठापना की चौकी	a shrine
देव्हारे	पुं· ब व·	1. देवभक्तीचे ढोंग	भक्ति का दिखावा, ढोंग	ostentatious display of worship or devotion
		2. स्तोम	नाहक प्रतिष्ठा, अत्यधिक प्रशंसा	advancing dignity or greatness to a worthless person

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
देश	पुं·	1. विशिष्ट भौगोलिक सीमांनी बांधलेला प्रदेश	देश, मुल्क	country
		2. राष्ट्र	राष्ट्र	the nation
		3. महाराष्ट्राचा सह्याद्रीच्या पूर्वेकडील प्रदेश	सह्याद्रि के पूर्व का प्रदेश	country spread on the east of the Sahyadri
देशकाल	पुं·	स्थळ आणि काळ, परिस्थिती	स्थल और काल, परिस्थिति	circumstances
देशत्याग	पुं·	1. देश सोडून जाणे	देशत्याग, देश छोड़कर जाना	quitting one's country, emigration
		2. हद्दपारी	निर्वासन, देश निकाला	banishment
देशद्रोह	पुं·	देशाशी वैर-बेईमानी-विश्वसघात	देशद्रोह, देश के साथ बैर, देश का विश्वासघात	treason (of one's country)
देशपांडे	पुं·	महालाचा-तालुक्याचा वंशपरंपरागत अधिकारी	महाल या तालुके का वंश् परंपरागत अधिकारी	an hereditary officer of a Mahal (under the Deshmukh)
देशमुख	पुं·	परभण्याचा- वंशपरंपरागत अधिकारी	परगने का वंशपरंपरागत अधिकारी, देश पांडे का ऊपरी अधिकारी	an hereditary officer of a bigger part of a district than a Mahal
देशवटा	पुं·	हद्दपारी	देशनिकाला, निर्वासन	banishment, expulsion from one's own country
देशस्थ	पुं·	महाराष्ट्रातील ब्राह्मणांची एक पोट जात	महाराष्ट्र के ब्राह्मणों की एक उपजाति	a sub-caste of Maharashtrian Brahamins
देशाटन	न·	1. देशभरचा प्रवास	देशाटन, देश में पर्यटन	travelling the whole country

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. देशोदेशी प्रवास	भिन्न-भिन्न देशों में पर्यटन	travelling abroad, peregrination
देशांतर	न·	दुसरा देश, परदेश	दूसरा देश, विदेश	a foreign country
देशिक	पुं·	1. प्रवासी 2. उपदेश देणारा गुरु	प्रवासी, यात्री उपदेशक गुरु	a traveller a spiritual teacher
देशी	वि·	स्वदेशातला, स्वदेशात बनलेला	देशी, स्वदेश में उत्पन्न या बना हुआ	indigenous, belonging to or made in one's own country
	स्त्री·	प्राकृत भाषेचा, एक प्रकार	प्राकृत भाषा का एक प्रकार	a subdivision of प्राकृत language
देशीकार	वि·	मराठी भाषेचा, मराठी भाषेत रचलेला	मराठी भाषा में रचित	composed in Marathi language
देशोधडी	स्त्री·	देशोदेशी पोटासाठी भटकत फिरण्याची स्थिती	देश-देश में पेट के लिये घूमने की स्थिति	plight of wandering from country to country for livelihood
देस	पुं·	एक राग संगीताचा	देस, संगीत का एक राग	a Râg or mode in music
देह	पुं·	शरीर, काया, तनु	देह, शरीर, तन	the body
देहदंडन	न·	1. देहाला शिक्षा 2. ओढवून घेतलेले शारीरिक क्लेश	शरीर दंड शरीर को कष्ट देना, पीटना	corporal punishment mortification of the body
देह दमन	न·	इंद्रियांची ओढ दडपून टाकणे	देह-इंद्रिय दमन	subduing the body

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
देह धर्म	पुं·	देहाच्या नैसर्गिक क्रिया (शौच-लघवी इ·)	शरीर के प्राकृतिक कार्य (मल-मूत्र विसर्जनादि)	natural functions of the body
देहधारणा	स्त्री·	शरीर टिकवून धरणे	शरीर की सँभाल, देख भाल	maintaining the body
देहभान	न·	देहाची शुद्ध	होश, चेतना	consciousness of the body
देहयात्रा	स्त्री·	शरीराची गुज़राण, निर्वाह	देहयात्रा, गुजर-बसर	support of life, maintainance
देह स्वभाव	पुं·	प्रकृती, नैसर्गिक स्वभाव	प्राकृतिक स्वभाव	disposition, natural temperament
देहांत	पुं·	शरीराचा शेवट, मरण	देहान्त, मृत्यु	end of the body, death
देहांत शिक्षा	स्त्री·	मरणाची शिक्षा	देहदंड, फांसी की सजा	death sentence
देहावसान	न·	देहाचा अंत-शेवट, मरण	देहावसान, मृत्यु	death, decease, departure from life
दैनंदिन	अ·	रोजच्या रोज	दैनंदिन, हररोज, प्रतिदिन	daily
	वि·	रोजच्या रोजचा	हर-रोज का	daily
दैनंदिनी	स्त्री·	रोजनिशी, डायरी	रोजनामचा, डायरी	diary
दैना	स्त्री·	दुर्दशा, दुरवस्था	दुर्गति, दुर्दशा, बुरी हालत	plight
दैनिक	वि·	रोज़चा	हर रोज का	daily
	न·	रोज़ प्रसिद्ध होणारे वृत्तपत्र	दैनिक, हर-रोज प्रकाशित होनेवाला अखबार	a daily
दैन्य	न·	1. दीनता, कीव, करण्याजोगी अवस्था	दैन्य, दीनता, करुणाजनक स्थिति, कातरता	a pitiful condition

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. गरीबी, कंगाली, दरिद्रता	दरिद्रता	poverty
दैव	न·	भाग्य, नशीब, नियती	दैव, भाग्य, नसीब, नियति	destiny, fate, fortune
दैवगती	स्त्री·	नशीबाचा फेरा	दैवगति, भाग्य का फेरा	the working of divine predestination
दैवत	न·	1. देव, देवता 2. पूजनीय	देवता पूजनीय/आदर्श व्यक्ति	deity an idol
दैवयोग	पुं·	कर्मधर्म संयोग	दैवयोग, संयोग, इत्तिफाक	casualty, chance
दैवरेषा	स्त्री·	भाग्यरेषा, विधिलेख	भाग्य रेखा, तकदीर की लिखावट	writing of the destiny
दैववशात्	अ·	कर्मधर्म संयोगाने	संयोगवशात्, संयोग से, अकस्मात्	by chance, fortuitously, as fortune would have it
दैववाद	पुं·	मनुष्याची स्थिती सर्वदैव ठरविते	दैववाद, नियतिवाद	fatalism
दैववादी	वि·	असे मत दैवमाणसाचे भाग्य ठरविते अशा मनांचा	दैववादी, नियतिवादी	fatalist
दैववान	वि·	भाग्यवान्,नशीबवान्	भाग्यवान, खुशनसीब	fortunate
दैवहत	वि·	दैवाने आघात केलेला, भाग्यहीन कमनशीबी, अभागी	अभागा, बदनसीब	unfortunate
दैवज्ञ	पुं·	सोनाराच्या जातीचा मनुष्य	सुनार जाति का व्यक्ति	an individual belonging to the goldsmith caste

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दैवी	वि·	1. ईश्वराचा, देवाचा, देवाने दिलेला	दैवी, ईश्वरदत्त	God-given, divine
		2. आकस्मिक	आकस्मिक, संयोग से होनेवाला	accidental
दोघे	वि·	उभय, दोन्ही, दोन	दो, दोनों, उभय	both
दोडका	पुं·	एक भाजीचे फळ	तुरई, तोरई	a vegetable fruit, cucumis acutangulus
	वि·	कडू दोडक्यासारखा, नावडता	अप्रिय	disliked, disagreeable
दोडकी	स्त्री	दोडक्याचा वेल	तुरई की बेल	the plant of दोडका
दोडा	पुं·	1. वेलदोडा	इलायची	cardamom
		2. कापासाचे बोंड	कपास का डोडा	a bulb of cotton
		3. अफूचे बोंड	पोस्ते का/अफीम का डोडा	a bulb of hemp
	वि·	कच्चा, हिरवा, चावण्यास कठिण	कच्चा, कड़ा	raw, hard to bite
दोण (पुं·), दोणी	स्त्री·	'डोण' पाहा	दे· 'डोण'	vide 'डोण'
दोन	वि·	एक अधिक एक	दो	two
दोन प्रहर	पुं·	दुपार	दोपहर	noon
दोन्ही	वि·	दोन मिळून, उभयता	दोनों, उभय	both
दोन्ही सांज	अ·	सकाळ-संध्याकाळ, दोन्ही वेळ	सुबह-शाम, दोनों जून	at morning and at evening, both times
दोंद	न·	पुढे आलेले पोट	तोंद	bulging belly
दोर	पुं·	मोठी दोरी, अनेक दोर्यांची मिळून वळलेली जाड दोरी	रस्सा, मोटी रस्सी	a rope

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दोरवा	पुं·	रेघा रेघांचा कपडा	डोरिया, धारीदार कपड़ा	a sort of striped cloth
दोरा	पुं·	शिवण्याकरिता बनविलेला धागा	डोरा, सूत, धागा	a thread
दोरी	स्त्री·	धाग्यांना पीळ देऊन बनविलेली बांधण्याचे साधन	रस्सी, डोरी	a cord, a string
दोष	पुं·	1. उणीव	त्रुटि, खामत्री, नुक्स	defect, flaw, imperfection
		2. अपराध, गुन्हा	दोष, अपराध, कसूर	fault, offence, sin
		3. दुषण, अवगुण	खराबी, अवगुण	blemish
		4. कलंक	लांछन, कलंक	spot, a stain
		5. खोड, विकार	ऐब, विकार	disorder of the humors of the body
दोषारोप	पुं·	1. दोष लावणे, ठपका	दोषारोपण, दोष लगाना	imputing
		2. दोष देणे	दोष देना, निंदा करना	blaming, censuring
दोषी	वि·	अपराधी, गुन्हेगार	दोषी, अपराधी, गुनहगार	a culprit, a criminal
दोस्त	पुं·	मित्र, स्नेही	दोस्त, मित्र	a friend
दोस्ती	स्त्री·	मित्रता, मैत्री, स्नेह	दोस्ती, मित्रता	friendship
दौड	स्त्री·	1. धावणे, रपेट	दौड़	running, race
		2. हल्ला, चाल	ज़ोरदार हमला	a brisk military excursion
दौडणे	म· पि·	धावणे, पळणे	दौड़ना	to run
दौडादौडी	स्त्री·	धावपळ	दौड़ धूप	running here and there
दौत	स्त्री·	'दऊत' पाहा	दे· 'दऊत'	vide 'दऊत'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
दौरा	पुं·	प्रवास, भ्रमण, गावोगाव जाणे	भ्रमण, यात्रा	a tour
दौलत	स्त्री·	1. संपत्ती, वैभव, ऐश्वर्य	दौलत, धन, संपत्ति, वैभव, ऐश्वर्य	wealth, riches, opulence
		2. जहागीर, राज्य	जागीर, राज्य	a jagir, a kingdom
		3. सत्ता	सत्ता, हुकूमत	governance
		4. सेना, फौज़	सेना, फौज	an army
दौलतजादा	स्त्री·	1. राजा पुढे चालतांना भालदार 'समृद्धी होवो' या अर्थाने हा घोषकरीत असत	राजा के आगे आगे चलते समय छड़ी-बरदार की पुकार	blessings invoked by an usher while walking in front of the king
		2. तमाशातील कलावंतीणी पुढे फेकलेला नज़राणा	तमाशे में नाचने वाली के ऊपर फेंका हुआ नजराना	presents lustily thrown on the female dancer
द्यूत	न·	जुगार	द्यूत, जुआ	gambling, dice-playing
द्योतक	वि·	दाखविणारा, सुचविणारा	द्योतक, सूचक	illustrating, indicative
	न·	चिह्न, लक्षण	लक्षण, चिह्न	an indication, a symptom
द्रव	पुं·	1. पातळ पदार्थ	द्रव, तरल पदार्थ	liquid
		2. पाझर	क्षरण, पिघलना, चूना	exudation, oozing out
द्रवणे	अ· क्रि·	1. पाझरणे	पिघलना, चूना	to exude
		2. (लाक्ष·) दयार्द्र होणे, दयाभावना उत्पन्न होणे	दयाद्र होना	to melt with compassion

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
द्रव्य	न·	1. पैसा, धन	पैसा, धन	money, wealth
		2. मूलभूत घटक, उपादान	मूल वस्तु, उपादान	ingredient, constituent
		3. औषधी पदार्थ	औषध	a drug, a medicament
		4. विशिष्ट पदार्थ या वस्तु	विशिष्ट वस्तु	a particular article or item
द्रव्यार्जन	न·	पैसा-धन संपत्ती मिळविणे, कमाई करणे	द्रव्यार्जन, धनोपार्जन, धन कमाना	earning of money
द्राविड	वि·	द्रविड प्रदेशा संबंधीचा, द्रविड देशाचा	द्रविड़ का, द्रविड़ संबंधी	belonging to द्रविड़ country, relating to the द्रविड़ country
द्रविडी प्राणायाम	पुं·	1. वेडे वाकड्या रीतीने सांगण्याची तऱ्हा, आडवळणाने कथन	सीधे तरीके से नहीं टेढ़ी रीति से कहने का ढंग	a circuitous or devious way of speaking or acting, a tortuous procedure
		2. लांबची वाट, वळणाची वाट	दूर का रास्ता, चक्कर का रास्ता	a round about or long way
द्राक्ष	स्त्री·	द्राक्षांचा वेल अथवा फळ, अंगूर	दाख, अंगूर, मुनक्का	a grape-plant or its fruit
द्राक्षमळा	पुं·	द्राक्षांचा बगीचा	दाख का बाग	a vine-yard
द्राक्षासव	न·	द्राक्षे आंबवून औषधी पद्धतीने त्याचा बनविलेला सिरका	द्राक्ष का खमीरयुक्त रस (आसव)	a medicinal and spirituous preparation of grapes
द्रुत	वि·	शीघ्र, जलदीचा	शीघ्रतायुक्त, तेज	speedy

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	ग्रहदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
द्रोण	पुं·	झाडाच्या पानांचा बनविलेला वाटीसारखा आकार	दोना, पत्तों से बनाया हुआ कटोरे की शक्ल का पात्र	a small vessel made of leaves to hold ghee etc.
द्रोह	पुं·	1. विश्वासघात 2. बंडखोरी, वैर	द्रोह, विश्वासघात विद्रोह, गद्दारी, बैर	breach of trust enmity, treason
द्वंद्व	न·	1. ज़ोडी 2. एकामेकांविरुद्ध झगडा, तंटा 3. कुस्ती 4. (व्याक·) एक समासाचा प्रकार	जोड़ा, युगल, युग्म कलह, झगड़ा कुश्ती (व्याक·) समास का एक प्रकार	a pair or a couple strife, clash a wrestle a form of grammatical combination
द्वंद्वगीत	न·	जुगलबंदी	युगल गायकी, दो व्यक्तियों का एक दूसरे का साथ देकर या आह्वानात्मक गाना या बजाना	joint singing or playing (on musical instruments)
द्वाड	वि·	खोड्याकरणारा, दुष्ट, उपद्रवी	शरारती, उपद्रवी, बदमाश	mischievous, vile, wicked, injurious
द्वादशी	स्त्री·	पंधरवड्यांची हिंदु पंचांगाप्रमाणे 12वीं तिथी	द्वादशी, पक्ष की बारहवीं तिथि	the twelfth day of a lunar fortnight
द्वार	न·	दार, दरवाज़ा	द्वार, दरवाजा	a door, an entrance
द्वारां (-रें)	अ·	-च्या करवी,-च्या मार्फत	द्वारा, जरिये, मारफ़त	through, care of (c/o)
द्वाही	स्त्री·	घोषणा (नव्या कारकीर्दीची)	दुहाई, घोषणा, मुनादी	proclamation of new regime

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	ग्रहदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
द्वितीया	स्त्री·	1. पंधरवड्याची दुसरी तिथी	द्वितीया, पक्ष की दूसरी तिथि	the second day of the fortnight
		2. (व्याक·) दुसरी, विभक्ती	दूसरी कारक विभक्ति	(gram.) second case
द्विदल	वि·	1. दोन दळे असलेला (दाणा)	द्विदल, दो दलोंवाला	having two halves
		2. दोन पाने असलेला	दो पत्तोंवाळा	having two leaves, bifoliate
द्विदल धान्य	न·	डाळ करण्याचे धान्य (हरभरा, तूर इ·)	दाल का अनाज (जैसे चना, अरहर इत्यादि)	pulses
द्विसूक्ती	स्त्री·	दोनदा उच्चार, तीच गोष्ट पुन: एकदा सांगणे	द्विसूक्ति, दो बार कहना	repetition of speech or word or saying, teutology
द्वेष	पुं·	वैर, शत्रुत्व	द्वेष, बैर, शत्रुता	hatred, enmity, malice
द्वैत	न·	'दुजाभाव' पाहा	दे· 'दुजाभाव'	vide 'दुजाभाव'
द्वैतमत (न·) द्वैतवाद	पुं·	परमात्मा आणि प्रकृती (जग) अलग आहेत असे मत	द्वैतवाद	the doctrine of the distinctness of the supreme deity and the universe
द्व्यर्थी	वि·	1. दोन अर्थ होणारे (वाक्य, बोलणे इ·)	दो अर्थ निकलनेवाला (वाक्य आदि)	(a word, a sentence etc.) that has two meanings
		2. संदिग्ध, अस्पष्ट, मोघम	संदिग्ध, अस्पष्ट	ambiguous

ध

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धकटी	स्त्री·	शेकोटी, आगटी	अलाव, तापने के लिये जलाई हुई घासफूस की आग	a little fire of sticks and straws
धकणे	अ·क्रि·	1. कसे बसे चालू राहणे	ज्यों त्यों करके चालू रहना	to be working somehow or with difficulty
		2. निभावणे, निभावून जाणे	निभना, निर्वाह होना, पार जाना	to get through or over, to come well out of, to last through
		3. ढकलले जाणे	धकेला/ढकेला जाना	to be pushed
धकविणे	स·क्रि·	1. निभावून नेणे	निबाहना, निभाना	to carry through
		2. कसे बसे चालू ठेवणे	धकेलना, आगे बढ़ाना	to push through somehow, to set or keep in working or in action
		3. चालवून - निभावून - घेणे	चलाना, चलवाना, काम करवा लेना	to make to serve or to suit
धका(-क्का)	पुं·	1. ढकलण्याची क्रिया	धक्का, धकेलना	a sudden push, a shove
		2. हिसका, अकस्मात आघात	झोंका, आघात	a jolt, a shock
		3. फुकट फेरा	नाहक चक्कर	vain round

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धकाधकी	स्त्री·	1. एकमेकाला ढकलण्याची स्थिती	धक्कम धक्का, रेलपेल	shoving and pushing
		2. दगदग, कष्ट, श्रम	तकलीफ़, कष्ट, परिश्रम	trouble, fag
		3. संघर्ष, झगडा	संघर्ष, झगड़ा	conflict, scuffle, tussle
धक्काबुक्की	स्त्री·	गर्दीत जवळच्या माणसांना जबरदस्तीने बाजूला करण्याची क्रिया	धक्कामुक्की	pushing and pomelling
धग	स्त्री·	1. उष्णता, गरमी	आँच, गरमी	heat
		2. पेटलेले निखारे	अलाव	kindled fire
धगधगणे	अ·क्रि·	1. पेटणे, भडकणे	धधकना, धायँ धायँ जलना	to glow fiercely
		2. खूप गरम होणे	बहुत गरम होना	to be very hot
धगधगीत	वि·	अतिशय गरम	धधकता, दहकता	very hot
धजणे	अ·क्रि·	धीर करणे, धैर्य दाखविणे	हिम्मत करना, तैयार होना	to come forward with courage
धजावणे	अ·क्रि·	'धजणे' पाहा	दे· 'धजणे'	vide 'धजणे'
धजी	स्त्री·	लंगोटाचा त्रिकोणी कपडा	लंगोट का त्रिकोनिया कपड़ा	a triangular piece of cloth (for making लंगोट or undermost clothing)
धट	वि·	1. उद्धट, उद्दाम	धृष्ट, ढीठ	bold, forward, rude
		2. धटिंगण, दांडगट	धींगरा, मुस्टंडा	burly, sturdy and over bearing
	पुं·	रोवलेला मोठा तराजू	गड़ा हुआ तराज़ू	a large fixed balance or only its beam

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धटिंगण	वि·	दांडगट	धींगरा, मुस्टंडा	sturdy and bullying
धटी	स्त्री·	1. नेसावयाचे वस्त्र, कमरेचे वस्त्र	पहनने का वस्त्र, कटिवस्त्र	a dhoti round the waist
		2. चिंधी	धज्जी	a rag
धट्ट	वि·	साहसी, हिंमती	साहसी, हिम्मतवाला	bold, daring
धट्टाकट्टा	वि·	1. अंगापिंडाने मज़बूत, बळकट	मोटाताज़ा, हट्टाकट्टा, तगड़ा	stout, sturdy
		2. उत्तम निरोगी	स्वस्थ, तंदुरुस्त	hale and hearty
धड	वि·	1. अभंग न तुटलेला - मोडलेला - फाटलेला दुरुस्त, कामाचा	अटूट, ज्यों का त्यों, सही सलामत, उपयोगी	unbroken, untorn, unimpaired, sound or in good condition
		2. बुद्धी ठिकाणावर असलेला, हुशार	अक्लमंद, बुद्धिमान्	of clear understanding, intelligent
	न·	मुंडक्या शिवायचा देह	बिना सिर का शरीर	the trunk, body without head
	अ·	1. पुरते, पुरतेपणे	ज्यों का त्यों, पूरी तरह से	completely
		2. स्पष्ट शब्दात, स्पष्ट रीतीने, रोखठोक	स्पष्टता से, स्पष्ट शब्दों में	outright, flat, decidedly, plainly
धडक	स्त्री·	वेगाचा धक्का, टक्कर	धक्का, टक्कर	a dash, a rush, a violent striking
धडकण	स्त्री·	छातीचे ठोके	धड़कन, हृदय का स्पंदन	palpitation
धडकणे	अ·क्रि·	1. छातीचे ठोके पडणे, धडधडणे	धड़कना, हृदय का स्पंदन करना	to palpitate
		2. टक्कर होणे, येऊन आपटणे	वेग से टकराना/ठोकर खाना	to dash, to rush against

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. आग पेटणे	भड़कना, दहकना, भभकना, जल उठना	to blaze up, to burn glowingly
		4. येऊन टपकणे, येऊन थडकणे	आ धमकना, धमक पड़ना	to arrive accidently or unexpectedly
		5. 'धाड' असा आवाज करीत उडणे (बंदुक इ·)	'धड़' ध्वनि के साथ छूटना या दगना (बंदूक)	to go off with a loud report (a gun)
धडकन्	अ·	'धाड' असा आवाज करून	धड़ाम से	with a loud bang
धडका	पुं·	1. धक्का	टक्कर, धक्का	a dash
		2. 'थाड' किंवा 'धाड' असा फटाका किंवा बंदुक उडाल्याचा आवाज़	धड़ाका, धमाका	a loud bang
धडकावणे	स·क्रि·	न कचरता बोलणे	बेधड़क/निर्भय होकर बोलना	to speak without hesitation or fear
	वि·	अखंड, न फाटलेला, न तुटलेला	साबुत, जो फटा न हो	unimpaired, sound, whole
धडकी	स्त्री·	भय, धाक	भय, डर	terror
धडगत	स्त्री·	कुशल, बचाव, वाचण्याची शक्यता	खैर, सलामती, बचाव होने की सभांवना	safety, security, well-being
धडधड	स्त्री·	1. 'धडकण' पाहा	दे· 'धडकण'	vide 'धडकण'
		2. ढासळून पडण्याचा आवाज	ढह पड़ने की आवाज़, धड़ल्ल	sound of something tumbling down
		3. आग जोराने पेटल्याचा आवाज	आग ज़ोर से भड़क ऊठने की आवाज	sound of a blazing fire
धडधडणे	अ·क्रि·	'धडकणे पाहा'	दे· 'धडकणे (1)'	vide 'धडकणे (1)'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धडधडीत	अ·	अगदी, पुरतेपणी	साफ़ साफ़, सरासर	downright, outright, manifestly
धडधाकट	वि·	1. 'धट्टाकट्टा' पाहा	दे· 'धट्टाकट्टा'	vide 'धट्टाकट्टा'
		2. अभंग, अखंड	साबुत, अखंड	unbroken, whole, sound
धडपड	स्त्री·	1. प्रयत्न	प्रयास, कोशिश, चेष्टा	endeavour, attempt
		2. तडफड, तडफडाट	छटपटी, झुँझलाहट	violent struggling
		3. गडबड, धांदल	गड़बड़ी, दौड़धूप	noisy bustle
धडपडणे	अ·क्रि·	1. हातपाय, ज़ोरज़ोराने हालविणे	उखाड़ - पछाड़ करना	to toss and stamp with frenzy
		2. खूप प्रयत्न करणे	भरसक प्रयत्न/चेष्टा करना	to make frantic attempts, to struggle hard
		3. तडफडणे	छटपटाना, झुँझलाना	to struggle violently
धडपा	पुं·	जुन्या वस्त्राचा तुकडा, मोठे फडके	पुरानी धोती आदि का बड़ा टुकड़ा	a sound piece of a worn garment
धडा	पुं·	1. पाठ (पुस्तकातील)	पाठ, सबक	a lesson, an assigned portion
		2. उपदेश, बोध	उपदेश, नसीहत, शिक्षा	an instruction or rules for conduct
		3. उदाहरण	उदाहरण, मिसाल	an example
		4. हिय्या, हिंमत, साहस	हिम्मत, साहस	spirit, fortitude, ardour in daring
		5. निश्चितपणा	चिंतारहितता, निश्चिंतता, बेफ़िक्री	assurance, settled conviction
		6. पासंग	पासंग	weight put into opposite scale to counterbalance[the receiving vessel]

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		7. एक वज़न (दहा शेरांचे)	धड़ा, (दस सेर का) एक वजन	a weight of about 20 lbs
धडाका	पुं·	(बंदुकीचा - फटाक्याचा) उडण्याचा आवाज़	धड़ल्ला, धमाका	a blow, a bang, an explosion
धडाडणे	अ·क्रि·	1. 'धाड' किंवा 'फाड' असा दारू उडल्याचा आवाज़ होणे	धड़धड़ाना, धमाका होना	to explode, to crack
		2. कोसळून पडणे	ढह पड़ना, छूट पड़ना	to tumble with a loud crash
		3. आग भडकणे	भड़कना, भभकना	to blaze roaringly
धडाडी	स्त्री·	1. धाडस, साहस, छाती	साहस, हिम्मत, हौसला	daring, brave deed
		2. नेटाचा प्रयत्न	ज़ोरदार कोशिश	furious exertion, endeavour
धडी	स्त्री·	1. (धोतर, साडी इ·चा) रेशमी किंवा जरतारी काठ	रेशमी या जरी वाली किनारी (साड़ी या धोती की)	a silken or brocaded border (of a sari or dhoti)
		2. चिंधोडी	धज्जी	a rag
		3. पासंग	पासंग	counterbalancing weight
धडून	न·	अंगावरचे वस्त्र, अंगात घालण्याचा कपडा	पहनने का कपड़ा	an article of apparel
धडे वाटपे	न·	एकत्र कुटुंबातील सर्व हक्कदारात जमिनीची अलग-अलग केलेली वाटणी	संयुक्त परिवार के सभी हक्कदारों को भूमि का किया गया बँटवारा	distribution of land a mongst all the title-holders of a joint family
धण(-न)	स्त्री·	1. अचानक किंवा अनायासे झालेला लाभ, धबाड	अचानक लाभ	a windfall, an unexpected gust of fortune

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. इच्छा	इच्छा, मुराद	a wish
		3. गायीचा इ· कळप	गौ आदि का झुंड, गल्ला	a herd, a flock (of cows etc.)
धणी	स्त्री·	इच्छा, हौस	प्रबल इच्छा, हवस	earnest desire
धणे	पुं·ब·व·	कोथिंबिरीचे बी, मसाल्याचा एक पदार्थ	धनिया (बीज)	coriander seeds
धतुरा	पुं·	1. एक विषारी वनस्पती	धतूरा	a medicinal poisonous shrub, Datura
		2. ('लाक्ष·') फसवणूक, फसवणूकीचा निदर्शक उभा अंगठा	धता, अँगूठा	bamboozling, gulling
धन	न·	1. संपत्ती, पैसा	धन, वित्त, द्रव्य, संपत्ति	riches, wealth
		2. गुरे ढोरे	गौधन, गायों का झुंड, गल्ला	a multitude of cows
		3. मूल्यवान वस्तू	मूल्यवान वस्तु	a precious article
		4. (गणित) अधिकाचे चिह्न (+)	गणित में योग का चिह्न(+)	positive (plus) sign
		5. विजेच्या दोन अंगभूत गुणांपैकी एक (दूसरा 'ऋण')	विद्युत के दो अंगभूत गुणों में से एक	positive (as against 'negative')
धनको	पुं·	सावकार, कर्जदेणारा	लेनदार, साहूकार	lender
धनगर	पुं·	मेंढ्या पाळणार्यांची एक जमात किंवा तिचा माणूस	गडरिया, चरवाहा	a shepherd
धनतर, धनंतर	वि·	1. मातबर, श्रीमंत, धनवान	मालदार, अमीर, धनवान्	wealthy
		2. गडगंज, मुबलक	विपुल, काफ़ी, प्रचुर	opulent, plentiful

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		३. भव्य, ऐसपैस, विस्तृत	भव्य, विशाल, आलीशान	spacious, extensive
धनप्रेषा	स्त्री·	टपालाने पैसे पाठविण्याची व्यवस्था, मनीआर्डर	धनदेश	money order
धनाढ्य	वि·	खूप श्रीमंत	धनाढ्य, दौलतमंद	very wealthy
धनी	पुं·	1. मालक	मालिक	lord, owner
		2. (लाक्ष·) पती	पति	the husband
धनीण	स्त्री·	1. मालकीण	मालकिन, स्वामिनी	lady of the house, female owner
		2. पत्नी	पत्नी	the wife, the mistress
धनुकली	स्त्री·	1. छोटे धनुष्य	छोटा धनुष	a small bow
		2. छोटे पिंजण	छोटी धुनकी	a small carding instrument
धनुरास	पुं·	बारा राशी पैकी एक रास	धनु राशि, बारह राशियों में से एक	the sign Sagittarius
धनुर्मास	पुं·	सूर्य धनुराशीत असण्याचा काळ	सूर्य धनुराशि में होने की अवधि	the period during which the Sun is in [Sagittarius]
धन्य	वि·	1. कृत कृत्य, कृतार्थ, समाधानी	धन्य, कृतार्थ	blessed, happy, one that has attained the [object of one's desires]
		2. दैववान, पुण्यवान	दैववान्, भाग्यशाली	fortunate
	उद·अ·	वाहवा !, उत्तम उत्तम !	धन्य ! साधु साधु ! वाह वाह !	Noble!, Capital!, Well done!

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धन्यता	स्त्री·	कृतार्थता, कृतकृत्यता, सार्थकता	धन्यता, कृतार्थता, सफलता	blessedness, hapiness, feeling of consummation
धन्यवाद	पुं·	आभाराचे शब्द	धन्यवाद, शुक्रिया, आभार	words of thanking, thanks
धंदा	पुं·	निर्वाहाचे काम, व्यवसाय	धंधा, कामकाज, पेशा	business, occupation
धंदेवाईक	वि·	व्यवसायाचा, व्यवसाया संबंधीचा	व्यावसायिक, पेशावर	professional
धंदेशिक्षण	न·	काही धंद्याचे - उद्योगाचे -शिक्षण	व्यावसायिक शिक्षा	occupational training
धपाटा	पुं·	हाताचा पाठीवर प्रहार	धप्पा, चाँटा, धौल	a slap or thump on the back
धपापणे	अ·क्रि·	1. थकणे भागणे 2. धाप लागणे	थक जाना हाँफना	to be fatigued to heave, to gasp, to pant
धबडगा, धबडगे	(पुं) (न·)	1. कामांची घाई, गर्दी, गडबड	काम की अधिकता	rush of work
		2. ओबड धोबडपणे काम करणे	टेढ़ा मेढ़ा काम करना	rough working
धबधबा	पुं·	उंचीवरून पडणारा पाण्याचा लोंढा	प्रपात	falls
धब्बा	पुं·	1. डाग, कलंक 2. धपाटा, बुक्का	धब्बा, दाग, कलंक धप्पा, धौल	a stain, a spot a slap, a thump
धमक	स्त्री·	1. शक्ती, कुवत	क्षमता, सामर्थ्य, ताकत	strength, power

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. धैर्य, हिंमत	हिम्मत, साहस, धैर्य	spirit, courage, mettle, pluck
		3. घमघमाट, दरव	गंध, महक, खुशबू	a widely-diffused fragrance
		4. लखलखाट	चमक, जगमगाहट, दमक	glow, glitter
	वि·	अगदा पिवळा जर्द	गहरा पीला	dark yellow
धमकणे	अ·क्रि·	शीर - नाडी उडणे	नाड़ी चलना, धमनी चलना, धड़कना	to throb, to beat (the pulse, the vein)
	स·क्रि·	भाता चालविणे	धौंकनी चलाना	to work the bellows
धमकावणी	स्त्री·	धाक, दहशत, भय दाखविणे	डर/दहशत दिखाना	threatening
धमकावणे	स·क्रि·	दाटणे, रागावणे	डाँटना, धमकाना	to chide, to scold, to threaten
धमकी	स्त्री·	धाक, दहशत, भर	धाक, दहशत, आतंक	threatening
धमनी	स्त्री·	रक्तवाहिनी नस - शीर	धमनी, नाड़ी, सिरा	a vein, an artery
धमामा	पुं·	1. मोठा नगारा 2. (लाक्ष·) डंका, बोभाटा	दमामा, नगाड़ा बुराई की चर्चा, बदनामी फैलाना	a big kettle-drum notoriety, publicity
धमाळ	स्त्री·	गडबड, धांदल	गड़बड़ी, हड़बड़ी	tumult, disorder, disturbance
धर	पुं·	1. धरून ठेवण्याची शक्ती 2. तोलून धरण्याची, बोजा सहन करण्याची शक्ती	धरने - पकड़ने की क्षमता भार सहने की क्षमता	power of holding or retaining power of upholding, -of supporting

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. शरीर व्यापार दाबून धरण्याची शक्ती	दमन शक्ति	power of suppresion of the animal functions
		4. क्लेश, मानसिक त्रास सहन करण्याची शक्ती, तग, टिकाव	धीरज, हिम्मत, पीड़ा सहन करने की क्षमता	power of endurance, fortitude
		5. बोलण्यात-वागण्यात मेळ, सुसंगती	संगति, सामंजस्य, तालमेल	consistency, congruity, uniformity in speech and in conduct
		6. जम, घडी	पटरी बैठना, जम जाना	steady condition, settled condition
धरण	न·	बांध, बंधारा	बाँध, पुश्ता, बंद	a dam
धरणी	स्त्री·	भूमि, जमीन, पृथ्वी	धरणी, पृथ्वी, धरती	the earth, ground
धरणीकंप	पुं·	भूकंप	भूकंप, भूचाल, ज़लज़ला	an earth-quake
धरणे	न·	1. आग्रह धरून बसून राहणे	धरना, हठ से किसी के द्वार पर अड़कर बैठ जाना	dogged sitting and fasting at the door of a debtor or of a temple or an office
		2. पकड हुकूम	गिरफ़्तारी का हुक्मनामा	a warrant
		3. पकडून नेण्याकरिता आलेली शिपायांचीटोळी	गिरफ़्तारी के लिये भेजे हुए सिपाहियों की टोली	a party of policemen to arrest an offender
	स·क्रि·	1. ग्रहण करणे, हातात घेणे	धरना, पकड़ना, ग्रहण करना	to hold, to have in the hand, to grasp, to clutch
		2. मनात कल्पिणे ('एक आकडा धरा')	मन में सोचना	to take, to conceive, to form

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. पकडणे	पकड़ना, थामना	to arrest, to catch hold of, to take into custody
		4. अंगीकारणे, पत्करणे (व्रत धरले आहे)	स्वीकार करना, लेना	to take to, to observe, to keep
		5. ताब्यात घेणे (जागा जाऊन धरा')	कब्जा करना	to occupy
	अ·क्रि·	1. चिकटणे	चिपकना	to stick, to adhere to
		2. आखडणे	ऐंठना, अकड़ना	to be caught, to be seized
		3. फळ लागणे	फल लगना	to bear fruit
धरणे पारणे	न·	एक दिवस आड उपवास	बीच में एक दिन छोड़कर होनेवाला उपवास, एकांतरिक उपवास	eating and fasting on alternate days
धरती	स्त्री·	'धरणी' पाहा	दे· 'धरणी'	vide 'धरणी'
धरपकड	स्त्री·	पकडा पकडी	धरपकड़, गिरफ्तारियाँ	arrests
धरबंद	पुं·	1. नियम निर्बंध, बंधन	नियम, बंधन, नियंत्रण	rule, law, restriction
		2. एकसूत्रीपणा, ताळमेळ	तालमेल, सामंजस्य	consistency, congruity
		3. प्रमाणशीरपणा	प्रमाणबद्धता	standard
धरम धक्का	पुं·	1. मार	मार, पिटाई	kicks and knocks
		2. निष्फळ फेर्या, व्यर्थ श्रम	व्यर्थ का परिश्रम, मुफ्त में चक्कर लगाना	vain rounds, unprofitable toil

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. दान भावनेने रस्त्याच्या बाजूला उभारलेला कट्टा	दान भावना से रास्ते की बाजू पर बँधाया हुआ चबूतरा	a block or an erection of masonry by the wayside to assist carriers of burdens in relieving themselves)
धरमेळ	पुं·	मेळ, एकसूत्रता	मेल, एकसूत्रता	consistency, congruity
धरसोड	स्त्री·	1. धरायचे आणि सोडायचे अशी क्रिया	बार बार पकड़ने और छोड़ने की क्रिया	holding and yielding
		2. (लाक्ष·) चंचलपणा, अस्थिरपणा, दुविधा	चंचलता, अस्थिरता, दुविधा	wavering, oscillating, indecision
धरून	अ·	1. गणून, लक्षात घेऊन	पकड़कर, ध्यान में लेकर	calculating, considering
		2. मिळून, अधिक करून	मिलाकर	by adding or addition
धर्ती	स्त्री·	तर्हा, पद्धत, प्रकार, शैली	ढंग, प्रकार, शैली	way, style, fashion, particular manner
धर्म	पुं·	1. ईश्वरा संबंधीचे कर्म किंवा विधी	ईश्वर विषयक कर्म या विधि	rites performed with regard to God or gods, religious practices
		2. विशिष्ट विधींनी व मतांनी बांधलेला संप्रदाय	विशिष्ट विधियों से और मान्यताओं से बँधा हुआ संप्रदाय (धर्म, मज़हब, दीन)	religion, a system of divine faith and worship
		3. दान	दान, खैरात	charity, alms giving

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. कर्तव्य कर्म	कर्तव्य कर्म	duty
		5. जातिगुण, स्वभाव, प्रकृती	सहज प्रवृत्ति, स्वभाव, प्रकृति	nature, character
		6. कायदा	कायदा, कानून	law
		7. नीति नियम	नीतिनियम	virtue, morality
		8. न्याय	न्याय	justice
धर्मध्वजी	वि·	धार्मिकपणाचा झेंडा फडविणारा, ढोंगी	धर्मध्वजी, पाखंडी	hypocrite, a religious impostor
धर्म पिता-माता	पुं·	मानलेले आईबाप	पितृ-मातृतुल्य व्यक्ति	god-father and mother
धर्मपोई	स्त्री·	फुकट पाणी पिण्यासाठी पुरविणारी व्यवस्था	प्याऊ	charitable booth erected for providing drinking water to way-farers
धर्म बंधू	पुं·	1. मानलेला भाऊ	बंधुतुल्य व्यक्ति	an adopted brother
		2. एकाच धर्माची दुसरी व्यक्ती	एक ही धर्म का दूसरा व्यक्ति	co-religionist
धर्मभगिनी	स्त्री·	मानलेली बहीण	भगिनीतुल्य स्त्री	an adopted sister
धर्मभूमी	स्त्री·	पवित्रभूमी	धर्मभूमि, पवित्र भूमि	holy land
धर्मभोळा	वि·	1. भोळ्या समजुती धार्मिक श्रद्धेने मानणारा	अंधविश्वासी, मूढग्राही	superstitious
		2. आपल्या धर्मावर अंधश्रद्धा असणारा	स्वधर्म संबंधी, अंधश्रद्धा रखनेवाला	one that has blind faith in one's religion
धर्ममार्तंड	पुं·	1. धर्मशास्त्राचा पारंगत विद्वान	धर्मशास्त्रों का पारंगत विद्वान	a learned man in religious precepts

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. 'धर्मध्वजी' पाहा	दे· 'धर्मध्वजी'	vide 'धर्मध्वजी'
धर्मलंड	वि·	नास्तिक, धर्मावर श्रद्धा नसणारा	धर्म ऊपर श्रद्धा न रखनेवाला, नास्तिक	one having no faith in religion
धर्मशाळा	स्त्री·	प्रवाशांकरिता बांधलेले उतरण्याचे ठिकाण, सराई	धर्मशाला, सराय	a place of encampment of travellers
धर्मसंकट	न·	धर्माने उत्पन्न केलेला पेच प्रसंग	धर्म के लिहाज़ से उत्पन्न हुआ संकट	a religious dilemma
धर्मदाय	पुं·	धर्मकृत्यांसाठी काढून ठेवलेली रक्कम, दान धर्माची रक्कम	धर्मादा, धर्मार्थ निकाला हुआ धन	an endowment for religious purposes
	वि·	मोफत, धर्मार्थ	धर्मार्थ, खैराती	charitable
	अ·	दान धर्मासाठी	धर्म के लिये	in charity, as a religious gift
धर्मार्थ	वि·	धर्मकार्याचा, लोकोपकारा करिता असलेला	धर्मार्थ, मुफ़्त, खैराती	charitable
धर्माधिकारी	पुं·	धर्मकृत्यांवर देखरेख ठेवण्याचा, आचार करून घेण्याचा व त्यासंबंधीचा निवाडा करण्याचा अधिकार असलेला पदाधिकारी	धर्म कृत्यों पर निगरानी रखने का, उनको अमल में लाने का प्रबंध करने का और निर्णय करने का पदाधिकारी	an officer or an administrator of religious rites having the authority to give decisions in religious matters
धवडी	वि·	1. 'धावडी' पाहा	दे· 'धावडी'	vide 'धावडी'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. ओबड धोबड, बेडौल, ओढून काढलेले (काम)	ऊबड़ खाबड़, टेढ़ामेढ़ा	rough, clumsy
धवळणे	वि·	शुभ्र करणे प्रकाशित करणे, उजळणे	श्वेत/सफ़ेद बनाना, जगमगाना	to brighten, to make white and bright
धवळा	पुं·	लग्न प्रसंगी गावयाची गीते	ब्याह के समय गाये जानेवाले गीत	songs sung at the marriage ceremony
धवळार	न·	चुनेगच्ची घर, मोठा वाडा, हवेली	हवेली, प्रासाद	a house having a terrace, a mansion
धष्टपुष्ट	वि·	लठ्ठ, अंगाने भरलेला	हृष्टपुष्ट, मोटाताजा, तगड़ा	sturdy, robust, full-bodied
धस	पुं·	1. पुढे आलेली अणकुची -टोकदार वस्तु	खूँटी, कील	a nail or nail-like thing (pointed), spike
		2. दरड, कपारी	कगार, करारा	a steep slope (as a side of a hill or of a bank of a river)
		3. आडदांड - घुसखोर माणूस	उजड्ड, लठ आदमी	a rude and violent fellow
		4. खुंट-थाट कापून घेतल्यावर जमिनीत राहतो तो	खुत्थी	stump or stalk of jowar remained after having cropped the stem
	स्त्री·	जोराची मुसंडी, हल्ला	जोरों से आगे बढ़ना, घुसना	a violent onset or rush
धसकणे	स·क्रि·	1. हिसकणे, हिसडणे	खसोटना, झटके से उखाड़ना या तोड़ना	to pull or pluck with a jerk

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. खुपसणे, मोसकणे	भोंकना, घुसेड़ना	to pierce forcibly, to thrust into
	अ·क्रि·	अडकून फाटणे	उलझकर फटना	to catch and tear
धसका	पुं·	1. भीतीचा दचका	डर का धक्का, धचका, झटका	a shock of terror
		2. हिसडा, हिसका	झटका, झोंका	a sudden catch or pull
		3. रट्टा	प्रहार, चाँटा, धौल	a heavy blow
धसकाविणे	स·क्रि·	1. जोराने ओढणे-तोडणे	जोरों से खींचना या तोड़ना	to hack, to cut jerkingly
		2. फरपटणे	घसीटना	to drag over
धसमुसळ्या	वि·	आडदांडपणे कामकरणारा	उजड्ड, जाँगलू	one working roughly, one of overbearing action
धाक	पुं·	भय, दहशत	धाक, दहशत, आतंक	awe, dread
धाकटा	वि·	वयाने लहान	उम्र में छोटा	younger
धाकधुक(-की)	स्त्री·	आशंका, अनिष्टाची भीती	आशंका, धुकधुकी, धड़कन, अनिष्ट की संभावना	fear or apprehension
धागा	पुं·	1. दोरा	डोरा, तागा	a thread
		2. तंतू	तंतु	a fibre
		3. (लाक्ष·) पत्ता, मागमूस	सुराग, पता	a trace
		4. नाते, संबंध	रिश्ता, संबंध	connection, relation
धागादोरा	पुं·	1. मागमूस, पत्ता	सुराग, पता	a trace
		2. नाते, संबंध	रिश्ता, संबंध	connection, relation
धागडधिंगा	पुं·	दंगल, दंगामस्ती, आरडा ओरड आणि थैमान, असभ्य गोंधळ	ऊधम, धमाचौकड़ी, शोरगुल	wild/boisterous/ violent movements and action

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धाट	न·	ज्वारी - बाजरीच्या कणसाचा दांडा	कडवी जुआर आदि का डंठल	stem of jowar etc.
धाटणी	स्त्री·	'धर्ती' पाहा	दे· 'धर्ती'	vide 'धर्ती'
धाटामोठा	वि·	1. आजारातून उठून पुनः सशक्त झालेला	स्वास्थ्य लाभ के बाद आयी हुई हृष्ट-पुष्टता सहित	hale and hearty (after convalescence)
		2. ओबडधोबड, जाडा भरडा, ठोस	खुरदरा, मोटा झोटा, गाढ़ा	coarse, gross
धाड	स्त्री·	1. हल्ला, घाला	छापा, हमला, हल्ला	onslaught, assault
		2. रोग, आजार	बीमारी, रोग	disease, sickness
		3. टोळधाड	टिड्डियों का हमला	overwhelming invasion by locusts, swarm
धाडणे	स·क्रि·	पाठविणे, रवाना करणे	भेजना, रवाना करना	to send
धाडशी (-सी)	वि·	धाडस करणारा, साहसी, धैर्यवान	साहसी, हिम्मतवर, निडर	daring, bold
धाडस	न·	साहस, हिंमत, धैर्य, हिय्या	साहस, हिम्मत, धैर्य	boldness, intrepidity, daring
धांडु(-डो)ळणे	स·क्रि·	धुंडाळणे, शोधणे	खोजना, ढूँढ़ना	to rummage, to ransack, to search narrowly
धांडूळा धांडूळ	स्त्री·	शोधाशोध, उसकाउसकी	खोज, ढूँढ, तलाश	searching narrowly, rummaging
धांडोळी	स्त्री·	'धांडूळाधांडूळ' पाहा	दे· 'धांडूळांधाडूळ'	vide 'धांडूळाधांडूळ'
धातू	पुं·, स्त्री·	1. पुरुषाचे वीर्य, रेत	वीर्य, धातु	semen, virility

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. सोने, लोखंड इ· खाणीतून निघणारे द्रव्य	धातु	a metal, a mineral
		3. शरीरातील वात- पित्त -कफ	वात-पित्त - कफ़	humours of the body
		4. रक्त, मज्जा, चरबी इ· शारीरिक घटक	रक्त, मांस आदि शरीरस्थ सात घटक पदार्थ	the constituent parts of the body (as blood, marrow etc.)
		5. (व्याक·) क्रियापदाचे मूळ रूप ('बसणे' जाणे इ·)	क्रिया का मूलरूप	the root of a verb
धातुविज्ञान	न·	धातूविषयक शास्त्र	धातुविज्ञान, धातुविषयक शास्त्र	metallurgy
धातुसाधित	न·	धातुला प्रत्यय लावून बनलेला शब्द (व्याक·)	व्युत्पन्न शब्द	a derivative
धात्री	स्त्री·	1. दाई	धात्री, धाय	a foster-mother
		2. पृथ्वी	पृथ्वी	the earth
		3. आवळ्याचे झाड, आवळी	आँवला	Emblic myrobalam
धादांत	पुं·	प्रत्यक्ष प्रमाण, स्वानुभव, बुद्धि-अनुसार तर्क	प्रत्यक्ष प्रमाण, स्वानुभव, बुद्धिग्राह्य तर्क	personal observation or experience, rational conclusion
	अ·	धडधडीत, प्रत्यक्षपणे	साफ़ साफ़, कतई, बिलकुल	plainly, indisputably
धान	न·	साळ, भात (टरफलासह)	धान, शालि	rice (in its husk)
धान्य	न·	अन्न म्हणून उपयोगात येणारे दाणे	धान्य, अनाज, गल्ला	corn, grain

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धान्य बाजार	पुं·	धान्याची मंडई,-चा बाज़ार	अनाज की मंडी, गल्ले का बाज़ार	grain-market
धांद(-दी)	स्त्री·	कापडाची फाडलेली पट्टी	धज्जी	a strip of cloth
धांदरट	वि·	गोंधळलेल्या स्वभावाचा, धांदलीने काम करणारा	धाँधलीबाज़, उतावला, जल्दबाज़	of confounded nature, one acting with disorderly mind
धांदल	स्त्री·	गडबड, घाई	गड़बड़, हड़बड़ी, उतावली	fuss, bustle, hurry
धांदेटी	स्त्री·	'धांद' पाहा	दे· 'धांद'	vide 'धांद'
धाप	स्त्री·	1. श्वास, दम	हाँफ़, साँस, दम	panting, quickened respiration
		2. दमा	दमा	asthma
धापणे	अ·क्रि·	दम लागणे, धापा टाकणे	हाँफना	to pant, to heave, to gasp
धाबळ(-ळी)	स्त्री·	पातळ, झिरझिरीत - पांढरे कांबळे	ऊन की पतली-झीनी सफेद चादर	a sort of whitish woollen wearing of loose texture
धाबे	न·	मातीचा पेंड टाकून बनविलेले घराचे आच्छादन	मिट्टी की छत, छप्पर	a flat roof of earth
धाम	न·	1. घर, राहण्याचे स्थान 2. पवित्र तीर्थस्थान	धाम, गृह, घर, निवास स्थान पवित्र तीर्थस्थान	a residence a holy place
धामण	स्त्री·	एक जाड, मोठी सापाची जात (जिच्या शेपटीत विष असते)	धामिन, एक साँप जिसकी पूँछ में विष रहता है	a species of coluber

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धामधूम	स्त्री·	1. मोठी गडबड, मोठी तयारी	धूमधाम	pageant, pageantry
		2. आरडाओरडा	शोरगुल, हल्ला-गुल्ला	uproar
धाय	स्त्री·	1. टाहो, रडारड, हंबरडा	दहाड़, चीख	wild outcry, loud lamentation
धार	स्त्री·	1. पाणी इ· द्रव पदार्थाचे न भंग पावता खाली पडणे वा वाहणे	धारा, किसी द्रव पदार्थ के गिरने की या बहने की परंपरा	line of descending fluid, a stream
		2. हत्याराची तीक्ष्ण कड	हथियार का तेज किनारा, धार	the edge of a weapon or tool
		3. तलवार इ· शस्त्र	तलवार आदि शस्त्र	a weapon like a sword etc.
धारकरी	पुं·	शस्त्रधारी सैनिक, लढाऊ पुरुष	शस्त्रधारी सैनिक, योद्धा	a warrior, a hero, a man of the sword
धारण	स्त्री·	1. बाज़ार भाव, दरदाम	भाव, दर, निर्ख	rate, current price
		2. (अंगावर इ·) बाळगणे	पास रखना, ग्रहण, स्वीकार	holding, having, keeping, maintaining
		3. दुष्काळ	अकाल	famine
		4. महागाई	महँगाई	dearness
धारणा	स्त्री·	1. बुद्धीची धरून ठेवण्याची शक्ती, स्मरण शक्ती	धारणा, बुद्धि की पकड़ रखने की क्षमता, स्मरण शक्ति	the holding capacity of the intellect, mental retention
		2. श्वास धरणे, वासना, दमन इ·	दम रोकना आदि योग क्रिया	Yoga practices of suspending breath etc.
		3. धीर, चिवटपणा	धीरज, सहने - टिकने का गुण	fortitude, perseverance

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. समजूत, कल्पना	समझ, कल्पना	comprehension, understanding
धारदार	वि·	1. तीक्ष्ण धार असलेले (हत्यार)	धारदार	edged, having sharp edge
		2. अगदी सरळ, तीक्ष्ण	बिलकुल सरल, तीक्ष्ण, तेज	straight, sharp
धारभर	वि·	थोडे से (दूध इ·)	बहुत थोड़ा, जरासा (दूध आदि)	a little (milk etc.)
धारवणी	न·	दूध तापविताना त्यात घालतात ते थोडे से पाणी	दूध गरम करने से पहले उसमें मिलाया जाने वाला थोड़ा सा पानी	a little water poured into milk while boiling
धारा	पुं·	1. शिरस्ता, वहिवाट, नियम	प्रथा, रिवाज, नियम, कायदा	general course, practice
		2. सरकारी सारा, मालगुजारी	कर, लगान, महसूल, मालगुज़ारी	the settled assessment on fields etc.
	वि·	आखूड, अपुरता	छोटा, तंग	short
धारातीर्थ	न·	रणांगण, युद्धभूमी	रणांगण, समरभूमि, मैदाने-जंग	battle-field
धारावाही	वि·	अखंडित, मध्ये भंग न पावणारे (भाषण, लिखाण इ·)	धाराप्रवाह, अविराम गति से चलनेवाला	uninterrupted, smoothly flowing (speech etc.)
धारिष्ट	न·	1. धैर्य, साहस, हिंमत	धैर्य, साहस, हिम्मत	intrepidity, fortitude, daring
		2. धृष्टता, अविनय, अमर्यादा	धृष्टता, गुस्ताखी	impudence, immodesty

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धारी	स्त्री·	किनार	धारी, कपड़े आदि पर की लकीर	a border-line on a cloth etc.
धारोष्ण	वि·	नुकतेच धार काढलेले (दुध)	धारोष्ण, तुरंत का दुहा हुआ	just milked, milk warm from the udder
धार्जिणा	वि·	1. मिंधा, ओशाळा	दबैल, दब्बू, उपकार के बोझ से दबा हुआ	repressed under the obligations
		2. ऋणी, ऋणाईत	ऋणबद्ध	indebted
धार्ष्ट्य	न·	'धारिष्ट (2)' पाहा	दे· 'धारिष्ट (2)'	vide 'धारिष्ट (2)'
धाव	स्त्री·	1. धावण्याची क्रिया	दौड़, दौड़ने की क्रिया	running, go or come, a running
		2. धावण्याची मर्यादा	दौड़ की मर्यादा/पहुँच	the extent or distance of a run
		3. आसरा - शरण - घेण्याचे स्थान	आश्रय, शरण - स्थान	repairing to for refuge, resort
		4. गाडीच्या चाकावरील लोखंडी पट्टी	हाल (गाड़ी की)	iron band of a wheel
		5. क्रिक्रेटच्या खेळात या खुंटा (स्टम्प्स्) पासून त्या खुंटापर्यंत पळून मिळविलेले गुण	क्रिकेट की धावन	a run
धावड	पुं·	1. खाणीतून लोखंड काढणारी जातकिंवा त्या जातीचा व्यक्ति	पिघलाकर लोहा निकालने वाली एक जाति या उसका व्यक्ति	a class of smelters or its individual
		2. घिसाडी	लुहार	an iron-smith
धावडा	पुं·	एक झाड, धव	धव, एक वन्य वृक्ष	grisles tomentosa, a tree

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धावडाविणे	स·क्रि·	धावायला लावणे	दौड़ाना	to make to run
धावणे	अ·क्रि·	दौडणे, पळणे, पळत जाणे किंवा येणे	दौड़ना, दौड़ते जाना या आना	to run, to go or come arunning
धावता दोरा	पुं·	लांब टीपांची शिवण	लंगर, कच्चे टाँके	a running stitch
धाव पट्टी	स्त्री·	विमानांचा चाकांनी धावण्याचा मार्ग	धावन पथ, अवतरण पथ	runway
धावपळ	स्त्री·	जलदी, त्वरा, धावत जाण्याचा क्रिया, गडबड	दौड़ धूप, त्वरा, जल्दबाजी	haste
धावरे	न·	अंगभर खरूज उठत जाण्याचा एक आजार	खुजली का एक प्रकार	erysipelas
धावा	पुं·	धावून मदतीला येण्याकरिता मारलेली हाक, केलेली,-आळवणी	रक्षा के लिये पुकार, दुहाई, गुहार	urging invocation/ call (for urgently coming for aid)
धावाधाव	स्त्री·	धावपळ	दौड़ा दौड़ी, दौड़ धूप, त्वरा	hurried running hither and thither, haste
धास्तावणे	अ·क्रि·	भीतीने भांबावून जाणे	दिल दहलना, खौफ़ खाना	to get frightened, to lose heart
धास्ती	स्त्री·	भय, भययुक्त चिंता	डर, भय युक्त चिंता, फिक्र	dread, anxious apprehension
धिक्कार	पुं·	तिरस्कार, निषेध	धिक्कार, भर्त्सना, फटकार, निंदा करना	hooting, flouting, contemptuous treatment

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धिक्कारणे		तिरस्कारपूर्वक अमान्य करणे, नाकारणे, निंदा करणे	धिक्कारना, भर्त्सना/निंदा करना	to deny contemptuously, to revile
धिंगाणा	पुं·	दंगा, आरडाओरडा, बेताल आदळ आपट	ऊधम, उपद्रव, कोलाहल, धींगामुश्ती	boisterous or furious or outrageous actions
धिंगामस्ती	स्त्री·	'दंगामस्ती' पाहा	दे· 'दंगामस्ती'	vide 'दंगामस्ती'
धिटाई	स्त्री·	1. धाष्ट्र्य, धैर्य, धारिष्ट 2. अविनय, अमर्यादशीलपणा	धैर्य, निडरपन अविनय, गुस्ताख़ी	courage, fearlessness impudence
धिंड	स्त्री·	अपमानजनक मिरवणूक	अपमानकारक जुलूस	openly insulting procession
धिंडवडा	पुं·	फजीती, अप्रतिष्ठा, बदलौकिक	फ़ज़ीहत, अपमान, बेइज़्ज़ती	holding forth to general scorn or ridicule
धिप्पाड	वि·	लठ्ठ आणि उंचापुरा	तनावर, लंबा और मोटा ताजा	tall and stout
धिमा	वि·	1. मंद, सुस्त, स्वस्थपणे हालचाल करणारा 2. थंड, शांत, विचारी	धीमा, मंद, कम वेगवाला शांत, विचारी, धीर गंभीर	slow, dull deliberate, grave, steady, staid
धीट	वि·	निर्भय	निडर, निर्भय	fearless
धीर	पुं·	1. धैर्य 2. सहनशीलता, दम, मनाची दृढता	धीर, धीरज, धैर्य सहनशीलता, निग्रह, चित्त की दृढ़ता	courage,fortitude power of endurance or persistence, patience

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धीर गंभीर	वि·	खोल अंतः करणाचा, स्थिर मनाचा	गंभीर, दृढ़, स्थिरचित्त	deep, profound, steady
धीरे धीरे	अ·	हळू हळू, सावकाशीने	धीरे, मंदगति से, आहिस्ता-आहिस्ता	gradually, slowly
धुकट	वि·	अस्पष्ट, धुक्याने झाकलेला	अस्पष्ट, स्पष्ट न दिखाई देनेवाला	hazy, foggy
	न·	धुके	ओस, पाला	fog, mist
धुके	न·	वाफेच्या कणांनी धुंद झालेली हवा	पाला, ओस, हिम, कुहरा	fog, mist
धुगधुगी	स्त्री·	1. नाडीचे हृदयाचे मंद स्पंदन-धडधड	धकधकी, धड़कन	feeble pulsation or beating of heart
		2. जिवंतपणाचे लक्षण	सजीवता का चिह्न	indication of being alive
धुडकावणे	स· क्रि·	उडवून लावणे, हाकलून देणे	दुतकारना, घुड़कना	to hoot, to drive away
धुडकू (-गू) स	पुं·	'धांगडधिंगा' पाहा	दे· 'धांगडधिंगा'	vide 'धांगडधिंगा'
धुणावळ	स्त्री·	धुण्याची मजूरी	धोने की उजरत	price of washing
धुणी	स्त्री·	1. पुष्कळ माणसांचे धुण्याचे कपडे	बहुत लोगों के धोने के कपड़े	clothes of many persons for washing
		2. धुण्याचे काम, धुलाई	धोने का काम, धुलाई	washing
धुणे	स· क्रि·	पाण्याने स्वच्छ करणे	धोना, साफ़ करना	to wash
	न·	धुण्याचे कपडे	धोने के कपड़े	washing clothes
धुंडाळणे	स· क्रि·	'धांडोळणे' पाहा	दे· 'धांडोळणे'	vide 'धांडोळणे'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धुतकारणे	स· क्रि·	धिक्कारणे, धुडकावणे, तिरस्काराने अव्हेरणे	दुतकारना, झिड़कना, तिरस्कार से अस्वीकार करना	to hoot, to flout, to reject scornfully
धुतारणे	स· क्रि·	फसविणे, फसवून लुबाडणे	ठगना, ठगकर लूटना	to deceive, to cheat, to deceive and rob
धुत्कार	पुं·	धिक्कार, तिरस्कारपूर्वक अव्हेर	दुतकारना	hooting, rejecting scornfully
धुन (-नु) क	स्त्री·	1. छटा, चुणुक	झलक, झाँकी	smack, tincture
		2. दुरून येणारा, अस्पष्ट आवाज़	दूर से आती अस्पष्ट ध्वनि	a faint sound (as from a distance)
		3. अफवा	अफवाह, किंवदन्ती, उड़ती ख़बर	rumour
		4. तोंडओळख, पुसट कल्पना	अस्पष्ट या अधूरी/धुँधली कल्पना	a faint acquaintance (with)
		5. व्यसन, नाद	लत, बुरी आदत	a bad habit
धुनी	स्त्री·	धुनी, बैराग्याजवळ सतत धुमसणारा विस्तव	धूनी	smouldering fire of a mendicant
धुंद	वि·	1. बेहोष, बेशुद्ध, नशेत चूर	बेहोश, मस्त	unconscious, sunken deep in, intoxicated
		2. गुंग, मग्न	मग्न, मशगूल	absorbed/lost in
		3. अस्पष्ट, अंधुक	धुँधला, अस्पष्ट	dim, thick, misty, hazy
धुंदकारा	पुं·	हुंकार, दाद	हाँ कहना, स्वीकृति	good response, acknowledgement of approbation
धुंदी	स्त्री·	1. नशा, बेशुद्धी, गुंगी, कैफ	नशा, खुमारी, मस्ती, कैफ़	intoxicated state

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. दृष्टी अंधुक होण्याचा आजार	धुँध	dimness of sight
धुंधुर्मास	पुं·	1. 'धनुर्मास' पाहा	दे· 'धनुर्मास'	vide 'धनुर्मास'
		2. सूर्य धनुराशीत असतांना सकाळी धनुर्लग्न आहे तोपर्यंत करावयाचे भोजन	धनुराशि में सूर्य का राशि के साथ संबंध रहने के सवेरे की अवधि में करने का भोजन	feasting in the morning during the period of the union of the sun with the sign sagittarious
धुपणी	स्त्री·	1. पाण्याच्या प्रवाहाने जमिनीचे सत्त्व वाहून जाण्याची क्रिया	प्रवाह से भूमि का सत्त्व नष्ट होने की क्रिया, भूक्षरण	washing away of the flower of the soil
		2. स्त्रियांचे अंगावरून जाण्याचा रोग	प्रदर रोग	menorrhagia
		3. सत्त्व हरण, सत्त्व नाहीसे होण्याची क्रिया	क्षरण, छीजन, कटाव	an utter stripping, despoiling
धुपणे	अ· क्रि·	1. पाण्याने माती धुवून जाणे	प्रवाह से भूमि का छीजन होना	to be washed/ scoured/cleared utterly
		2. रोगाने शरीर खंगणे	रोग से शरीर ख़राब होना	to pine away, to consume, to waste gradually
		3. आग थोडी थोडी ज़ळत राहणे	धुँधवाना, थोड़ा थोड़ा करके जलना	to smoulder
धुपाटणे	न·	धूप जाळण्याचे पात्र	धूपदान	an incense-pan
धुपारती	स्त्री·	धूप दाखवून करण्याची आरती	धूप की आरती	waving incense-pot around an idol
धुपावणे	अ· क्रि·	अवेळी गर्भपात होणे	असमय गर्भपात होना	untimely abortion

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धुतेल	न·	ऊद, धूप इ· पासून काढलेले तेल	धूप का तेल	a scented oil obtained from frankincense
धुमशान, धुमश्चक्री	स्त्री·	1. हातघाईची लढाई घाईगर्दीची-तुंबळ लढाई	घमासान युद्ध	close fighting, tumultuous fighting
		2. धांगडधिंगा, धिंगामस्ती	धमाचौकड़ी, हाथापाई	wild/boisterous movements, romps
धुमस	पुं· स्त्री·	उभा दांडा असलेले चोपणे	दुरमुस, कंकड़ आदि पीटकर बराबर करने का औजार	a rammer, a beater
धुमसणे	स· क्रि·	चोपणे, चोपून-आपटून खडे माती सपाटीत बसविणे	दुरमुस से पीटना	to ram, to beat
	अ· क्रि·	1. आग थोडी-थोडी जळत राहणे	धुँधुवाना	to smoulder
		2. (लाक्ष·) कुढणे, मनातल्या मनात जळणे	कुढ़ना, भीतर ही भीतर जलना, धधकना	to be fuming and chafing (repressedly)
धुमाकूळ	पुं·	1. दंगल, उपद्रव, हुल्लड	ऊधम, तहलका, हुड़दंग	tumult, uprising
		2. 'धांगडधिंगा' पाहा	दे· 'धांगडधिंगा'	vide 'धांगडधिंगा'
धुमारा	पुं·	अंकुर, नवी फूट	अंकुर, कोपल	a shoot, a sprout
धुमाळी	स्त्री·	दंगल, गडबड, धांदल	गड़बड़ी, हुड़दंग	tumult, commotion
धुसी	स्त्री	'धुनी' पाहा	दे· 'धुनी'	vide 'धुनी'
धुर	पुं·	गावाची शीव किंवा शेताची हद्द	गांव या खेत की सीमा	boundary of a village or a field
	स्त्री·	1. गाडीचे जूं	गाड़ी का जूआ, धुर	the yoke

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. पुढे आलेले तोंड, पुढे असलेला भाग	किसी वस्तु का अगला भाग	the head or the leading part (of anything)
धुरकट	वि·	1. धुराने झाकलेला	धुआँसा, धुआँया हुआ	smoky, covered by smoke
		2. धुराच्या रंगाचा	धूमल, धूमिल, धुएँ के रंग का	of smoke-colour
	अ·	अंधुक, असपष्ट	धुँधला, अस्पष्ट	dirty, obscurely
	न·	धुराचे बसलेले कीट	धुएँ का कीच	soot deposited by smoke
धुरकटणे	अ· क्रि·	धुराने मळणे	धुआँना, धुएँ से मैला बनना	to be soiled by smoke
धुरंधर	वि·	1. निपुण, तरबेज़	धुरंधर, निपुण, प्रवीण, माहिर	clever, expert, proficient
		2. कामाचा मुख्यभार वाहणारा म्होरक्या	अग्रगण्य, प्रधान, प्रमुख	chief (bearer of the burden or responsibility)
धुर (-रा) ळा	पुं·	मातीचे उडणारे कण	धूल, गर्द	dust
धुरा	स्त्री·	1. गाडीचे जूं	गाड़ी का जूआ	the yoke of a cart
		2. (लाक्ष·) मुख्य जबाबदारी	बोझ, भार, जिम्मेदारी	chief responsibility
धुरारी	स्त्री·	धुराचा लोळ	धुएँ का छल्ला, धूम्रमंडल	dense cloud or column of smoke
धुराडे	न·	धूर जाण्याकरिता केलेला मार्ग, साणे	धुवाँरा, धुआँकश	a chimney, an apperture in the roof or wall

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धुरी	स्त्री॰	1. (औषधी द्रव्याचा इ॰) धूर	धुआँ, धूनी	fumigation
		2. पावलाचा वरचा भाग	पाँव का ऊपरी हिस्सा	the instep, the top of foot
		3. वाहाणांचा पुढचा भाग	जूते का अगला भाग	the instep part of a shoe or a sandal
		4. गाडी- नांगर इ॰ ची दांडी, धुरा	धुर, धुरा, धुरी	the shaft of a cart or a plough
		5. गाडीवान बसण्याची जागा	आधारिया, मोठा	the seat of a cartman
		6. भार, ज़बाबदारी	बोझ, जिम्मेदारी	burden, responsibility
धुरीण	वि॰	1. ज्याच्यावर कोण्या कामाचा भार आहे असा	धुरीण, धुरा धारण करनेवाला, जिसपर किसी कार्य का भार हो	chief bearer of the burden or responsibility
		2. अग्रगण्य, प्रमुख, श्रेष्ठ	अग्रगण्य, प्रमुख, श्रेष्ठ	chief, principal, foremost
		3. प्रवीण, निपुण	प्रवीण, निपुण, माहिर	expert, proficient
धुलाई	स्त्री॰	1. धुणे, धुण्याचे काम	धुलाई, धोने की क्रिया	washing
		2. धुण्याची मजुरी	धोने की उजरत	cost of washing
धुवट	वि॰	1. धुतलेला	धोया हुआ	washed
		2. स्वच्छ, निर्मळ	साफ़, स्वच्छ	clean
		3. पांढरा	सफ़ेद	white
धुवण	न॰	धुतलेल्या तांळाचे पाणी	धोवन	water in which rice is washed
धुवाधार	अ॰	मुसळधार, मोठ्या थेंबांचा एक सारखा (पाऊस)	धुआँधार, मूसलाधार	in torrents

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धुव्वा (-वा)	पुं·	1. वाताहत, दाणादाण	धज्जियाँ, विध्वंस, तितर-बितर स्थिति	dispersion, dissipation, destruction, ruin
		2. मोठा पराजय	बड़ी पराजय	rout, a great defeat
धुसफुस	पुं·	1. आतल्या आत झगडा	छिपे रूप में अनबन-झगड़ा	bickering, wrangling
		2. कुढापा	कुढ़ना, खीझ	sullen fretting
धुस फुसणे	अ· क्रि·	1. आपसात झगडा होणे	आपस में झगड़ना, अनबन होना	to bicker, to wrangle
		2. मनातल्या मनात कुढणे -जळणे	कुढ़ना, जलना	to fret
धुसमुसणे	अ· क्रि·	1. स्फुंदणे	सिसकना	to sob
		2. रागाने पुटपुटणे	गुस्से में भुनभुनाना	to mumble angrily, to mutter
धुस्कारा	पुं·	फुत्कार	फुफकार,फूत्कार	hissing
धुळकट	वि·	धुळ साचलेला	मटमैला, धूल से भरा हुआ	dusty, covered with dust
धुळधाण	स्त्री·	'धुव्वा (1)' पाहा	दे· 'धुव्वा' (1)	vide 'धुव्वा' (1)
धुळवड	स्त्री·	1. शिमगि पौर्णिमेच्या पुढचा दिवस, धूलिवंदन	धुरेंडी, धूलिवंदन	the first day after the full moon of फाल्गुन
		2. त्या दिवशी केली जाणारी धुळीची फेकाफेक	उस दिन एक दूसरे पर की जानेवाली धूल की फेकांफेंक	dust-throwing on this day
धुळाक्षर	न·	1. पूर्वी धुळीच्या पाटीवर शिकविले जाणारे अक्षर	पुराने दिनों में धूल पटियापर पढ़ाया जानेवाला अक्षर	letter taught to be drawn on a dust-board(in former times)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. वर्णमाला	वर्णमाला	alphabets
धुड	न·	अवजड-अवाढव्य-प्रचंड वस्तू अथवा प्राणी	बोझिल/भारीभरकम वस्तु या प्राणी	bulky and unwieldy thing or animal
धूण	न·	'धुवण' पाहा	दे· 'धुवण'	vide 'धुवण'
धून	स्त्री·	1. सतत बोलवयाचे-गावयाचे देवाच्या नावाचे भजन	धुन	a prolonged singing of the same names of God
		2. तंद्री	नशा, कैफ़	intoxicated state
धूप	पुं·	सुगंधी धूर करावयाचे द्रव्य	धूप, लोबान	any fragrant gum or resin
	स्त्री·	'धुपणी (1)' पाहा	दे· 'धुपणी (1)'	vide 'धुपणी (1)'
धूपकाडी	स्त्री·	उदबत्ती, उदकाडी	धूपबत्ती	a stick smeared with frankincense
धूम	स्त्री·	1. धाव, पळ	दौड़, भागना	run, running
		2. पळण्याची शर्यत	दौड़ने की होड़ या स्पर्धा	a running race
		3. रेलचेल	विपुलता, बहुतायत	overflowing abundance
		4. हल्ला	हमला, धावा	an ouslaught
		5. तोफांचा प्रचंड आवाज़	तोपों की गड़गड़ाहट/गरज	booming of guns
धूम	पुं·	धूर	धुआँ	smoke
धूमकेतू	पुं·	क्वचित-फार काळाने-अकस्मात् आकाशात दिसणारा तारकापुंज, शेंडे नक्षत्र	धूमकेतु, पुच्छल तारा	a comet

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धूमधडाका	पुं·	1. ज़ोराची जलदीची एकसारखी होणारी हालचाल	ज़ोरदार, तेजी से, लगातार होनेवाली चेष्टाएँ	impetuous/violent-dashing and rushing action
		2. थाटमाट, मोठा समारंभ	ठाठ बाट, समारोह, धूमधाम	pomp and pageantry
		3. गर्जना, आरडाओरडा, गाज़ावाज़ा	गरज, शोरगुल, होहल्ला	roaring, wild din, noise
		4. तोफांचे गडगडाट	तोपों की गड़गड़ाहट,-गरज	boom (of guns)
धूमधाम	स्त्री·	'धामधूम' पाहा	दे· 'धामधूम'	vide 'धामधूम'
धूर	पुं·	1. विस्तव पेटताना निघणारा वायू,धूम	धूम, धुआँ	smoke
		2. (लाक्ष·) धुंदी, घमेंड, गर्व	घमंड, गर्व, नशा	arrogance, pride, blinding influence
धूर्त	वि·	1. लुच्चा, लबाड	धूर्त, चालाक, लुच्चा, मक्कार	fraudulent, crafty
		2. चाणाक्ष, चतुर	चतुर, चालाक, होशियार	shrewd, sharp, discerning
धूलिवंदन	न·	'धुळवड (1)' पाहा	दे· 'धुळवड (1)'	vide 'धुळवड (1)'
धूसर	वि·	1. अंधूक, अस्पष्ट	अस्पष्ट, धुँधला	indistinct, dim, hazy
		2. धुराच्या रंगाचा, भुरा	धूसर, मटमैला, भूरे रंग का	grey or dusky white, smoke-coloured
धूळ	स्त्री·	1. मातीची बारीक भुकी, मातीचे सुक्ष्मकण	धूल, मिट्‌टी का चूर, खेह, गर्द	dust
		2. (लाक्ष·) विध्वंस, सर्वनाश	सर्वनाश, दुगत	destruction, ruin
धूळपेरणी	स्त्री·	पाऊस लागण्यापूर्वीची पेरणी	बरसात के पहले की बोआई, रसौती	early sowing
धूळ भेट	स्त्री·	उभ्या उभ्या भेट	चलते-चलते हुई भेंट/दर्शन	a passing interview

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धेंड	न·	बडी असामी, फार प्रतिष्ठित माणूस, प्रस्थ	बड़ा आदमी, प्रतिष्ठित व्यक्ति	a man of high renown and honour
धेड	पुं·	पुर्वी एक अस्पृश्य मानलेली जात किंवा तिचा मनुष्य, महार	ढेढ़, पहले एक अछूत मानी गयी जाति या उसका व्यक्ति	untouchable caste or a person belonging to it (in former days)
धेडगुजरी	वि·	संकरित, मिश्र (भाषा)	मिलावटी, मिश्र (भाषा)	popularly mixed (language)
धेडवाडा	पुं·	महारांची वस्ती	हरिजनों की बस्ती	quarter of Harijans
धोकटी, धोंगटी	स्त्री·	1. न्हाव्याची चामड्याची पिशवी 2. दोन कप्पे असलेली कातडी पिशवी	किसब, नाई की पेटी (चमड़े की) दो-खानेवाली चमड़े की थैली	a barber's leather case a double-pocket leather bag or wallet
धोका	पुं·	1. भय 2. दगा, फसवणूक	खतरा, भय, जोखिम धोखा, दगा, वंचना	danger, risk, hazard deceit, fraud, foul play
धोंगड	वि·	1. ओबडधोबड, जाडाभरडा 2. रानटी, असंस्कारी	खुरदरा, मोटा झोटा अनपढ़, जंगली, असंस्कारी	coarse, thick and rough rough, rude, impolished
धोटा (पुं·), धोटे	न·	विणताना आडवाटाचे सूत भरणारे अवज़ार	ढरकी, भरनी	weaver's shuttle
धोंड	स्त्री·	1. मोठा दगड, मोठी शिळा 2. (लाक्ष·) अडथळा, प्रतिबंध, अडचण	बड़ा पत्थर, शिला रोड़ा, रुकावट, अड़चन, बाधा	a large stone, a rock an impediment, hindrance

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. मोठी काळजीची, जबाबदारीची बाब	चिंता का विषय, जिम्मेदारी की बात	a matter of concern or solicitude
धोंडफोड्या	पुं·	1. खडक फोडण्याचे काम करणारा मजूर	पत्थर फोड़ने का काम करनेवाला मज़दूर	a stone-breaker
		2. पाथरवट	संगतराश	a stone-cutter
धोंडमास (-महिना)	पुं·	अधिकमास	अधिकमास, लौंद का महीना, मलमास	an intercalary month
धोंडा	पुं·	1. दगड, पाषण	पत्थर, रोड़ा	a stone
		2. (लाक्ष·) अक्कल शून्य, निर्बुद्ध	(लाक्ष·) बुद्धू	a dolt
		3. कठोर अंत: करणाचा मनुष्य	कठोर/संगदिल आदमी	a hard-hearted man
धोतर	न·	कमरेला नेसावयाचे पुरुषाचे वस्त्र	धोती	a dhoti, a male garment worn around the waist
धोतरजोड (पुं·), - जोडी	स्त्री·	दोन धोतरे	धोतियों का जोड़ा	a pair of dhotis
धोतरा (-त्रा)	पुं·	एक विषारी औषधी झुडुप	धतूरा	datura, a thorn-apple
धोदा (-धा·) ट	पुं·	1. पाण्याचा धो धो लोंढा	पानी का जोरदार रेला/प्रवाह	an impetuous gush or flow of water
		2. आगीचा डोंब	आग का भभूका/शोला	vehement glowing of a conflagration
		3. वार्याचा सोसाटा	साँय-साँय करता हुआ हवा का झोंका	the roar of wind
		4. बंदुक-तोफा इ· चा धाडधाड आवाज़	बंदूक/तोप आदि का धड़ाका	roar of cannonade

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धोप	स्त्री·	लांबच लांब आणि सरळ तलवार	लंबी-सीधी तलवार	a long and straight sword
धोपट	वि·	नीट, सरळ, राबता (मार्ग)	सीधा, सरल, यातायात का (मार्ग)	straight, direct, accustomed (path)
धोपटणे	स· क्रि·	1. मारणे, पिटणे	मारना पीटना	to beat with a stick etc.
		2. धुताना कपड्यावर ठोकणी मारणे	ठोकना (धोते समय कपड़े पर मुँगरी से)	to beat the washing cloth with a cudgel
धोपणे	स· क्रि·	1. उन्हाने किंवा अति श्रमाने गळून जाणे-थकून जाणे	धूप से या अति परिश्रम से ढीला पड़ना, थक जाना	to be overcome by heat or fatigue
		2. तहानेने व्याकुळ होणे	प्यास से तड़पना	to be parched with thirst
		3. अतिशय उत्कंठित होणे	तड़पना, छटपटाना	to long and pant after
धोबड	वि·	1. ओबडधोबड, कसेबसे केलेले (काम)	मोटा, अव्यवस्थित	rough, coarse, rude and clumsy (workmanship)
		2. वळणदार नसलेले (अक्षर)	घसीट, भद्दा, बेडोल, बेढंगा (अक्षर)	having no shape or form (hand-writing)
धोबी	पुं·	कपडे धुणारा मजूर, परीट	धोबी	a washerman
धोबीघाट	पुं·	कपडेधुण्याची धोबी लोकांची नदीवरची जागा	धोबी घाट, नदी आदि में वह स्थान जहाँ धोबी लोग कपड़ा धोते हैं	washermen's resort on the bank of a river
धोबी पछाड	पुं· स्त्री·	कुस्तीच्या खेळातील एक पेच	धोबी पछाड़, कुश्ती का एक पेंच	a trick in wrestling

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
धोरण	न·	1. नीती	नीति	policy
		2. रोख, मनाचे वळण	रुख, दिशा, झुकाव	bent, leaning, tendency
		3. अजमास, तर्क	अंदाजा, अनुमान	conjecture, estimate, computation
		4. मागचा पुढचा विचार, अनुसंधान पाचपोच	समझ, दूरदृष्टि, सोचविचार	advertence, consideration
		5. हातोटी	कौशल, हस्तकौशल	skill, smartness, dexterity
		6. वहिवाट, रिवाज़	प्रथा, रिवाज	current manner, order, course
धोरणी	वि·	धूर्त, दुरदृष्टी-पाचपोच-व्यवहारज्ञान असलेला	समझदार, अक्लमंद, बुद्धिमान, दूरंदेश	shrewd, intelligent, discerning
धोशा	पुं·	1. नगारा, डंका	नगाड़ा, डंका	a large kettle-drum
		2. गाज़ावाज़ा, धामधूम	बाजागाजा, धूमधाम	celebrity, publicity,
		3. गडबड, घाईगर्दी	गड़बड़ी, हड़बड़, जल्दी, तेजी	haste, bustle, commotion
		4. मर्दुमकी, पराक्रम	बहादुरी, पराक्रम	bravery, valour, heroic deed
		5. निकराचा प्रयत्न	गज़ब की कोशिश, अंतिम प्रयास	a vehement/ determined effort, a vigorous application
		6. ध्यास, धोसरा, हट्ट	रट, रटंत, हट	harping and dwelling (on the same subject) intently
		7. सपाटा, तडाखा, ठोका	धड़ल्ला, झपट्टा, जोश, आवेश	strenuous and energetic exertion

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		8. काच, जाच	तकलीफ़, यंत्रणा, पीड़ा	crushing/overbearing treatment, tormenting
धोसरा	पुं·	ध्यास, हट्ट, झुरणी	लगन, हठ, रट, रटंत	pining for, continuous harping on
ध्यान	न·	1. एकाग्रता	ध्यान, लगन, एकाग्रता	concentration
		2. चिंतन	चिंतन	contemplation, meditation
		3. लक्ष	ध्यान, खयाल	attention, heed
		4. देवतेची मुद्रा,-रूप	देवता की मुद्रा, रूप	appearance or form of the image of one's deity
		5. पसंती, आवड	पसंद, रुचि	liking, approval
		6. (उपरोध) गबाळे-बावळट रूप	घामड़ रूप	slovenly or idiotic appearance
ध्यान धारणा	स्त्री·	ध्यान इ· योगक्रिया	ध्यान, धारणा	contemplation and meditation
ध्यानीमनी	अ·	1. ध्यानात आणि मनात, विचारात, कल्पनेत	ध्यान में, विचारों में, सोते जागते	in mind and thought, in the head
		2. सदासर्वदा, सदोदित	हरवक्त, सदैव, हमेशा	always, all the time
ध्यास	पुं·	नाद, छंद	लगन, लौ, धुन	intently harping or dwelling (on one and the same subject)
ध्येय	न·	1. ध्यान लागावे अशी गोष्ट	ध्येय, ध्यान करने योग्य विषय	something fit for contemplation or meditation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	ग्रहदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. अंतिम, उद्दिष्ट, साध्य	उद्देश्य, लक्ष्य	aim, purpose
		3. आदर्श	आदर्श	ideal
ध्येयवाक्य	न·	ध्येयाचा बोध करून देणारे वाक्य किंवा सूत्र	आदर्श वाक्य	motto
ध्येयवाद	पुं·	उत्तम उद्दिष्ट मनात बाळगून चालण्याची वृत्ती	आदर्शवाद	idealism
ध्येयवादी	वि·	आदर्शानुरूप चालणारा	आदर्शवादी	an idealist
ध्रुपद	न·	1. (संगीत) गायनाचा एक ढंग	ध्रुपद गायन का एक ढंग	a kind of classical singing
		2. पालुपद	टेक	burden of a song
ध्रुव	पुं·	स्थिर दिसणारा तारा	ध्रुव तारा	the polar star
ध्वज (पुं·), ध्वजा	स्त्री·	झेंडा, निशाण	ध्वज (-जा), झंडा, निशान	a flag
ध्वजारोपण	न·	झेंडा रोवण्याचा विधी, समारंभ	ध्वजारोपण, झंडे का सोंटा गाड़ने का समारोह या विधि	ceremony of planting the staff of a flag
ध्वनी	पुं·	1. आवाज़	ध्वनि, आवाज़	a sound
		2. गर्भितार्थ, लक्ष्ययार्थ	लक्ष्यार्थ, शब्द की लक्षणा द्वारा प्राप्त अर्थ	an implied meaning
ध्वनि प्रक्षेपण	न·	दूरवर आवाज़ (भाषण, गायन इ·) पोचविणे	ध्वनि-विक्षेपण, संप्रेषण	transmission
ध्वनिमुद्रिका	स्त्री·	गाणे किंवा आवाज उमटवून घेतलेली तबकडी	रिकार्ड पर अंकित ध्वनि (भाषण, गायन आदि)	a record
ध्वनिक्षेपक	पुं·	ध्वनी पसरविणारे यंत्र	ध्वनिविक्षेपक, दूरविक्षेपक	a transmitter suggested,

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	ग्रहदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
ध्वनित	वि·	1. सूचित 2. अस्पष्ट संदिग्ध	ध्वनित, व्यंजित अस्पष्ट, गूढ़	intimated, implied ambiguous
ध्वस्त	वि·	नष्ट केलेला, उखडून टाकलेला	ध्वस्त, नष्ट	destroyed, demolished, ruined
ध्वंस	पुं·	नाश	नाश	destruction, ruin

न

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
न	अ·	नकारार्थी शब्द, नाही, नको	न, नहीं, मन	no, not, nor
नकटा	वि·	बसक्या नाकाचा	चिपटी/चपटी नाकवाला	of flat or squab nose
नकत	स्त्री·	'नक्त' पाहा	दे· 'नक्त'	vide 'नक्त'
नक (क्क)ल	स्त्री·	1. आहे तसे कागदावर उतरणे, हुबेहुब उतारा	नकल, प्रतिलिपि, कापी	copy, a transcript from the original
		2. अनुकरण	अनुकरण, अनुकृति	imitation, mimicry
		3. प्रत (पुस्तकाची)	नकल, प्रति	copy (of a book etc)
नकलणे	स·क्रि·	आहे तसे लिहिणे, उतरणे	नकल करना, प्रतिलिपि करना	to copy
नकलनवीस	पुं·	नकल करणारा कारकून	नकलची, नकलनवीस	a transcriber, a copyist
नकली	वि·	बनावट, कृत्रिम	नकली, बनावटी, कृत्रिम	counterfeit, fabricated
नकल्या	पुं·	नक्कल करून दाखविणारा नट	नक्काल, नक़ल करने वाला नट	a mimic
नक (-का) शा	पुं·	1. आराखडा	रेखाचित्र, नमूना, खाका	an outline, a plan, a sketch
		2. मानचित्र	नक्शा, मानचित्र	a map
नकशी, नक्षी	स्त्री·	कोरून काढलेली बेलबुट्टी	बेलबूटे	carved/sculptured work, engraving, embroidery

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नकसकाम	न·	नकशीकाम, कोरीवकाम	बेलबूटे/नक्काशी का काम	engraving, sculpturing, carving
नकळत	अ·	1. अजाणता, अज्ञानाने	अज्ञान से, अनजान में	unknowingly, with ignorance, unwittingly
		2. अप्रत्यक्षतः, पाठीमागे, परोक्ष	पीठ पीछे, अप्रत्यक्षतः, परोक्ष	behind one's back
नकार	पुं·	1. 'न' अक्षर	नकार, 'न' अक्षर	the alphabet 'न'
		2. असंमती, अस्वीकार, नाही म्हणणे	नकार, अस्वीकृति, इनकार	denying, refusing
नकार घंटा	स्त्री·	'काही नाही' अभाव सूचक खूण	अभावसूचक चिह्न	signal denoting dearth, absence
नकाराधिकार	पुं·	1. नकार देण्याचा अधिकार	निषेधाधिकार	veto
		2. नकार देण्याची क्रिया	इनकार करना, नकार देना	refusing, rejection
नकील	स्त्री·	उंट, अस्वल आदींच्या नाकात घातलेली कडी-नाथ	नकेल, ऊँट/भालू आदि के नाक में पहनायी जानेवाली कड़ी	the ring pierced in the nose of a camel or bear
नको	अ·	1. अनिच्छा दर्शविणारा शब्द (मला ते नको)	नहीं चाहिये	not wanted
		2. मनाई सूचक आज्ञार्थी शब्द (करू नको)	मत	a particle of prohibition, don't, no
नकोसा	वि·	1. न आवडणारा	नापसंद, अप्रिय	disliked, undesired
		2. कंटाळा आणणारा	उबालने वाला, उकतानेवाला	disgusting, loathing
नक्की	वि·	निश्चित, पक्का	निश्चित, पक्का	exact, fixed, settled, certain

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	अ·	निश्चितपणे, अवश्य, खात्रीपूर्वक	निश्चित रूप में, अवश्य, कतई तौर पर	certainly, in decided terms, determinedly
नक्त, नकत	न·	रोकड नाणे	नगद, नक़द रकम, सिक्के के रूप में धन	ready-money, cash
नक्त बाब	स्त्री·	रोकड पैशात भरला जाणारा सारा	नकदी लगान	tax or assessment in cash
नक्तव्रत	न·	फक्त रात्रीचे तारे बघून जेवण करण्याचे व्रत	नयंन व्रत	an observance prescribing only night eating
नक्राश्रू	पुं·ब·व·	(लाक्ष·) खोटे, दु:ख-अश्रु, ढोंगी रडूं	झूठ का रोना, कपटपूर्ण आँसू	crocodile tears, hypocritical grief
नख	न·	हाताच्या किंवा पायाच्या प्रत्येक बोटाचे टोक झाकणारे कवच	नख, नाखून	a nail of a finger or toe
नखतेल	न·	1. डांबर	अलकतरा, नेफ्ता	naphtha, inflammable oil distilled from coal etc., coal-tar
		2. टरपेल तेल	तारपीन	turpentine
नखभर	वि·	नखा एवढा, अतिशय कमी	नखभर, अत्यल्प, बहुत थोड़ा	very little
नखरा	पुं·	1. हावभाव, विलास चेष्टा	नखरा, विलास-चेष्टा, हावभाव	coquetry, prudery, flirting
		2. न काराचे ढोंग	दिखावटी इनकार	hypocritical/showy refusal
नखरेबाज़	वि·	नखरेकरणारा	नखरेबाज, नखरा करनेवाला	coquettish, prudish, airy

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नखशिखपर्यंत, नखशिखांत	अ·	पायाच्या नखापासून शेंडीपर्यंत, आपाद-मस्तक, सार्या शरीर भर	नखशिख, आपाद मस्तक, एड़ी से चोटी तक	from head to foot
नखसू	न·	नखे काढण्याचे हत्यार	नहरनी, हजामों का नाखून काटने का आला	an instrument for paring the nails
नखी	स्त्री·	1. सतार वाजवितांना बोटात अडकविण्याची तारेची कडी	मिज़राब	ring or wire which players of sitar wear in their forefinger
		2. लांब नख (वाघ - सिंहा सारखे)	पशु के अगले पाँव का लंबा नाखून	a claw
		3. जनावरांच्या खुरात होणारा एक रोग	पशुओं के खुर का एक रोग	hoof-disease
नग	पुं·	1. पर्वत	नग, पर्वत, पहाड़	a mountain
		2. डाग, वस्तु	वस्तु, अदद	an article
		3. अंगठीतला वगैर खडा	अँगूठी आदि में जड़ा हुआ बहुमूल्य पत्थर	a precious stone, a jewel in a ring etc.
		4. दागीना	गहना, अलंकार	an ornament
नगद	स्त्री·	'नक्त' पाहा	दे· 'नक्त'	vide 'नक्त'
नगदी कारकून	पुं·	रोकड संभाळणारा कारकून	रोकड़िया, रोकड़ रखनेवाला मुनीम	a cashier
नगर	न·	शहर	नहर, शहर	a city, a town
नगर निगम	पुं·	महानगर पालिका	नगर निगम	minicipal corporation
नगर पालिका	स्त्री·	शहराची साफसफाई इ· सुव्यवस्था ठेवणारी नागरिकांची संसद	नगरपालिका, नगर सभा	a municipality

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नगर पिता		नगर पालिकेच्या संसदेचा सभासद	नगरपार्षद, नगरपालिका का सदस्य	a corporator, a member of a municipality
नगरभवानी	स्त्री·	वेश्या	नगरनारी, वेश्या	a harlot
नगर रचना	स्त्री·	शहराची आखणी	नगर-आयोजन	planning of the city
नगर शेठ	पुं·	शेरीफ	श्रेष्ठी, सेठ	the sheriff
नगराध्यक्ष	पुं·	नगर पालिकेचा अध्यक्ष	नगराधिप, नगर पालिका का प्रमुख	president of a municipality
नगारखाना	पुं·	नगारे इ· ठेवण्याची आणि वाजविण्याचे ठिकाण	नक्कारखाना, नौबतखाना	a place where drums etc. are kept and played
नगारा	पुं·	एक भलेमोठे चर्मवाद्य	नक्कारा, नगाड़ा	a big kettle-drum
नगीना	पुं·	रत्न	नगीना, रत्न, मणि	a jewel
नंगा	वि·	1. नागवा (-डा), उघडा	नंगा, नग्न, खुले बदन	naked
		2. (लाक्ष·) निसंग, लाज गुंडाळुन ठेवलेला	निर्लज्ज, बेशरम	shameless, profligate
		3. कंगाल, निर्धन	निर्धन, कंगाल	destitute, penniless
नंगानाच	पुं·	निर्लज्जपणाचे वर्तन, -थैमान	निर्लज्जता का बर्ताव	shameless/lewd behaviour
नज़र	स्त्री·	1. दृष्टी	नज़र, निगाह, दृष्टि	sight, seeing, vision
		2. देखरेख	ध्यान, सावधानी	watch, superintendence

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. कृपादृष्टी, मेहरबानी	कृपादृष्टि, कृपा	favourable look, regard
		4. दृष्ट, वाईट दृष्टि	बुरी नज़र, कुदृष्टि	evil eye
नज़र कैद	स्त्री·	बंधनयुक्त हालचालीत ठेवण्याची शिक्षा	नज़रबंदी, हिरासत	confinement under surveillance
नज़र चूक	स्त्री·	अजाणता घडलेली चूक	अनजान में हुई गलती, दृष्टिदोष	mistake made through in-advertence, error of sight
नज़रबंदी	स्त्री·	1. नजरेची फसवणूक करण्याचा खेळ, जादूगिरी	जादू, दृष्टिभ्रम करने का खेल	conjuring, jugglery
		2. 'नज़रकैद' पाहा	दे· 'नज़र कैद'	vide 'नज़र कैद'
नज़रबाज़	पुं·	चाणाक्ष-बारीक दृष्टीने नजर ठेवणारा हेर, टेहळ्या	जासूस	a spy, a scout
नज़राणा	पुं·	भेट, उपहार	नज़राना, उपहार, भेंट में दी जानेवाली वस्तु	a present
नज़रा नज़र	स्त्री·	एकमेकांच्या डोळ्यांची भेट, दृष्टादृष्ट	देखादेखी, चार आँखें होना	a mutual sight, meeting of mutual eyes
न ज़ाणो	अ·	कुणास ठाऊक, कदाचित	कौन कह सकता है, संभवत:	perhaps
नजीक	अ·	जवळ, निकट	नजदीक, पास, निकट	near, nigh, close
नट	पुं·	1. अभिनेता, नाटकात काम करणारा कलावंत	नट, अभिनेता, अदाकार	an actor

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. डोंबारी, कोल्हाटी, बहुरूपी	नट, मदारी, तरह - तरह की कसरतें या खेल तमाशे आदि दिखाकर निर्वाह करने वाला	a tumbler, an acrobat, a masker
नटणे	अ·क्रि·	1. सजणे 2. वेष घेणे	सजना, बनाव सिंगार करना वेश भरना, रूप लेना	to bedeck to act, to perform, to assume a dramatic dress
नटविणे	स·क्रि·	सजविणे, शोभा आणणे, सुशोभित करणे	सजाना, शोभायुक्त करना	to adorn, to trick out finely
नटवी	वि· स्त्री·	साज़शृंगार करणारी, नखरेबाज (स्त्री)	बनाव सिंगार करनेवाली, नखरेबाज़ (औरत)	(a woman) of airs and affectation, strut and swell
नटवेपणा	पुं·	नखरेबाजी, नटण्याथटण्याची आवड किंवा सवय	सजने -सँवरने की आदत या रुचि, नखरेबाजी	beauishness, foppery, affectation, airs
नट्टा पट्टा	पुं·	साजशृंगार, नखरेबाज पोशाख इ·	बनाव सिंगार, सजधज	bedecking with fineries
नटी	स्त्री·	नाटकात काम करणारी स्त्री, अभिनेत्री	नटी, अभिनेत्री	an actress
नड	स्त्री·	अडचण, गरज	ज़रूरत, आवश्यकता, हाजत, गरज़	difficulty, want, need, exigency
नडगी (स्त्री·), नडगे (न·)		गुडघ्या पासून टाचेपर्यंतचे हाड	घुटने से एड़ी तक की हड्डी, नली	the shank, the shin-bone, the tibia
नडघे	न·	तबल्याचे खोड	तबले का भाँडा	case of a tabor or तबला

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नडणे	अ·क्रि·	1. अडणे, तटून राहणे	अड़ना, अटकना	to be posed, nonplussed
		2. गरजेत फसणे, अडचणीत पडणे	गरज/अड़चन में फँसना	to go hard, to hitch, to catch on an obstacle
नडविणे	स·क्रि·	अडवून धरणे, अडचणीत टाकणे	मुसीबत में डालना, अड़ंगा डालना	to drive into a corner, to drive into a difficult position
नणंद	स·क्रि	नवर्याची बहीण	ननद (-नंद)	husband's sister
नत द्रष्ट	वि·	1. अतिशय चिक्कू - कंजूष	बड़ा कंजूस, मक्खीचूस	very miserly, stingy
		2. अत्यंत दुष्ट	दुष्ट, बदमाश	very wicked
नत्र	पुं·	एक जीवनावश्यक वायु	नायट्रोजन	nitrogen
नथ	स्त्री·	स्त्रियांच्या नाकातला मोत्यांचा अलंकार	नथ	a nose-jewel, nose-ring studded with pearls
नथणी, नथिनी	स्त्री·	दोरीची वेसण	नथनी, नकेल	string pierced in the nose of a bullock, a bear
नदी	स्त्री·	पाण्याचा मोठा वाहता प्रवाह	नदी, दरिया	a river
नंतर	अ·	1. मागाहून, मागून	अनंतर, पश्चात, बाद में, फिर	afterwards
		2. (शब्दयोगी प्रयोग) -च्या मागून	के बाद, के अनंतर	after

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नंदादीप	पुं·	अखंड तेवणारा दिवा	अखंड दीप	an incessantly burning light (before an idol)
नंदीबैल	पुं·	1. शिकवून ठेवलेला आणि सजवून फिरविला जाणारा बैराग्यांचा बैल	नंदी, नांदिया	a bull trained to obey hints and led from door to door
		2. (व्यंग) निर्बुद्ध माणुस	बुद्धू आदमी	a blockhead, a dolt
नन्ना	पुं·	नकार	इनकार, नकार	refusal
नपुंसक	वि·	ना पुरुष ना स्त्री असा षंढ	नपुंसक	impotent
	पुं·	हिजडा, षंढ मनुष्य	हिजड़ा	an impotent person
नपुंसक लिंग	न·	पुल्लिंग - स्त्रीलिंगा खेरीज तिसरे लिंग	नपुसंक लिंग	neuter gender
नपेक्षा	अ·	नहून, नाही पेक्षा	नहीं तो, अन्यथा, वरना	if not, in the second place
नफा	पुं·	लाभ, फायदा, प्राप्ती	नफा, फायदा, लाभ, प्राप्ति	gain, profit, income
नफेबाज़	वि·	फाजील नफा काढणारा	मुनाफाखोर, अनुचित लाभ उठानेवाला	profiteer
नफेबाजी	स्त्री·	फाजील गैरवाज़वी नफा काढणे	मुनाफाखोरी	profiteering
नबाब	पुं·	1. जहागिरदार, सरदार	नवाब, जागीरदार	nobleman
		2. धनवान - मातब्बर मनुष्य	धनी आदमी	a wealthy person

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नभोवाणी	स्त्री·	आकाशवाणी, रेडियो	नभोवाणी, आकाशवाणी, रेडियो	radio
नम	पुं·	ढाळ, उतार	ढाल, उतार, ढलान	slope, descent
नमणे	अ·क्रि·	1. वाकणे, झुकणे	नवना, झुकना	to bend
		2. नम्र होणे	नम्र होना	to bow(to), to pay obeisance
		3. शरण जाणे, हार मानणे	हार मानना	to succumb, to yield, to submit
नमदा	पुं·	लोकर ठोकून दाबून बनविलेले आसन -गालिचा	नमदा, जमाया हुआ ऊनी आसन	a coarse stuffed woollen carpet
नमन	न·	1. नमस्कार, प्रणाम	नमन, नमस्कार, प्रणाम	bowing, salutation
		2. काव्याच्या प्रारंभी देवतेला उद्देशून केलेले स्तवन इ·	काव्य के प्रारंभ में किसी देवता का किया हुआ स्तवन आदि	homage to a deity at the commencement of a poem
नमविणे	स·क्रि·	1. वाकायला लावणे	झुकाना	to make to bend
		2. प्रणाम करायला लावणे	प्रणाम कराना	to make to bow or salute
		3. शरण आणणे, हार देणे	वश में लाना, हरा देना	to bring to knees, to humble
नमस्कार	पुं·	'नमन (1)' पाहा	दे· 'नमन (1)'	vide 'नमन (1)'
नमुना	पुं·	1. वानगी, वस्तूची ओळख करून देणारा अंश	नमूना, बानगी	a sample, a specimen
		2. कित्ता, आदर्श, अनुकरण, उदाहरण	आदर्श, अनुकरणीय, उदाहरण	ideal, instance

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय·
		3. प्रकार, जात	प्रकार, किस्म	kind
		4. आराखडा, नकाशा, ढाचा	नक्शा, खाका, ढाँचा	a pattern, a model
नमुनेदार	वि·	आदर्श, अनुकरणीय, उत्कृष्ट	उत्कृष्ट, आदर्श, अनुकरणीय	ideal, worth following or copying
नमूद	वि·	नोंदलेला	दर्ज, लिखा हुआ	entered, recorded
नंबर	पुं·	क्रमांक, अनुक्रम	क्रमांक, अनुक्रम	serial number
नय	पुं·	1. नीतिन्यायशास्त्र	नीतिशास्त्र	ethics
		2. राजनीती	राजनीति	polity
		3. राज्यकारभार	राज्य व्यवहार	government
		4. सन्मार्ग, नैतिकता	नैतिकता, सन्मार्ग	moral conduct
नये	क्रि·	क्रियेचा नकारार्थी विध्यर्थ दर्शविणारा शब्द ('बोलू नये')	(अमुक क्रिया) न की जाय	a particle denoting advice or precept not to do a particular act
नर	पुं·	1. मनुष्य जात	मानव जाति	mankind, a human being
		2. पुरुष लिंगी, प्राणी	पुल्लिग प्राणि	a male
		3. जोडवस्तू मध्ये किंचित् मोठी-भारी आत शिरणारी अशी वस्तू	जोड़े में से बड़ा, भारी/अंदर बैठने वाला पदार्थ	the larger/stronger/ penetrating one of any pair or couple
नरसिंह	पुं·	1. नरकेसरी, महापराक्रमी, महाशक्तिशाली पुरुष	नरसिंह, महान पराक्रमी, बलसंपन्न पुरुष	a lion among men

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. विष्णूचा चौथा भयानक अवतार	विष्णु का चौथा भयानक भवतार	the fourth incarnation of Lord Vishnu that was very fierce
नरसिंहवतार	पुं·	(लाक्ष·) भयानक रुप	भयानक आकार	fierce appearance
नरक	पुं·	1. पापीजीवाला मेल्यानंतर यातना देणारी गती	नरक, जहन्नुम	hell
		2. विष्ठेची- मैल्याची खाण	विष्ठा/मैल का गर्त	a pit filled with ordure or filth
नरकचतुर्दशी	स्त्री·	दिवाळीची चतुर्दशी	दीवाली की चतुर्दशी	the fourteenth dark day of Ashwin
नर (-रो) टी	स्त्री·	नारळाच्या कवचीचा अर्धा भाग	नारियल की खोपड़ी	the hollowed half of cocoa-nut
नरडी(स्त्री·),नरडे	न·	गळा	गला	the throat, the gullet
नरम	वि·	1. मऊ	नर्म, मुलायम	soft
		2. सौम्य प्रकृतीचा, सात्विक वृत्तिचा	सौम्य, सात्त्विक, धीमा, ठंडा	gentle, mild
		3. कोमट (पाणी इ·)	कुनकुना	lukewarm (lit. and fig.)
नरमणे	अ·क्रि·	1. सौम्य होणे, शांत होणे	धीमा/ठंडा पड़ना, शांत होना	to become mild
		2. मऊ होणे	नर्म/मुलायम होना	to be soft
नरमाई	स्त्री·	1. मऊपणा	नर्मी, नरमी	softness
		2. सौम्यपणा	सौम्यता, कोमलता	mildness, gentleness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नरसाळे, नसरळे	न·	नाळ्के	चोंगी, कीप	a funnel
नराणी	स्त्री·	'नखसू' पाहा	दे· 'नखसू'	vide 'नखसू'
नरांडी	स्त्री·	पाणी काढून लावण्यासाठी काढलेला पाट, नाला	नाली, छोटी नहर, नाला	a channel or a sewer
नलगे	अ·	'करावे लागत नाही' 'नको' या अर्थीशब्द प्रयोग	नहीं चाहिये, जरूरत नहीं	not necessary, not needed
नलिका कूप	पुं·	जमिनीच्या आतून पाणी वर काढण्यासाठी केलेली नळयुक्त पंपाची योजना	नलकूप	a tube-well
नवकीर्द	स्त्री·	पहिल्या प्रथम केलेली जमिनीची लागवड	पहली बार की गयी बोआई	cultivation of a land for the first time
नवकोट नारायण	पुं·	लाखोपती, लक्षाधीश, करोडपती	करोड़पति	a multi-millionaire
नवखा	वि·	1. अजून ओळख न झालेला, अपरिचित 2. नवशिका, अजाण	नया, अपरिचित नौसिखुआ, अनजान	unacquainted, un-familiar novice, tyro, a beginner
नवजवान	पुं·	अगदी तरुण मनुष्य, नुकता वयात आलेला तरुण	नौजवान, चढ़ती जवानी का युवक	a youth
नवज्वर	पुं·	नऊ दिवसांच्या मुदतीचा गंभीर ताप	नौ दिनों की अवधि का बहुत गंभीर बुखार	a type of serious fever continuing for nine days
नवट	वि·	1. अगदी नवीन	बिलकुल नया	very new

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. नुकतेच कापलेले (लाकूड)	अभी अभी काटी हुई (लकड़ी)	just hewn
नवती	स्त्री·	1. भरज्वानी, तारुण्याचा भर	नयी/चढ़ती जवानी, नवयौवन	prime of youth
		2. नवा बहार, नव्या पालवीचा प्रारंभ	नव बहार, वसंत ऋतु में कोंपल फूटना	sprouting of plants at the spring-time
नवथर	वि·	आधुनिक, नव्या काळाचा	नया, आधुनिक	recent, late
नवनीत	न·	लोणी	मक्खन	butter
नवयुग	न·	नवीनकाळ	नवयुग, नया काल	new age
नवयुवक	पुं·	'नवजवान' पाहा	दे· 'नवजवान'	vide 'नवजवान'
नवरा	पुं·	1. लग्नाला उभा राहिलेला वर	दूल्हा	a bridegroom
		2. पती	पति	a husband
नवरात्र	न·	नऊ दिवस चालणारा देवी (लक्ष्मी) चा उत्सव (आश्विनातील)	नवरात्र, देवी दुर्गा का नौ दिनों तक चलता समारोह (आश्विन के दिनों में)	nine-days celebration of the worship of the goddess दुर्गा
नवरी	स्त्री·	लग्नाला उभी राहिलेली वधू	दुल्हन	a bride
नवरोज	पुं·	पारशांची वर्ष प्रतिपदा	पारसियों की वर्ष प्रतिपदा का दिन	the first day of the Parsi year
नवल	न·	1. आश्चर्य	आश्चर्य, अचरज, ताज्जुब	wonder, marvel
		2. आश्चर्यजनक - अद्‌भुत गोष्ट	अजीब, /अद्‌भुत बात	a wondrous event

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नवलकथा	स्त्री·	1. अद्‌भुतता असणारी गोष्ट	अद्‌भुततायुक्त कथा या कहानी	a story or narration full of wondrous events
		2. कांदबरी	उपन्यास	a novel
नवलपरी	स्त्री·	अद्‌भुत गोष्ट किंवा घटना	अद्‌भुत कथा या प्रसंग	a novel story or occurrence
नवलविशेष	न·	काही नवीन सांगण्याजोगे वर्तमान	कोई खास बात, विशेष घटना	any particular news
नवलाई	स्त्री·	1. आश्चर्यकारक गोष्ट 2. नवीन गोष्ट	अपूर्व/अजीब बात नयी बात	a wonderful thing a new thing
नवशा	वि·	नवस करणारा	मनौती माननेवाला	one who takes vow and prays a deity for something
नवशिका	वि·	नवीन, शिकाऊ	नौसिख, नौसिखिया	that has first entered or begun to learn
नवस	पुं·	अमुक इच्छा पुरी करावी म्हणून देवाजवळ मागणे व त्यासाठी उपवास करणे (व्रत)	मन्नत, मानता, मनौती	vow and prayer (to a deity to get some wish fulfilled)
नवससायास	पुं·	(लाक्ष·) व्रतवैकल्याचे कष्ट	व्रत/उपवास आदि का कष्ट	toil and trouble
नवसागर	पुं·	एकक्षार (धातु गाळण्याकरिता उपयोगात येणारा)	नौसादर	ammonium chloride

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नवा	वि·पुं·	1. नवीन, नुकताच बनलेला -निर्माण झालेला	नया, नवीन, नूतन	new
		2. न वापरलेला, कोरा	उपयोग/इस्तेमाल न किया हुआ	unused
नवाई	स्त्री·	1. नवेपणा	नयापन, नवीनता	newness
		2. अपूर्वता	अपूर्वता	uncommonness
नवाजणे	स·क्रि·	'नावाज़णे' पाहा	दे· 'नवाजणे'	vide 'नवाजणे'
नवान्न	न·	घरात नवे आलेले धान्य	घर में आया हुआ नया अनाज	new corn or grain (of the year)
नवार	स्त्री·	रुंद फीत, खाटे करिता विणलेली पट्टी	निवार, चौड़ा फीता	a coarse and broad tape
नवा (-व्हा) ळी	स्त्री·	1. तारुण्याचा ऐन भर, भरज्वानी	नवयौवन, नयी जवानी	prime of youth
		2. तारुण्याची कांती, -तेज	यौवन की कांति, नवरंग	lustre or bloom of youth
		3. नवेपणा	नवीनता, नयापन	newness
		4. हंगामातील धान्याचा किंवा फळांचा पहिला बहर	मौसम की अनाज या फलों की पहली बहार	the first corn or fruits of the season
		5. गोडी, माधुरी, माधुर्य	माधुरी, मधुरता, मिठास	sweetness
		6. नवल, चमत्कारी	अपूर्वता, अजीब/अद्भुत बात	wonder
नवीन	वि·	1. नवा	नया	new
		2. अपूर्व	अपूर्व	uncommon

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नवेजुने	न·	1. विशेष वार्ता, -समाचार 2. जुने घेऊन नवे घेण्याचा सौदा	विशेष समाचार पुरानी चीज़ देकर नयी लेने का व्यवहार	news transaction by exchanging old things for new ones
नव्याने	अ·	1. फिरून पहिल्यापासून, पुनः 2. पहिल्याने, प्रथम	नये सिरे से, फिर से, पुनः पहली बार	again from the beginning for the first time, newly
नव्हे	क्रि·	नाही	नहीं, नहीं है	is not
नशा	स्त्री·	1. धुंदी, कैफ 2. मादक द्रव्य वा पेय	नशा, कैफ़, मस्ती मादक द्रव्य या पेय	intoxication intoxicating drug or drink
नशाखोर	न·	मादक द्रव्याचा वा पेयाचा व्यसनी	नशाखोर	one addicted to intoxicating drug or drink
नशीब	न·	दैव, भाग्य	नसीब, तक़दीर, किस्मत, भाग्य, दैव	fate, destiny, luck
नश्वर	वि·	नाश पावणारा, न टिकणारा	नश्वर, नष्ट होनेवाला, न टिकनेवाला	perishable, transitory
नष्ट	वि·	1. नाश पावलेला, उध्वस्त 2. दुष्ट, खोडसाळ	नष्ट, बरबाद दुष्ट, बदमाश	lost, ruined, destroyed vile, mischievous
नष्टचर्य	न·	दुर्दैव, दुर्भाग्य, अभागीपण	दुर्भाग्य, बदकिस्मती, कमबख्ती	misfortune, adverse fortune

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नष्टांश	पुं·	अपत्यहीनता, वंशाला वारस नसल्याची स्थिती, निर्वंशपणा	निर्वंश, वंशहीन स्थिति, संतानहीनता	issuelessness, the state of being heirless
नस	स्त्री·	1. नाडी, रक्तवाहिनी नलिका	नस, रग	vein, nerve
		2. (लाक्ष·) मर्मस्थान	मर्मस्थान	a mortal spot
नसणे	अ·क्रि·	'असणे' च्या विरुद्ध क्रियापद	न होना	not to be
नसता	वि·	1. 1. नसलेला, अस्तित्वात नाही असा	जो न हो, अविद्यमान	not existing
		2. फुकटचा, निरर्थक	अनावश्यक, ग़ैरजरूरी	unwarranted, uncalled for
नसल	स्त्री·	अवलाद, वंश, कुळ, जात	नस्ल, वंश, कुल, जाति	breed, race, family, strain
नस्तर	न·	चीरफाड करण्याचा चाकू	नश्तर, छुरे जैसा चीरफाड़ करने का आला	a lancet, pointed and two-edged surgical instrument
नहर	पुं·	पाट, कालवा	नहर, नाला	a channel, an aqueduct
नहाण, न्हाण	न·	1. स्त्रीला होणारा पहला रजस्राव	प्रथम रजोदर्शन	first appearing of the menses
		2. अंघोळ, स्नान	स्नान, नहाना	ablution
नहिला	पुं·	नऊ ठिपक्यांचा पत्ता	नहला, नौ बूटियों वाला ताश का पत्ता	the nine at cards

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नटून	अ·	'न पेक्षा' पाहा	दे· 'न पेक्षा'	vide 'न पेक्षा'
नळ	पुं·	1. नळी	नल, नली	a pipe
		2. मोठ्या आतड्याचा वरचा भाग	बृहदंत्र का ऊपरी भाग	the ascending portion of the colon
नळकांडे, नळकुटे	न·	बांबूचा पोकळ व एका बाजूस बंद असा तुकडा	चोंगी, चोंगा	a tube, a joint of bamboo
नळवायू, -वात	पुं·	मोठ्या आतड्यात साठलेला वायू	बृहदंत्र में भरा हुआ वात	flatulent colon
नळा	पुं·	1. खापराचा मोठा नळ 2. एक दारूकाम	गोल खपड़ा एक प्रकार की आतिशबाज़ी	a pantile a kind of firework
नळी	स्त्री·	1. बारीक तोंडाचा नळ 2. बंदुकीचा गोळी बाहेर पडण्याचा भाग	नली बंदूक की नली	a pipe, a tube a gun-barrel
नक्षत्र	न·	1. तारा 2. चंद्राच्या मार्गातील तारांच्या विशिष्ट 27 पुंजक्या पैकी प्रत्येक	नक्षत्र, तारा, सितारा नक्षत्र माला के सत्ताईस नक्षत्रों में से हरेक	a star an asterism in the moon's path
नक्षत्रमाला	स्त्री·	सत्तावीस नक्षत्रांचा समूह	नक्षत्रमाला, सत्ताईस नक्षत्रों का समूह या विस्तार	a constellation of twenty seven asterisms
नक्षा	पुं·	तोरा, घमेंड, ऐट, गर्व	गरूर, घमंड, गर्व, ऐंठ	arrogance, pride
नक्षी	स्त्री·	'नकशी' पाहा	दे· 'नकशी'	vide 'नकशी'
ना	पुं·	नकार	ना, इनकार	refusal

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	अ·	हे ही नाही आणि तेही नाही असे दर्शविणारे अव्यय	'न' इधर न 'उधर' का सूचक अव्यय	nor
नाइलाज	पुं·	निरुपाय, असहायपणा	विवशता, मजबूरी	helplessness
नाइलाजास्तव	अ·	नाइलाज, निरुपाय म्हणून	मजबूरन, लाचारी से	helplessly
नाईक	पुं·	शिपायांच्या किंवा मजुरांच्या एका गटाचा प्रमुख	जमादार किंवा नायक	a headman of a body of labourers or of policemen or soldiers
नाउमेद	वि·	निराश, निरुत्साही	नाउम्मेद, निराश, निरुत्साह	hopeless, despondent
नाक	न·	1. श्वास घेणारे सोडणारे इंद्रिय, नासिका	नाक, नासिका	the nose
		2. सुईचे नेडे - भोक	नाका, सूई का छेद	the eye of a needle
		3. ठसठशीत प्रमुख भाग ('दिल्ली हे देशाचे नाक 'आहे')	प्रधान/महत्त्वपूर्ण आगे आया हुआ भाग	prominent part (of a thing, of a country)
		4. अब्रू, इज्ज़त, प्रतिष्ठा	प्रतिष्ठा, इज्ज़त, मान	reputation
		5. दाण्याच्या टोकाचा अंकुर फुटणारा भाग	अनाज आदि का अंकुर फूटनेवाला भाग	the spot where a grain etc. germinates
नाकधुरी	स्त्री·	नाक घासणे, गयावया करणे	नाक घिसनी, गिड़गिड़ाहट	abject entreaty
नाकपुडी	स्त्री·	नाकाचे एक भोक	नथ (-थु) ना,	a nostril
नाकबुली	स्त्री·	अमान्यता, कबूल- मान्य न करणे	अस्वीकार, इनकार	refusal, denial
नाकर्तेपणा	पुं·	1. निष्क्रियता, सुस्ती, कर्तव्य शुन्यता	निष्क्रियता, अकर्मण्यता	inactivity, laziness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. कर्तुत्वाचा अभाव	पुरुषार्थ का अभाव	incompetency, incapability
नाका (पुं·), नाके (न·)		1. चव्हाट्यावरची कोपर्याची जागा	नाका, नुक्कड़, निकला हुआ कोना	a point where two or more roads meet
		2. ज़कातीचे ठाणे	चुंगीघर	a custom-station
		3. पोलिसचौकी	चौकी	a police-station
नाकाड	न·	1. नाकाचा शेंडा	नाक का अग्र/नोक	end of the nose
		2. फताडे नाक	चपड़ा / बेढंगा नाक	large, ugly nose
		3. भूशिर	अंतरीप, रास	a cape
		4. डोंगराचा पुढे आलेला भाग	पहाड़ का आगे की ओर निकला हुआ अंग	projecting part of a hill
नाकारणे	स·क्रि·	1. ना कबूल करणे	इनकार करना, अस्वीकार करना	to refuse, to deny
		2. परवानगी न देणे, नामंज़ूर करणे	नामंज़ूर करना	to disallow, to decline, to reject
नार्किदसार	वि·	नापीक, लागवडीस अयोग्य	ऊसर, बंजर, पड़ती	inarable, incapable of cultivation
नाकेदार	पुं·	जकात कारकून	नाकेदार, टोल वसूल करनेवाला कर्मचारी	a toll-gatherer
नाकेबंदी	स्त्री·	प्रवेशबंदी नाक्याची अडवणूक, अडवणूक प्रतिबंध	नाकाबंदी, नाके पर पहरा बैठना, अवरोध	blocking or stopping of entrance into city etc.
नाकेल	वि·	लांब आदि सरळ नाकाचा	उभरी हुई और सरल नाकवाला	having a long and straight nose
नाखवा, नाखुदा	पुं·	1. जहाजावरील मुख्य कप्तान, तांडेल	जहाज का कप्तान	captain of a ship

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. नावाडी, नाविक	नाविक, मल्लाह	a sailor
नाखुष	वि·	अप्रसन्न, नाराज़, रुष्ट	नाखुश, नाराज़, कष्ट	displeased
नाग	पुं·	1. फडा असणारा सर्प	नाग, फनवाला सर्प	a cobra
		2. हत्ती	हाथी	an elephant
		3. पूर्व भारतातील एक प्राचीन जमात	पूर्व भारत की प्राचीन जाति	the Nâgas
नागकेशर	न·	एक झाड ज्याच्या कळ्या सुगंधी मसाल्यात वापरतात	नागकेशर	cassia buds
नागचाफा	पुं·	पिवळा चाफा	नाग चंपा	a flower tree-Alpinia nutans
नागझरी	स्त्री·	1. घाणपाण्याचे गटार	गंदे पानी की नाली	a gutter (for carrying drain water)
		2. लहान नाला	छोटा नाला	a small stream
नागडा	वि·	नागवा, नग्न	नग्न, नंगा	naked
नागपंचमी	स्त्री·	श्रावण शुल्क पंचमी (नाग देवतेची पूजा करण्याचा दिवस)	नागपंचमी	the fifth day of the first fortnight of श्रावण
नागफडे	न·	एक जातीचे कांटेरी झुडुप ज्याची पाने जाड मोठी व नागफणी सारखी असतात	नागफनी	a species of cactus
नागबंद	पुं·	1. नागाच्या तोंडाचा कमर पट्टा	नाग के मुँहवाला कमरबंद	a belt of the waist having its front like the head of a cobra

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. स्त्रियांच्या दंडातील एक दागिना	स्त्रियों की भुजा का एक अलंकार	a kind of bracelet
नागमोडी	वि·	नागाच्या वेड्यावाकड्या वळणाचा (रस्ता अक्षर, इ·)	सर्पिल, मोड़दार, चक्करदार	zigzag, serpentine
		1. शहरी, शहरासंबंधीचा	नागर, शहरी	urban, relating to a city
		2. सुसंस्कृत, सभ्य, शिष्ट	सुसंस्कृत, सभ्य,शिष्ट	cultured, well-educated
		3. तुषार, चतुर	होशियार, चतुर	clever, sharp
नागर	पुं·	गुजराती ब्राह्मणांची एक पोटजात	गुजराती ब्राह्मणों की एक उपजाति	a sub-caste of Gujarati Brahmins
नागरमोथा	पुं·	एक सुगंधी गवताचा प्रकार	नागरमोथा, एक प्रकार की सुगंधित घास	a sweet-smelling grass
नागरिक	पुं·	1. नगराचा रहिवासी	नागरिक, नगर का निवासी/व्यक्ति	a citizen
		2. मतदानाचा हक्क असणारी व्यक्ति	मताधिकारवाला व्यक्ति	an individual having franchise
नागरी	स्त्री·	देवनागरी लिपी	देवनागरी लिपी	the Devanagari script
	वि·	नगरविषयक	नगरविषयक	urban, relating to a city
नागली	स्त्री·	नाचणी	रागी	the grain 'रागी '
नागवण (-णूक)	स्त्री·	1. फसून झालेली लुबाडणूक, -लूट	लूट खसोट, लूटपाट	plundering, fleecing, spoiling

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. फसवणूक	फँसाव, फ़रेब, धोखाखाना	deceipt
नागवा	वि·	'नागडा' पाहा	दे· 'नागडा'	vide 'नागडा'
नागविणे	स·क्रि·	1. नागवे करणे	नंगा करना	to make naked
		2. लुबाडणे, लुटणे	सब कुछ छीन लेना, लूट खसोट करना	to plunder, to spoil, to fleece
		3. फसविणे	धोखा देना	to cheat, to deceive
नागीण	स्त्री·	नागाची मादी	नाग की मादा	female cobra
नांगर	पुं·	1. ज़मीन नांगरण्याचे अवज़ार, फाळ	हल	a plough
		2. गलबत स्थिर राहण्याकरिता समुद्रात टाकतात ती भारी वस्तू	लंगर	an anchor
नांगरट	स्त्री·	नांगरण्याचे काम	हल चलाने का काम	ploughing
नांगरणे	स·क्रि·	1. नांगराने जमीन लागवडीसाठी उखडणे	जोतना, हल चलाना	to plough
		2. गलबत स्थिर करणे-थांबविणे	लंगर डालना, जहाज़ स्थिर करना	to anchor, to bring to anchor
नांगा (पुं·), नांगी	स्त्री·	1. विंचू, मधमाशी इ· चा दंश करणारा अवयव	डंक	the sting of a scorpion, bee etc.
		2. नुकताच फुटलेला अंकुर, कोंभ	अंकुर, अँखुआ	a tender, an unexpanded sprout
		3. खेकड्याचा आकडा	केकड़े का चँगुल	the claw of a lobster
नाच	पुं·	नृत्य, नर्तन, तालबद्ध अंगविक्षेप	नाच, नृत्य, नर्तन	dance, dancing

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नाचकण	न·	1. लहान हत्याराचा संच	छोटे औज़ारों का गुच्छा (जिसमें नहरनी आदि रहते हैं)	a set of small instruments like nail cutter etc.
		2. काटा उपटण्याचे हत्यार	काँटा निकालने का साधन	a pricker, a bradawl
नाचक्की	स्त्री·	बेअब्रू, अप्रतिष्ठा, मानहानी, बदनामी	अप्रतिष्ठा, बदनामी, मानहानि	disgrace, debasement
नाचणा (पुं·) नाचणी	स्त्री·	'नागली' पाहा	दे· 'नागली'	vide 'नागली'
नाचणे	अ·क्रि·	1. तालबद्ध अंगविक्षेप करणे	नाचना	to dance
		2. आनंदातिशयाने उड्या मारणे -हातपाय हलविणे	उछलना - कूदना	to skip and caper about in joy
नाचरा	वि·	1. चाळे करणारा, चंचल	शोख, चंचल	frisky, fidgety
		2. पुढे पुढे करणारा, लुबरा	ख़ुशामदी, चापलूस	officious, importunate in offering service
नाचरेपणा	पुं·	1. चंचलपणा, अस्थिरता	चंचलता, अस्थिरता	fidgetiness
		2. लुबरेपणा, पुढे पुढे करणे	खुशामद, चापलूसी	officiousness
नाचवानाचव	स्त्री·	एक सारखी हालवाहालव, अस्थिरपणा	बार-बार एक जगह से दूसरी जगह ले जाना, अस्थिरता	frequent moving or making to move about
नाचविणे	स·क्रि·	1. नाचायला लावणे	नचाना	to make to dance
		2. एक सारखे-इकडूनतिकडे तिकडून इकडे हलायला लावणे	इधर से उधर घुमाना, फेरना	to make to move about

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नाच्या, -पोर्या	पुं·	तमाशातला सोंगाड्या, मुख्य कलावंतिणी पुढे नाचणारा पुरुष	तमाशा/लोकनाट्य में नर्तकी के सामने नाचनेवाला लौंडा	(in Tamasha) a young male dancing in front of the dancer girl
नाज़ूक	वि·	1. कोमल, सुकुमार	नाजुक, कोमल, सुकुमार	tender, delicate
		2. मऊ	मृदु, नर्म, मुलायम	soft
		3. अतिशय पातळ - तलम - बारीक	महीन, बारीक	thin, fine
		4. तकलुपी, दिखाऊ, हलका	नकली, बनावटी, हल्का, बहुत जल्द टूटने वाला	apt to break, breakable, brittle, unsound
		5. अशक्त, दुबळ्या प्रकृतीचा	दुबला पतला, कमज़ोर	weak, feeble
नाझर	पुं·	दिवाणी न्यायालयाचा एक अधिकारी	नाज़िर, दीवानी अदालत का एक अधिकारी	an officer of the civil court
नाट	पुं·	1. अपशकुन, दुश्चिह्न	असगुन, बदशगुनी	an ill omen, an evil fortune
		2. अशुभ, अमंगल	अशुभ, अमंगल	unpropitiousness, unluckiness
		3. डाग, कलंक	दाग, कलंक	a blot, a stain
	वि·	1. दिवाळखोर, धुळीस मिळालेला	दिवालिया, सर्वथा बरबाद हुआ	bankrupt, ruined
		2. बेपत्ता, परागंदा	फ़रार, लापता	absconded, utterly extinct
नाटक	न·	1. वेषभूषा करून केलेला खेळ	नाटक	dramatic performance
		2. (लाक्ष·) ढोंग, सोंग	ढोंग, ढकोसला, स्वाँग	sham, pretence, feint

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नाटकगृह	न·	नाटके करण्याचे स्थान, नाट्यमंदिर	नाट्यशाला, नाट्यमंदिर	a theatre
नाटकशाळा	स्त्री·	1. रंगमहाल	रंगमहल, प्रमोदभवन, भोगविलास का स्थान	private opartments for relaxation and enjoyment
		2. रखेली किंवा रखेल्या	रखेली या रखेलियाँ	a keep, a concubine or concubines collectively
नाटकी (क्या)	वि·	1. नाटकात काम करणारा 2. ढोंगी 3. दिखाऊ 4. नाटकाशी संबंधित	नाटक खेलने वाला छिछोरा, ढोंगी, दिखावटी नाटकीय	a drama-player artful, pretending, showy relating to drama, dramatic
नाटिका	स्त्री·	लहानसे नाटक	छोटा नाटक	a short play
नाट्य	न·	1. नाटकाचे गुण 2. नाटक 3. अभिनयाने दाखविला जाणारा भाव	नाटक के गुण नाटक अभिनय के द्वारा दिखाया जानेवाला भाव	dramatic qualities a drama a sentiment expressed through acting
नाट्यकृती	स्त्री·	1. लिहिलेले नाटक 2. उभे केलेले नाटक	लिखा हुआ / लेखबद्ध नाटक खेला गया नाटक	a drama in writing a drama actually performed
नाट्यछटा	स्त्री·	मराठीचा स्वगत भाषणाद्वारे आपले मनोभाव जाणवून देण्याचा एक साहित्य प्रकार	मराठी का एक साहित्य प्रकार जिसमें व्यक्ति अपने स्वागत भाषण द्वारा अपने मनोभाव प्रकट करता है	a peculiar style in Marathi literature in which inner feelings are represented through soliloquy

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नाठाळ	वि·	1. न ऐकणारा, न ताब्यात राहणारा, अडेल ('जनावर')	अड़ियल, जिद्दी, काबू में न रहनेवाला (पशु)	obstinate, stubborn
		2. आडदांड, दंडेलीखोर	शरारती, नटखट	rude, rough, bullying
नाडणूक	स्त्री·	1. अडवून धरणे, पुढे जाऊन देणे, प्रतिबंध	अड़ंगा डालना, रोड़े अटकाना	creating obstacle, detaining
		2. लुबाडणूक	लूट खसोट	robbing, plundering
		3. छळ, गांजणूक	सताना, यंत्रणा, पीड़ा	harassing, straitening
		4. फसवणूक	फँसाव, छल, धोखा	cheating, deceiving
नाडणे	स·क्रि·	1. अडवून धरणे	अड़ंगा डालना	to create obstacle , to impede
		2. लुबाडणे, लुटणे, नागविणे	सब कुछ छीन लेना, लूटना	to plunder, to rob
		3. गांजणे, छळ करणे	सताना, हैरान करना, तंग करना	to harass, to straiten
	अ·क्रि·	लुबाडला -लुटला - नागविला जाणे	लुट जाना	to suffer pillage
नाडा	पुं·	1. मोठा दोर, मोटेचा दोर, सोंडूर	नहन, रस्सा, मोट खींचने की मोटी रस्सी	a rope, a cord, rope of a draw-well
		2. विजारीची नाडी	इजार बंद, नाड़ा	string to bind pant round the waist
		3. मंतरलेला दोरा किंवा मनगटाला बांधतात तो रंगीन दोरा	मंत्र का संस्कार किया हुआ या कलाई में बांधने का रंगीन डोरा	a spelled thread or a coloured thread round the wrist
		4. वेणीचा अगवळ	चौरी, वेणी बांधने की डोरी	snood, fillet to bind the braid
नाडी	स्त्री·	1. 'नाडा (2)' पाहा	दे· 'नाडा (2)'	vide 'नाडा (2)'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. शुद्ध रक्ताची शीर	नाड़ी, शरीर की रक्तवाहिनी धमनी	pulse, artery
नाडीवैद	पुं·	1. नाडी तपासून औषध योजना करणारा वैद्य	नाड़ी देखकर इलाज करनेवाला वैद्य	an Ayuervedic physician who diagnoses by examining the pulse and prescribes
		2. जंगली जड़ीबुटी विकणारा	जंगली जड़ी बूटी बेचने वाला आदमी	a quack and seller of wild roots and herbs
नाडेकरी	पुं·	तारेवरची इ· कसरत करून दाखविणारे कोल्हाटी	नटों की एक जाति	a funambulist, a rope-walker
नाणावणे	अ·क्रि·	प्रसिद्धी पावणे, महशूर होणे	नाम कमाना, मशहूर होना	to be renowned
नाणे	न·	1. पैशाच्या रूपात असणारा सरकारी शिक्का असलेला धातूचा पातळ तुकडा	मुद्रा, सिक्का	a coin
		2. एक जंगली झाड	एक जंगली पेड़ जिसकी लकड़ी इमारत के काम आती है	name of a timber-tree
नाणेबाज़ार	पुं·	नाण्यांची देवघेव होते तो बाज़ार	मुद्रा विनिमय केंद्र	exchange-market
नात	स्त्री·	1. मुलाची मुलगी	पोती	a grand-daughter, daughter of a son
		2. मुलीची मुलगी	नातिन	a grand-daughter, daughter of a daughter

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नातरी	स्त्री·	दगडाची कोर	पत्थर की कोर	edge of a cut stone
नातलग	पुं·	नात्याचा माणूस, संबंधी, आप्त	नातेदार, रिश्तेदार, सगा-संबंधी	a relative
नातवंड	न·	मुलाचे किंवा मुलीचे मूल	लड़के या लड़की की संतान	a grand-child
नाताळ	पुं·	1. ईशु ख्रिस्ताचा जन्मदिन	ईसा मसीह का जन्मदिन, बड़ा दिन	the birth-date of Jesus Christ
		2. ख्रिस्त जन्मोत्सव	उस जन्म दिन का उत्सव, क्रिसमस	celebrations of the same, Christmas day
		3. दक्षिण अफ्रिकेचा एक भाग	दक्षिण अफ्रीका का एक प्रांत	Natal, a South-African province
नातू	पुं·	मुलाचा किंवा मुलीचा मुलगा	पोता (पुत्र का पुत्र), नाती (पुत्री का पुत्र)	grandson
नाते	न·	आप्तसंबंध, रक्तसंबंध	नाता, रिश्ता, रक्त का नाता	relationship (by blood or marriage)
नाते गोते	न·	आप्तसंबंध	नाता, रिश्ता	relationship
नातेवाईक, नात्याचा	वि·	संबंधी, नाते असलेला	रिश्तेदार, नातेदार, संबंधी	related
नाथ	पुं·	1. स्वामी, मालक, प्रभु	नाथ, प्रभु, स्वामी, मालिक	lord, master
		2. पती	पति	husband
		3. आधार असणारे माणूस	आश्रयदाता	a refuge
		4. एक पंथ (हठ योग्यांचा)	हठयोगियों का एक पंथ	an order of the followers of हठयोग
नाथ	स्त्री·	जनावराच्या नाकात घातलेली वेसण	नथ, नकेल	nose-bridle

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नाद	पुं·	1. आवाज, ध्वनी	नाद, शब्द, ध्वनि	sound, also a reverberated sound
		2. छंद, व्यसन	शौक, चसका	hankering after, habit, impatient desire
		3. तंद्री, लय	लगन, धुन	absorbedness, engrossment
नादान	वि·	1. नालायक	नालायक	incompetent
		2. हलकट, शुद्र, भिकार	नीच, ओछा, कमीना, नाकारा	worthless, poor, flimsy
		3. नाकर्ता, निष्क्रिय	अकर्मण्य, निकम्मा	inactive, lazy
नादार	वि·	1. दिवाळखोर	दिवालिया	insolvent
		2. गरीब, दरिद्री	गरीब, कंगाल	poor
		3. फी माफ असलेला (विद्यार्थी)	नि:शुल्क शिक्षा पानेवाला	free from paying the fee
नादावणे	अ·क्रि·	1. नादी लागणे	किसी के पीछे पागल होना	to be addicted to
		2. नाद होणे	ध्वनि/शब्द निकलना	to sound, to reverberate
नादिष्ट, नादी	वि·	नादान फसलेला, छंदी	सनकी, खब्ती	one taken up by, addicted to
नादुरुस्त	वि·	बिघडलेला, काम न देणारा	नादुरुस्त, बिगड़ा हुआ, खराब	not in working order
नाना	वि·	1. अनेक	अनेक, कई	many
		2. अनेक, प्रकारचे	विविध, भिन्न	several, various

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नांद	स्त्री·	1. जनावरांना पाणी पाजण्याकरिता किंवा उसाचा रस साठविण्या करिता ठेवलेला मोठा रांजण	नाँद	a large open-mouthed earthen or metal vessel
		2. मातीची शेगडी	बोरसी, मिट्टी की अँगीठी	a fire-pot, an oven
नांदणूक	स्त्री·	1. वसती, नेहमीचे राहणे	बस्ती, निवास	residing, dwelling
		2. वागणूक	बरताव, व्यवहार	dealing, acting
		3. स्त्री चा पती बरोबर होणारा संसार	स्त्री का पति के साथ रहना	woman's living with her husband
नांदणे	अ·क्रि·	1. कायमपणे राहणे, वसती करणे	रहना, टिकना, निवास करना	to reside, to dwell, to stay fixedly
		2. मिळून जुळून-सुखाने - संसार करणे	मिल-जुलकर/सुख से रहना	to continue to live with comfortably
नांदविणे	स·क्रि·	1. चांगल्या रीतीने ठेवून-राहवून घेणे	अच्छी तरह रखना	to keep and live amicably with
		2. बायकोशी चांगल्या रीतीने संसार चालविणे	पत्नी के साथ अच्छी तरह संसार चलाना	to carry on with one's wife amicably
नांदी	स्त्री·	1. नाटकाच्या प्रारंभीचे ईशस्तुतिपर पद्य वा श्लोक	वह मंगलात्मक श्लोक या गीत जिसका पाठ सूत्रधार नाटक के प्रारंभ में करता है।	eulogium of a deity at the commencement of a drama
		2. (लाक्ष·) प्रारंभ, सुरुवात	शुरूआत	commencement, beginning
नांदीश्राद्ध	न·	मंगलकार्याच्या प्रारंभी पितरांना संतुष्ट करण्याकरिता केलेजाणारे श्राद्ध	नाँदीश्राद्ध, नांदीमुख	oblations to the manes offered at the commencement of a celebration

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नापत	स्त्री·	1. बाजारात पत नसणे 2. बेअब्रू	साख न होना बदनामी	want of credit disgrace, ignominy
नापसंत	वि·	अप्रिय, नावडता, मनास न येणारा	नापसंद, अप्रिय, नागवार	disagreeable, not to one's liking
नापसंती	स्त्री·	नावड	नापसंदगी	disliking, disapproval
नापाक	वि·	अपवित्र, अशुद्ध	नापाक, अशुचि	unholy, impure
नापास	वि·	1. अनुत्तीर्ण 2. 'नापसंत' पाहा	अनुत्तीर्ण दे· 'नापसंत'	not passed, fail vide 'नापसंत'
नापीक	वि·	न पिकणारी (जमीन)	फसल न देनेवाली, ऊसर, बंजर (जमीन)	unproductive (soil)
नापेर	स्त्री·	न पेरलेली जमीन	नहीं बोयी हुई ज़मीन	a fallow field, unsown field
नाफेर	पुं·	आहे तीच स्थिती राखणे, बदलाचा अभाव	परिवर्तन का अभाव	negation of change, keeping of status quo
नाफेरवादी	वि·	1. बदल नको म्हणणारा	अपरिवर्तनवादी, कट्टर पंथी	advocate of status quo, one unprepared for change
		2. असहकार काळात गांधीजींच्या असहकाराचा पुरस्कर्ता	असहकार युग में गांधीजी प्रणीत असहयोग का समर्थक	a protagonist of non-cooperation with the British Raj during the Non-co-operation movement

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नाबूद	वि·	नष्ट, बेचिराख	नष्ट, ध्वस्त	gone beyond all trace, utterly destroyed
नाभी	स्त्री·	1. बेंबी	नाभि, ढोढी	the navel
		2. मध्य-केंद्र - स्थान	मध्य/केंद्र-स्थान	central or focul point
		3. गाडीच्या चाकाचा तुंबा	चक्रागृय, चिंडिका	the nave of a wheel
नाम	न·	1. नाव	नाम	name
		2. (व्याक·) वस्तूची-व्यक्तीचे इ· संज्ञा	संज्ञा (व्याक·)	a noun
	पुं·	कपाळावर गंधाचा उठवितात तो छाप	खड़े तिलक मुद्रा	perpendicular mark made on the forehead
नामक	वि·	नावाचा, नाव असलेला	नामक, नाम का	named
नामकरण	न·	नाव ठेवणे, नाव ठेवण्याचा विधी	नामकरण, नाम रखने का संस्कार	rite of giving name
नामघोष	पुं·	1. नामकीर्तन	नाम कीर्तन, नाम का गाने बजाने के साथ जप	recitation with singing of the name of God
		2. देवाच्या नावाचा मोठ्या मोठ्याने पुकार	ईश्वर के नाम की ज़ोरों से पुकार	loud utterance of the name of a deity
नामजोग (हुंडी)	वि·	नाव लिहिलेल्या माणसाला ओळख न विचारता पैसे अदा करण्याजोगी	नामजोग, धनीजोग (हुंडी)	ordered (cheque)
नामदार	वि·	मान्यवर	नामदार, नामवर, माननीय	honourable, respectable

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नामधारी	वि·	केवळ नावाचा	नाममात्र	nominal, titular
नामनिर्देश	पुं·	नावाचा उल्लेख	नामनिर्देश	naming, mention
नामनिशाण	न·	नाव आणि खूण, चिह्न, मागमूस	नाम व चिह्न, चिह्न, पता	name and mark, trace
नामर्द	वि·	1. नपुंसक, षंढ	नपुंसक, हिजड़ा	impotent
		2. भित्रा, डरपोक	नामर्द, डरपोक	coward
नामशेष	वि·	1. केवळ नाव राहिलेला	नामशेष	one survived only through name
		2. नष्टप्राय, नष्ट झाल्यासारखा	नष्टप्राय	as if annihilated, deceased
नामा	पुं·	खतपत्र, दस्ताऐवज ('करारनामा')	दस्तावेज़	a deed, a document
नामांकित	वि·	सुप्रसिद्ध, प्रख्यात	ख्यातनाम, मशहूर	renowned, famous
नामानिराळा	वि·	स्वत: बाजूला झालेला, स्वत: चा अलिप्त पणा दाखविणारा	अलिप्तता दिखानेवाला, स्वयं दूर रहनेवाला	showing one's aloofness/non-involvement
नामी	वि·	सुरेख, सुंदर	बढ़िया, सुंदर	good, fine
नामुष्की, नामोशी	स्त्री·	बेअब्रू, अप्रतिष्ठा, बेईज्जत	बेइज्जती, बदनामी	disrepute, dishonour
नामोहरम	वि·	1. नाउमेद, धैर्यहीन, गलितगात्र	पस्त हिम्मत, हतोत्साह	demoralized
		2. पराभूत	परास्त, हारा हुआ	defeated, routed
नायक	पुं·	1. नेता, पुढारी, म्होरक्या	नायक, नेता, मुखिया, अगुआ	a leader, a chief

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. काव्य - नाटक - कादंबरी इ· मधील मुख्य पात्र	काव्य या नाटक या उपन्यास का प्रमुख व्यक्ति	the hero (in a literary composition like a novel or an epic etc.)
		3. नाटक इ· खेळातील मुख्यपात्र	प्रधान अभिनेता	chief actor
नायकीण	स्त्री·	1. गाणे - नाचणेयावर निर्वाह करणारी स्त्री	गाने बजाने वाली औरत	a dancing girl
		2. वेश्या, गणिका	वेश्या, गणिका	a prostitute, a harlot
नायटा	पुं·	कोरड्या खरजेच्या प्रकाराचा त्वचारोग	दाद, खसरा, दद्रु	ringworm
नायनाट	पुं·	पूर्णनाश	सर्वनाश	complete annihilation
नायब	वि·	उप, हाताखालचा, सहायक	नायब, सहायक	assistant
नायिका	स्त्री·	1. नाटक इ· तील मुख्य स्त्रीपात्र	प्रधान अभिनेत्री	chief actress
		2. काव्य-कादंबरीचा विषय, असलेली प्रधान स्त्री	काव्य/उपन्यास आदि के विषय की प्रमुख स्त्री	the heroine
नार	स्त्री·	नारी, स्त्री	नारी, स्त्री	a female
नारं (-रिं) ग, नारंगी	न·	संत्रे	संतरा	an orange
नारळ	पुं·	वर कठिण कवच व आत खोबरे असलेले फळ, नारिफळ	नारियल, नारिफल	a coco-nut
नारळी	स्त्री·	नारळाचे झाड	नारियल का पेड़	coco-nut tree

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नारळी पुसव, -पौर्णिमा	स्त्री·	श्रावणी पौर्णिमा	श्रावण की पूर्णिमा	the full moon day of श्रावण month
नाराज़	वि·	रुष्ट, अप्रसन्न	नाराज़, रुष्ट	displeased, angry
नाराज़ी	स्त्री·	रोष, अप्रसन्नता	नाराज़गी रोष	anger, displeasure
नारी	स्त्री·	1. स्त्री, बाई 2. पत्नी	स्त्री, औरत पत्नी	a female wife
नारू	पुं·	1. गावातले अधिकृत कारागीर 2. एक चामडीचा रोग ज्यात करटातून ज़ंतू बाहेर पडतो	गाँव के अधिकृत कारीगर नारू, नहरूवा	village workmen or personages guinea-worm
नाल	पुं·, स्त्री·	घोड्या - बैलाच्या पायांना ठोकला जाणरा अर्धवर्तुळाकृती पत्रा	नाल	a horse shoe or bullock-shoe
नालबंद	पुं·	नाल ठोकणारा	नाल बंद, नाल जड़ने का काम करनेवाला	a shoer of horses or bullocks
नाल साहेब	पुं·	मुसलमानांचा ताबूतां बरोबर फिरविला जाणारा पंज़ा	पंजा साहेब जो ताज़िये के साथ ले चलते हैं	the iron hand of the Muhammadans accompanying the ताज़िया
नालस्ती	स्त्री·	1. निंदा 2. बदनामी, अप्रतिष्ठा	निंदा, बदगोई बदनामी, अप्रतिष्ठा	slander disrepute, ignominy
नाली	पुं·	1. लहान ओढा, ओहोळ 2. पाट	नाला, पानी का छोटा प्रवाह छोटी नहर	a streamlet a drain, a sewer, a gutter

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नालिश	स्त्री·	फिर्याद, तक्रार	नालिश, फरियाद	complaint
नाव	स्त्री·	होडी, नौका	नाव, किश्ती, नौका	boat
नाव	न·	1. 'नाम' पाहा 2. कीर्ती, प्रसिद्धी	दे· 'नाम' कीर्ति, प्रसिद्धि	vide 'नाम' renown, reputation, celebrity
नावगाव	न·	पूर्ण पत्ता	पूरा नाम और पता	name and address
नावड	स्त्री·	अरुची, तिटकारा	अरुचि, घृणा, नफरत	dislike, disgust
नावडता	वि·	न आवडणारा	अप्रिय, अरुचिकर	disliked, disagreeable, unpleasant
नाव नाव	अ·	दिवसेंदिवस, हळूहळू, क्रमाक्रमाने	दिन प्रति दिन, धीरे धीरे, क्रमशः	day by day, progressively
नावनिशी	स्त्री·	1. पूर्व नाव गाव इ· 2. नावाची यादी	नाऊँ गाँऊ, नाम और पता आदि नामों की फेहरिस्त	complete address roll or list of names
नावनिशीवार	अ·	1. पूर्ण नाव-पत्त्यासह 2. नावांच्या अनुक्रमाने	पूर्णनाम और पते के साथ नामों के क्रम से	along with name and address according to the names on the roll
नावलौकिक	पुं·	कीर्ती, प्रसिद्धी, प्रतिष्ठा	कीर्ति, सुप्रसिद्धि, प्रतिष्ठा	celebrity, popularity, renown
नावाजणे	स·क्रि·	प्रशंसा करणे, तारीफ करणे	प्रशंसा करना, तारीफ करना	to praise, to extol
	अ·क्रि·	प्रसिद्ध असणे	ख्यात / मशहूर होना	to be renowned

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नावाडी, नाविक	पुं·	नाव चालविणारा, आंबी, वल्हेकरी	खवैया, केवट, माँझी, मल्लाह	a boatman
नाविन्य	न·	नवीनपणा, अपूर्वता	अपूर्वता, नवीनता	newness, novelty
नाश	पुं·	नाहीसा करणे, संहार, वाटोळे	नाश, विध्वंस, बरबादी	destruction, annihilation, ruin
नाशवंत	वि·	नाश पावणारा, भंगुर, नश्वर	नाशवान्, भंगुर, नश्वर	perishable
नाष्टा (स्ता)	पुं·	न्याहारी, फराळ	नाश्ता, जलपान, कलेवा	breakfast
नास	पुं·	मातेरे, विध्वंस	खराबी, बरबादी	destruction, damage
नासका	वि·	बिघडलेला, सडलेला, कुजलेला, खराब झालेला	सड़ा हुआ, खराब	spoiled, damaged
नासणे	अ·क्रि·	1. बिघडणे, खराब होणे, कुजणे	खराब होना, सड़ जाना	to be spoiled, damaged
		2. नष्ट होणे	बरबाद होना	to be destroyed
नासधूस	स्त्री·	विध्वंस, धूळधाण, मातेरे	खराबी, बरबादी, तबाही	destruction, damage
नासाडी	स्त्री·	'नासधूस' पाहा	दे· 'नासधूस'	vide 'नासधूस'
नासावणे	अ·क्रि·	1. सडणे, खराब होणे	सड़ना, खराब होना	to be spoiled/ damaged
		2. अकाली गर्भपात होणे	अधूरा जाना, असमय गर्भपात होना	to miscarry
नासूर	पुं·	भगदंर	नासूर, भगदंर	fistula, sinus

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नास्तिक	वि·	धर्म अथवा ईश्वराचे अस्तित्व यावर श्रद्धा नसणारा, अश्रद्ध	नास्तिक	an unbeliever in religion or the existence of God, an atheist
नास्तिपक्ष	पुं·	1. नाही म्हणणारा, सिद्धांत नाकारणारा पक्ष	कोई सिद्धान्त अमान्य करनेवाला पक्ष	a party denying or refuting an opinion or a dogma
		2. नकार देणारा मनुष्य	ना कहनेवाला व्यक्ति	person who refuses or negates
		3. नकार, नाकबूली	इंकार, अस्वीकृति	refusing, negation
		4. अगदी शेवटचा नाइलाजाचा उपाय	मजबूरी	the last resort
नास्तिपक्षी	अ·	अगदीच नाहीतर, शेवटचा उपाय म्हणून, नाइलाजास्तव	कुछ नहीं तो आखिरकार, मजबूरन	in the last resort, as a last expedient
नाहक	अ·	व्यर्थ, विनाकारण	नाहक, अकारण, बेसबब	without reason, unjustly
नाही	अ·	क्रियेचा नकार किंवा नास्तित्व दर्शविणारे अव्यय	ना, नहीं	no, not
	अ·क्रि·	'आहे' च्या उलट	**नहीं है**	**is (etc.) not**
नाही तरी	अ·	1. तसे म्हटले तर	**वैसे तो, यूँ तो**	for that matter, indeed if that were now in question
		2. निदान	कम से कम	at the lowest or least

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. तरीही	फिर भी	nevertheless, notwithstanding, still
नाही तेच	अ·	1. नको तेच, अगदी अयोग्य, अनुचित	बिलकुल अयोग्य, अनुचित	altogether improper
		2. अशक्य, असंभावित	असंभव	impossible
नाहीपेक्षा	अ·	नहून, नपेक्षा	वरना, बल्कि, नहीं तो	if not, in the second place
नाळ	स्त्री·	1. गर्भाचे वेष्टण, वार	नाल, आंवल	the umbilical cord
		2. गलबताचे तोंड	जहाज का मुँह (अगला भाग)	the prow of a vessel
		3. तोफ	तोप	a cannon
नाळकें	न·	'नसराळे' पाहा	दे· 'नसराळे'	vide 'नसराळे'
·नि	अ·	आणि, व	और, व	and
निकट	अ·	जवळ, नजीक	निकट, नजदीक, पास	near, close, nigh
निकट	पुं·	1. हातघाई, झगडा किंवा वादावादी	झगड़ा, वाद-प्रतिवाद, जोश, आवेश	vehement action or strife or wrangling
		2. कहर, जुलुम, पीडा	क़हर, ग़ज़ब	oppression, injustice, violence
		3. अंतिम मर्यादा, पराकाष्ठा	हद, चरम सीमा	end, extremity, greatest possible degree
		4.अनिष्ट परिणाम	बुरा नतीजा	unfavourable/bad consequences
		5. हट्ट, जिद्द	हठ, जिद	doggedness, blind determinedness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निकटचा	वि·	जवळचा	पास का, नजदीकी	close, near and dear, intimate
निकटता	स्त्री·	जवळपणा, जवळीक	समीपता, पास होने की स्थिति	nearness, closeness
निकड	स्त्री·	1. तगादा, आग्रहाची मागणी	तकाजा, तगादा	pressing, dinning
		2. अतिशय गरज़, आवश्यकता	ज़रूरत, बड़ी आवश्यकता	urgency, pressure of necessity
		3. घाई	जल्दी, शीघ्रता	hurry, precipitancy
		4. ओढ, चणचण, कमतरता	तंगी, कमी	scarcity, dearth
निकंदन	न·	पुरता नाश, बीमोड, सर्वनाश	खात्मा, समूल नाश	complete annihilation, destruction
निकराचा	वि·	1. ज़ोराचा, सर्वशक्ती लावून केलेला	ग़ज़बका, अत्यंत आवेशपूर्ण	vehement
		2. पराकाष्ठेचा, शेवटचा	अंतिम, आखिरी	excessive, uttermost
निकष	पुं·	1. कसोटीचा दगड	कसौटी का पत्थर	a touch-stone
		2. कस, पारख	कसना, परख	testing
निकस	वि·	1. कस - सत्त्व नसलेला	सत्त्वहीन	un-nutritive
		2. नापीक	ऊसर, बंजर	unproductive, poor (soil)
निका	पुं·	1. लग्न, विवाह	निकाह, ब्याह	marriage
		2. मुसलमान समाजात होणारा पुनर्विवाह	मुसलमानों में प्रचलित पुनर्विवाह घटिया श्रेणी का विवाह	a remarriage among Muhammadans, an inferior sort of marriage

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निका	वि·	1. पवित्र, शुद्ध	पवित्र, शुद्ध	pure, chaste, holy
		2. चांगल, सुरेख	अच्छा, बढ़िया	good, fine
		3. नक्की, नेमका	निश्चित, ठीक	exact, just, correct, sight
		4. खरा	सच्चा	true, sincere, honest
		5. निर्भेळ, शुद्ध	खालिस, शुद्ध	pure, unadulterated
निकाढा	पुं·	एकदा केलेल्या काढ्यातील द्रव्यांचाच फिरून केलेला काढा	एक बार बनाये हुए कषाय के द्रव्यों का ही फिर से किया हुआ कषाय	a second decoction (of medicinal herbs)
निकाल	पुं·	1. निर्णय	निर्णय, फ़ैसला	decision, settlement, clearance
		2. शेवट, अंत, नाश	अंत, खात्मा	destruction
		3. परीक्षाफल	परीक्षाफल, नतीजा	result
		4. निकास, बाहेर काढून लावणे (पाणी इ·)	निकास, निकलने या निकालने की क्रिया	vent or passage or channel
निकास	पुं·	1. (पाणी इ.) बाहेर काढण्याची क्रिया	निकालने की क्रिया, निकास	taking out, giving an outlet, vent, exit
		2. (माल इ·) बाहेर पाठविणे, निर्यात	निर्यात, माल बाहर भेजना	sending goods etc. to another province or to foreign countries
		3. खप, विक्री	खपत, बिक्री	clearance, sale
निकृष्ट	वि·	1. हलक्या प्रतीचा	हलका, घटिया	inferior
		2. हीन, नीच	नीच, अधम, कमीना	mean, base
निकृष्ट पक्षी	अ·	निदान, कमीतकमी	कम से कम	at the least
निकोप	वि·	1. निरोगी, धडधाकट	स्वस्थ, तंदुरुस्त	free from disease, sound in body

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. कसलेही व्यंग किंवा दोष नसलेला	निर्दोष, बेऐब	fault/flaw-less
		3. कीड इ· न लागलेला	जंतु-रहित	free from insects
निखळ	वि·	1. शुद्ध, निर्भेळ	शुद्ध, बेमेल	pure, unadulterated
		2. निव (-व्व)ळ	मात्र, केवल	mere
निखळणे	अ·क्रि·	सुटा होणे, अलग होणे, निसटणे	निकलना, उखड़ना, खुलना, ढीला पड़ना	to be loosened, to separate, to be dis-located
	स·क्रि·	सुटा करणे	खोलना	to unscrew, unfix, break up, loosen
निखार	स्त्री·	समुद्राची मोठी ओहोटी	बड़ा भाटा	extreme ebb
निखारा	पुं·	विस्तव, अंगार	अंगार (-रा)	an ember, burning charcoal
निखालस	वि·	1. स्पष्ट, प्रांजळ	स्पष्ट, साफ	plain, blunt
		2. शुद्ध, निर्भेळ	विशुद्ध, बेमेल	pure, without mixture, unadulterated
		3. निष्कपट, साधासरळ, प्रामाणिक	निश्छल	straight-forward, open, honest
निखालसपणे	अ·	1. प्रामाणिकपणे	सच्चाई से, ईमानदारी से	honestly, truthfully
		2. निष्कपटपणे, उघड-उघड, दिलखुलासपणे	खुल्लमखुल्ला	candidly
निखिल	वि·	सगळा, सारा, अखिल	निखिल, सारा, समूचा, संपूर्ण	all, the whole
निगडित	वि·	बांधलेला, जोडलेला, संबंधित, संलग्न	संलग्न, बँधा हुआ, संबद्ध	bound, joined, conjoined
निगम	पुं·	वेद	निगम, वेद	the Vedas

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निगरगट्ट	वि·	कोडगा, निर्लज्ज	बेशर्म, निर्लज्ज, निखट्टू	hardened, shameless
निगराणी	स्त्री·	1. देखरेख, नज़र	निगरानी, देखभाल	watch, superintendence
		2. काळजी, संभाळ	जतन, पालन, परवरिश	care, heed, looking after
निगर्वी	वि·	गर्व- घमेंड नसलेला, नम्र	निरहंकार, निरभिमानी	devoid of pride, humble
निगा	स्त्री·	जोपासना, काळजी, संभाळ	परवरिश, जतन, पालन	care, looking after, tending
निगोड	वि·	कमी गोड	फीका, कम मीठा	less sweet
निग्रह	पुं·	1. संयम, संयमन, स्वत:ला आवरणे	आत्मसंयमन	self-restraint
		2. अटकाव, आवर	निग्रह, दमन	restraining, repression
		3. निश्चय, निर्धार, कडकपणा	निश्चय, दृढ़ता, कड़ाई, सख्ती	determinedness, firmness
		4. बंदी, ताब्यात ठेवणे	रोक, बंधन	confining, arrest
निग्रही	वि·	1. संयमी	संयमी	self-restrained
		2. निश्चयी, खंबीर	निश्चयी, दृढ़	determined, firm
		3. ताब्यात ठेवणारा	वश में/बंधन में रखनेवाला	keeping under control
निघणे	अ·क्रि·	1. बाहेर पडणे, चालू लागणे	चल पड़ना, निकलना, चलना	to start, to get or go out, to go forth

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. अलग होणे, फुटणे	अलग होना, फूट निकलना	to come off or away from, to be detached from
		3. दिसू लागणे	आविष्कृत होना, ईजाद होना	to be manifested
निचरणे	अ·क्रि·	दाबल्यामुळे द्रव किंवा पाणी पुरते बाहेर पडणे	निचुड़ना	to ooze out, to exude, to be completely moistureless
	क्रि·	पाणी काढून टाकणे	निचोड़ना	to wring out, to extract, to squeeze
निचरा	पुं·	द्रवांशी पूर्णपणे नाहीसा होण्याची क्रिया किंवा स्थिती	पानी/मवाद का पूरी तरह बाहर निकलना	exudation of water or pus
निज	वि·	आपला स्वत:चा	निज, अपना, स्वकीय	one's own
निजधाम	न·	1. आपले घर 2. आपले मूळ ठिकाण, स्वर्ग, ईश्वर	अपना घर अपना मूलस्थान स्वर्ग, ईश्वर	home one's place of origin heaven, abode of God
निजसार	न·	सार, तात्पर्य	सार, तत्त्व	substance, sum and substance
निजसुरा	वि·	अर्धवट जागा, बेसावध	आधा जाग्रत, असावधान, गाफ़िल	half-awake
निज़णे	अ·क्रि·	1. झोप घेणे 2. खाली पडून राहणे	सोना लेटना	to sleep to lie down
निज़विणे	स·क्रि·	1. झोपविणे	सुलाना	to lay down to sleep

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. खाली पाडणे, खाली पडायला लावणे	लिटाना	to lay along
निज़ानीज़	स्त्री·	सगळीकडे माणसे झोपल्याची स्थिती	सब लोगों का सो जाना	sleeping of the whole populace or the company
निढ(-ढा)ळ	स्त्री·	कपाळ	ललाट, माथा	the forehead
निमकोर	पुं·	भाकरीचा आठवा भाग	रोटी आदि का आठवाँ हिस्सा	eighth part of a bread etc.
नितळ	वि·	1. स्वच्छ, तळ दिसण्यासारखे (पाणी)	स्वच्छ, साफ, निथरा हुआ	clear, without feculence
		2. निरभ्र (आकाश)	मेघरहित, निरभ्र	cloudless (sky)
नितळणे	अ·क्रि·	1. कचरा तळाशी बसून पाणी इ· स्वच्छ होणे	निथरना, जल आदि का स्वच्छ हो जाना	to become clear, to be free from sediment
		2. निरभ्र होणे, स्वच्छ होणे	निरभ्र होना, बादल बिखरकर साफ होना	to be cloudless, to clear off
		3. (चेहरा) तकतकीत होणे	चमकीला/चमकदार होना (चेहरा)	to get fresh-looking/ shining
नितांत		अतिशय, फार	नितांत, अत्यंत, बिल्कुल, बहुत अधिक	very much
नित्य	वि·	1. नेहमीचा, रोजचा, दैनंदिन	नित्य का, हमेशा का, हर रोज का	routine, daily
		2. शाश्वत, कायमचा	शाश्वत, स्थायी	everlasting, perpetual
नित्यकर्म	न·	1. रोजचे ठरलेले काम	नित्य का काम, रोज का व्यवहार	routine work

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. रोजचे विधी किंवा आन्हिक	नित्यविधि, नेमी कृत्य	daily rites
नित्यनेम	पुं·	'नित्यकर्म' (2) पाहा	दे· 'नित्यकर्म' (2)	vide 'नित्यकर्म' (2)
नित्यनेमाने	अ·	न चुकता, ठरलेल्या नियमा प्रमाणे	नियमितता से	regularly
निथळणे	अ·क्रि·	पाणी गळण्या इतके ओलेचिंब होणे, थब थबणे	शराबोर होना	to be thoroughly drenched/soaked, to drip
	स·क्रि·	पाण्याचा अंश काढून टाकणे	निचोड़ना	to drain, to draw off liquid
निदर्शक	वि·	दाखविणारा, द्योतक	निदर्शक, दिखलाने/बतलाने वाला	signifying, illustrative
	पुं·	निदर्शन करणारा	प्रदर्शनकारी	demonstrator
निदर्शन	न·	1. दाखविण्याची-प्रदर्शित करण्याची-क्रिया	दिखलाने की/बतलाने की/ सूचित करने की क्रिया	showing, signifying
		2. प्रदर्शन	प्रदर्शन	demonstration
		3. पाहणे, दृष्टी, नज़र	दृष्टि, नज़र	sight, seeing
निदान	अ·	किमान, कमीत कमी	कम से कम	at the least
	न·	1. मूळ कारण	निदान, आदि कारण	primary cause
		2. शेवटची निरुपायाची अवस्था	अंतिम विवशता की/लाचारी की स्थिति	state of being reduced to one's last resources
		3. रोग चिकित्सा	रोगचिकित्सा, रोग की पहचान	ascertaining the cause of disease, diagnosis

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. शेवट, अंत, मरण	अंत, मरण	the end, death
निदानी	अ·	'निदान' (अ·) पाहा	दे· 'निदान' (अ·)	vide 'निदान' (अ·)
निदानीचा	वि·	शेवटच्या क्षणी उपयोगी पडणारा	कठिन समय में काम आने वाला	useful in extreme circumstances
निदिध्यास	पुं·	सतत चिंतन, ध्यास	अखंडित चिंतन	intensive and incessant contemplation
निदेश	पुं·	1. आज्ञा, हुकूम 2. शिकवण	आज्ञा, हुक्म हिदायत, रास्ता बताना	order, command direction
निदेशालय	न·	संचालनालय	निदेशालय	directorate
निद्रा	स्त्री·	झोप	निद्रा, नींद	sleep
निद्राळू	वि·	झोपाळू, पेंगाळू	निद्रालु, निद्राशील	sleepy, drowsy
निद्रिस्त	वि·	झोपलेला	निद्रित, सोया हुआ	one that is in sleep, asleep, slept
निधडा	पुं·	निर्भय	निडर, निर्भीक, निर्भय	fearless
निधन	न·	मरण	मृत्यु	death
निधान	न·	1. खजीना, भांडार, ठेवा 2. पुरलेले द्रव्य 3. आश्रय, सहारा	निधि, पूँजी, भंडार गड़ा हुआ धनसंचय आश्रय, सहारा	treasure buried or hidden treasure repository
निधी	पुं·	1. खजीना, द्रव्याचा साठा, संग्रह 2. पुरलेले धन	खजाना गड़ा हुआ धनसंचय	a treasure buried or hidden treasure

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. सुरक्षित कोष	सुरक्षित कोष	reserved fund
निधिनिक्षेप	पुं·	भूमिगत- पुरलेले - द्रव्य	गड़ा हुआ धन	buried treasure
निनाद	पुं·	प्रतिध्वनित होत जाणारा नाद, ध्वनी, पडसाद, दुमदुम	प्रतिध्वनि, गूँज, गुंजार	resounding, echo, resonance
निनादणे	अ·क्रि	सर्वत्र, प्रतिध्वनित होणे, दुमदुमणे, दशदिशात भरणे	गूँजना, प्रतिध्वनित होना	to resound, to echo
निनावी	वि·	स्वत:चे नाव किंवा सही नसलेला	बिनानाम या दस्तख़त का, गुमनाम	anonymous
निंदण (न·), निंदणी	स्त्री·	तण काढून टाकण्याची क्रिया, भांगलण	निराई, निंदाई	weeding
निंदणे	स·क्रि·	1. भांगलणे, तण खुरप्याने काढून टाकणे	निंदाना, निराना	to weed out
		2. निंदा करणे, दोष काढणे, बदनामी करणे	निंदा - बुराई करना, दोष निकालना, बदगोई करना	to reproach, to censure, to slander
निंदा	स्त्री·	1. नावे ठेवणे 2. बदनामी	निंदा, बुरा भला कहना बदगोई, बुराई	abuse, censure slander
निपचित	वि·	बेशुद्ध, निश्चेष्ट	निश्चेष्ट, अचेत, बेहोश, गुमसुम	lying senseless or motionless
निपज़	स्त्री·	1. उपज, उत्पादन 2. नफा, मिळकत	उपज, पैदावार, उत्पादन पैदाइश	production proceeds, profits, income
निपजणे	स·क्रि·	1. उत्पन्न होणे, जन्मणे, पैदा होणे	उपजना, उत्पन्न होना, पैदा होना	to be born, to be produced

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. ठरणे, निघणे, सिद्ध होणे ('तो अभागी निपजला')	निकलना, सिद्ध होना	to turn out, to prove to be
निपजविणे	स·क्रि·	उपजविणे, उत्पन्न करणे, पैदा करणे	उपजाना, उत्पन्न करना, पैदा करना	to produce
निपटणे	स·क्रि·	1. पुसून काढणे	अच्छी तरह पोंछना	to wipe off
		2. खरडून काढणे	खुरचना, कुरेदना	to scrape up
		3. (काम) पुरे करून संपविणे	निपटाना, निबटाना	to finish by completing, to conclude
निपटारा	पुं·	समाप्ती, पूर्तता	निबटारा, समाप्ति, खात्मा	concluding, finish
निपटून	अ·	1. अगदी घासून पुसून	बिलकुल/पूरी तरह से पोंछकर	by wiping and rubbing up clean
		2. मुळा पासून उखडून-नष्ट करून	जड़ मूल से उखाड़कर	by wiping out, by utterly destroying
निपणज़ा	पुं·	आज्यांचा आज़ा	दादा या नाना का दादा या नाना	grandfather of the grandfather
निपणतू	पुं·	नातवाचा नातू	पौत्र का पौत्र	grandson of the grandson
निपाणी	वि·	निर्जळ, सुका	निर्जल, सूखा	dry, waterless
निपुण	वि·	प्रवीण, पूर्ण माहितगार, सिद्धहस्त	निपुण, प्रवीण, माहिर, सिद्धहस्त, मँजा हुआ	proficient, skilled in
निपुत्रिक	वि·	पुत्रहीन, मुलगा नसलेला	निपूत (-ता), पुत्रहीन	having no male offspring
निबंध	पुं·	मुद्देशीर, लिहिलेला लेख	निबंध	an essay

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निबंधक	पुं·	1. नोंद व नियंत्रण ठेवणारा अधिकारी	निबंधक, नियंत्रक, नियामक	registrar and controller
		2. कुलसचिव, 'विद्यापीठा सारख्या संस्थेचा	कुलसचिव, रजिस्ट्रार	registrar
निबर	वि·	1. ज़ून, ज़बर	पक्का और सख्त	hard and tough
		2. कोरडा व ताठर	सूखा और कड़ा	dry and stiff
		3. घट्ट, टणक	कड़ा, कठिन	hard
		4. कठोर	कठोर	hard-hearted
निबिड	वि·	घनदाट, दाट झाडी असलेला	निबिड़, घना, गहरा	thick, dense
निंब	पुं·	कडुलिंब	निंब, नीम	the Neem-tree
निंबलोण	पुं·	कडुलिंबाची पाने, मीठ इ· घेऊन काढावयाची दृष्ट	दीठ/नजर उतारना	waving of Neem-leaves, salt etc. around the face of a person to counteract evil eye
निंबूर	पुं·	1. बाजरीचा हुरडा	बाजरे के भुने हुए हरे दाने, परमल	green ears of Bajri parched
		2. निबर होत आलेली बाजरीची कणसे	बाजरे का भुट्टा	ears of Bajri nearly matured
निबोणी (-ळी)	स्त्री·	1. 'निंब' पाहा	दे· 'निंब'	vide 'निंब'
		2. कडुनिंबाचे बी, निंबोळी	निमकौड़ी, निंबकौड़ी	seed of Neem-tree
निभणे	अ·क्रि·	1. तगून राहणे, टिकून राहणे	निभना, निबटना	to endure, to last through, to stand out

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. पार पडणे, सिद्धीस जाणे	बच निकलना, पार पाना	to get through or over, to come well out of, to succeed, to be accomplished
निंभाव	पुं·	1. टिकाव, शेवटपर्यंत टिकून राहण्याची स्थिती	निबाह, आखिर तक टिकने का भाव	lasting well throughout
		2. निर्वाह, गुज़राण	निर्वाह, गुज़ारा	subsistence
निभावणी	स्त्री·	बचाव, पार पडणे	निस्तार, छुटकारा, पार पाना, बचाव	getting or lasting through to the end
निभाव (-वि)णे	अ·क्रि·	'निभणे' पाहा	दे· 'निभणे'	vide 'निभणे'
	स·क्रि·	पार पाडणे, तडीस नेणे, शेवटपर्यंत यशस्वी करणे	निबाहना, निभाना, पूरा करना, निस्तार पाना	to carry through, to bring safely and well out of, to accomplish
निम	वि·	निम्मा, अर्धा (समासातील पूर्वग प्रत्यय: 'निम सरकारी')	नीम, अर्ध	half
निमगोरा	वि·	अर्धवट गोरा, उज़ळ	गंदुमी, गेहुँए रंग का, दबते रंग का, (गोराई वाला)	of rather fair complexion
निमगोल	वि·	अर्ध गोलाकार	अर्धगोल	hemispherical, semicylindrical
निमसरकारी	वि·	जवळ जवळ सरकारी, सरकारचा ताबा असलेला	अर्ध शासकीय	demi-official
निमक	न·	मीठ	नमक	salt (common)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निमक हराम	वि·	खाल्लेल्या मिठाला न जागणारा, कृतघ्न, बेइमान	नमक हराम, कृतघ्न	perfidious, faithless, ungrateful
निमक हलाल	वि·	खालेल्या मिठाला जागणारा, कृतज्ञ, इमानी	नमक हलाल, कृतज्ञ, ईमानदार	faithful, grateful
निमताना	पुं·	पिकांचा अंदाज	आंकना, कूत, अंदाजा	calculation of crop (produce)
निमंत्रण	न·	आमंत्रण, आवतणे, बोलावणे	निमंत्रण, बुलावा, न्योता	invitation
निमंत्रणे	स·क्रि·	बोलावणे, आवतणे देणे	निमंत्रण, न्योता देना	to invite
निमित्त	न·	1. कारण	निमित्त, कारण	cause, reason, ground
		2. सबब, मिष, दिखाऊ कारण, बहाणा	सबब, बहाना, दिखावटी कारण	an excuse, a false plea, pretext
		3. उद्देश	उद्देश्य, हेतु	object, purpose, aim, intention
		4. साधनभूत कारण	साधनभूत कारण	an instrumental cause
	अ·	-च्या हेतूने	- के उद्देश्य से	with that intention, for that reason
निमित्तखोर	वि·	केवळ निमित्ते - बहाणे शोधणारा	बहाने बनाने की आदतवाला	one that only feigns excuses
निमित्तमात्र	वि·	नावाला निमित्त म्हणून असलेला, निमित्त बनलेला	केवल निमित्त बना हुआ	one that has become only instrumental

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निमि (-मे) ष	पुं·	पापणीची एक उघडझाप, क्षण	एक बार पलक गिरने/खुलने में लगनेवाला समय, क्षण	twinkling of the eye, that much time
निमुळता	वि·	वरूनखाली निरुंद होतगेलेला, शंकुआकार	शुंडाकार, शंकुरूप	taper, conical
निमूट, - पणे	अ·	मुकाट्याने, बिनतक्रार	चुपचाप, बिनाचीं - चपड़ किये	mutely, without uttering a syllable, without murmur
नियत	स्त्री·	1. दानत, शील 2. इच्छा, उद्देश, मनसुबा	नेकी, शील नीयत, मन्शा, उद्देश्य	moral attitude purpose, consideration
	वि·	1. निश्चित केलेला, ठराविक	नियत, स्थिर किया हुआ, पक्का किया हुआ, मुकर्रर	fixed, settled, determined
		2. दाबात-ताब्यात-ठेवलेला	अंकुश में रखा हुआ, नियंत्रित	restrained
		3. निशिचित, नक्की	निश्चित	positive, definite
नियत कालिक	न·	ठरलेल्या अवधीचे-काळाचे वृत्तपत्र इ·	निर्धारित समय पर निकलनेवाला समाचार पत्र आदि	a periodical
नियती	स्त्री·	दैव, निश्चित असलेले भवितव्य	नियति, अदृष्ट भाग्य, भवितव्यता	fate, destiny
नियंत्रण	न·	1. निर्बंध, ताबा 2. शासन, अधिकार चालविणे	नियंत्रण, निर्बंध, अंकुश हुकूमत, शासन	restriction, control command
नियम	पुं·	1. ठराविक शिस्त अथवा परिपाटी	नियम, दस्तूर, परिपाटी	a regular practice, discipline

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. क़ायदा, विधी, विधान	धारा, विधि-विधान, कायदा	rule, law
		3. व्रत	व्रत	a religious observance
नियमन	न·	1. ताब्यात ठेवणे	नियामन, वश में रखना	restraining
		2. अधिकार, अमल, दमन, शासन	निग्रह, दमन	regulation, control
नियमित	वि·	1. संयमित, आवरात ठेवलेला	नियमित, वश में रखा हुआ	controlled or self-controlled
		2. घालून दिलेला, ठरवून दिलेला	नियमबद्ध, बाकायदा बँधा हुआ	prescribed, regulated
		3. ठरल्या वेळचा	नियत समय पर चलनेवाला	regular, fixed
नियामक	वि·	1. ताब्यात ठेवणारा, अंकुश चालविणारा	अंकुश में, वश में रखनेवाला	controlling
		2. व्यवस्था करणारा	प्रबंधक	managing
नियामक मंडळ	न·	1. ताब्यात ठेवणारी समिती	नियमक मंडल, नियमन करनेवाला मंडल	controlling/ governing body
		2. व्यवस्थापक मंडळ	प्रबंधक समिति	managing body, working committee
नियुक्ती	स्त्री·	नेमणूक	नियुक्ति, तैनाती, मुकर्ररी	appointment, assignment
नियोजन	न·	योजना, व्यवस्था, आखणी	आयोजन	planning
निरख	पुं·	दरदाम, बाज़ारभाव, चालू किंमत	निर्ख, दर, भाव	market-rate
निरखणे	स·क्रि·	बारकाईने लक्ष लावून - पाहणे, निरीक्षण करणे	निरीक्षण करना, बारीकी से देखना	to observe, to see minutely

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निरगाठ	स्त्री·	न सुटणारी गाठ	न खुलनेवाली गाँठ	a fast or firm knot
निरंकुश	वि·	बेलगाम, अनिर्बंध, स्वैर, स्वच्छंदी, मोकाट	निरंकुश, स्वेच्छाचारी	unrestrained
निरतिशय	वि·	अत्यंत, पराकाष्ठेचा	बहुत अधिक	exceeding
निरंतर	अ·	सदोदित	निरंतर, सर्वदा	always
निरपणे	स·क्रि·	1. 'निपटणे' पाहा 2. निस्तरणे, सुधारून शेवटास नेणे	दे. 'निपटणे' निबटाना, सुधारकर पूरा करना	vide 'निपटणे' to make amends
निरपराधी	वि·	निर्दोष	निरपराध, बेकसूर, बेगुनाह, निर्दोष	faultless, innocent
निरपेक्ष	वि·	अपेक्षा नसलेला	कुछ अपेक्षा/आकांक्षा न रखनेवाला	with no expectation or desire
	अ·	विरहित ('स्वार्थ निरपेक्ष')	रहित	without
निरभिमानी	वि·	निगर्वी, अभिमान - गर्व नसलेला	निरभिमान	free from pride, humble
निरभ्र	वि·	ढगाळ नसलेले (आकाश)	निरभ्र, मेघरहित (आकाश)	cloudless
निरर्जल	वि·	1. 'निरंकुश' पाहा 2. वाह्यात, बेअकलीपणाचा	दे· 'निरकुंश' वाहियात	vide 'निरकुंश' nonsense
निरर्थक	वि·	1. व्यर्थ, निष्फळ 2. अनावश्यक	निरर्थक, बेमतलब निष्प्रयोजन, बेकाम	vain, empty unnecessary
निरलस	वि·	आळस नसलेला, उद्यमी	अनालस, उद्यमशील	devoid of sloth or laziness, diligent

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निरवणी	स्त्री·	सोपवणी, अंगावर टाकणे	सुपुर्दगी, किसी के जिम्मे/ सुपुर्द करना	consigning over, committing
निरवणे	स· क्रि·	सोपविणे, अंगावर टाकणे, जबाबदारी देणे	सौंपना, सुपुर्द करना, जिम्मे करना	to consign over, to commit
निरवानिरव	स्त्री·	शेवटची व्यवस्था, सोपवणूक	अंतिम व्यवस्था	leaving things in charge of
निरशन	न·	न खाणे, उपवास	अनशन, न खाना, उपोषण	fast
निरशी (-सी)	स्त्री·	तोंडाला बसलेली मिठी, खाण्याची अनिच्छा, वीट	अरुचि, ऊब	disgust, dislike, loathing
	वि. स्त्री·	भाजून केलेली, खरकटी न होणारी	भूँजी हुई, पानी में न पकायी हुई	parched, not cooked
निरसणे	स·क्रि·	दूर करणे, नाहीसे करणे	दूर करना, हटाना	to remove, to put away
	अ·क्रि·	दूर होणे, नाहीसे होणे	दूर होना, नष्ट होना	to be removed, to pass and to be no more
निरसन	न·	नाहीसे करण्याची-दूर करण्याची-क्रिया	निरसन, निवारण, दूर हटाना	throwing off, removing
निरसे (दूध)	वि·	1. कच्चे, न तापविलेले 2. फोरे, पाणी न मिसळलेले	कच्चा, गरम न किया हुआ कच्चा, पानी न मिलाया हुआ	not boiled not diluted with water
निरक्षर	वि·	अक्षरशून्य, न शिकलेला	निरक्षर, अपढ़	illiterate

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निरा	स्त्री·	'नीरा' पाहा	दे· 'नीरा'	vide नीरा'
निरागस	वि·	निष्पाप	निष्पाप, मासूम	innocent
निरांजन	वि·	ओवाळण्याकरिता वात ठेवण्याचे लहान से पात्र, आरतीचे पात्र	नीरा (-रां) जन, आरती का पात्र	a metal lamp-dish
निराधार		आधार नसलेला, बूड नसलेला	निराधार, आधार रहित, बेबुनियाद, असहाय	having no support, helpless, having no foundation
निरामय	वि·	1. निरोगी, तंदुरुस्त, `आजार नसलेला	स्वस्थ, नीरोग	healthy, free from disease
		2. रोगाची साथ नसलेला-रोगमुक्त-प्रदेश	रोगमुक्त (प्रदेश)	free from diseases or insalubrity
		3. निवांत, गडबड नसलेला	शांत, सुनसान	quiet, free from bustle
निरामिष	वि·	मांसविरहित, शाकाहारी	निरामिष, मांसरहित	vegetarian
निराश	वि·	आशा नष्ट झालेला	निराश, हताश, नाउम्मीद	hopeless, pessimistic, frustrated, disappointed
निराशा	स्त्री·	आशा संपल्याची स्थिती	निराशा, नाउम्मेदी	hopelessness, disappointment
निराशावाद	पुं·	जीवन दुःखमय आहे असे मत	निराशावाद	pessimism
निरास	पुं·	'निरसन' पाहा	दे· 'निरसन'	vide 'निरसन'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निराहार	पुं·	उपवास, उपास	निराहार, उपोषण	fast
निराळा	वि·	1. वेगळा, अलग, विभक्त 2. न्यारा, काही विशेष गुणाचा	अलग, जुदा, पृथक् निराला, बेजोड़, अपने ढंग का अकेला	separate different, distinct, unique
निरिच्छ	वि·	कसलीही इच्छा नसलेला	निरिच्छ, जिसे कोई चाह व हो	desiring nothing
निरी	स्त्री·	एक वीत मापाची नागमोडी घडी	पट्टी, चुनट	a pleat, a zigzag fold
निरीक्षण	न·	बारकाईने पाहणे	गौर से देखना	minute observation, observing
निरुत्तर	वि·	उत्तर देण्यास असमर्थ, गप, मुकाट	निरुत्तर, लाजवाब, चुप	silenced, dumbfounded, unable to answer
निरुंद	वि·	अरुंद, संकुचित	संकरा, तंग	narrow
निरुपद्रवी	वि·	त्रास-उपद्रव न देणारा	निरुपद्रव, जो किसी प्रकार की बाधा न पहुँचाये	non-injurious, harmless
निरुपम	वि·	उपमा नाही असा, जोड नाही असा, अज़ोड	निरुपम, अतुलनीय, अजोड़	incomparable, unrivaled
निरुपयोगी	वि·	कामाचा - उपयोगाचा - नसलेला, बेकार	निरुपयोगी, बेकार, निरर्थक	of no use, useless
निरुपाय	पुं·	नाइलाज, असाहायावस्था	विवशता, लाचांरी, असहायावस्था	helplessness
निरुपायास्तव	अ·	नाइलाजास्तव (-ने)	विवश/लाचार होकर	by being helpless
निरू	पुं·	सनला, संदला	पलस्तर के लिये बनाया हुआ महीन चूना	fine lime for plastering work

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निरूपण	न·	एखाद्या विषयाचे स्पष्टीकरण क़रणारे व्याख्यान	निरूपण, मौखिक रूप से विषय को समझाना	delineation, descriptive or explanatory lecture
निरोगी	वि·	आरोग्यसंपन्न, धट्टाकट्टा	निरोग, स्वस्थ, चंगा, तंदुरुस्त	healthy
निरोधन	नं·	1. अटकाव, प्रतिबंध, रोकणे	प्रतिबंध, रोक, अटकाव	restraining, checking, confining
		2. धरणे	धरना, अड़कर बैठना	picketting
निरोप	पुं·	1. संदेश, सांगी	संदेश, सँदेसा	message
		2. पाठवणी, बोळवण	विदा, रुखसत, विदाई	leave, sending away bidding adieu or good-bye
निरोप्या	वि·	निरोप - संदेश, आणणारा	संदेशी, संदेसी, हरकारा	one carrying message
निर्गत	स्त्री·	1. तड, निकाल	फैसला, अंत	termination, end, accomplishment
		2. बाहेरजाणारा माल, निर्यात	निर्यात, बाहर भेजा जानेवाला माल	an export
निर्घृण	वि·	दयामाया नसलेला, निष्ठुर, कठोर	निष्ठुर, कठोर	pitiless, uncompassionate, cruel
निर्जन	वि·	माणूस नसलेला, एकांताचा	निर्जन, एकांत	solitary, uninhabited
निर्जळी	वि·	पाणी सुद्धा न पिता केलेला (उपास इ·)	निर्जल	waterless (fast etc.)
निर्जंतुक	वि·	जंतु नसलेला, जंतु नष्ट केलेला	जंतु रहित	sterilized

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निढोवणे	अ·क्रि·	1. सारावणे, सवय होणे	आदी होना, परचना	to be hardened, to be seasoned
		2. सहन करण्याची सवय होणे	सहन करने की आदत पड़ना	to be habituated to suffer or endure
		3. निर्लज्ज होणे	निखट्टू, बेशर्म बनना	to become shameless
निर्णय	पुं·	1. ठराव, निश्चय	निर्णय, निश्चय	decision
		2. निकाल, निवाडा	फ़ैसला, निबटारा	settlement, decree, decision
निर्णायक	वि·	1. अखेरचे मत सांगणारा, निश्चयात्मक	निर्णायक, निश्चायक	decisive
		2. ज्यामुळे निर्णय होऊन जाईल असे (मत)	निर्णय लानेवाला (मत)	casting (vote)
निर्दाळण	न·	1. नाश, वाताहत	नाश, तबाही, दुर्दशा	utter destruction, demolishing
		2. परिपत्य, निवारण, परतवून लावणे	दमन, निवारण (धावा आदि) लौटा देना	warding off, defeating, sending back
निर्देश	पुं·	उल्लेख	निर्देश, उल्लेख, जिक्र	mention
निर्देशांक	पुं·	दाखवून देणारा - सूचित करणारा-आकडा	(मूल्य आदि) सूचकांक	an index figure
निर्दोष	वि·	1. दोषरहित	निर्दोष, दोषरहित, बेऐब	free from any defect
		2. निरपराधी	निरपराध, बेगुनाह	innocent, faultless
निर्धार	पुं·	पक्का निश्चय	पक्का निश्चय, अटल निर्णय	determination, resolve
निर्धास्त	वि·	1. निश्चिंत, कसलीही धास्ती - भीती - नसलेला	निश्चिंत, बेफ़िक्र	carefree, free from fear

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. निर्धोक, धोक्याचे भय नसलेला	भयरहित, बेखौफ़	free from danger
निर्धोक	वि·	'निर्धास्त (2)' पाहा	दे· 'निर्धास्त (2)'	vide 'निर्धास्त (2)'
निर्नायक	वि·	1. नायक-नेता, राजा नसलेला	नेता/राजा-विहीन	leaderless, rulerless
		2. (लाक्ष·) अंधाधुंद	अंधाधुंध	anarchical tumultuous, disordered
निर्बंध	पुं·	1. नियमन-बंधन करणारी वस्तू	नियमन/बंधन/अटकाव करनेवाली बात	regulation/restriction
		2. आज्ञा, हुकूम, कायदा	आज्ञा, हुक्म, कायदा	rule. law, ordinance
निर्बीज	वि·	1. बी नसलेले (फळ इ·)	बीजरहित (फल आदि)	seedless
		2. गर्भ नसलेले (अंडे)	गर्भरहित (अंडा)	without foetus (egg)
निर्बुज़	वि·	समज न आलेला, अज्ञान	नासमझ, अज्ञानी	devoid of understanding, ignorant
निर्बुद्ध	वि·	अक्कल शून्य, मुर्ख	निर्बुद्धि, बुद्धू, बेवकूफ, मूर्ख	stupid, dull
निर्भय	वि·	भयरहित	निर्भय, भयरहित	fearless
निर्भर	वि·	1. अवलंबित	निर्भर, अवलंबित	dependent
		2. युक्त, पूर्ण	भरा हुआ, युक्त	full of, filled with
निर्भर्त्सणे	स·क्रि·	टाकून बोलणे, खरड पट्टी काढणे	भर्त्सना करना, फटकारना, बुरा-भला कहना	to reproach, to revile
निर्भर्त्सना	वि·	निंदा, रागावून-तिरस्काराने-बोलणे	भर्त्सना, झिड़की, फटकार, निंदा	abuse, reproach

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निर्भीड	वि·	भीड-भाड किंवा संकोच नसलेला	ढीठ, निडर, नि:संकोच, बेतकल्लुफ	blunt, having no unnecessary modesty
निर्भेळ	वि·	भेसळ नसलेला, शुद्ध	बेमिलावट का, विशुद्ध, खालिस	unadulterated, pure
निर्भ्रांत	वि·	खात्री असलेला, नि:शंक असलेला, विश्वासपूर्ण	भरोसे का, विश्वसनीय	assured, confident
निर्मळ	वि·	स्वच्छ, मळरहित	निर्मल, स्वच्छ, शुद्ध, मल-	clean, dirtless, pure
निर्माण	न·	निर्मिती, उत्पत्ती	निर्मिति, उत्पत्ति	creation
	वि·	उत्पन्न, जन्म किंवा अस्तित्व पावलेला	निर्माण, उत्पन्न, पैदा हुआ	created, produced, come into existence
निर्माल्य	न·	देवावरची शिळी झालेली फुले-पाने इ·	देवता पर के बासी फूल पत्ते (आदि), निर्माल्य	flowers etc. of an offering now become stale
	वि·	(लाक्ष·) शोभाहीन, कांतीहीन, गळून गेलेला	शोभाहीन, कांतिहीन, निढाल हुआ	person or thing worn out or become worthless
निर्मिणे	स·क्रि·	1. उत्पन्न करणे, जन्मास घालणे 2. बनविणे, तयार करणे	निर्माण करना, जन्म देना, पैदा करना बनाना, तैयार करना	to create, to give birth to, to produce to make, to manufacture, to prepare
निर्मिती	स्त्री·	निर्माण केलेली वस्तू अथवा कृती	निर्माण, रचना, कृति	creation, production, work

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निर्मूल	वि·	1. मूळ - पाया - आधार नसलेला, निराधार	निर्मूल, मूलरहित, आधार-रहित	baseless, without foundation
		2. सर्वस्वी नाश पावलेला - नष्ट केलेला	पूर्ण नष्ट	utterly annihilated/ destroyed
निर्मूलन	न·	मुळापासून उच्छेद, - नाश	जड़मूल से नाश	extirpation, utter destruction
निर्याण	न·	1. प्रवासाला निघणे, प्रस्थान	निकलना, प्रयाण, प्रस्थान, कूच	setting forth (on a journey), starting
		2. प्राण जाणे, मरण, निर्वाण	निर्वाण, प्राण का निकलना	departing of the life, dying
निर्यात	स्त्री·	बिक्री करिता बाहेर पाठविला जाणारा माल	निर्यात, बेचने के लिये बाहर जानेवाला माल	exported goods
निर्लेप	वि·	1. खरकटा नसलेला, उपासाला चालणारा	नित्य के अन्न पदार्थों से अलग	not belonging to usual cooked food
		2. हात - स्पर्श - न लागलेला	अस्पष्ट	untouched
		3. शुद्ध, पवित्र	शुद्ध, पवित्र	pure, holy
निर्वंश	पुं·	वंशनाश	वंशनाश	extinction of a family
निर्वाण	न·	1. अगदी कटोकटीची परिस्थिती, अतिशय निकृष्ट अवस्था	आपातकालीन स्थिति	critical condition, extreme distress
		2. अनर्थ, संकट	बहुत बड़ी आफत, संकट	extra-ordinary calamity
		3. मरण, अखेर	मृत्यु, अंत	death, the last stage
		4. मोक्ष	मोक्ष	emancipation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निर्वाणीचा	वि·	1. शेवटचा	अंतिम, आखिर का	ultimate
		2. आणीबाणीच्या प्रसंगीच वापरण्याचा	आपत्ति के समय ही अमल में लाना	reserved for or appropriate to the last stage
निर्वासन	न·	देशाच्या बाहेर हाकलणे, हद्दपारी	निर्वासन, देशनिकाला	banishment, expatriation, expelling out of the country
निर्वासित	वि·	देशाबाहेर हाकललेला	निर्वासित, देश से निकाला हुआ	banished, expatriated
निर्वाह	पुं·	1. गुज़राण, आजीविका	निर्वाह, गुजारा, जीविका	livelihood, sustenance
		2. इलाज, मार्ग, गती	इलाज, रास्ता, गति	way out, remedy
		3. पाठपुरावा, समर्थन	पृष्ठपोषण, समर्थन, सहायता	following up, maintaining
		4. चालवून घेणे, निभावणी	निवाह, पूर्ति	carrying on, make-shift arrangement
निर्वाळा	पुं·	1. खात्री, विश्वास	भरोसा, विश्वास, यकीन	assurance, confidence
		2. प्रत्यय, दाखला, प्रचीती	प्रतीति, अनुभव	personal experience
निर्विघ्न		विघ्न - बाधा - अडचण न येता झालेला	निर्विघ्न	free from difficulties or obstructions
निर्विवाद	वि·	वादाच्या पलिकडचा, बिनतक्रार	निर्विवाद, बिना झगड़े - बखेड़े का	without contention, indisputable

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निर्वेध	वि·	'निर्विघ्न' पाहा	दे· 'निर्विघ्न'	vide 'निर्विघ्न'
	अ·	निर्विघ्नपणे	अबाध रूप से, बिना विघ्न - बाधा के	without any obstacle/ interruption
निवैर	वि·	1. वैर भावना नसलेला, अद्वेषी	वैर भाव से रहित, अद्वेषी	free from enmity
		2. ज्याला कोणी शत्रू नाही असा	जिसका कोई शत्रु नहीं है ऐसा	one that has no enemy
निर्व्यसनी	वि·	कसले ही व्यसन नसलेला	बुरी आदतों से रहित	free from any bad habit
निर्व्याज़	वि·	निष्कपट	र्निव्याज, छल-कपट से रहित, मासूम	free from guile or falsity, innocent
निलाज़रा	वि·	निर्लज्ज	बेशर्म, निर्लज्ज	shameless, brazen-faced
निवड	स्त्री·	1. पसंती	पसंद, वरण	selection, choosing
		2. निवडणूक	चुनाव	election
निवडक	वि·	1. निवडून - पसंत करून काढलेला	चुनिंदा	well-chosen, selected, picked
		2. उत्कृष्ट	बढ़िया	excellent
		3. मोजका	इना गिना	limited, restricted
निवडणूक	स्त्री·	प्रतिनिधी निवडून देण्याचा विधी	चुनाव, निर्वाचन	election
निवडणे	स·क्रि·	1. नको असलेली किंवा हवी असलेली वस्तू अलग करणे	चुनना, बीनना	to pick out, to select

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. पसंत करणे	पसंद करना	to choose
		3. प्रतिनिधी पसंत करणे	प्रतिनिधि चुनना	to elect
निवडुंग	पुं·	नागफडे	सेंहुड़	cactus Indicus
निवणे	अ·क्रि·	1. थंड होणे	ठंडा होना	to cool
		2. शांत होणे	शांत होना	to become cool and calm, to abate
निवर्तणे	अ·क्रि·	मरणे	मरना	to die
निवविणे	स·क्रि·	1. थंड करणे	ठंडा करना	to cool
		2. शांत करणे	शांत करना	to abate, to assuage
निवळ	स्त्री·	1. गाळ बुडाशी बसून वर राहिलेले शुद्ध पाणी	निपल निथार	clear liquid of any mixture remaining after settlement
		2. 'निवळी' पाहा	दे· 'निवळी'	vide 'निवळी'
		3. तांदुळाची पेज	चावल का पसाव/मांड	rice-gruel
निवळणे	अ·क्रि·	1. स्वच्छ होणे	साफ होना, निखरना	to become clear/ limpid/pure
		2. शांत - थंड होणे, सौम्य होणे	शांत होना, सौम्य होना	to be cooled down, to be mild/gentle
		3. वर्तन सुधारणे	सुधरना, अच्छा बनना	to improve, to become mature or sober
		4. चमकणे	चमकना	to become bright
निवळी	स्त्री·	चुनखडीचा पाण्यावर तरंगणारा तरंग	निथार, चूने का निथार	thin skin or pellicle of carbonate of soda floating in water mixed with lime stone

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निवाडा	पुं·	निर्णय, निकाल	निर्णय, फैसला	decision, award, judgement
निवाडा पत्र	न·	न्यायाधीशाचे निकालपत्र	निर्णयपत्र, निर्णयादेश, हुक्मनामा	award, judgement, decree
निवांत	वि·	शांत	शांत	peaceful, skill, quiet
	पुं·	फुरसत, कामाची घाई नसल्याची स्थिती, अवकाश, रिकामा वेळ	फुरसत, अवकाश, खाली वक्त	freedom from business or hurry, leisure
निवारणे	स·क्रि·	बाजूला - दूर -करणे, अटकाविणे, थांबविणे	निवारना, रोकना, हटाना, दूर करना	to prevent, to avert, to ward off
निवारा	पुं·	1. थंडी - वारा इ· पासून संरक्षण, बचाव	जाड़ा / बरसात आदि से बचाव, संरक्षण	protection from cold/rain etc.
		2. थंडी - ऊन - पाऊस इ· पासून बचाव करणारे ठिकाण	निर्वातस्थान, जाड़ा / बरसात आदि से बचाव होने की जगह	an abode for protection from rain etc.
		3. आसर्याचे स्थान	आसरे की / सहारे की जगह	a shelter
निवास	पुं·	राहण्याचे ठिकाण, घर	निवास, रहने का स्थान, घर	residence
निविदा	स्त्री·	मागणीपत्र (प्रस्तावित खर्चाचे)	प्रस्ताव, ठेका, टेंडर	a tender
निवृत्त	वि·	कामातून - नोकरीतून सुटलेला	काम या नौकरी से मुक्त	retired from work or service
निवृत्ति मार्ग	पुं·	परमार्थ साधनाची वाट	परामार्थ साधन का रास्ता	way or life of spirituality

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निवृत्ति वेतन	न·	नौकरीतून मुक्त झाल्यानंतर मिळणारे जीवन वेतन	निवृत्ति वेतन	pension
निवृत्ती	स्त्री·	1. कामातून - नोकरीतून मुक्तता	काम या नौकरी से मुक्ति	retirement
		2. संसारातून मुक्तता	प्रपंच से मुक्ति	turning/retiring,from worldly affairs
निवेदक	वि·	1. सांगणारा	निवेदक	one that tells or states or describes
		2. जाहीररीत्या सूचना देणारा	जाहिर तौर पर सूचना करनेवाला, उद्घोषक	an announcer
निवेदणे	स·क्रि·	1. सांगणे, कथन करणे	विस्तार से कहना	to state, to tell, to describe, to represent
		2. जाहीररीत्या सांगणे	जाहिरा तौर पर कहना	to announce, to deliver
निवेदन	न·	जे सांगावयाचे ते	निवेदन	a statement, a representation
निव्वळ	अ·	फक्त, मात्र, अगदी	केवल, निपट, खालिस	purely, evidently, plainly
निशा	स्त्री·	रात्र	निशा, रात	the night
निशाण	न·	1. झेंडा, पताका	निशान, झंडा, पताका	a flag, an ensign, a standard
		2. नेम मारण्याचे लक्ष्य	निशाना, लक्ष्य	a butt, a mark (to fire at)
		3. खूण, निशाणी	हस्ताक्षर के स्थान पर बनाया जानेवाला चिह्न	a mark in place of one's signature
		4. डंका, नौबत	डंका, नगाड़ा	a war-drum

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निशाणदार	पुं·	सैन्याचा झेंडा मिरवीत नेणारा	निशान बरदार	a standard bearer
निशाणबाजी	स्त्री·	बरोबर नेम मारण्याची कला, नेमबाणी	बराबर निशाना बाँधने की कला	skill of aiming correctly
निशाणी	स्त्री·	'निशाणा (3)' पाहा	दे· 'निशाणा (3)'	vide 'निशाणा' (3)'
निशिगंध	पुं·	उंच दांड्यावर कर्ण्याच्या आकाराचे रात्रीच सुगंध पसरविणारे फूल किंवा त्याचे रोप	रजनीगंधा, गुलशबी	tuberose
निशिदिन	अ·	रात्रंदिवस, सदोदित, अष्टौप्रहर	रात दिन, सर्वदा	night and day, all the twenty four hours
निशी	अ·	सहित	साथ, सहित	alongwith
		1. निर्धार, पक्का विचार	दृढ विचार, संकल्प	determination, resolve
		2. निर्णय	निर्णय	positive conclusion
निश्चय	वि·	अचल, स्थिर, न हालणारा	निश्चित, अचल, स्थिर	stable, steady, unmoving
निश्चित	वि·	न बदलणारा, पक्का, खात्रीचा	निश्चित, पक्का	settled, fixed
निश्चिती	स्त्री·	खात्री, पक्केपणा	भरोसा, पक्की बात	certainty, surety
निश्चिंती	स्त्री·	चिंता नाहीशी होणे, निश्चिंतपणा	निश्चिंतता, बेफ़िक्री	freedom from solicitude
निश्ना	पुं·	धार करावयाचा दगड	सान	whetstone
निषिद्ध	वि·	1. मनाई केलेला, बंदी घातलेला	निषिद्ध, वर्जित, मना	denied, disallowed

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. धार्मिकदृष्ट्या अपवित्र	धर्मदृष्टि से अपवित्र	prohibited/forbidden by religion
निषेध	पुं·	1. नकार	इनकार	denial, prohibition, refusal
		2. धिक्कार	धिक्कार, भर्त्सना	flouting, hooting
		3. बंदी, मनाई	मनाही, मुमानियत	forbidding, prohibition, interdiction
निष्कर्जी	वि·	कर्जमुक्त, अऋणी	ऋणमुक्त, अऋणी	free from debt
निष्कर्ष	पुं·	1. तात्पर्य, सारांश	निष्कर्ष, सारभूत अर्थ	conclusion
		2. शेवट, परिणाम	नतीजा, परिणाम	result
निष्कलंक	वि·	कलंक - लांछन विरहित, कसलाही डाग नसलेला, शुद्ध	निष्कलंक, दोषरहित, बेदाग, विशुद्ध	free from stain/spot, immaculate
निष्कारण	अ·	विनाकारण, कारण-निमित्त नसताना, उगीचच	निष्कारण, बिना किसी कारण के, अकारण	needlessly, without reason
निष्काळजी	वि·	1. 'निश्चिंत' पाहा	दे· 'निश्चिंत'	vide 'निश्चिंत'
		2. अस्ताव्यस्त, गबाळा	अस्तव्यस्त, लापरवाह	careless, slothful
निष्क्रिय	वि·	काहीही काम न करणारा, बेकार, आळशी	निष्क्रिय, क्रियाहीन, बेकार, आलसी	inactive, without work, idle
निष्कृती	स्त्री·	केलेल्या कृतीचे निवारण, केलेले नाहीसे करणे प्रायश्चित	निस्तार, प्रायश्चित, किये का निवारण	expiation, requital
निष्टंक	अ·	1. संपूर्णपणे, सर्वांशी	संपूर्णतः, पूर्ण रूप से	totally, wholly, without any remainder

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. केवळ, निवळ, मात्र	केवल, सिर्फ, मात्र	only, merely
निष्ठा	स्त्री·	1. दृढ श्रद्धा किंवा आदरयुक्त विश्वास	निष्ठा, दृढ़ श्रद्धा	faith, devotion, fidelity
		2. पक्का विचार, दृढमत	पक्का विचार, अभिप्राय	conviction
निष्ठुर	वि·	कठोर अंत:करणाचा, दया-माया नसलेला	निष्ठुर, कड़ा, कठोर	hard-hearted, harsh
निष्णात	वि·	प्रवीण, निपुण, कुशल	निष्णात, प्रवीण, कुशल, माहिर	well-versed in, proficient
निष्पत्ती	स्त्री·	1. निर्माण झालेला परिणाम, परिपाक, फळ	परिणाम, परिपाक	consequence
		2. उत्पत्ती, उत्पन्न	उत्पत्ति, उत्पादित वस्तु	produce
निष्पन्न	त्रि·	1. उत्पन्न	उत्पन्न, निकला हुआ	produced
		2. परिणत, परिणाम पावलेला	परिणत, रूपांतर को प्राप्त	resulted
		3. पूर्ण, पक्व	पूर्ण, पका हुआ, पक्व	mature, ripe
निष्पाप	वि·	पापरहित	निष्पाप, पापरहित, मासूम	inless, innocent
निष्प्रभ	वि·	1. तेजोहीन, फिका, निस्तेज	निष्प्रभ, निस्तेज, विवर्ण	lustreless
		2. प्रभाव न राहिलेला	प्रभावहीन, कमजोर	powerless
निष्फळ	वि·	व्यर्थ, निरुपयोगी	निष्फल, बेकार	fruitless, vain, useless
निसंग, निस्संग	वि·	1. सर्व बंधने झुगारून दिलेला, निर्लज्ज	जिसने सब सामाजिक या नैतिक बंधनों को उतार फेंक दिया हो, बेशर्म	one that has thrown away all moral bonds free from worldly

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. अनासक्त	निर्लिप्त	attachments
निसटणे	अ·क्रि·	1. सटकणे, नाहीसे होणे	खिसकना, चंपत होना	to give a slip to , to slip
		2. घसरून पडणे, निसरणे	फिसलना, सरकना	to slip, to slide
		3. हाताच्या पकडीतून सुटून खाली पडणे	छटकना, छूटना, गिरना, निकलना	to slip from the hand
निसणे	स·क्रि·	1. (धान्य, भाजी इ·) निवडणे	चुनना, सँवारना, साफ करना	to clear by picking out (useless element)
		2. छिलणे, सोलणे	छीलना, तराशना	to peel, to strip off, to rind etc.
निसंतान	न·	1. निर्वंश, कुलक्षय	कुलक्षय, वंशक्षय	extinction of race or family
		2. मूलबाळ नसण्याची अवस्था	निस्संतान होना, संतानरहित अवस्था	being without progeny, childlessness
निसरगाठ	स्त्री·	पट्कन् सुटणारी गाठ	सहज/आसानी से खुलने वाली गाँठ, सरकती गाँठ	a slip-knot
निसरडा	वि·	पाय घसरण्याजोगा	फिसलानेवाला	slippery
निसरडे	न·	पाय घसरण्याजोगी स्थिती	फिसलना	slipperiness
निसरणे	अ·क्रि·	पाय घसरणे	फिसलना	to slip, to slide
निसर्ग	पुं·	प्रकृति, सृष्टिक्रम	निसर्ग, प्रकृति	nature
निसर्गसिद्ध	वि·	स्वाभाविक	निसर्गसिद्ध, स्वाभाविक	natural
निसर्गोपचार	पुं·	निसर्गाचे साहाय्य घेऊन केलेले उपचार, नैसर्गिक उपचारपद्धती	प्राकृतिक चिकित्सा, कुदरती इलाज	naturopathy

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निसवणे	अ·क्रि·	1. कणीस किंवा लोंबी फुटणे	अनाज की बाली, भुट्टा आदि का निकल आना	to shoot into ears, to shoot up pendulous heads of corn
		2. निर्ढावणे, निर्लज्ज होणे	निर्लज्ज बनना	to become shameless
		3. तरबेज़ होणे	निपुण/माहिर होना	to be proficient
		4. हत्याराला धार चढणे	हथियार का तेज होना	to be sharpened
निसासणे	अ·क्रि·	1. सुस्कारा सोडणे	आह भरना, ठंडी साँस लेना, कलपना	to draw a deep sigh, to heave
		2. धापा टाकणे, दम टाकणे	हाँफना	to pant
निसासा	पुं·	सुस्कारा, उच्छ्वास	आह, ठंडी साँस	expiration, breathing out
निस्तारणे	स·क्रि·	1. सुधारून तडीस नेणे	निबटाना, सुधार कर पूरा करना	to complete by rectifying errors etc., to carry through perfectly
		2. प्रायश्चित घेणे, केलेल्याचे फळ भोगणे	भुगतना, किये का फल भोगना	to expiate
निस्सीम	वि·	अमर्याद, अतोनात	निस्सीम, अमर्याद	boundless, excessive
निहायत	अ·	अतिशय, पराकाष्ठेचा	निहायत, अत्यधिक	exceedingly
निळा	वि·	आकाशी-अस्मानी-रंगाचा	नीला, आसमानी रंग का	blue
निक्षून	अ·	हडसून-खडसून, बजावून	साफ साफ, खुल्लम खुल्ला, कड़ाई के साथ	positively, plainly, explicitly
निक्षेप	पुं·	1. गहाण, तारण, ठेव	धरोहर, अमानत	a deposit, a trust
		2. पुरलेले धन, कुणगा	गड़ा हुआ धन	a buried or hidden treasure

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
निपक्ष, निष्पक्ष	वि·	अपक्ष, कोणत्याही पक्षाचा नसलेला, तटस्थ	निष्पक्ष, तटस्थ	impartial, neutral, belonging to no party
नि:पक्षपाती	वि·	कोणाचीही बाजू न घेणारा	निष्पक्ष, नातरफदार	unbiased, impartial
नि:पात	पुं·	पुरता नाश, नायनाट, संहार	विनाश, संहार, खात्मा	total destruction, utter annihilation
नि:शंक	वि·	1. कसलीही शंका-प्रश्न नसलेला	नि:शंक	having no doubt or question (in mind)
		2. निर्भय	निडर, निर्भय	fearless, dauntless
नि:शब्द	वि·	मुकाट, गप, स्तब्ध, शांत नीरव	नि:शब्द, नीरव, शांत	silent, still, making no sound
नि:शंकपणे	अ·	निर्भयपणे, काकूं न करता	बेखटके, बिना डर के	without hesitation, dauntlessly, fearlessly
नि:शस्त्र	वि·	शस्त्रहीन, जवळ शस्त्र नसलेला	नि:शस्त्र	having no weapon, weaponless
नि:शस्त्रीकरण	न·	1. शस्त्रांच्या वापाराचा त्याग	निरस्त्रीकरण	disarmament
		2. शस्त्रे काढून घेणे	शस्त्रास्त्र निकाल लेना	disarming
नि:शेष	वि·	संपूर्ण, काही बाकी न ठेवलेला	संपूर्ण, समूचा, पूर्ण	without any remainder, complete, whole, entire

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	अ·	संपूर्णतः, -पणे काही उरू न देता	पूर्ण रूप से, कुछ बाकी न रखते हुए, संपूर्णतः	wholly, utterly, altogether, without allowing anything to remain
निःश्रेयस	न·	1. अंतिम वा सर्वश्रेष्ठ हित-कल्याण-शुभ 2. मोक्ष, मुक्ती	अंतिम या सर्वश्रेष्ठ हित/कल्याण/शुभ मोक्ष, मुक्ति	ultimate or highest well/good emancipation
निःश्वसन	न·	श्वास टाकण्याची क्रिया	निश्वसन, श्वास बाहर फेंकना	expiration, breathing out
निःश्वास	पुं·	'निसासा पाहा'	दे· 'निसासा'	vide 'निसासा'
निःसंकोच	वि·	संकोच विरहित	निस्संकोच, संकोचरहित	free from hesitation, unreserved
निःसंकोचपणे	अ·	मनात कांकू - भीड - न ठेवता	निस्संकोच, बिना संकोच के, बेतकल्लुफ होकर	unhesitatingly, unreservedly
निःसंग		'निसंग' पाहा	दे· 'निसंग'	vide 'निसंग'
निःसत्त्व	वि·	1. सत्त्वहीन, बलहीन	निस्सत्त्व, शक्तिहीन, निर्बल, कमज़ोर	sapless, pithless, having no strength
		2. कस नसलेला, निकस	सत्त्वरहित, असार	unnutritive, having no nutritive value
निःसंदिग्ध	वि·	स्पष्ट, गुळमुळीतपणा नसलेला	असंदिग्ध, निस्संदेह, संदेहरहित, स्पष्ट	not doubtful, certain, sure
निःस्तब्धता	स्त्री·	शांती, निःशब्दपणा	सुनसान, सन्नाटा, खामोशी	silence

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नि:स्पृह	वि·	1. निरिच्छ, कसलीही इच्छा नसलेला	निस्पृह, निर्लोभ, वासनारहित	exempt from desire, having no desire
		2. रागलोभाची पर्वा न करणारा	किसी की नाराज़गी की या क्रोध की परवाह न करनेवाला	not caring for or concerned with anybody's favour or displeasure
नि:स्वार्थी	वि·	स्वार्थाची-आपले साधून घेण्याची इच्छा न ठेवणारा	नि:स्वार्थी, स्वार्थरहित	selfless
नीच	वि·	1. हलक्या - कमी - दर्जांचा	नीच, घटिया, निम्न स्तर या श्रेणी का	low, inferior
		2. हलकट, शुद्र	कमीना, क्षुद्र, ओछा, बदतमीज़	low, mean, base
		3. खालचा	नीचे का, निचला	lower
नीज़	स्त्री·	झोप, निद्रा	नींद	sleep
नीट	वि·	1. सरळ	सीधा, ठीक	straight, direct
		2. बिनचूक, योग्य	दुरुस्त, बिना गलती का	right, proper
नीट नेटका	वि·	1. टापटिपीचा	साफ सुथरा, ठीक ठाक, टीपटाप से रहनेवाला	tidely, trim
		2. सुरेख	सुंदर, बढ़िया	smart, well-knit
नीती	स्त्री·	1. सदाचार	नीति, सदाचार	standard of conduct, respected by good men, good conduct
		2. धोरण, वागण्याची दिशा - वळण	व्यवहार का ढंग, बर्ताव का तरीका	bent, leaning, tendency
		3. न्याय	न्याय	justness, equity
		4. नियम	नियम, कानून	rules

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		5. राजकीय धोरण	राज्य नीति	policy
नीतिशास्त्र	न·	नीतीची मीमांसा करणारे शास्त्र, आचारशास्त्र	नीतिशास्त्र, वह शास्त्र जिसमें आचार संबंधी नियमों का विधान हो	ethics
नीळ (ळी)	स्त्री·	नीळ ज्यातून तयार करतात ते रोपटे किंवा नीळा रंग	नील का पौधा या नील रंग	indigo (plant or its produce, the blue dye)
	पुं·	निळ्या रंगाचे एक रत्न, इंद्रनील मणी	इंद्रनील मणि	sapphire
नुकता	अ·	अगदी अलिकडे, आताच, थोड्याच दिवसांपूर्वी किंवा वेळापूर्वी	अभी-अभी, हाल ही में, थोड़ी देर या कुछ दिन पहले	lately, recently, just ago
नुकसान	न·	तोटा, हानी	हानि, नुकसान, क्षति	loss, deficit, damage
नुकसान भरपाई	स्त्री·	झालेली हानी भरून देणे किंवा भरून देण्यासाठी दिलेले द्रव्य	क्षतिपूर्ति, हरजाना	compensation, damages
नुसता	वि·	मात्र, केवळ, अगदी	केवल, नाममात्र का, निपट, निरा	mere, bare
नूर	पुं·	1. तेज, कांती 2. रंग, थाट	कांति, तेज, छवि मौज, ठाठबाट	lustre, glow, majesty pompous or showy array, splendour
		3. मनाचा कल	मन का झुकाव	inclination
ने आण	स्त्री·	नेण्या-आणण्याची हालचाल	लाना/ले जाना	carrying and bringing (from one place to another, transport

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय.
नेक	वि·	1. इमानदार, प्रामाणिक 2. विश्वासू, सरळ 3. खरा, नीतिमान 4. योग्य, युक्त	ईमानदार, नेक विश्वासी, सीधा, सरल, ऋजु सच्चा, नीतिमान् योग्य, युक्त	honest, faithful upright true, morally good proper, befitting
नेक नामदार		एक उच्च दर्जाची पदवी	मान्यवर	Right Honourable
नेकी	स्त्री·	प्रामाणिकता, खरेपणा	ईमानदारी, नेकी, सच्चाई	honesty, truthfulness, trustworthiness
नेचा	पुं·	हुक्क्याची लांब नळी	हुक्के की नली	smoking pipe of a Hukka
	स्त्री·	एक कुंडीत लावण्याचे शोभिवंत झुडुप, फर्न	पर्ण, पर्णाभ, एक प्रकार का पौधा, फर्न	fern
नेट	पुं·	1. टिकाव, चिवटपणा 2. ज़ोर, बळ	टिकने का भाव या गुण बल, ज़ोर	determinedness and vigour strength, exertion
नेटका	वि·	1. बलसंपन्न, धट्टाकट्टा 2. बांधेसूद, प्रमाणबद्ध	हट्टाकट्टा, तगड़ा, मज़बूत गठीला, सुडौल	stout, strong well-built, well-proportioned, handsome
नेढे	न·	1. सुईचे नाक 2. दांडा घालण्याचे कुर्हाडीचे वगैरे भोक	सूई का छेद, आँख कुल्हाड़ा आदि का मुँह	eye of a needle hole for the handle of an axe etc.
नेणपण	न·	अज्ञान	अज्ञान	ignorance
नेणणे	स·क्रि·	न जाणणे	नहीं जानना	not to know
नेणता	वि·	अज्ञानी, नजाणणारा	अनजान	ignorant, unknowing

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नेणीव	स्त्री·	अजाणतेपणा, अजाणपणा	अनजान, अज्ञानावस्था	unknowing state, ignorance
नेणे	स·क्रि·	1. घेऊन जाणे 2. उचलून घेऊन जाणे	ले जाना उठा ले जाना	to lead, to conduct to carry
नेता	पुं·	पुढारी	नेता	leader
नेत्र	पुं·	डोळा	नेत्र, आँख	the eye
नेत्रकटाक्ष	पुं·	1. तिरकी-वाकडी नज़र 2. कामुक दृष्टी	कटाक्ष, तिरछी निगाह कामयुक्त दृष्टि	a side-look, a glance a leer
नेत्रपल्लवी	स्त्री·	डोळ्यांच्या खुणांची भाषा	आँख का इशारा	signals or signs with the eye, language of the eye
नेत्रांजन	न·	काजळ, सुरमा	अंजन, काजल, सुरमा	eye-salve, collyrium
नेपथ्य	न·	1. रंगमंचाचा पडदा 2. पात्रे सजतात ती खोली 3. सजावट, वेषभूषा (नटांची)	रंगमंच का परदा नटों की वेशरचना की जगह वेशरचना	the stage-curtain green-room actors' make-up
नेपा (-फा)	पुं·	नाडी ओवण्याची विजार इ· ची पोकळ जागा	नेफ़ा	passage for the waist-string of trousers etc.
नेभळट, नेभळा	वि·	1. डरपोक, भित्रा 2. दुर्बळ, कमज़ोर 3. नामर्द, षंढ	डरपोक, कायर कमजोर, दुर्बल नामर्द, हिजडा	coward weak impotent, imbecile

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नेम	पुं·	1. नियम, ठरलेला आचार	नेम, बँधा हुआ क्रम, नियम	regular observance, rule, regular practice or custom
		2. वेध, एकाग्र दृष्टि (निशाणावर)	एकाग्र दृष्टि (लक्ष्य पर)	aiming, fixing eye on
		3. निशाण (बाण इ· मारण्याचे), लक्ष्य	निशाना, लक्ष्य	the aim
नेमका	वि·	ठरलेला, अमुक, निश्चित	निश्चित, ठीक वही	fixed, just the same
नेमणूक	स्त्री·	1. नेमण्याची, क्रिया, नियुक्ती	नियुक्ति	appointment, posting
		2. ठराविक मुदतीने मिळणारी वृत्ती, मेहनताना इ·	नियत समय पर मिलनेवाली वृत्ति, पारिश्रमिक आदि	allowance, stipend
नेमणे	स·क्रि·	एखाद्या जागेवर-, नोकरीत- काम गिरीवर ठेवणे, नियुक्त करणे	नियुक्त करना, नामज़द करना	to appoint, to post
नेमबाज	वि·	नेम धरून मारण्यात प्रवीण·	निशानेबाज, लक्ष्यवेधी	marksman
नेमबाजी	स्त्री·	नेमधरून मारण्यातले प्राविण्य	निशानेबाजी, लक्ष्यवेध	marksmanship
नेमस्त	वि·	1. अतिउग्र नाही, अति मऊ नाही असा, मध्यम प्रतीचा, मध्यममार्गी	मध्यम, अतिशयता से दूर रहनेवाला	moderate, temperate
		2. मवाळ (प्रागतिक) पक्षाचा	नरम दल का	belonging to the moderate (liberal) party

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. नेमाने वागणारा	नियम से चलनेवाला	disciplined, acting to the order or course of procedure
		4. बेताचा	साधारण, सामान्य	mediocre, common
		5. निश्चित, नक्की, नेमका	निश्चित, पक्का	fixed
नेसणे	स·क्रि·	व्यवस्थितपणे कमरेभोवती लपेटणे	कमर में लपेटकर पहनना	to put on, to wear round the waist
नेसणे, नेसू, नेसणे	न·	कमरे भोवती लपेटण्याचे वस्त्र (धोतर इ·)	कमर में लपेटकर पहनने का वस्त्र	garment worn round the waist
नेसविणे	स·क्रि·	कमरे भोवती नेसण्यास मदत करणे- नेसायला लावणे	पहनाना	to help or make to wear round the waist
नेस्तनाबूद	वि·	नष्ट, जमीनदोस्त, पुरता उध्वस्त	नेस्तनाबूद, जड़/मूल से नष्ट	completely ruined, destroyed, annihilated
नेहमी	अ·	सदासर्वदा, सदोदित	सदा, हमेशा	always, constantly
नेऋत्य	स्त्री·	दक्षिण व पश्चिम या मधील दिशा	नेऋती, दक्षिण पश्चिम दिशा	south-west direction
नैतिक	वि·	नीतीशी संबंधित, सदाचाराला धरून असलेली	नैतिक, नीतिसंबंधी	moral, related to good conduct
नैपुण्य	न·	प्रवीणता, निपुणता	निपुणता, कौशल	proficiency, skill

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
नैमित्तिक	वि·	1. कारणपरत्वे उद्‌भवलेला, कधीकधी करावयाचा	किसी कारण से उत्पन्न हुआ, आकस्मिक	incidental, not regular
		2. त्या त्या प्रसंगा-निमित्तापुरता हंगामी	किसी निमित्त से किया जानेवाला, सामयिक	arising upon occasion, occasional
नैमित्तिक रजा	स्त्री·	काही निमित्ता करिता घेतलेली रजा	विशेष कारण के लिये लेने की छुट्‌टी	casual leave
नैवेद्य	पुं·	देवतेला अर्पण करावयाचे अन्नादीचे पात्र	भोग, चढ़ावा	an offering of eatables to an idol
नैष्ठिक	वि·	निष्ठेने केलेला-पाळलेला (आचार इ·)	नैष्ठिक, निष्ठा रखकर किया या पाला हुआ (व्रत आदि)	devoted, intent
नैसर्गिक	वि·	निसर्गाला-प्रकृति धर्माला-धरून असलेला, स्वाभाविक, सहज	नैसर्गिक	natural, constitutional
नोक	न·	1. टोक, अणी	नोक, बारीक अग्र	pointedness, point
		2. विशिष्ट ढब, शैली	शैली, ढंग	a distinguishing style
		3. ऐट, झोक	शान, ठाट, ऐंठ	airiness, smartness
		4. मखखी, खुबी, मुद्‌याची गोष्ट	पते की बात, मर्म, भेद	a remarkable point or feature
		5. चुणुक, खोच, टोमणा	व्यंग्य, ताना	a sting, innuendo
नोकझोक	पुं·	'नोक (3)' पाहा	दे· 'नोक (3)'	vide 'नोक (3)'
नोकर	पुं·	चाकर, सेवक	नौकर, सेवक, खिदमतगार	a servant
नोटीस	स्त्री·	1. पूर्व सूचना, समज	पूर्व सूचना, चेतावनी, ताकीद	a notice, a hint
		2. जाहिरात, विज्ञापन	विज्ञापन, इश्तिहार	an advertised notice
नोंद	स्त्री·	1. टिपण	टिप्पणी	a note

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. नोंदणी, सरकारी दप्तरात नमूद करणे	पंजीयन, पंजीकरण, दर्ज कना	registration
नोंदणी	स्त्री·	'नोंद (2)' पाहा	दे· 'नोंद (2)'	vide 'नोंद (2)'
नोंदणे	स·क्रि·	1. टिपणे, लिहून ठेवणे	दर्ज करना, लिख लेना	to note down, to write down
		2. सरकारी दप्तरात नमूद करणे	दर्ज करना, लिखवाना	to register
नो(-नौ) बत	स्त्री·	1. नगारा	नक्कारा, नगाड़ा	a big kettle-drum
		2. अरिष्ट, वाईट प्रसंग	आफत, संकट	calamity
नौदल	न·	नाविक दल, आरमार	नौसेना	naval force
न्याय	पुं·	1. योग्य - रास्त ते करणे	न्याय, इन्साफ	justice, doing what is just or proper, justness, fairness, equity
		2. न्यायाधिकरणाचा निर्णय	फैसला, न्यायाधिकारी का निर्णय	judicial decision, judgement of a court
		3. नीती, सदाचार	नीति, सदाचार	morality
न्यायमंदिर, न्यायालय	न·	न्यायाधीशाची कचेरी	न्यायालय	a court of justice
न्यायमूर्ती	पुं·	उच्च न्यायालयाचा न्यायाधीश	उच्च न्यायालय का न्यायाधीश	a high court judge
न्यायशास्त्र-दर्शन	न·	षड्दर्शनांपैकी एक दर्शन	षड्दर्शनों में से एक दर्शन	the Nyâya doctrine, logical philosophy.

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
न्यायाधीश	पुं·	न्याय देणारा अधिकारी	न्यायाधीश	a judge
न्यायी	वि·	न्याय करणारा - पाहणारा	न्यायी	judicious, just, upright
न्याय्य	वि·	न्यायाला धरून असलेला	न्याय, न्यायसंगत, न्यायोचित	equitable, right, just
न्यारा	वि·	1. वेगळा, निराळा 2. विशेष, इतरांहुन वेगळा	न्यारा, अलग निराला, विशेष	separate distinct, different
न्याहारी	स्त्री·	सकाळचे थोडेसे खाणे	नाश्ता, कलेवा	a breakfast, a slight repast in the morning
न्याहाळणे	स·क्रि·	निरखून पाहणे	निहारना, गौर से देखना	to behold attentively
न्यून	वि·	1. कमी 2. अपूरा, उणा, अपूर्ण 3. कमी दर्जाचा, हलका	कम, थोड़ा अधूरा, अपूर्ण, त्रुटिपूर्ण हीन, निकृष्ट	less less, short, deficient lower
न्यून	न·	1. उणीव, कमतरता 2. दोष	त्रुटि, न्यूनता ऐब, दोष, खामी	deficiency defect
न्यूनवचन	न·	कमीपणाचे बोलेणे, उणा शब्द	कोई गलत भाषा	any improper utterance or language
न्यूनाधिक	वि·	कमी, अधिक	न्यूनाधिक, कमोबेश	less or more
न्हाण	न·	'नहाण' पाहा	दे· 'नहाण'	vide'नहाण'
न्हाणे	अ· क्रि·	(स्त्री) डोक्यावरून आंघोळ करणे, नाहणे	नहाना	to bathe
न्हाणणें	स· क्रि·	आंघोळ घालणे	नहलाना	to give a bath
न्हाणी (स्त्री·), न्हाणीघर	न·	आंघोळीची खोली	स्नानगृह, गुस्लखाना	bath-room

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
न्हावी	पुं·	हजामत करणारा कारागीर, हजाम, नापित	नाई, हज्जाम	a barber
न्हावैर	पुं·	विधवेचा पाट, पुनर्विवाह	विधवा का पुनर्विवाह	remarriage of a widow

प

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पंक्ती	स्त्री·	1. दर्जा, श्रेणी, कोटी	दर्जा, श्रेणी, कोटि	rank, range
		2. रांग, ओळ	पंक्ति, कतार	a line, row, queue (Q)
		3. पंगत, जेवणास बसलेल्यांची ओळ	पंगत, पाँत	people sitting down in a row at a meal
पंक्तिप्रपंच	पुं·	(लाक्ष·) भेदभाव, पक्षपातीपणा	पक्षपात, तरफदारी	partiality
पंख	पुं·	पक्ष्यांचा उडण्याचा अवयव (पिसांनी भरलेला)	पंख, पर, डैना	a wing (of a bird)
पंखा	पुं·	वारा घेण्याचे (हवा घालविण्याचे) एक साधन	पंखा	a fan
पंगत	स्त्री·	'पंक्ती (3)' पाहा	दे· 'पंक्ती' (3)'	vide'पंक्ती' (3)'
पंगू	वि·	पांगळा, अपंग	पंगु, लँगड़ा-लूला, अपंग	lame, crippled
पंच	वि·	पांच	पांच	five
	पुं·	लवाद, मध्यस्थ, न्याय देणारा एक किवा पांच माणसांचा समूह	पंच	an arbitrator or a member of an arbitration board

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पंचक	न·	पाचांचा समूह-गट	पाँच का समूह	a group of five (persons or things)
पंचकडी	स्त्री·	पाचांची टोळी	पाँच की टोली	a band of five persons
पंचकयास	पुं·	पंचांचा निवाडा	पंच-निर्णय	an arbitration
पंचक्रोशी	स्त्री·	पांच कोसांच्या परिधातील प्रदेश	पाँच कोसों के फासले का प्रदेश	a territory within the limit of five Kos
पंचखाद्य	न·	'ख' ने आरंभ होणार्या पाच खाद्य पदार्थांची मिसळ (खवा, खारीक, खोबरे, खसखस, खिसमिस)	'ख' से प्रारंभ होनेवाले पांच खाद्य पदार्थों का मिश्रण	a mixture of five eatables of 'ख' alphabet
पंचत्व	न·	पाच महाभूते (पृथ्वी, आप, तेज, वायु, आकाश)	पाँच महाभूत	the five elements
पंचनामा	पुं·	पंचाच्या समोर केलेली तपासाची नोंद	पंचनामा, वह कागज जिसपर पंचों ने अपनी तजवीज लिखी हो	written report of an enquiry before five citizens
पंचपात्र	न·	पाणी पिण्याचा पेला	प्याला, कटोरा	a cylindrical vessel for drinking water
पंचपाळे	न·	पाच कप्पे असलेले पात्र	पाँच खानों वाला पात्र	a brass or wooden case having five partitions or vessels
पंच पंच उष:काळ	पुं·	सूर्योदया पूर्वीच्या घटकांची-वेळ, अगदी उष:काळचा समय	तड़का, सवेरा	whole period of the dawn

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पंचम	वि·	पाचवा	पाँचवाँ	fifth
	पुं·	1. संगीताच्या सप्तस्वरा पैकी पाचवा स्वर	पंचम स्वर	the fifth note of the gamut
		2. अंत्यज म्हटलेल्यांची एक जात	अंत्यज कहे जानेवालों की जाति	the पंचम caste of so-called untouchables
पंचमस्तंभी	वि·	फितूर, शत्रूला सामिल झालेला	दगाबाज	treacherous, deceitful, perfidious
पंचमी	स्त्री·	पाचवी तिथी	पक्ष की पाँचवीं तिथि	the fifth day of the fortnight
पंचमेळ	पुं·	1. पोटजातीतील मिश्रविवाहाची संतती	उपजातियों के मिश्रिविवाहों की संतति	progeny of intermarriages among the varieties of a caste
		2. भिन्न भिन्न लोकांचा एकत्र समाज	भिन्न-भिन्न लोगों का इकट्ठा हुआ समूह	a congregation of different people
		3. निरनिराळ्या वस्तूंची बनविलेली मिसळ	पंचमेल, वह वस्तु जिसमें कई तरह की चीजें मिली हों	an admixture
पंचरशी	वि·	पाच वा अनेक धातूंचा बनलेला	पाँच धातुओं के रस से बना, काँसे का	composed of several metals
पंचविशी	स्त्री·	पंचवीस वर्षांचे वय	पचीसी, पचीस वर्षों की उम्र	age of twenty five
पंच हत्यारी	वि·	पाच हत्यारे जवळ बाळगणारा (शिपाई)	पाँच शस्त्रों वाला	(a soldier) armed with five weapons
पंचा	पुं·	1. गुडघ्यापर्यंत चे धोतर	अँगोछा, छोटी धोती, कछनी	a short dhoti
		2. पत्त्यांच्या जोडातील पांच ठिपक्यांचा पत्ता	पंजा, पाँच बूटियोंवाला ताश का पत्ता	the five of a suit of cards

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पंचाईत	स्त्री·	1. अडचण, अडचणलेली अवस्था	अड़चन, कठिन स्थिति	difficulty, strained state
		2. रिकामी-नसती उठाठेव	झंझट, माथापच्ची	idle bother/fuss
		3. ददात, दुर्भिक्ष	कमी, त्रुटि, अभाव	distressing lack
पंचाग	न·	तिथी, वार, नक्षत्र, योग आणि करण अशा पांच अंगानी युक्त वार्षिक टिपण	पंचाँग, तिथिपत्र, पत्रा	The Hindu Calendar, almanac
पंचायत	स्त्री·	पंचाची बैठक, पंचमंडळी	पंचायत, पंचों की मंडली या सभा	an assembly of arbitrators
पंचायतन	न·	1. पाच देवतांचा समूह (शिव, विष्णु, सूर्य, गणपति व देवी)	पंचायतन	a congregation of five chief deities
		2. (लाक्ष·) पांच प्रमुखांचा गट	पाँच प्रमुखों का गुट	a congregation of five chief persons
पंचाक्षरी	पुं·	मांत्रिक	ओझा, जंतर-मंतर करनेवाला	an exorciser
पंचीगर	पुं·	जडावाचे काम करणारा कारागीर	पच्चीकार	an artisan engaged in imbedding or embroidery work
पंचीप्यारा	वि· पुं·	प्रियकर	प्रियतम, प्रेमी	beloved one (male)
पंचोतरा (-त्रा)	पुं·	दरमहा दरशेकडा पाच टक्के व्याजदर	पंचोतरा	rate of interest five percent per month
पंजा	पुं·	1. पांच बोटासह हाताचा भाग	पंजा, पाँचों उँगलियों सहित हथेली	the hand with spread fingers
		2. पशूंच्या पायाचा लांब नखांचा भाग	पंजा, चंगुल	a claw

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. (लाक्ष·) पकड	चंगुला, पकड़	a grip
पंडित	वि·	विद्वान	पंडित	learned, erudite
पंत	पुं·	1. मानदर्शक पदवी	आदरसूचक उपाधि	a title of honour
		2. प्रमुख	प्रमुख	chief
पंतप्रधान	पुं·	मुख्य प्रधान,-मंत्री	प्रमुख मंत्री, श्रेष्ठ मंत्री	the Prime Minister
पंतोजी	पुं·	शाळा शिक्षक	पाठशाला का शिक्षक	teacher in a primary school
पंथ	पुं·	1. 'पथ' पाहा	दे 'पथ'	vide'पथ'
		2. संप्रदाय	पक्ष, संप्रदाय	a cult, a persuasion
पंप	पुं·	पाणी किंवा इतर पदार्थ बाहर खेचून काढण्याचे किंवा हवा भरण्याचे साधन	पंप	a pump
पक (-क्क) ड	स्त्री·	1. कुस्तीतील एक डाव	कुश्ती में एक दाँव	a mode of grasping in wrestling
		2. प्रभाव, छाप	प्रभाव, छाप, असर	an impresion, a hold, a grip
		3. ग्रहण करण्याची-समज़ण्याची-कुवत	ग्रहण, समझ	grasp, understanding, grip
		4. खिळा इ· उपसून काढण्याचे अवजार	सँडसी	smith's pincers
पकडणे	स· क्रि·	1. हाती धरणे	पकड़ना, धरना	to hold (in hand)
		2. कैद करणे, अटक करणे	गिरफ़्तार करना	to arrest
		3. झेलणे	रोकना, किसी चीज को गिरने से पहले ही पकड़ लेना	to catch
		4. झट्कन् लक्षात घेणे	समझ लेना, ग्रहण करना	to grasp

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पकडापकडी	स्त्री·	धरपकड, एकाच वेळी अनेक लोकांना पकडणे	धरपकड़, पकड़-धकड़, एक साथ की जानेवाली कई लोगों की गिरफ्तारी	mass arrests
पकडवॉरंट	न·	पकडण्याचा-अटक करण्याचा हुकूम	गिरफ्तारी का हुकमनामा	warrant of arrest
पक्का	वि·	1. कच्चा नसलेला	पक्का, जो कच्चा न हो	not raw
		2. निश्चित स्वरूपाचा, स्थिर, कायम	निश्चित, स्थिर, अटल	firm, lasting, permanent
		3. पिकलेला	पका हुआ (फल आदि)	ripe, mature
		4. शिजलेला (भात इ·)	पका हुआ	cooked
		5. टिकणारा (रंग)	पक्का, जो कभी छूट न सके (रंग)	strong, durable
		6. चांगली भाजलेली (वीट इ·)	पकाई हुई (ईंट आदि)	baked,
		7. धूर्त, चाणाक्ष, हुषार	छँटा हुआ, चालाक, काइयाँ	perfect, deft, shrewd, sharp
पक्वान्न	न·	विशेषप्रकारचा मिष्ट पदार्थ	पकवान	dainty dish
पक्वाशय	पुं·	अन्न पचते ते पोटातले स्थान किंवा तो अवयव, जठर	पक्वाशय, पक्वाधान, जठर	the stomach
पखरण	स्त्री·	1. फुलांचा खाली पडलेला सडा	फूलों का बिखेर	strewing of flowers
		2. वस्तूंची विखरून-अस्ताव्यस्त-पडल्याची स्थिती	चीजों का बिखरा पड़ा होने की स्थिति	confusedly scattered state, litteredness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पखवाज़	पुं·	दोन्ही हातानी दोन्हीकडे वाजविण्याचे एक चर्मवाद्य, मृदंग	पखावज, मृदंग	a sort of tabor or drum
पखवाज़ी	पुं·	पखवाज वाजविणारा कलावंत	पखावजी	an artist proficient in playing on पखावज
पखाल	स्त्री·	पाणीवाहून नेण्याची मोठी कातडी पिशवी	पखाला / मशक	a large leathern water-bag
पखालची, पखाल्या	पुं·	पखाल वाहणारा, भिस्तीत	पखाली, भिश्ती	a labourer carrying leathern water-bag and sprinkling water
पगडबंद	पुं·	पगडी बांधणारा कारागीर	पगड़ी बनानेवाला कारीगर	a turban-maker
पगडा	पुं·	1. प्रभाव, वज़न, छाप, वर्चस्व	प्रभाव, असर, अधिकार	influence, authority, impression
		2. फाशावरील चिह्न	पाँसे पर का संख्याचिह्न	a mark in a dice
पगडी	स्त्री·	डोक्यावर घालण्यांची एक विशिष्ट आकाराची टोपी	पगड़ी, सिली हुई पाग	a turban
पगार	पुं·	निश्चित मुदतीचा मेहेनताना, वेतन	वेतन, तनख्वाह	salary, pay, wages
पघळ	वि·	1. ऐसपैस, ढिला	ढीला ढाला	very loose
		2. लांबरुंद, विस्तृत	लंबा चौड़ा, विस्तृत	spacious, roomy
		3. मोकळा चाकळा	खुला, प्रशस्त	open
		4. पाल्हाळीक	व्यर्थ का विस्तार करके बोलनेवाला	diffuse, loose, verbose

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पचडी	स्त्री·	कोशिंबीर	रायता, कचूमर	crushed and seasoned raw fruits or vegetables
पचणे	अ· क्रि·	1. जिरणे, अंगी लागणे	पचना, हजम होना	to be digested
		2. अन्न चांगले शिजणे भाकरी इ· चांगली भाजली जाणे	(रोटी अदि) अच्छी तरह से सेकी जाना, (अन्न आदि) पकना	to be duly baked, as to be well-cooked
		3. (लाक्ष·) जिरणे, काही भोगावे न लागता, धकणे	(गुनाह आदि) का प्रकट न होकर दब जाना	to pass off without effect
पचन	न·	पचण्याची क्रिया	पाचन, हजम होने की अवस्था	digestion
पचपचीत	वि·	पाणचट	पचपचा, जिसका पानी जज़्ब न हुआ हो	watery, vapid
पचविणे	स· क्रि·	जिरविणे, अन्नाचा बरोबर रस होणे	हजम करना, पचाना	to digest
पच्ची	स्त्री·	1. फजीती	खिल्ली, हँसी, फजीहत	state of being ridiculed
		2. जरतारीचे काम	पच्ची, पच्चीकारी	inlay work
पछाडणे	अ· क्रि·	1. भूत-पिशाचाची बाधाहोणे, झपाटणे	पिशाच बाधा होना	to be seized (by a fiend); to be possessed
		2. छंद लागणे	लगन लगना, भूत सवार होना	to be seized (by a thought, idea etc.), to be possessed
	स· क्रि·	(कुस्ती करतानां) धरून खाली आपटणे	(कुश्ती में) पकड़कर नीचे पटकना	to throw to floor (in wrestling)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पट	पुं·	1. सोंगट्या बुद्धिबळ, आट्यापाट्या इ· खेळण्या करिता चौकोनी घरे पाडून मांडलेला अनुक्रमे कपडा-चित्र-मैदान	बिसात (चौसर आदि का)	a chequered board-cloth
		2. कपडा, वस्त्र	पट, वस्त्र, कपड़ा	cloth
		3. पडदा	पर्दा	a curtain
		4. स्नायू	स्नायु	a muscle
		5. नावांची यादी	नामों की फेहरिस्त	a roll, list, catalugue
	वि·	1. गुणिले, गुणित	गुना, गुणित	multiplied (by)
		2. पालथा (कुस्तीच्या खेळातील शब्द 'चित'च्या उलट	पट, औंधा (चित्त का उलटा)	with face or mouth downwards
पटई	स्त्री·	कडीपाट, तक्तपोशी, लाकडी फळ्यांचे छत	पटाव, पटान, लकड़ी के तख्तों की छत	ceiling of planks
पटकन,-दिशी	अ·	झटकन्	चट से, झट, तुरंत, फौरन	instantly
पटकणे	स· क्रि·	खाली आपटणे,-फेकणे	पटकना, पछाड़ना, गिराना	to dash down forcibly
पटका	पुं·	डोक्याला झोकात गुंडाळण्याचा कपडा	साफा, मुँडासा	a long piece of cloth worn ornamentally round the head
पटकावणे	स· क्रि·	1. मिळविणे, जिंकणे	प्राप्त/हासिल करना	to win
		2. झट्कन् घेणे	झट से ले लेना, हथियाना	to nab
पटकी		महामारी	हैजा, विषूचिका	the epidemic cholera
पटकूर	न·	फाटलेल्या कापडाचा तुकडा	चीथड़ा	rag, tatters

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पटणे	स· क्रि·	1. मान्य होणे, गळी उतरणे	जँचना, गले उतरना	to be convinced
		2. (हुंडी) स्वीकारली जाणे	सकरना, सकारा जाना (हुंडी)	to be accepted
		3. पसंत पडणे, मनास येणे, आवडणे	पसंद आना	to be liked
		4. मेळ बसणे, जमणे	पटना, मेल खाना, बनना	to agree with each other
		5. गाठविले जाणे	गूँथा/पिरोया जाना	to be knotted,-interwoven
पटरी	स्त्री·	फरसबंदी	फर्श, गच	pave-work, pavement
पटळ	न·	1. पडदा, आड येणारा कपडा	पर्दा, आवरण	a covering, a coat, an integument, a cloud
		2. पापुद्रा	तह, परत	a layer, a fold
		3. डोळ्यावर येणारा पडदा	धुँधलापन, आँख का एक रोग	a film over eye, a nebula
पटवा, पटवेकरी	पुं·	दागिने गाठविणारा कारागीर	पटवा, पटहार	maker of fringes and tassels
पटविणे	स· क्रि·	1. मनात-गळी-उतरेल असे करणे, समजाविणे	समझाना, गले उतारना	to convince, to persuade
		2. गाठविणे (पुतळ्या, मणी इ·)	गूँथना	to string upon a wire or thread
		3. हुंडी शिकारणे	सकरवाना (हुंडी)	to accept (a cheque)
पटाईत	वि·	वाकबगार, प्रवीण, कुशल	होशियार, निपुण, माहिर	proficient, expert, skilfull, dexterious

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पटांगण	न·	सपाट मैदान, मोठे अंगण	बड़ा आँगन, मैदान	a large and open court, an extensive plain
पटापट	अ·	झपाझ, जलदीने	पटापट, जल्दी जल्दी, तेजी से	rapidly,hastily, with speed
पटाशी	स्त्री·	सुताराचे लाकूड छिलण्याचे अवजार, पातळी	रुखानी (बढ़ई का एक औज़ार)	a kind of chisel (a carpenter's instrument)
पट्ट	वि·	मुख्य	पट्ट, मुख्य	chief
	न·	रेशमी वस्त्र	रेशमी वस्त्र	silken cloth
पट्टराणी	स्त्री·	मुख्य राणी	पटरानी, पटराज्ञी	the chief queen
पट्टा	पुं·	1. यंत्राची चाके फिरविणारी लांबलचक कातडी पट्टी	कल का चक्र घुमानेवाली चमड़े की पट्टी	a shaft-belt, an endless strap connecting wheels
		2. कमरेला बांधण्याची कातडी इ· पट्टी	चमड़े का कमरबंध	a waist-belt
		3. पाळीव कुत्राच्या गळ्यात बांधतात ती कातडी पट्टी	पालतू कुत्ते के गले में लगाई जानेवाली पट्टी	a belt round dog's neck
		4. एक लांब, दुधारी, कोपरापर्यंत मूठ असलेली तलवार	एक लंबी दोधारी तलवार	a long two-edged sword
		5. सनदपत्र	पट्टा, अधिकार पत्र, सनद	a deed of lease or tenure
		6. अरुंद लांबलचक जमिनीचा तुकडा	लंबा और सँकरा जमीन का टुकड़ा	a long strait piece of land

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		7. शिपायाची खांद्यावर अडकविण्याची चपरास असणारी रंगीत पट्टी	सिपाही या अरदली के कंधेपर लगाई जानेवाली चपरासी वाली पट्टी	a stripe of coloured cloth along the shoulder having a metal-plate on it
		8. नवार	निवार, चौड़ा फीता, तसमा	a broad tape
पट्टी	स्त्री·	1. कापड, कागद इ· चा लांब आणि अरुंद तुकड़ा	पट्टी, कपड़े-कागज आदि का पतला लंबा और सँकरा टुकड़ा	a strip, slip, a long narrow piece of cloth etc.
		2. कापडाचा इ· काठ	कपड़े की किनारी	thick-woven border of a cloth
		3. जमिनीचा चिंचोळा, लांब तुकडा	जमीन का लंबा और सँकरा टुकड़ा	a slip of land or ground
		4. वर्गणी	चंदा	contribution, subscription
		5. कर	लगान	tax, cess
		6. एक प्रकारची विड्याची बनावट	पान, बीड़ा	a roll of betel-leaf
पट्टीचा	वि·	निष्णात, निपुण	माहिर, निपुण	proficient, skilled
पट्टू	न·	एक जाड़ उंची लोकरी चा कपडा	पट्टू	a variety of woollen cloth
पट्टे	पुं· ब· व	1. कुंचल्याचे फराटे	लकीरें, धारियाँ (बुरुश की)	strokes of a brush
		2. वाघ इ· च्या कातडीवरचे डाग	बाघ की चमड़ी पर की पट्टियाँ	stripes on the body of a tiger etc.
पट्टेदार	वि·	अंगावर पट्टे असणारा	पट्टीदार, धारीदार	striped
पट्टेवाला	पुं·	चपराशी	चपरासी	a peon
पठडी	स्त्री·	1. परंपरा	प्रणाली, परंपरा	school, a particular tradition

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. शैली, पद्धत	शैली, ढंग	style, distinctive manner
पठाडी	वि·	1. धट्टाकट्टा, खंबीर	हट्टा कट्टा, तगड़ा	stout and strong
		2. पसरट,-रुंद पाठ असलेला	चौड़ी पीठवाला	broad-backed
		3. ठेंगणा व मजबूत	नाटा और मजबूत, गठीला	dumpy
पठाडी गोम	स्त्री·	1. मोठी गोम	चौड़ी पीठवाला कनखजूरा	broad-backed centipede
		2. ढोबळ चूक	मोटी गलती	a serious defect
पठार	न·	डोंगरमाथ्यावरचे सपाट मैदान	पठार	a plateau, a table-land
पठ्ठा (-ठ्ठ्या)	पुं·	पैलवान, कुस्ती करणारा जवान	पहलवान, कुश्तीबाज जवान	a wrestler
	वि·	बहाद्दर, शूरवीर, निर्भय	बहादुर, शूरवीर, निडर	bold, dashing, daring
पड	स्त्री·	1. माघार, नमते	दबना, झुकना	drawing back, flin - ching, receding
		2. पडित जमीन	पड़ (-र) ती ज़मीन	fallow land
	पुं·	1. दोराचा एक पेड	लड़ी	a strand or single string
		2. पीळ	मरोड़, बल	a twist
पडका	वि·	हाताखालचा, कनिष्ठ ('पडचाकर')	गौण, अधीन	subordinate
	वि·	खाली पडायला कोसळायला झालेला	ढहता हुआ, जीर्णशीर्ण	falling, dilapidated
पडखाऊ	वि·	नमते घेणारा	झुकनेवाला, दबैल, दब्बू	yielding, cowering

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पडघम	न·	एक ढोलक्यासारखे रणवाद्य	छोटा ढोल, दमामा	a drum
पडचाकर	पुं·	चाकराचा चाकर	नौकर का नौकर	a sub-servant
पडछाया	स्त्री·	प्रतिबिंब	परछाई, प्रतिबिंब	an image
पडजीभ	स्त्री·	घशात टाळ्याच्या पलिकडे लोंबणारी लोळी, उपजिह्वा	घंटिका, छोटी जीभ, पजिह्वा	the uvula
पडणे	अ· क्रि·	1. खाली जमिनीवर येऊन स्थिर होणे	गिरना, पड़ना	to fall (down), to drop
		2. आडवे होणे	लेटना	to lie (down)
		3. उद्‌भवणे, अस्तित्वा येणे, जाणवणे ('थंडी पडते')	होना, अस्तित्व में आना	to arise, to appear
		4. थांबणे, बंद होणे ('वारा पडला आहे')	धीमा पड़ना, रुकना, बंद होना	to cease, to stop, to lie, to abate
		5. पैसे लागणे, किंमत पडणे ('याला रुपया पडला')	दाम लगना	to cost
		6. बेकार राहणे, निष्क्रिय असणे ('नुसता पडला आहे')	बेकार रहना, निष्क्रिय होना	to lie indolent or idle/without work
		7. आजारी होणे ('तो तापाने पडला')	बीमार होना	to become sick
		8. घडणे ('तुम्ही जावई पडलात')	घटित होना	to chance, to happen, to be
		9. गुंतणे, सामिल होणे ('तू त्या भानगडीत पडतोस')	पड़ना, शामिल होना, शरीक होना	to engage in, to join in

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पडताळा	पुं·	1. अनुभव, प्रचीती	अनुभव, प्रतीति, तजरुबा	experience
		2. ताडून पाहणे	मिलान, मिलाकर जाँचना, तुलना	examining by cross-operation
पडती	स्त्री·	उतरता काळ, दुरवस्था	बुरी हालत, बुरे दिन	decline, misfortune
पडते	न·	नमते	दबना, विरोध के सामने झुक जाना	yielding prosture, giving up opposition
पडदा	पुं·	1. आवरण, दृष्टिआड करणारा कपडा इ·	परदा, दृष्टि से ओझल करनेवाला कपड़ा आदि	a curtain, a screen, any intervening cloth etc.
		2 घुंगट	घूंघट	veil
		3. नाटकाचा पडदा	नाटक का परदा, यवनिका	a curtain
		4. डोळ्यावर येणारा पापुद्रा	आँख के ऊपर आनेवाली झिल्ली	film over the eye, nebula
		5. पदर, पापुद्रा	परत, तह, स्तर	a layer, a lamina
पडदानशीन	वि·	पडद्याआड राहणारी (व्यक्ती)	परदानशीन, जो परदे में रहे	one that stays behind a curtain
पडदी	स्त्री·	एका विटेची आडभिंत	पतली दीवार, विभाग या आड़ करने के लिये बनायी जानेवाली दीवार	wall of one-brick breadth (as a partition wall etc.)
पडवळ	न·	एक लांब सापासारखी दिसणारी फळभाजी	परवल	snake-gourd
पडवी	स्त्री·	ओसरी	सायबान, बरामदा, ओसारा	a verandah (esp. the back portion of a house)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पडशी	स्त्री·	कंठाळ, खांद्यावर किंवा जनावराच्या पाठीवर दोन्ही बाजूस दोन भाग पडतील अशी पिशवी	गोन, गोनी	a double pack-sack
पडसाद	पुं·	प्रतिध्वनी	गूँज, प्रतिध्वनि	an echo
पडसावली	स्त्री·	सावली	छाया, छाँव	a shadow
पडसे	न·	सर्दी, नाकातून पाणी किंवा कफ वाहण्याचा आजार	सर्दी, जुकाम	catarrah
पडळ	न·	'पटल' (3)' पाहा	दे· 'पटल (3)'	vide 'पटल (3)'
पडाव	पुं·	1. मधला मुक्काम, अड्डा, उतार 2. मोठी होडी, नाव	पड़ाव, टिकान, अस्थायी ठहराव, छावनी (माल ढोनेवाली) बड़ी नाव	an encampment, a halting place a boat
पडीक	वि·	पडलेली, लागवडीस न येणारी (ज़मीन)	पड़ती, परती (ज़मीन)	fallow, uncultivable (land)
पडीत	वि·	'पडीक' पाहा	दे· 'पडीक'	vide 'पडीक'
पडोसा	पुं·	1. सारखेपणा, साहस, जुळतेपणा 2. 'पडताळा' पाहा	सादृश्य, तुल्यता, बराबरी दे· 'पडताळा'	nearness, likeness vide 'पडताळा'
पडोसी (-शी)	पुं·	शेजारी	पड़ोसी	a neighboui
पढणे	स· क्रि·	1. शिकणे, अभ्यास करणे 2. घोकणे	सीखना, अध्यन करना गोदना, बोल बोलकर याद करना	to study, to learn to recite
पढत मूर्ख	वि·	केवळ पुस्तक पंडितपण व्यवहार शून्य	पढ़ा लिखा किंतु व्यवहार में बुद्धु	a learned dunce

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पढीक	वि·	शास्त्रे पढलेला विद्वान	शास्त्रों का पंडित, विद्वान	learned, erudite
पण	पुं·	1. प्रतिज्ञा, मनाने केलेला निश्चय	प्रण, प्रतिज्ञा, पक्का इरादा	a promise, an engagement, firm determination
		2. पैज	बाजी, शर्त	a bet, a wager
		3. पैजेचा जिन्नस	बाजी लगायी हुई चीज	the stake
		4. जवानी, ज्वानी	यौवन, जवानी	prime of youth
	अ·	1. परंतु, असे असले तरी	परंतु, किंतु, मगर, लेकिन	but, yet, nevertheless
		2. ही, सुद्धा	भी	also
पण	प्रत्यय	अवस्था किंवा गुण किंवा भाव दर्शविणारा प्रत्यय ('लहानपण' इ·)	पन, भाववाचक संज्ञा बनाने के लिये विशेषणों और नामों के अंत में जोड़ाजाता है ('गँवारपन' आदि)	an affix attached to adjectives and to nouns to form abstract nouns
पणज़ा	पुं·	बापाचा किंवा आईचा आजा	परदादा. परनाना	great grandfather
पणजी	स्त्री·	बापाची किंवा आईची आजी	परदादी, परनानी	great-grandmother
पणतवंड	नन·	मुलाचे किंवा मुलीचे नातवंड	पोते या पोती की संतान	great-grand child
पणती	स्त्री·	1. नातवाची किंवा नातीची मुलगी	पर पोती	great grand daughter
		2. दिवा करण्याचे मातीचे लहानसे पात्र (मातीचा दिवा)	मिट्टी की दिऊती, दीया	an earthern saucer like receptacle for oil and wick of a lamp
पणतू	पुं·	नातवाचा किंवा नातीचा मुलगा	पोते या पोती का पुत्र	great grandson

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पण (-न) पणे	अ· क्रि·	झाडे-रोप जोमाने वाढीस लागणे	पनपना, हराभरा होना, फूलना, फलना	to grow vigorously
पत	स्त्री·	साख, प्रतिष्ठा, विश्वास	पत, साख, प्रतिष्ठा इज्जत लेन-देन संबंधी एतबार	credit, reputation for probity
पतकर (-रा)	पुं·	1. अंगावर घेतलेली जबाबदारी	उत्तरदायित्व, जिम्मेवारी	an undertaking
		2. अंगीकार	स्वीकार	agreeing (to), taking up
पतकरणे	स· क्रि·	1. मान्य करणे	स्वीकारना, मंजूर करना	to agree (to)
		2. अंगावर घेणे, ज़बाबदारी घेणे	जिम्मा लेना	to take upon oneself
		3. परवडणे, पटणे	जँचना	to be agreeable (to)
पतंग	पुं·	1. वावडी	पतंग, गुड्डी, कनकौवा	a kite
		2. एक पंख असलेला जीवाणू	पतंग (-गा), फतिंगा, परवाना	a moth
पतन	न·	खाली पडणे, अध:पात	गिरना, अधोगति, च्युति	falling, degradation
पताका	पुं·	1. निशाण, झेंडा	पताका, झंडा, ध्वज	a flag or banner
		2. चिह्न, प्रतीक	चिह्न, निशान, प्रतीक	an emblem, an ensign, a symbol
पती	पुं·	1. नवरा, भर्ता	पति, भर्ता, शौहर	husband
		2. स्वामी, मालक	अधवीश, स्वामी	lord, master
		3. नेता, म्होरक्या, प्रमुख	नेता, प्रमुख	leader or chief
पतित	वि·	1. खाली पडलेला	पतित, गिरा हुआ	fallen down
		2. नैतिक अध:पात झालेला, पापी	आचारभ्रष्ट, अध:पतित, पातकी	fallen from virtue, sinful, morally low

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पत्ता	पुं·	1. राहण्याचे ठिकाण	पता, ठिकाना	an address
		2. शोध, माग, मागमूस	खोज, सुराग	trace
		3. पान (खेळण्याकरिता ठिपके किंवा चित्र छापलेले जाड कागदाचा चौकोर तुकडा)	पत्ता (ताश का)	a playing card
		4. तंबाखुचे हिरवे पान	तमाखू का हरा पत्ता	a green tobacco-leaf
पत्ती	स्त्री·	1. सुकलेली पाने	सूखे पत्ते	dried leaves
		2. भांगेची पाने	भाँग की पत्ती	leaves of hemp
		3. पायदळाची एक लहान तुकडी	पैदल फौज का सबसे छोटा दल	the smallest troop of an infantry
पत्ते	पुं· ब· व·	पत्त्यांचा ज़ोड	ताश की गड्डी	a pack of playing cards
पत्थर	पुं·	दगड, शिळा	पत्थर	a stone, a hard rock
पत्नी	स्त्री·	बायको, अर्धांगी, कारभारीण	पत्नी, धर्मपत्नी, औरत, घरवाली	wife, the mistress, the better-half
पत्र	न·	1. झाडाचे पान	पत्ता	a leaf
		2. मजकूर, लिहून पाठविलेला कागद चिठी	पत्र, खत, चिट्ठी	a letter
		3. वर्तमानपत्र	समाचारपत्र, अखबार	a newspaper
पत्रक	न·	1. काही थोड्या पानाचे निवेदन	वक्तव्य, बयान (कुछ थोड़े का)	a pamphlet, a leaflet
		2. तक्ता	सूची, सारणी	a slip of memoranda, a table, a list
		3. सूचनापत्र	सचनापत्र	an epistle, a printed letter

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्यायं
पत्रावळ	स्त्री·	पाने जोडून बनविलेले पत्र	पत्तों को जोड़कर बनाई हुई थाली	a plate formed of leaves
पत्रिका	स्त्री·	1. जन्मावेळची नक्षत्रे, ग्रह इ· चे टिपण, जन्मटिपण	जन्मपत्रिका, जन्मपत्री, ज़ायच	a horoscope
		2. निमंत्रणपत्र	चिट्ठी, निंमत्रण पत्र	an invitation card
		3. नियतकालिक (साप्तहिक, पाक्षिक इ·)	पत्रिका, पाक्षिक, मासिक आदि	a periodical
पत्री	स्त्री·	विविध झाडांची खुडलेली पाने	(पूजा के लिये लाये हुए) अनेक पेड़ों के पते	leaves of various trees
पथ	पुं·	मार्ग, रास्ता	पथ, मार्ग, रास्ता, राह	a path, a road, a way
पथक	न·	स्वयंसेवकाची किंवा सैन्याची तुकडी	स्वयंसेवकों की या सेना की टुकड़ी, दल, दस्ता	a body of volunteers or army-men
पथारी	स्त्री·	1. अंथरुण	बिस्तरा	a bedding
		2. बैठक	बैठक, दरी/जाज़िम आदि बिछावन	anything spread as a seat, matting, carpeting etc.
पथिक	पुं·	पांथस्थ, प्रवासी, वाटसरु	पथिक, राही, बटोही	a wayfarer, a traveller
पथ्य	न·	1. दुखणेकर्यास हितकर असलेले खाणे-पिणे	पथ्य, बीमार के लिये हितकारी आहार आदि	diet, regimen
		2. संयम, वर्ज्य गोष्टीं पासून दूर राहणे	संयम, परहेज़	unwholesome restraint
पथ्यकर	वि·	आज़ार्यास हितकारक	बीमार के लिये हितकारी	wholesome

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पथ्यपाणी	न·	आज़ारी माणसाची सारवार-काळजी	बीमार की देखभाल	treatment of the sick
पथ्यापथ्य	वि·	रोग्याला हितकर व अहितकर	बीमार को हितकर और अहितकर	wholesome and un wholesome
पद	न·	1. पाऊल, पाय	क़दम, पैर	the foot
		2. अधिकाराची जागा, हुद्दा	पद, स्थान, ओहदा, दर्जा	an office, a post, a rank
		3. (व्याक·) अर्थवाहक शब्द	अर्थवाही शब्द	a meaningful word
		4. वाक्यांश	वाक्य आदि का कोई अंश	a term, a factor
		5. गाणे, गीत	पद, गीत, गाना	a song
पदक	न·	मानचिह्न	पदक, तमगा	a medal
पदचिह्न	न·	पावलाचे ठसे	पदचिह्न, पैर का निशान	foot-print
पदभ्रष्ट, पदच्युत,	वि·	स्थानपासून ढळलेला किंवा काढून टाकलेला	पदच्युत, पदभ्रष्ट	fallen from rank or office, degraded
पददलित	वि·	पायांखाली तुडविलेला	पददलित, पैरों तले कुचला हुआ	trodden/crushed under feet
पदनाम	न·	हुद्दा, अधिकार पद, त्याचे नाव	ओहदा, अधिकार स्थान का निर्देश	nomenclature of an office or post
पदर	पुं·	1. नेसावयाच्या वस्त्राचा (लुगड्याचा) शेवटचा शोभिवंत भाग	आँचल, पल्ला	an ornamental end of a sari or a female garment
		2. नाते, संबंध	नाता, रिश्ता, संबंध	affinity
		3. आश्रय, आसर्याचे स्थान	आश्रय का स्थान	asylum, place of refuge

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. थर, स्तर, पापुद्रा	परत, तह, स्तर	a fold, a ply, a detached layer
		5. डोळ्यावर येणारा पडदा	झिल्ली, आँख का जाल	a film over the eye
		6. काही घेण्याकरिता स्त्री ने पुढे पसरलेला वस्त्राचा शेवट (पदर)	आँचल का कोना, कोंछ	a lap, front of woman's garment held up as receptacle
		7. वयात आलेल्या मुलीचा पहिलाच रजस्राव (विटाळ)	स्त्री का पहेली बार ऋतुमती होना	the first menstruation of a girl
पदरचा	वि·	स्वत:चा	अपने पासका, गाँठ का	of one's own
पदरमोड	स्त्री·	स्वत:चा पैसा खर्च करणे	अपनी गाँठ का पैसा खर्च करना	spending of one's own money
पदवी	स्त्री·	1. उपाधी, मानदर्शक शब्दावली	पदवी, उपाधि	a degree
		2. किताब	खिताब	a title
पदाधिकारी	पुं·	हुद्देदार, पदावर असलेला अधिकारी	पदाधिकारी, ओहदेदार	an officer
पदार्थ		1. वस्तू, जिन्नस	वस्तु, चीज, जिंस	a thing, an object
		2. (लाक्ष·) पक्वान्न	मिष्टान्न, मीठा पकवान	a delicacy, any deinty food preparation
		3. वाक्याचा किंवा वाक्यांशाचा अर्थ	वाक्य का या वाक्यांश का अर्थ	meaning of a sentence
		4. द्रव्य, जड वस्तु	जड़ पदार्थ, द्रव्य	matter

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पदार्थपाठ	पुं·	प्रात्यक्षिक द्वारे शिक्षण, प्रत्यक्ष आचरणाने दिलेला धडा	प्रात्यक्षिक द्वारा दिया गया पाठ	a lesson with demonstration
पदार्थ विज्ञान	न·	भौतिकशास्त्र	पदार्थ विज्ञान, भौतिक शास्त्र	physics
पदार्पण	न·	पाऊल टाकणे, येणे, आगमन	पदार्पण, पैर रखना, आगमन	stepping in, arrival
पदोपत्ती	अ·	पावलाला, पावलागणिक	पग-पग पर, कदम-कदमपर	at every step
पद्धत (-ती)	स्त्री·	1. रीत, प्रथा, वहिवाट	पद्धति, प्रणाली	way, mode, course of practice
		2. शिस्त, नियमबद्धता	अनुशासन, व्यवस्था, नियम	a discipline, a manual
पद्धतशीर	अ·	पद्धतीला-रीतीला अनुसरून, योग्यरीतीने	बाकायदा, यथाक्रम	in due order, in the proper manner
पनपणे	अ· क्रि·	'पणपणे' पाहा	दे· 'पणपणे'	vide 'पणपणे'
पन (-न्ह) ळ	स्त्री·	पत्र्याची उघडी नळी (पाणी वाहुन नेणारी)	टीन की खुली नली	a tin channel (to carry along water)
पनीर	न·	दूध फाडून बनविलेला चक्का	पनीर, फाड़े हुए दूध का थक्का, छेना	cheese
पन्नाशी	स्त्री·	पन्नास वर्षांचे वय, पन्नास वर्षांचे आयुष्य	पचासा, जीवन के प्रथम पचास वर्ष	age of fifty
पन्हा	पुं·	कापडाची रुंदी	पनहा, कपड़े आदि की चौड़ाई	the breadth of cloth
पन्हाळ (ळी)	स्त्री·	'पनळ' पाहा	दे· 'पनळ'	vide 'पनळ'
पन्हे	न·	कच्च्या आंब्याच्या गराचे सरबत	कच्चे आम से बनाया हुआ शरबत	sherbet of raw mango

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पन्हेरी	स्त्री·	1. फूल-फळ-झाडांची रोपे तयार करण्याचा ताटवा किंवा बगीचा	फल-फूलों के पौधे तैयार करने की रोपनी, पौध घर	a bed or nursery of fruit and flower trees
		2. रोप	पौधा	a plant, a sapling
		3. झाडाचे कलम	पेड़ का कलम	a graft
		4. पाणपोयी	प्याऊ, पौंसला, सबील	shed erected for supplying water to passengers
पपई	स्त्री·	एरंडासारखी पाने असणारे एक फळ झाड किंवा त्याचे फळ	पपीता, एरंड मेवा	papaya, a fruit-tree or its fruit
पपनस	न·	एक आंबट, संत्र्याच्या जातीचे मोठे फळ, बंपारा	चकोतरा	pompelmoose, litrus decumana
पर	पुं·	पीस	पर	a feather
	वि·	1. दुसरा, अन्य	पर, दूसरा, अन्य	other
		2. परका	पराया	strange, foreign, alien
		3. श्रेष्ठ	श्रेष्ठ, सबसे बड़ा	the greatest
	अ·	पलिकडे	परे, परली तरफ	beyond
परकर	पुं·	कमरेपासून पायांपर्यंत घोळ असलेला स्त्रियांचा कमरबंध कपडा	घाघरा, लहँगा	skirt from waist to ankle
परका	वि·	'पर (2)' पाहा	दे· 'पर(2)'	vide 'पर(2)'
परकीय	वि·	1. दुसर्याचा	परकीय, दूसरे का	relating to another

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. परदेशचा	विदेशी	foreign
परखड	वि·	रोकडा, स्ष्ट, निर्भीड	ढीठ, मुँहफट, स्पष्ट, साफ	blunt, sharp
परचक्र	न·	शत्रूची चढाई	परचक्र, शत्रु का आक्रमण	an invading army, enemy's invasion
परजणे	स्त्री·	1. हत्याराचे हातवारे करणारा	शस्त्र घुमाना	to brandish (a sword), to wave
		2. धार करणे (हत्याराला)	सान धरनी,तेज करना	to sharpen
परटीणा	स्त्री·	धोबीण, परटाची-धोब्याची-स्त्री	धोबिन	a washer-woman
परडी	स्त्री·	फुले ठेवण्यासाठी चिवाटाची बनविलेली लहाशी करंडी	चँगरे (-री), फूल रखने की डलिया	a circular basket
परडे	न·	घराच्या पिछाडीस असलेली मोकळी जागा, परसूं	पिछवाड़ा, मकान के पीछे की घिरी हुई ज़मीन	an enclosure behind the house, backyard
परणाळी	स्त्री·	1. मोरी	मोरी, नाली, परनाली	a drain, a channel or a conduit to carry off used water
		2. पाट, नाला	नाला (-ळी), छोटी नहर	a small channel
		3. व्यवस्थेशीर रचना-मांडणी	व्यवस्थित रचना	an order, an arrangement
		4. ठराविक मार्ग	परिपाटी, सिलसिला, योग्य मार्ग	an established or proper way
परत	अ·	1. मागे, माघारी	वापस, लौटकर	back
		2. पुन: फिरून	पुनः, फिर से	again

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
परत कूळ	न·	साटे लोटे, ज्या घरातील मुलगी केली त्याच घरात आपली मुलगी देण्याचा व्यवहार	कन्याओं का आदान-प्रदान	exchanging of girls from one's family to another's
परत-परत	अ·	पुनः पुनः, वारंवार	बार-बार	again and again, often
परतफेड	स्त्री·	1. ऋण देणे-फेडणे,-चुकते करणे 2. (लाक्ष·) जशास तसे करणे-वागणे	अदायगी, भुगतान, चुकता करना जैसे को तैसा करना	paying/clearing off (a debt) paying in the same coin
परतणे	अ· क्रि·	परत-माघारी-येणे	लौटना	to return, to come back
	स· क्रि·	1. वस्तू उलटणे (खालची बाजू वर करणे) 2. (भाकरी इ·) उलटून भाजणे	पलटना, उलटना उलटकर सेंकना	to turn on the other side to turn and bake the other side (of a roti)
परतविणे	स· क्रि·	1. माघारी जायला लावणे 2. उलटविणे, मागे फिराला लावणे	लौटाना, वापस भेजना पीछे हटाना, वापस लौटा देना	to cause to return,-to go back to cause to recede or retract
परता	वि·	1. वेगळा, दुसरा, अन्य 2. लांबचा, दुरचा 3. पलिकडचा	अन्य, दूसरा, अलग दूर का, परे का परला, उस ओर का	other farther, the remote yonder
	अ·	1. पाहिजेतर, वाटले तर ('जा परता')	भले ही	well, then

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. खेरीज, हून, पेक्षा	बिना, बगैर, छोड़कर	besides, save, without, other than
परतावा	पुं·	घेतलेली-जमा असलेली-रक्कम परत करणे	वापसी	refund
परती	स्त्री·	1. सुतांची लट (-ड) 2. दोर्याची गुंडाळी 3. संसारातून मन फिरणे, विरक्ती 4. परत प्रवास	लच्छी, अंटी डोरे की पिंडी विराग, विरक्ति वापसी	a hank a ball of thread aversion towards worldly affairs return-journey
परत्वे	अ·	-ला धरून, -ला अनुसरून ('कारण परत्वे')	अनुसार, मुताबिक	in accordance with, by virtue of
परदार (पुं·), परदारा	स्त्री·	दुसर्याची बायको	परदारा, परायी स्त्री	another's wife
परदार (-रा) गमन	न·	दुसर्याच्या स्त्रीशी संग	परायी स्त्री के साथ संग	adultery with another's wife
परदेश	पुं·	दुसरा देश	परदेश	a foreign country/land
परदेशी	वि·	1. दुसर्या देशाचा 2. पोरका, घरदारविना, अनाथ	परदेशी, दूसरे देश का अनाथ, निराश्रय, यतीम	foreign forlorn, shelterless, helpless
परधार जिणा	वि·	घरच्यांचा नव्हे दुसर्याच्या उपयोगी पडणारा	जो अपनों का नहीं दूसरों का सहायक हो	kindly disposed not to one's own people but to others
परनिष्ठा		परमात्मनिष्ठ, परमार्थनिष्ठ	परमात्मनिष्ठ, ईश्वरनिष्ठ	devoted to the Supreme Being

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
परंतु	अ·	पण, तथापी, असे असले तरी	परंतु, किंतु, लेकिन, मगर	but, yet, neverthless
परपीडा	स्त्री·	दुसर्याला दु:ख देणे	परपीड़ा, दूसरों को सालना/दु:ख देना	troubling others, becoming a nuisance to others
परबुद्धी	वि·	दुसर्याच्या बुद्धीने चालणारा	दूसरों की बुद्धि से चलनेवाला	one following or dependent on another's counsel or judgement
परभारा (-रे)	अ·	1. परस्पर, बाहेरच्या बाहेर	सीधे	with the pretermission of some person, without reference to concerned person
		2. अप्रत्यक्षपणे	अप्रत्यक्ष रूप से	indirectly,through some indirect way
		3. अमक्याला नकळत किंवा वगळून	किसी व्यक्ति को छोड़कर या बिना पूछे	behind the back of
परम	वि·	1. श्रेष्ठ, सर्वोच्च	परम, सर्वोच्च, श्रेष्ठ	the greatest, the best, the highest
		2. मुख्य	मुख्य, प्रमुख	chief, principal
	अ·	अतिशय, फार	बहुत बड़ी मात्रा में	very much, exceedingly
परम	अ·	परलोकात	परम, परलोक में	in the other world
परमा	पुं·	प्रमेह रोग	परमा, प्रमेह रोग	gonorrhoea, gleet

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
परमाणू	पुं·	अणू पेक्षा ही सूक्ष्म अंश	परमाणु	an atom
परमार्थ	पुं·	1. सर्वोच्चहित	परमार्थ, सर्वोच्च सिद्धि	attainment of the highest good
		2. पुण्यकृत्य, दुसर्यांच्या उपयोगी पडणे	पुण्यकृत्य, दूसरों का सहायक होना	pious deeds, being of service to others
परमावधी	स्त्री·	पराकाष्ठा, अगदी शेवट, कमाल	चरम सीमा, हद	the uttermost bound/limit, climax
परवचा	स्त्री· ब· व	पाढे म्हणणे	पहाड़ों का रटना	recitation of multiplication tables
परवड	स्त्री·	1. दुर्दशा, दुरवस्था, दैना 2. ओढाताण, दगदग 3. क्रम, रीत	दुर्दशा, दुर्गत, बुरी दशा खींचातानी, परेशानी ढंग, रीति, तरीका	plight, predicament botheration,trouble manner, style,fashion
परवडणे	अ· क्रि·	अनुकूल-सोयीचे होणे	पुसाना, पूरा पड़ना	to afford, to suit
परवल (पुं·), परवली	स्त्री·	संकेताचा शब्द	सांकेतिक शब्द	a password, a shibboleth
परवशता	स्त्री·	परस्वाधीनपणा, परावलंबीपणा, पराधीनता	पराधीनता, परवशता	subjection to
परवा, पर्वा	स्त्री·	क्षिती, तमा, दरकार	परवाह, फ़िक्र, चिंता	concern or value for, regard
परवा,-चा ,दिवस	पुं·	कालच्या आदल्या किंवा उद्याच्या पुढचा दिवस	पिछले दिन से एक दिन पहले का या कल के बाद दूसरा दिन	day before yesterday or after tomorrow
परवाच्या दिवशी	अ·	कालच्या आदल्या किंवा उद्याच्या दुसर्या दिवशी	परसों, पिछले दिन से एक दिन पहले या अगले दिन से एक दिन आगे	on the day before yesterday or day after tomorrow

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
परवानगी	स्त्री·	रजा, संमती, मोकळीक	परवानगी, अनुमति	leave, permission
परवाना	पुं·	संमतीची लिखित आज्ञा, लायसेन्स, अनुज्ञप्ति	परवाना, लिखित आज्ञा, अनुज्ञप्ति, सनद	an order, a pass, a license, leave, warrant
परसाकडे	अ·	परसाच्या दिशेला (शौचासाठी)	टट्टी फिरने, शौच के लिए	towards the backyard for easing nature
परसूं	न·	'परडे' पाहा	दे· 'परडे'	vide 'परडे'
परस्पर	अ·	1. एकमेकात, -शी	एक दूसरे के साथ, आपस में	mutually, reciprocally
		2. 'परभारा' पाहा	दे· 'परभारा'	vide 'परभारा'
	वि·	एकमेकांचा	एक दूसरे का	mutual
परस्व	न·	दुसर्याची धन-संपत्ती	पराया धन, परायी संपत्ति, परायी जायदाद	another's property
परस्वापहरण	न·	दुसर्याची मालमत्ता लुटणे,-लुबाडणे	परायी संपत्ति को लूटना	robbing of another's property
परस्वाधीन	वि·	दुसर्याच्या अधीन, परतंत्र	परतंत्र, जो दूसरे के वश में हो, पराधीन	one subject to or dependent on another
परळ	पुं·	मातीची थाळी किंवा परात	मिट्टी का थाल, खप्पर	an earthen plate
पराकाष्ठा	स्त्री·	'परमावधी' पाहा	दे· 'परमावधी'	vide 'परमावधी'
पराकोटी	स्त्री·	'परमावधी' पाहा	दे· 'परमावधी'	vide 'परमावधी'
पराक्रम	पुं·	शौर्य, बहादुरी	पराक्रम, शौर्य, बहादुरी	prowess, valour

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
परागंदा	वि·	दार-गाव-देश सोडून निघून गेलेला, फरारी	फरार, भागा हुआ, घर देश आदि छोड़कर चंपत हुआ	absconded, run from home/country etc.
परांची	स्त्री·	माच, मचाण	मचान	a scaffold
परा (-र्हा) टी	स्त्री·	1. कापसांचे लहान झाड, कपाशी	कपास का पौधा	a cotton-plant
		2. तुरकाठी किंवा कापूस काठी	तुवर, / कपास का डंठल	stalk of तूर or cotton
पराणी	स्त्री·	बैलाला जलद चालण्या करिता टोचातात ती आर	पैना, अरई	a goad
परात	स्त्री·	मोठ्या ताटासारखे भांडे (कणिक इ· मळण्या साठी घेतात ते)	परात, बड़ा थाल	a large circular flat-edged metal dish
परामर्श	पुं·	1. समाचार, पूसतपास, सत्कार	आवभगत, पूछताछ	attending to guests, inquiring into the welfare of
		2. मदत	सहायता	help, assistance
परायण	वि·	वाहिलेला, भक्तियुक्त	परायण, निरत	devoted to
परार्ध	वि·	गणितातील मोजली जाणारी सर्वात मोठी संख्या	परार्द्ध	the highest number in arithmetic
परावलंबन	न·	दुसर्यावर आधार, परतंत्रता, परवशता	पराश्रय, दूसरे का अवलंबन, परवशता	dependence (on another)
परावृत्त	वि·	1. मागे फिरलेला, निवृत्त	लौटा हुआ	turned back or from, desisted

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. मागे फिरविलेला	लौटाया हुआ	made to turn from
पराळ	न·	भाताचा-सालीचा-पेंढा, पिंजर	पयाल, पुआल	stalk of rice
परिग्रह	पुं·	1. कुटुंबकबिला, घरदार	कुटुंब-कबीला, खानदान	a family, retinue
		2. संग्रह, संचय, साठा करून ठेवणे	परिग्रह, संग्रह, संचय	store, storing, accumulation
		3. (कायदा) ताबा	कब्ज़ा	possession
		4. घेणे, ग्रहण, स्वीकार	स्वीकार	accepting, taking
परिध	पुं·	वर्तुळाची. मर्यादारेषा	परिधि, घेरा, दायरा	circumference
परिचय	पुं·	ओळख	परिचय, पहचान	acquaintance, intimacy
परिचारिका	स्त्री·	रोग्याची सुश्रूषा करणारी सेविका	परिचारिका, रुग्ण की सेविका, तीमारदार स्त्री	a female nurse
परिचित	वि·	1. ओळखीचा	परिचित, जानपहचान वाला	well-acquainted, known
		2. हितगार	जानकार	familiar, conversant (with)
परिच्छेद	पुं·	लेखात पडलेला खंड (मुद्दयाचा वेगळेपणा दर्शविण्याकरिता)	परिच्छेद, कंडिका	a paragraph, a para
परिणत	वि·	1. परिणाम पावलेला	परिणत, परिणाम को प्राप्त	resulted, effected
		2. पक्व, प्रौढ	परिपक्व, प्रौढ़	mature, accomplished
परिणती	स्त्री·	शेवट, अंतिम परिणाम, ओघाने येणारी फल प्राप्ती	परिपाक, अंतिम परिणाम	effect, ultimate result, consequence

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
परिणाम	पुं·	1. शेवटी घडून येणारी गोष्ट, फल प्राप्ती	परिणाम, नतीजा, फल	result, consequence, fruit
		2. प्रभाव, छाप	प्रभाव, असर, छाप	effect, impression
		3. रूपांतर, बदल	रूपांतर, बदल	transformation
परिधान	वि·	अंगावर घेतलेला, नेसलेला	पहना हुआ	worn on the body
	अ·	1. शेवटी	अंत में, अंततोगत्वा, आखिरकार	in the end
		2. परिणाम म्हणून	परिणामतः	consequently
परिपत्रक	न·	फिरविले जाणारे पत्रक	परिपत्र, गश्ती चिठ्ठी	a circular
परिपाक	पुं·	'परिणती' पाहा	दे· 'परिणती'	wide 'परिणती'
परिपाटी	स्त्री·	1. रिवाज, प्रथा, रीत, चाल, वहिवाट	परिपाटी, प्रथा, चाल	custom, an established course or order
		2. क्रम, परंपरा	चला आया हुआ क्रम, परंपरा, सिलसिला	tradition
परिपाठ	पुं·	'परिपाटी' पाहा	दे· 'परिपाटी'	vide 'परिपाटी'
परिमाण	न·	1. आकारमान-प्रमाण इ· निश्चित, करण्याची रीत	परिमाण, वस्तु का आकार-परिमाण आदि तय करने का माप या नियम, पैमाना	standard, rule (of determining the magnitude etc. of a thing)
		2. माप, मान	माप, मात्रा, आकार	measure, magnitude
परिमार्जन	न·	1. धुवून स्वच्छ करणे, शुद्धी, क्षालन	परिमार्जन, धोकर साफ करना	cleaning by washing
		2. दूर करणे, नष्ट करणे, निरसन	दूर करना, हटाना	removing, destroying, casting out

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
परिमित	वि·	1. मोजका, मर्यादित 2. मोजलेला, मापलेला, निश्चित केलेला	परिमित, सीमित मापा हुआ, तौला हुआ, निश्चित किया हुआ	limited, moderate measured, meted, proportioned
परिवीक्षावधी	पुं·	उमेदवारीचा काल	परिवीक्षावधि, उम्मीदवारी का काल	probation period
परिशिष्ट	न·	पूरक मजकूर	परिशिष्ट	an appendix
परिशीलन	न·	बारकाईने अभ्यास	सम्यक अध्ययन	studious application
परिश्रम	पुं·	मेहनत, कष्ट	परिश्रम, कड़ी मेहनत	laborious exertion
परिषद	स्त्री·	1. विद्वानांची सभा 2. संस्था, मंडळ	परिषद्, विद्वानों की सभा संस्था, मंडल, सभा	a conference of learned people an association
परिसर	पुं·	आजूबाजूचा प्रदेश	परिसर, आसपास की भूमि/इलाका, अहाता	surrounding country
परिसंवाद	पुं·	विशिष्ट विषयावर अनेकांचे मत प्रदर्शन	परिसंवाद, किसी विषय पर अनेकों द्वारा मतप्रदर्शन	a symposium
परिस्थिती	स्त्री·	1. वातावरण 2. आजूबाजूची स्थिती	वायुमंडल आसपास की स्थिति	atmosphere circumstances, conditions
परिहार	पुं·	1. नाहीसे करणे, दूर करणे 2. खुलासा, स्पष्टीकरण	परिहार, निराकरण स्पष्टीकरण	removing, averting explaining, clearing
परी	स्त्री·	1. प्रकार 2. इलाज़ 3. अद्भूत गोष्टीतील स्वर्गातील अप्सरा, अत्यंत देखणी स्त्री	ढंग, तरीका इलाज परी, अप्सरा	way, manner remedy a fairy, a very beautiful woman

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		रीतीने, प्रमाणे	तौर पर, के नाते	according to, in the manner
परीट	पुं·	कपडे धुण्याचा धंदा करणारा कामगार, धोबी·	धोबी	a washerman
परीट घडी	स्त्री·	परटाकडून धुवून इस्त्री केलेला कपडा	धोबी से धुलकर और लोहा करके आया हुआ कपड़ा	a clothing fresh from the washerman
परीस	पुं·	लोखंडास स्पर्श होताच त्याचे सोने करणारी एक काल्पनिक वस्तु	पारस, स्पर्शमणि	the philosopher's stone
परीक्षक	पुं·	1. परीक्षा करणारा, बारकाईने शोधघेणारा संशोधक	परखनेवाला, जाँचनेवाला अन्वेषक	a tester, an assayer
		2. परीक्षाघेणारा अधिकारी	परीक्षक, परीक्षा लेनेवाला अधिकारी	an examiner
		3. टीकाकार	आलोचक, समालोचक	critic, a connoisseur
परीक्षण	न·	1. शोध, संशोधन 2. झाडा 3. टीका	जाँच, परख तलाशी समालोचना, आलोचना	test, examination trying, investigation a criticism, a critical review
परीक्षा	स्त्री·	1. अभ्यासाची चांचणी 2. कसोटी	परीक्षा, इम्तहान जाँच, परख	an examination a test
परोपकार	पुं·	दुसर्यावर उपकार करणे, -च्या उपयोगी पडणे	परोपकार, दूसरों की सहायता करना, दूसरे की भलाई	a benefaction
परोपकारी	वि·	दुसर्यावर उपकार करणारा,-च्या उपयोगी पडणारा	परोपकारी, दूसरे की भलाई करनेवाला	beneficent, philanthropic

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
परोपरीने	अ·	नानरीतीनी,-प्रकारे	हर तरह से, नाना प्रकार से	in various ways
परोक्ष	वि·	अप्रत्यक्ष, समोर नसलेला	परोक्ष, अप्रत्यक्ष, अनुपस्थित, जो सामने न हो	one not present, indirect
	अ·	(कोणाच्या) माघारी, डोळ्यांआड, अप्रत्यक्षपणे	परोक्ष, पीठ पीछे, अप्रत्यक्ष रीति से	behind one's back, in one's absence, indirectly
पर्जन्य	पुं·	पाऊस	वर्षा	rain
पर्यटन	न·	प्रवास	पर्यटन, भ्रमण, यात्रा, सफर	travelling
पर्यंत	अ·	अमुक काळाची, स्थळाची किंवा परिमाणाची अंतिम मर्यादा लक्षात घेऊन	तक	until, till
पर्यवसान	न·	1. शेवट, अंतिम परिणाम	अंत, समाप्ति	end, termination, result
		2. निष्कर्ष	निष्कर्ष	conclusion
पर्यवेक्षक	पुं·	देखरेख करणारा अधिकारी	पर्यवेक्षक, निगरानी करनेवाला, देखभाल करनेवाला	a supervisor, an inspector
पर्यवेक्षण	न·	देखरेख	निगरानी, देखभाल	supervision
पर्याय	पुं·	1. उपाय-मार्ग-युक्ती-योजना	उपाय, इलाज, युक्ति, योजना	an expedient, a way, a remedy
		2. एकाऐवजी दुसरा, विकल्प	पर्याय, विकल्प	a substitute
पर्यायाने	अ·	शेवटी	अंततोगत्वा	ultimately

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पर्यायी	वि·	एकाऐवजी दुसरा	एवज़ी ख्यानापन्न	substituting
पर्व	न·	1. विशिष्ट योग-मुहूर्त	विशिष्ट योग, ज्योतिष के अनुसार शुभाशुभ काल	particular periods of the year according to astronomy
		2. जमून आलेला काळ-दिवस	योग से/संयोगवशात् प्राप्त हुआ समय या दिन, मौका	an opportune period
		3. उत्सवाचा काळ-दिवस	उत्सव का दिन, उत्सव या त्यौहार मनाने का काल या दिवस	a holiday, a festival
		4. ग्रंथाचा खंड किंवा विभाग	ग्रंथ का भाग	a division or a section of a book
पर्वणी	स्त्री·	1. चांगली संधी	अच्छा मौका	good opportunity, a golden chance
		2. नक्षत्र-ग्रहादींच्या अमुक योगाचा काळ	ज्योतिष के अनुसार विशिष्ट योग	particular conjoining of stars etc.
		3. फार दिवसांनी येणारी अनुकूल वेळ	बहुत दिनों के बाद आनेवाला अनुकूल समय	a favourable time accrued after a lapse of time
		4. उत्सव, सण	उत्सव, त्यौहार	a ceremonial day, a day of festivity
पर्वत	पुं·	उंच डोंगर, डोंगरांच्या रांगा	पर्वत, पहाड़	a mountain
पर्हाटी	स्त्री·	'पराटी' पाहा	दे· 'पराटी'	vide 'पराटी'
पलक (-ख)	पुं·	1. डोळ्याचे पाते लवण्याचा काळ, निमेष	निमिष, क्षण	blink, very little time
		2. पापणी	पलक	an eyelid
पलंग	पुं·	झोपण्याची मोठी आणि सुंदर खाट	पलंग, बड़ी और बढ़िया चारपाई	a cot of superior quality

मराठी शब्द	व्या·को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पलंगपोस	पुं·	पलंगाच्या गादीची चादर	पलंग पोश, पलंग की चादर	a coverlet
पलट (-टी)	स्त्री·	1. उलटी उडी	पलटा, कलामुंड, कलाबाज़ी	a somersault
		2. अकस्मात होणारा पालट, उलटण्याची क्रिया	पलटा, वापसी	a relapse
पलटण	स्त्री·	सेना, फौज	पलटन, फौज	an army, troops
पलाण	न·	खोगीर	ज़ीन, काठी	saddle of a horse
पलिता	पुं·	मशाल, काकडा	पलीता, मशाल, मोटी बत्ती	a torch of rolled oil cloth
पलिस्तर	न·	1. चुना इ· चा किंवा सिमेंटचा लेप, गिलावा	पलस्तर	plastering (of a wall etc.)
		2. जखमेवर लावण्याची औषधाची पट्टी	चोट पर लगायी जानेवाली दवा की पट्टी	a medicinal band (applied to a wound)
पलीकडे	अ·	अमुक स्थळ किंवा वेळा ओलांडून	उस पार, परे या फलाँ तारीख के बाद	to or on the farther side, yonder or at a remoter date
पल्ला	पुं·	1. अंतर, टप्पा	फ़ासला, दूरी, अंतर	a distance
		2. लांबी, विस्तार	विस्तार, लंबान, लंबाई	length, extent
		3. (लाक्ष·) आटोका	क्षमता, हैसियत, वश, बस	reach, range, capacity
		4. वस्त्रांचा शोभिवंत पदर	वस्त्र का बेलबूटीवाला पल्ला	an ornamental end of a garment
पल्लेदार	वि·	लांबच लांब, लांबलचक	लंबा-चौड़ा	very lengthy
पवळी, पोळी	स्त्री·	गाय-बैलाच्या गळ्या खाली लोबणारी कातडी	गल कंबल, झालर	loose skin hanging down from the throat of a cow or bull

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पवाड	पुं·	1. प्रताप, शौर्य	प्रताप, वीरता	mightiness, deeds of bravery
		2. मोठेपणा	महानता, बड़ाई	greatness, excellence
		3. विस्तार	विस्तार, लंबाई-चौड़ाई	expansion, expanse
प(-पो)वाडा	पुं·	1. प्रतापाचे-पराक्रमाचे वर्णन करणारे शाहीरी गाणे	पराक्रम का गाथा-काव्य	panegyric ballad recounting achievements of a warrior
		2. पराक्रमाचे वर्णन, यश	यश, पराक्रम का वर्णन	eulogy of the greatness of a warrior or a great person
पवित्र	वि·	शुद्ध, पावन	पवित्र, पावन	holy, sacred
पवित्रा	पुं·	शरीराची विशिष्ट बैठक किंवा चाल	पैंतरा	a pose or posture
पशू	पुं·	चार पायांचा प्राणी, जनावर	पशु, चौपाया, जानवर	a beast, a quadruped
पश्चात्	अ·	1. माघारी, पाठीमागें	पीछे, पीछे की ओर	behind, backwards
		2. नंतर, मागून	अनंतर, बाद में	after, afterwards
पश्चाताप	पुं·	मागाहून मनाला होणारे दु:ख किंवा खंत	पश्चाताप, पछतावा, खेद	repentance, remorse, regret
पश्चिम	स्त्री·	पूर्वेच्या विरुद्ध दिशा, मावळती दिशा	पश्चिम दिशा	the West
पसंत	वि·	मनाला आवडणारा-रुचणार	पसंद, दिलभाता	agreeable

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पसंती	स्त्री·	1. मनाची अनुकूलता, संमती	पसंद, पसंदीदगी	favourableness, approval
		2. रुची	रुचि	liking
पसरट	वि·	1. रुंद	चौड़ा	broad
		2. उथळ	उथला, छिछला	flat, spread out
पसरणे	अ· क्रि·	1. विस्तरणे, विस्तृत होणे	पसरना, फैलना	to spread
		2. वाढणे	बढ़ना	to stretch
		3. हातपाय लांब करणेकिंवा करून झोपणे	हाथ पैर फैलाना या फैलाकर सोना	to loosen oneself and lie down
		4. विखुरणे	बिखर जाना	to disperse, to spread around
पसरविणे	स· क्रि·	1. विस्तारणे, फैलावणे, विस्तृत करणे	फैलाना, पसारना	to spread
		2. पुढे करणे (हात इ·)	आगे बढ़ाना	to stretch (one's hand)
पसवणे	अ· क्रि·	1. जन्म देणे, बाळंत होणे, विणे	जनना	to bring forth young, to give birth
		2. कणीस-कोका-लोंबी इ· बाहेर टाकणे, निसवणे	केला, अनाज की बाली, भुट्टा आदि का बाहर निकल आना	to shoot out or forth (ear of corn, spike of plantain etc.)
पसा	पुं·	ओंजळ	अंजलिपुट, अंजली	the hollow made by joining both palms
पसायदान	न·	प्रसन्न होऊन द्यावयाचे दान, वर	वरदान	a boon, a blessing

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पसार	वि·	1. अदृश्य, दिसेनासा	चंपत, गायब	elapsed
		2. संमत, मंजूर	सम्मत, स्वीकृत, पारित	to be passed
पसारा	पुं·	1. पखरडा, विसकटून-पसरून पडलेल्या वस्तू	पसार, फैलाव, बिखेर	scattered state of things
		2. कामाचा, उद्योगाचा विस्तार	किसी काम या उद्योग का विस्तार	expansion of a concern
पस्तावणे	अ· क्रि·	(कृती झाल्यानंतर त्याबद्दल) मागाहून दु:ख, खंत-करणे	पछताना, खेद होना	to regret, to repent
पस्तावा	पुं·	पश्चाताप, मागाहून वाटणारा खंत वा खेद	पछतावा, खेद	repentance, regret
पहाट	स्त्री·	सूर्योदयाच्या पूर्वीचा काळ, उष: काल	सवेरा, तड़का, भोर	the dawn
पहाटे	अ·	सूर्य उगवण्याच्या आधी, उष: कालपूर्वी	बड़े सवेरे, बहुत तड़के	at early morn
पहाड	पुं·	पर्वत, डोंगर	पहाड़, पर्वत	mountain
पहार	स्त्री·	पुढे टोंक असलेले उकरण्याचे इ· लोखंडाचे अवजड अवजार	रंभा, सब्बर	a pointed iron-bar, a crow-bar
पहारा	पुं·	1. गस्त, रक्षणाकरिता दारासमोर फिरत राहणे	पहरा, चौकी	keeping gaurd
		2. नज़र, देखरेख, सतत लक्ष ठेवण्याची क्रिया	निगरानी, देखरेख	a watch

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पहारेकरी	पुं·	पहारा देणारा शिपाई, रक्षक	चौकीदार, पहरेदार, रक्षक, संतरी, प्रहरी	a sentinel, a sentry, a guard
पहिलटकरीण	वि· स्त्री·	पहिल्यांदा बाळंत झालेली किंवा होणारी	पहलौं (-लो) ठी, प्रथम प्रसूता	a female that is in her first conception/ delivery
पहिलवान	पुं·	मल्ल, कुस्ती खेळणारा गडी	पहलवान, मल्ल, कुश्तीबाज़	a professional wrestler
पहिला	वि·	प्रथम, एक क्रमांकाचा	पहला, प्रथम, अव्वल	first
पहिल्याने, पहिल्यांदा	अ·	प्रथम-पहिल्या खेपेला, वेळेला, सुरुवातीला	पहले, पहलीबार, प्रारंभ में	first of all, at first, in the beginning, for the first time
पहिल्यापासून	अ·	सुरुवातीपासून	पहले से, प्रारंभ से	since or from the very beginning, from the very first
पहिल्याप्रथम	पुं·	सर्वांत पहिल्याने,-अगोदर	सबसे पहले, पहले-पहल	firstly, first of all, in the very first place
पही (-पै) पाहुणा	पुं·	अतिथी-अभ्यागत, आला गेला पाहुणा	मेहमान, अतिथि	a guest or guests
पहुडणे	अ· क्रि·	(जमिनीवर इ·) आडवे पडणे, निजणे	लेटना, पौढ़ना	to lie down, to recline
पळ	पुं·	एका घटकेचा 60 वा अंश किंवा तासांचा 16 वा अंश	पल	the 60th part of a घटिका or the 160th part of an hour
पळ	पुं·	लोकांचे पळून जाणे	भागना, तितर-बितर हो जाना	general flight (of people)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पळणे	अ· क्रि·	1. पाय गतीने उचलणे, धावणे	दौड़ना	to run
		2. भिऊन धावत निघून जाणे	भागना	to flee away
पळका	पुं·	अंग भाजल्याने सोलून निघणारी कातडी	जलने से उधड़ी हुई चमड़ी	skin peeled off from a burn
पळपुटा	वि·	भिऊन पळून जाणारा,- अंग काढून घेणारा	भगोड़ा	truant, fugitive, fleeing, one that runs away or withdraws oneself from (a troublesome affair)
पळवाट	स्त्री·	1. पळून निसटून जाण्या करिता असलेली चोरवाट	चंपत होने/छटकने का चोरमार्ग	a hidden way out to pass unheeded
		2. (लाक्ष·) निमित्त, मिष	बहाना	an excuse
पळविणे	स· क्रि·	1. पळायला लावणे	भगाना, दौड़ाना	to cause or to make to run
		2. मागे लागून हाकून लावणे	खदेड़ना, हटाना, पीछा करते हुए भगाना	to make to flee, to put to flight
		3. उचलून घेऊन जाणे, गडप करणे	उड़ा ले जाना, भगा ले जाना, हड़पना	to usurp, to purloin
		4. बंदीतून सोडवून नेणे	कैद में से छुड़ा ले जाना	to effect the escape of
पळस	पुं·	एक मोठ्या पानांचे जंगली झाड	पलास, टेसू, ढाक	a tree Butea frundosa
पळा	पुं·	मोठी पळी	बड़ी कलदी	a large metal ladle

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पळापळ	स्त्री॰	लोकांचे भिऊन पळून जाणे	भगदड़, भागड़	general flight (of people)
पळी	स्त्री॰	1. दांडा असलेले व पुढे छोटी वाटी जोडलेले स्वैयंपाकातील एक साधन	कलछी	a ladle
		2. संध्या करतांना आचमनासाठी घेतात ती लहान पळी	आचमनी	a small copper or brass ladle used for आचमन संध्योपासना
पक्ष	पुं॰	1. पंख	पंख, पर	a wing, a feather
		2. महिन्याच्या दोन भागांपैकी एक	पखवाड़ा	a fortnight
		3. बाजू	बाजू, ओर, तरफ	one side
		4. पितरांचे श्राद्ध, महाल्य	महालय,श्राद्ध	ceremonies offering water etc. to the manes
		5. एक धोरण असलेल्या माणसांचा गट	गुट, पक्ष	a party
पक्षकार	पुं॰	1. बाजू मांडणारा, वादी अथवा प्रतिवादी	मुवक्किल, वादी या प्रतिवादी	a party in a suit
		2. वकीलाचा अशील	वकील का आसामी	a client of a pleader
पक्षघात	पुं॰	अर्धांगवायु, लकवा	पक्षाघात, लकवा	paralysis
पक्षपात	पुं॰	एकाची बाजू घेण्याची, उचलनू धरण्याची-क्रिया	पक्षपात, तरफदारी	partiality, partisanship
पक्षपाती	वि॰	एकाची बाजू घेणारा, कोणा एकाची तरफदारी करणारा	पक्षपात करनेवाला, तरफदार	favourable to one side, partisan

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पक्षांतर	न·	पक्ष बदलून दुसर्या पक्षात सामिल होणे	पक्षांतर, दूसरे पक्ष में शामिल होना	joining other party
पक्षिणी	स्त्री·	मादी पक्षी	मादा पक्षी	a female bird
पक्षी	पुं·	पंखानी उडणारा प्राणी	पक्षी	a bird
पाईक	पुं·	1. चाकर, सेवक, नोकर 2. पायदळ, सैनिक	सेवक, चाकर, नौकर पदाति सैनिक	a servant an infantry-soldier
पाईकी	स्त्री·	चाकरी, नोकरी, सेवा	सेवा, चाकरी, नौकरी	service
पाऊटी, पावटी	स्त्री·	पायरी	पैड़ी	a step
पाउण	वि·	तीन चतुर्थांश	पौन	three-fourth
पाऊल	न·	1. उचलून टाकलेला पाय 2. पाय	कदम, डग पैर, पाँव	a foot-step the foot
पाऊलवाट	स्त्री·	पायवाट	पगडंडी	a foot-pat
पाऊस	पुं·	आकाशातून होणारा पाण्याचा वर्षाव, पर्जन्य	बारिश, वर्षा, बरसात, पानी	rain
पाऊसकाळ	पुं·	पावसाचे- पावसाळ्याचे- दिवस	बारिश के दिन	rainy season
पाऊसपाणी	न·	पावसाचा आणि पिकांचा समाचार	बरसात और फसल का हाल	enquiry about rains and crops
पाक	पुं·	1. अन्न बनविण्याची क्रिया 2. साखरेचा वा गुळाचा आटवून बनविलेला रस	पाक क्रिया, रसोई पाग, शीरा, चासनी	cooking and dressing, preparing victuals syrup of sugar or jaggery

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	वि·	पवित्र, शुद्ध, निष्कलंक	पवित्र, निष्कलंक, शुद्ध	pure, free from defilement, clean
पाकळी	स्त्री·	फुलाचा अवयव	पँखुड़ी, फूल की पत्ती	a petal of a flower
पाकीट	न·	1. पैसे ठेवण्याचा कसा	पाकिट, पाकेट	a money-bag
		2. कागदपत्र ठेवण्याची कातडी पिशवी	कागजात रखने की चमड़े की थैली	an attache-case, a leathern bag for keeping papers
		3. लिफ़ाफा, पत्र आत घालण्याची कागदी पिशवी	लिफ़ाफा	an envelope
		4. खिसा	जेब	a pocket
पाकोळी	स्त्री·	एक दिवाभीत पक्षी, वाघूळ	चमगादड़	a bat
पाक्षिक	न·	दर पंधरा दिवसांनी प्रसिद्ध होणारी पत्रिका	पाक्षिक, पाक्षिक पत्रिका	a fortnightly journal
पाख	स्त्री·	1. छप्पराचा ढळता भाग	छप्पर का ढलवाँ भाग	sloping part of a roof
		2. पंख	पंख	a wing
पाखडणे	स· क्रि·	1. सूप हलवून कोंडा इ· काढून टाकणे	सूप से फटकना, पछोरना, बीनना	to sift grain by shaking it in a sifting pan or सूप
		2. वारा देणे	(भूसी आदि) उड़ाना	to winnow
पाखंड	न·	1. देव-धर्म विरोधी मत, नास्तिक मत	पाखंड, नास्तिक मत	heresy, denial of the authority of scriptures or religion or of God
		2. ढोंग, दंभ	ढोंग, दंभ, आडंबर	hypocrisy, sanctimoniousness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पाखंडी	वि·	1. नास्तिक, देव-धर्म विरोधी, नास्तिक	पाखंडी, नास्तिक	an heretic
		2. ढोंगी, दांभिक	ढोंगी, दांभिक	hypocrite, sanctimonious
पा (-पां) खर	स्त्री·	1. पंखाचे आच्छादन-रक्षण	पंख के नीचे ढाँकना/संरक्षण	sheltering by a bird of her young under her wings
		2. (लाक्ष·) आश्रय, आसरा, संरक्षण	आश्रय, संरक्षण, सहारा	shielding, sheltering, affording cover and protection
		3. सावली, छाया	छाया, छाँह, साया	shade, shelter, protection
		4. लढाईत हत्तीच्या किंवा घोड्याच्या अंगावर घातली जाणारी कवचा सारखी लोखंडी झूल	हाथी या घोड़े की रक्षा के लिए पहनायी जानेवाली लोहे की झूल	armour for elephant or horse
		5. टेकडीचा उतार	पहाड़ी का ढालू हिस्सा	a slope of a hill
पाखरू	न·	1. लहानसा पक्षी	पखेरू	a little bird
		2. नखरेल स्त्री	छैल छबीली औरत	a coquetish-prudish or beautiful woman
		3. पतंग इ· सारखा उडणारा जीव	पतंगा, तितली जैसा पंखदार जीव	winged creature (like butterfly, moth etc.)
पाखे	न·	'पाख' पाहा	दे· 'पाख'	wide **'पाख'**
पाग	पुं·	1. मासे पकडण्याचे मोठे जाळे	मछलियाँ पकड़ने का बड़ा जाल	a casting net
		2. गलबताला मागे बांधलेला मोठा दोर	जहाज के पीछे बँधा हुआ मोटा रस्सा	rope by which a boat is secured alongside

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पागडी	स्त्री·	भाडेकर्याकडून चोरून-गुप्तपणे घेतलेली रक्कम	किरायेदार से चोरी छिपे से ली जानेवाली रकम, पगड़ी	an unaccounted for money received in advance from a would be tenant
पागणे	स· क्रि·	जाळ्यात मासे धरणे	जाल फैलाकर मछलियाँ पकड़ना	to fish with large net
पागनीस	पुं·	पागेवरचा अधिकारी किंवा कारकून	घुड़साल का अधिकारी या मुहर्रिर	an officer or a clerk of a stable
पागल	वि·	1. वेडा, डोके फिरलेला 2. छंदी	पागल सनकी	mad mad after something
पागा	स्त्री·	घोडे बांधण्याची शाला, तबेला	अस्तबल, घुड़साल	a stable
पागोटे	न·	गुंडाळी करून वापरण्याचा डोक्याचा पेहेराव	साफ़ा, मुँडासा	a turban
पागोरा	पुं·	1. रोवलेल्या खांबाला दिलेला दोरीचा तणावा 2. पिशवीच़ा-थैलीच़ा-बंद 3. तंतुरूप मुळ्या 4. फडफडणारा पदर	गाड़े हुए खंभे का तनाव, रस्सी थैली आदि का बंद, तसमा पेड़ों की सूक्ष्म जड़ें,-मूल फड़फड़ाता आँचल	a rope or stay of an erected pole string or tape of a bag ramified roots of trees a fluttering end of a worn garment
पागोळा (पुं·) पागोळी	स्त्री·	छपरावरून पडणार्या पाण्याची धार	ओलती, छप्पर का छोर जहाँ से वर्षा का पानी जमीन पर गिरता है	eaves of a roof
पाग्या	पुं·	पागेवरचा अधिकारी	घुड़साल का अधिकारी	an officer of a stable

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पाघळ	पुं·	पाघळून आलेला प्रवाह	पिघलकर बहता प्रवाह	gentle running, ooze
पाघंळणे	अ· क्रि·	1. पाणी झरणे, ठिपकणे	चूना, टपकना	to ooze, to drip, to trickle
		2. वितळणे	पिघलना, गलना	to melt
		3. (लाक्ष·) मन विरघळणे, उग्रता नाहीशी होणे	पसीजना, करुणा से आर्द्र होना	to melt, to be moved by compassion/pity etc.
पांग	पुं·	1. तीव्र उपेक्षा, उत्कट इच्छा, आशा	अपेक्षा, उम्मीदें	intense craving or desire
		2. उणीव, न्यूनता, दारिद्र, ददात, टंचाई	कमी, न्यूनता, अभाव	poverty, scarcity, exigency
		3. दगदग, कष्ट	कष्ट, परेशानी	pains, botheration, toils
		4. मिंधेपणा, ओशाळगत	दब्बूपन	a feeling of repression or abashedness
पांगणे	अ· क्रि·	1. विखुरणे, अलग-अलग होणे, जिकडे तिकडे निघून जाणे	बिखरना, छँटना, अलग होना	to be scattered
		2. जाळे पसरणे	जाल फैलाना	to fish with large net
		3. सैरावैरा पळणे	तितर-बितर हो जाना	to run away helter-skelter, to disperse hurriedly
पांगविणे	स· क्रि·	1. विखरून टाकणे	बिखेरना, छितराना, फैलाना	to scatter
		2. पळवून लावणे	तितर-बितर कर देना	to make to disperse
पांगळा, पांगूळ	वि·	लंगडा, अपंग, पंगू	अपंग, लंगड़ा पंगु	crippled, lame, deprived of a leg or legs

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पांगापांग	स्त्री·	समुदायाची झटकन-विखरून-पसरून पळून जाण्याची क्रिया	समुदाय का तितर-बितर होकर फैल जाना/बिखरना	scattering or dispersing of people in a hurry
पांगुळणे	अ· क्रि·	1. लंगडा होणे	पंगु होना, लँगड़ा बनना	to be crippled or lame
		2. (लाक्ष·) कुंठित होणे, गती खुंटणे	अगतिक होना, अवरुद्ध रोका हुआ होना	to be non-plussed
पांघरणे	स· क्रि·	अंगावर आच्छादन लपेटून घेणे	ओढ़ना, कपड़ा लपेट लेना	to cover the body (with)
पांघरूण	न·	1. अंगावर ओढून लपेटून घ्यावयाचा कपडा	ओढ़ना, ओढ़ावन	covering
		2. (लाक्ष·) आच्छादन, अपराधाचा-दोषाचा गंभीरपणा कमी करणे	कम करना (अपराध आदि)	extenuation (of a guilt etc.), mitigation
पाच (-चू)	स्त्री·	एक निळ्या रंगाचे रत्न	पन्ना, मरकत	an emerald
पाचक	वि·	पचविणारा, पचन करण्यास मदत करणारा	पाचक, पचानेवाला	digestive, peptic
पाचट	न·	उसाच्या पातींचा पाचोळा	गन्ने की सूखी पत्तियाँ	dry blades of sugarcane
पाचपेच	पुं·	डावपेच, छक्के पंजे	दाँवपेंच, छक्का पंजा	artful manoeuvres
पाचपोच	स्त्री·	1. व्यवहारबुद्धी, तारतम्य	व्यवहार ज्ञान, दुनिया के तौर तरीकों की जानकारी, तमीज, विवेक	faculty of discrimination
		2. मागचा पुढचा विचार, दूरदर्शीपणा	अगला-पिछला विचार, दूरंदेशी	discretion, prudence

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पाचर	स्त्री·	चीर फाकविण्या करिता मध्ये ठोकला जाणारा तुकडा	पच्चर (ड)	a wedge
पाचारणे	स· क्रि·	बोलावणे, आमंत्रणे	बुलाना, निमंत्रण देना	to call, to invite
पाचुंदा	पुं·	पाच गवताच्या किंवा कडब्याच्या पाच जुड्यांचा गठ्ठा	कडसी आदि के पाँच पूलों का गट्ठा	an aggregate of five bundless
पाचोळ	पुं·	उसा-कडब्याची वाळलेली पाती किंवा सुकलेली पाने यांचा पखारडा किंवा ढीग	सूखी पत्तियाँ, पत्ताई	dry blades of sugar-cane etc. and fallen leaves
पाच्छा	पुं·	पातशाह, बादशाह, मुसलमान सम्राट	बादशाह, मुस्लिम सम्राट	an emperor (Muslim)
पाच्छाई	स्त्री·	बादशाहाची कारकीर्द-राज्यशासन	पादशाही, राज्यशासन	reign of a Muslim emperor
पा (-पां) जणी (-ण)	स्त्री·	विणकामात घ्यावयाच्या सुताला खळ लावणे	बुनाई में माँडी लगाना	applying warp-paste
पाजणे	स· क्रि·	1. पिण्यास मदत करणे	पिलाना	to help or give to drink
		2. प्यायला लावणे	पीने को मजबूर करना	to make to drink
		3. हत्यारास धार लावणे	सान चढ़ाना	to sharpen or whet
		4. बाळाला स्तन देणे	आँचल देना, बच्चे को आँचल का दूध पिलाना	to give child the breast
पाजळणे	स· क्रि·	1. चेतविणे, पेटविणे (दिवटी), उजेड पाडणे	जलाना, प्रज्वलित करना, सुलगाना	to kindle, to light

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. शस्त्राला धार लावणे	सान चढ़ाना, धरना	to sharpen, to whet
पाजी	वि·	नीच, हलकटवृत्तीचा	नीच, बदमाश	low, mean, dastardly
पाझर	पुं·	1. स्राव, गळती	चूना, बहाव, रिसन	oozing, trickling, dripping
		2. झरा, प्रवाह	निर्झर, झरना	a streamlet, a spring
		3. पाणी सुटणे (साखर, मीठ· इ· ला), पाघळ	पसीजना	an exudation
पाझरणे	अ· क्रि·	1. पाणी गळणे, झरणे, झिरपणे	चूना, टपकना	to ooze, to drip, to trickle
		2. पाघळणे	पसीजना	to exude
		3. (लाक्ष·) द्रवणे, कळवळणे	दया से आर्द्र होना	to melt (heart)
पांजण (-णी)	स्त्री·	'पाजण' पाहा	दे· 'पाजण'	vide 'पाजण'
पांजर (-रा) पोळ	पुं·	निकामी गुरे जगविण्याची पशुशाळा	पिंजरा पोल	an asylum of superannuated animals
पाट	पुं·	1. बसण्याचे लाकडी आसन	पाट, पीढ़ा, काठ का चौकी जैसा आसन	an elevated plank to sit on
		2. सिंहासन, राजगादी	पाट, सिंहासन, राजगद्दी	a throne
		3. पाणी नेण्याची नाली	नाली, छोटी नहर	a water-course
		4. मोहनूर, विधवेने केलेला पुनर्विवाह	स्त्री का पुनर्विवाह	widow's remarriage
		5. गोणपाट	पटसन का मोटा कपड़ा	sack-cloth
		6. रेशीम	रेशम	silk
पाटथर	पुं·	जोत्याचा अगदी कसणारा घडीव दगड	मकान की कुरसी, चबूतरे का तराशा हुआ पत्थर	the uppermost layer of chiselled stone on a platform

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पाटपाणी	स्त्री·	पाट मांडणे, पाणी ठेवणे इ· जेवणाची तयारी	भोजन की तैयारी	preparations of sitting for meals
पाटस्थळ	न·	पाटाच्या पाण्याखालची जमीन	नहरी, नहर के पानी से सींची जानेवाली जमीन	land watered by a water-course
पाटा	पुं·	मिरच्या, मसाला इ· वाटण्याचा दगड	सिल, मसाला आदि पीसने की पत्थर की चौकोर पटिया	a grounding slab
पाटीलकी	स्त्री·	पाटलाचे काम- अधिकार-पद	पटेल या चौधरी का काम/अधिकार/पद	office or business of a Patil or head of a village
पाटी	स्त्री·	1. लिहिण्याचा पातळ दगडाचा तक्ता	पाटी, पटिया, तख्ती	a slate
		2. चिव्याच्या पट्टयांची बनविलेली बुट्टी	टोकरी, डलिया	a broad or open basket
		3. (लोखंडी) घमेले	तसला, लोहँड़ा	a hod
		4. (दारावर किंवा दुकानावर इ· लावतात ती) नावाचा तक्ता	नामपट्ट	a sign board
पाटील	पुं·	गावचा कारभार पाहणारा मुख्य अधिकारी	पटेल, चौधरी, गाँव का मुख्य अधिकारी	a village-headman
पाठ	स्त्री·	1. कमरेच्या वरचे व मानेच्या खालचे अंग, पृष्ठभाग	पीठ, पुश्त, पीछे का भाग	the back, the back-side of anything
		2. मादी करडू, मादी कोकरू	बकरी का मादा बच्चा	goat's female kid
		3. पिच्छा, पाठपुरवणी	पीछा, पिछलगी	pursuing with determination,- closely

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	पुं·	1. धडा	पाठ, सबक	a lesson
		2. अध्ययन, शिक्षण	अध्ययन, पढ़ना, शिक्षा	learning
		3. (धार्मिक ग्रंथाचे) पठन, वाचन	पठन, पढ़ना (धर्म ग्रंथ का)	reading
	वि·	मुखोद्‍गत	कंठस्थ, कंठगत, जबानी याद	committed to memory
पाठकुळी, पाठंगुळी, पांठगुळीस	पुं·	पाटीवर उचलून	पीठ पर	on the back
पाठकोरा	वि·	एकाच बाजूस लिहिलेला, एकच बाजू वापरलेला	केवल एक तरफ लिखा हुआ	blank at the back
पाठचा	वि·	अनुज, लगेच मागून जन्मलेला	अनुगामी (किसी की) पीठ पर जन्मा हुआ	immediately succeeding
पाठ पुरावा	पुं·	1. पिच्छा धरणे, मागे लागणे	पिछलगी	hanging on, persisting
		2. पाठबळ, साहय्य समर्थन	पृष्ठपोषण, सहायता, समर्थन	support
पाठबळ	न·	आधार, समर्थन	आधार, सहारा, समर्थन	support, backing
पाठमोरा	वि·	1. पाठ केलेला, ज्याची पाठ दृष्टी समोर आहे असा	मुँह मोड़कर, खड़ा हुआ	having the back turned towards
		2. पराङ्‍मुख	विमुख, मुँह फेरे हुए	averse
पाठराखण	पुं·, स्त्री·	पहिल्यांदाच सासरी जाणर्या मुली बरोबर आधार म्हणून जाणारा तिचा भाऊ अथवा बहीण	गौने के समय दुल्हन के साथ जानेवाला उसका भाई या बहन	person accompanying a first-married girl to the house of her husband's father

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पाठलाग	पुं·	पिच्छा धरणे	पीछा	pursuing closely
पाठवण (-णी)	स्त्री·	1. निरोप देणे	बिदाई, रुखसती	bidding good bye farewell
		2. पाठवून देण्याची क्रिया	भेजना	sending
पाठविणे	स· क्रि·	धाडणे	भेजना	to send
पाठी, पाठीस	अ·	मागे	पीछे	behind
पाठीमागे	अ·	1. मागच्या बाजूस	पीछे, पीठ पीछे	behind, at the back (of)
		2. डोळ्याआड, हजर नसताना	गैरहाज़िरी में, आँख पीछे	in the absence of
पाठिंबा	पुं·	पाठबळ, आधार, समर्थन	आधार, समर्थन	support, backing
पाठीराखा	वि· पुं·	रक्षण करणारा साहाय्य देणारा, बाजू घेणारा	रक्षक, सहायक, समर्थक	protector, supporter
पाठोपाठ	अ·	लगच्या लगेच, ताबडतोब	तुरंत, पीछेपीछे	immediately after or behind, in close consecution
पाड	पुं·	1. पिकू लागण्याची अवस्था (फळ)	गदरा हुआ/पकने पर होने की अवस्था	ripeness
		2. पत्राज, बिशाद, किंमत	बिसात, ताक़त, परवाह	worth, value, significance
		3. उपकार, आभार, कृतज्ञता	उपकार,आभार, एहसान, कृतज्ञता	obligation
पाडणे	स· क्रि·	1. खाली पडायला लावणे	गिराना, ढहाना	to make to fall, to fell, to lay
		2. जमिनीवर आदळणे-आपटणे	पटकना, पछाड़ना	to knock, to throw down

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. आकार देणे, बनविणे	ढालना, बनाना	to cast, to make
पाडवा	पुं·	वर्षाचा पहिला दिवस, वर्ष प्रतिपदा	वर्षारंभ का दिन, चैत्र शुक्ल प्रतिपदा	the first day of Shaka year
पाडस	न·	गायीचे किंवा हरणाचे बच्चे	बछड़ा या मृग छौना	calf of a cow or fwan of a deer
पाडा	पुं·	1. गायीचे नर-वासरू 2. वाडी	गाय का बछड़ा, साँड पाड़ा, टोला	a male calf a hamlet, a cluster of houses
पाडाव	पुं·	पराभव, हार	पराभव, हार	defeat
पाडी	स्त्री·	गायीचे मादी-वासरु, कालवड	गाय का मादा बच्चा, बछिया	a female calf
पाढा	पुं·	एक संख्येचे एक पासून दहा पर्यंत गुणाकार-कोष्टक	पहाड़ा, किसी अंक की गुणन सूची (जैसे बच्चे याद करते हैं)	a column of a multiplication table of a number
पाणउतार	पुं·	वाहता प्रवाह ओलाडून जाण्याची वाट	उतार, वह जगह जहाँ से प्रवाह चलकर पार किया जा सके	a ford
पाणउतारा	पुं·	अपमान, अवमान, मानहानी	अपमान, मानहानि, हेठी, तौहीन	dis-honouring or slighting treatment, degrading
पाणकळा	पुं·	पाऊस काळ, वर्षाऋतु	वर्षाऋतु, बरसात	the rainy-season
पाणकोंबडा (पुं·) -कोंबडे	न·	पाण्यात राहणारा एक कोंबड्या सारखा पक्षी	मुरगाबी	a species of water-fowl
पाणक्या	पुं·	पाणी भरणारा नोकर	कहार	a water-carrier

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पाणघोडा	पुं·	आफ्रिकेत होणारा पाणथळ प्रदेशात राहणारा एक जाड़जूड प्राणी, हिप्पो पोटेमस	अफ्रिकी दरयाई घोड़ा, हिप्पो-पोटेमस	Hippopotemus
पाणचक्की	स्त्री·	पाण्याच्या जोरावर चालणारी चक्की	पन चक्की	a water-mill
पाणचट (पांचट)	वि·	1. फार पाणी मिसळलेला बेचव	पनीला, पानी की तरह फीका, सीठा	watery, insipid
		2. वाह्यात, चावट	वाहियात, अश्लील	vulgar
पाणढळ	पुं·	पाणी निसरून जाण्याजोगा उतार	ढलवाँ भूमि जिससे पानी नीचे उतरता है	watershed, a steepish slope suitable to carry off water
पाणतीर	पुं·	पाण्याच्या आतून तीराच्या वेगाने जाणरी बॉम्बची बोट, टार्पेडो	टारपीडो	a torpedo
पाणथरी	स्त्री·	'पांथरी' पाहा	दे· 'पांथरी'	vide 'पांथरी'
पाणथळ	स्त्री·	1. पाणी साचलेला, दलदल असलेला (प्रदेश)	पानी से तर, कीचड़ वाला (प्रदेश)	watery, marshy
		2. विहिरीचे वा पाटाचे पाणी मिळणारी (जमीन)	कुँए या नहर से पानी पानेवाली (ज़मीन)	watered by irrigation etc.
पाणंद	स्त्री·	दोन शेतांच्या मधून किंवा गावाकडे जाणारी अरुंद पायवाट	दो खेतों के बीच से या गाँव के अंदर जानेवाली सँकरी पगडंडी	a narrow path through two fields or going to village

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पाणपोई	स्त्री·	पिण्याचे पाणी मोफत देण्याची सोय असलेले ठिकाण	प्याऊ, पौसला	shed where drinking water is made available without cost
पाणबुडा	स्त्री·	पाण्याच्या आतूत जाणारी बोट	पनडुब्बी	a submarine
पाणबुड्या	पुं·	पाण्यात बुडून बुडलेली वस्तू काढून देणारा	पनडुब्बा, गोताखोर	a diver
पाणलोट	पुं·	1. 'पाणढाळ' पाहा	दे· 'पाणढाळ'	vide 'पाणढाळ'
		2. डोंगरमाथा-जेथून पाणी दोहों बाजूंस पडते तो	पहाड़ की चोटी जहाँ से पानी दोनों तरफ उतरता है	a mountian-peak from which accumulated water flows to both directions
		3. पाण्याचा जोराचा लोंढा	पानी का रेला	overrolling flow of water
		4. पाण्याचे लोट चहूंकडून येऊन जेथे साठतात तो तळाव	जहाँ चारों ओर सपानी के प्रवाह आ कर मिलते हैं, जलागम क्षेत्र	a catchment area, catch-basin
पाणवठा	पुं·	नदी इ· वरील पाणी भरून घेण्याचे व धुण्याचे ठिकाण	पनघट	a place on the bank of a river for people to fill water or to wash
पाणसळ	स्त्री·	जमिनीची समपातळी पाहण्याचे एक साधन	समतल ज्ञापक यंत्र	level-bottle
पाणावणे	अ· क्रि·	डोळ्यात पाणी भरणे	छलछलाना, आँखें भर आना	to have the eyes filled with tears

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पाणी	न·	1. एक मूलभूत द्रव्य, जल	पानी, जल	water
		2. पाऊस	बारिश	rain
		3. लाळ	लार	saliva
		4. तेज, नूर, कांती	आब, कांति, तेज, चमक	spiritliness, lustre, bloom
		5. लोखंडाच्या हत्याराला आणलेला कडकपणा	लोहे के औजारों की सख्ताई/तीक्ष्णता	temper(of iron tools)
		6. झिलाई, जिल्हई, मुलामा	मुलम्मा, कलई	gilding, plating, a wash (of silver etc.)
		7. अश्रू	आँसू	tears
		8. तेजस्विता, पीळ	तेजस्विता, आत्माभिमान, जीवट	spirit, pluck, mettle
		9. बळ, शक्ती, सामर्थ्य	शक्ति, सामर्थ्य, ताकत	strength, valour
पाणीदार	वि·	1. तेजस्वी, बाणेदार	पानीदार, स्वाभिमानी	spirited
		2. तेज असलेले (मोती इ·)	चमकदार, कांतियुक्त (मोती, रत्न आदि)	having lustre, lustrous
		3. कडक-तीक्ष्ण केलेले (लोखंडाचे हत्यार)	पानी चढ़ाया हुआ, कड़ा बनाया हुआ	tempered (tool etc.)
पाणीपट्टी	स्त्री·	पाण्यावरचा कर	पानी का महसूल, जल कर	water-cess or tax
पांडित्य	न·	1. विद्वत्ता	पंडिताई, विद्वता	scholarship, erudition
		2. विद्वत्तेचे प्रदर्शन, अभिमान	विद्याभिमान, पंडिताई का प्रदर्शन	pedantry
पांडु, पांडुर	वि·	फिकट पिवळा, पिवळट पांढरा	सफेद-पीला	yellowish white
पांडुरोग	पुं·	कावीळ	पांडुरोग, पीलिया	jaundice

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पांढर	स्त्री·	1. गावठाण, गाव वसलेली ज़मीन 2. गावची जमात-सर्व लोक	वह भूमि जिस पर बस्ती बसी हो सारा गाँव, समाज	tract or region of a village the whole community or body of a village
पांढरगणा	पुं·	गावचे बारा बलुतेदार	गाँव के बारह लेहनादार, पौनी	the twelve village-officers
पांढरपेशा	वि·	शिक्षित-मध्यमवर्गीय	सफ़ेद पोश, पढ़ालिखा मध्यमवर्गीय	literate middle-classed
पांढरा	वि·	शुभ्र, धवल, चुन्याच्या रंगाचा	सफ़ेद, धवल, श्वेत, धौला	white
पांढराफटक-फटफटीत	वि·	1. अगदी पांढरा	चिट्टा, पूरा सफ़ेद	extremely white
		2. फिका, निस्तेज	फ़क, निस्तेज, कांतिहीन	pale, lustreless
पांढराशुभ्र	वि·	'पांढराफटक(1)' पाहा	दे· 'पांढराफटक (1)'	vide 'पांढराफटक (1)'
पांढरी	स्त्री·	'पांढर' पाहा	दे· 'पांढर'	vide 'पांढर'
पांडुरका	वि·	'पांडु' पाहा	दे· 'पांडु'	vide 'पांडु'
पात	स्त्री·	1. रांग, पंक्ती 2. उसाचे किंवा नारळीचे इ· पान 3. खळ्यावर चालणार्या बैलजोड्या	कतार, पंक्ति गन्ने का या नारियल का पत्ता खलिहान पर चलनेवाली बैलों की जोड़ियाँ	a line, a row blade of sugarcane or cocoa-nut tree team of oxen on a treading floor
पातक	न·	पाप, दुष्कर्म	पातक, दुष्ट कर्म	sin, a wicked act
पातन	न·	अर्क काढण्याची क्रिया	आसवन, अर्क खींचने की क्रिया	extraction of essence

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पातळ	वि·	1. द्रवरूप	पतला, द्रवरूप, तरल	liquid
		2. जाड़ नव्हे असा	पतला, जो गाढ़ा घना न हो	thin, not thick
		3. रोडका, सडसडीत अंगाचा	इकहरे बदन का, कृश	lean, slim, slender
		4. बारीक सुतांचा विणलेल (कपडा)	पतला, महीन, झीना	of fine texture
		5. विरळ (लोकवस्ती इ·)	विरल, जो घना न हो, दूरवर्ती	not close, thinly scattered, sparse
		6. मंद, क्षीण, कमी	मंद, क्षीण	diluted, faint, feeble
	न·	स्त्रियांची नेसण्याची पाचवारी साडी	साड़ी	a female garment of five metre length
पातली	स्त्री·	1. सपाटी	सतह, सपाट तल	a plane, horizontal line, level-surface
		2. सुताराचे लाकूड तासण्याचे एक अवज़ार, पटाशी	बढ़ई का लकड़ी छीलने का एक औज़ार	a carpenter's chisel
पाताल	न·	पृथ्वीच्या खालचा लोक	पाताल	regions below the earth
पातालयंत्री	वि·	कारस्थानी, न कळण्याजोगी सुत्रे हलविणारा	चालबाज, कारस्तानी/षडयंत्र रचनेवाला	deep-plotting, profound in counsel
पाती	स्त्री·	1. भाग, हिस्सा	पत्ती, भाग	share(of some joint concern)
		2. लांबट पान	लंबा पान (नारियल के या गन्ने के जैसा)	a pinnate, a long bladelike leaf
		3. एखाद्या घराण्याची शाखा (थोरली पाती)	किसी घराने की शाखा	a separated branch of a family

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. खळ्यावरील बैलजोड्या	खलिहान पर चलनेवाली बैलों की जोड़ियाँ	team of oxen on a treading floors
पातीदार	पुं·	भागीदार, हिस्सेदार	साझी, हिस्सेदार	a sharer, a partner
पाते	न·	1. पापणी	पलक	an eyelid
		2. तलवार-सुरी, चाकू इ· चे धारदार पान	(हथियार का) फल	blade (of a sword-knife etc.)
		3. लांबट पान (ऊस, लव्हाळा इ· चे)	लंबा पत्ता/पत्ती	a long-shaped leaf
		4. कात्रीच्या दोन पानांपैकी एक	पल्ला	one of the pair of scissors
पातेरा	पुं·	1. उसाची सुकलेली पाने	गन्ने की सूखी पत्ती	dried leaves of sugarcane
		2. गवताचा कचरा, पाला पाचोळा	घास का या सूखे पत्तों का कचरा	leavings of grass or dried leaves
पातेले	न·	तांब्या-पितळेचे भगोणे-मोठ्या तोंडाचे भांडे	भगोना, टोपिया	a culinary utensil of a particular shape
पात्र	वि·	लायक, योग्य	पात्र, लायक, योग्य	worthy, fit, deserving
	न·	1. भांडे	पात्र, बरतन	a utensil, a receptacle, a vessel
		2. नट अथवा नटी अभिनेता किंवा अभिनेत्री	अभिनेता या अभिनेत्री	an assumed character, a part
		3. कथा कादंबरीत वर्णलेली व्यक्ती	कथा-उपन्यास में वर्णित कोई व्यक्ति	a character (in a story or novel)·
		4. नदीचा पट	नदी का पेटा या पाट	bed of river
		5. जेवणाचे ताट	भोजन की थाली	a plate

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पाथर	स्त्री·	वाटण्याचा पाटा	सिल	a large, flat, smooth stone (for crushing)
पाथरफोड्या	पुं·	दगड फोडणारा, दगडफोड्या	पत्थर फोड़	a stone-splitter or breaker
पाथरवट	पुं·	दगड घडविणारा	संगतराश	a stone-cutter
पाथरणे	स· क्रि·	जमिनीवर पसरणे, अंथरणे	फैलाना, बिछाना	to spread, to overspread
पाथेय	न·	शिधोरी, वाटेत खाण्याकरिता घेतलेले खाद्य पदार्थ	पाथेय, संबल	victuals provided for a journey
पाद	पुं·	1. पाय	पाद, पग, पैर, पाँव	a foot
		2. पोटातून बाहेर सरकणारावायू, अपान वायू	पाद, अपान वायु, गोज़	ventrice crepitus, gas thrown out of the belly
		3. श्लोकाचा चौथा भाग	श्लोक आदि का चतुर्थ भाग	fourth part of a verse
पादणे	अ· क्रि·	पोटातून गुदद्वारावाटे वायू सोडणे	पादना, गोज़ करना	to break wind, to discharge wind
पादत्राण	न·	पायतण, वाहाणा	पादत्राण, जूता अदि	protection of feet such as shoes, sandals etc.
पादाक्रांत	वि·	1. पायांखाली घेतलेला, पायी चाललेला	पैरों तले किया हुआ, पैदल आक्रमण किया हुआ	trodden under foot, overrun on foot
		2. (लाक्ष·) जिंकलेला, ताब्यात आणलेला	पदाक्रांत, जीता हुआ	subdued, brought into subjection
पादुका	स्त्री	लाकडी पादत्राण, खडावा	पादुका, खड़ाँऊ	wooden sandals

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पाद्यपूजा	स्त्री·	1. पायांची पूजा (पाय धुण्यास पाणी देणे इ·)	पैरों की पूजा (पैर धोने को पानी देना आदि)	worship or service of the feet (by offering water for washing feet etc.)
		2. (व्यंग·) खेटरांचा मार	जूतों की मार	beating with shoes
पान	न·	1. पिणे	पान, पीना	drinking
		2. झाडाचे पर्ण, पत्ती	पेड़ का पत्ता, पर्ण	a leaf
		3. पुस्तकाचे पृष्ठ	किताब का पन्ना, पृष्ठ	a page
		4. धोतर जोडीतील एक नग	धोती का एक अदद	a single out of a pair of dhotis
		5. हत्याराचे पाते	हथियार का फल	a blade of a weapon or tool
		6. विड्याचे पान किंवा पानपट्टी	बीड़े का पान या पानपट्टी, बीड़ा	leaf of a betel or a rolled and dressed leaf
		7. जेवणाचे पात्र, ताट	थाली, पत्तल	a plate
		8. एक पत्ता	ताश का पत्ता	a single card of a pack
		9. पत्रा	पत्तर, टिन	a leaf of metal foil, a tin-sheet
पानदान	न·	विड्यांच्या पानांचा इ· डबा	पानदान, पानडिब्बा	a vessel to keep betel-leaves etc.
पानपट्टी	स्त्री·	विड्याच्या पानाची तयार केलेली पट्टी, विडा	पानपत्ती, बीड़ा	a dressed roll of betel-leaf
पानमळा	पुं·	विड्याच्या पानांचा मळा	पनवाड़ी, नागबेल का बाग	garden of betel-creepers

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पानसुपारी	स्त्री·	1. विड्याची दोन पाने आणि वर सुपारी असे दान	पान और सुपारी का दान	offering of betel-leaves and betel-nut
		2. (लाक्ष·) सन्मान	सम्मान	honour, homage
		3. लाच	रिश्वत	bribe
पानारी	पुं·	विड्याची पाने विकण्याचा धंदा करणारा, तांबोळी	पनवाड़ी, ताम्बोली	a dealer of betel-leaves
पांथरी	स्त्री·	प्लीहा रोग	तिल्ली, प्लीहा रोग	the spleen or the disease incidental to it
पांथस्थ	स्त्री·	वाटसरू	पथिक, राही, बटोही	a traveller, a wayfarer
पांद (-दी)	स्त्री·	'पाणंद' पाहा	दे· 'पाणंद'	vide 'पाणंद'
पान्हवणे	अ· क्रि·	दूध देणे, -सुटणे, धार देणे, स्तनात दूध येणे	थन में दूध उतर आना	to let down milk into the udder
पान्हा	पुं·	1. स्तनांचे दुधाने भरून जाणे किंवा बाहेर धार फुटणे	प्रेम से स्तन में दूध भर आना या बाहर धार छूटना	descent of milk into the udder or breast
		2. (लाक्ष·) वात्सल्याने हृदय भरून येण्याची अवस्था	(लाक्ष·) वत्सलता से हृदयभर आने की स्थिति	(fig.) fullness of heart with tender fondness
पान्हा (-ना)	पुं·	स्क्रू, नट, इ· पेच असलेला अवयव पिळून काढण्याचे हत्यार	पाना, रेंच	a spanner
पाप	न·	1. दुष्कृत्य, अनीतीचे आचरण, अपराध	पाप, अपराध, गुनाह, दुष्टता	sin, crime, wickedness, immoral conduct

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. कपट, दगा, कुबुद्धी	कपट, दग़ा, कुवासना	evil intent, foul play
पापभीरू	वि·	पाप करण्याला भिणारा, निष्पाप	पाप करने से डरनेवाला, सदाचारी	afraid of sin
पापड	पुं·	उडदाच्या वा मुगाच्या पिठाची मसालेदार पोळी	पापड़	a papad, a thin crisp cake made of उड़द or मूँग flour.
पापडखार	पुं·	एक प्रकारचा क्षार (चुनखडीच्या निवळीवर तरंगून येणारा)	पापड़ाखार, सज्जीखार	carbonate of soda
पापणी	स्त्री·	डोळ्यावरचे नैसर्गिक आच्छादन	पलक	an eyelid
पापलेट	न·	मासळीची एक जात	मछली की एक जाति	a species of fish
पापा	पुं·	मुलाचा मुका	चुम्मा, बच्चों का चुंबन	kiss of child
पापुद्रा	पुं·	पातळ पदर अथवा थर	झिल्ली, पपड़ी	an integument, an envelope (as of onion etc.)
पाभर	स्त्री·	मुठीने बी टाकीत पेरीत जाण्याचे नांगरावर जोडलेले साधन	अकरी, हल में लगा हुआ चोंगा जिससे बीज गिराते हैं	seed-case adjusted to an anchor
पामर	वि·	क्षुद्र, तुच्छ, दीनवाणा (बापुडा जीव)	पामर, क्षुद्र, तरस खाने लायक (जीव)	insignificant (fellow), low (object)
पाय	पुं·	1. चालण्याचा अवयव	पाँव, पैर, कदम, चरण, डग	the foot

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. (खुर्ची इ· सारख्या) उभ्या वस्तूचा आधाराचा अवयव	पाया (चारपायी, कुरसी आदि का)	leg (of a table, chair etc.)
पाय उतार	पुं·	पायाने प्रवाहतून जाण्यासारखी वाट	उतार, पगार	a ford
पाय उतारा	अ·	पायांनी चालत	पैदल	on foot
पायकडी	स्त्री·	पायतली बेडी	पाँव की बेड़ी	a chain or fetter for the foot
पायखाना	पुं·	शेतखाना, संडास	पाखाना, संडास	a latrine, a privy
पायगत	स्त्री·	बिछान्याची पायांकडची बाजू	पायँता (-ती), पैंताना	foot of a bed
पायगुण	पुं·	कोणा व्यक्तीचा पाय लागल्यामूळे होणार भले-बुरे	किसी व्यक्ति के आने से हुई या होने वाली भलाई या बुराई	luck apertaining to the coming of a person
पायगुंता, -गोवा	पुं·	पायात अडकविलेला खोडा	पाँव में लगा शिकंजा	entanglement by the leg
पायघडी,-घड्या	स्त्री· ब· व·	पूजनीय व्यक्तीच्या चालण्याच्या मार्गावर पसरलेला कपडा	पाँवड़ा, वह कपड़ा जो किसी आदरणीय व्यक्ति के पाँव रखकर चलने के मार्ग में बिछाया जाता है	cloth or cloths spread along the foot-path of a respectable person
पायघोळ	वि·	कमरे पासून घोट्यापर्यंत संबध पाय झाकणारा	दोनों टाँगों को ठकनेवाला	(garment) reaching down to the feet
पायजमा	पुं·	कमरे पासून घोट्या पर्यंतची विजार	पाजामा, पायजामा	a full pant

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पायटा	पुं·	पाय (-वं) डी पाय ठेवून वर चढण्याकरिता केलेली सोय	पायदान	a step (of a ladder etc.), a notch, a nick
पायंडा	पुं·	वहिवाट, प्रथा	प्रथा, रिवाज, परिपाटी	usual custom, practice
पायत (-ता) ण	न·	वाहाणा, विशिष्ट प्रकारचे कातड्याचे पादत्राण	जूता, जूती	shoes, sandals
पायथा	पुं·	टेकडी-डोंगर पर्वत इ· चा तळ	पहाड़ की तलहटी	foot or bottom of a hill etc.
पायथे	न·	'पायगत' पाहा	दे· 'पायगत'	vide 'पायगत'
पायदळ	न·	पायी चालणारी सेना	पदाति सेना, पैदल फौज	an infantry
पायदळी	अ·	पायोंतली, पायांखाली	पैरों तले	under foot
पायधरणी	स्त्री·	अजीजी, गयावया	मिन्नत, गिड़गिड़ाहट	earnest and humble entreaty
पायपीट (-टी)	स्त्री·	विनाकरण-व्यर्थ चाल, वणवण	नाहक चक्कर काटना, बेकार की दौड़धूप	fruitless trudging or tramping
पायपुसणे	न·	बाहेरून आलेले पाय पुसण्याचे दारा पुढचे साधन	पायदान, पाअंदाज	a foot-mat
पायपेटी	स्त्री·	पायांनी भाता मारून वाजविण्याची पेटी	पाँव से धोकनी चलाकर बजाने का हारमोनियम, ऑरगन	an organ
पायपोश (-स)	पुं·	पायातल्या वाहाणा, पादत्राण	जूता	shoes or sandals

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पायबंद	पुं·	1. आळा, प्रतिबंध, अडथळा	रुकावट, रोक, प्रतिबंध	restriction, restraint, prohibition
		2. जनावरांच्या पायांना घालण्याचा फास	पाबंद, पिछाड़ी, जानवरों के पैर जकड़ने का फाँस	a fetter, an encumbrance
पायमल्ली	स्त्री·	1. तुडवा तुडव	पैरों के नीचे रौंदना	treading under foot
		2. (लाक्ष·) अनादर, हेटाळणी	नाफरमानी, अवहेलना, उपेक्षा	contemptuous treatment
पायमाली	स्त्री·	सर्वनाश, वाटोळे	पामाली, तबाही, बरबादी	complete ruin, devastation
पायमोजा	पुं·	घोट्याच्या वरपर्यंत येणारे पायाचे तंग आवरण	मोज़ा, जुराब	stocking
पायरव	पुं·	1. दळण वळण, राबता वहिवाट	संचार, यातायात	frequent going to and from, intercourse
		2. चाहुल, पायांचा आवाज	आहट	a foot fall, a sound of the foot-step
पायरस्ता	पुं·	पायांनी जाण्याचा रस्ता	पैदल जाने का रास्ता	a foot-path
पायरी	स्त्री·	शिडीचा किंवा जिन्याचा एक एक पाय ठेवून चढ़ण्या उतरण्याचा अवयव	सीढ़ी की पैड़	a step of a ladder or stairs
	पुं·	एक उत्तम आंब्याची जात	आम की एक बढ़िया किस्म	a species of high-grade mango
पायवाट	स्त्री·	पायांनीच चालण्याजोगी वाट	पगडंडी	a foot-way

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पायवणी	स्त्री·	पायाचे तीर्थ	धोये हुए पैरों का पवित्र जल	holy water of the wash of feet (of a venerable person)
पायसर	पुं·	'पायरी' पाहा	दे· 'पायरी'	vide 'पायरी'
पाया	पुं·	मूलाधार, मूळ	पाया, नीवं, बुनियाद	a base, basis, foundation
पायाड	न·	माचा, परांची	मचान, पाड़ा	scaffold
पायाळू	वि·	पायांकडून जन्माला आलेला	जन्म के समय जिसके पाँव पहले बाहर आये हो	one that is born with legs foremost
		2. ज़ाणता, निष्णात	जानकार, निपुण	proficient
पायी	अ·	पायांनी चालत	पैदल	on foot
पार	पुं·	1. पलिकडचा तीर-किनारा	पार, नदी आदि का दूसरी ओर का किनारा	the farther side, yonder bank (of a river etc.)
		2. झाडा भोवती बांधलेला गोल चबुतरा	वृक्ष को घेरकर बनाया गया चबूतरा	a round erection about a tree
		3. अंत, शेवट, शेवटची हद्द	अंत, छोर, सीमा, हद	the end, the farthest limit
		4. थांग, तळ	थाह	bottom (of a river, tank etc.)
	अ·	पलिकडे	परे	on the other side
पारख	स्त्री·	1. परीक्षा	परीक्षा, जाँच	examination
		2. कसोटी	कसौटी	test
		3. पुरती ओळख, पुरते ज्ञान	पूरा परिचय, पूरी जानकारी, पूरा ज्ञान	perfect or full knowledge or acquaintance

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पारखणे	स· क्रि·	1. परीक्षा करणे, संशोधून पाहणे	परखना, परीक्षा करना, जाँचना	to examine and assay
		2. कसोटीस लावणे, कसोटी करणे	कसौटी पर कसना	to test and try
		3. चांगल्या प्रकारे अंतर्बाह्य-ओळखणे	भली भाँति गुणदोष जान लेना	to be fully acquainted, to know well
पारखा	वि·	मुकलेला, रहित, वंचित	वंचित, रहित	being without, destitute of
पारखी	वि·	1. पारख करणारा, पारखण्याची कुवत असलेला	पारखी, परखनेवाला, वह जिसमें परखने की शक्ति है	one who can assay
		2. गुण ओळखणारा, गुणदोष चांगल्या प्रकारे जाणणारा	गुणों की कद्र करनेवाला, गुण, दोष भली भाति जाननेवाला	one who can appreciate well/detect
	पुं·	रत्ने पारखणारा, रत्न पारखी	जौहरी, रत्नपारखी	a jeweller, a connoisseur of gems and jewels
पारंगत	वि·	प्रवीण, निपुण	पारंगत, निपुण	proficient, adept
पारडी	स्त्री·	मादी रेडकू (म्हशीचे)	पड़िया, भैंस का मादा बच्चा	a young female buffalo
पारडे	न·	ताजव्याच्या दोन थाळ्यांपैकी एक	पलड़ा, पल्ला, तराजू के दो हिस्सों में से एक	a dish of a balance
पारणे	न·	1. उपवासाचे उद्यापन-भोजन	पारण, पारणा, उपवास व्रत की अवधि पूरी होने के बाद का भोजन	meals at the end of a fast

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. कोणत्याही व्रताच्या समाप्ती नंतर दिले जाणारे भोजन	किसी व्रत के अंत में दिया जानेवाला भोजन	feast at the end of the completion of a vow
		3. उपवास, उपोषण, उपास	उपवास	a fast
पारतंत्र्य	न·	पराधीनता, दुसर्यांच्या अधीन असण्याची अवस्था, गुलामगिरी	पारतंत्र्य, पराधीनता, गुलामी	dependence, servitude, subjection
पारदर्शक	वि·	1. पलिकडची वस्तू दाखविणारा	पारदर्शक	transparent
		2. (लाक्ष·) अत्यंत स्वच्छ, निर्मळ	निर्मल, साफ़, स्वच्छ	very clean, clear
पारध	पुं·	1. शिकारी	शिकार	hunting
		2. नेमबाजी	निशानेबाजी, लक्ष्यवेध	aiming
पारधी	पुं·	शिकारी	पारधी, शिकारी	a hunter
पारंबी	स्त्री·	वड इ· झाडाच्या शाखांना फुटणारी लांब मुळी	बरोह, बरगद की जटा	roots shooting from the branches and descending down
पारवा	पुं·	कबुतराची एक राखी रंगाची जात	कबूतर	a blue pigeon
पारशी	पुं·	इराणातून येऊन भारतात वसलेलि एक जमात	पारसी, ईरान से आकर भारत में बसी हुई एक जाति	the Parsis
पारा	पुं·	एक द्रवरूप चकचकीत धातू	पारा, एक द्रव धातु	quick silver

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पारायण	न·	ग्रंथ संपूर्ण किंवा पुनः पुनः वाचणें	पारायण, किसी ग्रंथ का आद्यन्त पाठ	perusal, going through (a book) or repeating the reading of a book
पारावार	पुं·	1. हा किनारा आणि तो किनारा	यह पार (किनारा) और वह पार	both the banks (this and yonder)
		2. अंत, शेवट, मर्यादा	पारवार, अंत, सीमा, हद	bounds, limits, reach, the most extent
पारिजात, पारिजातक	पुं·	प्राजक्ताचे झाड किंवा त्याचे फूल	पारिजात, हर सिंगार	the coral tree
पारितोषिक	न·	इनाम, बक्षिस, पुरस्कार	पारितोषिक, पुरस्कार, इनाम	a reward, a prize
पारिपत्य	न·	1. निवारण, परतवून लावणे	निवारण, रोकना, हटाना, दूर करना	turning back, preventing, warding off
		2. शिक्षा, सजा	सजा, दंड	punishment
पारिभाषिक	वि·	परिभाषेतील, शास्त्राच्या भाषेतील किंवा त्या विषयीचा	पारिभाषिक, विज्ञान विषयक भाषा का	technical
पारिश्रमिक	न·	श्रमाच्या मोबदल्यात दिले जाणारे धन	पारिश्रमिक, परिश्रम के बदले दिया जानेवाला धन	remuneration
पारोसा	वि·	1. स्नान न केलेला	जिसका स्नान न हुआ हो	one without bath, unfreshened
		2. शिळा	बासी	stale, unfresh
पार्टी	पुं·, स्त्री·	1. नाटकात इ· भाग घेणारा अभिनेता या अभिनेत्री	अभिनेता या अभिनेत्री	an actor or actress

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. पक्ष, दल	पक्ष, दल, मंडली	a party, a group
		3. वादात सामिल असलेल्या पैकी एक वादी वा प्रतिवादी	वादी या प्रतिवादी	a party in a dispute
पार्टी	स्त्री·	1. मेजवानी	दावत, भोज	a feast
		2. असामी, व्यक्ती	असामी, आदमी	an individual
पार्श्वभूमी	स्त्री·	1. पृष्ठभाग, पाठीमागची बाजू	पृष्ठभूमि	background, canvas
		2. (लाक्ष·) मागचा इतिहास, मागील बाजू	गत इतिहास, पहले की बातें	history, former events
पार्श्वसंगीत	न·	मागे चाललेले संगीत	घटना के साथ-साथ सुनाया जाने वाला संगीत, पार्श्व संगीत	background music
पाल	स्त्री·	1. भिंतीवर राहणारा एक चारपायांचा जीव	छिपकली, गृहगोधिका	the common house-lizard
		2. लहान तंबू किंवा वर आच्छादन टाकून केलेला मंडप	चँदोवे की तरह टांगा जानेवाला कपड़ा आदि, छोटा तंबु	a large cloth stretched across a pole, a small tent
पालक	पुं·	पालन करणारा	पालक, पालनकर्ता	a guardian
	पुं· स्त्री·	एक पालाभाजी	पालक, एक साग	spinach, a vegetable
पालखी	स्त्री·	खांद्यावरून वाहून न्यावयाचे वाहन	पालकी	a palanquin
पालट	पुं·	बदल	हेरफेर, बदल	a change, alteration
पालटणे	स· क्रि·	1. बदलणे	बदलना	to change
		2. वरची बाजू खाली करणे	पलटना, घुमाना, फेरना	to turn over or on the other side

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पालथा	वि·	पाठ वरती व तोंड खाली असलेल्या स्थिती तला ('उलथा' च्या विरुद्ध)	औंधा, उलटा	upside down
पालन	न·	पाठविणे, रक्षण करणे	पालना	nourishing, tending, taking care
पालनपोषण	न·	पाळणे पोसणे	भरणपोषण, परवरिश	nourishing and cherishing
पालव	पुं·	1. पदर	अंचल, आँचल, वस्त्र का छोर	skirt or an end of a garment
		2. कोवळा अंकुर, पालवी	पल्लव, नया और कोमल पत्ता, कोंपल	new foliage
		3. दृष्ट, नज़र	डीठ, नज़र	an evil eye
पालवणी	स्त्री·	पदराने इषारा करून केलेले बोलावणे	आँचल का इशारा करके बुलाना	beckoning by waving the skirt
पालवणे	अ· क्रि·	पालवी फुटणे	अंकुर आना, अँखुआना, अँखुआ फूटना	to sprout forth
पालविणे	स· क्रि·	1. पदराने इषारा करून बोलावणे	आँचल के इशारे से बुलाना	to beckon by waving the skirt
		2. पदर हलवून दिवा मालविणे, माशा उडविणे इ·	आँचल से दीप बुझाना, मक्खियाँ उड़ाना आदि	to flap light, flies etc.
पालवी	स्त्री·	नुकतीच फुटलेली कोवळी पाने	कोंपल, पल्लव	new foliage
पाला	पुं·	1. झाडाची पाने	पेड़ के पत्ते	leaves of trees

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. ढोरांनी खावयाचे गवत इ· ची पाने	घास आदि के पत्ते	green grass
पाला पाचोळा	पुं·	सुकी पाने, गवत इ·	सूखी पत्तियाँ, छिलके आदि	dried leaves, grass blades etc.
पालाभाजी	स्त्री·	भाजी करण्याचा पाला, पाने	सब्जी, साग, सागभाजी	leafy vegetables
पालाण	न·	खोगीर, जीन	पालान, पलान, जीन	saddle (of a horse)
पालिश	न·	चमक, गुळगुळीतपणा	पालिश, चमक, चिकनाई	polish
पालुपद	न·	ध्रुवपद, आंकणकडवे	टेक	the burden of a song
पाल्य	न·	पालकाच्या ताब्यात असलेला मुलगा किंवा मुलगी	पालक के अधीन छोकरा या छोकरी	a ward
पाल्हाळ	पुं·	1. उगीच वाढवून बोलणे, चर्हाट	तूमार, छोटी बात को बेकार बहुत बढ़ा देना	prolixity, tedious narrative
		2. विस्तार, वाढविलेला तपशील	विस्तार, ब्योरा, विवरण	amplification
पाल्हाळीक	वि·	1. वाढवून बोललेला	बेकार, बढ़ाकर कहा हुआ	prolix, long and wordy
		2. कंटाळवाणा	उबानेवाला, उकतानेवाला	tedious
पाव	वि·	चौथ्या हिश्शाचा, चतुर्थांश	चौथे हिस्से का, चतुर्थांश	quarter, one-fourth
	पुं·	डबलरोटी	डबल रोटी	fermented bread
पावटा	पुं·	वालाची एक जात, पांढरे वाल	सफेद सेम	a species of pulse
पावठणी	स्त्री·	1. शिडीची एक पायरी	सीढ़ी, कदमचा	a step of a ladder

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदीपर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. गाडीत चढून बसण्याकरिता पाय ठेवण्याचा केलेला तक्ता	पायदान	a pedal
		3. झाडावर चढतांना पाय ठेवण्याकरिता केलेला तक्ता	पेड़ पर चढ़ने के लिये बनाया हुआ खाँचा	a step notched for foot
पा (-फा) वडे	न·	खोरे, माती इ· ओढण्याचे अवज़ार	फावड़ा, बलेचा	a hoe
पावणे	अ· स· क्रि·	1. पोचणे, मिळणे (रुपये घेऊन पावलो)	मिलना, प्राप्त होना, पाना	to recieve
		2. हाती लागणे, सापडणे	हाथ लगना, मिलना	to find, to get unexpectedly
		3. पोहोचणे ('सुखरूप येऊन पावलो')	पहुँचना	to reach
		4. प्रसन्न ('देव पावला')	प्रसन्न होना, कृपा दृष्टि होना	to attain the favour of
	वि·	तीन चतुर्थांश	पौन, पौने, तीन चौथाई	three-fourth
पावती	स्त्री·	पोचल्याचा दाखला, रशीद	पावती, रसीद, प्राप्ति की सूचना	a receipt
पावली	स्त्री·	रुपयाच्या चौथ्या हिश्शाचे नाणे, पंचवीस पैशांचे नाणे	पचीस पैसों का सिक्का, चवन्नी	coin valued at quarter of a rupee
पावलो पावली	अ·	प्रत्येक पावलाला, पावला गणिक	पग-पग पर, कदम-कदम पर	at every step

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पावसाळा	पुं·	पावसांचा काळ, चातुर्मास वर्षाऋतू	बरसात का मौसम, वर्षाऋतु, चौमासा	the rainy season
पावसाळी	वि·	पावसाळ्यात होणारा	वर्षाऋतु में होनेवाला, खरीफ़	sown and reaped during the rainy season
पावा	पुं·	बांसरी, फुंकून वाजविण्याचे चिव्याचे वाद्य	बाँसरी, वंशी, अलगोजा	a sort of flute
पावेतों	अ·	पर्यंत	तक, पर्यंत	until
पाश	पुं·	1. फास	पाश, फाँस	a noose, a running knot, a tie
		2. गुंता, बंधन	फँसानेवाली वस्तु, बंधन	any ensnaring/ enfettering object
		3. पक्षी इ· पकडण्याचे जाळे	पशुपक्षियों को फँसाने का जाल	a snare, a net
पाशी	अ·	1. कडे, जवळ	पास, समीप, नज़दीक	at, near
		2. ताब्यात	कब्जे में, हाथ में	in one's possession, with
पाश्चात्य, पाश्चिमात्य	वि·	1. पश्चिमेकडिल	पाश्चात्य, पश्चिम का, पश्चिमी	western
		2. युरोपीय, अमेरिकेचा इ·	यूरोप, अमेरिका आदि का, यूरोप संबंधी	of western countries like Europe, America etc.
पाषाण	पुं·	दगड, फत्तर, शिळा	पत्थर, शिला	a stone, a rock
पाषाण युग	न·	पाषाणची हत्यारे चालवीत तो काळ	पाषाणयुग, प्रस्तर युग	the stone-age

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पाषाण हृदय (-यी)	वि·	दगडा सारखा कठिण हृदयाचा, दयाहीन, कठोर	पाषाणहृदय, कठोर, दयाविहीन	of stone-heart, merciless
पाष्टा	पुं·	धातूची (सोन्या रुप्याची) ओढलेली तार	सोना चाँदी का खींचा हुआ तार	a gold or silver wire that is strained or stretched
पास	पुं·	1. परवाना, दाखलापत्र	अनुमति पत्र	license
		2. प्रवेश पत्रिका, तिकीट	प्रवेश पत्रिका, टिकट	entrance pass, a ticket
		3. तिकीट न काढता, रेल्वेने प्रवास करण्याचे आज्ञापत्र	रिआयती टिकट	a concession-pass
	वि·	1. उत्तीर्ण (परीक्षेत)	उत्तीर्ण, पास (परीक्षा में)	passed (in examination)
		2. मंज़ूर, संमत (ठराव), पसार	मंजूर, संमत (प्रस्ताव)	passed (a resolution)
पासंग	पुं·	तराजू समतोल राहण्याकरिता हलक्या पारड्यात वज़न टाकले जाते ते	पासंग	weight that brings the scale on equal level
पासलणे	अ· क्रि·	आडवे पडणे, ताणून देणे	लेटना, पाँव फैलाकर सोना	to lie down, to recline
पासून	अ·	जवळून (स्थान), काळ धरून (काल)	पास से, से	from, since
पासोडी	स्त्री·	मोठी जाड़ पांघरण्याची चादर	बड़ी और गाढ़ी ओढ़ावन	a thick shawl-like chaddar of ample length and breadth

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पाहणी	स्त्री·	1. निरीक्षण	देखना, निरीक्षण	inspection
		2. सर्वेक्षण	सर्वेक्षण	survey
		3. तपासणी	जाँच, जाँच-पड़ताल	investigation, enquiry
		4. अंदाज (पिकांचा इ·)	अंदाज़ा, कूत, अंकाई	an assessment, an evaluation
पाहणे	स· क्रि·	1. बघणे डोळ्याद्वारे ज्ञान घेणे	देखना, नजर डालना	to see, to behold, to look, to perceive
		2. मनात लक्षात घेणे ('गुणांकडे पाहा')	ध्यान में लेना, परखना	to regard, to consider, to heed
		3. इच्छिणे ('हा करू पाहतो')	चाहना	to seek to, to wish to
	अ· क्रि·	उजाडणे	उजाला/सबेरा· होना	to be morn, to dawn
पाहताच	अ·	बघितल्या बरोबर	देखते ही	at or on sight, at the sight of
पाहता पाहता	अ·	1. हां हां म्हणता, थोड्याच क्षणात, अतिशय त्वरेने	देखते-देखते, बहुत थोड़ी देर में	in a few moments
		2. डोळ्यादेखत	आँख के सामने	before one's eyes
पाहिज़े	क्रि·	1. आवश्यकता-औचित्य दर्शविणारे जोड़ क्रियापद ('असे झाले पहिजे')	चाहिये (यों होना चाहिये), उचित/वाजिब है।	to have to, must
		2. गरज़ आहे ('नोकर पाहिजे')	चाहिये	to want, to be in need of

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पाहुणचार	पुं·	अतिथीसत्कार, पाहुण्याची सरबराई	पहुनाई, मेहमानदारी, मेहमानी, मेहमानों की खातिर तवाज़ा	hospitality, reception of a guest
पाहुणा	पुं·	1. अतिथी 2. आप्तसंबंधी	पाहुना, अतिथि, मेहमान संबंधी	a guest relative
पाहुणेर	पुं·	1. 'पाहुणचार' पाहा 2. आप्तसंबंधीनी दिलेली मेजवानी	दे· 'पाहुणचार' संबंधियों की दावत	vide 'पाहुणचार' a feast for relatives
पाळ	स्त्री·	1. बांध 2. आळे (झाडा भोवतीचे) 3. विहिरीच्या तोंडावर भोवती बांधलेला घेरा 4. कानाचा बाहेरचा भाग 5. किल्यांचा तट	बाँध, मेंड थाल जगत, कुएँ आदि का चबूतरा कान का बाहरी हिस्सा, पालि किले की दीवार	a bund, a parapet cavity/ring about a tree wall round the mouth of a well outer edge of the auricle helix a parapet wall of a fort
	न·	झाडाचे मूळ	पेड़ की जड़, मूल	roof of a tree
	वि·	पालन-रक्षण-करणारा ('मेंढपाळ')	पालन करनेवाला, रक्षक	one that cherishes, protects
पाळक (दिवस)	वि·	स्वतःचे कामबंद ठेवून गावाचे काम करण्याचा (दिवस)	अपने काम की छुट्टी करके गाँव का काम करने का (दिन)	(day) of observance as a collective work day of one's village
पाळणा		1. लहान मुलाला झोपवून झोके देण्याचा बंदिस्त झोपाळा	पालना, हिंडौला	a cradle

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. झोपविण्याचे गीत, अंगगाई गीत	लोरी	a lullaby
		3. अनेक पाळणे एका खाली एक जोडलेला मोठे चक्र	चक्रदोला	a big swing wheel
पाळणूक	स्त्री·	व्रतपालन	व्रत का पालन	observance of a vow
पाळणे	स· क्रि·	1. भरणपोषण करणे, पाठविणे	भरणपोषण करना, परवरिश करना	to cherish, to nourish, to feed and tend
		2. (व्रत इ·) राखणे, कायम ठेवणे, आचरणे	आचरण/पालन करना, रखना	to keep, observe, maintain
		3. मानणे, ऐकणे, मान्य करणे	मानना, स्वीकार करना	to obey, to regard
पाळत	स्त्री·	1. सक्त नज़र, कडक दृष्टी, पहारा	कड़ी नज़र, पहरा, चौकी	watching over
		2. शोध घेणे	खोज, सुराग, टोह	tracing or searching
पाळी	स्त्री·	1. खेप, फेरा, क्रम	बारी, पारी	turn
		2. वळवाचा फेरा	हेंगा का फेर	a trun, a bout (of a harrow etc.)
		3. मासिक विटाळ जाणे	मासिक धर्म, रजस्वला होने की बारी	menstruation
		4. कानाचा चापा,-अगदी खालचे लोंबणारे कातडे	कान की लौ, लौर (कान का लटकता हुआ निम्न भाग)	the lobe or flap of the ear
पाळी पाळीने	अ·	क्रम येईल त्याप्रमाणे	बारी-बारी से	turn by turn
पाळीव	वि·	पाळलेला	पालतू, पाला हुआ	tamed, domesticated

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पाळे	न·	1. जात्याच्या तोंडावरचा कंगोरा	चक्की के मुँह का कँगूरा	raised edge of the mouth of a handmill
		2. खाने असलेली लाकडी डबा	खानेवाला काठ का डिब्बा	a wooden case with cells in it
		3. अळे	थाल	cavity dug around a tree (to receive water)
		4. काट (-थ) वट	कठौता	a wooden bowl
		5. कानाचा चापा	कान की लौ	lobe of the ear
		6. दरी	दर्रा, घाटी	a valley, a hill-basin
पाळेगार	पुं·	1. बंडखोर सरदार	बागियों का सरदार	a revolting chieftain
		2. डाकूंचा नायक	डाकुओं का सरदार	a chief of marauders
पाक्षिक	वि·	1. दर पंधरवड्यास होणारा-निघणारा-प्रसिद्ध होणारा	पाक्षिक, प्रत्येक पक्ष में होनेवाला/निकलने वाला	appearing or performed or published once in a fortnight
		2. पंधरा दिवस चालणारा	पखवाड़ा भर में होनेवाला	fortnightly (programme), (programme) continuing for the whole fortnight
	न·	दर पंधरा दिवसांनी निघणारे नियत कालिक	हर पंद्रह दिनों में निकलनेवाली पत्रिका	a fortnightly journal
पि (-पिं) क	स्त्री·	विडा खाऊन टाकलेली थुंकी	पीक, पान का थूक	spittle after chewing betel-leaf etc.
पिकदाणी	स्त्री·	थुंकी टाकण्याचे पात्र	पीकदान, उगालदान	a spittoon

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पिक (-का) टणे	अ· क्रि·	पिवळट होणे, फिका पडणे	पीला पड़ना, तेज या आभा से रहित होना	to be turning yellow or sallow
पिकणे	अ· क्रि·	1. पक्के होणे (फळ)	पकना, पक्का होना, परिपक्व होना	to ripen
		2. धान्य तयार होणे	अनाज आदि पैदा होना, फसल आना	to be produced
		3. केस पांढरे होणे	बाल पकना, बालों का सफेद होना	to turn grey or white
		4. फोड इ· फुटण्याच्या अवस्थेस येणे	पकना, मवादभर आने की अवस्था को पहुँचना	to ripen or be matured (an abscess etc.)
		5. (अफवा इ·) सर्वत्र पसरणे	(खबर, अफवाह आदि) फैलना	to spread to all directions, to be extensively current
पिकविणे	स· क्रि·	1. (फळे इ·) पिकायला लावणे	पकाना	to make ripe, to mature
		2. धान्य इ· उत्पन्न करणे	(अनाज) उपजाना, फसल पैदा करना	to produce
		3. अफवा इ· उठविणे	(अफवाह आदि) फैलाना	to spread, to make public
पिका	वि·	पिकलेला	पका हुआ, पक्का	ripe, mature
पिकाऊ	वि·	1. सुपीक, पीक देण्याजोगी (जमीन)	उपजाऊ, जरखेज	fertile (a soil)
		2. पिकायला झालेला	गदराया हुआ, जो पकने पर हो	approaching to ripeness
पिकाव (-स)	न·	टिकाव, कुदळ	कुदाली	a pickaxe

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पिकूट	वि·	पिवळट, पिवळा पडलेला, फिकट	पीला, निस्तेज, फीका	sallow
पिंक	स्त्री·	'पिक' पाहा	दे· 'पिक'	vide 'पिक'
पिंगळा	पुं·	1. घुबडाची एक जात	उल्लू की जाति	a species of owl
		2. कुडबुडे वाजवून पहाटेच्या वेळी ज्योतिष सांगणार्या भिक्षेकर्यांची जात किंवा व्यक्ती	डुग्गी बजाकर सवेरे भीख माँगनेवाली एक जाति का एक व्यक्ति	an individual of a beggar community which goes door to door with rattle box and telling fortunes
पिंगा	पुं·	मुलींचा एक खेळ	लड़कियों का एक खेल	a girls' play
पिच़कट	वि·	1. फुटका, तडकलेला	फटा हुआ, टूटा, हुआ	cracked, split
		2. दबलेला, पोचा गेलेला	दबा हुआ, पिचका हुआ	dented
		3. मिचमिच्या (डोळ्यांचा)	पिचपिचा, लसलसा	blear, rheumy
पिच़कणे	अ· क्रि·	1. फुटणे, भंगणे	टूटना फूटना, मसकना	to crack, split
		2. दबणे, पोचा जाणे, आकसणे	पिचकना, दबना, सिकुड़ना	to be dented, to be contracted
पिच़कारी	स्त्री·	1. पाणी-किंवा द्रव पदार्थ आत खेचून घेऊन बाहेर चिळकांडी सारखे उडविणारे एक साधन	पिचकारी, पानी या अन्य द्रव को खींचकर फौवारे की तरह फेंकनेवाला एक आला	a syringe
		2. तशी उडविलेली चिळकांडी	पिचकारी से बाहर फेंका गया फौवारा	jet of water thrown through a syringe
		3. (लाक्ष·) तोंडातून टाकलेली पिंकीची चिळकांडी	मुँह से छोड़ा हुआ पीक का फौवारा	jet of spitoon

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पिचणे	अ॰ क्रि॰	'पिचकणे' पाहा	दे॰ 'पिचकणे'	vide 'पिचकणे'
पिच्छा	पुं॰	पाठपुरवणी, पाठीस लागण्याची क्रिया	पिछलगी, पीछा	close pursuit
पिछाडी	स्त्री॰	1. मागील बाजू	पिछाड़ी, पीछे का भाग, पिछवाड़ा	the hinder part
		2. सैन्याची मागील बाजू रक्षण करणारी तुकडी	चंदावल	the rear of an army, the rear gaurd
पिछहाट, पीछेहाट	स्त्री॰	1.मागे सरणे	पीछे हटना	stepping back, receding,
		2. पराभव, हार	हार, पराजय	defeat
पिंज़ण	न॰	1. (कापूस इ॰) पिंजण्याचे अवजार	धुनकी, पिंजन	a carding instrument
		2. पिंजण्याची क्रिया	रूई धुनने की क्रिया	carding
पिंज़णावळ	स्त्री॰	पिंजण्याची मजुरी	धुनने की मजदूरी	wages of carding
पिंज़णी	स्त्री॰	1. पिंजण्याचे अवज़ार	धुनकी	a carding bow
		2. (लाक्ष॰) सूक्ष्म विश्लेषण, बारीक बारीक मुद्दे काढणे	बहुत छानबीन करने/बाल की खाल निकालने की क्रिया	splittng hairs
पिंज़णे	स॰ क्रि॰	1. कापसाचे, लोकरीचे इ॰ तंतू अलग-अलग करणे	धुनना	to card
		2. (लाक्ष॰) कोणत्याही प्रश्नांची बारीक बारीक फोड करणे	बाल की खाल निकालना, बहुत छानबीन करना	to split hairs
पिंज़र	न॰	1. भाताचा पेंढा	पयाल, पुआल	stalk of rice
		2. बरगड्या	पसलियाँ	the ribs

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. हाडांचा सांगाडा	ठठरी, कंकाल, शरीर की हड्डियों का ढाँचा	a skeleton
पिंजरा	पुं·	1. सापळा	पिंजड़ा, क़फ़स	a cage
		2. सळ्यांचा बंदीखाना	सींकचे वाला कैदखाना	a cell with bars
		3. हाडांचा सांगाडा	कंकाल	a skeleton
		4. गाडी, पालखी इ· चा सांगाडा किंवा साटारा	गाड़ी, पालकी आदि की चौखट	the frame/skeleton/ hull of a cart, paeanquin etc
पिंजारणे	अ· स· क्रि·	केस फिसकारणे-विसकटणे	बाल बिखेरना/फैलाना	to dishevel (hair)
पिंजारी	पुं·	कापूस पिंजणारा कारागीर	धुनिया	a carder
पिटणे	स· क्रि·	1. खूप मारणे, बदडणे	पीटना	to beat
		2. बडविणे	ठोंकना	to strike with a mallet
		3. वेगाने दौडविणे	ज़ोर से दौड़ाना, भगाना	to gallop (a horse etc.), to drive furiously
		4. टाळ्या वाजविणे	ताली बजाना	to clap
		5. ढोल, हलगी इ· वर दांडी मारून जाहीर करणे	ढोल, डफ आदि पर डाँडी मारकर ढिंढोरा पीटना	to proclaim with a beating sound on a drum
पिटाळणे	स· क्रि·	1. 'पिटणे (3)' पाहा	दे· 'पिटणे (3)'	vide 'पिटणे (3)'
		2. घाईने पाठविणे	जल्दी से भेजना	to send with a speed
पिट्टा	पुं·	मेहेनतीने पाडलेला खडीचा चुरा	मेहनत से किए हुए पत्थरों के कंकर	gravel made with much exertion

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पिठले	न·	चण्याच्या इ· पिठाची बनविलेली एक प्रकारची आमटी	बेसन की एक प्रकार की कढ़ी	a sauce of gram-flour
पिठा	पुं·	दारूचा गुत्ता	शराबखाना	a wine-shop, a liquor-den
पिठी	स्त्री·	1. तांदळाचे पीठ 2. बारीक दळलेले गव्हाचे पीठ	चावल का आटा मैदा, गेहूँ का बहुत बारीक आटा	flour of rice fine flour of wheat
पिठूर	वि·	अगदी शुभ्र	सफेद	white, bright, clear
पिठूळ	वि·	अर्धाकच्चा	अनपका	not perfectly boiled or cooked, raw
पिडणूक	स्त्री·	छळणूक, पीडा देणे	परेशानी, यंत्रणा	putting to pain, harassment
पिडणे	स· क्रि·	छळणे, त्रास देणे	परेशान करना, सताना, तंग करना	to harass, to distress
पिढी	स्त्री·	बापाच्या नंतर मुलाचा काळ, सुमारे 30 वर्षांचा काळ	पीढ़ी, पुश्त	a generation
पिढीजाद	वि·	वंशपरंपरागत	वंश परंपरा से प्राप्त, वंशागत, पुश्तैनी	come down by descent through the race, hereditary
पिढ्या न पिढ्या	अ·	वंशपरंपरेने	पीढ़ी दर पीढ़ी, पुश्त दर पुश्त	from generation to generation
पिणे	स· क्रि·	1. द्रव पदार्थ घशातून खाली गिळणे	पीना, गटकना, निगलना	to drink

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. दारू घेणे	शराब का पान करना	to drink liquor
		3. तंबाखू ओढणे	कश लगाना	to inhale (smoke)
पिंड	स्त्री·	1. शंकराचे लिंग	शिवलिंग	the लिंग or emblematic representation of Shiv
		2. मातीचा गोळा	मिट्टी का गोला, मृत्पिंड	a lump of earth
	पुं·	1. (लाक्ष·) देह	पिंड, शरीर, देह	the body
		2. पितरांना किंवा मृतव्यक्तीला अर्पण करावयाचा भाताचा गोळा	चावल का गोला, पिंड	lump of boiled rice (to be offered to manes etc.)
पिंडरी	स्त्री·	गुडघ्या पासून खालचा पायाचा भाग	पिंडली, टाँग की पिछली ओर का भाग	the calf of the leg
पिंडा	पुं·	दोराचा गुंडा	पिंडा, सूत, रेशम आदि का गोला	a ball of thread
पिंडी	स्त्री·	शिवलिंग	शिवलिंग	the emblematic representation of Shiv
पितर	पुं· ब· व	मेलेले पूर्वज	पितर, मृतपूर्वज	the manes
पितळ	स्त्री·,न·	एक मिश्र धातू (तांबा व जस्त)	पीतल	brass, yellow alloy of copper with zinc
पित्त	न·	शरीराच्या त्रिदोषां पैकी एक	पित्त	bile, the billious humour
पित्तकारक, पित्तकर	वि·	पित्त वाढविणारा	पित्तकर	bilious

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पित्तनाशक,-शामक	वि·	पित्त शमन करणार,-नाही से करणारा	पित्तनाशक, पित्तशमन	antibilious, that settles the bile
पित्त पापडा	पुं·	एक आयुर्वेदीय औषधी	पित्तपापड़ा	a medicinal herb
पित्तप्रकोप	पुं·	पित्त वाढणे-भडकणे	पित का बढ़ जाना	excess and vitiation of bilious humor
पित्ताशय	पुं·	पित्ताचा स्राव सोडणारा अवयव	पित्त कोष	the liver
पित्त्या	पुं·	1. खेळात दिलेला कल्पित आणखी एक गडी किंवा हात	खेल का कल्पित साथी	a dummy player, a turn played in lieu of an imaginary playmate
		2. बगलेतला माणूस	पिटटू	a lackey, toady
पिपा (-प्या) णी	न·	1. केळीच्या पानाची बनविलेली तोंडाने फुंकून वाजविण्याची शिटी	एक प्रकार की सीटी (केले के पत्ते की)	a sort of whistle made of rolled leaf of plantain etc.
		2. वाजंत्रीवाल्यांचे सनई सारखे वाद्य	बजनियों की शहनाई	hautboy, high-pitched wooden wind-instrument
पींप	न·	पीप, पाणी इ· भरण्याचे उंच गोल पात्र	पीपा	a barrel
पिंपळ	पुं·	अश्वत्थ	पीपल	the holy fig-tree
पिरंगळणे, पिरगाळणे	स· क्रि·	पिळणे, मुरगाळणे	मरोड़ना, ऐंठना	to twist, to wring, to wrench
पिरपिर	स्त्री·	चिरचिर, भुणभुण	पिनपिन, किट किट, किचकिच	whining (for a thing)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पिरपिरणे	अ· क्रि·	हळू हळू आवाज़ काढीत एक सारखे रडणे, कटकट करणे	पिनपिनाना, किचकिचाना	to whine, to whimper
पिलू (-ल्लू)	न·	जनावराचा पक्ष्याचा -बच्चा	पशुपक्षी का बच्चा	a young one of smaller beast birds, a cub of a beast
पिवळट, पिवळसर	वि·	फिकट पिवळ्या रंगाचा	पीताभ, हलका पीला	yellowish
पिवळा	वि·	हळदीच्या रंगाचा	पीला, ज़र्द	yellow
पिवळा धमक,-जर्द	वि·	गडद, पिवळा	गहरा पीला	dark yellow
पिशवी	स्त्री·	थैली	थैला, थैली	a cotton bag
पिशाच	न·	1. भूत योनीचा एक प्रकार	पिशाच	fiend, one of a class of malevolent being
		2. दुष्ट-निर्दय मनुष्य	दुष्ट/निष्ठुर/मनुष्य	a fiendish man
पिशाचबाधा	स्त्री·	पिशाच लागणे, -झपाटणे, भूत बाधा	पिशाच बाधा, प्रेतबाधा	demoniac possession
पिसणे	स· क्रि·	1. पत्त्यांची मिसळा मिसळ करणे	फेंटना, गड्डमड्ड करना (ताश)	to shuffle (cards)
		2. दळणे	पीसना	to grind
पिसकारणे	स· क्रि·	1. केस विसकटणे	बिखेरना, फैलाना	to dishevel (hair)
		2. केस उभे करणे (रागाने)	बाल खड़े करना	to raise (hair), to horripilate
पिसा	वि·	1. वेडा, भ्रमिष्ट	पागल, पगला	mad
		2. छांदिष्ट	धुनी	one that dangles after something

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पिसाट	पुं·	1. वेडा	पागल	a half-crazy person, an idiot
		2. पिशाच्चा ने झपाटलेला	भूताविष्ट, जिसे भूत लगा हो	person possessed
पिसाब	पुं·	लघवी, मूत्र	पेशाब, मूत्र	urine
पिसारा	पुं·	पसरलेले-विस्तारलेले पंख	बिखरे या फैले हुए पंख	spread or expanse of feathers
पिसाळणे	अ· क्रि·	1. वेडे होणे	(क्रोध से) पागल होना, बावला होना	to be mad (with rage)
		2. कुत्र्याचे वेडे होणे, भडकणे	हड़कना	to be rabid
पिसाळलेला	वि·	वेडा झालेला-भडकलेला (कुत्रा)	हड़काया, पागल (कुत्ता)	rabid
पिसू	स्त्री·	उडणारा आणि दंश करणारा एक किडा	पिस्सू	a flea
पिसे	न·	1. पिशाचबाधा	पिशाच बाधा	a possessedness
		2. वेड	धुन	a violent and unreasonable passion
पिस्ता	पुं·	एक सुकामेवा	पिस्ता	the pistachio nut
पिस्तूल	न·	लहान हात-बंदूक	पिस्तौल, तमंचा	a pistol, a revolver
पिळणूक, पिळवणूक	स्त्री·	पिळून काढणे, शोषण सत्त्वहानी	ऐंठना, निचोड़ना, शोषण करना, चूसना	to squeeze, to extort
पिळणे	स· क्रि·	1. पीळ देणे	मरोड़ना, ऐंठना, बल देना	to twist, to twine
		2. पीळ देऊन पूर्ण रस किंवा पाणी काढणे	मरोड़कर पानी या रस को निःशेष निकालना, निचोड़ना	to squeeze, to press
		3. (लाक्ष·) शोषण करणे	चूसना, शोषण करना	to extort, to squeeze or wring from

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पिळपिळीत	वि·	1. स्थूल, फोफसा 2. ढिला, ज़ोर-मज़बूती-नसलेला	पिलपिला, पिचपिचा, बोदा ढीला ढाला	flabby loose
पिळवटणे	स· क्रि·	1. पीळ देणे 2. पिळून काढणे	मरोड़ना, ऐंठना, बल देना निचोड़ना, गारना	to twist to squeeze
	अ· क्रि·	(लाक्ष·) कळवळणे, पीळ पडणे (हृदयाला)	(दिल) भर आना, दुःखी होना	to writhe in agony
पिळा	पुं·	पिळलेला कपडा	निचोड़ा हुआ कपड़ा	cloth twisted or wrung
पीक	न·	शेतीत झालेली उपज, उत्पन्न, पिकलेले धान्य इ·	फसल, उपज, खेती की पैदावार	agricultural produce. crop
पीकपाणी	न·	(लाक्ष·) शेतीची परिस्थिती	खेती की आम हालत	condition of crop (as related to rain)
पीक पाहणी	स्त्री·	पीक पाहून त्याचा अंदाज काढणे	अंकाई, कूत	survey of crop
पीठ	न·	1. धान्याचे चूर्ण 2. भुगा, बुकणा 3. स्थान, मुख्य स्थान	आटा चूर्ण, बुकनी स्थान, प्रमुख केंद्र	flour powder seat, main seat or centre
पीठा	पुं·	दारूचा गुत्ता	शराब खाना	a wine-shop, a liquor-den
पीडा	स्त्री·	1. त्रास 2. व्याधी, शारीरिक दुःख 3. व्यथा, मानसिक दुःख	पीड़ा, परेशानी व्याधि, शारीरिक दुःख व्यथा, मानसिक दुःख	trouble, vexation physical pain affliction, distress

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. ब्याद, संकट	झंझट, बला, आफत	bother, trouble
		5. भूतबाधा, झपाटणी	भूतबाधा	demoniac possession
पीडित	वि·	आपत्तीत सापडलेला,त्रस्त	पीड़ित, त्रस्त, आपद्ग्रस्त	distressed, afflicted, tormented
पीतांबर	पुं·	1. रेशमी वस्त्र	पीतांबर, पाटंबर, रेशमी धोती	a silken dhoti or waist-garment
		2. पिवळे वस्त्र	पीला वस्त्र	yellow garment
पीप	न·	1. 'पिंप' पाहा	दे· 'पिप'	vide 'पिंप''
पीयूष	न·	1. अमृत	पीयूष, अमृत	nectar
		2. मसाल्याचे ताक, गोड मठ्ठा	मसालायुक्त छाछ, लस्सी	a seasoned preparation of buttermilk
पीर	पुं·	1. मुसलमान साधु	फकीर	a Fakir or a Muslim saint
		2. मुसलमान साधुची कबर	फकीर की कब्र	a shrine or a tomb of a Fakir
		3. वृद्ध मनुष्य	बूढ़ा आदमी	an aged man
		4. वस्ताद मनुष्य	पक्का/चंट/चालाक आदमी	a cunning/tricky fellow
		5. वेडपट माणूस	सिरफिरा/भ्रांत आदमी	a crazy/cracked fellow
पीरजादा	पुं·	मुसलमान धर्मगुरूचा किंवा साधूचा मुलगा	मुस्लिम साधु का या मुल्ला-मौलवी का लड़का	a son of a Fakir or Muslim religious teacher
पीलवान	पुं·	महात, माहूत	महावत, हाथीवान	an elephant-driver

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पीस	न·	बारीक पंख	पर, पंख, डैना	a feather
पीळ	पुं·	1. वळ	मरोड़, बल	a twist
		2. अढी, मवातली गाठ, हट्टीपणा	अकड़, ऐंठ, हठ, मन की गाँठ	grudge, prejudice, haughtiness
पीळदार	वि·	1. वळ दिलेला	मरोड़दार	twisted
		2. स्वाभिमानी, बाणेदार	अभिमानी, तेजस्वी	proud, self-respecting
		3. भक्कम स्नायू असलेले (शरीर)	गठीला, गाठा हुआ (बदन)	muscular
पुकार	पुं·	1. हाक, आरोळी	पुकार, बुलाना, टेर, दुहाई	loud call, bawling
		2. हाकाटी, बोभाटा	बुराई की चर्चा	notoriety (of a matter or of a person)
		3. आरडओरडा	शोर, हो-हल्ला	crying out, a clamorous complaint
पुकारणे	स· क्रि·	1. मोठ्याने बोलावणे, नाव घेऊन हाक मारणे	पुकारना, नाम लेकर बुलाना	to call loudly
		2. आरोळी ठोकणे	चिल्लाना, बचाव के लिये आत स्वर से बुलाना	to bawl unto
पुकारा	पुं·	'पुकार' पाहा	दे· 'पुकार'	vide 'पुकार'
पुख्खा	पुं·	यथेच्छ-भरपूर-जेवण, मेजवानी	यथेष्ट भोजन	abundant feast, stuffing
पुंगी	स्त्री·	कडव्या भोपळ्याचे बनविलेले एक गारुड्यांचे वाद्य	तु (-तू) मड़ी, सँपेरों का बाजा, बीन	a sort of fife or pipe blown by snake charmers
पुचाट	वि·	नेभळट, नामर्द	नामर्द, कमज़ोर	pithless, nerveless

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पुजणे	स· क्रि·	1. पूजा करणे, अर्चना करणे	पूजना, पूजा-अर्चना करना	to worship
		2. आदर करणे, पूज्य मानणे	आदर करना	to give respect, to adore
पुजारी	पुं·	पूजा करण्यांचे नित्यकाम करणारा	पुजारी	an officiating person of a temple, male worshipper
पुजारीण	स्त्री·	1. पुजार्याची बायको	पुजारी की स्त्री	wife of the officiating person
		2. पूजा करणारी स्त्री	पुजारन, पुजारिन	a female worshipper
		3. भक्ती करणारी स्त्री	पूजा-भक्ति करनेवाली स्त्री	a female devotee
पुंज	पुं·	ढीग, रास	पुंज, राशि, ढेर	a heap, accumulated mass
पुंजी	स्त्री·	1. धनराशी	संचित धन	accumulated wealth
		2. धंद्यात घातलेले भांडवल	व्यवसाय में लगाया हुआ धन	invested money, capital
पुट	न·	1. अगदी पातळसा थर	पुट, छींटा, हलका मेल	a single dip, light touch
		2. द्रोणाचा आकार	दोने का आकार	shape like a leafy receptacle
		3. मूस	कुठाला, कुल्हिया	a crucible
पुटकुळी	स्त्री·	लहानसा फोड	फुंसी	a pustule, a pimple
पुट पुट	स्त्री·	ओठातल्या ओठात उच्चारलेले शब्द	मुँह ही मुँह में किया हुआ शब्दोच्चार	murmurring, muttering
पुट पुटणे	अ· क्रि·	तोंडातल्या तोंडात हळू बोलणे	मुँह ही मुँह बोलना	to murmur, to mutter

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पुठ्ठा	पुं·	1. पुस्तकावर रक्षणासाठी चढवितात ते आच्छादन	पुस्तकावरण	cover of a book
		2. ढुंगणावरचा मांसल भाग	चूतड़ के ऊपर का मांसल भाग	the fleshy part over the buttock
		3. ज़ूट, टोळ्के, कंपू	दल, गुट	a team, a company, a band, a party
		4. संच	समान या परस्पर पूरक वस्तुओं का समूह	a set (of similar) or complementary things
		5. गाडीचे चाक ज्या तुकड्यांचे बनते तो प्रत्येक तुकडा	जिन टुकड़ों से पहिया बनता है उन में से हरेक	an archwise piece of a wheel of a cart
पुडका	पुं·	कागदाची शंकु-आकाराची बनावट (पेढे इ· भरण्याकरिता)	कागज की शंकु-आकार की बनावट (पेड़ा आदि के लिये), पुड़ा	a coneshaped bundle
पुडके	न·	अनेक वस्तू एकत्र बांधलेला गठ्ठा	पुलिंदा, लपेटे हुए कागज का गट्ठर	a bundle
पुडा	पुं·	'पुडका' पाहा	दे· 'पुडका'	vide 'पुडका'
पुडी	स्त्री·	1. औषध किंवा कोणताही जिन्नस बांधलेली कागदाची पुरचुंडी	कागज की छोटी पोटली, पुड़िया, पुड़ी	a small packet (of paper)
		2. संन्याशाचे भोजन	संन्यासी का खाना	meal of a Sannyasi or mendicant
पुढचा (-ला)	पुं·	1. समोरचा	आगे का, अगला	front, of or at the front
		2. येणारा, आगामी, नंतरचा, भावी	आनेवाला, आगामी, भावी, बाद का	future, later

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पुढाकार	पुं·	1. सूत्रपात, उपक्रमशीलता	सूत्रपात, कार्य का आरंभ	initiative
		2. पुढारीपण, नेतृत्व	नेतृत्व	lead
पुढारी	पुं·	पुढे होऊन काम करणारा, प्रमुख कार्यकर्ता, नेता	नेता, मुखिया, अगुआ	a leader
पुढील	वि·	1. 'पुढचा' पाहा	दे· 'पुढचा'	vide 'पुढचा'
		2. दुसरा, अन्य	अन्य, दूसरा	next, another
पुढून	अ·	पुढच्या बाजू कडून	सामने से	from the front side
पुढे	अ·	1. समोर	सामने	in front, ahead
		2. भविष्यकाळी	आगे चलकर, आयंदा	in times to come
पुढेमागे	अ·	आता किंवा येणार्या काळी, केंव्हातरी, केव्हाना केव्हा	कभी न कभी, किसी समय	at some time or other
पुढ्यात	अ·	समोर, प्रत्यक्ष	सामने, प्रत्यक्ष	in front of, before one's eyes or in one's presence
पुणेरी	वि·	पुणे शहराचा	पुणे शहर का	of Pune city
पुण्य	न·	1. पवित्र कर्म, सुकृत, भलेपणाचे काम	पुण्य, पवित्र कर्म, सुकृत, भलाई का काम	a righteous deed
		2. पवित्र कर्म करून मिळालेले फळ	पुण्य कर्म का फल	fruit of righteous deed or deeds
पुण्यतिथी	स्त्री·	1. पवित्र दिवस	पवित्र दिन	a sacred day
		2. श्राद्ध दिवस	वार्षिक श्राध्द दिन, बरसी	yearly day of a श्राद्ध ceremony
पुण्यपुरुष	पुं·	पुण्यशाली पुरुष, सत्पुरुष	धर्मात्मा मनुष्य	a virtuous man

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पुण्यप्रतापी	वि·	सद्गुणांच्या सामर्थ्याने संपन्न	सद्गुणों से प्राप्त हुए सामर्थ्य से संपन्न	one that has the right of virtue at one's credit
पुण्यवान्	वि·	सत्कर्मे करून पुण्य संपादन केलेला	पुण्यवान,-वंत	virtuous, full of holy deeds
पुण्यश्लोक	वि·	ज्याच्या केवळ स्मरणाने पवित्रता येते असा	पुण्य श्लोक	a being of sacred memory
पुण्याई	स्त्री·	1. पुण्य करून मिळालेले	पुण्य से प्राप्त फल	accumulated fruit of holy deeds
		2. पत, साख, यश, प्रतिष्ठा	पत, साख, प्रतिष्ठा, यश	credit, reputation
पुंड	वि·	दंगेखोर, त्रास देणारा	शरारती, ऊधमी, उपद्रवी	refractory, rebellious, turbulent
पुंडाई (स्त्री·), पुंडावा	पुं·	दंगेखोरपणा दांडगटपणा, गुंडगिरी उपद्रव	शरारत, उपद्रव, गुंडई	refractoriness, rebelliousness, turbulence
पुतणी	स्त्री·	भावाची मुलगी	भतीजी	brother's daughter
पुतण्या	पुं·	भावाचा मुलगा	भतीजा	brother's son
पुतळा	पुं·	माती, दगड, लाकूड इ· ची बनविलेली मूर्ती, प्रतिमा	पुतला, मूर्ति, बुत, प्रतिमा	a statue, an image
पुतळी	स्त्री·	1. स्त्रीची प्रतिमा वा मूर्ती	स्त्री की प्रतिमा	an image or idol of a female person
		2. सोन्याचे चपटे गोल नाणे	पुराना सोने का सिक्का, मुहर	mohur, a gold coin (of old days)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. डोळ्यातली बाहुली	आँख की पुतली	the pupil of the eye
		4. सुंदर स्त्री	सुंदर स्त्री	a beautiful woman
पुती	वि· स्त्री·	पुत्र असणारी (स्त्री)	पुत्रवाली	(a woman) having a son or sons
	स्त्री·	अपत्य	संतान	an offspring
पुदीना	पुं·	एक सुवासिक पाने असलेले रोप	पु (-पो) दीना	mint
पुनः	अ·	परत एकदा, फिरून एकदा	पुनः, फिर से	again
पुनः पुनः	अ·	अनेकवेळा	पुनः, पुनः, फिर फिर से	again and again
पुनरुक्त	वि·	पुनः बोललेला- सांगितलेला- म्हटलेला	पुरूक्त, दुबारा कहा हुआ	reiterated, said again
पुनर्जन्म	पुं·	नवीन जन्म	पुनर्जन्म, दुबारा जन्म	second birth, being born again
पुनर्नवा	पुं·	एक पावसाळी औषधी रोपटे	पुनर्नवा, गदहपुटना	hogweed
पुनर्वसन	न·	उखडलेल्या लोकांना पुनः कोठेतरी बसविणे	पुनर्वास, जिन का घर बार नष्ट हुआ हो या जो उद्वसित हुए हो उन्हे फिर से बसाना	rehaubilitation
पुनव	स्त्री·	पूर्णिमा, शुक्ल पक्षाची शेवटची तिथी	पूर्णिमा	a full-moon day
पुनश्च	अ·	पुनः (सांगायचे - लिहायचे) आणखी, फिरून	पुनश्च, फिर	yet again

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पुरचुंडी	स्त्री·	कापडाची किंवा कागदाची गठळी	कागज या वस्त्र की पोटली, पुड़ी	thing knit in a corner of a cloth or in a paper
पुरजा	पुं·	लिहिलेला कागद, चिठी	पुरज़ा, कागज का टुकड़ा, चिठ्ठी, खत	a written paper or a chit
पुरण	न·	1. शिजवून वाटलेली हरभर्याची डाळ (कणकीच्या गोळ्यात भरण्याकरिता)	उबालकर सिल पर पीसी हुई चने की दाल	pounded boiled gram-pulse for stuffing
		2.पोळी, पुरी इ· च्या आत भरण्याकरिता बनविलेला खोबरे इ· चा चुरा	रोटी, पूड़ी आदि में भरी जानेवाली चीजें	stuffing ingredients
पुरण पोळी	स्त्री·	हरभर्याची डाळ शिजवून गुळ मिश्रित करून वाटून बनविलेली कणकेची पोळी	पूरन पूरी	a sweet cake stuffed with gram-pulse boiled and mixed with jaggery and crushed
पुरणे	स· क्रि·	1. जमिनीत गाडणे, रोवणे	रोपना	to plant, to fix in the ground
		2. दफन करणे	दफन करना, दफनाना, गाड़ना	to bury, to inter
	अ· क्रि·	1. पुरेसे होणे	पूरा होना, पर्याप्त होना, काफी होना	to suffice, to be sufficient
		2. पूर्ण होणे (इच्छा)	पूर्ण होना, संतोष पाना	to be gratified
पुरता	वि·	पुरेसा	पर्याप्त, काफी	sufficient
पुरवठा	पुं·	(साहित्याची) भरती, पुर्ती	रसद, पूर्ति, जुगाड़	supply, provision

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पुरवणी	स्त्री·	1. मागाहून पुरविलेली वस्तू	अनुपूरक, पूरक	supplement, thing added to supply deficiencies
		2. परिशिष्ट, पुस्तकाला जोडलेला पूर्तीचा भाग	पूर्ति, परिशिष्ट	an Appendix
पुरवार	वि·	सिद्ध, शाबीत	सिद्ध, साबित	substantiating, establishing by evidence
पुरवणे	अ· क्रि·	परवडणे, पतकरणे	मंजूर होना, बेहतर होना	to be bearable, to be sufferable or supportable
पुरविणे	स· क्रि·	1. पुरवठा करणे	रसद पहुँचाना, मुहैया करना	to supply, to provide
		2. पुरेल असे करणे	पुरा/पर्याप्त होने देना, अँटाना	to make to serve or suffice or last
		3. (इच्छा) पूर्ण करणे	(इच्छा) पूर्ण करना	to satisfy
		4. पूर्ती करणे, न्यून-उणे पूर्ण करणे	क्षतिपूर्ति करना	to supply any deficiency
पुरस्कार	पुं·	1. मानसन्मान	पुरस्कार, सम्मान	rendering of homage
		2. उत्तेजनार्थ बक्षिस, इनाम	इनाम, पारितोषक	prize, reward
		3. उचलून धरणे, पाठिंबा देणे	समर्थन, हिमायत, स्वीकृति, पुष्टि	promoting, furthering, pushing forward
		4. पुढाकार घेणे	नेतृत्व करना	taking the lead
पुरस्सर (समासात)	अ·	सहित, पूर्वक ('शपथ पुरस्सर सांगतो')	सहित, पूर्वक	with, together with

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पुरळ	पुं·	लालसर बारीक फोड	फुंसियाँ, अंगूर (भरते हुए घाव के लाल दाने)	pustules, pimples
पुरा	वि·	1. पूर्ण, पुरता, सगळा, संबंध	पूरा, समूचा, संपूर्ण, मुकम्मल	entire
		2. खलास, समाप्त	समाप्त, खत्म	completed, finished, accomplished
		3. काही उणीव नसलेला	कोई कोर कसर न हो, अन्यून	free from deficiency
		4. भरपूर, पुरेसा	पर्याप्त, काफी	sufficient, enough
		5. प्रवीण, निष्णात	निपुण, निष्णात	perfect, adept, well-versed, skilled in
	अ·	पुरता, चांगलाच, पूर्णपणे	पूर्णतया, पूरी तरह	thoroughly, perfectly
पुराण	न·	1. हिंदू कथा ग्रंथ, परमेश्वरी अवतारांच्या लीला कथन करणारा ग्रंथ	पुराण, प्राचीन हिंदू धर्मकथा ग्रंथ	mythical composition describing tales of gods etc.
		2. (लाक्ष·) लांबलचक व कंटाळवाणी कहाणी	लंबी उकताने वाली कहानी	lengthy and tedious narration
पुराणवस्तु संशोधन	न·	प्राचीन वस्तूंचा शोध व बोध	पुरातत्त्वान्वेषण	research in archaeology
पुराणा	वि·	1. प्राचीन	पुराना, प्रचीन	of olden times, ancient
		2. जुना, जीर्ण	बहुत दिनों का, जीर्ण	old, worn out
पुराणिक	पुं·	पुराण सांगणारा वक्ता	प्रवचनकार	narrator of mythical stories, expounder of Puranas
पुरावा	पुं·	1. सिद्ध करण्याजोगी सामग्री, प्रमाण	सबूत, प्रमाण	supporting proof

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. साक्ष	साक्ष्य, गवाही	witness, evidence, testimony
पुरी	स्त्री·	1. नगरी, नगर, शहर	पुरी, नगर, शहर	a city, a town
		2. जगन्नाथपुरी	जगन्नाथपुरी	the famous place of pilgrimage जगन्नाथपुरी in Orissa
पुरुष	पुं·	1. पुल्लिंगी मनुष्य, नर, मर्द	पुरुष, नर, मर्द	a male person
		2. वयात आलेला मनुष्य	बालिग आदमी	an adult
		3. पुरुषाच्या उंचीचे माप (खोली किंवा उंची मोजण्याचे)	ऊँचाई या गहराई की एक प्राचीन माप	a mans height or stature as a measure
		4. सांख्यदर्शनानुसार सृष्टीची उत्पत्ती करणार्या दोन मूलतत्वांपैकी एक	सांख्य दर्शन के अनुसार सृष्टि की उत्पत्ति करनेवाले दो मूल तत्वों में से एक	the main creator of the universe according to the सांख्य philosophy
पुरुषत्व	न·	पुरुषपणा	पुरुषत्व, पुरुष होने का भाव	virility, manliness
पुरुषार्थ	पुं·	1. कर्तव्य, पराक्रम	पुरुषार्थ, पराक्रम, बहादुरी	prowess, mighty exploit
		2. मनुष्याच्या जीवनाच्या चार प्रधान उद्दीष्टा पैकी प्रत्येक (धर्म, अर्थ काम व मोक्ष)	मनुष्य जीवन के चार उद्देश्यों में से हरेक	one of the four ends of a human life
पुरे	अ·	बस्स, पुरते झाले या अर्थाचा उद्गार	बस, काफी है	enough
पुरेपूर	अ·	पूर्णतया, पुरता	पूरी तरह, भरपूर, काफी	fully, sufficiently

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पुरेसा	वि·	'पुरता' पाहा	दे· 'पुरता'	vide 'पुरता'
पुरोगामी	वि·	(लाक्ष·) प्रगतीशील	प्रगतिशील	progressive
पुलाव(-वा)	पुं·	मांस मिश्रित मसाला भात	पुलाव	a dish of rice and meat well seasoned
पुलिन	न·	समुद्राचे किंवा नदीच्या काठचे वाळवंट	सागर का या नदी का रेतीला किनारा	sandy beach, bank
पुली	स्त्री·	कप्पी	घिर्री, घिरनी, चरखी, गरारी	a pulley
पुंल्लिंगी	वि·	पुरुषवाचक लिंगाचा (शब्द इ·)	पुंलिंग	masculine (gender)
पुवारणे	अ·क्रि·	फोड - करट इ· तून पू भरणे किंवा गळणे	पीप/मवाद भर जाना	to fill with purulent matter
पुष्कर(-टि)णी	स्त्री·	1. कमळे असलेला तलाव 2. हौद 3. पायर्या असलेली विहीर	कमलयुक्त जलाशय पानी का हौज़ सीढ़ियों वाला कुआँ	a lake full of lotuses a tank a well with steps
पुष्कराज	पुं·	पिवळ्या रंगाचे एक रत्न	पुष्कराज, पुखराज	a topaz
पुष्कळ	वि·	खूप, बहुत, विपुल	पुष्कल, बहुत, प्रभूत	much, many, abundant
पुष्टी	स्त्री·	1. भरविपणा (शरीराचा), पुष्टपणा, लठ्ठपणा 2. पोषण 3. पाठिंबा	हट्टा कट्टा सा पोषण समर्थन	fullness, fatness, plumpness nourishment propping, support
पुष्टीपत्र	न·	जाड पुठ्ठा	दफ़्ती	pasteboard, stiff/ thick paper

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पुष्प	न·	फूल	पुष्प, फूल	a flower
पुष्पगुच्छ	पुं·	फुलांचा झुपका, फुलांचा बनविलेला तुरा	फूलों का गुच्छा, गुलदस्ता	a bunch of flowers, a cluster of flowers
पुसकट, पुसट	वि·	अंधुक, अस्पष्ट	धुँधला, अस्पष्ट	indistinct, dim
पुसकटणे	अ·क्रि·	पुसून जाणे, पुसल्या सारखे होणे, अस्पष्ट होणे	पोंछा जाना, अस्पष्ट/धुँधला सा होना	to be wiped or effaced roughly, to become dim
पुसटना	वि·	1. किंचितसा, अल्प प्रमाणाचा	किंचित, थोड़ासा	very little, of a very small measure
		2. केवळ स्पर्श करून गेलेला, वेगाने येऊन गेलेला	जल्दी, सरसरी	passed tangentially, diverged quickly
पुसणे	स·क्रि·	1. लिहिलेला-काढलेले - नष्ट करणे	पोंछना, मिटाना	to wipe out, to efface
		2. मळ फडक्याने इ· स्वच्छ करणे	साफ़ करना	to cleanse
		3. विचारणे, प्रश्न करणे	पूछना, प्रश्न करना	to ask, to interrogate
		4. चौकशी करणे, कुशल विचारणे	खोज-खबर लेना	to make usual inquiries about health etc.
		5. मान राखणे, आदर करणे, विशेष लक्ष देणे	आदर करना, विशेष ध्यान देना	to treat respectfully, to heed, to regard
	न·	पुसण्याचा कपडा किंवा साधन	अँगोछा, तौलिया या पोंछने का अन्य साधन	a wiper, a towel or napkin
पुस्तक	न·	ग्रंथ, उभी पोथी	पुस्तक, किताब, ग्रंथ	a book, a volume

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पुस्तकी	वि·	केवळ पुस्तके वाचून आलेले (ज्ञान, शिक्षण इ·)	पुस्तकीय, किताबी	bookish
पुस्ती	स्त्री·	1. कित्यावर बरहुकुम काढलेली अक्षरे किंवा ती काढण्याचाअभ्यास	आदर्श हस्ताक्षरों को देखकर किया गया सुलेखन या उसका अभ्यास	writing or practice of writing as per model copy
		2. पाठिंबा, पुष्टी	समर्थन, पुष्टि	support
		3. पुरवणी, जोड़, भर	जोड़, वृद्धि	an addition, an appendix
पुळका	पुं·	प्रेमाचा इ· उमाळा	प्रेम आदि का आवेग	outburst of emotion,- of partiality (for)
पुळचट	वि·	'पुचाट' पाहा	दे· 'पुचाट'	vide 'पुचाट'
पुळण	स्त्री·, न·	'पुलिन' पाहा	दे· 'पुलिन'	vide 'पुलिन'
पुळी	स्त्री·	1. एक प्रकारचा फोड	फुंसी	a pustule
		2. मोडी (चेहेऱ्यावर उठते ती)	मुँहासा	a pimple
पू	पुं·	जखमेत होणारा रक्ताचा बिघाड	पीप, मवाद	puss, purulent matter
पूजा	स्त्री·	1. अर्चना, आराधना	पूजा, अर्चना, इबादत	worship
		2. आदरातिथ्य	आवभगत, सत्कार	respectful hospitality
पूज्य	वि·	आदरणीय	पूज्य	respectable
	न·	1. शून्य	शून्य, सिफ़र	figure 'o', zero
		2. (लाक्ष·) अभाव	अभाव	nil, nothing, nonentity
पूड	स्त्री·	चूर्ण, भुकी	चूर्ण, बुकनी	powder

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पूत	पुं·	पुत्र, मुलगा	पुत्र, बेटा	son
पूर	पुं·	1. मोठा प्रवाह, लोंढा	बाढ़, पानी का रेला	a flood
		2. (लाक्ष·) रेलचेल, भरमार, वैपुल्य	रेलपेल, भरमार, बहुतायत	overflow, abundance
पूरक	वि·	पूर्ती करणारा, सहायक	पूरक, पूरा/पूर्ति - करनेवाला, सहायक	complementary
पूर्ण	वि·	1. भरलेला, युक्त	पूर्ण, भरा हुआ	full, filled (with)
		2 सगळा, समग्र, पुरा	समूचा, पूरा, समग्र	entire
		3. तृप्त	संपन्न	satisfied, accomplished
		4. समाप्त	समाप्त	complete
		5. प्रवीण, निपुण	कुशल, माहिर	perfect, adept, skilled in
पूर्णपणे	अ·	पुरतेपणी	पूरी तरह, पूर्णतया, पूर्ण रूप से	perfectly, completely
पूर्णांक	पुं·	पूर्णसंख्या (गणित)	पूरी संख्या	an integer
पूर्णाहुती	स्त्री·	1. जी टाकल्याने यज्ञ समाप्त होतो अशी आहुती	पूर्णाहुति	the last or completing offering (in a sacrifice)
		2. सर्वस्व बलिदान (ज्याने युद्धाचा शेवट होतो)	सर्वस्व का बलिदान (जिससे युद्ध का अंत होता है)	total sacrifice (which helps end war)
पूर्णिमा	स्त्री·	शुक्ल पक्षाचा अंतिम दिवस (जेव्हा चंद्र पूर्ण असतो)	पूर्णिमा	the full-moon day
पूर्तता	स्त्री·	'पूर्ती' पाहा	दे· 'पूर्ती'	vide **'पूर्ती'**

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पूर्ती	स्त्री·	1. पूर्ण करणे	पूर्ति, पूर्ण करने की क्रिया	completing
		2. कमी पडलेल्याची भरती, न्यून ते पूर्ण करणे	आवश्यकता पूरी करने की सामग्री जुटा देना	supplying or supply
		3. समाप्ती, शेवट	समाप्ति, अंत	end
पूर्व	स्त्री·	सूर्य उगवतो ती दिशा, उगवती	पूर्व, पूरब, मशरिक	the east
	वि·	1. पहिला, अगोदरचा, प्रथम	पहला, प्रथम	first, former, prior
		2. मागील	पिछला	preceding
		3. मागे सांगितलेला	पहले कहा हुआ	spoken before
पूर्वक	अ·	सहित, सह ('प्रेमपूर्वक')	पूर्वक, सहित	with, together with
पूर्वग(व्याक·)	वि·	शब्दाच्या प्रारंभी लागणारा उपसर्ग ('उप', 'क' इ· सारखा)	उपसर्ग	prefix
पूर्वग्रह	पुं·	पहिल्या प्रथमची मनाची छाप, धारणा	पूर्व धारणा	prejudice, the first impression
पूर्वज	पुं·	पूर्वी होऊन गेलेले वाडवडील	पूर्वज, पुरखा	ancestor or ancestors
पूर्व तयारी	स्त्री·	अगोदर करून ठेवण्याची सज्जता	पहले की हुई तैयारी	preparation
पूर्वद्वार	न·	तोंडाकडील दार, मुख्य दरवाजा	प्रमुख प्रवेशद्वार	the main gate or door
पूर्वनियोजित	वि·	1. दैवाने पूर्वी ठरविलेला	दैव नियोजित	predestined, ordained

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. अगोदर बेत करून ठेवलेला	पूर्वनिश्चित, पूर्वनियोजित, पहले से सोचा हुआ	predetermined
पूर्वपक्ष	पुं·	1. वादाच्या प्रारंभी एक पक्षाने केलेली विषयांची मांडणी	पूर्वपक्ष, प्रतिपाद्य मत का बयान	the proposition
		2. फिर्यादीचे म्हणणे	वादी की प्रतिज्ञा, मुद्दई की फरियाद	the argument of the complainant or plaintiff
		3. सिद्धांत, प्रमेय	सिद्धांत, प्रमेय	thesis
		4. पहिला पधरवडा	महीने का पहला पखवाड़ा	the fortnight of the waxing moon (in the Deccan) and of the waving moon (in the North)
पूर्वपीठिका	स्त्री·	पार्श्वभूमी, पूर्वीची हकीकत	पूर्वपीठिका, भूमिका, पहला इतिहास, पूर्ववृत्त	the background, earlier account
पूर्व प्राथमिक	वि·	पहिल्या इयत्तेपूर्वीचे (शिक्षण)	प्राथमिक, पूर्व की (शिक्षा)	pre-primary (education)
पूर्ववत्	अ·	पूर्वीचे प्रमाणे	पहले की तरह	as before
पूर्ववृत्त	न·	पूर्वीची हकीकत	पूर्व वृत्त, पहला इतिहास	earlier history or account
पूर्वापर	वि·	मागचा पुढचा	पूर्वापर, अगला और पिछला	the preceding and the following
	अ·	अथपासून इतीपर्यंत, आरंभापासून शेवटापर्यंत	शुरु से अंत तक	at the beginning and subsequently

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पूर्वापार	अ·	फार पूर्वीच्या काळा पासून	पुराने जमाने से	from olden times
पूर्वार्ध	पुं·	पहिला अर्धभाग	पूर्वार्द्ध, दो बराबर भागों में से पहला अर्द्ध, पहला भाग	the first half, the first part
पूर्वी	अ·	मागे, मागील काळी	पहले, पुराने जमाने में	formerly
पूर्वीपासून	अ·	प्राचीन काळापासून	पहले से, प्राचीन समय से	from olden times
पूल	पुं·	नदी इ·चे दोन्ही तीर जोडणारा मार्ग	पुल, सेतु	a bridge
पृच्छक	पुं·	विचारणारा, प्रश्न करणारा, चौकशी करणारा	पृच्छक, पूछनेवाला, जिज्ञासु	questioner, the inquisitive
पृच्छा	स्त्री·	प्रश्न, चौकशी	पृच्छा, पूछना, प्रश्न	asking, questioning, inquiring
पृथक	वि·	अलग, वेगळा, विभक्त	पृथक्, अलग, जुदा	separate
पृथक्करण	न·	1. विश्लेषण 2. अलग-वेगळा-सुटा काढण्याची क्रिया	पृथक्करण, विश्लेषण अलग/जुदा करने की क्रिया	analysing separating, disposing in separate heads
पृथ्वी	स्त्री·	जीवसृष्टी राहते तो गोल (ग्रह)	पृथ्वी	the earth
पृष्ठ	न·	1. पुस्तकाचे पान 2. पाठ 3. मागची बाजू	पृष्ठ, सफ़ा पृष्ठ, पीठ किसी वस्तु का पिछला भाग	a page (of a book) the back backside (of anything)
पृष्ठभाग	पुं·	सपाटी, सपाटीवरचा भाग	सतह, वस्तु का ऊपरी भाग	surface
पृष्ठवंश	पुं·	पाठीचा कणा	पृष्ठवंश, रीढ़ की हड्डी, मेरुदंड	the spine

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पेंग	स्त्री·	डुलकी, झोपेची गुंगी	ऊँघ, झपकी	drowsiness
पेंगणे	अ· क्रि	झोपेच्या गुंगीने मान ढळणे	झपकना, झपकी लेना, नींद में झूमना	to nod in drowsiness
पेंगुळणे	अ· क्रि·	ढिले पडणे, लुले पडणे	ढीला पड़ना	to be overcome with langour
पेच	पुं·	1. पीळ, वेढा, आटा वळसा	पेंच, लपेट, मरोड़, घुमाव बल	a twist, a turn
		2. कुस्तीत केलेला डाव	कुश्ती का दाँव	an artful turn, a feint, trick (among wrestlers)
		3. अवघड परिस्थिती, कठिण प्रसंग	कठिनाई, आफ़त, मुश्किल	a perplexing condition, trouble, difficult position
		4. कपट, कुटिलपणा	कपट, फ़रेब, चाल, धोखा	a wile, a trick, subtle manoeuvers
		5. खोच, खुबी, वैशिष्ठ	खूबी	peculiarity
		6. गूढ, कोडे	उलझन, समस्या	a dilemma
		7. स्क्रू इ· चा पीळ	स्क्रू आदि के पेंच	threads (of a screw etc.)
पेचक	स्त्री·	कलाबतूची तार	कलाबत्तू की पीतल की तार	brass-wire (used in adorning garlands)
पेचकस	पुं·	पेचवाली वस्तू फिरवून · काढण्याचे हत्यार	पेचकश	a screwdriver
पेचप्रसंग	पुं·	अडचणीचा-कटकटीचा प्रसंग	मजबूरी, गतिरोध	critical moment, a crisis
पेज़	स्त्री·	1. भातावरचे पाणी	पसाव, माँड	boiled rice-water

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. पातळ कण्यांचा भात, कांजी	चावल की कांजी	rice-gruel
पेट	पुं·	पेटण्याची अवस्था, जाळ	ज्वाला, लपट	kindling, taking fire
पेटका	पुं·	स्नायूचा संकोच होऊन उठणारा गोळा	झटका,दौरा	cramp, spasm
पेटणे	अ· क्रि·	1. भडकणे, जाळ उठणे, आग लागणे	जलना, सुलगना, धधकना भड़कना	to kindle, to ignite, to take fire
		2. (लाक्ष·) रागाने भडकणे	बहुत क्रुद्ध होना	to be enraged
पेटवण	न·	जळण, इंधन	ईंधन	firewood, kindling material
पेटविणे	स· क्रि·	1. आग लावणे, जाळ करणे	जलाना, सुलगाना	to kindle, to light
		2. भडकविणे, उत्तेजित करणे	भड़काना, उत्तेजित करना	to enrage
पेटा	पुं·	तहसिलाहून लहान शासकीय विभाग	तहसील का उपविभाग	a subdivision of a तहसील
पेटारा	पुं·	चिव्याच्या किंवा वेताच्या पाठींची केलेली मोठी पेटी	पिटारा, बाँस-बेंत आदि की तीलियों का डिब्बा	a covered basket of bamboo shavings or cane
पेटारी	स्त्री·	नांगरलेली ज़मीन एकसारखी करणारे अवजार	जोती हुई ज़मीन को समतल करने का एक आला	an agricultural instrument to level a ploughed land
पेटी	स्त्री·	1. लाकडाचा वरून झाकण असलेला पेटारा	संदूक, बकस	a box

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. छातीच्या रक्षणासाठी आवळ केलेली बंडी	फतूही, बंडी	a breast-jacket
		3. स्त्रियांच्या गळ्यातला एक दागिना	चौकी, स्त्रियों के गले में पहनने का एक गहना	an ornament worn on neck by women, a necklace
		4. बाजाची पेटी, हारमोनियम	बाजा पेटी, हारमोनियम	an harmonium
		5. पुरुषांच्या मनगटातील पोची	कलाई पर पहना जानेवाला पुरुषों का गहना	a male ornament of the wrist
पेठ	स्त्री·	1. बाज़ार	पैंठ, बाजार, हाट, मंडी	market
		2. बाज़ाराचे गाव किंवा शहर	बड़ा व्यापारिक शहर	a trading town
		3 शहराचा एक भाग ('शनिवार पेठ')	मुहल्ला	a large division of a city
		4. गडाखालचा मोठा गाव	किले की तलहटी का बड़ा गाँव	town belonging to a fort
पेठकरी	पुं·	पेठेचा प्रमुख, बाज़ार प्रमुख	बाज़ार का प्रमुख	headman of a mart or market
पेड	पुं·	1. डोक्याच्या लांब केसाचा पीळ घातलेला एक भाग	गूँथे हुए बालों की एक लट	a single string of braided hair
		2. झाडाचे खोड	पेड़ का तना	trunk of a tree
	न·	जात्यांच्या दोन तळीपैकी एक	चक्की का पाट	one side of a crushing stone
पेढा	पुं·	खवा-साखरेच्या बनविलेल्या मिठाईचा लहान चपटा लाडू	पेड़ा	a sweetmeat ball of inspissated milk and sugar

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पेढी	स्त्री·	1. दुकान	दूकान	a shop
		2. पैशाची देवघेव करणारी संस्था	बैंक, कोठी	a banking firm
		3. सराफ कट्टा	सर्राफा, सराफखाना	a shroff-bazar
पेंड	स्त्री·	1. गळित बिया चिरडून तेल काढल्यानंतर राहिलेला चोथा	खली, तिलहन की सीठी	oil-cake
		2. पायांना चिकटणारा ओल्या मातीचा थर	लोंदा, गीली मिट्टी का पिंड	a mass of wetted earth adhering to shoes or feet
		3. कोवळ्या नारळांचा घड	कच्चे नारियलों का गुच्छा	a cluster of young cocoa-nuts
		4. घराच्या धाब्यावर पसरलेला चिखलाचा थर	घर की छत पर फैला हुआ गारे का लेप	thick layer of mud strewn over the roof
		5. दुखर्या भागावर बांधावयाचा नारळाचा चव	सूजन पर बाँधने की नारियल की गरी	heated scrapings of cocoa-nuts dressed on an injured part
पेंडी (-ढी)	स्त्री·	गवताच्या काड्यांची एकत्र बांधलेली जुडी	पूला, जूरी	a bundle of grass
पेंडे	न·	मोत्याच्या सरांची माळ, मोतीहार	मोतियों की लड़ियों की माला	a necklace composed of strings of pearls
पेंढा	पुं·	भाताचे पिंज़र, भात्याण	पुआल, पयाल	rice-straw
पेंढार	न·	गुरांचे कळप घेऊन फिरणारे लोक	अहीर-ग्वाला आदि लोग जो ढोरों को लेकर भटकते हैं	cowherds or herdsmen roaming with their cattles

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पेंढारी	पुं·	लुटारूंची एक ज़मात	लुटेरों की एक जमात	a community of marauders
पेपर	पुं·	1. कागद	कागज	paper
		2. परीक्षेची प्रश्न पत्रिका	परीक्षा का प्रश्नपत्र	a question-paper
		3. वर्तमानपत्र	अखबार, समाचार पत्र	a newspaper
पेय	न·	पिण्याचा द्रव पदार्थ (पाणी, दूध, रस इ·)	पेय, पीने का द्रव पदार्थ	a drink
पेर	न·	1. बोटाच्या तीन भागा पैकी दरेक	पोर, उँगली का दो गाँठों के बीच का भाग	a space between two joints of a finger, knuckle
		2. ऊस, थाट, चिवा इ· च्या दोन गाठी मधला भाग, कांडे	पोर, ईख, बाँस आदि में दो गाँठों के बीच का भाग	intermode, a space between two knots (of a sugar cane, bamboo etc.)
	स्त्री·	पेरणी	बोआई, बीज बोने का काम	sowing
पेरणी	स्त्री·	'पेर (स्त्री·)' पाहा	दे· 'पेर (स्त्री·)'	vide 'पेर (स्त्री·)'
पेरणे	स· क्रि·	बीज ज़मिनीत रोपणे	बोना, बीज डालना	to sow
पेरा	पुं·	बीज रोपण्याची क्रिया	बोआई	sowing
पेरू	पुं·	एक फळ किंवा त्याचे झाड़	अमरूद (फल) या उसका पेड़	guava fruit or its tree
पेलणे	स· क्रि·	1. तोलणे, तोलून धरणे	संतुलन रखना	to balance, to poise, to keep in steady equilibrium
		2. निभावणे, चालवून नेणे	निभाना, निबाहना	to manage, to sustain, to maintain, to carry through

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	अ· क्रि·	1. एका बाजूला कलणे (भिंत, खांब इ·)	झुकना, लटकना	to lean to one side
		2. निभणे, झेपणे	निबहना, निभना	to be managed./ maintained
पेला	पुं·	पाणी पिण्याचे उभे भांडे	पियाला, प्याला, गिलास	a glass, a cup, a bowl
पेव	न·	जमिनीच्या पोटात केलेले धान्याचे कोठार	अनाज का खत्ता	a grain-cellar
पेश	अ·	रुजू, हज़र	हाजिर, उपस्थित, प्रस्तुत	presented, introduced
पेशगी	स्त्री·	आगाऊ द्यावयाची किंवा दिलेली रक्कम अनामत	पेशगी	an advance
पेशवा	पुं·	पंतप्रधान, मुख्य प्रधान, मराठ्यांच्या मुख्य प्रधानाची पदवी	पेशवा, मुखिया, मराठों के प्रधानमंत्री की उपाधि	the Peshwa, the head minister of the Maratha Empire
पेशवाई	स्त्री·	पेशव्याचा राज्य कारभार	पेशवाओं का शासन	government or administration of the Peshwas
पेशा	पुं·	व्यवसाय, धंदा	पेशा, व्यवसाय, पेट का धंधा	occupation, profession
पेशा (-सा) ब	पुं·	लघवी, मूत्र	पेशाब, मूत्र	urine
पेशी	स्त्री·	जिवंत अणूचा घटक्कोश	कोशाणु	a cell, a unit mass of living matter
पेस्तर	वि·	पुढील, आगामी	आगे का, आगामी	next to come

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पेहेरणे	स· क्रि·	अंगात घालणे, अंगावर घेणे, नेसणे	पहनना, धारण करना	to put on, to wear
पेहेराव	पुं·	पोशाख, वेष, कपडे	पहनावा, पोशाक, वेश, पहनने के कपड़े	dress, costume
पेळू	पुं·, स्त्री·	पिंजलेल्या कापसाची सळीत गुंडाळून गोल केलेली सुरळी	पूनी (जिसमें से सूत काता जाता है)	a sliver
पेक्षा	अ·	हून, तुलना दाखविणारे शब्दयोगी अव्यय	से, बनिस्बत	than, rather than
पैका	पुं·	पैसा	पैसा	money
पैकी	अ·	मधून	में से, से	from amongst, out of, of
पैज़	स्त्री·	होड, शर्त	शर्त, होड़	a bet, a wager
पैज़ार	स्त्री·	जोड़ा, पायतण, खेटर	पैज़ार, जूता	shoes, sandals
पैंजण	पुं·	झुन-झुन वाजणारा पायातला दागिना	पैजनी	a silver ornament for the ankles of females making jingling sound
पैठणी	स्त्री·	रेशमी जरीकाठी नक्षीदार लुगडे	रेशम की चौड़ी ज़री की किनारी वाली कीमती साड़ी	a costly silken long sari of embroidered border
पैदा	वि·	1. उत्पन्न, निर्माण	पैदा, उत्पन्न	produced, made, created
		2. प्राप्त उपलब्ध	प्राप्त, हासिल	acquired, obtained, gained

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पैदास	स्त्री·	1. उत्पत्ति, निपज, जन्म	पैदाइश, उपज, उत्पत्ति	production, birth
		2. नफा, प्राप्ती, मिळकत	प्राप्ति, लाभ	gains, profits, earnings
पैरण	स्त्री·	सदरा, कुडते	कुर्ता, कमीज	a sort of shirt
पैरवी	स्त्री·	1. जाण्यायेण्याची वहिवाट, राबता संबंध	राबिता, संबंध, मेल मिलाप, हमेशा जाना आना	frequenting, intercourse (with)
		2. तजवीज, व्यवस्था	प्रबंध, व्यवस्था	arrangement
पैरा	पुं·	1. तापाची पाळी	बुखार की पारी	recurring period of fever
		2. आपल्या किंवा बैलांच्या मजुरीची देवाण घेवाण	खुद की या बैलों की मजदूरी का आदान-प्रदान	exchange of one's own labour or that of the bullocks
पैल	अ·	पलिकडे	उस पार	beyond, yonder
पैलू	पुं·	1. बाज़ू, दृष्टिकोण	(किसी विषय का) कोई अंग, दृष्टिकोण, पहलू	aspect
		2. रत्नाची बाज़ू	नगीने आदि के कोरों के बीच की सतह	a face or a facet of a cut gem
पैलूदार	वि·	पैलू पाडलेला	पहलूदार	having facets (a gem)
पैस	वि·	1. मोकळा, विस्तृत, पघळ	खुला, विस्तृत, जो तंग/घिरा हुआ न हो	spacious, roomy, unconfined
		2. दूर, लांब, अंतरावरील	दूर, फ़ासले पर का	long, distant
	पुं·	1. मोकळेपणा, विस्तार, पघळपणा,प्रशस्तपणा	खुली जगह, खुला, विस्तृत होने की स्थिति, तंग/घिरा हुआ न होना	room, roominess, free space
		2. फैलाव, पसारा	फैलाव, प्रसार	expansion

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	उद्गार· अ·	वाट द्या ! जागा करा !	रास्ता छोड़ो !	make room! way please!
पैसा	पुं·	1. एक शंभराश रुपया	पैसा, रुपये का सौंवा हिस्सा, उसका सिक्का	a coin of one paisa (i.e. 1/100th rupee)
		2. (लाक्ष·) धन, द्रव्य	धन, द्रव्य	wealth, money
पैसा अडका	पुं·	धन, रोख संपत्ती	धन, रोकड़ संपत्ति	money, cash
पैसा पासरी	वि·	(लाक्ष·) फारच स्वस्त, अति अल्पमोली	बहुत ही सस्ता, कौड़ी का	very cheap
पैसावणे	अ· क्रि·	मोकळे, सुटे-सुटे-होणे, पसरणे, अंगाचा इ· विस्तार होणे	ढीला होना, फैलना, पसरना, हाथ पाँव फैलाना	to become loose, unconfined, to open out and spread freely
पो, पोह	पुं·	गाय-म्हशीने एके ठिकाणी टाकलेले शेण	गाय आदि का एक जगह इकट्ठा हुआ गोबर	lump of dung
पोई	स्त्री·	पाणपोई	प्याऊ	centre for drinking water
पो (-पों) क	न·	पाठीचा वर आलेला कणा, कुबड	कूबड़, कूब, पीठ का टेढ़ापन	hump
पोकळ	वि·	1. भरीव नसलेला	पोल, गोखल	hollow
		2. शून्य, आत काही, नसलेला, मोकळा, रिता	शून्य, खाली, रीता, रहित	empty, void, vacant
		3. दिखाऊ	दिखावटी	showy
		4. बिनफायद्याचा, निरर्थक	थोथा, निस्सार, निकम्मा	unprofitable, unproductive, unsubstantial
		5. मोघम, गुळगुळीत	अनिश्चित, संदिग्ध, गोल-मोल	unmeaning, vague, indeterminate

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पोकळी	स्त्री·	1. रिकामी जागा	पोल	hollowness
		2. शून्यता	शून्यता	a vacuum, emptiness
पोक्त	वि·	1. वयाने मोठा, वयस्कर, प्रौढ	प्रौढ़, बड़ी उम्र का	aged, mature
		2. अनुभवी	अनुभवी, तजुर्बेकार	well experienced
		3. समंजस, विवेकशील	समझदार, विवेकी	discreet, considerate, prudent
		4. मज़बूत, भक्कम	पुख्ता, मजबूत, पक्का	strong, firm
पोखर	न·	तलाव, तळे	पुष्कर, तालाब, जलाशय	a pond, a tank
	पुं·	पोकळ झाडाच्या बुंध्याचा बनविलेला नळ	पोल, पेड़ के तने की बनायी हुई नाली	pipe made of a hollowed stump (of a tree)
पोखरणे	स· क्रि·	कोतरणे, पोकळ करणे	खोदना, खोखला करना	to hollow by scratching
पोखराज	पुं·	'पुष्कराज' पाहा	दे· 'पुष्कराज'	vide 'पुष्कराज'
पोंग	न·	'पोक' पाहा	दे· 'पोक'	vide 'पोक'
पोंगा	पुं·	1. कणिस फुटते ती पोटरी	अनाज की बाली जिस में से निकलती है वह उभार	a shoot of the ear of corn
		2. गिरणीचा भोंगा	भोंपा, भोंपू	the whistle of a factory
पोच	स्त्री·, पुं·	1. दूरदृष्टि, अक्कल, समज	दूरदृष्टि, समझ, अक्ल	sense, understanding, judgement, intellect
		2. पावती, पोचल्याचा-मिळाल्याचा दाखला	पहुँच, प्राप्ति, रसीद	a receipt

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पोचट	वि·	1. भरीव नसलेला, पोकळ	पोला, खोखला	hollow, having nothing inside, unsolid
		2. दुबळा,निःसत्त्व	दुबला, कमज़ोर	pithless, nerveless
		3. पोचा पडलेला	प्रहार-चिह्न पड़ा हुआ, पिचका	dinted
पोचणे, पोहोंचणे	अ· क्रि·	1. ठिकाणावर जाऊन हजर होणे	पहुँचना	to reach, to come to, to arrive at
		2. मिळणे, हाती येणे	प्राप्त होना, मिलना	to be received
पोचविणे	स· क्रि·	1. नेऊन सोडणे, पोचेल असे करणे	पहुँचाना, ले जाकर छोड़ना	to conduct, to convey, to effect the reach of
		2. मिळेल असे करणे	प्राप्त करना, हाथ में दिलवा देना	to arrange to get or hand over
पोचा	पुं·	आपटल्याने किंवा ठोका लागून भांड्याला पडलेला खळगा	पिचक	a dent
पोची	स्त्री·	पुरुषाच्या मनगटात बांधावयाचा एक दागिना	पहुँची, मर्द की कलाई पर बाँधने का एक गहना	an ornament for the wrist
पोट	न·	1. कोठा, जठर, उदर	पेट, उदर, जठर	the stomach, the belly
		2. गर्भ, गर्भाशय	गर्भ, गर्भाशय, हमल	the womb
		3. गर्भारपण	गर्भवती रहना/होना	pregnancy
		4. वस्तूचा पुढे आलेला भाग	किसी वस्तु का आगे आया हुआ भाग	bulging or protruding part of anything

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		5. (लाक्ष·) मन, अंत:करण	मन, दिल, अंतस	the mind, the heart
		6. वस्तूच्या आतला पोकळ भाग	किसी खाखली वस्तु का भीतर का भाग	cavity, room, hollow part of anything
पोट उकल	पुं·	मन मोकळे करणे	दिल खोलना	opening one's mind
पोट कुळी	स्त्री·	पोटाची किंवा कमरेची कड, कनवट	टेंट, कमर का वह भाग जिस पर धोती या साड़ी कसी जाती है	flank or side of the belly, side of the waist
पोटकूळ	न·	1. कुळाने लावलेले दुसरे कूळ, पोटभाडेकरू	उपभाड़ेदार, उप किरायेदार	subtenant of a house or residence
		2. खंडकराने आपल्या तर्फे लावलेला दुसरा शेतकरी	शिकमी काश्तकार, शिकमी असामी, उपकृषक	subtenant of an agricultural land
		3. ज़ामीनदार	जामिन	a person standing as guarantee for another
पोटखराबा	पुं·	लागवडीला लायक नसलेला जमिनीचा भाग	जोती जानेवाली ज़मीन का बंजर हिस्सा	uncultivable part of a cultivated land
पोटखर्ची	स्त्री·	प्रवासात खाण्यासाठी लागणारा पैसा, जेवण भत्ता	सफर में होनेवाला खाना-खर्च	allowance for food in travel
पोटगी	स्त्री·	अन्नवस्त्राचा खर्च, निर्वाह खर्च	भरण पोषण का खर्च, निर्वाह खर्च	maintainance expenses
पोटचा	वि·	पोटी आलेला, सखखा, औरस	सगा, पेट से पैदा हुआ, औरस	of one's own womb, one's own

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पोट तिडीक	स्त्री·	कळकळ, तळमळ	आस्था, लगन	earnestness, anxious care
पोटदुखी	स्त्री·	1. पोटात उठणारी कळ, पोटशूळ	पेट का दर्द, शूल	shooting pain in the belly, belly-ache
		2. मत्सर, द्वेष	जलन, डाह, द्वेष	envy
पोटपाणी	न·	खाणेपिणे, त्याची व्यवस्था	खाना पीना या उसका प्रबंध	eating and drinking or its arrangement
पोटपूजा	स्त्री·	'पोटपाणी' पाहा	दे· 'पोटपाणी'	vide 'पोटपाणी'
पोटफुगी	स्त्री·	पोट फुगण्याची व्यथा	अफरा, पेट का फूलना	swelling of the belly
पोटभरू	वि·	1. पोट भरण्याची चिंता करणारा	पेट भरने की चिंता रखनेवाला	one always anxious to fill one's belly
		2. पोट भरण्याकरिता खपणारा	पेट भरने के लिये मेहनत करनेवाला	one labouring for one's food
पोटभाडेकरू	पुं·	'पोटकूळ (1) पाहा '	दे· 'पोटकूळ (1)'	vide 'पोटकूळ (1)'
पोटरी	स्त्री·	1. पिंडरी, गुडघा ते घोटा असा पायाचा मांसल भाग	पिंडली	calf of the leg
		2. 'पोंगा (1)' पाहा	दे· 'पोंगा (1)'	vide 'पोंगा (1)'
पोटळा	पुं·	1. पोटातील आंतड्याचा गठ्ठा	अँतड़ियों का गोला	a conglobated mass of intestines
		2. मोठे गाठोडे	पोटला, बड़ी गठरी	a big bundle
पोटळी	स्त्री·	गठळी, गठडी, गुंडाळी	पोटली, छोटी गठरी	a small bundle
पोटाग	स्त्री·	'पोटतिडीक' पाहा	दे· 'पोटतिडीक'	vide 'पोटतिडीक'
पोटार्थी	वि·	'पोटभरू' पाहा	दे· 'पोटभरू'	vide 'पोटभरू'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पोंढ (-ढा)	पुं·	द्रोणी, विहीरीजवळचे पाणी साठविण्याचे कुंड	कुएँ के पास का पत्थर का पानी भरने का बर्तन	a canoe-shaped tank of stone near a well
पोत	पुं·	1. चिंध्याचा काकडा	चींथड़ों का पलीता	torch made of rags
		2. विणाई, वीण, कापडाची बनावट	पोत, कपड़े की बुनावट	texture of a cloth..
		3. घडण, बनावट	गठन, बनावट	make, structure, composition
		4. नाव, ज़हाज	पोत, नाव, जहाज	a boat
	स्त्री·	काचेचा मणी किंवा अशा मण्यांची माळ	काँच का मनका या उनकी माला	a bead of glass or a wreath of such beads
पोतडी	स्त्री·	थैली, थैला, झोळ	थैली, थैला, झोली, बटुआ	a bag
पोतदार	पुं·	1. नाणे पारखी	पोतदार, मुद्रापरीक्षक, सरकारी सिक्कों की परख करनेवाला अधिकारी	assayer of coins
		2. गावाचा सोनार	सुन्नार	village goldsmith
पोतनीस	पुं·	खजीनदार, कोषाधिकारी	खजानची, कोषाध्यक्ष	a treasurer
पोते	न·	गोणपाटाची मोठी पिशवी	बोरा, बोरी	a gunny bag, a sack
पोतेरे	न·	(शेण, माती इ·) सारवण्याचा कपडा	पोतारी, पुतारा, पोचा	a rag used in cowdunging,- in smearing
पोथी	स्त्री·	1. आडवे छापलेले किंवा लिहिलेले पुस्तक	आड लिखी या छपी हुई पुस्तक	a horizontally written or printed book
		2. धर्मग्रंथ	धर्मग्रंथ	a religious book
पोपट	पुं·	राघू, शुक	तोता, शुक	a parrot

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पोपटपंची	स्त्री·	अर्थ न समजता केलेले शब्दोच्चार	बिना अर्थ समझे बोलना/रटना	uttering words without understanding the meaning, repeating unintelligently
पोपटी	वि·	पोपटाच्या रंगाचा, पिवळट हिरवा	तोते के रंग का, फीका हरा	parrot-coloured
पोपडा	पुं·	घरातल्या जमिनीचा किंवा भिंतीचा उपसून आलेला थर	पपड़ा, पपड़ी	a detached crust of cowdunged floor or wall
पोफळ	न·	कच्ची सुपारी (टरफलासह)	कच्ची सुपारी जिसके उपर उसका कवच हो	raw fruit of betel nut tree
पोफळी	स्त्री·	सुपारीचे झाड	सुपारी का पेड़	betel nut tree
पोबारा	पुं·	पलायन, सूंबाल्या, पळ	चंपत होना, भाग जाना	running away
पोय	स्त्री·	माड-नारळ-शिंदी खजूर इ· झाडांना येतो तो कोका	माड-नारियल-खजूरी आदि पेड़ों को पोई (जिसमें से फलों का गुच्छा निकलता है)	the spike shooting out from the cocoa-nut and other palm trees containing the fruit stalk
पोर	पुं·	मुलगा	छोकरा, लड़का	boy, son
	स्त्री·	मुलगी	छोकरी, लड़की	girl, daughter
	न·	अपत्य	संतान	offspring
पोरकट	वि·	पोरांना साजेल असा	बचकाना, बच्चों के लायक	childish, silly

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पोरका	वि·	आई बापा विना, कोणी पालक नसलेला	अनाथ, मां/बाप या पालक रहित, यतीम	orphan
पोरखेळ	पुं·	1. पोरा सारखे वर्तन	बच्चों का सा आचरण	a childish behaviour, puerility, childish pranks
		2. सहज होणारी गोष्ट	लड़कों का खेल, आसान बात	a very easy task, a child's play
पोरवडा	पुं·	1. पोरांचा कारभार	बच्चों से चलाया हुआ कारोबार	things or affair managed by young ones
		2. बिन अनुभवी माणसांचा गोंधळ	अनुभवहीन व्यक्तियों के कारण हुई अव्यवस्था	disorder created by inexperienced persons
		3. मुलेच मुले, मुलांचा सुकाळ	बच्चों की अधिकता	multitude of children
पोरवय	न·	लहान वय	कम उम्र	young age
पोरसवदा	वि·	लहान वयाचा	कम उम्र का	of young age
पोलके	न·	बायकांचे अंगात घालावयाचे एक प्रकारचे कुडते	ज़नाना कुर्ती	a female breast underwear
पोलाद	न·	पाणी दिलेले- कठिण- लोखंड	फौलाद, इस्पात	steel
पोलादी	वि·	1. पोलादाचा	फौलादी	of steel
		2. (लाक्ष·) न वाकणारा, अतिशय कणखर	फौलाद के जैसा कड़ा/मजबूत न दबने/डरने वाला	hard/firm as steel
पोवळे	न·	प्रवाल, एक कृमिज रत्न	मूँगा, प्रवाल	coral

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पोवाडा	पुं॰	'पवाडा' पाहा	दे॰ 'पवाडा'	vide'पवाडा'
पोशाक (-ख)	पुं॰	वेष, अंगात घालण्याचे कपडे	पोशाक, पहनावा, लिबास	a dress
पोशाकी (-खी)	वि॰	1. डामडौली	शानदार, चकमदमक वाला	fine and pompous
		2. दिखाऊ, नकली	दिखावटी, ऊपरी, नकली	showy but worthless
पोशिंदा	वि॰	अनेकांना पोसणारा, -चा पालनकर्ता	पोषिता, पालनकर्ता	protector of many, cherisher (of a family)
पोषक	वि॰	1. पोषण करणारा	पोषक, पोषण करनेवाला	supporting, cherishing
		2. पुष्टी देणारा, बलवर्धक	पुष्टिप्रद, बलवर्द्धक	nourishing
पोषण	न॰	अन्न इ॰ देऊन जगविणे-वाढविणे	पोषण	nourishing and cherishing
पोष, (-स) णे	स॰ क्रि॰	1. वाढविणे, पालन करणे	पोसना, पालन-पोषण-परवरिश करना	to nourish and cherish
		2. अन्न इ॰ पुरविणे	अन्नादि मुहैया करना	to supply with food etc.
पोष्णा पोशणा	वि॰	1. दत्तक घेतलेला	दत्तक लिया हुआ	adopted
		2. दुसर्याच्या जिवावर जगणारा	दूसरे के आधार पर जीनेवाला	living or sustained on another's support
		3. खाऊ घालण्याच्या अटीवर आपल्या उपयोगासाठी आणलेले (जनावर)	पोसने की शर्त पर अपने उपयोग के लिये लाया हुआ (पशु)	another's beast kept and used on condition of feeding it
पोसणे	अ॰ क्रि॰	वाढणे, अंगधरणे	अच्छी तरह बढ़ना, गदराना, खिलना	to thrive, to flourish, to grow vigorously

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पोसवणे	अ· क्रि·	1. कणीस पोटरीतून बाहेर पडणे 2. 'पोसणे' पाहा 3. परवडणे	अनाज की बाली का उभार में से फूटकर निकलना दे· 'पोसणे' पुसाना	to shoot into the ear of corn vide 'पोसणे' can spare (money, time) required
पोस्ट	न·	टपाल	डाक	post
पोस्टमन	पुं·	टपालवाला	डाकिया	a postman
पोस्त	न·	सणावारी नोकर इ· ना दिलेली चिरीमिरी किंवा लहानशी बक्षिशी	त्यौहारी	money gifted to inferiors on festivals
पोहोंच	स्त्री·	गाठण्याची शक्ती, प्रवेश	पहुँचने की शक्ति, प्रवेश	reach, approach, access
पोहोंचणे	अ· क्रि·	'पोचणे' पाहा	दे· 'पोचणे'	vide'पोचणे'
पोहणे	अ· क्रि·	पाण्यात तरंगणे	तैरना	to swim, to float
पोहरा	पुं·	विहीरीतून पाणी काढावयाचे पात्र	डोलची, छोटा डोल	a metal pail for drawing water
पोहे	पुं·, ब· व·	साळी उकळून मग कुटून काढलेले तांदूळ	चिड़वा, चिउड़ा	husked rice boiled and pounded
पोळ	पुं·	देवाला वाहिलेला पाडा-वळू	साँड (देवता को अर्पित किया हुआ)	a bull dedicated to a deity
पोळणे	अ· क्रि·	भाजले जाणे	जलना, झुलसना	to be burnt or scorched
पोळपाट	पुं·	पोळी ज्यावर लाटली जाते तो पाट	रोटी बेलने का चकला, चौका	a low stool on which the bread or cake is rolled

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
पोळा	पुं·	बैलांच्या पूजेचा सण	बैलों की पूजा करने का त्यौहार	a festive day of worshipping bullocks and cattle
पोळी	स्त्री·	गव्हाच्या पिठाची लाटलेली चपाती	रोटी, चपाती (गेहूँ की)	cake of wheat flour
पोळे	न·	मधमाशांचे घर	छत्ता, मधुमक्खियों का छत्ता	honey-comb
पौगंड	न·	बालपण संपून तारुण्यांत प्रवेश करण्याची अवस्था	किशोरावस्था बाल्य और जवानी के बीच की स्थिति	state of life between childhood and manhood
पौर	पुं·	नागरिक	पौर, नागरिक	a citizen
पौराणिक	वि·	1. प्राचीन 2. पुराणविषयक	पौराणिक, पुरातन पुराणों से संबंधित	ancient relating to the Purânas
पौरुष	न·	1. पुरुषत्व, पुरुष असण्याचा गुण 2. शौर्य, पराक्रम	पौरुष, पुरुषत्व, पुरुष का भाव शौर्य, पराक्रम	property of manhood, virility valour, strength, power
पौर्णिमा	स्त्री·	'पूर्णिमा' पाहा	दे· 'पूर्णिमा'	vide 'पूर्णिमा'
पौष	पुं·	शालिवाहन शकाचा दहावा महिना	शालिवाहन शक के अनुसार दसवाँ महीना	the tenth month of the शालिवाहन era
प्यादा	पुं·	पायदळातील सैनिक	पैदल सिपाही	a foot-soldier
प्यादे	न·	बुद्धिबळाच्या खेळातील सर्वात लहान मोहरे	शतरंज का सबसे छोटा मोहरा	a pawn at chess

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्यादी, प्यादेमात	स्त्री·	बुद्धिबळाच्या खेळात प्याद्याने केलेली राजाची कोंडी	प्यादे से हुई मात (हार)	check mate with a pawn
प्यार	पुं·	प्रेम, प्रीती	प्यार, प्रेम, प्रीति, मुहब्बत	love, affection, fondness
प्यारा	वि·	लाडका, प्रीतीचा, प्रिय	प्यारा, प्रिय	beloved, loved, dear
	पुं·	प्रियकर, प्रिय पुरुष	प्रियतम, आशिक	lover
प्यारी	वि· स्त्री·	लाडकी, प्रिय	प्यारी, प्रिय	dear, loved (woman)
	स्त्री·	प्रिया, प्रिय स्त्री	प्यारी,प्रिय स्त्री	beloved woman, a mistress
प्याला	पुं·	'पेला' पाहा	दे· 'पेला'	vide 'पेला'
प्रक (-ग) ट	वि·	1. उघड, प्रत्यक्ष	प्रकट, प्रत्यक्ष, स्पष्ट	evident, manifest, apparent
		2. जगजाहीर, प्रसिद्ध	जाहिर	become public, commonly known, declared
प्रक (-ग) टणे	अ· क्रि·	1. प्रत्यक्ष होणे, डोळ्या समोर उभे राहणे, उघड होणे	प्रत्यक्ष होना, प्रकट होना	to be manifested, to appear openly
		2. जाहीर होणे	जाहिर होना	to become known,-public
प्रकटन	न·	जाहीर विज्ञापन, जाहिरात	विज्ञापन, इश्तहार	advertisement
प्रकरण	न·	1. अध्याय, भाग (ग्रंथाचा)	अध्याय, ग्रंथ का परिच्छेद	a chapter (of a book)
		2. विषय, बाब	मामला, कांड	a case, a subject, an affair

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. विभाग, खाते	विभाग	a department, a section
		4. असामान्य मनुष्य, विशेष मनुष्य	असामान्य/विशेष, मनुष्य	any prominent person
प्रकर्ष	पुं·	1. विशेषत्व, अतिशयता, अतिरेक	अधिकता, अतिरेक	excellence, eminence
		2. उत्कर्ष, भरभराट	प्रकर्ष, उत्कर्ष	abundance
प्रकल्प	पुं·	योजना, योजनाबद्ध काम	परियोजना	a project
प्रकांड	वि·	अत्यंत उच्च कोटीचा	प्रकांड, सर्वश्रेष्ठ, बहुत बड़ा	excelling, superlative, transcendent
प्रकार	पुं·	1. जात, कोटी	प्रकार, किस्म, जाति	sort, kind, species
		2. रीत, पद्धत	ढंग, रीति, तरीका	manner, mode, way
		3. मामला, प्रकरण	मामला, प्रकरण, प्रसंग	an affair, subject, case
प्रकाश	पुं·	1. उजेड	प्रकाश, उजाला	light
		2. तेज, लखलखाट	तेज, जगमगाहट	lustre, splendour, brilliance
प्रकाशणे	अ· क्रि·	1. उजेड करणे, प्रकाश देणे	प्रकाशमान होना	to shine
		2. (लाक्ष·) उजेडात येणे, सुप्रसिद्ध होणे	प्रकाश में आना, प्रसिद्ध/ख्यात/मशहूर होना	to become illustrious/renowned
प्रकाशक	पुं·	प्रकाशात आणणारा, प्रसिद्ध करणारा	प्रकाशक, प्रकट/प्रसिद्ध करनेवाला	publisher
प्रकाशन	न·	प्रकाशात आणणे, प्रसिद्ध करणे	प्रकाशन, प्रकट करना	publishing

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रकीर्ण	वि·	1. विखुरलेला, इतस्ततः पसरलेला, विस्कळीत	बिखेरा हुआ, फैलाया हुआ, अस्तव्यस्त किया हुआ	spread about, diffused
		2. विविध, अनेक प्रकार असलेला	प्रकीर्ण, अनेक विषयों से युक्त	miscellaneous, including various kinds
प्रकृती	स्त्री·	1. निसर्ग	प्रकृति, कुदरत	nature
		2. स्वभाव	स्वभाव, मिज़ाज	disposition, temperament, temper
		3. शरीराचे स्वास्थ्य, तब्येत	स्वास्थ्य, सेहत	health
प्रकोप	पुं·	1. भयंकर संताप, चीड	अत्यधिक कोप	violent anger, rage
		2. नेहमी आहे त्याहून झालेली वाढ किंवा जोर ('पित्त प्रकोप')	शरीर की धातुओं का बिगड़ जाना	excess, prevalance
प्रक्रिया	स्त्री·	1. संस्कार, विशेषक्रिया	प्रक्रिया, संस्कार, अमल	any operation or action (upon), any change accomplished upon
		2. पद्धती, रीत, विधी	ढंग, तरीका, विधि, पद्धति.	process
		3. शब्दाच्या मूळ रूपाला प्रत्यय लावून शब्द बनविण्याची क्रिया (व्याक·)	प्रक्रिया, प्रत्यय लगाकर दूसरा शब्द बनाना (व्याक·)	the rules for the inflection of words (gramm.)
प्रखर	वि·	1. तीक्ष्ण	प्रखर, तीक्ष्ण, तेज़	sharp
		2. अतिशय उष्ण, तीव्र	बहुत गरम, तीव्र, उग्र	very hot, acrid
प्रख्यात	वि·	सुप्रसिद्ध, विख्यात	प्रख्यात, विशेष रूप से ख्यात	renowned, well known

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रगमनशील	वि·	पुढे जाण्याचा-प्रगत होण्याचा-स्वभाव असलेला, (सुधारणावादी)	प्रगतिशील, सुधारवादी	progressive, reformist
प्रगल्भ	वि·	1. प्रौढबुद्धि असलेला, पोक्त विचाराचा	प्रगल्भ, प्रौढ़, विकसित, परिपक्व	matured, full-attained
		2. खोल, गंभीर	गंभीर, प्रतिभावान	grave, profound
प्रघात	वि·	1. रिवाज, रूढी, शिरस्ता	रिवाज, रूढ़ि, परिपाटी	custom, practice
		2. रीत, चालरीत	रीति, ढंग	fashion, customary way or manner
प्रचंड	वि·	1. जंगी, भव्य, अवाढव्य	आलीशान, भव्य, बहुत बड़ा, विशाल	stupendous, astoundingly huge
		2. अत्यंत उग्र, तेजस्वी, प्रतापी	अति तेजस्वी, प्रतापी	superlative, transcendent, excessive
		3. भयंकर, अतिशय ताप देणारा	अतितीव्र, प्रखर	excessively fiery/hot
प्रचलित	वि·	चालू, वर्तमान	प्रचलित, जारी	prevalent, current
प्रचार	पुं·	1. एखादा संदेश किंवा माहिती सर्वत्र सांगणे	प्रचार, किसी वस्तु को प्रसिद्ध करने का या फैलाने का कार्य	propaganda
		2. सर्वत्र आचार वा व्यवहार	व्यापक आचार या व्यवहार	general adoption or use, prevalence
		3. चालू, शिरस्ता, प्रथा	चलन, रिवाज	custom
प्रचारक	वि·	प्रचार-प्रसार करणारा	प्रचारक, प्रचार करनेवाला	a propagandist, a preacher
प्रचीत (-ती)	स्त्री·	प्रत्यय, स्वानुभव, पडताळा	प्रतीति, स्वानुभव, तजुरबा	experience, self-observation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रच्छन्न	वि·	1. दडलेला, झाकलेला	प्रच्छन्न, ढका हुआ, छिपा हुआ	covered, concealed
		2. गुप्त	गुप्त	secret
प्रजनन	न·	जन्म देणे, निर्मिती	संतान उत्पन्न करना, जन्म देना	giving birth, creation
प्रजा	स्त्री·	1. संती, मुलेबाळे 2. राज्यतील लोक	प्रजा, संतति, औलाद राज्य की जनता	offspring, progency subjects, people of the realm
प्रजासत्ताक	वि·	प्रजेची सत्ता चालणारे (राज्य)	प्रजासत्ताक, जनतंत्रीय, गणतत्रांत्मक	of the character of a republic
	न·	प्रजेच्या प्रति निधीचे राज्य किंवा तशी राज्यपद्धती	प्रजासत्ताक राज्य, गणतत्रांत्मक राज्य	a republic
प्रजोत्पत्ती प्रजोत्पादन (न·)	स्त्री	मुलांना जन्म देणे	संतानोत्पत्ति	begetting progeny
प्रणय	पुं·	1. तरुण-तरुणींचा एकमेकांविषयी प्रेमभाव 2. प्रेमलीला	युवक-युवतियों का अन्योन्य प्रेमभाव प्रीतिजन्य चेष्टाएँ	love (among young and women) coquetry
प्रणाम	पुं·	नमस्कार, अभिवादन	प्रणाम, नमस्कार, अभिवादन	obeisance, respectful salutation
प्रणीत	वि·	1. पुढे ढेवलेला-मांडलेला-सांगितलेला चालविलेला	प्रवर्तित, आगे रखा हुआ, चलाया हुआ, कहा हुआ	preached
		2. बनविलेला, रचलेला, निर्मिलेला	बनाया हुआ, निर्मित, रचा हुआ	made, constructed, compiled

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रणेत	पुं·	पुढे मांडणारा, सांगणारा, चालविणारा, नेता	प्रणेता, प्रचारक, चलानेवाला, ले जानेवाला नेता, आगे रखनेवाला	preacher, protagonist, leader
प्रत	स्त्री·	1. नक्कल, एक पुस्तक	प्रति, नकल, एक पुस्तक	a copy, one of many books
		2. दर्जा, गुणवत्ता	श्रेणी, दर्जा, गुणवत्ता	grade, degree, qualification
प्रतवारी	स्त्री·	1. दर्जा प्रमाणे, गुणवत्तेप्रमाणे-वर्गवारी	दर्जा/श्रेणी-गुणवत्ता के अनुसार वर्गीकरण	grading, classification according to grade or qualification
		2. नमुना, मासला	नमूना	a specimen, sample, pattern
प्रताप	पुं·	1. पराक्रम, शौर्य	पराक्रम, वीरता, सामर्थ्य	prowess, power, valour, mightiness
		2. प्रभाव, गौरव, अधिकार महिमा	प्रताप, प्रभाव, प्रभुत्व, योग्यता	majesty, glory
प्रतारणा	स्त्री·	फसवणूक, वंचना	प्रतारण, वंचना, ठगी	cheating, deceiving, tricking
प्रतिकार	पुं·	1. निवारण, अटकाव	निवारण, रोकने/हटाने की क्रिया	counteracting, resistance
		2. उलट प्रहार	प्रति प्रहार, प्रहार के जवाब में किया जाने वाला प्रहार	retaliation
प्रतिकूल	वि·	विरुद्ध, उलटा, विपरीत	प्रतिकूल, विरुद्ध, विपरीत	against, adverse, hostile

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रतिकृती	स्त्री·	1. हूबेहूब नक्कल	प्रतिकृति, हूबहू नकल	exact representation
		2. जशीच्या तशी, मूळच्यासारखी प्रतिमा	प्रतिरूप, सदृशय प्रतिमा	image or effigy just like the original
प्रतिक्रिया	स्त्री·	क्रियेच्या परिणामी होणारी क्रिया, उलटून होणारी क्रिया	प्रतिक्रिया	reaction
प्रतिगामी	वि·	1. मागे नेणारा, पिछेहाट करायला लावणारा	प्रतिगामी, पीछे ले जानेवाला, हटानेवाला	tending backwards, taking one in opposite direction
		2. क्रांति विरोधी, प्रगति विरोधी	क्रांतिविरोधी, प्रतिक्रियावादी	reactionary, acting against revolution or reform or progress
प्रतिग्रह	पुं·	दानाचा स्वीकार	प्रतिग्रह, दान का स्वीकार	accepting a gift
प्रतिध्वनी	पुं·	आवाज़ आपटून परत येणारा आवाज़	प्रतिध्वनि, गूँज	an echo
प्रतिनिधी	पुं·	1. आपल्यातर्फे निवडून दिलेला दुसरा माणूस	प्रतिनिधि, नुमाइंदा	a representative
		2. वकील, एजंट	वकील, दूत, एजेंट	an agent, an envoy
		3. बदली म्हणून काम करणारा माणूस	प्रतिनियुक्त, किसी के स्थान पर उसका काम करने वाला व्यक्ति	a substitute, a deputy, a proxy
प्रतिपदा	स्त्री·	पंधरवड्याची पहिली तिथी	प्रतिपदा	the first day of a fortnight
प्रतिपक्षी	पुं·	1. विरोधी, शत्रू	प्रतिपक्षी, शत्रु	an opponent, an antagonist
		2. प्रतिस्पर्धी	प्रतिस्पर्धी	a rival

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रतिपादणे	स· क्रि·	1. सांगणे, कथन करणे	बोलना, कहना	to narrate, to state
		2. प्रमाणे इ· देऊन मांडणे, विवेचन करणे	किसी विषय का सप्रमाण निरुपण करना	to state or narrate with logical explanation
प्रतिपाळ	पुं·	संभाळ, पालन	पालन, परवरिश	cherishing, nourishing
प्रतिबंध	पुं·	1. अडथळा, विरोध	प्रतिबंध, रुकावट, बाधा	obstruction, restriction
		2. मनाई, बंदी	मनाही	forbiddance, ban
प्रतिबिंब	न·	वस्तूची पडछाया	प्रतिबिंब, परछाई	a reflected image
प्रतिभा	स्त्री·	बुद्धीचे स्फुरण, बुद्धीची सृजनशक्ती	प्रतिभा, विलक्षण बौद्धिक शक्ति, बुद्धि की चमक	genius, brilliance
प्रतिवाद	पुं·	उलट उत्तर, आक्षेपाला उत्तर, खंडन	प्रतिवाद, वादी की बात का उत्तर, खंडन	a rejoinder, a reply
प्रतिवादी	पुं·	1. वादीचा प्रतिपक्षी	प्रतिवादी, मुद्दालेह	a defendant, a respondent
		2. वादात उलट उत्तर देणारा, खंडन करणारा	पूर्वपक्ष का खंडन करनेवाला, प्रत्युत्तर देनेवाला	one that confutes or refutes
प्रतिष्ठा	स्त्री·	1. मान, इज्जत, पत	प्रतिष्ठा, सम्मान, इज्ज़त	honour, reputation, credit
		2. देवाच्या मूर्तीची मंत्रयुक्त स्थापना	देवमूर्ति की मंत्रयुक्त स्थापना	consecration of the image of a deity
प्रतिष्ठापना	स्त्री·	'प्रतिष्ठा (2)' पाहा	दे· 'प्रतिष्ठा (2)'	vide '**प्रतिष्ठा** (2)'
प्रतिष्ठित	वि·	संभावीत, शिष्ट, प्रतिष्ठा असणारा	प्रतिष्ठित, सम्मानित, शिष्ट, भद्र, शरीफ	honourable, respectable, gentlemanly

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रतिस्पर्धा	स्त्री·	1. चुरस, चढाओढ	प्रतिस्पर्धा, प्रतिद्वंद्विता, होड़	rivalry, emulation, competition
		2. वैर, द्वेष, ईर्ष्या	ईर्ष्या, डाह, वैर, द्वेष	envy
प्रतिस्पर्धी	वि·	ज्याच्याशी चुरस-चढाओढ तो, सामना करणारा	प्रतिस्पर्धी, प्रतिद्वंद्वी, विपक्षी	competitor, rival
प्रतीक	न·	1. सूचक-निदर्शक चिह्न, खूण	प्रतीक सूचक चिह्न, निशान	a symbol, an instance
		2. चित्र, प्रतिमा	प्रतिमा, प्रतिरूप	an image
प्रतीती	स्त्री·	'प्रचीत' पाहा	दे· 'प्रचीत'	vide 'प्रचीत'
प्रतीक्षा	स्त्री·	वाट पाहणे	प्रतीक्षा, इंतज़ार, राह देखना	longing for, waiting for
प्रतोद	पुं·	1. चाबुक	चाबुक, कोड़ा	a whip
		2. (लाक्ष·) कायदे मंडळात इ· स्वपक्षांच्या सभासदांना हजर ठेवणारा त्या पक्षाचा अधिकारी	सचेतक	the whip in a legislative body
		3. अशा अधिकार्याने काढलेला आदेश किंवा फतवा	सचेतक का दिया हुआ आदेश	a whip, whip's written notice to his partymen
प्रत्यंतर	न·	1. आधार, पुरावा, प्रमाण	प्रमाण, सबूत	corroborative testimony, evidence
		2. 'प्रचीती' पाहा	दे· 'प्रचीती'	vide 'प्रचीती'
प्रत्यय	पुं·	1. 'प्रचीती' पाहा	दे· 'प्रचीती'	vide 'प्रचीती'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. उपसर्ग जो विशेष अर्थ प्रकट करण्याकरिता शब्दाला जोडला जातो (व्याक·)	प्रत्यय, उपसर्ग जैसा शब्द जो विशेष अर्थ प्रकट करने के लिये या धातु को लगाया जाता है (व्याक·)	an affix to roots and words forming derivatives and inflections
प्रत्यवाय	पुं·	1. हरकत, बाधा, अडचण	अड़चन, रुकावट, बाधा	objection
		2. अडथळा, विघ्न	विघ्न	impediment
		3. जे करावे ते न केल्याने व जे करूनये ते केल्याने उत्पन्न होणारा दोष	विहित कर्म न करने से और अविहित कर्म करने से उत्पन्न होनेवाला दोष	sinfulness due to commission and omission
प्रत्यही	अ·	दररोज	हररोज, प्रतिदिन	every day, daily
प्रत्यक्ष		1. डोळ्यांसमोर, देखत, साक्षात्	प्रत्यक्ष, आंखों के सामने	before one's own eyes, in one's presence
		2. स्वतः जातीने	खुद, स्वयं	in one's own person
		3. सरळ, थेट	सीधे	directly
	न·	1. इंद्रियाने प्रतीत होणारे ज्ञान	प्रत्यक्ष, इंद्रियों से प्रतीत होनेवाला ज्ञान	perception, cognizance of an object of sense
		2. वस्तुस्थिती, खरी असलेली स्थिती	वस्तुस्थिति, वास्तविक स्थिति	reality
	वि·	1. स्पष्ट, डोळ्यांना दिसण्याजोगा	प्रत्यक्ष, स्पष्ट, साफ, जो आँखों के सामने हो	perceptible
		2. सरळ, थेटचा	सीधा	dire
प्रत्युत्तर	न·	1. उत्तर किंवा उत्तरावर उत्तर	उत्तर, प्रत्युत्तर, उत्तर का उत्तर	a reply, a reply to an answer

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. उलट केलेले उत्तर, उद्धटपणाचे बोलणे	उलटा, औंधा जवाब, गुस्ताखी से बोलना	a rejoinder or sur-rejoinder
प्रत्त्युपकार	पुं·	उपकाराची फेड	प्रत्युपकार, भलाई के बदले में की हुई भलाई	a kindness or favour in requital
प्रत्येक	वि·	दरेकजण	प्रत्येक, हर एक	each,everyone
प्रथम	वि·	1. पहिला 2. श्रेष्ठ, मुख्य	प्रथम, पहला, अव्व्ल मुख्य, श्रेष्ठ	the first, initial principal, chief
प्रथमतः	अ·	पहिल्यांदा, पहिले	प्रथमतः, सबसे पहले, पहले	in the first place, at first
प्रथमदर्शनी	अ·	1. पहिल्या दृष्टी भेटीत, पाहताक्षणी 2. सकृद्दर्शनी, वरवर पाहता	भेंट होते ही ऊपरी/सरसरी तौर पर, पहली बार देखने पर	at the first sight prima facie, at the outset
प्रथम पुरुष(व्याक·)		पुं· पुरुषवाचन सर्वनामा पैकी 'मी, आम्ही' ही सर्वनामे	उत्तम पुरुष — मैं और हम	the first person — I and We
प्रथमवर	पुं·	प्रथमच लग्न होणारा वर	पहली बार ब्याहनेवाला पुरुष	male marrying for the first time
प्रथमा (व्याक·)	स्त्री·	पहिली विभक्ती, कर्ताकारक	प्रथमा, पहली विभक्ति, कर्ताकारक	the nomenative case
प्रथमोपचार	पुं·	डॉक्टराखेरीज इतरांनी केलेले प्राथमिक मामुली उपचार	प्राथमिक उपचार	the first aid
प्रथा	स्त्री·	1. चाल, रिवाज़, रूढी	प्रथा, रूढ़ि, चाल, रिवाज	custom, usage, general practice

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. लोकमत, सर्व साधारण समज़-भावना	जनसामान्य की भावना/का मत	expressed popular sentiment
प्रदर	पुं·	स्त्रियांचा एक रोग ज्यात गर्भाशयातून शुभ्र किंवा लाल स्राव वाहतो	प्रदर, स्त्रियों का एक रोग	menorrhagia, a female disease in which white or red discharge flows from the womb
प्रदर्शन	न·	1. मोठ्या प्रमाणात वस्तू दाखविण्यासाठी केलेली मांडणी	प्रदर्शनी, नुमाइश	an exhibition, a show
		2. देखावा दिखाऊपणा, अवडंबर	दिखावा, आडंबर	show, ostentatious display
प्रदक्षिणा	स्त्री·	उजवी घालणे, उजवी ठेवून सभोवती फिरण्याची क्रिया	प्रदक्षिणा, मूर्ति या पूजनीय व्यक्ति की परिक्रमा कि इस प्रकार की करनेवाले का दाहिना अंग मूर्ति आदि की तरफ रहे	circumambulation of an idol or a person (keeping the right side towards oneself)
प्रदोष,-काळ	पुं·	सूर्यास्ता नंतरचा दोन घटकांचा काळ, सांयकाळ, रात्रीचा पहिला प्रहर	प्रदोष, साँयकाल, रात का पहला पहर	evening, the first part of night
प्रधान	वि·	मुख्य, प्रमुख	प्रधान, मुख्य, प्रमुख	main, chief
	पुं·	मुख्य मंत्री	मुख्य मंत्री	chief minister
प्रपंच	पुं·	1. संसार, घरगृहस्थी	गृहस्थी, संसार	business of life, worldly engagements

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. मायेचा पसारा, सृष्टीचा खेळ	प्रपंच, पसारा, सृष्टि की लीला	universe or the world, the great theatre of manifold action
		3. कपटीपणा	छल, धोखा	deceit, trick, fraud
		4. पक्षपातीपणा	पक्षपात, तरफदारी	partiality
प्रफुल्ल, प्रफुल्लित	वि·	1. फुललेला	प्रफुल्ल, खिला हुआ, फूला हुआ	blown, expanded
		2. टवटवीत	ताजा, हराभरा	fresh, blooming, lively-looking
		3. उल्लासित, प्रसन्न	फूला हुआ, प्रसन्न	delighted, pleased
प्रबंध	पुं·	अभ्यास व संशोधन करून व्यवस्थित मांडणी केलेला लेख	प्रबंध, शोधग्रंथ	a thesis
प्रबंधक	पुं·	उच्च न्यायालयाचा मुख्य शिरस्तेदार	उच्च न्यायालय का निबंधक	Registrar of the High Court
प्रभात	पुं·	'पहाट' पाहा	दे· 'पहाट'	vide 'पहाट'
प्रभाव	पुं·	1. छाप, दबाव, परिणाम	प्रभाव, असर, परिणाम	effect
		2. तेज, प्रताप	तेज, प्रताप	majesty, grandeur, mightiness
		3. सामर्थ्य	ताक़त, हिम्मत	power, prowess
प्रभू	पुं·	1. राजा, राज्याचा स्वामी	राजा, राज्य का स्वामी	king, chief of the kingdom
		2. धनी, मालक	मालिक, स्वामी	lord, master
		3. एक उच्चवर्णीय मानलेली जात, चांद्रसेनीय कायस्थ	एक उच्चवर्णीय जमात, चांद्रसेनीय कायस्थ	a community called चांद्रसेनीय कायस्थ

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. ईश्वर	ईश्वर, प्रभु	God, the Almighty
प्रभृती	अ·	इत्यादी. वगैरे	आदि, वगैरह	etcetera, that and others
प्रमाण	न·	1. परिणाम, ठराविक माप	परिमाण, माप	a measure, a standard
		2. पुरावा दाखला, आधार	प्रमाण, सबूत	proof, evidence, authority
		3. यथार्थ ज्ञानाचे साधन (न्यायशास्त्र)	यथार्थ ज्ञान का साधन	means of getting true knowledge
		4. गुणोत्तर, मान	अनुपात, मात्रा, मान	ratio, proportion of one thing to another
		5. निश्चिती, खात्री	ठिकाना, भरोसा	warrant, grounds for assurance
प्रमाणपत्र	न·	दाखला, दाखल्याचा लेख, सनद	प्रमाण पत्र, सनद, वह पत्र या लेख जो किसी बात का प्रमाण माना जाए	a certificate
प्रमाणभूत	वि·	1. प्रमाण-आधार म्हणून मानलेला	प्रमाणभूत, जो किसी बात का प्रमाण हो या माना जाए	one that forms the standard
		2. पायाभूत, मूलभूत	मूलभूत, बुनियादी	fundamental
		3. खरा, खात्रीशीर विश्वासांचा	सच्चा, असली, भरोसे लायक	true, warrantable
प्रमाणशीर	वि·	प्रमाणालाधरून असलेला, प्रमाणबद्ध	अनुपातयुक्त	proportional, proportionate
प्रमाणे	अ·	अनुसार, -ला धरून,-ला अनुसरून	अनुसार, मुताबिक	according to, in a manner resembling
प्रमाद	पुं·	1. दोष, चूक	प्रमाद, गलती, दोष	error, mistake

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. दुर्लक्ष-हयगय, असावधानता	अनवधानता, भूलचूक, गफलत	inadvertence, negligence
		3. उन्माद, कैफ	उन्माद, नशा	intoxicating influence
प्रमेय	न·	सिद्धांत, सूत्र	प्रमेय, सिद्धान्त, उसूल, सूत्र	theorem
प्रमेह	पुं·	लघवीतून शरीरातील निरनिराळ्या धातू जाण्याचा व आग होण्याचा रोग	प्रमेह, मेह यानी मूत्र में से जाना, शारीरिक धातुओं का निर्गमन और मूत्रेंद्रिय का जलन होने का रोग	a urinary infection
प्रमोद	पुं·	आनंद, मौज़मजा	प्रमोद, आनँद, मजा, लुत्फ़	delight, pleasure
प्रयत्न	पुं·	खटपट, आयास, मेहनत	प्रयत्न, प्रयास, कोशिश	effort, attempt, endeavour
प्रयत्नवादी	वि·	दैवापेक्षा स्वत:च्या प्रयत्नावर विश्वास असणारा	प्रयत्नवादी, भाग्य की अपेक्षा स्वयं प्रयास करने पर दृढ़ विश्वास रखनेवाला	one advocating the doctrine of Free agency or Free will
प्रयाण	न·	1. जाणे, निर्गमन, निघून जाणे	जाना, गमन, प्रस्थान	going, departing
		2. (लाक्ष·) मरण, निर्याण	प्रयाण, मरण, निर्याण	death
प्रयास	पुं·	'प्रयत्न' पाहा	दे· 'प्रयत्न'	vide 'प्रयत्न'
प्रयोग	पुं·	1. (एखादी गोष्ट-क्रिया) प्रत्यक्ष करून पाहणे, अमलात आणणे	अमल में लाकर देखना, प्रत्यक्ष करके देखना	experiment, reducing to practice
		2. उपयोग, वापर	व्यवहार, इस्तेमाल	application, setting up on or towards or against

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रयोग-प्रमाद पद्धती	स्त्री·	करून पाहावयाचे, चुकावयाचे आणि सुधारावयाचे अशी पद्धती	प्रयोग और प्रमाद में से जाकर सुधारने की पद्धति	trial and error method
प्रयोगशाळा	स्त्री·	शास्त्रीय प्रयोग करण्याचे गृह	प्रयोगशाला	a laboratory
प्रयोजन	न·	1. गरज, आवश्यकता	प्रयोजन, गरज, आवश्यकता, जरूरत	need, necessity
		2. प्रसंग, निमित्त	कारण, आधार	occasion, reason, ground
		3. हेतू	उद्देश्य, हेतु	motive, cause
		4. जेवणावळ	दावत	feasting (attendant on a festive occasion)
प्रल (-ळ)य	पुं·	1. जगाचा अंत	प्रलय, सृष्टि का सर्वनाश	dissolution of the universe
		2. भयंकर धूळधाण, अनर्थ	विनाश, संहार	total annihilation, destruction
प्रलाप	पुं·	तोंडाला येईल तसे वाह्यात बोलणे	प्रलाप, अंड़बंड बकना	meaningless babble
प्रलोभन	न·	1. लालूच	प्रलोभन, लालच	a lure, an enticement, a temptation
		2. लोभावणारी वस्तू, प्रेरित करणारी वस्तू	ललचानेवाली वस्तु	an inducement, a tempting thing
		3. प्रेरणा, उत्तेजन	प्रेरणा, उत्तेजन	an incentive

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रवक्ता	पुं·	अधिकृतपणे बोलणारा प्रतिनिधी	प्रवक्ता, सरकार या किसी संस्था की ओर से आधिकारिक रूप से बोलने वाला प्रतिनिधि	a spokesman
प्रवचन	न·	1. अमुक ग्रंथाचा, विषयाचा इ· उलगडा करून सांगणारे व्याख्यान	अर्थ समझाते हुए दिया जानेवाला व्याख्यान	a discourse
		2. धर्मोपदेश	धर्मोपदेश	a sermon
प्रवर्तक	वि·	1. सुरूकरणारा, उठावणी करणारा	प्रवर्त्तक, आरंभ करनेवाला, जारी करनेवाला	one that promotes, - sets on foot forwards one that floats any
		2. मूळ प्रेरक, उत्पादक, कल्पक	प्रेरक, उत्पादक, आविष्कार करनेवाला	idea, instigates
प्रवाद	पुं·	अफवा, वदंता	जनश्रुति, लोगों में प्रचलित बात, किंवदन्ती, अफवाह	rumour, popular talk
प्रवाल	पुं·	'पोवळे' पाहा	दे· 'पोवळे'	vide 'पोवळे'
प्रवास	पुं·	फिरणे, एका गावाहून दुसर्या गावी जाणे, यात्रा	यात्रा, घूमना	travel, journey
प्रवाह	पुं·	1. पाणी इ· द्रव पदार्थाचे वाहात जाणे, धार, लोंढा	प्रवाह, धारा, बहाव	flow, stream, flux, current
		2. (लाक्ष·) अतूट क्रम, अखंड परंपरा	अटूट क्रम, अखंड परंपरा	course, current (of events, affairs etc.)
		3. प्रवृत्ती, रोख	प्रवृत्ति, झुकाव	tendency, direction towards

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रवाहपतित	वि·	प्रवाहा बरोबर ओढला जाणारा	प्रवाह के साथ तना जानेवाला	dragged with the current
प्रवृत्ती	स्त्री·	1. रोख, कल, ओढ	प्रवृति, बहाव, झुकाव, रुझान	tendency, predilection, inclination
		2. हालचाल, चळवळ	कार्य व्यापार, गतिविधि, हरकत	activity, active life, movement
		3. संसार प्रपंच	संसार, प्रपंच	woredly affairs and engagements, woredly life
		4. रिवाज, प्रथा	रिवाज, प्रथा	general practice, custom, rule
प्रवेश	पुं·	1. आत शिरण	प्रवेश, भीतर जाना, आना	entrance, ingress
		2. पोच, शिरकाव	पैठ, पहुँच, रसाई	reach, range, scope, extent of stretch
		3. नाटकात एखद्या पात्राचे रंगमंचावर येणे	किसी पात्र का रंगमंच पर आना	entry
		4. एखाद्या विषयाची-शास्त्राची चांगली माहिती असणे	किसी विषय की या शास्त्र की अच्छी जानकारी, अभिज्ञता	intellectual ingress
प्रवेशणे	अ· क्रि·	आत जाणे, शिरणे	प्रवेश करना, अंदर जाना	to enter
प्रवेशिका	स्त्री·	1. प्रवेशकरण्याचा दाखला, परवाना	प्रवेशिका, प्रवेश पत्र	an entrance pass
		2. प्रारंभिक ओळख करून देणारे पुस्तक	प्रारंभिक परिचय देने वाली पुस्तिका	introductory primer an introduction
		3. प्रास्ताविक अध्याय	प्रास्ताविक अध्याय	

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रशस्त	वि·	1. वाखाणलेला, पसंत केलेला, उचित, शिष्ट संमत	प्रशस्त, स्तुत्य, उत्तम, उचित	praised, recommendable, right, excellent
		2. चांगला रुंद, विशाल, ऐसपैस	चौड़ा, विशाल	spacious, large
		3. उदार	उदार	generous, munificent, liberal
		4. खूप, पुष्कळ	विपुल, बहुत	ample, copious, abundant
प्रशस्ती	स्त्री·	स्तुती, वाखाणणी	प्रशस्ति, स्तुति	praise, commendation
प्रशंसणे	स· क्रि·	वाखाणणी करणे	प्रशंसा करना, बखान करना	to praise, commend
प्रशंसनीय	वि·	वाखणणी स्तुती करण्यासारखा	प्रशंसनीय, स्तुत्य	praiseworthy, worthy to be recommended
प्रशासन	न·	राज्य कारभार	प्रशासन, राज्य के शासन का प्रबंध	administration
प्रशासक	पुं·	कारभार चालविणारा	प्रशासक	administrator
प्रशिक्षण	न·	विशेष शिक्षण, अमुक विषयाचे-व्यवसायाचे खास शिक्षण	प्रशिक्षण	training
प्रशिक्षित	वि·	विशेष शिक्षण घेतलेला, तसे शिक्षण घेऊन तयार झालेला	प्रशिक्षित	trained

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रश्न	पुं·	पृच्छा, चौकशी, विचारणा, सवाल	प्रश्न, सवाल, पूछताछ	question, interrogation, inquiry
प्रसंग	पुं·	1. योग्य वेळ,-काळ, संधी	प्रसंग, अवसर, मौका	fit time, season, occasion, opportune period
		2. कठिण परिस्थिती, संकट, विपत्ती	आपत्ति, मुसीबत	an adverse time or circumstances
		3. संबंध, परस्पर व्यवहार	संबंध, लगाव, परस्पर व्यवहार	a dealing, a connection
		4. नित्य गाठभेट	नित्य भेंट, मुलाकात	meeting, encountering (with)
		5. घटना	घटना	event
		6. कथा, वृत्तांत, गोष्ट	कथा, वृत्तान्त	a story, account, narration of occurence
		7. युद्ध, सामना	युद्ध, सामना	battling, conflict, fight
		8. स्त्री-पुरुष समागम	स्त्री-पुरुष का संयोग	coition
प्रसंगवशात्	अ·	1. प्रसंगाने, -मुळे	संयोग से	by any circumstance or by the force of circumstances
		2. कधी काळी	शायद, किसी समय	at any time
प्रसंग विशेषी	अ·	विशेष प्रसंगी	किसी विशेष प्रसंग से या घटना से	upon some particular occasion
प्रसंगावधान	न·	प्रसंगी तात्काल उत्पन्न होणारी मुक्ती किंवा उपाययोजना	तात्कालिक समयानुकूल सूझ	ready wit, understanding prompt and alert

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रसंगोपात्र	अ·	प्रसंग पडला असता, तशी वेळ आलीतर	अवसर आने पर, प्रसंग के अनुसार, मौका पड़ने पर	apropos, suitably to the occasion
प्रसन्न	वि·	1. खूप आनंदयुक्त	प्रसन्न, खुश, हर्षयुक्त	pleased
		2. निर्मळ, विकार रहित, स्वच्छ, शांत	निर्मल, प्रसादयुक्त, विकार-रहित, शांत	clear, clean, pellucid, tranquil
		3. अनुकूळ वृत्तीचा	कृपालु	favourably inclined
प्रसरण	न·	पसरण्याची क्रिया, विस्तरण्याची स्थिती	प्रसरण, विस्तरण, फैलाव	spreading
प्रसव	पुं·	बाळंत होण्याची-जन्म देण्याची क्रिया	प्रसव, जनन, जचगी	giving birth, bringing forth (of young)
प्रसवणे	स· क्रि·	जन्म देणे, बाळंत होणे	जन्म देना, बच्चा जनना	to give birth, to bring forth (young)
	अ· क्रि·	जन्माला येणे	जन्म होना, पैदा होना	to be born
प्रसव वेदना	स्त्री·	बाळंतपणाच्या वेदना, वेणा, कळा	प्रसव वेदना, बच्चा जनते समय होने वाली पीड़ा	the throes or pangs of child-birth
प्रसाद	पुं·	1. देवाच्या नैवेद्याच्या अवशेषाची प्राप्ती अथवा लाभ	नैवेद्य के अवशेष की प्राप्ति या लाभ	getting of the remains of the eatables offered to the deity
		2. कृपा, अनुग्रह	अनुग्रह, कृपा	favour
		3. मनाची प्रसन्नता	मानसिक प्रसन्नता	calmness, composure, tranquility of mind
		4. देवाचा नैवेद्य म्हणून घातलेले भोजन	नैवेद्य के रूप में दिया हुआ भोजन	food distributed to devotees as the remains of deity's food

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		5. साहित्याचा एक उत्तम गुण (सरलता, सुबोधता आणि रसाळपणा हे एकवटून आलेला)	साहित्य का एक उत्तम गुण (सरलता, सुबोधता और रसात्मकता मिलकर प्रकट होनेवाला)	one of the excellent qualities of a literary work (simplicity, intelligibility and elegance)
प्रसाधन	न·	वेणीफणी किंवा नटणे-थटणे, शृंगार	प्रसाधन, बनाव सिंगार, शृंगार	toilet
प्रसार	पुं·	पसरणे, फैलाव	प्रसार, फैलाव	spread
प्रसिद्ध	वि·	नामांकित, ख्यात, सर्वज्ञात	प्रसिद्ध, ख्यात	known
प्रसिद्धी	स्त्री·	1. ख्याती	ख्याति, शोहरत, प्रसिद्धि	celebrity
		2. जाहिरात	विज्ञापन	publicity
प्रसूती	स्त्री·	'प्रसव' पाहा	दे· 'प्रसव'	vide 'प्रसव'
प्रसूतिगृह	न·	सूतिकागृह, बाळंतपणा करण्याचे इस्पितळ	प्रसूतिगृह	maternity home
प्रसृत	वि·	पसरलेला	प्रसृत	spread, diffused
प्रस्ताव	पुं·	1. नियोजित-मांडावयाचा-मुद्दा, सुचविलेला विषय	प्रस्ताव, सभा के सामने विचार के लिये रखने का किसी विषय का कच्चा मसौदा	a rough draft of a resolution to be presented to an assembly, a proposition
		2. ठराव	ठहराव, तजवीज, फैसला, निर्णय	a resolution
		3. आरंभ, उपक्रम, सुरुवात प्रस्तावना	प्रस्तावना, भूमिका निरूपण	foreward, preface
प्रस्तावना	स्त्री·	'प्रस्ताव (3)' पाहा	दे· 'प्रस्ताव (3)'	vide 'प्रस्ताव (3)'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रस्तुत	वि·	1. चालू असलेला, पुढ्यात असलेला	चालू, जिसके ऊपर चर्चा चल रही हो	(subject) that is under discussion
		2. प्रसंगाला-विषयाला-धरून असलेला	प्रस्तुत, प्रासंगिक, उपस्थित	occasioned
	न·	चालू चर्चेचा विषय	छिड़ा हुआ विषय, प्रकरण-प्राप्त विषय	subject under discussion
प्रस्थ	न·	1. वज़नदार व्यक्ती, बडे धेंड	समाज में वज़नदार/महत्व का व्यक्ति	a superior personage, eminently conspicuous person
		2. स्तोम, उदोउदो, मोठेपणा, महत्व	महत्ता, बड़ाई, प्रशंसा या स्तुति	importance, greatness
प्रस्थान	न·	1. जाणे, निघणे	प्रस्थान, गमन, कूच	going, proceeding, departing
		2. मोक्षमार्ग	मोक्षमार्ग	the way of the deliverance of soul
प्रहर	पुं·	तीन तासांचा काळ	तीन घंटों का काल, पहर	period of three hours
प्रहर दिवस	पुं·	सूर्योदयापासून तीन तासांचा काळ	सूर्योदय से तीन घंटों की बेला	three hours time since sun-rise
प्रहसन	न·	हास्यजनक नाटिका	हास्य रस प्रधान नाटिका	a farce, a farcical drama
प्रहार	पुं·	आघात, मार, ठोक, वार	प्रहार, आघात, चोट, वार	a blow, a stroke
प्रक्षिप्त	वि·	1. फेकलेला, सोडलेला, टाकलेला	प्रक्षिप्त, फेंका हुआ	thrown, cast, flung
		2. ग्रंथात मागाहून घुसडलेला	जबर्दस्ती दाखिल किया हुआ, घुसेड़ा हुआ	interpolated

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रक्षेपण	न·	फेकणे, जोराने टाकणे	प्रक्षेपण, फेंकना, डालना	throwing, casting, flinging, projecting
प्रक्षेपणास्त्र	न·	फेकून मारावयाचे अस्त्र	प्रक्षेपास्त्र	a missile
प्रज्ञा	स्त्री·	1. बुद्धि	प्रज्ञा, बुद्धि	intellect
		2. ज्ञान	ज्ञान	knowledge
		3. बुद्धीची ज्ञान ग्रहण करण्याची शक्ती	समझ, बुद्धि की ज्ञान ग्रहण करने की शक्ति	sharpness of intellect
प्राकार	पुं·	तट, कोट	नगर या किले के चारों ओर घिरी हुई दीवार, परकोटा	surrounding wall of a town or a fort
प्राकृत	वि·	1. सामान्य, साधा	सामान्य, साधारण, मामूली	common, ordinary
		2. नेहमीचा	नित्य का, रोजमर्रा चलनेवाला	customary, usual
		3. स्वाभाविक, नैसर्गिक	स्वभावसिद्ध, स्वाभाविक, कुदरती	natural, native
		4. गांवढळ, अशिक्षित	प्राकृत, असंस्कृत, उजड्ड	uncultured, uncivil, rude, rough
		5. क्षुल्लक, हलका, कनिष्ठ	नीच	vulgar
		6. प्रापंचिक लौकिक, ऐहिक	सांसारिक, लौकिक, ऐहिक	worldly, material, secular
	स्त्री·	प्राकृत भाषा, सामान्यांची भाषा	प्राकृत भाषा, सामान्य लोगों की बोली	the Prakrit languages or language
प्राक्तन	न·	नशीब	नसीब, भाग्य, दैव, किस्मत	fate, destiny
प्रागतिक	वि·	1. प्रगतीकडे जाणारा	प्रगतिशील, तरक्की करनेवाला	progressive
		2. सुधारणावादी	सुधारवादी, सुधारक	reformist, advocate of reform

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रागैतिहास	वि·	इतिहास पूर्व काळाचा	प्रागैतिहासिक, इतिहास से भी पूर्व काल का	prehistoric
प्राचार्य	पुं·	महाविद्यालयाचा प्रमुख अध्यापक	प्रधानाचार्य	a principal
प्राचीन	वि·	1. पुरातन, फार जुना काळचा	प्राचीन, पुराना, पहले का	ancient, of olden times
		2. अतिपूर्वेकडेल	पूरब का	eastern
प्राजक्त	पुं·	'पारिजातक' पाहा	दे· 'पारिजातक'	vide 'पारिजातक'
प्रांजळ	वि·	1. प्रामाणिक, सचोटीचा	प्रांजल, खरा, ईमानदार	honest, truthful
		2. निर्मळ, निष्कपट	निर्मल, निष्कपट	pure, guileless
		3 स्वच्छ, वळणदार अक्षरांचा, सहज़ कळण्याजोगा मजकूर	शुद्ध, स्पष्ट, सुबोध	distinct, easily legible
		4. साधा, सरळ, सोपा	सरल, सादा, आसान	simple, straight, easy
प्राण	पुं·	1. जीव	प्राण, जान	life
		2. श्वास	श्वास, साँस	breath, air inheld
		3. (लाक्ष·) प्राणासारखी प्रिय व्यक्ति	प्राणों के समान प्रिय	anything dearly loved
		4. बळ, शक्ती, तेज	बल, सामर्थ्य, तेज	vitality, spirit
प्राणदंड	पुं·	प्राण-जीव घेण्याची शिक्षा	प्राणदंड, मौत की सजा	death-sentence, capital punishment
प्राणनाथ	पुं·	प्रियकर, प्रियपती	प्राणनाथ, प्रियतम, प्रिय पति	beloved one or beloved husband
प्राणप्रतिष्ठा	स्त्री·	मंत्रांनी केलेली देवतेची स्थापना	प्राणप्रतिष्ठा, मंत्रों द्वारा किसी देवता की स्थापना	consecration of a deity

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्राणांत	पुं·	प्राणाचा अंत होण्याची वेळ, घोर अनर्थ	मौत जैसा बहुत भारी संकट, जानजोखों की स्थिति	a perilous state
प्राणांतिक	वि·	1. मरण ओढवण्या जोगा 2. मरतांना होणार्या यातनासारखी, असह्य 3. प्राण जाईपर्यंतचा	प्राणांतिक, प्राणघातक असहनीय अंत होने तक	extremely perilous very unbearable unto death
प्राणिशास्त्र	न·	पशूंच्या जीवना संबंधीचे शास्त्र	प्राणिविज्ञान	zoology
प्राणी	पुं·	जीव, जीव-जंतू	प्राणि, जीवजंतु	an animal, any living creature
प्राणोत्क्रमण	न·	जीव निघून जाणे, मरण	प्राणोत्क्रमण, प्राणोत्सर्ग, मृत्यु	departure of life or breath, death
प्रातःकाळ	पुं·	पहाटेची वे	सवेरा, तड़का	early morning
प्रातर्विधी	पुं·	सकाळी उठताच आचरावयाचे विधी (शौच, मुखमार्जन, स्नान इ·)	शौच, स्नान आदि सुबह के आचार, प्रात: कर्म	morning chores
प्रात्यक्षिक	न·	प्रत्यक्ष करून दाखविणे, प्रयोगाच्या र्माफत दर्शन ेवा शिक्षण	प्रयोग द्वारा दर्शन या शिक्षा	demonstration
प्राथमिक	वि·	1. सुरुवातीचा, प्रारंभीचा 2. पहिली ते चौथी इयत्तेपर्यंचे (शिक्षण)	प्राथमिक, प्रारंभिक पहली से चौथी तक की कक्षाओं की (शिक्षा)	elementary primary (education)
प्रादुर्भाव	पुं·	1. उत्पत्ती, जन्म	प्रादुर्भाव, उत्पत्ति, जन्म	coming into existence

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. आरंभ	आरंभ	start, beginning
		3. प्रकटीकरण, दिसून येणे	प्रकट होना	manifestation
प्रादेशिक	वि·	प्रदेशाशी संबंधित, स्थानिक	प्रादेशिक, किसी प्रदेश से संबंधित, स्थानिक	regional, local
प्राधान्य	न·	1. अग्रक्रम, पहिला नंबर, मुख्य स्थान	प्राधान्य, अग्रिमता, श्रेष्ठता	predominance, ascendency, preponderance
		2. अधिकपणा	अधिकता	excess
प्राध्यापक	पुं·	महाविद्यालयात शिकविणारे आचार्य-शिक्षक	प्राध्यापक	a professor
प्रांत	पुं·	1. प्रदेश, देशविभाग	प्रांत, प्रदेश, देश का बड़ा भाग, इलाका, सूबा	province
		2. क्षेत्र	क्षेत्र, कार्य विशेष का स्थान	field, jurisdiction
		3. जिल्ह्याच्या विभागाचा अमलदार जिल्हाधिकार्याच्या हाता खालचा अधिकारी	उपजिलाधीश, उपसमाहर्ता, डिप्टी कलक्टर	deputy collector
प्रापंचिक	वि·	1. प्रपंचात येणारा, प्रपंचा संबंधीचा	घरेलू, गृहस्थी संबंधी	relating to household, domestic
		2. प्रपंचात गुंतलेला-असलेला, सांसारिक	सांसारिक	engaged in worldly affairs
		3. सामान्य	सामान्य, साधारण	ordinary
प्राप्ती	स्त्री·	1. लाभ, मिळकत	प्राप्ति, आमदनी, आय	income
		2. नफा, फायदा	लाभ, फायदा	gain, profit
		3. हाती येणे, लाभ	प्राप्ति, मिलना, उपलब्धि	attainment

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्राप्तिकर	पुं·	मिळकती वरील सरकारी कर	आयकर	income tax
प्राबल्य	न·	1. वर्चस्व, प्रभुत्व, अधिकार	प्राबल्य, प्रभुत्व, अधिकार	dominance
		2. बडेजाव, मोठेपण, उदो उदो, स्तोम	बड़ाई, बड़प्पन, महत्ता	boasting, giving importance (to), vaunting
		3. ज़ोर	जोर, प्रबलता	predominance
प्रामाणिक	वि·	1. सच्चा, इमानी	ईमानदार, सच्चा	faithful, true
		2. प्रमाणाला धरून असलेला	प्रामाणिक, प्रत्यक्ष आदि प्रमाणों से सिद्ध, शास्त्र सिद्ध	authoritative
प्रामाण्य	न·	1. खरेपणा, सच्चेपणा	सच्चाई	veracity, probity, integrity, honesty
		2. शास्त्राचा-प्रमाणांचा आधार	प्रामाण्य, शास्त्राधार	proof, evidence, authority
प्राय	अ·	बहुतकरून, बहुशः	प्रायः, अधिकतर, अक्सर, बहुधा	almost, for the most part
प्रायश्चित	न·	1. शिक्षा	सजा	punishment
		2. पापा पासून मुक्त होण्याकरिता करावयाचा विधी	प्रायश्चित, शोधन	expiation, atonement, penance
प्रायोपवेशन	न·	मरण्याकरिता केलेला उपवास	जान देने के लिए किया जानेवाला अनशन	fast, or abstaining totally from food to die
प्रारब्ध	वि·	आरंभिलेला	आरंभ किया हुआ	begun, commenced

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	न·	संचित, हातून घडलेल्या कर्मांचे फळ	गत कर्मों का संचित फल	fortune
प्रारब्धगती	स्त्री·	दैवगती	दैवगति, नसीब का फेरा	working or operation of destiny
प्रार्थना	स्त्री·	1. याचना, कळवळ्याने मागणे	प्रार्थना, याचना, माँगना	begging, beseeching
		2. उपासना	उपासना, इबादत	prayer, praying
		3. विनंती, अर्ज	विनती, इल्तिजा	petition, request
प्रार्थि (-र्थ) णे	स· क्रि·	1. याचना करणे, कळवळून मागणे	याचना करना, माँगना	to beg, to beseech
		2. ईश्वराची उपासना करणे	उपासना इबादत करना	to pray
		3. विनंती करणे, अर्ज करणे	विनती, इल्तिजा करना	to request
प्रावि (-वी) ण्य	न·	नैपुण्य, कुशलता	प्रावीण्य, कुशलता, निपुणता	proficiency
प्रासंगिक	वि·	1. प्रसंगाला धरून असलेला	प्रसंगोचित	suitable to the occasion
		2. नैमित्तिक, प्रसंगानुसार आलेला, तात्कालिक	प्रासंगिक, प्रसंगप्राप्त	incidental, occasional, springing from the occasion
प्रासाद	पुं·	महाल, राजवाडा, मोठा वाडा	प्रासाद, महल, राजभवन, आलीशान इमारत	a palatial building, a palace
प्रासादिक	वि·	1. प्रसादगुणांनी युक्त (ग्रंथ, काव्य इ·)	प्रसाद गुणों से युक्त	full of elegant qualities (a book, a poem etc.)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. कृपाछाया खालचा, कृपेने लाभलेला	जो प्रसाद रूप में दिया जाए, जो कृपा छत्र के आधार पर रहे	one that is under patronage (of), or favoured (by)
प्रास्ताविक	वि·	1. सुरुवातीचा, प्रारंभीचा	प्रारंभिक	preliminary, elementary
		2. प्रस्तावनेच्या स्वरूपाच्या	प्रस्तावना रूप में कहा हुआ	introductory, prefactory
	न·	प्रस्तावना, उपोद्घात	भूमिका, प्रस्तावना	introduction, preface, preamble
प्राज्ञ	वि·	1. परिपक्व बुद्धीचा	प्राज्ञ, पक्व बुद्धिशाली, बुद्धिमान	having profound intelligence
		2. ज्ञानी	ज्ञानी, परिणतबुद्धि	having profound knowledge
प्राज्ञा	वि·	मगदूर, बिशाद, ताकद, लायकी	मजाल, हिम्मत, ताक़त	competency, capacity (for)
प्रिय	वि·	1. आवडता	प्यारा	dear, liked
		2. मनाला पसंत पडणारा, मनोहर	अच्छा लगनेवाला, मनोहर	agreeable
	पुं·	1. प्रियकर	प्रेमी, आशिक	lover, paramour
		2. पती	पति	husband
प्रीती	स्त्री·	1. प्रेम	प्रीति, प्रेम, प्यार, मुहब्बत, इश्क़	love
		2. मर्जी, कृपा	कृपा, मेहरबानी	favour
		3. आवड	शौक	liking, fondness
प्रेत	न·	जीवगेलेले शरीर, कलेवर, मढे	प्रेत, शव, लाश	a corpse

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्रेतकळा	स्त्री·	1. प्रेताचा फिकटपणा-निस्तेजपणा,मृतकळा	मुर्दे का फीकापन	livid hue upon the countenance
		2. महान भयाच्या चिंतेची चेहर्यावर छाया	मुर्दनी, भारी भय की चिंता की छाया	cadaverous look, corpselike pallor
प्रेतयात्रा	स्त्री·	प्रेत तिरडीवर बांधून स्मशानात नेणे	शवयात्रा, जनाज़ा	carrying of a corpse to cremation ground
प्रेम	न·	1. आवडीचा भाव	प्रेम, प्यार, मुहब्बत	affection
		2. स्नेह	स्नेह	kindness, friendly sentiment
		3. स्त्री-पुरुषांचा परस्परांविषयीचा भाव, प्रीती	इश्क, अनुराग	love, amorous sentiment
		4. वात्सल्यभाव	वत्सलता	tenderness
प्रेमपात्र	न·	प्रेमाची व्यक्ती	प्रेमपात्र, वह जिस के प्रति प्रेम हो	lover or beloved, receptacle of love
प्रेमविवाह	पुं·	प्रेम जडून झालेला विवाह	प्रेमविवाह	love-marriage
प्रेमळ	वि·	प्रेमाने भरलेला, ममताळू	मुहब्बती, प्रेम से भरा हुआ	affectionate, loving
प्रेरणा	स्त्री·	1. उत्तेजना एखाद्याला प्रवृत्त करण्याची क्रिया, प्रोत्साहन	प्रेरणा, उत्तेजना, प्रोत्साहन	urging, inciting
		2. स्फूर्ती, स्फुरणा, मनात एकदम उद्‌भवणे	स्फूर्ति, मन में एकाएक आना	inspiration
प्रेषक	वि·	पाठविणारा	प्रेषक, भेजनेवाला	sender
प्रेषित	वि·	पाठविला गेलेला	भेजा हुआ	sent, despatched

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	पुं·	ईश्वराने पाठविलेला त्याचा दूत	ईश्वर का दूत, नबी, पैगंबर	propnet
प्रेक्षक	पुं·	पाहणारा मनुष्य	प्रेक्षक, दर्शक, देखनेवाला व्यक्ति	onlooker, spectator, observer
प्रेक्षणीय	वि·	पाहण्यालायक	प्रेक्षणीय, देखने योग्य	worthseeing
प्रेक्षागार	न·	प्रेक्षकांनी बसण्याचे ठिकाण	प्रेक्षागृह	a theatre
प्रोत्साहन	न·	1. उत्तेजन	प्रोत्साहन, उत्साह/स्फूर्ति देना	encouragement, arousing to bold and vigorous effort, incitement
		2. चिथावणी	उकसाहट, बहकावा	instigation
प्रौढ	वि·	1. वयस्कर	प्रौढ़, प्रवृद्ध, जिसकी उम्र अधिक हो चली हो	matured, full grown
		2. परिपक्व विचारांचा	परिपक्व विचारों का, परिणत बुद्धि	matured, of perfectly ripe thinking, sagacious
प्रौढ प्रताप (-पी)	वि·	महा पराक्रमी	महा पराक्रमी	of great valour
प्रौढ शिक्षण	न·	प्रौढ झालेल्यांचे शिक्षण	प्रौढ़ शिक्षा	adult education
प्रौढी	स्त्री·	1. प्रौढपणा, अनुभवीपणा	प्रौढ़ता, अनुभव से सयाना होने की स्थिति	maturedness, maturity, sagaciousness
		2. गर्व, मोठेपणाचा अभिमान	गर्व, बड़प्पन का अभिमान	pride, conceit
		3. महिमा, महत्ता, सामर्थ्य	बड़प्पन, बड़ाई, महत्ता	greatness, grandeur, power

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
प्लीहा	स्त्री·	पांथरी (अवयव) किंवा मरकी	प्लीहा, तिल्ली या उसकी विकृति	the spleen or its enlargement
प्लेग	पुं·	गांठीचा ताप, त्याची साथ, मरकी	प्लेग, गिलटी का बुखार, मरी	the plague
प्लॅटफॉर्म	पुं·	1. फलाट, रेल्वे स्टेशन व उतरण्याचा लांबच लांब उंचवटा	रेल्वे का प्लेटफॉर्म	platform of the railway
		2. सभेचा मंच	मंच, चबूतरा	raised stage
प्लॉट	पुं·	1. जमिनीचा तुकडा	जमीन का टुकड़ा	plot of land
		2. कथानक (कादंबरी, नाटक इ· चे)	कथानक, कथावस्तु	plot or structure of a story, novel etc.

फ

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फकडी	स्त्री·	द्राक्षाची एक जात	अंगूर की एक किस्म	a kind of grapes
फकीर	पुं·	1. मुसलमान साधू	फ़कीर	a Muhammadan mendicant, a fakir
		2. संन्यासी किंवा विरक्त पुरुष	संन्यासी या विरक्त पुरुष	a sanyasi, one that has cast off all worldly desires
फकीरी	स्त्री·	विराग, विरागीपणा, निर्धनता	फकीरी, अकिंचनता, वैराग्य	abandoning all worldly possessions and desires
फकी (-क्की)	स्त्री·	1. भुगा, भुक्का, चूर्ण	बुकनी, चूर्ण, सफूफ	powder
		2. फक्कन्, तोंडात टाकलेला घास	फंका, उतना दाना या चूर्ण जितना एक बार फाँका जाए	a quantity (of dry substances in general) taken to be chucked into the mouth
फक्कड	वि·	1. छान, सुरेख	बढ़िया, सुंदर, खूबसूरत	fine, beautiful
		2. छानछोकी, रंगेल	मनमौजी, छैला, मस्ताना	gay, voluptuary, given to pursuit of pleasures
फक्का	पुं·	'फकी (2)' पाहा	दे· 'फकी (2)'	vide 'फकी (2)'
फक्त	अ·	केवळ, मात्र	मात्र, केवल, सिर्फ	only, merely, simply

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फजिता	पुं·	1. आंब्याचे पातळ रायते	आम का रायता	a preparation made of mangoes by mixing curds, mustard etc.
		2. आंबे पिळल्यानंतर त्याच्या साली व कोयी पाण्यात कोळून घेतलेला रस	पके आमों को निचोड़ लेने पर उनकी गुठलियों और छिलकों को पानी में धोकर बनाया हुआ रस	extraction of remained juice of mangoes out of their peels and stones
फजिती	स्त्री·	हसे, हास्यास्पद अवस्था	फ़ज़ीहत, दुर्गत, हँसी	ridiculous state
फजितखोर	वि·	नेहमी हसे करून घेणारा	जो हमेशा शरमिंदा होता है	one that always incurs ridicule
फज्जा	पुं·	'फजिती' पाहा	दे· 'फजिती'	vide 'फजिती'
फट	स्त्री·	1. चीर, भेग	दरार, दराज, चीर	an interstice, a chink, an opening
		2. कूस, शिलकी जागा	खाली जगह	spare room
		3. फुरसत, सवड	फुरसत, गुंजाइश	a short interval, a break, a spare moment
फट (-टा) कडा	पुं·	फटाका 'फट्' असा मोठा आवाज़ करून उडणारा दारू भरलेला बारीक किंवा मोठा टोटा	पटाखा	a cracker
फटकडी	स्त्री·	तुरटी	फिटकरी	alum
फट्कन् ,-दिशी	अ·	चटकन्,-दिशी	फटसे, झटसे	promptly, instantly
फटकणे	अ· क्रि·	1. फिरकणे, जवळ जाणे	फटकना, आना, पास आना, पहुँचना	to go near, to approach

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. फुटून वेगळे होणे	फटकना, पृथक होना	to break from, to part
	स· क्रि·	सुपाने पाखडणे	फटकना, सूप आदि के द्वारा धान साफ करना, पछोरना	to sift corn by the sifting fan (सूप)
फटकळ	वि·	1. परखड बोलणारा	स्पष्ट भाषी, साफगो	outspoken, unreserved
		2. टाकून बोलणारा, तोंडला येईलते बोलणारा, अर्वाच्य	जो मुँह में आये बकनेवाला, बदज़बान	free of tongue (in abusing or obscenely speaking)
फटका	पुं·	1. प्रहार, तडाखा	प्रहार, आघात, चोट, मार, सड़ाका	a stroke, a blow
		2. एक काव्यछंद (विशेषतः उपदेशपर)	एक मराठी काव्य छंद (विशेषतः उपदेशपरक)	a Marathi poetic metre
		3. (लाक्ष·) तोट्याचा तडाखा, नुकसान	नुक़सानी की चोट/आघात	blow of loss
फटकामाग	पुं·	फटक्याने धोटा चालणारा भाग	ऐसा करघा जिसमें फटके से ढरनी चलती है	a shuttle loom
फटकारणे	स· क्रि·	1. तोडून बोलणे 2. तडाखा मारणे	फटकारना प्रहार करना, चोट लगाना	to rebuke to strike
फटकारा	पुं·	1. 'फटका (1)' पाहा 2. झपाटा, धडाका	दे· 'फटका (1)' झपट्टा, धड़ल्ला, धड़ाका	vide 'फटका (1)' a vigorous or masterly effort, a dash
फटकी	स्त्री·	'फटकडी' पाहा	दे· 'फटकडी'	vide 'फटकडी'
फटफजीती	स्त्री·	पुरती फजीती	थुत्का-फजीहत, घ्वीछालेदार	a sorry plight, a woeful pickle

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फटफटणे	अ· क्रि·	उजाडणे, पहाटेचा प्रकाश पडणे	पौ फटना, तड़का होना	to break dawn
फटफटा (-ट)	अ·	'फटफट' आवाजानीशी	'फटफट' आवाज के साथ	with sound of 'फट फट' following in rapid succession
फटफटी	स्त्री·	मोटर सायकल	फटफटिया, मोटर साईकल	a motor-cycle
फटफटीत	वि·	1. पांढरा फेक, अति पांढरा	बेहद सफेद, उजला	extremely white
		2. अतिफीका, रंगहीन	फक, फीका, बदरंग	wane, pallid, colourless
फटविणे	स· क्रि·	फसविणे	ठगना	to cheat, to deceive
फटाकडा	वि·	1. दिसायला सुरेख, छानदार	सुंदर, शानदार	beautiful, handsome
		2. रंगेज	छैला, बाँका, शौकीन	gay, dandy
	पुं·	उडविण्याचा तोटा	पटाखा	a cracker
फटिंग	वि·	बायको पोर नसलेला, सडा	अकेला, छड़ा	one without family
फड	पुं·	1. अड्डा ज़मण्याची जागा	अड्डा, मिलने या इकट्ठा होने की जगह	a meeting place, place of assembling
		2. उसाचा मळा	गन्ने का खेत	standing crop of sugar-cane
		3. शेतमळ्यातील उभे पीक	खड़ी फसल	standing crop
		4. नाटक-तमाशातील संच किंवा ताफा	मंडली, अभिनेताओं की टोली	a company of actors
		5. सभा, बैठक	सभा, बैठक, मजलिस, गोष्ठी	a meeting

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		6. सरकारी कामकाज़ाची जागा	सरकारी कामकाज का केंद्र	a place of public business
		7. कुस्त्यांची दंगल, अखाडा	कुश्तियों का दंगल, अखाड़ा	arena of wrestlers
		8. जुगारी अड्डा	फड़, जुए का अड्डा	a gambling house
फडकणे	अ· क्रि·	1. (निशाण इ·) वार्यावर फडफड करीत हलणे	फहराना, लहराना, हवा में हिलना	to flutter in the wind
		2. थांबून थांबून कंप पावणे	फड़कना, रुकरुक कर या थोड़ा थोड़ा कंपित होना	to flap, to rustle
		3. शरीराची एखादी शीर उडणे, थरथरणे	शरीर की किसी नस का रुक रुक कर स्फुटित होना	to tremble, to quiver
फडकविणे	स· क्रि·	(निशाण) सुटे करणे व हलविणे	फहराना, लहराना	to make loose and move in the air
फडकरी	पुं·	1. उसाचा मळा करणारा मळेकरी	गन्ने की फसल उगानेवाला किसान	a farmer growing sugar/cane
		2. नाटक-तमाशा मंडळीतील एक	नाटक या लोकनाट्य की टोली का एक व्यक्ति	a man belonging to a dramatic company
		3. एखाद्या अड्डयाचा चालक	किसी अड्डे का संचालक	a proprietor of a gambling or merriment house
फडके	न·	कापडाचा लहानसा तुकडा, हात पुसणे	कपड़े का छोटा टुकड़ा, तौलिया, अँगोछा	a piece of cloth, a napkin
फडणवीस, फडणीस	पुं·	1. वरिष्ठ हिशेबनीस	महालेखाकर	Accountant General
		2. तहसीलदार कचेरीतील अव्वल कारकून	तहसील का बड़ा बाबू, प्रधान क्लर्क	the head-clerk in the Tahsildar's office
फडताळ	न·	भिंतीतील कपाट	दीवार में बनायी हुई अलमारी	a cupboard made in the wall

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फडतूस	वि·	काही महत्व नसलेला, तुच्छ	तुच्छ, मामूली	insignificant
फडत्कार	पुं·	फडफड आवाज़	फड़फड़ की आवाज	fluttering sound
फडफडीत	वि·	सुटा सुटा, रूक्ष	रूखा और सूखा	hard and dry
फडशा	पुं·	1. नशा, कत्तल	नाश, संहार, फना	destruction, annihilation
		2. निकाल, समाप्ती	खात्मा, सफाया	completion, ending
		3. फेड	चुकता/बेबाक करना	clearance, settlement
फडा	स्त्री·	1. 'फणा' पाहा	दे· 'फणा'	vide 'फणा'
		2. नागफड्याचे पान	नागफनी का पत्ता	a thick leaf of a cactus like plant resembling the hood of a cobra
फडी	स्त्री·	'फणा' पाहा	दे· 'फणा'	vide 'फणा'
फण	पुं·	1. आडताचा दात किंवा फाळ	हल का फाल	a ploughshare
		2. दाताळे	कृषि का एक दंदानेदार औज़ार	a sort of harrow
फणका, फणकारा	पुं·	1. रागाची तिडीक	गुस्से की झुँझलाहट, सनक	a fit of passion (anger)
		2. वेदनेची सणक, आग	कसक, टीस, जलन	darting pain, burning sensation
फणफणणे	अ· क्रि·	1. मनातल्या मनात कुढणे, जळफळणे	झुँझलाना, भीतर ही भीतर कुढ़ना	to fret
		2. अंग तापाने सडकून तापणे	बुखार से शरीर तपना	to glow hot with fever

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फणस	पुं·	वर काटेरी जाड साल आणि आत गोड गरे असलेले फळ किंवा त्याचे झाड	कटहल (वृक्ष और उस का फल)	jack fruit or its tree
फणसपोळी	स्त्री·	फणसांच्या गर्यांचा रस काढून तो सुकवून त्याची बनविलेली पोळी	कटहल के गूदे को सुखाकर बनाई हुई रोटी	well-dried cake of jack fruit juice
फणा	स्त्री·	1. नागाचे पसरलेले मस्तक	नाग का फन	the hood of the cobra
		2. केळीच्या घडाला असलेल्या घोसांपैकी प्रत्येक	केले का लुंगर/गुच्छा	a bunch of plantains on its fruit stalk
फणी	स्त्री·	1. नागफड्याचे पान	नागफनी का पत्ता	thick leaf of cactus plant
		2. केस विंचरण्याचे साधन	कंघी, कंघा	a comb
		3. विणकराचा ताणा विंचरण्याचा कुंचा	जुलाहे का कूँचा	weaver's brush
		4. 'फणा (2)' पाहा	दे· 'फणा (2)'	vide 'फणा (2)'
फंड	पुं·	1. निधी	निधि	a fund, sum of money collected
		2. वर्गणी	चंदा	subscription
फंडगुंड	पुं·	निधीची अफरातफर करणारा,-अपहार करणारा	निधि को हड़प कर जाने वाला	an embezzler of a public fund
फतवा	पुं·	हुकूम, आज्ञा, फर्मान, आदेश	फ़तवा, आदेश	an order, a decree

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फताडा	वि·	पसरट	चपड़ा, चौड़ा	spreading out widely, squat, dilated
फत्ते (-त्ते)	स्त्री·	जीत, विजय	फ़तह, विजय, जीत	victory
फत्ते (-त्ते)मारी	स्त्री·	वेगाने जाणारे लहान गलबत	तेजी से चलनेवाला छोटा जहाज़	a small fast sailing ship
फत्तर	पुं·	दगड,धोंडा	पत्थर	a stone
फदफदणे	अ· क्रि·	आवाज़ करीत फसफसणे, आंबणे	खमीर उठते समय फदफद आवाज़ होना	to fizz, to fizzle, to sputter under fermentation
फना (-न्ना)	पुं·	1. सत्यानाश, सर्वस्वी वाटोळे, सर्वनाश	विनाश, सत्यानाश, बरबादी	complete destruction, extinction
		2. चट्टामट्टा	चाट पोंछ कर खा जाना	clean eating
फंद	पुं·	1. कारस्थान, कट	छल, धोखा, षड्यंत्र	an intrigue, a wily scheme, a plot
		2. व्यसन	लत, बुरी आदत	a vice, an evil habit
		3. छंद, नाद	शौक	fondness (for)
		4. परस्त्रीशी संबंध	परस्त्री के साथ अनैतिक संबंध	intrigue with another's wife
		5. झंझट, भानगड, लचांड	झंझट, झमेला	an embarrassing occurrence or adventure
		6. फसवणूक, जाळे	फँदा, फांस, जाल	snare, trap
फंदफितुरी	स्त्री·	दगलबाजी, विश्वासघात	दगाबाजी, फरेब, विश्वासघात	treachery, breach of faith

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फंदी	वि·	छांदिष्ट, व्यसनी	स्वैराचारी, किसी बुरी चीज़ का आदी, विषयासक्त	dissolute, licentious, given to evil habits
फरक	पुं·	1. अंतर, फेर, भिन्नता, वेगळेपणा	फर्क़, अंतर, फेर, भिन्नता	dissimilitude, difference, variation
		2. अंतर, दूरपणा	दूरी, विलगाव	distance apart, interval
फरकटणे	अ· क्रि·	ढुंगण घासत जाणे	कूल्हे घसीटते जाना	to move along on the buttocks
	स· क्रि·	गिरगटणे, कसेतरी भरभर-लिहिणे	घसीटकर/जल्दी जल्दी लिखना	to write off rapidly
फरपटणे	स· क्रि·	जमिनीवरून घसटत नेणे	घसीटना, खींचना	to drag along the ground
फरफरणे	अ· क्रि·	फडकणे, 'फरफर' आवाज करणे	फड़फड़ाना, 'फटफट' की आवाज करना	to flutter, to emit the sound of fluttering
फरमा, फर्मा	पुं·	खिळे जुळवून पानाचा तयार करून ठेवलेला साचा	फरमा, कंपोज कर के चेस में कसा हुआ छपने का मैटर	forme (ready for printing)
फरमान, फर्मान	न·	1. आज्ञा, शासकीय हुकूम	फरमान, आज्ञा, राजकीय आज्ञापत्र	a royal or government mandate, an order
		2. वटहुकूम, अध्यादेश	अध्यादेश	an ordinance
फरमाव (-वि) णे	स· क्रि·	आज्ञा करणे, हुकूम देणे	फरमाना/आज्ञा करना, हुक्म देना	to order, to command, to bid
फरमाईश	स्त्री·	1. मागणी, आज्ञा	फरमाइश, आज्ञा रूप में माँगना	order, an instruction, a direction

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. नज़र, भेट	नजराना, भेंट	a present (in appreciation)
फरमास (-शी)	वि·	उत्कृष्ट, पहिल्या दर्जाचा	बढ़िया, बहुत अच्छा	excellent, of first rate
फरशी	स्त्री·	1. लाकूड तासण्याचे सुताराचे एक अवज़ार तासणी	बसूला	a large kind of chisel (carpenter's instrument)
		2. कुर्हाडीच्या आकाराचे पातळ फाळाचे धाटेचे हत्यार, परशू	फरसा, एक प्रसिद्ध शस्त्र (कुल्हाड़ी के आकार का)	a battle-axe
		3. जमिनीवर बसविण्याचा पातळ दगड किंवा असे दगड बसविलेली जमीन	पटिया या पटिया की बिछावन	a flat stone or a pavement of such stones
फरसबंदी	स्त्री·	फरशी काम	पटिया की बिछावन	a pave work of flat stones
फरा	पुं·	1. खांद्याचे किंवा मांडीचे मागचे रुंद हाड	कंधे की या जाँघ की पतली हड्डी	the scapula or shoulder-blade, the thigh-blade
		2. २५ घनफुटांचे खडीचे माप	२५ घन फुट का कंकड़ी का माप	a measure of 25 cubic feet of metal
फराटा	पुं·	वाटेल तशी ओढलेली रेघ	मोटी टेढ़ी मेढ़ी लकीर	a devious stroke of pen or writing
फरारा	पुं·	फडकणारा, निशाणाचा कपडा	फड़कता हुआ निशान का कपड़ा	fluttering cloth of a flag

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फरारी	वि·	परांगदा पळून गेलेला, निसटून गेलेला	फरार, भागा हुआ	absconded
फरासखाना	पुं·	तंबू, जाजमे इ· सामान ठेवण्याची जागा	तंबू, बिछायत आदि असबाब रखने की जगह	place where tents, carpets etc. are kept
फराळ	पुं·	1. जेवणखेरीज़चा आहार अधलेमधले खाणे	जलपान, उपाहार	refreshment
		2. फलाहार	फलाहार	eating of fruits
फरी	स्त्री·	लहानशी ढाल	चमड़े की छोटी ढाल	a small leathern shield
फरोक्त (-ख़्त)	वि·	विकलेला	फरोखत, बिका हुआ, बेचा हुआ	sold
फरोक्तखत	न·	विक्रीखत	बिक्री का दस्तावेज	a sale-deed
फर्जी	पुं·	वजीर (बुद्धिबळाच्या खेळातला)	शतरंज का वजीर	the queen at chess
फर्डा	वि·	निपुण, कुशल	निपुण, होशियार	smart and sharp, clever, adept
फर्नादिन	पुं·	गोव्याच्या आंब्याची एक उत्कृष्ट जात	गोवा का एक बढ़िया कलमी आम	a first-class variety of mangoes (of Goa)
फर्मास	वि·	'फरमास' पाहा	दे· 'फरमास'	vide 'फरमास'
फलकट	वि·	पोचट (दाणा)	खोखला, नि:सार	hollow (grain)
फलकारा	पुं·	मोकळा सुटलेला-फडफडणारा पदराचा शेवट	छूटा और फड़फड़ाता हुआ आँचल का छोर	a loose fluttering strip of the extreme part of a sâri
फलद्रूप	वि·	1. फळ देणारा	फलप्रद, फल देने वाला	fruitful

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. यशस्वी	सफल, कामयाब	successful
फलंदाज	पुं·	क्रिकेटाच्या खेळात चेंडू बॅटने हाणणारा खेळगडी	बेट्समेन, बल्लेबाज	a batsman
फलश्रुती	स्त्री·	1. धर्मग्रंथ वाचण्या ऐकण्यापासून होणारा पुण्यलाभ	धार्मिक ग्रंथ पढ़ने-सुनने से होनेवाला पुण्यलाभ	merit accrued from the reading and/ or listening religious books
		2. (लाक्ष·) तात्पर्य, शेवटचा पदरात पडणारा लाभ	तात्पर्य, आखिर में होनेवाला लाभ	reward or ultimate gain
फलाट	पुं·	आगगाडी लागते तो लांबलचक उंचवटा	रेल्वे का प्लेटफार्म	a railway platform
फलाणा	वि·	अमुक	फलाना	certain, some
फलित	न·	पदरात पडणारे फळ, परिणामी, परिपाक	अंतिम फल, परिणति, परिपाक	ultimate result, fruit, end
फलितार्थ	पुं·	गर्भितार्थ, निघणारा अर्थ	निहित अर्थ, तात्पर्य, मतलब	implication
फवारणे	स· क्रि·	कारंजा सारखे तुषार उडविणे	छिड़कना, बुरकना	to sprinkle, to spray
फवारा	पुं·	1. उडविलेले तुषार, छिडकावा	छिड़काव	a spray
		2. कारंजे	फव्वारा, फौआरा, फुहारा	a playing fountain
फॅशन	स्त्री·	1. डामडौलाची तर्हा	कपड़े आदि का प्रचलित ढंग, फैशन	mode of dressing etc.

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. रूढी, चाल	प्रथा, रिवाज	usage, customary practice
फशी	अ·	जाळ्यात, फासात	फंदे में, जाल में	in a trapped condition
फसगत	स्त्री·	फसण्याची अवस्था, फजीती	फजीहत, फँसाव	state of being tricked or deceived
फसणे	अ· क्रि·	1. ठकविला जाणे, फसविला -भुलविला जाणे	ठगा जाना, धोखा खा जाना, भुलावे में आना	to be deceived, tricked
		2. रुतणे, अडकणे	फँसना, गड़ना, उलझना	to stick in, to be involved in, to be entrapped in
		3. अयशस्वी होणे ('आमचे काम फसले')	असफल होना	to be unsuccessful
फसफसणे	अ· क्रि·	आंबून वर बुडबुडे येणे	झाग उठना, फूल कर उठना	to effervesce, to fizz
फसली	वि·	पिकांच्या हंगामाशी संबंधित (साल)	फसली, मौसमी, फसल के मौसम से सबंधित	related to the harvesting season
फसवणूक	स्त्री·	फसण्याची अवस्था किंवा फसविण्याची क्रिया, ठकवणूक	धोखा, दगा, छल, प्रपंच, चकमा, ठगना	deceiving or state of being deceived
फसवा	वि·	1. फसविणारा	धोखेबाज, मक्कार, छली	deceiving, tricking, cheating
		2. भ्रामक, भ्रम, उत्पन्न करणारा	भ्रामक, भुलावे में डालनेवाला	illusive

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फसविणे	स· क्रि·	1. ठकविणे, खोटेपणाने वागणे	ठगना, छलना, धोखा देना	to deceive, to cheat, to trick
		2. अडकविणे, सताविणे, सापळ्यात धरणे	फँसाना, फंदे में डालना, गड़ाना, धँसाना	to entrap, ensnare
फसवेगिरी	स्त्री·	दुसर्यांना फसविण्याची कृती, धोक्यात आणणे	धोखेबाजी, छल, चालबाजी, मक्कारी	deceiving, tricking
फस्त	वि·	1. नि:शेष, काही शिल्लक न ठेवता नष्ट केलेला	खत्म, हज़्म, साफ़	utterly demolished/ ravaged/ruined
		2. चट्टामट्टा केलेला	नि:शेष खाया हुआ	cleanly eaten
फळ	न·	1. झाडाचे बीजकोश	फल	fruit
		2. (लाक्ष:) परिणाम, अंतिम निष्पत्ती	परिणाम, नतीजा	consequence, effect
		3. भाला, बाण इ· चे पुढचे पाते	बरछी, तीर आदि का अग्रभाग	iron head of a spear or an arrow
फळकवणी	न·	पाणी अधिक असलेला द्रव खाद्य पदार्थ	पनीला पदार्थ (जिसमें पानी की मात्रा बहुत हो)	too watery liquid preparation, slop
फळज्योतिष	न·	ग्रहांवरून शुभाशुभ सांगणारे ज्योतिष	फलित ज्योतिष	astrology
फळणे	अ· क्रि·	1. सफळ होणे	सफल होना	to be successful, to be in the state of yielding fruit
		2. (मादी ज़नावर) गाभण राहणे	गाय-भैंस आदि का जोड़ा गाभिन होना	to receive impregnation, to be impregnated
		3. फळाला येणे (झाड)	फलना, फलना-फूलना	to become fruitful, to be in the state of bearing fruit

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फळफळणे	अ· क्रि·	1. भाग्य उघडणे	भाग्य खुलना	to be propitious or favourable (destiny)
		2. भरपूर व आवाज़ा सह लघवी होणे	बड़ी मात्रा में और आवाज के साथ पेशाब होना	to urine copiously and noisily
		3. पाणी जोरात वाहणे	खुलकर बहना	to emit water gushingly
फळविणे	स· क्रि·	गाय-म्हशीला नर दाखविणे	गाय-भैंस को जोड़ा खिलाना, गाभिन कराना	to impregnate, to fecundate, to make female beast pregnant
फळ फळावळ	स्त्री·	अनेक फळे	अनेक प्रकार के फल-मेवे	fruits of various kinds
फळभाजी	स्त्री·	भाजीची फळे	तरकारी, फलशाक	fruit-vegetables
फळा	पुं·	खडूने लिहावयाची फळाची काळी पाटी	काला तख्ता	a black-board
फळी	स्त्री·	1. लाकडाची रुंद पट्टी, तक्ता	तख्ती, पट्टी	a plank, a board
		2. दाराची झडप	पल्ला, किवाड़ का तख्ता	a leaf of a door or window
		3. तट, पक्ष, कंपू	गुट, पक्ष	a faction, a party
		4. एकमेकांला अगदी खेटून उभी राहिलेली रांग ('शत्रूची फळी')	कतार, पंक्ति	a close or dense line/ rank/row
फाइल	स्त्री·,न·	क्रमाने जोडून ठेवलेली पत्रे व कागद किंवा एकत्र ठेवण्याचे पुठ्ठयाचे आच्छादन	फाइल, मिसिल	a file

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फाक	स्त्री·	1. (फळाचा) उभा चिरलेला तुकडा	फाँक	a slice
		2. शिमग्यातील उखाणा	होली में आम तौर पर बोले जाने वाले अपशब्द	obscene jests bandied about in the festival of Holi
फाकडा	वि·	'फक्कड (2)' पाहा	दे· 'फक्कड (2)'	vide 'फक्कड (2)'
फाकणे	स· क्रि·	1. रुंद करणे, उघडा करणे	तानना	to broaden, to stretch off, to open out
		2. तोंडात फकी मारणे	फंका मारना, फाँकना	to chuck in the mouth
	अ· क्रि·	1. चहूँकडे पसरणे	चारों तरफ फैलाना, बिखेरना	to spread abroad
		2. उमलणे	खिलना	to bloom
फाका	पुं·	1. उपास, जेवणाचा खाडा	फाका, अनशन, उपवास	fast, a hungry day
		2. 'फक्की (2)' पाहा	दे· 'फक्की (2)'	vide 'फक्की (2)'
फाजील	वि·	1. अधिक, प्रमाणापेक्षा वाढलेला	आवश्यकता से/मात्रा की अपेक्षा अधिक, ज्यादा	excess, super-abundunt, overplus
		2. चावट, अशिष्ट	वाहियात, अशिष्ट	obscene
		3. जास्त अक्कल दाखविणारा	ज्यादा अकलमंद	overwise
फाट	स्त्री·	1. चीर, भेग	दरार, चीर	an opening, a crack
		2. फूट	अनबन, फूट	division, fracture
फाटक	न·	1. मोठा दरवाज़ा	फाटक, बड़ा दरवाजा	a gate, main door
		2. कुंपणाचे दार, झापा	बाड़ का द्वार	a wattled door of a fence
फाटका	वि·	1. फाटलेला, जीर्ण	फटा हुआ, जीर्ण	torn, rent

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. रोड अंगाचा	दुबला पतला	broken down, reduced (in body)
		3. कंगाल, गरीब	कंगाल, गरीब, फटेहाल	penniless, poor
फाटणे	अ· क्रि·	1. टरकणे, कापड इ· चे तंतू तुटून अलग होणे	फटना, दरकना, मसकना	to be torn, to burst, to split
		2. बिनसणे, वेगळे होणे	अनबन होना, फूट पड़ना	to break, separate
फाटा	पुं·	1. फांदी, डहाळी, शाखा	शाखा, डाल (-ली)	an arm, a branch
		2. फूट	अंकुर, अँखुआ	a sprout, a shoot of a plant
		3. जोड़रस्ता	भिन्न दिशा में जानेवाला, फूटनेवाला रास्ता	divergent road
		4. फराटा, रेघोटी	मोटी लकीर	a devious stroke of pen or writing
		5. विषयांतर, मुद्दयापासून वेगळेच बोलणे	विषयांतर	a digression
		6. सरपण	ईंधन, लकड़ी	little bits of wood, sticks for fuel
फाटाफूट	स्त्री·	वेगळे वेगळे होणे, तातातूट	फूट, अलगाव	separation, going divergent ways
फाडणे	स· क्रि·	1. कापडाचा इ· तंतू तोडून तुकडा करणे	फाड़ना, टुकड़े करना	to tear
		2. चिरणे	चीरना, काटना	to split
		3. (डोळे) वटारणे, -ताणणे	(आँखे) फाड़ना	to glare at, to stare at
फाडी	स्त्री·	1. लहान घडीव दगड, खांडकी	एक तरफ से घड़ा हुआ/तराशा हुआ पत्थर	a stone hewn and fashioned on one side

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. ठराविक नगांचा एक एकम् (माप)	गाही, पाँच समान चीजों का समूह	a lot of five considered as a unit in counting whole mass of things
फाडे	न·	'फाडी (2)' पाहा	दे· 'फाडी (2)'	vide 'फाडी (2)'
फाण (-णू) स	पुं·	1. कंदिल, कडीचा लोंबता शकेलचा दिवा	फानूस, लालटेन	a lantern
		2. चहूंबाजूंनी भिंगे लावलेला दिवा	चारों ओर से शीशों से ढका हुआ दिया	lamp surrounded by glass-sheets
फात्या (फातेहा)	पुं·, स्त्री·	पवित्र कुराणातील पहिला सुरा	फ़ातिहा, कुरान की पहली सूरत	the first part of the first chapter of the holy Koran
फांद	स्त्री·	तटाची भिंत	परकोटा	an enclosing wall
फांदी	स्त्री·	शाखा, डहाळी	शाखा, टहनी, डाल	a branch of a tree
फाप (-फ) ट पसारा	पुं·	1. पसरलेल्या वस्तू, अस्ताव्यस्तपणा	तितर-बितर स्थिति, बिखरने की अवस्था	state of being disorderly strewn
		2. अव्यवस्थितपणे पसरलेला-न आवरता येण्याजोगा व्याप	बिखरा हुआ/तितर-बितर हुआ प्रपंच	widely extended disorderly business
फायदा	पुं·	नफा, लाभ	फायदा, लाभ, नफा	advantage, profit, gain
फाया	पुं·	कापसाची (अत्तर वा औषध घालून) केलेली गोळी	फाहा, इत्र दवा आदि में तर की हुई रूई की बटी	small pill of cotton with scent or medicine
फार	अ·	अतिशय, अती	बड़ी मात्रा में, बहुत	exceedingly, very, too

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	वि·	खूप, पुष्कळ	बहुत, अधिक	much, many
फारकत (-ती)	स्त्री·	1. ताटातूट, विभक्तपणा	अलहिदगी, अलगाव	separation
		2. वाटणी (इस्टेटीची इ·)	बँटवारा, विभाजन, बँटवारा	dividing, division
		3. काडीमोड, घटस्फोट	तलाक	divorce
फालतू , फालतूक	वि·	1. निरुपयोगी, बेकार, आवश्यक नसलेला	बेकार, निकम्मा	not useful, useless, idle
		2. ज्यादा, गरजेपेक्षा जास्त, वरकड	फालतू, आवश्यकता से अधिक, फाज़िल	surplus, over and above
फावडे	न·	माती-कचरा इ· ओढण्याचे एक अवजार	फावड़ा, बलेचा	a hoe, a scraper
फावणे	अ· क्रि·	1. सवड-फुरसत-मिळणे	फुरसत होना	to get leisure
		2. संधी मिळणे	मौका/अवसर मिलना	to get an opportunity
फाशी	स्त्री·	1. टांगत्या दोरीत गळ्याला आवळावयाची गाठ	फाँसी, फाँस, फंदा	a noose
		2. दोरीला टागून मरण देण्याची शिक्षा	फाँसी की सज़ा, प्राण दंड	hanging
फास	पुं·	1. 'फाशी (1)' पाहा	दे· 'फाशी (1)'	vide 'फाशी (1)'
		2. जनावराच्या मागच्या पायांना घालतात तो भाला-पाश	पशु के पिछले पैरों को बाँधने का पाश	a snare for beasts
फासटणे	स· क्रि·	वस्तूचे दोन भाग किंवा प्राण्याचे जवळ असले पाय एकमेंका पासून ओढून दूर करणे	अवयवों को या वस्तु के दो भागों को तानकर दूर करना	to separate by violently stretching the limbs of an animal or parts of a thing

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फासणी	स्त्री·	शिरेतून रक्त काढण्याकरिता पाडलेली चीर	चीरा,	an incision or slight cut to excite the flow of blood
फासणे	स· क्र·	पोतणे, सारवणे, (लावणे, शेण, रंग, डांबर इ·)	पोतना, लगाना	to rub over roughly
फासळी	स्त्री·	बरगड्याच्या हाडांपैकी एक	पसली, पाँजर की हड्डियों में से कोई एक	a rib
फासा	पुं·	1. जुगार इ· च्या खेळात वापरतात तो आकडे असलेला चतुष्कोणी तुकडा	पा (-पाँ) सा	a die
		2. जाळे, पाश	फंदा, फाँस, पाश	a snare
		3. गळ्याचा आकडा	कँटिया, मछली फँसाने की बंसी	a hook
		4. (लाक्ष·) गुप्त बेत, डाव	दाँव, छलने की चाल	entrapping plot
फाळ	पुं·	नांगराचा पुढचा दाता किंवा सूळ	फाल, हल का अग्रभाग, कुसी	a plough-share
फाळका	पुं·	1. लाकडाची उभी फोड	लकड़ी की फाँक	a large slip of wood
		2. केळीच्या पानांचा एका बाजूचा भाग	केले के पत्ते का एक तरफ का हिस्सा	side-piece of plantain-leaf
		3. सूत गुंडाळ्याचे साधन	अटेरन	winder
फाळणी	स्त्री·	विभागणी, वाटणी	विभाजन, बँटवारा, तकसीम	partition
फाळा	पुं·	1. सरकारी जमीन सारा	भूमिकर, महसूल, लगान	a land-tax
		2. धांदोटी	कपड़े का टुकड़ा	a piece of cloth
		3. वाटपांचा हिस्सा	बँटवारे का हिस्सा	a share of a distribution

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फिक (-क्क) ट	वि·	1. गडद नसणारा पांढरट, हलका	फीका, हलका (रंग)	faint, dim, light
		2. निस्तेज़, कांतिहीन	फीका, निस्तेज, कांतिहीन	pale, pallid, wan
फिका (-क्का)	वि·	1. 'फिकट' पाहा	दे· 'फिकट'	vide 'फिकट'
		2. बेचव	रुचिहीन	vapid, weak of taste
फिकीर	स्त्री·	1. चिंता, काळजी, हुरहुर	फ़िक्र, चिंता, सोच	anxiety, solicitude
		2. पर्वा	परवाह	care, concern
फिटणे	अ· क्रि·	1. कर्ज इ· ची फेड होणे, कर्ज चुकते होणे	चुकना, अदा होना, बेबाक होना	to be cleared away (a debt)
		2. नेसते वस्त्र सुटणे-निसटणे	छूटना, खिसकना, खुलना	to get loose (a fastened garment)
		3. निरसन होणे (शंकेचे इ·)	निरसन होना	to be cleared or removed (a doubt etc.)
फिटंफाट	स्त्री·	1. देणे-घेणे शून्य, घेतलेले सर्व चुकते	लेना देना बराबर होना, बेबाक़ी, पूरा चुकता होना	paying in full (debt)
		2. (लाक्ष·) केले गेले ते बरोबर उलटविणे	कृतिका बराबर प्रतिफल देना	requital
फितणे	अ· क्रि·	1. विश्वासघात करून विरोधी पक्षाला जाऊन मिळणे	बग़ावत करना, विद्रोह करना, दग़ा करना	to revolt treacherously
		2. फसले जाणे	ठगा जाना, भुलावे में आना	to be tricked or deceived
फितविणे	स· क्रि·	शत्रुच्या पक्षातून फोडून आपल्या पक्षात घेण	विरोधी पक्ष में से फुसलाकर अपनी ओर कर लेना	to seduce

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फितुरी	स्त्री·	1. विश्वासघात, दगलबाजी	विद्रोह, विश्वासघात, दगाबाज़ी	treachery
		2. गुपचुपपणे-दुसर्या पक्षास जाऊन मिळणे	चुपके से दूसरे पक्ष मे शामिल हो जाना	prefidious desertion, treacherous defection
फिदफिदणे	अ· क्रि·	फिदी फिदी हसणे, तुच्छता दर्शवून तोंडातल्या तोंडात हसणे	तुच्छतापूर्वक हँसना, खिल्ली उड़ाना	to giggle
फिदा	वि·	आषक, मुग्ध, आसक्त	मुग्ध, आसक्त	excessively attached or devoted to
फिरकणे	अ· क्रि·	1. जवळ जाणे	निकट जाना	to approach, to go to or near
		2. खेप टाकणे	चक्कर लगाना	to make a trip, to take a turn
		3. अंगाभोवती वळणे	झुकना, पलटना	to turn round, to stir
फिरका	पुं·	अमलदाराच्या फिरतीचे क्षेत्र	अधिकारी की परिक्रमा का क्षेत्र	a round, a beat (of a government officer)
फिरकी	स्त्री·	1. पेच असलेले झाकण	पेचवाला ढक्कन	a lid with threads
		2. गाण्यातील फिरत, चक्रीतान	मुर्की, गिटकरी (संगीत)	whirling/twisting of तान (musical note)
		3. भोवरा (खेळातला)	भौंरा, लट्टू, चकरी (खिलौना)	a whirligig, a round revolving plaything
फिरंगाण	न·	पोर्तूगीजांच्या अमलाखालचा प्रदेश	पुर्तगीजों के अमल नीचे का मुल्क	territory under the Portugese
फिरंगी	पुं·	गोरा-युरोपचा-माणूस	फिरंगी	a European

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फिरणे	अ· क्रि·	1. चालणे, इकडे-तिकडे जाणे	टहलना, घूमना, चक्कर काटना	to walk, to go to and fro
		2. अंगाभोवती वळणे	मुड़ना	to turn, to move the body round
		3. उलटणे	बदलना, मुकरना	to turn, to change, to alter
		4. चक्कर करणे, घेरी येणे	चक्कर आना, सिर घूमना	to have vertigo, to become giddy
		5. वळून परतणे	लौटना, फिरना, पलटना	to return
फिरता	वि·	1. फिरता राहणारा	घूमनेवाला, भ्रमण/पर्यटन करनेवाला	travelling/touring itinerant
		2. अंगाभोवती फिरणारा	घूमनेवाला	revolving, rotating
		3. भटकणारा, भटकंती करणारा	भटकैया, भटकनेवाला	rambling, roving
फिरती	स्त्री·	सर्वत्र फिरणे	चारों ओर घूमना, दौरा	tour, touring
फिरवा फिरवा	स्त्री·	1. बदल	बदल	changing, altering
		2. इकडचा तिकडे आणि तिकडचा इकडे करणे (मज़कूर, वस्तू इ·)	अदलबदल, हेरफेर, परिवर्तन	exchanging positions (of things or matters etc.)
फिरविणे	स· क्रि·	1. चालायला लावणे	फिराना, घुमाना	to make to walk
		2. इकडे तिकडे नेणे	साथ लिये भ्रमण या सैर कराना	to take out for stroll, to take hither and thither
		3. बदल करणे	बदलना	to alter, to change
		4. वळविणे	मोड़ना, लौटाना	to turn round, to change the direction of face

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		5. उलट विणे (पाने इ·)	फेरना, पलटना, उलटना-पलटना	to turn (pages etc)
फिरस्ता	पुं·	1. सतत फिरणारा माणूस	घुमक्कड़, भटकैया	a wanderer
		2. यात्रेकरू, प्रवासी	यात्री, मुसाफिर	a traveller, a pilgrim
		3. देवदूत	फरिश्ता, देवदूत	a divine messenger, an angel
		4. फेरीवाला	फेरीवाला	a pedlar
फिरून	अ·	पुनः, आणखी एकदा	फिर से, दुबारा	again, for the second time
फिर्याद	स्त्री·	तक्रार	फरियाद, शिकायत	a complaint
फिर्यादी	वि·	तक्रार करणारा	फरियादी	a complainant
फिल्म	स्त्री·	1. चित्रपट	फिल्म, सिनेमा का चित्र	a film, a picture, a cinema-show
		2. चित्रपटातील फोटो घेण्याची सेल्युलाइडची पट्टी	सिनेमा की सेल्युलॉइड की झिल्ली	a film, celluloid roll
फिसकटणे	अ· क्रि·	अयशस्वी होणे	असफल होना	to be unsuccessful, to come to nothing
फिसकारणे	अ· क्रि·	(पशूने) रागाने तोंडातून 'फिस' असा श्वास टाकणे	फुफकारना, पशु का जोर के साथ मुँह से हवा निकालना	to hiss
फीत	स्त्री·	1. रेशमी वा कापडी रंगीत पट्टी	फ़ीता, रेशम या सूत की पतली पट्टी	riband, lace, narrow tape
		2. (लाक्ष·) शूरविरांची किंवा हुद्याची खूण	शौर्य या ओहदे का चिह्न	a riband symbolizing grade or bravery

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फुकट	वि·	मोफत या विनामूल्याचा	फोकट, मुफ्त का, मूल्यरहित	free of cost
	अ·	मोफत, विनामूल्य	मुफ़्त, सेंत मेंत, बिना मूल्य	gratis, for nothing, without remuneration
फुकट्या	वि·	1. काही श्रम न देता आयता लाभ घेणारा किंवा घेऊ इच्छिणारा	मुफ़्तखोर, हराम का खानेवाला	enjoying or wishing to enjoy fruits of an accomplishment without labouring for it
		2. सर्व काही फुकट इच्छिणारा	मुफ़्तखोर, चीज़े मुफ्त में मिलने की इच्छा रखनेवाला	wishing to get things gratis
फु (-फुं) कणी	स्त्री·	तोंडाने वारा फुंकण्याची नळी	फु (-फुँ) कनी	a blow-pipe
फुंकणे	अ· क्रि·	1. तोंडाने वारा टाकणे	फूँकना	to blow, to puff with the mouth
		2. तोंडाने हवा टाकून वाद्य वाजविणे	फूँक कर बजाना	to blow, to sound an instrument
		3. पेटविणे, चेतविणे	जलाना	to inflame
	स· क्रि·	1. पैशाची उधळपट्टी करणे	फूँक देना, बरबाद करना	to squander
		2. मंत्र घालणे	फूँक मारना, मंत्र पढ़कर मुँह से हवा छोड़ना	to blow or gabble over a mantra
		3. येईल त्या कमी किंमतीला विकून टाकणे	सस्ते में बेच डालना	to sell out without looking for proper price
फुका	अ·	व्यर्थ, विनाकारण	नाहक, अकारण, व्यर्थ, बेसबब	for nothing, fruitlessly

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फुकाचा	वि·	फुकटचा	मुफ़्त का	costing nothing
	अ·	अनायासे, सहज	अनायास, योंही, आसानी से	easily, without effort
फुगट, फुगीर	वि·	फुगल्या सारखा, सुजल्यासारखा, वर आलेला	फूला हुआ जैसा, सूजा हुआ जैसा, ऊपर आया हुआ	rather inflated, swollen, puffed
फुगडी	स्त्री·	मुलींचा एकमेकीचे दोन्ही हात धरून नाचण्याचा एक प्रकार	लड़कियों का एक दूसरी के दोनों हाथ पकड़कर नाचने का एक खेल	a dancing play of two girls
फुगणे	अ· क्रि·	1. वर येणे, आत पोकळ आणी वर मोठे होणे	फूलना, हवा भरने से तन जाना	to bulge out, to be puffed, to be dilated by pressure within
		2. सुजणे	सूजना, मोटा होना	to swell, to grow bigger
		3. रुसणे	रूठना	to sulk, to be gloomy and angry
फुगवटा	पुं·	1. फुगून उंच झालेला भाग	उभार, फुलाव	swelling, bulging out
		2. सूज	सूजन, शोथ	turgidity, swollen state
फुगविणे	स· क्रि·	1. हवा भरून मोठे करणे	फुलाना, हवा भरकर फैलाना, मोटा करना	to make to swell
		2. (लाक्ष·) एखाद्याची खुशामत करून त्याचा गर्व वाढविणे	चापलूसी करके किसी का दिमाग चढ़ाना, गर्व बढ़ाना	to make to puff with pride by flattery
फुगा	पुं·	1. आत हवा भरून फुगविलेला चेंडू	गुब्बारा	a balloon

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. बुडबुडा	बुलबुला	a bubble
फुगीर	वि·	'फुगट' पाहा	दे· 'फुगट'	vide 'फुगट'
फुंकर, फुंक	पुं·	ओठांचा चंबू करून जोराने बाहेर टाकलेली हवा	फूँक, मुँह से ज़ोर के साथ निकाली हुई हवा	a blast or puff with the mouth
फुटकर (-ळ)	वि·	1. किरकोळ, नगा नगाची लहान प्रमाणाची (विक्री)	फुटकर (-ल), अकेला, अलग	loose, miscellaneous, retail
		2. किरकोळ, बारीक सारीक क्षुद्र (वस्तू)	खुदरा, छोटी-मोटी चीज़ें	odd (things)
फुटका	वि·	फुटलेला, भंगलेला, तुटलेला	फूटा हुआ, टूटा हुआ	broken, burst, cracked
फुटणे	अ· क्रि·	1. तुकडा किंवा तुकडे होणे	फूटना, टूटना, भग्न होना	to break, to burst, to crack
		2. अंकुर येणे, पालवी येणे	उगना, अंकुरित होना	to sprout, to shoot
		3. (शाई कागदावर) पसरणे	फैलना (स्याही का कागज पर)	to spread (ink)
		4. (दूध) फाटणे	(दूध) फटना	to break, to separate (milk etc.)
		5. उघड-प्रकट-होणे, जाहीर होणे, कळणे	प्रकट हो जाना, जाहिर होना, ज्ञात होना	to be disclosed, to become known
		6. दुसरा रस्ता-वाट-निघणे	दूसरा रास्ता निकालना	to branch off (a road)
		7. (डोळे, कान) कामातून जाणे	(आँख, कान) निकम्मा हो जाना	(eyes, ears) to be burst in their membrane, to cease to function

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		8. (कंठ) आवाज बदलणे	कंठ फूटना, आवाज़ बदलना	to become hoarse or cracked (voice)
		9. वेगळे होणे, फारकत होणे	अलग होना, फूट पड़ना	to break up, to separate, to fall out
		10. (दिशा) फटफटणे,	पौ फटना, तड़का होना	to dawn
		11. (फोड इ·) भंगणे, त्वचा तुटणे	(फोड़ा, फफोला आदि) फटना	to burst, to open (a boil, tumor)
		12. (रोग) बाहेर पडणे	(फुंसियों, दानों आदि के रूप में) रोग प्रकट होना	(a disease) to erupt, to burst out
फुटवा	पुं·	नवी फट, कोवळी डहाळी, कोंभ	नया अंकुर, कल्ला, अँखुआ	fresh sprouting, new foliage
फुटाणा	पुं·	भाजलेला चण्याचा दाणा	भुना हुआ चना, चबेना	grain of gram parched
फाटाफूट	स्त्री·	1. वेगळे वेगळे तट पडणे, अलग अलग होणे, पक्ष तुटणे	पक्ष के टुकड़े होना, अलग अलग पक्ष बनना	separating of alliances, associations, a party etc.
		2. अनेक वस्तूंचे एकाच वेळी फुटणे	टूट फूट	the breaking of several things at a time
फुटीर	वि·	1. दुभंगलेला, फुटलेला	फूटा हुआ, दरका हुआ, टूटा हुआ	broken and burst here and there
		2. न जमणारा, न जमवून घेणरा, वेगळे होण्याची इच्छा धरणारा	बेमेल, अनमिल, अलग होने की वृत्ति रखनेवाला	discordant
फुणगी	स्त्री·	उडालेली ठिणगी	चिनगारी	a spark

मराठी शब्द	व्या· को	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फुणफुण	स्त्री·	1. आग (राहून राहून होणारी)	जलन	burning/tingling sensation of a burn
		2. दंशाची वेदना	डंक की टीस	lingering pain (of a sting)
		3. (लाक्ष·) मनाचे कुढणे	कुढ़न, जलन, खीझ, झुँझलाना, बुड़बुड़ाना	fretting
फुणफुणणे	अ· क्रि·	1. आग होणे	जलन होना	to have burning sensation
		2. दंशाची वेदना होणे	टीसना	to tingle
		3. मनातल्या मनात राग करणे	बुड़बुड़ना	to fret and fume
फुनसी	स्त्री·	लहान पुटकुळी	फुंसिया	a small boil
फुंदणे	अ· क्रि·	हुंदके देणे, स्फुंदणे	सिसकना	to sob
फुपाटा	पुं·	तापलेली धूळ-राख	गरम धूल/राख	hot dusk or ashes
फुप्पुस	न·	छातीच्या दोन्ही बाजूंना स्पंजासारखी असलेले अवयव	फुफ्फुस, फेफड़ा	a lung
फुंफाट	पुं·	'फों फों' असा आवाज़ (सापाचा किं जोराने वाहणार्या प्रवाहाचा)	साँप का फुफकारना या ज़ोर से बहने वाले प्रवाह की आवाज़	the hissing sound of a saerpent or a stream
फुर (-रं) गटणे	अ· क्रि·	रुसणे, रुसून बसणे	रूठना	to sulk
फुरफुरणे	अ· क्रि·	1. घोड्याने-गाढवाने नाकातून आवाज़ काढणे	घोड़े का या गधे का नथनों में से 'फुटफुट' आवाज निकालना	to make a whirring sound, to snort
		2. स्फुरण पावणे, लवणे	फड़कना, स्फुटित होना	to twitch, to quiver

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फुरसत	स्त्री·	रिकामा वेळ, सवड, अवकाश	फुरसत, अवकाश, खाली वक्त	leisure
फुरसे	न·	विषारी सर्पाची एक जात (कोकणातील)	कोंकण का एक जहरीला साँप	a species of poisonous make
फुलका	पुं·	हलकी पातळ छोटीशी शेकून केलेली पोळी	फुलका, फुलकी, हलकी पतली रोटी	a thin puffed cake
फुलकोबी	पुं·	फुलांवर (भाजी)	फूल गोभी (एक तरकारी)	cauliflower
फुलझडी	स्त्री·	दारूकामाचा एक प्रकार	फुलझड़ी (एक तरह की आतिशबाजी)	a kind of firework
फुलझाड	न·	फुल येणारे झाड, फुलांचे झाड	ऐसा पौधा जिस में केवल फूल लगते हैं	a flower tree
फुलदाणी	स्त्री·	फुलांचा गुच्छा ठेवण्याचे पात्र	फूलदान, गुलदस्ता रखने का पात्र	a flower-pot
फुलपाखरू	न·	पतंगाच्या जातीचे फुलांवरून उडणारे पाखरू	तितली	a butterfly
फुलपात्र	न·	पाणी पिण्याचे उभट भांडे	प्याला, कटोरा	a drinking pot (of high shape)
फुलबाग	स्त्री·	फुलाचा बगीचा	फुलवाड़ी (-री)	a flower-garden
फुलबाजा	पुं·	'फुलझडी' पाहा	दे· 'फुलझडी'	vide 'फुलझडी'
फुलवरा	पुं·	1. मोहोर, मंजरी	बौर, आम आदि की मंजरी	the blossom (of mango etc)
		2. फुलांचा हार,-ची माळ	फूलों की माला	a garland or chaplet of flowers

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फुलवात	स्त्री·	फुलाच्या आकाराची वात	फूल के आकार की रूई की बाती	a wick of the shape of a flower
फुलणे	अ· क्रि·	1. फुले येणे	फूलना, फूल आना	to flower, to blossom, to bloom
		2. कळी उमलणे	कली का खिलना, चटकना	to blow, to expand (a bud)
		3. फुगणे (जसे-भिजत घातलेले धान्य इ·)	फूलना	to swell (as soaked corn etc.)
		4. गर्वाने भरून जाणे, फुगणे	गर्व से इतराना	to be puffed up (with pride)
		5. खचाखच भरणे, गर्दी होणे	खचाखच, ठसाठस भर जाना	to be crowded/ crammed/packed
		6. अंगभर पुटकुळ्या इ· उठणे	फदफदाना, शरीर में फुँसियाँ निकलना	to become covered with pustules
		7. उजळणे कांतिमान होणे (चेहरा), प्रसन्न होणे	चमकना, कांतिमान होना	to look pleasant, to be exhilarated
फुलविणे	स· क्रि·	1. फुलांनी भरून टाकणे,-शृंगारणे	फूलों से सजाना, फूलों से भर देना	to adorn/decorate with flowers
		2. (निखारा) प्रज्वलित करणे	अंगार को प्रज्वलित करना	to inflame a live coal
		3. (खुशामतीने-स्तुतीने) फुगविणे	खुशामद कर के फुलाना	to inflate one's vanity, flattery etc.
		4. प्रसन्न करणे, खुलविणे	प्रसन्न/खुश करना	to exhilarate, to raise the spirits of
		5. फूल उमलविणे	खिलाना, विकसित करना	to cause to blow,- expand
फुलारा	वि·	1. हलका, वज़नास अतिशय कमी	हलका, कम वजनवाला	light

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. नाजूक, सुकुमार	नाजुक, कोमल	delicate
फुलारणे	अ· क्रि·	1. हरखणे, आनंदणे	हरखना, खुश होना, आनंदित होना	to be delighted
		2. फुशारून जाणे	गर्व से फूलना,-इतराना	to puff up (with pride)
		3. पंखाचा पिसारा फुलविणे	पंखों का गुच्छा पसारना	to expand the cluster of wings
फुलारी	पुं·	1. फुले जोपासणारा माळी	माली	a gardener
		2. फुले विकणारा	फूलवाला	a florist
फुलावर	पुं·	'फुलकोबी' पाहा	दे· 'फुलकोबी'	vide 'फुलकोबी'
फुली	स्त्री·	फुलाचे किंवा तार्याचे (*) असे चिह्न, संदर्भ चिह्न	तारक चिह्न	an asterisk mark
फुलोरा	पुं·	फुलांचा बहर, मोहोर	बौर, फूलों से लदा जाना	blossoming of flowers, florification
फुशारकी, फुशारी	स्त्री·	प्रौढी, बढाई, आत्मप्रशंसा	डींग, बड़ाई, शेखी, आत्मप्रशंसा	bragging, talking boastfully about oneself or one's own
फुशारणे	अ· क्रि·	गर्वाने ताठ होणे	ऐंठना, अकड़ना, टर्राना	to swagger ostentatiously
फुसका	वि·	1. व्यर्थ, निकामी	निकम्मा	worthless, pithless
		2. पोकळ, फुसफुशीत	फुसफुसा, पोला	hollow, empty
फुसकारा	पुं·	सापाचा 'फुस' असा टाकलेला आवाज़	फुफकारना, फुँकार	hiss of serpent

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फुसकारणे	अ· क्रि·	'फुस' असा सर्पाने आवाज़ करणे	फुफकार, फुँकारना	to hiss
फुसफुशीत	वि·	पोकळ, ढिला	फुसफुसा, पोला	loose and hollow
फुसफुस	स्त्री·	1. 'फुसकारा' पाहा	दे· 'फुसकारा'	vide 'फुसकारा'
		2. कुजबुज	कानाफूसी	whispering
		3. सुस्कारे (दु:खाचे)	नि:श्वास, आहें	sighing
फुसलावणे	स· क्रि·	मोह पाडून फितविणे	फुसलाना, बहकाना	to inveigle, to wheedle
फूग	स्त्री·	1. उठून वर येणे, सूज	फुलावट, फुलाव	swelling
		2. नदीच्या दोन्ही कांठाच्या वर पाण्याची झालेली वाढ	बाढ़ से हुई नदी के पानी की वृद्धि	inundation, spate, expansion
फूट	स्त्री·	1. बेबनाव, दुफळी	फूट, बिगाड़, नाइतिफाकी	a split, dissension, a rupture
		2. 'फट' पाहा	दे· 'फट'	vide 'फट'
		3. अंकुर, कोंभ	अँकुर, अँखुआ, कल्ला	sprouting, new foliage
		4. कणी (तांदळाची)	कनी (चावल की)	broken rice
		5. शेदांड, चिभूड	फूट (ककड़ी की किस्म)	an inferior variety of musk-melon
		6. मोडतोड	टूट फूट	breakings, breakage
		7. लांबीचे एक 12 इंचाचे इंग्रजी माप	फुट	a measure of 12 inches
फूटतूट	स्त्री·	'फूट (6)' पाहा	दे· 'फूट (6)'	vide 'फूट (6)'
फूटपट्टी	स्त्री·	फुटाने मोजण्याची माप पट्टी	बारह इंचों की नाप पट्टी	a measuring rod of 12 inches

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फुत्कारणे	अ· क्रि·	'फुसकारणे' पाहा	दे· 'फुसकारणे'	vide 'फुसकारणे'
फूल	न·	पुष्प, सुमन, कुसुम	फूल, गुल	a flower
फूलझगरे	न·	1. गोवर्यांचा निखारा, धगधगणार्या गोवर्या	जलते उपले, उपलों का अंगार	burning cowdung cakes
		2. जळते निखारे	दहकता हुआ अंगार	mass of glowing embers
फूस	स्त्री·	1. गुप्तपणे उत्तेजन किंवा चिथावणी	गुप्त उत्तेजना या बहकावा	secret instigation or encouragement
		2. मोकळीक, सवड, संधी	छूट, अवकाश, मौका	an opportunity, moment of starkness
	न·	रद्दी सामान, अडगळ	फूस, जीर्ण शीर्ण वस्तु	light and worthless material, trash
फुकणे	स· क्रि·	दूर टाकणे, भिरकावणे, जोराने लोटणे	फेंकना, सरपट दौड़ाना	to throw, to cast, to fling, to hurl
फेक	स्त्री·	चेंडू इ· एका सपाट्यासरशी फेकण्याची क्रिया	गेंद आदि एक झटके में फेंकने की क्रिया	a throw
फेंगडा	वि·	वाकडे पाय पडणारा	टेढ़े पांवोंवाला	bow-begged (person)
फेटा	पुं·	साफा, डोक्याला गुंडाळण्याचा रुमाल	फेंटा, सिरपर लपेटने का कपड़ा	a long cloth used for a turban
फेटाळणे	स· क्रि·	1. दूर लोटणे	दूर कर देना, हटाना	to push aside
		2. नामंजूर करणे, धुडकावणे	नामंजूर करना, अस्वीकार करना	to reject
फेड	स्त्री·	1. (कर्ज़) चुकते करणे, देऊन टाकणे	अदायगी, भुगतान	paying off (debt), liquidating

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. उपकारांची पूर्ती उपकारातून मोकळे होणे	उपकारों की पूर्ति	clearing off (obligations)
फेडणे	स· क्रि·	1. (कर्ज, देणे) चुकते करणे	अदा करना, चुकाना, बेबाक करना	to pay off, to clear off
		2. उपकारातून प्रत्युपकाराने मोकळे होणे	उपकारों की अदायगी प्रत्युपकार से करना, उपकारों के बोझ से मुक्त होना	to become free from obligations by returning them
		3. नवस पुरा करणे	(मन्नत) उतारना, पूरी करना	to clear off promises given to deity
		4. (वस्त्र) सोडणे, ओढून घेणे	(वस्त्र) उतारना, खोलना	to loose, slacken, undo (a worn garment)
फेणणे	स· क्रि·	फेसणे, घोटणे, रगडणे	घोंटना, रगड़ना	to make into thick liquid by rubbing
फेंदारणे	स· क्रि·	(नाक) फुगविणे, मोठे करणे	फुलाना	to dilate (the nose)
फेफरे	न·	अपस्मार, मिरगीचा झटका	मिरगी, अपस्मार	fit of epilepsy
फे फे	स्त्री·	1. त्रेधा, तिरपिट, गोंधळ	हड़बड़ी, गड़बड़ी, दौड़धूप	bewilderment, confounded state, affright
		2. फजीती	फजीहत	disgraceful state, pickle, plight
फेर	पुं·	1. गोलाकार घेर	घुमाव, घेरा	turning round in a ring
		2. फरक, तफावत	फर्क, अंतर	difference, variation
		3. खेप, हेलपाटा	फेरा, चक्कर	a turn, a trip thither and back

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. अंगरख्याचा घोळ	कुर्ते का झोल	skirt
	अ·	पुनः फिरून	फिर से	again
फेरतपासणी (पुं·) ,-तपासणी (स्त्री·)		फिरून केलेली चौकशी	दोबारा की जानेवाली जिरह, पुनःपरीक्षण	reinvestigation, revision
फेरफटका	पुं·	सहज़ फिरणे	चक्कर, सैर	rambling, walking about
फेरफार	पुं·	बदल	फेरबदल, तबदीली	alteration, change
फेरविचार	पुं·	फिरून-पुनः विचार, नव्याने विचार	पुनः विचार, नये सिर से विचार	rethinking
फेरा	पुं·	1. चक्कर, खेप, रिकामा हेलपाटा	फेरा, चक्कर, नाहक का आना-जाना	an unproductive trip thither and back
		2. लांबचे अंतर, वळसा	दूर का फासला	a circuit, a longer distance
		3. वळण, वाक	घुमाव, मोड़	a turn, bending, winding
		4. वर्तुळाचा परीध	परिधि, गोल वस्तु का घेरा	a circumference
		5. चौर्याशी लक्ष योनीत फिरणे (पुराण कथित)	चौरासी में चक्कर काटना	wandering through eighty four lakhs of births
		6. वळ	बल, ऐंठन, मरोड़	a twist
फेरिस्त	न·, स्त्री·	यादी, टिपण	फेहरिस्त, सूची	a list, a catalogue, a file, a roll
फेरी	स्त्री·	1. 'फेरा (1) व (2)' पाहा	दे· 'फेरा (1) व (2)'	vide 'फेरा (1) व (2)'
		2. प्रदक्षिणा, सभोवती फिरणे	परिक्रमा, प्रदक्षिणा	going

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. पाळी	बारी	turn
		4. गस्त, पहारा	गश्त, रौंद	round
		5. दौरा	दौर, दौरा	tour
फेरीवाला	पुं·	घरोघर किंवा रस्तोरस्ती फिरून विक्री करणारा	फेरीवाला	a pedlar
फेस	पुं·	1. साबण इ· पाण्यात घालण्याने किंवा लाटाच्या मार्यानी वर येणारा बुडबुड्यांचा तवंग	फेन, झाग	foam, froth
		2. काटेरी झुडपां किंवा झाडांच्या काटक्या	कँटीले पेड़ की या झुरमुटों की तोड़ी हुई टहनियाँ	loppings of thorny twigs
फेसणे	स· क्रि·	घोटणे, घोटूने एक जीवकरणे	घोंटना, रगड़ना, रगड़कर बारीक या एकजीव करना	to rub as to be mixed completely
फेसाटी	स्त्री·	1. 'फेस (2)' पाहा	दे· 'फेस (2)'	vide 'फेस (2)'
		2. दमछाक	दम निकलने की स्थिति	exhaustion, becoming exhausted
		3. फेसांचा कळव (जमिनीत टाकलेले बी झाकण्यासाठी) जमिनी वरून ओढीत नेतात तो	कँटीली टहनियों का हेंगा	a harrow of thorny loppings dragged over sown soil
फैटन	स्त्री·	बग्गी, चार चाकाची हलकी घोडागाडी	फिटन	a phaeton
फैर	स्त्री·	बंदूक, तोफ यांचा एक खेपेचा मारा	बंदूक-तोप का एक बार दगना	one round of firing

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फैल	स्त्री·	1. कामावरच्या मजुरांची रांग किंवा टोळी	मज़दूरों की कतार या टोली	a line or group of labourers
		2. स्टेशन जवळची रेल्वे मजुरांची वस्ती	रेलवे मज़दूरों की स्टेशन के पास की बस्ती	a settlement of railway-labourers near a railway station
फैलणे	अ· क्रि·	पसरणे	फैलना	to spread
फैलाव	पुं·	1. प्रसार	फैलाव	spreading
		2. व्याप्ती, विस्तार	विस्तार	extending
फैलावणे	अ· क्रि·	'फैलणे' पाहा	दे· 'फैलणे'	vide 'फैलणे'
फैसला	पुं·	1. निवाडा, निकाल (न्यायाधिकरणाचा इ·)	फैसला, निर्णय	judicial decision, decree
		2. निर्णय, शेवट	निर्भय, निबटारा	settlement, final decision
फोक	पुं·	झाडाची लांब हिरवी छडी	हरी, पतली, लंबी टहनी	a green, long, thin twig
फोड	स्त्री·	1. फाक, तुकडा	फाँक, टुकड़ा	a bit, a piece, a slice
		2. फोडलेली लाकडे	चीरी हुई लकड़ियाँ	wood broken into pieces
		3. स्पष्टीकरण, विश्लेषण	विश्लेषण, स्पष्टीकरण	explaining, elucidation
फोड	पुं·	आत लसीने भरून वर फुगून येणारी त्वचा	बड़ी फुंसी, फोड़ा, फफोला (जो जलने से होता है)	a boil, a bluster, any kind of abscess

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फोडणी	स्त्री·	तूप वा तेल, मोहरी, जिरे इ· सह उकळून पदार्थावर ओततात ते	बघार, छौंक	ghee or oil poured on vegetables etc. after boiling with mustard-seed, assafoetida etc.
फोडणे	स· क्रि·	1. भग्न करणे, दुभंग करणे, तुकडे करणे	फोड़ना, टुकड़े करना, भग्न करना	to break, to shatter,, to smash
		2. फितुरीने वेगळे करून आपल्या पक्षात घेणे	फुसलाकर अपने पक्ष में कर लेना	to cause to defect by seduction
		3. सुरूंग लावणे	सुरंग/सेंध लगाना	to shatter with dynamite
		4. (फोडाला) टोचून तोंड करणे-मोकळा करणे	फोड़े को चीरा लगाकर खोलना	to burst open
		5. दूध इ· फाडणे	दूध आदि फाड़ना	to break milk etc.
		6. घर फोडणे	दीवार में छेद करना	to force a gap/a hole/ an opening (into a wall etc.)
		7. डोळे फोडणे	आँखें अंधा करना	to punch the eyes, to pluck out (eyes)
फोडीव	वि·	फोडलेली (लाकडे इ·)	फोड़ा/चीरा हुआ	broken into billets
फोड्या	स्त्री· ब· व·	देवीचे फोड	चेचक के फोड़े	pustules of small-pox
फोनोग्राफ	पुं·	रेकार्ड वरील आवाज़ उमटविणारे यंत्र	फोनोग्राफ, ग्रामोफोन	a gramophone
फोफशा (-सा)	वि·	थुलथुलीत, नुसताच मेदाने वाढलेला, स्थूल	फुसफुसा, बोदा, मोटा	flabby, fleshy
फोफावणे	अ· क्रि·	1. जोराने वाढणे (झाड)	तेजी से बढ़ना, लहलहाना	to shoot up rapidly

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. (पाण्याचा लोंढा) जोराने वाहणे	तेजी से बहना, ज़ोर की बाढ़ आना	to swell and roll noisily (a flood, a stream etc.)
		3. (वारा) जोरात वाहणे	जोर से हवा चलना	to blow violently (wind)
		4. फूं फूं करीत वेगाने (बाण, बंदुकीची गोळी इ·)	फूंफूं या फूत्कार करते वेग से जाना	to whiz, to pass by making hissing sound (an arrow, a bullet, a snake etc.)
फोल	वि·	व्यर्थ, निरुपयोगी, पोकळ, नि:सार	व्यर्थ, बेकार की, नि:सार	vain, of no use, hollow
	न·	1. धान्याच्या दाण्यावरचे फोलकट	छिलका, चौकर, भूसी	husk
		2. पोकळ दाणा	पोला दाना	hollow grain
फोलकट	न·	'फोल (न·)' पाहा	दे· 'फोल (न·)'	vide 'फोल (न·)'
फौज़	स्त्री·	सैन्य, लष्कर	फौज, सेना, लश्कर	an army, a body of troops
फौज़दार	पुं·	एक वरच्या दर्जाचा पोलीस अधिकारी	कोतवाल	a sub-inspector
फौज़दारी	वि·	1. गुन्ह्याची, गुन्हेगारीची (बाब)	आपराधिक, फौजदारी	criminal
		2. फौज़दाराचे पद,-हुद्दा	कोतवाल का ओहदा, का स्थान	the post of a sub-inspector
फौज़फाटा	पुं·	सैन्य व त्याचे सामान सुमान	दलबल, लावलश्कर, लश्कर और उसका असबाब	army with its accompaniments and appendages

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
फौजी	वि·	सैन्य संबंधीचा,लष्करी	फौज से संबंध रखनेवाला	military
फ्लानेल	न·	एक प्रकारचा मऊ लोकरी कपडा	फलालैन	flannel

ब

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बकणे	अ· क्रि·	तोंडाला येईल ते बडबडणे	बकना, बकवास करना, बड़बड़ाना	to chatter, to prate, to gabble
बकरा	पुं·	बोकड, शेळीच्या जातीचा नर	बकरा, छाग	a he-goat
बकरी	स्त्री·	शेळी, शेरडी, शेळीच्या जातीची मादी	बकरी, भेडी	a she-goat
बकरे	न·	1. सामान्य जातीवाचक नाम	बकरा (सामान्य जातिवाचक नाम)	a goat (general noun)
		2. बकरीचे पिलू	बकरी/भेड़ी का बच्चा	a kid of goat
बकल	न·	कमरपट्टा ज्यात अडकवितात ती पितळी किंवा लोखंडी पट्टी	बक्कल, लोहे-पीतल का चौकोर छल्ला जिसमें तसमें आदि को फँसाते हैं	a buckle
बकवा, बकवाद	पुं·	1. वटवट	बकवाद, बकवास, बेकार बात	prate, idle talk
		2. भांडण, वाद	झगड़ा, वाद	disputation
बकाल	पुं·	1. व्यापारी-बनियांची-वस्ती	बनियों की बस्ती	population of shop keepers
		2. अठरापगड-मिश्र-जाती जमातीची वस्ती	मिश्र जन समूहों की बस्ती	population of mixed caste and tribes-people

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	वि·	आपसात मेळ नसलेले लोक	आपस में मेल न खानेवाले (लोग)	heterogeneous
बकासुर	पुं·	(लाक्ष·) खादाड माणूस	पेटू/भकोसू आदमी	a voracious eater
बक्त (-ख्त) र	न·	चिलखत, अंगावरचे कवच	बक्तर, जाल का बनाया हुआ कवच	an armour
बखर	स्त्री·	ऐतिहासिक वर्णन, इतिहास-पुरुषाचे गद्य चरित्र वर्णन	किसी इतिहास-पुरुष का गद्य चरित्र वर्णन, तवारीख	a historical memoir in prose
बखळ	स्त्री·	मोकळी पडून राहिलेली जागा	खुली जगह	a void spot, an open plot
बखेडा	पुं·	तंटा, भांडण	बखेड़ा, झगड़ा	a quarrel, a contention
बखोटा (पुं·) बखोटी (स्त्री)		खांद्याचा सांधा	मोढ़ा, कंधे का जोड़	joint of the shoulder, root of the arm
बगल	स्त्री·	1. काख, खांद्याच्या खालचा पोकळ भाग	बगल, काँख, कुक्षि	the armpit
		2. बाजू	पहलू, पार्श्व, ओर	a side
		3. अंगरख्याच्या खांद्याच्या खाली लावला जाणारा तिकोणी तुकडा	बगली	the triangular piece under the arm of a shirt
बगल थैली	स्त्री·	खांद्यावरून लोंबणारी पिशवी	कंधे पर लटकाने का झोला	a bag hanging on the shoulder
बगल बच्चा	पुं·	हस्तक, बगलेतला माणूस, आश्रित माणूस	पिट्ठू, आश्रित आदमी	an underling, a lackey, toady

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बगळा	पुं·	एक पांढर्या शुभ्र रंगाचा लांब मानेचा व लांब टांगांचा पक्षी	बगल, बगुला	a heron
बगी	स्त्री·	एक प्रकारची घोडागाडी	बग्गी (-ग्घी)	a four wheeled horse-cart
बगीचा	पुं·	बाग, उद्यान, फुलवाडी	बगीचा	a garden
बॅंक	स्त्री·	पैसे व्याजी देण्या घेण्याचा धंदा करणारी संस्था	बैंक	a bank
बंगला	पुं·	टुमदार बांधलेले घर	बँगला, सुंदर छोटा हवादार मकान	a bungalow
बंगी	स्त्री·	1. पोष्टाची थेली 2. कावड	डाक का थैला बहँगी, काँवर	a post-bag a pole with a sling attached to each end and carried on the shoulder
बघणे	स· क्रि·	1. पाहणे 2. वधू पाहणे, वधुपरीक्षा करणे	देखना वधु परीक्षा करना	to see, to behold to look for and select a bride
बघे लोक	पुं· व·	तमासगीर, नुसते पाहात राहणारी माणसे	तमाशबीन, सिर्फ देखते रहनेवाले लोग	onlookers
बचक (स्त्री·) बचका	पुं·	झट्कन् मूठ भरून घेणे	झपट से मुट्ठी भर लेना	grabbing a handful
बचणे	अ· क्रि·	1. वाचणे 2. शिल्लक राहणे	बचना, रक्षा/बचाव होना बाकी रह	to be saved to remain

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बचत	स्त्री·	1. शिल्लक टाकलेर्ला रक्कम	बचत, बची हुई रकम	saving, saved amount
		2. लाभ, नफा	लाभ, नफा	profit, gain
बचनाग	पुं·	एक औषधी विषारी मुळी	बछनाग	a poisonous root, Gloriose Superb
बचाव	पुं·	1. रक्षण, वाचणे	बचाव, रक्षा	safety, protection
		2. सुटका	छुटकारा	deliverance, escape
		3. समर्थन	सफाई	defence
बचावणे	अ· क्रि·	वाचणे, सुरक्षित राहणे	बचना, रक्षा/बचाव होना	to remain safe, to escape
बचावणे	स· क्रि·	वाचविणे, रक्षण करणे	बचाना, रक्षा करना	to save, to protect
बच्चा	पुं·	अर्भक, लहान मूल	बच्चा, बछड़ा	a child, a young one (of an animal)
बछडे	न·	लहान मूल किंवा जनावराचे पिल्लू	नन्हा मुन्ना या बछड़ा	a child or a young one
बज़बज़, बज़बज़पुरी	स्त्री·	गोंधळ, अव्यवस्था, अंधाधुंदी	गड़बड़ी, धाँधली, अंधेर खाता	disorderly condition, anarchy
बजरबट्टू	पुं·	(लाक्ष·) चलाख मुलगा	फुर्तीला/चालाक लड़का	a lively chap
बजवय्या	पुं·	वाद्यकार, वाद्यवाजविणारा कलाकार	बजवैया	a player on musical instrument
बजाज	पुं·	कापडांचा व्यापार	बजाज, कपड़े का व्यापारी	a cloth-merchant
बजावणी	स्त्री·	1. अमल, अमलात आणण्याची प्रत्यक्ष -करण्याची क्रिया	अमल, तामील, कार्यान्विति, कार्यान्वयन	implementation
		2. ताकीद	ताकीद, चेतावनी	a warning

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बजावणे	स· क्रि·	1. ताकीद देणे	ताकीद करना, सचेत करना, खबरदार करना	to warn, to enjoin
		2. अमलात आणणे, प्रत्यक्ष पुरे करणे	अमल करना, पूरा करना	to execute, to achieve, to perform
		3. हुकूम अमलात आणणे, लागू करणे	बजा लाना, तामील करना	to execute
बजेट	न·	जमाखर्चाचे अंदाजपत्रक	बजट, आयव्ययक	a budget
बंजर	वि·	झुडूपांनी भरलेली (ज़मीन)	झंखाड़ से भरी हुई (जमीन)	(land) overspread with shrubbery
बट	स्त्री·	केसाची लट, झुलपे	लट, जुल्फ	disorderly tress of hair
बट (-टा) ई	स्त्री·	1. खर्चाचा व उत्पन्नाचा निम्मा निम्मा वाटा घेण्याचा करार	खर्च और पैदावार का आधा आधा हिस्सा लेने का क़रार	agreement of sharing together of agricultural business, co-sharing of expenses and produce
		2. एकाचे भांडवल दुसर्याचे श्रम मिळून करावयाच्या शेतीची पद्धत	एक की पूँजी और दूसरे की मेहनत लगाकर खेती करने की पद्धति	co-sharing in farming by investment of one party and labour of another
बटकी, बटीक	स्त्री·	दासी, मोलकरीण	लौंडी, दासी, नौकरानी	a female slave or servant
बटण	न·	शिंगटाची वगैरे कपड्याला लावण्याची गुंडी	घुंडी, बटन	a button

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बटबटीत	वि·	मोठे मोठे आणि पुढे आलेले (डोळे)	मोटी और भद्दी (आँख)	very large and portruding (eyes)
बटमोगरा	पुं·	डबल मोगरा	घुँघरु मोतिया	a flower tree, a species of jessamine
बटलर	पुं·	विलायती ढंगाचा आचारी	खानसामां, बैरा, बटलर	a butler
बटवडा	पुं·	1. टपालाचे वाटप 2. मजुरांना पगार, मजुरी इ· आदा करणे	डाक बाँटने की क्रिया मज़दूरों को वेतन आदि का बँटवारा	postal delivery distribution of wages
बटवा	पुं·	कप्पे कप्पे असलेली लहान पिशवी, चंची	बटुआ (-वा)	a bag with folds or pockets in it
बटवारा	पुं·	1. वाटणी 2. फाळणी	बँटवारा बँटवारा	division partition
बटाई	स्त्री·	'बटई' पाहा	दे· 'बटई'	vide'बटई'
बटाटा	पुं·	एक भाजीचे मूळ	आलू	potato
बटिक	स्त्री·	'बटकी' पाहा	दे· 'बटकी'	vide'बटकी'
बट्टा	पुं·	1. कलंक, लांछन, डाग 2. दलाली, कमिशन	धब्बा, कलंक, कालिख दलाली, बट्टा	a stain. a stigma cost of exchange, commission
बट्टी	स्त्री·	लहानशी ढेप, भेली	गुड़ की छोटी भेली, बट्टी	a little lump of jaggery
बडका	पुं·	घशातून येणारा घट्ट कफ	बलगम, श्लेष्मा, कफ़वाला थूक	a gob of phlegm
बडगा	पुं·	सोटा, काठी, दंडुका	डंडा, लट्ठ, सोंटा	a cudgel
बडतर्फ	वि·	(जागेवरून, नोकरीवरून) कमी, पदच्युत	बरतरफ, पदच्युत	dismissed

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बडतर्फी	स्त्री·	जागेवरून, नोकरी वरून कमी होणे-करणे	बरतरफी, पदच्युति	dismissal
बडदास्त	स्त्री·	'बरदास्त' पाहा	दे· 'बरदास्त'	vide'बरदास्त'
बडबड	स्त्री·	अती किंवा एकसारखे बोलणे, वटवट	बड़बड़, बकवास	gabble, jabber, chatter, talk incessantly
बडबडणे	स· क्रि·	फार बोलणे	बड़बड़ाना, बकना, बकवास करना	to gabble, to chatter, to prate
बडबड्या	वि·	अती किंवा एक सारखे बोलणारा, वटवट्या	बड़बड़िया, बकवासी, बातूनी	one that ever gabbles
बडम (-मी)	स्त्री·	लहान गंजी	गंजी, छोटा गंज	a small grass-stack
बडवणे	न·	धोपटणे, ज़मीन धोपटण्याचे अवज़ार	जमीन पीटने का औज़ार	a beater, a mallet
बडवा	पुं·	पंढरपुरच्या विठ्ठल मूर्तीचा सेवक	पंढरपुर के विट्ठल का सेवक	an attendant upon Shri Vitthal of Pandharpur
बडविणे	स· क्रि·	1. (काठी इ·) ने मारणे, मार देणे, ठोक देणे	डंडे आदि से पीटना, ताड़न करना, मारना	to beat with anything thick and heavy
		2. धोपटणे, ठोकणे (ज़मीन इ·)	ठोंकना	to beat with beater (a (ground)
		3. अंड ठेचणे (बैल इ·), खच्ची करणे	अंडुआना, बधिया/खसी/करना	to castrate, to geld
बडस	पुं·	'बडका' पाहा	दे· 'बडका'	vide'बडका'
बडा	वि·	1. मोठा, थोर, मानवंत	बड़ा, महान्, श्रेष्ठ, बुजुर्ग	great
		2. भव्य, आलीशान	भारी, विशाल, ऊँचा	magnificent, stately

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बडिवार	पुं·	1. मोठेपणा, श्रेष्ठता	बड़प्पन, बड़ाई, महत्ता	greatness, grandeur, majesty
		2. डौल	शान	elegance
		3. आत्मप्रौढी	बड़ाई, शेखी	boasting
बडीशोप	स्त्री·	एक मुखशुद्धी करिता खाल्ले जाणारे बी	सौंफ, एक मुखवास	sweat fennel, Anise-seed
बडेजाव	पुं·	1. मोठेपणा, प्रतिष्ठा	बड़प्पन, महत्ता	greatness, grandeur
		2. ऊठबस, आदरसत्कार, सरबराई	खातिरदारी, आवभगत, आदर- सत्कार	hospitality
बडोदा	पुं·	बरगा, दोन्ही भिंताडांवर राहणारा अखंड वासा	धरन, शहतीर	a beam, a girder
बढती	स्त्री·	हुद्दा चढणे, वेतन वाढणे	बढ़ती, तरक्की, पदवृद्धि, वेतन वृद्धि	promotion
बढाई	स्त्री·	आत्मप्रौढी, स्वत:ची प्रशंसा, शेखी	बड़ाई, शेखी	boasting
बढाईखोर	वि·	शेखी मिरविणारा, स्वत:ची प्रशंसा करणारा	डींग मारनेवाला, बड़बोला	boaster, braggart
बणगी	स्त्री·	पिंजराची गंजी	पुआल की गंजी	a stack of straw etc.
बंड	न·	1. राज्यकर्त्या विरुद्ध उठणे	विद्रोह, बलवा, विप्लव, गदर	a rebellion, a sedition, an insurrection
		2. ढोंग, पाखंड	ढोंग, पाखंड	hypocrisy
		3. काही नवीन खूळ	सनक, अजीब बात	a new craziness
	वि·	दंगेखोर, अनावर, चंट (पोर)	ऊधमी, शरारती, नटखट	outrageous, turbulent (child, lad)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बंडखोर	वि·	'बंड (वि·)' पाहा	दे· 'बंड (वि·)'	vide 'बंड (वि·)'
	वि·	1. राज्याविरुद्ध बंड करून उठलेला	विद्रोही, विप्लवी, गद्दार	rebellious, seditious
		2. समाजाच्या रूढ चालीरीती न मानणारा	सामज की रूढ़ प्रथाओं का अनादर करनेवाला	one that does not honour or follow current social customs
बंडल	वि·	1. रद्दी, टाकाऊ	रद्दी, निकम्मा, बेकार	useless, fit to be thrown away
		2. गप्पिष्ट, थापाड्या	गप्पी, गपोड़ेबाज	a gossip, an idle talker
	न·	पुडके	बंडल, गट्ठा, पुलिंदा, छोटी गठरी	a bundle
बंडाळी	स्त्री·	1. 'बंड (1)' पाहा	दे· 'बंड (1)'	vide 'बंड (1)'
		2. दंगा, दंगा धोपा, हुल्लड	दंगा, फसाद	public disorder, commotion
बंडी	स्त्री·	छातीसरसी घालण्याची आखूड पैरण	बंडी, फतूही, बगलबंदी	an underwear
बतावणी	स्त्री·	1. सोंग, बहाणा	बहाना, ढोंग	a pretending, shamming, feigning
		2. हावभाव, अभिनय	अभिनय, स्वाँग	acting, performing, playing (in a drama)
बत्तासा	पुं·	साखरेचा पाक करून केलेली वडी	बताशा	a kind of sweet-meat
बत्ता	पुं·	खलातील वस्तूवर ठोकण्याचे-खलण्याचे साधन	बट्टा, दस्ता	a pestle, a muller

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बत्तिशी	स्त्री·	1. बत्तीस वस्तूंचा जत्था	बत्तीस, बत्तीस चीजों का समूह	an aggregate of thirty-two
		2. (लाक्ष·) तोंडातील वरचे-खालचे मिळून सर्व दात	बत्तीसी, नीचे-ऊपर की दंतपक्ति	a set of teeth
		3. बत्तीस वर्षांचे वय	बत्तीस बरस की उम्र	the age of thirty-two years
		4. (लाक्ष·) तोंड	मुँह	the mouth
बत्ती	स्त्री·	1. भडक प्रकाशाचा दिवा, गॅसचा दिवा	गैस-लैंप	a gas-lamp
		2. वात	बत्ती, बाती	a wick
		3. फटाक्याची वात	पटाखे की बत्ती	tongue of a cracker
बत्तीसलक्षणी	वि·	सर्व शुभलक्षणांनी युक्त	सारे शुभ लक्षणों से युक्त	richly endowed and accomplished
बथ्थड	वि·	बुद्धिहीन	निर्बुद्धि, बुद्धिहीन	dull-headed
बद	पुं·, न·	गरमी रोगाचा वाहता व्रण	उपदंश रोग	a venereal bubo
	वि·	कु, वाईट, खराब, अमंगल	बद, बुरा, दुष्ट, खोटा, अशुभ	bad, evil, wicked
बदक	न·	पाण्यावर चालणारा, व राहणारा एक पक्षी	बतख, एक जलपक्षी	a duck
बदख्याली	वि·	दुराचारी, व्यभिचारी	बदकार, दुश्चरित, व्यभिचारी	lewd
	स्त्री·	व्यभिचार, दुराचार	व्यभिचार, दुराचार	lewdness
बदचाल	स्त्री·	वाईट आचार, व्यभिचार	व्यभिचार	lewd conduct
बदडणे	स· क्रि·	मारणे, ठोकणे	मारना, ठोंकना	to beat, to give thrashings

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बदनाम	वि·	नावाला कलंक लागलेला, कुख्यात	बदनाम, जिसकी बुराई प्रसिद्ध हो	notorious, disgraced
बदनामी	स्त्री·	अपकीर्ती, बेअब्रु	बदनामी, अपकीर्ति	ignominy, disgrace, disrepute
बदमाष	वि·	1. नीच कर्म करणारा, दुष्कर्मी 2. लबाड, लुच्चा, लफंगा	बदमाश, दुष्कर्मी, दुर्वृत्त लफंगा, लुच्चा	wicked, rowdy, mischievous, roguist dissolute
	पुं·	नीच कर्मे करणारा गुंड, लुच्चा मनुष्य	बदमाश, गुंडा	a rogue, a scamp, a rascal
बदल	पुं·	पालट, फेरफार	बदल, फेरफार, परिवर्तन	a change
बदलणे	अ· क्रि·	पालटणे, फेरफार होणे, फिरणे	बदलना, फिरना	to undergo a change, to turn from (an agreement)
	स· क्रि·	बदल, फेरफार-करणे, पालट करणे	बदलना	to change, to alter
बदला	पुं·	1. सूड 2. एका ऐवजी दुसरा	प्रतिशोध, बदला आदल बदल, एक के बदले दूसरा	retaliation, revenge a substitute
	अ·	ऐवजी	बदले, बजाय, स्थान में	in place of, instead of
बदला बदल	स्त्री·	सार्वत्रिक बदल	अदल बदल, हेर फेर, परिवर्तन	overall change

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बदली	स्त्री·	1. एका जागेवरून दुसर्या जागेवर, एक ठिकाणा वरून दुसर्या ठिकाणी नियुक्ती	बदली, तबादला, तबदीली	transfer
		2. ऐवजी दिलेला मनुष्य	एवज़ी, स्थानापन्न	a relief, a substitute
बदलौकिक	पुं·	'बदनामी' पाहा	दे· 'बदनामी'	vide'बदनामी'
बदसल्ला	पुं·	वाईट सल्ला, वाईट शिकवण	बुरी सलाह, कुमंत्र	ill advice
बदसूर	पुं·	1. अयोग्य-न जुळणारा-सूर	असंगत स्वर	unharmonious tune
		2. बेसूर	बेसुरा	unharmonious
बदाम	पुं·	एक सुकामेवा	बादाम	almond
बद्द	वि·	खणखणीत न वाजणारा (रुपया)	ठस, भारी आवाए का (रुपया)	of dull sound
बद्दल	अ·	1. करिता, कारणे	लिये, वास्ते	for, on account of, for the sake of
		2. -च्या ऐवजी, -च्या बदल्यात	के बदले में, के बजाय, के एवज में	instead, in lieu of
बद्दू	वि·	डागळलेला, कलुषित, कलंकित, बदनाम	लांछित, कलंकित, कलुषित	disgraced, stained, disrepute
बद्ध	वि·	1. बांधलेली	बद्ध, बँधा हुआ, जकड़ा हुआ	bound, fastened, tied
		2. तयार, सिद्ध, दक्ष	तैयार, सिद्ध	alert, prepared
बद्धकोष्ठ	पुं·	मलावरोध, शौचास न होणे	मलावरोध, क़ब्ज	constipation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बद्धमूल	वि·	पक्का, दृढ, न चळण्याजोगा, स्थिर	बद्धमूल, दृढ़मूल	firmly rooted
बधणे	अ· क्रि·	1. हाती असणे, ताब्यात असणे	वश में होना,काबू में रहना	to be under control (of), to yield (to)
		2. जुमानणे, ऐकणे	मानना, आज्ञांकित रहना	to yield compliance, to mind, to regard, to care for
बधिर	वि·	1. बहिरा, ऐकू न येणारा	बधिर, बहरा	deaf
		2. (कोणत्याही) इंद्रियाची शक्ती कमी झालेला, संवेदना शून्य	अचेत, सज्ञारहित, संवेदन-शून्य	insensible, numb, callous
बन	न·	वन अथवा उपवन	वन या उपवन	a jungle, a wood or a grove
बनणे	अ· क्रि·	1. तयार होणे, घडणे, आकार रूप येणे	बनना, तैयार/रचित/घटित होना	to be made, to be effected, to be accomplished
		2. होणे, अस्तित्वात येणे	होना, अस्तित्व में आना	to come into being, to become
		3. जमणे, पटणे	पटना, मेल होना	to agree, to suit, to accord, to harmoni
		4. नटणे थटणे	सजना, सँवरना	to bedeck and bediziem oneself
		5. (लाक्ष·) फसणे, फजीत होणे	बेवकूफ बनाया जाना	to be deceived, to be in the state of ridicule
		6. फुरसत-सवड-होणे	फुरसत/अवकाश पाना	to get leisure, to find time

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बनवाबनवी	स्त्री·	बनवून सांगणे, खोटेपणा, फसवेगिरी	चतुराई की चाल, हथकंडा, धोखाधड़ी, भुलावा	tricking, deception, deceitfulness
बनविणे	स· क्रि·	1. तयार करणे, घडविणे-आकारास आणणे	बनाना, तैयार करना, रचना/निर्माण करना	to make, to prepare, to effect
		2. फसविणे, फजीत करणे	बेवकूफ़ बनाना, धोखा देना	to deceive, to bring into ridiculous state
बनात	स्त्री·	एक प्रकारचा लोकरी कपडा	बनात, एक रंगीन ऊनी कपड़ा	broad cloth, a fine woollen filled cloth
बनाम	अ·	नामे, नावाचा	नाम का	named, bearing the name
बनाव	पुं·	1. घटना, प्रसंग	घटना, प्रसंग	occurrence, happening, event
		2. युक्ती, उपाय	बनाव, युक्ति, उपाय, तरकीब	device, tactful way
बनावट	स्त्री·	1. घडण	बनावट, रचना, गठन	structure, composition, make
		2. बनविण्याचा प्रकार-रीत	बनाने का ढंग/तरीका	the method or technique of making
बनावट (-टी)	वि·	1. खोटा	झूठा	fictitious, false, fabricated
		2. कृत्रिम, दिखाऊ	बनावटी, कृत्रिम, दिखाऊ, नकली	artificial, showy, affected
बनियन	पुं·, स्त्री·	बिन बाह्याचा गंजीफ्राक	बनियान, गंजी	a male under-garment for the upper part

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बनिया	पुं·	वाणी, किराणा इ· दुकानदार	बनिया, आटा-दाल आदि बेचने वाला	a grocer, a shop-keeper
बनेटी	स्त्री·	पट्टयाचे हात सरावण्याकरिता चालविण्याची काठी	बनेठी	a stick with knobs at either end (used for practising exercises of पट्टा)
बनेल	वि·	पक्का, लुच्चेगिरीत मुरलेला	छँटा हुआ, चालाक, धूर्तता में पगा हुआ	cunning, crafty, rascal
बंद	पुं·	1. बंडी इ· बांधण्याच्या दोर्या	बंद, सिला हुआ फीता जिससे फतूही आदि के पल्ले बांधते हैं, तनी	a piece of string, any thing to tie with
		2. नाडी (विजारीची इ·)	नाड़ा, नीवी, इजारबंद	tape of the waist of a garment
		3. कागदाच्या तावाचा अर्धा भाग	बड़े चौकोर कागज का आधा टुकड़ा	half-sheet paper
		4. दोरी	रस्सी, डोरी	cord
	वि·	1. अटकलेला, थांबलेला	रुका/रोका हुआ	blocked, stopped
		2. कुलुपात ठेवलेला	कुंडी-ताला लगा हुआ	locked in
		3. उघडा नसलेला, लावलेला	भिड़ा हुआ, जो खुला न हो	shut
		4. चालू नसलेला	जो चलता न हो	not working, stopped
बंदगी	स्त्री·	1. आदरपूर्वक सलाम-प्रणाम	बंदगी, प्रणाम, वंदना	salutation
		2. चाकरी, सेवा	सेवा, खिदमत	service
बंदर		बोटी-गलबते इ· थांबण्याचे ठिकाण	बंदरगाह	a port, a harbour
बंदा	पुं·	गुलाम, सेवक	बंदा, सेवक, दास	slave, servant

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	वि·	अख्खा, पुरता, सबंध (रुपया)	पूरा, नक्द, कलदार (सिक्का)	unchanged, whole (rupee), not broken into smaller coins
बंदाटी	स्त्री·	कांबट	कमची, तीली (बाँस की)	a slip of a bamboo
बंदिवान	पुं·	कैदी, तुरुंगात कोंडलेला माणूस	बंदी, क़ैदी	a prisoner
बंदिस्त	वि·	1. कोंडून ठेवलेला, कैदेत ठेवलेला	क़ैद, घिरा हुआ	imprisoned, confined
		2. बंदोवस्तात ठेवलेला	सुरक्षा में रखा हुआ	well-kept, kept in safe custody
बंदी	पुं·	कैदी	बंदी, क़ैदी	a confined person, a prisoner
बंदी	स्त्री·	मनाई, प्रतिबंध, अटकाव	मनाही, प्रतिबंध, रोक, रुकावट	prohibition, interdiction, hindrance
बंदीजन	पुं· ब· व	राजाचे स्तुतिपाठक, चारण	भाट, चारण	panegyrist, bards (singing praises of a king)
बंदीखाना	पुं·	तुरुंग, कैदखाना	बंदीखाना, कैदखाना	a prison, a jail
बंदीशाळा	स्त्री·	'बंदीखाना' पाहा	दे· 'बंदीखाना'	vide 'बंदीखाना'
बंदूक	स्त्री·	गोळी चालविण्याचे हत्यार	बंदूक	a musket, a match lock
बंदोबस्त	पुं·	1. व्यवस्था	प्रबंध, इंतज़ाम	order, arrangement
		2. रक्षणाची व्यवस्था	सुरक्षा का प्रबंध	arrangement for protection

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बंध	पुं·	1. नियंत्रण, आळा	रोक, बंधन, अंकुश, नियंत्रण	restriction, restraint
		2. मर्यादा, सीमा, हद्द	मर्यादा, सीमा, हद	limit, binding
		3. बांधण्याचे साधन	बाँधने का साधन, फीता, डोरी	a piece of string, anything to tie with
		4. पाश, बेडी	जंजीर, बेड़ी, पाश	a bond, fetter, shackle
बंधन	न·	1. मर्यादा, निर्बंध	बंधन, मर्यादा	binding, restriction
		2. बांधण्याचे साधन	बाँधने का साधन, डोरी आदि	a tie, a fastening
		3. कैद, प्रतिबंध	कैद, प्रतिबंध	confinement
बंधारी	स्त्री·	1. दोरीचा तुकडा	रस्सी का टुकड़ा	a piece of a cord or a rope
		2. लवचिक फोक	लचीली छड़ी या टहनी	a long lithe twig or a cane
		3. छपराच्या खाली घालतात त्या आडव्या काटक्या	खपच्ची	stacks strewn beneath a roof
बंधारण	न·	1. कायदे कानून, नियम	विधि, विधान, कानून	rules and regulations, statute,a canon
		2. दिशादर्शक ठराव	दिशादर्शक प्रस्ताव	resolution, a fixed precept for guidance
बंधारा	पुं·	प्रवाहाला घातलेला बांध	बंध, बाँध	a dam, a bund
बंधुजन	पुं· ब· व	1. सगेसोयरे, नातेवाईक, आप्तस्वकीय	बंधुजन, भाईबंद, निकट संबंधीजन	brethren, kinsmen
		2. हितचिंतक	हितेच्छु, आप्त	well-wishers
बभा	पुं·	बोभाटा, गवगवा	किसी बात का फैल जाना सनसनी, चर्चा	notoriety, publicity

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बंब	पुं·	1. पाणी भरून तापविण्याचे व तोटी असलेले पीप	नहाने के लिये पानी गरम करने का टोंटीवाला पीपा	a barrel with a cock to heat water for bathing
		2. आग विझविण्याचे यंत्र	दमकल	a fire-engine
	वि·	1. उघड्या अंगाचा	नंगा, खुले बदनवाला	bare-bodied, naked
		2. स्थूल, तुंदिल	स्थूल, मोटा, मोटाताजा	thick, corpulent
बंबाळ	वि·	भरलेला, लिडबिडलेला ('रक्तबंबाळ')	भरा हुआ, लथपथ, सना हुआ	streaming with all over, covered with, smeared with
बयाज़	पुं·	सविस्तर वर्णन, तपशील	विस्तार, तफ़सील, ब्योरा	details, detailed account
बयाज़वार	वि·	सविस्तर, तपशीलवार	तफसील के साथ, ब्योरेवार, विस्तृत	detail
बयाणा	पुं·	संचकार, ठरलेल्या रकमेपैकी आगाऊ दिलेली काही रक्कम, विस्तार	बयाना, पेशगी, साई	earnest money
बयान	न·	निवेदन, ज़बानी, कैफियत	बयान, कथन, कैफ़ीयत, जवाब	a statement
बरकत	स्त्री·	1. समृद्धी, भरभराट	बरक्त, वृद्धि, बढ़ती	prosperity
		2. यश, सिद्धी	यश, सफलता	success
		3. नफा, फायदा	नफा, लाभ	gain, advantage
बरकंदाज़	पुं·	बंदुकवाला शिपायी	बंदूकवाला सिपाही	a soldier with a musket, a musketeer

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बरका (फणस)	वि·	बुळबुळीत गर्यांचा, रसाळ	(कटहल) मुलायम और गिजगिजे कोयेवाला	pulpy, juicy, sappy
बरखास्त	वि·	समाप्त, विसर्जित	बरखा (-ख्वा) स्त, विसर्जित, समाप्त, उठा हुआ	dissolved, broken up, risen
बरगडी	स्त्री·	छातीवरच्या हाडांच्या पिंजर्यातील प्रत्येक हाड	पसली, पाँजर की हड्डियों में से कोई एक	a rib
बरगा	पुं·	1. दोन तुळ्यावरील आडवा पासा	धरन, शहतीर	a beam, a timber-rafter
		2. भिंतीत बसविलेला खांब	दीवार में बिठाया खंभा	a post framed into wall
बरची	स्त्री·	आखुड भाला	बरछी, छोटा भाला	a sort of spear
बरड	वि·	1. माळरानाची-सुपीक नसलेली खडे-कातळ इ· नी भरलेली, (ज़मीन),	बंजर, ऊसर	unproductive (soil) consisting of hurum, gravel etc.
		2. भाकड (गाय इ·)	सूखी, ढाँठ (गाय आदि)	dry (cow etc.)
		3. ओबडधोबड, खडबडीत	मोटाझोटा, खुरदरा	rough
बरडी सुपारी	स्त्री·	उकडून सुकविलेली सुपारी	उबाल कर सुखाई हुई सुपारी	betel--nut boiled and dried
बरणी	स्त्री·	चीनी मातीचे झांकणाचे भांडे	अमृतबान, मरतबान	a china-jar or vase
बर (-ड) दास्त	स्त्री·	1. व्यवस्था (राहण्याची इ·), पाहुणचार, अतिथ्य	प्रबंध, खातिरदारी, आवभगत	hospitality
		2. संभाळ, काळजी, पालनपोषण	निगरानी, देखभाल, परवरिश	looking after, tending with care

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बरफ, बर्फ	न·, पुं·	गोठलेले पाणी	बर्फ, जमा हुआ पानी	ice, snow
बरफी	स्त्री·	'बर्फी' पाहा	दे· 'बर्फी'	vide'बर्फी'
बरबट	स्त्री·	1. कैरीचे किंवा चिंचेचे कोळून केलेले सरबत	पना, रायता (आम या इमला का)	a preparation of the pulp of raw mango or ripe tamarind
		2. बकर्‍याच्या मांसाचा रस्सा	मांस का शोरबा	a preparation of flesh or meat
		3. चिखल, रेंदा	कीचड़	mud
बरबटणे	अ· क्रि·	माखले जाणे	सनना, पुतना	to be daubed or smeared (with)
	स· क्रि·	माखणे	सानना, पोतना	to daub, to smear
बरबाद	वि·	1. नष्ट, नाहीसा	नष्ट, तबाह	destroyed, ruined
		2. कामातून गेलेला, निरुपयोगी झालेला	बेकार, निरुपयोगी, निरर्थक हुआ	gone out of use
		3. उध्वस्त, ओसाड	वीरान, उजाड़	desolate
बरमा	न·	सामता, गिरगिट	बरमा, लकड़ी में छेद करने का बढ़ई का औजार	a carpenter's drill (worked with a string)
बरवा	वि·	भला, सुंदर	अच्छा, बढ़िया	good, fine
बरहुकुम	अ·	1. हुकुमाप्रमाणे	ठीक आज्ञा के अनुसार	as per order
		2. तंतोतंत, जसेच्या तसे, हुबेहुब	हूबहू, ठीक मूल वस्तु के जैसा, हर्फबहर्फ	exactly according to
बरळ	स्त्री·	1. बडबड	बकझक	idle gabble
		2. काहीच्या बाही-असंबद्ध-बोलणे	असंगत भाषण	incoherent speech

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	अ·	1. संमतिदर्शक उद्‌गार ('बरे, करा')	ठीक, अच्छा, हाँ	well, yes (a term of concession)
		2. विचारात पडल्याचा सूचक शब्द ('काय बरे करावे ?')	भला ('भला क्या किया जाए?')	used expletively
बरळणे	स· क्रि·	1. झोपेत बिचूकन बोलणे	नींद में असंगत बड़बड़ाना	to talk incoherently (in sleep, delirium etc.)
		2. काहीच्या बाही-विचित्र-बडबड करणे	बकना, बड़बड़ाना	to rave wildly
बरा	वि·	1. चांगला, ठीक, छान	अच्छा, ठीक	good, fine
		2. भला, चांगल्या मनाचा	भला	of good disposition
		3. निरोगी, प्रकृतीने चांगला	स्वस्थ, चंगा, निरोग	healthy, well
		4. साधारण चांगला, फार उत्तम नसलेला	साधारण सा, मामूली काम चलाने योग्य	of moderate qualities (not up to the mark), tolerable
	अ·	1. चांगल्या प्रकारे	अच्छी तरह, भली भाँति	well, in a good manner
		2. वेळेवर	समय पर	opportunely
बराक	न·	शिपायांची राहण्याची चाळ	बैरक, जवानों का निवास स्थान	a barrack
बराच	वि·	पुष्कळ	बहुत अधिक	considerable
बराचसा	वि·	मोठ्या प्रमाणातील, पुष्कळसा	बहुतसा, काफ़ी	considerable, much
बराडी	वि·	1. खादाड	पेटू, घस्मर, भकोसू	ravenous, voracious

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. हावरट	लालची, लोभी	grossly greedy
बरामागता	वि·	हितेच्छू, हितचिंतक, भले इच्छिणारा	हितेच्छु, हितचिंतक	well-wisher
बरे	न·	1. क्षेम, कुशल	क्षेम, कुशल, खैरियत	weal, welfare
		2. मेळ, मित्रता, स्नेह	मित्रता, स्नेह, मेल	good relations
		3. चांगले, कल्याण	भलाई, कल्याण	good
बरेवाईट	न·	1. अकुशल, अहित	अकुशल, अहित	evil
		2. (लाक्ष·) मरण	मृत्यु, मरण	death
बरो (-रा) बर	वि·	1. चूक नसलेला, बिनचूक	ठीक, अचूक, यथार्थ	exact, accurate, correct
		2. योग्य, उचित	उचित, योग्य	proper, fit, just
		3. समान, तुल्य	समान, तुल्य	equal, alike
		4. समतल, समपातळीचा, सपाट	समतल, हमवार	level, even
	अ·	1. सोबत, सह, संगती, सांगाती, मिळून	साथ, मिलकर, साथसाथ, एक साथ	along with, with, in company of, together
		2. बिनचूडकपणे	नियमित रूप से, यथार्थ रीति से	exactly, correctly
		3. समपातळीला-त	समतल पर	evenly with, on the level with
बरोबरी	स्त्री·	1. समता, समानता, जोड़	बराबरी, समता, समानता, जोड़	equality, likeness, correspondence
		2. बळाने समान असणे, तुल्यबलता	तुल्यबलता	match, being a match for
		3. तुलना	मुकाबला, तुलना	comparison
बरोबरीचा	वि·	1. वयाने सारखा, समवयस्क	समवयस्क, हमउम्र	equal in age, of the same age

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. बळाने समान, जोडीचा, समकक्ष	टक्कर का, समकक्ष, जोड़ का	equal, equivalent, matching
		3. संगतीचा, संगतील असणारा	बराबर का, साथ का	one that is in one's company
	वि·	असंबद्ध विसंगत	असंगत	incoherent
बलक	पुं·	1. गर (फळातील)	गरी	the gluten of vegetables, the pulp of fruits
		2. अंड्यातील मगज़	बलक	the viscous substance in egg
बलदंड	वि·	1. बलसंपन्न, दंडात खूप शक्ती असलेला	बलसंपन्न, जिस की भुजाओं में खूब ताकत हो	mighty, powerful, full of strength, having strong arms
		2. धिप्पाड	गंडील, तनावर	stout and tall
बला, बलाम	स्त्री·	1. ब्याद, संकट, आपत्ती	बला, आफ़त	a misfortune, a calamity
		2. लचांड	झंझट, झमेला	a perplexing affair, a trouble
बलाढ्य	वि·	बळवान, पराक्रमी	बलाढ्य, बलसंपन्न, बलवान, ताकतवर	strong, powerful, mighty
ब (बि) लामत	स्त्री·	1. तोहमत, खोटा आळ	झूठा इलज़ाम	a false accusation
		2. 'बला (1)' पाहा	दे· 'बला (1)'	vide'बला (1)'
बलात्कार	पुं·	1. जुलुम जबरदस्ती, सक्ती, अत्याचार	बलात्कार, जुल्म, जबर्दस्ती	violence, power wrongfully exerted, unjust force

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. स्त्रीच्या इच्छेविरुद्ध सक्तीने केलेला संभोग, ज़बरी संभोग	स्त्री की इच्छा के विरुद्ध बल-पूर्वक किया जानेवाला संभोग	rape, ravishment
बलाबल	न·	तुलनात्मक बळ व दुर्बळपणा	बलाबल, ताक़त और कमजोरी	strength and weakness
बलिदान	न·	1. बळी देणे, देवतेला कोणाचा तरी देह अर्पण करणे	देवता को किसी प्राणी का भोग चढ़ाना	sacrificing of an animal before a deity
		2. स्वत:चा बळी देणे, कुर्बानी	बलिदान, कुर्बानी	self- sacrifice
बली	पुं·	'बळी' पाहा	दे· 'बळी'	vide 'बळी'
बलुते	न·	कारू-नारूंना दिला जाणारा धान्याचा हिस्सा	लेहना, गाँव के नट, नाई, धोबी आदि कारीगरों को दिया जानेवाला उपज का हिस्सा	share of the crop assigned for the subsistence of the twelve public servants of a village
बलुतेदार	पुं·	गावच्या बारा सार्वजनिक सेवकांपैकी एक (जो बलुत्यास पात्र आहे)	पवनी, पौनी, लेहनादार	one of the twelve public servants of a village
बल्ली	स्त्री·	1. वासा, सर (सोट) 2. नाव चालविण्याचा लांब सोट	शहतीर, बल्ली बल्ली, नाव चलाने का डँडा	a pole a pole impelling a boat
बशा (-श्या)	वि·	बसून राहणारा, काम न करणारा	बेकार, निठल्ला, बैठा-ठाला	a person doing no work
बशी	स्त्री·	लहाने से उथळ पात्र (लहानशा ताटा सारखे)	रकाबी, तश्तरी	a saucer, a plate

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बस (-स्स)	अ·	पुरे, पुरते (होणे)	बस, काफी	enough
बसकट	वि·	चपटा	चपटा, चिपटा	squat, short and out-sprea
बसणे	अ· क्रि·	1. कुले-ढुंगण टेकणे	बैठना	to sit, to rest upon the buttocks
		2. नष्ट होणे, खाली येणे ('त्याचे घर बसले')	गिरना, ढहना (घर)	to lie low, to collapse, to fall, to be ruined
		3. बेकार राहणे	बेकार रहना	to be without employment, to sit idling
		4. ठीक-योग्य-अगदी बरोबर होणे, जमणे	ठीक आना, बराबर होना, अँटना	to fit, to suit, to answer, to agree
		5. दबणे (फोड इ·)	दबना, पिचकना, धँसना (फोड़ा)	to be pressed, to be repressed, to sink
		6. तळाशी जाऊन राहणे (पाण्यात इ· न विरघळणारा पदार्थ)	तह में जमना, स्थिर होना	to settle, subside, sink to the bottom
		7. मन आकर्षित होणे, प्रेम वाटू लागणे	(मन) लगना, आकर्षित होना, आशिक होना	to be attracted (towards)
		8. आवाज़ घोगरा होणे, घशातून आवाज़ चांगला न निघणे	आवाज़ भर्राना, भारी होना	to become hoarse or inaudible (voice)
		9. हाताला सराव होणे ('मागावर माझा हात बसला')	मँजना, अभ्यस्त होना, सधना	to become expert or capable by practice, to get in
		10 विचारकरिता एकत्र होणे	चर्चा के लिये इकट्ठा होना	to sit together, to meet for discussion

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		11. एकसारखा असणे-लागणे ('पाऊस बसला')	लगातार होते रहना, झड़ी लगना	to set in
		12. किंमत पडणे ('टोपीला पांच रुपये बसले')	कीमत लगना	to cost
		13. (भाव) खाली येणे ('चांदीचे भाव बसले')	(भाव) गिरना	to come down, to be lowered
बसणे	न·	आसन, ज्यावर बसायचे ती वस्तू	बैठने का आसन आदि	anything placed or spread to sit on
बसल्या बसल्या	अ·	फार आयास-परिश्रम न करतां	बैठे बैठे	without any special effort
बसविणे	स· क्रि·	1. बसायला लावणे, बसण्यास मदत करणे	बिठाना, बैठाना	to make to sit, to help sit, to seat
		2. स्थापन करणे, प्रतिष्ठापना करणे	स्थापित करना, प्रतिष्ठापना करना	to establish, to set up
		3. (कर इ·) लादणे	(कर आदि) लादना, देने को मजबूर करना	to impose, to lay upon
बसवी	स्त्री·	वेश्या	वेश्या	a whore, a prostitute
बस्ता	पुं·	1. लग्नाचे एकूण कापड चोपड	विवाह के अवसर पर एक साथ खरीदा जाने वाला कपड़ा	all the clothing together at the time of the marriage
		2. गठ्ठा, गाठोडे	गाँठ, गट्ठा, गठरी, पोटली	a bale, a big bundle
बस्तान	न·	1. जम	जमना	settling down, settledness
		2. व्यवस्था	प्रबंध, बंदोबस्त	arrangement, order, well-ordered state

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. वाटणीचे प्रमाण	मात्रा, परिमाण	average or mean proportion, the ratio of distribution
		4. निश्चिती, कायमपणा	स्थायित्व, स्थिरता, निश्चिति	confirming, making permanent
बस्ती	स्त्री·	1. जैनधर्मीय मंदिर	जैन धर्मीय मंदिर	a Jain temple
		2. गुदावाटे पोटात पाणी घेणे	पिचकारी	enema
बहकणे	अ· क्रि·	1. भलतीकडे जाणे, भलत्या मार्गला लागणे	बहकना, पथभ्रष्ट होना, भटकना	to err from the way, to stray, to wander
		2. चुकणे, भ्रमपडणे, फसणे	चूकना, भुलावे में आना, धोखा खाना	to err, to go astray
		3. (किंमती) बेसुमार चढणे	बेहद बढ़ जाना	to rise beyond bounds, to become exorbitant (prices)
		4. बरळणे, वाहवणे (बोलताना)	असंगत बातें करना	to talk wildly
बहकावणी	स्त्री·	चिथावणी, प्रोत्साहन	उकसाहट, उत्तेजना	instigation, inciting
बहकावणे	स· क्रि·	1. चिथावणे, भडकविणे	उकसाना, उभाड़ना	to incite, to instigate
		2. वाईट मार्गाला लावणे	बुरे रास्ते पर ले जाना, हानिकर काम के लिये प्रेरित करना	to mislead, to cause to err
बहर	पुं·	1. भर, ऊत, रेलचेल	विपुलता, भरमार, बहुतायत	great abundance, plentitude
		2. रंग, बहार, आनंद, मजा	बहार, लुत्फ, आनंद, मज़ा	hey day, plenitude of joy and merriment

मराठी शब्द	व्या· को	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बहरणे	अ· क्रि·	1. फुलांनी भरून जाणे (झाडे)	फूलना, लहलहाना, फूलों से लदना	to blossom profusely
		2. भरात-भराला-येणे	पूरी बहार पर आना	to bloom, to reach to the zenith of fullness
बहाणा	पुं·	1. मिष, ढोंग	बहाना, मिस, हीला	a sham, pretence
		2. निमित्त, खोटी सबब	बहाना, सबब	pretext, false plea
बहाद (-द्द) र, बहादु (-द्दु) र	वि·	1. शूर, पराक्रमी, साहसी, निर्भय	बहादुर, शूर, वीर, निडर	bold,daring, dashing, brave
		2. हुशार, निपुण	निपुण, माहिर	clever, adroit, adept
		3. समर्थ, शक्तिमान्	बाँका, पट्ठा	capable, sturdy, strong for fight
बहार	पुं·	1. 'बहार (2)' पाहा	दे· 'बहार (2)'	vide 'बहार (2)'
		2. ऋतु, मोसम	मौसम, ऋतु	season
बहाल	न·	तुळई	धरन, शहतीर, कड़ी	a beam (of a building)
	वि·	मनापासूनची, प्रेमभराची ('बहाल अर्जी')	प्रसन्न, प्यार भरी	favouring, kindly disposed towards, loving
बहिरंग	न·	बाहेरचे रूप, बाह्यरूप, बाहेरचे अंग	बहिरंग, बाहरी भाग/अंग	external appearance,-part
बहिरवसा	पुं·	पिशाच-भूत-बाधा	भूत-प्रेत बाधा	possessed state (by a ghost)
बहिरा	वि·	कानांना ऐकू येत नाही असा	बहरा, बधिर, जिसे सुनाई न दे	deaf
बहिरीससाणा	पुं·	श्येन पक्षी	बाज़ पक्षी, श्येन	peregrine falcon

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बहिर्गोल	वि॰	बाहेरच्या बाजूस गोलाकार असलेला	उत्तल, उन्नतोदर	convex, of exterior curvature
बहिर्दिशेला	अ॰	शौचाला, शौच करण्याकरिता	शौच के लिये	for excrement
बहिष्कार	पुं॰	1. जाती-जमाती-बाहेर टाकणे	बहिष्कार, बिरादरी से बाहर करना	expulsion from caste or community
		2. व्यवहार संबंध न ठेवणे	सामूहिक व्यवहार-त्याग	boycott
बहीण	स्त्री॰	आपल्या माता पित्यांची मुलगी, भगिनी	बहिन, बहन, भगिनी	a sister
बहु	वि॰	पुष्कळ, बरेच, अनेक	बहु, बहुत, अनेक	many, much
	अ॰	फार, अतिशय	बहुत ज्यादा, अधिक मात्रा में	very much
बहुतकरून	अ॰	बहुतांशी, बर्याच अंशानी, प्राय:	बहुत करके, अधिकतर, बहुधा, प्राय:	mostly, generally speaking
बहुधा		'बहुतकरून' पाहा	दे॰ 'बहुतकरून'	vide 'बहुतकरून'
बहुगुणी	वि॰	पुष्कळ गुण अंगी असणारा	बहुगुण, जिसमें बहुत से अच्छे गुण हों	one that has many accomplishments
बहुभाषी	वि॰	1. अनेक भाषा जाणणारा-बोलणारा	अनेक भाषाएँ बोलनेवाला	one that knows many languages, polyglot
		2. फार बोलणारा	बहुभाषी, बहुत बोलनेवाला	talkative, loquacious
बहुमत	न॰	निम्म्याहून अधिक लोकांचे मत	बहुसंख्यक लोगों का मत	majority opinion
बहुमूल्य, -मोल	वि॰	फार मोलाचा, अतिशय किमती	बहुमूल्य, अधिक मूल्य का, बेशकीमती	precious

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बहुरंगी	वि·	1. अनेक रंगाचा	बहुरंग, अनेक रंगोंवाला	many-coloured, variagated
		2. अनेक रंग कला अंगी असणारा	बहुत कलासंपन्न, हरफन-मौला	of various talents or endowments
बहुरूपी	पुं·	अनेक सोंगे घेऊन करमणूक करणारा नकल्या माणूस	बहुरूपिया	a mimic
बहुविध	वि·	अनेक प्रकारचा	बहुविध, अनेक प्रकार का	of various sorts
बहुश:	अ·	'बहुतकरून' पाहा	दे· 'बहुतकरून'	vide 'बहुतकरून'
बहुश्रुती	वि·	अनेक शास्त्रे इ· शिकलेला, विद्वान	बहुश्रुत, विद्वान्	learned in various Shastras
बहुसंख्य, बहुसंख्यांक	वि·	अधिक संख्या असलेले	बड़ी संख्या वाले	majority
बळ	न·	शक्ती, ताकद	बल	power, strength, force, might
बळकट	वि·	1. बलवान, ताकदीचा 2. मजबूत, पक्का	बलवान्, ताकतवर मज़बूत, पक्का	strong, powerful strong, solid, firm
बळकाव (-वि) णे	स· क्रि·	जबरीने आपले करणे, हिसकावून घेणे	छीनना, दबोचना, जबर्दस्ती ले लेना	to seize forcibly, to retain unjust possession forcibly
बळजोरी,-जबरी	स्त्री·	जबरदस्ती, जुलुम, अत्याचार	जबर्दस्ती, जुल्म, अत्याचार	force, violence, compulsion
बळद	न·	1. अंबारी, धान्य साठवून ठेवण्याची भिंतीतील जागा	अनाज रखने के लिये दीवार में किया खत्ता	void space preserved along the interior of a wall to contain grain

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. पेव	जमीन के अंदर बनाया हुआ खत्ता	a crypt or secret cavity in the ground
		3. भुयार	तहख़ाना	a cellar
बळावणे	अ· क्रि·	वाढणे, जोर करणे	बढ़ना, जोर पकड़ना	to grow in strength, to increase in intensity
बळी	पुं·	देवतेला अपर्ण करण्याची प्राणी	बलि, देवता को चढ़ाया जानेवाला पशु	a sacrificial animal
	वि·	बळवान	बली, बलवान	mighty
बळेच	अ·	सक्तीने, ज़ोराने, आग्रहाने, महा	बलात्,बलपूर्वक, आग्रह से	by force compulsion, by strenuous efforts
बळेबळे	अ·	'बळेच' पाहा	दे· 'बळेच'	vide 'बळेच'
बक्षिशी	स्त्री·	पुरस्कार, चिरीमिरी	बख़्शिश, पुरस्कार	gift, a tip
बक्षिस	न·	पारितोषक, इनाम	पारितोषिक, इनाम	a prize, a reward
बाई	स्त्री·	1. स्त्री 2. प्रतिष्ठित स्त्री 3. शिक्षिका 4. रखेली	बाई प्रतिष्ठित महिला शिक्षिका, अध्यापिका रखेल	a woman a respectable lady a lady-teacher a keep
बाईल बुद्धी (-द्या)	वि·	बायकोच्या सल्ल्याने चालणारा	पत्नी की सलाह पर चलने वाला, जोरू का गुलाम	one led by one's wife
बाईलवेडा	वि·	बायकोच्या मागे वेडा झालेला	जो अपनी पत्नी के पीछे पागल हो	one that is dotingly fond of one's wife
बाऊ	पुं·	भिण्याची वस्तू, बागुल बुवा	हौआ	a bogey, a bug-bear, a scare

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बाक	न·	लाकडी फळीची चार पायांची बैठक	लकड़ी की लंबी चौकी	a bench
	पुं·	वाकडेपणा	बाँक, टेढ़ापन	a bend, a curvature
बाकदार	वि·	बाक असलेला, अर्धचंद्राकार	बाँकदार. टेढ़ा, बाँका, अर्धचंद्राकार	curved, semi-circular
बाका	वि·	1. धाडसी, शूर	वीर, साहसी	daring, dashing
		2. आणीबाणीचा, जिवावरचा (प्रसंग)	बाँका, टेढ़ा, खतरे का	dangerous, critical (times)
		3. अवघड	कठिन, मुश्किल	difficult
बाकी	वि·	उरलेला, शिल्लक राहिलेला	बाक़ी, अवशिष्ट, बचा हुआ	remained
	स्त्री·	1. शिल्लक, ऊर	बाकी, शेष	balance
		2. (गणित) वजा करून निघणारी संख्या, वजा बाकी	घटाने से निकलने वाली संख्या	remainder
बाग	स्त्री· पुं·	बगीचा, उद्यान, उपवन	बाग, उपवन, उद्यान	a garden
बागडणे	अ· क्रि·	मोकळ्या मनाने खेळणे, नाचणे-उड्या मारणे	फुदकना, उछलना-कूदना	to frisk, to gambol
बागनेट	स्त्री·	बंदुकीत खोवावयाची पुढची संगीन	संगीन, किरिच	a bayonet
बागबगीचा	पुं·	अनेक प्रकारचे बाग, मोठा बाग	फुलवाड़ी (-री)	gardens, orchards
बागवान	पुं·	1. माळी	माली	a gardener
		2. काची, फळे-भाज्या विकणारा	काछी, तरकारी और फल बेचनेवाला	vendor of fruits and vegetables

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बागाई (-य) त	वि·	पाणी देऊन बारमाही पीक देणारी (ज़मीन)	सिंचाई से साल भर में उपज देने वाली (ज़मीन)	irrigated (land)
	स्त्री·	पाणी देऊन बारमाही होणारी शेती	सिंचाई से सालभर में होनेवाली खेती	irrigated farming
बागाईतदार	पुं·	पाण्यावर पिके काढणारा शेतकरी	सिंचाई से खेती करनेवाला किसान	a farmer producing crops by irrigation
बागुरडा	पुं·	झुरळ	झींगुर	a cockroach
बागुळबुवा	पुं·	मुलांना भय उत्पन्न करणारा काल्पनिक प्राणी	हौआ, डरावा	bogey, a bugbear
बांग	स्त्री·	1. नमाजाची वेळ झाल्याची सूचना देणारी मुआ झ्झमची विशिष्ट हाक	बाँग, नमाज़ की अज़ान	prayer-call of Muazzan to all Mussalmans
		2. कोंबड्याचा पहाटेचा आरव	मुर्गे की बोली	morning-crow of a cock
बांगडा	पुं·	एक समुद्रातला लहान पांढरा मासा	एक समुद्री मछली	a kind of sea-fish
बांगडी	स्त्री·	कांकण	चूड़ी, कँगन, कँगनी	a bangle
बाचकणे	अ· क्रि·	बिचकणे, शंकित होणे	शंकित होना, हिचकना	to startle at, to conceive sudden apprehension
बाचके	न·	लहान गाठोडे, बोचके	छोटी गठरी, पोटली	a small bundle
बाचाबाच (-ची)	स्त्री·	झगडा, रागाची बोलाचाली	झगड़ा, कहासुनी	jangling, altercation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बाज़	स्त्री·	दोर्यांनी विणलेली खाट	रस्सी से बुनी खटिया	ordinary cot woven with rope
बाज़	प्रत्यय	-ची सवय किंवा व्यसन असणारा ('दारुबाज़', 'रंडीबाज 'इ·)	प्रत्यय-संज्ञा से संयुक्त होने से 'उस वस्तु का आदी' ऐसा अर्थ प्रकट करता है	a suffix to a word expressing the meaning 'of the habit of' etc.
बाज़री	स्त्री·	सजुगरा, एक भरड धान्य	बाजरा (एक मोटा अनाज)	Bajra, e variety of Holcus spicatus
बाजा	पुं·	वाद्य	बाजा, वाद्य	a musical instrument
बाजापेटी	स्त्री·	वाजविण्याची पेटी	बाजापेटी	a harmonium
बाज़ार	पुं·	खरेदी, विक्रीचे ठिकाण, हाट	बाज़ार, हाट, मंडी	bazar, a market
बाज़ार गप	स्त्री·	अफवा, गप, उडत उडत कानांवर येणारी गोष्ट	गप, अफवाह, किंवदंती	a market-tattle, a rumour
बाज़ारबसवी	स्त्री·	आपल्या शरीराची विक्री करणारी स्त्री, वेश्या, रंडी	बाज़ारू - औरत, वेश्या	a whore, a prostitute
बाज़ारबुणगे	न·	फौजे सोबत जाणारे बिन लढाऊ लोक (चाकर, नोकर, दुकानदार इ·)	सेना के साथ चलने वाला सेवक आदि समुदाय	army-appendage
बाज़ारभाव	पुं·	बाज़ारात निघालेला दरदाम	बाजार भाव, प्रचलित दर	market-rate
बाज़ारी (-रू)	वि·	हलक्याप्रतीचा	बाज़ारी, बाज़ारू, हलका	low, poorish, bad
बाजी	स्त्री·	1. (सोंगट्यांचा) इ· खेळ	बाज़ी, खेल	a game at cards, at Songatyas etc., a suit

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय *
		2. डाव, शर्त, पण	दाँव, शर्त, पण	a throw or a cast
		3. खेळाडूची पाळी	खिलाड़ी के एक खेलने की बारी	turn of a player
बाजीराव	पुं·	1. पहिला बाजीराव पेशवा	पहला बाजीराव पेशवा	The first Bajirao Peshawâ
		2. (लाक्ष·) (सत्तेचा इ·) रुबाब दाखविणारा माणूस	सत्ता का रोब दिखानेवाला व्यक्ति	a person making a show of power
बाज़ुबंद	पुं·	दंडावर घालण्याचा एक दागिना	बाजूबंद, बाँहपर पहनने का (एक गहना)	a kind of bracelet
बाज़ू	स्त्री·	1. दिशा	दिशा, ओर	direction
		2. पक्ष	पक्ष, तरफ	a party
		3. शरीराचे एक अंग	शरीर का अंग	part or side of the body
		4. बाहू, भुजा	बाँह, भुजा	arm
बाट	पुं·	1. डाग, कलंक	धब्बा, कलंक	a stain
		2. विटाळ, अपवित्रपणा, अस्वच्छपणा	दूषितता, अपवित्रता, गदंलापन	pollution, defiled condition, defilement
बाटगा	वि·	1. भ्रष्ट झालेला	भ्रष्ट, पतित	defiled, polluted
		2. बाटून दुसर्या धर्मात गेलेला	धर्मांतरित	proselytized, converted (from one religion to another)
बाटणे	अ· क्रि·	1. भ्रष्ट-अपवित्र, बनना	भ्रष्ट/अपवित्र बनना	to be polluted
		2. दुसर्या धर्मात जाणे, धर्मांतर करणे	धर्मांतरित होना	to be converted, proselytized

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बाटविणे	स· क्रि·	1. भ्रष्ट करणे, अपवित्र करणे	भ्रष्ट/अपवित्र करना	to pollute
		2. धर्मांतर करायला लावणे	धर्मांतरित करना	to proselytize
बाटली	स्त्री·	1. काचेची शिशी किंवा शिसा	बोतल, शीशी	a bottle
		2. (लाक्ष·) दारु (पिण्याची) भरलेला शिसा, दारू	शराब की बोतल, शराब	a wine-bottle or wine
बाठ (-ठी)	स्त्री·	कोय किंवा त्यासारखे फळाचे मोठे बीज	बांठा या वैसा बड़ा बीज	a mango-stone or any seed of that sort
बाड	न·	1. लिहिलेल्या कागदांचा गठ्ठा	पोथा, लिखित कागज़ों की गड्डी	a bundle of written papers
		2. हस्तप्रत	पांडुलिपि	a manuscript
बाडबिछाना-, बिस्तरा	पुं·	सामान-सुमान, बिर्हाड	सामान-असबाब	bag and baggage
बाण	पुं·	1. तीर, शर	बाण, तीर, शर	an arrow
		2. एक दारूकाम	आतिशबाजी का बान	a kind of fire-work
		3. एक काळ्या इ· रंगाचा गुळगुळीत गोटा	बाणलिंग	a very smooth roundish stone worshipped as an emblem of Shiv
		4. अग्निबाण	अग्निबाण	a rocket
बाणणे	अ· क्रि·	1. ठसणे	मन पर अंकित होना	to become impressed on the mind
		2. नसानसात भिनणे	नसनस/रगरग में समा जाना	to penetrate into every nerve

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बाणविणे	स· क्रि·	ठसविणे, गळी उतरविणे	मन पर अंकित करना, गले उतारना	to impress
बाणा	पुं·	1. ब्रीद्र, बिरुद, प्रतिज्ञा 2. विणकामांतील आडवा धागा	टेक, प्रतिज्ञा बाना, ताने में भरा जानेवाला आड़ा सूत	sworn profession, avowal the weft, the woof
बाणेदार	वि·	1. तेजस्वी, स्वाभिमानी 2. ब्रीद संभाळणारा	तेजस्वी, अभिमानी टेकी, दृढ़प्रतिज्ञ	self-respecting, sharp, smart adhering to one's profession, avowal
बांड	वि·	धट्टाकट्टा, मजबूत	मज़बूत, हृष्टपुष्ट	strong and stout
	पुं·	हलकी साडी किंवा जाडा भरडा कपडा	मोटा-झोटा कपड़ा या हलकी साड़ी	coarse and rough female garment
बांडगूळ	न·	दुसर्या झाडाचा रस शोषून जगणारी वनस्पती	बाँदा, दूसरे पेड़ पर जीनेवाला पौधा	a parasitical plant
बांडा	वि·	रंगी बेरंगी, ठिपक्या ठिपक्यांचा	चितकबरा, चितला	variagated, spotted
बात	स्त्री·	1. बोलणे, गप्पा 2. थाप	बात, गपशप गप	chatting, chat false story
बातचीत	स्त्री·	1. एकमेकांशी बोलणे 2. वाटाघाट	बातचीत, गुफ़्तगू, वार्तालाप चर्चा, बहस	talk, conversation negotiations
बातमी	स्त्री·	समाचार	खबर, समाचार, संवाद	news
बातमीदार	पुं·	बातम्या काढून पाठविणारा	संवाददाता	a correspondent
बाताड्या	वि·	1. गप्पा ठोकणारा, थापा मारणारा 2. फार बोलणारा	गप्पी, गपोड़िया बातूनी, बक्की	one that is fond of telling fabricated stories talkative

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बाद	वि·	1. रद्द, वजा, कमी केलेला	रद, घटाया हुआ	deducted, cast out
		2. बिघडलेला, टाकाऊ	खराब, निकम्मा	spoiled, become useless
		3. हार-मार-खाल्लेला	हारा हुआ, खारिज	out, dismissed, struck off
बादरायण संबंध	पुं·	ओढून ताणून लावलेला संबंध	बादरायण संबध, खींचतानकर जोड़ा हुआ संबंध	far-fetched relation
बादली	स्त्री·	लोखंड-पितळ या धातूंचे बनविलेले पाणी नेण्याचे वा कपडे धुण्याचे पात्र	बालटी	a bucket
बाध	पुं·	हरकत, अडथळा, विघ्न	बाधा, दिक्कत	objection, obstacle, hindrance
बाधक	वि·	1. बाधा करणारा, अडथळा आणणारा	बाधक, बाधा करनेवाला, रुकावट डालनेवाला	objecting, hindering, obstructing
		2. बिघडविणारा, नुकसान करणारा, हानिकारक	बिगाड़ करनेवाला, हानिकर	affecting (injuriously), harmful
बाधणे	अ· क्रि·	1. वाईट परिणाम होणे, अपकारक होणे	बुरा असर होना	to affect injuriously, to act upon harmfully
		2. न पचणे, न मानवणे	हजम न होना, मुआफिक न आना	to disagree with
		3. पिशाचाने झपाटणे	भूताविष्ट होना, भूत लगना	to be possessed
बाधा	स्त्री·	1. विघ्न, अडथळा, अडचण, हरकत	बाधा, रुकावट, अड़चन, दिक्कत	obstacle, hindrance, objection, difficulty
		2. भूत-पिशाच लागणे, झपाटणे	प्रेत बाधा, भूतावेश	possession (by evil spirits)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. त्रास, पीडा	पीड़ा, कष्ट	pain, suffering
बाधिक	वि·	भूतादींनी झपाटलेला	भूताविष्ट, प्रेत बाधा से ग्रस्त	possessed
बाध्य	वि·	बांधलेला	बद्ध	bound, committed
बांध	पुं·	1. बंधारा, ताल, धरण	बाँध, बंद, पुश्ता	a bund, a dam
		2. शेताची हद्द ठरविणारा उंचवटा	मेंड, खेत की हदबंदी	raised boundary (of a field)
बांधकाम	न·	1. बांधलेले-उभे केलेले-काम (इमारत इ·)	बनाया हुआ मकान आदि	structure, construction, building
		2. बाधण्याची-रचण्याची पद्धत	रचना, तामीर, बनावट, निर्माण की पद्धति	structure, manner of construction
बांधणी	स्त्री·	1. 'बांधकाम (2)' पाहा	दे· 'बांधकाम (2)'	vide 'बांधकाम (2)'
		2. पुस्तकाची पाने व वेष्टण यांचे शिवून एकत्रीकरण	किताब की जिल्द, किताब के पन्ने और दफ्ती आदि की इकट्ठा सिलाई	binding (of a book)
बांधणे	स· क्रि·	1. एकत्र पक्के जोडणे	बाँधना, कसना	to tie/to bind togather, to fasten
		2. रचणे (इमारत)	बनाना, बनवाना, निर्माण करना (मकान)	to build, to construct
		3. गाठ मारणे	गाँठ देना	to tie, to fasten with a knot
		4. (पट्टी गुंडाळून) पगडी बनविणे	लपेटना, लपेटकर बाँधना (पगड़ी)	to wind or bind (turban)
		5. नियंत्रित करणे, जखडून टाकणे, बंदिस्त करणे	बंधन में रखना, नियंत्रित करना	to confine, to restrain
		6. गुंडाळून घट्ट करणे (अंथरूण, पुडके इ·)	लपेटकर कसना, समेटना	to enwrap, to enfold, to tie up in

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		7. (काव्य, कथा, व्याख्या इ·) रचणे, बनविणे	रचना/सृजन करना (साहित्य आदि)	to compose, to frame
		8. आकर देणे (लाडू इ·)	बनाना, बाँधना (लड्डू आदि)	to form
		9. मंत्राने रोकणे (ताप, पिशाच, इ·)	मंत्र द्वारा रोकना (ज्वर, पिशाच आदि)	to bind up under magical influence
बांधव	पुं· न· ब·	बंधुजन, भाऊबंद	स्वजन, भाईबंद, जातिजन	bretheren, kinsmen
बांधा	पुं·	अंगलट, अंगकाठी, चण	काठी, गठन, कद	make, structure, frame (of the body)
बांधाबांध	स्त्री·	सामानाची गाठोडी बांधणे	सामान-असबाब का समेटना	packing
बांधिल	वि·	1. बांधलेला, बद्ध 2. ओशाळ, मिंधा, संकोची	बँधा हुआ, बद्ध अहसान तले दबा हुआ, संकोची	bound, committed obliged, being under the pressure of obligation, abashed
बांधिलकी	स्त्री·	1. बद्धता, बांधलेपणा	निबद्धता, विवशता	commitment, binding
		2. ओशाळगत, मिंधेपणा	संकोच, अहसान तले दब जाने की स्थिति	obligedness, abashment
बांधीव	वि·	आकारबद्ध, सुडौल	सुगठित, सुघड़	of a fine shape or make
बांधेसूद	वि·	'बांधीव' पाहा	दे· 'बांधीव'	vide 'बांधीव'
बाप	पुं·	जन्म देणारी पुरुष व्यक्ती, जनक	पिता, जनक	father
बाप कमाई	स्त्री·	बापाने मिळविलेली मिळकत (इस्टेट इ·)	बाप की कमाई	earnings of father

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बापजन्मी	अ·	कधीसुद्धा, कदापी, आयुष्यभरात	कदापि, कभी, जन्मभर में	through the whole period one has lived, etc.
बापजादे, बापदादे	पुं· ब· व·	आजोबा पणजोबा, पूर्वज	बाप दादा, पूर्वज, पुरखे	ancestors, fathers and grandfathers
बाप (-पुं) डा	वि·	बिचारा	बेचारा	poor, insignificant
बापुडवाणा	वि·	कींव करण्याजोगा, दयनीय, दीन	दीन, दयनीय	poor, helpless
बाप्या	वि·	वयाने वाढलेला, तरुण	बड़ी उम्र का, युवा	adult, male arrived at puberty
बाप्तिस्मा	पुं·	ख्रिश्चन बनविण्याचा विधी	ईसाई धर्म की दीक्षा	Baptism
बाफ (-फो) र	पुं·	वाफेवर चालणारी लहान बोट	भाप पर चलनेवाली बोट	a steam-boat
बाब	स्त्री·	गोष्ट, वस्तू, मामला, बाबत	बाबत, विषय, बात	matter, affair
बाबत	स्त्री·	'बाब' पाहा	दे· 'बाब'	vide 'बाब'
	अ·	विषयी, संबंधात	बाबत, विषय में, संबंध में	in respect of, with regard to
बाबा	पुं·	बाप, पिता (-विषयी प्रेमाचा शब्द)	पिताजी, अब्बाजान	father (an endearing term for father), papa
बाबापुता	पुं·	समजावणी, गोंजारणी	मिन्नत, पुचकार	coaxing, persuading
बाबालोक	पुं·ब·व·	लहान मुले, बच्चेलोक	बच्चे	children

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बाबु (-भ) ळी	स्त्री·	1. बुरशी	फफूँदी	mould, small fungi, penicillium
		2. शेवाळ	काई	moss
बाभ (-भू)ळ, बाभळी	स्त्री·	एक काटेरी झाड	बबूल	the Babul tree, Acacia Arabica
बांबट	न·	वादळी-पावसाळी-हवा	बरसाती हवा	rainy weather
बांबर	न·	दलदल	दलदल	marsh, quagmire
बांबू	पुं·	कळक, चिव्याची मोठी जात	बाँस	a bamboo
बायको	स्त्री·	लग्न करून आणलेली स्त्री, पत्नी	पत्नी, जोरू, बहू	wife
बाया	पुं·	तबला जोड़ी पैकी डाव्या बाजूचा, डग्गा	बायाँ	one of the pair of तबला played by the left hand
बार	पुं·	1. बंदूक-तोफ इ· चा धडाका	धमाका, धड़ाका	charge (of gun etc.), explosion, report
		2. तोंडात टाकलेली तंबाखू	तंबाकू की फंकी	a chunk of tobacco
बारका	वि·	'बारीक' पाहा	दे· 'बारीक'	vide 'बारीक'
बारकाई	स्त्री·	बारीक-भेदक- दृष्टि-नजर	बारीक/सूक्ष्म नज़र,बारीकी	minuteness, exquisiteness
बारकावा	पुं·	1. 'बारकाई' पाहा	दे· 'बारकाई'	vide 'बारकाई'
		2. सूक्ष्म भेद,-विचार	खूबी, सूक्ष्म गुण दोष, सूक्ष्म विचार	minute discrimination, exquisite thinking

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बारगळणे	अ· क्रि·	1. रद्द होणे, गळणे	छूट जाना, रह जाना	to fizzle out
		2. बाद होणे	बाद होना	to be dismissed
बारगीर	पुं·	घोडेस्वार सैनिक	घुड़सवार सैनिक	a mounted trooper
बारडी	स्त्री·	'बादली' पाहा	दे· 'बादली'	vide 'बादली'
बारदान (न·), बारदाना	पुं·	1. पोती	बारदाना	sacks
		2. गलबत इ· वर चढविलेले सामान	जहाज आदि पर चढ़ाया हुआ सामान	a cargo, burden, freight (of a ship, cart etc.)
बारनिशी	स्त्री·	1. नोंद करणे	पंजीयन, दर्ज करना	act of noting down, registration
		2. नोंद करण्याची वही (पत्रे इ·)	दर्ज करने की बही	book of registering (letters etc.)
बारभाई	पुं· ब· व·	(लाक्ष·) अनेक संचालक, अनेक मंत्री	अनेक संचालक, अनेक मंत्री	more than one directors or ministers
बारमाह (-ही)	अ·	वर्षभर, बाराही महिने	सालभर, हमेशा	throughout for twelve months, always, for ever
बारसे	न·	जन्माच्या बाराव्या दिवशीचा संस्कार (नाव ठेवणे इ·)	बरही, बारहीं	ceremony of naming the child on the twelfth day after its birth
बाराखडी	स्त्री·	स्वर आणि व्यंजनांची अक्षरे	बारहखड़ी	alphabets
बारावा	पुं·	मरणानंतर बाराव्या दिवशी करावयाचा विधी	बाँरहवाँ, मृत्यु के बारहवें दिन होने वाला एक संस्कार	rites performed on the twelvth day of a person's death

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	वि·	बारा क्रमांकाचा	बारह क्रमांक का	twelfth
बारी	स्त्री·	1. खिंड	दर्रा, दो पहाड़ियों के बीच का सँकरा मार्ग	a narrow pass between two hills or mountains
		2. पाळी	बारी, क्रम, पारी	turn
बारीक	वि·	1. हाडकुळा, काटकुळा, सडसडीत, पातळ (शरीराचा)	दुबला-पतला, छरहरा, इकहरे बदन का	slender, slim
		2. सूक्ष्म	बारीक, सूक्ष्म	minute, exquisite, fine
		3. तलम	महीन, बहुत पतला, झीना	fine, of fine texture
बारीक सारीक	वि·	लहान लहान, किरकोळ	फुटकर, छोटा मोटा, मामूली	little, trifling
बारोत्रा	पुं·	दरसाल दर शेकडा बाराटक्के व्याजाचा दर	सालाना सैकंड़े बारह टका ब्याज	interest-rate of 12 rupees per cent a year
बाल	वि·	1. वयाने अगदी लहान 2. अज्ञानी	उम्र में बहुत छोटा, बाल नासमझ	of a very young age immature
	पुं·	केस ('नाकातला बाल')	बाल	hair
	न·	लहान मूल, बालक	बाल, बालक	a child
बालंट	न·	आळ, खोटा आरोप, तोहमत	झूठा इलजाम, तोहमत	false charge,-accusation
बालपण		लहानपण	बालपन, बचपन	childhood
बालबुद्धी	वि·	कमी बुद्धी असलेला, पक्वबुद्धी न झालेला	अल्पबुद्धि, लड़कों की सी अक्ल रखनेवाला, नादान	immature, of childish understanding

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	स्त्री·	अपरिपक्व-लहान मुलासारखी बुद्धी	बालबुद्धि, बच्चों की जैसी बुद्धि	childish understanding
बालबोध	वि·	1. सरळ, समजण्याजोगा, सोपा	आसान, सरल	simple, easy
		2. जुन्या वळणाचा	पुराने ढंग/प्रणाली का	old-fashioned
		3. सज्जन, सरळ-सीधा	सीधा, सज्जन	straight-forward, artless, guileless, virtuous
	पुं·	देवनागरी लिपी	देवनागरी लिपि	the Devanagari script
बाल ब्रह्मचारी	पुं·	वयात आल्यापासून ब्रह्मचर्य राखणारा, आजन्म ब्रह्मचारी	बालब्रह्मचारी, आजन्म ब्रह्मचारी	a celibate
बालंबाल (खात्री)	वि·	अगदी पुरती, पुरी पुरी	पक्का, पूरा (भरोसा)	complete, perfect, total
बालमंदिर	न·	प्राथमिक मुलांची शाळा	प्रारंभिक पाठशाला	primary school
बालमित्र	पुं·	1. लहानपणचा मित्र	बचपन का दोस्त	a childhood-friend
		2. लहानपणा पासूनचा मित्र, लंगोटी यार	बचपन से रहा हुआ मित्र, लँगोटिया यार	a chum, a bosom friend
बालवाडी	स्त्री·	पूर्व प्राथमिक शाळा	पूर्व प्रारंभिक शाला	pre-primary or kindergarten school
बालविधवा	स्त्री·	1. लहानपणीच वैधव्य आलेली स्त्री	बाल विधवा, ऐसी स्त्री जिसका पति उस की कन्या अवस्था में ही मर गया हो	a female widowed in girlhood
		2. नवरा मेलेली लहान मुलगी	ऐसी बच्ची जिसका पति मर गया हो	a widowed girl

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बालवीर (-चर)	पुं·	1. मुलात व तरुणात शौर्य, धैर्य, अपंगास साहाय्य व शिस्तबद्धता यांची बीजे रोवून वाढविणार्या संस्थेचा सभासद	बालचर	a boy-scout
		2. वीरत्वाचे कृत्य केलेला बालक	बहादुरी का काम करनेवाला बालक	a young boy who has done a deed of bravery
बालिश	वि·	पोरकट, अपरिपक्व-बुद्धीचा	बालबुद्धि, नासमझ	childish, inexperienced
बालेकिल्ला	पुं·	सर्वात वरच्या बाजूस बांधलेला किंवामोठ्या किल्लायाच्या आत बांधलेला लहान किल्ला	पहाड़ी किले का सबसे ऊपरी भाग	the upper fort
बालेघाट	पुं·	सह्याद्रीच्या माथ्यावरचा पठाराचा महाराष्ट्राचा प्रदेश	सह्याद्रिका पठार, महाराष्ट्र का वह भाग जो समुद्र से दूर है	top of the (Sahyadri) Ghats
बालोद्यान	न·	शिशुविहार, मुलांची पूर्व प्राथमिक शाळा	बालोद्यान	Kindergarten
बाव-बावडी	स्त्री·	विहीर (पायर्या असलेली)	बावली, बावड़ी (सीढ़ियों वाली)	a well with steps
बावकडा (पुं·), बावखंड		खांद्याच्या वरचा भाग	कंधे के ऊपर का भाग	the upper part of the shoulder
बावचळणे	अ· क्रि·	1. भ्रांतिष्टपणा करणे, वेड्यासारखे चाळे करणे	बौखलाना, होश हवास में न होना, विक्षिप्त के से काम करना	to become crazy,-distraught,-bewildered
		2. बरळणे	बकना, बर्राना	to rave, to talk wildly

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बावची	स्त्री·	गवार (एक भाजीची शेंग)	ग्वार, बकुची	a vegetable bean and its pod, Dolichos fabaeformis
बावटा	पुं·	1. झेंडा, निशाण	झंडी, झंडा, निशान	a flag, a signal or ensign
		2. बाहू, दंड, भुजा	बाहु, भुजा	the upper arm
बावनकशी (सोने·)	वि·	अस्सल	खरा, खालिस	genuine, very pure
बावरणे	अ· क्रि·	घाबरणे, गडबडून जाणे, गोंधळणे	सिटपिटाना, हड़बड़ाना	to be bewildered,-confounded
बावळट, बावळा	वि·	वेडपट, पाचपेच नसलेला, व्यवहार बुद्धी नसलेला	नासमझ, दुनिया के तौर तरीके न जानने वाला	silly, having no knowledge of worldly tactics
बाबा	पुं·	बुवा, बैरागी, संन्यासी	साधु, संन्यासी	saint, sage who has renounced the worldly affairs
बाशिंग	न·	वरवधूंच्या कपाळाला बांधतात तो मुकुट	मौर, एक तरह का मुकुट जो ब्याह के अवसर पर वर-वधू को पहनाया जाता है	a paper-made crownlike ornamental covering of the forehead worn by the bride and bridegroom
बाशिंगबळ	न·	लग्न होण्याचे भाग्य	ब्याह होने की दैव की अनुकूलता	luck of being married
बाष्कळ	वि·	1. वाह्यात, अशिष्ट, फाजील	अंटसंट, उच्छृंखल, अशिष्ट	loose, devious, licentious
		2. विषयाला सोडून असलेला, अप्रासंगिक	अप्रासंगिक, प्रस्तुत विषय से असंबद्ध	incongruous, in-consistent
बाष्पीकरण	न·	वाफ करणे	वाष्पीकरण, भाप बनाना	vaporisation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बासन	न·	वेष्टन, बांधणी	बस्ता, बेष्टन	covering, wrapper
बा (-बां) सुरी	स्त्री·	मुरली किंवा पावा, अलगूज़	बाँसुरी, मुरली, अलगोज़ा	a flute
बासुंदी	स्त्री·	दूध आटवून मेवा मिसळून केलेले पेय	बसौंधी, सुवासिक और लच्छेदार रबड़ी	a preparation of milk thickened
बाही	स्त्री·	1. अस्तनी	आस्तीन	sleeve or arm of a garment
		2. दरवाजाच्या चौकटीचे उभे भाग	दरवाज़े की चौखट के खड़े खंभे	the jambs or side-posts of a door
बाहू	पुं·	1. दंड, भुजा (खांद्यापासून कोपरा पर्यंतचा हाताचा भाग)	बाहु, बाँह, भुजा	the upper arm
		2. भूमितीतील कोणत्याही आकृतीची एक बाजू, भुज	भुज, रेखागणित की किसी आकृति की सीमा रेखा	a side of a polygon
बाहुटा	पुं·	'बावटा' पाहा	दे· 'बावटा'	vide 'बावटा'
बाहुले	न·	1. मनुष्याची किंवा प्राण्याची लहान मोठी प्रतिमा (खेळण्यातील)	गुड़िया, खिलौना	a doll, a plaything of a child
		2. कळसूत्री प्रतिमा	कठपुतली, दूसरे के आदेश या इशारे पर काम करनेवाला व्यक्ति	a puppet that dances according to a mechanism
बाहुली	स्त्री·	1. मुलीची किंवा बाईची प्रतिमा	कपड़े, मिट्टी आदि की बनायी हुई पुतली, गुड़िया	representation of a girl or woman made of cloth, wood, earth etc.

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. डोळ्याच्या बुबुळातली गोल चकती	आँख की पुतली	the homunculus of the eye
		3. चाकावर दोरी घालून विहिरीतून पाणी काढण्याकरिता उभे केलेले चाक दांड्याचे दोन खांब	कुएँ पर खड़े किये दो खंभे जो पुल्ली को धारण करते हैं	two side posts erected on a draw-well to hold the pully
बाहेर	अ·	1. 'आत' च्या उलट	बाहर	out, outside
		2. पलिकडे ('माझ्या शक्ती बाहेर आहें')	परे, पार	beyond
बाहेरख्याली	स्त्री·	पत्नी खेरीज दुसरीशी संबंध, व्यभिचार	बदकारी, व्यभिचार	adultery
	वि·	रंडीबाज़, व्यभिचारी	रंडीबाज, व्यभिचारी	adulterous
बाह्य	वि·	1. बाहेरचा	बाह्य, बाहरी	exterior, outward, external
		2. वरून दिसणारा	ऊपरी, दिखाऊ	superficial, showy
बाह्या	पुं·	'बाया' पाहा	दे· 'बाया'	vide 'बाया'
बाह्यात्कारी	अ·	1. बाहेरून, दिसायला	ऊपर से, दिखावे में	outwardly, on the outside, in outward appearance
बाळ	न·	'बाल' (न·) पाहा	दे· 'बाल (न·)'	vide 'बाल (न·)'
बाळकडू	न·	1. लहान अर्भकाला दिला जाणारा कडू काढा, घुटी	घुट्टी	a potion of bitter medicinal herbs given to children
		2. (लाक्ष·) लहानपणी मिळालेले वळण-शिक्षण	बचपन में मिली शिक्षा	the training got in the very childhood

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बाळगणे	स· क्रि·	1. जवळ-पाशी-सोबत ठेवणे	पास में/साथ में रखना	to have, to maintain
		पाळणे	पालना, रखना, सँभालना	to rear, to bring up, to keep
बाळगोपाळ	पुं· ब· व·	मुलांचा मेळावा	बच्चों का समूह	number of youngsters
बाळंत	वि·	मुलाला जन्म दिलेली, प्रसूत	प्रसूत	(woman) that has brought forth,-delivered
बाळंतघर	न·	बाळंत होण्याचे किंवा झालेले घर	प्रसूतिगृह, बच्चा जनने का घर, सौरी	a lying-in chamber, delivery-chamber, labour room
बाळंतपण	न·	1. जननक्रिया, प्रसूती, बाळंत होण्याची क्रिया	जनने की क्रिया, प्रसूति	act of delivery or bringing forth
		2. बाळंत करण्याचे सर्व सोपस्कार,-कष्ट, सुईणपण	जनवाने का परिश्रम	labours of midwifery
बाळंतीण	स्त्री·	बाळंत झालेली किंवा होणारी स्त्री·	सूतिका या सद्य:प्रसूता	a woman in confinement,-in delivery
बाळसे	न·	लहान मुलाची पुष्टता, मांसलपणा	बच्चे की परिपुष्टता, मांसलता	plumpness of an infant
बाळी	स्त्री·	1. कानाचा एक दागिना	बाली, कान का एक गहना	an ear-ornament, ear-ring
		2. आपल्या मुलीला संबोधतात तो लाडका शब्द	लड़की/बच्ची के लिये प्रयोग किया जानेवाला लालित्यपूर्ण शब्द	an endearing term used for one's little daughter

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बिकट	वि·	1. अवघड, अडचणीचा	विकट, कठिन, मुश्किल	difficult, hard
		2. जाण्यास कठिण, दुर्गम	दुर्गम	difficult to pass
		3. भयंकर धोक्याचा	भयंकर, खतरनाक	full of dangers
बिगर	अ·	शिवाय, बिना	बगैर, बिना, सिवा, बे	without
बिगरी	स्त्री·	पहिलीच्या अगोदरची इयत्ता	पूर्व, प्रारंभिक शिक्षा स्तर	preprimary standard
बिगार	स्त्री·	1. जबरदस्तीचे काम, फुकट करून घेण्याचे काम	जबर्दस्ती या बिना उजरत कराया जाने वाला काम, बेगार	labour exacted without giving remuneration for it
		2. काबाडकष्ट, फार कष्टाचे काम	सख्त मेहनत, बहुत अधिक परिश्रम का काम	hard labour
बिगारी	पुं·	पैसे न देता जबरदस्तीने काम करायला लावलेला मजूर	बिना उजरत दिये जबर्दस्ती काम करनेवाला मज़दूर, बेगारी मज़दूर	a person pressed to render hard work
बिघडणे	अ· क्रि·	1. खराब होणे, नास होणे (फळ· इ·)	बिगड़ना, सड़ना, खराब होना, (फल आदि)	to spoil, to become bad
		2. विस्कटणे, नासणे (काम इ·)	छितरना, तितर-बितर होना, बेकार होना	to be damaged
		3. मर्जी जाणे, रागावणे	बिगड़ना, क्रुद्ध होना, नाराज़ होना	to be displeased, to be angry
		4. प्रकृती ढासळणे, अस्वस्थ होणे	तबीयत/स्वास्थ्य खराब होना	to be ill
बिघडविणे	अ· क्रि·	1. नासविणे, खराब करणे	बिगाड़ना, खराब करना	to spoil
		2. विरस करणे	रंग में भंग करना	to spoil, to mar, to impair
		3. लाडाने भलते वळण लावणे	ग़लत प्यार से बहकाना	to harm character by treating over-indulgently

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बिघा	पुं·	महाराष्ट्रात साधारणतः २ एकरांचे जमिनीचे क्षेत्रफळ	बीघा, बीस बिस्वे का रक़बा, महाराष्ट्र में करीब दो एकड़ का क्षेत्र	a bigha, it equals to 400 sq. rods, in yards Maharashta it generally equals to 2 Acres
बिघाड	पुं·	1. खराब होणे, नासणे	बिगाड़, खराबी	bad or spoiled state, putrefaction, decay
		2. हानी, नुकसान	हानि, नुकसान	damage
		3. नादुरुस्ती	नादुरुस्त होना	unfit/unworking condition
		4. बेबनाव	मनमुटाव, अनबन	discord, estrangement
बिंग	न·	1. रहस्य, गुपित	रहस्य, पोल	secret
		2. उणेपण, व्यंग	न्यूनता, कमी, खामी	flaw, blemish, defect
बिचकणे	अ· क्रि·	दचकणे, एकदम भीती वाटणे	चौंकना, बिचकना, भड़कना	to start, to startle, to feel sudden fright
बिचवा	पुं·	कट्यारीचा एक प्रकार	बिछुवा, एक तरह की कटार	a sort of dagger
बिचारा	वि·	1. बापडा, गरीब, असहाय, कीव करण्याजोगा	बेचारा, दीन, असहाय, विवश	poor, helpless, pitiful
		2. निरपराध, निर्दोष	निरपराध, निर्दोष	innocent, unharming
बिछाई (-य) त	स्त्री·	अंथरलेले ज़ाज़म, गालिचा इ·	बिछायत, बिछावन	anything that is spread for people to sit on
बिछाई (-य) ती	वि·	रस्त्याच्या कडेला माल पसरून विकणारा	बिसाती, चीज़ें पसार कर बेचने वाला, फेरीवाला	a hawker that spreads his wares in a corner of a street

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बिछाना	पुं·	अंथरुण, बिस्तरा	बिछौना, बिस्तर	a bed
बिजली	स्त्री·	वीज, विद्युत्	बिजली, विद्युत	the lightning
बिजवर	वि· पुं·	दुसर्यांदा लग्न करणारा	दुबाह, दुहेजू	man marrying second time
बिजागरी (स्त्री·) बिजागरे (न·)		जोडलेले दार मागे पुढे होण्यासाठी त्याला लावलेले एक साधन	क़ब्ज़ा, चूल, कुलाबा	a jointed hinge
बिटका	वि·	'बुटका' पाहा	दे· 'बुटका'	vide 'बुटका'
बिडी	स्त्री·	तंबाखू ओढण्याचा लहानसा चुट्टा	बीड़ी	a rolled leaf containing tobacco (for smoking)
बिंडा	पुं·	1. एकत्र बांधलेली काटक्या इ· ची गड्डी, भारा	पूला, मट्ठा	a bundle of dried sticks, a pack, a fagot
		2. सुताचे भेंडोळे	सूत का पिंडा	a thread-ball
बितणे, बेतणे	अ· क्रि·	1. जवळ येऊन ठेपणे	आ भिड़ना	to be close at hand
		2. गुदरणे	गुज़रना, आ पड़ना	to fall upon, to be-fall
बित्तं बातमी	स्त्री·	सगळीच्या सगळी-बिनचूक-माहिती किंवा बातमी	पूरी खबर, विश्वस्त समाचार	the whole and faithful news or account
बिथरणे	अ· क्रि·	1. उलटणे	प्रतिकूल होना	to take a bad turn, to turn
		2. बिघडणे, रागावणे	बिगड़ना, भड़कना	to lose temper, to rage

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. बुजणे (जनावर)	भड़कना	to startle, to be affected with a sudden impression of fear
बिदा, बिदाई	स्त्री·	निरोप, खानगी, पाठवणी	बिदाई, रुखसती, रवानगी	sending away
बिदागी	स्त्री·	1. निरोप देताना दिला जाणारा पुरस्कार 2. कामाचा मेहनताना	रुखसताना, बिदाई के समय दिया जानेवाला उपहार पारिश्रमिक	a gift to a visitor on sending him away remuneration
बिन	पूर्व प्रत्यय	विना, शिवाय खेरीज करून	बिना, बगैर	without
बिनखर्ची	वि·	खर्चा बिना	बिना खर्च का कम मूल्य का	inexpensive
बिनघोर	वि·	निश्चित	निश्चिंत, बेफिक्र	unsolicitous
बिनजोड	वि·	1. जोड-सांधा नसलेला, अखंड 2. अद्वितीय, दुसरी जोड नसलेला	बिना जोड़ का, अखंड अद्वितीय, बेजोड़, अप्रतिम	without seam (a sheet of cloth) without a match, unique
बिनतक्रार	अ·	तक्रार न करता, गुपचुप	चुपचाप, बिना किसी शिकायत के	without complaint
बिनतोड	वि·	1. निरुत्तर करणारा 2. अज़ोड, अद्वितीय	अकाट्य, अखंडनीय बेजोड़, अप्रतिम	indisputable, irrefutable matchless, unique
बिनदिक्कत	अ·	1. निश्चिंतपणे, बेधडक, बिना हरकत 2. निर्लज्जपणे	बेझिझक, बेधड़क, बेरोक-टोक निर्लज्ज होकर, बेशर्मी से	without hesitation, without objection shamelessly
बिनधोक	वि·	धोका नसलेला, सुरक्षित	बेखतर, भयरहित, सुरक्षित	safe, without danger

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बिनव्याजी	वि·	व्याज नसलेला, व्याज न लावता दिलेला	बिना सूद का	without interest
बिनशर्त	वि·	कोणतीही अट न घालता केलेला	बिना शर्त, अनिर्बंध	without any condition, unconditional
बिनसणे	अ· क्रि·	1. संबंध बिघडणे, बेबनाव होणे	अनबन/मनमुटाव होना	to be not on good terms, to become unfriendly
		2. बुजणे, भडकणे	चौंकना, बहकना, भड़कना	to turn wild, to run riot
बिनामी	वि·	1. दुसर्याच्या नावावर केलेला	दूसरे के नामपर किया हुआ, बेनामी	registered in another's name
		2. खोटा, बनावटी	झूठा, बनावटी	false, fabricated
बिनी	स्त्री·	1. आघाडी (सैन्याची)	सेना का अग्रभाग, हरावल, मोरचा	front or van (of an army)
		2. चौकटीचे वरचे आडवे लाकूड	चौखट की ऊपरी लकड़ी	the upper beam of a frame of a door
		3. पगडीचे पुढे आलेले टोक	पगड़ी का अग्रभाग	the nose or fore-part of a turban
बिनीवाला	पुं·	आघाडीच्या सैन्यावरचा अमलदार	हरावल का मुख्याधिकारी	commander of the advanced guard
बिंदली	स्त्री·	1. टिकली, टिंब	बिंदी, सिफ़र	a dot
		2. लहान मुलाच्या मनगटातला एक सोन्याचा दागिना	बच्चे की कलाई में पहना जानेवाला एक सोने का गहना	an ornament for the wrist of a child
बिंदी	स्त्री·	1. कपाळावरची टिकली	बिंदी, गोल टीका	an ornamental spot on the forehead

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. स्त्रियाचा कपाळावर लटकणारा एक अलंकार	स्त्रियों के माथे पर लटकता एक अलंकार, टीका	an ornament for the forehead of females
बिंदू	पुं·	1. थेंब	बिंदु, बूँद	a drop
		2. अनुस्वाराचे चिह्न, टिंब	बिंदी, शून्य, सिफ़र	a dot, a point (denoting a nasal)
		3. तुषार, शिंतोडा	सीकर, जलकण	spray
बिबळ्या (-टा) (वाघ)	वि·	मोठे मोठे डाग असलेला	काले धब्बेवाला	spotted
बिब्बा	पुं·	काळ्या त्वचेचे काळे तेल असलेली बी, भल्लातक	भिलावाँ	a marking nut
बिब्बी (-बी)	स्त्री·	1. मुसलमान स्त्री	मुस्लिम औरत, बीबी	a Mohammadon woman
		2. पत्नी	पत्नी	wife
बिंब	न·	1. सूर्याचे किंवा चंद्राचे मंडल	सूर्य या चंद्र का मंडल	disc of the Sun or the Moon
		2. ज्याचे प्रतिबिंब पडते ती वस्तू	वह वस्तु जिसकी प्रतिच्छाया पड़ती है	body which casts reflection
बिंबणे	अ· क्रि·	मनावर ठसणे, उमटणे	अंकित होना, छाप पड़ना, अच्छा असर होना	to be impressed
बिंबविणे	स· क्रि·	पटविणे मनावर ठसविणे	समझाना, गले उतारना	to impress, to persuade to accept
बियाणे	न·	1. पेरणी करण्याचे बी, बीज	बीज, बीया	seed (to be sown)
		2. (लाक्ष·) वीर्य, रेत	वीर्य, रेत	semen

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बिरडे	न·	1. गुंडी, बटन	घुंडी, बटन	a button
		2. काजे	काज	a button-hole
		3. चोळीची निरगाठ	चोली की फिसलती गाँठ	slip knot of the breast-underwear (female)
बिरादरी	स्त्री·	1. भाऊबंदी, नातगोत	बिरादरी, जाति, गोत्र	kinsfolks, kinship
		2. एका विचाराची-ध्येयाची मंडळी	भाईचारा, समान विचार का समूह	a brotherhood
बिरुद	न·	'ब्रीद' पाहा	दे· 'ब्रीद'	vide 'ब्रीद'
बिरुदावली	स्त्री·	1. व्रताचे-प्रतिज्ञेचे-शब्द	व्रत के प्रतिज्ञा के शब्द	words of a vow taken
		2. (लाक्ष·) मानदर्शक पदव्या, पदव्याची मालिका	उपाधियों/पदवियों की माला	a string of honourable titles
बिऱ्हाड	न·	1. राहण्याचे स्थान	वासा, निवासस्थान	residence, lodging
		2. कुटुंब परिवार	परिवार	family
		3. भाड्याचे ठिकाण	किराये का मकान	a hired house or room, lodge
		4. घरचे सामानसुमान	बोरिया-बिस्तर	bag and baggage of a lodger
बिऱ्हाडकरी-(रू)	पुं·	भाड्याने तात्पुरते-राहणारी व्यक्ती वा कुटुंब	किरायेदार	a lodger, temporary occupier of a house or room, a tenant
बिल	न·	1. दिलेल्या मालाच्या किंवा कामाच्या किंमतीची मागणी	बीजक, देयक	a bill, a written engagement to pay a sum of money at a fixed date

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. विधिमंडळात विचारार्थ मांडलेला कायद्याचा मसुदा, विधेयक	विधेयक	a bill proposed in a legislative body, a draft of a proposed law
बिलकुल	अ·	मुळीसुद्धा, जरा सुद्धा	बिलकुल, कतई, सर्वथा	in the least, wholly, altogether
बिलगणे	अ· क्रि·	1. अंगाला चिकटणे, अंगास झोंबणे	चिपकना, सटना	to stick, to adhere
		2. मिठी मारणे, आलिंगणे, कवटाळणे	गले या छाती से लगना	to clasp, to cling
बिलंदर	वि·	लुच्चा, लबाड	चंट, पक्का, धूर्त, चालाक	cunning, wily
बिलबिलीत	वि·	अगदी मऊ	पिलपिला, पिचपिचा, बहुत नरम	squashy, pulpy, flaccid
बिलवर	पुं·	पैलू पाडलेली एक विशिष्ट प्रकारची सोन्याची बांगडी	पहलुओं वाला एक सोने का कंगन	a kind of golden bangle
बिलामत	स्त्री·	आळ, तहोमत	तोहमत, झूठा इलज़ाम	a false accusation
बिलोरी	वि·	पैलू असलेल्या काचेचा, उंची जातीच्या काचेचा	बिल्लौरी	made of crystal-glass
बिल्ला	पुं·	पदक	बिल्ला	a badge
बिवड	पुं·	आडपीक, मुख्य पीक लावण्यापूर्वी खताकरिता म्हणून केलेले गौण पीक	मुख्य फसल से पहले ली गयी गौण फसल	crop antecedent to the chief one

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बिशाद	स्त्री·	हिंमत, छाती, किंमत, महत्व	मजाल, हिम्मत	value, worth, significance, importance
बिस्तर	पुं·	बिछाना	बिस्तरा, बिस्तर, बिछौना	a bedding
बी	न·	1. बीज 2. वंशाचा अंकुर-बीज	बीज, बीया वंश का बीज	a seed progeny, offspring
बीज	न·	1. 'बी' पाहा 2. (लाक्ष·) मूळ कल्पना-मुद्दा विचार	दे· 'बी' मूल विचार/कल्पना आदि	vide 'बी' the original point/ matter/fact
	स्त्री·	द्वितीया तिथी	दूज, द्वितीया	second day of the lunar fortnight
बीजक	न·	पाठविल्या जाणार्या मालाची यादी	बीजक, भेजे जानेवाले माल की सूची, चालान	an invoice, a list of dispatched goods
बीजाक्षर	न·	मंत्राचे पहिले अक्षर	मंत्र का पहला वर्ण	the first syllable of a mantra
बीड	न·	कच्चे लोखंड, ओतीव लोखंड	कच्चा लोहा, ढलवाँ लोहा	iron-ore
बीन	स्त्री·	वीणा	बीन	a stringed musical instrument
बीनकार	पुं·	वीणावादक	बीनकार	a player on बीन
बीभत्स	वि·	1. किळसवाणा, ओंगळ, अश्लील 2. भय उत्पन्न करण्याजोगा	घृणा उत्पन्न करनेवाला भयोत्पादक	disgusting, nauseous, obscene dreadful, terrible

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बीमार	वि·	आजारी	बीमार, रोगी	sick
बीमोड	पुं·	1. बी नष्ट करणे	बीज नष्ट कर देना	extirpation, extinction, extermination
		2. निर्वंश	पूरा खात्मा, समूल नाश	total extinction
बीळ	न·	1. जमिनीत घुशी इ· नी पाडलेले भोक	बिल	a hole (of rats etc.), a burrow, a den
		2. कळकाच्या पाठीची काढलेली पट्टी	बाँस के पृष्ठ की लंबी पट्टी	a thin slip of a bamboo
बुकणा (पुं·), बुकणी (स्त्री·)		भुगा, चूर्ण	बुकनी, चूरा, सफूफ	powder
बुकलणे	स· क्रि·	बुक्क्यांनी मारणे	घूँसे मारना, मुक्के लगाना	to beat with fists, to pommel
बुक्का (पुं·) बुक्की (स्त्री·)		1. सुंगधी द्रव्याचे काळे चूर्ण, भुकी, भोडर	भोडर	fragrant black powder
		2. मुठीचा प्रहार	मुक्का, घूँसा	a blow of fist
बुगडी	स्त्री·	स्त्रियांचा कानाच्या चाप्यात घालण्याचा दागिना	स्त्रियों के कानों का एक गहना, कनक कली	an ear-ornament of females
बुचकणे	स· क्रि·	हिसकावून घेणे, लुटणे	उड़ा लेना, छीन लेना	to plunder, to rob
बुचकळणे	स· क्रि·	पाण्यात बुडविणे	डुबोना, भिगोना	to dip, to immerse
बुचकळा	पुं·	कोडे, दुग्धा, मनाचा गोंधळ -अनिश्चितपणा	उधेड़बुन, असमंजस, दुविधा, पसोपेश	hesitation, suspense, bewildered state
बुचकुळी	स्त्री·	बुडी (डोके पाण्यात घालून मारलेली)	डुबकी, गोता	a dip

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बुचडा	पुं·	केसांची मारलेली गाठ	जूड़ा, खोपा	knob or bunch of hair
बुचबुचणे	अ· क्रि·	किड्यांनी खचणे-भरून जाणे	कीड़ों का कुलबुलाना	to swarm
बुच्चा	वि·	उघडा, दागिन्या शिवायचा (अवयव)	नंगा, बूचा	bare, naked, void of ornaments
बुचाड	न·	कणसे असलेल्या धाटांची रास	अनाज के भुट्टों का ढेर	a stack of stalks (with ears of corn)
बुचाडणे	स· क्रि·	'बुचकणे' पाहा	दे· 'बुचकणे'	vide 'बुचकणे'
बुजगावणे	स· क्रि·	भय दाखविणे	डराना	to frighten
	न·	पक्षी, माकडे इ· ना भिवविण्याकरिता शेतात उभी केलेली माणसाची आकृती	बिजूका (-खा)	any kind of scarecrow
बुज़ट, बुज़रट	वि·	1. भित्रा, चमकणारा	भड़कैल, चौंकनेवाला	easily taking sudden fright, one that easily startles
		2. लाज़ट, संकोची	शरमीला, संकोची	shy, skittish
बुज़णे	अ· क्रि·	1. भिऊन भडकणे, चमकणे	चौंकना, भड़कना	to be startled with fear, to be affected with a sudden impression of fear
		2. मुजणे, काही भरून बंद होणे	बंद हो जाना	to be stuffed,-blocked,-filled up
बुज़विणे	स· क्रि·	1. भडकविणे, चमकायला लावणे	चौंकाना, भड़काना	to startle, to frighten, to scare

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. काही भरून बंद करणे	भर देना, बंद करना	to fill up, to stuff, to block by filling
बुज़बुज़णे	अ· क्रि·	'बुच़बुच़णे' पाहा	दे· 'बुच़बुच़णे'	vide 'बुच़बुच़णे'
बुजबुज़ाट	पुं·	खच्चून गर्दी (किडे इ· ची)	कीड़ों आदि की भीड़, भरमार	swarming
बुजुर्ग	वि·	वडील, वृद्ध, आदरणीय	बड़ा, वृद्ध, आदरणीय	elderly, venerable, respected
बुझणे	अ· क्रि·	1. समजणे, लक्षात येणे, जाणणे	बूझना, जानना, समझना	to understand, to perceive, to comprehend
		2. विझणे, मालवणे	बुझना, जलना बंद होना	to go out, to be extinguished (fire or light)
बुझविणे	स· क्रि·	मालविणे, विझविणे	बुझाना	to put out, to extinguish
बुटका, बुटकणा	वि·	ठेंगणा, गिड्डा	नाटा, ठिगना, बौना	short, dumpy
बुट्टी	स्त्री·	1. टोपली	टोकरी	a bamboo basket
		2. वेलांच्या वगैरे रेखाकृती	बेल-बूटे, कपड़े आदि पर बनी हुई फूलपत्ती	figured work upon cloth etc.
		3. औषधी वनस्पती	जड़ी, बनौषधि	medicinal herbs
		4. शाळा-काम-चुकविणे	नागा, अनुपस्थिति, हाजिर न रहना	absence (from work, attending school)
बुट्टीदार	वि·	वेलबुट्टी काढलेला	बूटेदार	decorated with figured or flowery work

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बुडखा	पुं·	1. झाडाच्या मुळाच्या वरचा खोडाचा भाग	जड़, तना	trunk or stock of a tree
		2. (लाक्ष·) आधार, पाया	आधार, बुनियाद	bottom, base, foundation
		3. मूळ	मूलारंभ	origin
बुड्ढा	वि·, पुं·	म्हातारा	बूढ़ा	old, aged
बुडणे	अ· क्रि·	1. पाण्याखाली जाणे	डूबना	to sink, to drown
		2. तल्लीन होणे, मग्न होणे	मग्न/लीन होना	to be immersed, to be plunged (in)
		3. गमावणे न मिळणे, वसूल न होणे	वसूल न होना (पावना)	to lose
		4. चुकणे ('शाळा बुडली')	टलना	to miss, to fail to attend
		5. फसणे, रुतणे, अडकणे	फँसना	to stick in, to be involved in
		6. सत्यानाश होणे	चौपट होना, बरबाद होना	to be ruined,-destroyed,-lost
		7. अस्त होणे, मावळणे (सूर्य)	अस्त होना, डूबना (दिन, सूर्य)	to set (the sun), to close (the day)
बुडता	वि·	1. पाण्याच्या आत जाणारा	डूबता, डूबनेवाला	sinking, drowning
		2. नुकसानीत जाणारा, -चाललेला	घाटे का, गिरता हुआ	losing, failing
बुडबुडा	पुं·	द्रव पदार्थाच्यावर तरंगणारा हवेने भरलेला फुगा	बुलबुला, बुदबुदा	a bubble
बुडविणे	स· क्रि·	1. पाण्याच्या आत घालणे	डुबाना, डुबोना, गोता देना	to drown, to sink
		2. (पैसे, रकम) परत न करणे	न चुकाना, न लौटाना	not to repay, not to refund

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. वाटोळे करणे, सत्यानाश करणे	नष्ट/बरबाद करना	to ruin, to destroy
		4. नावाला-कुळाला-बट्टा लावणे	(नाम,कुल आदि पर) धब्बा लगाना	to blot, to disgrace
बुडव्या	वि·	1. बुडविणारा (देणे) चुकविणारा, दिवाळखोर	(रक़म) न चुकानेवाला, न लौटनेवाला, दिवालिया	one that does not repay,-that evades repayment
		2. कलंक लावणारा	धब्बा लगाने वाला	one that disgraces
बुडी	स्त्री·	डोक्यासह पाण्याच्या आत जाणे	डुबकी, गोता, डुल्ली	a dip, a plunge
बुडीत	वि·	1. नुकसानीचा, प्राप्ती न देणारा (धंदा)	घाटे का, खोया हुआ (धंधा)	losing, making loss
		2. परत न येणारी (रक्कम, कर्ज)	अपलिखित	written or to be written off, dead (money)
	न·	1. नुकसान, घाटा	नुकसान, घाटा	loss
		2. परत न येणारी रक्कम किंवा पैसा	वह कर्जा जिस के वापस मिलने की संभावना न हो	sum lent now given up as lost
बुद्धी	स्त्री·	1. ज्ञानेंद्रिय, जाणण्याची शक्ती, समज़	बुद्धि, जानने की शक्ति, समझ, अक्ल	intellect, understanding
		2. विचार शक्ती, विवेचन शक्ती	विचारशक्ति, विवेचनशक्ति	reason
		3. शहाणपण, जाणीव, विवेक	ज्ञान, भान, विवेक	wisdom, sense, judgement
		4. प्रेरणा ('अमुक काम करण्याची मला बुद्धी झाली')	विचार	mind i.e. direction of the will

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		5. धारणा, कल्पना, मत	धारणा, खयाल	notion, opinion, view
बुद्धी पुरस्सर	अ·	जाणूनबुजून, जाणीव पूर्वक, मुद्दाम, योजून	बुद्धि पुरस्सर, जानबूझकर, इरादतन्, सोच समझकर	deliberately, purposely, designedly
बुद्धिबळ	न·	1. बुद्धिचे बळ, युक्तीचे बळ, अक्कल	बुद्धिबल, बुद्धि का बल, अक्ल	intelligence
		2. प्याद्या-मोहर्यांचा खेळ	शतरंज का खेल	game at chess
बुद्धिभेद	पुं·	बुद्धीत द्विधा स्थिती, संशय-युक्त-अनिश्चयात्मक अवस्था	बुद्धिभेद, मन की संशयात्मक अवस्था	distraction of mind, doubtful state of mind
बुद्धिभ्रंश	पुं·	बुद्धी स्थिर न राहणे, बुद्धी चळणे	बुद्धिभ्रंश	aberration (of intellect)
बुद्धिमांद्य	न·	बुद्धी मंद होणे, न चालणे-जड होणे	बुद्धि की जड़ावस्था	intellectual inertia or sluggishness
बुध्द्या	अ·	'बुद्धि पुरस्सर' पाहा	दे· 'बुद्धि पुरस्सर'	vide 'बुद्धि पुरस्सर'
बुद्रुक	वि·	1. वडील, पूज्य, वृद्ध	बुज़ुर्ग, बड़ा, वृद्ध, आदरणीय	elder, venerable
		2. मोठा (सारख्या नावांच्या दोन गावां पैकी मोठा)	बड़ा (समान नाम के दो गाँवों में से बड़ा)	greater or upper
बुधला	पुं·	तेल ठेवण्याचे चामड्याचे लहान तोंडाचे भांडे	कुप्पा	a leathern vessel for oil
बुंद	पुं·	कॉफी बनवितात ते बी	कॉफ़ी का दाना या बीज	coffee-seed, coffee-berry

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बुंदी	स्त्री·	चण्याचेपीठ झार्यातून कढईतल्या उकळत्या तुपात बिदूंच्या रूपाने पडून बनवण्याची कळी	बुँदिया, बूँदी, नुक़ती	granule of gram-flour passed through a seive and fried
बुंधा	पुं·	'बुडखा' पाहा	दे· 'बुडखा'	vide 'बुडखा'
बुबुळ	न·	डोळ्यातील इकडे तिकडे फिरणारा काळागोलक	आँख का गोलक, डेला, कोया	the eyeball
बुरखा	पुं·	तोंड झाकून घेण्याचा कपडा,-पडदा	बुरक़ा, नक़ाब, परदा, घूँघट	a veil
बुरकुं (-खं) ड	न·	दाणे काढून घेतलेले मक्याचे कणिस	मकई की खुखड़ी	naked ear of corn of maize
बुरंगट (-ळ)	न·	पावसाची झिरमिर	बूँदा-बाँदी, हलकी वर्षा	drizzle
बुरजी	स्त्री·	बुद्धिबळाच्या डावातील एक जीत	बुर्द, शतरंज के दाँव में बाजी का एक प्रकार	that stage in chess play in which only the king remains
बुरणु (-णू) स	पुं·, न·	ओंबडधोबड लोकर दाबून बनविलेला नमदा	नमदा	a kind of felt
बुरबुर	स्त्री·	'बुरंगट' पाहा	दे· 'बुरंगट'	vide 'बुरंगट'
बुरशी	स्त्री·	गूळ-साखर आदींच्या पाकावर पावसाळ्यात जमतो तो बुरा	फफूँद, फफूँदी, भुकड़ी	mould
बुरसट, बुरसटलेला	वि·	1. बुरशी जमलेला 2. (लाक्ष·) जुना, शिळा, शिळ्या विचारांचा	जिस पर भुकड़ी जमी हो पुराना, बासी, जीर्ण विचारों का, दकियानूसी	mouldy old, worn out, of conservative faiths

मराठी शब्द	व्या· को	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बुरसटणे	अ· क्रि·	1. बुरशी जमणे	भुकड़ी का जमना	to mould
		2. जीर्णमतवादी असणे	दक़ियानूसी होना, पुराने खयालों का होना	to be of conservative opinions
बुरा	पुं·	'बुरशी' पाहा	दे· 'बुरशी'	vide 'बुरशी'
	वि·	वाईट	बुरा, खराब	bad
बुरुज़	पुं·	कोटाच्या आत बचावासाठी व मार्यासाठी जागोजागी दगडांनी बांधलेली उंच वाटोळी रचना	बुर्ज, गरगज	a tower, a turret
बुरुड	पुं·	बेळाच्या कंरडया इ· वस्तू करणारी एक जमात किंवा त्यातील व्यक्ती	बँसोड़ (-र), बाँस के टोकरे आदि बनाने वाली जाति या उसका व्यक्ति	a caste of basket-makers or an individual of it
बुलंद	वि·	तार स्वराचा, उंच खणखणित	बुलंद, ऊँचा	of high pitch
बुलबुल	स्त्री·	एक गाणारा पक्षी	बुलबुल	Indian nightingale
बुवा	पुं·	1. बैरागी, साधू	बाबा, साधु, संन्यासी	an ascetic
		2. वडील माणसांना लावला जाणारा आदर सूचक शब्द	बुजुर्गों के लिये प्रयुक्त आदर-सूचक शब्द	a respectful term for elders
		3. मुलांच्या मनात भीती उत्पन्न करणारा एक काल्पनिक प्राणी	हौआ	a bogey, a bugbear
		4. गायन शिकविणारे उस्ताद (गुरुजी)	गायन सिखानेवाले उस्ताद	a music teacher

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बुवाबाजी	स्त्री·	भोंदू साधूगिरी, साधूपणाचे फसवे ढोंग	साधुत्व का ढोंग, झूंठी विरक्ति का दिखावा	pretence of saintliness
बुळबुळीत	वि·	बोट, हात किंवा पाय ज्यावरून निसरतात अशी (जागा किंवा पदार्थ)	चिकना, तेलिया, फिसलवां	oily, greasy, unctuous
बुळा	वि·	1. नपुंसक, नामर्द	नामर्द, नपुंसक	impotent, cowardly
		2. दुबळा	कमजोर	weak
		3. गबाळा	ढीला	careless, disorderly
बूच	न·	बाटली इ· चे तोंड बंद करण्याचे साधन	काग, डाट	a cork, a plug
बूज़	स्त्री·	कदर, आदर	आदर, कद्र	appreciation, estimation
बूट	पुं·	1. नवीन कल्पना बेत	नयी बात, अनोखी कल्पना या योजना या युक्ति	a novel idea,-plan
		2. इंग्रजी पद्धतीचे पादत्राण	बूट, अंग्रेजी जूता	a boot
बूड	न·	तळ, वस्तूचा बैठकीचा भाग	तल, पेंदा	bottom, lower part of a thing
	स्त्री·	1. तोटा, नुकसान	घाटा, नुकसान	loss
		2. बुडण्याची क्रिया	डूबना	sinking
बे	वि·	दोन	दो	two
	उपसर्ग	विना, शिवाय, (अभाव दर्शक)	बे, बिना, सिवाय, बगैर	without, void of
बेअकली	वि·	अक्कल-बुद्धी नसलेला, निर्बुद्ध	बे अक़ल, बेअक्ल	foolish, stupid, unintelligent

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बेअदबी	स्त्री·	अनादर अपमान	अवमान, अपमान	disrespect, insult
बेअब्रू	स्त्री·	अपकीर्ती, अप्रतिष्ठा	बेआबरूई, बेइज्जती, अप्रतिष्ठा	disrepute, disgrace
बेइज्ज़त	स्त्री·	'बेअब्रू' पाहा	दे· 'बेअब्रू'	vide 'बेअब्रू'
बेइमान	वि·	1. विश्वासघातकी, अप्रामाणिक	बेईमान, बदनीयत	faithless, perfidious
		2. कृतघ्न, निमकहराम	कृतघ्न, नमक हराम, झूठा	ungrateful, false
बेकसूर	वि·	निरपराधी	बेकसूर, निरपराध, निर्दोष	guiltless
बेकायदा		कायद्याला सोडून असलेला, अवैध	बेकानूनी, गैर कानूनी, अवैध	illegal
बेकायदेशीर	वि·	'बेकायदा' पाहा	दे· 'बेकायदा'	vide 'बेकायदा'
बेकार	वि·	1. रिकामा, कामाशिवाय असलेला, उद्योगात न गुंतलेला	बेकार, बेरोजगार, निठल्ला	unemployed
		2. निरुपयोगी-व्यर्थ	निकम्मा, निरर्थक	useless, fruitless, vain, good for nothing
बेकारी	स्त्री·	रिकामपणा, निरुद्योगीपणा, कामात-उद्योगात-नसणे	बेकारी, बेरोजगारी	unemployment
बेकी	स्त्री·	दुही, वैमनस्य	फूट, बिगाड़	discord
बेगड	स्त्री·	रंगीत किंवा बिना रंगाचा पातळ जस्ती पत्रा जो चिकटवून वस्तू सजवितात	पन्नी, राँगे आदि का हलका पत्तर (जो सजाने के काम आता है)	a lamin a of tin coloured or otherwise

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बेगडी	वि·	1. बेगड लावून सजविलेला	जिस पर पन्नी चिपकायी गयी हो	covered or ornamented with lamina of tin
		2. (लाक्ष·) नकली, दिखाऊ	नकली, दिखावटी	artificial, showy
बेगम	स्त्री·	मोठ्या घराण्यातील स्त्री (मुसलमान)	बड़े घर की औरत (मुस्लिम)	a lady (Muslim) (of a high family)
बेगमी	स्त्री·	1. पुरवठा, तजबीज	पूर्ति, रसद, प्रबंध	provision
		2. भरपूर पुरवठा, साठा	संग्रह	store, stock
बेगुन्हा	वि·	निर्दोषी, निरपराधी	बेगुनाह, निर्दोष, निरपराध	guiltless, free from offence
बेगुमान	वि·	1. कोडगा, निर्लज्ज	निर्लज्ज, बेशर्म, बेहया, लापरवाह	shameless, callous, obdurate
		2. बिनधास्त, नि:शंक, निर्भय	नि:शंक, निर्भय	bold, fearless, confident
बेंकरूळ	वि·	1. गबाळा	ढीला, फटीचर	shabby, shabbily dressed
		2. बावळट	फूहड़, बुद्धू	silly, idiotic
बेचव	वि·	रुचीहीन, चव नसलेला	फीका, सीठा	tasteless, vapid
बेचिराख	वि·	उजाड, वैराण	ध्वस्त, उजड़ा हुआ, तहसनहस	desolate
बेचन	न·	विक्री	बेची, बिक्री	selling
बेचैन	वि·	अस्वस्थ, व्याकुळ	बेचैन, बेकल, बेकरार	uneasy, restless
बेछूट	वि·	उच्छृंखल, स्वैर, अनिर्बंध	उच्छृंखल, मनचला	unrestrained, self-willed

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बेज़बाबदार	वि·	जबाबदारी न मानणारा बेभरंवशाचा	ग़ैर जिम्मेदार,दायित्वहीन, जिस का भरोसा न किया जा सके	irresponsible, light hearted
बेज़ार	वि·	शिणलेला, थकलेला, त्रस्त	बेजार, परेशान	wearied out, exhausted
बेट	न·	चहुबाजूंनी पाणी असलेली ज़मीन, द्वीप	टापू, द्वीप	an island
बेटा	पुं·	मुलगा	बेटा, लड़का	son
बेटी	स्त्री·	मुलगी	बेटी, लड़की	daughter
बेटी व्यवहार	पुं·	लग्नात मुलगी देण्याचा व्यवहार, विवाह संबंध	बेटी व्यवहार, विवाह संबंध	giving daughter in marriage
बेडका	पुं·	बडका, कफाचा गोळा	खखार, बलगम	a gob of phlegm
बेडकी, बेड (-ट) कुळी	स्त्री·	डराँव डराँव आवाज काढणारा व उड्या मारीत जाणारा पाण्याजवळचा प्राणी (मादी)	मेंढकी	a female frog
बेडर	वि·	निर्भय	निडर	fearless
बेडा	पुं·	1. पूर्ण पिकलेली सुपारी	पकी हुई सुपारी	fully-matured betel-nut
		2. तराफा किंवा होड्यांचा समूह	बेड़ा, या नावों का समूह	a float, a raft, or a fleet of boats
बेडी	स्त्री·	हात किंवा पाय जखडण्याची साखळी किंवा साधन	बेड़ी, निगड	fetter or chain

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बेडूक	पुं·	बेडकीचा नर	मेढक, मेंढक	a frog (male)
बेडौल	वि·	न शोभणारा, प्रमाणबद्ध नसलेला	बेडौल, भद्दा, कुरूप	ill-formed, clumsy
बेढब	वि·	'बेडौल' पाहा	दे· 'बेडौल'	vide 'बेडौल'
बेणणे	स· क्रि·	तण काढणे, नींदणे, भांगलणे	निराना	to weed
बेणे	न·	पेरावयाचे बी	बोया जानेवाला बीज	seed to be sown
बेंड	न·	1. करट, गळू	फोड़ा, नासूर	a boil, a tumor
		2. बेंबीची वर आलेली मोठी गाठ	बड़ी ढोंढी,-नाभि	the coil of the umbilical chord in the pit of the navel
		3. रहस्य, गुप्त ठेवलेली गोष्ट	गुप्त/गोपनीय बात	a confidential thing, a secret
बेत	पुं·	1. ठरविलेली-आखलेली योजना	आयोजन, योजना	plan, scheme
		2. मेजवानीतील पक्वान्न किंवा पक्वान्ने	दावत का प्रमुख पकवान	dainty dish in a feast
		3. मनातला हेतू, विचार	मन्सूबा, विचार	intention, purpose, design
बेतणे	स· क्रि·	शिलाई साठी कपडा मापाने कापणे	ब्योंतना, व्यौंतना	to cut cloth according to measurements
	अ· क्रि·	अंगावर येऊन पडणे, गुदरणे	बीतना, आ पड़ना, गुज़रना	to fall upon, to befall
बेतमीज़	वि·	उद्धट, उर्मट	बदतमीज, उद्धत,-उजड्ड	insolent

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बेताबेताने	अ·	धीरे धीरे, हळू हळू	आहिस्ता आहिस्ता, धीरे धीरे	with measured pace i.e. with consideration, patiently
बेताल	वि·	1. तालाविना, ताल सोडून असलेले (गायन)	बेताल, ताल सँभाले बिना गाया या बजाया हुआ	(music) that is out of time or measure, unrhythmic
		2. (लाक्ष·) ताळतंत्र सोडून असलेला (वागणे)	उच्छृंखल, अनिर्बंध	unrestrained, licentious, dissolute
बेदखली	स्त्री·	कुळाकडून जमिनीचा कबजा काढून घेणे	बेदखली, असामी को खेत के कब्जे से हटाया जाना	dispossession from holding, ejectment
बेदम	वि·	अतिशय थकलेला, श्रांत	बहुत थका हुआ, बेजान	very much worn out
	अ·	दम घेऊ न देता, सपासप	दम धोंट, सटासट	without letting to take breath, breathlessly
बेदरकार	वि·	बेपर्वा, निष्काळजी	लापरवाह	careless, negligent, heedless
बेदाणा	पुं·	सुकविलेले बिनबियांचे द्राक्ष	किशमिश	raisin
बदाद	वि·	1. दाद न घेणारा, तक्रारीकडे लक्ष न देणारा	इन्साफ/न्याय न करनेवाला, दाद न देने वाला	heedless towards giving justice
		2. अंधाधुंदीचा	अँधाधुँध	disorderly, lawless, anarchical
बेदिली	स्त्री·	1. तेढ, बेबनाव	मन मुटाव, अनबन	ill-feeling, estrangement

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. खिन्नता, उदासपणा	खिन्नता, उदासी	dispiritedness
बेधडक	अ·	बिनधास्तपणे, नि:शंकपणे, नि: संकोचपणे	बेधड़क, निर्भय होकर, बिनासोचे अटके	without fear,-apprehension, boldly, unhesitatingly
बेंदूर	पुं·	बैलांच्या पुजेचा सण	बैलों की पूजा का त्यौहार	festivity of bullock-worship
बेपरवा (र्वा)	वि·	खंत नसलेला, बेफिकीर, कोडगा, निर्लज्ज	बेपरवाह, बेफिक्र, निर्लज्ज	having no sense of shame, callous
बेफाम	वि·	अनियंत्रित, नियंत्रणात न राहण्याजोगा, अनिर्बंध	बेकाबू, मस्त	uncontrolled, not controllable, unrestrained
बेफिकीर	वि·	चिंता-काळजी नसलेला, निश्चिंत	बेफिक्र, निश्चिंत	having no anxiety or concern
बेबंद	वि·	1. बंधन-नियंत्रण, नसलेला, बेशिस्त	अनिर्बंध, स्वच्छंद, मुक्त	unrestrained, licentious
		2. अंधाधुंदीचा, अव्यवस्थित	अनुशासनहीन, अव्यवस्थित	disorderly, anarchical
बेबंदशाही	स्त्री·	अनियंत्रित कारभार,-शासन व्यवस्था	व्यवस्थारहित शासन, अनियंत्रित राज्य	anarchy, confused/ disorderly state of affairs
बेबनाव	पुं·	न जमणे, तेढ	अनबनाव, मनमुटाव	ill-feeling, estrangement
बेभरोशी	वि·	अविश्वसनीय, न ठेवण्या -भरवशाजोगा	अविश्वसनीय	unreliable

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बेमालूम	वि·	1. न समजेल, न ओळखता येईल असा	जिसे पहचाना न जा सके	which cannot be detected, hard to be perceived
		2. हुबेहुब	हूबहू	closely resembling
बेमुर्वतखोर	वि·	उर्मट, आदर इ· ची, कसली ही भावना नसलेला	बेमुरौवत, जिसमें लिहाज़ न हो	rude, uncourteous, impolite, rough
बेंबटणे	अ· क्रि·	बेंब किंवा केविलवाणे ओरडणे	मिमियाना, चिल्लाना	to utter cry of distress
बेरकी	वि·	धूर्त, लबाड	चालाक, चंट, छँटा हुआ	cunning, wily
बेरड	वि·	क्रूर, निष्ठुर, उलटचा काळजाचा	क्रूर, अत्याचारी, जालिम, जल्लाद	cruel, violent, unscrupulous
बेरंग	पुं·	आनंदाचा-तन्मयतेचा-बिघाड	बेमज़गी, बिगाड़	unpleasantness, inharmony
बेरीज	स्त्री·	मिळवणी, दोन संख्या एकत्र करणे	जोड़, योग	addition
बेरोजगारी	स्त्री·	'बेकारी' पाहा	दे· 'बेकारी'	vide 'बेकारी'
बेल	पुं·	त्रिदळ पाने असलेले एक झाड किंवा त्याचे पान बिल्व	बेल, बेल का पेड़ या उसका पत्ता	a kind of tree or its leaf
बेलगाम	वि·	'बेबंद' पाहा	दे· 'बेबंद'	vide 'बेबंद'
बेलदार	पुं·	1. फत्तरफोड्या 2. पाथरवण	पत्थरफोड़ संगतराश	a quarry-worker a stone-cutter
बेलाशक	अ·	नि: शंकपणे, बेधडक	बिलाशक, निस्संदेह	without hesitation or apprehension

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बेलीफ	पुं·	न्यायधिकरणाचा हुकूम बजाविणारा अधिकारी	कुर्क अमीन	a bailiff
बेवकूफ	वि·	मूर्ख, बेअकली	बेवकूफ, निर्बुद्धी, नासमझ	foolish, stupid, senseless
बेवड	स्त्री·	1. मुख्य पिकासोबत लावले जाणारे गौण पीक	मुख्य फसल से पूर्व या उसके साथ बोयी हुई गौण फसल	grain or seed sown along with the main crop
		2. खत म्हणून मुख्य पिकापूर्वी काढलेले पीक	खाद के तौर उगायी हुई फसल	plants grown as manure before chief sowing
बेवडा	पुं·	देशी दारु	देशी शराब, भट्ठी की शराब	indigenous wine (toddy etc.)
बेवारशी	वि·	1. मालकी नसलेली (माल, मूल इ·)	जिसका कोई दावेदार न हो	that is without rightful claimant
		2. वारस कोणी नसलेला	लावारिस, निपूता	that is without heir
बेशक	अ·	'बेलाशक' पाहा	दे· 'बेलाशक'	vide 'बेलाशक'
बेशरम	वि·	निर्लज्ज	निर्लज्ज	one without sense of shame, shameless
बेशिस्त	वि·	शिस्त-वळण नसलेला, गबाळा	अनुशासनहीन, ढीला, अव्यवस्थित	devious, disorderly, lax
बेशुद्ध	वि·	शुद्धी-संज्ञा-जाणीव नष्ट झालेला	बेसुध, अचेत, बेहोश	unconscious
बेसन	न·	चण्याचा रवा किंवा पीठ	बेसन, चने का रवा या आटा	granulous gram-flour
बेसावध		1. दक्ष नसलेला, लक्ष नसलेला	असावधान, बेखबर	inadvertent, inattentive

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. 'बेशुद्ध' पाहा	दे· 'बेशुद्ध'	vide 'बेशुद्ध'
बेसुमार	वि·	प्रमाण किंवा मर्यादा नसलेला, अतिशय	बेशुमार, अनगिनत, बेहद असीम	excessive, extravagant, beyond all bounds or proportion
बेसूर	वि·	इतर स्वरात न मिळणारा, इतरस्वरांना विसंगत असा	बेसुरा, बेमेल	out of tune, inharmonious
बेहडा	पुं·	एक औषधी फळांचे झाड किंवा त्याचे फळ	बेहड़ा, विभीतक	a tree, terminalia belerica or its fruit
बेहद (-द्द)	अ·	अमर्यादा, प्रमाणा । अतिशय, खूपच	बेहद, अमर्याद	in excessive degree
बेहिशेबी	वि·	हिशेबाच्या प्रमाणाच्या बाहेरचा (खर्च इ·)	बेहिसाब	out of proportion, proportionless
बेहेत्तर	अ·	हरकत नाही	परवाह नहीं	would not mind
बेळ	न·	चिव्याच्या पाठीची काढलेली कांबीड	बाँस की कमची	a slip of a bamboo
बैंगणी	वि·	वांग्याचा रंगाचा	बैंगनी	of brinjal colour
बैठक	स्त्री·	1. बसणे, बसण्याची स्थिती-आसन	बैठक, बैठना	sitting, squatting, sitting posture
		2. एकत्र बसलेली मंडळी	इकट्ठा बैठे हुए लोग	an assembly or company met
		3. विचार विनिमयाची सभा	जलसा, अधिवेशन	session of an assembly
		4. गाण्याची मैफिल	(गाने की) मजलिस,	recreational assembly

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		5. जाजम, सतरंजी इ· बसावयाचे साधन	बैठने की चीज़, आसन, बिछवन	anything spread to sit on
		6. वस्तूचे बूड	पैंदा, तल	bottom or foot of a thing
		7. व्यायामाचा एक प्रकार	कसरत का एक प्रकार	a kind of exercise
		8. बसण्याची जागा, दिवाण खाना	बैठक खाना, दालान	drawing-room
		9. पुतळा इ· चा चबुत्रा, पाया	नींव, बुनियाद, प्रतिमापीठ, मूर्ति की कुर्सी	a pedestal
बैठा	वि·	1. बसलेला	बैठा, बैठा हुआ	seated, sitting, sit-down
		2. बसल्या बसल्या होणारा (धंदा)	बैठे बैठे किया जानेवाला	performed or done without much exertion
		3. बसका, बसकट	चपटा, चिपटा	flattish, squat, low of stature
		4. बसून असलेला, बेकार	बेकार, निठल्ला	without any employment, idle
बेदा	स्त्री·	लंचाड, भानगड, पंचाईत	झंझट, झमेला, परेशानी	any embarrassing occurrence, perplexing affair
बैदुल	पुं·	गोटी (खेळण्याची)	गोली, गोटी	a pebble, a marble
बैरागी	पुं·	साधू	साधु, बैरागी	a mendicant
बैल	पुं·	गायीच्या जातीचा नर	बैल	an ox, a bull
बोकड	पुं·	बकरा	बकरा	a goat (male)
बोकणा	पुं·	तोंडभरून घेतलेला घास	मुँह भरकर किया हुआ ग्रास या कौर	a huge gobbet or mouthful

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बोका	पुं·	नर मांजर	बिलाव (नर बिल्ली)	a male cat
बोकांडी	स्त्री·	मान	गर्दन	the neck
बोकाळणे	अ· क्रि·	माजणे, अतिशय पसरणे	फैलना, बढ़ना	to run riot, to act or grow without restraint
बोगदा	पुं·	1. डोंगर फोडून किंवा पोखरून वाढलेला रस्ता	सुरंग	a tunnel
		2. भिंतीला किंवा तटाला पाडलेले भोक	सेंध, बिल	a breach in a wall
बोंगा	पुं·	बेंबीपाशी धोतराचा किंवा लुगड्याचा फुगून पुढे आलेला भाग	ढोंढी ऊपर धोती वा साड़ी का फूला हुआ भाग	an untidy protuberance of a garment about the navel
बो (-बों) च	स्त्री·	टोचत-सलत-राहण्याची स्थिती	चुभन, खटक, टीस	a prick
बोचक	वि·	टोचणारा, सलणारा	चुभनेवाला, खटकनेवाला	pricking, piercing
बोचकारणे	स· क्रि·	नखांनी ओरबाडणे	खरोंचना, नोचना	to scratch, to bruise
बोचकारा	पुं·	ओरखडा, ओरबडल्याची खुण	खरोंच	a scratch, a bruise
बोचके	न·	लहानसे गाठोडे	छोटी पोटली	a small bundle
बोचणी	स्त्री·	एकसारखे सलणे	चुभन, कसक, खटक	pricking
बोचणे	अ· क्रि·	1. सलणे	खलना, घटकना, वसलना	to prick
		2. आत घुणे (काटा, सुई इ·), टोचणे	चुभना	to pierce

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बोज	पुं·	वजन, प्रतिष्ठा, इभ्रत	शान, महत्ता, प्रतिष्ठा, वज़न	weight, dignity, influence, prestige
बोजड	वि·	1. वजनदार, भारी	भारी, बोझ, (-झि)ल, वज़नदार	weighty
		2. पेलण्याला कठिण, स्थूल	भारी भरकम, मोटाताज़ा	unwieldy, burly, shapaless
बोजवारा	पुं·	दुर्दशा, फजीती	दुर्दशा, दुर्गत, बुरी हालत, फ़जीहत	plight, state of ridicule, mess
बोजा	पुं·	1. भार	बोझ भार	a load, a burden
		2. (लाक्ष·) कर्ज, ऋणभार	कर्ज़	a debt
बोट	स्त्री·	नाव, होडी, जहाज, गलबत	बोट, जहाज़	a boat, a vessel
बोट	न·	हाताच्या किंवा पायाच्या शेवटी असलेल्या पाच अवयवापैकी प्रत्येक	उँगली, अंगुली	a finger (of the hand), a toe (of the foot)
बोटखत	न·	बाबवार हिशेबाची विभागणी	हिसाब के विभिन्न खातों या मद्दों का बताया हुआ लेखापत्र	a string of several individual accounts
बोटचेपा	वि·	(लाक्ष·) सहज दबला जाणारा	आसानी से दबनेवाला	one that yields with little pressure
बोडका	वि· पुं·	उघड्या डोक्याचा	नंगे-खुले सिर	of bare or uncovered head
बोडकी	वि· स्त्री·	केस काढलेली (स्त्री·)	मुंडी (वह स्त्री जिसका सिर मुँडा हुआ हो)	head-shaven (woman)
	स्त्री·	विधवा स्त्री	विधवा स्त्री, बेवा औरत	a widow

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बोडके	न·	(व्यंग) डोके	(व्यंग्य) सिर, खोपड़ी	(contemptuous word for) head
बोडणे	स· क्रि·	हजामत करणे, डोक्याचे केस काढणे	मूँडना, हजामत बनाना	to shave the head
बोंड	न·	आत कापूस इ· बनणारे फळ	कपास आदि का फल या डोंडा, टेंट	a pod
बोंडले	न·	लहान मुलाला तोंडात घालून दूध पाजण्याचे धातूचे पात्र	सुतुही	a small pot used to give milk to children
बोंडी	स्त्री·	स्तनाग्र, थानाचे पुढचे गोल टोक	चुचुक	the nipple or tip of the breast
बोंडू	न·	काजू किंवा बिब्बा या झाडांचे फळ	काजू के और भिलावें के पेड़ का फल	apple of the caschew nut and marking-nut
बोथट	वि·	धार नसलेला	भोथरा, जिस की धार कुंद हो गयी हो	blunt
बोथाटा	वि·	तोंडात दात नसलेला	पोपला, जिस के मुँह में दाँत न हों	toothless
बोथाटी	स्त्री·	दोन्ही टोंकांना कपड्याचे गोल लावले आहेत अशी लाठी	बनेटी	staff of bamboos with topknots at both ends
बोथी	स्त्री·	1. टोक, अग्र	नोक, सिरा	a point or pointed end
		2. चित्रकाराचा कुंचला किंवा कलम	चित्रकार की कलम	an artist's brush or pencil
		3. लहान मुलाची चोखणी	चुसनी, चुट्टू	a play-thing used by a child for sucking

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बोद	पुं·	सुटा कापुस भरलेले मोठे पोते	छूटी रूई भरा हुआ बड़ा बोरा	a large sack holding loose seedless cotton
बोध	पुं·	1. जाण, ज्ञान	ज्ञान, जानकारी	knowledge, perception
		2. उपदेश, समजावणी	बोध, शिक्षा, नसीहत, उपदेश	explaining, conveying knowledge (of)
		3. जागृती	जागरण, जागृति	awakening
बोधक-कर	वि·	समजावून देणारा, ज्ञान देणारा	बोधक, शिक्षा देनेवाला	one that gives knowledge or causes to understand
बोधचिह्न	न·	प्रतीक चिह्न	प्रतीक, अलामत	an emblem, a symbolic device
बोधप्रद	वि·	बोध-शिक्षण-देणारा	बोध/शिक्षा देनेवाला	instructive
बोबडा	वि·	अस्पष्ट उच्चार करणारा	तोतला	speaking inarticulately
बोभाटा	पुं·	गवगवा, बभा, जाहिरात	प्रसिद्धि	publicity
बोंब	स्त्री·	1. तोंडावर मूठ मारून केलेली ओरड किंवा आक्रोश	मुँह पर उल्टी हथेली मार कर निकाली हुई आवाज	cry uttered by beating the mouth with the back of the hand
		2. आरडाओरड	शोर, होहल्ला	outcry, hubbub
		3. (लाक्ष·) शून्य (शहाणपणाच्या नावाने बोंब)	अभाव	empty, void

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बोंबलणे	अ· क्रि·	1. तोंडावर हात मारून ओरडा करणे	मुँह पर हथेली मारकर शोर मचाना	to make an outcry by beating the back on the hand on the mouth
		2. आराडाओरडा करून तक्रार करणे	हो-हल्ला कर के शिकायत करना	to clamour
बोंबाबोंब	स्त्री·	लोकांचा आरडाओरडा किंवा ओरड करीत केलेली तक्रार	चीख पुकार	general out cry or lamentation
बोंबिल	पुं·	माशांची एक जात	मछली का एक प्रकार	a kind of fish
बोर (-री)	स्त्री·	एक जंगली झाड	बेर (पेड़)	jujube-tree
	न·	बोरीचे फळ	बेर (फल)	its fruit
बोरा (र्या)	पुं·	1. मोठे पोते 2. (लाक्ष·) फजीती, दुर्दशा	बोरा, टाटका बना बड़ा थैला फ़जीहत, दुर्दशा, दुर्गत	a large sack plight, poor and wretched state
बोरु (बरु)	पुं·	एक प्रकारचे जाड काड्यांचे गवत	सरकंडा, नरई	a reed
बोल	पुं·	1. उच्चारलेले शब्द, वचन, वाणी 2. दोष, आरोप	बोल, वाणी, उक्ति दोष, इलज़ाम	words, speech, saying reproof, rebuke, blame
		3. गाण्याचे शब्द	गीत के शब्द	words of a song
बोलका	वि·	1. बडबड-वटवट-करणारा 2. बोलता, बोलू शकणारा	बातूनी, वाचाल बोलता, बोल सकने वाला	talkative become/able to talk

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बोलघेवडा	वि·	'बोलका (1)' पाहा	दे· 'बोलका(1)'	vide 'बोलका(1)'
बोलचाल	स्त्री·	1. बोलणे चालणे, बातचीत	बोलचाल, बातचीत	conversation, talk
		2. एकेमेकांशी बोलण्या सारखा संबंध	एक दूसरे से बातें करने जितना संबंध	speaking terms
बोलट	पुं·	खीळ, खिळी, (दाराचा) अडसर	सिटकिनी, अर्गल, कील	a bar of a door
बोलणे	अ· क्रि·	1. शब्द उच्चारणे	मुँह से शब्द निकालना	to utter word or words, to talk
		2. रागाने शब्द उच्चारणे, दोषदेणे	भलाबुरा कहना, दोष लगाना	to utter angry words, to reprove
	स· क्रि·	1. म्हणणे, सांगणे	बोलना, कहना	to tell, to say, to speak
		2. लिलावात बोली उच्चारणे	नीलाम में बोली बोलना	to declare one's offer in an auction
	न·	1. उच्चारलेले शब्द, वचन, उक्ती	मुँह से निकाले हुए शब्द	a talk, an utterance
		2. संभाषण, संवाद	संभाषण, संवाद	conversation
बोलणे-चालणे	न·	1. संभाषण, गप्पा गोष्टी	संभाषण, बातचीत	talk, chat
		2. (लाक्ष·) एकूण वागण्याची रीत	बरताव, बरतने का ढंग	dealing, behaviour (on the whole)
बोलता बोलता	अ·	1. बोलत असताना मध्येच	बोलते बोलते	in the midst of one's talk or conversation
		2. (लाक्ष·) हा हा म्हणता, तत्काळ, क्षणात	पल भर में, निमिष भर में	in an instant

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बोलपट	पुं·	बोलता चित्रपट	बोलपट	a talkie
बोलबाला	पुं·	1. प्रसिद्धी, कीर्ती	प्रसिद्धि, कीर्ति	renown, fame, celebrity
		2. भरभराट	समृद्धि, बरकत	prosperity, flourishing state
बोलभांड	वि·	भांडकुदळ, भांडखोर	झगड़ालू, हुज्जती	quarrelsome
बोलवा	स्त्री·	वंदता, कानावर येणारी गोष्ट, अफवा	अफवाह, किंवदन्ती	rumour, general talk
बोलविणे	स· क्रि·	बोलायला लावणे	बुलवाना, बोलने में प्रवृत्त करनेवाला	to make to speak or utter
बोलविणे	स· क्रि·	1. हाक मारणे 2. निमंत्रण देणे	बुलाना निमंत्रित करना	to call, to summon to invite
बोलविता	वि·	बोलायला- उच्चारायला- लावणारा	बुलवानेवाला, बोलने में प्रवृत करनेवाला	one that makes to speak
बोलाचाली	स्त्री·	वादावादी, झगडा, भांडण	कहासुनी, हुज्जत, तकरार	dispute, quarrel
बोलावणे	न·	निमंत्रण	बुलावा, निमंत्रण, न्योता	invitation
बोली	स्त्री·	1. वचन, करार 2. स्थानिक भाषा	इकरार, वचन बोली, क्षेत्रीय भाषा	an agreement a dialect, a tougue, regional language
		3. लिलावातील पुकार	नीलाम की आवाज	bidder's offer
बोहणी	स्त्री·	बोणी, भवानी	बोहनी, पहली बिक्री, दस्तफाल	auspicious commencement of the sale

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
बोहरा (-री)	पुं·	शिया पंथाच्या मुसलमानाची एक व्यापारी जमात किंवा त्यातील व्यक्ती	बोहरा जमात या उसका व्यक्ति	a Muslim trading community or its member
बोहले	न·	वरवधू लग्नकरिता ज्यावर उभे राहतात तो चबुतरा	विवाह वेदी, वह चबूतरा जिस पर शादी होती है	an altar or raised platform on which marriage ceremony is performed
बोळ	पुं·	1. घरांच्या दोन रांगामधला अरुंद रस्ता	कूचा, गली	a byelane, an alley
		2. एक औषधी डिंक	बोल, एक गंध द्रव्य	Aloes or gum-myrrh
		3. घोटाळा	गड़बड़ी, उलझन	confusion, perplex business
बोळके	न·	मातीचे किंवा लाकडी लहानसे भांडे (खेळातले)	कुल्हड़, मिट्टी या लकड़ी का बहुत छोटा पात्र, चुक्कड़	an earthen or wooden little bowl (a plaything)
बोळवण	स्त्री·	खानगी, निरोप देणे	बि (-वि) दाई, रवानगी	respectful farewell, bidding adieu
बोळविणे	स· क्रि·	निरोप देणे, खानगीकरणे	बिदा करना	to bid farewell
बोळा	पुं·	1. चिंध्याचा किंवा कागदाचा घड्या करून केलेला गोळा	चीथड़े, कागज आदि का गोला	a clout or rag loosely twisted and doubled
		2. लहान मुलाला दूध पाजण्याची चिंधी	छोटे बच्चे को दूध पिलाने की चिंदी	rag dipped into milk
		3. अस्ताव्यस्तपणे फेकलेल्या कपड्यांचे गाठोडे	अव्यवस्थित ढंग से इकट्ठे किये हुये कपड़े	loosely huddled garments

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
ब्याद	स्त्री·	झंझट, पीडा, लचांड	झंझट, आफत, बला	trouble, bother, any source of vexation
ब्र	न· पुं·	एका अक्षराचा उच्चार	एक अक्षर का उच्चार	an utterance of a syllable
ब्रह्मगाठ	स्त्री·	1. न सुटणारी गाठ	न छूटनेवाली गाँठ	a very complicated knot
		2. (लाक्ष·) तुटू न शकणारा संबंध-नाते	कभी न टूटने वाला संबंध/नाता	such relation as never to be broken
ब्रीद	न·	बाणा, प्रतिज्ञा, पण	टेक, प्रतिज्ञा, प्रण	profession made of, pretensions made of
ब्रीदावली	स्त्री·	'बिरुदावली' पाहा	दे· 'बिरुदावली'	vide 'बिरुदावली'
ब्रेड	स्त्री· पुं·	पाव, पावरोटी	पावरोटी, डबलरोटी	bread (fermented and baked)

भ

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भकणे	अ·क्रि·	1. तोंडाला येईल ते बोलणे	बकना	to talk wildly
		2. भलत्या मार्गाला लागणे, बहकणे	बहकना, गलत रास्ते पर जाना	to err from the right path, to go astray
भकल	न·	नारळाचा अर्धा भाग	आधा नारियल	half part of a cocoa-nut
भकास	वि·	1. वैराण, उजाड	वीरान, उजड़ा हुआ	desolate, laid waste
		2. शून्यवत्, शुकशुकाट असलेला	सुनसान, शून्यवत्	void, empty, vacant
		3. उदासवाणा	उदास	cheerless, sad, dejected, gloomy
भक्कम	वि·	1. मज़बूत, बळकट	मज़बूत, भारी भरकम	strong
		2. खंबीर, पक्का	दृढ़, पक्का	firm, unshaken
भक्त	वि·	भजनी लागलेला, आदर युक्तप्रेम करणारा,-वर निष्ठा असणारा	भक्त, अनुरागी, वफादार	devoted, strongly attached, loyal, faithful
	पुं·	उपासक, निष्ठावंत अनुयायी	भक्त, निष्ठायुक्त प्रेमी, उपासक	a devotee, a loyal or faithful attendant or follower
भक्ती	स्त्री·	1. आदर-निष्ठा-युक्त प्रेम	आदरयुक्त/निष्ठायुक्त प्रेम	devotion, adoring love, worshipful affection

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. उपासना	उपासना	worship, adoration
भगत	पुं·	1. कोणा देवतेचा किंवा गुरूचा पूजक	किसी देवता का या गुरु का पूजक, भक्त	a worshipper of a deity or Guru i.e. spiritual teacher
		2. मांत्रिक, देवऋषी	मांत्रिक, ओझा	exorcist
भगदाड	न·	भिंतीत, बंधार्यात इ· मोठे पडलेले भोक	बड़ा सूराख, बड़ी दराज, सुरंग	a breach in a wall, dam etc.
भगंदर	न·	शौचेंद्रियाच्या बाजूला होणारा फोड आणि वाहता व्रण	भगंदर	fistula, sinus
भगभग	स्त्री·	1. पिरपिर, कटकट, तापदायक भुणभुण	तक़ाजा	whining, wearying persistence
		2. आग, झणझणण्याची वेदना	जलन	burning sensation
भगभगणे	अ·क्रि·	आग होणे, झणझणणे	जलने की पीड़ा होना	to have a burning sensation
भगर	स्त्री·	सावावरीचे तांदूळ	साँवाँ, तिन्नी आदि का भूसा निकाला हुआ अनाज	cleaned grains of वरी, सावा etc.
भगवा	वि·	गेरूच्या रंगाचा, काषाय	गेरुआ, काषाय	of red-ochre colour
भगीरथप्रयत्न	पुं·	पराकाष्ठेचे-अत्यंत, चिकाटीचे-प्रयत्न	भागीरथ प्रयत्न, महाप्रयास	prodigious efforts or exertion
भग्न	वि·	1. फुटलेला, तुटलेला, तुकडे झालेला, मोडलेला	भग्न, टूटा हुआ, खंडित	broken, shattered

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. हतोत्साह, उत्साह नष्ट झालेला, हताश	हतोत्साह, जिसका उत्साह नष्ट हो गया हो	dispirited, disheartened
		3. नष्ट, उध्वस्त	नष्ट, ध्वस्त	routed, destroyed
भग्नावशेष	पुं·	मोडलेल्या-पडलेल्या-इमारतीचे किंवा बांधणीचे राहिलेले भाग	भग्नावशेष, खँडहर	ruins of any construction
भंग	पुं·	1. मोडतोड	भंग, टूटना	broken state, breaking
		2. (प्रतिज्ञा, वचन, कायदा) मोडणे, मोडला जाणे	(व्रत, प्रतिज्ञा, कायदा आदि का) टूटना	breach, violation, infringement (of law, promise, vow etc.)
		3. खंड, व्यत्यय	भंग, विराम	a gap, an intermission, discontinuity, a break
भंगड	वि·	भांगेचा व्यसनी	भंगड़, भँगेड़ी	addicted to भाँग (a preparation from hemp)
भंगणे	अ·क्रि·	1. तुटणे, फुटणे, मोडणे	टूटना, फूटना	to break
		2. खंडित होणे	खंडित होना	to intermit
		3. चीर - भेग - पडणे	दरार पड़ना	to split, to rend, to tear
भंगी	पुं·	संडास स्वच्छ करणारा कामगार	भंगी, मेहतर	a sweeper
भंगुर	वि·	क्षणिक, नश्वर	भंगुर, नश्वर, न टिकनेवाला	perishable, evanescent

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भज़णे	स·क्रि·	1. भक्ती करणे	भजना, भक्ति करना	to worship, to devote oneself to
		2. नादी लागणे	किसी के पीछे पागल होना, आशिक होना	to be addicted to, to be infatuated by
भजन	न·	1. सतत स्मरण, आराधन	भजन, सतत स्मरण, आराधना	devotion, constant contemplation, worship
		2. नामस्मरण, नामजप	नामजप	repeating God's name
		3. ईश्वर स्तुतीचे गायन	ईश्वर स्तुति का गायन	singing of God's praise
		4. ईश्वर स्तुतीचे पद्य वा गीत	ईश्वर स्तुति का पद्य या गीत	song/hymn/verse in praise of God
भजनी	वि·	भजन म्हणणारा	भजनी, भजन गानेवाला / करनेवाला	singer of pious songs etc.
भजी (स्त्री·), भजे	न·	चण्याच्या पिठाची तेलात तळलेली वडी	पकौड़ी	a small cake of gramflour fried in oil
भट, भटजी	पुं·	धार्मिकविधी सांगणारा ब्राह्मण	धार्मिक विधि कराने वाला ब्राह्मण, पुरोहित	a Brâhman who conducts religious rites and ceremonials
भटकी	स्त्री·	धार्मिक विधी करवून घेण्याचा व्यवसाय	पुरोहिताई, पुरोहिती	business of conducting religious rites and ceremonials
भटकणे	अ·क्रि·	हिंडणे, उगीचच फिरणे	भटकना, व्यर्थ घूमना	to wander aimlessly, to roam, to rove

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भटकंती	स्त्री·	उगीचच फिरणे	निरुद्देश्य घूमना	wandering aimlessly
भटक्या	वि·,पुं·	उगीचच फिरत राहणारा	घुमक्कड़	wanderer, rover
भटारखाना	पुं·	1. स्वैपाकघर	रसोई घर	a kitchen
		2. खाणावळ	भटियारखाना, सराय	an inn
भट्टी	स्त्री·	1. मोठी चूल, चुलवण	भट्ठी, भट्ठा	an oven, a furnace
		2. कुंभाराचा आवा	आवाँ, मिट्टी के बरतन पकाने का भट्ठा	a kiln of a potter
		3. दारू गाळण्याचा कारखाना	भट्टी, शराब का कारखाना	a distillery
		4. बनावटीची कला-हातोटी	कुछ भी बनाने की कला	art-knack of preparing anything
भडक	स्त्री·	1. लखलखीतपणा, चमकदारपणा, चकचकाट	चमक, दमक	glitteriness, brightness
		2. भपकेदारपणा, दिखाऊपणा	भड़कीलापन, दिखावटीपन	gaudiness, showyness, gorgeousness
	वि·	1. लखलखीत, चमकदार, चकचक करणारा	चमकदमक वाला, भड़कदार, भड़कीला	glittering, bright, flaring, glaring
		2. भपकेदार, दिखाऊ	भड़कीला, दिखावटी	gorgeous, gaudy
भडकणे	अ·क्रि·	1. पेटणे, अधिक जाळ उठणे, प्रज्वलित होणे	भड़कना, भभकना, प्रज्वलित होना, धाँय-धाँय जलना	to blaze up, to rise and spread fiercely (fire)
		2. अधिक संतप्त होणे, संतापणे	क्रुद्ध होना, आपे से बाहर होना	to fly into rage
		3. बुजणे (जनावर), बुजून धावत सुटणे	चौंकना, बिदकना, भड़क कर भाग जाना	to take fright and run away wildly

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भडका	पुं॰	1. पेट, उठलेला जाळ	भभूका, लौ, लपट	fierce and glowing flame, blaze
		2. आग, आगीची वेदना, जाळ	जलन, जलने की पीड़ा/वेदना	burning sensation, acute pain
भडकाविणे	स॰क्रि॰	1. चिथावणे, विरुद्ध उठविणे, बंडास प्रवृत्त करणे	भड़काना, बहकाना, उभाड़ना, उकसाना, उत्तेजित करना	to incite, to instigate
		2. चपराक मारणे	जमाना, कसकर मारना (थप्पड़)	to slap with force
भडभड (-डा)	अ॰	1. ज़ोराने, उफाळून	भड़भड़ाकर, धड़ाधड़	forcefully, with force
		2. मोकळेपणे, न थांबता	छूट कर, बिना किसी रोक के	freely, without any hitch or hindrance
भडभडणे	स॰क्रि॰	1. भडभड करून जळणे, जोराने पेटणे	धधकना, धायँ-धायँ जलना	to blaze fiercely
		2. मन मोकळे करून बोलत सुटणे	मुक्त मन से बोलते रहना	to pour out freely what is in the mind
		3. अंत:करण भरून येणे	दिल भर आना, दिल उमड़ना	to be choked with emotion
भडभुंजा	पुं॰	चुरमुरे - फुटाणे इ॰ भाजण्याचा धंदा करणारा	भड़भूँजा, भुजवा	a grain-parcher
भडाका	पुं॰	'भडका' पाहा	दे॰ 'भडका'	vide'भडका'
भडाग्नी	पुं॰	मंत्र संस्कार न करता प्रेताला दिलेला अग्नी	मंत्र बोले बिना किया हुआ प्रेत संस्कार	funeral fire unconsecrated by mantra
भणभण	स्त्री॰	1. गूं गूं असा माशांचा आवाज़	भिन भिन, गुनगुनाहट	buzzing or humming (of flies)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. भुण भुण, एकसारखा हट्ट	पीड़ादायक तकाज़ा	wearysome persistence
		3. जोराने वाहणार्या वार्याचा आवाज़	जोर से चलनेवाली हवा की आवाज़, सन्नाटा	whistling sound of wind
भणंग	वि·	अत्यंत दरिद्री, अगदीच काही जवळ नसलेला	कंगाल, मुफ़लिस	very poor, destitute
भणंगभिकारी	पुं·	अत्यंत कंगाल भिकारी	बिलकुल ही मुफ़लिस भिखारी	a pauper
भंडार	न·	कोठार, खजीना, संग्रहस्थान	भंडार, कोठार, खजाना, संग्रहस्थान	a treasury, a store
भंडारा	पुं·	1. खंडोबाला वाहतात तो हळदीचा भुका	खंडोबा देवता को चढ़ायी जानेवाली हल्दी की बुकनी	turmeric-powder used in offering to खंडोबा
		2. देवाच्या नावाने दिलेले गावजेवण	देवता के प्रसाद के रूप में दिया हुआ सार्वजनिक भोज	a public feast in the name of a deity
भंडारी	पुं·	1. ताडी-माडी इ· तयार करून विकणारी जमात किंवा तिचा माणूस	ताड़ी-माड़ी बनाने वाली एक जाति या उसका व्यक्ति	a community which engages in preparing toddy etc. or its individual
		2. खजिन्यावरचा अधिकारी	भंडार का अध्यक्ष, खजांची	a treasure-officer
भंडारी	स्त्री·	1. फडताळ, भिंतीतील कपाट	दीवार में बनी अलमारी	cupband fixed within a wall
		2. धान्य ठेवण्यासाठी भिंतीत केलेली पोकळ जागा	दीवार में बनाया हुआ अनाज का कोठार	a recess in a wall for treasuring grains

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भंडाव (-वि) णे	स·क्रि·	नको नकोसे करणे, - अतिशय त्रास देणे	परेशान करना, तंग करना, सताना	to annoy, to harass
भत्ता	पुं·	वेतनाच्या रकमे व्यतिरिक्त प्रवास इ· करिता दिली जाणारी रक्कम	भत्ता, अधिदेय	an allowance
भद्र	न·	भले, मंगल, कल्याण	भद्र, मंगल, कल्याण	weal, well-being
	वि·	शिष्ट, सभ्य	शिष्ट, सभ्य	well-bred
भद्रजाती (स्त्री·), -लोक	पुं·	उच्च-संस्कारी-शिष्ट समाज	शिष्ट समाज, उच्च समाज	well-bred class of people
भपका	पुं·	थाटमाट, दिखाऊपणा	तड़क-भड़क, ठाठ-बाट, दिखावट	gaudiness, gorgeousness
भपकेदार	वि·	थाटामाटाचा, दिखाऊ, डोळे दिपविणारा	भड़कीला, भड़कदार, दिखावटी	gaudy, gorgeous, showy
भंपक	वि·	1. पोकळ डौलाचा	ढोंगी, आडंबरी	ostentatious, showy, hypocrite
		2. मोठ्या गप्पा मारणारा	लफड़ी, केवल बातें बनानेवाला	talk-tall give-nothing (person), babbler
भंबेरी	स्त्री·	फजीती, हसे, उपहास	दुर्दशा, फ़जीहत, हँसाई, उपहास, मज़ाक	derided/ridiculed state, disgrace
भय	न·	भीती	भय, डर	fright, fear, dread
भयंकर	वि·	1. भय वाटण्याजोगा, भीतिप्रद	भयंकर, डरावना	dreadful, fierce
		2. खूप, अतिशय, अमर्याद	अत्यधिक, बहुत, बेहद	excessive, too much or many

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भयाण	वि·	1. भय उत्पन्न करणारा, भीतिदायक	भयानक, डरावना	dreadful, fearful
		2. मनुष्यवस्ती नसलेला, सुना, ओसाड	सूना, खाली, जनहीन, सुनसान	desolate, lonely
भर	पुं·	1. ऊत (दंग्याला भरआला') अतिरेक	पूर्णता, विपुलता, भरमार, अतिरेक	fullness, abundance, the height, meridian
		2. ज़ोर, भार (ह्या गोष्टीवर त्यांनी भर दिला आहे)	बल, जोर	emphasis
		3. माज़, कामुक अवस्था	मस्ती, संभोगेच्छा की प्रबलता	rut, heat
		4. आवेश (त्या भरात त्याने खून केला')	उभाड़, जोश	heat, vehemence, excitement
		5. उत्साह ('त्या भराने तो देवालयात आला')	उत्साह	ardour, enthusiasm
		6. बहर (गाण्याला भर आला')	बहार, आनंद, लुत्फ़, मज़ा	heyday, flush, spring
		7. उत्तेजन, प्रोत्साहन, चिथावणी	उत्तेजना, प्रोत्साहन, उकसाहट, बहकावा	exacerbation, provocation
		8. कल, मनाची ओढ (तरुणांचा सिनेमाकडे भर असतो')	प्रवृत्ति, रूजहान	inclination, affection
भर	स्त्री·	1. आधिक्य, आणखी ज़ोड ('गाण्यात वाद्याची भर')	जोड़, वृद्धि	a complement, things or number added, addition
		2. भराव, खड्डा इ· भरून काढण्यासाठी टाकला जाणारा माल	भराव, पाटना, भरना	earth, stones etc. thrown in a pit to fill it up

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. भरताड (गलबताचे वजन राखण्यासाठी चढविलेला बोजा)	बोझ, लदाव	loading (of a ship)
	अ·	नामाच्या शेवटी जोडले असता 'तितके भरून' असा अर्थ होतो ('पोटभर', 'वाटी भर' इ·)	नाम के अंत में जोड़ने से 'उतने बराबर' ऐसा अर्थ होता है ('पेटभर' 'कटोराभर' आदि)	when affixed to a noun it has exactly the meaning of the suffix 'full' ('bellyful')
भरकटणे	स·क्रि·	वाटेल तसे लिहिणे खरडणे	घसीटना, लिख मारना	to scribble, to scrawl
	अ·क्रि·	1. भटकत जाणे, रस्ता चुकून जाणे	भटकना, रास्ता भूलकर घूमते रहना	to go astray
		2. तोंडाला येईल ते बोलणे	बकना	to talk wildly
		3. नीतीला सोडून वागणे	अनीति बरतना, वाहियात बनना	to act immorally, to indulge in vice
भरकन्	अ·	चुटकीसरशी, झटकन्, जलदीने	तेजी से, पलक झपकते, जल्दी जल्दी	in a trice, in a shake, in a moment, sharply, promptly
भरकांड	न·	चट्‌कन् जळणारे जळण (गवत, काटक्या इ·)	जल्द जलनेवाली ईंधन की लकड़ी	easily combustible fire wood (as straw, dried sticks etc.)
भरगच्च	वि·	खचून भरलेला	ठसाठस भरा हुआ	crowded, packed
भरघोस	वि·	भरपूर	काफी, प्रचुर	abundant
भरज़री	वि·	जराने मढविलेला	जरी के काम वाला	full of golden embroidery

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भरजवानी	स्त्री·	ऐन तारुण्य	ऐन जवानी, भर जवानी	prime of youth
भरड	स्त्री·	जाड पीठ, कण्या, रवा	दलिया, रवा, सूजी	grit, grain roughly ground
	वि·	1. ओबडधोबड दळलेला 2. ओबडधोबड	दरदरा, मोटा पीसा गया मोटा	roughly ground coarse
भरड	पुं·	1. जाड दळलेले धान्य	मोटा पीसा हुआ अनाज, दलिया	coarsely ground grain or grains
		2. गुराला खायला घालतात ते धान्य डाळीचे मिश्रण·	पशुओं को खिलाया जानेवाला अनाज और दाल का मिश्रण	mixture of grains and pulses roughly ground for feeding cattle
भरडणे	स·क्रि·	ओबडधोबड दळणे	मोटा पीसना, दरदराना	to grind roughly
भरण	न·	1. अन्न खाऊ घालणे, पोषण	भरण, पोषण	nourishing, feeding
		2. सारण, पुरण	पूरन	filling stuff (as in करंजी, पुरणपोळी)
		3. भराव	भराव, भरती	filling up (pit etc.)
भरणा	पुं·	पैसे भरून टाकणे	भरना, जमा करना	collecting or paying off (money)
भरणी	स्त्री·	27 नक्षत्रांपैकी दुसरे नक्षत्र	सत्ताईस नक्षत्रों में से दूसरा	the second of twenty-seven lunar asterisms
भरणे	स·क्रि·	1. रिकाम्या पोकळीत काही टाकून ती पूर्ण करणे	भरना, पूर्ण करना, खाली जगह को किसी चीज से पूर्ण करना	to fill, to fill up

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. छिद्र, भूच इ· नी बंद करणे	छेद आदि को बंद करना	to stuff, to thrust in
		3. जमा करणे, देऊन टाकणे (वसूल इ·)	उगाही हुई रकम जमा कर देना	to deposit (collected amount etc.)
		4. बंदुकीत गोळी बसविणे	बंदूक आदि में गोली डालना	to charge or to load (a musket etc.)
		5. रिकाम्या जागी भर्ती करणे	पद पर नियुक्ति करना	to fill up vacancy
		6. (बांगड्या इ·) मनगटात घालणे	पहनना	to put on (bangles etc.)
		7. पाणी ई· ओतून भांडे काठोकाठपूर्ण करणे	पानी आदि से बरतन लबालब भरना	to pour to the brim (water etc.)
		8. एखादी उणीव नाहिशी करणे	क्षतिपूर्ति करना	to make reparation,-amends, to compensate
	अ·क्रि·	1. (अंगाने इ·) पुष्ट होणे	पुष्ट /मोटा होना	to become fleshy
		2. (बाजार) लागणे	(बाजार) लगना	to gather, to fill, to meet (a bazar)
		3. गर्दी होणे	भीड़ होना	to be crowded
		4. ज़खम बरी होणे	घाव का पूरा होना, भर जाना	to heal
		5. (सभेला लोक) जमणे	(सभा) संपन्न होना	to be held, to gather for meeting
		6. अमुक संख्येचे होणे ('शंभर वर्षे भरली')	अमुक संख्या तक होना (चीज़ें आदि)	to amount to
		7. पूर्ण होणे (पाण्याने, कचर्याने इ·)	भर जाना	to be full with, to fill up (a well etc.)
		8. कान भरणे, फुंकणे	कान भरना, चुगली खाना	to poison the mind of

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भरणे पावती	स्त्री·	भरलेल्या रकमेची पावती	भरपाई, चुकता हो जाने की बेबाकी रसीद	a receipt for an amount being paid
भरतकाम	न·	वेलबुट्टी भरण्याचे काम	बेलबूटा बनाने का काम या कला, कढ़ाई	work or art of embroidery
भरताड	न·	1. गलबतात भरलेला बोजा,-माल	बोझ, लदान, माल - असबाब	a load, lading
		2. रद्दी सामान	रद्दी चीज़ें, कूड़ा करकट	refuse
भरती	स्त्री·	1. रिकामी जागा भरण्याची क्रिया	खाली जगह भरना	filling in (vacancy)
		2: शिपायी जवान म्हणून दाखल करून घेणे	दाखिला, पुलिस-दल आदि में लिया जाना	recruiting
		3. पूर्ती	पूर्ति	completion, fulfilment
		4. समुद्राला उधाण येते ते	ज्वार	tide, flux of the ocean
भरते	न·	1. उमाळा, उबळ (भावनेची)	उमड़, आवेग, उमंग	excitation, state of excitement
भरदार	वि·	1. धिप्पाड, अंगाने भरलेला, धष्टपुष्ट	भरा हुआ, गठीला	well-built, muscular
		2. ऐटबाज, रुबाबदार	शानदार, रोबदार	magnificent, imposing
भरदुपार	स्त्री·	ऐन दुपारची वेळ	ठीक/ऐन दुपहर	high noon
भरधाव	अ·	पूर्ण वेगाने	पूरे वेग के साथ, सरपट	at full speed
भरपाई (-यी)	स्त्री·	1. पूर्ती, उणीव भरून काढणे	पूर्ति	compensating, making amends

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. रकम किंवा वस्तू भरून काढणे	बेबाकी की रसीद, भुगतान	receipt-in full, acknowledgement of full receipt
भरपूर	वि·	पुष्कळ, विपुल, खुप	प्रचुर, काफी	plenty, abundant
भरपेट	अ·	पोटभरून	भरपेट, पेट भर कर	in the fullest measure, to full capacity
भरभर, भराभर	अ·	झपाट्याने, वेगाने, जलदी जलदी	जल्दी-जल्दी, झपाटे से	quickly, smartly
भरभराट	स्त्री·	वैभवशाली स्थिती, समृद्धि, बरकत	समृद्धि, बरकत	flourishing state, prosperity
भरभरीत	वि·	1. 'भरड (वि·)' पाहा 2. चिकटपणा नसलेला	दे· 'भरड (वि·)' चिकनाहट विना	vide 'भरड (वि·)' without greasiness
भरमसाट	वि·	प्रमाणा बाहेरचा, फाजील, फारच अधिक, मनाला येईल तितका	बेहद, परिमाणातीत	excessive, out of proportion
भरविणे	स·क्रि·	1. घास तोंडात घालणे	खिलाना	to feed (by hand or by spoon)
		2. कान फुंकणे	कान भरना	to poison the mind of, to incite
भरंवसा, भरोसा	पुं·	1. विश्वास	भरोसा, यकीन, विश्वास	confidence, trust, reliance
		2. खातरी, पूर्ण आशा	उम्मीद, पक्की आशा	assurance, conviction
भरंवशाचा	वि·	विश्वासपात्र, खात्रीचा	भरोसे का, यकीनी	trustworthy, reliable

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भरारी	स्त्री·	उंच उडणे, आकाशात झेप	उड़ान	flight
भराव	पुं·	1. भरण्याची क्रिया (खड्डा इ·)	भरना (गड्ढ आदि)	filling (a ditch etc.)
		2. भरण्याचा माल, डबर	भरने का मलबा	material of filling, rubble
भरीत	न·	वांगे इ· भाजून कुस्करून केलेले एक प्रकारचे रायते	भुरता, बैंगन आदि का सालन, चोखा	a sauce (of brianjals etc.)
भरीव	वि·	1. ठोस, घन, पोकळ नसलेला	ठोस, ठस, गाढ़ा, घना	solid, substantial
भर्तार	पुं·	नवरा, पती	भर्ता, पति	husband
भलता	वि·	1. चुकीचा, वेगळा	दूसरा, गलत, अन्य	quite different, other, not that particular
		2. अयोग्य, अप्रस्तुत	अयोग्य, अप्रस्तुत, असंगत	irrelevant, impertinent
		3. विचित्र, चमत्कारिक	अजीब, विचित्र	strange
भलभलता	वि·	वेडावाकडा, न शोभणारा	ऊटपटांग, उलटासीधा, गलत	exceedingly strange,-odd
भलमनसाई	स्त्री·	सज्जनपणा, माणुसकी	भलमनसी, भलमनसाहत, सज्जनता, शराफत	courteousness, gentlemanliness, civility
भला	वि·	सज्जन, चांगल्या मनाचा	सज्जन, नेक, शरीफ़	good, good-natured, kind, gentlemanly
भलाई	स्त्री·	1. सज्जनपणा, भलेपणा	भलाई, भलापन, अच्छाई	goodness, kindness, politeness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. हित, कल्याण	हित, कल्याण	well-being
		3. चांगुलपणाचे यश	अच्छाई का यश	honourable repute, good report
भलाबुरा	वि·	बरा वाईट, कोणत्याही गुणांचा, कसाही	भलाबुरा, कैसा भी	good or bad, of whatever quality or character
भलाम(-व)ण	स्त्री·	शिफारस	सिफारिश, अनुशंसा	recommendation
भवती न भवती	स्त्री·	चर्चा, वादविवाद, ऊहापोह	बहस, चर्चा, ऊहापोह	discussion, argument
भवानी	स्त्री·	1. देवी पार्वती	देवी भवानी	an epithet of goddess पार्वती
		2. 'बोहणी' पाहा	दे· 'बोहणी'	vide 'बोहणी'
भवितव्य	न·	1. जे होणार ते, जे घडणारते, भविष्य	भवितव्य, होनहार, अवश्यंभावी, होनी	the inevitable future
		2. नशीब, भाग्य	नसीब, भाग्य	destiny, fortune, fate
भविष्य	न·	1. पुढे होणार ते, पुढे येणारा काळ, भावी	भविष्य, आनेवाला काल, होनी, भावी	the future, future event
		2. पुढे होणार त्याचे आगाऊ कथन, ज्योतिष	भविष्य की बात का कथन, ज्योतिष	a prediction, a prophecy
भविष्यकाळ (व्याक·)	पुं·	पुढेयेणारा काळ	भविष्य काल	the future tense
भव्य	वि·	उत्तुंग विशाल, प्रचंड	भव्य, विशाल, बड़ा, आलीशान	magnificent, grand
भ(-भं)वरा	पुं·	1. भुंगा, भ्रमर	भंवरा, भौंरा	a large black bee
		2. भोवरा (खेळणे)	लट्टू (खिलौना)	a top, whirl

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भसाडा	वि·	फार मोठा, बेढब, कर्कश, (आवाज़)	कर्णकटु, कर्कश, बेढब (आवाज)	coarse and thick (voice)
भस्म	न·	1. राख, विभूती	भस्म, राख, भभूत	ashes
		2. औषधी धातू जाळून काढलेली औषधी राख	कुश्ता (दवा के काम के लिये फूँकी हुई धातु आदि)	any metallic oxide, calx
भस्मसात	वि·	जळून खाक	भस्मीभूत	burnt to ashes
भस्मासुर	पुं·	1. डोक्यावर हात ठेवताच जाळण्याची शक्ती मिळालेला एक राक्षस	भस्मासुर	a demon that had the power of burning to ashes
		2. (लाक्ष·) कर्त्याचे-जन्मदात्याचेच नुकसान करणारी व्यक्ती वा वस्तू	अपने जन्मदाता ही को/बनाने वाले ही को नष्ट करने वाला व्यक्ति या वस्तु	a person or thing that destroys or has the power to destroy one's or its producer or generator
भक्ष (-क्षि) णे	स·क्रि·	खाऊन टाकणे	भक्षण करना, खा जाना	to devour
भक्ष्य	वि·	खाण्याजोगा	भक्ष्य, खाने लायक	edible
	न·	1. खाण्याचा प्राणी	भक्ष्य, शिकार, प्राणी जो खाया जाए	a prey
		2. अन्न	अन्न	food
भक्ष्या भक्ष्य	न·	1. खाण्या संबंधात विधि-निषेध	खाने के संबंध में विधि-निषेध	do's and dont's about food
		2. अमुक पदार्थ खाण्यायोग्य, अमुक खाण्यासाठी अयोग्य असा विवेक	खाद्य-अखाद्य पदार्थों का विवेक	consideration of eatable and non-eatable,-salubrous or otherwise

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भाऊ	पुं·	बंधू एका माता-पित्याचे पुत्र	भाई, बंधु	a brother
भाऊगर्दी	स्त्री·	1. भयंकर गर्दी, ठेचाठेच	भीड़ भड़क्का, धक्कम धक्का	a pushing and pulling crowd, rush
		2. हातघाई	जोश, उतावली	accelerated motion or action
भाऊजी	पुं·	नवर्यांचा भाऊ, दीर	पति का भाई, जेठ या देवर	husband's brother
भाऊपण (न·), -पणा	पुं·	आप्तसंबंध	भाई चारा, रिश्तेदारी	relationship
भाऊबंद	पुं·	आप्त संबंधी, नातलग, एकाच घराण्यातील संबंधी	भाईबंद, रिश्तेदार, एक ही कुल के आप्तजन	relatives belonging to the same family, kinsmen
भाऊबंदकी	स्त्री·	1. 'भाऊपण' पाहा 2. एकाच घराण्यातील आप्तांचे आपसातील वैर	दे· 'भाऊपण' एक ही घराने के आप्तजनों का आपस में बैर, खानाजंगी	vide 'भाऊपण' enmity among relatives of the same family
भाऊबीज़	स्त्री·	कार्तिक शुद्ध द्वितीया (या दिवशी बहीण भावाचा सत्कार करते)	भाई दूज, भैया दूज	second lunar day of Kartik (on which sister and brother honour each other)
भाक	स्त्री·	1. वचन, आश्वासन	वचन, आश्वासन	a promise, an assurance
		2. शपथ, प्रतिज्ञा	सौगंध, कसम	a vow
		3. एकमेकांचा करार, कौल	कौल व करार, इक़रार	a mutual assurance or agreement

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भाकड	वि·	1. दूध न देणारी (गाय, म्हैस)	ठाँठ, सूखी (गाय, भैंस)	dry (a milch animal)
		2. निरर्थक, अर्थशून्य, रिकामा (उद्योग)	निरर्थक, बेकार, खाली	unproductive or unprofitable (business, effort)
भाकडकथा	स्त्री·	1. निरस-कंटाळवाणी गोष्ट	रसहीन/उकताने वाली कहानी	uninteresting story-telling
		2. कधी न घडणारी गोष्ट, असंभाव्य गोष्ट	असंभव बात, बेकार की बात	idle talk
भाकणूक	स्त्री·	भविष्य कथन	भविष्य कथन	predicting, foretelling
भाकणे	स·क्रि·	1. भविष्य सांगणे	भविष्य कथन करना, पेशीन-गोई करना	to predict, to foretell
		2. गयावया करून याचणे-मागणे	गिड़गिड़ाकर माँगना	to implore, to beseech
भाकर, भाकरी	स्त्री·	ज्वारीच्या वा बाजरीच्या पिठाची थापून बनविलेली गोल रोटी	रोटी	bread (of jawar or bajra (flour)
भाकित	न·	1. भविष्य कथन	भविष्य कथन	foretelling, predicting, prophecy
		2. पुढचा अंदाज	अंदाजा	guess of future events
भाग	पुं·	1. हिस्सा, वाटा	भाग, हिस्सा, अंश	a share, a portion
		2. खंड (पुस्तकाचा)	खंड (पुस्तक का)	part or volume (of a book.)
		3. भागाकार (गणित)	तक़सीभाग (गणित)	division (arith)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भागणे	स·क्रि·	(गणित) एखाद्या संख्येचे सम विभाग पाडणे	भाग देना, तक़सीम करना	to divide
	अ·क्रि·	1. थकणे, दमून जाणे	थक जाना	to get exhausted
		2. कंटाळणे	ऊब जाना	to tire, to be weary
		3. पुरते होणे (कर्ज इ·)	चुकना, बेबाक होना	to be paid up
		4.थकणे, चालणे, निर्वाह होणे	निबहना, पार पाना, चल जाना	to pull on
भागविणे	स·क्रि·	1. थकविणे, चालविणे, निर्वाह करणे	चलाना, गुज़ारा करना	to make two ends meet, to pull on
		2. चुकते करणे, पुरते करणे	चुकता करना, चुकाना	to pay off
		3. थकविणे, दमविणे	थकाना	to make to tire out
भागाकार (गणित)	पुं·	1. एका संख्येचे समभाग पाडून आलेली संख्या	भागफल, लब्धि (गणित)	the quotient
		2. एका संख्येचे समभाग पाडण्याची रीत	भाग, तक़सीम	division
भागीदार	पुं·	हिस्सेदार, वाटेकरी	हिस्सेदार, भागी, साझी, साझेदार	a partner, a co-sharer
भागीदारी	स्त्री·	वाटा, हिस्सा	साझा, हिस्सेदारी	partnership, co-sharing
भांग	पुं·	डोक्यावरचे केस दोन बाजूंकडे विभागून पाडलेली रेषा	माँग, बालों को सँवार कर बनायी हुई रेखा	the line along the sinciput made by parting hair bot hsides
	स्त्री·	1. कैफ आणणारी एक गांजाच्या जातीची वनस्पती	भांग	hemp

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. या वनस्पतीच्या पानांचे बनविलेले पेय	उस वनस्पति की पत्तियों को घोटकर बनाया हुआ पेय	the intoxicating potion prepared from it
भांगलणे	स·क्रि·	शेतातले तण काढणे, नींदणे	निराना	to weed
भाचा	पुं·	(भावाच्या बाबतीत) बहिणीचा मुलगा, (बहिणीच्या बाबतीत) भावाचा मुलगा	भांजा, भानजा	a nephew son of a sister
भाची	स्त्री·	(भावाच्या बाबतीत) बाहिणीची मुलगी, (बाहिणीच्या बाबतीत) भावाची मुलगी	भांजी, भानजी	a niece daughter of a sister
भाज़का	वि·	भाजलेला	भुना हुआ, सेंका हुआ	parched, roasted, toasted
भाजणी	स्त्री·	भाजलेल्या अनेक डाळींचे मिळून केलेले पीठ	मिस्सा, कई तरह की दालों को एक साथ पीसकर बनाया हुआ आटा	flour made of several pulses parched and ground together
भाजणूक	स्त्री·	छळणूक, ज़ाच	यंत्रणा, सताना, पीड़ा	tormenting, harassing
भाजणे	अ·क्रि·	आगीने पोळणे- जळणे	जळना, झुलसना, दागना	to be burnt
	स·क्रि·	1. जाळणे, डाग देणे, पोळणे	जलाना, झुलसाना, दागना	to burn, to canterise, to scorch
		2. शेकणे, विस्तवाची आंच देणे	सेंकना	to roast

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. मातीच्या भांड्यांना आंच देऊन पक्की करणे	पकाना	to bake
भाजी	स्त्री·	आहारात पाला किंवा फळे शिजवून वापरतात ती	भाजी, साग, सब्जी, शाक, तरकारी	vegetable
भाजीपाला	पुं·	'भाजी' पाहा	साग सब्जी, सागपात	esculent vegetables
भाट	पुं·	1. स्तुती करणारा राजाचा आश्रित एक वर्ग किंवा त्या वर्गाची व्यक्ती	भाट, बंदी, चारण/राजाओं का स्तुति -गायक वर्ग या उस वर्ग का व्यक्ति	a class or an individual or that class of minstrels or bards under kings
		2. खुशामत्या	चापलूस, झूठी बड़ाई करनेवाला	a flatterer
	वि·	बडबड्या	बड़बड़िया, बक्की	one that prates, empty chatterer
भाट	स्त्री·	पाणी कमी होताच समुद्रात किंवा नदीत वर दिसून येणारा उंचवटा	भाटे के समय समुद्र में या नदी में दिखाई देनेवाला टीला	a lump in sea or river that appears at low water
भाटकार	पुं·	गोव्यातील नारळीच्या बागेचा मालक-ज़मिनदार	गोवा का ज़मीनदार	a Goan landlord
भाटी	स्त्री·	मांजरी	बिल्ली	a female cat
भाड	न·	1. भडभुंजाची भट्टी	भड़भूँजे की भट्ठी	an oven for parching corn
		2. वेश्या पुरविण्या पासून होणारी प्राप्ती	वेश्याओं को मुहैया करने से होने वाली प्राप्ति	income made by providing prostitutes

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भाडभीड	स्त्री·	1. संकोच, लज्जा	संकोच, लज्जा	abashedness, shyness,
		2. मुरवत, बूज़	आदर, सम्मान, कद्र	care, concern, consideration
भाडे	न·	1. जागा किंवा घर वापरण्या बद्दलचा	भाड़ा, किराया	hire, rent
		2. वाहन वापरण्याबद्दलचा मोबदला	वाहन का किराया	fare
भाडेकरी (-रू)	पुं·	भाड्यानेराहणारा	किरायेदार	a tenant, a hirer
भाडे चिठी	स्त्री·	भाड्या विषयीचे करारपत्र	किरायानामा	a tenancy-agreement
भाडोत्री	वि·	1. भाडपाने घेतलेला	किराये का, भाड़े का	taken or held on hire
		2. (लाक्ष·) स्वतःचे म्हणून न मानता केलेला (व्यवहार, धंदा)	अपनापन न रखते हुए किया हुआ (धंधा आदि)	(work etc.) not being done with ardour
भांडकुदळ,-खोर	वि·	भांडण करण्याच्या स्वभावाचा, कजाग	कलहप्रिय, झगड़ालू, फ़सादी	quarrelsome
भांडण	न·	झगडा, कलह, तंटा	झगड़ा, तकरार, फसाद, कलह, टंटा	a quarrel
भांडणे	अ·क्रि·	झगडणे, लढणे	झगड़ना, लड़ना	to quarrel, to dispute, to contend (with)
भांडवल	न·	धंद्यात गुंतविलेला पैसा	पूँजी, सरमाया, मूलधन	a capital, principal, original fund

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भांडवलदार	पुं·	भांडवल बाळगणारा, पैसे गुंतविणारा धनिक	पूँजीपति, सरमायेदार	a capitalist
भांडवलशाही	स्त्री·	भांडवलदाराची सत्ता	पूँजीवाद, सरमायेदारी	capitalism
भांडार	न·	वस्तुसंग्रह, साठा, कोठार	भंडार, भांडार, कोठार	a treasure, a store-house
भांडी कुंडी	न· बव	भांडी आणि इतर सामान	भांडा-बरतन, सामान-असबाब	utensils and materials
भांडे	न·	1. लहान - मोठे पात्र 2. तोफ	छोटा बड़ा पात्र, भाँडा, बरतन तोप	a pot, a vessel a cannon
भात	न·	साळ, साळीचे पीक	धान	unhusked rice
	पुं·	शिजविलेला तांदूळ	भात, उबला हुआ चावल	cooked rice
	स्त्री·	प्रकार, रीत	भाँति, प्रकार, तरह	kind, sort, variety
भातकूट	न·	न कांडता राहिलेले भाताचे बीज	बिना कूटे रह गया धान	rice-seed unhusked
भातण	न·	भाताचे पिंजर	पुआल, पयाल	rice-straw
भाता	पुं·	1. बाण ठेवण्याची पिशवी, तूणीर 2. वारा फुंकण्याचे एक अवज़ार (लोहाराचे)	तरकश, तूणीर भाथी, चमड़े की धौंकनी (लुहार की)	a quiver bellows, blower (of an iron-smith)
भातुकली	स्त्री·	लहान मुली स्वंयपाक पाण्याचा खेळतात तो खेळ	बालाओं का रसोई का खेल	kitchen-play of small girls
भादरणे	स·क्रि·	हजामत करणे, डोकीचे केस काढणे	हजामत बनाना, मूँडना	to shave the head

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भादवा	पुं·	भाद्रपद महिना	भादों का महीना	the month भाद्रपद
भान	न	1. जाणीव	भान, ज्ञान	mindfulness, awareness, consciousness
		2. सावधपणा, अवधान	ध्यान, ख्याल, होश	attention, advertence, heed
		3. स्मरण, आठवण	स्मरण, याद, सुध, खबर	remembrance, perception
भानगड	स्त्री·	1. घोटाळा, गडबड, गोंधळ	घोटाला, गड़बड़, घपला	intermingling, derangement, perplexity
		2. मामला, प्रकरण, बाब	मामला, माजरा	an affair, a case
भाबडा	वि·	साधाभोळा, निष्कपट	भोला, सीधासादा, निष्कपट	simple, guileless, artless
भामटा(-ट्या)	वि·	लुच्चा, लफंगा, फसवेखोर	चालाक, चंट, काइयाँ	wily, cunning
	पुं·	चोर, उचल्या	उचक्का, उठाईगीर, चाईं	a petty thief, a pilferer
भांबावणे	अ·क्रि·	गोंधळणे	हकबकाना, चकरा जाना	to get bewildered, to be scared
भार	पुं·	1. ओझे, बोजा	भार, बोझ	a burden, a load
		2. वज़न, तोल	वजन, तोल	weight
		3. ज़बाबदारी	जिम्मेदारी, दायित्व	responsibility, an obligation
		4. एक रुपया वज़न	एक तोला वज़न	a rupee weight of a tola

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		5. वजनदारपणा	गुरुत्व, भारीपन	heaviness, weightiness
		6. बहर	बहार	prime, heyday, plentitude
भारणे	स·क्रि·	1. प्रभाव टाकणे	अभिभूत करना, प्रभाव डालना	to fascinate, to captivate
		2. मन गुंग करणे, मोहून टाकणे	लुभाना, मोह लेना	to enchant
		3. जादू टाकणे	जादू डालना	to charm, to bind under spell
भारत	पुं·	.हिंदुस्तान देश	भारत	India
	न·	1. व्यासांचे महाकाव्य, महाभारत	महाभारत	the great epic महाभारत
		2. (लाक्ष·) स्वतः विषयीची लांबलचक कहाणी	तूमार, रामकहानी	long narration of the events of one's own life
भारदस्त	वि·	वजनदार, प्रतिष्ठित, प्रौढ	वजनदार, प्रौढ़, प्रतिष्ठित	dignified, venerable, respectable
भारा	पुं·	1. ओझे, बोजा	बोझ, भार	a burden, a load
		2. गवताच्या पेंढ्याचा गठ्ठा	पूल, मुट्ठा	a bundle of straws/ of crops etc.
भाराक्रांत	वि·	ओझ्याखाली, भाराखाली, दबलेला	भाराक्रांत, बोझ के नीचे दबा हुआ	groaning under burden
भारावणे	अ·क्रि·	(लाक्ष·) प्रभावित होणे	प्रभावित/अभिभूत होना	to be much impressed, to be influenced

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भारी	वि·	1. वज़नदार, ज़ड	भारी, बोझिल, वज़नदार	heavy
		2. किंमती, मोलाचा, बहुमोल	क़ीमती, मूल्यवान	costly, of high price
		3. फार शक्तिशाली	बहुत शक्तिशाली	very mighty
		४. फार ('भारी आवड')	बहुत, अति	very, much
भारूड	न·	1. लांबलचक कथन, चर्हाट	तूमार, छोटी बात का बेकार बहुत बढ़ा चढ़ा कर कथन	a long tiresome or dull narration
		2. काव्यात कोडी, रूपके इ· घालून केलेला नाट्यात्मक खेळ	पहेलियों, रूपकों का काव्यमय नाट्य	rhetorical figures dramatically depicted
भाल	न·	कपाळ, ललाट	भाल, माथा, ललाट, पेशानी	the forehead
भालदार	पुं·	राजाजवळ भाला किंवा छडी घेऊन उभा असणारा सेवक	चोबदार, छड़िया, भाला-बरदार	a stickholding or spearholding attendant of a king
भाला	पुं·	1. लांब लाठीला टोकाशी पोलादी धारेचे फळ जोडलेले एक हत्यार	भाला, बरछा, नेजा	a lance, a spear, a pike
		2. गायी-म्हशीच्या पायात धार काढतेवेळी फास घालतात तो	गोड़फाँस	a snare or an entanglement in the hinder legs of a cow etc.
भालाईत	पुं·	भाला ज्याचे आयुध आहे असा शिपायी	बरछैल	a lancer
भाव	पुं·	1. दर, निरख	भाव, दर, निर्ख	market-price, rate
		2. भावना, मनाची वृत्ती	भाव, भावना, मन की वृत्ति	sentiment, passion, emotion, feeling
		3. भक्ती, श्रद्धा, प्रेम	भक्ति, श्रद्धा, प्रेम	affection, faith

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. अभिप्राय, वळण, झोक	अभिप्राय, मतलब, झुकाव	mind, intention, meaning, implication, drift
		5. अस्तित्व, असणे, सत्ता	अस्तित्व, होना, सत्ता	being, existing
भावकी	स्त्री·	1. एकाच घराण्यातील विभक्त झालेली कुटुंबे	एक ही कुल के विभक्त हुए परिवार	separated families of originally one family
		2. एकाच घराण्यातील वेगळ्या झालेल्या कुटुंबांचा नातेसंबंध	भाईचारा, रिश्तेदारी	the relation of such families with each other
भावजय	स्त्री·	भावाची पत्नी	भावज, भौजाई	brother's wife
भावणे	अ·क्रि·	1. आवडणे, रुचणे, पसंत असणे	भाना, रुचना, अच्छा लगना, पसंद होना	to be liked, to please
		2. मानवणे	अनुकूल होना	to agree with, to be wholesome, to suit
	स·क्रि·	1. कल्पिणे, मानणे	मानना, समझना	to hold, to consider, to regard, to deem
		2. विचार करणे, समजणे	सोचना	to think, to suppose
भावंड	न·	भाऊ वा बहीण	भाई या बहन	brother or sister
भावना	स्त्री·	1. मनाचा ग्रह, कल्पना	भावना, कल्पना, खयाल	conception, imagination
		2. भक्ती, श्रद्धा	श्रद्धा, भक्ति	devotion, faith
		3. सहृदयता, कळवळा	सहृदयता, आस्था, लगन	feeling, sentiment, emotion
		4. दुखण्याची लक्षणे	रोग के लक्षण, मर्ज की अलामत	symptoms (of a disease)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भावनाप्रधान,-शील	वि·	हळवा, नाजुक-तरल भावना असणारा	भावनाप्रधान, भावुक	sentimental, emotional
भावार्थ	पुं·	1. तात्पर्यार्थ, सारांश	भावार्थ, मतलब, तात्पर्य	purport, sense, substance
		2. मनातला हेतू	मनसूबा, हेतु, उद्देश्य	intention, plan
भाविक	वि·	श्रद्धाळू, भक्तिमान	श्रद्धालु, भक्तिमान्	having faith, trustful, devout
भावी	वि·	भविष्यकाळचा, पुढे घडून येणारा	भावी, होनेवाला, भविष्यत्	future
	न·	पुढे घडून येणारी गोष्ट - घटना भविष्य	भावी, होने वाली बात, होनी	the future
भावीण	स्त्री·	1. देवाला वाहिलेली तरुण स्त्री	देवदासी	woman dedicated to a deity
		2. वेश्या	वेश्या	a prostitute
भावुक	वि·	1. भावना प्रधान	भावुक, भावनाप्रधान	sentimental, emotional
		2. भक्तिशील, भाव असलेला	भक्तियुक्त, भाव रखनेवाला	full of devotion, full of trust
भाषण	न·	1. बोलणे	बोलना	speaking
		2. व्याख्यान	भाषण, व्याख्यान	a lecture, discourse, talk
भाषा	स्त्री·	1. बोलण्याचे साधन	बोलने का साधन	means or vehicle of speaking
		2. निरनिराळ्या लोकात प्रचलित असलेली बोली	भाषा, बोली, जबान	language, tongue, dialect

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. (लाक्ष·) निर्देश, उच्चार ('त्याने या संबंधी भाषा काढली नाही')	उच्चार, निर्देश	utterance, indication
भाषांतर	न·	एका भाषेतील मजकूर दुसर्या भाषेत आणणे	अनुवाद, तर्जुमा	translation
भाषावार	वि·	भाषाधरून केलेला, भाषानुसार केलेला	भाषानुसारी, भाषिक	linguistic
भाषाशास्त्र	न·	भाषेची उत्पत्ती, रचना, वापर इ· संबंधीचे शास्त्र	भाषाशास्त्र, भाषाविज्ञान	linguistics, philology
भाषाशास्त्रज्ञ	पुं·	भाषाशास्त्र जाणणारा विद्वान्	भाषा विज्ञानी	a linguistician, philologist
भाष्य	न·	विवरण, टीका, स्पष्टीकरण	भाष्य, स्पष्टीकरण, विवरण	a commentary, an exposition, an annotation
भास	पुं·	1. समज़, कल्पना	कल्पना, ख्याल	a fancy, a perception, an impression
		2. अस्पष्ट दर्शन	झलक, अस्पष्ट दर्शन	a semblance, a glimpse
		3. भ्रांती, शंका	भ्रम, भ्रांति	illusion, misconception
भासणे	अ·क्रि·	वाटणे, प्रतीत होणे	प्रतीत होना, लगना, महसूस होना	to seem, to appear, to impress, to strike as actual
भाळ	न·	1. 'भाल' पाहा	दे· 'भाल'	vide 'भाल'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. (लाक्ष·) दैव, नशीब	भाग्य, दैव	destiny
भाळणे	अ·क्रि·	मोहित होणे, आषक होणे	मोहित होना, आशिक होना	to be fascinated
भि(-भी)कबाळी	स्त्री·	पुरुष कानावर टोचून घालतात तो मोती	बाली	a pearl adorning the ear of a male
भिकार	वि·	बिन किंमतीचा, क्षुद्र	रद्दी, बेकार, क्षुद्र	poor, wretched, beggarly
	न·	भिकार्याची झुंड	भिखारियों का झुंड	a multitude of beggars
भिकारी	पुं·	भीक मागणारा	भिखारी	a beggar
भिंग	न·	1. काच 2. आरसा 3. काचेचा तुकडा	शीशा, काँच आईना शीशे का टुकड़ा	a pane or sheet of glass a mirror a piece of glass
भिंगरी	स्त्री·	चक्करडी, भोवरा	चकई	a whirling toy
भिज़का	वि·	भिजलेला	भीगा हुआ, तर, गीला	wetted
भिज़णे	अ·क्रि·	पाण्याने ओले होणे	भीगना	to be wet
भिज़विणे	स·क्रि·	ओले करणे	भिगाना, भिगोना, तर करना	to wet
भिडणे	अ·क्रि·	1. समोरा समोर गाठ पडणे 2. एकमेकांना चिकटणे 3. टक्करणे, लढणे	आमने सामने मुकाबला होना सिमटना, चिपकना, लिपटना टकराना, लड़ना	to front, to face each other to cling to, to clasp, to stick close to come into conflict
भिडविणे	स·क्रि·	1. एकमेकांच्या समोर उभे करणे	आमने सामने खड़ा करना	to place in front of each other

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. टक्कर करायला लावणे	भिड़ाना, लड़ाना	to bring into conflict, to make to collide or to clash
		3. कामाला लावणे,-जुंपणे	काम को लगाना	to set to work
		4. भेट घालून देणे	मिलाना, एक व्यक्ति को दूसरे के पास पहुँचाना	to bring into contact
भिडस्त	वि·	संकोची, लज्जाशील	संकोची, झेंपू	bashful, shy, reserved
भिडू	पुं·	खेळातला साथी - गडी	पिट्ठू, खेल का साथी	a play-fellow
भिणे	अ·क्रि·	भीती बाळगणे, भय पावणे	डरना, सहमना	to be afraid, to fear, to dread
भित्तरा (-त्रा)	वि·	घाबरट, भिण्याच्या स्वभावाचा, बुजरा	डरपोक, बुज़दिल, कायर	timid, cowardly
भित्रेपणा	वि·	घाबरटपणा, बुजरेपणा, भिण्याचा स्वभाव	भीरुता, कायरता, बुज़दिली	timidity
भिनणे	अ·क्रि·	1. नसानसात जाऊन मिसळणे	रगरग में घुल मिल जाना, सनना, पगना	to penetrate and pervade
		2. अंगात मुरणे	अंग-अंग में घुस जाना	to enter into the system
		3. (लाक्ष·) मनाने पुरते घेणे	पूरी तरह से स्वीकृत होना	to sink into the mind
भिंत	स्त्री·	दगडां-विटांची उभी केलेली - रचना	दीवार, दीवाल	a wall
भिंताड	न·	उघडी भिंत किंवा तट	खुली दीवार (किले आदि की)	a wall (of a fort)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भिन्न	वि·	1. अलग, वेगळा 2. फुटलेला, तुटलेला, मोडलेला	भिन्न, अलग, जुदा टूटा फूटा, खंडित	separate, different broken
भिरकावणे	स·क्रि·	ज़ोराने फेकणे	जोर से फेंकना	to throw with a force, to hurl
भिरके	न·	एक किंवा दोनच माणसांनी बसण्याजोगी बैलगाडी	छकड़ा, एक या दो आदमियों के बैठने की बैल गाड़ी	a bullock-cart seating only one or two persons
भिरभिरणे	अ·क्रि·	1. उगीच फिरत राहणे 2. माथे गरगर करणे	निरर्थक घूमते रहना चकराना, भन्नाना	to roam idly to feel giddy
भिरभिरी	स्त्री·	चक्कर, घेरी	चक्कर, मूर्च्छा, ग़श	a faint, a swoon
भिलाटी	स्त्री·	भिल्लांची वस्ती	भीलों की बस्ती	inhabitation or abode of Bhils
भिलावा	पुं·	बिब्ब्याचे झाड किंवा बिब्बा	भिलावाँ	marking nut tree or its seed
भिल्ल	पुं·	एक जंगल निवासी जमात किंवा त्यातील व्यक्ती	भील	Bhil
भि(-भु)वई	स्त्री·	डोळ्याच्या खोबणीच्या वरचा केसाळ भाग	भौं, भौंह	an eyebrow
भिवविणे	स·क्रि·	भय दाखविणे, भ्यायला लावणे	डराना, भय दिखाना	to terrify, to frighten
भिशी	स्त्री·	1. खाणावळ	भोजनालय	a hotel, a public eating house

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. मंडळीनी आपसात मिळून काढलेली विशिष्ट मुदतीची घरगुती पेढी	आपस में मिलकर विशिष्ट अवधि का घरेलू लेन-देन-व्यवहार	credit business of household type
भिस्त	स्त्री·	आधार	आधार, दारोमदार	reliance, dependence
भिस्ती	पुं·	पखालीने पाणी वाहणारा	भिश्ती, सक्का, मशक से पानी ढोनेवाला	a water-carrier in a large leathern water bag
भिक्षा	स्त्री·	1. भीक, दारोदार केलेली याचना	भिक्षा, भीख, दर दर की हुई याचना	begging
		2. याचकाला केलेले दान	भिक्षुक/याचक को किया हुआ दान	alms, charity
भिक्षु	पुं·	बौद्ध यती	बौद्ध यती	a mendicant of Buddhist cult
भिक्षुक	पुं·	1. भिक्षेकरी, भीक मागणारा, याचक	भिक्षु, भिक्षुक, याचक	a beggar
		2. भिक्षान्नावर जगणारा ब्राह्मण	भिक्षान्न पर निर्वाह करनेवाला ब्राह्मण	a Brahman subsisting on alms
भिक्षेकरी	पुं·	कोरडी भिक्षा मागणारा	अनाजों के रूप में भिक्षा माँगनेवाला	a mendicant or beggar taking alms in the form of cereals
भीक	स्त्री·	'भिक्षा' पाहा	दे· 'भिक्षा'	vide **'भिक्षा'**
भीड	स्त्री·	1. संकोच	संकोच, हिचक	hitch, hesitation, shyness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. मान, मुर्वत	आदर, प्रतिष्ठा, मुरौवत, लिहाज	respect, regard, deference
		3. आग्रह, दबाव	आग्रह, दबाव	pressure
		4. वज़न, वशीला, प्रभाव	प्रभाव, असर, सिफारिश	manipulation, wirepulling, influencing
		5. टंचाई, चणचण	कमी	scarcity, scantiness
		6. दाटी, गर्दी	भीड़, आदमियों का जमाव, धक्कमधक्का	crowdedness, throng
		7. दोन फळ्या पक्क्या जोडण्याकरिता त्यानां आवळून ठेवण्याचे अवज़ार	दो तख्तियों को चिपकाने का एक शिकंजा	a tightening instrument for joining two planks
भीती	स्त्री·	'भय' पाहा	दे· 'भय'	vide 'भय'
भीष्म प्रतिज्ञा	स्त्री·	घोर व न मोडणारी प्रतिज्ञा	कठोर और कभी न टूटनेवाली प्रतिज्ञा	a grave and inviolable promise
भुई	स्त्री·	भूमि, ज़मीन	भूमि, जमीन	ground
भुई भाडे	न·	ज़मिनीचे भाडे	ज़मीन का किराया	ground-rent
भुईमूग	पुं·	एक तेलबी, शेंगदाणा पीक	मूँगफली	ground nut
भुईसरपट	अ·	जमिनीशी सरपटत, भुईसरशी	जमीन पर से रेंगते हुए	creepingly, crawlingly, skimmingly
भुकटी, भुकी	स्त्री·	चूर्ण, भुगा	बुकनी, चूरा, चूर्ण	powder
भुकिस्त	वि·	1. भुकेलेला	भूखा	very hungry
		2. भुके कंगाल	भुक्खड़, कंगाल	pauper
		3. गरजवंत	गरज़ी, गरज़मंद	needy

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भुके कंगाल	वि·	अत्यंत दरिद्री, भूक न भागणारा, अकिंचन	भुक्खड़, भूखा, कंगाल	very poor, hungry and needy
भुकेजणे	अ·क्रि·	भूकलागणे, भुकेला होणे	भूख लगना, भूखा होना	to be hungry
भुकेला, भुकेज़लेला	वि·	भूक लागलेला, क्षुधित	भुखा, क्षुधित	hungry
भुक्कड	वि·	1. कंगाल, दरिद्र, निर्धन 2. क्षुद्र, कसलीच प्रतिष्ठा नसलेला	कंगाल, दरिद्र क्षुद्र, मामूली	destitute, very poor worthless, of little reputation
भुगा	पुं·	'भुकटी' पाहा	दे· 'भुकटी'	vide 'भुकटी'
भुंकणे	अ·क्रि·	कुत्र्याचे ओरडणे	भूँकना	to bark
भुंगा	पुं·	1. गूं गूं आवाज करीत उडणारा एक काळा किडा, भृंग 2. (लाक्ष·) भुण भुण	भौंरा, भ्रमर उकतानेवाला तकाज़ा	a black-bee a wearisome persistence
भुणभुण	स्त्री·	'भुंगा' (2) पाहा	दे· 'भुंगा' (2)	vide 'भुंगा'
भुंडा	वि·	अलंकार विहीन, बुच्चा	बचा, नंगा, जिसमें कोई गहना न हो	bare, naked, void of the usual ornament
भुताटकी	स्त्री·	1. भूत - पिशाचांचा प्रभाव 2. भूतसृष्टी 3. चमत्कार, अद्‌भूत गोष्ट	भूत - पिशाच का प्रभाव भूत सृष्टि चमत्कार, अद्‌भुत बात	influence of ghosts the ghost-world wonderful feat
भुतारा	पुं·	भूत काढणारा तांत्रिक	ओझा, झाड़फूँक करनेवाला	an exorcist of ghosts etc.

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भुते खेते	न·ब·व·	भूत, पिशाच इत्यादी गण	भूत-प्रेत, भूत-पिशाच	ghosts and demons etc.
भुमका	स्त्री·	अफवा, वदंता	अफवाह, किंवदन्ती	rumour
भुयार	न·	जमिनीखाली केलेली पोकळ जागा	तहखाना	cellar, underground vault, subterraneous cavity
भुरकणे	स·क्रि·	पातळ पदार्थ 'भुर्र' आवाज़ करीत तोंडात घेणे	सुड़कना	to take into mouth noisily, to suck with a peculiar sound
भुरका	पुं·	पातळ पदार्थाचा 'भुर्र' आवाज़ करीत घेतलेला घोट	सुड़क, सुड़की	a sup with a peculiar sound
	वि·	राखी रंगाचा	भूरा, मटमैला	dusky-white
भुरकी	स्त्री·	घोड्याच्या किंवा बैलाच्या डोळ्यांवर टाकलेले आच्छादन	घोड़े या बैल की आँखों पर डाला हुआ ढक्कन	a cloth covering the eyes of a horse or an ox
भुरटा	वि·	उचल्या, हलक्या चोर्या करणारा	उचक्का	one that steals away petty things
भुरभुर	स्त्री·	झिमझिम (पावसाची)	रिमझिम, फुहार	drizzling (of rain)
भुरळ	अ·	झरझर, जलद (जळणारा)	तेजी से, झट से (जलने वाला)	quickly (combustive)
	स्त्री·	मोहिनी, जादू	मोहिनी, जादू	charm, bewitchment, fascination
भुरा	पुं·	'बुरा' पाहा	दे· 'बुरा'	vide'बुरा'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भुरा	वि·	'भुरका (वि·)' पाहा	दे· 'भुरका (वि·)'	vide'भुरका (वि·)'
भुर्दंड	पुं·	विनाकारण भरावा लागणारा पैसा	ऐसी हानि जो नाहक उठानी पड़ी हो	unmeritted fine
भुलणे	अ·क्रि·	1. मोहित होणे, मुग्ध होणे	मोहित होना, मुग्ध होना	to be infatuated
		2. गुंग, बेशुद्ध होणे	बेहोश होना	to forget oneself
भुलथाप	स्त्री·	फसण्यासारखी थाप	भुलावा, चकमा, धोखा	deluding
भुलविणे	स·क्रि·	1. मोह पाडणे	मोहित करना, लुभाना, पागल बनाना	to infatuate, to bewitch
		2. चकविणे	भुलाना, भुलावे में डालना	to beguile, to befool
भुवई	स्त्री·	'भिवई' पाहा	दे· 'भिवई'	vide'भिवई'
भुवन	न·	जग, लोक	भुवन्, जगत्, लोक	world
भुसकट	न·	1. धान्याच्या वरचा टरफलांचा कोंडा	भूसा, भुरकुस	chaff
		2. किड्याने खाऊन लाकडाचा पडलेला चुरा	चूरा, बुकनी	powder (as of worm-eaten wood), dust
भुसभुशीत	वि·	पक्का नसलेला, पोकळ	भुरभुरा, फुसफुसा, पोला	fragile, not sturdy, hollow
भुसा	पुं·	1. लाकडाचा करवतीने कापताना पडणारा कीस	चूरा	powder, dust
		2. कोंडा	भूसा, भूसी, चोकर	husk, chaff
भुसार	न·	1. धान्ये	अनाज	grains
		2. धान्याचा व्यापार	अनाज का व्यापार	trade of grain, cereals

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भुसारी	पुं·	धान्याचा व्यापारी	अनाज का ब्यापारी	a corn-chandler, a dealer in corn
भू	स्त्री·	1. ज़मीन, भूमी	भू, भूमि, ज़मीन	land, ground
		2. पृथ्वी	पृथ्वी	the earth
भूक	स्त्री·	1. पोटातील अन्नाची मागणी	भूख	hunger
		2. (लाक्ष·) तीव्र इच्छा	तीव्र इच्छा	an appetite
भूकंप	पुं·	धरणीकंप	भूकंप, जलजला	an earthquake
भूकबळी	पुं·	भुकेने मेलेला माणूस	आहार के अभाव में हुई मृत्यु	death due to hunger, victim of hunger
भूकलाडू	पुं·	तात्पुरती भूक शमविणारा पदार्थ, फराळाचा पदार्थ	जलपान	a slight repast
भूगर्भ	पुं·	1. पृथ्वीच्या पोटातला भाग	भूगर्भ, धरती का भीतरी भाग	interior of the earth
		2. भुयार	तहखाना	a cellar
भूगर्भशास्त्र	न·	पृथ्वीच्या अंतर्भागाच्या संशोधनाचे शास्त्र	भूगर्भशास्त्र	geology
भूगोल	पुं·	1. पृथ्वीचा गोल	भूगोल, पृथ्वी का गोला	the round earth
		2. भूगोलशास्त्र	भूगोलशास्त्र	geography
भूत	वि·	झालेला, होऊन गेलेला, गत	भूत, बीता हुआ, अतीत	past, gone by
	न·	पिशाच	भूत, पिशाच	ghost, goblin
भूदान	न·	ज़मिनीचे दान	भूमि का दान	land-gift

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भूपाळी	स्त्री·	प्रातः काळी ईश्वर स्तुतिपर गावयाचे गाणे	सवेरे गाने का/ईश्वर स्तुति का गान	song in praise of God sung in the early morning
भूमंडळ	न·	सारी पृथ्वी	समग्र पृथ्वी	the whole earth
भूमध्यरेषा	स्त्री·	पृथ्वी गोलाच्या मध्यावरून जाणारी रेषा, विषुववृत्त	भूमध्य रेखा, विषुवत् रेखा	equator
भूमध्य समुद्र	पुं·	युरोप व आशिया यांच्यामधला समुद्र	भूमध्यसागर	the Mediterranean sea
भूमिती	स्त्री·	रेखागणित, ज्यामिति	रेखागणित	geometry
भूमिका	स्त्री·	1. नाटकातील पार्ट	भूमिका, अभिनेता का पार्ट	character or role in a drama
		2. काम, कार्य, संबंधित भाग	संबंधित हिस्सा, कार्य	role in an undertaking
		3. विचाराची दिशा, दृष्टिबिंदू	दृष्टिकोण	view-point
		4. पाया	नींव	footing, ground
भूमी	स्त्री·	ज़मीन, भुई	भूमि, ज़मीन	ground, land
भूल	स्त्री·	1. गुंगीचे औषध	बेहोशी की दवा	chloroform
		2. गुंगी, मूर्च्छितावस्था	बेहोशी, अचेतन	swoon, unconsciousness
		3. मोह	मोह	infatuation
		4. चूक, नकळत झालेला दोष	भूल, गलती	mistake, error, lapse, slip, oversight
भुलभुलैया	पुं·	घोटाळ्यात टाकणारी रचना	भूलभुलैया	labyrinth

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भूषण	न·	1. दागिना 2. (लाक्ष·) शोभादेणारी गोष्ट	भूषण, अलंकार, गहना शोभाजनक वस्तु	an ornament an adornment
भूषविणे	स· क्रि·	1. शोभा देणे, सजविणे 2. गौरवशाली करणे	भूषित करना, सजाना गौरव प्रदान करना	to adorn, to decorate to glorify
भूस	न·	'भुसा' पाहा	दे· 'भुसा'	vide 'भुसा'
भेकड	वि·	भित्रा, भ्याड	डरपोक, कायर	timid, cowardly
भेकणे	अ· क्रि·	मोठ्या मोठ्याने रडणे	जोरों से रोना	to cry vociferously
भेकरे	न·	हरिणाची एक जात	हिरनों की एक जाति	a small species of deer
भेग	स्त्री·	चीर, फाट	दरार, चीरा, शिगाफ	a crack, a chink
भेगलणे	अ· क्रि·	फाटणे, चिरा पडणे	दरार पड़ना	to crack
भेट	स्त्री·	1. एकमेकांच्या जवळ येणे 2. आलिंगन 3. मुलाखात 4. प्रेमाने दिलेला नज़राणा	भेंट, मिलन आलिंगन, गले लगाना मुलाकात, साक्षात्कार सौगात, उपहार, नजराना, तोहफा	meeting embrace interview a present
भेटणे	अ· क्रि·	1. एकमेकांच्या जवळ जाणे 2. कवटाळणे, आलिंगन देणे	मिलना गले लगना या लगाना	to meet to embrace
भेटविणे	स· क्रि·	एकमेकांच्या जवळ ऐकमेकांना नेणे, भेट करविणे	एक दूसरे से मिलाना, भेंट कराना	to bring together, to help meet

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भेडसावणे	अ· क्रि·	भीतिदायक होणे	भयप्रद होना	to be or become frightful
भेडसाविणे	स· क्रि·	भीती दाखविणे	डराना, हौवा दिखाना	to engender fear, to frighten, to intimidate
भेंड	न·	ज्वारी-बाजरीच्या धाटाच्या आतील पांढरा मगज़	ज्वार-बाजरे आदि के डंठल के अंदर का गूदा	pith
भेंडाळणे	अ· क्रि·	पाय थकून जाणे, पाय पुढे न चालू शकणे	पैर थक जाना	to lose strength (feet)
भेंडी	स्त्री·	एक फळभाजी	भिंडी, रामतरोई	a vegetable fruit commonly called `lady's finger'
भेंडोळे	न·	कागदाची किंवा सुताची गुंडाळी	इँडूरी, गेडुंली	a roll (of paper, yarn etc.)
भेद	पुं·	1. वेगळेपणा, भिन्नता, फरक, अंतर	भेद, भिन्नता, फर्क, अंतर	difference
		2. फूट, बेबनाव	विलगाव, फूट	parting, division
		3. अलग प्रकार, जात	अलग प्रकार, किस्म	a species, kind, variety
भेदक	वि·	1. फोडणारा	भेदक, भेद करनेवाला	breaking, severing
		2. मर्मभेदी, हृदयाचा वेध घेणारा	मर्म को छेदनेवाला	piercing the heart or sore place
भेदभाव	पुं·	वेगळेपणाची वृत्ती किंवा वागणूक	भेदभाव	discrimination, differentiation
भेदरट	वि·	भित्रा, भ्याड, घाबरट	डरपोक, कायर	timid, cowardly

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भेदरणे	अ· क्रि·	घाबरून जाणे, बुजणे, एकदम भीतीचा धक्का बसणे	डरना, सहमना, घबरा जाना	to become terrified, to take fright
भेदाभेद	पुं·	'भेदभाव' पाहा	दे· 'भेदभाव'	vide 'भेदभाव'
भेदिक	वि·	हृदयाचा वेध घेणारे (गाणे, लोकगीत इ·)	दिल को छूनेवाला, भेदक	piercing, piquant (a ballad, song etc.)
भेदी (-द्या)	पुं·	1. गुप्त गोष्ट जाणणारा माणूस	भेदिया, भेद जानने वाला व्यक्ति	a confidant
		2. गुप्त गोष्ट फोडणारा किंवा शत्रुला जाऊन सांगणारा	भेद या रहस्य को खोल देनेवाला या शत्रु को बताने वाला	spy, intelligence agent
भेल (-ली)	स्त्री·	गुळाची लहान ढेप	भेली, गुड़ की पिंडी	a small lump or pat of jaggery
भेलकंडणे	अ· क्रि·	तोल जाणे, झोके-झोकांड्या जाणे	लड़खड़ाना, झोंके खाना	to reel, to stagger, to totter
भेलकांडी	स्त्री·	तोल जाणे, झोके खाणे	लड़खड़ाहट, झोंका	reeling, staggering
भेसळ	स्त्री·	1. चांगल्या पदार्थात हलक्या पदार्थाचे केलेले, मिश्रण	मिलावट, मिश्रण	adulteration
		2. मिसळण्याचा हलका पदार्थ, हीण	मिलावट करने की हलकी चीज, खोट, मेल	adulterant, alloy
भेसूर	वि·	भयानक़, भीषण	भयानक, भीषण, डरावना	frightful, dreadful, terrible
भेळ	स्त्री·	1. 'भेसळ' पाहा	दे· 'भेसळ'	vide 'भेसळ'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. चुरमुरे, शेव आर्दीची मिसळ	सेव- मुरमुरे का मिश्रण, चनाचबैना	mixture of parched rice, `sev' etc.
भोई	पुं·	1. पालखी उचलून नेणारा सेवक	कहार	a palanquin-bearer
		2. कोळी (मासे पकडणारा)	मछुआ, धीवर	a fisherman
भोक	न·	छिद्र	छेद, सूराख	a hole
भोकसा	पुं·	भिंतीत पाडलेले मोठे भोक, खिंडार	बड़ा सूराख	a big hole
भोकाड	न·	पसरलेला ज़बडा	फैलाया हुआ मुँह	expanded mouth/the jaws
भोक्तृत्व	न·	जे भोगण्याचे नशीबात आहे ते	जो भोगना नसीब मे बदा हुआ है वह	experience that is destined in life
भोग	पुं·	1. अनुभव घेणे	सुख-दु:ख का अनुभव	experiencing (sorrow, pleasure etc.)
		2. अनुभवलेले सुख दु:ख	सुख-दु:ख	sorrow and pleasure suffered or enjoyed
		3. नशीब, प्रारब्ध	नसीब, भाग्य, किस्मत	fate, fortune, lot (of the good or evil of life)
		4. कष्ट, त्रास	पीड़ा, कष्ट, तकलीफ़	suffering
		5. वहिवाट, उपभोग, वापर	भोगारिधकार, कब्जा	usufruct, holding possession of
		6. नैवेद्य	भोग, नैवेद्य	food offered to a deity
		7. संभोग	संभोग	sexual enjoyment

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भोगणे	स· क्रि·	1. उपभोग घेणे, मजा-आंनद लुटणे	भोगना, उपभोग करना, मजा लूटना	to enjoy
		2. अनुभवणे (सुख, दुःख)	भुगतना, सुख दुःख का अनुभव लेना	to experience (pleasure and sorrow)
भोगवटा	पुं·	1. उपभोग	उपभोग	enjoyment
		2. वहिवाट	कब्ज़ा	usufruct
भोंगळ	वि·	1. संदिग्ध, निश्चितपणा नसलेला, रेखीव नसलेला	संदिग्ध, अनिश्चित	doubtful, ambiguous
		2. अस्ताव्यस्त, गबाळग्रंथी, अजागळ	अस्तव्यस्त, ढीला, बेढंगा	slovenly, untidy
भोंगा	पुं·	1. यंत्राने काढलेला मोठा आवाज	भोंपू, भोंपा	a siren, a horn
		2. भुंगा, भ्रमर	भ्रमर, भँवरा	a big black bee, beatle
भोजन	न·	जेवण	भोजन, खाना	meal
भोजनगृह	न·	जेवायला बसण्याची खोली किंवा दालन	भोजन/गृह-शाला, रसोईघर	a dining hall
भोजनभाऊ	पुं·	केवळ खाण्यात सहभागी होणारा माणूस किंवा मित्र	खाऊमीत, मतलब का यार	a drone, one who lives on the labour of others
भोट	वि·	बेअकली, निर्बुद्ध, बिनडोक	बुद्धू, निर्बुद्धि	stupid, blockhead, dolt
भोत	पुं·	1. 'बोद' पाहा	दे· 'बोद'	vide **'बोद'**

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. कातड्यात भुसा भरून बनविलेली प्रतिमा	खाल में भूसी भरकर खड़ी की हुई प्रतिमा	a stuffed idol
		3. चिंध्यांचा काकडा	चीथड़ों का पलीता	torch made of rags
भोंदू	वि·	धार्मिकतेचे ढोंग करणारा	ढोंगी, पाखंडी	hypocritical, sanctimonious
भोपळा	पुं·	भाजीचे एक मोठे गोल फळ	कुम्हड़ा, काशीफल	a gourd, a pumpkin
भोरपी	पुं·	'बहुरूपी' पाहा	दे· 'बहुरूपी'	vide 'बहुरूपी'
भोवंड	स्त्री·	घेरी, गरगरणे, चक्कर	चक्कर, ग़श	faint, giddiness
भोवंडणे	अ· क्रि·	घेरी येणे, गरगरणे, चक्कर येणे	चक्कर खाना, चकराना	to feel giddy, to faint
भोवणे	अ· क्रि·	1. सोसावे लागणे, सोसणे	सहना, बर्दाश्त करना	to suffer or to have to suffer
		2. चक्कर येणे	चक्कर खाना	to feel giddy, to faint
भोवता,-ती,-ते भोवताली	अ·	1. वेढून	घेरकर	around, surrounded by
		2. आसपास, चहूंबाजूंस	चारों ओर, आसपास, इर्दगिर्द	on all sides
भोवरा	पुं·	1. चकरी, भिंगरी	चकरी, लट्टू	a top
		2. पाण्याच्या प्रवाहाची चक्राकार गती	भँवर, जल का चक्कर, जलावर्त	an eddy, a whirl pool
भोवळ	स्त्री·	'भोवंड' पाहा	दे· 'भोवंड'	vide 'भोवंड'
भोसकणे	स· क्रि·	आत घुसडणे, शरीरात जोराने खुपसणे	भोंकना, घुसेड़ना	to thrust, stab

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भोळसट (-र)	वि·	कमी चाणाक्ष,चट्कन विश्वास ठेवणारा	कम चालाक, झट विश्वास रखनेवाला	less shrewd, credulous, easy to believe
भोळा	वि·	साधा, सरळ, विश्वास ठेवणारा	भोला, सीधा, सरल, विश्वास रखनेवाला	credulous, simple, artless
भौतिक	वि·	1. पंचमहाभूतांशी संबंधित, पार्थिव	पार्थिव, पंचमहाभूतों से संबंधित	earthly, physical, elemental
		2. इहलोकाशी संबंधित, ऐहिक	इहलोक से संबंधित, ऐहिक	worldly, mundane, material
भ्याड	वि·	भित्रट, घाबरट	डरपोक, कायर	timid, coward
भ्यासुर	वि·	'भेसूर' पाहा	दे· 'भेसूर'	vide 'भेसूर'
भ्रतार	पुं·	नवरा, पती	पति, शौहर	husband
भ्रम	पुं·	1. विचित्र-खोटी-कल्पना,-समजूत	भ्रम, मिथ्या/अयथार्थ ज्ञान	misconception, wrong notion
		2. तापात किंवा डोक्यात वात झाल्यामुळे दिसणारी खोटी दृश्ये	झूठे/भ्रामक दृश्य	illusion, deceptive appearance
भ्रमंती	स्त्री·	फिरणे, सतत फिरत राहणे, प्रवास करीत राहणे	मटर गश्ती, घूमते रहना, प्रवास करते रहना	wandering, roaming, travelling
भ्रमिष्ट	वि·	भ्रम झालेला, माथे फिरू, डोके फिरलेला	भ्रमी, सिर फिरा, भ्रांत	crazy, demented
भ्रष्ट	वि·	1. च्युत,-पासून बाजूला झालेला	भ्रष्ट/से च्युत, पतित	fallen from
		2. दूषित, बिघडलेला	दूषित, बिगड़ा हुआ	polluted, defiled
भ्रष्टाविणे	स· क्रि·	दूषित करणे, बिघडविणे	दूषित करना	to pollute, to defile

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
भ्रष्टकार	पुं·	सोवळ्या-ओवळ्याचा, स्पर्शा स्पर्शाचा विधि निषेध न ठेवणे	नापाकी, छूतछात	pollution, defilement
भ्रष्टाचार	पुं·	1. अनाचार, दुराचार 2. शास्त्रविरुद्ध वर्तन	दुराचार, दूषित आचार शास्त्रविरुद्ध आचार	dissolute conduct deviation from the scriptural injunctions
भ्रांत	वि·	गोंधळलेला, हतबुद्ध झालेला	भ्रांत, भ्रमयुक्त, हतबुद्धि, भौंचक	perplexed, confused
भ्रांतिष्ट	वि·	'भ्रमिष्ट' पाहा	दे· 'भ्रमिष्ट'	vide 'भ्रमिष्ट'
भ्रामक	वि·	भ्रम पाडणारा, भ्रम उत्पन्न करणारा, फसवा	भ्रामक, भ्रमजनक	illusive, deceptive
भृकुटी	स्त्री·	1. भिवई 2. भिवया चढविणे	भौं भौं चढ़ाना या टेढ़ी करना, भ्रूभंग	a brow contraction of the brows, frown

म

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मऊ	वि·	1. नरम, मृदू	नरम, मृदु	soft
		2. सौम्य, कोमल	सौम्य, मृदुल, कोमल	gentle, mild
मकई	स्त्री·	मका, मक्याचे पीक	मकई, मक्का	maize
मकर	पुं·	1. मगर, सुसर	मकर, घड़ियाल, मगरमच्छ	crocodile, alligator
		2. मासा	मछली	fish
मकर कुंडल	न·	माशाच्या आकृतीचे कुंडल	मत्स्याकृति कुंडल	an ear-ring of the form of fish
मकर संक्रात	स्त्री·	सूर्य मकर राशीला येतो तो सणाचा दिवस	मकर संक्रांति	the passing of the sun to capricornus
मका	पुं·	'मकई' पाहा	दे· 'मकई'	vide 'मकई'
मकाण	न·	1. मक्याची धाटे	मकई का डंठल	stalks of maize
		2. घर, इमारत	मकान, घर	a house, a building
मकाणा	पुं·	1. मक्याचा दाणा	मकई का दाना	grain of maize
		2. मक्याची लाही	मक्के की लाई	parched grain of maize
		3. कमळाचे बी	कमलबीज	a lotus-seed
मक्ता	पुं·	1. ठेका, कंत्राट	ठेक़ा, इजारा	a contract of work or supply
		2. एखाद्या वस्तूच्या व्यापाराचा एकमेव अधिकार	व्यापार का एकाधिकार	a monopoly

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. जमिनीचा खंड	जमीन के मालिक को मिलने वाला प्राप्ति का हिस्सा	part of the produce paid to the landowner
मक्तेदार	पुं·	1. कंत्राट घेणारा	ठेकेदार, इजारेदार	a contractor
		2. एकाधिकार असणारा	एकाधिकारी	a monopolist
मखमल	स्त्री·	जाड मऊ रेशमी कपडा	मखमल	velvet
मखर	न·	शृंगारलेली अर्धचंद्राकृती कमान	झाँकी, मेहराब	a gaily dressed arched frame
मखलाशी	स्त्री·	1. सारवासारव	चालबाजी, लीपा पोती	white-washing, patching up
		2. समजावणी, खुलासे	टीका-टिप्पणी, भाष्य	comments
मख्ख	वि·	काही कळून न देणारा, आतल्या गाठीचा	गहरा, मन की बात प्रकट न करनेवाला	close, deep, reserved
मख्खी	स्त्री·	रहस्य, खुबी	रहस्य, पते की बात	secret, remarkable feature
मग	अ·	1. नंतर	बाद में, आगे चलकर, अनंतर	afterwards, then, upon that
		2. तेव्हा	फिर	presently, a little while hence
मगज़	पुं·	1. गाभा, गीर	मग्ज़, गूदा, गिरी	pulp, kernel
		2. मेंदू	भेजा, दिमाग, मस्तिष्क	brain
		3. (लाक्ष·) अर्थ, सत्	सार, तत्त्व	substance
		4. मज्जा	मज्जा	marrow
मजदूर	पुं·	1. शक्ती, ताकद, सामर्थ्य, कुवत	सामर्थ्य, शक्ति	power, ability, might

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. योग्यता, किंमत	हैसियत	status
मगर	पुं· स्त्री·	सुसर	मगर, मगरमच्छ, घड़ियाल	a crocodile, an alligator
मगर मिठी	स्त्री·	मगरीच्या पकडी सारखी न सुटणारी पकड	मज़बूत पकड़, चंगुल	a firm grip or grasp
मगरूर	वि·	उद्धटपणा, अहंकारी	मगरूर, गुस्ताख, अहंकारी	haughty, proud, insolvent
मगरूरी	स्त्री·	उद्धटपणा, अहंकार	मग़रूरी, अहंकार, गुस्ताखी	insolence, pride, haughtiness
मग्न	वि·	1. बुडलेला, बुडालेला 2. तन्मय, तल्लीन	मग्न, डूबा हुआ तन्मय, तल्लीन	drowned, sunken absorbed in
मघा, मघाशी	अ·	थोड्या वेळापूर्वी, काही वेळापूर्वी	अभी-अभी, कुछ देर पहले	sometime back, a while ago
मंगल	न·	कल्याण, शुभ, हित	शुभ, कल्याण, हित	well-being, welfare
	वि·	शुभ, कल्याणकारी	मंगल, शुभ, कल्याणकारी	wholesome, auspicious, propitious, fortunate
मंगलाचरण	न·	शुभकार्यांच्या प्रारंभी केली जाणारी ईशस्तुती	मंगलाचरण	praise of a deity(esp. the Ganesh) at the beginning of any ceremony
मंगलाष्टके	न· ब· व·	मंगल कामना प्रकट करणारे आठ श्लोक वा मंत्र	आठ मंत्र या श्लोक जो मंगलकामना प्रकट करने के लिये गाये जाते हैं	stanzas recited in expression of good wishes

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मंगळ	पुं·	एक लाल रंगाचा ग्रह	मंगल ग्रह	the planet Mars
मंगळसूत्र	न·	स्त्रियांच्या गळ्यातील सौभाग्यालंकार	सधवा स्त्रियों का सौभाग्यालंकार	a string of golden and glass beads worn in the neck by a female having living husband
मच़मच़	स्त्री·	जेवता-खातांना तोंडाचा होणारा आवाज़	खाते समय मुँह से निकलनेवाली आवाज	sound of the mouth while eating
मच़वा	पुं·	होडी, नाव, लहान गलबत (मासे पकडण्याकरिता)	नाव, किश्ती	a kind of fishing boat
मचाण, मचांग	न·	1. शिकारी करिता उभारलेला माचा 2. बांधकामाकरिता गवंड्यांना उभे राहण्यासाठी उभारलेली रचना	मचान पाड़	a raised framework for hunters a scaffold for building workmen
मचूळ	वि·	खारटसर	कुछ कुछ खारा	brackish, saltish
मच्छ	पुं·	1. मासा 2. पुलाच्या कमानीच्या प्रत्येक खांबावर कमानीला लागून माशाच्या आकाराचा बसविलेला दगड	मच्छ, बड़ी मछली मछली के आकार का पुल के खंभे के सिरे का भाग	a fish the sharp-edged upper most part of a pillar of a bridge
मच्छर	पुं·	डास	मच्छर, मच्छड़	mosquito

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मच्छरदाणी	स्त्री·	डासांपासून बचाव ण्याकरिता अंथरुणावर लावण्याची जाळी	मच्छरदानी	a mosquito-net
मच्छी	स्त्री·	बारीक-बारीक मासे	मछली	fish
मच्छीमार	पुं·	मासे मारण्याचा धंदा करणारा कोळी, धीवर	मच्छीमार, मछुआ, मल्लाह	a fisherman
मज़कूर	पुं·	लेख-पत्र इ· त केलेले लिखाण किंवा त्यातील विषय	लेख, पत्र आदि का विषय	matter, content of a letter or an article
	वि·	सदर, ज्याचा उल्लेख अगोदर झाला तो	जिसका जिक्र किया गया हो	above-mentioned
मज़बूत	वि·	बळकट, खंबीर, पक्का	मजबूत, दृढ़, पक्का, बलयुक्त, पुष्ट	strong, solid, firm
मज़बूती	वि·	बळकटी, खंबीरपणा, दृढ़ता	मजबूती, दृढ़ता, सबलता	strength, firmness, solidity
मज़ल	स्त्री·	1. मुक्काम, उतार	पड़ाव, मुकाम, मंजिल	a stage
		2. टप्पा, पल्ला	वह स्थान जहाँ डाक के घोड़े बदले जाएं	travelling post where horses are changed
		3. एका दमात केलेला प्रवास	एक दिन का सफर, एक दम में किया हुआ सफर	a day's journey, any portion of a journey
		4. शेवट, अंत	समाप्ति, अंत	the last stage, journey's end
मज़ल दर मज़ल	अ·	एका मागून एक टप्पे घेत	कूच-ब-कूच, मंजिल पर मंज़िल तै करते हुए	stage after stage
मज़ला	पुं·	1. एकावर एक बांधलेल्या दालनापैकी प्रत्येक	मकान के नीचे से ऊपर तक के खंडों में से हरेक	a storey

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मजलिस	स्त्री·	1. विशिष्ट लोकांची सभा, बैठक	विशिष्ट लोगों की सभा, परिषद, जलसा	an assembly of distinguished persons
		2. गाण्याची मैफल	नाच-गाने का जलसा, महफिल	recreational assembly
मज़ली	वि·	मजल्यांचा	खंडों/तलों वाला	storeyed
मजा	स्त्री·	1. आनंद, गमंत, मौज	मजा, आनंद, मौज, लुत्फ़	fun, frolic, sport
		2. स्वाद, गोडी	स्वाद, रस, जायका	flavour, taste, relish
		3. थट्टा, मस्करी	मज़ाक, दिल्लगी	jest, joke
मजाल	स्त्री·	हिंमत, ताकद, बिशाद	शक्ति, सामर्थ्य	power, ability
मज़ूर	पुं·	कष्टाचे काम करणारा कामगार	मज़दूर, श्रमिक	a labourer
मज़ूरी	स्त्री·	1. कष्टाचे काम, परिश्रम	मज़दूरी, श्रम	labour
		2. परिश्रमाचे वेतन	मज़दूरी, उजरत, पारिश्रमिक	wages of a labourer
मजेदार	वि·	1. गंमतीदार, मनोरंजक	मजेदार, दिलचस्प, मनोरंजक	interesting
		2. हसू आणण्याजोगा	हास्यजनक	humorous, provoking laughter
मज्जा	स्त्री·	1. हाडाच्या आतला मगज़	मज्जा, नली की हड्डी के भीतर का पदार्थ	marrow of bones
		2. मेंदू	मगज़, मस्तिष्क	the brain
मज्जातंतू	पुं·	मेंदूपासून निघणारे तंतू	मगज से संबंधित तंतु, तंत्रिका, नस	nerves
मज्जाव	पुं·	मनाई, प्रतिबंध, बंदी	मनाही, रोक, निषेध	prohibition
मंच, मंचक	पुं·	1. पलंग	पलंग	a big cot, a bedstead

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. माचा, मचाण	मचान	a scaffold, a platform
मंजन	न·	दात घासण्याची भुकटी	मंजन, दाँत साफ करने का चूर्ण	tooth-powder
मंज (-जि) री	स्त्री·	1. मोहर, कळ्यांचा गुच्छ	बौर, कलियों का गुच्छा	blossom, florification, cluster of buds
		2. झांजाजोड	मँजीरा, छोटा मजीरा	cymbals
मंजुळ	वि·	1. कानाला गोड लागणारा (आवाज, सूर)	मंजुल, मधुर (स्वर)	sweet, soft, melodious (sound or voice)
		2. सौम्य, झुळू झुळू वाहणारा, मंद (वारा)	सौम्य, मंद	soft or gentle (wind)
मंज़ूर	वि·	1. मान्य, कबूल	मंजूर, स्वीकृत	accepted, approved .
		2. पसंत	पसंद	acceptable, agreeable
मंज़ूरी	स्त्री·	1. मान्यता, कबूली	स्वीकृति, कबूल, कबूलियत, मानना	acceptance
		2. परवानगी, संमती, अनुमती	इजाजत, परवानगी, अनुज्ञा	permission, leave
मटकावणे	स· क्रि·	1. गट्ट करणे, गिळंकृत करणे	हड़पना, झट से निगल जाना	to gobble, to swallow hastily
		2. हाती पकडणे, पटकावणे	झपटकर पकड़ लेना, दबोचना	to spring upon and seize, to catch promptly
मटका	पुं·	1. मातीचे भांडे, डेरा, माठ	मटका, बड़े मुँह का घड़ा, माट	an earthen jar
		2. एक प्रकारचा जुगार	जुए का एक प्रकार	a kind of speculation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मटकी	स्त्री·	एक कडधान्य	मोठ	a bean
मटार	स्त्री·	वाटाण्याची मोठी जात किंवा त्यांची शेंग	मटर या उसकी फली	a kind of pea or its pod
मट्ट	अ·	1. गिळंकृत	हड़प किया हुआ, निगला हुआ	glutted
		2. गुपचुप	चुपचाप	mute, still
मठ	पुं·	1. 'मटकी' पाहा	दे· 'मटकी'	vide 'मटकी'
		2. संन्याशांचे निवास स्थान, धर्मपीठ	साधु संन्यासियों के रहने का स्थान, धर्मपीठ	a hermitage, an anchorite's cell or dwelling place
मठी	स्त्री·	1. लहानसा मठ	मठी, छोटा मठ	a small hermitage, devotee's abode or cell
		2. चावडी (वर्हाडी शब्द)	चौपाल	a place for meeting
मठ्ठ	वि·	बिनडोक्याचा, निर्बुद्ध	बुद्धू, बुद्धिहीन, गावदी	dull-headed
मठ्ठा	पुं·	जाड ताक किंवा मसालेदार ताक	लस्सी	a spiced preparation of thick buttermilk
मडका (पुं·), मडके (न·)		मातीचे भांडे	मटका, मटकी	an earthen open mouthed pot
मडम	स्त्री·	गोर्या जातीची बाई	गोरी स्त्री, मेम	a European woman
मढणे	अ· क्रि·	1. सजणे, श्रृंगार करणे सजविणे	सजना, अंलकृत होना	to be decked, to be embellished, to be adorned
		2. लिंपले जाणे	लीपा/लेपा जाना	to be smeared
मढविणे	स· क्रि	1. श्रृंगारणे, सजविणे	सजाना, अलंकृत करना	to embellish, to bedeck
		2. लिंपणे	लीपना, पोतना, लेपना	to besmear

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. लपेटणे	लपेटना	to enwrap, to envelope
मढी	स्त्री·	1. झोपडी 2. लहानसा मठ	मढ़ी, कुटिया छोटा मठ	a cottage a small hermitage, an anchorite's cell
मढे	न·	प्रेत, शव, मुडदा	शव, लाश, मुर्दा	a corpse
मण	पुं·	चाळीस शेरांचे वज़न	मन, चालीस सेर का वजन	a weight of forty seers
मणका	पुं·	1. मोठा मणी 2. पृष्ठ रज्जूचा एक भाग 3. एका मणाच्या वज़नाचा दगड	मनका, गुरिया, दाना रीढ़ की हड्डी बराबर एक मन वजन का पत्थर	a large bead a vertibra a stone weighing exactly a maund
मनगट	न·	हाताच्या सांध्याला लागून असलेला भाग	कलाई, गट्टा	the wrist
मणी	पुं·	1. काचेची वेज असलेली गोल-लहान, मोठी गोळी 2. रत्न 3. पुरुषाच्या लिंगाचा टोकाचा भाग	काँच की छेद युक्त गोली मणि, रत्न पुरुष के लिंग का अग्रभाग	a glass-bead a gem, a jewel fore-part of penis
मणे (-ण्या) र	पुं·	एक विषारी सर्पाची जात	एक प्रकार का जहरीला साँप	a snake of a venomous kind
मणेर (-री), मणियार	पुं·	काचेच्या बांगड्या इ· चा व्यवहार करणारी जात किंवा त्या जाती तील व्यक्ती	काँच की चूड़ी/कंगन का व्यापार करनेवाली जमात या उसका व्यक्ति	a community dealing in glass-bangles or its individual

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मंडई, मंडी	स्त्री॰	भाजी बाज़ार	सब्जी मंडी	a green-market
मंडण	न॰	1. समर्थन, पुष्टी	मंडन, समर्थन, पुष्टि, ताईद	maintaining, supporting (a position)
		2. शृंगार, सजावट	शृंगार, सजाना	adornment, embellishing
		3. भूषण, अलंकार, शोभादायक वस्तू	आभूषण, अलंकार	an embellishment, ornament
मंडप	पुं॰	1. मांडव, कुंज	मंडप, मँडवा	a canopy, a pavilion
		2. देवळाच्या गाभार्यापुढे बांधलेली एकत्र जमण्याची जागा	मंदिर का प्रांगण	an open hall with a ceiling on
मंडपी	स्त्री॰	देवाच्या मूर्तीवर असलेला टांगता चांदवा	देवता की मूर्ति पर टंगी हुई चाँदनी	a hanging awning over the head of a idol
मंडळ	न॰	1. वर्तुळ, वलय	मंडल, वृत्त, घेरा	circumference, a circle, an orbit
		2. सूर्याचे किंवा चंद्राचे प्रकाश वलय	सूर्य का या चंद्र का प्रकाश-वलय	disc of the Sun or the Moon
		3. काही लोकांनी एकत्र येऊन काढलेली संस्था	कुछ लोगों द्वारा इकट्ठा होकर स्थापित की हुई संस्था	an association, a company
मंडळी	स्त्री॰	1. एकत्र आलेले लोक, समुदाय	मंडली, जमात, समुदाय	an assembly, a congregation
		2. 'मंडळ (3)' पाहा	दे॰ 'मंडळ (3)'	vide 'मंडळ (3)'
मंडित	वि॰	सजविलेला, भूषविलेला	मंडित, सजाया हुआ	decorated, adorned, graced

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मत	न॰	1. अभिप्राय	मत, राय	opinion
		2. निवड करणारी संमती, पसंती	चुनाव आदि में विधिवत् दी हुई संमति, राय	a vote
		3. विशिष्ट प्रचार प्रणाली	विशिष्ट विचार-प्रणाली	particular tenets
मत (-थ) णे	अ॰ क्रि॰	आपसात एक होणे	मिल जाना, शामिल होना	to agree together
मतदान	न॰	मत टाकण्याचा विधी	मतदान/राय देना	poll, polling, casting of votes
मतदार	पुं॰	निवडणुकीत मत देण्याचा अधिकार असणारी व्यक्ती	मतदाता	a voter
मतमतांतर	न॰	अनेकांची अनेक मते	अलग-अलग मत	variety of opinions
मतलई	स्त्री॰	जमिनीकडून समुद्राकडे वाहणारा वारा	जमीन पर से समुद्र की तरफ बहने वाली पवन	wind from the land towards sea
मतलब	पुं॰	1. अर्थ, आशय	मतलब, आशय, अर्थ, मानी	meaning
		2. हेतू, उद्देश	उद्देश्य, मंशा	purpose,object, intent
		3. स्वार्थ	स्वार्थ	self-interest
		4. सारांश, तात्पर्य	सारांश	purport
मतलबी	वि॰	1. स्वार्थी	मतलबी, स्वार्थी, खुदगर्ज	selfish, self-interested
		2. कपटी	कपटी	fraudulent
मताधिकार	पुं॰	निवडणुकीत मतदानाचा अधिकार-हक्क	मताधिकार, मत देने का हक़	right of voting, franchise
मती	स्त्री॰	1. बुद्धि, अक्कल	मंति, बुद्धि, अक्ल	intellect, ability of reasoning, understanding

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. विणकाम करतांना कापडाचा पन्हा एक सारखा ताणून राहावा म्हणून दोन्ही काडांना अणी लावलेली धनुष्याकृती कांबी	बुनते समय कपड़े का पनहा तना हुआ रखने के लिये बनाया हुआ एक आला	a contrivance to keep the woven part of a cloth uniformally stretched in width
मत्ता	स्त्री·	मिळकत, जमीन, जुमला इ·	मिल्कियत, जायदाद	property
मत्सर	पुं·	हेवा दावा	मत्सर	jealousy, envy
मत्स्य	पुं·	मासा	मत्स्य, मछली	fish
मत्स्य व्यवसाय	पुं·	मासेपाळून वाढविणे व विकणे हा धंदा	मत्स्योद्योग	fishery, business of fish-breeding and selling
मत्स्य व्यवसायखाते	न·	मत्स्योद्योगाचा पुरस्कार करणारा सरकारी विभाग	मत्स्योद्योग का शासकीय विभाग	fisheries
मथणे	अ· क्रि·	'मतणे' पाहा	दे· 'मतणे'	vide 'मतणे'
मथविणे	स· क्रि·	आपल्या बाजूचा करून घेणे, वळविणे	वश में करना, दूसरे पक्ष से फोड़ना	to persuade craftily, to entice, to draw over
मथ (-था) ळा	पुं·	शीर्षक (लेखाचे इ·)	शीर्षक	heading (of an article)
मथित	वि·	1. घुसळून काढलेला	मथानी आदि से बिलोकर निकाला हुआ	churned
		2. (लाक्ष·) सारांश म्हणून काढलेला	छानकर/आलोडन करके निकाला हुआ	brought forth after minute study

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मथितार्थ	पुं·	तात्पर्य, सारांश, निष्कर्ष	निष्कर्ष, सारभूत अर्थ, निचोड़	sum and substance, conclusion
मद	पुं·	1. नशा, कैफ, धुंदी 2. मस्ती, उन्मत्तपणा 3. माजलेल्या हत्तीच्या गंडस्थळावरून वाहणारा द्रव	नशा, कैफ़ मस्ती, उन्मत्तता मस्त हाथी की कनपटी से झरनेवाला द्रव	intoxication pride, arrogance, haughtiness the running from an elephant's temples when in rut
मदत	स्त्री·	साहाय्य	मदद, सहायता	help, assistance
मदतगार,-नीस	वि·	साहाय्यक	सहायक, मददगार	helper, assistant
मदांध	वि·	मस्तीने अविवेकी झालेला, अविवेकी उन्मत	मदांध, मतवाला, उन्मत्त	inconsiderate from arrogance
मदार	स्त्री·	1. भिस्त, आधार, अवलंबन 2. उंटाच्या पाठीवरचे कुबड	निर्भरता, आधार, दारोमदार ऊँट की पीठ पर का कूबड़	complete dependence hunch on a camel's back
मदारी	पुं·	1. गारुडी 2. अस्वल-माकडे यांचे खेळ करणारा	बाजीगर बंदर-भालू नचानेवाला	a juggler, a conjurer a street-player of bear-dance or monkey-dance.
मद्य	न·	दारू, कैफ आणणारे पेय	मद्य, शराब	an intoxicating drink, wine
मध	पुं·	मधमाशा फुलांतून गोळा करतात तो गोड रस	शहद, मधु	honey
मधपोळे	न·	मधमाशा वस्तीकरून मधसाठवितात ते त्यांचे घर	मधुकोष, शहद का छत्ता	a honey-comb

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मधमाशी	स्त्री·	मध गोळाकरणारी माशी, मधुमक्षिका	मधुमक्खी, मधुमक्षिका, शहद की मक्खी	a honey-bee
मधला	वि·	मध्ये असलेला	बीच का	middle
मधुकर	पुं·	भुंगा, भ्रमर	भौंरा	big black-bee
मधुचंद्र	पुं·	नवविवाहित जोड्यांचा मुक्त एकत्र वास	नवदंपती का मधुमास	honey-moon
मधुमास	पुं·	वसंतऋतुचा महिना, चैत्र महिना	मधुमास, चैत का महीना	a month belonging to the spring, the month of चैत्र
मधुमेह	पुं·	लघवीतून साखर जाण्याचा रोग	मधुमेह	diabetes
मधूर	वि·	गोड	मधुर, मीठा	sweet
मधून	अ·	मधल्या स्थानाहून-पासून	बीच में से	from amongst
मधून मधून	अ·	कधी कधी, राहून राहून	बीच-बीच में, कभी-कभी	frequently
मधोमध	अ·	केंद्रस्थानी	ठीक मध्य में, बीचों बीच	in the centre, in the central place, in the very middle
मध्य	पुं·	केंद्रस्थान, दोन्ही कडांपासून समान अंतराचा बिंदू	मध्य, केंद्र, वस्तु का बीच का भाग	centre, central point or spot
मध्य प्रदेश	पुं·	भारताच्या प्रमुख घटकराज्यापैकी गुजरात, राजस्थान, उत्तर प्रदेशयांनी वेढलेले राज्य	मध्य प्रदेश	the Madhya Pradesh

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मध्यम	वि·	1. दोन्ही कडासोडून त्यांच्या मध्यावर असलेला	मध्यम, बीच का, मँझला	middle
		2. (लाक्ष·) नेमस्त, पराकाष्ठा टाळून असलेला	मध्यम, धीमा, नरम	middling, moderate
	पुं·	सप्तस्वरांपैकी चौथा स्वर	मध्यम, सात स्वरों में से चौथा स्वर	the fourth time in the gamut of seven
मध्यमा	स्त्री·	मधले बोट	बीच की उँगली	the middle finger
मध्यरात्र	स्त्री·	रात्रीचा ऐन प्रहर	आधी रात, मध्यरात्रि	midnight
मध्यवर्ती	वि·	केंद्रवर्ती	मध्यवर्ती, केंद्रवर्ती	central
मध्यस्थ	वि·	1. कोणत्याही बाजूचा-पक्षाचा नसलेला, तटस्थ	मध्यस्थ, तटस्थ	impartial
		2. दोन पक्षांत तडजोड घडवून आणणारा	दोनों पक्षों में समझौता करानेवाला	mediating
मध्यस्थी	स्त्री·	दोन पक्षांत तड-जोड घडवून आणणे	बिचवई, मध्यस्थता	mediation
मध्याह्न	पुं·, स्त्री·	दिवसाचा मध्यकाल, सूर्य डोक्यावर येतो तो-काळ, दोन प्रहर	मध्याह्न, दोपहर	noon, midnoon
मध्ये	अ·	आत, सप्तमी विभक्तीच्या 'त' प्रत्याने प्रदर्शित होणारा अर्थ	में. बीच में, अंदर, भीतर	in, within, into, amidst, amongst
मध्येच	अ·	कोणतीही क्रिया चालू असतानाच	किसी क्रिया के बीच ही में	in the middle of, in the midst of

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मध्यंतर (मध्यांतर)	न·	दोन घटनांच्या मधला काळ	दो घटनाओं के बीच का काल	an interval
मध्यंतरी	अ·	मधल्या काळात, दरम्यानच्या काळात	इस बीच में, दरमियान	in the intervening period, meanwhile
मन	न·	1. मन, अंत:करण, चित्त	मन, अंत:करण, चित्त, दिल	mind, thinking faculty
		2. सद्सद् विवेकबुद्धी	सदसद् विवेकबुद्धि	conscience
		3. इच्छा, शक्ती	इच्छा, ख्वाहिश, जी	will
		4. प्रेम	प्रेम, प्यार	affection, love, liking
		5. लक्ष	ध्यान	heart
मनकवडा	वि·	दुसर्याच्या मनातले जाणणारा	दूसरे के मन की बात जाननेवाला	one that discerns another's thoughts
मनकामना	स्त्री·	मनातील इच्छा	मनोकामना, मन की अभिलाषा	desire of the heart
मनगट	न·	'मणगट' पाहा	दे· 'मणगट'	vide 'मणगट'
मनधरणी	स्त्री·	मिनतवारी, मनवळवणी, दादापुता करणे	मिन्नत, मनुहार, खुशामद	imploring, flattering, persuading
मनन	न·	चिंतन, मनात विचार घोळविण्याची क्रिया	मनन, चिंतन, सोचने की क्रिया	contemplation, reflection
मनमिळाऊ	वि·	दुसर्याचीमने ओढून घेणारा, इतरात मिसळणारा	मिलनसार	winning, conciliating, sociable, affable
मनमुराद	अ·	यथेच्छ, इच्छेला येईल तितका किंवा तसा	मनमाना, यथेच्छ, जो जी चाहे	to heart's content

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मनमोकळा	वि·	खुल्या-मोकळ्या-मनाचा, निष्कपट	खुले दिल का, निश्छल	open-minded
मनलज्जा	पुं·, स्त्री·	स्वत:च्या मनाची लाज	अंतर्गत लज्जा, आत्मलज्जा	innate sense of shame
मनशीळ	न·	एक गंधक मिश्रित विषारी धातु	मन: शिला	red sulphuret of arsenic
मनसुबा	पुं·	1. बेत, मसलत	योजना, तजवीज	a design, a purpose
		2. उद्देश, मनोगत	मनसूबा, इरादा, उद्देश्य	intention
		3. युक्ती	युक्ति	dexterity, knack
मनसोक्त	अ·	'मनमुराद' पाहा	दे· 'मनमुराद'	vide 'मनमुराद'
मनस्ताप	पुं·	1. मनाला त्रास	मनस्ताप, मन का ताप, मनोव्यथा	annoyance, mental pain
		2. पश्चाताप, पस्तावा	अनुताप, पश्चाताप, पछतावा	remorse, repentence, deep sorrow
मनस्वी	वि·	1. स्वाभिमानी, तेजस्वी	स्वाभिमान रखनेवाला, आत्म सम्मानी	self-respecting, dignified, honourable
		2. दृढ निश्चयी	दृढ़निश्चय/स्थिर-चित्त	firm of purpose or resolve
		3. अतिशय, फार बेसुमार ('मनस्वी उकाडा होतो')	बहुत, अति, बेहद	very, very much
मन:पूत	अ·	'मनमुराद' पाहा	दे· 'मनमुराद'	vide 'मनमुराद'
मन:पूर्वक	अ·	मनापासून, अंत:करणापासून	हृदय से, दिल से	sincerely, heartily

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मन:स्थिती	स्त्री·	मनाची अवस्था	मन की स्थिति, मनोभाव, मिजाज	mental state, mental attitude, mood
मना, मनाई	स्त्री·	मज्जाव, प्रतिबंध	मना, मनाही, रोक, पाबंदी	prohibition, forbidding
मनाजोगा	वि·	मनपसंत, आवडणारा	मन को भानेवाला, पसंद	agreeable to the mind. satisfactory
मनी	स्त्री·	मांजरी	बिल्ली	female cat
मनीषा	स्त्री·	इच्छा, विचार	मनीषा, इच्छा, विचार	wish, desire
मनु	पुं·	काळ, ज़माना	जमाना	times
मनुका	स्त्री·	सुकविलेले काळे द्राक्ष	मुनक्का, सूखा अंगूर	dried black grape
मनुष्य	पुं·, न·	मानव, माणूस	मनुष्य, मानव, आदमी, इन्सान	a human being, a member of the mankind
मनुष्यजात	स्त्री·	माणूस जात, मानवजात	मनुष्यजाति	mankind
मनुष्यबळ	न·	(लाक्ष·) माणसाचे साहाय्य, माणसाचे पाठबळ	सहायक, सहायकों का आधार	backing of friends or helpers
मनोगंड	पुं·	मनाची गुंतागुतीची अवस्था, कृत्रिम अवस्था	मन की गाँठ, उलझन की स्थिति	a knot or complexity of mind
मनोगत	न·	मनातील इच्छा वा विचार	मनोगत, मन की इच्छा या विचार	mind, wish, thought, purpose
मनोगती	अ·	मनोवेगाने, मनाच्या गतीने, अतिशय जलद	मन की गति से, अत्यंत वेग से	with the speed of mind or thought, very swiftly

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मनोदय	पुं·	1. मनातील हेतू, उद्देश 2. इच्छा, वृत्ती	हेतु, मंशा, विचार इच्छा, मन की वृत्ति	intention, purpose wish, inclination, desire
मनोदशा	स्त्री·	'मन:स्थिती' पाहा	दे· 'मन:स्थिती'	vide 'मन:स्थिती'
मनोधर्म	पुं·	मनाचा स्वभाव	मन की स्वाभाविक प्रवृत्ति	nature of mind
मनोनिग्रह	पुं·	मनाचा आवर-संयम	मनोनिग्रह, मन:संयम्	control over mind
मनोभंग	पुं·	हिरमोड, निराशा	मनोभंग, उदासी, निराशा	frustration, disappointment, disconcertment
मनोभाव	पुं·	हृदयाचा भाव, प्रेम, भक्ती	अंतर का भाव, भक्ति, प्रेम	feeling, sentiment, love, affection, devotion
मनोभावे,-करून	अ·	मनापासून, अंत:करणापूर्वक	हृदय से, सच्चे मन से, तहे दिल से	sincerely, heartily
मनोमन	अ·	मनातल्यामनात	मन ही मन, मन में	within oneself, with oneself
मनोमालिन्य	न·	मनात किल्बिष देणे	मनमुटाव, मन में मैल/संशय पैदा होना	ill-feeling, estrangement, alienation
मनोरंजक	वि·	मनाला प्रसन्न करणारा, मनाची करमणूक करणारा	मनोरंजन, मन बहलाव	recreation of mind amusement
मनोरंजन	न·	मनाची करमणूक, मनोविनोद	मनोरंजक, मन को बहलानेवाला	delighting, mind recreating, amusing

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मनोरथ	पुं·	मनाच्या इच्छा, आकांक्षा	मनोरथ, अभिलाषा, मन की इच्छाएँ, आकांक्षा	desires, aspirations
मनोरम	वि·	सुंदर, मनाला रमविणारा	मनोरम, सुंदर	pleasing, gratifying to the mind, charming
मनोरा	पुं·	उंच व आतून पोकळ असणारा स्तंभ	मीनार, धरहरा	a minaret, a kind of obelisk
मनोराज्य	न·	मनाने केलेल्या अनेक सुखविषयक कल्पना, शेखमहंमदी	मनोराज्य, कल्पनासृष्टि, शेखचिल्ली का मनसूबा	fantastic schemes, scheming, indulging in an escapade
मनोविकार	पुं·	1. काम, क्रोध इ· मनातले विकार 2. मानसिक, दोष-रोग	मनोविकार मानसिक रोग या दोष	a passion, sentiment, emotion psychic disorder
मनोविश्लेषण	न·	मनाच्या हालचालीची चिकित्सा	मन के विचारों की समीक्षा, चित्त-विश्लेषण	psycho-analysis
मनोवृत्ती	स्त्री·	1. 'मन:स्थिती' पाहा 2. स्वभाव, मन: प्रवृत्ती	दे· 'मन: स्थिती' मनोवृत्ति, मन का स्वभाव	vide 'मन:स्थिती' mental disposition
मनोवेधक	वि·	मनाला आकर्षित करणारा,लक्ष ओढून घेणारा	मनोहारी	captivating the mind, charming, fascinating
मनोव्यथा	स्त्री·	मनातील दु:ख	मन का दु:ख	mental agony
मनोव्यापार	पुं·	मनाच्या हालचाली	मन का व्यवहार	working of the mind, mental operation
मनोहर	वि·	मनाला ओढून घेणारा, सुंदर	मनोहर, सुंदर	charming, captivating, beautiful

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मनोज्ञ	वि·	सुंदर	मनोज्ञ, सुंदर	handsome,beautiful
मंतरणे	स· क्रि·	1. मंत्र टाकणे, छू:मंतर करणे	अभिमंत्रित करना	to exorcise, to bind under spells
		2. भारणे, मोहून टाकणे	जादू डालना, लुभाना, मोह लेना	to bewitch, to charm, to fascinate
मतंव्य	न·	मनातला चाललेला विचार	मंतव्य, मत	process of thinking, opinion
मंत्र	पुं·	1. दैवी सामर्थ्य असलेला शब्द समूह	मंत्र	mystical words or verse
		2. कानात दिलेला-गुप्त-सल्ला	गुप्त/छिपी सलाह	private advice or counsel
		3. वेदातील ऋचा	मंत्र, वेद की ऋचा	Vedic hymn
मंत्र कौटाल	न·	चेटूक विद्या	जादू, जंतर-मंतर	sorcery, witchcraft
मंत्रचळ	पुं·	मंत्र प्रयोगात चूक झाल्यामुळे लागलेले वेड	मंत्र का प्रयोग करने में हुई भूल के परिणामस्वरूप उत्पन्न हुआ पागलपन	idiocy or fatuity occasioned by blundering in the application of a Mantra
मंत्रजागर	पुं·	वेदमंत्राच्या घोषाने वातावरण दुमदुमून टाकणे	वेदमंत्रों के घोष से वातावरण प्रतिध्वनित करना	echoing of the atmosphere by loudly reciting Vedic hymns
मंत्रतंत्र	न·	1. जादू टोना	तंत्र-मंत्र, जादू-टोना	charms and spells
		2. युक्ती प्रयुक्ती	उपाय/युक्ति	schemes and devices
मंत्रालय	न·	राज्याच्या मंत्र्यांच्या कचेर्यांची इमारत	मंत्रालय	building containing offices of ministers and their secretariat

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मंत्रिमंडळ	न·	मंत्र्यांची कार्यसमिती	मंत्रिमंडल	ministry, cabinet
मंत्री	पुं·	राजाचा वा राज्यकर्त्यांचा सल्लागार	मंत्री	a minister, a councillor
मंत्रीगण	पुं·	'मंत्रिमंडळ' पाहा	दे· 'मंत्रिमंडळ'	vide 'मंत्रिमंडळ'
मंत्रीगण स्थान	न·	विधानसभा वा संसदच्या सभापतींच्या उजव्या बाजूकडे बसणारे आसनस्थ सत्ताधारी पक्षाचे सभासद	विधान सभा या संसद के सभापति के दायें हाथ बैठे हुए सत्ताधारी पक्ष के सदस्य	treasury bench
मंथन	न·	1. घुसळण	मंथन, मथना, बिलोना	churning
		2. (लाक्ष·) विचार विमर्श, ऊहापोह, वादविवाद	चर्चा, विचार-विमर्श	discussion, debate
मंद	वि·	1. संथ, धीमा	मंद, धीमा	slow, tardy
		2. जड, सुस्त	सुस्त, ढीला	dull, languid
		3. मूर्ख, मठ्ठ	मूर्ख, बुद्धू	stupid, dottish
		4. तेजाने फिका	धुँधला (प्रकाश)	faint (light)
		5. सौम्य (हास्य, झुळुक इ·)	सौम्य, हलका (पवन का झोंका)	mild, gentle (breeze)
		6. हलका (आवाज़)	हलका, कमज़ोर	low (tone)
मंदाई	स्त्री·	1. सुस्ती, ढिलेपणा, जडता	सुस्ती, ढीलापन, जड़ता	slowness, sluggishness
		2. कमज़ोर (आजाराचा)	जोर कम होना	remission, diminution of force
		3. भाव उतरलेली स्थिती, मंदी	मंदी, सस्ती	slackness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मंदाग्नी	पुं·	पचनशक्ती मंद होणे	मंदाग्नि, पाचन शक्ति का मंद हो जाना	apepsy, lack of digestive power
मंदावणे	अ· क्रि·	मंद होणे, कमी होणे	धीमा पड़ना, कम होना, घटना	to decrease in intensity or speed, to abate
मंदिर	न·	1. देऊळ, देवालय 2. घर, सुंदर बांधलेले निवासस्थान	मंदिर, देवालय सुंदर घर	a temple a fine dwelling place, house
मंदील	पुं·	जर इ· कलाबतूचे काम केलेला फेटा	कामदार साफा, सर पर बाँधने का ज़री का काम किया हुआ फेंटा	a kind of turban embroided with golden wire
मंद्र	वि·	खालच्या पट्टीतला, खालच्या स्वर सप्तकातील	मंद्र, निचले सप्तक का	of low tune
ममता	स्त्री·	आपलेपणा, स्नेहभाव, प्रेम	अपनापन, स्नेह, प्रेम	love, affection, tenderness, feeling of affinity
ममताळू	वि·	दयाळू, कृपाळू, प्रेमळ	दयालु, स्नेहशील, प्रेमी	pitiful, tender, affectionate, loving
ममतत्व	न·	'ममता' पाहा	दे· 'ममता'	vide 'ममता'
मयत	वि·	मृत, मेलेला	मृत, मरा हुआ	dead, deceased
मरकत	पुं·	पाचू (हिरवे रत्न)	मरकत, पन्ना	an emerald
मरकी	स्त्री·	महामारी, साथीचा घातक रोग	मरी, महामारी	cholera or any fatal epidemic

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मरगळ	स्त्री·	अर्धमेली अवस्था, अतिशय आलेला थकवा किंवा अशक्तपणा	थककर पस्त होने की स्थिति, निढाल होना	state of drooping from fatigue or weakness
मरण	न·	जीव-प्राण-जाणे	मरण, मृत्यु	death, demise
मरणकळा	स्त्री·	चेहेर्यावर मृत्युसमयी येणारी तेजोहीनता फिकेपणा	मुर्दनी, मृत्यु के चिह्न जो चेहरे से प्रकट हों	wanness, ghastliness of death, deadly pallor
मरणप्राय	वि·	मरणा सारखा	मृत्यु के समान	similar/resembling to death
मरणमूळ	न·	1. मृत्यूचे निमंत्रण,-बोलावणे	मृत्यु का न्यौता/निमंत्रण	a call of death
		2. जिवावरचा प्रसंग	जान लेवा घटना	a life- hazard, a jeopardy
मरणे	अ· क्रि·	1. जीव जाणे, निर्जीव होणे	मरना, चल बसना, निर्जीव होना	to die, to expire, to be no more
		2. सुकून जाणे	सूखना, मुरझाना	to fade, to wither, to dry up
		3. अती कष्ट करणे, खपणे	अति श्रम करना, खपना	to toil hard
		4. प्रभाव नष्ट होणे (पारा, चुना इ· चा)	बुझना, प्रभावरहित हो जाना	to cease to be effective or efficacious
		5. (भूक, वासना) नाहीशी होणे	नष्ट होना (भूख, इच्छा)	to be extinguished, to be quenched
मरणोत्तर	वि·	मेल्यानंतरचा	मरणोत्तर, मरणोपरान्त	post-mortem, after-death

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मरणोन्मुख	वि·	मरणाकडे चाललेला, मरू घातलेला	मरणोन्मुख, मरणासन्न	dying, facing imminent death
मरतुकडा	वि·	अंगात फार कमी ताकद असलेला, अत्यंत दुबळा	मरियल, बहुत दुबला, कमज़ोर	mere skin and bones, lean and meagre
मरवा	पुं·	एक हिरव्यागार सुगंधी पानाचे रोप	मरवा, मरुआ (पौधा)	an evergreen fragrant plant
मरहूम	वि·	दिवंगत, कैलासवासी, स्वर्गस्थ	स्वर्गवासी	the deceased, the late
मराठमोळा	वि·	उच्च मराठा कुळाचा	उच्च मराठा कुल का	belonging to high Maratha caste
	पुं·	उच्च मराठा जातीची चालरीत	उच्च मराठा जाति के लोगों का चाल-चलन	manners or deportment of high bred Marathas
मराठा	पुं·	1. महाराष्ट्राची रहिवासी व्यक्ती, मराठी भाषिक नागरिक	महाराष्ट्र का निवासी व्यक्ति, मराठी भाषिक नागरिक	person belonging to Maharashtra or a person whose mother-tongue is Marathi
		2. मराठा जातीचा	मराठा जाति का	belonging to the Maratha caste
		3. मराठी	मराठी	Marathi
मराठेशाही	स्त्री·	मराठ्यांचे साम्राज्य, राज्य	मराठों का साम्राज्य/शासन	the Maratha empire, the reign of the Marathas
मरातब	पुं·	1. पदवी, दर्जा	पद, दर्जा	a title, an appellation of honour

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. सन्मान, आदरसत्कार	सम्मान, आदर	respect, homage, honourable treatment
मर्कट	न·, पुं·	माकड	मर्कट, बंदर	a monkey
मर्कटचेष्टा	स्त्री·ब·व	माकडा सारखे, वेडे वाकडे हावभाव किंवा खोडकर वागणूक	बंदर की जैसी विचित्र चेष्टाएँ	mischievous pranks like of monkeys
मर्जी	स्त्री·	1. खुषी, इच्छा	इच्छा, खुशी	pleasure, will, discretion
		2. कृपा मेहेरबानी	मेहरबानी	favour, approbation
मर्तिक	न·	अंत्यक्रिया	प्रेतकर्म	funeral, the last rites
मर्द	वि·	1. पुरुषजातीचा	पुरुष जाति का	male
		2. शूरवीर, बहादूर	शूर, बहादुर	manly, bold, brave, valiant
मर्दन	न·	1. अंग चोळण्याची क्रिया, मालिश	मर्दानगी, मलना, मालिश	a massage
		2. नाश, हत्या	नाश, हत्या	destruction, slaughter
		3. मार	पिटाई, मरम्मत	beating
मर्दानगी	स्त्री·	1. शूरत्व, शूरत्वाची कामगिरी बहादुरी	मर्दानगी, शूरत्व, बहादुरी	valour, heroic deed
		2. पुरुषत्व	मर्दानगी, पुरुषत्व, पौरुष	manliness
मर्दुमकी	स्त्री·	'मर्दानगी (1)' पाहा	दे· 'मर्दानगी (1)'	vide 'मर्दानगी (1)'
मर्म	न·	1. शरीराचा नाजुक भाग	मर्म	a mortal spot, a vital organ
		2. रहस्य, खुषी, गूढार्थ	रहस्य, तत्त्व, गूढ़ार्थ	secret meaning

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मर्मस्थान	न·	'मर्म (1)' पाहा	दे· 'मर्म (1)'	vide 'मर्म (1)'
मर्मज्ञ	वि·	खुबी-रहस्य जाणणारा	मर्मी, रहस्य मर्मज्ञ, गूढ़ार्थ जाननेवाला	knowing or acquainted with the secrets of
मर्यादशील	वि·	मर्यादा, विनय पाळणारा	मर्यादा का/विनय का पालन करनेवाला	observant of decorum/courtesies
मर्यादा	स्त्री·	1. ठरलेली-ठरविलेली हद्द, सीमा	मर्यादा, सीमा, हद	boundary, limit, border
		2. सौजन्ययुक्त वागणूक, शिष्टाचार, विनय	शिष्टाचार, विनय, सौजन्यपूर्ण आचार	decorum, decency, reverential demeanour
मर्यादित	वि·	1. मर्यादा घातलेला	मर्यादित, मर्यादायुक्त, सीमित	restrained, bounded, confined
		2. मोजका, फार थोडा	परिमित, इनागिना	limited, of a limited quantity
मल (-ळ)	पुं·	1. मळ, घाण	मल, मैला, गंदगी	dirt, filth
		2. शरीरातून शौच्याद्वारे टाकलेला पदार्थ विष्ठा, गू	विष्ठा, गू	excreta
मलपृष्ठ	न·	पुस्तकाच्या बाहेरचा-हाताळला जाणारा भाग, कव्हर	पुस्तक का बाहरी पृष्ठ	cover page of a book
मलई	स्त्री·	साय (दूध, राब उकळतांना वर येणारा जाड तवंग)	मलाई, दूध की साढ़ी	cream
मलखांब	पुं·	कुस्तीकरणार्यांना व्यायाम करण्याचा गुळगुळीत केलेला खांब	मलखंभ	a polished, smooth pillar for the exercise of wrestlers

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मलम	न·	जखमेवर लावण्याचा लेप	मरहम, घाव का लेप	ointment
मलमपट्टी	स्त्री·	जखमेवर औषधी लेपलावून ती बांधून टाकणे	मरहम पट्टी	dressing, bondage
मलमल	स्त्री·	तलम कपडा	मलमल	fine cloth, muslin
मलमा	पुं·	पडलेल्या इमारतीचा दगड-विंटाचा चुरा	मलबा, कूड़ा करकट	rubble
मलिदा	पुं·	1. पोळीचा तूप, साखर इ· घालून बनविलेला चुरा 2. खुराक, पौष्टीकअन्न	मलीदा, चूरमा पुष्टियुक्त अन्न	crushed cake mixed with ghee, sugar etc. rich, nutritive, fattening diet
मलूल	वि·	खिन्न, उदास, म्लान	खिन्न, उदास	gloomy, dejected, downcast
मल्ल	पुं·	पहिलवान, कुस्तीबाज़	मल्ल, पहलवान	a wrestler
मल्लयुद्ध	न·	कुस्ती	कुश्ती	wrestling
मवाली	वि·	गुंड, बदमाश	गुंडा, बदमाश	rowdy
मवाळ	वि·	1. नरम, मऊ, कोमल 2. नेमस्त	नरम, मुलायम, कोमल औसत दरजेका, नरम	tender, soft, mild moderate, gentle
मशगूल	वि·	मग्न, गुंग	मशगूल, किसी काम में लगा हुआ, कार्यरत	engrossed/absorbed in
मशहूर, महशूर	वि·	सुप्रसिद्ध, विख्यात	मशहूर, प्रसिद्ध	well-known, reputed
मशागत	स्त्री·	1. (अमुक) वाढविण्याकरिता केलेले श्रम	परिश्रम, श्रम	labour, toil, work

मराठी शब्द	व्या· को	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. जोपासना	निगरानी, देखभाल	tending, looking after
		3. शेतकाम	कृषि कर्म	farming
मशार निल्हे	वि·	उपर्युक्त, वर उल्लेखिलेला, सदर	उक्त, उपर्युक्त	said, above-mentioned
मशाल	स्त्री·	उंच काठीवर लावलेला तेल दिवा	मशाल	a torch of oiled rags
मशालची (-जी)	पुं·	मशाल वाहणारा माणूस	मशालची	a torch-bearer
मशीद	स्त्री·	मुसलमानांचे नमाज पढण्याचे स्थान	मसजिद	a mosque
मसण (न·), मसणवट	स्त्री·	प्रेते जाळण्याचे स्थान, स्मशान	मसान, श्मशान, मरघट	cremation-ground
मसलत	स्त्री·	1. विचार-विनिमय करणे, सल्ला घेणे-देणे	परामर्श, सलाह मशविरा, मंत्रणा	counselling
		2. मिळून केलेला बेत-कट	मिलकर की हुई साज़िश/मंत्रणा	a concerted design, a plan
मसाला	पुं·	1. गुण, स्वाद इ· वाढविणारे साहित्य	गुण, स्वाद आदि बढ़ानेवाली सामग्री	condiments, seasoning, spices
		2. साधन, सामान, साहित्य	साधन, सामग्री, सामान	material, ingredients of compositions
मसालेदार	वि·	खमंग	चरपरा, मसालेदार	spiced, piquant
मसुदा	पुं·	कच्चा खर्डा	मसौदा, मसविदा	draft
मसूर	स्त्री·	एक कडधान्य	मसूर	a sort of pulse
मस्करी	स्त्री·	थट्टा, चेष्टा	दिल्लगी, ठठोली, मज़ाक, मसखरी	joking, jesting

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मस्कर्या	पुं·	थट्टा करणारा, चेष्टा करणारा, हसविणारा	मसखरा, ठठोल, हँसोड़	joker, a jester
मस्का	पुं·	लोणी	मक्खन, नवनीत	butter
मस्त	वि·	1. मातलेला, उन्मत्त, मत्त	मस्त, मत्त, मतवाला	intoxicated, supercilious
		2. मग्न, चूर, गुंग	मग्न, तल्लीन	absorbed
		3. सुंदर, छान	बढ़िया, सुंदर	fine, handsome, beautiful
		4. खूप, विपुल	बहुत, विपुल	plenty, abundant
मस्तक	न·	1. डोके	मस्तक, माथा, सिर	the head
		2. माथा, वरचा भाग	किसी वस्तु का ऊपर का भाग	the uppermost part of anything
मस्तवाल	वि·	'मस्त (1)' पाहा	दे· 'मस्त (1)'	vide 'मस्त (1)'
मस्ती	स्त्री·	1. माज़, संभोगाची ऊर्मी	मस्ती, संभोगेच्छा की प्रबलता	rut
		2. उन्मत्तपणा	उद्दंडता	hautiness, arrogance
		3. अंगाशी झटणे	छीना झपटी, झपटना	brushing against violently
महत्त्व	न·	1. मोठेपणा, श्रेष्ठपणा	महत्त्व, श्रेष्ठता	greatness
		2. किंमत, मोल, गांभीर्य	मूल्य, गांभीर्य	importance
महत्त्वकांक्षा	स्त्री·	मोठा होण्याची आकांक्षा,-इच्छा	महत्त्वाकांक्षा, महत्त्वप्राप्त करने की इच्छा	an ambition
महंत	पुं·	1. एखाद्या मठाचा अधिपती, मुख्य संन्यासी	महंत, मठ का मुखिया	chief or head of a Math or hermitage
		2. नेता, प्रमुख	नेता, मुखिया	leader, chief

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
महत्तम साधारण भाजक	पुं·	जिने दोन वा अधिक संख्यांना पुरता भाग जातो अशी सर्वात मोठी संख्या, दृढभाजक	महत्तम समापवर्तक, महत्तम सार्वभाजक	the greatest common multiple
महदंतर	न·	फार मोठे अंतर	बहुत बड़ा अंतर	a vast distance
महर्घता	स्त्री·	'महागाई' पाहा	दे· 'महागाई'	vide 'महागाई'
महसूल	पुं·	1. जमिनीवरील कर, सारा	महसूल, राजस्व	revenue from land, tax
		2. करीचे उत्पन्न, जमाबंदी, वसूल	लगान की प्राप्ति	public revenue
महाग	वि·	फार किंमतीचा	महँगा	dear
महागणे	अ· क्रि·	किंमती वाढणे	महँगा होना	to be dear
महागाई	स्त्री·	किंमती वाढल्याची परिस्थिती, दरदाम वाढणे	महँगाई	dearness
महात	पुं·	हत्तीवरील स्वार	महावत	an elephant-driver
महात्मा	पुं·	संतपुरुष,मोठ्या अंतःकरणाचा मनुष्य	महात्मा	a magnanimous person, a great soul
महात्म्य	न·	मोठेपणा, महत्ता	महत्ता, बड़प्पन	greatness
महाद्वार	न·	मुख्य दरवाजा	प्रमुख द्वार	the outer gate or the chief door
महानिरीक्षक	पुं·	सरकारी सर्वोच्च तपासनीस (पोलीस इ·)	महानिरीक्षक (पुलिस आदि)	Inspector General (of police etc.)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
महानुभाव	पुं·	महाराष्ट्रातील कृष्ण भक्तांचा एक पंथ	महाराष्ट्र का कृष्ण भक्तों का एक पुराना पंथ	a sect of devotees of Lord Krishna in Maharashtra
	वि·	थोर, उदार, श्रेष्ठ	उदार, श्रेष्ठ, महान्	great, eminent
महापालिका	स्त्री·	शहराची साफ सफाई, दिवाबत्ती इ· ची व्यवस्था ठेवणारी संस्था	नगर निगम	municipal corporation
महापौर	पुं·	महपालिकेचा लोकांनी निवडलेला अध्यक्ष	महापौर, नगर निगम का लोकनियुक्त प्रमुख	mayor
महाप्रस्थान	न·	परलोकगमन	महाप्रस्थान, परलोक गमन	a great journey to the other world, i.e. death
महाप्राण (व्याक·)	वि·	उच्चारात 'ह' कार असणारा वर्ण (ख, छ, ठ, थ, फ)	महाप्राण	aspirate
महाबलाधिकृत	पुं·	लष्कराचा सर्वोच्च अधिकारी	सेनाबल का सर्वोच्च अधिकारी, सिपहसालार	field marsal
महाभाग	वि·	अतिभाग्यवान्	महाभाग्यवंत	very fortunate
महाभारत	न·	1. व्यासकृत कौरव-पांडव चरित्र सांगणारे महाकाव्य	महाभारत	the great epic महाभारत
		2. मोठे हत्याकांड	बड़ा हत्याकांड	great slaughter
महामंत्री		प्रधान मंत्री, मुख्य मंत्री	प्रधानमंत्री, मुख्य मंत्री	Prime Minister or Chief Minister

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
महार	पुं·	महाराष्ट्रातील एक पूर्वी अस्पृश्य मानलेली जात किंवा त्या जातीचा माणूस	महाराष्ट्र की एक पूर्वास्पृश्य जाति	formerly an untouchable caste in Maharashtra or its individual
महारवाडा	पु·	महारांची वस्ती	महारों की बस्ती	the ward inhabited by the Mahars
महारोग	पुं·	कुष्ठरोग, रक्तपिती	कोढ़, गलित कुष्ठ	leprosy
महाल	पुं·	1. मोठा वाडा, प्रसाद, हवेली	बड़ा मकान, प्रासाद, हवेली	a mansion, a palace
		2. तालुक्याचा उपविभाग	तहसील का उपविभाग	a subdivision of a Tehsil
महालकरी	पुं·	महालाचा प्रमुख अधिकारी	तहसील के उपविभाग का अधिकारी	a revenue officer of a Mahal
महालय, महाळ	पुं·	1. पितृपक्ष, अश्विन महिन्याचा कृष्णपक्ष	पितृपक्ष	the dark half of Ashwin
		2. पितृपक्षात केली जाणारी पितरांची श्राद्धे	पितृपक्ष में की जाने वाली श्राद्ध विधियाँ	offerings to the manes in the dark half of Ashwin
महालेखा परीक्षक	पुं·	शासकीय सर्वोच्च हिशेब तपासनीस	महालेखा परीक्षक	Auditor-General
महावस्त्र	न·	उंची वस्त्र	ऊँचे दर्जे का वस्त्र	fine apparel
महावीर चक्र	न·	सैन्यातील मोठा पराक्रम करणार्याला दिलेजाणारे मानदर्शक पदक	महावीर चक्र	a medal of this nomenclature given in honour of military prowess

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
महाशय	पुं·	मानदर्शक संज्ञा	सम्मानदर्शक संज्ञा	a term of respect
महिना	पुं·	वर्षाचा बारावा भाग, तीस/ एकतीस दिवसांचा काळ	महीना, मास	a month
महिमा	पुं·	मोठेपणा, महत्ता, महात्म्य	महिमा, बड़ाई, महत्ता	greatness
महिर (-रा) प	स्त्री·	कमान	मेहराब, कमान	an arch
मळ	पुं·	'मळ' पाहा	दे· 'मळ'	vide 'मळ'
मळकट, मळका	वि·	मळलेला, मळाने भरलेला	मैला, मलिन	dirty
मळखाऊ	स्त्री·	मळ दिसू न देणारा-छपविणारा	मैलखोरा, गर्दखोरा	coloured (colour) that hides dirt
मळणी	स्त्री·	कणसे तुडवून धान्याचे दाणे अलग करण्याचे काम	दँवनी, दँवरी, दाँय	operation of threshing corn
मळणे	अ· क्रि·	मळाने भरणे, घाण होणे	मलिन/मैला होना	to be dirty or dusty
	स· क्रि·	कणसापासून दाणे वेगळे करणे	दँवरी करना, दाँय चलाना	to thresh corn
मळभ	न·	अभ्र, आभाळ, ढग	अभ्र, बदली, घटा	cloudiness
मळमळ	स्त्री·	1. ओकारीची- उलटीची- भावना	मतली, मिचली	feeling of nausea, queasiness
		2. मनातली अस्वस्थता-बेचैनी	बेचैनी, जी का बुखार, दिल का गुबार	restlessness, mental inquietude
मळमळणे	अ· क्रि·	उलटीची भावना होणे	वमन का आभास होना, जी मतलाना	to feel nauseatic, to be queasy
मळविणे	स· क्रि·	1. घाण करणे, मळाने भरविणे	मैला/गंदा/खराब करना	to defile, to foul, to make dirty

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. सतत येणे-जाणे ठेवणे (वाटेवर)	लगातार यातायात रखना (मार्ग पर)	to maintain traffic (on a way)
मळसूत्र	न·	पेच	पेच	screw
मळा	पुं·	बारमाही-पिके काढतात ते शेत	बारहमासी फसल का खेत	a garden-farm
मळी	स्त्री·	1. उसाच्या रसावर आटविताना येणारा मळ	उबलते गन्ने के रस पर जमनेवाला मैल	scum over sugar-cane juice while boiling
		2. पुरामुळे वाहून येणारा रेंदा (माती)	रेले से जमा हुआ कीचड़ गारा	mud brought by flood, alluvium
माऊली	स्त्री·	आई विषयी ममतेची संज्ञा	माँ	mother, an endearing compellation of mother
माकड	न·	'मर्कट' पाहा	दे· 'मर्कट'	vide 'मर्कट'
माकड हाड	न·	पृष्ठ रज्जूचे खालचे शेवटचे हाड	दुमची की हड्डी	coccyx
माकण (-णी)	स्त्री·	पशूच्या पाठीवर पाणी भरून आणण्यासाठी केलेले पिंजरे	पशु की पीठ पर से पानी के घड़े ढोने के लिये बनाये गए ढाँचे	frames of iron or wood in which pitchers are set
माका	पुं·	एक वनस्पती, भृंगराज	भँगरा, भृँगराज, एक क्षुप	a shrub, Elypta prostrata
माखणे	अ· क्रि·	चोपडले जाणे, अंगाला लावले जाणे	सनना, लथपथ होना	to be daubed, to be smeared
	स· क्रि·	चोपडणे, अंगाला लावणे	पोसना, सानना	to daub, to smear, to anoint

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
माग	पुं·	1. कापड विणण्याचे अवजार	करघा	a loom
		2. पत्ता, शोध	पता, सुराग, टोह	trace, track
मागचा (-ला), मागील	वि·	1. पूर्वीचा, जुना	पहला, पहले का, पुराना	anterior, of a time preceding some other time
		2. पाठीच्या बाजूचा, पाठी भागचा	पीछे का, पिछला	hinder, posterior
मागचा पुढचा	वि·	भूतकाळचा व भविष्यकाळचा	अगला और पिछला	of the past and the future
मागणी	स्त्री·	1. प्रार्थना, याचना, अर्जी	माँग, प्रार्थना, याचना, अर्ज	request (for), soliciting
		2. अधिकाराने मागण्याची क्रिया	अधिकार के रूप में की हुई माँग	demand
		3. वधू म्हणून केलेली विचारणा	प्रस्ताव, मँगनी	asking a girl in marriage
मागणे	स· क्रि·	1. याचना-प्रार्थना करणे	माँगना, याचना करना	to request (for), to solicit, to beg
		2. अधिकाराने विचारणे	अधिकारपूर्वक माँगना	to ask for, to demand
	न·	'मागणी (1)' पाहा	दे· 'मागणी (1)'	vide 'मागणी (1)'
मागमूस	पुं·	पत्ता, धागा दोरा	सुराग, पता	trace, track
मागविणे	स· क्रि·	मागणी करणे	मँगाना, मँगवाना	to order
मागस	वि·	1. शिक्षण-उद्योग इ· त मागे राहिलेला, अविकसित	पिछड़ा हुआ, अविकसित	backward, undeveloped
		2. मोसम संपल्यानंतर मागाहूनचा	मौसम के बाद का	late

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मागसणे	अ· क्रि·	1. शिक्षण उद्योग इ· त मागे राहणे, अविकसित राहणे	पिछड़ना, पीछे रह जाना, अविकसित रहना	to be undeveloped, to be backward
		2. (एखादे काम करावयाचे) मागे राहणे, उशीर होणे	देरी होना	to be late, to be delayed
मागाहून	अ·	नंतर	बाद में, फिर	afterwards
मागून	अ·	1. पाठीकडून	पीछे से	from behind
		2. 'मागाहून' पाहा	दे· 'मागाहून'	vide 'मागाहून'
मागे	अ·	1. पूर्वी, पूर्वीच्या काळी	पहले, पुराने समय में	in the past
		2. पाठीकडे	पीठ की ओर, पीछे	behind, at the back of
		3. डोळ्यांआड, हजर नसतांना	पीठ पीछे, अनुपस्थिति में	in the absence of
मागेपुढे	अ·	1. पाठीच्या मागे, आणि डोळ्यांच्या पुढे	आगे पीछे	backwards and forwards
		2. आजूबाजूला	आसपास, चारों ओर	on all sides
		3. आजना उद्या	कभी न कभी, किसी समय	sooner or later
मागेमागे	अ·	मागोमाग	तुरंत पीछे	immediately after or behind
मागोमाग	अ·	'मागे मागे' पाहा	दे· 'मागे मागे'	vide 'मागे मागे'
मागोवा	पुं·	1. अनुसरण	अनुसरण	following, keeping behind
		2. पत्ता, शोध	पता, सुराग	trace, track
माघार	स्त्री·	1. मागे पाय घेणे, मागे हटणे	पीछे हटना	retreat, drawing back, receding

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. परती	वापसी	return
माधारपण	न·	परत माहेरी येणे	नयी दुलहिन का कुछ समय के लिये मायके आना	returning of a newly-married girl to her mother's house for a while
माघारा (-रां)	अ·	परत	वापस	back, back again, return
माघारी	अ·	पाठीमागे, डोळ्यांआड, गैरहजेरीत	पीठ पीछे, अनुपस्थिति में	in the absence of, behind one's back
मांग	पुं·	माणसाचा वां पशुचा शिरच्छेद करणार्या जातीचा माणूस	आदमी या पशु का शिरच्छेद करनेवाली जाति का व्यक्ति	an individual of a community of executioners
	वि·	निर्दय, क्रूर	निर्दय, क्रूर, बेरहम	merciless, cruel
माच (-चा)	पुं·	चार पायाचा उंच पाट	माचा, तख्ते की ऊंची बैठक	a raised wooden seat
माचणे	स· क्रि·	भराव टाकून दाबणे (ज़मीन)	ईंट-पत्थ र-मिट्टी से भरकर दबाना (ज़मीन)	to fill with earth and rubble and press (ground)
माची	स्त्री·	1. डोंगराच्या पायथ्याची ज़मीन	उपत्यका, पहाड़ की तलहटी की ज़मीन	level ground at the foot of a hill or mountain
		2. मचाण	मचान	erection on a tree for hunting purposes
माज़	पुं·	1. मादीपशूची संभोगेच्छा	मादा पशु की संभोगेच्छा	desire of copulation, heat, rut
		2. मत्तपणा, उन्मत्तता, मस्ती	उद्दंडता, गर्व, घमंड	arrogance, haughtiness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. धुंदी, कैफ़	मस्ती, नशा	intoxication
माज़णे	अ· क्रि·	1. मत्त होणे, मस्ती येणे	मस्ताना, मस्त होना, मस्तीपर आना	to be in heat
		2. खूप फुलणे, पसरणे	खूब फूलना, फैलना	to grow luxuriantly, to spread abroad
		3. उन्मत्त होणे	उन्मत्त होना	to be insolent/ arrogant
		4. कैफ़ चढणे	नशा चढ़ना/छाना	to be intoxicated
माज़घर	न·	घराचा मध्यभाग	घर का बीचवाला खंड	the central portion of a house
माजी	वि·	पूर्वीचा	भूतपूर्व	former, past, earlier
माजुरी, माजोरी	वि·	उद्धट	उद्दंड, धृष्ट, गुस्ताख	insolent, arrogant
मांजर	न·	एक वाघाच्या जातीची लहान घरगुती पाळीव पशू	बिल्ली	a cat
मांजरपाट	पुं·	एक जाड कपडा	मारकीन	a coarse stuff
मांजा	पुं·	काचेची पूड चिकट विलेला पतंगाचा दोरा	माँझा	a kite-string smeared with glass-powder and glue
माठ	पुं·	भाजलेल्या मातीचा डेरा	माट, मटका, मिट्‌टी का घड़ा	an earthen broad jar
	स्त्री·	एक पालेभाजी	एक साग	a green vegetable, Amaranthus tristis
माड	पुं·	नारळाचे झाड	माड़, नारियल का पेड़	a coconut tree

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
माडी	स्त्री·	1. नारळाच्या झाडापासून निघणारी दारू	नारियल के पेड़ से निकलनेवाला ठर्रा	exudation obtained from coconut tree
माणसाळणे	अ· क्रि·	माणसाशी पशूने परिचित होणे-सरावणे	पशु का मनुष्य से परिचित होना/अभ्यस्त होना	to become tame and familiar
माणसाळविणे	स· क्रि·	पशूला माणसात सरावाचा करणे	परचाना, हिलाना	to tame and make familiar with humans
माणिक	न·	एक लाल रंगाचे रत्न	माणिक, लाल, एक रत्न	a ruby
माणुसकी	स्त्री·	दयाळू, विवेक स्वभाव, सज्जनता	मनुष्यता, इन्सानियत, भलमनसाहत	humanness, civility, kindness
माणूस	पुं·, न·	मनुष्यप्राणी, मानव	मनुष्य, मानव, इन्सान	a human being
मांड	पुं·	1. रचना, मांडणी	रचना, गठन	laying out, an array
		2. थाट, सजावट	सजावट	decoration, adornment
		3. पसारा	विस्तार, फैलाव	spreading abroad
		4. घोड्यावर बैठकीची स्वाराची पकड	घुड़सवार की घोड़े की पीठ पर की पकड़	grip of a rider on horse-back
		5. स्थिर आसन, पक्की बैठक	स्थिर आसन, पक्की बैठक	steady seat
मांडचोळणा	पुं·	गुडघ्यापर्यंतचा तंग पायजमा	जाँघिया, घुटन्ना, घुटने तक का पाजामा	breeches upto thighs
मांडणी	स्त्री·	'मांड (1)' पाहा	दे· 'मांड (1)'	vide 'मांड (1)'
मांडणे	स· क्रि·	1. व्यवस्थित लावणे-ठेवणे	ठीक ढंग से लगाना/रखना/रचना	to lay out/to place/to set, to arrange in order

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. कागदावर टिपणे	दर्ज करना, लिख लेना	to note down, to enter
		3. पुढे निवेदन करणे	पेश करना, प्रस्तुत करना	to put forth, to introduce
		4. सुरू करणे, आरंभणे	शुरू करना	to commence, to set up
मांडलिक	पुं·	एखाद्या सम्राटाच्या अधीन असलेला राजा	अधीन/मातहत नरेश	a potentate
मांडव	पुं·	1. वर छत असलेली मोकळी जागा	मंडप	a canopy, an awning, an open shed
		2. लता कुंज	मंडवा, कुंज	an arcade for a vine
मांडा	पुं·	एक प्रकारची अतिशय पातळ, गोड व खूप भजलेली पोळी	मँडा, एक प्रकार का पराठा	a sort of a very thin and sweet cake
मांडी	स्त्री·	कमरेच्या खालच्या प्रत्येक पायाचा गुडघ्यापर्यंतचा भाग, अकं	गोद, अंक	the lap, the thigh
मात	स्त्री·	बुद्धिबळाच्या खेळात एखाद्या मोहर्याने राजाला अडकविणे	मात, शतरंज की बाजी की हार	checkmate
मातणे	अ· क्रि·	'माजणे' पाहा	दे· 'माजणे'	vide 'माजणे'
मातब(-ब्ब)र	वि·	1. श्रीमंत, तालेवार	मालदार, अमीर	wealthy, rich
		2. मोठा, थोर, विश्वासार्त	बड़ा, आदरार्ह, विश्वसनीय	respectable, honourable, worthy
मातब्बरी	स्त्री·	1. महत्व, मोठेपण	बड़प्पन, महत्त्व, प्रतिष्ठा	greatness
		2. श्रेष्ठता	श्रेष्ठता	eminence, excellence

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. प्रतिष्ठा-मूल्य	प्रतिष्ठा, मूल्य	dignity, status
माता	स्त्री·	आई	माता, माँ	mother
	स्त्री·ब·व·	देवी, फोड्या	शीतला, चेचक	small-pox
मातापितरें	न· व· व·	आई-बाप	माँबाप	parents
माती	स्त्री·	पृथ्वीवरची धूळ	मिट्टी	earth
माती मोलाचा	वि·	शून्य किंमतीचा	मिट्टी के मोल का	dirt/cheap
मातु:श्री	स्त्री·	आई विषयीचा पूज्यतादर्शक उल्लेख	पूजनीय माता	respectable compellation for a mother
मातृभूमी	स्त्री·	जन्मभूमी, वाडवडिल राहत आले तो देश	मातृभूमि, जन्मभूमि, वतन	motherland
मातेरे	न·	संपूर्ण विध्वंस-नाश	खराबी, बरबादी, सत्यानाश	utter destruction, ruin
मात्र	अ·	1. केवळ, फक्त 2. परंतु	मात्र, केवल परंतु, मगर	only, merely, solely however
मात्रा	स्त्री·	1. अक्षरावर 'ए' 'ऐ' 'इ' चे सूचक चिह्न	मात्रा, 'ए' 'ऐ' आदि का निदर्शक चिह्न	signs conveying the pronunciation of 'ए', 'ऐ' etc.
		2. काव्यात किंवा संगीतात एक स्वरांच्या उच्चारा करिता लागणारा काळ	मात्रा, स्वर का स्थिति काल	time that lapses in the utterance of a vowel (in poetical) and of a tune (in musical diction)
		3. धातूंच्या रसापासून बनविलेली आयुर्वेदीय औषधी गोळी	धातुओं के रस से बनायी हुई आयुर्वेदीय औषध बट्टी	an Ayurvedic preparation from metals and minerals

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. प्रमाण, परिणाम	मात्रा, परिमाण, मिक़दार	small quantity, proportion
माथा	पुं·	1. डोक्याचा पुढचा भाग	सिर का अग्रभाग	the forepart of the head
		2. पर्वताचे शिखर	चोटी, शिखर	the summit (of a mountain)
माथे	न·	डोके, शिर	माथा, मस्तक, सिर	the head
माथेकूट,-फोड	स्त्री·	डोकेफोड, डोक्याला शीण देणारा ऊहापोह-चर्चा-चिंता	माथापच्ची	wearisome/vexatious debate or discussion
माथेफिरू	वि·	1. तापट, रागीट 2. छांदिष्ट, चक्रम	गरम मिज़ाज, क्रोधी सनकी, घनचक्कर	irascible crazy
मादक	वि·	नशा, कैफचढविणारा	मादक, नशीला	intoxicating
मादी	स्त्री·	1. स्त्रीलिंगी प्राणी 2. बिजागरीतील भोक असलेला भाग (ज्यात सळीचा दुसरा भाग फिरतो)	मादा, स्त्री प्राणी कब्जे का सूराखवाला हिस्सा	a female animal eye of an hinge
माधुकरी	स्त्री·	तयार अन्नाची भिक्षा	मधुकरी, पके अन्न की भिक्षा	cooked food given in alms
	पुं·	तयार अन्नाची भिक्षा मागणारा याचक (प्रायः ब्राह्मण)	पके अन्न की भिक्षा माँगने वाला याचक (प्रायः ब्राह्मण)	a Brahman mendicant begging for cooked food
माध्याह्न (-न)	स्त्री·	दुपार, दोन, प्रहरचा काळ	मध्याह्न, दोपहर	noon, midnoon

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मान	पुं·	1. आदर, सम्मान, पूज्य बुद्धी	मान, आदर, सम्मान, इज़्ज़त	respect, honour, reverence
		2. स्वाभिमान	आत्मसम्मान, आत्माभिमान	self-estimation, self-respect
		3. आदरयुक्त सत्कार	आदर सहित आवभगत	honourable reception
		4. हक्क, अधिकार	अधिकार, हक़	right, claim, privilege
		5. गर्व, ताठा	गर्व, ऐंठ, घमंड	pride, arrogance, conciet
	स्त्री·	डोके आणि धड यांच्या मधला अवयव (गळ्याच्या मागचा)	गर्दन	the neck
	न·	परिमाण, प्रमाण	परिमाण, मात्रा, मिक़दार	proportion, quantity, measure
मानक	न·	प्रमाणभूत नमुना	मानक, प्रमाप	standard
मानकरी	पुं·	मानाची अधिकारी व्यक्ती	सम्मान का अधिकारी व्यक्ति	person entitled to certain honours
मानखंडना	स्त्री·	अपमान, अनादर	अनादर, अपमान	insult, treating with dishonour
मानणे	स· क्रि·	1. आदर करणे, मान देणे	आदर करना, श्रद्धा करना	to honour, to pay respects, to hold to be true or right
		2. कबूल करणे, मान्य करणे	स्वीकार करना, कबूल करना	to agree
मानधन	न·	मान म्हणून दिले जाणारे धन	मानधन	honorarium
	वि·	प्रतिष्ठा-मान हेच ज्याचे धन असा	प्रतिष्ठा ही जिसका धन हो	one who considers one's reputation as one's wealth

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
माननीय	वि·	मान करण्यास पात्र	आदरणीय, माननीय	honourable, respectable
मानपत्र	न·	प्रशंसा-सन्मान-करणारे निवेदनपत्र	मानपत्र, अभिनंदन पत्र	an honouring address
मानपान	पुं·	योग्य आदर सत्कार	सम्मान, सत्कार	proper reception
मानभंग	पुं·	'मानखंडना' पाहा	दे· 'मानखंडना'	vide 'मानखंडना'
मानभावी	वि·	पोटात एक आणि ओठात वेगळे असा कपटी, ढोंगी	दिखावटी, कपटी, ढोंगी	hypocritical
मानमरातब	पुं·	'मरातब (2)' पाहा	दे· 'मरातब (2)'	vide 'मरातब (2)'
मानमर्यादा	स्त्री·	आदरयुक्त वर्तन, विनयशीलता	आदरयुक्त आचरण, विनयशीलता	respectful conduct, humility
मानमान्यता	स्त्री·	कीर्ती, यश	कीर्ति, यश	fame, good reputation, celebrity, renown
मानव	पुं·	मनुष्यप्राणी किंवा मनुष्य जात	मानव, मनुष्यप्राणि, इन्सान या मनुष्य जाति	a human being or mankind
मानवणे	अ· क्रि·	अनुकूल होणे	अनुकूल होना, मुवाफिक होना	to agree with, to be congenial
मानववंश शास्त्र	न·	मानव प्राण्यांचा संपूर्ण अभ्यास करणारे शास्त्र	मानव विज्ञान, नृवंशविज्ञान	anthropology
मानवी	वि·	मनुष्या संबंधीचा	मानवी, मनुष्यसंबंधी	human, pertaining to human being
मानस	पुं·	मनातील हेतू, इच्छा	विचार, इरादा, इच्छा, हेतु	intention, desire

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	न·	1. मन, अंत:करण, चित्त	मानस, मन, चित्त, दिल	the mind
		2. हिमालयातील मानस सरोवर	मानसरोवर	the Mânas lake in the Himalayas
मानसपुत्र	पुं·	1. मनाने मानलेला मुलगा	मनोनीत पुत्र	son not begot but accepted
		2. मनाने कल्पिलेला-निर्माण केलेला पुत्र	मन की कल्पना से आलेखा हुआ पुत्र	son pictured in one's fiction
मानसपूजा	स्त्री·	मनाने किंवा मनात केलेली पूजा	मानस पूजा	mental worship
मानसशास्त्र	न·	मनाचा अभ्यास व संशोधन करणारे शास्त्र	मानसशास्त्र. मनोविज्ञान	psychology
मानी	वि·	1. अभिमानी, स्वत:विषयीची मानाचीभावना असणारा	स्वाभिमानी	conceited, self-respecting, proud
		2. बाणेदार, तेजस्वी	तेजस्वी, जोशीला	spirited, full of fire
मानीव	वि·	कल्पित, मनाने मानलेला	माना हुआ, समझा हुआ	supposed, imaginary
मान्य	वि·	1. आदरणीय	मान्य, आदरणीय	respectable, venerable
		2. कबूल, मंजूर, संमत	स्वीकृत, मंज़ूर, संमत	agreed, approved
मान्यता	स्त्री·	1. कबूली, मंजूरी, संमती	मान्यता, स्वीकृति, मंजूरी	acceptance, assenting, allowing
		2. अधिकृतपणे मान्य म्हणून दिलेली मंजूरी	अधिकृत रूप में मंज़ूरी देना	recognition, accreditation
मांत्रिक	पुं·	मंत्र घालणारा	मांत्रिक, ओझा, जतंर-मंतर करनेवाला	an exorcist, one who cures by the magic of charms

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मांदे	न॰	प्राण्यांची चरबी	प्राणियों की चरबी/मेद	animal fat
मांद्य	न॰	मंदपणा, सुस्ती	मंदता, सुस्ती	sluggishness, dullness
माप	न॰	लांबी रुंदी चे वजन इ॰ मोजण्याचे परिमाण	परिमाण, नाप	measure of length, breadth, weight, quantity, time etc.
मापणे	स॰ क्रि॰	माप काढणे, मोजणे	मापना, नापना	to measure
मापाडी (-ड्या)	पुं॰	अधिकृतरीत्या माप घेणारा मनुष्य	मापक, मापनेवाला अधिकृत आदमी	an official grain-measurer
मापी	वि॰	माप (धान्याचे भरून मोजण्याचे पात्र) भरून मोजलेला	(तौल से नहीं) माप से निश्चित किया हुआ	determined by a measure of capacity
माफ	वि॰	1. क्षमा केलेला 2. सूट दिलेला	माफ, क्षमा किया हुआ छूट दिया हुआ	pardoned, forgiven remitted, waived
माफक	वि॰	प्रमाणशीर, थोडका, बेताचा	परिमित, सीमित, ठीक, उचित, थोड़ासा	a little, of proper quantity or proportion
माफी	स्त्री॰	1. क्षमा 2. सूट	माफी, क्षमा छूट, रियायत	pardon remission
मामलत	स्त्री॰	1. सरकारी काम	सरकारी काम	an employment under the government
		2. बाब, प्रकरण, विषय 3. सारा वसूली	मामलात, विषय, प्रसंग लगान वसूली	business, context revenue-collection
मामलतदार	पुं॰	तालुक्याचा सारा वसूली अधिकारी, तहसीलदार	तहसीलदार	a Tehsildar

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मामला	पुं·	'मामलत' पाहा	दे· 'मामलत'	vide 'मामलत'
मामा	पुं·	आईचा भाऊ	मामा, माँ का भाई	mother's brother, maternal uncle
मामी	स्त्री·	मामाची बायको	मामा की पत्नी	wife of the maternal uncle
मामूली	वि·	सामान्य, विषेश महत्वाचा नसलेला	साधारण	ordinary, usual
माय	स्त्री·	आई	माँ	mother
मायणी	स्त्री·	मुसळ इ· च्या शेवटाला लावलेली वेढी	मूसल आदि के सिरे को लगाया गया छल्ला	an iron ring set at the head of a pestle etc., a ferrule
मायना	पुं·	पत्र इ· च्या प्रारंभी संबोधनात्मक लिहला जाणारा मज़कूर	पत्र के प्रारंभ में लिखा जानेवाला संबोधनात्मक मजमून	forms of address in letters etc.
मायफळ	न·	मसाल्याच्या पदार्थात वापरले जाणारे एक फळ	माजूफल	a gallnut
मायबहीण	स्त्री·	1. आई बहीण 2. स्व स्त्री खेरीज इतर स्त्री विषयी वापरला जाणारा आदरसूचक शब्द	माँ-बहन अपनी पत्नी के सिवाय दूसरी स्त्री के बारे में इस्तेमाल की जानेवाली आदरयुक्त संज्ञा	mother and sister a respectful term for a female other than one's wife
मायबोली	स्त्री·	मातृभाषा	मातृभाषा, मादरी जबान	mother-tongue
माया	स्त्री·	1. ईश्वराची आदिशक्ती, प्रकृति	परमेश्वर की बीजरूप शक्ति, प्रकृति	the creative power of the Almighty

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. भ्रमाची सृष्टि	इंद्रजाल, भ्रम की सृष्टि	illusion
		3. ममता, प्रेम	ममता, प्यार, दुलार	affection, love, fondness
		4. साठविलेले धन, पुंजी	पूँजी, संपत्ति, संचित धन	accumulated wealth
		5. कागदावर सोडलेली जागा, समास	हाशिया	a margin
		6. रिकामी जागा	अवकाश, रिक्त स्थान	spared space, room
मायावी	वि·	फसवा, खोटा, लटका	मायावी, छलनेवाला, झूठा	deceptive, false, untrue
मायाळू	वि·	माया-ममता-प्रेम-दयाळूपणा असलेला	अनुरागी, स्नेहपूर्ण, प्यारभरा	full of love/ tenderness, affectionate
मायिक	वि·	1. मायेने उत्पन्न केलेला	मायाकृत	illusory, created by false notion
		2. 'मायावी' पाहा	दे· 'मायावी'	vide 'मायावी'
मार	पुं·	ताडन, मारण्याची क्रिया	मारने की क्रिया, चोट, प्रहार	beating, thrashing
मारक	वि·	1. विनाशक	नाशक	destroying, killing
		2. परिणाम कमी करणारा	दमन या शमन करनेवाला	counterworking, neutralizing
मारकट, मारका, मारकुटा	वि·	1. मारण्याची प्रवृत्ती असलेला (माणूस)	हथछुट, तुरंत उत्तेजित होकर मारने की आदत वाला	prone to beating (a person)
		2. शिंगाने किंवा लाथेने मारण्याची खोड असलेले (ज़नावर)	मरकटा	given to butting or kicking (an animal)
मारण	न·	एखाद्याचा नाश करण्याकरिता केला जाणारा मंत्रप्रयोग	मारण, नाश का तांत्रिक अभिचार	killing through the influence of relevant Mantras

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मारणे	स· क्रि·	1. ठोकणे, पिटणे, मार देणे	मारना पीटना, चोट पहुँचाना	to beat, to strike
		2. ठार करणे, जीव घेणे	जान लेना, हत्या करना	to kill
		3. जिंकणे ('कुस्ती मारली')	जीतना	to overcome, to vanquish, to defeat
		4. ठोकणे, गाडणे	ठोंकना, गाड़ना	to drive in, to fix, to fasten
		5. गडप करणे, हडप करणे	खा जाना, हड़प करना	to embezzle
		6. दाबुन टाकणे ('भूक मारणे')	सहना	to control, to subdue
मारतूल, मार्तूल	पुं·	स्क्रू फिरवून काढण्याचे किंवा बसविण्याचे हत्यार	पेचकश	a screw-driver
मारफत, मार्फत	अ·	द्वारा,-च्या कडून	मारफत	through, through the agency of, by, care of
मारविणे	स· क्रि·	1. मारायला-मार द्यायला-लावणे	पिटवाना	to make to beat or strike
		2. जीवे मारायला लावणे	मरवाना, मार डालने का काम करवाना	to make to kill
मारा	पुं·	1. लागोपाठ एक सारखा मार	लगातार मार, चोट ऊपर चोट	incessant thrashing
		2. वर्षाव	बौछार	shower, overwhelming profusion
		3. टप्पा (बंदुकी इ· च्या)	गतिक्षेत्र, पहुँच	range or reach (of fire)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मारामार	स्त्री·	कमतरता, चणचण	अभाव, दुष्प्राप्यता	scarcity, want, dearth
मारामारी	स्त्री·	एकमेकांना ठोसाठाशी, हाणामारी	भिंड़त, हाथापाई	skirmish
मारून मुटकून	अ·	बळजोरीने, कसेबसे	जबर्दस्ती, बड़ी मुश्किल से	forcibly, with much effort
मारेकरी	पुं·	चोरुन-छपून हत्या करणारा	गुप्तघाती, घातक, हत्यारा	an assassin
मार्ग	पुं·	1. वाट, रसता	मार्ग, रास्ता	a way, path
		2. इलाज, उपाय	इलाज, उपाय	remedy, a way out
		3. रीत, पद्धती	रीत, ढंग, तरीका	a manner, method, mode
मार्ग क्रमण	न·	वाटेने जाणे-चालणे	मार्ग ऊपर चलना, चलते जाना	going/walking on one's way
मार्गदर्शन	न·	वाट दाखविणे	मार्गदर्शन, रास्ता दिखाना, पथप्रदर्शन	guidance
मार्ग परिवहन	न·	वाहन व्यवहार, माल अथवा आणि माणसे रस्त्याने वाहून नेण्याचा व्यवसाय	सड़क परिवहन	road-transport
मार्मिक	वि·	1. मनाला बरोबर पटणारा	ठीक, जँचनेवाला	appealing to the mind
		2. मर्मस्पर्शी, मर्माला बरोबर झोंबणारा	मर्मस्पर्शी, मर्म को बराबर चुभनेवाला	poignant, touching
		3. बारकावा बरोबर समजणारा	बारीकी/खूबी समझनेवाला	discerning the subtleties
माल	पुं·	1. वस्तू, व्यापारी जिन्नस	माल, वाणिज्य वस्तु	goods, wares, merchandise

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. संपत्ती, धन	संपत्ति, धन	wealth, riches
मालगाडी	स्त्री·	मालवाहून नेणारी आगगाडी	माल ढोने वाली ट्रेन, मालगाड़ी	goods train
मालगुज़ार	पुं·	सरकारी महसूल (वसुलाचा) भरणारा अणि नंतर असामी कडून वसूल करण्याचा अधिकार मिळालेला ज़मीनदार	मालगुज़ार, जमीनदार	a Zamindar who pays off land revenue due to government and gets the right to collect it individually
मालगुज़ारी	स्त्री·	ठेक्याने जमीन महसूल भरून घेऊन व्यक्तिशः शेतकर्यांकडून वसूल करण्याचा अधिकार देणारी पद्धती	मालगुजारी	a system of collecting land revenue
मालधक्का	पुं·	रेल्वे, बोट इ· मधून आलेला माल उतरून ठेवण्याचे गोदाम	मालगोदाम	a godown for keeping goods in transit
मालमत्ता	स्त्री·	धन दौलत, ज़मीन जुमला	माल मत्ता, धन दौलत, जायदाद	property, estate
मालमसाला	पुं·	साहित्य सामग्री	सामग्री	materials of a building or a work
मालक	पुं·	स्वामी, धनी	मालिक, स्वामी	an owner, a proprietor
मालकी	स्त्री·	स्वामित्व, धनीपणा	मालिकी, स्वामित्व	ownership, proprietorship

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मालकीण	स्त्री·	मालकी असणारी स्त्री	मालिकी रखनेवाली स्त्री	a female owner or proprietor
मालवणे	अ· क्रि·	विझणे	बुझना, गुल होना, बढ़ना (बत्ती)	to be extinguished, to go out (light)
मालविणे	स· क्रि·	विझविणे	बुझाना, गुल करना	to extinguish
मालिश	न·	अंगमर्दन, अंग चोळणे	मालिश, मर्दन	massage
मावणे	अ· क्रि·	सामावणे	समाना, अँटना	to be contained
मावविणे	स· क्रि·	सामावेल असे करणे	समाना/में रखना	to contain
मावशी	स्त्री·	आईची बहीण	मौसी, खाला	mother's sister, a maternal aunt
मावस	वि·	मावशीकडील नात्याचा	मौसेरा	by materrial aunt's side
मावसा	पुं·	मावशीचा नवरा	मौसा	husband of maternal aunt
मावळ		महाराष्ट्राचा घाटावरचा पश्चिमेकडील मावळती कडील प्रदेश	महाराष्ट्र के पठार का पश्चिमी प्रदेश	the Western part of the plateau of Maharashtra
मावळण	स्त्री·	आत्या	फूफी, बुआ	paternal aunt, father's sister
मावळणे	अ· क्रि·	1. अस्त पावणे 2. नष्ट होणे, दिसेनासा होणे	अस्त होना, डूबना नष्ट होना, अदृश्य होना, मिट जाना	to set to be resolved, to disappear, to subside
मावळा	पुं·	मावळ भागातला रहिवासी	महाराष्ट्र के मावल प्रांत का निवासी	the inhabitant of the Maval territory of Maharashtra

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मावा	पुं·	1. खवा	खोया, मावा	the thick residue of milk after being inspissated
		2. पिकावरची कीड	फसल की कीड़ी	pest on crop and plants
माशी	स्त्री·	उडणारा व घाणीवर-अन्नावर बसणारा जंतू, मक्षिका	मक्षिका, मक्खी	a fly
माशूक	स्त्री·	प्रिया	माशूक, प्रिया	a beloved (female)
मास	पुं·	महिना	मास, महीना	a month
मासला	पुं·	1. नमुना, वानगी 2. उदाहरण	नमूना, बानगी उदाहरण	a sample, a specimen an example
मासलेवाईक	वि·	नमुनेदार	नमूनेदार	peculiar, queer, singular
मासळी	स्त्री·	मासे	मछली	fish (collectively)
मासळी बाज़ार	पुं·	मासे खरेदी विक्रीचे ठिकाण	मछली बाजार	fish market
मासा	पुं·	1. एक जलचर प्राणी (जो खाण्याकरिता पकडला जातो) मत्स्य	मछली, मत्स्य	fish
		2. एक तोळ्याचा बारावा भाग	तोले का बारहवाँ हिस्सा	twelfth part of a tola
मासिक	न·	दर महिन्याला प्रसिद्ध होणारा नियतकालिक	प्रतिमास निकलनेवाला पत्र	a monthly journal, a monthly
	वि·	दर महिन्याचा	मासिक, माहवार	monthly

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मासेमारी	स्त्री·	'मच्छीमारी' पाहा	दे· 'मच्छीमारी'	vide 'मच्छीमारी'
मासोळी	स्त्री·	1. 'मासळी' पाहा	दे· 'मासळी'	vide 'मासळी'
		2. बायकांच्या पायातील माशाच्या आकारांचा एक दागिना	बिछुआ	a fish-formed ornament for the toes of females
मास्तर	पुं·	शिक्षक, गुरुजी	मास्टर, शिक्षक	a teacher
मांस	न·	शरीरातील अनेक घटकांपैकी एक	मांस, गोश्त	flesh
माह	पुं·	'मास' पाहा	दे· 'मास'	vide 'मास'
माहवार	वि·	मासिक, दरमहिन्याचा	माहवार, प्रतिमास का	monthly, of every month
माहित	वि·	ठाऊक, ज्ञात, परिचित	ज्ञात, मालूम, परिचित	known, acquainted
महितगार	वि·	1. माहिती असलेला, परिचय असणारा	जानकार, परिचय रखनेवाला	well-acquainted, well-knowing, conversant
		2. निपूण, जाणकार	निपुण, माहिर	expert
महिती	स्त्री·	ज्ञान, परिचय	जानकारी, मालूमात, ज्ञान, परिचय	knowledge, acquaintance, conversancy (with)
माही	वि·	माघ महिन्यातील	माघ का	of the month of Magh
माहुरे,माव्हरे	न· ब· व·	विकायला आणलेले मासे	बेचने के लिये लायी हुई मछलियाँ	fish brought for sale
माहूत	पुं·	'महात' पाहा	दे· 'महात'	vide 'महात'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
माहे	पुं·	महिना,-चा महिना	माह का, महीना	month
माहेर	न·	लग्न झालेल्या मुलीच्या आई बापाचे घर	पीहर, नैहर	house of a married girl's parents
माळ	स्त्री·	1. (फुले-मणी इ· ओवून बनविलेली पंक्ती, हार)	माला, हार	a garland, a wreath, a string
		2. कंठी, तुळसीच्या काष्ठाच्या मण्यांची दोर्यात ओवलेली पंक्ती	कंठी	a rosary of beads
		3. (लाक्ष·) एका मागून एक लावलेल्या वस्तूंची पंक्तीहार	हार, पंक्ति	a string, line, series
		4. एखाद्या चक्रावरून दुसर्या चक्रावर घेतलेली दोरी किंवा दोर	चरखा, रहट आदि की माला	string on going over a wheel
माळ	पुं·	1. पठार, मोकळा पसरलेला प्रदेश	पठार	a plateau, a plain
		2. काही न उगवणारी ज़मीन	बंजर जमीन	barren land
माळणे	स· क्रि·	डोक्यात वेणीत फुले किंवा गजरा घालणे, माळ बनविणे	बालों या बेनी में फूल पहनना, फूलों की माला बनाना	to wreathe flowers or cluster of flowers in hair
माळवद	न·	धाबे, मातीचे छप्पर	मिट्टी की छत	an earthen flat roof
माळवा (पुं·), माळवे	न·	पाणी देऊन केलेला भाजीपाला	सिंचाई से पैदा किया हुआ साग व तरकारी	garden-vegetables

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
माळा	पुं·	1. खोलीच्या वर सामान इ· ठेवण्यासाठी बनविलेला गाळा	परछत्ती, (कमरे के भीतर बनी हुई सामान रखने की पाटन)	a loft
		2. शेतात उभे केलेले मचाण	खेत में बनाया मचान	a stand in a corn-field to watch
		3. माचा, पराची	पाड़, मचान	scaffolding
माळी	पुं·	बागेची मशागत-देखभाल इ· करणारा	बागबान, माली	a gardener
माळीण	स्त्री·	माळी काम करणारी किंवा फुले विकणारी बाई	मालन, मालिन, कुँजड़िन	a female gardener, female florist
मिचकट	वि·	1. काळा कुळकुळीत	काला कलूटा	intensely black
		2. घाण, अस्वच्छ, लिडबिडलेला	गँदला, अस्वच्छ, सना हुआ	dirty, foul
मिचकणे, मिचकावणे	स· क्रि·	1. पापण्या डोळ्यांवर दाबणे आणि उचलणे	मिचकाना, आँखों पर पलक जोर से दबाकर उठाना	to close and press the eyes with eyelids and open
		2. डोळ्यांनी खूण करणे, डोळा मारणे	आँखों से इशारा करना, कनखी मारना	to blink, to sign with an eye, to eye amorously
मिचका (-क्या)	वि·	1. डोळे मिचकण्याची सवय असलेला	जिसे आँखें मिचकाने की आदत हो	ever-blinking
		2. बारीक डोळ्यांचा	चोंधरा, बहुत छोटी आँखोंवाला	one having very small eyes
मिजाज	पुं·	1. लहर, वृत्ती	वृत्ति, सनक	mood, caprice, humour
		2. प्रकृती, तब्येत	तबीयत, स्वास्थ्य	constitution, health, temper of body

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. गर्व, अभिमान, घमेंड	गर्व, घमंड	pride, arrogance
मिजास	स्त्री·	'मिजाज' पाहा	दे· 'मिजाज'	vide 'मिजाज'
मिजासखोर	वि·	1. गर्विष्ठ, घमेंडखोर	अकड़बाज़, तुनकमिज़ाज, मिज़ाजवाला	full of airs/high notion
		2. फार चोखंदळ	नाजुक खयाल	delicate to excess
		3. लहरी	लहरी, सनकी	moody, capricious
मिटणे	स· क्रि·	1. बंद करणे (पुस्तक इ·)	बंद करना	to close (a book), to shut (a door)
		2. झाकणे (डोळे)	मूँदना, मीचना	to close (eyes)
		3. चुकते करणे	अदा करना, चुकाना	to pay off (debt.)
	अ· क्रि·	संपणे	तै होना, निबटना	to conclude (a dispute)
मिटविणे	स· क्रि·	1. बंद करायला लावणे	बंद कराना	to make to close or to shut
		2. डोळे झाकायला लावणे	आँखें बंद करवाना	to make to close the eyes
		3. कर्ज-देणे चुकते करायला लावणे	अदा कराना, चुकवाना	to make to settle an account, to make to pay off
		4. समाप्त करणे, संपविणे	तै करना, निबटाना	to settle a dispute
मिठाई	स्त्री·	गोड गोड पदार्थ	मिठाई; मिष्टान्न	sweetmeats
मिठागर	न·	मीठ तयार होणारी खाचरे असलेला प्रदेश	नमकसार, नमक का खेत	a salt meadow containing salt pans
मिठास	स्त्री·	माधुरी गोड	मिठास, माधुर्य, मीठापन	sweetness
मिठ्ठास	वि·	गोड	मधुर, मीठा	sweet

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मिठी	स्त्री·	1. भेट, आलिंगन, कवळणे	भेंट, मिलन, आलिंगन	a hug, an embrace
		2. अरुची, नकोसे वाटणे	अरुचि, ऊब	disgust, weariness, satiation
मिणमिणणे	अ· क्रि·	मंद प्रकाश टाकीत जळणे (दिवा)	टिमटिमाना	to burn dimly
मित, मितस्त	वि·	मोजका, मोजून मापून असलेला, परिमित	मित, नपा तुला, परिमित, थोड़ा	measured, moderate, temperate
मितभाषी	वि·	मोजकेबोलणारा, अल्पभाषी	मितभाषी, कम बोलनेवाला	temperate in speech
मितव्ययी	वि·	हात राखून खर्च करणारा	मितव्ययी, मर्यादा में खर्च करनेवाला	thrifty, frugal
मिती	स्त्री·	1. परिमितता, मर्यादा	मिति, मान, परिमाण, मात्रा	moderateness, limit, determined quantity
		2. तिथि	तिथि	date (according to the lunar calendar)
मित्र	पुं·	स्नेही, दोस्त, सखा	मित्र, दोस्त, सखा	a friend
मित्रता (स्त्री·), मित्रत्व	न·	स्नेह, दोस्ती	दोस्ती, दोस्ताना	friendship
मिनत (-ती), मिन्नतवारी	स्त्री·	मनधरणी, विनवणी, आर्जव	मिन्नत, आजिज़ी, मनुहार	earnest entreaty
मिनतवारीने	अ·	1. पुष्कळ आजर्वानी	बहुत मिन्नत करके	with earnest entreaties
		2. महाकष्टाने	बड़ी मुश्किल से	with great difficulty
मिनार	पुं·	'मनोरा' पाहा	दे· 'मनोरा'	vide 'मनोरा'

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मिंधा	वि॰	ओशाळा, झालेल्या उपकाराच्या भाराखाली दबलेला	दबैल, दब्बू, उपकार के बोझ से दबा हुआ	repressed, cowed
मिरगी	स्त्री॰	फेपरे, अपस्मार	मिरगी, अपस्मार	epilepsy
मिरची	स्त्री॰	एक फळ ज्याचे तिखट बनवितात	मिर्च, एक लंबा और तीखा फल (हरा और लाल)	chilly
मिरपूड	स्त्री॰	काळ्या मिरीचे चूर्ण-भुकी	काली मिर्च का चूर्ण/बुकनी	powder of black-pepper
मिरवणूक	स्त्री॰	मिरवीतजाण्याची क्रिया, निदर्शन	जुलूस	a procession
मिरव (-वि) णे	अ॰ क्रि॰	वाजत गाजत घोषणा देत किंवा मोठ्या जमावानिशी फिरणे	जुलूस निकालना, शान से घूमना	to parade with slow march and pompous exhibition
मिरास	स्त्री॰	वतनदारी, वंशपरंपरा असलेली मालमत्ता	मौरूसी, दाय, पैतृक संपत्ति पर अधिकार	hereditary right to property
मिरासदार, मिराशी	पुं॰	वंशपरंपरा आलेल्या मालमत्तेचा अधिकारी	पैतृक संपत्ति का हक़दार	a person enjoying a hereditary right to property
मिरी	स्त्री॰	मिरची सारखा तिखट एक मसाल्याचा जिन्नस	काली मिर्च	black pepper
मिलाप	पुं॰	1. योग्य, मिश्रण 2. मेळ, दोस्ती, प्रेम	एकरूपता, मिश्रण मेल, प्रेम, दोस्ती	suitable mixture concord, harmony
मिशन	न॰	1. जीवित कार्य	जीवन कार्य	life-mission, aim or purpose of life
		2. धर्मप्रचार	धर्मप्रचार	mission, porpagation of a faith

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. धर्मप्रचार केंद्र	धर्मप्रचार का केंद्र	missionary centre
मिशनरी	पुं·	अमुक कार्याचा-धर्ममताचा-वाहिलेला प्रचारक	विशिष्ट कार्य का या धर्मपंथ का आजीवन प्रचारक	a missionary
मिशा	स्त्री· ब· व	ओठावर येणारे केस	मूँछ	moustaches
मिश्री, मिसरी	स्त्री·	दंतमंजन (विशेषत: तंबाखूची राख)	दाँतों का मंजन (खास करके तमाखू की राख)	tooth-powder (esp. ashes of tobacco)
मिष	न·	1. सोंग	ढोंग, छल	feigning, pretence
		2. निमित्त	सबब, बहाना	instrumental cause, excuse
मिष्ट	वि·	1. गोड, स्वादिष्ट	मिष्ट, मीठा, स्वादिष्ट	sweet, savoury, tasteful
		2. चमचमीत, खमंग	चरपरा	piquant
मिसरूड	स्त्री·	अगदी तरुण वयाच्या मुलाच्या ओठांवर नुकतेच उगवलेले केस, कोवळी मिशी	मस या मसें, रेख	moustaches just sprouting, urchin-moustaches
मिसळ	स्त्री·	1. अनेक खमंग खाद्यपदार्थांची भेसळ	अनेक चटपटे खाद्यपदार्थों का मिश्रण	a mixture of various piquant eatables
		2. मिश्रण, भेसळ	मिश्रण, मिलावट	a mixture, an adulteration
मिसळणे	स· क्रि·	1. एकमेकात समावून टाकणे (द्रवात द्रव सुरातसुर, रंगात रंग इ·)	मिलना (द्रव में द्रव, स्वर में स्वर, रंग में रंग आदि)	to mingle, to blend, to tune
		2. भेसळ करणे	मिलावट करना	to adulterate, to mix fraudulently

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	अ॰ क्रि॰	मंडळीतील-लोकातील-एक होऊन जाणे	हिलमिल/घुलमिल जाना	to mingle among people
मिस्किल	वि॰	लबाड (चांगल्या अर्थी)	होशियार लेकिन देखने में भोला भाला	discreet though simple looking apparently
मिस्तरी, मिस्त्री	पुं॰	कुशल कारागीर	मिस्तरी, कुशल कारीगर	a proficient artisan, craftsman, a technician
मिळकत	स्त्री॰	1. इस्टेट, संपत्ती, ज़मीन जुमला	मिल्कियत, जायदाद	estate, property
		2. प्राप्ती	प्राप्ति	income
मिळणी	स्त्री॰	1. विलीन होण्याची-मिळून जाण्याची क्रिया	घुल मिल जाना	mingling
		2. भेट	भेंट, मिलाप	meeting
मिळणे	अ॰ क्रि॰	1. लाभ होणे, हाती येणे, प्राप्त होणे	मिलना, प्राप्त होना, हासिल होना	to get, to gain
		2. एकमेकात मिसळून जाणे, एकरूप होणे	घुलमिल जाना, एकरूप हो जाना	to mix, to mingle, to identify
		3. भेटणे, संगम होणे	संयोग होना,जुड़ना	to meet, to assemble, to come together
मिळमिळीत	वि॰	1. फारच सौम्य, मऊ	अति नरम, सौम्य	unspirited, exceedingly moderate
		2. बेचव, फिका	फीका, अलोना	insipid
मिळवणी	स्त्री॰	1. जुळणी	मेल	suiting, adapting, joining harmoniously together

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. बेरीज (गणित)	जोड़, योग (गणित)	addition (arith)
मिळविणे	स· क्रि·	1. प्राप्त करणे, कमावणे	प्राप्त करना, कमाना, हासिल करना	to acquire, to earn, to gain
		2. मिसळणे	मिलाना	to mix together
		3. बेरीज़ करणे	जोड़ना	to add together
		4. एकत्र करणे	मिलाना, इकट्ठा करना	to gather together
		5. ताळा करणे	मिलाकर देखना, तुलना करना	to make to tally, to correspond
		6. स्वर (सूर) किंवा तारा जमविणे	स्वर या तार	to make to harmonise (tune or string)
मिळवि (-व) ता	वि·	कमाई, करणारा	कमाऊ, कमानेवाला	wage-earner
मिळून-मिसळून	अ·	एकमेकांशी जुळते घेऊन, स्नेहाने	मिल जुलकर, स्नेह से	harmoniously
मी	सर्व·	स्वतः विषयी वापरण्याचे सर्वनाम, अहं	मैं, अहं	I, myself
मीठ	न·	समुद्राच्यापाण्यापासून निघणारा क्षार, लवण	नमक, लोन, लवण	salt
मीपणा	पुं·	अहंकार, अस्मिता	अहंकार, अभिमान	egotism, egoism, self-importance, pride
मीठ मोहर्या	स्त्री· ब· व·	दृष्ट काढण्याचे पदार्थ	राई-नमक, दीठ जलाने के पदार्थ	salt and mustard—things to counter the effect of an evil glance

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मीनाबाज़ार	पुं·	स्त्रियांनी चालविलेले सुंदर वस्तूचे प्रदर्शन	वह बाजार जिसमें स्त्रियाँ ही चीजें बेचती हों	a fancy fair conducted by women
मीलन	न·	'मिळणी' पहा	दे· 'मिळणी'	vide 'मिळणी'
मुकटा	पुं·	सोवळ्याचे नेसण्याचे रेशमी वस्त्र	पूजा आदि करते समय पहनने का रेशम का वस्त्र	a silken waist-garment
मुकणे	स· क्रि·	वंचित होणे, चुकणे, गमावणे	गंवाना, खोना, वंचित होना	to lose
मुकद्दमा	पुं·	खटला, न्यायकचेरी पुढे गेलेले काम	मुकदमा, अदालत में गया हुआ मामला	a civil or criminal case
मुका	वि·	1. बोलता न येणारा, मूक 2. गपचिप बसणारा, घुम्या	गूंगा, मूक चुप्पा, घुन्ना	dumb mute, silent
मुका	पुं·	चुंबन	चुंबन, चुम्मा, बोसा	a kiss
मुकाट,-पणे	अ·	गपचिप, न बोलता गप्प राहून	चुपचाप, बिना बोले	without a word, silently, quietly
मुकादम	पुं·	मजुरांवर देखरेख ठेवणारा अधिकारी	मज़दूरों का मुखिया	headman of a body of labourers
मुकाबला	पुं·	1. सामना, चढाओढ 2. तुलना, बरोबरी	मुठभेड़ बराबरी, तुलना	confronting comparing, comparison
मुकुट	पुं·	देवादिकांच्या मस्तकावरचा किरीट-शिरस्त्राण	मुकुट, ताज	a crown

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मुक्काम	पुं·	1. पडाव, उतार 2. राहण्याचा गाव, ठिकाण	मुक़ाम, बसेरा, पड़ाव निवास का गाँव, शहर	an encampment a place of residence
मुक्त	वि·	1. मोकळा बंधनातून सुटलेला, स्वतंत्र 2. मोक्ष मिळालेला भवबंधनातून सुटलेला	मुक्त, खुला हुआ, आज़ाद, रिहा मोक्षप्राप्त, भवबंधन से मुक्त	released, liberated, free liberated from the bonds of this world
मुक्तछंद	वि·	कोणतेही ठरीव वृत्त नसलेला (छंद)	नियत वृत्तशास्त्र में वृत्तों का अनुसरण न करनेवाला (छंद)	out of prosody
मुक्तद्वार	न·	मोकळा दरवाज़ा, कोणीही यावे जावे अशी स्थिती	जिसका दरवाजा खुला हो, निर्बाध	free access and egress, unobstructed communication
मुक्ताफळ	न·	1. मोती 2. (व्यंग) शेलके, अपशब्द, शिव्या	मुक्ताफल, मोती बेहूदा बातें, चुनिंदा अपशब्द/गालियाँ	a pearl abuse
मुक्रर	वि·	निश्चित, ठरविलेला	नियत	settled, fixed, determined
मुख	न·	1. तोंड 2. चेहरा, मुद्रा 3. मुख्यदार	मुख, मुँह चेहरा, मुद्रा निकलने/पैठने का मुख्य रास्ता	the mouth face, countenance the entrance into a building
मुखडा	पुं·	चेहरा, सुंदर चेहरा	मुखड़ा, चेहरा, सुंदर चेहरा	the countenance, a pretty face
मुखंड	वि· पुं·	मुख्य, म्होरक्या, प्रवक्ता	नेतृत्व करनेवाला, मुख्य प्रवक्ता	leading, chief, prominent, spokesman

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मुखत्यार	वि·	1. सर्व अधिकार असलेला	मुखतार, सर्वाधिकारी	a plenipotentiary, one to whom all powers have been delegated
		2. मध्यस्थ, दलाल, एजंट	अभिकर्ता, एजेंट	an agent
मुखत्यार नामा (पुं·),-पत्र (न·)		सर्व अधिकार देणारा दस्तऐवज	मुखतारनामा	a power of attorney
मुखत्यारी	स्त्री·	सर्व अधिकार दान करणे	मुखतारी, अधिकार प्रदान करना	full power or authority delegated
मुखदुर्बळ	वि·	1. फार बोलावेसे न इच्छिणारा, अल्पभाषी घुम्या	निमुँहा, चुप्पा, घुन्ना	reticent
		2. वक्तृत्वाची कला अवगत नसणारा	वक्तृत्वकलाहीन	of poor elocution
मुखपत्र	न·	एखाद्या मंडळीचे-पक्षाचे-पंथाचे प्रतिनिधिक पत्र (पत्रिका)	मुखपत्र	a representative organ (of a party,-cult etc.)
मुखपृष्ठ	न·	पुस्तकाच्या नावाचे पान, पुठ्ठयाचे पान	मुखपृष्ठ	cover-page
मुखमार्जन	न·	तोंड धुणे	मुख मार्जन, मुँह साफ करना	washing the mouth
मुखर	वि·	बडबड्या, वाचाळ	मुखर, वाचाल	talkative
मुखरस	पुं·	लाळ, थुंकी	लार, लुआब	saliva, spittle
मुखवटा, मुखोटा	पुं·	1. बनावटी चेहरा	नक़ली/बनावटी चेहरा	a fabricated face

मराठी शब्द	व्या· को	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. एखाद्या मूर्तीवर धातूचा चेहरा करून बसवितात तो	मूर्ति के मूल चेहरे पर जमाया हुआ धातु का चेहरा	a metal face made to cover the original face of an idol
		3. तोंडवळा	चेहरा, सूरत, मुखाकृति	cast of countenance, features
मुखशुद्धी	स्त्री·	जेवण झाल्यानंतर तोंडाची चव बदलण्याकरिता दुसरा एखादापदार्थ सुपारी इ· खाणे	मुखवास	eating of betelnut etc., anything eaten after meals to purify the mouth
मुखस्तंभ	वि·	खांबसारखा घुम-चूप-गप असलेला	चुप्पा, घुन्ना	not uttering a syllable, doggedly silent
मुखोद्गत	वि·	तोंडपाठ	कंठस्थ, मुखाग्र	known by heart
मुख्य	वि·	सर्वात श्रेष्ठ,-पुढचा	मुख्य, प्रधान	chief, principal, primary
मुख्य मंत्री	पुं·	राज्याचा सर्वात श्रेष्ठ मंत्री	राज्य का मुख्य मंत्री	cheif minister
मुगदल	पुं·	दंडांचा व्यायाम करण्याचे एक साधन, करेला	मुदगर	clublike heavy pieces of wood used for exercise
मुगुट	पुं·	'मुकुट' पाहा	दे· 'मुकुट'	vide 'मुकुट'
मुग्ध	वि·	1. मोहित, लुब्ध	मुग्ध, मोहित	fascinated
		2. अज़ाण, भोळा	मूढ़, भोला	silly, simple
		3. सुंदर	सुंदर	handsome
		4. गपचिप, स्तब्ध	स्तब्ध, चुप	silent
		5. निष्पाप, निरागस	निरीह, मासूम	innocent, guileless

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मुग्धता	स्त्री·	चूप राहणे, स्तब्धता	चुप्पी, मौन, खामोशी	silence, taciturnity
मुंगळा	पुं·	मोठ्या आकाराचा मुंगीच्या जातीतला किडा	चींटा, चिउँटा, मकोड़ा	a big black or red ant
मुंगी	स्त्री·	अगदी लहान आकाराचा सततोद्योगी किडा	चींटी	an ant
मुंग्या	स्त्री·ब·व·	1. 'मुंगी' चे बहुवचन 2. झिणझिण्या, एखाद्या अवयवाला अवघड ल्यामुळे वगैरे मुंग्या चावल्यासारख्या होणार्या वेदना	चींटियाँ झुनझुनी	ants a typical burning or itching sensation of a limb
मुंगूस	न· पुं·	नकुल, एक जंगली प्राणी (सर्पाशी ज्याचे वैर असते तो)	नेवला, नकुल	a mangoose
मुचलका	पुं·	ज़ामिनकी	मुचलका, ज़मानतनामा, प्रतिज्ञा पत्र	a written engagement under a penalty
मुज़रा	पुं·	नम्रतापूर्वक वरिष्ठास प्रणाम, सलाम	अदब से किया हुआ सलाम, प्रणाम	respects, salutation, obeisance
मुज़णे	अ· क्रि·	आपोआप (खड्डा) भरणे, बुज़णे	पटना, भरना	to be filled
मुजविणे	स· क्रि·	बुजविणे, खड्डा-भोक इ· भरणे	पाटना, भरना	to fill up, to stuff
मुज़ोर	वि·	उद्दाम उद्धट, दांडगट	ढीठ, अविनीत, गुस्ताख, उज्जड, मुसटंडा	insolent, rude, rowdy

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मुज़ोरी	स्त्री·	उद्धटपणा, दांडगटपणा	गुस्ताखी, अविनय	insolence, rowdiness
मुंज	स्त्री·	मुलाचा जानवे (यज्ञोपवीत) घालण्याचा विधी	जनेऊ, यज्ञोपवीत संस्कार	ceremony of investing a boy with the sacrificial thread
	न·	एक प्रकारचे गवत	मूंज घास	a kind of grass
मुंजा	पुं·	जानवे धारण करण्यास सिद्ध-झालेला बटू	जनेऊ लेने के लिये सिद्ध हुआ बालक	a boy of eight or ten prepared to be invested with the sacrificial thread
मुटका	पुं·	1. बंद मूठ 2. हात-पाय छाती सर्व आखडून पाण्यात मारलेली उडी	बाँधी हुई मुट्ठी शरीर की गठरी करके पानी में छलाँग मारना	clenched fist a leap in water with contracted limbs
मुडदा	पुं·	मढे, प्रेत	मुर्दा, शव, प्रेत	a corpse
मुडदूस	पुं·	मुलांना होणारा अवयव सुकत जाण्याचा रोग	सुखंडी	rickets
मुडदे फरास	पुं·	1. प्रेते उचलून नेण्यचे कामकरणारा 2. प्रेते जाळण्यासाठी लाकूड, गोवर्या विकणारा	प्रेतवाहक अंत्येष्टि की सामग्री बेचने वाला	a corpse-bearer supplier of wood and cowdung-cakes for burning corpses
मुडपणे	अ· क्रि·	1. घडी होणे 2. लचकणे	तह होना, दो परत होना मोच आना	to be folded to receive a sprain
मुंडके	न·	1. डोके, शिर 2. तुटलेले शिर	सिर, मस्तक कटा हुआ सिर	the head head cut off or separated

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मुंडणे	स· क्रि·	डोक्याची सफाई हजामत करणे	मूँडना, हजामत बनाना	to shave the head thoroughly
मुंडासे	न·	फेटा, पागोटे (गोल गुंडाळून बांधण्याचे)	मुँडासा, सिर पर बाँधने का साफा	a turban wound round the head
मुंडी	स्त्री·	डोके	मस्तक, सिर	the head
	पुं·	डोक्याचे मुंडन केलेला संन्यासी	मुँडन किया हुआ यति/संन्यासी	a religious mendicant whose head is thoroughly shaved
मुंढा	वि·	कोपर्यापासून हाताचा पुढचा भाग तुटलेला	ढूँठ, ढूँठा, लूला	deprived of the forearm
	पुं·	मुठी पासून कोपर्यापर्यंतचा हाताचा भाग	कुहनी से बंद मुट्ठी तक का हाथ	a measure of hand from the elbow to the fist
मुतखडा	पुं·	मुत्राशयाच्या द्वाराशी होणारा खडा	पथरी, अश्मरी	a gallstone
मुतणे	अ· क्रि·	लघवी करणे, मूत्र सोडणे	पेशाब करना	to urinate
मुतारी, मुत्री	स्त्री·	लघवी करण्याची जागा	पेशाब घर	a urinal
मुत्सद्दी	वि·	चतुर राजकारणी	चतुर राजनीतिज्ञ (पुरुष)	clever in politics, diplomatic
	पुं·	चतुर राजकारणी पुरुष	चतुर राजनीतिज्ञ पुरुष	a clever politician, a diplomat
मुत्सद्देगिरी	स्त्री·	राजकारण-चातुर्य	राजनीति/कूटनीति कौशल्य	diplomacy
मुद्‌गल	पुं·	'मुगदल' पाहा	दे· 'मुगदल'	vide 'मुगदल'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मुदडणे	स· क्रि·	घडी पाडणे	मोड़ देना, तह करना, दोहरा करना	to fold
	अ· क्रि·	घडी पडणे	मुड़ना, तह होना, दोहरा होना	to be folded
मुदत	स्त्री·	अमुक काळ, अवधी	मुद्दत, अवधि, मीआद	a fixed period, a term, a space of time
मुदतबंद	वि·	अमुक काळाने बंदिस्त, कालबद्ध	मुद्दती, मीआदवाला	of a fixed period
मुदपाकखाना	पुं·	स्वयंपाकघर	रसोई घर, पाकशाला, बावरची खाना	a kitchen
मुद्दल	न·	भांडवल, मूळ रक्कम	पूँजी, मूलधन, सरमाया	capital, principal, basis-stock
	वि·	मूळचा	मूल	original, primary, primitive
	अ·	1. मुळीसुधा 2. मुख्यत्वे करून, मुळात	बिलकुल असल में, मूलतः, दर असल	absolutely, utterly primarily, essentially, in fact
मुद्दा	पुं·	1. विचाराचा विषय,वादाचा प्रश्न 2. हेतू, मुख्य गोष्ट	विचार का विषय, विवाद का प्रश्न, दलील हेतु, अभिप्राय, मुद्दा	point, argument issue, theme, intention
मुद्दापत्ता	पुं·	1. मूळ, पुरावा 2. पत्ता, माग	प्रमाण, सबूत सुराग, पता	evidence, proof clue, direction, hint
मुद्दाम	अ·	बुध्धा, जाणून बुजून	जानबूझकर, इरादतन	purposely, positively, deliberately, expressely

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मुद्देमाल	पुं·	गुन्हा सिद्ध करणार्या पुराव्याच्या वस्तू	असली माल	the original goods
मुद्देसूद	वि·	तर्कसंगत, मुद्द्याला धरून असलेला	तर्कसंगत, सप्रमाण, सुसंगत	consistant, with proper arguments
मुद्रक	पुं·	छापणारा	मुद्रक, छापनेवाला	printer
मुद्रण	न·	छापकाम, छपाईकाम	मुद्रण, छपाई	printing
मुद्रण दोष	पुं·	छापण्यात झालेली चूक	मुद्रण दोष,छापने में हुई गलती	correction in printing
मुद्रण स्वातंत्र्य	न·	कोणताही मज़कूर छापण्याचे-छापून-प्रसिद्ध करण्याचे स्वातंत्र्य	मुद्रण स्वातंत्र्य	freedom of press
मुद्रणालय	न·	छापखाना	मुद्रणालय, छापाखाना	press
मुद्रा	स्त्री·	1. चेहरा, तोंड, चर्या	मुद्रा, चेहरा, मुँह	face, countenance, feature
		2. नावाचा शिक्का, छाप, ठसा	मुद्रा, नाम की मुहर	a stamp
		3. नावाची किंवा शिक्याची अंगठी	नाम खुदी हुई अँगूठी	a seal
		4. अंगठी, मुद्रिका	मुद्रिका, अँगूठी	a ring
		5. नाणे	सिक्का	a coin
		6. छापण्याचा खिळा	छापा, मुद्रणाक्षर, टाइप	a type
		7. हठयोगातील आसन	हठयोग का एक आसन	a typical posture in Hathyôga
मुद्रास्फीती	स्त्री·	चलनी नाण्याची संख्यावाढ	मुद्रास्फीति, मुद्राबाहुल्य	inflation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मुनशी, मुन्शी	पुं·	1. फारसी लिपीत लिहिणारा लेखक 2. कारकून	फारसी लिपि में लिखनेवाला लेखक, मुंशी मुंशी, लिखने का काम करनेवाला कर्मचारी, क्लर्क	a writer in Persian script a clerk
मुनसफ	पुं·	दिवाणी न्यायाधिकरणाचा कनिष्ठ न्यायाधीश	मुंसिफ	a munsif
मुनाफा	पुं·	फायदा, नफा, लाभ	मुनाफा, नफा, लाभ	profit, gain
मुनीम	पुं·	पेढीचा मुख्य गुमास्ता, दिवाणजी	मुनीम, मुंशी, कारिन्दा, प्रतिनिधि गुमाश्ता	a head clerk of a firm, an agent or manager
मुबलक	वि·	पुष्कळ, विपुल	विपुल, प्रचुर	abundant, plentiful
मुभा	स्त्री·	परवानगी, सूट, अनुज्ञा	इजाज़त, छूट, अनुज्ञा	permission
मुरकणे	अ· क्रि·	नखर्याने तोंड फिरविणे	मटकना, नखरे से मुँह फिराना	to turn coyly, to move with affectation
मुरका	पुं·	नखर्यात चट्कन तोंड फिरविण्याची क्रिया	नखरे से झट मुँह फिराने की क्रिया	instantly turning the face coyly
मुरकुंडी	स्त्री·	अंगाचा संकोच, अंगाची गठडी	गठरी, अंग का संकोच	contraction of limbs
मुरगळणे	अ· क्रि·	अवयवाला पीळ पडणे, लचकणे	लचकना, मोच खाना, अवयव को शिकन आना	to be contorted/ twisted, to be affected by sprain
मुरगाळणे	स· क्रि·	पिळणे, वळविणे	मरोड़ना, ऐंठना	to twist, to contort
मुरड	स्त्री·	1. चुरगळ, सुरकुती	शिकन, सिलवट	wrinkle, crease, shrivel

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. वळसा, वळण, वाक	मोड़, झुकाव, घुमाव	bend, turn
		3. दुमड, दुमडून घातलेली शिवण	तह, लपेट	doubling over, fold
		4. अक्षरांचे वळण	अक्षरों का मोड़	turn or skill of hand in writing
		5. घाट, आकार, ढब, धाटणी	ढंग, ढब	figure, fashion (of an article)
मुरडणे	अ· क्रि·	नटणे, नखरा करणे	मटकना, इठलाना	to strut, to move coquettishly
मुरडा	पुं·	आव झाली असता पोटात उठणारी कळ	मरोड़, पेचिश	the gripes
मुरणे	अ· क्रि·	1. जिरणे	सोखना, भीतर जाना, भरना	to soak into, to sink into, to be absorbed
		2. विरजण लागणे	अच्छी तरह जमना (दूध)	to become coagulated
		3. पक्व होणे, पूर्ण तयार होणे	पकना, पक्का होना	to mellow, to ripen
		4. पोक्त अनुभवी होणे	पुख्ता	to become seasoned, matured, sober
		5. आतल्या आत दाबून जाणे, जिरणे	अंदर ही अंदर नष्ट होना, बैठ जाना, दबना	to go off, to be resolved
		6. अंगात बारीक ताप सतत राहणे	निम्न तापमान का बुखार रहना	to be affected with chronic low fever
मुरब्बा, मुरंबा	पुं·	केरीचे तुकडे साखरेच्या पाकात मुरवून केलेला मिष्ट पदार्थ	आम का मुरब्बा	preserve of green mango-slices

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मुरब्बी	वि·	1. माहितगार, जाणकार, तज्ज्ञ	जानकार, विशेषज्ञ, माहिर	expert, adept
		2. पोक्त, अनुभविक	प्रौढ़, पक्व, अनुभवी, मँजा हुआ	experienced, seasoned, matured
		3. वडिल, वयाने मोठा	उम्र में बड़ा, बुजुर्ग	elder
मुरमाड	वि·	1. मुरुम दगडाने भरलेला (माळ इ·)	पथरीला, कंकरीला	abounding in fissile kind of stone
		2. नापीक	ऊसर, बंजर	fallow
मुरमुरा	पुं·	'चुरमुरा' पाहा	दे· 'चुरमुरा'	vide 'चुरमुरा'
मुरली	स्त्री·	आडवा पांवा, बांसुरी	मुरली, बंशी, बाँसुरी	a flute
मुरवण	न·	दुधाला ज्याने विरजण लागते तो आंबट द्रव	जामन, जोड़न	anything used to coagulate milk
मुरविणे	स· क्रि·	1. जिरविणे, भिनवून घेणे, पचनी पाडणे	जज़्ब करना, सोखना	to absorb
		2. बाणवून घेणे	आत्मसात् करना, आदत डालना	to cultivate
		3. पाकाने ओतप्रोत करणे	चाशनी से सानना, पागना	to saturate, to impregnate in syrup (of sugar)
मुरवत, मुर्वत	स्त्री·	लाज, भीड, पर्वा	मुरव्वत, संकोच, लिहाज	consideration, regard (for)
मुरळी	स्त्री·	खंडोबा देवाला वाहिलेली तरुण मुलगी	देवदासी का एक प्रकार	a female dedicated to the deity खंडोबा
मुरुम	पुं·	एक प्रकारचा ठिसूळ दगड	एक प्रकार का कंकड़	a fissile kind of stone

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मुर्दाड	वि·	निलाजरा, कोडगा, कसलाही परिणाम न होणारा	निर्लज्ज, बेशर्म, बेहया	shameless, callous, obdurate, incorrigible
मुलकी	वि·	1. स्थानिक, देशी	मुल्की, देशीय, स्थानीय	home, native, indigenous
		2. बिन लष्करी, दिवाणी	दीवानी	civil
		3. महसुली	महसूली, महसूल से संबंधित	relating to revenue matters
मुलखावेगळा	वि·	1. विचित्र	अजीब	strange
		2. असामान्य	अजीबो गरीब, अनोखा	unique, extra-ordinary
मुलगा	पुं·	1. पुत्र	पुत्र, लड़का, बेटा	son
		2. अठरा वर्षा खालील नर, किशोर	लड़का, छोकरा, किशोर	a boy, a lad
मुलगी	स्त्री·	1. कन्या	लड़की, पुत्री, कन्या, बेटी	daughter
		2. सोळा वर्षाखालील स्त्री, किशोरी	लड़की, छोकरी, किशोरी	a girl
मुलाखत	स्त्री·	1. भेट	मुलाकात, भेंट	meeting
		2. भेट घेऊन संवाद	भेंट करके संवाद	an interview
मुलाणी	पुं·	मुसलमान खाटीक	मुस्लिम कसाई	a Muslim butcher
मुलामा	पुं·	रंगचढविणे, कल्हई सोन्या-चांदीचे पाणी देणे, गिलीट	गिलट, मुलम्मा, कलई	guilding, plating. enamelling
मुलाहिजा	पुं·	पर्वा, किंमत, आदर, भाड	मुलाहज़ा, लिहाज़, मुरौवत	regard, respect, value, care, concern (for)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मुलूख	पुं·	1. देश, प्रदेश	मुल्क, देश, प्रांत, प्रदेश	a country, region, territory
		2. जन्मभूमी	जन्मभूमि, वतन	a birth-place
मुलूखगिरी	स्त्री·	1. दूसरे देश जिंकणे, राज्यविस्तार करणे	मुल्कगीरी, राज्यविस्तार	campaigning, expedition
		2. परदेश प्रवास	विदेश यात्रा	travelling abroad
मुलूख मैदान	स्त्री·	1. विजापुर (कर्नाटक) येथे असलेली प्रचंड तोफ (मलिका- ए-मैदान)	बीजापुर की मलिका-ए-मैदान तोप	the Malika-e-Maidan canon of Bijapur (Karnatak)
		2. (व्यंग) आग ओकणारी-शिव्या देणारी स्त्री	कर्कशा, झगड़ालू स्त्री	a scold, termagant
मुले	न· ब· व·	लहान बाळे, बाबा लोक	बच्चे, बाबालोग	children, little folk
मुले बाळे	न· ब· व·	संतती	बाल बच्चे, संतान	children, offsprings
मुशाफर, मुशाफीर	पुं·	प्रवासी, यात्रेकरू	यात्री, मुसाफ़िर	a traveller, a way-farer
मुशाफिरी	स्त्री·	प्रवास	मुसाफ़िरी, सफर, प्रवास	travelling
मुशाय (-हि) रा	पुं·	1. कवि संम्मेलन	मुशाइरा, शायरों का इकट्ठा हो कर शेर या कविता पढ़ना	a poetic symposium
		2. मासिक वेतन, पारिश्रमिक	मासिक वेतन, वजीफा	pay wages, salary, stipend
मुश्किल	वि·	कठिण, अवघड	मुश्किल, कठिन	difficult, hard
मुश्किली	स्त्री·	अडचण, कठिण परिस्थिती	मुश्किल, कठिनता, अड़चन	difficulty

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मुश्किलीने	अ·	कष्टाने, कसेबसे	मुश्किल से,ज्यों त्यों करके	with very much exertion
मुष्टी	स्त्री·	मूठ	मुष्टि, मुट्ठी	a fist, fistful
मुष्टीफंड	पुं·	प्रत्येका कडून एक मूठभर धान्य घेऊन केलेला सार्वजनिक धान्य संग्रह	हरेक से मुट्ठीभर दाने का दान लेकर किया हुआ सार्वजनिक अनाज भंडार	a public fund made of any corn taken fistful in charity from everybody
मुसकट, मुस्कट	न·	जनावराचे अथवा मनुष्याचे तोंड	पशु या मनुष्य का मुँह	mouth-portion of man, muzzle of an animal
मुस्कटदाबी	स्त्री·	1. तोंड दाबून टाकणे	मुँह बंद कर देना	closing the mouth, muzzling, gagging the mouth
		2. (लाक्ष·) बोलू न देणे	बोलने की स्वतंत्रता न रखना, दमन	gagging, taking away freedom of speech
मुसकी, मुस्की	स्त्री·	जनावराचे तोंड बंद करण्याकरिता त्यावर बांधलेली जाळी	जाबा, जानवर के मुँह पर पहनाने की रस्सी की जाली	a muzzle
मुसंडा	पुं·	धो-धो वाहणारा प्रवाह	ज़ोरों से बहनेवाला प्रवाह	a torrent, a rapid stream
मुसंडी	स्त्री·	गर्दीत डोके खुपसून जोराने केलेली घूस	जोरों के साथ सिर घुसेड़कर भीड़ में पैठना	a vehement rush or a violent entrance into a crowd
मुसमुसणे	अ· क्रि·	1. ज़ोर ज़ोराने श्वास घेत आतल्या आत रडणे, स्फुंदणे	सिसकना, सिसकी लेना, भीतर ही भीतर रोना	to snuffle and sob, to snivel

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेजी पर्याय
		2. (तारुण्याने, कांतीने इ·) भरणे	यौवन की कांति से युक्त होना	to be flushed with the fire of youth
मुसळ	न·	धान्य कांडण्याचा लाकडी, गोल, उंच दंडुका	मूसल	a pestle
मुसळधार	वि·	मुसळासारख्या धारांचा (पाऊस)	मूसलाधार, मुसलाधार	peeting-dashing (rain)
मुस्ता	पुं·	दस्ता, ठोकणी, पिंजारी तातीवर मारतात तो-हात्या	दस्ता, मुठिया, धुनियों का बेलन	a mallet
मुहूर्त	पुं·	1. शुभ वेळ 2. कार्यारंभ 3. थोडे क्षण, थोडा वेळ 4. 48 मिनिटांचा काळ	शुभ बेला/समय कार्यारंभ कुछ/थोड़ा समय 48 मिनट का समय	propitious time commencement of an undertaking a few moments period of 48 minutes
मुहूर्त मेढ	स्त्री·	लग्नमंडपाच्या सुरुवातीचा मुहूर्ताचा पहिला रोवलेला खांब	विवाह मंडप या किसी रचना का पहला शुभ काल का खंभा	the first post planted at an auspicious moment for any erection
मुळमुळीत	वि·	1. संदिग्ध, अस्पष्ट, अनिश्चित 2. निर्वीर्य, दुबळा, अंगी साहस नसलेला	अनिश्चित, अस्पष्ट साहसहीन	vague, indefinite, indeterminate spiritless, nerveless
मुळा	पुं·	एक भाजीचे मूळ	मूली (शाक)	radish
मुळारंभ	पुं·	प्रारम्भ, मूळ	मूल, आरंभ	outset, the very beginning
मुळाक्षरे	न· ब· व·	वर्णमाला	वर्णमाला, ककहरा, अक्षरमाला	alphabets

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मुळी	स्त्री·	औषधी मूळ, ज़डीबुट्टी	जड़ी बूटी, वनौषधी	a medicinal root
मुळी	अ·	मुळात	मूलतः, असल में	in the outset, at the bottom of
मुळीच	अ·	मुळीसुद्धा, बिलकुल (नकारार्थी वापर)	बिलकुल, कतई (नहीं)	not at all, absolutely not
मुळमुळ	अ·	आतल्या आत, हळू हळू (रडणे)	धीरे धीरे, चुपके-चुपके (सिसककर)	(crying) silently, without a fuss
मुळे	अ·	-च्या कारणाने	से, के कारण, की वजह से	on account of
मुळे, मुळ्या	पुं·	ग्राम जोशी	ग्राम जोशी, गाँव का ज्योतिषी	a village astronomer or astrologer
मूक	वि·	अबोल	मौन, मूक	mum, quiet, mute
मूकचित्र (न·), -चित्रपट	पुं·	आवाज नसलेला-न बोलणारा सिनेमा	मूकपट, मूक चित्र	silent, picture
मूग	न·	मुकाटपण, मौन	मौन, चुप्पी, खामोशी	reticence, silence, muteness
	पुं·	एक द्विदल धान्य	मूँग	green centil
मूठ	स्त्री·	1. बोटे मिटवून होणारा हाताचा आकार, मुष्टी	मुट्‌ठी, मुष्टि, बँधी हुई हथेली	a fist
		2. मूठ भरून होणारा पदार्थ	मुश्त, मुट्‌ठी भर चीज़	a handful
		3. कोणत्याही हत्याराचा हाती धरण्याचा लाकडी भाग, दस्ता	दस्ता, मुठिया	a handle, a haft
		4. एक मंत्रप्रयोगाचा प्रकार	एक तरह का मंत्र प्रयोग	setting of some mystical incantation against someone

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मूठभर	वि·	मुठीत भरलेला तेवढा	मुट्ठीभर	handful
मूठमाती	स्त्री·	दफन करण्याची अंत्यक्रिया	दफ़न	burying, interring
मूढ	वि·	1. अज्ञानी, न शिकलेला	मूढ़, अज्ञानी, नासमझ, अनपढ़	ignorant, unlearned
		2. मूर्ख, मतिमंद	मूर्ख, जड़बुद्धि	dull, foolish, stupid
मूत	पुं·	लघवी	मूत, पेशाब	urine
मूतखडा	पुं·	'मुतखडा' पाहा	दे· 'मुतखडा'	vide 'मुतखडा'
मूत्रपिंड	पुं·	मूत्राचा स्त्राव करणार्या दोन ग्रंथी पैकी एक	गुर्दा	a kidney
मूत्राशय	पुं·	मुत्र जेथे साठत जातो ती पिशवी	मूत्राशय, मसाना	the bladder
मूर्ख	वि·	'मूढ (2)' पाहा	दे· 'मूढ (2)'	vide 'मूढ (2)'
मूर्च्छा	स्त्री·	घेरी, बेशुद्धी	मूर्च्छा, बेहोशी	fainting, swooning
मूर्च्छित	वि·	बेशुद्ध	मूर्च्छित, बेहोश	fainted, swooned
मूर्त, मूर्तिमान्	वि·	साकार, प्रत्यक्ष	मूर्त, साकार, साक्षात्	having definite form, real, concrete
मूल	न·	अर्भक, बाळ	बच्चा, बालक	a child
मूल्य	न·	1. किंमत, मोल	मूल्य, कीमत, दाम	price
		2. महत्त्व, उपयोगिता	महत्त्व, उपयोगिता	importance, utility
मूस	स्त्री·	धातू गाळण्याचे पात्र	कुल्हिया, धातु गलाने की घटिया	a crucible
मूळ	न·	वनस्पतींचा प्राणतत्त्व शोषून घेणारा जमिनीतील अवयव	मूल, जड़	root

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेजी पर्याय
	वि·	आद्य, प्रथम, पायाभूत	मूल, आद्य, असली, बुनियादी	original, primary, fundamental
मूळ	न·	1. नवधूला तिच्या आईबापांच्या घरी घेऊन जाण्याकरिता आलेला दूत	नववधू को मायके ले जाने वाला दूत	a person sent to summon a newly-married girl to her parental house
		2. २७ नक्षत्रांपैकी १९वे नक्षत्र	उन्नीसवाँ नक्षत्र	the ninteenth asterism
मूळ किंमत	स्त्री·	लागत किंमत, खर्चवेच लागून पडलेली किंमत	असली लागत	cost price
मूळ पीठिका	स्त्री·	1. परंपरा, कुल परंपरा	कुल परंपरा, परंपरा	regular succession, race, lineage
		2. पार्श्वभूमी, भूमिका, प्रारंभिक इतिहास	पृष्ठभूमि, प्रांरभिक इतिहास, भूमिका	the originating circumstances, the origin, the back-ground
मूळव्याध (-धी)	स्त्री·	गुदाद्वारात होणारे फोड	अर्श, बवासीर	piles
मृगजळ	न·	कडक उन्हामुळे रानात पाण्याचा होणारा भास	मृगजल, मरीचिका	mirage
मृत्युपत्र	न·	मरणोत्तर करावयाच्या मालमत्तेच्या व्यवस्थेचे टिपण केलेला कागद	मृत्युपत्र, वसीयतनामा	a will
मृत्युलेख	पुं·	कोणाच्या मरणावर लिहिलेला लेख	मृत्युलेख, किसी की मृत्यु पर लिखा हुआ लेख	an obituary
मृदंग	पुं·	दोन्ही बाजूंनी वाजवून ताल धरण्याचे चर्मवाद्य	मृदंग, पखावज	a sort of horizontal tabor

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मृदंगी (-ग्या)	पुं·	मृदंग वाजविणारा	पखावजी	one who plays a पखावज
मेकूड	पुं·	नाकातला सुकलेला कफ	सूखा हुआ रेंट	dry snot
मेख	स्त्री·	1. खुंटा, खुंटी	मेख, कील, खूँटी, खूँटा	a peg, a picket, a tent-pin, a stake
		2. रहस्य, खोच, खुबी	ख़ूबी, राज, भेद, रहस्य	the secret, -the point
मेखला	स्त्री·	कमरपट्टा किंवा कमरेची दोरी	मेखला, कटिसूत्र, करधनी	a silken or any string round the waist, a woman's gridle
मेखसू	न·	खुंटा मारण्याचा मोगरा	खूँटा गाड़ने का हथौड़ा	a hammer
मेंगट(-ळा),मेंग्या	वि·	दुबळा, नामर्द	ढीला, नामर्द, निर्बल	weak, sheepish, impotent
मेघडंबरी	स्त्री·	1. चांदवा, मंडपी	छत, मँडई	a canopy over an idol
		2. घुमटाकार छत्री	गुंबद	a dome, a vault
मेचणे	अ· क्रि·	1. मानणे, गणणे, जुमानणे	आदर-मान करना, स्वीकार करना	to heed, to mind, to care for, to regard
		2. कचरणे,-कच खाणे	पीछे हटना, हिंमत हारना, झिझकना	to flinch, to yield
मेज	न·	उंचीचा पाट, टेबल	मेज, ऊँची चौकी, टेबुल	a table
मेजवानी	स्त्री·	भोजन समारंभ, थाटाचे जेवण	भोज, दावत	a feast
मेट (-टे)	न·	किल्ल्याकडे जाण्याच्या वळणावरची चौकी, गस्त-पहारा	किले की तरफ जानेवाले चढ़ाव के मोड़ पर का पहरा, चौकी	a watch-gate, a gaurdroom on the bending of an ascent towards a fortress

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मेटकरी	पुं·	मेटावरील पहारेकरी, चौकीदार	पहरेदार, चौकीदार	a gaurd, a sentry at the bending of an ascent of a fortress
मेटाकुटी	स्त्री·	1. गळून जाऊन गुडघे कल्याची अवस्था	पस्त होकर घुटनेपर गिर जाने की अवस्था	condition of dropping on knees (by excessive toil)
		2. फार जिकिरीला आल्याची-अतिशय दमल्याची अवस्था	निढाल हो जाने की अवस्था	condition of becoming wearied or down and out
मेढ (-ढी)	स्त्री·	1. छपराला आधार म्हणून उभा केलेला खांब-ठेपा	आधार स्तंभ, खंबा	a stake, a propping, post
		2. गुरे बांधण्याचा खुंटा	खूँटा	a peg (for fastening strings of cattle)
मेढचा	पुं·	मुख्य आधार, मुख्य स्तंभ	आधार स्तंभ	the main prop
मेढा	पुं·	दुबेळक्याचा खांब	दुशाखावाला खँभा	a forked post
मेण	न·	1. मधमाशाच्या पोळ्यांचा केलेला गोळा	मोम	wax, the plastic substance secreted by bees
		2. खनिज द्रव्यांच्या घनीकरणातून बनलेला मेणासारखा पदार्थ	जमाया हुआ मिट्टी का तेल	ozokerite
मेणकापड	न·	मेण चोपडलेले कापड (जे पाणी घेत नाही)	मोमजामा	cerecloth, tarpaulin
मेणचट (-कट)	वि·	मेणाने बरबटलेला	चीकट, तेलिया	oily, greasy and dirty

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मेणबत्ती	स्त्री·	मेणावर जळणार्या वातीची कांडी	मोमबत्ती	a candle-stick, a candle
मेणा	पुं·	शिबिका, झाकलेली पालखी	मियाना, डोली, शिबिका	a palanquin
मेणेकरी	पुं·	भोई	कहार	a palanquin-bearer
मेंढपाळ	पुं·	धनगर, मेंढ्या पाळणारा	गड़रिया	a shepherd
मेंढरू	न·	1. मेंढी (जातिवाचक सर्व सामान्य नाम)	भेड़	a sheep
		2. मेंढीचे पिल्लू, कोकरू	मेमना	a lamb, the young of a sheep
मेंढा	पुं·	मेंढी जातीचा नर	भेड़ा	a he-sheep, a ram
मेंढी	स्त्री·	मेंढी जातीची मादी	भेड़ी	a she-sheep
मेतकूट	न·	1. चार पाच डाळी व मेथ्यांचे एकत्र दळलेले मसालायुक्त पीठ	मिस्सा	a compound of several pulses ground together added with some spices
		2. (लाक्ष·) दाट मैत्री	घनिष्ट मित्रता	close friendship
		3. संगनमत	साज़िश, साँठ गाँठ	alliance, confederacy, league
मेथी	स्त्री·	1. एक पालाभाजीचे रोप	एक पत्रशाक का पौधा	a green vegetable
		2. त्या रोपाचे बी	उस पत्रशाक का बीज	seed of the same
मेद	पुं·	चरबी (माणसाच्या अंगातील)	मेद, चरबी	fat

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मेंदी	स्त्री·	एक वनस्पती जिचा पाला ठेचून हात इ· लाल रंगवितात	मेहँदी, हिना	a plant, Lawsomia inerums
मेंदू	पुं·	डोक्यामध्ये सुरक्षित असलेला अवयव	मगज, दिमाग, मस्तिष्क, भेजा	the brain
मेर	स्त्री·	शेताचा बांध, हद्द	खेत की हदबंदी, मेंड	border of a field
	पुं·	नदीचा तीर	नदी का किनारा, तीर	bank of a river
मेलगाडी	स्त्री·	टपाल गाडी	डाकगाड़ी	mail-train
मेवा	पुं·	1. मिठाई 2. फळफळावळ किंवा सुकी फळे	मिठाई फल या सूखे फल	sweet-meats fruits or dry fruits
मेषपात्र	न·	नामर्द, दुबळा, अंगात काहीच कर्तृत्व नसलेला	नामर्द, बुज़दिल, कायर	imbecile, impotent
मेहतर	पुं·	भंगी	मेहतर, भंगी	a sweeper
मेहनत	स्त्री·	शारीरिक श्रम, कष्ट	मेहनत, परिश्रम, कष्ट, तकलीफ	toil, pains, exertion
मेहनती	वि·	खूप श्रम करणारा, कामसू	मेहनती, परिश्रमी	hardworking, toiling, painstaking
मेहुण	न·	जेवणाकरिता निमंत्रण दिलेले दांपत्य	भोजन के लिये निमंत्रित दंपती	a couple/husband and wife invited for meals
मेहुणा	पुं·	1. बायकोचा भाऊ 2. बहिणीचा नवरा	साला, पत्नी का भाई बहनोई, बहन का पति	wife's brother sister's husband

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मेहुणी	स्त्री·	बायकोची बहीण	पत्नी की बहन, साली	wife's sister
मेहेनताणा	पुं·	मजूरी, केलेल्या कामाचे दाम	मेहनताना, पारिश्रमिक, उजरत, मज़दूरी	wages, remuneration
मेहमान	पुं·	सन्मान्य पाहुणा, अतिथी	मेहमान, अतिथि, पाहुना	a respectable, honourable guest
मेहरनजर	स्त्री·	कृपादृष्टी	मेहर, कृपा, दया	kindly or favourable regard
मेहेरबान	वि	कृपाळू, दयाळू	मेहरबान, कृपालु	kind, gracious, favourable
मेहेरबानी (-नगी)	स्त्री·	कृपा, अनुग्रह	मेहरबानी, कृपा, अनुग्रह	kindness, favour
मेळ	पुं·	1. संगती	संगति	consistency
		2. जुळणी, ऐक्य	मेल, मिलाप	agreement, concord
मेळा	पुं·	1. जत्रा, जमाव	मेला, जमाव	a fair, concourse of people, a gathering
		2. गाणार्यांची टोळी	संगीत मंडली	a company of musicians
मेळावा	पुं·	संमेलन	मेला	a gathering
मैत्री	स्त्री·	मित्रता, दोस्ती	मित्रता, दोस्ताना	friendship
मैत्रीण	स्त्री·	स्त्री मित्र, सखी	सखी, सहेली	a female friend
मैदा	पुं·	गव्हाचे चाळलेले अतिशय बारीक पीठ	मैदा, बहुत बारीक आटा	fine wheaten flour
मैदान	न·	लांब रुंद सपाट ज़मीन	मैदान	a plain, a ground
मैना	स्त्री·	एक बोलका पक्षी	मैना, सारिका	a kind of gay bird, Gracula religiosa

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मैंद	वि·	मंदबुद्धीचा, जड	मंदबुद्धि, जड़	dull, blockheaded
मैंद	पुं·	लुटारू, वाटमार्या	लुटेरा	a waylayer, a marauder, a bandit
मैफल	स्त्री·	सभा, गप्पा गोष्टी किंवा गाणे बजावणे करण्याकरितां जमलेली मंडळी	महफिल, मजलिस, गोष्ठी	a seminar, a recreational gathering
मैल	पुं·	1. आठ फर्लांगाचे किंवा ८/५ किलो मीटरचे अंतर	मील	a mile or 8/5 kilometre
		2. मैला, मलमूत्र, विष्ठा	विष्ठा, मलमूत्र	excreta
मैलखड्डा	पुं·	मैला पुरण्याचा खड्डा	विष्ठा गाड़ने का गड्ढा	a pit for burying excreta
मैलखोर	वि·	मळखाऊ, मळ न दिसण्याजोगा	मैलखोरा	that hides dirt
मैला	पुं·	'मैल (2)' पाहा	दे· 'मैल (2)'	vide 'मैल (2)'
मोकलणे	स· क्रि·	1. पाठविणे, रिकामा पाठविणे	(खाली हाथ से) भेजना	to send, to send with empty hands
		2. मोकळा सोडणे	खुला छोड़ना	to set free
		3. गमावणे	गँवाना	to lose
	अ· क्रि·	धाय धाय रडणे	दहाड़ मारना, चिल्ला चिल्लाकर रोना	to cry loudly
मोकळा	वि·	1. सुटा, बंधन रहित	मुक्त, बंधनरहित, छुटा	free, unconfined
		2. रिकामा	खाली	empty, unoccupied
		3. वेगळा, न चिकटलेला, सुटा	अलग, न चिपका हुआ, छूटा, जुदा	loose, separate

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मोकळीक	स्त्री॰	1. स्वतंत्र असण्याची स्थिती, स्वतंत्रता	स्वतंत्र/बंधनरहित रहना, स्वतंत्रता	being free, freedom
		2. परवानगी	छूट	leave, liberty
		3. सुटका	छुटकारा	liberation, setting at liberty
मोका	पुं॰	1. संधी	मौक़ा, अवसर	chance, occasion
		2. नाके	नाका, चौकी	a corner-point, a point where two or more roads meet
		3. तोंडाला आलेली-अगदी पुढ्यात असलेली जागा	महत्त्वपूर्ण स्थान	site of vantage, vantage-ground
मोकाट	वि॰	1. निर्बंध रहित, खुल्ला, स्वतंत्र	अनिर्बंध, खुला. आजाद	quite free, untied
		2. निरंकुश, स्वैर	निरंकुश	having no restraint, uncontrolled, unruly
मोखार	वि॰	1. अंगाने भरलेला व सुंदर	ह्रष्ट पुष्ट और सुंदर	well-fed and handsome
		2. मऊ, लुसलुशीत	मुलायम	soft
मोगण	न॰	मुख्य पिकासोबत पेरावयाचे गौणपीक	मुख्य अनाज के साथ बोया जानेवाला गौण अनाज	pulses etc. sown along with wheat or jowar
मोगरा	पुं॰	1. एक पांढर्या सफेद सुगंधी फुलाचे झाड किंवा त्याचे फूल	मोतिया, मोगरा, बेला	a species of jasamine
		2. मोठी लाकडी ठोकणी किंवा हातोडा	लकड़ी का हथौड़ा	a mallet, a hammer, a beater

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मोगलाई	स्त्री·	1. मोगलांचे राज्य, मोगलांच्या अमलाखालचा प्रदेश	मुगली राज्य, मुगलों के राज्य का प्रदेश	the territory under the Moghuls
		2. जुलुमी राज्य सत्ता	अत्याचारी शासन	despotism, tyranny
		3. बेबंदशाही	अंधेर, अराजक, अंधेर नगरी	anarchy, anarchical government
मोगलाण	न·	1. मोगलांनी केलेले दंड	मुगलों का आपसी विद्रोह	an insurrection among the Moghuls
		2. मोगलांच्या सत्तेखालचा प्रदेश	मुगलों का प्रदेश	territory under the Moghuls
मोघम	वि·	संदिग्ध, पोकळ	संदिग्ध, गोलमोल	equivocal, vague, ambiguous
मोची	पुं·	चर्मकार	मोची, जूते सीने वाला, चमड़े का काम करनेवाला	a shoemaker
मोज़	न·	1. गणती	गिनती, हिसाब	reckoning
		2. मापणी	मापन, नाप, तौल	measuring, weighing etc.
मोज़णी	स्त्री·	जमिनीची मापणी	पैमाइश	land-surveying
मोज़णे	स· क्रि·	1. संख्या निश्चित करणे	गिनती करना	to count, to reckon
		2. माप घेणे	मापना	to measure
		3. (लाक्ष·) पर्वा बाळगणे	परवाह करना	to pay attention to, to give consideration to, to heed
मोज़दाद	स्त्री·	हिशेब	गिनती, हिसाब, शुमार	counting, account
मोज़ा	पुं·	पायाचे किंवा हाताचे संरक्षक आच्छादन	मोजा	a sock, a stocking

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मोट	स्त्री·	1. सर्व बाजूंनी आवरून बांधलेली गठ्डी	गठरी	a bundle packed on all sides
		2. विहीरीतून वर पाणी काढण्याचे मोठे चामड्याचे किंवा लोखंडाचे पात्र	चरसा	a huge leather-bucket
मोटकरी	पुं·	मोट हाक्या	चरसिया, चरसी	a man working the leather bucket
मोटकुळी	स्त्री·	गठडी	गठरी	a bundle
मोटले	न·	गठडी, गाठोडे	गठरी	a bundle
मोटवण	न·	मोट ओढणार्या बैलांना मागेपुढे जाण्याकरिता बनविलेला उतरता रस्ता	पैड़ी, मोट खींचते समय बैलों को आगे पीछे जाने के लिये किया हुआ ढालवाँ रास्ता	a sloped way for bullocks to draw and to let go the leathern bucket
मोटस्थळ	न·	मोटेच्या पाण्याखाली भिजणारे लागवडीचे क्षेत्र	मोट की सिंचाई से भीगनेवाला क्षेत्र	field covered by the leathern bucket
मोठा	वि·	1'लहान'च्या विरुद्ध, आकाराने विशाल	बड़ा	large, big
		2. वयाने अधिक, वडील	उमर से बड़ा, बुजुर्ग	elder
		3. महान्, श्रेष्ठ	महान्, श्रेष्ठ	great
मोठेपणा	पुं·	श्रेष्ठता, महानता	बड़प्पन, बड़ाई, महानता	greatness
मोड	पुं·	1. अंकुर, फुणगा, कोंभ	अँखुआ, अंकुर, कल्ला	a sprout
		2. मुळव्याधीचा फोड	मस्सा	wart of piles
		3. नाश, विध्वंस	नाश, विध्वंस	routing (as of an army)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मोड	स्त्री·	1. मोठ्या नाण्यांची किरकोळ-लहान-नाणी, खुर्दा	रेज़गारी छुट्टा, खुर्दा	change, small coins
		2. घडी, दुमड, सळ	तह, परत	fold
		3. वळण, वाकण	मोड़, घुमाव	bend, turning
		4. तुटकी-फुटकी भांडी	पुराने और टूटे-फूटे बरतन	old broken metal vessels
		5. पद्धती, धाटणी	ढ़ंग, तरीका	mode, manner
मोडकळ	स्त्री·	आता पडेल मग पडेल अशी स्थिती	गिरने की स्थिति	dilapidated condition
मोडका	वि·	तुटलेला, मोडलेला	टूटा हुआ, भग्न	broken
मोडणी	स्त्री·	1. मोडून टाकण्याची क्रिया	तोड़ फोड़	breaking
		2. कणसे आलेली काढून घेणे	फसल की कटाई	cutting of the ears of corn for threshing
		3. वळण, धाटणी, पद्धती, रीत	ढंग, तर्ज, तरीका	the way, course, the line (of action etc.)
मोडणे	स· क्रि·	1. तुकडा पाडणे, भंग करणे	तोड़ना, टुकड़े करना	to break, to break into parts
		2. नष्ट, ध्वस्त करणे, उधळून लावणे ('लग्न मोडणे')	तितर-बितर कर देना, बिखेरना	to demolish, to shatter, to rout
		3. न मानणे, न जुमानणे, भंग करणे (आज्ञा इ·)	उल्लंघन करना (आज्ञा)	to violate, to infringe
		4. मोठ्या नाण्यांची चिल्लर करून घेणे	भुनाना, तुड़ाना (सिक्का)	to change, to reduce into smaller coins
		5. नाराज़ करणे (मन)	खट्टा करना, नाराज़ करना	to displease
		6. बंद करणे (वचन)	बंद कर देना	to disband, to dissolve, to suspend

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		7. न पाळणे (वचन)	भंग करना, न निबाहना (वचन)	to break one's promise
मोडणे	अ· क्रि·	1. तुकडे होणे, भग्न होणे	टुकड़े होना, भग्न होना	to break, to break into pieces
		2. बंद पडणे, चालू न राहणे	बंद हो जाना	to be disbanded,-discontinued
		3. भंग होणे (व्रताचा इ·)	भंग होना (व्रत आदि का)	to be violated, to be broken
		4. विखुरणे, अस्ताव्यस्त होणे	बिखरना, फैल जाना	to be dissolved,-scattered
		5. गणला जाणे, समजला जाणे ('तो बड्यात मोडतो')	गिना जाना, माना जाना (वह बड़ों में गिना जाता है)	to be counted,-recognised as
मोडता (पुं·), (-ती)	स्त्री·	अडथळा, विघ्न	अड़ंगा, बाधा	interruption, hindrance
मोडशी	स्त्री·	1. रेच, हगवण, जुलाब	दस्त की बीमारी	diarrhoea, dysentery
		2. अपचन, अजीर्ण	अपच, अजीर्ण	indigestion, dyspesia
मोडा	पुं·	'मोडता' पाहा	दे· 'मोडता'	vide 'मोडता'
मोडी	स्त्री·	मराठीची एक वळणे असणारी जुनी लिपी	मोड़ी (मराठी की एक शीघ्र लिपि)	an old script of Marathi
मोंड	वि·	1. बोथट	कुंद, भोथरा	blunt
		2. कोडगा, निर्लज्ज	निर्लज्ज, बेहया	callous, obdurate
मो (-मौ) त	स्त्री·	1. मरण	मौत, मृत्यु	death
		2. स्मशानयात्रा	जनाज़ा	marching towards cremation-ground

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मोतद्दार	पुं·	घोड्याची निगा राखणारा सेवक	साईस	a groom
मोताद	वि·	पारखा, चणचण-कमतरता असलेला	मु (-मो) हताज	having dearth or need of
मोती	पुं·	मुक्ता	मोती	a pearl
मोतीचूर	पुं·	मोत्या एवढ्या पाडलेल्या व तुपात वगैरे तळलेल्या चण्याच्या पिठाच्या कळ्या	मोतीचूर	a kind of sweetmeat
मोतीबिंदू	पुं·	डोळ्याच्या बाहुलीवर येणारा पडदा	मोतियाबिंद	cataract
मोदक	पुं·	विशिष्ट प्रकारचे कोन पाडून व आत गुळ खोबरे भरून बनविलेला पदार्थ	एक विशिष्ट आकार का और गुड़ खोपरे का चूरण भरकर बनाया हुआ लड्डु	a kind of sweetmeat ball
मोदीखाना	पुं·	लष्कराचे धान्य गुदाम	मोदीखाना, लश्कर के अनाज का गोदाम	a military provision-store
मोना	पुं·	1. केळीच्या मुळाला फुटणारा नवा कोंभ 2. केळीच्या पानाची सुरळी, सुयरा	केले के मूल से निकला हुआ नया अंकुर केले के पत्ते का गोल पोंगा	a new sprout off the plantain-root a new roll-like leaf of a plantain-tree
मोफत	वि·	फुकट, बिना किंमतीचा	मुफ्त, बिनामूल्य	free of charge, gratis
मोबदला	पुं·	बदली-ऐवजी दिलेली वस्तू किंवा पैसा	बदले में दिया हुआ पैसा या चीज़	money or thing given in exchange
मोमीन	पुं·	मुसलमान विणकर जात	मोमिन, मुसलमान, जुलाहा	a Muslim weaver

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मोर	पुं·	एक प्रसिद्ध पिसांचा पंखा पसरणारा व नाचणारा पक्षी	मोर	a peacock
मोरचल	स्त्री·	मोरपंखाची चवरी	मोरछल, मोर की पूँछ के परों का चँवर	a whisk made of peacock-feathers
मोरचूद	पुं·	ताम्र गंधकाम्ल	नीला थोथा, तूतिया	blue or cupric vitriol, sulphate of copper
मोरपीस	न·	मोराच्यापंखाचे डोळा असलेले पीस	मोर का पंख	a peacock-feather
मोरी	स्त्री·	1. घाण पाणी जाण्याची नाली	मोरी, पनाली, गंदे पानी की नाली	a little channel to carry off dirty water
		2. न्हाणी, स्नानगृह	स्नानगृह, गुस्लखाना	a bathroom
मोर्चा	पुं·	1. तोफेसाठी केलेला उंचकट्टा, धमधमा	तोप रखने का ऊँचा चबूतरा	a raised place to keep a canon
		2. तोफांचा मार करण्याच्या दृष्टीने केलेली मांडणी	तोपों की बौछार करने के हेतु की गयी रचना	a battery
		3. चौकी, पहारा	चौकी, पहरा	a watch, a gaurd
		4. लढ्याची आघाडी	सेना का अगला भाग, मोरचा.	front, battle-front
		5. निदर्शन करीत ज़ाणारी आक्रमक टोळी	निर्देशन करती हुई जानेवाली आक्रामक टोली	a body of persons aggressively marching towards
		6. तोंडाची दिशा, रोख	रुख, मुँह की दिशा	direction of marching
मोर्चेबंदी	स्त्री·	1. व्यूह रचना, सैन्याची रचना	व्यूहरचना	arraying, taking strategic positions
		2. तटबंदी	मोरचा बंदी, किला बंदी	fortification

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मोर्तब	न·	शिक्का, राजमुद्रा	मुहर, सिक्का, राजमुद्रा	seal of a state
मोल	न·	1. किंमत, मूल्य, दाम	मोल, कीमत, मूल्य, दाम	price
		2. मजुरीचे पैसे	उजरत	wages, remuneration
मोलकरी	पुं·	मजूर, मोलाने काम करणारा	मज़दूर, कुली	a labourer, a man hired to perform any job
मोलकरीण	स्त्री·	घरातील काम मोलाने करणारी बाई	नौकरानी, महरी	a woman hired to perform household work
मोलमजूरी	स्त्री·	1. मजूरी; पैसे घेऊन करावयाचे शरीर कष्ट	मज़दूरी, परिश्रम	labour on hire
		2. कष्ट करून मिळविलेला पैसा	मज़दूरी करके कमाया हुआ पैसा	money earned by labour
मोवण, मोहन	न·	कणीक मऊ होण्याकरितां पिठात घातलेले तेल	मोयन	oil mixed with dough to soften it
मोसम	पुं·	ऋतु, हंगाम	मोसम, ऋतु	season, the fit time
मोह (-हो)	पुं·	1. पोळे (मधमाशांचे)	छत्ता मधुमक्खियों का छत्ता	a bee's comb
		2. एक झाड ज्याच्या फुलांनी दारू बनवितात	महुवा, एक पेड़ जिसके फूलों से शराब बनाते हैं	a tree, Bassia latifolia
मोह	पुं·	1. बुद्धीवर येणारे अज्ञानाचे पटल	बुद्धि को ग्रस्त करनेवाला अज्ञान का परदा	ignorance, stupefaction
		2. आकर्षण, लोभ	आकर्षण, लोभ	allurement, infatuation
		3. भ्रम	भ्रम	erroneous conception or judgement

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मोहणे	अ· क्रि·	आकर्षिले जाणे, मन ओढले जाणे, मुग्ध होणे	मोहना, मुग्ध होना	to be fascinated,- infatuated
मोहविणे	स· क्रि·	आकर्षण टाकणे, मुग्ध करणे, मन ओढणे	मोहना, लुभाना, मुग्ध करना	to allure, to fascinate, to entice
मोहन	पुं·	गोपालकृष्ण	गोपाल, कृष्ण	an epithet of Lord Krishna
	न·	1. मोहविण्याची क्रिया 2. 'मोवण' पाहा	मोहने की/लुभाने की क्रिया दे· 'मोवण'	alluring, enticing vide 'मोवण'
मोहनमाळ	स्त्री·	स्त्रियांचा गळ्यातील एक अलंकार	मोहन माला	a neck-ornament of females
मोहनी	स्त्री·	जादू, इंद्रजाल, माया	मोहक प्रभाव, वशीकरण	enchanting, charming, bewitching
मोहब्बत	स्त्री·	प्रेम, ममता	मुहब्बत, प्यार, प्रेम	love, affection
मोह (-हो) र	स्त्री·	1. सोन्याचे नाणे, गिनी 2. शिक्का, ठसा 3. आघाडी, तोंडाचा भाग	मुहर, स्वर्णमुद्रा ठप्पा, सील, छाप मोहरा, अग्रभाग	a golden coin a seal, stamp, an impression (on a coin) the front/the fore part of anything
मोह (-हो) र	पुं·	आंबा इ· झाडांना येणारा फुलोरा	मौर, बौर, आम आदि की मंजरी	the blossom of mango or similar trees
मोर (-हो) रणे	अ· क्रि·	फुले येणे, फुलांनी भरून जाणे	मौरना, बौर लगना, फूल आना	to flower, to blossom

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मोहरा	पुं·	1. पुढारी गणली जाणारी व्यक्ती, श्रेष्ठ व्यक्ती	श्रेष्ठ व्यक्ति, अगुआ	a conspicuous person, a leader
		2. बुद्धिबळातील महत्वाचे बाहुले	मुहरा, शतरंज की गोट	any of the chief pieces at chess (except the king)
		3. 'मोर्चा (6)' पाहा	दे· 'मोर्चा (6)'	vide 'मोर्चा (6)'
मोहरी	स्त्री·	फोडणीमध्ये उपयोगात येणारे एक बारीक बीज किंवा त्याचे रोपटे	सरसों, राई	mustard seed or its plant
मोहरे	न·	'मोहरा (2)' पाहा	दे· 'मोहरा (2)'	vide 'मोहरा (2)'
मोहरेदार	वि·	तुळतुळीत, घोटीव	चिकना, चमकदार	smooth, glossy
मोहल्ला	पुं·	आळी, गल्ली, पेठेचा एक भाग	मुहल्ला, टोला, गली	a subdivision of a town
मोह (-हो) ळ	न·	'मोह (1)' पाहा	दे· 'मोह (1)'	vide 'मोह (1)'
मोहीम	स्त्री·	1. आक्रमण, चढाई	मुहिम, आक्रमण, चढ़ाई	a military expedition
		2. चळवळ, आंदोलन	आंदोलन, हलचल	a campaign
मोळा	पुं·	1. खिळा	लोहे की कील	a nail
		2. वळण, रीतभात, कुळरीत	ढंग, रीति, परिपाटी	manners, behaviour
मोळी	स्त्री·	धाटे किंवा ऊस एकत्र बांधून केलेला गठ्ठा	अँटियां, गट्ठर	a bundle of stalks of sugar-cane etc.
मौज़	स्त्री·	1. करमणूक, मनोविनोद, गंमत	मनोरंजन, आनंद	fun, diversion,
		2. चैन, भोग	मौज, चैन, मज़ा	pleasure, merriment
मौजे	न·	गाव, खेडे	ग्राम, देहात	a village

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
मौज़ूद	वि·	1. हजर, उपस्थित 2. हयात, जिवंत	हाजिर, उपस्थित जीवित, जिंदा	present living
मौन	न·	मूकपणा, स्तब्धता, चूप राहणे	मौन, चुप्पी, खामोशी	silence
म्यान	न·	तलवार इ· हत्यार ठेवण्याची पिशवी किंवा कोष	म्यान	a scabbard
म्लान	वि·	खिन्न, मलूल, उदासी	म्लान, कुम्हलाया हुआ, मुरझाया हुआ, खिन्न	gloomy, morose
म्लेच्छ	पुं·	आर्याहून इतर वंशाचा माणूस	म्लेच्छ, आर्येतर व्यक्ति	an un-Aryan person
म्हण	स्त्री·	लोकांच्या तोंडी बसलेली चपखल वचन	कहावत	a popular saying, a proverb, a saying
म्हणजे	अ·	अर्थ कीं	अर्थात्, यानि (-ने)	that is (i.e.), meaning
म्हणणे	न·	1. मत, विचार, सांगणे, उच्चारणे	कहना, मत, अभिप्राय	saying, what one wants to say, opinion, utterance
		2. युक्तिवाद	तर्क, दलील	argument
म्हणणे	स· क्रि·	1. सांगणे, बोलणे 2. पाठ बोलणे ('ते वेद म्हणतात')	कहना, करना वेदपाठ करना	to say to recite the Vedas
म्हणता म्हणता	अ·	थोड्याच वेळात	थोड़े ही समय में, तुरंत, बात की बात में	in no time
म्हणविणे	स· क्रि·	1. ओळखविणे, दावा करणे	कहलाना, दावा करना	to call oneself, to claim as

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. म्हणायला लावणे	पाठ बोलने को मजबूर करना	to make to say or recite
म्हणून	अ·	याकरिता, या कारणाने	इसलिए, अतः	so, therefore, on that account
	वि·	या नावाचा ('कबीर म्हणून एक मोमीन आहें')	नाम का	named
म्हातारचळ	पुं·	म्हातारपणी होणारा बुद्धिभ्रंश	बुढ़ापे मे होनेवाला बुद्धिभ्रंश	dotage
म्हातारपण	न·	म्हातारा-वृद्ध-होण्याची अवस्था	बुढ़ापा, वार्द्धक्य	old age
म्हातारा	वि·, पुं·	वृद्ध, बुड्ढा (पुरुष)	बूढ़ा, वृद्ध (पुरुष)	old (male)
म्हातारी	वि· स्त्री·	वृद्ध (स्त्री·)	बूढ़ी, वृद्धा	old (female)
म्हावरे	न·	मासळी	मछली	fish
म्हैस	स्त्री·	दूध देणारे जनावर	भैंस	she-buffalo
म्होरकी	स्त्री·	जनावराच्या तोंडाला बांधतात ती मुस्की	मोहरा, पशुओं के मुँह पर बांधी जानेवाली जाली	a muzzle for the mouth of animals
म्होरक्या	पुं·	1. पुढे होऊन चालणारा माणूस	आगे चलनेवाला व्यक्ति	a person leading the way
		2. पुढारी	नेता, अगुआ	a leader

य

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
य:कश्चित	वि·	क्षुद्र, सामान्य	तुच्छ, मामूली, क्षुद्र, साधारण	insignificant
यकृत	न·	पी, पित्ताशय	यकृत्, पित्ताशय	the liver
यच्चयावत् **यच्चावत**	वि·	सगळे, तमाम, झाडून सर्वजण	कुल, तमाम	all, without exception
यजमान	पुं·	घरधनी, गृहस्थ	मेज़बान, घर का मालिक, गृहस्थ	a householder, master of the house, host
यजमानीण	स्त्री·	यजमान पत्नी, घरधनीण	यजमानपत्नी, मालकिन	the wife of the householder, mistress of the house
यडताक	न·	गुंतागुंत, भानगड, पंचाईत	झंझट, गुत्थी, उलझन	complication
यत्किंचित्	वि·	जे काही अल्पस्वल्प	जो कुछ, अल्पस्वल्प	whatever little
यत्न	पुं·	मेहनत	मेहनत	exertion, effort
यथाकाल(-ळ)	अ·	कालानुसार, ठरलेल्या काळाप्रमाणे, हंगामशीर	यथाकाल, उचित समय	seasonably, in due time
यथाक्रम	अ·	क्रमाने, क्रमाला धरून	यथाक्रम, क्रम के अनुसार	consecutively, according to succession

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
यथातथा	अ·	कसेबसे, मुष्कीलीने, कष्टाने	किसी तरह, मुश्किल से	somehow, with much exertion
	वि·	अगदी सामान्य 'रूप यथातथाच आहे)'	बिलकुल साधारण/सामान्य	very ordinary
यथातथ्य	वि·	जसाच्या तसा, हुबेहुब	ज्यों का त्यों, हूबहू	perfectly resembling
यथापूर्व	अ·	पूर्वी जसा होता तसा	यथापूर्व, पहले का सा	as before
यथामती	अ·	जशी बुद्धी आहे त्याप्रमाणे	यथामति, समझ के अनुसार	according to one's capacity or sense
यथायोग्य	वि·	साजेसा, अनुरूप	यथायोग्य, जैसा चाहिये वैसा, अनुरूप	befitting, suitable
	अ·	योग्यत्या रीतीने	यथायोग्य, ठीक ढंग से, जैसा चाहिये	suitably, properly
यथार्थ	वि·	खरे, योग्य, उचित	सत्य, उचित, योग्य	according to truth, truly, justly
यथावकाश	अ·	फुरसतीने, सवडीने	यथावकाश, जैसी फुरसत मिले	at leisure, according to opportune season
यथाविधी	अ·	शास्त्र विधींनी धरून, शास्त्रा प्रमाणे	यथाविधि, विधिपूर्वक	according to the precepts
यथाशक्ती	अ·	शक्ती अनुसार	यथाशक्ति, शक्तिभर, शक्ति के अनुसार	according to one's ability
यथाशक्य	अ·	जसे शक्य होईल तसे	जहाँ तक हो सके वहाँ तक	according to one's capacity or ability
यथासांग	अ·	सांगोपांग, पूर्णपणे विधीला अनुसरून	यथाविधि, पूरी तरह	completely according to the precepts

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
यथास्थित	अ·	भरपूर, रगडून, पुरेपुरा	भरपूर, विपुल मात्रा में	abundantly, profusely, plentifully
यथेच्छ, यथेष्ट	अ·	इच्छेला येईल तितका	यथेच्छ (ष्ट), मनमाना	agreeably with one's desire or wish
यथोचित	वि·व·	'यथायोग्य' पाहा	दे· 'यथायोग्य'	vide 'यथायोग्य'
यदाकदाचित्	अ·	ज़र समज़ा, ज़र का	यदि, शायद	if, perhaps
यदृच्छा	स्त्री·	1. दैव, कर्मधर्म संयोग	दैव, संजोग, इत्तिफ़ाक़	coincidence, chance, accident
		2. ईश्वरेच्छा	भगवान की इच्छा	God's will
यद्यपी	अ·	जरी	यद्यपि, यदि, अगरचे, गोकि	although, not withstanding
यंत्र	न·	1. शक्ती, कसब, गती, उत्पादन इ· वाढ विण्याकरिता बनविलेले अवज़ार, कळ	यंत्र	a machine
		2. काही गूढ मंत्र किंवा अक्षरे काढलेला पत्रा किंवा कागद	जंतर	a diagram of a mystical nature
		3. रहाटगाडगे	घटीयंत्र	the Persian water-wheel
यंत्रणा	स्त्री·	व्यवस्थित रचना, संघटित ज़ोडणी	संघटित/परस्पर संबद्ध/ व्यवस्था	machinery, combined means for keeping anything in action
यंदा	अ·	चालू वर्ष	इस वर्ष	this year, in the current year

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
यम	पुं·	1. मृत्युदेवता 2. संयम, निग्रह 3. (लाक्ष·) निर्दय-निष्ठूर मनुष्य	यम, मृत्यु के देवता संयम, निग्रह निर्दय, बेरहम व्यक्ति	god of death self-restraint a pitiless/cruel person
यमद्वितीया	स्त्री·	भाऊबीज, कार्तिक शुद्ध द्वितीया	भैयादूज	the second lunar day of the bright half of Kartik
यमयातना	स्त्री·	नरकयातना, भयानक यातना	नरक की पीड़ा	torments of hell, horrible afflictions
यमक	न·	(काव्य·) कवितेच्या चरणांचा अंत्यानुप्रास	यमक, तुक	rhyme
याचक	पुं·	भिक्षा मागणारा, भिक्षेकरी	याचक, भिखमँगा	a beggar
यातायात	स्त्री·	येण्या - जाण्याची दगदग, - परिश्रम	कष्ट, तकलीफ, परेशानी	vexations and wearisome going and coming
याती	स्त्री·	जात	जाति, जात	caste
यात्रा	स्त्री·	1. पवित्र स्थानाला भेट 2. यात्रेकरूंचा मेळा	तीर्थ स्थान की भेंट यात्रियों का मेला	pilgrimage a company of pilgrims
यात्रेकरू	पुं·	1. यात्रा करणारी व्यक्ती 2. प्रवासी	तीर्थयात्री यात्री, मुसाफिर	a pilgrim a traveller
याद	स्त्री·	1. आठवण, सय, स्मरण 2. आठवणी करिता केलेले टिपण	याद, स्मृति, स्मरण याददाश्त के लिये की हुई टिप्पणी	remembrance, recollection a memorandum-scrap, a jotting

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
यादवी	स्त्री·	आपापेसात युद्ध	गृहयुद्ध	internal fight, civil war
यादी	स्त्री	सूची, वस्तूंचे टिपण	सूची, फेहरिस्त	a list
यांत्रिक	वि·	यंत्रासारखा भावना रहित चलन वलन करणारा	यंत्रवत् चलनेवाला	mechanical
यारी	पुं·	1. जार, स्त्रीचा पतिव्यतिरिक्त प्रियकर	यार	a paramour
		2. दोस्त, मित्र	दोस्त, मित्र	a friend, a companion
यारी	स्त्री·	बोजा वर उचलून दुसरीकडे ठेवण्याचे यंत्र	भारोत्तोलन यंत्र	crane
यावच्चंद्र दिवाकरौ	अ·	जोवर सूर्य - चंद्र आहेत तोवर सदा-सर्वकाळ	हमेशा के लिए	forever
युक्त	वि·	1. जुडलेला	युक्त, जुड़ा हुआ	joined, combined
		2. भरलेला, संपन्न	भरा हुआ, संपन्न	possessed of, endowed with
		3. योग्य, उचित	उचित	proper
युक्तायुक्त	वि·	उचित, अनुचित, योग्यायोग्य	उचित/अनुचित, भलाबुरा	compatible/ incompatible
युक्ती	स्त्री·	1. हिकमत, शक्कल	युक्ति, तरकीब	dexterity, knack, tact
		2. कसब, कौशल्य, चातुर्य	कौशल, चातुर्य	art, skill
		3. कळ, किल्ली	कल, तदबीर, जुगत	contrivance
युक्ति प्रयुक्ती	स्त्री·	नाना हिकमती	अनेकविध तरकीबें	various cunnings,- knacks

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
युक्तिबाज़	वि·	हिकमती, युक्त्या शोधून काढण्यात हुशार	होशियार, चालाक	inventive, clever in devising, ingenious
युक्तिवाद	पुं·	तर्कसंगत मांडणी	दलील, बहस, तर्क	logical argument
युग	न·	अतिशय दीर्घकाळ	युग, जुग	an age, a very long period
युगांतर	न·	एक युग लोटून दुसरे युग, युगपालट	युगांतर, युग परिवर्तन, दूसरा युग	another age, change of times, advent of a new era
युवक	पुं·	तरुण पुरुष	युवक, जवान	a young man, a youth
युवती	स्त्री·	तरुण स्त्री	युवती	a young woman
युवराज	पुं·	सर्वात वडील राजकुमार, राज्याचा वारस राजपुत्र	राज्य का उत्तराधिकारी राजकुमार	the eldest prince, rightful heir of throne
युनियन	स्त्री·	संघ, मंडळी	संघ, सभा	a union
येऊन जाऊन	अ·	1. अस्थायी स्वरूपात, तात्पुरता	अस्थायी रूप से	occasionally, not permanently
		2. शेवटी	अंततोगत्वा, आखिरकार	at the last, after all
येजा	स्त्री·	1. सारख्या खेपा	आना जाना, चक्कर	going to and from, trips
		2. रहदारी	आमदरफ्त, आवागमन	traffic
येणे	स·क्रि·	1. जाऊन पोहोचणे	आना, पहुँचना, पधारना	to come, to arrive, to draw near or towards
		2. फळे-फुले लागणे	फल - फूल लगना	to spring forth (flowers, fruit etc.)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. ज्ञान असणे, अवगत असणे	ज्ञान/अवगत होना	to know, to be conversant with
		4. भावना - विकार - उत्पन्न होणे ('राग येणे' इ·)	(विकार आदि) पैदा होना	to arise
		5. जोड किंवा सहायक क्रियापद रूपात 'शकणे' असा अर्थ होतो	सकना	can, be able to
येणे	न·	वसूल व्हावयाचा पैसा, परत यावयाचे कर्ज	पावना	money due, debt, outstanding
येणे जाणे	न·	(लाक्ष·) भेटीगाठी, संपर्क, संबंध	आना जाना, संपर्क, संबंध	intercourse, contact (with)
येणे देणे	न·	देण्या-घेण्याचा व्यवहार	लेन देन	transaction, dealings
येणे प्रमाणे	अ·	वरील प्रमाणे, वर सांगितल्या प्रमाणे या रीतीने	इस प्रकार	in this manner, as above-mentioned
येता जाता	अ·	1. येताना आणि जाताना	आने जाने	while coming and going
		2. एकसारखा, सर्वकाळ	हर समय, हमेशा	always, ever
येथून	अ·	1. या स्थानापासून	यहाँ से, इस स्थान से	from this place, from here
		2. या काळापासून, आत्तापासून	अब से	since now on
	अ·	या ठिकाणी	यहाँ	here

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
येनकेन प्रकारेण	अ·	काहीही करून	येन केन प्रकारेण, जिस किसी भी तरह से, किसी तरह	by whatever means, somehow or other, by hook or crook
येरझार	स्त्री·	'येजा(1)' पाहा	दे· 'येजा (1)'	vide 'येजा (1)'
येशेल	न·	भुईमुगाच्या शेंगाचे तेल, गोडे तेल	मीठा तेल, खाने का तेल	edible oil
योग	पुं·	1. मीलन, भेट	मेल मिलाप, भेंट, संबंध	union, meeting, conjugation
		2. ज़ोड, सांधा	जोड़, संधि	joint
		3. ध्यान, समाधी इ· प्रक्रिया, चित्तवृत्ति निरोध	ध्यानादि प्रक्रिया, चित्तवृत्ति निरोध	concentrational exercise, Yogic exercises
		4. योग्यकाळ, संधी	योग्य अवसर	an opportune moment
		5. जमून येणारी परिस्थिती	संजोग	coincidence of circumstances
योगक्षेम	पुं·	उपजीविका, निर्वाह, जीवित यात्रा	जीविका, गुज़रबसर, निर्वाह	living, subsistence
योगायोग	पुं·	जमून आलेली परिस्थिती	संजोग, संयोग	coincidence
योगी	पुं·	योगक्रिया करणारा	योगी	a performer of Yoga exercises
(-च्या)योगे	अ·	-च्या मुळे, कारणाने	से, के कारण, वजह से	on account of, with the means of
योग्य	वि·	1. न्याय्य, वाज़वी, उचित, बरोबर	योग्य, उचित	proper, fit, right
		2. लायक, अवश्यते गुण असणारा	योग्य, लायक	worthy, qualified, deserving

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
योग्यता	स्त्री·	1. मोठेपणा, मोल, किंमत	श्रेष्ठता, मूल्य, कीमत	greatness, value
		2. लायकी, गुणवत्ता	योग्यता, गुणवत्ता	qualification, worth-ness
		3. समर्थता	क्षमता, औकात	ability, capability
योजक	वि·	1. योजना करणारा, संयोजक	प्रबंधक, संयोजक	one who arranges
		2. घडवून आणणारा, जमविणारा	संघटन करनेवाला	one who organises
योजकता	स्त्री·	1. कल्पकता	विदग्धता	inventiveness, ingenuity
		2. संघटन चातुर्य	संघटन चातुर्य, कौशल	organising efficiency
योजणे	स·क्रि·	1. कल्पिणे, मनात आणणे	सोचना	to devise, to excogitate
		2. नेमणे, योजना, करणे	नियुक्त करना, लगाना	to appoint, to designate
		3. निश्चित करणे, ठरविणे	तै करना, निश्चित करना	to fix, to determine
योजन	पुं·	अंतराचे एक प्रमाण (६ ते ९ मैलाचे)	दूरी का मान विशेष (६ ते ९ मील तक)	a measure of distance (about 6 to 9 miles)
योजना	स्त्री·	1. रचना, आखणी	योजना, परियोजना	plan, scheme
		2. बेत, मनसुबा, कल्पना	पूर्व कल्पना, मनसूबा, इरादा	design, intention
		3. नेमणूक	नियुक्ति	appointment, nomination, designation
योद्धा	पुं·	लढणारा वीर	योद्धा	a warrior

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
योनी	स्त्री·	1. स्त्रीचे जननेंद्रिय	योनि, स्त्रियों की जननेन्द्रिय	vagina
		2. जीव वर्ग	प्राणि विभाग/वर्ग	a class or nature of created existence
यौवन	न·	तारुण्य	यौवन, जवानी	youth, adolescence, puberty

र

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रंग	पुं·	1. (डोळ्यांना दिसणारा वस्तूचा) वर्ण	रंग, वर्ण	colour, hue, tint
		2. अमुक रंगाची पूड किंवा द्रव	किसी वर्ण की बुकनी या द्रव	colour-powder, or dye or paint
		3. (लाक्ष·) चिन्ह, लक्षण, झोक ('आजचा रंग काही वेगळा दिसतो')	चिह्न, लक्षण, ढंग	indication, appearance
		4. मजा, आनंद, गंमत ('मैफलीला रंग आला')	उल्लास, आनंद, मज़ा	gaity, fun, frolic
		5. तेज, चकाकी	चमक, कांति	glitter, glare, brightness
		6. देखणेपणा, शोभा, सौंदर्य	शोभा, सुरूपता, सौंदर्य	beauty, grandeur
		7. खेळ, तमाशा, नाच इ· करमणूक	नाच, खेल, तमाशा आदि मनोविनोद रंगकर्म	merriment such as sports, dancing, staging etc.
रंगकाम	न·	रंगविण्याचे काम	रंगकर्म	painting work
रंगढंग	पुं·	1. चाळे, हावभाव, नखरे	नखरा, हावभाव	gesticulation of hands
		2. नाच, तमाशा इ· व्यसने	नाच, तमाशा आदि की लतें	bad habits such as attending dancing, erotic play etc.

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. चालचलणूक	तौर तरीका, व्यवहार	demeanour, conduct, manners
रिंगण	न·	1. गोल आखाडा (कुस्तीचा इ·)	(कुश्ती आदि का) गोल आंगन	a gymnasium
		2. घोडा फिरविण्याचे गोल मैदान	कावा, चक्कर, गोल मैदान	a round plain for ringing a horse
		3. सर्कस दाखवितात ते गोल मैदान	सर्कस बनाने का गोल मैदान	a circus court
रंगणे	अ·क्रि·	1. नाटकातील वेष धारण करणे, रूप घेणे	भेस बनाना (नाटक में)	to paint oneself (for playing in a drama etc.)
		2. तल्लीन होणे, तन्मय होणे	तन्मय होना	to lose oneself in
रंगत	स्त्री·	मजा, आनंद	रंगत, आनंद, मज़ा	pleasure, delight, relish
रंगदार	वि·	1. मनोहर रंगाचा	मनोहर रंगवाला	having a pleasing colour
		2. रंग करणारा, रसीला, षौकीन	रँगीला, शौकीन	gay, merry, given to pursuit of pleasure
		3. रंगबेरंगी	रंगबिरंगी	of variagated colours
रंगदेवता	स्त्री·	रंगभूमी वरील ललित कलांची अधिष्ठात्री देवता	रंगभूमि के देवता	the Divinity presiding over the theatrical performances
रंगपंचमी	स्त्री·	फाल्गुन वद्य पंचमी (ज्या दिवशी रंग खेळला जातो)	फाल्गुन रंग पंचमी	the fifth lunar day of the dark half of फाल्गुन celebrated for colour-merriment

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रंगपट	पुं·	जेथे नट मंडळी वेषभूषा करतात-रंगतात ते दालन, नेपथ्यशाला	कमरा जहाँ नट और नटियाँ वेशभूषा करते हैं, नेपथ्यशाला	an apartment where actors and actresses do their make-up
रंगबहार	पुं·	खूप रंगत येणे, अतिशय आनंद लुटणे	बहुत आनंद करना, आनंद की रेल	abundance of merriment or pleasure
रंगभंग	पुं·	रंगात - मौजमजेत - विघ्न किंवा बाधा	आनंद/ भोगविलास में भंग या बाधा	break or obstacle in merriment or pleasure
रंगभूमी	स्त्री·	नाटक इ· करतात ते व्यासपीठ	रंगभूमि	the stage
रंगभेद	पुं·	1. रंगांचा वेगवेगळेपणा 2. माणसांमध्ये त्यांच्या अंगाच्या वर्णानुसार वागणूक	रंगों का भेद वर्णभेद	colour-distinction colour-discrimination
रंगमंच	पुं·	'रंगभूमी' पाहा	दे· 'रंगभूमी'	vide 'रंगभूमी'
रंगमंदिर	नं·	नाटकगृह	रंगभवन, रंगमंडप	theatre
रंगमहाल	पुं·	भोगविलासांचे गृह, स्त्रियांशी रममाण होण्याचे गृह	रंगमहल, भोगविलास का स्थान	a pleasure-house
रंगरंगोटी	स्त्री·	घर रंगविण्याचे काम	रंगसाजी	painting of a house
रंगरूट	पुं·	सैन्यात भरती होण्यासाठी घेतलेला जवान	रंगरूट, नया सिपाही	a new recruit
रंगरूप	न·	1. प्रत्यक्ष आकार 2. सर्वसामान्य दिसणारे रूप	रंगरूप, आकार शकल, सूरत	shape features, general appearance

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रंगरेज	पुं·	कपडे रंगविणारा रंगारी	रँगरेज	a dyer
रंगवल्ली	स्त्री·	रांगोळी	रँगोली	drawings made by the use of a soft-stone powder
रंगविणे	स·क्रि·	कपड्यांना - घरात इ· रंग देणे	रँगना	to dye or to paint
रंगारी	पुं·	1. घरे रंगविणारा कारागीर 2. कपडे रंगविणारा कारागीर	रंगसाज रंगरेज	a painter a dyer
रंगीढंगी	वि·	चंगीभंगी, भोग विलासी	रंगीला, मौजी	given to pleasures, voluptuary
रंगीत	वि·	रंग असलेला, रंगविलेला	रंगीन, रंगा हुआ	coloured, dyed, painted
रंगी बेरंगी	वि·	निरनिराळ्या रंगांचा, चित्रविचित्र	रंग बिरंगा	of various colours, multi-coloured
रंगीला, रंगेल	वि·	विलासी, षोकीन, भोगांचा आस्वाद घेणारा	विलासी, शौकीन	devoted to luxury, syberite, voluptuary
रंज	पुं·	दुःख, खेद	रंज, दुःख, खेद	sorrow, grief, sadness
रंजक	वि·	मनाला रिझविणारा, करमणूक करणारा	रंजक, मनोरंजक	delighting, entertaining
रंजणे	अ·क्रि·	दुःखी, कष्टी होणे	रंजीदा/दुःखी होना	to be sorry, to be aggrieved
रंजन	न·	करमणूक, मनोविनोद	रंजन, मनोरंजन	entertaining

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रंजीस	वि·	उदासवाणा, दु:खी	उदास, दु:खी, हैरान	grieved, vexed
रंडका	वि·पुं·	बायको मेली आहे असा, विधुर	रंडुआ	widowed (man)
रंडकी	वि· स्त्री·	नवरा मेलेली, विधवा	रांड, विधवा	widowed (woman)
रंडी	स्त्री·	वेश्या किंवा रखेली	रंडी, वेश्या या रखेली	a prostitute or a keep
रंडीबाज़	वि·	बाहेर ख्याती, वेश्या व्यसनी	रंडीबाज, वेश्यागामी	wencher
रईस	पुं·	श्रीमंत मनुष्य, धनिक, जमीनदार	रईस, मालदार आदमी, अमीर	a rich man, a nobleman
रकटे	न·	फाटकी काबळी किंवा पोते	फटा कंबल, बोरिया	a worn out blanket or a sack
रक (-क्क) म	स्त्री·	अमुक इतक्या पैशाची पुंजी,-धन	रकम, धनराशि	an amount, a sum
रकाना	पुं·	वर्तमान पत्राचा उभा स्तंभ	स्तंभ	a longitudinal column of a paper
रक्त	न·	शरीरात नसातून वाहणारा लाल द्रव, रूधिर	खून, लहू, रुधिर	blood
	वि·	लाल (रंगाचा)	लाल	red
रक्तचंदन	न·	एक लाल रंगाचे लाकूड	रक्तचंदन, लालचंदन	sappanwood
रक्तपिती	स्त्री·	महारोग, कुष्ठरोग	कुष्ठरोग	leprosy
रक्तदाब	पुं·	हृदयातून धावणार्या रक्ताचा धमनीवर पडणारा कमी - जास्त	रक्तचाप	blood-pressure

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रक्तपात	पुं·	मारामारी वा लढाई होऊन सांडलेले रक्त, हत्याकांड	खून खराबा, मारकाट	bloodshed, massacre
रक्तपिती	स्त्री·	महारोग, कुष्ठरोग	कुष्ठरोग	black leprosy
रक्तबंबाळ	वि·	रक्ताने भरलेला	लहूलुहान, खून से तर	streaming with blood
रक्तवाहिनी	स्त्री·	रक्तवाहूननेणारी धमनी अथवा नस	खून जिस में से बहता है वह धमनी या नस	an artery or a vein
रक्ताळणे	अ·क्रि·	रक्ताने भरणे	खून से तर होना	to be drenched in blood
रखडपट्टी	स्त्री·	निरर्थक जाणे येणे	बेकार का चक्कर, भटकना	unproductive walk or journey
रखडणे	अ·क्रि·	निरर्थक भटकणे	बेकार भटकना	to go to and fro for nothing
रखरख	स्त्री·	1. असह्य गरमी, उकाडा 2. आग, आगीसारखी वेदना 3. त्रास, कटकट, घोर चिंता	कड़ी गरमी आग, जलन बड़ी परेशानी, तीव्र चिंता	unbearable heat burning sensation acute botheration
रखरखणे	अ·क्रि·	अतिशय गरमी होणे, ऊन्ह तडाख्याने लागणे	धधकना, बहुत गर्म और रूखा हो जाना	to be very hot, to be affected by very much heat
रखरखीत	वि·	1. रूक्ष व तप्त 2. उजाड, हिरवळ कुठेच नसलेला	सूखा और गर्म वीरान, ऊसर	dry and hot, parched barren, destitute of verdure
रखवालदार	पुं·	राखणदार, पहारेकरी	रखवाला, चौकीदार, पहरेदार	a guard, a keeper

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रखवाली	स्त्री·	राखण, देखभाल, संरक्षण	रखवाली, सुरक्षा, हिफ़ाजत	guarding, protecting, taking care, keeping
रखेली	स्त्री·	ठेवलेली बाई, रांड	रखेली, रखनी	a keep
रग	स्त्री·	1. स्नायू, नस इ· ना लागलेलीओढ, कळ	स्नायु/ नस आदि की कसक, हूक	an ache
		2. नस, नाडी	रग, नस, नाड़ी	a vein
		3. ज़ोर, ज़ोम, शक्ती	जोश, उत्साह	spirit, spunk, mettle, energy
		4. हट्ट, जिद्द	हठ, ज़िद	obstinacy
रग (-ग्ग) ड	वि·	खूप, पुष्कळ, भरपूर, विपुल	भरपूर, विपुल, काफ़ी	plenty, abundant
रगडणे	स·क्रि·	1. दाबणे, मर्दन करणे (अंग)	रगड़ना, दबाना, मर्दन करना	to press, to massage, to knead
		2. पायांतळी तुडविणे	रौंदना, कुचलना	to trample under foot
		3. वाटणे (पाट्यावर)	पीसना, रगड़ना, चूर्ण करना	to levigate, to mash
रगडा	पुं·	1. दाटी, चेंगराचेंगरी	भीड़, जमघट	crowded and squeezed state
		2. उखळीत फिरवून मीठ वा चूर्ण करण्याचा मोठा गोल व उभट दगड	पत्थर की ओखली में घुमाने का पत्थर का खड़ा बट्टा	a stone press
रगडून	अ·	1. अगदी कसून	कसकर	with hard labour
		2. ठासून, पोट तणावेपर्यंत (खाणे)	भरपेट, भरपूर	with belly completely filled
रगाडा	पुं·	कामाचा मोठा व्याप-भार	कार्य का बड़ा विस्तार या भार	overbearing weight or pressure of work

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रगेल	वि·	1. मस्ती असलेला	मस्त, बेफिक्र, बेपरवाह	puffed up, haughty, stiff. not yielding
		2. हट्टी, जिद्दी	हठी, जिद्दी	obstinate
रचणे	स·क्रि·	1. एकावर एक ठेवीत जाणे	एक के ऊपर एक इस क्रम से रखना	to pile up, to arrange
		2. बांधणे	बनाना	to build
		3. निर्माण करणे	निर्माण करना, सिरजना	to create
		4. कल्पना करून बनविणे (कविता, कथा इ·)	कल्पना से रचना करना	to compose
रचना	स्त्री·	1. मांडणी	व्यवस्था, प्रबंध	arrangement
		2. घडण, उभारणी	बनावट, गठन	building
		3. आखणी	आयोजन	planning, composing
		4. निर्मिती	निर्माण, निर्मित वस्तु	creation
रज	पुं·, स्त्री·	1. धुळीचा कण	धूलिकण	a particle of dust
		2. धूळ	धूल, गर्द	dust
		3. सांख्यशास्त्राच्या त्रिगुणांपैकी एक गुण	रजोगुण	one of the three properties of creation acc. to the Sankhya
		4. स्त्रियांचा मासिक स्राव	स्त्रियों का मासिक स्राव	the menstrual discharge
		5. पराग (फुलातील)	पराग	pollen (of flowers)
रजई	स्त्री·	दुलई, रू भरलेले पांघरूण	रज़ाई, रूईदार दुलाई	a quilt, quilted garment
रजगी	स्त्री·	मोडीत आलेले जिन्नस	पुरानी और टूटी फूटी चीज़ें	scraps, odds and ends
रजवाडा	पुं·	लहान राजा किंवा जहागीरदार	रजवाड़ा, छोटा राजा, जागीरदार	chief of a small kingdom

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रज़ा	स्त्री·	1. परवानगी, मुभा, संमती	स्वीकृति, इजाज़त	permission, leave
		2. सुट्टी	छुट्टी, रुखसत	leave of absence
		3. नोकरी वरून काढून टाकणे	बरतरफ़ी, नौकरी आदि से अलग करना	dismissal
रज़ाचिठ्ठी	स्त्री·	1. परवाना	परवाना	a permit, a pass, a licence
		2. रज़ा मंजूरी	छुट्टी की मंजूरी	a writ of leave
रटणे	स·क्रि·	घोकणे	रटना, घोटना	to repeat frequently
रटरटणे	अ·क्रि·	रट रट आवाज करीत शिजणे	'रट रट' आवाज के साथ पकना	to boil with a sound
रटाळ	वि·	1. कंटाळवाणा	उकतानेवाला	boring, tedious
		2. तोचतोच	एक सा	unvaried, the same
रट्टा	पुं·	ठोसा, बुक्का	धौल, घूँसा, धप्पा	a heavy blow
रड	स्त्री·	1. चिरचिर, तक्रार	भुनभुन, शिकायत, पिनपिन	whining complaint
		2. रडणे, रुदन	रोना, रुदन	long crying
रडकथा	स्त्री·	दुःखाची कहाणी	राम कहानी, दुखभरी कहानी	tale of woes
रडकुंडी	वि·	रडवेली स्थिती झालेला रडण्यास ठेपलेला	रुआंसा	rueful, being on the point of bursting forth into tears
रडगाणे	न·	'रडकथा' पाहा	दे· 'रडकथा'	vide 'रडकथा'
रडणे	अ·क्रि·	1. गळ्यातून आवाज़ काढीत व अश्रु ढाळीत दुःख करणे	रोना, रुदन करना, शिकायत करना	to cry, to complain
		2. (लाक्ष·) तक्रार करणे	अफसोस करना	to bewail, bemoan,

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. शोक करणे		lament
रडतखडत	अ·	कसाबसा, मोठ्या मुश्किलीने	किसी तरह, बड़ी मुश्किल से	with difficulty, with thousand stops and pauses
रडतराऊत	पुं·	(लाक्ष·) जबरदस्तीने कामाला लावलेला माणूस	जबर्दस्ती से काम पर लगाया हुआ आदमी	a reluctant workman
रड्या, रडवा, रडका	वि·	1. सदोदित रडणारा	रोनेवाला	ever crying
		2. (लाक्ष·) तक्रारखोर	हमेशा दुखड़ा रोनेवाला	ever complaining
रडविणे	स·क्रि·	1. रडेल असे करणे, रडायला लावणे	रुलाना	to make to cry or lament
		2. सतावणे, त्रास देणे	हैरान करना, खिझाना, सताना	to vex, to harass
रडवेला	वि·	रडण्याच्या बेतात आलेला	रुआंसा	one that is on the point of crying
रडारड	स्त्री·	अनेकांचे एकदम रडणे, सार्वत्रिक मोठ्याने शोक करणे	रोना धोना, रोना पीटना	general weeping and wailing
रडी (खेळात)	स्त्री·	चीड, तक्रार	चिढ़ना, चिढ़, नाराजगी	losing temper and complaining (at play)
रड्या	वि·	आत्मविश्वास नसलेला, भ्याड	कायर, डरपोक	devoid of self-confidence, cowardly
रण	न·	1. युद्धाचे मैदान	युद्धभूमि, मैदाने जंग	a battle-field

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. लढाई, संग्राम	लड़ाई, युद्ध, जंग	a battle
		3. वाळवंट	रेगिस्तान, रेतीला प्रदेश, मरुस्थली	a sandy desert
		4. (लाक्ष·) जोराचा वादविवाद, झगडा	ज़ोरों का विवाद, झगड़ा	vehement debate, tussle
रणकंदन	न·	1. युद्धात झालेली हत्या, कत्तल	युद्ध में भयानक मारकाट	fierce slaughtering
		2. तुफान लढाई, धुमश्चक्री	घमसान, घमासान की लड़ाई	furious battling or fighting
रणगाडा	पुं·	चिलखती गाडा	टैंक, तोपों से सज्जित मोटर-गाड़ी	a tank
रणधुमाळी	स्त्री·	धुमश्चक्री, हात घाईची लढाई	घमसान, घमासान	tumult of battle
रणभेरी	स्त्री·	युद्धात स्फुरण देणारे पडघम	रणभेरी	a war kettle-drum
रणरणणे	अ·क्रि·	अतिशय तापणे	जलना, धधकना	to be vehemently hot
रताळे	न·		शकरकंद	sweat potato
रती	स्त्री·	1. कामदेवाची बायको	रति, कामदेव की पत्नी	wife of Cupid
		2. प्रीती, आसक्ती	प्रीति, आसक्ति	love, attachment
		3. संभोग, स्त्रीसंग	संभोग, स्त्रीसंग	coition
		4. कामवासना	कामवासना	desire of coition
		5. हिरे-मोती वजन करण्याचे अदमासे $2^1/_2$ ग्रॅनचे वजन	रत्ती, ढाई जौ का एक मान	a small weight of about $2^1/_2$ grains
रतीब	पुं·	1. रोजचा ठरलेला क्रम	बंधान, बंधा हुआ क्रम	regular practice
		2. ठरलेले अन्न इ· चे प्रमाण	नियमित खुराक आदि	regularly settled quantity of food etc.

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रत्न	न·	अतिशय मौल्यवान खडा	रत्न, बहुमूल्य और चमकीला खनिज पत्थर	a precious stone, a jewel, a gem
रत्नखचित,-जडित	वि·	रत्ने जडविलेले, रत्नांनी खचलेला	जड़ाऊ, जड़ाववाला	studded with gems
रत्नपारखी	पुं·	रत्ने पारखू शकणारा जव्हेरी	रत्नपारखी, जौहरी	a jeweller, a connaisseur of gems
रदबदली	स्त्री·	1. मध्यस्थता 2. तरफदारी, मनवळवणी	मध्यस्थता, बिचवई तरफदारी	mediating intercession, persuasion
रद्द	वि·	नाकारलेला, गाळून टाकलेली	रद, खारिज, रद्द	rejected, cancelled
रद्दा	पुं·	1. मातीचा ज़ाड गारा - चिखल 2. कागद भिजवून वगैर केलेला लगदा	मिट्टी का गारा लुगदा, लोंदा	trampled and prepared mud a mash
रद्दी	वि·	टाकून दिलेला कागदाचा माल किंवा इतर वस्तू, निरूपयोगी वस्तू	रद्दी, निकम्मा, बेकार	useless, worthy to be cast off
	स्त्री·	टाकून दिलेला कागदाचा माल किंवा इतर वस्तु, निरुपयोगी वस्तु	रद्दी, बेकार फेंके हुए कागज़ आदि	waste-paper, waste and useless things
रंधणे	स·क्रि·	रंध्याने फळी इ· तासून समपातळीची करणे	रँदना, रँदा चलाना	to make plane, to plane (wood)
रंधा	पुं·	लाकूड तासून गुळगुळीत करण्याचे सुताराचे अवज़ार	रँदा	carpenter's plane

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रपाटा	पुं·	जोराची चापट	धौल, धप्पा, चपेट, रपट्टा	a smart smack, a sounding cuff
रपेट	स्त्री·	घोड्यावरून फिरणे	घुड़दौड़	daily galloping
रफू	पुं·, स्त्री·	फाटलेल्या-भोक पडलेल्या कपड्यात तंतूभरून नीट करण्याची क्रिया	रफ़ू	darning
रफूगार	पुं·	रफु करणारा कारागीर	रफ़ूग़र	a darner
रबडा	पुं·	चिखल, गारा	कीचड़	mud, mire
रबडी	स्त्री·	दाट बासुंदी	बसौंधी,रबडी	a sweet dish of inspissated milk mixed with sugar etc.
रबर	न·	एका झाडाचा चीक ज्याचे खोड रबरा पासून मोठ्या टायर पर्यंत निरनिराळे पदार्थ बनतात	रबड़	rubber
रबळ	न·	दगड-विटांचा चूर व तुकडे, डबर	ईंट-पत्थर के टुकड़े, रोड़े	rubble
रबी (-ब्बी)	स्त्री·	पावसाळ्याच्या अखेरीस पेरणी करून वैशाखात येणारे पीक	रबी, चैत्र वैशाख में काटी जानेवाली फसल	the vernal harvest
रमणा	पुं·	1. चहूंबांजूंनी बंदिस्त जागा	चारों ओर से घिरा स्थान	an enclosure

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. जिन्याच्या तळाशी किंवा अगदी टोकाशी असलेली मोकळी जागा	सीढ़ियों के नीचे की खुली जगह	roomy place at the base and at the head of a staircase
		3. गोंधळ, गोंगाट	शोर, होहल्ला	outcry
		4. बाग, हवा खाण्याचे ठिकाण	बाग, क्रीड़ास्थल	pleasure-ground, a garden, a park
रमणी	स्त्री·	सुंदर स्त्री	रमणी, सुंदर स्त्री	a beautiful woman
रमणीय	वि·	मन रमण्याजोगा	रमणीय, रम्य	delightful, pleasing
रमणे	अ·क्रि·	1. मनगुंतणे, मन मग्न होणे, मनाला बरे वाटणे	रमना, मन लगना, जी बहलना	to delight, to become engrossed in
		2. रेंगाळणे	पीछे रहना, देर लगना, रुक रुक कर बढ़ना	to linger or loiter, to saunter about
रमतगमत	अ·	सावकाश आनंद घेत, हसत खेळत	आराम से, मौज के साथ	leisurely, in a sauntering manner
रमविणे	स·क्रि·	रिझविणे, करमणूक करून दुसर्याला आनंद देणे	रमाना, बहलाना	to entertain, to amuse
रम्य	वि·	'रमणीय' पाहा	दे· 'रमणीय'	vide 'रमणीय'
रयत	स्त्री·	1. प्रजाजन, राज्यातले लोक	रैयत, प्रजा, रिआया	the subjects, the people of a state
		2. शेतकरी कूळ	असामी, काश्तकार	a tenant
रयतवारी	स्त्री·	प्रत्येक शेतकर्याकडून वसूल करण्याची सारा पद्धत	रैयत वारी बंदोबस्त	a system of collecting revenue from every individual cultivator

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रयतावा	वि·	प्रत्येक शेतकर्याच्या मालकीची (ज़मीन)	काश्तकार की मालिकी की (ज़मीन)	belonging to the Ryot or cultivator
रया	स्त्री·	1. कदर, वज़, योग्यता	कद्र, कीमत, योग्यता	virtue, value, worth
		2. कांती, शोभा	ओज, कांति, शोभा	lustre, excellence
		3. मान, आदर	योग्यता, आदर, अदब	honour, dignity
रव	पुं·	आवाज़	आवाज	sound
रवण	स्त्री·	1. माणसांची -जनावरांची रांग	कतार	a line of men or animals in progress
		2. गस्त, पहारा	गश्त, पहरा	rounds, patrol
रवंथ	पुं·	ज़नावर खाल्लेले गवत परत तोंडात आणून सावकाश चावतात ती क्रिया	जुगाली, पागुर	rumination, chewing the end
रवा	पुं·	1. दाणेदार पीठ, कणी	रवा, सूजी	granulous wheat flour
		2. गुळाची मोठी भेली, ढेप	भेली (गुड़ की)	a lump of jaggery
रवाळ	वि·	कणी-दाणा-असलेला	रवादार, दानेदार	granulous
रवानगी	स्त्री·	1. पाठवणी	प्रेषण, भेजना	sending off
		2. निर्यात, निर्गत	निर्यात	export
रवाना	वि·	चालता, निघून चाललेला	रवाना, चला हुआ	departed, set out
रवी	स्त्री·	दही घुसळून लोणी काढण्याचे साधन	मथानी	a churning staff
रवैया	पुं·	परिपाठ, प्रथा, रिवाज़	रवैया, चलन, प्रथा	custom, practice, usage

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रश्मी	स्त्री·	1. किरण	रश्मि, किरण	a ray of light
		2. लगामाची दोरी	लगाम की रस्सी	rein, strap of a briddle
रस	पुं·	1. फळाचा द्रव, उसाचा द्रव	फल का द्रव, ईख का द्रव	sap or juice (of fruits or sugar-cane)
		2. गोडी, रुची	स्वाद, रुचि	flavour, taste
		3. भावना उत्कट झाल्याने होणारी अनुभूती	मन में उत्पन्न होनेवाली अनुभूति	sentiment, emotion of the mind
		4. आस्था	लगन, दिलचस्पी	interest
		5. धातू वितळवून केलेला द्रव	धातु पिघलाने से होनेवाला द्रव पदार्थ	metal in the state of fusion
रसद	स्त्री·	सैन्याचे दाणापाणी	रसद, सेना के लिये खाद्यसामग्री	grain stored or sent for the consumption of an army
रसभरित	वि·	मनात रस निर्माण करणारे (वर्णन इ·)	सरस, दिलचस्प	highly interesting, richly entertaining
रसरशीत	वि·	1. रसयुक्त, रसाने भरलेला	रसभीना, रसदार	full of juice or sap
		2. कांतियुक्त, तजेलदार	कांतियुक्त, चमकदार	full of splendour, fresh looking.
रसरसणे	अ·क्रि·	1. तारूण्याने मुसमुसणे	गदराना, यौवन से अंगों का भरना/खिलना	to be glowing with youthful ardor
		2. रसयुक्त असणे	रसभीना होना	to abound in juice
		3. तापाने धगधगणे - तापणे	दहकना (बुखार से)	to be burning hot
रसवंती	स्त्री·	1. (रस चाखणारी) जीभ	जीभ	the tongue
		2. मधुरवाणी	मधुर भ. ाण	sweet tongue-manner of speech

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रसातळ	न·	पाताळ	रसातल, पाताल	the nether-world
रसायण (-न)	न·	1. निरनिराळी मूल द्रव्ये मिसळून बनविलेले औषध	रसायन, अनेक मूल द्रव्यों को मिलाकर बनाई हुई औषध	a medicinal preparation (esp. from elements of metals and minerals)
		2. किमया	कीमिया, एक धातु को दूसरी धातु में परिवर्तित करने की विद्या	alchemy
रसायणशास्त्र	न·	निरनिराळ्या मूल द्रव्यांचे पृथ्थकरण मिश्रण इ· विषयीचा अभ्यास व संशोधन करणारे शास्त्र	रसायन विज्ञान	chemistry
रसाळ	वि·	1. निरनिराळ्या रसांनी युक्त (भाषण इ·)	भावभीना, रसपूर्ण	full of various sentiments
		2. मधुर	मधुर	sweet
रसिक	वि·	रसज्ञ, मर्मज्ञ, रसास्वाद घेणारा	रसिक, स्वाद लेनेवाला, कद्र करनेवाला	one having intellectual relish, appreciative
रसीद	स्त्री·	पावती, पोच	रसीद, पहुँच, किसी चीज के मिलने का प्रमाणपत्र	a receipt
रसोई	स्त्री·	स्वैपाक	रसोई	cooking
रस्ता	पुं·	मार्ग, वाट	रास्ता, मार्ग	a way, a road
रस्सा	पुं·	मसाले युक्त जाड रस	रसा, शोरबा, झोल	soup, broth
रस्सी	स्त्री·	दोरी	रस्सी	a rope

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रस्सीखेच	स्त्री·	1. दोर आपल्या बाजूकडे खेचण्याची चढाओढ (एक खेळ)	रस्साकशी	tug of war
		2. (लाक्ष·) ओढाताण	खींचातानी	stress and strain
रहदारी	स्त्री·	जाण्यायेण्याचा राबता	राहदारी, आमद रफ्त, यातायात	traffic
रहस्य	न·	1. गुप्त गोष्ट, गूढ	रहस्य, राज, भेद	a secret, a confidential matter
		2. गाढ मैत्री	गाढ़ी मित्रता	close freindship
		3. मुख्य मुद्दा, अर्थ, तात्पर्य	मतलब, अभिप्राय	substance. the significant point
रहाट	पुं·	1. विहिरीतून पाणी वर काढण्याचे हातयंत्र किंवा साधन	रहट	a contrivance for drawing water
		2. चरखा, सूत काढण्याचे यंत्र	रहँटा, सूत कातने का चर्खा	a spinning wheel
रहाटगाडगे	न·	एका मोठ्या फिरण्याच्या चाकावर लावलेली मडक्यांची माळ	घटी यंत्र	a big wheel with a wreath of pots around it
रहाटपाळणा	पुं·	मोठ्या फित्या चाकावर गोलाकार लावलेले पाळणे	चक्रदोला, नागर दोला	a revolving craddle or swing
रहाटी	स्त्री·	चाल, रिवाज़, शिरस्ता	प्रथा, रिवाज, दस्तूर	custom, usage
रहित	वि·	शिपायचा, वाचून-खेरीज चा	रहित, शून्य, हीन	devoid of
	अ·	रद्द	रद्द	cancelled

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रहिवास	पुं·	वास, राहणे, निवास	निवास, वास, रहना	residence, stay
रहिवासी	वि·	राहणारा निवासी	निवासी, बाशिंदा	resident, inhabitant
रक्षक	वि·पुं·	1. रक्षण करणारा	रक्षक, रक्षा करनेवाला	protector
		2. पहारेकरी, राखणदार	पहरेदार, प्रहरी	guard, sentry
रक्षण	न·	1. संरक्षण, धोक्यापासून वाचविणे, बचाव	सुरक्षा, बचाव	saving, protecting
		2. पालन पोषण	पालनपोषण	nurturing, cherishing
रक्ष (-क्षि) णे	स·क्रि·	धोक्या - भया - पासून वाचविणे	रक्षा करना, बचाना	to protect, to save
रक्षा	स्त्री·	1. राख, भस्म	राख, भस्म	ashes
		2. राखण	रखवाली	protection
रक्षाबंधन	न·	1. राखी बांधणे	रक्षाबंधन, राखी बाँधना	binding of thread around the wrist of a brother
		2. राखी, मनगटात बांधण्याचा दोरा (श्रावण पूर्णिमेस)	राखी	thread bound in this manner by a sister
रक्षाविसर्जन	न·	जळलेल्या प्रेताची राख सावडणे	प्रेत की राख को उठाकर नदी में समर्पित करना	collecting and letting to go with the stream ashes of a dead body
राई	स्त्री·	1. मोहरी	राई, सरसों	mustard
		2. दाट झाडी	घने पेड़ों का समूह	a thick grove
राऊत	पुं·	घोडेस्वार	घुड़सवार	a horseman
राऊळ	न·	1. देऊळ, देवालय	मंदिर	a temple
		2. राजवाडा	राजमहल	a palace

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रा (-रां) कट	वि·	1. बलवान व ओबडधोबड	मजबूत और खुरदरा	strong and rough
		2. रांगाडा, असभ्य	गँवार, असभ्य	rude and uncouth
राकेल	न·	घासलेट	मिट्टी का तेल	kerosene
राख	स्त्री·	1. पूर्ण जळल्यानंतर उरणारी पूड, भस्म	राख, खाक, भस्म	ashes
		2. (भोगासाठी) ठेवलेली बाई, रखात	रखेली, रखनी	a keep
राखरांगोळी	स्त्री·	(लाक्ष·) पूर्ण उध्वस्त-उजाड अवस्था	तबाही, सर्वनाश	complete destruction
राखण	स्त्री·	1. रखवाली, रक्षण	रक्षा	protecting
		2. पहारा	रखवाली, पहरा	guarding, sentrying
राखणदार	वि·पुं·	'रक्षक (2)' पाहा	दे· 'रक्षक (2)'	vide 'रक्षक (2)'
राखणे	स·क्रि·	1. संभाळून ठेवणे	रखना, संभालकर रखना	to keep, to preserve, to hold in security
		2. बचावणे	बचाना	to save, to lay by for some future use
		3. पाळणे	पालना	to protect, to nurture
		4. उघड होऊन न देणे ('मनात काही राखू नकोस') मागे ठेवणे	छुपा कर रखना	to reserve, to withhold
राखी	स्त्री·	'रक्षाबंधन' पाहा	दे· 'रक्षाबंधन'	vide 'रक्षाबंधन'
राखीपुनव	स्त्री·	श्रावण पौर्णिमा	श्रावण पूर्णिमा	the full-moon day of श्रावण
राखीव	वि·	राखून ठेवलेली	आरक्षित, सुरक्षित	preserved, reserved

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
राखुंडी	स्त्री·	गोवरीची काळी राख	जला हुआ उपला	burnt cowdung
राग	पुं·	1. क्रोध, चीड 2. संगीताच्या विविध प्रकारांपैकी एक 3. रंग	क्रोध, गुस्सा, चिढ़ संगीत के अनेकविध प्रकारों में से एक रंग	anger, rage, passion one of the modes of music colour, hue
रागरंग	पुं·	1. चिह्ने, परिस्थिती 2. मौजमजा, गाणे बजावणे	हालत, परिस्थिति गाना बजाना, मौज, आनंद	signs and indications song and sport, merrymaking
रागावणे	अ·क्रि·	क्रुद्ध होणे, नाराज होणे	नाराज होना, बिगड़ना	to be displeased, to become angry
रागी	स्त्री·	नागली, नाचणी	एक तृणधान्य, मँडुआ, रागी	raggy
रागीट	वि·	तापट, क्रोधी, चिडखोर, संतापी	क्रोधी, गुस्सैल, गुस्सावर	hot, irascible
राघू	पुं·	पोपट	तोता	a parrot
रांग	स्त्री·	ओळ, हार	कतार, पंक्ति	line, row, rank, orderly succession
रांगडा	वि·	अशिक्षित, असंस्कृत, गांवढळ	गँवार, असभ्य, जाँगलू	uncivilised, uncouth, rude
रांगणे	अ·क्रि·	दोन हात व दोन गुडघेयांवर चालणे	रेंगना, दो हाथ और दो घुटनों के बल चलना	to creep, to crawl
रांगोळी	स्त्री·	1. एक प्रकारच्या मऊ, शुभ्र व चमकदार दगडाची पूड	एक सफेद और चमकीले पत्थर की बुकनी	powder made by pounding particular soft and glittering white stones

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. त्या पुडीचा उपयोग करून काढलेली रेखावली वा चित्रावली	उस बुकनी से बनायी हुई रेखावली या चित्रावली, रंगोली, अल्पना	figures drawn with the use of that powder
राजकवी	पुं·	राजाने किंवा राज्याने अधिकृत मानलेला कवी	राजकवि, दरबारी कवि	a Poet Laureate
राजकारण	न·	राजसत्ता टिकविणे किंवा मिळविणे या साठी चाललेली चळवळ	राजनीति, सियासत	politics
राजकारणी	वि·	1. राजकारण करणारा, राजकारणात तरबेज 2. राजकारणा संबंधीचा	राजनीतिज्ञ, राजनीति में कुशल राजनैतिक	well-versed in politics pertaining to politics
राजकीय	वि·	1. राजनैतिक 2. राजकारणाशी संबंधित	राजनैतिक, सियासी राजकार्य से संबंधित	political pertaining to state-affairs
राजगादी	स्त्री·	राजाची गादी, सिंहासन	राजगद्दी, राजसिंहासन	the throne
राजचिह्न	न·	राजाची चिह्ने (छत्र, चामर ई·)	राजचिह्न	an article of kingly insignia
राजदूत	पुं·	1. राजाचा संदेश घेऊन जाणारा हरकारा 2. राजप्रतिनिधी, राजाचा वकिल	राजा का संदेश लेकर जानेवाला हरकारा राजप्रतिनिधि	a royal messenger a royal or a state representative, an ambassador
राजदूतावास	पुं·	एखाद्या राष्ट्राच्या प्रतिनिधिचे वसति स्थाने व कचेरी	किसी राष्ट्र के राजदूत का निवासस्थान और उस का दफ़्तर	an embassy

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
राजद्रोह	पुं·	राजाच्या किंवा राज्य शासनाच्या विरुद्ध केलेले बंड	राजद्रोह, बगावत, विद्रोह	high treason, sedition
राजधानी	स्त्री·	राज्यकारभार जेथून चालतो ते मुख्य शहर	राजधानी, शासनकेंद्र	the metropolis, the capital
राजपत्र	न·	शासनातर्फे निघणारी पत्रिका	गजट, राजपत्रिका	a gazette
राजपत्रित	वि·	राजपत्रिकेत प्रसिद्ध झालेला	राजपत्रित	gazetted
राजपुरुष	पुं·	अमलदार, सरकारी अधिकारी	राजपुरुष, राजकर्मचारी	a government officer, a public servant
राजबिंडा	वि·	1. रुबाबदार	रोबदार	kingly
		2. सुंदर	शानदार, सुंदर	handsome
राजभवन	न·	1. राज्यपालाचे राहण्याचे व कचेरीचे ठिकाण	राजभवन	a government-house
		2. राजवाडा	राजमहल	a palace
राजभाषा	स्त्री·	राज्याचा कारभार ज्या भाषेत चालतो ती भाषा	वह भाषा जो राजकार्यों, न्यायालयों आदि में प्रयुक्त हो	state-language
राजमान्य	वि·	1. राजाने किंवा सरकारने मान्य केलेला	राजमान्य	approved by state
		2. माननीय	मान्यवर	honourable
राजमार्ग	पुं·	मुख्य रस्ता	राजमार्ग, राजपथ	the highway
राजमुद्रा	स्त्री·	राजाच्या किंवा राज्याच्या चिह्नाचा ठसा-मोहोर	राजमुद्रा, सरकारी मुहर	the seal of the state or king

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
राजयक्ष्मा	पुं·	क्षयरोग	राजयक्ष्मा, क्षयरोग	pulmonary consumption
राजयोग	पुं·	1. भगवान पतंजलीचा अष्टांग योग	राजयोग	a simple and easy mode of abstract meditation prescribed by Patanjali
		2. राज्य मिळण्याचा -राजा होण्याचा- ग्रहयोग	राज्य प्राप्त होने का ग्रहयोग	configuration of planets indicating gain of kingship
राजरोस,-पणे	अ·	1. उघड-उघड, डोळ्यांदेखत 2. दिवसांढवळ्या	खुले आम, खुल्लम-खुल्ला, बेधड़क दिनदहाड़े	openly, under one's very nose in broad daylight
राजवट	स्त्री·	शासनकाल, कारकीर्द	शासन का कार्यकाल, हुकूमत	period of government
राजवाडा	पुं·	राजाचे मोठे निवासस्थान	राजमहल	a palace, a big mansion
राजश्री	स्त्री·	1. राजलक्ष्मी 2. श्रीयुत	राजवैभव श्रीयुत	majesty of king a term of courtesy for any person
राजस	वि·	1. राजासारखा, राजबिंडा, सुंदर 2. रजोगुण प्रधान, क्रोधी	राजाओं का सा, शानदार, सुंदर राजस, क्रोधी, गुस्सावर	kingly, handsome of passionate disposition
राजस्व	न·	महसूल, कर इ· पासून मिळणारे उत्पन्न	राजस्व, महसूल	revenue

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
राजस्वमंत्री	पुं·	महसूल खात्याचा मंत्री	राजस्व मंत्री	minister of revenue
राजा	पुं·	राज्याचा मालक	राजा	king
राजी	वि·	सहमत, खुषी, अनुकूल	राजी, अनुकूल, सहमत	willing, ready
राजीखुषी	स्त्री·	अनुकूलता, संमती	अनुकूलता, सहमति	willingness, approval
राजीनामा	पुं·	1. त्यागपत्र 2. खुषीचे संमतिपत्र	त्यागपत्र, इस्तीफा राजी होकर दिया हुआ संमतिपत्र	resignation a deed of agreement
राज्य	न·	1. शासन, सत्ता 2. शासन चालणारा प्रदेश 3. राज्याच्या अधिकारा खालील प्रदेश	राज्य, शासन शासन के अंकित प्रदेश राजा की सत्ता के नीचे का प्रदेश	government a state kingdom
राज्य कारभार	पुं·	शासन, सत्तेचा वापर	राज्यशासन	administration, business of government
राज्यपरिषद	स्त्री·	संसदेचे दुसरे वडिल गृह	राज्यपरिषद्	Legislative Council
राज्यपाल	पुं·	राज्याचा सर्वश्रेष्ठ अधिकारी	राज्यपाल	the Governor, the highest authority of a State
राज्यसभा	स्त्री·	'राज्यपरिषद' पाहा	दे· 'राज्यपरिषद'	vide 'राज्यपरिषद'
रांजण	पुं·	मातीचा मोठा डेरा	मिट्टी का बहुत बड़ा घड़ा	a large earthen water-jar
राठ	वि·	ओबडधोबड, खरबरीत	खुरदरा, कड़ा	rough, coarse, hard

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
राड	स्त्री·	चिखल	कीचड़	mud
	वि·	माती मिसळलेले (पाणी, अतिशय गढूळ)	कीचड़ मिला हुआ	muddy, turbid
राडा	पुं·	1. ढीग, रास 2. कामाचा भार 3. अस्ताव्यस्तता	ढेर, राशि कार्यभार अस्तव्यस्तता	heap pressure of work disorder
राणिवसा	पुं·	अंत:पुर, राण्यांचा महाल	रनिवास, अंत:पुर	apartment of queens, a gynaceum (women's apartments)
राणी	स्त्री·	राजाची बायको, राज्ञी	रानी, राज्ञि	a queen
रांड	स्त्री·	1. ठेवलेली बाई, रखेली 2. वेश्या	रखेली, रखनी वेश्या	a keep a whore
	वि·	विधवा	विधवा	widowed (woman)
रांडपण	न·	विधवापण, वैधव्य	वैधव्य	widowhood
रात	स्त्री·	रात्र	रात्रि	night
रात किडा	पुं·	रात्री आवाज़ करणारा किडा	झींगुर	a cricket
रातराणी	स्त्री·	1. एक उग्र सुंगधी फूल किंवा त्याचे झाड, रजनिगंधा	रात की रानी, रजनीगंधा	a typical fragrant flower that blooms during the night
रातंबा	पुं·	एक लाल रंगाचे कोकणी फळ, कोकम	कोकम फल	the fruit of garcinia purpurea

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रातांधळा	वि·	अंधुक प्रकाशात न दिसणारा	रतौंधा	nyctalopic, one affected with night blindness
रातांधळे	न·	रात्री किंवा अंधुक प्रकाशात न दिसण्याचा विकार	रतौंधी	nyctalopia, night-blindness
रातोरात	अ·	रात्रीच्या रात्री	रात ही रात में	in the very night
रात्र	स्त्री·	सूर्यास्तानंतरचा काळो खाचा काळ	रात्रि, रात	the night
रात्रं दिवस	अ·	अहोरात्र, सतत	रात दिन, सर्वदा	by night and day, ever, always
रात्रपाळी	स्त्री·	बदलून आलेले रात्रीचे काम	रातपाली,-बारी	night-shift
रात्रौ	अ·	रात्रीच्यावेळी	रात को	in the night
रान	न·	1. माळ, काही न उगवणारी जमीन	बंजर भूमि	a barren land
		2. शेत	खेत	farm
		3. जंगल, वन	जंगल, वन	a jungle, a wood, a forest
रानटी	वि·	जंगली, असभ्य, असंस्कृत	उजड्ड, असभ्य, गँवार	uncultured, rustic, boorish
रानडुक्कर	न·	जंगली डुक्कर	जंगली सूअर, वनैला सूअर	a wild boar
रानव (-ग) ट	वि·	'रानटी' पाहा	दे· 'रानटी'	vide 'रानटी'
रानोमाळ	अ·	1. माळावर आणि जंगलात	खेतों और जंगलों में	in the woods and wilds

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. सगळीकडे	हर जगह	everywhere
राप	पुं·	तुरट रस	तुर्शी, कसैलापन	astringent sap or juice
रापणे	अ·क्रि·	1. उन्हात काळवंडणे	काला पड़ना	to blacken through exposure
		2. सरावणे, मुरणे	अभ्यस्त होना, आदी होना	to become conversant with or well- practised in
		3. खोल भिनणे	सनना, पगना	to be well imbued or tinged
		4. शरीरभर व्यापणे	पैवस्त होना	to pervade or affect the whole system
रापी	स्त्री·	चर्मकाराचे चामडे छिलण्याचे किंवा कापण्याचे हत्यार	राँपी	an instrument of cobblers
राब	स्त्री·	1. दाट काकवी	राब, गाढा सीरा	thick molasses
		2. गोड लापशी	लपसी	boiled and thickened flour with sugar or jaggery
		3. जमीन भाजण्याकरिता गोळा केलेले जळण	जमीन तपाने/जलाने के लिये जमा किया हुआ घासफूस	leaves, grass etc. used in burning ground
राबणी, राबणूक	स्त्री·	1. मेहनत, परिश्रम, कष्ट	मेहनत, परिश्रम	toil, exertion
		2. शेताची मशागत	कृषि कर्म	cultivation, tillage etc. operations of husbandry
		3. 'राबता (4)' पाहा	दे· 'राबता (4)'	vide 'राबता (4)'

मराठी शब्द	व्या· को	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
राबणे	अ·क्रि·	1. मेहनत करणे, कष्ट करणे	श्रम करना, कड़ी मेहनत करना	to toil, to labour
		2. शेतीची मशागत करणे	जमीन की मशक्कत करना	to cultivate, to till (land)
राबता	पुं·	1. जाण्यायेण्याची वहिवाट	हमेशा आनाजाना, आनेजाने का दस्तूर/रिवाज	frequency of passage
		2. जाणार्या-येणार्यांची वर्दळ	यातायात की भीड़	thronging traffic
		3. संवय	अभ्यास, आदत	habit
		4. दळणवळण, संबंध	संबंध, मेलमिलाप	intercourse (with)
राम	पुं·	1. दशरथाचा पुत्र किंवा जामदग्न्य	दशरथ का पुत्र या जामदग्न्य	the son of Dasharath or the son of Jamadagni
		2. जीव, दम, सत्त्व	सामर्थ्य, दम, सत्त्व	spirit, mettle
रामटोला	पुं·	ज़बर तडाखा	जोरदार प्रहार	a sounding or heavy blow
रामदासी	वि·	रामदास स्वामींच्या पंथाचा	रामदास स्थापित संप्रदाय का	belonging to the Ramdas cult
रामनवमी	स्त्री·	चैत्र शुद्ध नवमी (ज्या तिथीस रामजन्माचा उत्सव होतो)	रामनवमी	the ninth lunar day of the bright half of Chaitra
राम पारा,-प्रहार	पुं·	प्रात: काळची वेळ	सवेरा, तड़का	the morning
रामफळ	न·	एक फळ	रामफल	the fruit Annona reticulate, Bullock's heart fruits

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रामबाण	वि·	(लाक्ष·) व्यर्थ न जाणार (प्रयोग)	अमोघ, अचूक	infallible, unmistakeable
रामरगाडा	पुं·	कामाची खूप गर्दी	कामों की भरमार	exceeding crowd of cares or concerns
रामराज्य	न·	आदर्श राज्य, लोकांना अत्यंत सुखकारक राज्य	आदर्श लोगों को बहुत सुख देनेवाला राज्य	a term for an ideal government
रामराम	पुं·	स्वागताचा किंवा निरोप घेण्याचा प्रणाम, नमस्कार	नमस्कार, प्रणाम	the form of salutation or greeting
रामा	पुं·	घर गडी	घरेलू काम करने वाला नौकर	a household servant
रामायण	न·	1. रामचरित्र	रामचरित	the great epic Râmâyan
		2. मोठी कहाणी	राम कहानी	a long story
राय	पुं·	राजा, सरदार, बडा माणूस	राय, राजा, सरदार, बड़ा आदमी	a king, a nobleman, an eminent personage
रायआवळा	पुं·	एक कंगोरे असणारे आंबट फळ किंवात्याचे झाड	लवली, हरफारेवड़ी (वृक्ष या उस का फल)	a fruit or its tree (circa disticha)
रायते	न·	कोणतीही फळभाजी शिजवून त्यात मसाले घालून बनविलेले तोंडी लावणे	रायता	a condiment made of vegetable-fruits boiled and mixed with condiments
रायवळ	वि·	(कलमी नव्हे) सामान्य, जंगली, हलक्या दर्जाचा	साधारण, मामूली, घटिया दर्जे का	ordinary, wild, of inferior quality
राव	पुं·	'राय' पाहा	दे· 'राय'	vide 'राय'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रावणी	स्त्री·	चांभाराचे चामडे भिजत ठेवण्याचे कुंड	चमड़ा कमाने का कुँड़ा	a tan-pit
रावा	पुं·	पोपट	तोता	a parrot
राशी	वि·	मध्यम प्रतीचा	मध्यम दर्जे का	of middling quality
	स्त्री·	1. नक्षत्रांचा पुंजका, अशा पुंजक्यांच्या कल्पित आकृति	राशि, क्रांतिवृत में आनेवाले विशेष तारा समूह	signs of zodiac
		2. ढीग, रास	ढेर, राशि	a pile, a heap
राष्ट्र	न·	एका देशात एका राज्य छत्रा खाली वसणारी प्रजा	राष्ट्र, एक राज्य का समस्त जनसमूह	nation
राष्ट्र कुटुंब,-कुल	न·	समान दर्जा व हक्क धारण करणार्या अनेक राष्ट्रांचा संघ	राष्ट्र मंडल	common wealth of nations
राष्ट्रगीत	न·	सगळ्या राष्ट्राने मान्य केलेले राष्ट्रस्तुतिपर गीत	राष्ट्रगीत	national anthem
राष्ट्रध्वज	पुं·	राष्ट्रीय झेंडा	राष्ट्रध्वज	the national flag
राष्ट्रपति	पुं·	राष्ट्राचा सर्वश्रेष्ठ अधिपती, राष्ट्राध्यक्ष	राष्ट्रपति, राष्ट्राध्यक्ष	President of the nation, constitutional head of the country
राष्ट्रवाद	पुं·	आपल्या राष्ट्राच्या अभिमान धरणारी विचारसरणी	राष्ट्रवाद	nationalism
राष्ट्रीय	वि·	राष्ट्रसंबंधीचा, संबंध राष्ट्राला लागू होणारा	राष्ट्रीय	national

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
राष्ट्रीयत्व	न·	अमुक राष्ट्राचे नागरिकत्व	राष्ट्र का नागरिकत्व, राष्ट्रीयता	nationality
रास	स्त्री·	'राशी (स्त्री·)' पाहा	दे· 'राशी (स्त्री·)'	vide 'राशी (स्त्री·)'
	पुं·	एक सामुहिक नृत्याचा प्रकार	सामूहिक नृत्य का एक प्रकार	a particular sort of dance
रास्त	वि·	वाजवी, योग्य, न्याय्य	वाजिब, उचित, दुरुस्त, सही	just, true, proper
रास्ता	पुं·	महाराष्ट्रीय साडीचा एक प्रकार	महाराष्ट्रीय साढ़ी का एक प्रकार	a kind of sari
राहणी	स्त्री·	राहण्याची-चालण्या-वागण्याची-रीत	रहन-सहन, आचार	conduct, manner of life
राहणीकरणी	स्त्री·	'राहणी' पाहा	दे· 'राहणी'	vide 'राहणी'
राहणे	अ·क्रि·	1. वस्ती करणे, नांदणे	रहना	to live, to stay
		2. टिकणे	बना रहना	to continue to live, to survive
		3. चुकून राहणे, तसेच राहणे, शिल्लक राहणे	बचना, छूटना	to remain, to be left
राहाटी	स्त्री·	'रहाटी' पाहा	दे· 'रहाटी'	vide 'रहाटी'
राहुटी	स्त्री·	लहानसा तंबू	रावटी, छोलदारी	a small tent
राहवणे	अ·क्रि·	1. राहणे शक्य होणे	रह सकना	to be able to live
		2. शक्य होणे (बहुधा नकार दर्शविण्या करिता प्रयोग, जसे ('मला बोलल्या शिवाय राहवत नाही'	सकना	can help (doing etc.)
राहून राहून	अ·	मधून मधून	रह-रहकर, बीच- बीच में	intermittently

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
राळ	स्त्री·	एका झाडाचा ज्वालाग्रही डिंक	राल	resin
राळा	पुं·	एक तृणधान्य	चेना, एक तृणधान्य	panic seed, an inferior corn
राक्षशीण	स्त्री·	1. राक्षसाची बायको किंवा राक्षसी	राक्षसी	a female demon
		2. (लाक्ष·) क्रूर-निर्दय स्त्री	दुष्ट/क्रूर स्त्री	a cruel/wicked woman
राक्षस	पुं·	1. अचाट शक्तीचा एक काल्पनिक, पौराणिक प्राणी	राक्षस	a demon
		2. (लाक्ष·) दुष्ट, क्रूर-मनुष्य	दुष्ट/क्रूर व्यक्ति	a wicked/cruel person
रिका (-कि) बी	स्त्री·	ज्यावर पाय ठेवून घोड्यावर स्वार होतात तो पायटा	रिकाब, रकाब, घोड़े की काठी का पायदान	a stirrup
रिकामटेकडा	वि·	बेकार, काम नसलेला	बेकार, निठल्ला	idler, lounger
रिकामा	वि·	1. 'रिकामटेकडा' पाहा	दे· 'रिकामटेकडा'	vide 'रिकामटेकडा'
		2. आत काही नसलेला, मोकळा, रिक्त, रिता	खाली, रिक्त, रीता, पोला, खोखला	empty, void, hollow
		3. ताब्यात न घेतलेला	कब्जा न किया हुआ	unoccupied
रिकशा (-क्शा)	स्त्री·	माणसाने उतारूंना ओढून नेण्याची दुचाकी गाडी	रिक्शा	a rikshaw
रिघाव	पुं·	जबरदस्तीने-कसाबसा प्रवेश	कष्ट से प्रवेश	entrance by force

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रिंगण	न·	1. गोलाकार चक्कर 2. गोलाकार आंगण	घेरा, हलका, चक्कर गोलाकार चौक, आँगन	a circle a circular field or court
रिंगणी	स्त्री·	1. रिठा फळ (कपडे धुण्याचा उपयोगी) किंवा त्याचे झाड	रीठा, करंज	soap-nut
रिंगी	स्त्री·	वर्हाड-नागपूर कडील अतिशय लहान बैलगाडी	नागपुर क्षेत्र में चलायी जानेवाली एक छोटी बैलगाड़ी	a small bullock-cart (used esp. in Nagpur region)
रिचणे	स·क्रि·	दाबून - ठेचून भरणे	भरना, ठूँसना	to glut, to stuff full, to cram into
रिचविणे	स·क्रि·	1. रिकामा करणे 2. ओतून भरणे 3. गिळंकृत करून पचविणे	खाली करना उंडेल कर भर देना हड़प कर पचाना	to empty to fill up by pouring to swallow and assimilate
रिझणे	अ·क्रि·	1. आनंदित होणे, खूष होणे 2. रमणे	रीझना, प्रसन्न होना रमना	to be pleased, to be delighted to enjoy, to be amused
रिझविणे	स·क्रि·	1. खूष करणे, प्रसन्न करणे 2. रमविणे, करमणूक करणे	रिझाना, प्रसन्न करना बहलाना	to please, to give delight to amuse, to entertain
रिठा	पुं·	'रिंगणी (1)' पाहा	दे· 'रिंगणी (1)'	vide 'रिंगणी (1)'
रिता	वि·	पोकळ रिकामा	रीता, खाली	empty

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रिपरिप	स्त्री·	पावसाचा सतत वर्षाव	फुहार, झीसी, बूँदा बाँदी	pitter-patter of rain, constant drizzling
रिपेरी	स्त्री·	दुरूस्ती	मरम्मत, दुरुस्ती	repairing, mending
रियाज़	पुं·	अभ्यास, मेहनत	रियाज, अभ्यास	practice, exercise
रियासत	स्त्री·	1. संस्थान (पूर्वीचे देशी राज्य)	रियासत, देशी राज्य (स्वातंत्र्य पूर्व)	(former) princely state
		2. राज्यकाल, कारकिर्द	शासन काल	reign, rule
रिवाज़	पुं·	प्रथा, वहिवाट, शिरस्ता	रिवाज, रीति, प्रथा, चलन	usage,custom
रिसालदार	पुं·	घोडदळावरचा अधिकारी	रिसालदार, घुड़सवार सेना का अफसर	commander of a troop of horsemen
रिसाला	पुं·	घोडदळ	रिसाला, सवारों का दस्ता	troop of horsemen
री	स्त्री·	पोवाडा किंवा लावणी म्हणताना साथीदार मागून ओढतात तो स्वर	लावनी के जैसे गायन में दी जानेवाली संगत	accompaniment in music
रीघ	स्त्री·	1. प्रवेश, आत शिरायला जागा	प्रवेश के लिये अवकाश, पहुँच के लिये मौक़ा	room for entry
		2. रांग	कतार, ताँता	a line, row
रीत	स्त्री·	1. चाल, प्रथा, रिवाज, शिरसा	रीति, प्रथा, परिपाटी, रिवाज	custom, practice
		2. पध्दत	ढंग, ढब, तरीका	manner, method
रीतभात	स्त्री·	1. वागणुकीचे वळण	शिष्टाचार, सभ्यता	manners
		2. चालरीत, वागणूक	चालचलन	conduct, behaviour
रीतसर	अ·	रीतीप्रमाणे, नियमाप्रमाणे	विधिवत्, बाक़ायदा	according to rules, in the regular manner

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रीम	न·	वीस तावांची गड्डी	रीम	a ream, 20 quires
रीळ	न·	फिल्म किंवा दोरा गुंडाळण्याचे साधन	रील	a reel (of thread or film etc.)
रुई	स्त्री·	1. एक जाड पानांचे चिकाळ झुडुप	मदार, आक	the plant-swallow wort
		2. कापूस	कपास, रूई	cotton
रुकार	पुं·	होकार, संमती	स्वीकृति, सम्मति, हाँ	consent
रुखरुख	स्त्री·	चिंता, अस्वस्थता	चिंता, बेचैनी	uneasiness, disquietitude, vexation
रुग्ण	वि·	आजारी	रुग्ण, बीमार	sick, ill
रुग्णालय	न·	आजार्यांची शुश्रूषा करणारे गृह, इस्पितळ	रुग्णालय, चिकित्सालय	a hospital, a nursing home
रुच (-ची) कर	वि·	चविष्ट, स्वादिष्ट	रुचिकर, स्वादिष्ट, जायकेदार	tasty, savory
रुचणे	स·क्रि·	आवडणे, पसंत पडणे	रुचना, प्रिय/अच्छा लगना, भाना	to be liked, to be agreeable
रुची	स्त्री·	चव, स्वाद	रुचि, स्वाद	taste, relish, flavour
रुचिर	वि·	सुंदर, मनोहर	रुचिर, सुंदर, मनोहर, दिलचस्प	winsome, pleasing, beautiful
रुज़णे	अ·क्रि·	1. मूळधरणे, अंकुरणे	जड़ पकड़ना, जमना, अँखुआना	to take root, to shoot, to sprout
		2. (लाक्ष·) मनाला पटणे, मनाची पकड घेणे	(मन पर) अंकित होना, असर करना	to take root in mind, to be established
रुज़ामा	पुं·	रू भरलेली बिछायत	रूई भरी हुई बिछायत	a carpet filled thinly with cotton

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रुजु (-जू) वात	स्त्री·	समक्ष ताडून-पडताळून-पाहणे	मिलान, पड़ताल, सचाई की परख	confrontment, bringing concerned parties face to face
रुजू	वि·	1. हजर, दाखल	हाजिर, पेश	presented, introduced
		2. तयार, खुषी	तैयार	ready, willing, prepared
		3. गुदरलेला, पुढे मांडलेला	दर्ज	recorded, entered
		4. पसंत केलेला	पसंद, स्वीकृत	accepted, admitted, approved
रुझणे	अ·क्रि·	(जखम) भरून येणे	घाव - भरना	to heal (a wound)
रुंजणे	अ·क्रि·	गूं गूं आवाज करीत फुलाभोंवती फिरणे (भुंग्याने)	(भौरे का) गुंजना, गुजांर करते हुए फूल के चारों ओर घूमना	to hum and move around a flower
रुंजी	स्त्री·	गुंजारव करीत फुलाभोवती फेर्या	गुंजार करते हुए फूल के आसपास घूमना	humming and moving around a flower
रुटुखुटु	अ·	1. लंगडत खरडत	लंगड़ाते / घसीटते	hobblingly and crawlingly
		2. कसेबसे, कसेतरी	किसी तरह	tardily
रुणझुणणे	स्त्री·	पैंजण इ· चा झंकार	रुन झुन, नूपुर आदि की झंकार	jingling & tinkling sound (of silver ornaments for the ankles of females)
रुणझुणणे	अ·क्रि·	झुणझुण असा आवाज काढणे, झंकारणे	झंकारना	to make a jingling sound

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रुंड	न·	तोडलेले शिर, मुंड	मुंड, कटा हुआ सिर	head as separated from the body
रुतणे	अ·क्रि·	1. चिखलात फसणे 2. टोचणे	फँसना, गड़ना चुभना	to sink into to penetrate, to pierce
रुदन	न·	1. रडणे 2. आकांत	रुदन, रोना, रोदन विलाप, क्रंदन	crying, weeping wailing
रुद्रावतार	पुं·	रुद्राचे-भयानक दिसणार्या देवतेचे रुप, अक्राळ विक्राळ रूप	भयानक रूप	fierce appearance (like that of the Rudra)
रुंद	वि·	विस्तृत	चौड़ा/विस्तृत	wide
रुंदावणे	अ·क्रि·	विस्तृत होणे, रुंद होणे	चौड़ा होना, फैलना	to become wide/ broad
रुंदी	स्त्री·	1. वस्तूच्या तीन परिमाणांपैकी लांबी व जाडी सोडून तिसरे परिमाण 2. कपड्याचा पन्हा	चौड़ाई पनहा	width, breadth breadth of cloth
रुंधणे	अ·क्रि·	1. अडणे, अटकणे 2. गुंतणे	रुँधना, अटकना, रुकना फँसना, उलझना	to be obstructed, -impeded to be engaged,-occupied,-taken up
	स·क्रि·	अटकविणे, रोकणे	रोकना, अड़चन डालना	to hinder, to obstruct
रुपणे	अ·क्रि·	'रुतणे' पाहा	दे· 'रुतणे'	vide 'रुतणे'
रुप (-पा) या	पुं·	शंभर पैशांचे बंद नाणे	रुपया, रुपैया	a rupee

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रुपे	न·	चांदी	रूपा, चाँदी	silver
रूपेरी	वि·	रुप्याच्या रंगाचा, पांढरा शुभ्र	शुभ्र, सफेद	white, of a bright white colour
रुबाब	पुं·	1. ऐट, थाट	शान, अकड़	pomp, state, magnificence
		2. दबदबा	रोब, दबदबा	awe, majesty
रुमझुम	स्त्री·	पैंजण आदींचा झंकार	रुनझुन, रुनक-झुनक	the jingling sound
रुमणा (पुं·), रुमणी	स्त्री·	नांगराचा हात	लंगर का दस्ता	the handle of a plough
रुमाल	पुं·	1. हातरुमाल	रूमाल, कपड़े का चौकोर टुकड़ा	a handkerchief
		2. डोकीला बांधण्याचे तलम वस्त्र	सिर को लपेटने का महीन कपड़ा, साफा	fine cloth for wrapping round the head
		3. दप्तर बांधण्याचे फडके	बस्ता, बेठन	a square piece of cloth for winding papers etc.
		4. दप्तर, रुमालात बांधलेले कागदपत्र	बेठन में बँधे कागज़ पत्र	bag of papers and documents
रुसणे	अ·क्रि·	रागावून बसणे किंवा मुग्ध राहणे	रूठना, खफ़ा होना, क्रुद्ध होकर चुप रहना	to sulk, to be sullen
रुसवा	पुं·	रुसलेली अवस्था	रूठन, नाराज़ी	sulking
रुळणे	अ·क्रि·	1. सराव होणे, वहिवाटणे	अभ्यस्त होना	to be conversant with, to become habituated
		2. मोकळेपणे अंगावर राहणे (केस, माळ इ·)	लटकना, झूलना	to roll on

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. शोभणे, सुंदर दिसणे	शोभा देना, फबना	to look graceful/ comely
रुळलेला	वि·	वहिवाटलेला, सतत पायांखाली असलेला	अतिप्रयुक्त	trampled, much under use
रू	पुं·	सरकी काढलेला कापूस	बिनौला निकाली हुई रुई	cotton without seed
रूढ	वि·	1. चालू असलेला 2. प्रसिद्ध	रूढ़ि प्रचलित प्रसिद्ध	prevalent famous
रूढी	स्त्री·	प्रथा, चाल, रिवाज, परंपरा, वहिवाट	रूढ़ी, प्रथा, रिवाज, चलन, परंपरा	tradition, custom
रूदार	वि·	रू घातलेला-भरलेला	रुईदार	filled with cotton
रूप	न·	1. चेहरा-मोहरा	रूप, सूरत, शक्ल	external appearance, features, complexion
		2. आकार, आकृती 3. सौंदर्य, देखणेपणा	आकार सौंदर्य	form, figure beauty, grace
रूपरंग	पुं·	चेहरा-मोहरा	शक्ल-सूरत	complexion
रूपरेखा	स्त्री·	आराखडा	रूपरेखा, स्थूल रूप	contour, general outline
रूपक	न·	1. एक अर्थालंकार	एक अर्थालंकर	a class of poetical figures
		2. एक ताल	ताल का एक प्रकार	a measure of music
रूपांतर	न·	दुसरे रूप देणे	रूपांतर, रूप-परिवर्तन	transfonnation, adaptation, modification
रूळ	पुं·	लाकडाचे गोल लांब दांडके (रेघा आखण्यांचे)	रेखा/लकीर खींचने का गोल लंबा डंडा	ruler

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रे	अ·	कनिष्ठास बोलावतांना वापरला जाणारा संबोधक शब्द	कनिष्ठ व्यक्ति को बुलाते समय बोला जानेवाला संबोधक शब्द	oh you!
रेकणे	अ·क्रि·	1. गाढवाने किंवा रेड्याने आवाज़ काढणे	रेंकना (गधे का), ओकना (भैंस का)	to grunt, to utter its peculiar cry (a donkey or a buffalo)
		2. भसाड्या स्वरात गाणे	भद्दे स्वर में गाना	to sing in a hoarse voice
रेकला	पुं·	छकडा, बैलगाड़ी	इक्का, छकड़ा, बैलगाड़ी	a bullock-cart
रेकॉर्ड	न·	1. मागील कागदपंत्राचे दप्तर	सम्हाल कर रखे हुए कागजात, रिकार्ड	a record of documents
		2. ग्रामोफोनची तबकडी	ग्रामाफोन का तवा (रिकार्ड)	a recorded plate of gramophone
		3. आजवरच्या कृतीत सर्वोत्तमकृति	सर्वोत्तम कृति	an unsurpassed performance
रेखाटणे	स·क्रि·	1. रेषांनी आकृती काढणे	रेखाओं से आकृति खींचना	to draw figure with lines
		2. मनश्चक्षू समोर चित्र उभे राहील असे वर्णन करणे	इस तरह से बखानना कि आँखों के सामने चित्र खड़ा हो	to describe vividly
रेखणे	स·क्रि·	1. चित्र काढणे	चित्र खींचना	to draw a figure
		2. आखणे, कोरणे	आँकना, रेखाएँ खींचना, चिह्न बनाना	to mark with lines etc.
		3. बिंबविणे, ठसा उमटविणे	अंकित करना, प्रभावित करना	to imprint
रेखा	स्त्री·	रेषा, रेघ	रेखा, लकीर	a line

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रेखांश	पुं·	पृथ्वी गोलाच्या मध्य रेषे पासून दक्षिण व उत्तर प्रदेशांचे अंतर	रेखांश, रेखांतर	terrestrial longitude
रेखीव	वि·	कोरल्यासारखा, आखल्या सारखा, नेटनेटका, सुंदर	सुघड़, सुडौल, सुंदर, गठीला	shapely, elegant
रेघ	स्त्री·	रेषा, रेखा	रेखा	a line
रेघणी	स्त्री·	लाकड़ावर सरळ रेघ कोरणारे सुताराचे अवजार	लकड़ी पर, सरल रेखा खींचने का बढ़ई का एक औजार	a straight edged instrument of a carpenter used as a guide in drawing straight line on a wood
रेघी	वि·	आखीव	रेखाएँ छपा हुआ (नोट बुक)	ruled
रेघोटी	स्त्री·	वाटेलतशी ओढलेली रेघ	टेढ़ी मेढ़ी लकीर	line drawn at will
रेंग (-गा) ळणे	अ·क्रि·	1. दिरंगाईने चालत राहणे	देरी से चलना	to crawl on, to move slowly
		2. घोटाळणे	लटकना, इधर-उधर फिरना	to go backward and forward
रेच	पुं·	जुलाब	दस्त, पतला पाखाना	a purge
रेचक	न·	जुलाब होण्याचे औषध	रेचक, दस्तावर	a cathartic medicine, a purgative
रेचा	पुं·	वठणी, सरकी काढण्याचे हातयंत्र	ओटनी	a hand-machine for ginning
रेजगण	पुं·ब·व·	लाकडाचे किंवा धातूच्या पत्र्याचे तुकडे	लकड़ी का या टिन का बचाखुचा माल	scraps, remnants

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रेटणे	स·क्रि·	1. जोर लावून पुढे ढकलणे	ज़ोर लगाकर आगे धकेलना	to push ahead with force
		2. नेटाने पार पडणे	जीवट/ हिम्मत से पूरा करना	to execute with determination or with endeavour
		3. कष्टाने चालविणे	मुश्किल से चलाना	to carry on with difficulty, to push along
		4. अधाशीपणाने खाणे	हड़पना	to cram, to devour
रेटा (-ट्या)	पुं·	1. जोर लावून केलेली पुढे ढकलण्याची क्रिया	जोरों से आगे धकेलना	pushing forward with force
		2. ज़ोर, शक्ती	जोर, बल	force
रेटारेटी	स्त्री·	1. एकमेकांना ढकलणे	धक्कम धक्का, ठेलाठेली	pushing and shoving
		2. गर्दी	भीड़	crowdedness
रेडकू	न·	म्हशीचे पिल्लू	पँडवा	a buffalo-calf
रेडा	पुं·	म्हैसा (नर)	भैंसा	a male buffalo
रेडी	स्त्री·	लहान म्हैस	पड़िया, छोटी भैंस	a female buffalo-calf
रेणू	पुं·	1. धुळीचा कण, रजःकण	धूलिकण	a dust-particle
		2. पराग	पराग	pollen
		3. धूळ	धूल	dust
रेत	स्त्री·	1. वाळू, रेती	रेत, बालू	sand
		2. सोन्याचे बारीक कण	सोने के सूक्ष्म कण	minute particles of gold
रेत	न·	पुरुषाचे वीर्य, शुक्र	रेत, वीर्य, शुक्र	semen
रेताळ (-ड)	वि·	वाळूमय, रेतीने भरलेला	रेतीला	full of sand, sandy

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रेती	स्त्री·	'रेत (1)' पाहा	दे· 'रेत (1)'	vide 'रेत (1)'
रेंदा	पुं·	1. चिखल	कीचड़, गारा	sloppy mud
		2. शेणा मुताचा चिखल-घाण	गोबर मूत्र का कीचड़	mass of dung and mucky dirt
		3. कचर्याचा ढीग, गदळ	कूड़ा करकट	scourings, rubbish
		4. लगदा	लौंदा	batter
रेफ	पुं·	अक्षराच्या डोक्यावर 'रफारा' ची (ि) खूण	रेफ	the mark over the head of an alphabet denoting precedence of र
रेम्या डोक्या	वि·	जड, -मंद बुद्धीचा	मंदबुद्धि, बुद्धू	dull-headed, dunce
रेलचेल	स्त्री·	वैपुल्य	विपुलता, बहुतायत, रेल पेल, भरमार	over-abundance
रेलणे	अ·क्रि·	1. भार देऊन उभे राहणे	भार देकर खड़े रहना	to stand leaning on a support
		2. एका बाजूला झुकणे-खचून तिरके होणे	धँसकर एक बाजू पर झुकना	to yield and incline to one side
रेव	स्त्री·	सूक्ष्म रेतीचे कण	रेत के सूक्ष्म कण	fine gravel or sand
रेवड	स्त्री·	घोंगड्याच्या वा कापडाच्या शेवटच्या दशा जुळवून गाठी घालण्याचे काम	कंबल आदि की रस्सियों को बट कर गोट बनाना	unwoven threads of a cloth twisted together and confined by knots
रेवडी	स्त्री·	गुळाची किंवा साखरेची तीळ मिसळून विशिष्ट प्रकारे बनविलेली मिठाई	रेवड़ी	a sweetmeat made of jaggery/sugar mixed with seasmum

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रेशन	न·	ठरवून दिलेल्या प्रमाणाचे धान्य इ· पदार्थ	राशन	ration
रेशमी	वि·	1. रेशमाचा 2. रेशमा सारखा मऊ	रेशमी रेशम सा मुलायम	silken silky, soft
रेशमी किडा	पुं·	रेशीम उत्पन्न करणारा किडा	रेशम का कीड़ा	a silk-worm
रेशीम	न·	एक किडा अपल्या अंगातून जो धागा काढून कोश बनवितो तो धागा	रेशमी	silk
रेषा	स्त्री·	1. रेखा, रेघ 2. पिकलेल्या आब्यांत असणारे तंतू 3. तंतू	रेखा, लकीर आम का तंतुमय भाग रेशा, तंतु	a line the fibrous portion (of a mango) fibres
रेस	पुं·	पोर्तुर्गीज एका रुपयाचा 400 वा भाग	पुर्तगीज़ एक रुपये का 400 वाँ भाग	a portugese coin being the 400^{th} part of a rupee
रेसभर	अ·	थोडे ही, जरासुद्धा	तनिक, थोड़ा भी	even a little
रोकड	स्त्री·	रोख रक्कम, नगदी पैसे	रोकड़, नकद रकम	cash money
रोकडवही	स्त्री·	कर्दिवही	रोकड़ बही, नकदी चिट्ठा	cash-account book
रोकड शिल्लक	स्त्री·	नगदी, शिल्लक	रोकड़ बाकी	cash-balance
रोकडा	वि·	1. स्पष्ट, खडखडीत, निर्भीड 2. रास्त, न्याय्य 3. लगेच्या लगेच दिलेला (जबाब)	सीधा, साफ़, मुँहतोड़ वाजिब, सही, दुरुस्त तुरंत का	straight forward, outspoken just, right ready, prompt, smart, sharp

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. नगदी, रोख	नकदी	ready, consisting in cash or hard money
रोकडीहुंडी		पाहताच रोख पैसे मिळण्याजोगी हुंडी, धारक हुंडी	दर्शनी हुंडी	a bearer cheque, a bill payable at sight
रोख	वि॰	नगद	नकद	cash
रोख	पुं॰	1. लक्ष्य, मनातला हेतू	लक्ष्य, मतलब, हेतु	drift, design, intent, meaning, mind
		2. झुकाव, झोक	झुकाव, रुख	inclination, bent, direction
रोख ठोक	वि॰	1. सडेतोड, निर्भीड	साफ़ साफ़, मुँह तोड़	straight forward, outspoken, prompt
		2. नगदी पैशात असलेला (व्यवहार)	नकदी	of hard cash
रोखणे	स॰क्रि॰	1. अडविणे, थांबविणे	रोकना, थामना, जाने से मना करना	to make to halt, to stop, to obstruct
		2. नेम धरणे (बंदुकीचा इ॰)	तानना	to set against or towards
		3. जागेवर खिळवून ठेवणे	रोक रखना	to hold back, to detain
		4. टक लावून पाहणे	ताकना, टकटकी लगाना	to fix eyes on
रोखा	पुं॰	बांधून घेणारे प्रतिज्ञापत्र	बंधपत्र	deed, bond,an agreement paper
रोखी	वि॰	नगदी पैशाचा	नकदी	ready money
रोखेबाज़ार	पुं॰	सरकारी इ॰ रोखे विकणार्या दलालांचा बाज़ार	सरकारी आदि हुंडियों के दलालों का बाजार	stock brokers' market

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रोग	पुं·	व्याधी, आज़ार	रोग, बीमारी, व्याधि, मर्ज़	disease
रोगग्रस्त	वि·	रोगी झालेला	रोगग्रस्त, रोगी, बीमार	ailing, sickly
रोगट	वि·	'रोगग्रस्त' पाहा	दे· 'रोगग्रस्त'	vide 'रोगग्रस्त'
रोगराई	स्त्री·	1. रोगाची साथ	छुतहा रोग	an epidemic (of any disease)
		2. बारीक सारीक रोग	छोटी मोटी बीमारियाँ	diseases, maladies, ailments
रोगण	न·	लाकूड इ· ना फासतात ते एक प्रकारचे तेल	रोगन	varnish
रोंगा	वि·	काटकुळा, अशक्त	पतला, दुबला-पतला, इकहरा	lean, meagre, thin
रोचक	वि·	मनाला आवडणार्या	रोचक	tasteful, palatable
रोचक	न·	पादेलवण	काला नमक	black sal:
रोज़	पुं·	1. दिवस 2. एक दिवसाची मजुरी	रोज, दिन एक दिन की उजरत	a day wages of one day
रोज़	अ·	दर रोज, दर दिवशी	हर रोज	every day, daily
रोज़कीर्द	स्त्री·	रोज़चा जमाखर्च लिहिण्याची वही	रोजनामचा	an acount book of daily expenses and receipts
रोज़च्या रोज़	अ·	हररोज	हर रोज	daily, every day
रोज़खर्डा	पुं·	कच्ची रोज़कीर्द	कच्चा रोजनामचा	a day-book, rough account
रोजगार	पुं·	उद्योग, धंदा	रोज़गार, पेशा, धंधा	occupation, business as a means of subsistence

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रोजगार विनिमय कार्यालय	न·	नोकर्यांचे व उमेदवारयांच्या नोंदीचे कार्यालय	रोज़गार कार्यालय	employment exchange
रोज़गुज़ारा	पुं·	रोज मिळवावे तेवढेच खावे अशी स्थिती	रोज की आमदनी पर निर्वाह चलाने की स्थिति	pushing on the day's wages
रोज़गुदस्त	अ·	आदल्या दिवशी	पिछले दिन	on the preceding day
रोज़निशी	स्त्री·	दिनदर्शिनी, दैनंदिनी, डायरी	रोजनामचा	diary
रोज़मजुरी	स्त्री·	रोज़ मिळणारी मज़ुरी	रोजनदारी	daily wages
रोज़ा	पुं·	मुसलमान करतात तो उपवास	रोजा	fast observed by Muslims
रोजी	स्त्री·	एक दिवसाची मजुरी	रोजीना, दैनिक वेतन	daily wages
रोट, रोटगा	पुं·	निखार्यावर भाजलेली कणकीची भाकरी	रोट, लिट्ट	thick bread baked on embers
रोटी	स्त्री·	चपाती, पोळी (गव्हाच्या पिठाची)	रोटी, चपाती	a cake of wheat, wheaten bread
रोटी व्यवहार	पुं·	मिळून मिसळून होणारी पंगत, एकत्र जेवण	एक दूसरे के साथ बैठकर भोजन करना	interdining, commensalism
रोठा	पुं·	मोठी पांढरी सुपारी	बड़ी सफेद सुपारी	fully ripe betelnut
रोडका	वि·	किडकिडीत, काटकुळा	दुबला पतला, इकहरे बदन का	thin, lean
रोडणे	अ·क्रि·	'रोडावणे' पाहा	दे· 'रोडावणे'	vide 'रोडावणे'
रोडा	पुं·	विटांचे तुकडे	ईंट के टुकड़े, कंकड़	brick-bats
रोडावणे	अ·क्रि·	किडकिडीत होणे, अशक्त होणे	दुबला पतला होना, इकहरे बदन का होना	to be weak, to become thin

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रोप, रोपटे	न·	लहान-नुकतेच उगविलेले झाड	पौधा	a sapling, a plant
रोपणे	स·क्रि·	रोप लावणे	पौधा लगाना	to plant, to sow in the ground
रोम	पुं·	अंगावरचे केस	रोम, शरीर पर के बाल, रोया, रोंगटा	hair on the body
रोमांच	पुं·	अंगावर उभे राहणारे केस,- उभाराहणारा काटा	रोमांच, रोयों का उभरना, खड़ा होना, पुलक	horripilation
रोमांचित	वि·	पुलकित, अंगावर कांटा उभा राहणारी (अवस्था)	रोमांचित, पुलकित, रोयें खड़े हों ऐसी	horripilating
रोंरावणे	अ·क्रि·	'रों रों' असा आवाज़ होणे (वार्याचा)	सांय सांय आवाज करना (छूटे हुए बाण का या चलने वाले पवन का)	to whizz
रोवणे	स·क्रि·	1. जमिनीत पुरून उभे करणे 2. जमिनीत लावणे 3. भोसकणे, घुसडणे	गाड़ना रोपना, लगाना भोंकना, घुसेड़ना	to put into the ground to sow, to plant to thrust, to drive in
रोवळी	स्त्री·	चिव्याच्या कापट्याची बनविलेली उभट टोपली	चंगेर, चंगेरी, चावल आदि धोने के काम आनेवाली सूराखदार टोकरी	a bamboo basket of peculiar make
रोष	पुं·	1. राग, क्रोध 2. नाराजी, अप्रसन्नता	क्रोध, गुस्सा नाराजी, अप्रसन्नता	anger, wrath displeasure, disfavour
रोषणाई	स्त्री·	दिव्यांचा लखलखाट	रोशनी, जगमगाहट	illumination

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
रौद्र	वि॰	भयानक, अतिशय उग्र, आक्राळ विक्राळ	रौद्र, भयानक, विकराल	fierce, terrible
	पुं॰	नवरसापैकी एक रस, भयोत्पादक रस	रौद्ररस	sentiment of fierceness as an object of a poetical description
रौप्य	वि॰	रुप्याचा, चांदीचा	रौप्या, चांदी का	of silver
रौप्य	न॰	रूपे, चांदी, रजत	रूपा, चांदी, रजत	silver
रौप्यमहोत्सव	पुं॰	एखाद्या व्यक्तीच्या कामाची किंवा संस्थेची पंचवीस वर्ष पूर्ण झाल्याचा उत्सव	रजत जयंती	silver jubilee

ल

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लंका	स्त्री·	(व्यंग.) कुरुप मुलगी	कुरूप, भद्दी लड़की	an ugly-looking girl
लंगडणे	अ·क्रि·	एका पायावर चालणे	लंगड़ाना	to limp, to walk lamely
लंगडा	वि·	एकाच पायावर चालणारा	लंगड़ा	a lame person
लंगडा	पुं·	उत्तर भारतातील एक उत्कृष्ट आंब्याची जात	लंगड़ा, कलमी आम की एक उत्कृष्ट जाति	a kind of luscious mango
लंगडी	स्त्री·	एका पायावर धावण्याचा एक खेळ	लंगड़ाकर खेलने का एक खेल	a play of limping and hopping
लंगणे	अ·क्रि·	शक्ती क्षीण होणे, अशक्त होणे, गळून जाणे	शक्ति क्षीण होना	to be emaciated
लंगर	पुं·	1. गलबताचा लोखंडी नांगर	लंगर (जहाज का)	an anchor
		2. मोठी अवजड वस्तू	बहुत बड़ी-भारी चीज़	massy and unwieldy article
		3. अन्नछत्र, सदावर्त	अन्न सत्र	victuals distributed gratis
लंगरखाना	पुं·	अन्नछत्र	लंगरखाना, पके खाने का सत्र	a place where food is distributed gratis
लंगोट	पुं·	कुले व गुह्य इंद्रिय कसून बंद करण्याचा कपडा	लंगोट (-टा)	piece of cloth lightly worn round the loins

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लंगोटी	स्त्री·	गुह्येंद्रिये झाकणारा कमरेच्या दोर्यात अडकविलेली कपड्याची पट्टी	लंगोटी	a piece of cloth hiding the secret part of the body
लंगोटीयार	पुं·	बालमित्र	लंगोटियार बाल मित्र	a chum
लंघन	न·	उपवास, अन्नत्याग	लंघन, अनाहार, उपवास	fasting
लकडकोट	पुं·	लाकडांची तटबंदी	लकड़ियों का परकोटा	a stoccade, a barricade, a wall of stakes
लकडखाना	पुं·	1. लाकडे ठेवण्याची जागा	लकड़ी रखने की जगह	an out-house where fire-wood or timber is stored
		2. लाकडे विकण्याची वखार	लकड़ी बेचने की टाल	a warehouse of firewood or timber
लकडा	पुं·	तगादा	तकाज़ा, तगादा	dunning, pressing
लकडी	स्त्री·	1. काठी, दंडुका	लकड़ी, लाठी, डंडा	a stick, a club
		2. लाकडासारखी कडक गुळाची चिक्की	गुड़ की चीमड़ मिठाई	wood like hard or tough preparation of boiled jaggery
लकब	स्त्री·	1. हातोटी, शैली, ढब	ढंग, तरीका, शैली	a manner, a style, particular mode
		2. खोड	इल्लत, ऐब	an evil propensity or disposition
लकवा	पुं·	पक्षाघात, अर्धांगवायु, अर्धे अंग लुले पडणे	लकवा, पक्षाघात	palsy, paralysis

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लकाकणे	अ·क्रि·	च़काकणे, च़मकणे	चमकना, दमकना, जगमगाना	to glisten, to sparkle
लकाकी	स्त्री·	च़मक, कांती	चमक, कांति	brilliance, radiance
लकेर(-री)	स्त्री·	1. बारीकशी, तान, जाता जाता घेतलेली तान	तान का एक नमूना, आलाप	a casual strain (of tunes)
		2. रेषा, रेघा	रेखा, लकीर	a line
		3. छटा	झलक	a smack, smatch, tincture
		4. काठ, किनार	किनार, किनारी	an edging (of a garment)
लक्ख	वि·	1. चकचकीत	चमकदार	glistening, bright, sparkling
		2. स्पष्ट दिसण्याजोगा	स्पष्ट	clear
लक्तर	न·	फाटलेला कपडा	चीथड़ा	a rag, a shred
लखपती, लाखोपती	पुं·	लक्षाधीश, अतिशय श्रीमंत मनुष्य	लखपति, बहुत धनी आदमी	a millionaire
लखलखणे	अ·क्रि·	'लकाकणे' पाहा	दे· 'लकाकणे'	vide 'लकाकणे'
लखलखाट	पुं·	प्रकाशाचा झगमगाट	जगमगाहट, चकाचौंध, दमक	brilliance, radiance, refulgence
लखलाभ	पुं·	फार मोठा लाभ	बहुत बड़ा लाभ	a very great gain
	वि·	लाभदायी	मुबारक, शुभ, लाभकारक	of advantage
लखोटा	पुं·	पोकीट, बंद केलेले पत्र	लिफाफा, बंद किया हुआ पत्र	an envelope, a closed letter
लग	स्त्री·	खांबावर आडवी टाकलेली तुळई	खंभे पर आड़ी रखी हुई धरन	a beam

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लगट	स्त्री·	1. अंगाशी झोंबणी	ज्यादती	pressing upon, cleaning unto
		2. अतिस्नेह, फार मैत्री	अति लगावट, संबंध	intercourse out of proportion
लगटणे	अ·क्रि·	चिकटणे, लागून राहणे	चिपकना, सटना, लगना	to adhere, to stick.
लगटून	अ·	अंगाला अंग घासून, चिकटून अगदी जवळून	चिपककर, सटकर	closely, compactly, tightly
लगड(-डी)	स्त्री·	सोने-चांदी अशा धातूंची कांब	सोना/चाँदी की गुल्ली	a bar of gold,-silver
लगडणे	अ·क्रि·	झाडाला फळे किंवा फुले मोठ्या प्रमाणात लागणे	(फलों - फूलों से) लदना	to cluster thickly
लगत	अ·	जवळ, नजीक, समीप	पास, समीप, नजदीक	near, nigh, close
लगदा	पुं·	भिजवून मळून केलेला गोळा	लुगदा	well-kneaded and well-moistened mass
लगबग	स्त्री·	घाई, गडबड, धांदल	उतावली, जल्दी, त्वरा, शीघ्रता	haste, hurry, quickness
लगबगीने	अ·	घाईघाईने, त्वरेने, जल्दीने	जल्द, झट, तेजी से	hastily, hurriedly, quickly
लगाम	पुं·	घोड्याच्या तोंडात धातूची पट्टी घालून तिच्या दोन्ही टोकांना बांधलेल्या व हाकताना हाती घेतलेल्या दोर्या किंवा वाद्या	बाग, बागडोर, लगाम	bridle

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लगाव (-वि)णे	स·क्रि·	चपराक मारणे, ठोसा मारणे	लगाना, चोट करना, मारना	to strike, to slap, to blow
लगेच, लागोलग	(अ·)	ताबडतोब, लागलीच	झट, फौरन, तुरंत	immediately, close behind
लग्गा	पुं·	1. अचानक लाभ, डबोले	अचानक मिली हुई संपत्ति, -लाभ	an unexpected gain
		2. वशीला, संधान	वसीला, जरिया	connection with an influential person as a medium of advancement
लग्न	न·	1. जुळणी, जोडणी, संबंध	लगाव, संबंध	joining, connection
		2. विवाह, लगीन	विवाह, ब्याह	marriage, matrimony
लग्नकार्य	न·	लग्नाचा समारंभ	विवाह का समारोह	marriage-ceremony
लग्नघट(-टि)का	स्त्री·	विवाह मुहूर्त	विवाहमुहूर्त	the auspicious hour of marriage
लग्नघर	न·	1. लग्नसमारंभाचे घर	विवाह घर	house where marriage-ceremony takes place
		2. जानवसा	जनवासा	a temporary dwelling for the marriage party of the bridegroom
लग्नचिठी	स्त्री·	1. भटजीने लग्नाच्या मुहूर्ताचे केलेले टिपण	लग्नपत्र,-पत्री	document mentioning the auspicious time for marriage
		2. 'लग्नपत्रिका' पाहा	दे· 'लग्नपत्रिका'	vide 'लग्नपत्रिका'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लग्नघडी	स्त्री·	लग्नाची घटिका - ठरलेला मुहूर्त	विवाह का मुहूर्त	the auspicious time for marriage
लग्नटीप	स्त्री·	लग्नाच्या मुहूर्ताचा काळ इ· वर पक्षाला कळविणारी पत्रिका	लग्नपत्रिका	an intimation of the date and auspicious time of marriage sent to the bridegroom
लग्नपत्रिका	स्त्री·	लग्न समारंभाची निमंत्रण पत्रिका	विवाह समारोह की निमंत्रण पत्रिका	marriage invitation
लग्नसराई	स्त्री·	लग्नाचा मोसम	ब्याहों का मौसम	marriage-season
लग्नसोहळा	पुं·	लग्नसमारंभ	विवाह समारोह	marriage festivities
लघवी	स्त्री·	1. मूत्र, मूत 2. मूत्र करण्याची क्रिया	पेशाब पेशाब करना	urine urinating
लघळ	पुं·,वि·	1. लाळघोट्या, पुढे पुढे करणारा 2. लोचट, कोडगा	चापलूस, खुशामदी, चाटुकार बेशर्म, निगोड़ा	beslareerer, flatterer wearisomely importunate, callous, obdurate
लघु	वि·	1. लहान 2. हलका 3. ह्रस्व (मात्रा) 4. क्षुद्र	छोटा हल्का ह्रस्व (मात्रा) क्षुद्र	small, little light short (measure) trifling, of little worth
लघुउद्योग	पुं·	लहान प्रमाणावरील उद्योग - कारखाना	लघु उद्योग	small scale industry
लघुकथा	स्त्री·	लहान गोष्ट, कथा साहित्याचा एक प्रकार	लघु कथा, कथा साहित्य का एक प्रकार	short story

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लघुत्तम साधारण विभाज्य	पुं·	दोन वा अधिक संख्यानी भाग जाणारी लहानात लहान संख्या (गणित)	लघुतम समापवर्त्य (गणित)	least common multiple
लघुलिपी	स्त्री·	बोललेले शब्द झट्कन लिहून घेण्याकरिता योजलेली सांकेतिक लिपी	शीघ्रलिपि, आशुलिपि	shorthand
लघुशंका	स्त्री·	'लघवी' पाहा	दे· 'लघवी'	vide 'लघवी'
लचक	स्त्री·	1. चमक, वेदना, सणका	मोच, मरोड़ के कारण उठनेवाला दर्द	shooting pain arising from a sprain
		2. मुरका	नखरा, लटका	an amorous gesture
लचकणे	अ·क्रि·	1. पाय वाकडा पडून सणक येणे	मोच आना	to receive a sprain
		2. मुरकणे	नखरे / नज़ाकत से झुकझुक कर चलना	to coquet
लचका	पुं·	चावून किंवा बोटानी एकदम तोडलेला मांसांचा तुकडा	दांतों से या उंगलियों से तोड़ा हुआ मांस का टुकड़ा, बोटी	a piece of flesh torn off by the hand or by mouth
लचांड	न·	1. भानगड, झेंगट	झँझट, झमेला	a perplexing affair
		2. अडचण, संकट	अड़चन, आपत्ति	difficulty, trouble, strait
		3. तोहमत, आळ	तोहमत, मिथ्या आरोप	false accusation
लज़्ज़त	स्त्री·	1. स्वाद, गोडी, खुमारी	लज्जत, स्वाद, जायका	flavour, taste
		2. चट़, च़टक	लत, चस्का, शौक	addiction, a bad habit
		3. छटा, चुणुक	झलक, झांकी	a glimpse, semblance

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लज़्ज़तदार	वि·	स्वादिष्ट, रुचिकर	लज्जतदार, स्वादिष्ट, जायकेदार	savory, tasteful
लज्जा	स्त्री·	लाज़, विनीतपणा	लज्जा, संकोच, विनयशीलता	modesty, sense of decency, shame
लज्जास्पद	वि·	लाज वाटण्याजोगा	लज्जाप्रद, लज्जाजनक	shameful, disgraceful
लट	स्त्री·	केसांचा लोंबणारा छोटासा झुबका, बट	सिर के लंबे बालो का लटकनेवाला एक गुच्छा, लट	hanging cluster of hair
लटकणे	अ·क्रि·	1. अधांतरी राहणे, लोंबणे	लटकना, टँगना, झूलना	to hang, to hang in the balance to lop
		2. अपुरे राहणे	अधूरा रहना	to be suspended, to be kept in a state of indecision
लटका	वि·	1. खोटा, ढोंगी	झूठा, बनावटी	false, unreal
		2. लबाड, लुच्चा	लुच्चा, अप्रामाणिक	false, dishonest, fraudulent
		3. टांगता, चलनवलन शक्ती नसलेला अवयव	टँगा हुआ, चेतना शक्ति गँवाया हुआ	hanging (limb), (a limb) having lost tne power of movement
लटकाविणे	स·क्रि·	लोंबत सोडणे	लटकाना	to hang, to suspend
लटपट	स्त्री·	1. लबाडीची खटपट	चालाकी, तिकड़म	manoeuvre, manipulation
		2. घाई, धांदल, गडबड	हड़बड़ी, गड़बड़ी, जल्दी	haste, quickness
		3. घाबरगुंडी	घबराहट	panic, restlessness
		4. अंग नसावरण्याची स्थिती, डगमगत राहण्याची अवस्था	गड़बड़ी, डगमगाना	flattering, staggering

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लटपटणे	अ·क्रि·	1. अंग डगमगणे, स्थिर न राहणे	लड़खड़ाना, डगमगाना	to falter, to stagger
		2. घाबरगुंडी उडणे	सिटपिटाना, घबड़ाना	to become frightened, to take panic
लटपटपंची	स्त्री·	'लटपट (1)' पाहा	दे· 'लटपट (1)'	vide 'लटपट (1)'
लटपटीत	वि·	1. अस्थिर, डगमगणारा, अनिश्चित	अस्थिर, डाँवाडोल, अनिश्चित	unsteady, unstable
		2. लडखडणारा, डगमगणारा	डगमगाता हुआ, लड़खड़ाता हुआ	flatering, tottering
लटपट्या	वि·	कारस्थानी	तिकड़मी, धाँधलीबाज, काइयाँ	contriving
लटांबर	न·	1. बायको, मुले बाळे इ· चे लोंबड	साथ में रहनेवाला कुटुंब-परिवार का समुदाय	an unorderly multitude of family members
		2. सामानाचा अस्ताव्यस्त बोजा	सामान असबाब का अव्यवस्थित बोझ	an unorderly load of household materials
		3. झेंगट, भानगड	झंझट, झमेला	a perplexing affair
लट्टू	वि·	आसक्त, फिदा	आसक्त, आशिक, फिदा	fascinated, infatuated, enamoured
लठ्ठ	वि·	अंगाने भरलेला,-फुगलेला, -जाड	स्थूल, मोटाताजा, भरापूरा	fat, thick, stout
लठ्ठंभारती	वि·	'लठ्ठ' पाहा	दे· 'लठ्ठ'	vide 'लठ्ठ'
लठ्ठालठ्ठी	स्त्री·	1. झोंबाझोंबी, दंगल, झगडा	हाथापाई, भिंड़त	a scuffle, tussle
		2. लाठ्याकाठ्यांनी मारामारी	लट्ठबाजी	cudgel fighting

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लड	स्त्री·	1. अमुक धाग्यांची (तारांची) जुडी	लड़ी, लच्छी, अंटी, लड़	a string of threads
		2. मोत्याच्या सराची जुडी	मोतियों की/मालाओं की लड़ी	a string of pearls
लडदू	वि·	लठ्ठ अंगाने जाडा	धींगरा, मुस्टंडा, मोटाताजा	stout, fat
लडबडणे	अ·क्रि·	अस्थिर होणे, डगडगणे	लड़खड़ाना, डगमगाना	to shake, to rock
लडिवाळ	वि·	लाडका, प्रिय	लाडला, दुलारा, प्यारा	darling, dear
लढणे	अ·क्रि·	झगडा करणे, युद्ध करणे, झुंजणे	लड़ना, भिड़ जाना, जूझना	to fight
लढवैया	पुं·वि·	योद्धा, झुंजार, वीर	बहादुर, जुझार, वीर पुरुष	a fighter, a warrior
लढविणे	स·क्रि·	1. लढाई करायला लावणे	लड़ाना	to set fighting
		2. बुद्धी चालविणे, तर्क चालविणे	अक्ल चलाना, सोचना, तर्क करना	to exercise one's intelligence, to apply one's intellect
		3. (निवडणूकीला - स्फर्धेला) उभे राहणे	स्पर्धा या चुनाव के लिये खड़ा रहना	to stand for a contest
लढा	पुं·	1. सामना	भिंड़त	fight
		2. आंदोलन, चळवळ	आंदोलन	agitation
लढाई	स्त्री·	झगडा, युद्ध	लड़ाई	fight, battle
लढाऊ	वि·	1. लढणारा, लढाप्रेमी	लड़ाका	fighting
		2. लढाईच्या उपयोगी	जंगी	fit for fighting
लंड	वि·	1. पाखंडी, नास्तिक	पाखंडी, ईश्वर या धर्म को न मानने वाला	heterodox, heretical
		2. दांडगट	बदमाश	bully, rowdy

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लंडी	वि·	नामर्द, भ्याड	नामर्द, डरपोक	impotent. coward
लत	स्त्री·	दुर्व्यसन, खोड	लत, बुरी आदत, ऐब	evil habit
लतकोडगा	वि·	निर्लज्ज, बेशरम	निर्लज्ज, बेशर्म, बेहया	shameless, callous
लता	स्त्री·	वेल	लता, बेल	a creeper
लतामंडप	पुं·	वेलाने झाकलेला मंडप	लता से ढका हुआ मंडप	a bower, an arbour
लत्ता	स्त्री·	लाथ	लता, लात	a kick
लत्ता	पुं·	1. मोहल्ला, पेठेचा भाग	मोहल्ला	ward, locality
		2. कपडे	लत्ता, कपड़ा	clothes
		3. चिंध्या	चीथड़ा	rag
लपणे	अ·क्रि·	1. दडणे	छिपना, छुपना	to be hidden,-concealed
		2. दबणे, वाकणे	दबना, लचकना, झुकना	to bend, to yield
लपविणे	स·क्रि·	दृष्टिस पडून देणे, झाकून ठेवणे, दडविणे	छिपाना, छुपाना, लुकाना	to hide, to conceal
लपंडाव	पुं·	1. लपून बसलेल्यांना शोधून काढण्याचा खेळ	लुकाछिपी, आँखमिचौनी	play of hide and seek
		2. (लाक्ष·) कोणाला न समजू देले केलेले वा चालेले काम	छलकपट	underhand work
लपेट	स्त्री·	1. गुंडाळून घेतलेला फेरा (कापडाचा)	लपेट, फेरा	compassing, winding
		2. कुस्तीचा एक पेच	कुश्ती का एक दाँव	strategem in wrestling.

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. झळ (आगीची)	आग की लपट, लू	a withering blast from a hot wind or a fire
लपेटणे	स·क्रि·	1. गुंडाळणे, वेष्टणे	लपेटना, समेटना, बटोरना	to wind, to compass, to enwrap
		2. आटोपणे	खींच लेना, लपेटना	to gather, to draw in, to wind up
लफंगा(-ग्या)	वि·	लुच्चा, फसव्या	लफंगा, आवारा, शोहदा	rogue, scoundrel
लफडे	न·	झेंगट, भानगड	झंझट, झमेला	a vexatious affair
लफ्फा	पुं·	1. जरीचा कपडा	कमख़्वाब का कपड़ा	brocade, gold or silver cloth
		2. गळ्यातला एक दागिना	गले में पहनने का एक भारी गहना	a neck-ornament of females
		3. जरीचा पदर	झलाबोर, ज़रतारी आँचल	brocaded end of a sari or woman's garment
लबाड	वि·	1. खोटा, खोटे बोलणारा	झूठा	lying, mendacious
		2. लुच्चा, धूर्त, कावेबाज़	धूर्त, चालाक, मक्कार	rogue, rascal
लबाडी	स्त्री·	1. लुच्चेगिरी, कावेबाज़पणा	मक्कारी, फरेब, छलकपट, चालाकी	duplicity, dishonesty, fraud
		2. खोटेपणा	झूठ	a lie, fabrication
लब्धप्रतिष्ठित	वि·	1. ज्याला प्रतिष्ठा लाभली आहे असा	लब्धप्रतिष्ठ, प्रसिद्ध, यशस्वी	one that has gained celebrity
		2. (व्यंग) प्रतिष्ठा मिरविणारा	अपनी प्रतिष्ठा का प्रदर्शन करनेवाला	one parading one's fame
लभ्य	वि·	मिळण्याजोगा, उचित	लभ्य, पाने योग्य, उचित	proper to be obtained

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लभ्यांश	पुं·	लाभ, प्राप्ती	लाभ, प्राप्ति	gain, profit
लमाण	पुं·	बैलांवर माल लादून दूर-दूर जाऊन व्यापार करणारी एक जमात किंवा तिची एक व्यक्ती	बैलों पर माल लाद कर दूर-दूर के प्रदेशों में जाकर व्यापार करने वाली एक जाति या उसका व्यक्ति	a caste or individual of it that carries grain, salt etc. for trade
लंपट	वि·	विषयासक्त	लंपट, कामी, विषयी	addicted to lewdness
लंब	पुं·	1. एका आडव्या रेषेवर समकोण करून उभी असणारी रेषा	लंब	perpendicular
		2. ओळंबा	साहुल	a plumbline, plummet
लंबक	पुं·	भिंतीवरच्या मोठ्या घड्याळाची चक्रे चालविणारे व हालणारे लोंबते वजन	लंगर	a pendulum
लंबाटा	वि·	लांबटांग्या	लंबी टांगोंवाला, लमटंगा	tall and thin, having long and thin legs
लंबोदर	वि·	तुंदील पोट असलेला	बड़ी तोंदवाला	long-bellied
लय	पुं·	1. चित-मन-विलीन होणे	लय	disappearance, dissolution
		2. नाश, नष्ट होणे	नाश	destruction, extinction
	स्त्री·	1. एक तानता, तल्लीनता	एकतानता, तल्लीनता	concentration
		2. ताल, तालाची गती	ताल, ताल की गति	musical measure, rhythmic movement

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लयलूट	स्त्री·	रेलचेल, वैपुल्य	विपुलता, रेलपेल, बहुतायत	overflowing abundance
ललकार(-री)	स्त्री·	1. राजाच्या आगमनाचा पुकारा	राजा के आगमन की पुकार	proclamation of king's arrival
		2. आरोळी, आह्वान	गर्जन, आह्वान	calling out as a challenge
		3. उंच स्वरातील गायन	ऊँचे स्वर में किया हुआ गायन	singing in a high tune
ललकारणे	अ·क्रि·	1. पुकारा करणे	पुकारना, पुकार करना	to proclaim
		2. आरोळी ठोकून आह्वान देणे	ललकारना, गर्जन से विपक्षी को चुनौती देना	to call out or bawl a challenge
		3. उंच स्वरात गाणे	ऊँचे स्वरों में गाना	to sing in a high pitch
ललाट	न·	1. कपाळ	ललाट, माथा	the forehead
		2. भाग्य	भाग्य	destiny, fortune
ललाटरेखा	स्त्री·	भाग्याचा लेख	भाग्य रेखा, भाग्य लेख	the destiny, the fortunes (of)
ललाम	न·	1. कपाळावरचे शुभ चिह्न	माथे पर का शुभ चिह्न	an auspicious sign on the forehead
		2. भूषण, शोभा	भूषण, शोभा	adornment
ललित	वि·	सहज, मनोहर	सुंदर, रमणीय	beautiful, lovely, elegant
	न·	1. स्त्रीची मनोहर अशी सहज हालचाल	स्त्री की सहज मनोहर गति	naturally elegant movements of a female
		2. शृंगारिक हावभाव	शृंगारिक हाव	amorous airs

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
ललितकला	स्त्री·	नाट्य, नृत्य, संगीत, चित्र इ· भाव सौंदर्य प्रकट करणार्या कला	ललित कला, भाव सौंदर्य प्रकट करनेवाली नृत्य, नाट्य संगीत आदि कलाएँ	fine arts (like dancing, histrionics, music etc.)
लव	पुं·	1. सूक्ष्म, अंश 2. निमेष, क्षण	लव, सूक्ष्म या थोड़ा अंश निमेष, क्षण	a particle, whit a moment, a very small division of time
	स्त्री·	अंगावरचे कोवळे केस	शरीर पर के बाल	hair of the body
लवलेश	पुं·	यत्किंचित् अंश	किंचित अंश	the least quantity, an iota
लवंग	स्त्री·	एक मसाल्याचे तिखट रुचीचे फळ	लवंग, लौंग	a clove
लवंगी(मिरची)	वि·,स्त्री·	लहान आकाराची (मिरची)	लौंगिया (मिर्च)	of a short size (chilly)
लवचिक	वि·	सहज वाकण्याजोगा	लचीला, लोचदार, लचकदार	flexible, pliant, elastic
लवंडणे	अ·क्रि·	1. (भांडे अथवा वस्तू) उभ्याचे आडवे होणे 2. जमिनीवर आडवे पडणे	लुढ़कना लेटना	to upset, to spill to lie down, to recline
	स·क्रि·	खाली पाडणे	लुढकाना, गिराना	to upset, to overset, to turn over
लवण	न·	मीठ	लवण, लोन, नमक	salt
	स्त्री,· न·	1. खोलगट-सखल-जागा	निम्न प्रदेश, निचली भूमि, गड्ढा	a depressed or low spot, a sinking, a hollow

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. वळण, वाकण	मोड़, नुक्कड़	a bend, a winding
		3. उतार	ढाल, ढलान	a slope
		4. लहान ओढा, ओहोळ	नाला, पानी का छोटा प्रवाह, झरना	a brook, a small stream
लवणे	अ·क्रि·	1. झुकणे, वाकणे	झुकना	to bend, to stoop
		2. 'लपणे(2)' पाहा	दे· 'लपणे (2)'	vide 'लपणे (2)'
लवलव	स्त्री·	1. भरभर बोलणे, एक सारखी वटवट	बकबक, बकवास	jabber, chatter, gabble
		2. चुळबुळ, वळवळ, एक सारखी हालचाल	निश्चलता, चुलबुलापन	restlessness, fidgetiness
लवाज़मा	पुं·	हत्ती, घोडे, नोकर - चाकर	हाथी, घोड़े, नौकर - चाकर आदि परिवार	retinue (of a big personage)
लवाद	पुं·	पंच, न्यायनिवाडा करणारे मध्यस्थ	मध्यस्थ, बिचुआ, पंच	an arbitrator
लवादी	स्त्री·	मध्यस्थी, पंचगिरी	मध्यस्थता, पंचायत, बिचवई	an arbitration
लव्हाळा	पुं·	पाण्यात उगवणारे एक प्रकारचे गवत	पटेर	a rush grass
लष्कर	न·	सैन्य, फौज़	लश्कर, सेना	an army
लस	स्त्री·	फोड इ· त होणारा पू किंवा पाणी	पीब, फोड़े का मवाद	serum
लसणी	स्त्री·	लसणाची कुडी	जवा, लहसुन का दाना	clove of garlic
लसणे	अ·क्रि·	सलणे, बोचणे	टीसना, कसकना, सालना	to prick, to feel sharply painful
लसूण	पुं·	एक उग्र वासाचा मसाल्यात वापरला जाणारा कंद	लहसुन, लशुन	garlic

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लसूणघास	न·	खास घोड्यांना घालतात ते नित्य हिरवे गवत	घोड़ों को नित्य खिलायी जानेवाली हरी घास	lacerne grass
लस्सी	स्त्री·	दही घुसळून व त्यात साखर इ· घालून बनविलेले पेय	लस्सी	liquid curds mixed with sugar and condiments
लहंगा(लेंघा)	पुं·	स्त्रिया वापरतात तो परकर	लहंगा, घाघरा	a lower garment of females
लहडणे	अ·क्रि·	फळांनी लादले जाणे	लदना, फलों से भर जाना	to cluster thickly
लहर	स्त्री·	1. बारीकशी लाट, तरंग	तरंग, हिलोर	a thin wave
		2. झुळुक	हवा का झोंका	soft wind, a puff of wind
		3. हुकी, उबळ, मनाची मर्जी	जोश, उमंग, मन की मौज	a whim, freak
		4. नागमोडी रेघ, कशिद्याची किनार	लहरिया, वक्र रेखा, कसीदे की धारी	a waving line (on the border of a cloth)
		5. सणक, पेटका	शरीर में रह रह कर होनेवाली पीड़ा, कसक	a spasmodic or convulsive pain in the body
लहरी	वि·	मनात येईल तस वागणारा	लहरी, मनमौजी	whimsical, freakful
लहान	वि·	1. वयाने, आकाराने, प्रतिष्ठेने इ· कमी असलेला	नन्हा, छोटा	small
		2. अल्प, क्षुद्र	अल्प, क्षुद्र	insignificant
लहानखुरा	वि·	ठेंगणा, उंचीने लहान	छोटा सा, ठिगना	small in height
लहानखुरी (गाय इ·)	वि·स्त्री·	लहान बांध्याची, ठेंगणी ठुसकी	छोटीसी, ठिगनी (गाय)	of small feet or legs

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लहानपण	न·	1. बाळपण 2. लघुत्व	बचपन, बालपन लघुता, छोटाई	childhood smallness, insignificance, littleness
लळा	पुं·	लाड, प्रेम, माया	लाड, प्यार, ममता, दुलार	fond, affection, attachment
ललित	न·	नवरात्रीच्या शेवटच्या रात्री करून दाखविले जाणारे दशावतारी नाटक	धार्मिक नाट्य जो नवरात्रि की अंतिम रात को किया जाता है	a dramatic entertainment on the concluding night of the नवरात्र
लक्ष	वि·	शंभर हजार, लाख	लक्ष, लाख	a lakh
	न·	1. ध्यान, एकाग्रचित्त 2. स्मरण	ध्यान, एकाग्र चित्त स्मरण, याद	attention, mind memory
लक्षण	न·	चिह्न ओळखण्याची विशिष्ट खूण	लक्षण, विशिष्ट चिह्न	a mark, significant quality
लक्षणा	स्त्री·	वाच्यांर्थाहून वेगळा, अंतर्भूत अर्थ प्रकट करणारी शब्द शक्ती	लक्षणा	implied or figurative import of a word
लक्षणीय	वि·	लक्ष्यात घेण्याजोगा, विशेष	ध्यान में लेने लायक, कुछ विशेष	worthy of attention, characteristic
लक्षाधीश	वि·	लाखो रुपयांचा धनी, अतिशय श्रीमंत	लक्षपति, लखपती, बहुत धनी आदमी	millionaire, very wealthy
लक्षावधी	वि·	लाखो	लाखों	lakhs and lakhs
लक्ष्मीपुत्र	पुं·	श्रीमंत मनुष्य	लक्ष्मीपुत्र, धनी आदमी	a wealthy man

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लक्ष्य	न·	1. नेम धरण्याचे निशाण	लक्ष्य, निशाना लगाने की वस्तु, निशाना	an object of aim, mark, a butt
		2. ध्येय	ध्येय	aim
लक्ष्यार्थ	पुं·	वाच्यार्थाहून भिन्न असणारा शब्दांचा अंतर्भूत अर्थ	लक्षितार्थ	metaphorical or figurative meaning
लाकडी	वि·	लाकडाचा बनविलेला	लकड़ी का, काठ का	wooden
लाकूड	न·	काष्ठ, झाडाचे अंग	लकड़ी, काष्ठ, काठ	wood
लाकूडतोड्या	पुं·	लाकूड तोडून पोटभरणारा माणूस	लकड़हारा	a wood-cutter
लाकूडफाटा	पुं·	1. जळणाचे लाकूड, इंधन	ईंधन, जलावन	firewood
		2. इमारतीचे लाकूड	मकान बनाने के काम आनेवाली लकड़ी	timber wood
लाख	वि·	'लक्ष (वि·)' पाहा	दे· 'लक्ष (वि·)'	vide 'लक्ष (वि·)'
	स्त्री·	विशिष्ट किड्यांनी झाडाच्या फांद्यावर आपल्या अंगातून टाकलेला लाल रंगाचा रस	लाख, लाह	lac
लाखी	वि·	लाखेपासून बनविलेला	लाख से बना हुआ	prepared of lac
लाखो	वि·	'लक्षावधी' पाहा	दे· 'लक्षावधी'	vide 'लक्षावधी'
लाखोली	स्त्री·	1. लाख संख्येने देवाला अर्पण केलेली - करावयाची पाने वा फुले	लखौरी	an aggregate of a lakh (leaves, flowers etc.)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. (लाक्ष·) शिव्यांचा वर्षाव	गालियों की बौछार	a volley of curses
लाग	पुं·	1. संधी	अवसर, मौक़ा	season, juncture, time
		2. संबंध, लागाबांधा	लाग, संबंध, लगाव, प्रेम	harmonious or congruous relation, attachment
		3. हेतू	उद्देश्य, मकसद	aim, object, goal, end
		4. दुर्दैवाचा हल्ला, घाला	बदकिस्मती का हमला, दुर्भाग्य का धावा	an attack of ill fortune, a blow
		5. फुलांचा वा फळांचा बार, हंगाम	मौसम, फूल या फल आने का समय	crop season
		6. उपाय, युक्ती	उपाय, तरकीब	means, measures
		7. सापडलेला लग्गा, लूट	लूट	booty, spoil
		8. पत्ता, शोध, माग	टोह, पता, सुराग	trace, track, vestige
लागट	वि·	1. थोडासा नासलेला, खराब झालेला, लागलेला	कुछ सड़ा हुआ, खराब	slightly impaired or affected
		2. मनाला टोचले - बोचेल असा	चुभनेवाला	pricking, piercing
		3. कोडगा, निर्ल्लज्ज	लतखोरा, निर्लज्ज, बेहया	wearisomely importunate, shameless, callous
लागण	स्त्री·	1. लागवडीचे क्षेत्र	जुताई का क्षेत्र, जुताई, खेती	cultivation, tillage, area-under cultivation
		2. पिशाच बाधा	पिशाच बाधा	attack of a पिशाच or devil

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. साथीची बाधा	वबा, बीमारी की बाधा	attack of an epidemic or contagious disease
लागणे	अ·क्रि·	1. शिवणे, स्पर्श करणे, घसटणे	लगना, सटना, जुड़ना, छूना	to come into contact, to touch
		2. रूजणे	जमना, पौधों का उगना, जड़ पकड़ना	to be planted, to take root
		3. इजा होणे ('दगड लगला ही गोष्ट माझ्या मनाला लागली')	चोट लगना, जख्म होना	to be hit, to be struck, to be wounded,
		4. गरज होणे - पडणे ('हर घडी, माणसाला काही ना काही लागतें')	जरूरत पड़ना, आवश्यकता होना	to be in need
		5. बंद होणे ('दार लागले')	बंद होना (किवाड़)	to be closed,-shut
		6. जवळ येणे, आढळणे ('दोन वावरां नंतर त्याचे शेत लागलें')	पास आना, प्राप्त होना, मिलना	to be found, to come near to
		7. नाते असणे ('मी त्यांचा भाऊ लागतों')	संबंध / रिश्ता होना	to be related
		8. बहर येणे (फळाचा - फुलांचा)	फल - फूल लगना	to bear (fruit, flowers)
		9. काहीसा नासणे, बिघडणे, खराब होणे	कुछ सड़ना, खराब होना	to be slightly impaired or affected
		10. करपणे ('भात खाली लागला')	जलना	to burn

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		11. जडणे, जोडूने राहणे ('नेत्र लागले पैलतिरी')	जुड़ जाना, जमना, चिपकना	to be attached to inseparably, to be fixed upon
		12. किंमत पडणे ('या चाकूला किती पैसे लागले')	दाम लगना	to cost
लागणे		मुख्य क्रियापदाला सहायक म्हणून जोडल्याने त्या क्रियेचा आरंभ सूचित; होतो जसे: 'करूलागलो'' धावू लागलो'इ·	मुख्य क्रिया शब्द के सहायक के रूप में उस क्रिया का आरंभ सूचित होता है, उदा· 'करु लागलो-करने लगा' 'धावू लागलो - दौड़ने लगा' आदि	in conjunction with a verb having the termination 'ऊं' (as in 'करूं') or 'आवयास' (as in 'करावयास') this verb suggests the beginning or commencement of the act denoted by the previous verb
लागत,-किंमत	स्त्री·	सर्व उत्पादन लागून पडलेली किंमत	लागत, चीज़ की बनावट में आया हुआ खर्च	the cost price
लागलीच	अ·	ताबडतोब, लगेच्यालगेच	तुरंत, फौरन	immediately, instantly
लागवग	स्त्री·	वशीला, वगवशीला	बड़ों की या परिचितों की सिफारिश या उनका प्रभाव	patronage, favour, recommendation of (influential person or persons)
लागवड	स्त्री·	1. जमिनीची मशागत - नांगरट वगैरे	खेती, जोतने - बोने का काम	agricultural operations
		2. पेरणी इ·	रोपाई/बोआई	sowing operation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लागाबांधा	पुं·	संबंध, नात्याचा किंवा प्रेमाचा	संबंध, रिश्ता, लगाव	relation, connection
लागी	स्त्री·	योग्यता, लायकी	योग्यता, लियाकत	worthiness, fitness
लागू	वि·	1. लावण्या जोगता, व्यवहार्य	लागू, लगनेवाला, संबद्ध	applicable
		2. योग्य, संगत, जुळता	संगत, चरितार्थ होनेवाला	apposite, consistent
		3. परिणामकारक, गुणकारी	गुणकारी, प्रभावकारी, असर करनेवाला	effectual
		4. संबंधित	संबंधी	concerned
लागोपाठ	अ·	एकामागून एक, एक सारखे	लगातार, एक के पीछे एक, सिलसिले से	one close after another, in quick succession
लाघव	न·	1. हलकेपणा	लघुता, हलकापन	lightness
		2. चलाखी, चातुर्य	चालाकी, होशियारी	skilfulness
		3. क्षुद्रपणा	अल्पता, क्षुद्रता	meanness
लाघवी	वि·	1. लोभ जोडणारा, प्रेमळ	प्रेम-प्यार करनेवाला, स्नेहयुक्त	loving, full of affection
		2. आर्जवी	आजिज, नम्र	courteous, persuasive
		3. जादूगार	जादूगर	sorcerer
		4. 'लघळ' पाहा	दे· 'लघळ'	vide 'लघळ'
		5. चतुर, चलाखीने काम करणारा, हुशार	चतुर, चालाक	skilfull, clever
लांगूलचालन	न·	खुशामतखोरपणा	चाटुका, चापलूसी	sycophancy, adulation, flattery
ला(-लां)च	स्त्री·	चोरून घेतलेला-दिलेला पैसा किंवा मोलाची वस्तू	रिश्वत, लाँच, घूस	bribe

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
ला(-लां)चखाऊ	वि·	चोरून पैसे खाणारा	रिश्वत खोर, घूस खानेवाला	a habitual reciever of bribes
ला(-लां)च लुचपत	स्त्री·	लाच - घेणे - देणे	रिश्वत खोरी, घूसखोरी	bribery and corruption
लाचार	वि·	1. दीन, पामर, ज्याच्यात स्वाभिमानाचा अभाव आहे असा	दीन, पामर, आत्मगौरवहीन	devoid of self-respect, wretched
		2. नाइलाज झालेला, अगतिक, निरुपायी	दीन, असहाय, लाचार, मजबूर	helpless
लाचारी	स्त्री·	1. नाइलाजाची अवस्था, अगतिकता	असहायता, लाचारी, मजबूरी	helplessness
		2. दीनता, पामरपणा	दीनता, पामरता	wretchedness, poorness
लाचावणे	अ·क्रि·	1. लोभावणे, लोभवाटणे	प्यार होना, आसक्ति होना	to bear affection or attachment for
		2. ललचावणे, सोकावणे, सवकणे	ललचाना, लत पड़ना, चसका लगना	to become addicted (to)
लाज़	स्त्री·	1. संकोच, भीड	संकोच, झिझक, झेंप	shyness, abashedness
		2. लज्जा, विनीतपणा, सौजन्य, सभ्यपणा	लाज, लज्जा, विनय, सुजनता	bashfulness, modesty
		3. अब्रू	प्रतिष्ठा, आबरू, इज्जत	honour, reputation
		4. खंत, शरम, अप्रतिष्ठेमुळे खाली मान घालण्याची स्थिती	शर्म, हया	sense of shame or disgrace
लाज़णे	अ·क्रि·	1. विनयाने, संकोचणे	झेंपना, सकुंचाना	to be embarrassed with modesty

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. शरमणे, शरमेने मान खाली घालणे	लजाना, शर्माना	to be ashamed
		३. भिडस्तपणा करणे	झिझकना	to be shy/bashful
लाजबाब	वि·	निरुत्तर, चूप	लाजवाब, निरुत्तर, चुप	rendered wordless, unable to reply, silenced
लाज़रा	वि·	लाजाळू	शर्मीला, लज्जाशील	bashful
लाजविणे	स· क्रि·	लाज वाटायला लावणे	लजाना, शर्माना	to make to feel ashamed
लाजाळू	वि·	'लाजरा' पाहा	दे· 'लाजरा'	vide 'लाजरा'
	न·	एक रोप ज्याची पाने स्पर्श होताच मिटतात	छुईमुई	sensitive plant
लाजिरवाणा	वि·	लाजवाटण्या सारखा	लज्जाजनक, शर्मनाक	disgraceful, shameful
लाजेकाज़ेस्तव	अ·	लाज वाटते म्हणून	शर्म के मारे	at the impulse of shame
लाट	स्त्री·	1. मोठी लहर किंवा तरंग	मौज, लहर, तरंग	a wave
		2. पोहे कुटण्याचे साधन, डंखी	ढेंकली, ढेंकी	pounding machine
		3. उसाच्या चरकाचा उभा मोठा रूळ	बेलन, ईख पेरने की कल का पुरजा	roller of a sugar-cane crusher
		4. अनपेक्षित लाभ	अचानक लाभ	an unexpected gain
लाटणे	न·	कणकीची गोळी दाबून ज्याने पोळी बनवितात ते साधन	बेलन (रोटी बनाने का)	a rolling pin
	स· क्रि·	1. कणकीची गोळी दाबून पोळी बनविणे	बेलना	to roll (into cake)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. लुबाडणे, उपटणे, बळकावणे, फसवून घेणे	हड़पना, उड़ा लेना	to usurp, to purloin
लाठी	स्त्री·	लांब काठी, लांब दंडा, सोटा	लाठी, सोंटा	a long stick or club
लाड	पुं·	1. प्रेम, प्रीती	लाड, प्यार, दुलार	fondling, doting, caressing
		2. प्रेमाच्या माणसाची इच्छा	प्यारे व्यक्ति की इच्छा	fond fancy or desire of a beloved person
लाडका	वि·	अत्यंत प्रिय	लाडला, प्यारा, दुलारा	very dear, darling
लाडावणे	स· क्रि·	फाजील लाडांनी बिघडविणे	अधिक प्यार से बिगाड़ना	to spoil by fondling and indulging
लाडिकपणा	पुं·	फाजील-अति-लाड	अत्यधिक प्यार-दुलार	fondling out of proportion, doting
लाडीगोडी	स्त्री·	गोड गोड बोलणे, खुशामत, दादापुता	लल्लोचप्पो, खुशामद	coaxing and caressing
लांडगा	पुं·	वृक, एक जंगली क्रूर पशू	भेड़िया, वृक	a wolf
लांडा	वि·	1. आखूड	तंग, अधूरा, छोटा	short
		2. विना प्रयोजन, विनाकारण	बेकार का	good-for-nothing
		3. शेपूट तुटका	लँडूरा, दुमकटा	tail-cut
लांडी लबाडी	स्त्री·	फसवेगिरी	छलकपट, धोखाधड़ी	deceit, wiles and tricks
लांडोर	स्त्री·	मोराची मादी	मोरनी	a pea-hen

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लाथ	स्त्री·	पायाचा मार, लत्ता	लात, लत्ती	a kick
लाथाडणे	स· क्रि·	1. लाथ मारणे 2. (लाक्ष·) तिरस्काराने नाकारणे	लात से मारना, लताड़ना ठुकराना	to kick to decline contemptuously
लाथाळी	स्त्री·	1. एकमेकांना लाथा मारणे	एक दूसरे को लातें लगाना, आपस मे झगड़ा	mutual kicking, mutual strife
लादणे	स· क्रि·	1. ओझे घालणे 2. (लाक्ष·) इच्छेविरुद्ध करायला लावणे 3. ओझी एकावर एक रचणे	लादना किसी की इच्छा के विरुद्ध जिम्मेदारी या भार डालना बोझ एक ऊपर एक लादना, पाटना	to load to oppress with tasks and charges to pile or heap upon
लादी	स्त्री·	फरशी	पत्थर का फर्श	pavement of hewn stone
लादणे	अ· क्रि·	नशिबाने-दैवयोगाने,-मिळणे,-लाभणे सापडणे	दैवयोग से प्राप्त होना	to get or find accidently
लापट	वि·	1. तकलादू, बिनटिकाऊ 2. सैल, ढिला, डगडगणारा 3. कोडगा, निर्लज्ज	कमज़ोर, नाजुक ढीला बेहया, निर्लज्ज, निगोड़ा	rickety, flimsy loose, not fitting rightly shameless, callous
लापशी	स्त्री·	पातळ खीर, पेज	लपसी, खीर, लपटा	a porridge
लाफा	स्त्री· ब· व·	थापा, बाता	गपें, कल्पित बातें	gossip, idle chatter
लाभ	पुं·	1. प्राप्ती, मिळकत 2. नफा, फायदा 3. हित, कल्याण	लाभ, प्राप्ति, लब्धि फायदा, नफा भलाई, हित	income gain, profit well-being

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लाभणे	स· क्रि·	1. मिळणे, प्राप्त होणे	मिलना, प्राप्त होना	to get
	अ· क्रि·	1. उपयोगाचे-फायद्याचे-असणे	लाभकारी होना	to profit, to be of avail or of service
		2. दीर्घकाळ राहणे, टिकणे	टिकना, बना रहना	to last long
लाभदायक	वि·	उपयोगाचा, फायद्याचा	लाभदायक, जिससे लाभ हो, उपयोग हो	of any service, gainful
लाभहानी	स्त्री·	1. नफा-नुकसान 2. हित-अहित	नफा-नुकसान हित-अहित	profit and loss good and evil
लाभालाभ	पुं·	'लाभहानी' पाहा	दे· 'लाभहानी'	vide 'लाभहानी
लाभांश	पुं·	नफ्याचा वाटा	लाभ/फायदे का हिस्सा	dividend
लामण दिवा	पुं·	टांगती समई किंवा दिवा	रस्सी या ज़ंजीर में लटकाया जानेवाला दीया	a hanging brass wick-saucer lamp with five wicks
लांब	वि·	1. दीर्घ	लंबा, दीर्घ	long, lengthy
	अ·	दूर, अंतरावर	दूर, दूरी पर	at a distance, distant, afar off
लांबट	वि·	काहीसा लांब, लांब आकाराचा	कुछ कुछ लंबा, लंबोतरा	longish, comparatively long
लांबटांग्या	वि·	टांगा उंच असलेला, लंबाटा	लमटंगा	tall and thin, having long legs
लांबडा	वि·	लांब	लंबा	long
	पुं·	(लाक्ष·) साप	सर्प	a serpent
लांबण	स्त्री·	1. दिरंगाई	दीर्घसूत्रता, ढील	dilatoriness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. कंटाळवाणे आणि लांबलचक वर्णन किंवा बोलणे	उकताने वाला दीर्घ बयान या भाषण	lengthy tedious narration or talk
लांबणे	अ· क्रि·	1. दीर्घ होणे, पसरणे, लांब होणे	लंबा/दीर्घ बनना, फैलना	to lengthen, to increase in length
		2. लांबणीवर पडणे	स्थगित/मुल्तवी होना, दूर चला जाना	to be prorogued, to be postponed
लांबवा लांबव	स्त्री·	चोरून वस्तूंची पळवा पळव	लूटपाट	removing things by stealing
लांबविणे	स· क्रि·	1. लांब करणे, ताणणे	लंबाना, खींचकर तानना	to strain, to stretch, to extend
		2. पळविणे, चोरून नेणे	उड़ाना, ले भागना	to steal away, to kidnap
		3. स्थगित करणे, दूर ढकलणे	स्थगित करना	to prolong, to protract, to postpone
लांबी	स्त्री·	1. लांब किती ते परिमाण	लंबाई, लंबान	length
		2. अंतर	दूरी, फासला	distance
लांबी	स्त्री·	जवसाच्या तेलात खडूचे पीठ मिसळून केलेला लगदा	पुटीन	putty, cement of whiting and linseed oil
लांबून	अ·	दूर अंतरावरून, दुरून	दूर से, परे हटकर	from a distance, from afar off
लायक	वि·	योग्य, शोभणारा	लायक, योग्य	fit, worthy, becoming, suitable
लायकी	स्त्री·	योग्यता, किंमत	योग्यता	fitness, worthiness, suitability

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लाल	वि·	तांबड्या रंगाचा, तांबडा	लाल, सुर्ख	red
	पुं·	1. माणिक (एक लाल रंगाचे रत्न)	माणिक	ruby
		2. लाडका पुत्र	लाडला बच्चा या पुत्र	dear child or son
लालन	न·	लाडिकपणा, लाड, प्रेम, माया	लालन	caressing, fondling
लालपाणी	न·	दारू (पिण्याची)	शराब	liquor
लालबावटा	पुं·	1. धोक्याची किंवा 'थांबा'ची सूचना देणारे निशाण	लाल झंडी	a red flag
		2. साम्यवादी पक्षाचा झेंडा	साम्यवादियों का लाल झंडा	the red flag of the Communists
लालभडक	वि·	खूप लाल, लालच लाल	लालभभूका, निहायत सुर्ख, बहुत लाल	flaming red
लालसर	वि·	फिकट तांबडा	ललछौहाँ, रतनारा	reddish
लालसा	स्त्री·	तीव्र वासना, अतिशय लोभ	लालसा, अभिलाषा, अत्यधिक इच्छा	craving
लालित्य	न·	1. मोहकपणा	मोहकता, रमणीयता	loveliness, elegance
		2. कलायुक्त हावभाव किंवा चलन-वलन	कलायुक्त हाव	graceful movements
		3. कलात्मक सौंदर्य	लालित्य, कलात्मक सौंदर्य	artistic beauty
लाली	स्त्री·	1. तांबडेपणा, लालिमा	लाली, सुर्खी	redness
		2. गुलाबी रंग	गुलाबी रंग	rosiness
लालूच	स्त्री·	मोह, आमिष	लालच	lure, incentive, baits

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लाव	स्त्री·	मुले खाणारी राक्षसी	बालभक्षक राक्षसी	a female demon eating children
लावणी	स्त्री·	रोपे रोवणे, पेरणी	रोपाई, बोआई	planting, sowing
लावणी	स्त्री·	लोकगीतांचा एक शृंगारिक प्रकार	लावनी	a kind of folk song (esp. amorous)
लावणे	स· क्रि·	1. व्यवस्थेने मांडणे ('भांडी भिंतीशी लावा')	सजाना, सिलसिले से रखना	to arrange, to place in order
		2. चिकटविणे ('तिकीट लावतो')	चिपकाना, सटाना	to stick
		3. पुढे ढकलणे, बंद करणे ('दार')	बंद करना, भिड़ाना (किवाड़)	to close, to shut (a leaf of a door)
		4. व्यवस्थित बसविणे, जोडणे ('पडदालावणे')	लगाना/जोड़ना	to adjust
		5. पेरणे, रोपणे ('यंदा किती झाडे लावली')	रोपना, बोना	to plant, to sow
		6. अर्थ करणे ('मी या शब्दाचा असा अर्थ लावतो')	अर्थ लगाना, -निकालना,-बनाना	to interpret, to render
		7. (किंमत-दर) ठरविणे	(कीमत) मुकर्रर करना	to set, to fix (a price)
		8. हत्याराला धार देणे	धार तेज करना, सान धरना	to sharpen
		9. भाडेपट्टयाने देणे ('कुळाला ही ज़मीन लावली')	किराये पर देना (खेत आदि)	to let out (a land)
		10 किंमतीचा अंदाज करणे	दाम कूतना, कीमत का अंदाजा लगाना	to judge the price of
लावण्य	न·	सौंदर्य, देखणेपणा	लावण्य, सुंदरता	beauty

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लावालाव (-वी)	स्त्री·	1. चहाड़ी, चुगली	चुगली	tale-bearing (betwist parties)
		2. मांडामांडी, वस्तूला वस्तू लावून ठेवणे	ठीक ठीक सजाई, गठन, क्रम से रखना	joining or adding article to article,-item to item
लावी	स्त्री·	लावा नावाच्या पक्ष्याची मादी	लवा पक्षी की मादा	a kind of quail (female bird)
लासे	न·	अंगावरचा तीळ, जन्मत:च असलेला डाग	मस्सा	a mole
लाही	स्त्री·	1. धान्य शेकून-भाजून त्याचे होणारे रूपांतर, लाजा	खील, लाई, धान का लाबा, लाजा	parched grain
		2. अंगाची आग	जलन	burning, sweltering
लाळ	स्त्री·	1. तोंडातील चिकट रस	लार, लुआब	saliva
		2. जनावरांचा एक रोग	पशुओं का एक रोग	a disease of the cattle
लाक्षणिक	वि·	लक्षणेने लक्षात येणारा, प्रतीकात्मक	लाक्षणिक	figurative
लिखाई	स्त्री·	1. हाताचे अक्षर, वळण	लिखाई, लिखावट	hand, hand-writing
		2. लिहिण्याची मजुरी	लिखाई, लिखने की मजदूरी	remuneration of writing
		3. लेखन, लिहिण्याचे काम	लिखाई, लिखने का काम	act of writing, writing
लिखाण	न·	1. लेख, लिहिलेला मज़कूर	रचना, लेख	writing
		2. हस्ताक्षर	लिखावट	hand, hand-writing

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लिखापढी	स्त्री·	पत्रव्यवहार	लिखापढ़ी	correspondence
लिखित	वि·	लिहिलेला	लिखित, लिखा हुआ	written
	न·	लिहिलेला लेख	लिखी बात, लेख	a piece of writing
लिगाड	न·	झंझट, झंगट, भानगड	झंझट, झमेला	a vexatious or perplexing affair, a botheration
लिंग	न·	1. महादेवाची पिंडी	शिवलिंग	emblematic representation of Shiv
		2. पुरुषाचे जननेंद्रिय	लिंग पुरुष का जननेंद्रिय	the male organ of generation, penis
		3. (व्याक·) पुरुषवाचक, स्त्रीवाचक, उभय विरहित तृतीय प्रकृतीच्या शब्दाचा बोध करून देणारे लक्षण	(व्याक·) लिंग	(gram.) gender
लिंगदेह (पुं·), -शरीर		न· जीवात्म्याचा सूक्ष्म देह (मृत्यू नंतरचा)	लिंग देह (मृत्यु के बाद का) जीवात्मा का सूक्ष्म शरीर	the tenuous body of the sentient soul
लिंगायत	पुं·	शिव लिंगाची आराधना करणारा एक शैव संप्रदाय	लिंगायत	a cult of the worshippers of शिवलिंग
लिडबिडणे	अ· क्रि·	1. माखले जाणे, बरबटणे	लथपथ होना, सनना, लिबड़ना	to be smeared,-daubed
		2. (लाक्ष·) अतिशय लिप्त होणे	अत्यधिक लिप्त/आसक्त होना	to be very much attached,-involved

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. ढिले होणे, सुटे होऊन हलणे, डगडगणे	डगमगाना, लड़खड़ाना	to totter, to shake, to rock
	स· क्रि	माखणे, बरबटणे	लथपथ करना	to smear, to daub
लि (-न्निं) पणे	स· क्रि·	चिखल थापणे, चिखल फासणे	लीपना, पोतना, लेपना, पलस्तर करना	to smear, to plaster
लिफाफा	पुं·	लांब पाकीट	लिफाफा, कागज का थैला	an envelope
लिबलिबित	वि·	मऊ, पाणथळ	पिलपिला, पिचपिचा, गुलगुला	flaccidly soft
लिंपण	न·	लिंपण्याची क्रिया	लीपना, पोतना	plastering, smearing
लिंब	पुं·	कडुलिंबाचे झाड	नीम	the Neem tree
लिंबलोण	पुं·	ओवळून टाकण्याचे लिंबू आणि मीठ	दीठ उतारने के लिये प्रयुक्त नींबू और नमक	lemon fruit and salt waved around the face of a person to counteract the influence of an evil eye
लिंबू	पुं·	एक आंबट पित्तनाशक फळ, त्याचे झाड	कागज़ी नींबू	lemon fruit and its tree
लिलाव	पुं·	बोली बोलून माल विकणे	नीलाम	an auction
लिहिणावळ	स्त्री·	लिहिण्याचे पैसे-मजुरी	लिखने की उजरत	cost of writing
लिहिणे	स· क्रि·	1. पाटी, कागद इ· वर अक्षरे रेखाटणे-काढणे	लिखना	to write
		2. पत्र लिहिणे	पत्र लिखना	to write a letter
लिहिणे पुसणे	न·	लिहिण्या-वाचण्या-गणण्याची कला	लिखना पढ़ना, लिखाई-पढ़ाई	reading, writing and ciphering (i.e arithmetic)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लीक (ख)	स्त्री·	डोक्यात होणारा एक जंतू	लीख	a nit
लीद	स्त्री·	गाढवाचा किंवा घोड्याचा मळ	गधे-घोड़े आदि पशुओं का मल	dung of asses, horses etc.
लीन	वि·	1. तन्मय, मिळून गेलेला 2. नम्र, विनीत	लीन, तन्मय नम्र, विनीत	absorbed humble, lowly
लीला	स्त्री·	खेळ	लीला, खेल	a play, a pastime
लीलया, लीलेने	अ·	सहज, विनाश्रम, विनासायास	सहज ही	easily, with ease
लुकडा	वि·	काटकुळा, किडकिडीत	छरहरा, इकहरा, दुबला पतला	lean
लुकण	न·	रोगण	पुटीन, रोगन, लुक	putty
लुकलुकणे	अ· क्रि·	मधून मधून प्रकाश टाकणे, चमकणे	टिमटिमाना, झिलमिलाना	to sparkle
लुगडे	न·	स्त्रियांचे नेसावयाचे नऊवारी रंगीत वस्त्र	स्त्रियों की नौ गज की धोती	a coloured garment of nine yards worn by women
लुंगावणे	स· क्रि·	लुबाडणे, चोरून घेणे	धोखा देकर छीनना, लूटना	to plunder, to rob
लुंगासुंगा	वि·	सामान्य, क्षुद्र	साधारण, क्षुद्र, मामूली	insignificant, so-so, common-place
लुंगी	स्त्री·	कमरेला गुंडाळून नेसण्याचे वस्त्र	लुंगी, छोटी धोती, तहमद	a coloured cloth to be worn around the waist
लुचणे	स· क्रि·	थान चोखणे, थानाला लागणे	बछड़े का थनों से दूध चूसना	to suck the mother
लुचपत	स्त्री·	लाच	रिश्वत	a bribe

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लुच्चा	वि·	लबाड, धूर्त, कपटी, फसव्या	लुच्चा, बदमाश, कपटी, धूर्त	deceitful
लुच्चेगिरी	स्त्री·	लबाडी, कपट, फसवेगिरी	बदमाशी	deceitfulness, defrauding
लुंचणे	स· क्रि·	केस उपटून काढणे	बाल नोचना	to pluck up (hair)
लुटणे	स· क्रि·	हल्ला करून-चोरून लुबाडणे	लूटना, छीनना, ठगना	to plunder, to rob
लुटविणे	स· क्रि·	लुटायला लावणे	लुटाना	to let to plunder or rob
लुटारू	पुं·	वाटमारा, दरोडेखोर	लुटेरा, डाकू	a plunderer, a dacoit, a highwayman
लूटालूट	स्त्री·	अनेकांना लुटणे	लूटमार, लूटपाट	plundering and spoiling
लुटुपुटीचा	वि·	1. खोटा खोटा, कल्पनेचा 2. दिखाऊ, दाखविण्या पुरता	काल्पनिक दिखावटी, बनावटी	imaginary, fanciful showy, artificial
लुड (-ढ) कणे	अ· क्रि·	लवंडणे, आडवे होणे	लुढ़कना	to recline
लुडबुड	स्त्री·	1. ढवळाढवळ, दखल देणे 2. उगीचच गडबड	हस्तक्षेप, दस्तंदाजी, दखल नाहक इधर-उधर करना, चुलबुल	intermeddling fumbling
लुतरा	वि·	चहाडखोर, चोंबडा	लुतरा, चुगलखोर	tale-bearer
लुप्त	वि·	नाहिसा झालेला	गायब, अदृश्य, नष्ट	disappeared, obsolete, extinct

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लुबाडणे	स· क्रि·	बळजबरीने काढूनघेणे-चोरणे, लुटणे, हिसकावून घेणे	लूटना, छीनना, खसोटना	to snatch, to rob, to grab, to plunder
लुबाडणूक	स्त्री·	1. लुबाडण्याची क्रिया, लूट, जबरदस्तीने काढून घेणे	लूट	robbing, spoiling, plundering
		2. आर्थिक शोषण	आर्थिक शोषण	economic exploitation
लुला (-ळ)	वि·	1. पंगू, पांगळा	लूला, अपाहिज	crippled, paralysed, debilitated
		2. ढिला, लोंबता	ढीला, लटकता हुआ	dangling, shaking
लुसलुशीत	वि·	1. कोवळा, नरम, मऊ	मुलायम, नाजुक, नरम	tender, soft
		2. ताज़ा आणि टवटवीत	लहलहा, हराभरा, प्रफुल्लित	fresh and blooming
लूट	स्त्री·	1. जबरीने हिरावून घेणे, लुबाडणूक	लूट, लूटने की क्रिया, डकैती	spoiling, plundering, robbing
		2. लुटून आणलेला माल	लूटा हुआ माल	booty, spoil, plunder
		3. आर्थिक शोषण	आर्थिक शोषण	economic exploitation
लूत	स्त्री·	कुत्र्यांना होणारी खरूज	(खास करके कुत्तों को होनवाली) खारिश, खुजली	a cutaneous disease (esp. of dogs)
लोक	पुं·	मुलगा, पुत्र	पुत्र, बेटा, लड़का	a son
लेक	स्त्री·	मुलगी, कन्या	पुत्री, बेटी, लड़की	a daughter
लेकरू	न·	मूल, बाळ	बच्चा, बेटा, बालक	a child
लेकावळा	वि·	जाती बाह्य रखेलीपासून झालेला जारज	दोगला, जारज, अवैध (संतान)	illegitimate, born of a keep

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लेकुरवाळा	वि·	मुलेबाळे असणारा	बालबच्चों वाला	one having children
लेख	पुं·	1. लिहिलेला मज़कूर, निबंध इ·	लेख, प्रबंध	an article, a written matter as an essay
		2. लिहून दिलेला दस्तऐवज	दस्तावेज, लिखपत्र	a document
लेखक	पुं·	1. लिहिणारा, ग्रंथ इ· लिहिणारा	लेखक	a writer, a scribe
		2. लिहिण्याचा व्यवसाय करणारा कारकून	लिपिक, क्लर्क	a typist, a clerk
लेखणी	स्त्री·	लिहिण्याचे साधन, कलम	लेखनी, कलम	a pen
लेखणी बहाद्दर	पुं·	लेखनात पटाईत, उत्तम लेखक किंवा खूप लिहिणारा	उत्तम या बहुत लिखनेवाला लेखक	a pensman
लेखणे	स· क्रि·	मानणे, समजणे	मानना, गिनना, समझना	to regard, to recko
लेखनिक	पुं·	'लेखक (2)' पाहा	दे· 'लेखक (2)'	vide 'लेखक (2)'
लेखा	पुं·	1. हिशेब, गणन 2. अंदाज	लेखा, हिसाब, गणना अंदाजा	reckoning, account estimation, consideration, regard
		3. दस्तऐवज	दस्तावेज	a written document
लेखाअधिकारी	पुं·	हिशेबी विभागाचा अधिकारी	हिसाबी विभाग का अधिकारी, लेखापाल	accounts officer
लेखाअधीक्षक	पुं·	हिशोबावर देखरेख ठेवणारा अधिकारी	लेखाधीक्षक	accounts superintendent
लेखा निरीक्षक	पुं·	हिशेब तपासणी विभागाचा अधिकारी	लेखापरीक्षक	audit officer, an auditor

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लेखा समिती	स्त्री·	सरकारी हिशेबावर देखरेख ठेवणारी समिती	लेखा समिति	public Accounts Committee
लेखिका	स्त्री·	स्त्री-लेखक	लेखिका	an authoress
लेखी	अ·	हिशेबी, मतानुसार	विचारानुसार, समझ में	as for as one is concerned, in one's opinion
लेंघा	पुं·	'लहंगा' पाहा	दे· 'लहंगा'	vide 'लहंगा'
लेचापेचा	वि·	1. कमजोर, दुर्बळ 2. कच्च्या दिलाचा	कमजोर, दुर्बल ढीला ढाला, ढुल मुल	weak, feeble irresolute, devoid of firmness
लेजीम	स्त्री·	एका दांडक्याला साखळी व साखळीत लोखंडी तुकडे बसविलेले खेळाचे एक साधन	लेजिम, लेजम	a wooden club with a chain set with pieces of iron/tin
लेणे	न·	1. अलंकार, दागिना 2. गुहेत केलेले कोरीव काम	अलंकार, गहना गुफाओं में की हुई कुरेद की कारीगरी	an ornament, an adornment engraving in caves
लेणे	स· क्रि·	धारण करणे, अंगावर घेणे	पहनना	to put on (ornaments etc.)
लेंड	न·	बांधलेला मळाचा गोळा	लेंड	nodule of excrement
लेंडी	स्त्री·	बांधलेल्या मळाची लहान गोळी	लेंडी	a small thump of hardened faeces
लेंढार	न·	1. (मेंढ्या, बकर्या इ· चा) कळप, झुंड	चौपायों का झुंड	a herd of sheep, goats etc.

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. (व्यंग) लेंड्यासारखी संतती	लेंड़ियाँ जैसे बाल-बच्चे	a number of offsprings like nodules
लेप	पुं·	1. लिंपण्याचा, चिखल, चुना इ· मसाला	लेप, पोतने के काम आनेवाली गीली मिट्टी, चूना आदि साधन	materials of plastering
		2. सारवण, माखण	पोतन	coating, application, plastering
		3. उटी	उबटन	material of smearing the body
		4. खरकटा स्पर्श	कच्ची रसोई का स्पर्श, छूत	contamination by contact with boiled food
		5. बाधा, दोष, विटाळ	बाधा, दोष, छूत	contamination, pollution
		6. रंग, वरचा मुलामा	रंग, मुल्लमा, कलई	plating, gilding
		7. ओढा (औषधी द्रव्ये उगाळून दुखर्या जागी लावतात तो)	मरहम	application of levigated powder on an injured part
लेपणे, लपेटणे	स· क्रि·	1. माखणे	लेपना, गीली चीज़ पोतना, चुपड़ना	to smear
		2. ओढा घालणे	मरहम लगाना	to apply levigated powder
		3. लिंपणे	मिट्टी, गोबर आदि से लीपना	to plaster with mud etc.
		4. खरकट्याचा स्पर्श करणे, खरकट्याची शिवाशीव करणे	कच्ची रसोई की छूत लगाना	to pollute by contacting with boiled food

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लेपविणे	स· क्रि·	अंगावर घालावयास लावणे किंवा मदत करणे	पहनाना	to cause or help to wear or put on
लेपाटा	पुं·	चिखलाचा वगैरे अंगावर बसलेला थर	कीचड़ आदि का चिपका हुआ लेप	large plaster (of mud etc.)
लेबल	न·	नाव इ· चा चिकट विलेला कागद	लेबल	a label
लेश	पुं·	किंचित अंश, अल्पअंश	लेश	a particle, a bit, a little
लेशमात्र	वि·	थोडासुद्धा	लेश भी	even a little
लेस	स्त्री·	फीत	फीता	a lace
लोई	स्त्री·	लोकरीची जाड कांबळ	लोई	a coarse woollen blanket
लोक	पुं·	1. जन, मनुष्य समाज, जनता 2. पृथ्वी, पाताळ, स्वर्ग इ· कल्पिलेली वसतीस्थाने 3. परका माणूस 4. मरणा नंतरची गती	जन, मानव समाज, जनता, अवाम लोक, भुवन पराया आदमी मृत्यु के बाद की गति	people, mankind, folks, the public a division of the universe a stranger state gained after death
लोककथा	स्त्री·	लोकांच्या तोंडी असलेल्या गोष्टी, कहाण्या	लोक कथा	folk story, legend
लोकगीत	न·	लोकांच्या तोंडी असणारे गाणे	लोक गीत	a folk song
लोकतंत्र	न·	लोकांच्या इच्छेनुसार चालणारा राज्य कारभार, लोकशाही	लोकतंत्र	democracy

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लोकनायक	पुं·	लोकांनी मानलेला पुढारी, लोकांचा नेता	लोकनायक, लोकनेता	leader of the people
लोकनियुक्त	वि·	लोकांनी निवडून दिलेला-नेमलेला	लोगों की तरफ से निर्वाचित	elected by the people
लोकनीती	स्त्री·	1. लोकांनी पसंत केलेले राजकीय धोरण	लोकनीति	polity laid down by the people
		2. 'लोकरीती' पाहा	दे· 'लोकरीती'	vide 'लोकरीती'
लोकपाल	पुं·	1. राज्यकर्ता	लोकपाल, राज्यकर्ता	a regent, a ruler
		2. शासकीय अधिकारी, मंत्री इ· संबंधीच्या लोकांच्या तक्रारीची चौकशी करणारा अधिकारी	शासकीय अधिकारी, मंत्री आदि के विरुद्ध लोगों की शिकायतों की जाँच करनेवाला अधिकारी, लोकपाल	Lokpal, a government authority to investigate into popular complaints against government servants and Ministers
		3. जगाच्या एक एका दिशेचा भार वाहणारी देवता, दिक्पाल	दिक्पाल	a regent of a quarter of the world
लोकप्रतिनिधी	पुं·	लोकांनी निवडून दिलेला आपला प्रतिनिधि	लोक प्रतिनिधि	a people's representative
लोकप्रवाद	पुं·	अफवा, लोकात पसरलेली गोष्ट	लोकप्रवाद, जनश्रुति, किंवदंती	common report, rumour
लोकबाह्य	वि·	लोकांनी टाकून दिलेला,-गैर मानलेला	लोगों से तिरस्कृत,-बहिष्कृत	rejected or boycotted by people

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लोकभाषा	स्त्री·	सर्वसामान्य चालणारी भाषा	लोकभाषा, लोगों में प्रचलित भाषा	popular language, dialect
लोकभ्रम	पुं·	लोकांत प्रचलित असलेल्या भ्रामक समजुती	लोकभ्रम, अंधविश्वास, वहम	popular superstitions or misconceptions
लोकमत	न·	सर्वसामान्य प्रचलित असलेले मत	लोकमत, जनता की राय	public opinion
लोकमतानुवर्ती	वि·	लोकांच्या मतानुसार चालणारा	लोकमत के अनुसार चलनेवाला	working according to the wishes of the people
लोकर	स्त्री·	मेंढीचे कापलेले मऊ केस	ऊन, पशम	wool
लोकरी	वि·	मेंढ्यांच्या केसापासून बनविलेला	ऊनी, पशमी	woollen
लोकरीती (-त)	स्त्री·	रूढी, चालरीत	लोकरीति	usage, custom, general practice
लोकरंजन	न·	लोकराजी राखणे	लोकरंजन	courting popular favour
लोकलज्जा	स्त्री·	लोकांविषयीची लाज	जनलज्जा	fear of people, regard to public opinion
लोकलेखा	पुं·	सरकारी जमाखर्च	लोक लेखा	public accounts
लोकशाही	स्त्री·	'लोकतंत्र' पाहा	दे· 'लोकतंत्र'	vide 'लोकतंत्र'
लोकसत्ताक	वि·	लोकांनी दिलेल्या सत्तेवर चालणारे (शासन)	लोकसत्तात्मक	democratic

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लोकापवाद	पुं·	लोकांकडून होणारा निंदा	लोकापवाद, लोकनिंदा, बदनामी	public slander
लोखंड	न·	एक खनिज, काळी धातू, लोह	लोह	iron
लोंगर	पुं·	घड (केळी आदींचा)	लुगंर, गुच्छा	cluster, bunch (of plantains)
लोचट	वि·	पाठ न सोडणारा, चिकट	पिछलग्गु, चीमड़	wearisomely obstinate, dogged
लोट	पुं·	लोंढा, मोठा जोराचा प्रवाह, पूर	रेला, प्रवाह, बाढ़	a huge influx,-wave, flood
लोटणे	स· क्रि·	1. पुढे ढकलणे	धकेलना, धक्का देना	to push
		2. टाकणे, सोडून देणे, त्याग करणे	त्यागना, छोड़ देना	to forsake, to abandon
		3. पुढे करणे, लावणे (दार इ·)	भिड़ाना, भेड़ना	to close, to shut
	अ· क्रि·	1. मोठ्या संख्येने येणे ('गर्दी लोटली')	जमा होना, भीड़ लगना	to crowd, to gather in heavy mass
		2. निघून जाणे	बीतना, गुजरना	to roll on, to pass on
		3. ज़ोराने वाहणे	जोर से बहना	to come swelling along
लोटा	पुं·	एक उभट आकाराचा चंबू	लोटा	a metal utensil for water
लोटांगण	न·	साष्टांग दंडवत, नमस्कार	दंडवत्, साष्टांग प्रणाम	prostrate salutation
लोठ्या	वि·	अंगाने भरलेला दांडगट	मुश्टंडा, संडा, अडबंग	rough and robust

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लोड	पुं·	पाठ टेकण्याकरिता लांब वाटोळे मऊ टेकण,-तक्कया	मसनद, बड़ा तकिया	a long stuffed case for supporting the back
लोढणे	न·	जनावराच्या गळ्यात अडकविलेला लाकडाचा ओंडका	अड़ागोड़ा	a clog (tied around the neck of a bullock etc.)
लोण	न·	1. लवण, मीठ	नमक	salt
		2. जमिनीतला क्षारांश	लोन, क्षार, नोन	saltiness in soil
		3. ओवाळून-उतरून टाकण्याचा पदार्थ	दीठ उतारने की चीज़े	articles that are waved around the face for nullifying evil eye
		4. आट्या-पाट्याच्या खेळात शेवटच्या पाटीपर्यंत जाऊन जिंकणे	आटाथापाटया के खेल में जीत	win in the play of आटायापाटया
लोणकदे	वि·	ताजे लोणी कढवून बनविलेले (तूप)	खालिस, ताजा	fresh (ghee)
लोणकढी	स्त्री·	थाप, खोटी बातमी	गप, झूठी बात	gossip,tittle-tattle
लोणचे	न·	फळ खाखून तयार केलेले तोंडी लावणे	आचार	pickles
लोणा	पुं·	1. जमिनीतला क्षार अंश	नोना, लोना	saline
		2. क्षारामुळे येणारा ओलसरपणा	सीड़, सील, आद्रता. नमी	dampness, wetness owing to saltiness
		3. जनावरांच्या अंगावरची कांती-तजेला	जानवर की कांति/तेज	healthy hue on the body of animals

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लोणारी	पुं·	चुना बनविणारी एक जात किंवा त्या जातीचा माणूस	चूना बनानेवाली एक जाति या उसका व्यक्ति	lime burners
लोणी	न·	दही घुसळून निघणारा स्निग्ध पदार्थ	मक्खन, माखन	butter
लोपणे	अ· क्रि·	1. अदृश्य होणे, दिसेनासा होणे	गायब होना, मिटना	to disappear, to lie concealed
		2. नष्ट होणे	खत्म होना, मिटना	to be ruined,-destroyed
लोभ	पुं·	1. हाव	लोभ, लालच	avarice, covetuousness, greed
		2. प्रेम, माया, ममता	प्राति, ममता	affection
लोभावणे	अ· क्रि·	लोभ सुटणे, मोह पडणे	ललचाना, मोहना	to be affected with greed or infatuation
लोभाविष्ट, लोभी	वि·	लोभ सुटलेला, लालचावलेला	लोभी, लालची	greedy, covetuous
लोंब, लोंबर	पुं·	धान्याचे कणीस (गहू, भात इ· चे)	अनाज की बाल, बाली	ear of corn
लोंबकळणे	अ· क्रि·	1. लटकणे, अंधातरी राहणे, झोके घेणे	लटकना, ओठगना, टंगना, झूलना	to dangle, to swing, to hang, to be suspended
		2. (लाक्ष·) निकाल न लागणे, अपुरे राहणे	काम अधूरा रहना	to be suspended, to remain unsettled
लोंबणे	अ· क्रि·	लटकत राहणे	लटकना, टँगना	to hang, to be suspended

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
लोंबी	स्त्री·	'लोंब' पाहा	दे· 'लोंब'	vide 'लोंब'
लोलक	पुं·	1. काचेचा पैलू असलेला लांबी रुंदी जाडी असलेला तुकडा	कांच का पहेलूदार टुकड़ा	a multi faceted piece of glass
		2. लटकती वस्तू	लोलक, लटकन	a pendent
लोलिंगत	वि·	1. आसक्त	आसक्त	fondly attached
		2. हावरट, लोभी	लालची, लोभी	covetuous, greedy
लोलुप	वि·	'लोलिंगत (1) व (2)' पाहा	दे· 'लोलिंगत (1) व (2)'	vide'लोलिंगत (1) व (2)'
लोलो	पुं·	नाद, छंद	लगन, धुन	mania, fad
लोहचुंबक	पुं·	लोखंडाला खेचणारी धातू	लोहकांत, चुंबक	magnetic iron ore
लोहमार्ग	पुं·	आगगाडीचे रुळ	रेल की पटरी	railway
लोहार	पुं·	लोखंडाच्या वस्तू घडविणारा कारागीर	लुहार, लोहार	a blacksmith
लोहाररसाळ	स्त्री·	लोहारांचे काम चालते तो भाग	लोहार खाना	a smithy
लोळ	पुं·	ज्वालांचा झोत	लपट, आग की लौ	a roaring sheet of flame, glowing fire
लोळणे	अ· क्रि·	1. जमिनीवर पडून या अंगावरून त्या अंगावर एक सारखे होणे	लोटना, करवटें बदलना	to wallow, to roll over and over
		2. अस्ताव्यस्त पडून राहणे	बेकार पड़ा रहना	to lie about uselessly
लोळविणे	स· क्रि·	1. जमिनीवर पाडणे	गिराना, पटकना	to dash down, to throw down

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. (लाक्ष·) चीत करणे	चित्त करना	to throw flat on the back, to vanquish
लोळा	पुं·	घंटेच्चा किंवा घड्याळाच्या मध्यात लटकणारा धातूचा तुकडा	लटकन (घंटे, घड़ी आदि का)	tongue of a bell or a wall-clock
लोळागोळा	पुं·	1. चिखल इ· चा गोळा	लोंदा	a mass (of kneaded mud etc.)
		2. स्वतः हालचाल करण्यास असमर्थ झालेले शरीर	विकलांग	a paralysed body
लोळी	स्त्री·	1. पडजीभ	उपजिह्वा, घंटिका	the uvula
		2. लोंबता लहानसा धातूचा तुकडा	छोटा लटकता धातु का टुकड़ा, लटकन	a small pendulum
लौकर	अ·	1. थोडक्या वेळात	जल्दी, जल्द, शीघ्र, झट, तुरंत	soon, immediately
		2. ठरलेल्या वेळेच्या आधी	समय से पहले	early
लौकिक	वि·	1. इहलोका संबंधीचा	लौकिक, सांसारिक, व्यावहारिक	of this world, wordly
		2. रूढ असलेला	रुढ़, प्रचलित	popular, prevelent
	पुं·	1. ख्याती, प्रसिद्धी, कीर्ती	ख्याति, कीर्ति, शोहरत	fame, celebrity, renown
		2. पत, प्रतिष्ठा, साख	पत, साख, इज्जत, प्रतिष्ठा	credit, good repute
लौकिकाचार	पुं·	रूढ असलेली वागणुकीची रीत	लोगों में प्रचलित आचार	popular practice

व

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
व	अ·	आणि	और, तथा	and
वई	स्त्री·	कुंपण	बाड़, घेरा	a hedge, a fence
वकालत, वकीलात	स्त्री·	1. राष्ट्रांच्या राजदूताची कचेरी, दूतावास	दूतावास	an embassy, a legation
		2. वकीलीचा पेशा	वकालत, वकील का काम/ पेशा	business of an advocate
		3. प्रतिनिधित्व	प्रतिनिधित्व, पैरवी	advocacy
वकालतनामा	पुं·	वकीलपत्र	वकालतनामा	letter or warrant of attorney
वकील	पुं·	1. राजदूत, राजप्रतिनिधी	राजप्रतिनिधि, राजदूत	an ambassador, an envoy
		2. खटला चालविणारा, प्रतिनिधी	वकील, दूसरों की ओर से मुकदमों की पैरवी करनेवाला प्रतिनिधि	an attorney, a pleader
वकीली	स्त्री·	वकीलाचा व्यवसाय	वकालत	business of an advocate
वकूब	पुं·	कुवत, ताकद, क्षमता	सामर्थ्य, बिसात, हैसियत, ताक़त	capability
वक्तशीरपणे	वि·	वेळ पाडणारा	समय का पालन करनेवाला	regular

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वक्तशीरपणे	वि·	ठरलेल्या वेळे प्रमाणे	नियमितता से	regularly, according to the fixed time
वक्तव्य	न·	जे सांगायचे ते	वक्तव्य, जो कुछ कहना हो सो	what one wants to say
वक्ता	पुं·	1. भाषण करणारा 2. अस्खलितपणे व्याख्यान देणारा	वक्ता, बोलनेवाला भाषण कला में प्रवीण भाषण-कर्ता	speaker orator
वक्तृत्व	न·	भाषण करण्याची कला, -कौशल्य	वक्तृता, वाक् कौशल	oratory, eloquence
वक्फ	पुं·	मुसलमानांचा धर्मादाय निधी	वक़्फ	Muslim charitable fund
वक्रदृष्टि	स्त्री·	1. वाकडी दृष्टि, नाराजीची नजर 2. अवकृपा	टेढ़ी निगाह, क्रोधपूर्ण दृष्टि नाराजी, क्रोध	malignant/angry glance displeasure
वक्रोक्ती	स्त्री·	1. कटाक्षाने बोलणे, वाकडे बोलणे 2. साहित्यातील एक अलंकार जो वाच्यार्था ऐवजी व्यंग्यार्थ प्रकट करतो (उदा· 'आपण फार शहाणे आहात' मूर्ख आहात)	कटाक्षपूर्ण भाषण वक्रोक्ति, एक साहित्यालंकार	a sarcastic speech an equivoque
वखर	पुं· न·	तण काढण्याचे शेतीचे अवज़ार	हेंगा, पटेला	an agricultural weeding implement
वखरणे	स·क्रि·	1. तण काढण्यासाठी ज़मीन उकरत जाणे	हेंगा चलाना	to weed out a field

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. नांगरलेली ज़मीन सपाट करणे	जुते हुए खेत को समतल करना	to smoothen a field after ploughing
वखवख	स्त्री·	भुकेची व्याकुळता	क्षुधार्तता, खाने की अत्यधिक इच्छा	insatiable craving, ravenous hunger
वखवखणे	अ·क्रि·	भुकेने व्याकुळ होणे	भूख से आकुल होना, पेट में आग लगना	to be affected with insatiable hunger
वखार	स्त्री·	माल भरण्याचे ठिकाण	मालगोदाम, कोठी	a godown, a warehouse
वग	पुं·	1. तमाशात लावतात ते कथानक	लोकनाट्य की कथावस्तु	story-narration in a farcical show
		2. निकटचा परिचय (कोणा मोठ्या व्यक्तीशी)	(किसी बड़े आदमी से) निकट का परिचय	influence or prevalence on (an influential person)
वगळणे	स·क्रि·	1. गाळणे, सोडूनदेणे	छोड़ देना, हटाना	to pass by, to omit, to throw out
		2. ओलांडून जाणे	लांघना	to skip over
वगैरे	अ·	इत्यादी	वगैरा, इत्यादि, आदि	etcetera, and the rest
वंगण	न·	गाडीच्या चाकात घातले जाणारे इ·	ओंगन, चिकनाई, गाड़ी की धुरी में दिया जानेवाला तेल	greeze or oil applied to the axle of carts
वंगणे	अ·क्रि·	वाकणे, दबणे	दब जाना	to yield, to submit
वंगविणे	स·क्रि·	वाकायला लावणे, शरण यायला लावणे	दबा देना	to force to yield/ submit
वचक	पुं·	दरारा, भय, धाक	धाक, दबदबा	dread, fear, awe
वचकणे	अ·क्रि·	भिऊन असणे, धाकात असणे	डरना, दबना, धाक में रहना	to stand in awe

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वचन	न·	1. उक्ती, बोललेला शब्द किंवा बोल	उक्ति, कथन, कही हुई बात	saying, a spoken word
		2. प्रतिज्ञा, बोली	वचन, वादा, प्रतिज्ञा, इकरार	promise
		3. शास्त्र वाक्य	शास्त्र वाक्य	a dictum, an authoritative utterance
		4. (व्याक·) संख्यादर्शक रूप	संख्यादर्शक रूप	number (in gram.)
वचनचिठ्ठी	स्त्री·	करार करणारे पत्र	वचनपत्र, रुक्का, तमस्सुक	a promisory note, a pronote
वचपा	पुं·	1. बदला, सूड	बदला	retaliation, recompence
		2. भरपायी	क्षतिपूर्ति	compensation, deficiency made square
वज़	स्त्री·	सांभाळ, काळजी	संभाल, परवरिश	upkeeping, maintainance, caretaking
वज़न	न·	1. भार, बोजा	वज़न, भार, बोझ	weight, heaviness
		2. वजनाचे माप	तौल, तौलने का बाट	a weight, a standard mass
		3. प्रभाव, छाप	छाप, असर, प्रभाव	influence
वज़नदार	वि·	1. वजन असलेला, - बोजा होणारा	वज़नदार, भारी, बोझवाला	weighty
		2. प्रतिष्ठित, प्रभाव असणारा	प्रतिष्ठित, महत्वयुक्त	influential
वज़नी	वि·	वजन करून देण्याचा	तौलकर दिया जानेवाला	in weight

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वज़ा	अ·	सारखा, सदृश, समान ('व्याख्यान वज़ा भाषण')	समान, सदृश	in the manner of
वज़ा	वि·	उणे केलेला	घटाया हुआ	subtracted
वज़ांबाकी	स्त्री·	उणे करण्याची-शिल्लक काढण्याची रीत	व्यवकलन, घटाना	subtraction
वज़ावाट	स्त्री·	देणी घेणी करुन करावयाचा शेवटचा उलगडा	हिसाब चुकता करना, मिलान करना	making up and settling of accounts betwixt parties
वजीर	पुं·	1. मुख्य प्रधान, मंत्री	वज़ीर, मंत्री	minister
		2. बुद्धिबळात राजाच्या खालोखाल महत्त्वाचे मोहरे	(शतरंज में) वज़ीर	the queen at chess
वज्र	न·	1. इंद्राचे विशेष अस्त्र	इंद्रदेवता का खास अस्त्र	Indra's special missile, the thunderbolt
		2. हिरा	हीरा	a diamond
		3. वीज, विद्युल्लता	बिजली	lightning
वज्रगाठ	स्त्री·	अगदी पक्की - न सुटणारी - गाठ	वज्र जैसी पक्की गाँठ	a fast or firm knot
वज्रघात	पुं·	'वज्रपात (2)' पाहा	दे· 'वज्रपात (2)'	vide 'वज्रपात (2)'
वज्रचूडेमंडित	वि·	सौभाग्यवती स्त्रीला उद्देशून लिहिताना घालत असततो मायना	सधवा स्त्री को उद्देश्यकर लिखा जानेवाला संबोधन	an epithet used in letters before the name of a woman whose husband is

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वज्रदेही	वि·	मजबूत बांध्याचा	वज्रदेही, मजबूत/दृढ़ कदका	one whose frame is as hard as adamant
वज्रपात	पुं·	1. वीज पडणे	वज्रपात, बिजली का गिरना	falling of lightning or thunderbolt
		2. वीज पडल्यासाखा अकस्मात् होणारा आघात	भारी आघात	a lightning stroke
वज्रमुष्टी	स्त्री·	वज्रासारखी कठिण बुक्की	वज्र जैसा कठिन मुक्का	an iron fist
वज्रलेप	वि·	वज्राप्रमाणे कायम टिकणारा, कधीही नष्ट न होणारा	कभी नष्ट न होनेवाला, पक्का, अटल	immutable, durable
वज्रसंकल्प	पुं·	कधी न फिरणारा निश्चय	पक्का/अटल निश्चय	a firm and fixed determination
वज्रहृदयी	वि·	वज्रासारखा अत्यंत कठिण हृदयाचा	बहुत कड़े दिल का	iron-hearted
वंचना	स्त्री·	फसवणूक, कपट	चाल, ठगी	cheating, deceit
वंचित	वि·	1. फसविला गेलेला 2. -वाचून राहिलेला, आंचवलेला	धोखा खाया हुआ, प्रताड़ित वंचित, रहित, विमुख	cheated, deceived deprived
वंजारी	पुं·	जनावरांचा माल लादून व्यापार करणारी एक जमात किंवा त्यातील माणूस	बनजारा	a community or its individual whose business is to carry grain etc. to distant places loading it on bullocks
वंजी मारा	पुं·	कामट्यांचा भारा-गठ्ठा	कमचियों का पूला	a bundle of strips of bamboo

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वट (-ट्)	वि·	एकूण, सर्वमिळून	कुल, पूरा	total
वट	पुं·	वडाचे झाड	वटवृक्ष, बरगद	the fig tree
वटकण	न·	अटकण	अड़ंगा, रुकावट, रोकने का साधन	a stopper, a block
वटणी	स्त्री·	सरकी काढण्याचे हातयंत्र	ओटनी	a hand-machine to separate seed from cotton
वटणे	स·क्रि·	1. सरकी काढणे 2. (हुंडी वा चेक चा) स्वीकार होणे	ओटना स्वीकार किया जाना	to gin to be accepted (a cheque)
वटवट	स्त्री·	बडबड, एक सारखे चाललेले बोलणे	बकबक, बकवास	gabble, jabber
वटवाघूळ	न·	वडाचा आसरा घेणारे मोठे वाधूळ	चमगादड़	a wild bat, a flying fox
वटविणे	न·	नोटेचे किंवा चेकचे पैसे करवून	भुनाना, तुड़वाना (नोट, चेक आदि)	to encash, to cash
वटहुकूम	पुं·	उच्चाधिकार्या कडून काढला गेलेला आदेश	अध्यादेश	ordinance
वटारणे	स·क्रि·	डोळे ताणणे	घूरना, आँखें निकालना	to stare, to glare at angrily
वटाव	पुं·	हुंडणावळ, बट्टा	बट्टा, हुंडावन	a discount, brokerage
वठणे	अ·क्रि·	1. सुकणे, वाळून निर्जीव होणे (झाड) 2. परिणाम कारक-प्रभावी-होणे	सूखना प्रभावकारी होना, जम जाना	to wither, to dry away (a plant, tree) to be effective

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. उमटणे, उठावदार दिसणे	स्पष्ट/साफ दिखाई देना	to come off, to appear conspicuously
		4. नरम होणे, जोड, उतरणे	नरम होना	to become mild
वठविणे	स·क्रि·	प्रभावकारी करणे, चांगले बजावणे	प्रभावकारी बनाना	to make effective
वड	पुं·	'वट' पाहा	दे· 'वट'	vide 'वट'
वडवाग्नी	पुं·	समुद्राच्या पोटात असलेला अग्नी (पुराण कल्पित)	बड़वानल, बड़वाग्नि (पुराणों में उल्लिखित)	a fabulous submarine fire
वडस	पुं·	बुबळावर येणारा पांढरा कवडा	आँख का जाला, धुँध	a disease of the eye, staphyloma
वडा	पुं·	उडदाच्या पिठाचा तळून केलेला खमंग पदार्थ	बड़ा, पकौड़ा	a fried saltish vegetable-stuffed gram - flour preparation
वडार	पुं·	दगड फोडणे, विहीर खोदणे इ· काम करणारी जमात किंवा तिचा मनुष्य	धाँगड जैसी एक जमात या उसका व्यक्ति	a community or its individual whose business is to break metal or to dig wells
वडी	स्त्री·	लहानशी चपटी गोळी	टिकिया, बट्टी	a tablet
वडील	वि·	वयाने मोठा	उम्र में बड़ा	elder
	पुं·	बाप, पिता	पिता	father
वडीलधारे	वि· ब· व·	वयाने मोठे असलेले	उम्र से बड़े	elders

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वण	पुं·	जखमेची राहिलेली खूण	घाव का चिह्न	mark left by a wound, scar
वणवण	स्त्री·	1. भटकंती	दौड़, व्यर्थ घूमना	trudging, wandering hither and thither
		2. व्यर्थ मेहनत	व्यर्थ का परिश्रम	fruitless efforts
वणवा	पुं·	जंगल पेटणे	दावाग्नि	forest fire
वतन	न·	1. जहागीर, इनाम गाव किंवा गावे	जागीर, जमीनदारी	an assignment by a king of an estate or village
		2. मूळ ठिकाण, स्वदेश	वतन, मूल निवास स्थान, स्वदेश	one's native country or place
वतनदार	पुं·	जहागीरदार, इनामदार	जागीरदार	a jagirdar, the holder of a jagir
वतनवाडी	स्त्री·	ज़मीन जुमला	खेतीबाड़ी	patrimonial lands, estate
वती, वतीने	अ·	अमक्याच्या बाजूने,-करिता	तरफ से, ओर से	on behalf of
वत्सल	वि·	अपत्यप्रेमी	वत्सल, अपत्य प्रेमी	tenderly fond, affectionate
वदणे	स· क्रि·	बोलणे, तोंडातून उच्चार करणे	कहना, बोलना	to utter, to speak, to say
वंदना	स्त्री·	बोलवा, अफवा	किंवदांन्ती, अफवाह	rumour, popular talk
वदविणे	स· क्रि·	तोंडातून उच्चारायला लावणे	कहलवाना	to make to utter, to speak or say

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वद्य	पुं·	कृष्णपक्ष	कृष्णपक्ष	dark half of a lunar month
वध	पुं·	मारून टाकणे, हत्या, खून	वध, हत्या	assassination, killing
वधारणे	अ· क्रि·	वाढणे, वाढ होण	बढ़ना, वृद्धि होना	to rise, to be increased
वधू	स्त्री·	1. नवरी, लग्नाला उभी राहिलेली मुलगी	वधू, दुलहिन	a bride
		2. पत्नी, बायको	पत्नी	wife
वधूपक्ष	पुं·	नवर्या मुलीच्या बाजूचे लोक	कन्या की तरफ के लोग, घरती	the party of the bride
वधूवर	पुं· ब· व	नवरी व नवरा	दुल्हा-दुलहिन, कन्या-वर	bride and bridegroom
वन	न·	अरण्य, जंगल, रान	वन, जंगल	a wood, a forest
वनपरिक्षेत्राधिकारी	पुं·	विशिष्ट जंगल भागावरचा अधिकारी	वनपाल	Forest Range Officer
वनभोजन	न·	मजेने जंगलात किंवा झाडीत केलेले भोजन	वनभोजन	a picnic
वनराज	पुं·	सिंह	वनराज, सिंह	king of the forest, lion
वनवास	पुं·	1. वनात राहणे	वनवास, वन में रहना	dwelling in a forest
		2. (लाक्ष·) देशोधडीस लागणे	घर छोड़कर दर दर भीख माँगते फिरने की स्थिति	a wild, wandering, unsettled condition of life
वनवासी	वि·	1. वनात राहणारा	वनवासी	one who dwells in a forest

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. (लाक्ष·) अनाथ, अस्थिर (जीवन)	अनाथ, अस्थिर (जीवन)	forlorn. unsettled (living)
वनश्री	स्त्री·	वनशोभा	वनलक्ष्मी, वनशोभा	the splendour of the woods
वनस्पती	स्त्री·	1. वृक्षसृष्टी	पेड़ पौधा	the plant world, vegetable organism
		2. शेंगदाणा, सरकी इ· चे गोठविलेले तेल	वनस्पति, मूँगफली, बिनौले आदि का जमाया हुआ तेल	hydrogenated oil of groundnut etc.
वनस्पतिशास्त्र	न·	वृक्षसृष्टी विषयक विज्ञान	वनस्पति विज्ञान	Botany
वनस्पतिशास्त्रज्ञ	पुं·	वनस्पती सृष्टीचे शास्त्र जाणणारा	वनस्पतिज्ञ	a botanist
वंदन	न·	नमन, प्रणाम	वंदन, नमस्कार	obeisance
वंद्य, वंदनीय	वि·	वंदन-प्रणाम करण्यास पात्र, पूज्य	वंद्य, पूज्य	revered
वंध्या	वि· स्त्री·	वांझ (स्त्री·)	वंध्या, स्त्री या गाय जिसे बच्चा न होना हो, बाँझ	barren (woman)
वंध्यापुत्र	पुं·	(लाक्ष·) अशक्य-कधी न घडणारी गोष्ट	असंभव बात	term expressing impossibility or non-entity
वय	न·	जन्मापासूनचे वर्ष	उम्र, अवस्था, आयु	age, time of life
वयस्क, –स्कर	वि·	प्रौढ, उतार वयाचा	प्रौढ़, बड़ी उम्र का	advanced in years
वर	पुं·	1. लग्नाला उभा राहिलेला पुरुष	वर, दूल्हा	a bridegroom
		2. नवरा, पती	पति	husband

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		३. मागणीच्या पूर्ततेचे वचन ('कैकेयीला दोन वर दिले')	वर, इच्छा पूर्ति, वचन	a boon, a blessing
वर	अ·	ऊर्ध्वबाजूकडे, आकाशाच्या बाजूकडे	ऊपर	above, over
वरई, वरी	स्त्री·	एक तृणधान्य	नीवार, तिन्नी धान	a kind of coarse grain
वरकड	अ·	शिवाय, खेरीज	अलावा, सिवा, अतिरिक्त	besides, in addition to, except
वरकडी	स्त्री·	वरचढपणा, श्रेष्ठता	बरतर, श्रेष्ठता	prominence, excellence
वरकणी	अ·	वरवर, बाहेरून दिसण्याला	बाह्यतः, ऊपरी तौर पर	ostensibly, superficially
वरकस	वि·	1. भरड धान्याकरिताच योग्य (ज़मीन) 2. श्रेष्ठ दर्जाचे (सोने)	मोटे अनाज के लायक (भूमि) श्रेष्ठ श्रेणी का (सोना)	(soil) fit only for inferior cereals of highest quality
	न·	जाडे भरडे धान्य	मोटा अनाज और दाल	coarse grains and pulses
वरकाम	न·	गौण काम, किरकोळ काम	फुटकर काम	miscellaneous jobs
वरकोट	पुं·	सर्वांवर घालण्याचा लांब डगला	लंबा कोट, लबादा, ओवर कोट	an over-coat
वरखर्च	पुं·	मुख्य बाबी खेरीज किरकोळ होणारा खर्च	फुटकर व्यय	sundry expenses

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वरघोडा	पुं·	घोड्यावर बसलेल्या वधूवरांची मिरवणूक	दुल्हे दुलहन की घोड़े पर सवारी	a marriage procession of bride and bridegroom
वरचढ	वि·	1. श्रेष्ठ, सवाई 2. चढेलपणा करणारा	बढ़ा-चढ़ा, श्रेष्ठ, सवाया हुक्म चलानेवाला, उद्दंड	superior, ahead (of) domineering
वरचढपणा	पुं·	1. श्रेष्ठत्व 2. चढेलपणा	श्रेष्ठता, तरजीह उद्दंडता	superiority arrogance, domineering attitude
वरचष्मा	पुं·	वरचढपणा, ज़ोर	ज़ोर, प्राबल्य	dominance
वरचेवर	अ·	पुनः पुनः, फिरून-फिरून	बार बार, फिर फिर	again and again
वरच्यावर	अ·	अधांतरी, खाली न पडू देता	ऊपर ही ऊपर, अधर में	up aloft, in midspace
वरण	न·	शिजविलेली डाळ	पकायी हुई दाल	boiled pulses
वरणा	पुं·	वालाचा एक प्रकार	सेम का एक प्रकार	a kind of bean
वरणे	स·क्रि·	1. पसंत करणे, निवडणे 2. विवाह करणे	पसंद करना ब्याह करना	to select to wed, to accept in marriage
वरंड	स्त्री·	1. धान्याची रास 2. दोन शेतामधील बांध	अनाज का ढेर दो खेतों के बीच की मेंड	pile of grain a boundary ridge betwixt two fields
वरतावळा, वरताळा	पुं·	ग्राहकास मापा- तोला- पेक्षा अधिक देणे	घालुआ, घाल	things given in excess of the measured quantity
वरती,-कडे	अ·	1. उंचावर, उर्ध्व दिशेकडे	ऊपर	above

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. पश्चिमेस	पश्चिम की ओर	to the West
वरदहस्त	पुं·	वर देण्याकरिता अधांतरी, पालथा केलेला हाताचा पंजा	वर देनेवाला औंधा हाथ	an open overturned hand raised (for blessings)
वरंधार	वि·	मुसळधार	मूसलाधार	torrential, dashing
वरपणे	स·क्रि·	'ओरपणे' पाहा	दे· 'ओरपणे'	vide 'ओरपणे'
वरपक्ष	पुं·	वराकडील मंडळी, वऱ्हाडी	वरपक्ष, बराती	party of the bridegroom
वरपांगी	वि·	दिखाऊ, कृत्रिम	दिखावटी, बनावटी	showy, artificial
वरमणे	अ·क्रि·	लज्जित होणे, शरमणे	शरमाना, लज्जित होना, झेंपना	to be ashamed, to be mortified
वरंबा	पुं·	'ओंरबा' पाहा	दें· 'ओरंबा'	vide 'ओरंबा'
वरवंटा	पुं·	पाट्यावर वाटण्याकरिता केलेला मोठा दगडी रूळ	बट्टा, लोढा	a stone-pestle,-roller,-muller
वरवर	अ·	नुसती नज़र फिरवून खोला शिरता	ऊपरी/मोटे-तौर पर, सरसरी निगाह से	cursorily, superficially
वरसणे	अ·क्रि·	पाऊस पडणे, वर्षाव होणे	बरसना	to rain, to shower
वरसव (-वि) णी	वि· स्त्री·	वर्षाला विणारी (गाय, म्हैस)	हर साल ब्यानेवाली (गाय, भैंस)	calving annually (a cow etc.)
वरांडा	पुं·	घराच्या पुढच्या भागाला काढलेली उघडी खोली	बरामदा	a veranda
वरात	स्त्री·	वधूसह वराची मिरवणूक	बरात, दूल्हा की सवारी का जुलूस	a marriage procession

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वराती	वि·	वरातीतील माणसे	बराती	participants in the marriage procession
वरिष्ठ	वि·	वरचा, वरच्या दर्जाचा	उच्च, ऊपरी, बड़ा	senior, superior
	पुं·	वरचा अधिकारी	ऊपरी अधिकारी	superior officer
वरील	वि·	1. वरिष्ठाकडून आलेला	ऊपरी अधिकारी से प्राप्त	received from the superior officer
		2. वर उल्लेखिलेला, उपर्युक्त, सदर	उपर्युक्त, उल्लिखित	above-mentioned
वरील प्रमाणे	अ·	सदर प्रमाणे	ऊपर लिखे अनुसार	as above
	पुं·	1. सोन्या-चांदीचा पातळ पत्रा	वरक़, सोने-चांदी का पत्तर	a leaf of gold or silver
		2. बेगड	पन्नी, राँगे आदि का हल्का पत्ता	lamina of tin or tin-plate
वर्ग	पुं·	1. विशिष्ट जात किंवा प्रकार दर्शविणारा एक समूह	वर्ग, श्रेणी, दल, समूह	a class, an order, a division
		2. शाळेतील ईयत्ता	कक्षा, दर्जा	standard (in a school)
		3. एकाद्या संख्येला त्याच संख्येने गुणून येणारा गुणाकार	समान अंकों का घात	square
		4. बदली, स्थानांतर	तबादला, तबदीली, स्थानांतरण	transfer
वर्गणी	स्त्री·	1. समासदत्वाचे शुल्क	सदस्यता शुल्क	membership-fee
		2. आपल्या वाट्याला येणारा दानाचा भाग	चंदा	a contribution

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. पत्र-पत्रिका इ·ची वार्षिक किंमत	चंदा	subscription
वर्गणीदार	पुं·	वर्गणी देणारा	ग्राहक, सदस्य	a subscriber, a contributor
वर्गावर्गी	स्त्री·	कामांची किंवा अधिकार्यांची बदली	कामों का या अफसरों का तबदला	transfers (of jobs or officers)
वर्गीकरण	न·	1. प्रतवारी नावून वेगळे करणे	श्रेणीकरण	sorting
		2. वर्ग पाडण्याची क्रिया	वर्गीकरण	classification
वर्गीकृत	वि·	अनुसूचित	परिगणित, अनुसूचित	classified, scheduled
वर्चस्व	न·	वरचढपणा, हुकुमीपणा, प्राबल्य	प्राबल्य, अधिकार, प्रभुत्व	domination, domineering, mastering (over)
वर्ज (-र्ज्य)	वि·	1. टाकून देण्याजोगा, अस्वीकारणीय, निषिद्ध	वर्ज्य, अग्राह्य, निषिद्ध	unacceptable, rejected
		2. अपथ्यकर	स्वास्थ्य नाशक, अहितकर	unwholesome
वर्ज (-र्जि) णे	स·क्रि·	1. सोडणे, त्याग करणे	छोड़ देना, त्यागना	to except, to exclude, to cast away
		2. गाळणे, वगळणे	हटाना, छोड़ना, शामिल न करना	to leave out, to pass by unheedingly
वर्ण	पुं·	1. रंग	वर्ण, रंग	colour
		2. पेशा (ब्रह्माण, क्षत्रिय इ.), जात	वर्ण, व्यवसाय, जाति	a class, order, caste
		3. कंठातून निघणारा अक्षरोच्चार, मूळाक्षर	अक्षर, शब्द, स्वर	letter of the alphabet

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वर्णक्रम	पुं·	क्रमानुसार अक्षरे	अक्षरों का क्रम	alphabetical order
वर्णचतुष्टय	न·	चार वर्ण-ब्राह्मण, क्षत्रिय, वैश्य, शूद्र, चातुर्वण्य	चातुर्वर्ण्य	the four orders or castes
वर्णन	न·	1. सविस्तर-तपशीलवार कथन 2. स्तुती, प्रशंसा	वर्णन, कोई बात ब्योरेवार कहना/बयान करना स्तुति, प्रशंसा	description, stating of particulars extolling, praising
वर्णभेद	पुं·	वर्णांचे भिन्नत्व	वर्णभेद	separateness of castes
वर्णमाला	स्त्री·	स्वर व्यंजनांसह क्रमवार सर्व अक्षरे	वर्णमाला	alphabet
वर्णविपर्य, व्यत्यय	पुं·	शब्दातील वर्णांची उलटापालट होणे ('उफराटे-उरफाटे इ.')	वर्ण-विपर्यय, वर्णों का उलट-फेर होना	alternation of letters
वर्ण संकर	पुं·	वर्णाची सर-भेसळ (लग्नाची किंवा बाह्य संबंधानी)	वर्णों का मिश्रण (विवाह से या विवाह बाह्य संबंध से)	a mixture of races,- of castes
वर्णी (वरणी)	स्त्री·	सोय, व्यवस्था	सुविधा, प्रबंध	arrangement
वर्तणूक	स्त्री·	वागणूक, आचार	वर्तन, आचार	conduct, behaviour
वर्तणे	अ·क्रि·	1. वागणे, आचार करणे 2. घडणे	आचरण करना बनना, होना	to behave to happen
वर्तन	न·	'वर्तणूक' पाहा	दे· 'वर्तणूक'	vide 'वर्तणूक'
वर्तमान	वि·	आताचा, आजचा, चालू, विद्यमान	वर्तमान, चालू हाल का	present, existing

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	न·	1. बातमी, समाचार	वृत्तांत, समाचार	news, tidings
		2. (व्याक·) काळाचा एक प्रकार, चालू काळ	वर्तमान काल	the present tense
वर्तमानपत्र	न·	वृत्तपत्र, बातम्या देणारे छापील पत्र	समाचार पत्र, अखबार	news-paper
वर्तविणे	स·क्रि·	1. गणिताने निश्चित करणे	गणित से निश्चित करना	to calculate, to work out (future events)
		2. भाकित-भविष्य सांगणे	भविष्य का कथन करना	to foretell one's fortune
वर्तुळ	न·	गोल, गोल आकृती	वर्तुल, गोल आकृति	a circle, a circular figure
वर्दळ (वरदळ)	स्त्री·	1. एक सारखी जा-ये, रहदारी	आना-जाना आवागमन	treading and beating, incessant coming and going, traffic
		2. भांडण	झगड़ा	quarrel
वर्दी (वरदी)	स्त्री·	1. सूचना, माहिती	सूचना	intimation
		2. विशिष्ट कामकर्याचा ठरलेला पोशाख	विशिष्ट कर्मचारियों का विशेष पहनावा	special dress
वर्धापनदिन	पुं·	वाढदिवस	जन्म दिन	birthday anniversary
वर्म	न·	1. नाजूक भाग (शरीराचा), जिव्हार	मर्म, शरीर का नाजुक भाग	a tender and irritable part, a lovely point
		2. रहस्य, मख्खी गुह्य	रहस्य, राज़, भेद, गुप्त बात	secret, confidential thing
		3. दोष, खोड	दोष, ऐब, नुक्स	a defect, a blemish
		4. कवच	कवच, बख्तर	an armour

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वर्ष	न·	12 महिन्यांचा किंवा ३६५ दिवसांचा किंवा दोन पावसाळ्यामधील काळ	वर्ष, साल, बरस	a year
वर्षगाठ	स्त्री·	जन्मदिवस, वाढदिवस	वर्षगाँठ, बरसगाँठ	anniversary of the birthday
वर्षणे	अ·क्रि·	पाऊस पडणे	बरसना	to rain
वर्ष प्रतिपदा	स्त्री·	वर्षारंभीची हिंदू पंचांगा प्रमाणे पहिलीतिथी	वर्षारंभ की पहली तिथि	the first day of the beginning of a lunar year
वर्षफल	न·	नव्या वर्षाचे भविष्य सांगणारी पत्रिका	वर्षफल, वर्षभर का शुभाशुभ सूचित करने वाली कुंडली	the statement of future events in the ensuing year
वर्षश्राद्ध	न·	मृत व्यक्तीचे पहिले वार्षिक श्राद्ध	पहली बरसी	the first death-anniversary
वर्षा, वर्षाॠतु, वर्षतु	पुं·	पावसाळा	वर्षाकाल, बरसात	the rainy season
वर्षनुवर्षो	अ·	कित्येक वर्ष	बरसों तक, बरसों से	for years, through many years
वर्षाव	पुं·	पाऊस पडणे, वृष्टी	वर्षा, बौछार, वृष्टि	showering, raining
वर्षासन	पुं·	दरवर्षी दिला जाणारा अन्नाचा खर्च	सालाना भृत्ति या वृत्ति जो साल में एक बार दी जाए	an annual allowance or grant or stipend
वर्हाड	न·	1. लग्नासाठी गेलेली वराची आप्तमंडळी	बरात, बरात में आए हुए लोग	friends and relatives of the bridegroom attending a marriage
		2. विदर्भ प्रांत	विदर्भ, बरार	Vidarbh (formerly Berar)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वऱ्हाडघर	न·	जानवसा, वऱ्हाडी मंडळीचा उतारा	जनवासा, बरातियों के ठहरने की जगह	a sojourn of the bridegroom's party
वऱ्हाडी	न·	लग्नासाठी गेलेली वराची माणसे	बराती	members of the bridegroom's party
वलय	न·	1. परिघ, घेर	वलय, परिधि, घेरा	a circle, a ring
		2. काकण, बांगडी	कंकण	a bangle
		3. अंगठी, छल्ला	अंगूठा, छल्ला	a ring in the finger
वलयांकित	वि·	वेढलेला, वेष्टिलेला	वलयित, घिरा हुआ, वेष्टित	surrounded (by), encircled, encompassed
वल्गना	स्त्री·	गर्विष्ट, बडबड वटवट, फुकाची-प्रौढी	शेखी, डींग, बकवास	swaggering, vaunting
वल्ली	स्त्री·	1. वेली, लता	वलयी, लता	a creeping plant
		2. अवलिया, चक्रम मनुष्य	सनकी, झक्की आदमी	a crazy fellow
वल्हविणे	स· क्रि·	नाव, वल्ही मृरून चालविणे	खेना, नाव चलाना	to row
वल्हे	न·	नाव चालविण्याकरिता केलेले लांब दांड्याचे अवज़ार	नाव खेने का डाँड, चप्पू	an oar
वल्हेकरी	पुं·	वल्ह्याने नाव चालविणारा	खेवैया	an oarman, a rower
वश	वि·	1. आपलासा केलेला	अपनाया हुआ	made one's own, friendly
		2. अधीन, ताब्यात	वश, अधीन	subjected, **subdued**

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वशात् **(शब्दाला जोडून)**	अ·	-च्या योगाने, -च्या प्रभावामुळे ('प्रसंग वशात्')	के अनुसार, प्रभाव से	owing to, through the force of, on account of
वशारणी	स्त्री·	मागावर घालावयाच्या धाग्यांची ताणी करून घेणे	करघे पा लेने से पहले ताना बनाने की क्रिया	preparing the warp
वशारणे	स· क्र·	ताण करणे	ताना बनाना	to stretch and prepare the warp
वशिंड	न·	बैलाच्या पाठीवरचा वर आलेला कुबडा सारखा भाग	डिल्ला, बैल के कंधे पर का कूबड़	bullock's hump
वशीकरण	न·	मंत्रादिच्या सहाय्याने ताब्यात घेणे	वशीकरण, मंत्रादि के प्रयोग से वश में लाना	subduing by charms etc.
वशीला	पुं·	मोठ्याशी लागाबांधा-अधिकारी व्यक्तीवर प्रभाव	बड़ों से खानगी संबंध	connection with great personage
वंश	पुं·	1. मूळ पुरुषाची पुढे चालत गेलेली अवलाद, संतती, कूल घराणे	वंश, कुल, खानदान	race, lineage, family
		2. चिवा, बांबू	बांस	bamboo
वंशच्छेद	पुं·	नि:संतान होणे, कुळक्षय	संतानहीनता, कुलक्षय	end of a family or race, heirlessness
वंशज	पुं·	बंशात उत्पन्न झालेला मुलगा वारसदार	वंशज, वंश में उत्पन्न हुई औलाद, संतान	offspring to the family

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वंशपरंपरा	स्त्री·	1. पूर्वीपासून कुळात चालत आलेली रूढी	वंश परंपरा, कुल परंपरा	tradition in the family or race
		2. वंशावळ	वंशावली, वंशतालिका, कुरसीनामा	line of race or tribe
वंशपरंपरा,-गत	वि·	पूर्वीपासूनची चालत आलेला (प्रघात, रूढी इ·)	वंशागत, मौरूसी, पुश्तैनी	inherited, hereditary
वंशावळ	स्त्री·	'वंशपरंपरागत (2)' पाहा	दे· 'वंशपरंपरा (2)'	vide 'वंशपरंपरा (2)'
वसणणे	अ· क्रि·	झोपेत बरळणे	बर्राना	to talk in sleep
वसणे	अ· क्रि·	स्थायीपणे राहणे	बसना स्थायी रूप से रहना	to inhabit, to abide
वससती	स्त्री·	राहणे	बस्ती, वास	dwelling, staying, abiding
वसती (-ति) गृह	न·	1. राहण्याचे ठिकाण	निवास स्थान	dwelling place, residence
		2. विशेत: विद्यार्थ्यांचे निवासस्थान	छात्रालय	a student hostel
वसंत (ऋतु)	पुं·	चैत्र व वैशाख हे दोन महिने राहणारा ऋतु	वसंत, बहार (ऋतु)	the spring
वसंतपंचमी	स्त्री·	माघ शुद्ध पंचमी	वसंत पंचमी	the fifth day of the bright half of माघ
वसा	पुं·	व्रत, धार्मिक नियम	व्रत	a religious observance
वसा	स्त्री·	मेद, चरबी	वसा, मेद	fat
वसाहत	स्त्री·	1. बाहेरच्या लोकांनी जाऊन केलेली वस्ती	उपनिवेश	a colony
		2. वस्ती	बस्ती, आबादी	a peopled state

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वसुली	स्त्री·	येणे, जमा करणे	उगाही, वसूल करने की क्रिया	collecting (the dues)
वसूल	पुं·	1. जमा झालेली रक्कम 2. महसूल, कर	प्राप्ति, उगाही लगान, कर	collections revenue
वस्तरा	पुं·	केस मुंडण करण्याचे एक धारदार हत्यार	उस्तरा	a razor
वस्ताद	वि·	1. प्रवीण, निपुण, हुशार 2. धूर्त, लुच्चा, कावेबाज	प्रवीण, होशियार, कुशल धूर्त, चालाक, काइयाँ, चंट	one eminently skilled wily, crafty, cunning
वस्ताद	पुं·	1. गुरु 2. पहिलवानाचा शिक्षक	उस्ताद, गुरु मल्लों का शिक्षक	a teacher, a master a tutor or an instructor of wrestling
वस्ती	स्त्री·	1. 'वसती' पाहा 2. राहणारी लोकसंख्या	दे· 'वसती' जनसंख्या, आबादी	vide 'वसती' population
वस्तीकार	पुं·	थोडवेळ मुक्काम करणारा प्रवासी	मुसाफिर	a sojourner
वस्तू	स्त्री·	1. पदार्थ, जिन्नस 2. कथानक	वस्तु, चीज़, पदार्थ कहानी, कथावस्तु, घटना	a thing, an article the main plot
वस्तुकथन	न·	घडलेली हकीकत सांगणे	सत्य कथन, यथार्थ कथन	a faithful account
वस्तुगत्या	अ·	सहजगत्या, स्वाभाविकपणे	सहज, यूँ ही	naturally
वस्तुतः	अ·	खरे पाहता, म्हणजे	वस्तुतः, असल में, वास्तव में	infact, in reality, really
वस्तुनिष्ठ	वि·	1. प्रत्यक्षाला धरून असलेला इंद्रियग्राह्य 2. सत्यस्थितीशी प्रमाणिक	वस्तुनिष्ठ, विषयनिष्ठ वस्तुस्थिति के साथ यथातथ्य	objective faithful to reality

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वस्तुपाठ	पुं·	1. प्रत्यक्ष शिकवून दाखविलेला धडा, शिकवण्याचा नमुना	प्रायोगिक पाठ	a specimen of instructing a lesson
		2. आदर्शपाठ	आदर्श पाठ	a model teaching of a lesson
वस्तुस्थिती	स्त्री·	सत्य परिस्थिती, प्रत्यक्ष स्थिती	वस्तुस्थिति, वास्तविक स्थिति, असलियत	real condition, actual state of things
वस्त्र	न·	कपडा	वस्त्र, कपड़ा	a cloth
वस्त्रगाळ	वि·	कपड्यातून गाळून घेतलेला	कपड़छन, कपड़े से छाना हुआ	strained through a cloth
वस्त्रप्रावरण	न·	अंगावरचा व पांघराव्याचा कपडा, कपडे लत्ते	पहनने का और ओढ़ने का कपड़ा, लत्ता	clothes, articles of apparel
व(-वा)हाण	स्त्री·	पादत्राण, पायताण	जूती, चप्पल	a sandal
वहाळ	पुं·	'ओहोळ' पाहा	दे· 'ओहोळ'	vide 'ओहोळ'
वहिनी	स्त्री·	थोरल्या भावाची पत्नी, भावजय	भौजाई, भाभी	sister-in-law
वहिमी	वि·	ज्याच्या विषयी संशय आहे असा	जिसके बारे में वहम हो, संशयित	suspected
वहिव(-वा)ट	स्त्री·	1. प्रथा, रीत, रिवाज	परिपाटी, रिवाज, प्रथा, दस्तूर	practice, custom, usage
		2. उपभोग	उपभोग, प्रयोग, इस्तेमाल	enjoying, using
		3. देण्याघेण्याचा संबंध, व्यवहार	लेने-देने का संबंध, व्यवहार	dealing, business, traffic
वहिव(-वा)टणे	स·क्रि·	1. व्यवस्था पाहणे, कारभार करणे	प्रबंध करना	to manage, to conduct, to carry on

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. उपभोगणे	उपभोग करना, इस्तेमाल करना	to enjoy, to use
वही	स्त्री·	1. एकत्र बांधलेल्या कोर्या कागदांची चोपडी	अभ्यास-पुस्तिका, कापी	an exercise book, a note book
		2. मागाच्या रचनेत आडवे धागे उभ्या धाग्यांच्या खालून वरून जाण्या करिता केलेली योजना	करघे में ताने - बाने को गूथने के लिये की हुई योजना	part of loom-apparatus through which run the threads of weft
वहीत	वि·	नांगरवटी खालची (जमीन)	(जमीन) जिसमें काश्त की हो	cultivated
वहीम	पुं·	संशय, आशंका	वहम, शक, शंका	suspicion
वळ	पुं·	1. मारलेल्याची खूण	साँट, चोट का दाग	mark made by a lash or stroke
		2. खाक इ· त उठलेली गाठ	(बगल आदि में निकलने वाली) गाँठ, गिलटी	a tumor arising in the groin etc.
		3. दोर आवळल्याचा पीळ	बल, मरोड़	twist, convolution
वळकटी	स्त्री·	गुंडाळलेला बिछाना	लपेटा हुआ बिस्तर	a rolled bed
वळचण	स्त्री·	पाख्याचे भिंतीकडील टोक, पावसाचे पाणी गळणारी छपराची कड	ओरी, छप्पर का वह छोर जहाँ वर्षा का पानी नीचे जमीन पर गिरता है	the lower edge of a roof (or thatch)
वळण	न·	1. मोड, वाकण	मोड़, घुमाव, नुक्कड़	a turning, a winding, a bend
		2. शैली, आकार, ढंग	ढंग, शैली, आकार	mould, make, cast
		3. संस्कार, शिक्षण, शिस्त	प्रशिक्षण, अनुशासन	training, disciplining
		4. दळणवळण, व्यवहार	संबंध, व्यवहार	intercourse, inter-communication, dealing

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		5. संवय, अभ्यास	आदत, अभ्यास	practice
		6. रोख, झोक	झुकाव, रुझान	bent, inclination
वळणदार	वि·	योग्य वळणाचे (अक्षर लिखाण)	सुडौल, सुघड़	well-formed, regular
वळणे	अ·क्रि·	1. दिशा बदलणे, मुडणे	घुमाना, मुड़ना	to turn, to bend, to change course
		2. अनुकूल होणे ('पुष्कळ समजाविल्यावर तो वळला')	अनुकूल होना, मान जाना, वश में होना	to become favourably disposed
		3. (अक्षर) वळणादार - सुंदर - बनणे	(अक्षर)सुघड़ / सुडौल बनना	to form the hand in writing etc.
		4. वाताने शरीराचा अवयव पिळल्या सारखा होणे	ऐंठ जाना, अकड़ जाना	to be affected by spasm, to cramp
वळणे	स·क्रि·	1. (गुरे) राखणे, चारणे	(पशुओं को) चराना	to tend (cattle)
		2. (दोरीला) पीळ देणे	(रस्सी) बटना	to twist
		3. (लाडू) गोल बनविणे	गोला बनाना (लड्डू)	to form
वळता-ती-तें	वि·	कापून घेतलेला - ली - ले, परत घेतलेला - ली - ले	लौटाया हुआ, घटाया हुआ	cut, refunded
वळवणी	स्त्री·	वळवाचा पाऊस, पूर्वेकडून वळलेला-परतलेला पाऊस	पूरवी वर्षा	rain returned from the eastern direction
वळवळ	स्त्री·	1. (किड्यांची - आळ्यांची) हालचाल	(कीड़ों का) कुलबुलाना, कुलबुल	flexuous movement (of worms)
		2. चुळबुळ, अस्थिरता	बेचैनी, चुलबुलापन	restlessness, fidgetiness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. खाज	चुलचुली, खुजली	itching
वळवळणे	अ·क्रि·	1. (आळ्यांनी - किड्यांनी) हालचाल करणे	कुलबुलाना	to move flexuously
		2. चुळबुळ करणे, एक सारखी हालचाल करणे	चुलबुलाना, अस्थिर रहना	to be fidgety or restless
		3. खाज सुटणे	खुजलाना	to itch
वळविणे	स·क्रि·	1. तोंड बदलणे, दिशा बदलणे	मोड़ना, घुमाना, फेरना	to turn, to alter the direction or course of
		2. अनुकूल करून घेणे	मनाना, अनुकूल बनाना, राजी करना	to persuade
		3. अक्षर घटवून घेणे (कित्त्या बरहुकूम)	(अक्षर) घुटवाना	to form letters by drawing the pen over the letters of the copy
वळसा	पुं·	1. गोलचक्कर, फेरा	चक्कर, फेरा, परिक्रमा	a round
		2. सहाणेवर उगाळण्याची क्रिया	गुटी का एक फेरा/एक दौर	a turn round on a levigation-slab
वळी	स्त्री·	1. पोटावर पडणारी वळकटी	मोटी शिकन, सिलवट, सिकुड़न	a fold, a corrugation (on the abdomen)
		2. सुरकुती	सिलवट	a wrinkle
वळीव	वि·	पीळ दिलेला	बटा हुआ	twisted
वळू	पुं·	खच्ची न केलेला पाडा	साँड	a stallion
वळे	न·	बोटात घालतात तो छल्ला	छल्ला	a ring for a finger or toe

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वक्ष,वक्षस्थळ	न·	छाती, ऊर	वक्ष, वक्षस्थल, छाती	the breast, the chest
वा	अ·	अथवा, किंवा	वा, या, अथवा	or
वा	स्त्री·ब·व·	'ऊ' चे बहुवचन उवा	जूँएँ	lice
वा:, वाहवा	उद·अ·	शाबासकीचा किंवा अभिनंदनाचा उद्‌गार	वाह, वाह	bravo ! excellent !
वाईट	वि·	'चांगला' च्या विरुद्ध 'खराब' बिघडलेला	बुरा, ख़राब	bad, evil
वाईटपणा	पुं·	1. दोष, दोषारोपण	दोष, इलज़ाम	allegation, accusation, charge
		2. खराबी, दुर्गुण	बुराई, खराबी	evil, badness
वाइ(-य)सर	पुं·	सांधे, जोड किंवा नट घट्ट बसण्याकरिता मध्ये घालतात ती धातूची किंवा रबराची चपटी गोल वस्तू	वाशर	a washer
वाउ(-व)गा	वि·	1. अयोग्य, न शोभणारा, अशिष्ट	अनुचित, बुरा	improper, indecent
		2. निरर्थक, व्यर्थ	व्यर्थ, निरर्थक	worthless, useless
वाक(-ख)	पुं·	ताग, घायपात, अननस इ· च्या पातीतून काढले जाणारे धागे	सन या पटसन की छाल के रेशे	filaments or fibres of the integuments of certain plants such as घायपात, ताग etc.
वाकडा	वि·	1. सरळ-एका दोरीत नसलेला, वक्र	टेढ़ा, बाँका, वक्र	curved, bent
		2. (लाक्ष·) वाकड्या मनाचा, दुष्ट, कपटी	टेढ़ा, दुष्ट, कपटी	crooked, wicked, evil-hearted

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वाकडा तिकडा	वि·	वाकडा वाकडा	टेढ़ा - मेढ़ा	curved and crooked
वाकडे	न·	वैर, शत्रुत्व, वितुष्ट, भांडण	वैर, शत्रुता, झगड़ा	enmity, hostility
वाकण	न·	वळण, बांक	घुमाव, मोड़, नुक्कड़	turn, curvature
वाकणे	अ·क्रि·	1. बांक घेणे	मुड़ना, नीचा होना, टेढ़ा होना	to bend, to be curved
		2. झुकणे, लवणे, नम्र होणे	झुकना, नवना, नम्र होना	to bend, to be submissive, to bow
		3. शरण येणे	दबना, हार स्वीकार करना	to yield, to succumb
वाकनवीस, वाकनीस	पुं·	राजाचा वरिष्ठ अधिकार्याचा लेखक	वृत्तलेखक, अभिलेखकार	king's writer and keeper of letters, records etc.
वाकबगार	वि·	निपुण, कुशल	निपुण, प्रवीण, जानकार, माहिर	skilled in, versed in
वाकविणे	स·क्रि·	1. बांक आणणे, वाकडा करणे	टेढ़ा करना, मोड़ना	to bend, to make curved
		2. नमायला लावणे, नम्र करणे	झुकाना, नवाना	to make to bow or bend
		3. शरण यायला लावणे	हराना	to make submissive, to subdue
वाकस	स्त्री·	सुताराचे लाकूड तासण्याचे हत्यार	बसूला (बढ़ई का एक औजार)	an adz
वाकळ	स्त्री·	गोधडी	गुदड़ी, कंथा	a quilt composed of pieces of cloth
वाकी	स्त्री·	स्त्रियांच्या बाहूतील एक दागिना	बाजूबंद	an ornament of the female's arm

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वाकुडपणा	पुं·	वैर, वितुष्ट	वैर, शत्रुता	enmity, hostility
वाकुली	स्त्री·	वेडावणे, अंगचेष्टा	मुँह बनाना	mockery
वाकेरी	स्त्री·	एक औषधी वनस्पती	एक औषधीय पौधा (वनस्पति)	a medicinal plant
वाक्‌चातुर्य	न·	बोलण्यातील चतुरपणा - हुशारी	वाक्‌पटुता	cleverness of speech
वाक्‌प्रचार	पुं·	मार्मिक शब्द प्रयोग, वाक् शैली	मुहावरा, वाक्‌शैली	phrase, diction
वाक्य	न·	1. किमान कर्ता व क्रियापद असणारी अर्थवाही शब्द योजना	वाक्य	a sentence
		2. वचन, उक्ती	कथन, उक्ति	a maxim, an aphorism
वाखा	पुं·	1. भयानक आजाराची जोराची साथ	महामारी जैसे संक्रामक रोग का फैलाव	an epidemic of some deadly disease
		2. पीडा, उपद्रव	पीड़ा, उपद्रव	any affection, disease, plague
वाखाणणी	स्त्री·	प्रशंसा, स्तुती, तारीफ	प्रशंसा, तारीफ, बखान	praise, extolling
वाखाणणे	स·क्रि·	प्रशंसणे, तारीफ करणे	बखानना, सराहना	to extoll, to praise
वागणूक	स्त्री·	'वर्तणूक पाहा	दे· 'वर्तणूक'	vide 'वर्तणूक'
वागणे	अ·क्रि·	'वर्तणे (1)' पाहा	दे· 'वर्तणे (1)'	vide 'वर्तणे (1)'
वागवणूक	स्त्री·	-शी आचार करण्याची - वागण्याची रीत	पेश आना, बर्ताव	dealing , acting (with)
वागविणे	स·क्रि·	1. आचार करणे, वागणे	पेश आना, बर्ताव करना	to act, to deal (with)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. बाळगणे, सोबत ठेवणे ('तो नेहमी गळ्यात तो ताईत वागवितो')	साथ में रखना	to have with oneself
		3. वाहणे, सहन करणे ('तिने नऊ महिने त्याला पोटात वागविले')	उठाना, ढोना, बर्दाश्त करना	to bear, to sustain
		4. मनात बाळगणे, ठेवणे	मन में रखना	to keep in mind
वाग्जाळ	न·	(लाक्ष·) मोहक - आकर्षक बोलण	वाग्जाल	attractive or fascinating speech
वाग्बाण	पुं·	तीव्र - लागतील असे शब्द-, निर्भर्त्सना	चुभनेवाली बात, डाट फटकार	cutting/pricking speech
वाघ	पुं·	जंगलातील एक मोठा, हिंस्त्र, पट्टे पट्टे अंगावर असणारा पशू	बाघ, शेर	tiger
वाघनख	न·	1. वाघाच्या नखांसारखे बांकदार - विदारण करणारे छुपे हत्यार	बघनरवा, एक हथियार/शस्त्र	a weapon similar to tiger's claw
		2. मुलाच्या गळ्यातील वाघाच्या नखासारखा दागिना	बघन खा . बच्चों के गले का एक गहना	an ornament of children
वाघीण	स्त्री·	1. वाघाची मादी	शेर की मादा	a tigress
		2. मालगाडीचा डबा	माल - डिब्बा	a wagon
वाघू(-गू)र	न·	जाळे, पक्ष्यांना धरण्याचा सापळा	पंछियों को पकड़ने का जाल	a net, a snare for catching birds
वाघूळ	न·	दिवसभर झाडाला उलटे टांगून घेणारा पक्ष्यासारखा प्राणी	चमगादड़	a bat

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वाघ्या	पुं·	खंडोबा देवाला आजन्म वाहिलेला सेवेकरी	खंडोबा नामक देवता का उपासक	a dedicated worshipper of the god **खंडोबा**
वाङ्निश्चय	पुं·	लग्न ठरविण्याचा विधि, साखरपुडा	मँगनी, सगाई, वाग्दान	betrothal, engagement
वाङ्मय	न·	भाषेचे साहित्य	साहित्य	literature
वांगे	न·	एक भाजीचे फळ	बैंगन	brinjal
वाचणे	स·क्रि·	कागद इ· वर लिहिलेले लक्षात घेणे किंवा तोंडातून उच्चारणे	पढ़ना	to read
	अ·क्रि·	जगणे, बचणे, मरणाच्या धोक्यातून सुटणे	बचना, जीवित रहना	to be saved, to escape, to live
वाचक	पुं·	1. वाचणारा 2. अर्थ दर्शविणारा शब्द	वाचक अर्थ बतानेवाला शब्द	a reader an expression/a word giving explanation
वाचक(समासांत)	वि·	दर्शक, बोधक	वाचक, सूचक, बतानेवाला	(in compound) expressive of
वाचन	न·	वाचण्याची क्रिया	वाचन, पठन	reading
वाचनमाला	स्त्री·	वाचण्याकरिता अभ्यासाकरिता एका मागून एक काढलेली पुस्तके	वाचनमाला	a series of text books
वाचनालय	न·	पुस्तक वा वृत्तपत्रे बसून वाचण्याचे ठिकाण	वाचनालय	a reading room

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वाचनीय	वि॰	वाचण्यासारखा	पढ़ने लायक	worth reading
वाचविणे	स॰क्रि॰	1. जीव बचावणे, जीवदान देणे	बचना, रक्षा करना	to save, to protect
		2. खर्च न करता शिल्लक टाकणे	बाकी रखना, खर्च न होने देना	to save, to keep up by not spending
वाचा	स्त्री॰	1. वाणी, बोलणे	वाचा, वाणी	articulate utterence, speech, word
		2. बोलण्याचे इंद्रिय	वागेंद्रिय	the faculty of speech
वाचाळ	वि॰	बडबड्या, फार बोलणारा	वाचाल, बातूनी	talkative, loquacious
वाचाळता	स्त्री॰	बडबड	बकवास, बकवाद	loquaciousness, talkativeness
वा(वा)चून	अ॰	शिवाय, विना	बिना, सिवाय, बगैर	without, except
वाच्यता	स्त्री॰	गवगवा, चर्चा, बोभाटा	बुराई की चर्चा, प्रसिद्धि	notoriety, clamour
वाच्यार्थ	पुं॰	शब्दाचा मूळ अर्थ	वाच्यार्थ, मूल अर्थ, अभिधेयार्थ	primary/literal meaning of a word
वाजणे	अ॰क्रि॰	1. आवाज होणे, नाद उठणे	बजना	to sound, to produce a sound
		2. थंडी लागणे	(सर्दी) लगना	to feel (cold)
वाजत गाजत	अ॰	वाद्ये वाजवीत मिरवणुकीने	बाजे गाजे के साथ, धूमधाम से	with pomp and clatter
वाजंत्रे	न॰	सनई, ताशा, इ॰ बॅंड सारखे मोठ्याने आवाज करणारे वाद्य	बाजा	a high-sounding musical instrument like सनई, ताशा etc.
वाजंत्री	पुं॰	असे वाद्य वाजविणारा	बजनिया	a performer on such high-sounding instrument

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वाजविणे	स·क्रि·	वाद्यातून सूर काढणे, आवाज काढणे	बजाना, आवाज निकालना	to perform upon a musical instrument
वाजवी	वि·	योग्य, उचित	वाजिब, योग्य, उचित	proper, fit, right
वांछनीय	वि·	इच्छा करण्याजोगा, इष्ट	वांछनीय, चाहने योग्य	desired, wished, desirable
वांझ	वि·	'वंध्या' पाहा	दे· 'वंध्या'	vide 'वंध्या'
वांझोटा(पुरुष)	वि·पुं·	अपत्य होण्याचा संभव नसलेला	बंध्य, जिसके बारे में प्रजनक होने की संभावना नही	(male) lacking the power of procreation
वांझोटी(स्त्री·)	वि· स्त्री·	'वंध्या' पाहा	दे· 'वंध्या'	vide 'वंध्या'
वाट	स्त्री·	1. रस्ता, मार्ग	बाट, मार्ग, रास्ता	a path, way
		2. (लाक्ष·) उपाय	उपाय	way out, remedy
		3. बेंबी जवळचा वायूने गाठी सारखा होणारा भाग	वायु के प्रकोप से नाभि के नीचे बनने वाली गाँठ के जैसा भाग	hardness about the navel
		4. दशा, अवस्था, गत ('त्याची अशी वाट लागली')	गत, दशा, हालत	condition
		5. परिणाम	परिणाम, नतीजा	consequence, disposal
वाटखर्च(पुं·)-खर्ची	(स्त्री·)	प्रवासाचा खर्च	राहखर्च, मार्ग व्यय	money taken to defray the expenses of a journey
वाटचाल	स्त्री·	प्रवास	यात्रा, सफर	journey
वाट(-ड)गा	पुं·	मोठी वाटी	कटोरा	a large metal bowl
वाटणे	स·क्रि·	1. चूर्ण,-पूड-करणे	रगड़ना, पीसना, चूर्ण करना	to crush finely, to pound, to mash

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. विभागणे	बाँटन	to divide, to distribute
वाटणे	स·क्रि·	मनात येणे	लगना, महसूस होना	to think, to consider
वाटप	न·	वाटणी करण्याची क्रिया	बँटवारा, विभाजन, तक़सीम	dividing, distributing
वाटमारी	स्त्री·	वाटसरूंना लुटण्याचा धंदा	बटमारी, राहगीरों को लूटने का पेशा	robbing, waylaying
वाटमार्या	पुं·	वाटसरूंना लुटणारा चोर	बटमार, राहजन, लूटेरा	a highwayman, a robber
वाटसरू	पुं·	पांथस्थ, प्रवासी	बटोही, राहगीर, पथिक, यात्री	a traveller
वाटा	पुं·	हिस्सा, भाग	हिस्सा, भाग	a share, a portion, a part
वाटाघाट	स्त्री·	चर्चा, खल	चर्चा, बातचीत, बहस	discussion
वाटाड्या	पुं·	वाट दाखविणारा, मार्गदर्शक	पथप्रदर्शक, रहनुमा, रहबर	a guide
वाटाणा	पुं·	एक द्विदल धान्य	मटर	a pea
वाटी	स्त्री·	1. एक लहानसे पात्र	कटोरी, प्याली	a small metal bowl
		2. नारळाचे अर्धे भकल	नारियल का आधा हिस्सा	half part of a cocoanut
		3. गुडघ्यांचा सांधा झाकणारे हाड	चपनी, घुटने की हड्डी	the patella of the knee
वाटीव	वि·	वाटून बनविलेला	रगड़ा/पीसा हुआ	mashed, finely crushed
वाटेकरी	वि·	भागीदार, हिस्सेदार, पातीदार	हिस्सेदार, साझी	a cosharer, a partner

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वाटोळा	वि·	गोल, वर्तुळाकार	गोल, वृत्ताकार	circular
वाटोळे	न·	सर्वनाश	सर्वनाश, बरबादी	total ruin
वाड,वाडे, वाढे	न·	उसाच्या शेंडा· बेचव-भाग	(ईख का) अगाव	leafyhead of sugarcane
वाड	स्त्री·	मोकळी, रिकामी जागा	खुली जगह	a vacant space
वाडवडील	पुं·ब·व·	पूर्वज	बाप दादा	ancestors, forefathers
वाडा	पुं·	मोठी इमारत	कोठी, हवेली, प्रासाद, महल	a palatial building, a mansion
वाडी	स्त्री·	1. बागशेती, मळा	बाड़ी, सिंचाई से होनेवाली खेती, फलों का बाग	a meadow-field, a garden-land
		2. मुख्य गावालगतची लहान वस्ती	मुख्य गाँव से थोड़े दूर की बस्ती	a hamlet
वाढ	स्त्री·	वृद्धी, भर	वृद्धि, बढ़ोतरी, बढ़ती	growth, increase, surplus, addition
वाढणे	अ·क्रि·	1. अधिक होणे (गुरांची संख्या वाढली')	बढ़ना, वृद्धि होना	to increase
		2. मोठे होणे, उंच होणे, ('हे झाड वाढत आहे')	बढ़ना, बड़ा होना	to grow
		3. भरभराटणे, प्रगत होणे ('त्याचा व्यापार वाढला')	समृद्ध होना, बढ़ना	to flourish, to advance
		4. (कूंकू) पुसले जाणे	(तिलक) पोंछा जाना	to be effaced, - wiped
		5. (काकण) फुटणे	(कंकण) फूटना, भग्न होना	to break

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वाढणे	स·क्रि·	1. अन्न आदि पदार्थ पात्रावर ठेवणे	परोसना, परसना	to serve
		2. भिक्षा घालणे	भिक्षा देना	to give alms
वाढता	वि·पुं·	वाढत जाणारा	बढ़ता हुआ, बढ़नेवाला	growing, flourishing
वाढदिवस	पुं·	जन्मदिवस	बरसगाँठ, सालगिरह	a birth-day
वाढपी	वि·पुं·	अन्न वाढण्याचे काम करणारा	परसैया, परोसनेवाला	a server, a waiter
वाढविणे	स·क्रि·	1. पालन पोषण करणे, सांभाळ करणे	पालना - पोसना, परवरिश करना	to bring up, to rear, to grow
		2. वाढ करणे, अधिक करणे	वृद्धि करना, बढ़ाना	to increase, to add
		3. अधिक व्यापक, उन्नत करणे	ऊपर उठाना, तरक्की देना, उन्नत करना	to make more/ greater/larger
		4. (कुंकू किंवा बांगडी) नष्ट करणे	मिटाना	to break, to destroy
वाढावा	पुं·	1. ग्राहकाला ठरल्यापेक्षा -मापापेक्षा अधिक दिले जाते ते	फालतू/अधिक तोल	surplus
		2. वाढ, वृद्धि	वृद्धि, बढ़ोतरी	addition, increase, augmentation
वाढी दिढी	स्त्री·	उसने घेतलेले धान्य दीड पटीने परत करण्याची बोली	उधार लिया हुआ अनाज डेढ़ गुना लेने की बोली	an agreement of returning the borrowed grain with the augmented quantity of one and half

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वाण	पुं·	1. वर्ण, रंग 2. नमुना वानगी	वर्ण, रंग नमूना, बानगी	colour, hue a specimen, a sample
वाण	स्त्री·	स्त्रियांना किंवा भटजीला दिली जाणारी भेट, वायन	बायन, उपायन	present to woman having husband or to a priest
वाण	स्त्री·	कमतरता, उणीव, टंचाई	अभाव, त्रुटि, कमी	dearth, lack, insufficiency, scarcity
वाणवसा	पुं·	वाण देण्याचे व्रत	बायन देने का व्रत	religious vow or rule of giving present to a woman having husband or to a priest
वाण सामान	न·	वाण्याकडे मिळणारे हिंग, जिरे, मीरे इ· जिन्नस	किराना	groceries
वाण सौदा	पुं·	'वाण सामान' पाहा	दे· 'वाण सामान'	vide 'वाण सामान'
वाणा	पुं·	विणताना टाकावयाचा आडवा धागा	बाना	the weft
वाणिज्य	न·	व्यापार, धंदा	वाणिज्य, व्यापार	commerce, mercantile business
वाणी	स्त्री·	1. वाचा, बोलणे 2. भाषा 3. बोलणारे इंद्रिय, जीभ	वाणी, वाचा भाषा वाग इंद्रिय, जीभ	speech language, dialect the tongue
वाणी	पुं·	किराणामाल विकणारा दुकानदार, किरकोळ विक्रेता	बनिया, पंसारी	a grocer, a retail dealer

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वांड	वि·	न जुमानणारा, न ऐकणारा, व्रात्य	नटखट, शरारती, वाहियात, ऊधमी	naughty, mischievous
वात	पुं·	1. वारा, वायु	वात, पवन	wind, air
		2. शरीरातील वायू	शरीरस्थ वायु	wind-one of the three humors of the body
		3. ताप चढला असता होणारा उन्माद, सन्निपात	बुखार से होने वाला चित्त-विभ्रम	delirium
		4. पोटात साठणारा वायू	पेट फुलाने वाला वायु	gastric wind, gases
वात	स्त्री·	दिवा ज्या योगे जळतो ते साधन	बत्ती, बाती	a wick
वातट	वि·	चिवट, लवकर न तुटणारा, चामट	चीमड़	tough
वातावरण	न·	1. पृथ्वी भोवतालचे हवेचे आवरण	वातावरण, वायुमंडल	the atmosphere
		2. परिस्थिती	परिस्थिति	circumstances
वाताहत	वि·	1. सत्यानाश, सर्वनाश	सर्वनाश, बरबादी, तबाही	ruin, destruction
		2. दाणादाण	भगदड़, तितर-बितर	complete rout
वातूळ	वि·	वात उत्पन्न करणारा	वातकर, वातुल	producing flatulence, flatulent
वात्रट	वि·	खोडकर, खट्याळ	नटखट, वाहियात	mischievous
वात्सल्य	न·	अपत्य प्रेम	वात्सल्य, स्नेह, प्यार	tender foundness
वाद	पुं·	1. चर्चा	चर्चा, बहस	discussion, debate, argumentation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. तक्रार, हुज्जत	तकरार, हुज्जत, झगड़ा	disputation
		3. सिद्धांत, विचार ('गांधीवाद, 'समाजवाद')	सिद्धांत, विचार	doctrine, theory, ism
वादग्रस्त	वि·	विवाद्य, वादात असलेला (मुद्दा, विचार)	वादग्रस्त, विवादग्रस्त	disputable, controversial
वादविवाद	पुं·	उलट सुलट चर्चा	वाद-प्रतिवाद, विवाद, बहस	discussion, argumentation, debate
वादक	पुं·	वाद्य वाजविणारा	बजवैया	player on a musical instrument
वादंग	न·	अटीतटीचा वाद	जोरों की चर्चा	vehement discussion
वादन	न·	बजावणे, वाद्य वाजविणे	वादन, बजाना	playing on a musical instrument
वादळ	न·	झंझावात, तुफान	आँधी, तूफान, बवंडर	storm
वादी	स्त्री·	चामड्याची पट्टी	चमड़े की पट्टी	a strap of leather, leash of a sandal
वादी	पुं·	1. फिर्यादी	वादी, मुदई	a complainant, a plaintiff
		2. वैरी, दुश्मन	बैरी, दुश्मन	an enemy
		3. एखाद्या विशिष्ट मताचा समर्थक ('समाजवादी')	वादी, किसी विशेष मत का समर्थक	a protagonist of some dogma or theory
वाद्य	न·	वाजविण्याचे अवजार	वाद्य, बाजा	a musical instrument
वाद्यवृंद	पुं·	वाद्ये वाजविणार्यांचा ताफा	वाद्यवृंद, बजानेवालों का समूह	an orchestra

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वानगी	स्त्री·	नमुना	बानगी, नमूना	a sample, a specimen
वानणे	स·क्रि·	वाखाणणे, प्रशंसा करणे	प्रशंसा, -बखान करना	to praise, to extoll, to laud
वानर	पुं·,न·	माकड	बंदर, वानर	a monkey
वानरचेष्टा	स्त्री·	माकडचेष्टा	बंदर की जैसी चेष्टाएं	monkeyism, monkey like behaviour
वानवा	स्त्री·	अनिश्चितपणा, शंकितपणा, शंकित अवस्था	संदेह, शंका, अनिश्चितता	undecidedness, uncertainty
वानी	स्त्री·	कस, कसोटी	कसौटी	test
वांती	स्त्री·	उलटी, ओकारी	मतली, उलटी	vomiting
वांधा	पुं·	हरकत, आपत्ती	बाधा, आपत्ति	objection
वापर	पुं·	उपयोग, विनियोग	उपयोग, प्रयोग, व्यवहार, इस्तेमाल	bringing into-use, exercising, using
वापरणे	स·क्रि·	उपयोग करणे, उपयोगात आणणे	काम में लाना, प्रयोग, उपयोग/ इस्तेमाल करना	to use, to bring into use
वापस	अ·	परत	वापस	back
वापसणे	अ·क्रि·	शेत तापून व पाऊस घेऊन बी घेण्यास योग्य होणे	(खेत का) तप कर और बारिश लेकर बोने योग्य होना	to become steamy and fit to receive seed
वाप(-फ)सा	पुं·	शेताची बी पेरण्यास योग्य अशी स्थिती	खेत बोने योग्य होना	condition of soil being fit to receive seed

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वाफ	स्त्री·	पाण्याची तापल्यानंतर होणारी वायु अवस्था	भाप, वाष्प	steam
वाफा	पुं·	जमिनीचा रोपे लावण्याकरिता तयार केलेला तुकडा	क्यारी	a bed, a plat (of plantation)
वाफारा	पुं·	वाफेचा शेक	भाप से सेंकना	steam-bath, fumigation, steaming
वाभाडा	पुं·	1. आतडी बाहेर काढणे, विदारण	पेट फाड़कर आँत बाहर खेंचना, विदारण	rending
		2. धस लागून निघालेला कपड्याचा फाळा	चीथड़ा, धज्जी	a tatter, a shred
		3. कडक टीका	कड़ी आलोचना	strong criticism
वामकुक्षी	स्त्री·	दुपारची , छोटी झोप, डाव्या कुशीवर झोपणे	थोड़ी देर तक लेटना/सोना	taking a siesta
वाममार्ग	पुं·	1. वाकडी वाट, भलता रस्ता	वाममार्ग, टेढ़ा रास्ता	crooked way
		2. भलता उपाय	अनुचित उपाय	improper remedy
		3. तांत्रिकांचा उपसना मार्ग	वेद विरुद्ध तंत्रमंत्र	ceremonies and rites according to तंत्रमार्ग
वांब	पुं·, स्त्री·	हाता - पायात येणारा गोळा, वायगोळा	ऐंठन, बायगोला	contortion, writhe
वाय	पुं·	वात प्रकोप	बाय, वायु, वात का प्रकोप	physical disorder caused by excess of wind in the system
वायगोळा	न·	वाताने पोटात होणारा गोळा	बाय गोला, वातगुल्म	wind in the bowels

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वायगण	नं·	पाणी देऊन उन्हाळ्यात केलेले भातपीक	सिंचाई से गरमी में होनेवाला धान	rice grown in summer by providing water
वायचळ,-चाळ	पुं·	वायुने झालेला चित्तभ्रम, उन्माद वायू	उन्माद वायु	craziness, frenzy (owing to wind in the head)
वायद्चिठ्ठी, वायदा	पुं·	पुढच्या गोष्टी विषयीचा करार वा वचन	वादा, इकरार	an engagement; agreement
	स्त्री·	अमुक मुदतीच्या करार करून देणारा लेखी कागद	वादा चिठ्ठी	a written engagement with a fixedness of term
वायन	न·	'वाण' पाहा	दे· 'वाण'	vide 'वाण'
वायफट(-ळ)	वि·	व्यर्थ, निष्फळ	व्यर्थ/निरर्थक, बेकार	vain, unprofitable
वायबार	पुं·	फक्त आवाज करणारा (दुखापत न करणारा) बार	खाली धमाका	a blank charge
वाया	अ·	व्यर्थ, फुकट, निरर्थक	व्यर्थ, बेकार, फिजूल	for nothing, fruitlessly
वायू	पुं·	वारा, पवन	वायु, हवा	wind, air
वार	पुं·	1. दिवस 2. ठरविलेला दिवस 3. आठवडा, सप्ताह	वार, दिन, रोज़ नियत दिन सप्ताह, हफ्ता	a day (of the week) a stated day a week
वार	पुं·	1. आघात, प्रहार 2. उशीर, विलंब 3. लांबीचे एक माप (3 फुटांचे)	आघात, प्रहार, चोट विलंब, देर, देरी गज	a blow, a stroke delay a yard

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वार	अ·	1. क्रमाने, प्रमाणे ('तपशीलवार' 'नाव वार इ·)	क्रम से, सिलसिले से	according to
		2. वेळा ('चार वेळा हाक मारली')	दफा	times
वारकरी	पुं·	पंढरपूरला नियमितपणे दर्शनाला जाणारा भक्त	नियमित रीति से पंढर पुर को जाने वाला यात्री	a regular devotee pilgrim of पंढरपुर
वारणे	स·क्रि·	निवारण करणे, दूर करणे	दूर करना, नष्ट करना	to ward off, to avert
	अ·क्रि·	मरणे	मरना	to die
वारंट	न·	अधिकार पत्र	अधिकारपत्र	a warrant
वारव(-वि)णे	स·क्रि·	धान्याला वारा देणे, उपणणे	ओसाना, फटकना	to winnow
वार वार	अ·	पुनः पुनः, वरचेवर	बार बार, फिर-फिर	again and again, repeatedly
वारस,-दार	पुं·	वडिलार्जित मालमत्तेचा परंपरागत अधिकार	वारिस, उत्तराधिकारी	an heir
वारसा	पुं·	परंपरेने येणारा हक्क	विरासत, भिरास, उत्तराधिकार	inheritance, heritage
वारा	पुं·	वायू, हलणारी हवा	हवा, पवन	wind, air
वारावार, वारासार	स्त्री·	कामांची आटोपाआटप व व्यवस्था	कामों का समेटना और प्रबंध करना	settling and disposing of various businesses
वारी	स्त्री·	1. खंडोबाच्या नावाने मागावयाची भिक्षा	खंडोबा के नाम से माँगने की भिक्षा	alms in the name of खंडोबा

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. नियमितपणे करावयाची पुण्य क्षेत्राची यात्रा	नियमित रूप से की जाने वाली पुण्य क्षेत्र की यात्रा	a regular pilgrimage to a sacred place
वारी	अ·	प्रमाणे ('बर्फी नमुन्यावारी संपली')	के तौर पर, की भाँति	in the manner of
वारूळ	न·	1. किड्या - मुंग्यानी आपल्या राहण्याकरिता केलेला मातीचा छिद्रयुक्त उंचवटा	बाँबी, दीमकों का भीटा	a hillock made by white ants or ants etc.
		2. सापाचे बीळ	साँप का बिल	a burrow of snakes
वारे	न·	1. 'वारा' पाहा	दे· 'वारा'	vide 'वारा'
		2. झपाटणी, आवेश	आविष्ट होना	an afflatus (of some spirit), posssessedness
		3. टूम, खूळ, वेड	अनोखी बात, धुन, सनक	whimsy, fancy
		4. संपर्क, स्पर्श	संपर्क, लगाव, स्पर्श	contact, touch
वारेमाप	वि·	खूप, अतिशय	बेहद, बहुत	excessive
	अ·	वाटेल तसे, असंगतपणे	असंगत, बेमेल	incoherently, wildly
वार्ता	स्त्री·	1. बातमी, समाचार	वार्ता, समाचार, खबर	news, tidings
		2. संभाषण	बातचीत	conversation
		3. अफवा, वदंता	अफवाह, जनश्रुति	rumour
वार्ताहर	पुं·	बातमीदार	संवाददाता	a correspondent
वार्धक्य	न·	म्हातारपण	वार्धक्य, बुढ़ापा	aging, oldness, old age
वार्षिक	वि·	वर्षाचा, दरसालचा	वार्षिक, सालाना	annual

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	न·	वर्षाला निघणारा नियतकालिकाचा अंक	वार्षिक	an annual
वाल	पुं·	1. एक द्विदल पावटा, वरणा	लोबिया, सेम	a pulse
		2. तीन रतीचे वजन	तीन रत्ती का एक वज़न	a weight consisting of 3 रत्ती
वाला(शब्दयोगी)	अव्यय	1. कृदन्ताशी जोडले असता ती क्रिया करणारा असा अर्थ (बोलणेवाला, करणेवाला इ·)	वाला, कृदन्त के साथ-वह क्रिया 'करनेवाला'	used in compound with a derivative-it means 'doer' of the act
		2. वस्तूच्या नावाशी जोडले असता ती वस्तू बाळगणारा असा अर्थ (बॅंडवाला, 'काबुली वाला')	वस्तु के नाम के साथ - उस वस्तु का धारक, कंगनवाला, आदि	used in compound with the name of a thing—it means 'possessor' of the thing
		3. स्थानाच्या नावाशी जोडले असता त्या ठिकाणी राहणारा असा अर्थ ('मुंबईवाला,' 'पुणेवाला' इ·)	स्थान के नाम के साथ - उस स्थान का 'रहनेवाला'	used in compound with the name of a place-it means 'belonging' to that place
वाली	वि·	रक्षणकर्ता, पालक	संरक्षक, पालन करनेवाला	a protector, a guardian
वाव	स्त्री·	दोन हात पसरून होणारे अंतर	छ: फीट का अंतर	a fathom, space along the arms extended in a straight line
	पुं·	1. अवकाश, रिकामी जागा	गुंजाइश, अवकाश, समाई	room, unoccupied space

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. सवड, फुरसत	फुरसत, खाली वक्त	leisure, unengaged time
		3. शिरकाव, रिघाव, प्रवेश	प्रवेश	access, entry
		4. (लाक्ष·) कारण, निमित्त ('आपण भांडणाला वाव देता कामा नये')	कारण, सबब	cause, ground
वावगा	वि·	'वाज्गा' पाहा	दे· 'वाज्गा'	vide 'वाज्गा'
वावझड	स्त्री·	जोराच्या वार्यासह येणारी पावसाची झड	जोरदार पवन के साथ आनेवाली झड़ी	rain driven by vehement wind
वावटळ	स्त्री·	झंझावात, तुफान, वादळ	बवंडर, आँधी	tempest, storm
वावडा	वि·	1. बाधक, अपथ्यकर	अपथ्यकर, प्रतिकूल	unwholesome, injurious
		2. वातकारी	वातकर	flatulent
		3. नको असलेला	अवांछित, नहीं चाहा हुआ	unwanted
वावडिंग	न·	जंतू विकारावरील एक वनस्पती बी	वायवडिंग	seed of a wild plant-Embehia Rives
वावडी	स्त्री·	पतंग (उडविण्याचा)	पतंग, कनकौआ	a kite
वावडे	न·	प्रकृतीला बाधक वस्तू	स्वास्थ्य के प्रतिकूल वस्तु	any unwholesome or disagreeing article
वावदूक	वि·	अति वटवट करणारा, - बोलणारा	बातूनी, बकवादी, बक्की	talkative
वावर	पुं·	येणेजाणे, राबता, वर्दळ	यातायात, आवागमन, आना - जाना	traffic, passing to and fro

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	न·	शेत, मोठी शेत जमीन	बड़ा खेत	a large field
वावरणे	अ·क्रि·	1. ये -जा करणे, इकडे-तिकडे फिरणे	आना-जाना, यातायात करना	to pass to and fro
		2. काम - हालचाल करणे	काम/व्यवहार करना	to live and operate
वास	पुं·	1. राहणे, निवास	रहना, निवास	living, dwelling
		2. मुक्काम	बस्ती, मुक़ाम	sojourn, stay
वास	पुं·	1. गंध वस्तूचा नाकाला येतो तो	गंध, बास	smell, odour
		2. सुगंध, सुवास	खुशबू, सुगंध, बास	fragrance
		3. दुर्गंध	बदबू, दुर्गंध, बू	bad smell, - odour
		4. छटा, झाक, अंश	झलक, झाँकी	smack, trace, sign
वास	स्त्री·	वाट, प्रतीक्षा	प्रतीक्षा, इंतजार	longing, being in wait, expecting
वास	न·	कपडा, वस्त्र	कपड़ा, वस्त्र	a cloth, a garment
वासणे	स·क्रि·	1. तोंड मोठे करणे, पसरणे	मुँह बाना, - खोलना	to open mouth
		2. उघडणे, मोकळे करणे	फैलाना	to open out widely
वासन	न·	बासन, वेष्टण, रुमाल (दप्तराचा)	बस्ता, वेष्टन	wrapper of a bale
वासना	स्त्री·	इच्छा, अभिलाषा, कामना	वासना, कामना, अभिलाषा	desire
वासरू	न·	गायीचा बच्चा	गाय का बच्चा	a calf
वासलात	स्त्री·	1. विल्हेवाट, व्यवस्था	विनियोग, व्यवस्था	determination of an affair
		2. निकाल, शेवट	खात्मा, अंत	end, destruction

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. वसुलाचे उत्पन्न, वसुलाचा जमाखर्च	कुल वसूली, कुल आय का जोड़	revenues, receipts, account of monies received
वासा	पुं·	1. वेळू, बांबूचा सोट	बाँस का लंबा टुकड़ा	a bamboo pole
		2. सागवानी सोट	बल्ली, लाट	a rafter, a long wooden staff
वास्तपुस्त	स्त्री·	विचारपूस, चौकशी	पूछताछ, खोज खबर	inquiring after, looking into
वास्तव	वि·	1. मूळचा, खरा	मूल, असली	real, original
		2. प्रत्यक्ष, खरोखरीचा	यथार्थ, सच्चा	actual, true
		3. भरीव	ठोस, गाढ़ा	solid, substantial
वास्तविक	वि·	1. 'वास्तव (1) व (2)' पाहा	दे· 'वास्तव (1) और (2)'	vide 'वास्तव (1) और (2)'
		2. उचित, न्याय्य, रास्त	उचित, न्याय्य	proper, just, right
वास्तविक, वास्तविकपणे	अ·	खरे म्हणने	वास्तव में, सचमुच, असल में	truly, in truth, really speaking
वास्तव्य	न·	1. राहणे, वास	रहना, बस्ती	stay, residence, abiding
		2. राहण्याचे ठिकाण, निवासस्थान	निवास, रहने का ठिकाना	place of residence, abode
वास्तु	स्त्री·	राहण्याची इमारत, घर	वास्तु, मकान, गृह	a house, a place of abode
वास्तुक्रिया	स्त्री·	नव्या घरात राहावयास जाण्याचा धार्मिकविधी	नये मकान में रहने के लिये जाने की धार्मिक विधि	a religious ceremony of entering the newly built house

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
(वास्तु देवता) -पुरुष	स्त्री·1.	बांधलेले घररूपी देवता किंवा पालक देव	वास्तु देवता, वास्तु पुरुष	the genius or guardian spirit of dwelling place
		2. वास्तूच्या-घराच्या पायात ठेवतात ती देवतेची प्रतिमा	मकान की नींव में रखी जाने वाली सोने या अन्य धातु की प्रतिमा	a golden or metallic image put under the foundation stone
वास्तुपूजा	स्त्री·	राहण्याच्या घराची पूजा	नये मकान की पूजा	worship of the newly -built house
वास्तुप्रवेश, (पुं·)-शांति	स्त्री·	'वास्तुक्रिया' पाहा	दे· 'वास्तुक्रिया'	vide 'वास्तुक्रिया'
वास्तुविद्या	स्त्री·	गृह, इमारती बांधण्याची विद्या	वास्तुविद्या	architecture
वास्तुशास्त्र	न·	स्थापत्यशास्त्र, बांधणीचे शास्त्र	स्थापत्य कला	science of architecture, civil engineering
वास्तुशास्त्रज्ञ	पुं·	इमारती बांधण्याचे शास्त्र जाणणारा	वास्तुकर्मज्ञ	an architect
वाहक	वि·	वाहुननेणारा	वाहक	one that carries or bears, carrier, bearer
वाहणे	स·क्रि·	1. अंगावर - डोक्यावर - घेणे	उठाना, माथे पर लेना	to bear up, to sustain, to uphold
		2. सहन करणे	सहन करना, बर्दाश्त करना	to bear
		3. उचलून नेणे	ढोना, उठाकर ले चलना	to convey, to carry, to transport by drawing or bearing
		4. मनात बाळगणे	मन में रखना	to bear in mind

मराठी शब्द	व्या· को	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		5. अर्पण करणे	चढ़ाना, समर्पित करना	to dedicate, to offer in worship
		6. (शपथ) घेणे	(कसम) खाना	to take (an oath)
		7. (जमीन) कसणे, लागवडीस आणणे	जोतना	to cultivate
	अ·क्रि·	1. प्रवाहित होणे, पुढे पुढे जाणे	बहना	to flow
		2. पाझरणे, गळणे	चूना, टपकना	to ooze out
वाहतुक	स्त्री·	1. ओझे वाहणे	ढोना	carrying, transporting
		2. रहदारी, ये-जा, वावर	यातायात, आना-जाना	traffic
वाहन	न·	घेऊन - बसून-जाण्याचे साधन (घोडा, टांगा, मोटर इ·)	वाहन, सवारी	conveyance, a vehicle
वाहन व्यवहार	पुं·	सार्वजनिक वाहतुक	सार्वजनिक परिवहन	public transport
वाहवणे	अ·क्रि·	1. वाहात जाणे	बह जाना	to float down a stream, to drift
		2. (लाक्ष·) मुद्दयाना सोडून बोलणे	असंगत बातें करना	to digress
वाहवा	स्त्री·	प्रशंसा, स्तुती	प्रशंसा, साधुवाद	commendation, praise
वाहाळ	पुं·	लहान ओढा, - प्रवाह	नाला, झरना	a stream, a streamlet
वाहिनी	स्त्री·	1. नदी	नदी	a river
		2. सेना	सेना	an army
		3. नस, रक्तवाहिनी, शीर	नस, रुधिरवाहिनी, नालिका	an artery
वाहियात, वाह्यात	वि	फाजील, चावट, अशिष्ट	वाहियात, बेहूदा, भद्दा	obscene, nonsense

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वाळका	वि·	1. सुकलेला	सूखा	dried, shrivelled
		2. किरकोळ अंगाचा, काटकुळा	दुबला/पतलाा	thin, lean
वाळकी	स्त्री·	वाळकीचा - काकडीचा वेल	ककड़ी की बेल	creeper plant of cucumber
वाळणे	अ·क्रि·	1. सुकणे	सूखना	to dry
		2. अशक्त होणे	दुबला होना	to become thin or lean
वाळवण	न·	ऊन्ह देण्याकरिता ऊन्हात टाकलेले धान्य इ· पदार्थ	सुखवन	grains etc. spread out to dry
वाळविणे	स·क्रि·	1. सुकविणे	सुखाना	to dry
		2. ऊन्हात टाकणे	धूप में रखना	to keep in sunshine
वाळवंट	न·	1. नदीच्या काठचा रेती असलेला भाग	रेती, नदी तट की बालुई भूमि	sandy banks of a river
		2. रण, वालुकामय प्रदेश	रेगिस्तान, मरुस्थल	a desert
वाळवी	स्त्री·	लाकूड इ· खाणारा एक पांढरा जंतु	दीमक	white ant
वाळा	पुं·	1. एक प्रकारच्या गवताची सुगंधी मुळे	खस	fragrant roots of Andropogon muricatum
		2. पायातला एक चांदीचा पोकळ दागिना	झाँझर	a sort of anklet
वाळीत	न·	जाति बहिष्कार	जाति बहिष्कार	rejection of an offender from his caste

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वाळू	स्त्री·	रेती	बालू, बालुका, रेत	sand
वाळूक	न·	काकडीचा एक प्रकार	ककड़ी का एक प्रकार	a sort of cucumber
विकट	वि·	हिडिस, भयानक दिसणारा	भयंकर, डरावना, भद्दा	of terrifi (appearance), hideous
विकणे	स·क्रि·	पैशाच्या मोबदल्यात देणे	बेचना	to sell
विकरा, विक्रा	पुं·	विकण्याची क्रिया	विक्रय, बेचना	sale
विकराळ, विक्राळ	वि·	भयंकर, भीतिदायक	विकराल, भीषण, डरावना, खौफ़नाक	fierce
विकल	वि·	1. अपंग, पंगू	विकल, अपंग	impaired, deformed
		2. व्याकुळ	व्याकुल	disturbed, distressed
विकलांग	वि·	अपंग, पंगू झालेल्या शरीराचा	विकलांग, अपंग, अपाहिज	one whose limb or body is impaired
विकल्प	पुं·	1. संशय, अंदेशा, कुतर्क	संदेह, कुतर्क	suspicion, doubt,dubiety
		2. विरुद्ध मत	विरोध, मतभेद	an opposite or different opinion
		3. भ्रम	भ्रांत धारणा	evil apprehension, bad surmise
		4. ग्रहण करण्याकरिता ठेवलेली निवड	अनेक में से किसी एक बात को ग्रहण करने की गुंजाइश	an alternative, option
विकल्पाने विकल्पेकरून	अ·	मर्जीनुरूप, ऐच्छिक रीत्या	विकल्प से, इच्छानुसार	optionally
विकसणे	अ·क्रि·	उमलणे, खुलणे	विकसना, खिलना, फूलना	to bloom, to expand, to blow
विकाऊ	वि·	विक्रीस ठेवलेला	बिकाऊ	offered for sale

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विकार	पुं·	1. बदल, किंवा बदललेले रूप	विकार, विकृति, परिवर्तन, बदल	change, modification
		2. दुखणे, आजार, रोग	रोग, बीमारी	sickness, disease, disorder
		3. मनात उठणारा क्षोभ (काम, क्रोध इ·)	मन का क्षोभ	passion, emotion, aroused feeling
विकारी	वि·	1. विकार करणारा	विकारी, विकार करनेवाला	modifying, transforming
		2. विकार पावणारा, बदलण्या जोगा	विकारशील, परिवर्तनशील	variable , changeable
		3. रासायनिक क्रिया, घडविणारा	रासायनिक परिवर्तन करनेवाला	one that transforms or affects chemically
		4. दुखणेकरी, आजारी	बीमार, रोगी	sick, ill
		5. नाशवंत	नश्वर, नाशवान्	perishable
विकास	पुं·	1. उमलण्याची क्रिया, फुलणे, खुलणे	खिलना, फूलना	blooming, blowing
		2. हळू हळू होत जाणारी वाढ-उन्नती	विकास, धीरे धीरे होनेवाली प्रगति/उन्नति	evolution, development
विकासविणे	स·क्रि·	हळू हळू वाढवीत नेणे, उन्नत करणे-उघड करणे	विकसित करना, खोलना, उन्नत करना	to develop, to evolve
विकृत	वि·	1. बदल झालेला, विकार पावलेला	विकृत, परिवर्तित	one that has undergone a change or modification
		2. बिघडलेला	बिगड़ा हुआ	spoiled, damaged, corrupted
		3. विरूप - विपर्यस्त - केलेला	विरूप/भद्दा किया हुआ	distorted

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. मन उडालेला - बिघडलेला	अन्यमनस्क/विमुख हुआ, घृणा/नफरत करनेवाला	affected with the feeling of aversion or disgust
विकृती	स्त्री·	1. बिघाड	विकृति/बिगाड़, विकार	disorder, distortion
		2. आजार प्रकृती बिघाड	बीमारी, रुग्णावस्था	physical disorder, sickness
		3. मनाचा बिघाड	मानसिक अस्वास्थ्य, मन:क्षोभ	mental disorder, disquietude
		4. वाईट बुद्धी	कुबुद्धि, दुष्ट बुद्धि	evil-mindedness
		5. तिटकारा, घृणा	घृणा, नफरत	disgust, aversion
		6. पालटलेले रूप	परिवर्तित रूप	transformed appearance, altered form
		7. रासायनिक बदल	रासायनिक परिवर्तन	chemical transformation
विकेंद्रीकरण	न·	सत्ता, संपत्ती, उत्पादन एके ठिकाणी न साठता पसरणे	विकेंद्रीकरण	decentralization
विकोप	पुं·	अती संताप, अती क्रोध	अतिक्रोध, बहुत गुस्सा	vehement anger or rage
विक्रम	पुं·	1. शौर्य, मर्दुमकी	विक्रम, शूरता, वीरता	prowess, heroism
		2. एखाद्या कर्तबगारीचा उच्चांक	किसी पुरुषार्थ/निपुणता का उच्चांक	record
विक्री	स्त्री·	'विकरा' पाहा	दे· 'विकरा'	vide 'विकरा'
विक्रेता	पुं·	विक्रीकरणारा	विक्रेता, बेचनेवाला	a salesman
विख	न·	विष	विष, ज़हर	poison

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विखार	पुं·	1. विष 2. द्वेष, वैर	विष वैर, द्वेष	poison enmity, hatred
विख(-खु)रणे	अ·क्रि·	इकडे तिकडे पसरणे	फैलना, बिखरना, तितर-बितर होना	to spread in a disorderly manner
	स·क्रि·	इकडे तिकडे पसरून टाकणे	फैलाना, बिखेरना, तितर - बितर करना	to scatter about
विख्यात	वि·	सुप्रसिद्ध, नामांकित	ख्यात, प्रसिद्ध	renowned, famous
विघटन	न·	1. तोडणे - मोडणे	विघटन, तोड़/फोड़ - विच्छेद	demolition, rending, shattering
		2. फूट, बेबनाव 3. विध्वंस, नाश	फूट, अनबन विध्वंस, नाश, बरबादी	rupture ruin, destruction
विघातक	वि·	हानीकरणारा, बाधक, विनाशक	विघाती, विघातक, हानिकर, बाधक, खतरनाक	disruptive, destructive
विघ्न	न·	1. अडथळा, बाधा 2. संकट, आपत्ती	विध्न, बाधा संकट, आपत्ति	an obstacle calamity
विघ्नसंतोषी	वि·	दुसर्याच्या आपत्तीत संतोष मानणारा	दूसरे का संकट देखकर आनंद माननेवाला	one that delights in the difficulties of others
विघ्नहर्ता	वि·	विघ्न दूरकरणारा	विघ्नहर्ता	remover of difficulties, -calamities
	पुं·	श्री गणेशाचे नाव	श्री गणेश	name of Shree Ganesh
विचकट	वि·	वेडावाकडा, अश्लील, वीभत्स	गंदा, अश्लील, वीभत्स	obscene, dirty

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विचकणे	स·क्रि·	1. (दात) उघडून दाखविणे	(दाँत) उघारना/दिखाना, निपोरना	to open and show one's teeth mockingly
		2. विदारणे, उघडणे	फाड़कर उघाड़ना, खोलना	to tear open, to rip up
विचका	पुं·	1. बिघाड, नास	बिगाड़, खराबी	damage, spoiling
		2. घोटाळा	गोलमाल, गड़बड़ी	disorder, derangement, confusion
		3. घाणीचे उघडे प्रदर्शन	गंदगी का खुला दर्शन	exhibition of dirt/ nastiness/rubbish
विचक्षण	वि·	1. बुद्धिमान, तरल बुद्धीचा	विचक्षण, बुद्धिमान्	of fine intellect, very intelligent
		2. दूरदर्शी, शहाणा, चतुर	दूरदर्शी, दूरंदेश, चतुर	wise, prudent, clever
		3. चिकित्साखोर, प्रत्येक गोष्टीचीं बारीक चौकशी करणारा	हर एक वस्तु की छानबीन करनेवाला	prying and probing
		4. तज्ज्ञ, माहितगार	जानकार, माहिर	proficient, knowing, skilled in
विचक्षणा	स्त्री·	चिकित्सा, बारीक बारीक चौकशी	सूक्ष्म जाँच	minute and searching examination
विचार	पुं·	1. कल्पना	कल्पना, खयाल	thought
		2. अभ्यासयुक्त चिंतन	विचार, सोचना, गौर, चिंतन	studious contemplation, deliberation
		3. निश्चय, निर्णय	निश्चय, निर्णय	determination, decision

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. विवेक	विवेक	the exercise of reason, consideration
		5. मत, अभिप्राय	मत, अभिप्राय	opinion, judgment
		6. युक्ती, उपाय	युक्ति, उपाय, तरकीब	strategem, contrivance
		7. सल्ला	सलाह, मशविरा, परामर्श	consultation
		8. चिंता, फिकीर	चिंता, फिक्र	anxiety, solicitude, concern
विचारणा	स्त्री·	1. चौकशी, शोध	पूछताछ, जाँच	inquiry
		2. तर्क, मीमांसा, परीक्षण	तर्क, मीमांसा	reasoning
विचारणीय	वि·	1. विचार करण्याजोगा	विचारणीय	worth considering
		2. चर्चेचा (विषय)	चर्चाधीन	for consideration (subject)
विचारणे	स·क्रि·	1. प्रश्न करणे	पूछना, सवाल करना	to ask, to question
		2. समाचार घेणे	कुशल पूछना	to inquire after
		3. कदर करणे, आदर करणे, महत्व देणे	कद्र करना, परवाह करना	to regard, to heed
विचारपूस	स्त्री·	समाचार घेणे	पूछताछ	inquiring after
विचारी	वि·	सुज्ञ, विचारपूर्वक वागणारा, समजुतदार	विचारी, विचारशील, विवेकी	considerate
विचित्र	वि·	सामान्याहूनन वेगळा, चमत्कारिक	विचित्र, अजीब, गैरमामूली	strange, out of the ordinary
विचुक	वि·	असंबद्ध, विसंगत	असंबद्ध, असंगत	inconsistent, incoherent
विजनवास	पुं·	एकांतवास	विजनवास, एकांतवास	solitariness, living solitarily

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विजय	पुं·	जीत, फत्ते	विजय, जीत, फ़तह	triumph
विजातीय	वि·	1. अन्य जातीचा	विजातीय, अन्य जाति का	of a different caste/ species
		2. अन्य गुणधर्मांचा	अन्य गुण धर्मों का	of different qualities
विजार	स्त्री·	पायजमा	इजार, पाजामा	trousers
विजोड	वि·	जोड न जमणारा	अनमेल, बेमेल, बेजोड़	ill-matched
विझणे	अ·क्रि·	1. आग शांत - थंड होणे	बुझना, जलना बंद होना	to go out, to be quenched
		2. (दिवा) नाहीसा होणे, मालवणे	गुल होना (बत्ती)	to be extinguished
		3. शांत होणे, थंड होणे (दंगल, राग)	ठंडा होना, शांत होना	to be allayed, - suppressed
विझविणे	स·क्रि·	1. आग शमविणे	बुझाना, ठंडा करना, शांत करना	to extinguish, to quench, to allay
		2. (दिवा) मालविणे	गुल करना	to put out, to extinguish
विंचरणे	स·क्रि·	1. केस सुटे सुटे करणे	बाल संवारना	to comb
		2. रूचे तंतू अलग-अलग करणे	धुनना	to card
विंचू	पुं·	एक विषारी जंतू	बिच्छू	a scorpion
विंजणवारा	पुं·	1. पंखा हालवून घातलेला वारा	पंखे की हवा	air stirred by a fan
		2. दोरीने हालवून वारा घालण्याचा पंखा	रस्सी से हिलाकर हवा चलाने का पंखा	a fan stirred with a string
विटकर	स्त्री·	1. विटेचा तुकडा	रोड़ा	a brick-bat

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. वीट	ईंट	a brick
विटका	वि·	रंग उडालेला - नष्ट झालेला	जिसका रंग उड़ गया हो	faded, soiled
विटणे	अ·क्रि·	1. रंग फिका पडणे	(रंग) उड़ जाना, उतर जाना, हल्का पड़ना	to soil, to fade, to grow dull
		2. कंटाळा - उबग - येणे	ऊब जाना	to be disgusted
विटंबिणे	स·क्रि·	बेअब्रू करणे, फजीती करणे	बेआबरू / बेइज्जत करना, खिल्ली उड़ाना	to expose, to ridicule, to disgrace, to dishonour
बिंटबिना	स्त्री·	1. बेअब्रू करणे, अप्रतिष्ठा	अप्रतिष्ठा, बेआबरू	disgrace, dishonour, ignominious treatment
		2. फजीती, उपहास होण्याजोगी स्थिती	फ़ज़ीहत	ridiculous state
विटाळ	पुं·	1. स्पर्श केल्याचा दोष, शिवाशीव	छुआछूत	pollution from touch or contact
		2. अपवित्रता, अशुद्धता	अपवित्रता, अशौच	impurity, uncleanliness
		3. स्त्रियांचा मासिक स्राव, रज	स्त्रियों का मासिक रक्त स्राव	menstruation
विटाळणे	अ·क्रि·	अशुद्ध - अपवित्र होणे, शिवाशीव होणे	अपवित्र होना, छूत लगना	to be polluted with touch or contact
	स·क्रि·	अपवित्र करणे, शिवाशीव करणे	अपवित्र करना, छूत लगाना	to pollute, to defile, to contaminate
विटाळशी	वि·स्त्री·	रजस्वला, मासिक स्राव होत असलेली	रजस्वला, मासिक स्राव होनेवाली	(woman) under menstruation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विटाळे	न·	विटा पाडण्याचा साचा	ईटें बनाने का ढाँचा	a brick mould
विटी	स्त्री·	विटी दांडूच्या खेळातील लाकडाचा लहान तुकडा	गुल्ली	the short piece of wood in the play of विढीदांडू
विडंबन	न·	हास्योत्पादक किंवा उपहासात्मक नक्कल	हास्यजनक या उपहासात्मक नकल	mocking/ridiculing imitation
विडा	पुं·	नागवेलीच्या पानांस चुना लावून सुपारी इ· मसाला घालून बनविलेली पट्टी	बीड़ा, पान	seasoned and folded betal-leaf
विडी	स्त्री·	टेंभूर्णी इ·च्या पानात गुंडाळून ओढावयाची तंबाखू	बीड़ी	a roll of tobacco to be smoked
विढी	स्त्री·	टेकावयाच्या काठीला. मुसळाला इ· शेवटी घालतात ती धातूची कडी	लोहे या पीतल की छड़ी आदि के सिरे पर पहनाया जानेवाला छल्ला, शामी	metal-ring bound at the end of a stick etc.
विणकर(-री)	पुं·	मागावर कपडा बनविणारा, कोष्टी	बुनकर, जुलाहा	weaver
	स्त्री·	पोत	बुनावट	texture
विणकाम	न·	कपडा विणणे	बुनाई, बुनने की क्रिया	weaving
विणणावळ	स्त्री·	विणकामाची मजुरी	बुनाई, बुनने की मजदूरी	cost of weaving
विणणे	स·क्रि·	1. मागावर कपडा बनविणे 2. दोर्याने किंवा लेसने गुंफणे	बुनना गुथना, गूँथना	to weave to intertwine, to interlace

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विणे	अ·क्रि·	(पशूमादीने) जन्म देणे	ब्याना, जनना	to bring forth young, to generate
वितंडवाद	पुं·	दुराग्रहपूर्वक वाद, हुज्जत	वितंडावाद, हुज्जत	idle confuting of, cavilling, haggling
वितरक	पुं·	निरनिराळ्या ठिकाणी विभागणी करून पाठविणारा	वितरक	distributor
वितरण	न·	विभागणी, वाटणी	वितरण, बाँटना	distribution
वितळणे	अ·क्रि·	द्रवरुप होणे	पिघलना, गलना	to melt, to become fluid
वितळविणे	स·क्रि·	द्रवरूप करणे	पिघलाना, गलाना	to smelt, to make fluid
वितुष्ट	न·	वैमनस्य, वैर	वैमनस्य, अनबन, मन मुटाव	hostility, enmity, falling out
वित्त	न·	1. द्रव्य, पैसा, धन	वित्त, धन, संपत्ति	riches, wealth, money
		2. मालमत्ता	जायदाद	property
वित्तविभाग	पुं·	शासकीय अर्थ विभाग	वित्त विभाग	Finance Department
वित्तविधेयक	न·	शासकीय अर्थ विधेयक	वित्त विधेयक	Finance Bill
विदग्ध	वि·	1. करपलेला, जळलेला 2. चांगला शिजलेला	जला हुआ अच्छी तरह से पका हुआ	burned thourghly well-boiled or broiled
विदाई	स्त्री·	निघताना द्यावयाचा निरोप	बिदाई	send off, farewell
विदारणे	स·क्रि·	चिरणे, फाडणे	विदारण करना, चीरना, फाड़ना	to tear, to rend

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विदित	वि·	1. ज्ञात, माहीत, ठाऊक 2. जाणवून दिलेला, सूचना दिलेला	विदित, ज्ञात, मालूम, अवगत सूचित, ज्ञात किया हुआ	known, understood communicated, intimated
विदीर्ण	वि·	फाटलेला, चिरलेला	विदीर्ण, फाड़ा हुआ, चीरा हुआ	torn, rent, ripped, burst
विदुषी	स्त्री·	विद्वान स्त्री, पंडिता	विदुषी, पंडिता स्त्री	a learned woman
विदूषक	पुं·	हसविणारे पात्र	विदूषक, भाँड, मसखरा	a joker
विद्यमान	वि·	हयात, वर्तमान, उपस्थित	विद्यमान, उपस्थित, वर्तमान, मौजूद	existent, present
विद्यमाने	अ·	वतीने, आश्रयाने	तत्त्वावधान में	under the aegis of
विद्या	स्त्री·	1. ज्ञान 2. कला 3. ज्ञान मिळविण्याचे साधन, शिक्षण	विद्या, ज्ञान कला शिक्षा	knowledge, learning art education, instruction
विद्यापीठ	न·	विद्यादान केंद्र, विश्वविद्यालय	विश्वविद्यालय	a university
विद्यार्थी	पुं·	विद्येची उपासना करणारा	विद्यार्थी	a student
विद्यालय	न·	शाळा	विद्यालय, विद्यामंदिर, पाठशाला	a school
विद्यावेतन	न·	शिष्यवृत्ती, शिक्षणाकरिता विद्यार्थ्यास आर्थिक मदत	छात्रवृत्ति, वजीफा	a scholarship
विद्युत	स्त्री·	वीज	विद्युत्, बिजली	lightning, electricity
विद्रुप	वि·	कुरूप, विरूप	विरूप, बदशक्ल, बदाकार	deformed, ugly

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विद्रोह	पुं·	1. बंड	विद्रोह, बलवा	uprising, revolt
		2. शत्रुत्व, वैर	शत्रुत्व, बैर	hostility, enemity
विद्वान	वि·	विद्या शिकलेला, ज्ञानी, पंडित	विद्वान्	learned, erudite
विधवा	स्त्री·	नवरा गेलेली स्त्री, गतभर्तृका	विधवा, मृतभृर्तका	a widow
विधान	न·	1. म्हणणे, मांडणी	उक्ति, वक्तव्य, बयान	a statement, an affirmation
		2. आज्ञा, नियम, कायदा	आदेश, नियम, कायदा	a rule, a canon, an injunction
		3. विधी, पद्धती	काम करने का ढंग, प्रणाली	a rule, mode, rite
विधानपरिषद्	स्त्री·	विशिष्ट वर्गाच्या प्रतिनिधीचे वरिष्ट कायदेमंडळ	विधान परिषद्	legislative council
विधान:सभा	स्त्री·	सर्वसामान्य लोकांच्या प्रतिनिधीचे कायदे मंडल	विधान सभा	legislative assembly
विधायक	वि·	काही घडविणारा, उभारणीची	रचनात्मक	constructive
विधी	पुं·	1. ब्रह्मदेव, सृष्टिकर्ता	विधाता, ब्रह्मा	the creator, Brahma
		2. धार्मिकक्रिया करण्याची शास्त्राची रीत	धार्मिक क्रिया करने का ढंग, -रीत	rite, observance
		3. नियम, कायदा		
		4. आज्ञा, आदेश	नियम, अधिनियम, कायदा आज्ञा, आदेश	a rule a precept, command, injunction
		5. दैव, नशीब		

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		6. तर्हा, रीत	भाग्य, नसीब	fate, luck, destiny
			कार्य करने का ढंग	formula, manner
विधिनिषेध	पुं·	1. अमुक करावे, अमुक करूनये असे नियम	विधिनिषेध	injunctions and prohibitions, do's and don'ts
		2. विवेक, मर्यादा, बंधन	विवेक, मर्यादा, बंधन	consideration
विधिमंडळ	न·	कायदा करणारी सभा, कायदेमंडळ	विधि मंडल/सभा	legislative body
विधिलिखित	न·	दैवात लिहिलेला लेख, भाग्यलेख	भाग्य लिपि, तकदीर की लिखावट	writ of destiny
विधिविधान	न·	शास्त्रांनी घालून दिलेले नियम आणि त्यांच्या क्रिया	शास्त्रों की विधि और उनके आचार	rites and performances
विधुर	पुं·	पत्नी मेली आहे असा पुरुष	विधुर	a widower
विधेयक	न·	विधिमंडळा पुढे मांडावयाचा मसुदा	विधान का मसौदा	a draft-bill, a bill
विध्यर्थ(व्याक·)	पुं·	'करावे' 'करू नये' असा प्रयोग असणारे क्रिया रूप	विधिलिङ·	the Potential mood (gram.)
विध्वंस	पुं·	1. तोडफोड	तोड़फोड़	breaking and rupture
		2. नाश	विध्वंस, नाश	ruin, destruction
विनंती	स्त्री·	प्रार्थना, नम्र मागणी, अर्ज	विनती, प्रार्थना, अर्ज	a request, humble asking for

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विनय	पुं·	1. नम्रपणाचा गुण, नमुना	विनय, नम्रता	humility, humbleness, meekness
		2. लज्जा, संकोच	लज्जा, संकोच	modesty, shyness
विनयशील, विनयी	वि·	नम्र	विनयशील, नम्र, विनयी	humble, modest
विनवणी	स्त्री·	1. विनंती, प्रार्थना 2. अजीजी, मिनती	विनय, प्रार्थना मिन्नत, मनुहार, गिड़गिड़ाहट	request, solicitation entreaty, beseeching
विनव(-वि)णे	स·क्रि·	विनंती-प्रार्थना - अजीजी करणे	मिन्नत/गिड़गिड़ाहट करना	to entreat, to beseech
विना	अ·	शिवाय, खेरीज	बिना, बगैर	without, except
विनाकारण	अ·	कारण नसताना, व्यर्थ, उगीचच	नाहक, बेकार, अकारण, व्यर्थ	without cause/ reason, to no purpose, for nothing
विनायास	अ·	श्रम न पडता, प्रयत्न न करता, आयते	अनायास, बिना परिश्रम/प्रयास के	without effort
विनिमय	पुं·	देवाण-घेवाण, अदला बदल	विनिमय, अदल - बदल, आदान - प्रदान	exchange
विनियोग	पुं·	1. उपयोग, वापर, खर्च 2. विल्हेवाट, व्यवस्था	उपयोग, प्रयोग बँटवारा, व्यवस्था	making use of setting apart for some purpose, arrangement
विनीत	वि·	1. नम्र 2. सुशिक्षित	विनीत, नम्र प्रशिक्षित	humble, meek well-disciplined, of subdued passion
विनोद	पुं·	1. हास्य उत्पन्न करणारी थट्टा, गमंत	विनोद, परिहास	jesting, joking

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. करमणूक	मनोरंजन	diversion, pastime
विंध	न·	छिद्र, भोक, वेज	छिद्र, सूराख, बेध	a perforation, a bore
विंधणे	स·क्रि·	छिद्र - भोक - वेज पाडणे (नाक, कान)	बेधना, छेद करना	to pierce, to bore
विपत्, विपदा	स्त्री·	संकट, आपत्ती, दुर्धर प्रसंग	विपत्ति, दुर्दिन	adversity, calamity
विपरीत	वि·	1. उलट, विरुद्ध	विपरीत, उलटा, प्रतिकूल	opposite, contrary, adverse
		2. विचित्र	असाधारण	strange
विपर्यस्त	वि·	उलटा, भलता, उफराटा	उल्टा, और का और समझा हुआ, विकृत	distorted, reversed
विपर्यास	पुं·	उलटा अर्थ	विपर्यास, उलट पुलट, परिवर्तन	distortion, perversion
विपाक	पुं·	1. अंती परिणाम, परिणती	विपाक, परिणाम	result, consequence
		2. परिपक्वता	पक्वता, पूर्ण दशा को प्राप्त होना	maturing
विपुल	वि·	पुष्कळ, भरपूर, खूप	विपुल, अधिक, प्रचुर, बहुत	many, much, abundant
विभक्त	वि·	अलग, वेगळा, भिन्न, फुटलेला	विभक्त, बँटा हुआ	divided, parted, separated
विभक्ती	स्त्री·	नामाची वेगवेगळी भूमिका दर्शविते ती विभक्ती (उदा· 'कर्ता, 'कर्म', 'करण' इ·)	विभक्ति	case (gram.)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विभाग	पुं·	1. वेगळा भाग, वेगळा तुकडा	किसी वस्तु का कोई अलग भाग	division
		2. खाते, शाखा	विभाग, महकमा, शाखा	department
विभागणी	स्त्री·	वाटणी	बँटवारा, विभाजन	dividing, division
विभागणे	स·क्रि·	वाटणे	बाँटना, तकसीम करना	to divide, to distribute
विभाजक	पुं·	भाजक, भाग देणारी संख्या	विभाजक/भाजक संख्या	dividing number
विभाज्य	पुं·	भाग द्यावयाची संख्या	वह संख्या जिसमें किसी संख्या से भाग दिया जाए	number to be divided
विभिन्न	वि·	1. वेगवेगळा, अलग अलग	भिन्न भिन्न, अलग अलग	separate
		2. तुकडे - हिस्से - पाडलेला	छिदा हुआ, हिस्से किया हुआ	parted
		3. अनेक प्रकारचा, मिश्रित	कई तरह का, मिश्रित	intermingled
विभूती	स्त्री·	1. राख, भस्म	राख, भस्म	ashes
		2. थोर पुरुष, पुण्य पुरुष	महान् व्यक्ति, विशेष-शक्ति संपन्न व्यक्ति	a great personage, an exalted person
विभ्रम	पुं·	1. चुकीने घडलेला दोष	गलती से हुई भूल	an error by mistake
		2. गोंधळ, भ्रम	भ्रम, भ्रांति	confusion, perplexity
		3. स्त्रियांचे प्रणयी विलास	प्रणय के लिए नखरा, हावभाव	feminine coquetry
विमनस्क	वि·	खिन्न, उदास	विमनस्क, खिन्न, उदास, अनमना	sad, sorrowful, dejected
विमर्श	पुं·	1. विचारांची देवघेव, चर्चा	विमर्श, विवेचन	exchange of thoughts, consultation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. बारीक चिकित्सा, छाननी	परीक्षण, समीक्षा	reflection, examination, inquiring minutely
विमा	पुं·	आयुष्याची - वस्तूची - वास्तूची इ· ठराविक कालापर्यंतची हमी	बीमा	insurance
विमादलाल	पुं·	विमा उतरविणारा कंपनीचा मध्यस्थ	बीमा दलाल	insurance-agent
विमान	न·	आकाशयान	विमान, वायुयान, हवाई जहाज़	an aeroplane, an aircraft
विमानतळ	न·	विमाने उतरण्याचा अड्डा	हवाई अड्डा, हवाई केंद्र	airfield, aerodrome
विमानवाहू	वि·	विमान वाहुन नेणारी (बोट)	विमानवाहक	aircraft-carrier
विमानविज्ञान	न·	विमान चालविण्याची इ· विद्या	विमान चालन विज्ञान	aeronautics
विमानसेना (स्त्री·), -दल	न·	सैन्याचा विमान विभाग	हवाई सेना, - दस्ता, वायुसेना	air force
विमान सेनाध्यक्ष	पुं·	विमान सेनेचा प्रमुख	विमान सेनाधिकारी	Wing Commander
विमुख	वि·	तोंड फिरविलेला, पराङमुख	विमुख, प्रतिकूल, उदासीन	averse
विमेदार	पुं·	विम्याची पॉलिसी घेणारा	बीमादार	an insurance policy-holder
वियोग	पुं·	अलग होणें, दूर जाणे, संबंध तुटणे, ताटातूट	वियोग, विच्छेद, विरह	separation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विभक्त	वि·	1. संसारात गोडी नसलेला	घर गृहस्थी में रुचि न रखनेवाला	averse to worldly affairs
		2. अनासक्त, उदासीन	अनासक्त	unattached
विरघळणे	अ·क्रि·	1. द्रवरूप होणे	पिघलना, पसीजना	to melt
		2. दुसर्‍या द्रवरूप पदार्थात मिसळून जाणे	गलना, घुलना	to dissolve
		3. (लाक्ष·) करुणायुक्त होणे, दया येणे	पसीजना, दया से आर्द्र होना	to be moved by pity or compassion
विरंगुळा	पुं·	करमणूक, मनाचा विसावा	मन का विश्राम, दिल बहलाव, मनोरंजन	diversion, amusement
विरजण	नं·	दुधाचे दही होण्याकरिता त्यात घातलेले आंबट थेंब	जामन	small quantity of curd used for coagulating
विरजणे	स·क्रि·	दुधात किंचित दही वा ताक मिसळणे	जमाना	to coagulate (milk)
विरणे	अ·क्रि·	1. (कपडा) जीर्ण होणे, विरविरीत होणे	जीर्ण होना, पुराना होकर फटना	to be threadbare, to become worn out
		2. 'विटणे' पाहा	दे· 'विटणे'	vide 'विटणे'
		3. अदृश्य - गुप्त होणे - दिसेनासे होणे	अदृश्य होना, गायब होना	to dissolve, to disappear
विरमणे	अ·क्रि·	थोडा वेळ थांबणे, विसावा घेणे	ठहरना, विराम लेना	to stop, to cease, to rest
विरविरीत	वि·	(कपडा) झिरझिरीत, पातळ, जीर्ण	जीर्ण-शीर्ण	threadbare, worn out
विरस	पुं·	1. रंगाचा भंग	रंग में भंग	marring the gaity of occasion

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. आशा भंग, निराशा	आशा का भंग, नैराश्य	disappoinment
विरहित	अ·	वाचून, सोडून, बिना	बिना, रहित	without, destitute of
विरळ	वि·	1. (कपडा) दाट-घट्ट - नसलेला, पातळ विणलेला	घना नहीं, पतला बुना हुआ (कपड़ा)	not close, thinly woven
		2. कधी तरी घडणारा (प्रसंग)	विरला, विरल, असाधारण	rare, scarce, not common
विरळा	वि·	'विरळ (2)' पाहा	दे· 'विरळ (2)'	vide 'विरळ (2)'
	अ·	क्वचित्	क्वचित्, यदाकदा	rarely
विराजणे	अ·क्रि·	1. शोभणे	विराजना, शोभित होना	to shine, to be graceful
		2. बसून शोभा वाढविणे	बैठकर शोभा बढ़ाना, तशरीफ रखना	to adorn by taking the seat
विराट	वि·	अति विशाल - भव्य	विराट्, बहुत बड़ा, अतिभव्य/विशाल	colossal, enormous, huge
विराणी	स्त्री·	विरह काव्य	विरहगीत	songs of beloved separated from her husband
विराम	पुं·	1. विश्रांती	विराम, विश्राम, आराम	rest, cessation from labour
		2. लय, अंत	अंत, लय	end, extinction
विरामचिह्न	न·	वाक्यात वापरलेल्या स्वल्प, अर्ध व पूर्ण विराम चिह्नापैकी एक	विराम चिह्न	a punctuation mark

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विरुद्ध	वि·	प्रतिकूल, विरोधी	विरुद्ध, प्रतिकूल	against, opposing, adverse
विरूप	वि·	'विद्रूप' पाहा	दे· 'विद्रूप'	vide 'विद्रूप'
विरेचन	न·	जुलाब होण्याचे औषध	दस्तावर दवा, जुलाब	a purgative
विरोध	पुं·	1. अडथळा, प्रतिबंध 2. विरुद्ध मत 3. असमानता, असामंजस्य	विरोध, बाधा प्रतिकूल मत असमानता, असामंजस्य	resistance, objection contradiction unequality, contrariety
विरोधी, विरोधक	वि·	विरुद्ध असणारा, विरोध करणारा	विरोधी, विरोधक, विपक्षी, प्रतिपक्षी	opposing, of opposite party
विरोळा	पुं·	1. शेताची हद्द दर्शविणारा बांध 2. पाण्यातला साप	मेंड, खेत की हदबंदी जलसर्प	boundary-wall between two fields, field-ridge water-snake
विलगणे	अ·क्रि·	वेगळे होणे	अलग होना	to be separated
विलंब	पुं·	उशीर, अधिक काळ	विलंब, देर	delay
विलय	पुं·	1. विलीन होणे 2. अदृश्य होणे, विरून जाणे, लोप	विलीन होना लोप	extinction dissolution
विलक्षण	वि·	1. विचित्र 2. आश्चर्यकारक, अद्‌भुत्	अजीब, विचित्र विलक्षण, असाधारण, अलौकिक	strange, odd novel, different from common order
विलाप	पुं·	आक्रंद, शोक	विलाप, शोक, रोना पीटना	lamentation, wailing
विलायत	स्त्री	1. परदेश	विदेश	a foreign country

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. इंग्लंड, ब्रिटन	ब्रिटेन	Britain
विलायती	वि·	1. परदेशी	विदेशी	foreign
		2. इंग्लंडचा	ब्रिटेन का	British
		3. चमत्कारपूर्ण, असामान्य, विलक्षण	अनोखा	extraordinary, remarkable
विलास	पुं·	1. स्वैर भोग	काम भोग	wanton pleasure
		2. करमणूक, खेळ	क्रीड़ा, खेल	sport, play, pastime
		3. स्त्रियांचा कामुक हावभाव	हावभाव	amorous movements of females
विलासी	वि·	1. स्वैरभोगी	विलासी, भोगी	a sensualist, a voluptuary
		2. ऐष आरामी	ऐयाश, आराम तलब	one addicted to luxurious life
विलीन	वि·	एकरूप, तन्मय	विलीन, तन्मय	merged, absorbed
विलीनीकरण	न·	एकरूप होणे, मिळून जाण्याची स्थिती	विलीनीकरण	absorption
विलेपन	न·	अंगाला उटी चोपडणे, लेप लावणे	विलेपन, अंगराग लगाना	smearing the body with fragrant unguents
विलोभन	न·	लालूच, प्रलोभन	विलोभन, प्रलोभन, लालच	allurement, temptation
विल्हा(पुं·),विल्हे	स्त्री·	1. वर्ग, सजातीय समूह	वर्ग, श्रेणी	a class, a head
		2. प्रकार, दर्जा, श्रेणी	किस्म, प्रकार, दर्जा	rank, order, kind
		3. अंकित प्रदेश	अंकित प्रदेश	subjected territory
		4. खाते, विभाग	विभाग, महकमा	a department, a division

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		5. क्रम	क्रम, सिलसिला	arrangement, system
विल्हेवाट	वि·	1. निकाल	फ़ैसला, निपटान	disposal, resolving
		2. व्यवस्था, व्यवस्थित मांडणी किंवा योजना	व्यवस्था, क्रम	order, arrangement
		3. वासलात, संपूर्णपणे खर्चून वापरून-टाकणे	नि:शेष करना, पूरा समाप्त करना	squandering exhaustively
विल्हेवाट	अ·	क्रमवार	क्रमवार, सिलसिलेवार	serially, systematically
विवंचना	स्त्री·	1. चिंता, काळजी, घोर	चिंता, फिक्र, उघेड़बुन	worry, anxiety
		2. सूक्ष्म विचार	सूक्ष्म विचार, चिंतन	contemplation, reflection
विवर	न·	गुहा किंवा भुयार, मोठे बीळ	विवर, गुफा, सुरंग	a cave, a hole or borrow, a hollow
विवरण	न·	1. स्पष्टीकरण	विवरण, स्पष्टीकरण	explication, comment, interpretation
		2. व्याख्या	व्याख्या	exposition, enunciation
विवरणे	स·क्रि·	1. समजावून सांगणे, फोडून - अर्थकरून -सांगणे	विवरण करना, अर्थ समझाना	to explicate, to interpret
		2. व्याख्यान करणे	व्याख्या करना, टीका करना	to enunciate
विवश	वि·	असहाय, लाचार, नाइलाज झालेला	विवश, लाचार, शक्तिहीन	helpless, disabled, compelled
विवक्षित	वि·	अमुक निश्चित, विशिष्ट,	उक्त	referred to, so and so

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विवाद	पुं·	1. आग्रही चर्चा, खंडन मंडन	विवाद, बहस	disputation, debate
		2. झगडा	झगड़ा	controversy
विवाह	पुं·	लग्न	विवाह	marriage
विविध	वि·	नाना प्रकारचा, तर्हेतर्हेचा	विविध, कई तरह का	various, of many kinds or sorts
विवेक	पुं·	1. विचार, सारासार बुद्धी	विवेक, भले बुरे की पहचान	discrimination judgement
		2. समंजसपणा	समझदारी	discretion, understanding, discrement
		3. संयम, निग्रह	संयम, निग्रह	restraint
विवेचन	न·	1. मीमांसा, परीक्षण	विवेचन, मीमांसा, परीक्षण	investigation of truth, deep deliberation
		2. स्पष्टीकरण, टीका	स्पष्टीकरण	explication, comment
विव्हळ	वि·	व्याकुळ, अस्वस्थ	विह्वल, व्याकुल	pain-stricken, agonised, restless
विशद	वि·	1. स्पष्ट	विशद, स्पष्ट	clear, plain
		2. खुलासेवार, उलगडून सांगितलेला	स्पष्ट किया हुआ	explained
विशारद	वि·	1. निपुण, प्रवीण, कुशल	प्रवीण, कुशल	versed in, proficient
		2. विद्वान्	विद्वान	learned
विशाल	वि·	विस्तीर्ण, भव्य, खूप मोठा, -पसरलेला	विशाल, विस्तृत, भव्य	huge, vast

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विशिष्ट	वि·	1. उठून दिसणारा, विशेषप्रकारचा	विशिष्ट, असाधारण, विशेषतायुक्त	distinguishing, especial
		2. अमुक निश्चित	फलाँ, कोई निश्चित या खास	particular
विशी	स्त्री·	1. वीस वर्षाचे वय	बीस वर्ष की आयु	age of twenty
		2. वीस वस्तूंचा जत्था-समूह	बीस, कोड़ी	an aggregate of twenty
विशेष	वि·	1. इतरांहून वेगळा	विशेष, असाधारण	extraordinary, singular, remarkable
		2. अधिक	अधिक	much, more
	न·	विशिष्ट गुण	विशेषता, खासियत	speciality, singularity
विशेषण(व्याक·)	न·	नामाचा गुण दाखविणारा शब्द	विशेषण	an adjective, an attribute
विशेषतः, विशेषकरून	अ·	प्रामुख्याने	विशेषतः, खास करके	particularly, eminently, specially
विश्रांती	स्त्री·	विसावा, आराम	विश्रांति, आराम	rest, repose
विश्राम	पुं·	'विश्रांती' पाहा	दे· 'विश्रांती'	vide 'विश्रांती'
विश्लेषण	न·	पृथक्करण	विश्लेषण, पृथक् करना	analysis
विश्वसनीय	वि·	विश्वास ठेवण्या लायक	विश्वसनीय, विश्वासयोग्य पात्र	reliable, trustworthy
विश्वस्त	पुं·	ज्याच्यावर मालमत्ता इ· ची जबाबदारी विश्वासपूर्वक सोपविली आहे असा मनुष्य	न्यासी, न्यासधारी	a trustee

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विश्वास	पुं·	भरंवसा	विश्वास, भरोसा, यकीन	confidence
विश्वासघात	पुं·	दगा देणे	विश्वासघात	breach of trust
विश्वासणे	स·क्रि·	विश्वास ठेवणे, विसंबणे	विश्वास करना, भरोसा रखना	to trust
विश्वासू	वि·	'विश्वसनीय' पाहा	दे· 'विश्वसनीय'	vide 'विश्वसनीय'
विष	न·	1. खाल्ले असता मरण आणणारा पदार्थ	विष, ज़हर	poison
		2. अत्यंत कडू पदार्थ	अत्यंत कड़वी चीज़	exceedingly bitter thing
विषण्ण	वि·	खिन्न, उदास	विषण्ण, दुःखी, उदास	dejected, depressed
विषम	वि·	1. सम नसणारी (संख्या)	विषम, असमान, दो से पूर्णतया न बँटनेवाली (संख्या)	odd
		2. असमान, उंच सखल, कमी जास्त	असम, जो समतल न हो, ऊबड़ खाबड़	uneven, unequal, irregular
		3. प्रतिकूल, विरुद्ध	प्रतिकूल, विरोधी	adverse, hostile, disagreeable, unpropitious
		4. कठीण, त्रासदायक	कठिन, कष्टकर	troublesome, difficult
विषम	न·	संकट, आपत्ती, आपत्काल	विषम, संकट	adverse circumstances, calamity
विषम	पुं·	1. मुदतीचा ताप	विषमज्वर, जीर्णज्वर	typhoid
		2. भेदभाव	भेदभाव	discrimination, differentiation, partiality

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विषय	पुं·	1. एखादी बाब, मुद्दा, प्रकरण	विषय, प्रकरण, बात	subject, topic, matter
		2. इंद्रिये ज्याशी संलग्न होतात अशी वस्तू	इंद्रियार्थ	an object of sense (or mind also)
		3. कार्य, कर्तव्य	कार्य, कर्तव्य	function, operation
		4. कार्यक्षेत्र	कार्यक्षेत्र, विभाग	province, field of action, sphere
		5. द्रव्य, धन, संपत्ती	द्रव्य, धन आदि भौतिक पदार्थ	material things like money, goods etc.
		6. कामेच्छा, भोग	काम, विषयवासना, इंद्रियजन्य आनंद	sensual enjoyment
विषयक	वि·	संबंधीचा	संबंधी, संबंध रखने वाला	concerning
विषयी	अ·	संबंधी, संबंधात	विषय में, बारे में	about, on the subject of, in the matter of
विषयी	वि·	भोगलोलुप, लंपट	भोगलोलुप, कामी	carnal, sensual
विषाद	पुं·	खेद, दुःख, खंत	विषाद, दुःख, रंज, अफसोस	sorrow, mental distress
विषार	वि·	'विखार' पाहा	दे· 'विखार'	vide 'विखार'
विषारी	वि·	विषयुक्त	विषैला, जहरीला	poisonous
विष्टा(-ष्ठा)	स्त्री·	मळ, शौच	मल, पाखाना	excreta, faeces
विसक(-स्क)ट	पुं·	अस्ताव्यस्त पसारा	तितर-बितर होने की, बिखर जाने की स्थिति	scattered/diffused condition
विसक(-स्क)टणे	अ·क्रि·	अस्ताव्यस्त पसरणे	तितर बितर होना, बिखर जाना	to be scattered,-diffused
	स·क्रि·	इकडे तिकडे टाकणे -फेकणे -पसरणे	अस्तव्यस्त/तितर - बितर करना	to scatter heedlessly, to throw into confusion

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विस्कळीत	वि·	1. अस्ताव्यस्त, अव्यवस्थितपणे पसरलेला	अस्तव्यस्त, जहाँ तहाँ बिखरा हुआ	scattered disorderly
		2. ढिला, सुटा	ढीला, छुट्टा, जो बँधा न हो	loose, not packed, separate
विसंगत	वि·	संगतवार नसलेला, असंबद्ध	विसंगत, बेमेल	inconsistent
विसण	न·	पाण्याचा फार कढतपणा कमी करण्याकरिता ओतलेले थंड पाणी	गरम पानी की गरमी कम करने के लिये उस में मिलाया जानेवाला ठंडा पानी	cold water poured into hot water to reduce its temperature
विसंबणे	अ·क्रि·	1. विश्वसून - अवलंबून राहणे	निर्भर होना, भरोसा कर के बैठना	to rely on, to depend on
		2. भार टाकणे	आधार रखना, भार डालना	to rest on, to put a responsibility (on)
		3. विश्रांती घेणे, आराम करणे	सुस्ताना, आराम करना	to rest, to pause, to cease a while from toil
विसर	पुं·	विस्मरण, विस्मृती	विस्मरण, विस्मृति, भूल जाना	forgetting
विसरणे	स·क्रि·	ध्यानातून निघून जाणे विस्मरण होणे	विस्मरण होना, भूल जाना	to forget
विसरभोळा	वि·	विसरण्याचा स्वभाव असलेला	भुलक्कड़, विस्मरणशील	forgetful
विसराळू	वि·	'विसरभोळा' पाहा	दे· 'विसरभोळा'	vide 'विसरभोळा'
विसरून	अ·	चुकून, नजरचुकीने	भूल से, गलती से	through oversight, through mistake

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विसर्जन	न·	1. त्याग, सोडून देणे	विसर्जन, त्याग, छोड़ना	abandoning, quitting
		2. बोळवण	चले जाने को विनम्रतापूर्वक कहना	seeing off, honourable dismissal
		3. समाप्ती	समाप्ति	end
विसंवाद	पुं·	1. बेबनाव, वितुष्ट	अनबन, असहमति	disagreement, falling out, cleavage
		2. फरक, भेद	भेद	difference, divergence
विसंवादी	वि·	न जमण्या सारखा, बेसूर	विसंवादी, बेमेल, बेसुर	disagreeing, discordant, dis-harmonic
विसविशीत	वि·	1. विरळ विरळ विणीचा	फुसफुसा, जो ठस (घनी बुनावट का) न हो	of loose texture
		2. जीर्ण, फाटायला आलेला	जीर्ण शीर्ण	worn out
विसळणे	स·क्रि·	पाण्याने धुणे (भांडे)	खँगालना, धोना	to wash, to rinse
विसार(-रा)	पुं·	बयाणा, सचकार	बयाना, पेशगी रकम	advanced money, earnest money
विसावणे	अ· क्रि·	विश्रांती घेणे	विश्राम करना, सुस्ताना	to rest, to pause, to repose
विसावा	पुं·	विश्रांती	विश्राम, विश्रांति	rest, repose
विस्तव	पुं·	अग्नी, निखारा	अंगार, आग	an ember, burning coal
विस्तार	पुं·	1. व्यापकपणा, लांबी - रुंदी	विस्तार, लंबाई - चौड़ाई	expansion, extension
		2. वाढ, पाल्हाळ	तूमार	amplification beyond due limits

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. झाडाच्या फांद्याचा पसारा	फैलाव	diffusion, spreading abroad
विस्तारणे	स·क्रि·	वाढविणे, व्यापक करणे	फैलाना, बढ़ाना	to expand, to extend
	अ·क्रि·	वाढणे, व्यापक होणे	फैलना, बढ़ना	to spread, to diffuse
विस्तृत	वि·	1. पसरलेला, व्यापक, फैलावलेला	विस्तृत/विस्तीर्ण, फैला हुआ	expanded, extended, spread
विस्फारणे	स·क्रि·	डोळे फाडणे, डोळे ताणून पाहणे	आँखें फाड़कर देखना	to stare at
विस्मय	पुं·	आश्चर्य, अचंबा, नवल	विस्मय, आश्चर्य, अचंभा	astonishment, surprise, wonder
विस्मयावह	वि·	आश्चर्यकारक	आश्चर्यजनक	surprising, wonderful
विस्मर	पुं·	विसर, विस्मृती	विस्मरण, भूल जाना	forgetfulness, forgetting
विस्वा(-श्वा)	पुं·	विसावा भाग ('अठरा विश्वे - जवळ जवळ पूर्ण')	बिस्वा, बीसवाँ भाग	the twentieth part
विहरणे	अ·क्रि·	1. मजेत हिंडणे फिरणे	विहार करना, मज़े में घूमना - फिरना	to ramble for pleasure
		2. मौजमजा करणे	क्रीड़ा करना	to divert oneself
विहार	पुं·	1. खेळ, क्रीडा, मौज	विहार, खेल क्रीड़ा	play, sport
		2. मजेत हिंडणे - फिरणे	मजे में घूमना-फिरना, मटरगश्ती	wandering, rambling
		3. बौद्धभिक्षूंचा मठ	बौद्ध भिक्षुओं का निवासस्थान	a monestary of the Bauddhas

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
विहित	न·	1. योग्य, उचित 2. शास्त्रोक्त	विहित, योग्य, उचित शास्त्रों में कहा हुआ	fit, proper prescribed in the Shastras
विहीण	स्त्री·	मुलीची वा मुलाची सासू	समधिन, पुत्र या पुत्री की सास	the mother-in-law of one's son or daughter
विहीन	वि·	नसलेला, अभाव असलेला	विहीन, रहित	destitute of, void of, wanting, without
विहीर	स्त्री·	कूप	कुआँ, कूप	a well
विळखा	पुं·	1. दोन हातांच्या वेंघेत पकडणे, मिठी 2. गुंडाळण्याची क्रिया, गुंडाळी	आलिंगन, दोनों हाथों से कस कर पकड़ लेना, बाहुपाश लपेट, फेरा	clasp, hug, embrace winding
विळा	पुं·	कोयता	हँसिया, दाँती	a sickle, a curved instrument for cutting grass etc.
विळी	स्त्री·	भाजी इ· चिरण्याचे साधन	तरकारी आदि काटने का हँसिया जैसा औज़ार	a sickle-like instrument to cut vegetables etc.
विक्षिप्त	वि·	चक्रम, विचित्र वागणारा	अजीब, झक्की, सनकी	crazy, fantastic, whimsical
विज्ञप्ती	स्त्री·	विनंती, नम्रतापूर्वक निवेदन	नम्रतापूर्वक निवेदन, अर्ज़	a request, matter humbly intimated
विज्ञापना	स्त्री·	'विज्ञप्ती' पाहा	दे· 'विज्ञप्ती'	vide 'विज्ञप्ती'
वीज	स्त्री·	1. ढगांच्या घर्षणाने आकाशात चक्कन पडणारा प्रकाश	बिजली	lightning

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. कृत्रिम रीतीने घर्षण करून उत्पन्न केलेली शक्ती	बिजली	electricity
वीट	स्त्री	९ × ४ १/2 × ३ या आकाराचा बनविलेला व भाजलेला मातीचा घटक	ईंट	a brick
वीट	पुं·	कंटाळा, उबग, तिटकारा	ऊब, उकताहट	disgust, nausea
वीण	स्त्री·	1. विणाई ची तर्हा, पोत 2. (जनावरांचा) प्रसव, जन्म देणे	बुनावट, बुनाई, पोत (पशु का) प्रसव, जन्म देना	texture littering
वीण	अ·	शिवाय, विना	बिना, बगैर	without, except
वीत	स्त्री·	पसरलेल्या हाताच्या पंज्याचा अंगठाते करंगळी एवढे अंतर	एक बालिश्त, बित्ता	the measure of the thumb and the little finger extended
वीर	पुं·	शूर पुरुष	वीर	a warrior
वीरश्री	स्त्री·	वीर कर्म करण्याचा आवेश	शूरता का जोश, आवेश	fervour or passion of bravery
वीर्य	न·	1. पुरुषाचे रेत, शुक्र	शुक्र, वीर्य	vital fluid of the male
		2. वीरपणा, पौरुष, पराक्रम	वीरता, पौरुष	bravery
वुइल	न·	मृत्युपत्र	वसीयत नामा, मृत्युपत्र	a will
वृत्त	न·	1. समाचार, बातमी 2. कवितेचा छंद	वृत्त, समाचार, ख़बर छंद	news, accounts a measure of

मराठी शब्द	व्या· को	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वृत्तपत्र	न·	वर्तमानपत्र	समाचार पत्र, अख़बार	a newspaper
वृत्तांत	पुं·	'वृत्त(1)' पाहा	दे· 'वृत्त (1)'	vide 'वृत्त (1)'
वृत्ती	स्त्री·	1. स्वभाव	वृत्ति, स्वभाव	nature, temperament, disposition
		2. मनःप्रवृत्ती, मनाचा कल	झुकाव, रुझान	leaning, inclination
		3. पेशा, उपजीविकेचा धंदा	रोजी, जीविका	vocation
वृथा	अ·	फुकट, उगीचच, नाहक, व्यर्थ	वृथा, व्यर्थ, नाहक	fruitlessly, to no purpose
वृद्ध	वि·	1. वाढलेला (वयाने, बुद्धीने)	वृद्ध, बढ़ा हुआ	grown, advanced (in age, wisdom etc.)
		2. म्हातारा, जरा	बूढ़ा	old, aged
वृद्धापकाळ	पुं·	म्हातारपण	बुढ़ापा	old age
वृद्धिंगत	वि·	वाढत जाणारा - गेलेला	बढ़ता हुआ, बढ़ा हुआ	growing, advancing
वृंद	पुं·	मंडळी, समूह	वृंद, मंडली, समूह	a company, an assemblege
वृंदवादन	न·	सामुहिकपणे वाद्य वाजविणे	वृंदवादन	orchestra
वृषण	पुं·,न·	अंडे, अंडकोष	वृषण, अंड, अंडकोष	the testicles and scrotum
वृष्टी	स्त्री·	वर्षाव, पाऊस	वृष्टि, वर्षा, बारिश, बौछार	a shower, rain
वेखंड	न·	एक औषधी मुळी	बच	Orris root
वेग	पुं·	1. जलद गती	वेग, तेज गति, रफ्तार	velocity, motion, speed

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. घाई, त्वरा	त्वरा, जल्दी, शीघ्रता	haste, hurry
		3. आवेश, जोर	आवेश, जोश	vehemence, excitement
		4. शौचाची किंवा लघवीची जोराची प्रेरणा	मलमूत्र के निकलने की प्रेरणा	sharp movement of the bowels or impulse of urination
		5. मनाची उसळी, जोराचा उमाळा, आवेग	आवेग, प्रबल मनोवेग	sudden impulse, impetuosity
		6. पेटका, पायात गोळे येणे, झटका	स्नायु संकोचन, झटका, दौरा	spasm
वेगवान्	वि·	वेगाने जाणारा वेग, असलेला	वेगवान्, तेज, द्रुतगामी	swift, speedy
वेगवेगळा	वि·	भिन्न-भिन्न, अलग-अलग	भिन्न, अलग-अलग, विभिन्न	different, separate
वेगळा	वि·	अन्य, दुसरा, भिन्न	जुदा, अलग, निराला	separate, different
वेंग(-घ)	स्त्री·	दोन हातांचा घातलेला विळखा, मिठी	आलिंगन, बाहुपाश	an embrace, a clasp
वेंगाडणे	स·क्रि·	1. वेडेवाकडे करणे (तोंड)	मुँह बनाना	to mock
		2. (लाक्ष·) भीक मागणे, याचना करणे	मुँह बाना, मुँह फैलाना, याचना करना	to beg
वेंघणे	स·क्रि·	मिठीत घेणे	बाहों के भीतर भर लेना	to take in an embrace, to clasp
वेच	पुं·	1. खर्च, व्यय	खर्च, व्यय	expending, spending
		2. नाश, क्षय	नाश, क्षय	decay, consumption
वेचक	वि·	1. निवडक	चुनिंदा	selected
		2. उत्तम, उत्कृष्ट	बढ़िया	excellent, best

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वेचणी	स्त्री·	तोडून घेणे, काढून घेणे, गोळा करणे (फुले, कापूस इ·)	चुनाई, छाँट, छँटाई	picking, plucking
वेचणे	स·क्रि·	1. खर्चणे, खर्च करणे	खर्च करना, व्यय करना	to expend, to spend
		2. उपयोगात आणणे	उपयोग में लाना, इस्तेमाल करना	to utilize, to use up
		3. अर्पण करून टाकणे	समर्पित करना	to surrender, to dedicate
		4. (फळे, फुले इ·) तोडणे, काढून घेणे	चुनना, बीनना, छाँटना	to pluck
		5. गोळा करणे	जमा करना	to pick up and gather
वेचा	पुं·	निवडून काढलेला उतारा	चयन	selected extract
वेज	न·	1. मोती - मणीयास पाडलेले छिद्र	मोती या मणि में बनाया हुआ छेद	a bore(in a gem)
		2. सुईचे किंवा दाभणाचे नेड (भोक)	सूई का नाका	the eye of a needle etc.
		3. छिद्र, भोक	छिद्र, सूराख	perforation
वेटाळणे	स·क्रि·	गुंडाळणे	लपेटना	to wind
वेटाळा	पुं·	1. गुंडाळी	इंडुरी	a roll or ring of cloth
		2. (सापाचे) वेटोळे	(साँप की) कुंडली	a coil
वेटोळे	न·	'वेटाळा (2)' पाहा	दे· 'वेटाळा (2)'	vide 'वेटाळा (2)'
वेठ	स्त्री·	जुलुमाने करवून घेत असलेले श्रम-कष्ट	बेगार	forced labour
वेड	न·	1. मेंदूतील बिघाड, बुद्धिभ्रंश	पागलपन	madness
		2. छंद, नाद	शौक, चसका	fondness, violent passion after

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वेडगळ-सर	वि·	1. काहीसा मूर्ख	बुद्धू, मूर्ख	somewhat foolish
		2. डोक्यावर परिणाम झालेला, वेड्यासारखा, काहीसा वेडा	पगला, कुछ थोड़ा पागल	crack- brained, madish
वेडा	वि·	1. डोके फिरलेला, भ्रांतिष्ट	पागल	mad, insane
		2. नादी	खब्ती, सनकी	crazy
		3. मूर्ख	मूर्ख, नासमझ	foolish
वेडापिसा	वि·	बावचळलेला, भ्रमिष्ट	बावला, सिड़ी	one who has lost one's self-possession, frantic
वेडापीर	पुं·	छांदिष्टपणे वागणारा मनुष्य, विक्षिप्त मनुष्य	सनकी/खब्ती आदमी	a crazy person, a madcap
वेडावाकडा	वि·	भलतासलता, अभद्र, कुरूप	टेढ़ा मेढ़ा, बेढंगा, उलटा-सीधा	untoward, perverse, wayward
वेडाविद्रा	वि·	'वेडावाकडा' पाहा	दे· 'वेडावाकडा'	vide 'वेडावाकडा'
वेडाविणे	स·क्रि·	1. तोंड वेडेवाकडे करणे	मुँह बनाना/चिढ़ाना	to mock
		2. नक्कल करणे	नक़ल उतारना	to mimick
		3. वेड करणे, मोहून जाणे, मोह पाडणे	लुभाना, मोहित करना	to fascinate, to infatuate
वेडावणे	अ·क्रि·	वेडे होणे, मोहून जाणे	पागल बनना	to be mad
वेडेचार	पुं·ब·व·	वेडेपणाचे चाळे	पागलपन की चेष्टाएँ	wild pranks and freaks
वेडेवाकडे	वि·	अनिष्ट, भलतेसलते, घातक	घातक, मारक, हानिकारक	dreadful, hateful, injurious, untoward

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वेढणे	स·क्रि·	1. घेरणे, घेरा घालणे	घेरना	to encircle, to encompass
		2. गुंडाळणे	लपेटना	to wind
वेढा	पुं·	1. घेरा	घेरा, मुहासरा	encircling, encompassing
		2. गुंडाळी, फेरा	लपेट, फेरा	turn around
		3. उगाळण्याचा एक फेरा	घिसने का एक फेरा	a turn round upon the levigating slatb
वेण	स्त्री·	प्रसूतीची कळ	प्रसव वेदना	a throe, pangs of giving birth
वेणी	स्त्री·	1. तीन पेड करून गुंफलेले केस	वेणी, बेनी	a braid
		2. वेणीवर बांधतात तो गजरा	बेनी पर पहनने का गजरा	wreath of flowers worn on a braid
वेणीफणी	स्त्री·	शृंगार साज, नट्टापट्टा	बनाव-सिंगार	performing toilett
वेणू	स्त्री·	मुरली, पावा	वेणु, बांसुरी	a flute
	पुं·	वेळू, कळक	वेणु, बाँस	a bamboo
वेत	पुं·	एक लवचिक व बारीक अंगाचा वेल	बेंत	a cane, a rattan
	न·	प्रसूती (जनावराची)	प्रसूति, प्रसव की बारी (पशुओं की)	littering
वेतन	न·	कामाचा पैशात मोबदला, पगार	वेतन, तनख्वाह	salary, pay
वेतनश्रेणी	स्त्री·	पगाराचे मान	वेतनक्रम	grade of pay

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वेताटी	स्त्री·	वेताची छडी	बेंत की छड़ी	a piece of cane
वेताळ	पुं·	भूतपिशाचांचा राजा	प्रेतों का नायक	king of ghosts
वेदना	स्त्री·	कळ, यातना, पीडा	वेदना, पीड़ा, कसक	acute pain
वेदमूर्ती	पुं·	वेदपाठक-वेदवेत्ता, ब्राह्मण	वेदज्ञ, ब्राह्मण	a learned Brâhman in Vedas
वेदवाक्य	न·	(लाक्ष·) प्रमाणवचन, आप्तवाक्य, खंडन न करता येण्याजोगे वचन	वेदवाक्य, पूर्णत: प्रामाणिक वाक्य, अखंडनीय बात	authorized word
वेदविहित	वि·	वेदांनी घालून दिलेला (आचार)	वेदविहित	laid down by Vedas
वेदांत	पुं·	1. ब्रह्मज्ञान, ब्रह्मविद्या 2. तत्वज्ञान, सहा दर्शनशास्त्रांपैकी एक	वेदांत, ब्रह्मविद्या छ: दर्शनों में से एक	theology a theological system founded upon the Vedas
वेदोक्त	वि·	वेदात सांगितलेला	वेदोक्त, वेदानुमोदित	taught by or declared in the Vedas
वेध	पुं·	1. ध्यास, छंद, नाद	लगन, लौ, धुन	a longing, a hankering after
		2. नेम, निशाण, लक्ष्य	निशाना, लक्ष्य	a target, butt, aim, mark
		3. आकर्षकपणा	आकर्षकता	attractiveness
		4. काळजी, चिंता, घोर	चिंता, फ़िक्र	care, concern, anxiety, solicitude
		5. हरकत, विघ्न, बाधा	बाधा, आपत्ति, विघ्न	impediment, hindrance, obstructiom

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		6. चिंतन	चिंतन	contemplation, deliberation
		7. ग्रहण लागण्यापूर्वीचा ३ ते ४ प्रहरांचा काळ	ग्रहण के पूर्व तीन या चार प्रहरों का समय	period of nine or twelve hours before the obscuration of a luminary before eclipse
		8. वेज, छिद्र	छेद, सूराख, छिद्र	perforation, a hole pierced
वेधक	वि·	1. आकर्षक, लक्ष ओढून घेणारा	आकर्षक, प्रभावित करनेवाला	attractive, touching
		2. वेधकरणारा, छिद्र पाडणारा	वेधक, छेद करनेवाला	one that perforates or pierces
वेधणे	स·क्रि·	1. छेद पाडणे	छेदना, छेद करना	to perforate, to pierce
		2. (लाक्ष·) आकर्षणे, ओढून घेणे	(ध्यान) खींचना	to attract one's attention.
वेधशाला	स्त्री·	जेथून यंत्रादींच्या साहाय्याने ग्रहांचे निरीक्षण केले जाते ते कार्यालय	वेधशाला	an observatory
वेंधळा	वि·	गबाळा, टापटीप नसलेला	अस्तव्यस्त, फटीचर	shabby, slovenly
वेल	पुं·, स्त्री·	एखाद्या आधाराने पसरत-वाढत जाणारी वनस्पती, लता	बेल, बेलि, लता	a creeping or climbing plant
वेलची	स्त्री·	एक सुगंधी बी असणारे फळ, एक सुगंधी मसाला	इलायची	cardamom

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वेलदोडा	पुं·	'वेलची' पाहा	दे· 'वेलची'	vide 'वेलची'
वेलपत्ती, -बुट्टी	स्त्री·	'वेल-फुलादीचे रेखाचित्र किंवा भरतकाम	बेलबूटा, बूटियाँ	figures of creepers, flowers etc. drawn or embroidered
वेल विस्तार	पुं·	(लाक्ष·) वंशविस्तार	वंश बढ़ना	an extension of a race
वेला	स्त्री·	1. समुद्रकाठ, पुळण	समुद्र तट	seashore
		2. वेळ	वेला, समय	time
		3. मर्यादा, जमीन व समुद्र यांची हद्द	समुद्र और स्थल की सीमा	boundary, limit
वेलांटी	स्त्री·	'इकार' व 'ईकार' यांचे चिह्न ('ि, वी')	'इकार' और ईकार' का चिह्न ('ि, ी')	marks denoting इकार and 'ईकार'
वेली	स्त्री·	'वेल' पाहा	दे· 'वेल'	vide 'वेल'
वेल्हाळ	वि·	1. लाडका या लाडकी	प्यारा या प्यारी	dear
		2. सुंदर	सुंदर	beautiful
		3. पाल्हाळीक	विस्तारित, अतिशयोक्त	unproportionately amplified, exaggerating
वेश (-स)	स्त्री·	गावाचा किंवा नगराचा दरवाजा	प्रवेशद्वार (नगर का या ग्राम का)	gateway, gate
वेश्या	स्त्री·	बाजार बसवी	वेश्या	a prostitute
वेष	पुं·	1. पोशाख, पेहेराव	वेश (-ष), पहनावा	a dress, a costume
		2. सोंग, बनावटी रूप	भेस, स्वांग	a disguise
वेषधारी	वि·	सोंग घेतलेला	वेशधारी	one that has assumed the grab of

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वेषभूषा	स्त्री·	चांगला पोषाख	सुंदर पहनावा/पोशाक	graceful dress
वेषांतर	न·	दूसरे रूप, सोंग	स्वाँग, बदला हुआ रूप	a disguise
वेष्टण (-न)	न·	1. वरचे आवरण, पुठ्ठा 2. गुंडाळी	वेष्टन, आवरण लपेटन, लपेटनेवाली चीज़	a cover, a wrapper a winding thing (cloth etc.)
वेसण	स्त्री·	जनावराच्या नाकात घातलेली दोरी	नकेल	nose-string, nose-halter
वेळ	पुं· स्त्री·	1. काळ 2. प्रसंग, परिस्थिती 3. फुरसत, रिकामा काळ, 4. संधी, अवसर 5. उशीर, विलंब 6. ठरलेला समय - काळ, मुहर्त	समय, बेला, वक्त परिस्थिति, हालत फुरसत, बेकार वक्त मौक़ा, अवसर देर, देरी, विलंब मुहूर्त	time occasion leisure, time unoccupied opportunity delay the appointed time
वेळ अवेळ (स्त्री·) **वेळ काळ**	पुं·	वेळेचा उचितपणा, काळाची अनुकूलता प्रतिकूलता	समय, अवसर	time, occasion, seasonableness or otherwise
वेळणी	स्त्री·	वैरलेल्या तांदळातील अधिक झालेले पाणी काढून टाकण्याकरिता तव्यासारखे भांडे	तवे या तश्तरी जैसा छिछला बर्तन	a plate (shelving towards the middle)
वेळणे	स·क्रि·	1. वैरलेल्या तांदळाची पेज काढणे 2. वळविणे (मान, हात इ·)	पकनेवाले चावल से माँड निकालना घुमाना	to drain boiling rice to turn (any limb)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वेळां	अ·	दां ('अनेकदां')	बार, दफा	times
वेळा	स्त्री·	1. वेळ, काळ 2. विशिष्ट काळ, प्रसंग 3. समुद्राचा किनारा	काल, समय विशिष्ट समय, अवसर, घटना समुद्रतट	time time or period particularised the seashore
वेळापत्रक	न·	अमुक वेळेस अमुक काम असे ठरविलेले पत्रक	समय-सारणी	time-table
वेळी	अ·	1. वेळेला, प्रसंगाला 2. कदाचित्	समय पड़ने पर, मौके पर शायद	on occasion by chance
वेळू	पुं	'वेणू' (पुं·) पाहा	दे· 'वेणू (पुं·)'	vide 'वेणू (पुं·)'
वेळी अवेळी	अ·	प्रसंगोपात	मौके -बेमौके	on occasions
वेळेवारी	अ·	वेळच्या वेळी, योग्य त्या वेळी	उचित समय पर, वक्त रहते	betimes
वेळोवेळी	अ·	वरचेवर, वारंवार	बार-बार	often times, repeatedly
वैकल्पिक	वि·	पसंती करावयाचा, ऐच्छिक	वैकल्पिक, ऐच्छिक	optional
वैगुण्य	न·	खोड, व्यंग, दोष, कमीपणा	दोष, त्रुटि, कमी	defect, deficiency
वैचित्र्य	न·	1. विचित्रपणा, विलक्षणपणा 2. विविधता, अनेक तर्हा	वैचित्र्य, विचित्रता, अनोखापन विविधता	queerness, strangeness variegatedness
वैताग	पुं·	वीट, कंटाळा	ऊब, अरुचि	disgust
वैतागणे	अ·क्रि·	त्रस्त होणे	परेशान होना	to become worried

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वैदू	पुं·	जड़ी बुट्टीचा वैद्य, नाडी पाहून औषधदेणारा वैद्य	अताई वैद्य	a quack
वैद्य	पुं·	1. रोग चिकित्सक	चिकित्सक	a physician, a doctor
		2. आयुर्वेदानुसार औषध योजना करणारा	आयुर्वेदानुयायी चिकित्सक	a physician of Ayurvedic order
वैद्यकी	स्त्री·	रोग चिकित्सा करून औषधे देण्याचा व्यवसाय	चिकित्सक का पेशा	profession or practice of a physician
वैध	वि·	1. विधीस - कायद्यास - धरून असलेला	वैध, कानूनी, जायज, विधि-संगत	legal, regular
		2. विधी घटनाकायद्या संबंधीचा	संविधान संबद्ध	related to the constitution
वैधव्य	न·	विधवापण	वैधव्य	widowhood
वैधानिक	वि·	कायदेशीर, घटनेला धरून असलेला	वैधानिक, संविधान के अनुकूल	constitutional
वैपुल्य	न·	रेलचेल, विपुलता	वैपुल्य, प्राचुर्य, रेल पेल, बहुतायत	abundance, plenty
	न·	1. निष्फळता, विपुलता	वैफल्य, विफलता	frustration, fruitlessness
		2. निरर्थकता	निरर्थकता	futility, uselessness
वैभव	न·	भरभराट, श्रीमंती	वैभव, धनिकता, ऐश्वर्य	prosperity, wealthiness
वैमनस्य	न·	वैर, वितुष्ट	वैमनस्य, मनमुटाव, वैर	hostility, antagonism
वैमानिक	पुं·	विमान चालविणारा	वैमानिक, विमान का चालक	a pilot

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
वैयक्तिक		व्यक्तिगत, खासगी	वैयक्तिक, ज़ाती	personal
वैर	न·	शत्रुत्व, द्वेष	बैर, दुश्मनी, अदावत	hatred, enmity
वैरण	स्त्री·	जनावरांचा चारा	चारा, घास	fodder
वैरणे	स·क्रि·	तपेल्यात शिजविण्या-करिता, जात्यात दळण्याकरिता, धान्य थोडे थोडे घालणे	बर्तन में पकाने के लिये, चक्की में पीसने के लिये अनाज धीरे धीरे डालना	to pour grain gradually for cooking or for grinding
वैराग्य	न·	संसाराविषयी अरुची-तिटकारा-नावड	वैराग्य	dislike for worldly affairs
वैराण	वि·	1. ओसाड, वस्ती नसलेला, उजाड	वीरान, उजड़ा हुआ, जनहीन	desolate, destitute of inhabitants
		2. झाडझूड नसलेला	बिना पेड़ पौधे का	waste
वैरिण	स्त्री·	वैरी असलेली स्त्री	बैरिन, शत्रु स्त्री	a hostile woman
वैशिष्ट्य	न·	विशिष्टता, खास गुण	वैशिष्टय, विशेषता, खासियत	peculiarity
वैश्य	पुं·	1. चार प्रमुख वर्णांपैकी तिसरा वर्ण	वैश्य, चार वर्णों में से तीसरा	the third class among the four classes of mankind
		2. व्यापारधंदा करणारा वर्ग	व्यापारिक वर्ग	a commercial community
वैषम्य	न·	1. मत्सर, हेवा	ईर्ष्या, मत्सर	envy
		2. विषमता, असमानता	विषमता, असमानता	inequality, unevenness,
वैषयिक	वि·	कामभोगासंबंधी	काम भोग से संबंधित	relating to sensuality
व्यक्त	वि·	उघड, स्पष्ट, प्रकट	व्यक्त, प्रकट, स्पष्ट	clear, plain, evident, manifest

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
व्यक्ती	स्त्री·	इसम, असामी, मनुष्य	व्यक्ति, जन, आदमी	an individual
व्यक्तिगत	वि·	एका व्यक्तीचा, खासगी	व्यक्तिगत, एक व्यक्ति का, अपना निजी	personal, individual, subjective
व्यक्तिदर्शन	न·	(साहित्य) शब्दांनी उभे केलेले विशिष्ट व्यक्तीचे चित्र	चरित्र चित्रण	characterisation, portrayal
व्यक्तिवाचक	वि·	अमुक व्यक्तीच्या स्वत: संबंधी	विशिष्ट व्यक्ति के निजी संबंध में	personal
व्यक्तिस्वातंत्र्य	न·	प्रत्येक व्यक्तीला असलेले नागरिक स्वातंत्र्य	हरेक व्यक्ति की नागरिक के नाते स्वतंत्रता	individual freedom
व्यग्र	वि·	1. संचित, त्रस्त 2. गुंतलेला, मग्न	व्यग्र, चिंतित, परेशान व्यस्त, मग्न	perturbed, worried engrossed, absorbed
व्यंग	न·	'वैगुण्य' पाहा	दे· 'वैगुण्य'	vide 'वैगुण्य'
व्यंग	वि·	1. अप्रत्यक्षपणे - आडून - सुचविलेला गर्भित 2. बोचक, खोचक	व्यंजना द्वारा बोधित, संकेतित व्यंग्य, चुभनेवाला, कटाक्षयुक्त	covertly intimated, suggestive sarcastic
	न·	वक्रोक्ती	वक्रोक्ति, छिपी चोट करनेवाली उक्ति	covert expression, sarcasm
व्यंग (-ग्य) चित्र	न·	टीकात्मक चित्र	व्यंग्यचित्र	a cartoon
व्यंग (-ग्य) चित्रकार	पुं·	टीकात्मक चित्र रेखाटणारा	व्यंग्य चित्रकार	a cartoonist
व्यंगो (-ग्यो) क्ती	स्त्री·	कटाक्षयुक्त - आडून केलेले - खोचक बोलणे, एकास बोललेले पण दुसऱ्यास लागणारे बोलणे	व्यंग्योक्ति	covert and sarcastic speech

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
व्यंजक	वि·	दर्शक, सूचक	व्यंजक, दर्शक, सूचक	indicative
व्यंजन	न·	1. स्वर विरहित वर्ण (व्याक·)	व्यंजन, स्वरहीनवर्ण	a consonant
		2. तोंडी लावणे	सालन, लगावन	a condiment, a seasoning
		3. खूण, चिह्न	चिह्न, परिचायक चिह्न	mark, sign, token
व्यतिरिक्त	अ·	शिवाय, खेरीज, सोडून	अतिरिक्त, अलावा, सिवा, छोड़कर	without, except
व्यतीत	वि·	घालविलेला (काळ इ·)	व्यतीत, बीता हुआ	passed
व्यत्यय	पुं·	अडथळा, प्रतिबंध, विघ्न	विघ्न, बाधा	interruption, obstruction, hindrance
व्यथा	स्त्री·	दु:ख, वेदना	व्यथा, पीड़ा, दु:ख	pain
व्यथित	वि·	दु:खी, पीडित	व्यथित, पीड़ित, दु:खित	pained, distressed
व्यभिचार	पुं·	1. दुराचार, अनुचित लैंगिक संबंध	व्यभिचार, दुराचार, अनुचित यौन संबंध	adultery
		2. निष्ठाद्रोह	निष्ठा का द्रोह	breach of faithfulness
व्यय	पुं·	1.खर्च	व्यय, खर्च	expenditure
		2. नाश, क्षय	नाश, क्षय	decay
व्यर्थ	वि·	निष्फळ, फुकट जाणारा-गेलेला, निरुपयोगी	व्यर्थ, निरुपयोगी, निष्फल, बेकार का	fruitless, unprofitable, vain
	अ·	उगीच, निष्कारण	व्यर्थ, नाहक, यों ही	without any reason, fruitlessly, vainly

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
व्यवच्छेदक	वि·	वैशिष्ट्य सूचक, विशेषता दाखविणारा, वेगळे, करणारा	विशेष रूप से उल्लिखित	excepting, particularising, specifying
व्यवधान	न·	1. आड येणारी वस्तू	दोनों के बीच में आनेवाली वस्तु	intervention, interposition, intervening object
		2. अडथळा	बाधा	hindrance, obstruction
		3. दुर्लक्ष लक्ष न राहणे	ध्यान न रहना	inadvertence, inattentiveness
		4. खंड, थांबणे, गतिरोध	खंड, गतिरोध	gap, break, pause, temporary stoppage
व्यवसाय	पुं·	1. कामधंदा, पेशा	पेशा, धंधा	occupation
		2. उद्योग	व्यवसाय, उद्योग	trade, business
व्यवस्था	स्त्री·	1. ठाकठीक मांडणी - योजना	व्यवस्थित रूप से, वस्तुओं को करीने से रखना	order, orderly arrangement, organisation
		2. तजबीज	प्रबंध, इंतजाम	management, arrangement
व्यवस्थापक	पुं·	व्यवस्था ठेवणारा अधिकारी	प्रबंध, व्यवस्थापक	a manager, an organiser, an executive
व्यवस्थित	वि·	1. योग्य रीतीने ठेवलेला-मांडलेला-केलेला	व्यवस्थित, ठीक तरह से रखा हुआ / किया हुआ	well-arranged,-managed, orderly disposed
		2. नीट नेटका, टापटीपीचा (मनुष्य)	ठीक ठाक, साफ सुथरा (आदमी)	orderly, methodical (person)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	अ·	ठाक ठीकपणे, चांगल्या रीतीने	अच्छी तरह से, सुचारु रूप से, ठीक-ठीक	neatly, methodically
व्यवहार	पुं·	1. कार्य, क्रिया, हालचाल 2. देवघेव, व्यापार, सौदा 3. वहिवाट, चालरीत 4. आचरण, वर्तन	कार्य, क्रिया लेन देन, व्यापार रीति, रिवाज, परिपाटी आचरण, बर्ताव	operation, action trade, business dealing, commerce procedure, practice conduct
व्यवहार कुशल, -दक्ष	वि·	व्यवहार करण्यात निपुण, व्यवहाराचा चांगला माहितगार	व्यवहारज्ञ	clever/expert/skilful at business
व्यवहार शुध्द्धी	स्त्री·	व्यवहार करताना नीती संभाळणे, शुद्ध व्यवहार करणे	व्यवहार-शुद्धि	purification of business, -of dealings -of trade
व्यवहारशून्य	वि·	व्यवहार करण्याची अक्कल नसलेला	दुनिया के तौर तरीकों से अनजान, अनाड़ी	unskilful in business, ignorant in ways of the world
व्यवहारी	वि·	व्यवहाराचे चांगले ज्ञान असलेला, व्यवहार आपल्याला फायदेशीर होईल असा करणारा	व्यवहारज्ञ, लाभदायी व्यवहार करनेवाला	skilful in dealings or business
व्यसन	न·	न सुटणारी वाईट सवय	व्यसन, लत, बुरी आदत	a bad habit, addictedness
व्यसनी	वि·	वाईट गोष्टीची सवय लागलेला	बुरी आदत में फँसा हुआ	addicted
व्यस्त	वि·	परस्पराशी उलटे (प्रमाण) (गणित)	विपरीत, उल्ट (अनुपात)	of reversed order

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
व्याकरण	न·	भाषेचे शास्त्र	व्याकरण	grammar
व्याकुळ	वि·	अस्वस्थ, विह्वळ	व्याकुल, बेचैन	distressed, disturbed, agitated
व्याख्या	स्त्री·	1. एखाद्या संज्ञेचा तिच्या सर्व लक्षणासह अविष्कार करणारे वचन	व्याख्या	a definition, delineation, a sketch
		2. विवरण, टीका, भाष्य	विवरण, टीका, भाष्य	explanation, exposition, interpretation, comment
व्याख्याता	पुं·	1. व्याख्या करणारा, टीका-भाष्य-कार	व्याख्या/टीका/भाष्य करने वाला	expositor, interpreter
		2. व्याख्यान देणारा वक्ता	व्याख्याता, भाषण करनेवाला	a speaker
व्याख्यान	न·	1. भाषण	भाषण	speech
		2. स्पष्टीकरण करून सांगणारे भाषण	टीका/भाष्य करना	expounding, interpreting
व्याज	न·	रक्कम वापरण्याचे भाडे	ब्याज, सूद	interest
व्याजबट्टा	पुं·	सावकारी	सूदखोरी, ब्याज बट्टे का रोज़गार	business of a shroff
व्याध	पुं·	शिकारी, पारधी	व्याध, शिकारी	a huntsman
व्याधी	स्त्री·	आजार, दुखणे, पीडा	व्याधि, पीड़ा, रोग, बीमारी	disease
व्याप	पुं·	1. पसारा	विस्तार, प्रपंच, फैलाव	expansion, extent
		2. मोठा-पसरलेला-व्यवहार	बड़ा/विस्तारित उद्योग	expanded/extended business

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. गुंतणूक, लक्ष घालावयाचे काम	काम, पेशा, धंधा	engagement, involvement, occupiedness
व्यापक	वि·	1. दूर वर पसरणारा 2. सर्व समावेशक, उदार	व्यापक, दूर तक फैला हुआ सर्वसमावेशक, उदार	extensive inclusive, comprehensive
व्यापणे	अ· क्रि·	1. सर्वत्र पसरणे	दूर तक सब तरफ फैलना	to spread and diffuse throughout
		2. भिनणे	अंदर जाकर फैल जाना, पैवस्त होना	to penetrate and pervade, to permeate
		3. सर्व स्वतः मध्ये सामावून घेणे	सबको भीतर समा लेना	to contain all, to include all
व्यापार	पुं·	1. हालचाल, चलनवलन क्रिया	कार्य, क्रिया	action, movement
		2. देवघेव, सौदा	वाणिज्य	commerce
व्यापारी	पुं·	सौदा,-देवघेव-खरेदी विक्रीकरणारा	व्योपारी, वाणिज्य-व्यवसाय करनेवाला, व्यापारी	a merchant
व्यापी	वि·	व्यापणारा	व्यापक	extensive, pervasive
व्याप्ती	स्त्री·	व्यापकपणा	व्यापकता	pervasiveness
व्यायाम	पुं·	शारीरिक कसरत	व्यायाम, कसरत	athletic exercise, gymnastics
व्यायामशाळा	स्त्री·	व्यायाम शिकण्याचे-करण्याचे ठिकाण अखाडा	व्यायामशाला	gymnasium
व्यावसायिक	वि·	व्यवसाया संबंधीचा, धंद्या संबंधीचा	व्यावसायिक, व्यवसाय से/पेशे से संबंधित	relating to trade

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
व्यासंग	पुं·	1. सतत अभ्यास-अध्ययन-परिपाठ	नित्य अभ्यास, अध्यवसाय, पूर्ण अध्ययन	diligent study, devoted pursuit
		2. एक सारखा उद्योग	सतत उद्योग	assiduous application (unto)
व्यास	पुं·	1. भारतकार	व्यास, महाभारत ग्रंथ के लेखक	name of the author of the great epic 'महाभारत'
		2. वर्तुळाच्या परिघावरील समोरा समोरील दोन बिंदूना जोडणारी केंद्रबिंदू भेदून जाणारी सरळ रेषा	व्यास	the diameter
व्याही	पुं·	मुलाचा किंवा मुलीचा सासरा	समधी	father-in-law of one's son or daughter
व्यूह	पुं·	1. रणांगणात केलेली सैनिकांची रचना	व्यूह, सैन्य रचना	military array
		2. कारस्थान, कट	षड्यंत्र, चाल	a conspiracy, a plot
व्रण	पुं·	1. क्षत, वाहणारी जखम	व्रण, घाव, जख्म	an ulcerous sore
		2. 'वण' पाहा	दे· 'वण'	vide 'वण'
व्रत	न·	1. धार्मिकवृत्तीने घेतलेला नियम	व्रत, धार्मिक नियम/अनुष्ठान	a religious observance
		2. पण, प्रतिज्ञा	प्रतिज्ञा	a vow
व्रतबंध	पुं·	मुंज, उपनयन विधी	जनेऊ, यज्ञोपवीत संस्कार	the rite of accepting the sacrificial thread
व्रतवैकल्य	न·	लहानसान नेमधर्म	छोटे-छोटे व्रत या धार्मिक नियम	petty vows

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
व्रात्य	वि·	खट्याळ, खोडकर	नटखट, शरारती, वाहियात	mischievous, pestilent
	पुं·	योग्य वयात मुंज न झालेला मुलगा	ब्राह्मण जाति का युवा जिसका जनेऊ संस्कार नहीं हुआ है	an adult Brahman who has not been invested with the sacrificial thread
व्हरांडा	पुं·	'वरांडा' पाहा	दे· 'वरांडा'	vide 'वरांडा'
व्हिक्टोरिया	स्त्री·	बग्गी, एक प्रकारची (मुंबईची) घोडागाडी	विक्टोरिया, बंबई की एक प्रकार की बग्घी	victoria, light open four-wheeled horse carriage

श

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शंकरपाळे	न·	साखर अगर मिश्रित कणकेचा तळलेला एक खाद्य पदार्थ	शक्कर पारा	a sweetmeat
शंका	स्त्री·	1. मनात उद्‌भवलेला प्रश्न, पृच्छा	प्रश्न	a question
		2. संशय, वहीम	शंका, संशय, वहम	a doubt, a suspicion
शंकाकुशंका	स्त्री·	अनेक प्रकारच्या शंका	तरह-तरह की शंकाएं	doubts and misgivings
शंकाशील	वि·	1. नेहमी शंका घेणारा, संशयखोर	शंकाशील, शंका करना जिसका स्वभाव हो	suspicious, of a suspicious mind
		2. शंका येण्यासारखा	शंकनीय, शंका योग्य	dubious, doubtful
शंकासूर	पुं·	एक फुलझाड	राजतरु, अमलतास	a flower-tree
शंकू	पुं·	1. खिळा, अणकुचीदार वस्तू	कील, नोक	a nail
		2. सूळ	सूली	a stake
		3. खुंटी, मेख	खूँटी	a pale
		4. जमीन, मोजणी करताना काटकोन पाहण्याचे साधन	गुनिया, समकोण नापने का औज़ार	a mason's tool to measure a perpendicular
		5. सुळक्याच्या आकाराची वस्तू	शुंडाकार वस्तु	a cone

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		6. एक प्रचंड संख्या	शंख, सौ पद्म की संख्या	ten billions
शंख	पुं·	1. समुद्रातील एका जंतूचे कवच किंवा घर	शंख	a conch shell
		2. फुंकून नाद करण्याचे एक रणवाद्य	फूँक कर आवाज निकालने का रणवाद्य	a conch used as a horn to blow in war
शंखजिरे	पुं·,ब·व·	'संगजिरे' पाहा	दे· 'संगजिरे'	vide 'संगजिरे'
शंखध्वनी	पुं·	1. शंखातून काढलेला मोठा आवाज	शंख से किया हुआ बड़ा नाद	a conch-blow
		2. बोंब	मुँह पर उलटी हथेली मार कर निकली हुई आवाज़	sound made by beating the mouth
शंखवणी	न·	1. तळचा शंख दिसेल असेल निर्मळ पाणी	निर्मल/साफ पानी	clear, pellucid water
		2. (व्यंग·) पाणी मिश्रित दूध किंवा ताक	पानी मिश्रित दूध या छाछ	watery and washy milk, buttermilk etc.
शक	पुं·	1. शालिवाहनाने चालू केलेली ईसवीसनापूर्वी 78 वर्षांची काल गणना	शालिवाहन सम्राट द्वारा चालू की हुई काल गणना	an epoch commenced by Shalivahan 78 years before the christian era
		2. शक जमात	शक जाति	the शक tribe
शककर्ता	पुं·	1. मोठी ऐतिहासिक घटना घडविणारा महापुरुष	कोई बड़ी ऐतिहासिक घटना घटित करने वाला महापुरुष	a great person accomplishing a great historical prowess
		2. (सांकेतिक) छत्रपति शिवाजी महाराज	छत्रपति शिवाजी	the great Shivaji

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शकणे	अ·क्रि·	1. समर्थ होणे ('मी ते काम करू शकेन')	सकना, समर्थ होना	to be able, can
		2. संभव असणे ('असे ही होऊ शकेल')	संभव होना	may happen
शकल	न·	तुकडा, खंड	खंड, टुकड़ा	a slice, a piece
शकुन	पुं·	1. शुभ वा अशुभ चिह्न	शकुन, सगुन, शुभ या अशुभ बताने वाला चिह्न	an omen
		2. भविष्याची सूचक लक्षणे	होनेवाली बात के सूचक लक्षण	portents
		3. देवाने दिलेला कौल	देवता से पाया हुआ सगुन	an oracle or response delivered
शकुनी मामा	पुं·	(लाक्ष·) कपटाची सल्ला देणारा माणूस	कपट की सलाह देने वाला व्यक्ति	a term for an old relative who counsels intrigues
शके	अ·	अमुक शालिवाहन वर्षी	फलाँ शालिवाहन संवत् में	in such and such Shalivahan year
शक्कल	स्त्री·	युक्ती, उपाय	युक्ति, उपाय, तरकीब	a device, a strategem
शक्ती	स्त्री·	1. बळ, ताकद	शक्ति, बल, ताक़त	strength, might, power
		2. समर्थता, क्षमता	सामर्थ्य, क्षमता	ability, capability
		3. योग्यता, लायकी	योग्यता, लियाकत	worthiness, fitness
		4. एक प्रकारचे अस्त्र	एक प्रकार का अस्त्र	a kind of missile
शक्तिपात	पुं·	1. शक्ती नाहीशी होणे-निघून जाणे	शक्ति का नष्ट होना, शक्ति-क्षीणता	prostration of strength or vitality

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. एक यौगिक क्रिया ज्यायोगे गुरु शिष्यामध्ये शक्ती प्रविष्ट करतो	एक यौगिक क्रिया जिस से गुरु शिष्य में शक्ति का प्रवेश करवाता है	impartation by the master of power to his disciple
शक्य	वि·	होण्याजोगा	शक्य, संभव, मुमकिन	possible, feasible
शठ	वि·	1. लुच्चा, ठक 2. वाईट स्वभावाचा, दांडगट .	शठ, धूर्त, छली मुस्टंडा, उद्दंड, उजड्ड	roguish, knavish bully, vile
शड्डू	पुं·	आपल्या दंडावर किंवा मांडीवर कुस्ती खेळण्यापूर्वी मारलेली आह्वानात्मक थाप	अपनी भुजा या जाँघ पर किया हुआ आह्वानात्मक आघात	a challenging slap on one's muscels of the arm or the thigh
शत	वि·	शंभर	शत, सौ	a hundred
शतक	न·	शंभर वर्षांचा, शंभर वस्तूंचा समूह	शतक, शती, शताब्दी, सदी	a century, an aggregate of a hundred
शतकृत्य	न·	(व्यंग) मोठे काम, पराक्रमाचे कृत्य	बहुत बड़ा काम, बहादुरी	(iron) a mighty great feat, a mighty exploit
शतपावली	स्त्री·	जेवणानंतर केला जाणारा फिरण्याचा हलका व्यायाम	(भोजन के बाद की जाने वाली) चहल कदमी	a stroll, a leisurely walk
शतमूर्ख	वि·	अत्यंत मूर्ख	महामूर्ख	exceedingly foolish
शतशः	अ·	शेकडोंनी	शतशः	by hundreds

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शतायुषी	वि·	शंभर वर्षे आयुष्य असलेला	शतायु, सौ वर्षों की आयुवाला	a centenarian
शतावधानी	वि·	एकाच वेळी शंभर क्रियांकडे लक्ष देण्याची शक्ती असलेला	शतावधानी	capable of attendig to a hundred things at once
शनी	पुं·	1. नऊ ग्रहांपैकी सातवा ग्रह	शनि, नवग्रहों में से सातवाँ ग्रह, शनिश्चर	the planet Saturn
		2. सूर्याचा पुत्र (तेजाच्या पोटी कोळसा या विरोधदर्शक अर्थाने)	सत्त्व या पुण्यशील बाप का पापशील बेटा	a sinful offspring of a pious father
		3. (व्यंग·) सतत पाठीस लागलेला सैतान-दुष्ट मनुष्य	पीछे पड़ा हुआ शैतान या दुष्ट आदमी	an ever-harassing wicked person
शनिवार	पुं·	सात वारांपैकी एक वार शुक्रवारानंतरचा दिवस	शनिवार	Saturday
शनैः शनैः	अ·	हळू हळू, आस्ते आस्ते	धीमे-धीमे, आहिस्ता-आहिस्ता	slowly
शपथ	स्त्री·	ईश्वरस्मरण पूर्वक किंवा धार्मिकतेने घेतलेले व्रत किंवा प्रतिज्ञा	शपथ, सौगंध, कसम	an oath
शपथ पूर्वक	अ·	शपथ घेऊन	कसम खाकर	on oath
शब्द	पुं·	1. ध्वनी, आवाज	शब्द, ध्वनि, आवाज	sound, any utterance
		2. ज्या वर्णोच्चारातून अर्थबोध होतो अशा एक किंवा अनेक वर्णांचा उच्चार	शब्द, लफ़्ज	a word

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. बोल, ठपका	दोष, इलज़ाम	blame, reproof
		4. वचन	प्रतिज्ञा, वचन	given word, promise
		5. आज्ञा, आदेश	आज्ञा आदेश	order
		6. वेद	वेद	the holy word, the Vedas
शब्दकोडे	न·	शब्दांची मांडणी करण्याचा एक खेळ	शब्द वर्ग पहेली	crossword puzzle
शब्दकोश	पुं·	शब्द, शब्द प्रयोग व त्यांचे अर्थ यांचा संग्रह	शब्दकोश (-ष)	a dictionary, a lexicon
शब्दचित्र	न·	शब्दानी उभे केलेले चित्र	शब्दचित्र	a word-sketch
शब्दजाल	न·	शब्दांचे अवडंबर, खूप बडबडीने गुंतविण्याची तऱ्हा	वाग्जाल, बातों की लपेट	jugglery of words, verbosity
शब्दबद्ध	वि·	मनातले शब्दात आणलेला-उतरलेला	शब्दबद्ध	couched in words, given manifestation in words
शब्दयोगी (व्याक·)	वि·	शब्दाच्या पुढे जोडलेला	संबंध सूचक	prepositional
शब्दवेधी	वि·	केवळ आवाजावरून नेम मारणारा	केवल शब्द सुनकर बिना देखे ही लक्ष्य को वेधनेवाला	one who can aim and hit at correctly an unseen object only through its sound
शब्दशूर	वि·	केवळ बोलण्यात शूर	केवल बातों में शूर	brave only in words
शब्दावडंबर	न·	पोकळ मोठमोठ्या शब्दांचा भडिमार	शब्दाडंबर, वाग्जाल	verbosity, wordiness, bombast

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शम	न·	मन:शांती, विकार थंड राहण्याची स्थिती	शम	tranquility of mind, composedness
शमणे	अ·क्रि·	1. शांत होणे, समाधान पावणे	शांत होना	to become calm/ quiet/still, to be appeased
		2. ओसरणे, कमी होणे	घटना, कम होना, हलका पड़ना, उतरना	to abate, to subside
		3. श्रांत होणे, थकणे	शांत होना, थक जाना	to be exhausted
		4. (आग) विझणे, थंड होणे	बुझना, दबना	to be extinguished, -quenched
शमविणे	स·क्रि·	1. विझविणे, थंड करणे	बुझाना, ठंडा करना	to extinguish, to quench
		2. शांत करणे	शमन करना, शांत करना	to calm, to appease, to pacify
शयन	न·	खाली पडून झोपण्याची क्रिया	लेटकर सो जाना	lying down to sleep
शर	पुं·	बाण, तीर	शर, बाण	an arrow
शरण	न·	1. आसरा, संरक्षण 2. रक्षाकर्ता	शरण, आश्रय, रक्षा का स्थान रक्षक	protection, refuge protector
	वि·	आसर्याला आलेला, आश्रय मागणारा	आश्रय की याचना करनेवाला	one supplicating for protection or refuge
शरणागती	स्त्री·	अधीनता, जिंकले गेल्याची कबूली	अधीनता, अधीन हो जाने की स्वीकृति	confession of being defeated, subjugation
शरम	स्त्री·	लाज, लज्जा, भीड	शरम, लज्जा, हया, लाज	shame

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शरमणे	अ·क्रि·	1. लाजणे, संकोचणे 2. लाज वाटणे, ओशाळणे	लजाना, सकुचाना शरमाना, लज्जित होना	to feel shy, to blush to be ashamed (of), to be abashed
शरमिंदा (-धा)	वि·	ओशाळा, लज्जित	शर्मिंदा, लज्जित	ashamed
शराब	स्त्री·	दारू	शराब	liquor
शरीर	न·	देह, अंग	शरीर, देह	the body
शरीरकष्ट	पुं·	काबाडकष्ट, शारीरिक श्रम	शारीरिक परिश्रम	bodily labour
शरीरदंड	पुं·	देहाला क्लेश होतील अशी शिक्षा	शरीर को कष्ट/पीड़ा देने वाली सजा	corporal punishment
शरीरप्रकृती	स्त्री·	1. आरोग्य, तब्येत 2. शरीराची नैसर्गिक स्थिती	स्वास्थ्य, सेहत शरीर की नैसर्गिक हालत	health constitution of the body
शरीरभोग	पुं·	शरीराला भोगायला लागणारे कष्ट	दैव से प्राप्त शारीरिक कष्ट	sufferings (as destiny may have ordained)
शरीरयष्टी	स्त्री·	शरीराची ठेवण - बांधा	देह की गठन	frame of the body
शरीरयात्रा	स्त्री·	शरीराचा निर्वाह	शरीर यात्रा, शरीर का निर्वाह	maintainance of the body
शरीर संबंध	पुं·	लग्न संबंध	विवाह संबंध	marital relation
शर्ट	पुं·	कफ-कॉलरचा सदरा	शर्ट, कमीज़	a shirt
शर्त	स्त्री·	1. बोली, करार 2. पैज, होड 3. अट	शर्त, करार होड़, बाज़ी शर्त, पाबंदी	an agreement a wager, a bet a condition
शर्थ	स्त्री·	1. पराकाष्ठा, कमाल	पराकाष्ठा, कमाल	exuberance, abundance

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. प्रयत्नाची कसोशी, कटोकटी ('मोठ्या शर्थीने तो वाचला')	कोशिशों की पराकाष्ठा	superlative efforts
शर्यत	स्त्री·	1. चढाओढ, स्पर्धा, सामना	सामना, प्रतियोगिता, मुक़ाबिला, स्पर्धा	completion
		2. पैज, होड	होड़, बाजी	a wager, a bet
		3. वेगाची किंवा पळण्याची चढाओढ	वेग की या दौड़ने की स्पर्धा (घुड़दौड़ जैसी)	a race
शल्य	न·	1. सल, टोचणी, बोलणी	चुभन, कसक	pricking, rankling
		2. कांटा	शल्य, काँटा	a throne
शल्यक्रिया	स्त्री·	शरीरातील रोग वा बिघडलेला भाग कापून काढण्याची क्रिया	शल्यकर्म - क्रिया	an operation (surgical)
शल्यतंत्र	न·	रोगांचा भाग कापून काढण्या विषयीचे शास्त्र	शल्यशास्त्र, शल्यचिकित्सा	surgery
शव	न·	प्रेत, मुडदा	शव, प्रेत, मुर्दा	a corpse
शष्य	न·	गवताची उगवलेली काडी	नवतृण	young grass
शस्त्र	न·	हत्यार	शस्त्र, हथियार	a weapon
शस्त्रवैद्य	पुं·	शस्त्राने रोग इ· कापण्याचे ज्ञान व विद्या असणारा	शल्य चिकित्सक	a surgeon
शह	पुं·	बुद्धिबळात मोहोर्याची नाकेबंदी	शतरंज की किश्त, शह	check (in chess)
शहर	न·	नगर	शहर, नगर	a town, a city

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शहा	पुं·	राजा	शाह, राजा	a king
शहजादा	पुं·	राजपुत्र	शहज़ादा, राजपुत्र	a prince
शहाजिरे	पुं·,ब·व·	एक मसाल्याचा पदार्थ	काला जीरा	Arum nigrum
शहाजोग	वि·	प्रामाणिक, विश्वसनीय, साख असलेला	विश्वसनीय, सच्चा, ईमानदार	creditable, trustworthy, honest
शहाणपण (न·) -पणा	पुं·	जाणतेपणा, समंजसपणा, अक्कल हुशारी, बुद्धिमानी	बुद्धिमानी, अक्लमंदी, समझदारी	wisdom, sagacity, understanding
शहाणा	वि·	जाणता, समंजस, अक्कलवान	समझदार, सयाना, बुद्धिमान्	wise, sagacious, having good sense
शहानिशा	स्त्री·	1. छाननी, शोध, चिकित्सा 2. सोक्षमोक्ष, निर्णय	छानबीन, जाँच सत्यासत्य का निर्णय, फैसला	investigation, scrutiny, probe decision, judgement, settlement
शहामत	स्त्री·	1. साहस, धाडस, हिंमत 2. चातुर्य, करामत	साहस, हिम्मत, बहादुरी चातुर्य, होशियारी, चालाकी	daring, valour, intrepidity cleverness, skilfulness
शहामृग	न·, पुं·	एक लांब मानेचा उंटा सारखा उंच पक्षी	शुतुरमुर्ग	an ostrich
शहारणे	अ·क्रि·	अंगावर काटा येणे	सिहरना, रोमांचित होना	to horripilate
शहारा	पुं·	काटा, रोमांच	रोमांच	horripilation
शहाळे	न·	कच्चा नारळ	कच्चा नारियल, डाभ (-ब)	a raw cocoanut
शहीद	पुं·	हुतात्मा	शहीद, अपने को कुरबान कर देनेवाला, हुतात्मा	a martyr

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शाई	स्त्री·	कागदावर लिहिण्याचा द्रव रंगीत पदार्थ	स्याही, मसी	an ink
शाक	स्त्री·,न·	भाजी	शाक, साग, तरकारी	a vegetable
शाकारणी	स्त्री·	छपरावरची कौले व्यवस्थित लावणे	छवाई, फेरवट	roofing, covering the roof with tiles
शाकारणे	स·क्रि·	छपरावर कौले लावणे	छप्पर छाना, खपरैल डालना	to roof, to cover roof with tiles
शाकाहार	पुं·	निरामिषाहार, मांसमच्छी न खाणे फक्त वनस्पति आहार	शाकाहार, निरामिषाहार	vegetable diet
शाकाहारी	वि·	फक्त वनस्पतीचा-धान्यादींचा आहार करणारा	शाकाहारी	vegetarian
शाखा	स्त्री·	1. डहाळी, फांदी 2. उपविभाग	शाखा, डाली उपविभाग	a branch a subdivision
शागीर्द	पुं·	1. सेवक, नौकर 2. सेवा करून शिक्षण घेणारा शिष्य	सेवक, नौकर शागिर्द, गुरु की सेवा करके शिक्षा पाने वाला विद्यार्थी या शिष्य	an attendant a disciple, an apprentice
शाडू	पुं·,स्त्री·	सफेद मऊ माती	खड़िया, सफेद मुलायम मिट्टी	a sort of pipeclay
शांत	वि·	1. स्तब्ध, गुपचूप 2. उद्रेक रहित	शांत, स्तब्ध शांत	quiet, still, tranquil composed, not excited or agitated

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शांतता	न॰	सांत्वन, धीर देणे, शोक शांत करणे	सांत्वन, सांत्वना, दिलासा, तसल्ली	appeasement, allaying
शांतवन	स्त्री॰	1. निरव अवस्था, स्तब्धता	रव/ध्वनि/रहित स्थिति, सन्नाटा, नि:शब्दता	quiet, stillness, freedom from noise
		2. गडबड-दंगाधोपा इ॰ नसण्याची स्थिती, शांती	गडबड/विद्रोह आदि का न होना, शांति	peace, freedom from disturbance
शांती	स्त्री॰	1. आवाज-गडबड नसल्याची स्थिती,	शांति, अमन	peace, quietude
		2. चित्ताची स्वस्थ अवस्था	मन की स्वस्थता	composedness, calmness
		3. समाधानी - संतुष्ट अवस्था	चैन, सुख	contented state
शाप	पुं॰	वाईट व्हावे असे उच्चारलेली वाणी	शाप, बद् दुआ	a curse, an imprecation
शापणे	स॰क्रि॰	शाप देणे	शापना, शाप देना	to curse, to imprecate
शाबास	अ॰	उत्तेजनपर -प्रशंसापर उद्‌गार	शाबाश, वाह वाह	Bravo, well done
शाबासकी	स्त्री॰	उत्तेजनपर पाठीवर थाप	शाबाशी, सराहना, साधुवाद	applause, commendation
शाबित	वि॰	पुराव्याने प्रस्थापित- सिद्ध	साबित, प्रमाणित, सिद्ध	established, substantiated, proved
शाबिती	स्त्री॰	पुराव्यानिशी खातरजमा	सबूत के साथ सिद्धता, प्रमाणित करना	establishing by giving proofs, substantiation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शाबूदाणा	पुं·	एका विशिष्ट झाच्या चिकाचे पाडलेले दाणे	सागूदाना	sag
शाबूत	वि·	दुरुस्त, नीट, उपयोगात असलेला, अभंग	साबु (-बू) त, समूचा, अखंड	entire, complete, unbroken, unimpaired
शाब्दिक	वि·	1. शब्दांचा, शब्दां संबंधीचा	शाब्दिक	verbal, relating to words
		2. शब्दांपुरता, वरवरचा, तोंडदेखला	मुँह देखा, बिलकुल ऊपरी, शब्दमात्र	superficial, only verbal
शामदान	न·	मेणबत्ती लावण्याची एक प्रकारची ठाणवई	शमादान	a lamp-stand
शामळू	वि·	नेभळट	कमजोर, नामर्द	imbecile
शामियाना	पुं·	मोठा तंबू, डेरा	शामियाना	a big tent, a canopy
शार (न·), शारी (स्त्री·)		भोक पाडण्याचे सुताराचे हत्यार, सामता	बरमा	an auger, a carpenter's boring tool
शाल	स्त्री·	रेशमी किंवा लोकरी पांघरण्याचे वस्त्र	शाल	a shawl
शालजोडी	स्त्री·	मोठी रुंद शाल	दुशाला	a double shawl
शालीन	वि·	नम्र, सुशील, सौजन्य युक्त	शालीन, विनम्र, सुशील	modest, gentle, cultured
शालू	पुं·	बहुमोल रेशमी साडी	कीमती रेशमी साड़ी	high-priced silken sari
शाश्वत	वि·	कायम टिकणारा, चिरस्थायी	शाश्वत	eternal, perpetual, everlasting

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शाश्वती	स्त्री·	1. टिकाऊपणा, चिरस्थायीपणा	शाश्वतता, नित्यता	perpetuity, permanency
		2. निश्चितपणा, निश्चिती	निश्चिति, भरोसा	certainty, surety
शासक	पुं·	शासनकर्ता	शासक, शासन कर्ता	ruler, governing authority
शासकीय	वि·	सरकारी	शासकीय, सरकारी	governmental, of state
शासन	न·	1. सरकार, राज्य	शासन, राज्य	the government, the state
		2. शिक्षा, सजा	सजा, दंड	punishment
शास्ता	पुं·	1. 'शासक' पाहा	दे· 'शासक'	vide 'शासक'
		2. शिक्षक, गुरु	शिक्षक, गुरु	a teacher
शास्त्र	न·	1. सृष्टिचे नियम, विज्ञान	शास्त्र, विज्ञान	science
		2. धर्माने घालून दिलेले नियम	धर्मशास्त्र, आचार नियम	religious commandments, scripture
शास्त्री	पुं·	शास्त्र पारंगत पंडित	शास्त्री	one proficient in Shastras or scriptures
शाही	स्त्री·	राज्य, सत्ता	राज्य, हुकूमत, सत्ता	government, governing system
शाहीर	पुं·	पोवाडे, लावण्या इ· करणारा कवी	शायर	a poet
शाळकरी	वि·	शाळेत जाणारा, शाळेत जाणार्या वयाचा	पाठशाला में जानेवाला, पाठशाला में जाने की उम्र का	(boy) going to school, of school going age

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शाळा	स्त्री·	1. विद्यालय, शिक्षणगृह 2. कोणतेही काम चालणारे गृह	पाठशाला, विद्यालय, मदरसा कार्य करने का स्थान या गृह	a school a workshop
शाळासोबती	पुं·	बालमित्र	पाठशाला के समय से मित्र	a school-friend
शाळू	पुं·	रबी मोसमांतील ज्वारी	रबी की ज्वार	a variety of jowar
शिकणे	स·क्रि·	बोध घेणे, शिक्षण घेणे	सीखना, पढ़ना	to learn
शिकंदर	वि·	जोरदार, प्रभावी, (नशीब)	शक्तिशाली, प्रभावशाली	very effective, very powerful
शिकर(-क्र) ण	स्त्री·	दुधात फळांचा कुस्कर मिसळून बनविलेला खाद्य पदार्थ	दूध में फल मसलकर बनाया हुआ मीठा खाद्य पदार्थ	crushed fruits mixed with milk and jaggery or sugar
शिकलगार	पुं·	हत्यारांना धार लावणारा कारागीर	सिकलीगर	a furbisher of weapons and tools
शिकवण	स्त्री·	1. बोध, शिकवणूक, शिक्षण 2. फूस, चिथावणी	सिखावन, सीख, शिक्षा, उपदेश, नसीहत उकसाहट, बहकावा	teaching instigation, inciting
शिकवणी	स्त्री·	घरी जाऊन शिकविणे	घर पर होने वाली पढ़ाई	tutoring
शिकवणूक	स्त्री·	'शिकवण' पाहा	दे· 'शिकवण'	vide 'शिकवण'
शिकव (-वि) णे	स·क्रि·	1. शिक्षण देणे 2. बोध देणे, समजावून सांगणे 3. चिथावणे, बहकावणे	पढ़ाना, सिखाना सिखाना/उपदेश देना, समझाना उकसाना, बहकाना	to teach, to coach to advise, to counsel to instigate, to incite
शिकस्त	स्त्री·	प्रयत्नांची पराकाष्ठा, कमाल	पराकाष्ठा, हद, भरसक चेष्टा	doing one's best, superlative efforts

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शिकाऊ	वि·	शिकण्याच्या अवस्थेत असलेला, नवशिका	नौसिखिया, उम्मीदवार	novice, apprentice
शिकार	स्त्री·	1. पशू अथवा पक्षी टिपून मारणे	शिकार	hunting
		2. मारलेला पशू वा पक्षी	मारा हुआ पशु या पक्षी	a victim, a prey
शिकारणे	अ·क्रि·	हुंडी स्वीकारणे	(हुंडी) सकारना	to accept
शिकारखाना	पुं·	प्राणिसंग्रहालय	चिड़िया घर, प्राणि-संग्रहालय	a menagerie, a zoo
शिकारी	पुं·	व्याध, पारधी	शिकारी, व्याध	a huntsman
शिकेकाई	स्त्री·	एका विशिष्ट झाडाची फळे ज्याचे चूर्ण केस इ· स्वच्छ करण्याकरिता वापरतात	शिकाकाई	the pods of a particular tree, Mimosa abstergens
शिक्का	पुं·	ठसा, छाप, मुद्रा	सिक्का, ठप्पा, छाप, मुहर	a seal, a stamp
शिक्केकट्यार	स्त्री·	मराठा राज्याची राजचिह्ने	मराठा राज्य का राज चिह्न	insignia or emblem of the Maratha royalty
शिखंडी	पुं·	1. द्रुपद राजाचा मुलगा	द्रुपद पुत्र	son of द्रुपद king
		2. नपुंसक, षंढ मनुष्य	नपुंसक, हिज़ड़ा	an imbecile person
शिखर	न·	1. डोंगरमाथा, पर्वताचे उंच टोक	शिखर, चोटी	peak or summit of a mountain
		2. देवळाचा कळस	मंदिर आदि का शिखर, सिरा	top of a pointed building
		3. सुळका	चट्टान की शंक्वाकार चोटी	apex, vertex
		4. पराकाष्ठा, कमाल	कमाल, पराकाष्ठा	pinnacle, acume

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शिखा	स्त्री·	1. शेंडी	चोटी, शिखा	tuft or lock of hair kept on the crown of the head
		2. तुरा	कलगी	the crest, the plume
शि (-शी) ग	स्त्री·	धान्य मोजण्याच्या मापाच्या काठोकाठ भरून वर आलेले टोक	माप भर जाने पर ऊपर उठने वाले अनाज की चोटी या सिरा	crown or apex of a measure of corn filled over brim
शिगोशीग	अ·	काठोकाठ	लबालब, माप के मुँह तक	up to the brim
शिग्राम	स्त्री·	एक विशिष्ट प्रकारची घोडागाडी	घोड़ागाड़ी का एक प्रकार	a sort of a horse-carriage
शिंक	स्त्री·	आत गेलेले धुळीचे कण किंवा झालेली सर्दी बाहेर फेकण्याची नाकाची क्रिया	छींक	a sneeze
शिंकणे	अ·क्रि·	धुळीचे इ· कण किंवा साठलेला श्लेष्मा नाकाने बाहेर फेकणे	छींकना	to sneeze
शिंकरणे	स·क्रि·	नाक साफ करणे	नाक साफ करना	to blow the nose
शिंकाळी (स्त्री·), -ळे	न·	भांडे उचलून नेण्यासाठी त्याच्या गळ्यात दोरी बांधून त्याला शिंक्याचे दिलेले रूप	बर्तन उठा ले जाने के लिये उस के गले में रस्सी बांध कर उसको दिया गया छीके का रूप	loop stung round the neck of a pot
शिंके	न·	दोरीचे टांगते जाळे	छीका, सीका, सिकहस	a sling (for suspending things)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शिंग	न·	1. गाय, म्हैस, काळवीट इ· च्या कपाळावर उगवणारे अस्थि अवयव	सींग, शृंग	a horn
		2. फूंकून आवाज काढण्याचे शिंगाकृती वाद्य	सींग, रणसिंगा	a horn, a cornet
शिंगरू	न·	घोड्याचे पिल्लू	अललबद्देड़ा, घोड़े, गधे आदि का बच्चा	a young colt
शिंगाडा	पुं·	1. पाण्यात वाढणारी एक वनस्पती तिचे फळ	सिंघाड़ा	an aquatic plant or its fruit
		2. बाजूला शिंगाचा आकार असलेली एक प्रकारची ऐरण	सींग वाली अहरन/निहाई	a form of anvil with a protruding horn by its side
शिजणे	अ·क्रि·	1. उकळत्या पाण्याने मऊ होणे-पचणे, रांधले जाणे	पकना, सीझना, गलना	to be under cooking by boiling, to boil and cook
		2. (लाक्ष·) विचारात घोळणे, मसलतीत असणे, घाटत असणे	विचार में होना, मंत्रणा चलना	to be in contemplation, to be under consideration
शिजविणे	स·क्रि·	उकळून मऊ करणे, रांधणे, पचविणे	पकाना, उबालना, राँधना, गलाना	to cook, to boil
शिट	स्त्री·	पक्ष्याची विष्ठा	पक्षी का मल	bird's excreta
शिटी	स्त्री·	तोंडात फुंकून कर्कश आवाज काढण्याचे एक साधन	सीटी	a whistle

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शिडकणे	अ·क्रि·	पावसाचे थेंब पडणे	छिड़कना, छींटे पड़ना	to sprinkle
शिडकावणे	स·क्रि·	शिंपडणे, तुषार टाकणे	छिड़कना, सींचना	to sprinkle
शिडकाव (-वा)	पुं·	पाण्याचा फवारा, तुषार	छिड़काव	sprinkle, sprinkling
शिडशिडीत	वि·	किडकिडीत, काटकुळा	छरहरा, इकहरे बदन का	lean, thin
शिडी	स्त्री·	चढून जाण्यासाठी काठीच्या पायर्या टाकून बनविलेला कळकाच्या कांठ्यांच्या सांगाडा	सीढ़ी, ज़ीना, निसेनी	a ladder, a flight of steps
शिणक	स्त्री·	सणक, कळ	कसक, टीस	a shooting/a darting pain
शिणणे	अ·क्रि·	1. थकणे, भागणे	थकना, शांत होना	to be exhausted,-spent
		2. कष्ट करणे, श्रम करणे	कष्ट उठाना	to take pains, to exert
शिणवटा, शिणोटा	पुं·	थकवा, थकावट	थकान, थकावट	exhaustion, fatigue, weariness
शिणविणे	स·क्रि·	थकविणे	थकाना	to tire, to weary
शितळ	वि·	थंड	शीतल, ठंडा	cool
शिताफळ	न·	एक फळ	सीताफल, शरीफ़ा	custard apple
शिताफळी	स्त्री·	शिताफळाचे झाड	सीताफल का पेड़	custard apple tree
शिताफी	स्त्री·	1. चलाखी, चपळता 2. युक्ती, हुशारी	फुर्ती, तेज़ी चालाकी, होशियारी, युक्ति	agility, nimbleness smartness, alacrity
शिथिल	वि·	1. ढिला, सैल	ढीला, बिन बंधा	loose, not tight

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. सुस्त, आळशी	सुस्त, आलसी	lax, dull
शिदो (-धो) री	स्त्री·	वाटेत खाण्याकरिता घेतलेले अन्न वा खाद्यपदार्थ, पाथेय	कलेवा, संबल, पाथेय	victuals or dressed provisions (carried on a journey)
शिद्दी	पुं·	हबसाण मुलुखाचा मनुष्य	सीदी, हबशी	an Abbysinian
शिधा	पुं·	1. जेवण बनविण्याचे कच्चे पदार्थ (तांदूळ किंवा पीठ इ·)	सीधा, भोजन की कच्ची सामग्री	undressed rice, flour etc.
		2. माणशी ठरलेले अन्न पदार्थ, रासन	रसद, राशन	ration
शिधावाटप	न·	अन्न धान्यादींची नियंत्रित वाटणी	राशन, राशन बंदी	rationing, regulated distribution of provisions
शिंतोडा	पुं·	1. तुषार, उडालेला थेंब	छींटा, छूटा हुआ तुषार या जलकण	a drop or particle of spray as splashed
		2. हलका पाऊस, पावसाचे तुरळक थेंब	हलकी वर्षा, बौछार	a sprinkling
शिंदळ	वि·	छिनाल, व्यभिचारी	बदचलन, व्यभिचारी	unchaste, incontinent
शिंदळकी	स्त्री·	व्यभिचार, दुराचार	बदचलनी, व्यभिचार	incontinency, unchastity, harlotry
शिंदी (-द)	स्त्री·	1. खजूरी	जंगली खजूर का पेड़	wild date-tree
		2. शिंदीच्या झाडापासून काढलेली दारू	जंगली खजूर से निकाली हुई शराब	spirituous exudation of शिंदी
शिपट (-टी)	स्त्री·	पोकळीचा लोंगर	सुपारी के पेड़ के फलों का गुच्छा	a bunch of betelnuts

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शिपणे	स·क्रि·	खळे बनविणे	खालिहान बनाना	to prepare a thrashing floor
शिपाई	पुं·	1. सैनिक 2. पोलीस 3. चपराशी	सिपाही, सैनिक पुलिस का आदमी चपरासी	a soldier a constable a peon
शिपाईगिरी	स्त्री·	शिपायाचा-सैनिकाचा - पेशा	सिपहगरी, सैनिक का पेशा	profession of a soldier
शिफारस	स्त्री·	गुणवत्तेची वा पात्रतेची ओळख करून देणे	सिफारिश	recommendation
शिबंदी	स्त्री·	बंदोबस्ताकरिता ठेवलेली फौजेची तुकडी	सेना की अस्थायी टुकड़ी	a temporary unit of an army kept for protection
शिबिर	न·	छावणी	शिविर, पड़ाव, छावनी	a camp
शिमगा	पुं·	1. होळीचा सण 2. बोंब ठोकणे	होली, फाग मुँह पर उलटी हथेली मारकर आवाज निकालना	the Holi festival striking the fist against the mouth and bawl
शिंप (स्त्री·), शिंपला	पुं·	पाण्यातल्या जिवाचे त्याच्या रक्षणाकरिता असलेले कवच	सीप, सीपी	an oyster-shell
शिंपडणे	स·क्रि·	पाण्याचे थेंब टाकणे	छिड़कना, सींचना	to sprinkle
शिंपणे	स·क्रि·	झाडांना पाणी घालणे	पेड़ों की सिंचाई करना	to water, to irrigate
शिंपी	पुं·	शिवण्याचे काम करणारा कारागीर	दर्जी	a tailor

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शिर	न॰	1. डोके, मस्तक 2. माथा, शेंडा, वरचे टोक 3. (लाक्ष॰) डोई, व्यक्ती	शिर, सिर, मस्तक शीर्षभाग, चोटी, वृक्षाग्र असामी, व्यक्ति, शख्स	the head head, top a head, an individual
शिरकणे	अ॰क्रि॰	'शिरणे' पाहा	दे॰ 'शिरणे'	vide **'शिरणे'**
शिरकाण	न॰	कत्तल	हत्या, कत्लेआम	massacre
शिरकाव	पुं॰	प्रवेश	प्रवेश, पैठ, पहुँच	entrance
शिरगणती	स्त्री॰	माणसांची मोजणी, खाने सुमारी	जनगणना, मर्दुमशुमारी	census
शिरजोर	वि॰	चढाईखोर, आक्रमक, उद्धट	सरजोर, उद्धत, सिरचढ़ा	aggressive, impudent, domineering
शिरजोरी	स्त्री॰	चढाईखोर, वरचढपणा, उद्धटपणा	सरजोरी, उद्धताई, उद्दंडता	aggressiveness, dominance
शिरटोप	पुं॰	शिरस्त्राण, डोक्याचे रक्षण करणारा टोप-आच्छादन	शिरस्त्राण, लोहे का टोप	a helmet
शिरणे	अ॰क्रि॰	1. आत प्रवेश करणे 2. घुसणे	पैठना, अंदर प्रवेश करना बलपूर्वक प्रवेश करना, धँसना	to enter to pierce, to penetrate, to intrude
शिरपेच	पुं॰	पगडीवर झुलणारा मोत्यांचा इ॰ दागिना	सिरपेच, कलग़ी	a plume in turban
शिखिणे, शिरकविणे	स॰क्रि॰	जबरदस्तीने आतघालविणे, घुसडणे, आत भरणे	घुसाना, घुसेड़ना, ठूँसना	to thrust, to drive in, to insert

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शिरसावंद्य	वि·	अत्यंत आदरणीय	अत्यंत पूज्य/आदरणीय	most reverent
शिरस्त्राण	न·	'शिरटोप' पाहा	दे· 'शिरटोप'	vide 'शिरटोप'
शिरशिरी	स्त्री·	1. अंगावर उठणारा काटा	रोमांच	horripilation
		2. हुडहुडी, कांपरे	कँपकँपी, सिहरन	shivering, quaking, shuddering
शिरस्त्रा	पुं·	रिवाज, वहिवाट, चाल	प्रथा, दस्तूर, रिवाज	custom, usage, practice
शिरस्तेदार	पुं·	1. न्यायकचेरीतील मुख्य कारकून	पेशकार	head clerk in the court of justice
		2. मुलकी अधिकारी	सरिश्तादार, दफ्तर का प्रधान	head clerk in the office of collector
शिरा	पुं·	1. गोड सांजा	हलवा, हलुवा	a sweatmeat of granulous wheat flour
		2. गावची हद्द	गाँव की सीमा	boundary (of a village etc.)
		3. साखरेचा इ· पाक	शीरा, चाशनी	syrup
		4. काढा, क्वाथ	काढ़ा	a concoction
शिलगणे	अ·क्रि·	पेटणे	सुलगना, जलना	to catch fire
शिलगावणे	स·क्रि·	काडी लावणे, पेटविणे	सुलगाना, जलाना	to kindle, to set on fire
शिलंगण	न·	सीमोल्लंघन (दसर्याच्या दिवशीचे)	सीमोल्लंघन (दशहरे के दिन का)	the ceremony of crossing border
शिला	स्त्री·	शिळा, पाषाण, मोठा दगड	शिला, पत्थर	a rock, a stone or a flat stone

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शिलाई	स्त्री·	शिवण्याचे काम अथवा मजूरी	सिलाई, सीवन, टाँका या सीने की मज़दूरी	sewing or the cost of sewing
शिलाजीत	पुं·, न·	उन्हाच्या गरमीने शिळेतून निघालेला एक प्रकारचा औषधी रस	शिलाजित्, शिलाजीत	bitumen
शिलालेख	पुं·	शिळेवर कोरलेला लेख	शिलालेख, - लिवि	inscription, petrograph
शिलेदार	पुं·	आपला घोडा घेऊन घोडदळात नोकरी करणारा सैनिक	सवार, अश्वारोही सैनिक	a horseman with his own horse
शिल्प	न·	1. कारागिरी, हुन्नर 2. मूर्ती	शिल्प, कारीगरी, हुनर मूर्ति	craft, architecture statue, idol
शिल्पकार	पुं·	1. कारागीर, कलाविशारद 2. मूर्तिकार	शिल्पकार, शिल्पी मूर्तिकार	craftsman, architect a sculptor, a statuary
शिल्पशास्त्र	न·	बांधणी इ· करण्याचे शास्त्र	शिल्प विज्ञान	architecture, art or science of building
शिल्लक	स्त्री·	खर्च जाऊन उरलेली रक्कम	शेष रोकड़, बकाया	balance
	वि·	बाकी उरलेले	शेष, बेशी	remaining, left
शिवण	स्त्री·	शिवण्याचे काम किंवा तर्हा	सीवन, सिलाई, टाँका, सिलाई का ढंग	sewing
शिवणे	स·क्रि·	1. कपडा धाग्याने जोडणे	सीना, टाँका मारना, सिलाई करना	to sew
		2. स्पर्श करणे	छूना, स्पर्श करना	to touch

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शिवराळ	वि·	असभ्य, गलिच्छ, अश्लील	गंदा, अशिष्ट, अश्लील	obscene, vulgar
शिवशाही	स्त्री·	छत्रपती शिवाजी महाराजांचे राज्य शासन	छत्रपति शिवाजी का राज्य शासन	the reign of the great Shivaji
शिवशिव	उद्·	हर हर! पाप वा दुर्दशा बघून निघालेले दुःखोद्गार	पाप या दुर्दशा देखकर निकले हुए दुःखोद्गार	a sorrowful exclamation
शिवशिवणे	अ·क्रि·	स्फुरण पावणे	स्फुरित होना, (अंग) फड़कना	to pulsate, to thrill with life, to throb
शिवाय	अ·	1. खेरीज, वाचून 2. व्यतिरिक्त	सिवा, छोड़कर अलावा	without, except besides
शिवार	न·	गावशिवेच्या आतील शिवेला लागून असलेले सर्व क्षेत्र	सीमा से सटकर सीमा के अंतर्गत ग्राम क्षेत्र	grounds within the boundary of village and adjecent to it
शिवाशीव	स्त्री·	स्पर्शास्पर्श, स्पर्शाने लागणारा दोष	छुआछूत, छूत छात	pollution or defilement by touch or contact
शिवी	स्त्री·	अपशब्द	गाली, अपशब्द	abusing language or word
शिवीगाळ	स्त्री·	'शिवी' पाहा	दे· 'शिवी'	vide '**शिवी**'
शिशिर	पुं·	हिवाळ्याचा ऋतू	शिशिर	the cold season
शिशी	स्त्री·	बाटली (लहान)	शीशी, छोटी बोतल	a bottle, a phial
शिशू	पुं·, न·	बाळ, लहान मूल	शिशु, बालक, बच्चा	a child

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शिशुवर्ग	पुं·	पूर्व प्राथमिक वर्ग	शिशुवर्ग, बालकक्षा	pre-primary class
शिष्ट	वि·	1. संभावित, सभ्य, प्रतिष्ठित	शिष्ट, सभ्य, सम्मानित, इज्जतदार	well-bred, polite, reputed
		2. (कटाक्ष·) अहंमन्य, स्वत:ला फार प्रतिष्ठित मानणारा	अहंमन्य, अपने को बहुत बड़ा माननेवाला	conceited, egoist
शिष्टमंडळ	न·	शिष्ट लोकांचा गट-समूह	शिष्टमंडल, अधिकृत प्रतिनिधियों का दल	a delegation, a deputation
शिष्टसंप्रदाय	पुं·	सभ्य-प्रतिष्ठित लोकांची रीतभात	सभ्य समाज की रीतिनीति	a custom of honourable society, well approved custom
शिष्टाई	स्त्री·	मध्यस्थी, समजुतीच्या गोष्टी सांगण्याचा प्रयत्न	बिचवई, मध्यस्थता	mediation
शिष्टाचार	पुं·	'शिष्टसंप्रदाय' पाहा	दे· 'शिष्टसंप्रदाय'	vide 'शिष्टसंप्रदाय'
शिष्य	पुं·	विद्यार्थी, चेला	छात्र, चेला	a pupil, a disciple
शिष्यवृत्ती	स्त्री·	विद्यार्थ्याला मदत म्हणून दिली जाणारी मदत	छात्रवृत्ति, वजीफा	scholarship
शिष्यसंप्रदाय	प्र·	अनुयायीवर्ग	शिष्यों का/अनुयायियों का वर्ग	disciples/followers of a Guru
शिसपेन	स्त्री·	शिसे घातलेली लेखणी	पेन्सिल	a lead-pencil
शिसव	पुं·	एक झाड, व त्यांचे लाकुड, (काळ्या रंगाचे) शिंशपा	शीशम (पेड़ और उसकी लकड़ी), शिंशपा	black wood tree and its wood

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शिसवी	वि·	शिसवाचा	शीशम का	of black wood
शिसा	पुं·	मोठी बाटली	बड़ी बोतल	a big bottle
शिसारी	स्त्री·	तिटकारा, वीट	घृणा, घिन, नफरत	nausea
शिसे	न·	एक धातु	सीसा	lead
शिस्त	स्त्री·	योग्य वळण, नियमानुसार वर्तन	नियमानुशीलता, अनुशासन	discipline
शिस्तवार, -शीर	अ·	ठरलेल्या नियमानुसार, योग्य वळणाने	ढंग से, तरीके से, अनुशासन के साथ	according to the order, orderly
शिळा	स्त्री·	'शिला' पाहा	दे· 'शिला'	vide 'शिला'
शिळा	वि·	जुना झालेला, आधल्या दिवशीचा	बासी	stale
शिळा छाप	वि·	शिळेवरून छापलेला	पत्थर पर से छपा हुआ	lithographic
शिळोपा	पुं·	1. सायंकाळची थंडवेळ 2. फुरसतीचा वेळ	सायंकाल की शीतलता आराम का/फुरसत का समय	cool of the evening time of leisure
शिक्षक	पुं·	शिकविणारे गुरुजी, अध्यापक	शिक्षक, अध्यापक, उस्ताद	a teacher
शिक्षण	न·	1. ज्ञान शिकणे-घेणे, अध्ययन 2. ज्ञान शिकविणे-देणे, अध्यापन	अध्ययन, शिक्षा लेना अध्यापन, शिक्षा देना	learning education, teaching instruction
शिक्षा	स्त्री·	दंड, सजा, प्रायश्चित	दंड, सजा	punishment, penalty
शीख	पुं·	शीख धर्माचा अनुयायी	सिख, सिक्ख	a Sikh
शीग	स्त्री·	'शिग' पाहा	दे· 'शिग'	vide 'शिग'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शीघ्र	अ·	लवकर, चट्कन्, त्वरेने, जल्दी	शीघ्र, त्वरित, तुरत, जल्द	quickly, swiftly
शीघ्रकवी	पुं·	झट्कन् कविता करणारा कवी	आशुकवि	a ready poet
शीघ्रकोपी	वि·	झट्कन्, राग येणारा, तापट, संतापी	शीघ्रकोपी, चिड़चिड़ा	irascible, prompt to anger
शीट	स्त्री·	'शिटी' पाहा	दे· 'शिटी'	vide 'शिटी'
शीड	न·	गलबताच्या डोल कठीला लावतात तो कपडा	पाल, बादबान	sail
शीण	पुं·	थकवा	थकावट, थकान	fatigue, exhaustion
शीत	न·	1. शिजलेला तांदुळाचा दाणा	पके हुए चावल का दाना	a grain of boiled rice
		2. सर्दी, थंडी, हींव	जाड़ा, सर्दी	cold
शीतकाल	पुं·	थंडीचे दिवस	शीतकाल, जाड़े का मौसम	the cold season
शीतगृह	न·	आतली हवा नेहमी थंड ठेवले गेलेले दालन	वातानुकूलित कमरा	an airconditioned room, cold house, refrigerating chambers
शीतज्वर	पुं	थंडी वाजून येणारा ताप	जड़ैया बुखार	ague
शीतल (-ळ)	वि·	थंड, गार	शीतल, ठंडा	cool
शीतळा	स्त्री·ब·व	फोड्या, देवी	शीतला, चेचक	the small-pox
शीर	स्त्री·	रक्तवाहिनी नळी, रग	शिरा, नस, रग	a vein or an artery
शीर	न·	'शिर' पाहा	दे· 'शिर'	vide 'शिर'

मराठी शब्द	व्या· को	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शीळ	न·	चारित्र्य, वर्तणूक, आचार	शील, चारित्र्य, चालचलन	character, moral conduct
शी (-शीं) व	स्त्री·	गावसीमा	गाँव की सीमा, हद	boundary
शीळ	स्त्री·	साधना शिवाय तोंडातून काढतात तो शिटीचा आवाज	सिसकारी, सीटी	a whistle through the mouth (without any instrument)
शुकशुकाट	पुं·	स्तब्धता, नीरवता	सन्नाटा, खामोशी	still, silence, quietude
शुक्लकाष्ठ	न·	मागे लागलेले झंझट, लचांड	झंझट, बला, आफत	any perplexing or embarrassing affair
शुचिर्भूत	वि·	पवित्र-स्वच्छ-झालेला	शुचिर्भूत, पवित्र, निर्मल	clean, pure
शुचिष्मंत	वि·	शुद्धाचरणी, पवित्र, शुद्ध	शुचिकर्मा	pure, holy, doing holy/pure deeds
शुद्ध	वि·	1. निर्मळ, स्वच्छ	निर्मल, साफ	clean, free from defilement
		2. पवित्र	शुद्ध, पवित्र	pure, holy
		3. निर्दोष, निष्पाप	निर्दोष, निष्पाप	free from any fault or sin
		4. निर्भेळ, बिनभेसळीचा, अस्सल	सच्चा, असल, खालिस, बिना मिलावट का	unadulterated
		5. निव्वळ, साक्षात, मूर्तिमान्	केवल, साक्षात्, मूर्तिमान	mere, only, pure
		6. बिनचुकीचा, बरोबर	अचूक, सही, ठीक	correct, accurate, right
		7. शुक्ल (पक्ष)	शुक्ल (पक्ष)	bright half (of a lunar month)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शुद्ध	स्त्री·	भान, जागृती, सावधपणा	होश, चेतना, जागृति	consciousness, sensibility
शुद्धबुद्ध	स्त्री·	'शुद्ध (स्त्री)' पाहा	दे· 'शुद्ध (स्त्री·)'	vide 'शुद्ध (स्त्री·)'
शुध्दलेखन	न·	1. व्याकरण शुद्धलेखन	व्याकरण शुद्ध लेखन	grammatically correct writing
		2. शब्दाच्या वर्णाची योग्य मांडणी	वर्तनी, हिज्जे	correct spelling
शुद्धी	स्त्री·	1. स्वच्छता, निर्मलपणा	सफाई, निर्मलता	cleanliness, freedom from filth or pollution
		2. पवित्रता, निष्पापपणा	पवित्रता, निष्पापता	purity, freedom from sin
		3. संशोधन, चूक दुरुस्त करणे	परिशोध, शोधन	correcting, rectifying
		4. भान, सावधपणा, जागृती	होश, चेतना	consciousness, sensibility
शुद्धीपत्र	न·	1. चुकांच्या दुरुस्तीची सूची	शुद्धिपत्र, भूल सुधार की सूची	list of errata
		2. दोषांबद्दलचे प्रायश्चित घेऊन शुद्ध झाल्याबद्दलचे धर्माधिकार्याचे प्रमाणपत्र	प्रायश्चित लेने के बाद शुद्धि का दिया गया प्रमाणपत्र	a certificate furnished by a proper religious authority to a person after having undergone an expiation
शुद्धीकरण	न·	1. अपवित्र झालेल्या व्यक्तीला शुद्ध करून घेणे	शुद्धि, अपवित्र हुए व्यक्ति को शुद्ध करने का संस्कार	ceremony of purification

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शुभ	वि·	मंगल, हितकर	शुभ, मंगलमय, कल्याणकर	good, propitious, auspicious
	न·	मंगल, कल्याण, भले	मंगल, कल्याण	good fortune, well-being
शुभचिंतक	वि·	हितचिंतक	शुभचिंतक, भलाई चाहनेवाला, हितैषी	well-wisher
शुभवर्तमान (न·) -वार्ता	स्त्री·	1. शुभ समाचार	शुभ समाचार, खुशखबरी	good news/tidings
		2. बायबलच्या नव्या कराराचे मुख्य चार भाग	बाइबल के चार ग्रंथों में ईसा का जीवन चरित्र	gospels of New Testament
शुभशकुनी	वि·	ज्याच्या येण्याने किंवा दर्शनाने चांगले शकुन होतात असा	शुभदर्शन, जिसका मुँह देखने से शुभ शकुन हो	showing auspicious omens or signs
शुभाशुभ	वि·	बरे वाईट, भला बुरा	बुरा भला, अच्छा बुरा	good and bad, auspicious and the unauspicious
शुभेच्छा	स्त्री·	भले होवो अशी इच्छा	शुभ कामना	good wishes
शुभ्र	वि·	पांढरा, सफेद	शुभ्र, सफेद, उजला	white
शुंभ	वि·	निर्बुद्ध, मूर्ख	बुद्धू, गँवार, मूर्ख	stupid, dull-headed, dunce
शुल्क	न·	1. किंमत, मोबदला	शुल्क, फीस	fee or money levied
		2. जकात	कर, महसूल (जो घाट, मार्ग आदि पर लिया जाता है)	toll, duty
		3. हुंडा	दहेज, दायजा	money given to the bridegroom

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शुश्रूषा	स्त्री·	रोग्याची सेवा, परिचर्या	शुश्रूषा, रुग्णसेवा, परिचर्या	service, attendance, waiting upon
शुष्क	वि·	1. सुका, वाळलेला	शुष्क, सूखा हुआ	dry
		2. (लाक्ष·) नीरस	नीरस, रसहीन	dry, tastless, vapid
शून्य	वि·	1. काहीच नसलेला	शून्य, खाली, रहित, हीन	void, vacant
		2. उजाड, निर्जन	निर्जन, वीरान	desolate, desert, uninhabited
	न·	1. पूज्य, अभावसूचक चिह्न (0)	शून्य, अभावसूचक चिह्न, बिंदु	a cipher, zero
		2. अभाव, काहीच नसणे, पोकळी	रिक्तता, खाली जगह, अभाव	voidness, vacancy, nihility, emptiness
शून्यमनस्क	वि·	उदासवाणा	शून्यमनस्क, अन्यमनस्क	depressed, indisposed
शूर	वि·	पराक्रमी, वीर्यशाली	शूर	brave, heroic
शूरवीर	वि·	'शूर' पाहा	दे· 'शूर'	vide 'शूर'
शूल	पुं·	1. भाल्या सारखे एक शस्त्र	भाले के जैसा एक शस्त्र	a sort of pike
		2. तीक्ष्ण टोक असलेला लोहस्तंभ, सूळ	सूली	a stake
		3. वेदना, कळ, सणक	वेदना, व्यथा, पीड़ा, कसक, टीस	sharp pain
शृंखला (-ळा)	स्त्री·	1. साखळी	जंजीर, सिकड़ी	a chain
		2. बेडी	बेड़ी	fetters
शृंग	न·	1. शिंग	शृंग, सींग	a horn
		2. पर्वताचे शिखर किंवा सुळका	पहाड़ की चोटी, पर्वत शिखर	a peak of a mountain, a crag

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शृंगार	पुं·	1. नटणे सजणे	बनाव-सजाव, बनाव सिंगार	dressing and bedecking oneself
		2. नटण्याची साधने	सिंगार साधन	apparel of bedecking
		3. प्रणय विलास	प्रणय विलास	love, exhibition of love, amorous actions
		4. प्रणयातून निर्माण होणारा रस	प्रणय वर्णन में से उत्पन्न होता हुआ रस	a sentiment produced through a description of love
शृंगारणे	स·क्रि·	सजविणे, नटविणे	सँवारना, सजाना	to adorn, to bedeck
शृंगारिक	वि·	1. शृंगार रस उत्पन्न करण्याजोगा	शृंगारिक	relating to शृंगार sentiment, full of शृंगार sentiment
		2. कामुक	कामुक	lustful
शे	वि·	शंभर	सौ	a hundred
शेक	पुं·	1. ऊब, गरमी	ताप, गरमी	warming
		2. वाफारा	सेंक	fomentation
शेकडा	पुं·	एक शंभर	सैंकडा, एक सौ	one hundred
शेकणे	स·क्रि·	1. गरमी-उष्णता घेणे	सेंकना, गरमी पहुँचाना, तपाना	to warm
		2. वाफारा देणे	बफारा देना, सेंकना	to foment
	अ·क्रि·	1. गरम होणे	तापना, गरमाना	to warm oneself
		2. अंगावर बेतणे-बितणे	तोहमत लगना	to burn one's fingers, to suffer for meddling
शेकाटा	पुं·	गवत-पाचोळा-काटक्यांचा पेटविलेला जाळ	अलाव	a warming fire of sticks and straw

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शेकोटी	स्त्री·	लहान शेकाटा	छोटी अलाव	a small fire of straw and sticks
शेखमहंमदी	स्त्री·	मनोराज्य	शेख चिल्ली का मनसूबा, हवाई योजना, मनोराज्य	building castles in air
शेखी	स्त्री·	प्रौढी, बढाई	शेखी, घमंड, डींग	boast, brag
शेगडी	स्त्री·	निखारे राहणारे लोखंडी पत्र्याचे पात्र	अँगीठी, बोरसी	a fire-pot, a pan of embers
शेगरा	पुं·	वस्तू पकडीत धरून ठेवणारे साधन	बाँक, शिकंजा	a jaw, an instrument for gripping, a gripping device
शेंग	स्त्री·	1. आत एक किंवा अधिक बिया धारण करणारे कवची फळ	सेम, फली	pod
		2. भुईमुगाचे फळ	मूँगफली	ground nut-pod
शेंगदाणा	पुं·	भुईमुगाच्या शेंगेतील दाणा	मूँगफली का दाना	ground nut seed
शेज	स्त्री·	शय्या, बिछाना, अंथरूण	सेज, बिस्तर	a bed
शेजार	पुं·	1. निकटपणा, साथ, लागून असणे	पड़ोस, समीपता	neighbourhood
		2. लागून असणारे जवळचे लोक	पड़ोसी	neighbours, people in the neighbourhood
शेजारणी, शेजारीण	स्त्री·	शेजारी राहणारी स्त्री	पड़ोसिन	a female neighbour
शेजारी	पुं·	निकट - लागून असणारा	पड़ोसी	neighbour
शेजारी	अ·	लागून, जवळ, लगत	पड़ोस में, समीप, पास में, सटकर	in the vicinity, near

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शेजारी पाजारी	पुं·,ब·व·	शेजारी राहणारे लोक	पड़ोसी	neighbours
शेट, शेटजी	पुं·	1. व्यापारी	सेठ, महाजन, व्यापारी	a respectful appellation for a merchant/a tradesman
		2. मालक	मालिक	master
शेटाणी	स्त्री·	1. शेटजीची बायको 2. मालकीण	सेठानी, सेठ की स्त्री मालकिन	wife of a merchant mistress
शेण	न·	गाईचा किंवा म्हशीचा मळ	गोबर	dung, cow or buffallo-dung
शेणकाला,-खळा	पुं·	शेणाचा राडा, पाणी मिश्रित शेण	पानी डालकर बनाया हुआ पतला गोबर	cow-dung wash
शेणकूट	न·	वाळलेल्या गोवरीचा तुकडा	कंडे या उपले का टुकड़ा	a piece of cowdung cake
शेणखड्डा	पुं·	शेण टाकून खत करण्याचा खड्डा	गोबर का गड्ढा	a manure/pit of cowdung
शेणखत	न·	शेण कुजवून झालेले खत	गोबर की खाद	a cowdung manure
शेणमेणाचा	वि·	तकलुपी, नाज़ूक, दुबळा	खोखला, कमज़ोर, हलका, घटिया	week, flimsy, slight
शेणी	स्त्री·	शेणाची थापून केलेला भाकरी सारखा आकार	कंडा, उपला	a cowdung cake
शेंडा	पुं·	अगदी वरचे टोक, अग्रभाग	नोक, अग्र, सिरा, चोटी, छोर	top, head, tip, end
शेंडाबुडखा	पुं·	1. झाडाचे टोक आणि मूळ	(पेड़ की) नोक और जड़	top and bottom (of a tree)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. (लाक्ष·) आदिपासून अंतापर्यंत, मुळापासून शेवटापर्यंत सगळा वृत्तांत	पूरा का पूरा बयान	the head and the tail i.e. the whole account
शेंडी	स्त्री·	1. डोक्याच्या मागे ठेवलेले वाढते केस (पुरुषांचे)	चोटी (पुरुष की)	tuft of hair left on the back-top of the head
		2. नारळाच्या डोक्यावर असलेला काथ्याचा तुरा	नारियल की जटा	crest of a cocoanut
शेंडे नक्षत्र	न·	धूमकेतू	धूमकेतु, पुच्छल तारा	a comet
शेंडेफळ	न·	1. मोसमाच्या शेवटी आलेले फळ	मौसम के अंत में आया हुआ फल	a fruit of the last pickings
		2. (लाक्ष·) शेवटच मूल	बुढ़ापे की अंतिम संतान	a child of one's old age
शेत	न·	पीक करतात ती जमीन	खेत, खेती की ज़मीन	a farm, an agricultural land, a field
शेतकरी	पुं·	शेतीकरणारा माणूस	खेतिहर, किसान, काश्तकार, हलवाहा	a husbandman, a cultivator, a farmer
शेतकी	स्त्री·	शेतीचा धंदा	खेती का व्यवसाय, खेती	agriculture, husbandry
शेतखाना	पुं·	संडास, पायखाना	संडास, पाखाना	a privy, a latrine
शेतवड	स्त्री·	गावाच्या आजूबाजूच्या जमिनी	गाँव के आस पास की खेती की जमीन	the arable land around a village

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शेती	स्त्री·	'शेतकी' पाहा	दे· 'शेतकी'	vide 'शेतकी'
शेतीवाडी	स्त्री·	शेती व बागायती	खेती-बाड़ी	dry and irrigated farming
शेंदणे	स·क्रि·	विहिरीतून पाणी वर काढणे	कुएँ में से पानी रस्सी आदि से ऊपर खींचना	to draw up water from a well
शेंदरी	वि·	शेंदूराच्या रंगाचा	सिंदूरिया	of the colour of red lead, vermilion
शेंदाड	न·	चिथूड, मोठे वाळूक	गोरखक्कडी, फूट	a kind of musk-melon
शेंदाड शिपाई	पुं·	1. भित्रा माणूस 2. पोकळ बढाया मारणारा शिपाई	डरपोक आदमी नाहक डींग मारने वाला सिपाही	a coward a bravado, a swaggerer
शेंदूर	पुं·	एक लाल रंगाचा धातू	सिंदूर	vermilion, red lead
शेंदेलोण	न·	खनिज मीठ	सेंधा, सैंधव	rock-salt, halite
शेपटा	पुं·	लांब सोडलेली वेणी	लंबी लटकती हुई वेणी	a long, hanging braid of hair
शेपटी	स्त्री·	'शेपूट' पाहा	दे· 'शेपूट'	vide 'शेपूट'
शेपूट	न·	पशूच्या पाठीच्या शेवटी लोंबणारा अवयव, पुच्छ	पूछ, दुम	a tail
शेफारणे	अ·क्रि·	चढून जाणे, फुशारणे	इतराना, गर्व से ऐंठना, अकड़ना	to be puffed up
शेम, शेंब	स्त्री·	आम, आंव	आँव, चिकना सफेद मल	mucus of the intestines

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शेंबूड	पुं·	नाकातला श्लेष्मा-कफ	रेंट	mucus of the nose
शेर	पुं·	1. 40 तोळ्यांचे वजन	चालीस तोले का एक तौल	weight of 40 tolas
		2. एक माप	एक माप या परिमाण (भर कर गिनने का)	a measure of capacity, a ser
		3. उर्दू काव्याची दोन कडवी	शेर	a couplet of an Urdu poem
		4. वाघासारखा पराक्रमी पुरुष	शेर, वीर पुरुष	a valiant person
		5. अन्नोदकाचा संबंध	दानापानी का रिश्ता	share in the victuals
		6. एक चिकाचे झाड	सेंहुड, थूहर	the milk-bush
शेरडी	स्त्री·	शेळी	बकरी	a she goat
शेरवानी	स्त्री·	एक उत्तर भारतीय थाटाचा लांब अंगरखा	शेरवानी	a long outer garment of North Indian fashion
शेरा	पुं·	अभिप्राय, मत	अभिप्राय, मत	remarks
शेलका	वि·	निवडक, वेचक	चुनिंदा, चुना हुआ	selected, choice
शेला	पुं·	अंगावर घेण्याचे एक उंची वस्त्र	सेला, रेशमी चादर	a sort of silken garment worn on shoulders
शेला पागोटे	न·	(लाक्ष·) सन्मानाची वस्त्रे	सम्मानदर्शक वस्त्रों का उपहार	token apparel bestowed as an honour
शेलाटा	वि·	अंगाने सड पातळ आणि उंच	लंबा और पतला	tall and straight

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शेव	स्त्री·	1. चण्याच्या पिठाचा तळलेला आणि सुताच्या धाग्याच्या आकाराचा खमंग-पदार्थ	सेव	a saltish fried vermicelli-like preparation of gram flour
		2. सफरचंदाच्या जातीचे एक फळ	सेब	a fruit of apple-species
शेव	पुं·	पदर	आँचल	the extreme part of a Sari
शेवगा	पुं·	एक लांब शेंगा देणारे झाड	सहिँजन, सहिजन	horse-radish tree
शेवया	स्त्री·ब·व·	मैदा मळून त्याचे काढलेले लांब बारीक धागे (एक पक्वान्न)	सेवई	vermicelli, macaroni
शेवट	पुं·	1. अखेर, समाप्ती, अंत	अंत, समाप्ति	end, termination
		2. परिणाम	परिणाम, नतीजा	result
		3. टोक	छोर, सिरा	extremity, the last part
शेवटणे	स·क्रि·	धार करणे किंवा टोक करणे	पैना करना, सान धरना या छील का नोक बनाना	to whet, to sharpen, to make pointed
शेवटी	अ·	अखेरीस	अंत में, आखिरकार	in the end, in conclusion
शेव (-वं) ती	स्त्री·	एक फूलझाड	सेवंती	a kind of flower-plant
शेवरी	स्त्री·	ज्याच्या फळातून मऊ पिसासारखा कापूस निघतो असे झाड	सेमल, शाल्मली	silk-cotton tree

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शेवाळ	न·	पाण्यात उगवणारी वनस्पती	सिवार, शैवाल	an aquatic shrub, moss
शेवाळणे	अ·क्रि·	शेवाळ माजणे-उगवणे	सेवार निकलना, काई छा जाना	to contract moss
शेळपट	वि·	भित्रा, भ्याड, नामर्द	कायर, नामर्द, डरपोक	timid, cowardly
शेळी	स्त्री·	बकर	बकरी	a she-goat
शैथिल्य	न·	ढिलेपणा, सुस्तपणा	शिथिलता, ढीलापन, सुस्ती	looseness, slackness, laxity
शैली	स्त्री·	(काम करण्याची इ.) रीत, तर्हा	शैली, ढंग, तरीका	a style, fashion, manner
शोक	पुं·	1. दु:ख 2. आक्रंद, विलाप	शोक, दु:ख, रंज विलाप, रोना-धोना	sorrow, grief lamentation, mourning
शोख	पुं·	नाद, व्यसन, षोक	शौक, चस्का, व्यसन	liking, fondness (for)
शोखीन	वि·	नादी, व्यसनी, षोकीन	शौक़ीन, व्यसनी, आदी	devoted to, fond of
शोचनीय	वि·	शोक, दु:ख-करण्यालायक, खेदकारक	शोचनीय, रंज करने लायक	lamentable, deplorable
शोध	पुं·	1. तपास, चौकशी 2. धुंडून पाहणे 3. अभ्यासातून-निरीक्षणातून मिळालेले ज्ञान 4. चुकीची दुरुती	शोध, खोज, तलाश जाँच अनुसंधान, अन्वेषण शोध, शुद्धि, सफाई	inquiry, investigation exploration, search, quest the result of observation,–study, research correction

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शोधणे	स·क्रि·	1. धुंडाळणे, हुडकणे	खोजना, ढूँढ़ना	to seek, to inquire
		2. तपासणे, निरीक्षणे	अन्वेषण/अनुसंधान करना	to investigate, to expose
		3. शुद्ध करणे	शोधन/शुद्ध करना	to cleanse, to clarify, to purify
		4. दुरुस्त करणे	गलत को सही करना	to correct
शोधपत्र	न·	शुद्धिपत्र, दुरुस्ती सूची	शोध/शुद्धि पत्र	errata
शोधाशोध	स्त्री·	सगळीकडे, शोध करणे	चारों ओर शोध/खोज	expansive search
शोप (-पा)	स्त्री·	बडीशेप	सौंफ	anise-seed
शोभणे	अ·क्रि·	1. सुंदर दिसणे	सोहना, फबना, सुंदर लगना	to display grace or beauty
		2. साजणे, योग्य दिसणे	शोभा देना, उचित लगना	to become, to be graceful, to suit, to match
शोभविणे	स·क्रि·	1. सजविणे, शृंगारणे	सँवारना, सजाना	to decorate, to embellish
		2. शोभा आणणे	अलंकृत करना, सुशोभित करना	to adorn
		3. कीर्तिमान् करणे	यशस्वी/कीर्तिशाली/नामवर करना	to make illustrious
शोभा	स्त्री·	1. सौंदर्य, सुरेखपणा, देखणेपणा	शोभा, सौंदर्य, छवि	beauty, grace, comeliness
		2. तेज, कांती	रौनक, कांति	lustre, radiance
		3. अलंकार, भूषण	अलंकार, भूषण	embellishment, ornament
		4. (उपरोध) फजीती ('त्याची चांगली शोभा झाली')	फजीहत	disgrace, discomfiture

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शोभिवंत	वि·	1. देखणा, बघण्यासारखा	देखने लायक, सुंदर, सुहावना	beautiful, splendid, fine
		2. साजरा, शोभा देणारा	शोभा देनेवाला	adorning, giving splendour
शोष	पुं·	1. कोरड, तहान	तीव्र प्यास	raging thirst
		2. अवर्षण, शुष्कता	अनावृष्टि, सूखापन	drought, great dryness
शोषक	वि·	1. शोषण करणारा, शोषून घेणारा	शोषक, चूसनेवाला	absorbent
		2. सुकविणारा	सुखानेवाला	drying, desiccating
		3. लूट करणारा, सर्वस्व लुटणारा	लूटनेवाला, दरिद्र करनेवाला	one who exploits/ drains
शोषणे	स·क्रि·	1. चोखून घेणे	चूसना, सोखना	to absorb, to suck up, to desiccate
		2. सर्वस्व काढून/ कंगाल करणे-घेणे	कंगाल बनाना, लूटना	to exploit, to drain
शौक	पुं·	'शोख' पाहा	दे· 'शोख'	vide 'शोख'
शौच	पुं·	1. शुद्धी, शरीरशुद्धी	शौच, शरीर शुद्धि	purification
		2. मलत्याग	शौच, पाखाना, टट्टी	evacuation of faeces
शौचकूप	पुं·	संडास, शेतखाना	शौचकूप, संडास	latrine
शौचविधी	पुं·	1. मलत्याग	शौचविधि, मलत्याग	business of discharging the bowels
		2. प्रायश्चित विधी	शास्त्रानुसार शुद्धि की क्रिया, शौचकर्म	ceremony of purification by doing expiation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
शमशान	न·	'स्मशान' पाहा	दे· 'श्मशान'	vide 'श्मशान'
श्मश्रू	स्त्री·	1. दाढीमिशा 2. (लाक्ष.) हजामत	दाढ़ी मूँछ हजामत	mustaches and beard shaving
श्रद्धा	स्त्री·	विश्वासयुक्त भक्ती	श्रद्धा, विश्वासयुक्त भक्ति	reverential devotion with faith
श्रद्धाळू	वि·	श्रद्धावान, पूर्ण विश्वास ठेवणारा	श्रद्धालु, श्रद्धायुक्त	full of faithful devotion
श्रद्धेय	वि·	श्रद्धा ठेवण्यास पात्र	श्रद्धेय	worthy of reverential faith
श्रम	पुं·	1. मेहेनत, कष्ट 2. प्रयत्न	श्रम प्रयास	labour, toil, exertion efforts
श्रमजीवी	वि·	कष्ट करून उपजीविका करणारा	श्रमिक / श्रमजीवी	one who lives by one's sweat
श्रमणे	अ·क्रि·	1. कष्टणे, मेहनत करणे, 2. खटपट -प्रयास करणे, धडपडणे	श्रम करना, मेहनत करना प्रयास करना	to toil, to labour to work hard, to make efforts
श्रमविणे	स·क्रि·	1. मेहनत करायला लावणे 2. थकवून सोडणे	श्रम कराना थकाना, श्रांत करना	to make to toil to fatigue, to weary, to tire out
श्रमविभाग,-विभाजन	न·	श्रमाची वाटणी	श्रम विभाग	division of labour
श्रवण	न·	1. ऐकणे, ऐकण्याची क्रिया 2. कान 3. सत्तावीस, नक्षत्रांपैकी बावीसावे नक्षत्र	श्रवण, सुनना कान श्रवण नक्षत्र	hearing, listening ear the 22nd lunar asterism

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
श्राद्ध	न·	मृत पितरांस पिंडदान इ· करण्याचा विधी	श्राद्ध, शास्त्रविहित पितृकर्म	offerings to the manes
श्राप	पुं·	'शाप' पाहा	दे· 'शाप'	vide 'शाप'
श्रावक	पुं·	जैनधर्मी गृहस्थ	जैन धर्मी गृहस्थ	a householder belonging to the Jain religion
श्रावण	पुं·	शकसवत्सराचा पाचवा महिना	शक संवत्सर का पाँचवाँ महीना	fifth month of the शक era
श्रावणी	स्त्री·	नवे जानवे घालण्याचा विधी	जनेऊ धारण करने की विधि	ceremony of renewing the sacred thread
श्री	स्त्री·	लक्ष्मी, शोभा, संपत्ती	श्री, शोभा, संपत्ति	prosperity, glory, wealth
श्रीकार	पुं·	काहीही लिहिण्याच्या प्रारंभी काढतात ते मंगलसूचक 'श्री' अक्षर	श्री अक्षर लिखना	writing of श्री at the very beginning
श्रीखंड	न·	दह्याच्या चक्क्याचे बनविलेले मिष्ट खाद्य	श्रीखंड	a dish of cheeselike curd mixed with sugar, saffron and spice
श्री गणेशा	पुं·	1. लेखनशिक्षणाच्या प्रारंभीची मंगलाक्षरे	लेखनशिक्षा के प्रारंभ के अक्षर	letters of commencement of learning to write
		2. (लाक्ष.) प्रारंभ, सुरुवात	श्री गणेश, प्रारंभ	beginning, commencement

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
श्रीफळ	न·	नारळ	नारियल	a cocoanut
श्रीमंत	वि·	धनवान्, मातब्बर, गबर	श्रीमंत, धनी	rich, wealthy
श्रीमंत	पुं·	पेशवे सरकार	मराठा साम्राज्य के पेशवा की उपाधि	an appellation of the Peshawas
श्रीमंती	स्त्री·	धनिकपणा	अमीरी, दौलतमंदी	wealthiness, opulence
श्रीमती	वि·	कोणाही स्त्रीच्या नावा मागे लावला जाणारा मानदर्शकशब्द	स्त्रियों के नाम के पूर्व जोड़ा जाने वाला आदर सूचक शब्द	an honourable attribute written or uttered before the name of a female
श्रीमान, श्रीयुत	वि·	पुरुषाच्या नावा मागे जोडला जाणारा मानदर्शकशब्द	पुरुष के नाम के पूर्व जोड़ा जाने वाला आदर सूचक शब्द	an honourable term placed before the name of a male
श्रुतिका	स्त्री·	आकाशवाणीच्या कार्यक्रमात ऐकविले जाणारे नाटक	आकाशवाणी के कार्यक्रम में सुनाया जानेवाला नाटक	radio-drama
श्रुतिमधुर	वि·	ऐकायला गोड	श्रुतिमधुर, कान को मीठा लगनेवाला	sweet to the ear, melodious
श्रेढी	स्त्री·	कोणात्याही संख्येचे विशिष्ट नियमाने चढत जाणे किंवा उतरत जाणे (गणित.)	संख्या आदि की नियमित वृद्धि या उसका ह्रास (गणित.)	progression
श्रेणी	स्त्री·	1. दर्जा, कोटी, वर्ग 2. पंक्ती, मालिका	श्रेणी, कोटि, दर्जा, वर्ग क्रम, माला, पंक्ति	class, category, rank order, series, range
श्रेय	न·	1. हित, कल्याण	श्रेय, हित, कल्याण	well-being, weal

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. पुण्य, सुकृत	पुण्य, सुकृत	virtue, a moral merit
श्रेयस्कर	वि·	हितकारक, बरे	श्रेयस्कर, हितकारी	wholesome, good, promoting happiness
श्रेष्ठ	वि·	1. सर्वात वरचा, उच्च 2. उत्कृष्ट दर्जाचा, उत्कृष्ट	श्रेष्ठ, सब से उच्च आला दर्जे का, अति उत्तम	highest, greatest best, excellent
श्रेष्ठी	पुं·	प्रमुख व्यापारी, व्यापार्याचा प्रमुख	प्रमुख व्यापारी या व्यापारियों का प्रमुख	a leading merchant or the leader of merchants
श्रोता	पुं·	ऐकणारा, श्रवणकरणारा	श्रोता, सुननेवाला	a listener, a hearer
श्रोतृसमाज	पुं·	ऐकणारा समाज	श्रोतावर्ग, सुनने वाले लोग	audience
श्लाघा	स्त्री·	1. स्तुती, प्रशंसा 2. खुशामत	श्लाघा, प्रशस्ति, चापलूसी खुशामद, चापलूसी	praise, eulogy a flattering speech, a flattery
श्लाघ्य	वि·	प्रशंसनीय	श्लाघ्य, प्रशंसनीय	praiseworthy
श्लेष	पुं·	एक भाषालंकार, एकाच शब्दाचे अनेक अर्थ होतो तो अलंकार	श्लेष, एक भाषालंकार	susceptibility of a word or sentence to yield one or more interpretations
श्लेषार्थ	पुं·	उघड अर्थाहून वेगळा निघणारा अर्थ	वाच्यार्थ से भिन्न लक्ष्यार्थ	a figurative meaning, an implied meaning
श्लोक	पुं·	एक छंद (अनुष्टुप् वा इतर)	श्लोक, एक वृत्त	a verse, a metre
श्वशुर	पुं·	सासरा, नवर्याचा किंवा बायकोचा बाप	श्वसुर, ससुर	father-in-law

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
श्वान	पुं·, न·	कुत्रा, कुत्रे	कुत्ता	a dog
श्वापद	न·	जंगली जनावर (शिकार करण्या लायक)	श्वापद, जंगली जानवर (शिकार के लायक)	a wild animal or beast (of prey)
श्वास	पुं·	1. प्राणवायू आत घेणे 2. दमा किंवा श्वासावरोध	श्वास, साँस दमा, श्वास	breath or breathing asthma or dyspnoea
श्वासोच्छ्वास	पुं·	वायु आत घेणे व बाहेर सोडणे ही क्रिया	श्वासोच्छ्वास	respiration
श्वेतकुष्ठ	न·	पांढरे कोड	श्वेत कुष्ठ, सफेद कोढ़	leucoderma
श्वेतांबर	पुं·	1. शुभ्र वस्त्र 2. जैनांच्या तीन पंथापैकी एक	सफेद वस्त्र श्वेतांबर, जैनधर्मियों के पंथों में से एक	a white garment one of the three sects of Jainism

ष

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
षट्	वि·	सहा	छः	six
षट्क	न·	सहांचा गट - समुदाय	छः का समूह - जूथ	an aggregate of six
षट्कर्णी	अ·	सहा कानी जाहीर	षट्कर्णी	public Lexagon
षट्कोण	पुं·	सहा कोनांची आकृती	षट्कोण, ऐसी आकृति जिसके छः कोण हो	
षड्ज	पुं·	सप्त स्वरातील पहिला स्वर, सा	षड्ज, सा	the first note in the Indian musical garment
षड्रिपू	पुं·न·व·	सहा विकार रुपी सहाशत्रू (काम, क्रोध, लोभ, मोह, मद व मत्सर)	षड्रिपु	six enemies in the form of six passions
षंढ	पुं·	नपुंसक मनुष्य	षढ, नपुंसक, कली	a lunch
षष्ठांश	पुं·	सहावा हिस्सा	षष्ठांश	sixth part
षष्ठी	स्त्री·	1. साहावी तिथी	पक्ष की छठी तिथि	the sixth day of a fortnight
		2. संबंधी विभक्ती	संबंध कारक की विभक्ति	possessive case
		3. सटवाई	षष्ठी की खेत, दुर्गा	the goddess षष्ठी or Durga
		4. वयाची साठी पूर्ण झाल्याचा सभारंभ	षष्टीपूर्ति	the sixtieth anniversary
षोड्शोपचार	पुं·ब·व·	सोळा प्रकारचे उपचार- पूजा विधी	देवपूजन के सोलह अंग	sixteen kinds of performing worship of an idol

स

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
संकट	न·	आपत्ती, अडचण, विघ्न	संकट, आफत, मुसीबत, बाधा	a calamity, trouble, difficulty
संकलन	न·	गोळ करणे	संकलन, चयन	gleaning, accumulation, summation
संकलित	वि·	इकडून तिकडून गोळा केलेला	संगृहीत, चयन किया हुआ	collected, gleaned
संकल्प	पुं·	1. मनातील हेतू, इच्छा विचार	संकल्प, उद्देश्य, विचार	intention, desire
		2. बेत, योजना	योजना, मन्सूबा	plan, scheme
		3. निश्चय	निश्चय	resolve
संकल्प विकल्प	पुं·	हो-ना, अनिश्चितपणा	उधेड़बुन, अनिश्चय	indecision
संकल्पित	वि·	मनात योजलेला, नियोजित	प्रस्तावित	proposed, planned
संकष्टी, संकष्ट चतुर्थी	स्त्री·	1. वद्य चतुर्थी	वद्य चतुर्थी	fourth dark day of a lunar month
		2. त्या दिवशीचे व्रत	उस तिथि का व्रत	an observance on that day
संकुचित	वि·	1. तोकडा, क्षुद्र	संकुचित, तंग	short, contracted
		2. निरुंद, व्यापक नसलेला	संकरा	narrow, strait

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
संकेत	पुं·	1. खूण, इषारा	संकेत, इंगित, इशारा	a sign, a signal
		2. अमुक मानलेला अर्थ-भाव	गृहीत/स्वीकृत विशिष्ट अर्थ या भाव	a particular implication in mind
		3. बोली, वायदा, ठराव, करार	आपस का ठहराव	an agreement, an engagement
		4. प्रेमीजनांचा चोरून ठरलेला विचार	प्रेमीजनों का छुपा विचार	an assignation (between lovers)
		5. शर्त, अट	शर्त	a condition
संकोच	पुं·	1. आकसणे	संकोच, सिकुड़न	contraction
		2. लाज, भीड	संकोच, लज्जा, तकल्लुफ, झिझक	modesty, shyness, formality
संकोचणे	अ· क्रि·	1. आखडले जाणे	सिकुड़ना, सिमटना	to contract, to shrink
		2. लाज, भीड वाटणे	झेंपना, शरमाना	to draw in, to feel shy
संकोची	वि·	भिडस्त, लाज वाटणारा	संकोची, लज्जालु, झेंपू	bashful, reserved, shy, coy
संक्रांत	स्त्री·	1. सूर्य मकर राशीत जातो तो दिवस	संक्रांति	transit of the Sun into the sign of capricorn
		2. (लाक्ष·) आपत्ती, बला	आफत, बला	calamity
संख्या	स्त्री·	अंक, आकडा	संख्या, अंक, आँकड़ा, अदद	a number, a figure, a numeral
संख्याशास्त्र	न·	एखाद्या विषया संबंधीची माहिती संख्यात मांडावयाचे शास्त्र	सांख्यिकी	statistics
संग	पुं·	1. संगत, साथ, सोबत	संग, साथ	companionship, society

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. स्त्री- पुरुष समागम	स्त्री-पुरुष समागम	intercourse of sexes, coition
		3. संगम, मिलन, मिळणी	मिलन, योग	union, junction
संगजिरे	न·	एक मऊ दगड	सेलखड़ी	soap-stone, silica, talc
संगत	स्त्री·	1. सोबत, संपर्क	संबंध, संपर्क, साथ	companionship, contact, association
		2. मैत्री	मैत्री	friendship
संगतवार	वि·	क्रमवार	क्रमबद्ध, सिलसिलेवार	serial, systematic, consecutive
संगती	स्त्री·	'संगत' पाहा	दे· 'संगत'	vide 'संगत'
संगनमत	न·	1. अनेकांनी मिळून आपसात केलेले एकमत	मेल, समझौता	pact, understanding
		2. सर्वांनी मिळून केलेला कट	साजिश, साँठ गाँठ	a conspiratorial alliance
संगम	पुं·	मिळणी, मिलन, जुळणी	संगम, मिलन, संयोग	union, meeting
संगमरवर		एक प्रकारचा खनिज गुळगुळीत दगड	संगमर्मर	marble
संगीत	न·	गायन वादन	संगीत	music
	वि·	गाणे असलेला	गायनयुक्त	musical
संगीन	स्त्री·	बंदुकीच्या टोकाला जोडलेले धारेचे हत्यार, बायनेट	संगीन	a bayonet

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	वि·	1. मजबूत, पक्का, भक्कम	मजबूत, ठोस	strong, firm
		2. व्यवस्थित	व्यवस्थित, यथायोग्य	sound
संगोपन	न·	पालनपोषण, जोपासना	संगोपन, पालन पोषण, परवरिश	upbringing, nurture, fostering
संग्रह	पुं·	1. साठा	संग्रह	store
		2. गोळा करणे	चयन, जमा करना	collection
संग्रहणी	स्त्री·	एक प्रकारचा अतिसार, जीर्ण आमांश	संग्रहणी, एक प्रकार का अतिसार	an acute form of chronic dysentery
संग्रहालय	न·	अनेक प्रेक्षणीय वस्तूंचा संग्रह असलेले स्थान	संग्रहालय	a museum
संघ	पुं·	विशिष्ट उद्देशाने एकत्रित झालेले लोक	संघ	an association, a union
संघटण (-न)	न·	1. संघ बनविण्याचे काम-क्रिया, एकीकरण	संघटन	uniting, organising, consolidating
		2. सलगीचा संबंध, घनिष्ठ संपर्क	घनिष्ट संपर्क, गहरी दोस्ती	intimate relation
संघटना	स्त्री·	एकाच ध्येयाने-उदिष्टाने-प्रेरित असलेल्यांचा संघ	संगठन	an organisation, an association, union
संघर्ष	पुं·	1. एकमेकाशी घर्षण-घासणे	संघर्ष, घिसना	friction, attrition
		2. झगडा	झगड़ा	clash
संघष्टण	न·	'संघटन' पाहा	दे· 'संघटन (2)'	vide'संघटन (2)'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
संच	पुं·	1. एखाद्या कामाकरिता लागणारा साहित्याचा संभार	संभार, साजसामान	requisites or materials required as viewed collectively
		2. सारख्याच किंवा एकमेकास जुळणार्या वस्तूंचा समूह	समान या एक दूसरे की पूरक चीज़ों का समूह	a set of similar or complementary things
		3. पथक	दल	a team
संचय	पुं·	साठा, संग्रह	संचय, संग्रह	a stock, a storage
संचरणे	अ· क्रि·	1. प्रवेशणे, शिरणे	घुसना, धँसना, प्रवेश करना	to enter, to penetrate
		2. अंगात येणे (भूत), झपाटले जाणे	भूत लगना, बाधा होना	to be possessed
		3. व्यापणे	फैलना	to spread, to pervade
		4. मुरणे, भिनणे	पैवस्त होना	to penetrate and occupy, to permeate
		5. हिंडणे फिरणे	संचरना, चलना-फिरना	to move/walk hither and thither
संचलन	न·	कवायत	सैनिकों की कवायद	parade, drill, training exercise
संचार	पुं·	1. प्रवेश	प्रवेश, पहुँच	entering into, penetration
		2. अंगात येणे, झपाटणी	भूतबाधा, आवेश	pervasion, possessedness
		3. भ्रमण,हिंडणे फिरणे	संचार, भ्रमण	stirring about
संचारबंदी	स्त्री·	फिरण्याची-इकडे तिकडे जाण्याची मनाई	घर के बाहर घूमने की मनाही	curfew, restriction on being abroad
संचारणे	अ· क्रि·	'संचरणे' पाहा	दे· 'संचरणे'	vide 'संचरणे'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
संचालक	पुं·	काम चालविणारा प्रमुख, व्यवस्थापक	संचालक, काम चलानेवाला प्रमुख	director, manager
संचालन	न·	काम (कारखाना, संस्था इ·) चालविणे	संचालन, नियंत्रण, प्रबंध करना	conducting (any business)
संचालनालय	न·	1. सरकारी खाते	शासकीय विभाग, सरकारी महकमा	a government department, directorate
		2. खात्याचे कामकाज चालविणारी कचेरी	शासकीय विभाग का दफ्तर	office of a govt. department, directorate
संचित	न·	1. पूर्वजन्मीचे साठलेले पुण्यपाप	पूर्वजन्मों का संचित पापपुण्य	accumulated sin or merit of prior births
		2. साठविलेली पुंजी	जमा किया हुआ धन	accumulated wealth
		3. नशीब, दैव	भाग्य, नसीब	fortune
संजाप (-ब)	पुं·	शेंडी भोवतीचा घेरा	चोटी के चारों ओर का घेरा	cropped hair round the tuft of hair (शेंडी)
संत	पुं·	साधु पुरुष	संत, साधु, धर्मात्मा	a saint, a holy man
संतत धार	स्त्री·	1. सतत लागणारा पाऊस	झड़ी, लगातार होनेवाली वर्षा	continuous rain or shower
		2. शिवलिंगावर सतत धरलेली पाण्याची अखंड धार	शिवलिंग पर लगातार गिरनेवाली धारा	a line of any liquid oozing and running on the head of a शिवलिंग
संतती	स्त्री·	मुलेबाळे, प्रजा	संतति, बाल बच्चे, औलाद	offspring, progeny
संततीनियमन	न·	मुले होण्यावर निर्बंध	संतति निरोध	birth-control

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
संतप्त	वि·	क्रुद्ध	क्रुद्ध	enraged
संताप	पुं·	क्रोध, राग	क्रोध, गुस्सा	rage, anger
संतापणे	अ· क्रि·	1. क्रुध होणे, रागावणे	क्रुद्ध होना, गुस्सा करना, बिगड़ना	to be enraged, to get angry
		2. रागाने बोलणे	गुस्से के शब्द उच्चारना	to speak with rage, to utter angry words
संतापविणे	स· क्रि·	1. राग आणणे	भड़काना, क्रुद्ध करना	to enrage, to make angry
		2. त्रस्त होणे	त्रस्त करना	to distress, to torment
संतापी	वि·	लगेच रागावणारा, तापट, रागीट	क्रोधी, गुस्सैल, गुस्सावर	irascible, irritable, fiery
संतुष्ट	वि·	संतोषपावलेला, तृप्त	संतुष्ट	contented, satisfied
संतोष	पुं·	तृप्ती, समाधान	संतोष, तृप्ति, प्रसन्नता	contentment, satisfaction
संतोषणे	अ· क्रि·	समाधान पावणे, तृप्त होणे	संतुष्ट होना	to be contented or satisfied
संतोषविणे	स· क्रि·	आनंद-समाधान-देणे, तृप्त करणे	संतोषित करना	to make contented/satisfied
संत्रा (पुं·), संत्रे	न·	नारिंग	संतरा	an orange
संत्री	पुं·	पहारेकरी, गस्त घालणारा शिपाई	संतरी, पहरेदार, प्रहरी	a sentry
संथ	वि·	1. शांत, खळबळ नसलेला (प्रवाह इ·), अक्षुब्ध	धीमा, मंद	soft-flowing, gentle, calm

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. अक्षुब्ध	अक्षुब्ध	unruffled
		3. सुस्त, आळशी, मद	सुस्त, आलसी	lazy, indolent, slothful
संथ, संथपणे	अ·	शांतपणे, खळबळ न करता	धीमे धीमे, मदंगति से	gently, calmly
संथा	स्त्री·	पाठ, धडा, शिक्षण	पाठ, सबक	a lesson
संदर्भ	पुं·	मागील सूत्र, मागील अनुसंधान	संदर्भ	context, reference, connection
संदला	पुं·	मळलेला चुना किंवा गिलाव्याकरिता बनविलेला मसाला	महीन बनाया हुआ चूना या पलस्तर के लिए बनाया मसाला	fine lime well-ground and blended
संदिग्ध	वि·	अस्पष्ट, अनिश्चित, संशयित	संदिग्ध, अनिश्चत, संदेहपूर्ण	ambiguous, doubtful,uncertain
संदूक	स्त्री·	लोखंडी पेटी	लोहे का बक्स, संदूक	an iron chest
संदेश	पुं·	1. निरोप, आदेश	संदेश, आदेश, भिजवाया गया समाचार	message, mandate
		2. वृत्त, बातमी	समाचार	news
		3. एक बंगाली मिठाई	एक बंगाली मिठाई	a Bengali sweetmeat
संदेह	पुं·	1. संशय, शंका	संदेह, शक	doubt
		2. अनिश्चितता	अनिश्चिय	uncertainty
संधान	न·	1. गुप्त संबंध, वशीला	छुपा संबंध, वसीला	covert communication/ correspondence
		2. अवधान, ध्यान, लक्ष	ध्यान, अवधान, खयाल	attention, advertence, heed, regard

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. अदमासे वेळ, सुमार, संधी	लगभग समय, अवसर	approximation, nearliness
		4. नेम, निशाण	निशाना, लक्ष्य	aim
		5. रोख, कल	रुख, झुकाव	inclination, leaning, tendency
संधी	स्त्री·	अवसर, योग्यवेळ	मौका, अवसर	opportunity, suitable period or point of time
	पुं·	1. जोड, सांधा	जोड़, योग	juncture, joint
		2. जोडणी (दोन स्वरांची इ·) (व्याक·)	संधि, वर्णों का एक दूसरे से मिलान/जुड़ जाना, वर्ण विकार	euphonic junction of final and initial vowels
		3. चीर, भेग, फट	सुरंग, दरार, छेद	a chink, a fissure, a crack
		4. तह, समेट	संधि, सुलह, समझौता	peace, reconciliation
		5. अवधी, मधलाकाळ	अवधि, बीच का काल	intermediate period
संधिकाळ	पुं·	दोन युगांना किंवा दिवस-रात्रीला जोडणारा मधला काळ	दो युगों को या दिन-रात को जोड़ने वाला बीच का काल, संध्या	an intermediate period between two eras or periods
संधिप्रकाश	पुं·	रात्र आणि दिवस यांच्या समाप्तीच्या वेळचा प्रकाश	रात और दिन का परिवर्तन होते समय का प्रकाश	twilight
संधिवात	पुं·	सांधे धरण्याचा विकार	संधिवात, गठिया	rheumatism in the joints
संध्याकाळ	पुं·	सूर्यस्ताचा काळ	संध्या, शाम, साँझ, सायंकाल	the evening
संनिध	अ·	जवळ, निकट	पास, निकट, नजदीक	near, close, nigh

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
संन्यास	पुं·	1. संसाराचा त्याग करून घेतलेला चतुर्थाश्रम	संन्यास	abandonment of all worldly possessions and affections
		2. त्याग	त्याग	renouncement
संन्यासी	पुं·	यती, बैरागी	संन्यासी, यति, बैरागी	an ascetic
संप	पुं·	1. कामबंदी	हड़ताल	strike, cessation of work
		2. गटबंदी, एकी	गुटबंदी, एका	union, unanimity, confederacy
संपणे	अ· क्रि·	1. पूर्ण होणे, शेवटास जाणे	पूर्ण होना, अंत होना	to end, to be finished, to be concluded
		2. खलास होणे, काही न उरणे	खत्म होना, समाप्त होना	nothing to remain, to be exhausted
		3. मरणे	मर जाना	to die
संपविणे	स· क्रि·	1. शेवटास नेणे, पूर्ण करणे	पूरा करना	to complete, to accomplish, to finish, to carry to an end
		2. खलास करणे, काही उरू न देणे	खत्म करना, बाकी न रखना	to consume, to exhaust, to expend completely
संपर्क	पुं·	संबंध, स्पर्श	संपर्क, लगाव, स्पर्श	contact, communication
संपर्काधिकारी	पुं·	लोकांशी संबंध ठेवणारा अधिकारी	संपर्क पदाधिकारी	liaison officer

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
संपादक	पुं·	लेख इ· प्राप्त करून मजकूर निवडून प्रसिद्ध करणारा मुख्य अधिकारी	संपादक	editor
संपादकीय	वि·	संपादनासंबंधीचा मजकूर (इ·)	संपादकीय	editorial, of or belonging to the editor
	न·	संपादकाने लिहिलेला लेख	संपादकीय	an editorial
संपादणी	स्त्री·	1. प्राप्तकरणे, मिळविणे, कमाई	प्राप्त करना, अर्जन, कमाई	earning, acquiring, obtaining
		2. योग्यरीतीने कार्याची उठावणी करणे, पार पाडणे	कार्य को ठीक रीति से आगे बढ़ाकर पूरा करना	accomplishing, effecting
		3. बतावणी, ढोंग	बहानेबाजी, ढोंग	shamming, feigning, pretending
संपादणे	स· क्रि·	1. प्राप्त करणे, मिळविणे, कमाविणे	प्राप्त करना, कमाना	to earn, to obtain, to acquire
		2. मज़कूर मिळवून निवडून प्रसिद्ध करणे	लेख आदि प्राप्त करके और परिष्कृत करके प्रसिद्ध करना	to edit and publish
संपुष्ट	न·	देव ठेवण्याची डबी	देवमूर्तियाँ रखने का डिब्बा	a small case for keeping idols
संपूर्ण	वि·	सगळा, सर्व, एकूणएक	संपूर्ण, समूचा, सारा	all, one and all, whole, entire
संप्रदाय	पुं·	1. पंथ, विशिष्ट मतानुयायी	संप्रदाय, विशिष्ट मतानुयायी	a sect, a cult, a school
		2. रिवाज, वहिवाट, प्रथा	रिवाज, प्रथा	custom, practice, usage

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. वाक्प्रचार	वाक्प्रचार	a phrase, an idiom
संबंध	पुं·	1. नाते	रिश्ता, नाता	relation
		2. संदर्भ	संदर्भ, सरोकार, वास्ता	context
		3. एकमेकांशी ज़ोड, बांधणूक	एक साथ बँधना या जुड़ना	bond, connection
संबंधित	वि·	1. एकमेकांशी संबंध असलेले	संबंधी	related
		2. उल्लिखित, उल्लेख केलेला	उल्लिखित, पूर्व कथन, जिसका जिक्र किया वह	in question, referred to
संबंधी	वि·	नातलग	संबंधी, रिश्तेदार	relative, kinsman
	अ·	विषयी, अमुक विषयाच्या बाबतीत	के विषय में, की बाबत, के बारे में	about, concerning with
संबळी	स्त्री·	देवाची मूर्ती आणि पूजा साहित्य ठेवण्याची वेताची करंडी	देवमूर्तियाँ और पूजा के उपकरण रखने का बेंत का पिटारा	a cane-box for keeping idols and articles of worship
संबोधणे	स· क्रि·	-ला उद्देशून बोलणे	संबोधित करके बोलना	to address
संबोधन	न·	1. -ला उद्देशून मारलेली हाक	पुकार कर बुलाना	addressing, calling to
		2. आठवी विभक्ती (व्याक·)	आठवाँ कारक (व्याक·)	vocative case
संभव	पुं·	शक्यता	संभावना, हो सकना, मुमकिन होना	probability, possibility, likelihood
संभवणे	अ· क्रि·	शक्यता असणे	संभव होना, हो सकना	to be possible/ probable

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
संभवनीय	वि·	होणे शक्य, घडणे शक्य	संभवनीय, हो सकनेवाला, मुमकिन	probable, possible
संभवित	वि·	'संभवनीय' पाहा	दे· 'संभवनीय'	vide 'संभवनीय'
संभार	पुं·	1. साठा, संग्रह	संग्रह	collection, assemblage
		2. सामग्री, साहित्य, सामानसुमान	साजसामान, उपकरण	materials, implements, apparatus
		3. ढीग, रास	राशि, ढेर, समूह	heap, load
संभावना	स्त्री·	1. आदर सत्कार, आदरातिथ्य	पूजा-सत्कार	respectful reception
		2. 'संभव' पाहा	दे· 'संभव'	vide 'संभव'
		3. दक्षिणा, भेट, नजराणा पुरस्कार, बिदागी	दक्षिणा, पुरस्कार, भेंट	offering, present, gift
संभावित	वि·	सभ्य, प्रतिष्ठत, अब्रूदार	संभावित, प्रतिष्ठित, इज्जतदार	respectable, reputable, influential
संभाषण	न·	एकमेकांशी बोलणे, संवाद	संभाषण, बातचीत, वार्तालाप	conversation
सं (-सां) भाळ	पुं·	1. पालनपोषण, प्रतिपाळ, संगोपन	पालन पोषण करना	maintaining, cherishing
		2. रक्षण, काळजी वाहणे	रक्षण, हिफाज़त	protection, care, keeping securely
सं (-सां) भाळणे	स· क्रि·	1. प्रतिपाळ करणे, पालन पोषण करणे	पालन पोषण करना	to maintain, to cherish
		2. रक्षण करणे, जपणे, काळजी घेणे	रक्षा करना, हिफाजत से रखना, सहेजना	to keep securely, to keep with care
		3. धारण करणे, वाहणे	सहना, भार ग्रहण करना	to uphold, to bear, to sustain

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	अ· क्रि·	सावधगिरीने राहणे	सचेत/सतर्क/सावधान रहना	to be on one's guard, to beware, to be cautious
संभ्रम	पुं·	1. गोंधळ, गडबड, घोटाळा	गोलमाल, गड़बड़ी, घपला	confusion, perplexity
		2. मोह	मोह	loss of sense, stupefaction
संमत	वि·	कबूल, मान्य	कबूल, स्वीकृत, मंजूर	agreeable, acceptable
संमती	स्त्री·	मान्यता, कबूली	कबूली, स्वीकृति, मंजूरी	assent, consent
संमर्द	पुं·	गर्दी, दाटी	भीड़, झुंड	crowd, thronging and pressing
संमार्जन	न·	स्वच्छता-सफाई करणे	सम्मार्जन, झाड़ना-बुहारना	cleaning, sweeping
संमीलन	न·	1. एकत्र मिश्रण	सम्मिश्रण, एक साथ मिलाना	mixing together
		2. एकत्र भेट, एकत्र होणे	सम्मेलन, मिलना, एकत्र होना	meeting together
संमेलन	न·	मेळावा, एकत्र भेट	सम्मेलन, जमाव, मेला	a friendly gathering
संयम	पुं·	1. आवर, दमन, निग्रह	संयम, रोक, निग्रह	restraint
		2. निर्बंध, मर्यादा	दमन, निर्बंध, निरोध	control, regulation
		3. व्रत, नियम	धार्मिक व्रत	a religious vow.
संयुक्त	वि·	1. एकत्र केलेला	इकट्ठा किया हुआ	united
		2. जोडलेला	जुड़ा/मिला हुआ	joined together
संयुक्त कुटुंब	न·	एकत्र अविभक्त कुटुंब	संयुक्त कुटुंब या परिवार	joint family
संयुक्त राष्ट्रसंघ	पुं·	जगातील सर्वराष्ट्रानी मिळून उभा केलेला संघ	संयुक्त राष्ट्र संघ	United Nations Organization (U.N.O.)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
संयोग	पुं·	1. मीलन, संगम, भेट 2. स्त्री-पुरुष मीलन	संयोग, मिलन स्त्री-पुरुष का लैंगिक मिलन	communion, union sexual union, copulation
संयोजक	पुं· वि·	योजना करणारा, जुळवून आणणारा	संयोजक	organizer
संयोजन	न·	जुळवून आणणे, योजना करणे	संयोजन, आयोजन	organising
संरक्षण	न·	धोक्यापासून बचाव-जपणूक	संरक्षण, हिफाजत	protection
संल्लग्न	वि·	जोडलेला, चिकटलेला लागून असलेला	संलग्न, जुड़ा/चिपका हुआ	joined/attached with
संवत्	पुं·, न·	1. साल, वर्ष 2. विक्रमसंवत्	संवत्, साल, वर्ष विक्रम संवत्	year year of Vikrama era
संवत्सर	न·	वर्ष	संवत्सर, वर्ष	a year
संवर्धन	न·	वाढ, पोषण	संवर्धन, बढ़ना, पालन पोषण	nurture, rearing
संवाद	पुं·	1. एकमेकांशी बोलणे, संभाषण 2. मेळ, जुळणी	संवाद, संभाषण मेल, योग	dialogue, conversation concord, consonance
संवादी	वि·	एकमेकांशी मिळणारा-जुळणारा	संवादी, सहमत होनेवाला, मेल गानेवाला	concordant, harmonious
संवाहन	न·	1. वाहून नेणे 2. अंग दाबणे-चोळणे-रगडणे, मालिश	ले जाना, ढोना बदन दबाना, अंगमर्दन	conduction, transmission massage, kneading of the body, shampooing

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
संविधान	न·	1. घटना, संस्थेच्या वा राज्यकारभाराच्या घडणीचे नियम	संविधान	constitution
		2. व्यवस्था, आयोजन	व्यवस्था, प्रबंध, आयोजन	arrangement
		3. अनुसंधान, संदर्भ, धागादोरा, मागचा संबंध	संदर्भ	allusion, reference, context, connection
संविधानक	न·	एखाद्या कादंबरीचे-नाटकाचे इ· कथासूत्र	कथावस्तु	the plot (of a novel or drama)
संविभाग	पुं·	वाटणी	बँटवारा	distribution
संवेदना	स्त्री·	जाणीव, अनुभूती	संवेदना, ज्ञान, अनुभूति	feeling, sensation, experiencing
संशय	पुं·	संदेह, अंदेशा, शंका	संशय, संदेह, शक, वहम	doubt, suspicion
संशयी	वि·	संशयघेणारा, शंकेखोर	संदेही, शंकाशील	suspicious
संशोधक	वि·	शोधघेणारा	अन्वेषक	a researcher, an explorer
संशोधन	न·	1. शोध घेणे	अन्वेषण	exploring research, investigation
		2. नवीन शोध	नयी खोज	discovery or invention
		3. शुद्धी, सुधार	संशोधन, सुधार	correction, amending
संसद	स्त्री·	केंद्रीय-सर्वोच्च-विधानसभा	संसद	the parliament
संसर्ग	पुं·	संपर्क, संबंध	संसर्ग, संबंध, संपर्क	contact, touch
संसर्गजन्य	वि·	संपर्काने उत्पन्न होणारा	संसर्गज, संक्रामक	contaminative, infectious

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
संसार	पुं·	1. प्रपंच, कुटुंब व्यवहार	गृहस्थी, घरबार	household
		2. जग, जगाचा व्यवहार	संसार, दुनिया, जगत्	the world, mundane matters of the world
		3. मानवी जीवित	मानवी जीवन	human life
संस्करण	न·	1. (पुस्तकाची) आवृत्ती	पुस्तक का एक बार का मुद्रण	edition
		2. संस्कार करण्याची क्रिया, शुद्धीकरण	संस्करण, परिष्कार	purification by performing certain rites
संस्कार	पुं·	1. काही मनावर होणारे बरे वाईट परिणाम	संस्कार, मन पर पड़ी हुई छाप/प्रभाव	certain good or bad impressions
		2. जन्मापासून मरेपर्यंत ठरलेले काही धार्मिक विधी	जन्म से मृत्यु तक की कुछ धार्मिक विधियां	certain religious rites and ceremonies from birth to death
		3. मनाला लागणारे उत्तम वळण	अच्छी शिक्षा और अनुशासन	training or disciplining
		4. औषधावर किंवा रसायनावर पुढे चढविण्याची कृती	दवा पर या किसी रसायन पर पुट चढ़ाना	the process of infusing medicine or any chemical substance
संस्कारी	वि·	चांगल्या संस्कारांचा प्रभाव असलेला, सुशिक्षित	जिसपर अच्छे संस्कारों का प्रभाव हो, संस्कारयुक्त	one having good training, cultured, refined
संस्कारिता	स्त्री·	सभ्यपणाचे-सद्‌गुणांचे वळण	संस्कारपूर्ण आचार	culture, refinement
संस्कृती	स्त्री·	1. व्यक्तीची किंवा समाजाची नैतिक-बौद्धिक शैक्षणिक अवस्था किंवा पातळी	संस्कृति, व्यक्ति का या समाज का नैतिक, बौद्धिक, शैक्षणिक स्तर	culture of an individual or of a society

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. चालीरीती, प्रथा	रीतिरिवाज, प्रणाली, प्रथा	customs and usages
संस्था	स्त्री·	1. दीर्घकाळ चालत आलेली परंपरा वा रूढी (उदा: 'लग्नसंस्था')	चिरकाल से चली आयी हुई कोई प्रथा	any tradition followed since a very long time
		2. स्थापित मंडळ, संघटित समूह	संस्था, स्थापित संघटन	an institution, an association
संस्थान	न·	हिंदुस्थानातील पूर्वीचे देशीराज्य (ब्रिटीश अमला व्यतिरिक्त असलेले)	रियासत, देशी राज्य	a native state
संस्थानिक	पुं·	जुन्या देशीराज्याचा राजा	रियासत का राजा, देशी नरेश	a native prince or a chief of a state
संस्थापणे	स· क्रि·	1. स्थापन करणे, उभारणे, निर्माण करणे	स्थापन करना, निर्माण करना	to set up, to establish
		2. मांडणे, प्रतिष्ठापना करणे	(मूर्ति आदि की) प्रतिष्ठापना करना	to set up with due state and ceremony
संहार	पुं·	1. नाश, ठार करणे	नाश, मार डालना	killing
		2. कत्तल, मोठ्या प्रमाणावर हत्या	कत्ले आम	destruction, annihilation, extirpation
संक्षिप्त	वि·	थोडक्यात केलेला, सारांश रूपाने मांडलेला	संक्षिप्त, छोटा किया हुआ	abridged, epitomized
संक्षेप	पुं·	1. सारांश, थोडक्यात मांडणी	संक्षेप, सारांश, छोटा रूप	abridgment, abbreviation, epitome

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. अपूर्णांकाच्या छेदात व अंशात समान असलेला गणक कमी करणे (गणित·)	घटाना	to reduce the multiple common to both the numerator and the denominator
संज्ञा	स्त्री·	1. नाव	संज्ञा, नाम	name, denomination
		2. संकेत, खूण, इषारा	संकेत, इंगित	a sign, a signal
		3. पारिभाषिक नाव किंवा शब्द	पारिभाषिक नाम या शब्द	a technical term
		4. शुद्ध, चेतना	होश, चेतना	consciousness
स	प्रत्यय	नामापूर्वी लावला असता 'सह' 'सहित' असा अर्थ होतो ('सखेद')	सहित	with, together with, along with
सईस	पुं·	मोतद्दार, साईस	साईस, सईस, घोड़े का रखवाला	a horse-keeper
सऊळ	वि·	मचूळ, काहीसे खारट	कुछ कुछ खारा	rather brackish/saltish
सकट	अ·	सह, सहित, मिळून	सहित, साथ, सह	along with, together with
सकर्मक	वि·	कर्म असलेले (क्रियापद)	सकर्मक	transitive
सकल (-ळ)	वि·	अवघे, सगळे, समस्त	सकल, पूरा, समस्त	whole, entire, one and all
सकलात (-द)	स्त्री·	एक उंची बनातीचा कपडा	सिकलात, बजात	a broadcloth, a fine woollen fulled cloth
सकस	वि·	कसदार, पौष्टिक, सत्त्वयुक्त	पौष्टिक, पुष्टिकर, मुकव्वी	nutritive

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सकारण	अ·	कारणासह, कारण असल्यामुळे, सहेतुक	सकारण, सहेतुक, कारण से	with reason, intentionallly
सकाळ	स्त्री·	सूर्योदयाची वेळ	सुबह, सवेरा, प्रातःकाल	the morning
सकृद्दर्शनी	अ·	पहिल्या नजरेस, एकदम पाहता क्षणी	देखते ही, सरसरी निगाह से देखने पर	at the very outset, at first sight
सकेशा	स्त्री·	केस ठेवलेली विधवाबाई	जिसका सिर न मुँडा हो ऐसी विधवा स्त्री	an unsworn/ unshaven widow
सक्त		1. कडक, दृढ 2. कष्टदायक, कठिण	सख्त, कड़ा कठिन, कठोर	harsh, stern severe, oppressive, rigorous
सक्तमजुरी	स्त्री·	1. कष्टदायक काम 2. कठोर-कष्टदायक कैद,-तुरुंगवास	कड़ी मज़दूरी का काम कड़ी कैद, कठोर कारावास	hard labour/work rigorous imprisonment
सक्ती	स्त्री·	1. जबरदस्ती, जुलूम 2. कडकपणा, अनिवार्यता	जुल्म, जबरदस्ती कड़ाई, अनिवार्यता	compulsion harshness, sternness, severity
सक्रिय	वि·	क्रियेसहित असलेला, क्रियाशील, आचारा सहित	सक्रिय, क्रियाशील	active
सखल	वि·	1. खोलगट 2. उतरता	नीचा, गहरा, निचला ढलवाँ, ढालू	low, deep sunken, depressed, sloping, declivious
सखा	पुं·	मित्र, सोबती	सखा, मित्र, साथी	a friend, a companion, an associate

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सखी	स्त्री·	मैत्रीण	सखी, सहेली, सहचरी	a female friend or companion, confidant
सखेद	अ·	खेदासहित	खेद के साथ, अफ़सोस के साथ	grievously, with pain
सखोल	वि·	खोल, गंभीर, खोलात शिरून, बारकाईने केलेला	गहरा, गंभीर, गाढ़ा	deep, serious
सख्खा	वि·	एकाच आईच्या पोटचा	सगा, सहोदर	born of the same mother
सख्य	न·	मैत्री, दोस्ती	सख्य, मित्रता, दोस्ती	friendship
सगळा	वि·	संबंध, पुरा	समूचा, सारा, पूरा, संपूर्ण	whole, entire
सगळीकडे	अ·	सर्वबाजूंस, सर्वत्र	सर्वत्र, चारों ओर, सब तरफ	everywhere
सगाई	स्त्री·	सोयरीक, नाते संबंध	नाता, रिश्ता	relationship, kinship
सगासोयरा	पुं·	नातेवाईक, आप्तसंबंधी	संबंधी, रिश्तेदार	relative
सगोत्र	वि·	एकाच गोत्राचा-कुलाचा	सगोत्र, एक ही गोत्र का	one sprung from the same ancestor
सघन	वि·	दाट, घनदाट, गच्च	सघन, गाढ़ा, घना	thick, close, dense
सचकार	पुं·	विसारा, बयाणा	पेशगी, बयाना	an advance, earnest money
संचित	वि·	चिंतायुक्त	सचिंत, चिंतायुक्त	anxious, solicitous
सचिव	पुं·	1. मुख्य कार्यवाह 2. प्रधान, मंत्री, सल्लागार	सचिव, मुख्य कार्यवाह अमात्य, वज़ीर	a secretary a minister

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सचिवालय	न·	सरकारी खात्यांच्या सचिवांच्या कचेर्या असलेली इमारत	सचिवालय	secretariat
सचैल	वि·	पोषाख घातलेला	वस्त्राच्छादित	dressed, clothed
	अ·	अंगावर कपडे घालून	वस्त्रों सहित	with clothes on
सचोटी	स्त्री·	सच्चेपणा, नेकी	सचाई, नेकी	honesty, integrity
सच्चा	वि·	प्रामाणिक	सच्चा, ईमानदार, नेक	honest
सच्छिद्र	वि·	छिद्रे-भोके-असलेला	सच्छिद्र, छेददार	porous
सजणा	पुं·	प्रियकर वा पती	साजन, प्रियतम या पति	a lover or husband
सजणी	स्त्री·	1. प्रिया, पत्नी 2. सखी, जिवाभावाची मैत्रीण	सजनी, प्रियतमा या पत्नी सजनी, सखी, सहेली	beloved or wife a woman's female companion
सजणे	अ· क्रि·	1. नटणे, शृंगार करणे 2. साहित्यानिशी तयार होणे	सजना, अलंकृत होना लैस होना, तैयार होना	to be adorned/ embellished to get fit and ready with all appurtenances
सजविणे	स· क्रि·	1. नटविणे, अलंकृत करणे 2. सुसज्ज करणे	सजाना,सिंगारना, सँवारना सुसज्जित करना	to embellish, to adorn, to decorate to make fit and ready
सजा	स्त्री·	शिक्षा, शासन, दंड	सजा, दंड	punishment, penalty
सजातीय	वि·	समजातीचा-कुलाचा	सजातीय, सजाति, एक ही जाति का	of the same caste/ tribe/family
सजावट	स्त्री·	सुंदर मांडणी, शृंगारणे	सजाई, सजाने की क्रिया, सजधज	decoration

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सजीव	वि·	1. चेतनायुक्त, जीव असलेला	सजीव, चेतनायुक्त	animate
		2. जिवंत	जीवित	alive, living
सजुगरा	पुं·	बाजरी	बाजरा	a grain-Holcus spicatus
सज्ज	वि·	तयार, सिद्ध	तैयार	prepared, ready
सज्जन	वि·	1. सदाचारी, सभ्य	सज्जन, भला, सदाचार युक्त	virtuous
		2. सौजन्ययुक्त	सौजन्यपूर्ण	courteous, complecent
सज्जा	पुं·	1. गच्चीवर काढलेली खोली	छज्जा, अट्टालिका	a terrace
		2. माडीच्या पुढे काढलेली कठडा लावलेली जागा, गॅलरी	बारजा, बरामदा	a balcony, a gallery
सज्जीखार	पुं·	मातीत मिळणारा क्षार	सज्जी खार	impure carbonate of soda, country alkalis
सट	स्त्री·	षष्ठीची देवता, सटवाई, सटवी, दुर्गा	षष्ठी, छठी की देवी	a female divinity, a form of Durga
सटकणे	अ· क्रि·	लक्ष चुकवून निघून जाणे	सटकना, धीरे से खिसक जाना	to slip off, to vanish in a trice
सटकन्	अ·	एकदम, अचानक, लक्ष चुकवून	झट से, तड़ाक से	instantly, in a trice
सटका	पुं·	फटकारा	सटकार, आघात, चोट	a stroke, a blow
सटरफटर	न·	किरकोळ वस्तू	सटरपटर, मामूली चीज़ें	miscellaneous things

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सटवी, सटवाई	स्त्री·	'सट (स्त्री·)' पाहा	दे· 'सट (स्त्री·)'	vide 'सट (स्त्री·)'
सटासट	अ·	झटझट, जल्दीजल्दी, एकामागूनएक त्वरने	सट सट, जल्दी, एक के पीछे एक, त्वरा से, फौरन	quickly, in a quick succession
सटीक	वि·	शब्दार्थींचे अर्थ दिलेला	टीका/अर्थ/भाष्य के साथ	that has meanings or interpretations annexed
सटीप	वि·	खाली स्पष्टीकरण दिलेला	टिप्पणियों के साथ	with notes
सटीसामाशी	अ·	वर्षातून कधीतरी, क्वचित	शायद ही कभी	rarely
सटोडिया	पुं·	सट्टयाचा व्यापार करणारा	सटोरिया, सट्टेबाज	a speculator
सट्टा	पुं·	1. वायद्याचा-केवळ अंदाज बांधून केलेला सौदा	सट्टा, जोखिम का सौदा	speculative business
		2. मक्ता, ठेका	ठेका, इजारा	contract
सड	पुं·	1. ज्वारी, बाजरी चे थाटे कापल्यानंतर जमिनीत उरणारा तुकडा	खुटत्थी जुआर-बाजरा का डंठल काटने के बाद जमीन में रहा टुकड़ा	a stub, a stump (of a stalk of corn)
		2. गायी-म्हशीचे-थान	थन (चौपायों का)	a teat
सडक	स्त्री·	मोठा रस्ता	बड़ा रास्ता	a road
सडकणे	स· क्रि·	(छडीने किंवा आसुडाने) मारणे	सटकाना, पीटना (छड़ी से या कोड़े से)	to strike (with a stick or a whip)
सडका	वि·	कुजलेला, बिघडलेला	सड़ा हुआ, बिगड़ा हुआ	rotten
सडकून	अ·	1. जोराने, आवेशाने	ज़ोर से, आवेश के साथ	vehemently
		2. चापून, ठोसून, सपाटून	बहुत ज्यादा, कसकर	profusely, gluttonously

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सडणे	स· क्रि·	मुसळाने ठोकून कोंडा काढणे, कांडणे	कूटना	to pound
	अ· क्रि·	कुजणे, बिघडणे	सड़ना, बिगड़ना	to rot, to putrefy
सडपातळ	वि·	काटकुळा, किडकिडीत अंगाचा	पतला, छरहरा	slender, slim, thin
सडसडीत	वि·	1. फडफडीत, सुटा सुटा (भात)	रूखा सूखा	dry, hard, gritty
		2. उंच व सडपातळ, शेलाटा	लंबा और पतला, इकहरे बदन का	tall and straight and comely
सडा	वि·	1. एकला	अकेला	alone, all by oneself
		2. काहीही परिवार नसलेला	छड़ा, तनहा	single, unmarried, with no encumbrance
		3. कोणत्याही कामात न गुंतलेला	मुक्त, खाली	unemployed
सडा	पुं·	1. शिंपण, शेण कालवून केलेले पाणी	गोबर मिश्रित पानी	thin cow-dung-wash
		2. वर्षाव	बौछार, झड़ी, वृष्टि	shower
सडाफटिंग	वि·	'सडा (2)' पाहा	दे· 'सडा (2)'	vide 'सडा (2)'
सडासंमार्जन	न·	केर काढणे व शेणकाला शिंपडणे	बुहारना और गोबर मिश्रित पानी का छिड़काव करना	sweeping and sprinkling of thin cowdung-wash
सडी	वि· स्त्री·	1. एकाकी, एकटी	अकेली	feminine attribute of सडा (1)
		2. अपत्य नसलेली	जिस के बालबच्चे न हों	(woman) without an offspring

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सडी (-डि) क	वि·	कांडलेला	कूटा हुआ	pounded
सडेतोड	वि·	1. स्पष्ट, फटकळ, भीड मुर्वत न ठेवता केलेले (भाषण इ·)	मुँह फट	outspoken
		2. निरुत्तर करणारा	मुँह तोड़	apt, befitting
सढळ	वि·	घळघळीत, उदार	उदार, मुक्तहस्त, दानी	liberal, bountiful
सण	पुं·	1. उत्सवाचा-आनंदाचा-दिवस	त्यो (-त्यौ) हार, खुशी का दिन	a holiday, a day of festivity
		2. ताग	सन, पटसन	Bengal hemp
सणक	स्त्री·	1. कळ, तिडिक	कसक, टीस	sharp/shooting pain
		2. लहर	सनक, खब्त, धुन	whim, caprice, freak
सणगर	पुं·	धोंगडी विणणारा कारागीर	कंबल बुननेवाला	weaver of coarse woollens
सणंग	पुं·	1. विणलेला कपडा	बुना हुआ कपड़ा	a web of cloth
		2. कापडाचा तागा	थान	a long piece (of cloth)
		3. उंची वस्त्र	कीमती कपड़ा	cloth of a high quality
सणसणीत	वि·	1. जोराचा, आवेशपूर्ण	जोशभरा, जोरदार, जोशीला	spirited, vigorous
		2. अतिशय कढत-गरम	बहुत गर्म, उबलता हुआ	boiling hot
		3. चांगला पक्का, मज़बूत, भरीव	मजबूत, पक्का, घना, ठोस	strong, tight, compact, thickset
संडास	पुं·	शौचकूप	संडास, शौचकूप	a latrine
सतत	अ·	1. एक सारखे	सतत, लगातार	continuously
		2. नित्य, सदोदित	हमेशा, सर्वदा	always

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सतरंजी	स्त्री·	एक प्रकारची रंगीत बैठक-जाजम, दरी	शतरंजी, दरी	a carpet of coloured threads
सताड	वि·	पूर्ण उघडलेला	पूरा खुला	completely open
सतार	स्त्री·	वीणा वाद्य	सितार, बीना, वीणा	a sitar, a kind of stringed musical instrument
सतावणे	स· क्रि·	त्रास देणे, छळणे	सताना	to harass
सती	स्त्री·	1. पतिव्रता स्त्री	सती, पतिव्रता स्त्री	a virtuous wife
		2. मृतपतीच्या देहासोबत स्वत:ला जाळून घेणारी स्त्री	मृत पति के शव के साथ जल जानेवाली स्त्री	woman burning herself voluntarily with the corpse of her husband
सतेज	वि·	तेजस्वी, कांतीमान्, टवटवीत	सतेजा, कांतियुक्त, चमकदार	lustrous, blooming, fresh, bright
सतेले	न·	मोठे पातेले	चौड़े मुँह का गहरा और बड़ा बर्तन	a metal deep and broad-mouthed vessel
सत्कार	पुं·	आदर करणे, आतिथ्य, मानसम्मान	आदर सम्मान, आवभगत	paying respects or reverence
सत्ता	स्त्री·	1. अधिकार, मालकी 2. अमल, शासन 3. असतेपण, अस्तित्व	सत्ता, प्रभुत्व अमल, शासन अस्तित्व, हस्ती	authority, mastership governance, rule being, existence
सत्ताधारी	वि·	सत्ता धारणकरणारा,-चालविणारा	सत्ताधारी, जिस के हाथ में शासन हो	governing, holding power

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सत्तू	पुं·	सातू, एक हलक्या प्रकारचे धान्य	सत्तू	barley
सत्तेचा	वि·	1. आपल्या स्वत:चा 2. हक्काचा, ताब्यातील	निजी, अपना जिस पर अपना हक़ हो	one's own rightful, belonging by right
सत्त्या	पुं·	सात ठिपक्यांचा पत्ता	सत्ता	the seven of a suit of cards
सत्त्व	न·	1. सार, अर्क 2. कस, तेज, पाणी जिवंतपणा	सार, अर्क, निचोड़ दम, तेज, शक्ति	essence, marrow, sap spirit, strength, the truth
सत्य	न·	1. खरेपण 2. वस्तुस्थिती, खरी स्थिती	सत्य, सचाई, हक़ वस्तुस्थिति, वास्तविक स्थिति	trueness, the truth true/real/actual state of affairs
सत्य	वि·	1. खरे, वास्तविक 2. अस्सल, नकली नसलेला	सत्य, सच असली, खालिस	true, real genuine, not counterfeit
सत्यवादी,-वचनी	**वि·**	नेहमी खरे बोलणारा	सत्यवादी	always speaking the truth, truthful
सत्यव्रती	वि·	सत्याशी प्रामाणिक राहण्याचे व्रत घेतलेला	सत्य का व्रत लिया हुआ	devoted/vowed/to truth
सत्यसंकल्प	वि·	खरा-मनापासूनचा संकल्प केलेला	सत्य संकल्प	having truthful purpose
	पुं·	शुभसंकल्प-इच्छा- योजना	शुभ संकल्प	truthful purpose
सत्याग्रह	पुं·	1. सत्यालाच चिकटून राहणे	सत्य का आग्रह रखना	insistence upon truth

मराठी शब्द	व्या· को	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. न्याय करणाकरिता सत्य-अहिंसा पाळून द्यावयाचा लढा	न्याय-उद्देश्य के लिये सत्य-अहिंसा का पालन करते हुए किया हुआ संघर्ष	fighting non-violently and truthfully to establish justice
सत्यानाश	पुं·	सर्वस्वनाश, सर्वस्वी वाटोळे	सत्यानाश, सर्वनाश, बरबादी	annihilation, total ruin
सत्र	न·	1. अनेक दिवस चालणारा यज्ञ	बहुत दिनों तक चलनेवाला यज्ञ	a sacrifice lasting for days
		2. अभ्यास क्रमाची सलग मुदत	दो बड़े अवकाशों के बीच का अभ्यास क्रम का काल	a term (in an academic institution)
		3. बैठकी एकसारख्या भरत राहण्याचा ठराविक, अधिवेशन काळ	अधिवेशन	a session
		4. अन्नछत्र, ताबडतोब, त्वरेने	लंगर	a place where food is distributed gratis to the needy and poor
सत्वर	अ·	लवकर, ताबडतोब, त्वरेने	तुरंत, शीघ्र, फौरन	soon, immediately, quickly
सदय	वि·	दयावान, दयाळू	सदय, दयालु, रहमदिल	kind, compassionate
सदर	वि·	1. उपर्युक्त, उपरोक्त, वरील, मजकूर	निर्दिष्ट, उपर्युक्त	the said, above-mentioned
		2. विनाअडथळा, नि:संकोच, अनिर्बंध	निर्बधित, नि:संकोच	unrestrained
		3. मुख्य, वरिष्ठ	मुख्य, वरिष्ठ	chief, superior
सदर	न·	1. शीर्षक, मथळा	शीर्षक	heading
		2. वृत्तपत्राचा स्तंभ	स्तंभ	column

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सदर	स्त्री·	1. मुख्य कचेरी	प्रधान कार्यालय	head office
		2. दरबार, राजसभा मसनद	राजसभा, दरबार, मसनद	hall of audience
सदरहू	वि·	'सदर (वि·)' पाहा	दे· 'सदर (वि·)'	vide 'सदर (वि·)'
सदरहू प्रमाणे	अ·	वरीलप्रमाणे	ऐजन·	ditto
सदरा	पुं·	अंगरखा, साधा शर्ट	कमीज़	a simple shirt (without cuffs and collar)
सदसद्विवेक	पुं·	बर्या-वाइटाची जाण	भले बुरे का भान/ज्ञान	understanding of good and evil
सदसद्विवेक बुद्धी	स्त्री·	बर्या-वाइटाची जाण असणारी बुद्धी	सदसद्विवेक बुद्धि	conscience
सदस्य	पुं·	सभासद	सदस्य	a member of an assembly or an association
सदा	अ·	नेहमी, सर्वदा	सदा, हमेशा	always, often
सदान् कदा	अ·	नेहमी, पाहावे तेव्हा, सदोदित	सदा, हमेशा	ever and anon, always
सदासर्वदा	अ·	'सदा' पाहा	दे· 'सदा'	vide 'सदा'
सदावर्त	न·	अन्नछत्र	लंगर, पक्के खाने का सत्र	gratis distribution of food
सद्दी	स्त्री·	1. भरभराट, चढती कळा	वैभव, सौभाग्य	prosperousness, fortunateness
		2. चलती, प्रभुत्व	प्रभाव, प्रभुत्व, चलती	rule, influence

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. कारकीर्द	अमल, शासन	rule, governance
सदृढ़	वि·	1. बळकट, मजबूत 2. आरोग्यसंपन्न, निरोगी	मजबूत, हद, तगड़ा स्वास्थ्य संपन्न, स्वस्थ	robust, strong healthy, hale
सदृश	वि·	सारखा, समान	सदृश, समान, जैसा	like, similar, resembling
सदेवपण	न·	भाग्य, सौभाग्य	भाग्य, सद्भाग्य	good fortune
संदेह	अ·	देहासहित	सदेह, देह के साथ	with the physical body
सदैव	अ·	'सदा' पाहा	दे· 'सदा'	vide 'सदा'
सदोदित	अ·	'सदा' पाहा	दें· 'सदा'	vide 'सदा'
सदोष	वि·	दोषयुक्त	सदोष, दोषयुक्त	faulty
सद्गत, सद्गदित	वि·	गळा भरून आलेला	ग़द्गद, जिसका गला भर आया हो	overwhelmed with emotion, choked
सद्-भाग्य	न·	उत्तम भाग्य	सद्भाग्य, सौभाग्य	good fortune
सद्यःकालीन	वि·	आजचा, चालू काळचा	वर्तमान, चालू समय का	present, recent, relating to the present time
सद्यः फलदायी	वि·	तत्काळ फळ देणारा	सद्य-फलदायी	giving immediate result or fruit
सधन	वि·	धनिक, धनवान, श्रीमंत	सधन, धनी	wealthy
सधवा	वि· स्त्री·	नवरा जिवंत असलेली, सौभाग्यवती	सधवा, सुहागिन	(woman) whose hushand is alive
सध्या	अ·	तूर्त, आता, यावेळी	फिलहाल, इस समय	presently, at present, now year
सन	पुं·	साल	संवत, साल (ईशु का)	

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सन	पुं·	साल	संवत्, साल (ईशू का)	year
सनई	स्त्री·	तोंडाने वाजविण्याचे एक वाद्य	शहनाई	a kind of clarion
सनद	स्त्री·	1. प्रमाणपत्र 2. अधिकार पत्र	सनद, प्रमाणपत्र अधिकार पत्र	a certificate a paper of authority
सनदशीर	वि·	कायद्याला-घटनेला-धरून असलेला	वैध, कानूनी	legal, constitutional
सनदी	वि·	राजपत्रित	राजपत्रित	gazetted
सनसनाटी	वि·	क्षोभजनक, थरारी-उत्पन्न करणारा	सनसनी ख़ेज, -भरा	thrilling, sensational
	स्त्री·	खळबळ, थरारी, क्षोभ	सनसनी	sensation, thrill
सनातन	वि·	1. प्राचीन, फार काळापासून चालत आलेला 2. शाश्वत, टिकणारा, चिरकालिक	सनातन, प्राचीन, बहुत पुराना नित्य, शाश्वत	ancient, very old perpetual, everlasting, eternal
सनातनी	पुं·	सनातन हिंदू धर्माचा पुरस्कर्ता	हिंदू धर्म का अनुयायी	a protagonist or a follower of the ancient Hindu religion
	वि·	परंपरानिष्ठ, जुन्या-पुराण्या मनाचा	पुराणमनाभिमानी, परंपरानिष्ठ	orthodox
सनाथ	वि·	पालनकर्ता-शास्ता असलेला	सनाथ, जिसका कोई रक्षक हो	one having a patron or protector
सनावळी	स्त्री·	ऐतिहासिक घटनांच्या सनांची यादी	ऐतिहासिक प्रसंगों के वर्षों की सूची	a list of the periods of historical events

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सन्निपात	पुं·	जोराच्या तापामुळे होणारा धातुप्रकोप व चित्तभंश	ज़ोर के बुखार से होनेवाला धातुओं का प्रकोप और चित्तभ्रंश	violent fever with delirium
सन्मान	पुं·	मान, आदर, सत्कार	सम्मान, आदर, सत्कार	homage
सन्माननीय	वि·	आदरणीय, पूज्य	सम्माननीय, सम्मान्य	respectable, honourable
सन्मुख	अ·	समोर, तोंडापुढे	सम्मुख, आगे, सामने	in front
सपक	वि·	बेचव, पाणचट	नीरस, फीका, सीठा	insipid, unsavoury
सपका, सपकारा	पुं·	पाण्याचा हबका	छिड़काव	smart spray of water
सपशेल	अ·	पूर्णपणे, निखालस	पूर्णतः, साफसाफ	wholly, positively
सपाट	वि·	1. समपातळीचा (प्रदेश इ·)	सपाट, समधर, समतल, चौरस	plain, flat, level
		2. काठाबरोबरचा, शीग मारलेला	माप के कंठ तक समतल भरा हुआ	filled to the level or upto the brim of a measure of corn
सपाटा	पुं·	1. प्रहार, आघात, जोराचा मार	चाँटा, धौल	a stroke, a blow
		2. धडाका, धूमधडाका, झपाटा	सपाटा, तेज़ी, धड़ल्ला, दौड़	furious speed, dashing/rushing action
सपाटी	स्त्री·	1. समपातळी	समतलता	levelness, evenness
		2. डोंगराच्या पायथ्याचा समपातळीचा प्रदेश	पहाड़ की तलहटी का समतल प्रदेश	level ground at the foot of a mountain or hill
		3. डोंगराच्या माथ्यावरचे	पठार, अधित्य का	table-land

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सपाटून	अ·	1. जोराने, मोठ्या प्रमाणात	जोर से, बड़े परिमाण में	in a very high degree or measure
		2. ठासून	कसकर, ठूँसकर, भरपूर	crammingly, gluttonously
सपाता	स्त्री· ब· व·	पायताण किंवा जोड्यासारखे पायात सहज चढणारे पादत्राण	चट्टी, एड़ी की तरफ खुला हुआ जूता	slipper
सपीट	न·	मैदा	मैदा	fine wheaten flour
सपूत	पुं·	कुळाचे नाव राखणारा मुलगा	सपूत	a good son preserving the repute of the family
सप्तपदी	स्त्री·	वधु-वरांनी एकत्र सात पावले चालण्याचा विधी	सप्तपदी	a ceremony of walking seven steps together to be performed by a newly marrying couple
सप्तमी	स्त्री·	1. पंधरवड्याची सातवी तिथी	पक्ष की सातवीं तिथि	the seventh day of a fortnight
		2. सातवी विभक्ति (व्याक·)	अधिकरण कारक की विभक्ति	the seventh case
सप्ताह	पुं·	आठवडा	सप्ताह, हफ्ता	a week
सप्रमाण	वि·	पुराव्यासह	प्रमाण/सबूत के साथ	with proof,-authority
सप्रेम	वि·	प्रेमपूर्वक	सप्रेम, प्रेमपूर्ण	with love,-affection
सफई	अ·	पुरता	पूरी तरह, बिलकुल	outright, down right

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सफर	स्त्री·	प्रवास, दौरा	सफ़र, यात्रा, दौरा	journey
सफरचंद	न·	एक काश्मीरी फळ	सेब	an apple
सफळ	वि·	यशस्वी, फलदायक, फलद्रूप	सफल, कामयाब	successful, fruitful
सफाई	स्त्री·	1. स्वच्छता	सफाई, स्वच्छता	cleanness,
		2. हातोटी, कसब, कौशल्य	कौशल्य	skill, skilfulness
		3. तजेला, चकाकी	चमक	polish, gloss
		4. मनातील किल्मिष निघून जाणे	दिलसफाई, हृदयशुद्धि	removal of hitch
		5. स्पष्टता, खुलासा	स्पष्टता	clarification
		6. गुळगुळीतपणा	चिकनाहट	smoothness
	अ·	'सफई' पाहा	दे· 'सफई'	vide 'सफई'
सफेत	वि·	शुभ्र, पांढरा	सफेद, उजला, धौला	white
सफेती	स्त्री·	1. शुभ्रपणा, पांढरेपणा	सफेदी, श्वेतता	whiteness
		2. पांढरा रंग फासणे	चूने की पुताई	wash of white choonam
सबजा	पुं·	तुळशी सारखी एक उग्रवासाची वनस्पती	बनतुलसी, दौना	a plant of the species of Tulsi
संबंध	वि·	सगळा, संपूर्ण	समूचा, समग्र	whole, entire
सबब	स्त्री·	1. कारण, निमित्त	सबब, कारण	cause, reason, ground
		2. खोटे निमित्त-कारण	निमित्त, बहाना	a pretext, an excuse
	अ·	म्हणून, या कारणास्तव	इस लिये, इस कारण से	therefore, on this account

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सबळ	वि·	बलवान्, सशक्त, जोरदार	सबल, सशक्त, जोरदार	strong, powerful
सबूर (-री)	स्त्री·	दम, धीर	सबूर (-री), धैर्य	patience, forbearance
सभा	स्त्री·	1. ऐकण्याकरिता जमलेले लोक	सभा, मजलिस	a gathering, an assembly of people
		2. बैठक, अधिवेशन	बैठक, गोष्ठी, परिषद	a meeting, a conference
		3. मंडळी, समाज, संस्था	मंडली, समाज, संस्था	an institution, an association
सभागृह	न·	लोक जमण्याकरिता बांधलेला दिवाणखाना	सभागृह,-भवन	an assembly-hall
सभाजन	पुं·	सभेत जमलेले लोक किंवा सभेत सहभागी असलेला एक माणूस	सभा में इकट्ठा हुए लोग या उन में से एक व्यक्ति	an audience or a member of an audience
सभाधीट	वि·	सभेपुढे निर्भयपणे बोलणारा	सभा में निडरता के साथ बोलनेवाला	bold or confident in talking before an assembly
सभापती	पुं·	सभेचा अध्यक्ष	सभापति	the chairman (of a meeting or assembly)
सभासद	पुं·	संस्थेचा एक अवयव किंवा घटक	सभासद, सदस्य	a member
सभोवताली, सभोवती	अ·	चहूंबाजूस, चोहीकडे	चारों ओर	all around
सभोवार	अ·	'सभोवताली' पाहा	दे· 'सभोवताली'	vide **'सभोवताली'**

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सम	वि·	1. दोनाने भाग जाणारी (संख्या)	दो से पूरा पूरा बँट जानेवाली (संख्या)	even (number)
		2. समान, एकसारखा	समान, सदृश, एकसा	equal, alike
		3. सपाट	चौरस, हमवार	even, plain
		4. तटस्थ, दोन्ही पक्षांना समान असा	पक्षपातरहित, निष्पक्ष	impartial, equal to both parties
		5. मनाने शांत किंवा स्थिर	शांत, स्थिर, समचित्त	peaceful, of even mind
		6. सारखा, सदृश्य	सदृश	similar, like
सम	स्त्री·	तालाच्या सुरुवातीची टाळी, तालाचा प्रारंभ	ताल का आरंभ	beginning of the beating time (in music)
समई	स्त्री·	पसरलेल्या पंजाच्या आकाराचे तेलाच्या वाती लावण्याचे उभे पात्र	हाथ के फैले हुए पंजे के आकार का एक चिरागदान	lamp-stand with a flat oil-container and wicks
समकक्ष	वि·	जोडीचा, बरोबरीचा, समान दर्जाचा	समकक्ष	alike, of a match, of the same standard
समचित्र	वि·	शांत, स्थिर मनाचा	समचित्त, शांत	of even mind, equanimous
समज	पुं·, स्त्री·	1. ज्ञान, जाण, अक्कल ('त्याला अजून समज आलेली नाही')	समझ, ज्ञान, अक्ल	understanding, discernment
		2. मन, कल्पना, विचार ('माझा असा समज आहे ')	विचार, खयाल	conception, view, thought
		3. ताकीद, सूचना ('त्याला समज द्या')	चेतावनी, ताकीद	a notice, a warning

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
समजणे	अ· स· क्रि·	लक्षात येणे, जाणणे	समझना, जानना	to understand, to apprehend
समजावणी	स्त्री·	1. समजावून देणे, अर्थ करून सांगणे, खुलासा	समझाना, खुलासा, व्याख्या विवृत्ति	explaining, commenting
		2. मनवळवणी	मनावत	persuading, persuasion
		3. सांत्वना	सांत्वना देना, तसल्ली	pacifying
समजाविणे	स· क्रि·	1. अर्थ इ· समजावून देणे	समझाना, बोध-ज्ञान करना, जतलाना	to explain, to comment
		2. सांत्वन करणे	सांत्वना देना	to pacify
		3. मन वळविणे	मनाना	to persuade
समजूत	स्त्री·	1. धारणा, कल्पना	धारणा, समझ , कल्पना, ख्याल	understanding
		2. पटवणूक	गले उतारना	convincing
		3. कळण्याची शक्ती, अक्कल, बुद्धी, समज	जानने की शक्ति, बूझ, समझ, अक्ल	power or faculty of apprehending, sense
समजूतदार, समजदार	वि·	शहाणा, विचारी, विवेकी	समझदार, अक्लमंद, विवेकी, विचारी	sagacious, wise, discerning, sensible
समजून उमजून	अ·	जाणून बुजून, अक्कल हुशारीने, मुद्दाम, बुध्धा	जान बूझकर, इरादतन्	knowingly, purposely, intentionally
समतोल	पुं·	तराजूची दोन्ही पारडी समान असण्याची स्थिती	समतोल	balancing position, balance
	वि·	1. समान वजनाचा	संतुलित	balanced

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. दोन्ही बाजूंचा सारख्याच दृष्टिने विचार करणारा	दोनों पक्षों का समान दृष्टि से विचार करनेवाला	of a balancing mind
समदर्शी	वि·	समान दृष्टी असणारा, उच्चनीच भेद न करणारा	समदर्शी, सब को एकसा देखनेवाला	one that does not differentiate
समन्वय	पुं·	मेळ, दोघांची जोड, दोघांचा मिलाफ	समन्वय, सामंजस्य, मेल, संयोग	concord, harmonious connection, cohesion
समन्स	न·	कोर्टाचे बोलावणे	समन, सम्मन	summons, a call to appear in a court
समय	पुं·	1. वेळ, काळ 2. फुरसत, सवड	समय फुरसत	time, period leisure
समयोचित समयानुकुल	वि·	1. योग्य काळ	योग्य/उचित काल	occasion, season or proper time
		2. काळाला अनुरूप, अनुसरून असलेला	समयोचित अवसर	fit to the occasion, timely
समर	न·	लढाई	युद्ध, लड़ाई	a battle
समरस	वि·	एकरूप, सहानुभूतिपूर्ण, मिसळून गेलेला	समरस, एकरस, मिला हुआ, समान भाव से युक्त	identified
समरांगण	न·	रणांगण, युद्धभूमी	समरांगण, युद्धभूमि	battle-field
समर्थ	वि·	शक्तिमान्, कार्यक्षम	समर्थ, शक्तिमान्	able, capable, powerful
समर्थक	वि·	1. पाठिंबा देणारा 2. कैवारी, सहायक	समर्थक, पुष्टि करनेवाला हिमायती, तरफ़दार, सहायक	supporter, protagonist, champion

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
समर्थन	न·	पाठिंबा, कैवार	समर्थन, पुष्टि, तरफ़दारी	support
समर्पक	वि·	1. योग्य, उचित, साजेसा	उचित, ठीक	fitting, becoming, suiting
		2. चोख, रोखठोक	मुँह तोड़	apt, befitting, crushing, outright, flat
समवयस्क	वि·	सारख्या वयाचे	समवयस्क, बराबर उम्र के	of the same age
समवेत	अ·	बरोबर, संगाती सहित	सहित, साथ	the company of
समशीतोष्ण	वि·	थंडी व उष्णतायांचे मान सम असणारा	समशीतोष्ण	temperate
समशेर	स्त्री·	तलवार, खड्ग	शमशेर, तलवार, खड्ग	a sword
समसमान	वि·	बरोबर-समान, सारखा	बराबर का, समान	quite equal, quite proportionate
	अ·	बरोबर-सारख्या प्रमाणान	समान परिमाण में	in equal proportion
समस्त	वि·	एकूणएक, झाडुन सगळे	समस्त, तमाम, कुल	one and all
समस्या	स्त्री·	1. कूट प्रश्न, कोडे, अडचण	समस्या, जटिल प्रश्न	a knotty question, an enigma, a problem
		2. श्लोकाच्या पहिल्या भागात प्रश्न टाकून उत्तराने श्लोक पूर्ण करण्यास सांगणे	श्लोक के पूर्वभाग में किये गये प्रश्न का उत्तर भाग में जवाब देने के लिये कहना	posing a question in the first part of a Shlok and asking to reply it in the latter part
समक्ष	अ·	डोळ्यांसमोर, देखत	समक्ष, आँखों के सम्मुख, सामने	in front of, in the presence of

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
समक्षा, समिक्षा	स्त्री·	1. प्रत्यक्ष दर्शन, साक्षात्कार, प्रचीती	प्रत्यक्ष दर्शन, साक्षात्कार	manifestation, realisation
		2. रुजुवात	मिलान, पड़ताल	collation, re-vetting
समक्षासमक्ष	अ·	हजर असताना, डोळ्यांदेखत	आंखों के सन्मुख, सामने	before one's eyes, in the presence of
समाईक	वि·	1. अनेकांच्यात मिळून असलेला, अविभक्त	संयुक्त	joint
		2. भागीदारीत असलेला	साझें का	carried on under partnership
समागम	पुं·	1. संगती, सहवास	समागम, संगति	company, being together
		2. संभोग, मैथुन	मैथुन	coition
		3. भेट, मीलन	भेंट, मिलन	meeting each other
समाचार	पुं·	1. चौकशी, विचारपूस	पूछताछ, पुछपरछ	inquiring after the health and conditions
		2. बातमी, वृत्त, हकीकत	समाचार, वृत्तातं, खबर	news, tidings, account
समाज	पुं·	1. जमात, जात	जमात, जाति	community, caste
		2. एक हितसंबंध असणारी मंडळी	समान स्वार्थ रखनेवालों की मंडली	birds of the same feathers, an association of people having the same interest
		3. लोक, जनता	जनता, लोग	people
		4. मंडळ, मंडळी	मंडल, मंडली	an association, a society

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		5. समुदाय, जमाव	समुदाय, भीड़	an assembly, a multitude
समाजकल्याण	न·	समाजाचे हित, भले	समाज कल्याण	welfare of the society or people at large
समाजधारणा	स्त्री·	समाजाचा संभाळ	समाज की व्यवस्था, -का पालन पोषण	maintainance of society or people
समाजवाद	पुं·	संपत्तीच्या उत्पादनाची व वाटपाची साधने आणि सत्ता समाजाच्या हाती असली पाहिजेत असे प्रतिपादणारा सिद्धांत	समाजवाद	socialism
समाजशास्त्र	न·	समाजाची रचना, धारणा, प्रगती, उत्क्रांती इ· विषयीच्या नियमांचा शोध घेणारे शास्त्र	समाज की रचना, धारणा प्रगति आदि का अन्वेषण करने वाला शास्त्र	sociology
समाधान	न·	1. संतुष्टता, तृप्ती	संतोष, तृप्ति	satisfaction, contentment
		2. प्रसन्नता	प्रसन्नता, खुशी	pleased quiescence of mind
समाधी	स्त्री·	1. योग क्रियेतील शेवटची अवस्था, चित्ताचा लय	समाधि, चित्त की लय	withering away of consciousness
		2. मनाची एकाग्रता	एकाग्रता	concentration
		3. जिंवतपणी पाण्यात बुडवून घेणे किंवा जमिनीत पुरून घेणे	जीते जी चित्त की लयावस्था में पानी में डूब जाना या जमीन में गड़ लेना	self-immolation of a Sannyasi by drowning or burying himself alive

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. साधू-संन्याशाच्या मृतावशेषांवर उभी केलेली रचना	संन्यासी के मृतावशेषों पर रचा हुआ मकान आदि	a construction on the remains of a Sannyasi
समान	वि·	1. सारख्या दर्जाचा, तुल्य	समान, तुल्य	equal, of equal rank etc.
		2. सारखा, सदृश्य	सदृश	similar, like, identical
		3. सपाट	चौरस, सपाट	plain, even
समानशील	वि·	सारख्या स्वभावाचे वा आवडीनिवडीचे	समानशील	of a similar disposition or likes-dislikes
समाप्ती	स्त्री·	1. अखेर, शेवट, अंत 2. पूर्णता	समाप्ति, अंत पूर्णता	end, termination completion
समारंभ	पुं·	1. उत्सव 2. थाटमाट, धामधूम	समारोह, उत्सव, जश्न ठाठबाट, धूम धाम	festivity ceremony, pomp and pageantry
समाराधन (न·), -ना	स्त्री·	1. उत्सव प्रसंगीचे ब्राह्मण भोजन	समारोह के निमित्त ब्राह्मण को दिया हुआ भोजन	entertainment made to Brahmanas on festive or religious occasions
		2. भंडारा (गावजेवण)	सार्वजनिक भोज, ज्योनार	feast open to the public
समारोप	पुं·	समाप्ती, उपसंहार, शेवट करणारे भाषण	समापन या समाप्ति का भाषण	concluding or closing speech
समालोचन	न·	टीका, गुणदोषांचे सम्यक् निरीक्षण, परीक्षण	आलोचना, गुणदोषों का सम्यक् विचार करना	critical appreciation, criticism

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
समावणे	अ· क्रि·	1. मावणे, आत राहू शकणे	समाना, अँटना	to be contained
		2. सहज प्रवेश होणे	सुख से प्रवेश करना	to enter easily conveniently-suitably-congenially
		3. मिळून जाणे, मिसळणे	घुलमिल जाना	to join and blend with
समाविष्ट	वि·	1. समावलेला	समाविष्ट, समाया हुआ	entered and contained
		2. गृहीत धरलेला, अंतर्भूत	अंतर्गत, अंतर्भूत	taken as included or comprised
		3. व्याप्त, शिरलेला	प्रविष्ट और व्याप्त	entered and occupied
समावेश	पुं·	अंतर्भाव, प्रवेश, शिरकाव	अंतर्भाव, प्रवेश, घुसना	inclusion, containment, entrance
समास	पुं·	1. शब्दांची जोडणी	समास, दो या अधिक पदों को मिलाना	composition of words
		2. जोड शब्द (मातापिता) (व्याक·)	समस्त शब्द	a compound word
		3. लिहिताना कागदाच्या डाव्या बाजूस मोकळी सोडावयाची जागा	किनारा, हाशिया	a margin
		4. संक्षेप	संक्षेप	epitome, short summary
		5. अध्याय, प्रकरण	अध्याय, प्रकरण	a chapter
समिती	स्त्री·	विशिष्ट विचाराकरिता नेमलेले विशिष्ट संख्येचे मंडळ	समिति	a committee

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
समीकरण	न·	अमुक संख्ये बरोबर अमुक संख्या वा पद (गणित) समतुल्यता	समीकरण	equation
समीप	अ·	जवळ, शेजारी, नजीक	समीप, निकट, पास	near, close
समीक्षक	पुं·	'समालोचक' पाहा	दे· 'समालोचक'	vide 'समालोचक'
समीक्षा	स्त्री·	'समालोचना' पाहा	दे· 'समालोचना'	vide 'समालोचना'
समुचित	वि·	उचित, साजेसा, योग्य	समुचित, उचित, ठीक	right, proper, fit
समुच्चय	पुं·	संग्रह, समूह, एकत्रीकरण, रास, जत्था	समुच्चय, कई वस्तुओं का एक साथ होना, समूह, राशि	an assemblage, collection, accumulation, an aggregate, a multitude
समुच्चये करून	अ·	सर्व-एकत्र-मिळून	कुल मिलकर	in aggregate, in mass
समुद्र	पुं·	सागर, दर्या	समुद्र, सागर	sea, ocean
समुदाय	पुं·	जमाव, गर्दी	समुदाय, झुंड, भीड़	a gathering, an assemblage, a crowd
समूह	पुं·	'समुदाय' पाहा	दे· 'समुदाय'	vide 'समुदाय'
समूळ	अ·	मुळा सहित	समूल, जड़, मूल से	root and branch
	वि·	1. मुळा सहित असलेला 2. पाया असलेला, आधार असलेला	जड़वाला, मूलयुक्त साधार, सकारण	having root having a ground or foundation or basis
समृद्ध	वि·	1. भरपूर, भरलेला, संपन्न 2. भरभराटलेला, वैभवशाली	समृद्ध, भरापूरा, संपन्न उन्नतिशील, वैभवशाली	abundant, plentiful prosperous, flourishing, thriving

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
समृद्धी	स्त्री·	1. संपन्नता, वैभव, ऐश्वर्य 2. चंगळ, रेलचेल	समृद्धि, वैभव, ऐश्वर्य विपुलता, रेलठेल, भरमार	prosperity, flourishing state abundance, plenty, exuberance
समेट	पुं·	तह, तड़जोड, सलोखा	समझौता, मेल, संधि, सुलह	reconciliation, compromise, settlement
समेत	अ·	'समवेत' पाहा	दे· 'समवेत'	vide 'समवेत'
समोर	अ·	1. पुढच्या बाजूस, सन्मुख 2. डोळ्यांसमोर, प्रत्यक्ष, हजूरात	सामने, आगे, सम्मुख समक्ष, उपस्थित	in front, in the fore in the presence of
समोरासमोर	अ·	एकमेकांच्या समोर-पुढे	आमने-सामने	face to face
सयुक्तिक	वि·	युक्तिवादाने युक्त, बुद्धीला पटणारा	युक्तियुक्त, युक्तिसंगत, वाजिब	logical, reasonable
सर	पुं·	1. हाराचा किंवा कंठ्याचा एक पदर 2. सागवानी सोट 3. फटाक्यांची माळ	हार की या कंठे की एक लड़ी शहतीर, बल्ला पटाखों की लड़ी	a string of a wreath or a necklace a long take-pole a string of crackers
सर	वि·	1. 'मुख्य' या अर्थी उपसर्ग ('सर देशपांडे' 'सर न्यायधीश, इ·') 2. जिंकलेला, ताब्यात घेतलेला	मराठी में 'मुख्य' के अर्थ के अधिकारियों के पदनामों को लगनेवाला उपसर्ग जीता हुआ, ताबे में किया हुआ	a prefix to words designating public officers meaning `chief' won, brought under one's subjection
सर	स्त्री·	1. पावसाची एक झड 2. बरोबरी, तुलना, योग्यता	बौछार, झड़ी बराबरी, योग्यता	a shower of rain emulation, worthiness, merit

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सर	वि·	शब्दाच्या पुढे लागणारा प्रत्यय-'अंशमात्र, असा बोध करणारा ('काळसर')	'अंशमात्र' का बोध करानेवाला, शब्द के अंत में लगने वाला (प्रत्यय)	a suffix meaning 'slight' ('a little')
सरकणे	अ· क्रि·	1. जागेपासून हलणे,-बाजूला होणे	सरकना, खिसकना	to move aside
		2. सरसावणे, पुढे जाणे	आगे बढ़ना	to advance
सरकगाठ	स्त्री·	निसरगाठ, सुरगाठ	सरकती गाँठ, फिसलती गाँठ	a slip-knot
सरकपडदा	पुं·	सरकविण्यासारखा पडदा	सरकता पर्दा	a slip-curtain, a sliding curtain
सरकपूल	पुं·	काढता घालता येण्यासारखा पूल	सरकनेवाला पुल	a sliding bridge
सरकविणे	स· क्रि·	1. हलविणे, बाजूला सारणे	सरकाना, खिसकाना, हटाना	to move,to move aside
		2. पुढे सारणे	आगे बढ़ाना	to push on
सरकार	न·	राज्यकर्ता, शासक	सरकार, हुकूमत, शासनकर्ता	government, ruler
सरकार जमा	वि·	जप्त, खालसा	जब्त, कुर्क	forfeited, confiscated
सरकार धारा	पुं·	जमीन महसूल	राजस्व, लगान, महसूल	government-tax on land
सरकारी	वि·	शासकीय	सरकारी, शासकीय	governmental, relating to the state
सरकी	स्त्री·	कापसाचे बी	बिनौला	cotton-seed
सरंजाम	पुं·	1. साहित्य, सामग्री, उपकरणे	सामग्री, आवश्यक वस्तुओं का समूह	materials, apparatus, articles

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. लवाजमा	अमीरों-सरदारों के परिजन आदि	foot-soldiers, horsemen, camels, elephants etc. of great personages
		3. सैन्याच्या किंवा किल्ल्याच्या व्यवस्थेकरिता दिलेले वेतन	फौज या किले की देखभाल करने के लिये दिया हुआ वेतन	grant of Inam for maintaining an army or fort
सरडा	पुं·	घोरपडीच्या जातीतील एक लहान प्राणी	गिरगिट	a chamelion
सरण	न·	चिता	चिता	a pyre, a funeral pile
सरणी	स्त्री·	1. पडलेला रस्ता-वाट	मार्ग, रास्ता	a road
		2. सरळ रेषा	सीधी रेखा	a straight line
		3. रांग, ओळ	पंक्ति, कतार	a line, a row
		4. (लाक्ष·) रीत, रिवाज	प्रणाली, रिवाज, प्रथा	custom, usage
		5. शैली, धारणी	शैली, ढंग, तरीका	manner, mode, fashion
सरणे	अ· क्रि·	1. हालणे, सरकणे, चळणे	सरकना, हिलना	to move, to stir
		2. संपणे	समाप्त होना, खत्म होना	to be finished, to come to an end
		3. पूर्ण होणे, भागणे (गरज)	पूरा पड़ना, गुज़र होना	to be fulfilled (a need)
		4. घसरणे	फिसलना	to slip
सरता	वि·	शेवटचा	आखिरी, अंतिम	last, final
सरतेशेवटी	अ·	अगदी शेवटी-अखेरीस	अंत में, आखिरकार	at last, in the end
सरदणे, सरदावणे	अ· क्रि·	1. दमट-ओलसर होणे	नम/गीला होना	to become damp, to be dampened

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. गारठणे	ठिठुरना	to be chilled
		3. थिजणे	जम जाना	to freeze
सरदी, सर्दी	स्त्री·	1. थंडी	सर्दी, ठंडक, जाड़ा	cold, winter
		2. थंडी, पडसे इ· थंडीचा आजार	जुकाम आदि सर्दी के विकार	a disease caused by cold, catarrh etc.
सरदार	पुं·	1. राजाचा मानकरी	सामंत	a knight, a nobleman
		2. टोळीचा, सैन्याचा इ· नायक	फ़ौज का या किसी टोली का नायक	a chieftain
सरधोपट	वि·	1. सरळ, वेडावाकडा नसलेला	सरल, सीधा	straight, right
		2. सरळ, निष्कपट	सीधासादा, निश्छल	straight forward
सरनामा	पुं·	1. किताब, पदवी	खिताब, पदवी, उपाधि	a title
		2. पत्रारंभीचा मायना	पत्र के प्रारंभ में लिखा जानेवाला संबोधन	a title, complimentary titles or forms or address in letters
		3. प्रस्ताविक मजकूर	प्रास्ताविक लेख	introductory remarks, introduction
सरपंच	पुं·	गावच्या पंचायत कमिटीचा मुख्य	गाँव की पंचायत का प्रमुख, सरपंच	the headsman of a village committee
सरपटणे	अ· क्रि·	पोटाने सरकत जाणे	पेट के बल चलना, रेंगना	to crawl on the belly, to creep
सरपण	न·	जळण, इंधनाचे लाकूड (काटक्या इ·)	ईंधन की वस्तुएँ	wood, cowdung etc. for fuel

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सरपोस	पुं॰	वर झाकण्याचा रुमाल, आच्छादनाचा कपडा	सरपोश, ऊपर ढकने का कपड़ा	a cloth spread over, a covering cloth
सरफास	पुं॰	सरकणारा फास-गांठ	सरफ़ूँद	a loop with a slip-knot, a noose
सरबटणे	अ॰ क्रि॰	लिडबिडणे, बरबटणे	लिड़ना, लथपथ होना, सनना	to be smeared all over
सरबत	न॰	आंबट गोड केलेले पेय	शरबत	sherbet, an acidulated drink
सरबत्ती	स्त्री॰	1. तोफ, सुरुंग इ॰ पेटविणयास लावलेला पलिता	तोप, सुरंग आदि मे लगाने का फलीता	an ignitor, apparatus for firing an explosive
		2. तोफा-बंदुकांचा उडालेला धूमधडाका	तोपों/बंदूकों से फूटा हुआ लगातार विस्फोट	a rapidly consecutive discharge or explosion
		3. (लाक्ष॰) शिव्यांचा-प्रश्नांचा जोरदार भडिमार	गालियों की/सवालों की लगातार होनेवाली बौछार	volley of questions or abuses
सरबरा, सरबराई	स्त्री॰	1. राहण्याची इ॰ सुव्यवस्था	रहने का अच्छा इंतजाम/प्रबंध	good arrangement of staying etc.
		2. आतिथ्य	खातिरदारी, आवभगत	warm reception
सरबरीत	वि॰	पातळसर, अधिक पाणी मिसळलेला	कुछ पतला सा	thinnish, dilute, sloppy
सरमाड	न॰	बाजरीचे थाट	बाजरे का डंठल	stalk of Bajra
सरमिसळ	वि॰	मिसळलेला, मिश्रित	मिला हुआ, मिश्रित	mixed

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सररहा	अ·	1. अबाधितपणे, बिनधोकपणे, मुक्तरीतीने	अबाध/बेरोक, मुक्त रीति से, खुल्लमखुल्ला	unrestrained, freely
		2. सार्वत्रिकपणे	आम तौर पर	on a broad scale, generally
सरवा	पुं·	1. शेतात किंवा खळ्यात चुकून शिल्लक राहिलेली कणसे	फसल की कटाई के बाद उसके पीछे रहनेवाला उसका अंश	ears still littering about, residue of the crop
		2. अखेरची वेचणी	आखिर की चुनाई	gathering of residue littered on the thrashing floor
		3. नुकतीच पिकाची कापणी केलेली जमीन	वह खेती जिसकी फसल अभी-अभी कटी हो	land the crop of which has just been reaped
		4. झाडझूड तोडून लागवडीस आणलेली जमीन	खेती के योग्य बनाई हुई परती ज़मीन	a piece of land recently brought under cultivation after clearing bushes etc.
सर्रास	अ·	'सररहा (2)' पाहा	दे· 'सररहा (2)'	vide 'सररहा (2)'
सरशी	स्त्री·	1. जीत	जीत, फतह	victory, triumph, win
		2. पुढचे पाऊल, पुढाकार	चढ़ाव, आगे कदम, सरसाई	ascendancy, advantage over, upper hand
सरशी	अ·	1. चिकटून, लागून ('छातीसरशी धरले')	के साथ, सटकर	nigh, close unto

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. क्षणी, होतांच ('आवाजासरशी ते पळाले')	तत्क्षण, तत्काल	instantly
सरस	वि·	अधिक चांगला, श्रेष्ठ, वरचढ	बढ़िया, अधिक अच्छा, बेहतर	superior, excelling, better
	पुं·	जनावराच्या खुरापासून बनविलेला चिकट पदार्थ	सरेश (-स)	glue (from the hoops of animals)
सरसकट	अ·	1. सगळे मिळून, झाडून सगळे	कुल मिलाकर	whole together
		2. न निवडता, ठोक रीतीने	न चुनते हुए, थोक तौर पर	in gross, in lump, without picking
सरसर	अ·	चपळाईने, जलदीने, झरझर	सरसर, जल्दी से, तेज़ी के साथ	quickly, smartly
सरसा	अ·	'सरशी (अ·)' पाहा	दे· 'सरशी (अ·)'	vide 'सरशी (अ·)'
सरसहा	अ·	'सररहा (2)' पाहा	दे· 'सररहा (2)'	vide 'सररहा (2)'
सरहद्द	स्त्री·	देशाची सीमा	सरहद, देश की सीमा	boundary, frontier
सरसावणे	अ· क्रि·	पुढे सरणे-घुसणे, चालून जाणे	आगे बढ़ना, पहल करना, धावा बोल देना	to advance, to come forward boldly
	स· क्रि·	1. बाहेर काढणे, उपसणे (तलवार, शस्त्र इ·)	खींचना, निकालना	to draw out
		2. पुढे सारणे	आगे बढ़ाना	to push forward
सरळ	वि·	1. बांक-वाकडेपणा-नसलेला	सरल, सीधा	straight

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. (लाक्ष·) निष्कपट, सच्चा प्रामाणिक	निश्छल, ईमानदार, सच्चा, खरा	guileless, honest, sincere, straight forward
		3. सोपा, सुबोध	आसान, सुबोध	easy
		4. साधा, साधाभोळा	सादा, भोला	simple, simple-hearted
	अ·	नाकासमोर, थेट समोर	सीधे	straight, direct
सरळव्याज	न·	ठरलेल्या दराने केवळ मुद्दलावरचे व्याज	साधारण ब्याज, सरल ब्याज	simple interest
सरळी	स्त्री·	1. सरळवाट, मोकळीक, स्वातंत्र्य	छूट, स्वतंत्रता	free access, freedom
		2. पाण्यात सरळ समोर मारावयाची सुळकांडी	तेज़ी के साथ मछली की तरह सीधे पानी में कूदना	an extended and vigorous sweep in water
सराई	स्त्री·	धर्मशाळा	सराय, सरा, मुसाफिर खाना	a sojourn for travellers
सराईत	वि·	1. सराव असलेला, अनुभवी	मँजा हुआ, अभ्यस्त, अनुभवी, आदी	seasoned, experienced
		2. पटाईत, निष्णात, तरबेज	निपुण, प्रवीण	proficient, skilled in, adroit, adept
सराटा	पुं·	1. गोखरू, एक काटेरी झुडुप व त्याचे फळ	गोखरू	a thorny shrub and its fruit
		2. काटा, सल	काँटा, शल्य	a thin thorn
		3. झाडू, झाडणी, केरसुणी	झाड़ू, बुहारी, बढ़नी	a broom
सराफ	पुं·	सोन्या-चांदीचे दागिने व जडजवाहीर विकणारा	सराफ, सोने चाँदी के गहने और जवाहिरात बेचने वाला	a dealer in gold and silver and jewellery

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सराफ कट्टा	पुं·	सराफ गल्ली	सराफा, सराफों का बाजार	gold and silver exchange market
सराफी	स्त्री·	सोन्या-चांदीचे दागिने व जवाहीर विकण्याचा धंदा	सरफी, सराफ का धंधा	business of dealing in gold, silver, jewellery etc.
सराव	पुं·	अभ्यास, सवय, परिपाठ	आदत, अभ्यास, मश्क, रब्त	practice, exercise, habituation
सरावणे	अ· क्रि·	सवय-अभ्यास होणे	अभ्यस्त होना, आदी बनना, आदत पड़ना	to be accustomed,-habituated
सरासरी	स्त्री·	सरसकट पडणारे प्रमाण	औसत, माध्य	the average, the mean
सरासरीने	अ·	1. सरसकटपणे, सामान्यत:	औसतन	on an average, generally
		2. साधारण अंदाजाने, सुमारे, ठोकळ मानाने	लगभग, सरसरी तौर पर	conjecturelly, upon a loose estimate, in a cursory manner
सरी	स्त्री·	1. स्त्रियांच्या गळ्यातील एक सोन्याचा दागिना, हासळी	हँसली, गरदनी	a golden ornament for the neck of females
		2. शेतात पाडलेली उभी चांच	कूँड, सीता, हलके फाल से धरती में बनने वाली रेखा	a furrow
सर्प	पुं·	साप	सर्प	a serpent, a snake
सर्पीण	स्त्री·	सापाची मादी	सर्पिणी, साँपिन	a female serpent
सर्व	वि·	सगळा, समस्त, एकूण एक , प्रत्येकजण	सर्व, कुल, सब	all, every one, the whole

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सर्वकाळ	अ·	सर्वदा, नेहमी, नित्य	सर्वकाल, सर्वदा, हमेशा	ever, always
सर्वगामी	वि·	सगळीकडे जाणारा-असणारा, सर्वव्यापक	सर्वगामी, सर्वव्यापक	all-pervading, omnipresent
सर्वंकष	वि·	1. सर्वशक्तिमान	सर्वशक्तिमान	all-powerful
		2. सर्वनाशी	सर्वनाशक	all-destroying
		3. सर्वस्पर्शी, सर्वांगीण	सर्वांगीण	touching all points, all-round
सर्वतंत्र स्वतंत्र	वि·	अनिर्बंध, संपूर्ण मोकळा	निरंकुश, पूर्णमुक्त	completely free, unrestrained
सर्वत्र	अ·	सगळीकडे	सर्वत्र	everywhere
सर्वथा	अ·	1. सर्व प्रकारे	सर्वथा, हर तरह से	in all ways, by all means
		2. पूर्णपणे	पूर्णतः, बिलकुल, कतई	altogether, utterly
सर्वदा	अ·	'सदा' पाहा	दे· 'सदा'	vide'सदा'
सर्वनाम	न·	नामाच्या ऐवजी वापरला जाणारा शब्द (व्याक·)	सर्वनाम	a pronoun
सर्वमान्य, सर्वसंमत	वि·	सगळ्यांना मान्य-पसंत	सर्वमान्य	approved by all
सर्वसाधारण, सर्वसामान्य	वि·	सर्वांना लागू असणारा	सर्वसाधारण, सामान्य, आम	common to all
सर्वस्व	न·	आपल्या मालकीचे सर्व	सर्वस्व, अपना सब कुछ	all one's belongings
सर्वस्वी	अ·	तनमनधनाने, पूर्णपणे, सर्व प्रकारे	पूर्णतः, पूरी तरह, सब प्रकार से	by all means, wholly and solely, entirely
सर्वज्ञ	वि·	सर्व जाणणारा, सर्वांचे ज्ञान असणारा	सर्वज्ञ, सब जानने वाला	omniscient, all-knowing

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सर्वांगीण	वि·	सर्व अंगाचा, संपूर्ण	सर्वांगीण, संपूर्ण	all-sided, all-round
सर्वांशी	अ·	पूर्णपणे	पूर्णतया, पूर्ण रूप से	in all respects, entirely
सर्वाधिकारी	पुं·	1. सर्व अधिकार ज्याच्या हाती आहेत असा	सर्वाधिकारी	an authoritarian or a person in whose hands all the authority is entrusted
		2. हुकुमशहा	तानाशाह	a dictator
सर्वोच्च	वि·	सर्वात वरिष्ठ	सर्वोच्च, सब से श्रेष्ठ	supreme
सर्वोत्कृष्ट	वि·	सर्वात उत्तम	सर्वोत्तम	the best of all, supremely good, excellent
सर्वोदय	पुं·	वर्ग रहित सर्वांचा सर्वांगीण विकास साधणारा विचार	सर्वोदय	uplift of all irrespective of caste, class, creed or sex
सर्वोपयोगी	वि·	1. सर्वांच्या उपयोगाचा असलेला	सबों के उपयोग का, काम का	useful to all
		2. सर्वकामाचा	सब काम का	useful for every purpose
सर्वोपरी	वि·	सर्वश्रेष्ठ, सर्वोच्च	सर्वोपरि, सर्वश्रेष्ठ, सर्वोच्च	supreme, above all
	अ·	सर्व रीतींनी,-प्रकारे	सब तरह से	in all ways, by all means
सल	न·, पुं·	1. काटा, शल्य 2. बोच	काँटा, शल्य चुभन	a thin thorn, a splint a pricking sensation or pain

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सलकडे	न·	पुरुषांच्या हातांतील सोन्याचे कांकण	पुरुषों के हाथ का सोने का ठोस कड़ा	a golden bangle in the wrist of males
सलग	वि·	1. लागून असलेलां, चिकटलेला, संल्लग्न 2. 'सळंग' पाहा	सटा हुआ, लगा हुआ, संल्लग्न दे· 'सळंग'	attached, appended, adjacent vide 'सळंग'
सलगी	स्त्री·	1. जवळीक, निकटत्व, मैत्री	निकटता, नज़दीकी, गाढ़ी मित्रता, हेलमेल	intimacy, intimate friendship, companionship
		2. लाडकेपणा, लडिवाळपणा	बच्चे की प्यार की चेष्टाएँ	child's fondling actions
सलणे	अ· क्रि·	1. बोचत राहणे 2. मनात टोचणे	चुभना सालना, खटकना	to prick to rankle
सलतनत	स्त्री·	1. साम्राज्य, राज्य, पादशाही 2. फौज फाटा	सल्तनत, राज्य, बादशाहत, हुकूमत बँदूक, तोप आदि सामग्री के साथ सैन्य	sovereignty, kingdom a field-force with all its equipments
सलाम	पुं·	मुसलमानी पद्धतीचा प्रणाम	बँदगी	a salutation in Muslim fashion
सलामत	वि·	सुरक्षित, आरोग्ययुक्त	सुरक्षित, स्वस्थ	safe and sound
सलामती	स्त्री·	सुरक्षितता, कुशल	सलामती, रक्षा, कुशल	safety, well-being
सलामी	स्त्री·	1. शस्त्रे उचलून दिलेला सन्मान 2. नमस्कार चमत्कार, भेटीच्या वेळचा पहिला विधी	सलामी, हथियारों को उठा कर सलाम करना सलामी, सलाम करने की रस्म	guard of honour the first etiquette or form of behaviour at meeting a person

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सलोखा	पुं·	1. मित्रता, दोस्ती	सुलूक, मेल, दोस्ती	understanding, good terms (with)
		2. तह, समेट, शांतता	सुलह, संधि, समझौता	a peace, friendly relations
सल्ला	पुं·	1. मत, मसलत	सलाह, मंत्रणा, मशवरा, राय	counsel, advice
		2. बोटातले सोण्याचे वेढे	छल्ला	a golden ring
सल्लामसलत	स्त्री·	विचार विमर्श, विचार विनिमय, मंत्रणा	सलाह मशवरा, विचार विमर्श	exchange of views
सवकणे	अ· क्रि·	सवय-चट-लागणे	परचना, लत पड़ना	to get habituated, to get in the habit of
सवंग	वि·	स्वस्त, बिनकिंमतीचा	सस्ता	cheap
सवंगडी	पुं·	1. सोबती, साथी	सुहबती, साथी, संगी	a companion, a comrade
		2. खेळगडी	गुइयाँ, खेल का साथी	a playmate
सवघड	वि·	सोपा ('अवघड, च्या विरुद्ध')	आसान	easy
सवड	स्त्री·	1. फुरसत, रिकामा वेळ	फुरसत्त, अवकाश	leisure, a spare moment
		2. अवकाश, रिकामी जागा	गुंजाइश, समाई	spare, room, scope, capacity
		3. संधी, कूस, फट	मौका, अवसर	room, a recess, a hole or a gap
सवत	स्त्री·	नवर्याची दुसरी बायको, सपत्नी	सौत, सौतन	a rival wife
सवता	वि·	वेगळा, स्वंतत्र, अलग	अलग, जुदा	separate, independent

मराठी शब्द	व्या· को	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सवतासुभा	पुं·	वेगळा-स्वंतत्र पक्ष किंवा पंथ वा कार्यक्षेत्र	अलग गुट या पंथ या कार्यक्षेत्र	a separate group on way or field of work
सवय	स्त्री·	कायम वळण, व्यसन	आदत, लत	habit, addiction
सवलत	स्त्री·	1. मुभा, सूट 2. सवड, सोय, सुविधा	रिआयत, छूट सहूलत, सहूलियत, सुविधा	concession facility, convenience
सवा, सव्वा	वि·	कोणतीही संख्या अधिक पाव	एक चतुर्थांश के साथ (कोई अंक)	any number and one fourth
सवाई	वि·	(लाक्ष·) गुणात थोडा जास्त, सरस	सवाया,तनिक श्रेष्ठ	ahead of, superior
सवाल	पुं·	प्रश्न, पृच्छा	सवाल, प्रश्न	a question, an interrogation
सवाल जबाब	पुं·	प्रश्नोत्तरे, बोलाचाली	सवाल जवाब, प्रश्नोत्तर, बहस, जिरह	argumentation, discussion
सवाष्ण	स्त्री·	सुवासिनी, सधवास्त्री	सधवा स्त्री	a woman with her husband living
सविनय	वि·	1. नम्रतेचा	विनययुक्त, विनम्र	humble, modest, polite
		2. सभ्य, शिष्टाचारयुक्त	शिष्टतापूर्ण	civil
सविस्तर	वि·	विस्तारासह, खुलासेवार	सविस्तार, तफसीलवार	detailed, elaborate
सव्यापसव्य	न·	उलटा पालट, (लाक्ष·) भानगड	झंझट, हंगामा, हलचल	continuous alternate actions, (fig.) fuss
सव्याज	वि·	व्याजासहित	सूद के साथ	with interest
सशक्त	वि·	सबळ, बळवान, शक्ती असलेला सुदृद	शक्तिसंपन्न, ताकतवर, मजबूत, तगड़ा	strong, powerful, stout

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सशर्त	वि·	अट असलेला, अटीसहित	सशर्त	with a condition, conditional, qualified
सशस्त्र	वि·	शस्त्रासहित, हत्यारबंद	शस्त्र से युक्त, शस्त्र सज्जित	equipped with arms, armed
सशास्त्र	वि·	विधियुक्त	विधियुक्त	in accordance with the Shastras
ससा	पुं·	एक केसाळ गुबगुबीत तृणहारी भित्रा प्राणी	खरगोश	a hare
ससाणा	पुं·	श्येन पक्षी	श्येन, बाज	a falcon
ससेमिरा	पुं·	1. तगादा	तकाजा	pressure, dunning
		2. मागेलागलेले भय	पीछा करनेवाला भय,बला	a hunting dread, constant apprehension
		3. आग्रह	आग्रह	persistence, insistence
ससेहोलपट	स्त्री·	सर्वबाजूंनी दुर्दशा	दुर्गत	all round misery
सस्तन	वि·	स्तन असलेला (प्राणी)	स्तनधारी, स्तनपायी	mammalian
सस्मित	वि·	हसरा	स्मितयुक्त	smiling
सह	अ·	बरोबर, संगाती, सोबतीस, सहित	सह, साथ, सहित	with, along with, together with
सहकार	पुं·	1. मिळून काम करणे	सहकार, साथ काम करना	cooperation
		2. भागीदारी	साझेदारी, हिस्सेदारी	partnership
सहकारिता	स्त्री·	1. मिळून काम करण्याची वृत्ती-कृती	मिलकर काम करने की वृत्ति या काम करना	cooperative atti or cooperating

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. साहाय्य, मदत	सहायता, मदद	assistance, help
सहकारी	वि·	मिळून-जोडीने काम करणारा	सहकारी, साथ काम करनेवाला	colleague, associate
सहगमन	न·	1. सोबत जाणे, संगती देणे	सहगमन, साथ जाना	giving one's company, accompaniment
		2. सती जाणे	सती होना	immolation of a woman on pyre with her dead husband
सहचर	पुं·	सोबती	सहचर, साथी	companion
सहचरी, सहचारिणी	स्त्री·	1. सोबत राहणारी मैत्रीण	सहचरी, सखी	a female companion
		2. विवाहित पत्नी	धर्मपत्नी	wife
सहज	वि·	1. जन्मजात, जन्मापासूनचा	सहज,जन्मजात	congenital, dating from birth
		2. नैसर्गिक, स्वभावगत	प्राकृतिक, स्वाभाविक	innate, inherent, natural
सहज	अ·	1. विनायास	आसानी से, बिना आयास	easily, without any effort
		2. उगीच, कारणाविना, विनाप्रयोजन	योंही, अकारण, बिना प्रयोजन के	casually, without any particular object, simply, merely
सहजगत्या	अ·	'सहज (2)' पाहा	दे· 'सहज (2)'	vide 'सहज (2)'
सहजासहजी	अ·	'सहज' पाहा	दे· 'सहज'	vide 'सहज'
सहणे	स· क्रि·	सहन करणे, सोसणे	सहना	to endure, to bear, to suffer

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सहधर्मी	वि·	1. एकाच धर्माचे-तत्वाचे	समान धर्म या तत्व को माननेवाले	of the same faith or principle
		2. एकाच शीला-स्वभावाचे	समानशील, समान प्रकृति के	of a similar disposition or temper
सहधर्मिणी	स्त्री·	पत्नी	सहधर्मिणी, पत्नी	a female participating in the duties of her husband, a wife
सहन	न·	सोसणे, दुःख जिरविणे	सहन, बर्दाश्त	suffering, bearing, enduring
सहनशक्ती	स्त्री·	सहन करण्याची-सोसण्याची कुवत	सहनशक्ति, सहनशीलता, सहिष्णुता	capacity to bear or to endure or to suffer
सहनशील	वि·	सहन करणारा, सोसणारा, सहिष्णु, धीर	सहनशील, सहिष्णु, धीर	forbearing, patient
सहपाठी	पुं·	बरोबर अभ्यास करणारा, सहाध्यायी	सहपाठी, सहाध्यायी, साथ पढ़नेवाला	a fellow-student
सहभागी	वि·	भागीदार	हिस्सेदार, साझेदार	a copartner
सहभोजन	न·	एकत्र बसून जेवणे	सहभोजन, एक साथ बैठकर भोजन करना	eating together, commensality
सहमत	वि·	एकाच मताचे	समान मत राय का	of the same opinion
सहमंत्री	पुं·	जोडीचा मंत्री किंवा कार्यवाह	सहमंत्री	joint secretary
सहयोग	पुं·	'सहकार' पाहा	दे· 'सहकार'	vide 'सहकार'
सहल	स्त्री·	फेरफटका, मजेत केलेला छोटा प्रवास	सैर, सफर	a trip, an excursion, an outing

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सहवर्तमान	अ·	बरोबर घेऊन, सहित	सहित, साथ	with, along with
सहवास	पुं·	1. एकत्र राहणे	सहवास, साथ रहना	living together, cohabitation
		2. संगती	सगति, साथ	companionship, company
		3. स्त्री पुरुष संयोग	स्त्री, पुरुष संयोग	copulation
सहशिक्षण	न·	तरुण-तरुणींना एकत्र शिक्षण	युवा-युवतियों का एक साथ पढ़ना	coeducation
सहसंवेदना	स्त्री·	सहानुभूती, दुसर्याच्या सुख दु:खांशी एकरूपता	सहानुभूति, हमदर्दी	sympathy
सहसा	अ·	1. फार करून, बहुत करून, बहुधा, प्राय:	बहुधा, बहुत करके, अधिकतर, प्राय:	generally, almost, more or less
		2. अविचाराने, उतावळीने	अविवेक से, उतावली से, उछलकर	impulsively, impatiently, all of a sudden
सहस्त्र	वि·	हजार	सहस्र	thousand
सहस्त्रावधी	वि·	हजारो	हजारों	thousands and thousands
सहाण	स्त्री·	1. गंध किंवा औषध उगाळण्याचा दगड	चकली, होरसा	a flat round stone for rubbing sandalwood or medicinal roots, a levitating stone
		2. धार करण्याचा दगड	सान, सिल्ली	a grind stone
सहाध्यायी	पुं·	'सहपाठी' पाहा	दे· 'सहपाठी'	vide 'सहपाठी'
सहानुभूती	स्त्री·	'सहसंवेदना' पाहा	दे· 'सहसंवेदना'	vide 'सहसंवेदना'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सहाय (-य्य)	न·	'साहय्य' पाहा	दे· 'साहाय्य'	vide 'साहाय्य'
सहायक	वि·	साहाय्य करणारा, मदतगार	सहायक, मददगार	an assistant, a helper
सहारा	पुं·	आसरा, आधार	सहारा, आश्रय, आधार	support, succour, shelter
सहित	अ·	सह, बरोबर	सहित, साथ	with, along with
सहिष्णु	वि·	सहन करणारा, सोसणारा	सहिष्णु, सहनेवाला, सहनशील	enduring, capable of suffering, tolerant
सही	स्त्री·	स्वतःच्या हाताने लिहिलेले स्वतःचे नाव	दस्तखत, हस्ताक्षर, सही	signature
	वि·	दुखापत न झालेला, सुरक्षित	ठीक, दुरुस्त	uninjured, unimpaired, sound, unharmed
सहीसलामत	अ· क्रि·	सुरक्षित	सही सलामत, निरापद, सुरक्षित	safe and sound
सही सही	अ·	हूबेहूब, जसाच्या तसा	हूबहू, ज्यों का त्यों	exactly alike
सहृदय	वि·	कोमल मनाचा, भावनाशील	सहृदय, कोमलचित	tender of heart, sensitive
सहेतुक	वि·	इच्छा-हेतू-धरून केलेला	सहेतुक, सकारण, सोद्देश्य	intentional, purposeful
सहेतुकपणे	अ·	1. इच्छा धरून,उद्देशपूर्वक	इच्छा रखकर, किसी उद्देश्य से	with certain desire with an intention or purpose
		2. जाणूनबुजून	जानबूझकर, इरादतन्	intentionally, purposely

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सहेली	स्त्री·	सखी, मैत्रीण	सहेली, सखी, साथिन	a female bosom friend
सह्य	वि·	सहनकरता येण्यासारखा	सह्य	bearable
सह्य	पुं·	सह्याद्रि	सह्याद्री	the mountain Sahyadri
सह्या	पुं·	पत्त्यांच्या पानांतील सहाठिपाक्यांचा पत्ता, छक्का	छक्का	the six of a suit at cards
सळ	स्त्री·	घडीची मोड-दुमड	सिलवट, सिकुड़न	line of a fold, crease
सळई, सळी	स्त्री·	काडी (गवताची किंवा लोखंडाची)	छड़, सलाई	a piece ofstraw or wire
सळक	स्त्री·	1. कळ, वेदना, उसण	कसक, टीस, हूक	a sharp pain (esp. in the waist)
		2. पावसाची सर	बारिश की झड़ी	a shower of rain
सळकणे	अ· क्रि·	मुरगळून कळ उठणे	मरोड़ा जाकर चोट पहुँचना, मरोड़ा जाना	to wrench, to sprain
सळमिसळ	स्त्री·	मिश्रण, भेळ, भेसळ खिचड़ी	मिश्रण, मिलावट, खिचड़ी	miscellaneous mixture, medly
सळसळ	स्त्री·	1. 'सळसळ' आवाज	सरसर, सरसराहट	the sound of creeping of serpents etc.
		2. उकळण्याचा शब्द	उबलने की आवाज	sound of brisk ebbulition
सळंग	वि·	जोड-सांधा नसलेला, अखंड	बिना जोड़ का, अखंड	(piece of cloth) whole, without a joint

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सज्ञान	वि·	1. कायद्याने वयात आलेला	बालिग, सयाना	adult, major
		2. जाणता, समजूतदार, शहाणा	सज्ञान, समझदार, अक्लमंद	intelligent, understanding, wise
सांकडा	वि·	निरुंद, चिंचोळा	सँकरा, तंग	narrow, strait
सांकडा	पुं·	गाडीच्या बैठकीचा सांगाडा, साटा	बैलगाड़ी का ढाँचा	the box of a bullock-cart
सांकडे	न·	संकट	संकट, अड़चन	a strait, a difficulty
सांकेतिक	वि·	1. खुणेचा-इषार्याचा ठरलेला	सांकेतिक, संकेतवाला	symbolic, indicative
		2. पारिभाषिक, शास्त्रीय	पारिभाषिक, वैज्ञानिक	technical, scientific
सांग	स्त्री·	1. सांगणे, निरोप	कथन, संदेश	a say, a message
		2. बर्ची सारखे एक हत्यार	साँग साँगी, बरछी	a spear, a javelin
	वि·	पूर्ण, सर्वांगांनी युक्त	सांग, अंगयुक्त	complete, entire, full
सांगकाम्या	वि·	स्वत:च्या बुद्धीने नव्हे सांगूनच कामकरणारा	कहने पर उतना ही काम करनेवाला	one acting as bidden
सांगड	स्त्री·	1. तराफा	बेड़ा	a float composed of staves and planks
		2. जोडणी, जुळणी	जोड़ाई, गठबंधन, जुड़ाई	joining together
सांगणे	स· क्रि·	बोलणे	कहना, बोल देना, बताना	to tell, to relate, to say
सांगता	स्त्री·	पूर्वता, समाप्ती	पूर्णता, परिसमाप्ति	completeness, completion, fulfilment

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सांगाडा	पुं·	1. हाडांचा सापळा 2. कच्चा नकाशा, आराखडा	कंकाल, अस्थिपंजर ढाँचा, खाका	a skeleton outline, a draft
सांगाती	अ·	बरोबर, सोबत	साथ	with, in one's company
	पुं·	सोबती, संगतीचा-बरोबर असलेला माणूस	साथी, संगी	a companion
सांगावा	पुं·	निरोप	संदेश	message
सांगीवांगीने	अ·	तोंडातोंडी, कानोकानी	जबानी, कानों कान	orally, verbally, from mouth to mouth
सांगोपांग	वि·	सर्वअंगे व उपांगे या सहित	सांगोपांग	subsisting of all rites and ceremonies or of all major and minor points
सांगोवांगी	अ·	'सांगीवांगीने' पाहा	दे· 'सांगीवांगीने'	vide 'सांगीवांगीने'
सांज	स्त्री·	संध्याकाळ, सायंकाळ	साँझ, शाम, संध्या, सायंकाल	the evening
सांजवात	स्त्री·	संध्याकाळच्या वेळी देवापुढे लावण्याची समई	सँझवाती, संध्यादीप	evening-lamp (of oil and wick)
सांजसकाळ	स्त्री·	(लाक्ष·) दिवसभर	दिनभर	all the day long
सांजा	पुं·	1. रवा 2. रव्याचा तुपात भाजून केलेला गोड पदार्थ	दलिया, रवा, सूजी हलुआ, हलवा	wheaten grit a sweet dish prepared of the wheaten evening

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सांजावणे	अ· क्रि·	सांज होणे	संध्या होना	to draw towards evening, to become evening
सांजोरी	स्त्री·	सांजाभरून केलेली पोळी	हलुआ भरकर बनायी हुई रोटी	a cake stuffed with सांजा
सांड	स्त्री·	1. 'सांडणी' पाहा 2. अधिक झालेले पाणी काढून देण्याचा केलेला मार्ग, मोरी	दे· 'सांडणी' पानी की निकासी का मार्ग, मोरी	vide'सांडणी' an outlet for superfluous water, a sluice
सांड	पुं·	वळू, देवाच्या नावाने मोकळा सोडलेला पोळ	साँड	a bull uncastrated and set free in the name of village-deity
सांडणी	स्त्री·	उंटाची मादी	साँडनी, ऊँटनी	a female camel
सांडणीस्वार	पुं·	सांडणीवर बसून शीघ्र गतीने जाणारा संदेशवाहक	साँडिया	a rider upon a female camel to carry messages speedily
सांडणे	अ· क्रि·	1. पाणी किंवा भांड्यातील पर्दाथ खाली पडणे 2. लवंडणे, लुढकणे 3. हरवणे, गमावणे	पानी या बर्तन का पदार्थ नीचे गिर जाना गिरना, लुढ़कना खो जाना, गुम हो जाना	to fall down, to be spilt to roll down, to tumble down to be lost
	स· क्रि·	1. खाली ओतणे, टाकणे 2. हरवून टाकणे, गहाळ करणे	उँडेलना खोना, गँवाना	to spill, to shed, to cause to fall out to lose (by dropping,-misplacing etc.)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. सोडणे, त्यागणे	छोड़ना, त्यागना	to give up, to get rid of
सांडवा	पुं·	1. 'सांड (2)' पाहा 2. बांधावरचा रस्ता 3. कालवा, पाट	दे· 'सांड (2)' बाँध पर का रास्ता नहर	ride 'सांड (2)' a way on a bund a built-up channel
सांडशी (-स)	स्त्री·	गरम भांडे इ· पकडण्याचे अवजार	सँडसा, सँडसी	a pair of tongs or pincers
सांडसूट	स्त्री·	सूट, येण्यातून काही केलेली घट	छूट	concession, a small quantity remitted or waved
सांडीमांडी	स्त्री·	1. काही धरणे, काही सोडणे, निधिनिषेध 2. यातायात, त्रास	विधिनिषेध कष्ट, तकलीफ़, परेशानी	certain injunctions for do's and donts strain, vexation
सांडोसांड	वि·	1. काठोकाठ, अगदी सांडण्याच्या अवस्थेत असलेला 2. संगत, साथ	लबालब, मुँह या किनारे तक का संगत, साथ	brimful company
सांत्वन (न·), ना	स्त्री·	शोकाचे-दुःखाचे शमन	दुःखशमन	appeasing, soothing, consoling
सांद (-दी)	स्त्री·	कोपरा	कोना	a corner, a crevice, a nook
सांदबोळ	पुं·	चिंचोळी गच्ची	तंग गली	a narrow lane
सांध	स्त्री·	1. जोड 2. जोड घालणे (शिवून) 3. तिढा (विणकामातील)	संधि, जोड़ टाँका, सीवन उलझन, गुत्थ (बुनाई में)	a joint, a juncture stitch seam transverse disposition of threads

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. भेग, फट	दरार, चीट	chink, fissure, crack
सांधकाम	न·	1. जोड घालण्याचे काम (शिवणातील)	टाँका, सीवन	seaming
		2. तिढे देण्याचे काम (विणकामातील)	गुत्थियाँ डालना	disposition of threads transversely
		3. 'सांधमोड' पाहा	दे· 'सांधमोड'	vide 'सांधमोड'
सांधणे	स· क्रि·	1. जोडणे	जोड़ना, मिलाना	to join
		2. जोड घालणे	टाँकना	to seam
	अ· क्रि·	जोडते जाणे, मिळणे	जोड़ा जाना, मिलना	to join
सांधमोड	स्त्री·	बांधकाम करताना दगडा-विटांची एकमेकात गुफंण	दीवार की रचाई में पत्थर और ईंटों की जोड़ बनाना	covering or joining the interstices of each layer of bricks and or stones
सांधा	पुं·	1. जोड	जोड़, संधि	a joint
		2. जोडलेला तुकडा	जोड़ का टुकड़ा	a joining piece
सांप्रत	अ·	आजकाल, हल्ली	आजकल, इन दिनों	at present, now, presently
सांप्रदाय	पुं·	'संप्रदाय' पाहा	दे· 'संप्रदाय'	vide 'संप्रदाय'
सांप्रदायिक	वि·	1. संप्रदायाशी संबंधीत	सांप्रदायिक, संप्रदाय संबंधी	relating to a sect or school
		2. संप्रदायाने घालून दिलेला	संप्रदाय द्वारा निर्धारित किया हुआ	laid down by a sect or cult
सांब	पुं·	1. भगवान् शंकराचे नाव	भगवान् शिव का नाम	name of Lord Shiv
		2. (लाक्ष·) भोळा माणूस, विश्वास ठेवणारा माणूस	भोला भाला व्यक्ति	a guileless and unsuspecting person

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सांबर	पुं·, न·	फाटे फुटलेल्या शिंगांचा हरणाच्या जातीचा एक वन्य पशू	सांभर, बारह सिंगा	a stag
सांबारे	न·	तुरीच्या डाळीची आमटी	तुवर की पकी और मसालायुक्त दाल	boiled pulse dressed with spices
सांभाळ	पुं·	'संभाळ' पाहा	दे· 'संभाळ'	vide 'संभाळ'
सा	पुं·	संगीताच्या सप्तस्वरांपैकी पहिला, षड्ज	सा, षड्ज	the first note in the Indian musical gamut
सा (-सां) ई	पुं·	साधु, फकीर	साँई, साधु, फकीर	a saint, a Fakir
साईस	पुं·	'सईस' पाहा	दे· 'सईस'	vide 'सईस'
साकव	पुं·,न·	ओंडक्याचा-बांबूचा कामचलाऊ पूल	पेड़ो के बोटों का या बांस का कामचलाऊ पुल	a workable bridge of logs or bamboos
साकळणे	अ· क्रि·	थिजणे, घट्ट होणे	जम जाना, गाढ़ा बन जाना	to clot, to congeal, to freeze
साका	पुं·	1. भांड्याच्या तळाशी राहिलेला गाळ	तलछट	dregs, sediment
		2. पाण्याने वाहून आणलेला गाळसाळ	जलोढ़ मिट्टी, बाढ़ से जमा हुआ कूड़ा करकट	alluvium, straws, rubbish-dirt gathered by a stream
		3. दागिना जोडण्याकरिता केलेले मिश्रण	टाँका	a mixture used in soldering trinkets
साकार	वि·	आकारासहित, मूर्तीमान्	साकार,, मूर्तिमान्	in the flesh, incarnate

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
साकारणे	अ· क्रि·	आकारास येणे, मूर्तिमान्-प्रत्यक्ष होणे	साकार बनना, प्रत्यक्ष बनना	to assume a form or shape
साकांक्ष	वि·	उत्सुक, उत्कंठित	उत्सुक, उत्कंठित	anxious, impatient
साकी	स्त्री·	मराठीतील एक छंद-वृत्त	मराठी का एक वृत्त	a metre in Marathi poetry
साकोली	स्त्री·	दलदलीची जमीन	दलदल	marshy ground
साख	स्त्री·	बाजारातील पत, प्रतिष्ठा	साख, प्रतिष्ठा, एतबार	mercantile credit, good repute
साखसुरत	अ·	उघड उघड, खुल्लमखुल्ला	खुल्लमखुल्ला, खुले आम	openly, above board
साखर	स्त्री·	शर्करा	शक्कर, चीनी	sugar
साखरकाजू	पुं·	साखरेत घोळलेला काजू, एक मिठाई	शक्कर में घोला हुआ काजू, एक मिठाई	cashew seed smeared with sugar, a sweetmeat
साखरगोटी	स्त्री·	गोटी एवढा गोड आंबा	गोटी जैसा छोटा और मीठा आम	a small and sweet kind of mango
साखरझोप	स्त्री·	पहाटेची झोप	मीठी नींद, सुबह की नींद	a sweet snooze at dawn
साखरलिंबू	न·	एक गोड लिंबाची जात	मीठा नींबू, चकोतरा	a variety of lemon, 'citrus decumana'
साखरपाणी	न·	पाहुण्यास दिले जाणारे सरबत, किंवा फराळ व पाणी	शिकंजवीं, जलपान, शरबत	a drink made of lemon and sugar, light refreshment
साखरपुडा	पुं·	1. वाङ्निश्चय	सगाई	betrothal

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. त्याचे प्रतीक म्हणून मुलीच्या हाती वर-पित्याने दिलेला पुडा	मिठाई का पुआ, कन्या के हाथ में पसंदगी के संकेत स्वरूप	a symbolical present of sweetmeats to the bride elect by parents of the groom
साखळदंड	पुं·	जंजीर, मोठी साखळी (हत्तीच्या पायाला बांधण्याची)	मोटी जंजीर	a big chain
साखळी	स्त्री·	1. घड्याळाचा छडा किंवा त्या सारखी लहान धातूच्या तारेची गुंफण	घड़ी की जंजीर, साँकल	a chain of a watch
		2. पायात घालतात तो दागिना	सँकडा, पैर का गहना	a foot-chain
साग, सागवान	पुं·	खुर्च्या, टेबले इ· बनविण्याचे लाकूड किंवा त्याचे झाड	सागैन	teak, teak wood
साचणे	अ· क्रि·	एकेठिकाणी साठणे	जमा होना, इकट्ठा होना	to accumulate, to collect
साचविणे	स· क्रि·	एकत्र करून साठविणे	जमा करना, इकट्ठा करना	to accumulate, to collect
साचा	पुं·	विशिष्ट आकाराचा नमुना	साँचा, ढाँचा	a mould
साज	पुं·	1. सजण्याचे साहित्य 2. योद्धाची वा घोड्याची सज्ज होण्याची सामग्री	साँज, सजावट की सामग्री साज़, सामग्री, सामान	bedecking apparatus equipment, accoutrement (of a warrior or a horse)
		3. शृंगार	सिंगार	bedecking, adoring

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		4. गाणार्‍याची साथ करणारी वाद्ये	गायन का साथ करने वाले वाद्य	musical instruments such as tabor, sarangi etc. which accompany the singer
साजणा	पुं·	'सजणा' पाहा	दे· 'सजणा'	vide 'सजणा'
साजणी	स्त्री·	1. प्रिया	प्रिया	a beloved woman, mistress
		2. सखी, जीवाभावाची मैत्रीण	सजनी, सहेली, सखी	a female confidant or companion
साजणे	अ· क्रि·	शोभणे, योग्य दिसणे	फबना, शोभा देना	to become, to befit, to beseem
साज (-जि)रा	वि·	शोभादायक	शोभायुक्त	graceful, handsome, comely
साजिंदा	पुं·	गाणार्‍याची वाद्याने साथ करणारा	साज़िंदा, साज़ बजानेवाला	a player on a musical instrument who seconds the vocal musician
साजूक	वि·	ताजा व स्वादिष्ट	ताज़ा और स्वादिष्ट	fresh and tasteful
साट	न·	आंबेपोळी किंवा फणसपोळी	आमरस या कटहल के गूदे को सुखाकर बनायी रोटी	a cake prepared of the pulp of mango or jack-fruit juice
साटा	पुं·	1. गाडीचा सांगाडा, बसण्याचा किंवा सामान भरण्याचा भाग	ढाँचा या ठठरी	the box-part or a frame of a cart

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. मोबदला	विनिमय, बदला	exchange
साटे	न·	घाऊक खरेदीचा सौदा	थोक खरीद का सौदा	buying up the total quantity of merchandise
साटेखत	न·	सगळा माल खरेदी केल्याचा काही आगाऊ किंमत देऊन केलेला करार	कच्चा बैनामा	an agreement by advancing a part of the whole price of the purchased merchandise
साटेलोटे	न·	1. वस्तूंच्या मोबदल्याचा व्यवहार	वस्तुविनिमय	traffic by exchange of commodities
		2. दोन कुटुंबात वधु-वरांची देवघेव करून केलेली लग्ने	दो परिवारों में कन्याओं का आदान-प्रदान	intermarrying of two families, exchanging of brides and bride grooms in both the families
साटोप	पुं·	1. जोराचा नेट, खटपट	जोरदार कोशिश, जोर, भारी प्रयत्न	vehement effort, hard straining
		2. चेव, आवेश	आवेश, जोश	passion, excitement, ardour
साठणे	अ· क्रि·	1. संचय-संग्रह होणे	जमा/इकट्ठा होना	to accumulate, to collect
		2. समावणे	समाना, अटना	to be contained in
साठ(-ट)पा	पुं·	1. संचय, साठवण	संचय, संग्रह	store, reservoir
		2. पात्राची मावण्याची कुवत	किसी पात्र की समाई	capacity of any receptacle

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
साठवण	स्त्री·	'साठपा (1)' पाहा	दे· 'साठपा (1)'	vide 'साठपा (1)'
साठविणे	स· क्रि·	संचय-संग्रह करणे	जमा/इकट्ठा करना, संचय-संग्रह करना	to accumulate, to collect, to store, to hoard
साठा	पुं·	संचय, संग्रह	संचय/संग्रह	a store, a hoard, a stock
साठी	स्त्री·	साठ वर्षे पूर्ण झाल्याची वयोवस्था	साठ वर्ष की अवस्था	age of sixty
साठीं	अ·	-करिता,-कारणे	-के लिये	for the sake of, for, on account of
साठेबाज	वि·	आवश्यक वस्तूंचा कायद्या विरुद्ध साठा करणारा	जमाख़ोर, अपसंचयकारी	hoarder, hoarding illegally or against the interests of the society
साडी	स्त्री·	पांच-सहावारी लुगडे	साड़ी	a sari, a female garment of 5 or 6 yards
साडू	पुं·	मेहुणीचा नवरा	साढ़ू, पत्नी की बहन का पति	husband of one's wife's sister
साडे	वि·	अधिक, अर्धा	साढ़े	half above or more
साडेसाती	स्त्री·	शनीचा फेरा, दीर्घकाळची आपन्नावस्था	साढ़े साती, सनीचरी	calamity or harassment for a very long time
साणे	न·	छपरावर उजेडाकरिता ठेवलेले खिडकी सारखे भोक	प्रकाश आने के लिये छप्पर में किया हुआ सूराख़	an aperture left in a roof for allowing light

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सातत्य	न·	सततपणा, अखंडितपणा	सातत्य, अखंडितता	continuity, perpetuity
सातू	पुं·	'सत्तू' पाहा	दे· 'सत्तू'	vide 'सत्तू'
सात्विक	वि·	सत्त्वगुणयुक्त, सौम्य, आवेग नसलेला	सात्त्विक, सत्वगुण-युक्त	good, gentle, mild, benevolent, amiable
साथ	स्त्री·	1. संगती, सोबत	साथ, संग, संगति, सुहबत	company, accompaniment
		2. सह, सहाय	सहयोग, सहायता	cooperation, assistance
		3. गाण्याशी वाद्याची संगती	गायन के साथ वाद्य की संगति	harmonious accompaniment of a musical instrument with the vocal music
सा (-सां) थ	स्त्री·	रोगाचा प्रसार	रोग का फैलाव	epidemic
साथी	पुं·	सोबती, संगत करणारा, साथ देणारा	साथी	a companion, a comrade, a colleague
साथीदार	पुं·	1. 'साथी' पाहा	दे· 'साथी'	vide 'साथी'
		2. कामातील वाटेकारी, मदतगार	साझेदार, सहायक	a partner in a business, an assistant
साद	पुं·, स्त्री·	1. हाक, मोठ्या आवाजातील बोलावणे	आवाज, पुकार	a call, a hollooing
		2. हाकेला दिलेले प्रत्युत्तर ('ओ')	जवाब, उत्तर	answer to a call
		3. पडसाद, प्रतिध्वनी	प्रतिध्वनि	an echo
		4. आवाज, स्वर	ध्वनि, आवाज़	sound, voice
सादर	वि·	1. आदरयुक्त, नम्रतायुक्त	सादर, नम्रतापूर्ण	respectful, reverent

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. आदरपूर्वक पुढे मांडलेला	आदरपूर्वक प्रस्तुत, -पेश किया गया	respectfully presented
		3. नम्रतापूर्वक आलेला	नम्रतापूर्वक आया हुआ, -प्रविष्ट	one presenting oneself with due civilities
		4. तत्पर, उत्सुक	तैयार, तत्पर, उत्सुक	ready, prepared intent
	अ·	सन्मानाने, आदर ठेवून	सादर, आदर के साथ	respectfully, reverently
सादविणे	स· क्रि·	तोंडी जाहीर करणे, दवंडी देणे	घोषणा से जाहिर करना, ढिंढोरा पीटना	to proclaim, to publish abroad (vocally)
सादळ	वि·	सर्द, ओलसर	सर्द, नम, गीला सा	damp
सादळणे	अ· क्रि·	सर्दावणे, ओलसर होणे	गीला सा होना, नम होना	to become damp
सादिल, सादिलवारी	स्त्री·	नैमित्तिक खर्च, किरकोळ खर्च	नैमित्तिक खर्च, फुटकर खर्च	any contingent charge
सादिलवार	वि·	नैमित्तिक, प्रासंगिक	नैमित्तिक, प्रासंगिक	contingent
सादृश्य	न·	सारखेपणा, समानता	सादृश्य, समानता, तुल्यता	resemblance, likeness
साद्यंत	वि·	आरंभापासून अखेर पर्यंतचा, पुरा, संपूर्ण	साद्यन्त, पूरा, संपूर्ण	whole, entire, complete
साधक	वि·	साधून देणारा, सहायक, मदतगार	साधक, मददगार, उपकारक	instrumental, conducive, helpful
	पुं·	साधना-उपासना करणारा	साधक, उपासक	one engaged in spiritual achievement

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
साधक बाधक	वि·	उपयोगी-विरोधी, अनुकूल-प्रतिकूल	उपयोगी-विरोधी, अनुकूल-प्रतिकूल	helpful and hurtful, conducive and obstructive
साधणी	स्त्री·	समपातळी बघण्याचे साधन	साधनी, समतलत्व जाँचने का यंत्र	a level instrument for testing horizontal plane
साधणे	स· क्रि·	1. संपादणे, मिळविणे	प्राप्त करना, पाना, हासिल करना	to achieve, to get
		2. यश मिळविणे, सिद्ध करणे	साधना, सिद्ध करना, पूरा करना	to accomplish
	अ· क्रि·	जमणे, साध्य होणे, हस्तगत होणे	साधना, सफल होना,बन जाना, जमना	to avail, to succeed
साधन	न·	1. उपकरण, अवजार	सामग्री, उपकरण, औज़ार	instrument, implement
		2. उपाय, मार्ग	साधन, जरिया, वसीला	a contrivance, an expedient, a way, a means
		3. 'साधना (1)' पाहा	दे· 'साधना (1)'	vide 'साधना (1)'
साधना	स्त्री·	1. उपासना, तपश्चर्या	उपासना, तप	intensive worship or attending upon one's deity or spiritual accomplishment, penance
		2. अभ्यास, सतत प्रयत्न	अभ्यास, अविरत उद्यम	constant effort, diligence
साधा	वि·	1. न सजविलेला, मुळात आहेतसा	सादा, बिन सजावट का	simple, without embellishment

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. सरळ मनाचा, निष्कपटी	जिसमें बनावट न हो, सरलहृदय	unassuming, unobtrusive, artless
साधाभोळा	वि·	निष्कपटी, सरळ मनाचा	सादा दिल, सीधा, सरलचित्त	artless, guileless, naive
साधार	वि·	1. आधार असलेला	साधार, जिसका कोई आधार हो	one having a support
		2. पुरावा असलेला	जिसका कोई प्रमाण/सबूत हो	having a ground or proof
साधारण	वि·	सामान्य, सर्वासारखा, मामूली	साधारण, सामान्य, मामूली	ordinary
साधारणपणे	अ·	अदमासे, सामान्यतः	साधारणतः, आम तौर पर, प्रायः	ordinarily, generally
साधित (व्याक·)	वि·	साधलेला, बनलेला	व्युत्पन्न	derivative
साधू	पुं·	1. सज्जन पुरुष	साधु, सच्चा या नेक आदमी	a good/virtuous person
		2. संत पुरुष	संत पुरुष	a saint, a sage
साधेपणा	पुं·	1. नटवेपणा-थाटमाट इ· नसण्याचा गुण	सादगी, सादापन, बनावट का अभाव	simplicity
		2. अकृत्रिमपणा, निष्कपटपणा	निश्च्छलता, सरलता	unassumedness, artlessness
साध्य	वि·	जे साधावयाचे-मिळवावयाचे ते, प्राप्य	साध्य, प्राप्त	that is to be accomplished or achieved
	न·	ध्येय, उद्दिष्ट, लक्ष्य	साध्य, लक्ष्य, उद्देश्य, मकसद	aim, object, purpose

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
साध्वी	वि· स्त्री·	1. साधुवृत्तीची (स्त्री·)	साध्वी, साधु वृत्तिकी	saintly (woman)
		2. पतिव्रता	पतिव्रता	chaste, devoted to her husband
	स्त्री·	1. तपस्वी स्त्री	साध्वी, तपस्वी स्त्री	a saintly woman
		2. पतिव्रता स्त्री	पतिव्रता/पतिनिष्ठ स्त्री	a chaste woman devoted to her husband
सान	वि·	1. वयाने लहान	उम्र से छोटा, नन्हा	young
		2. आकाराने लहान	कद से छोटा	little, small
सानथोर	वि·	वयाने लहान-मोठा	छोटा-बड़ा	young and old'
सानुनासिक	वि·	नाकातून उच्चारलाजाणारा	सानुनासिक	nasal
सान्निध्य	न·	1. जवळीक, निकटपणा, संगत	सान्निध्य, समीपता, नजदीक	proximity, nearness
		2. बोटाचे पेर, गाठ	गाँठ, पोर	knuckle, knot
साप	पुं·	'सर्प' पाहा	दे· 'सर्प'	vide 'सर्प'
सापट	स्त्री·	चीर, भेग	चीर	a crack
सापडणे	अ· क्रि·	1. आढळणे, दिसणे	दिखाई देना, दीख पड़ना	to come into view or sight
		2. अचानक मिळणे	अचानक पाना, पाया जाना	to be found
		3. अडकणे, फसणे	फँसना	to be caught, to fall into a catch or snare
सापळा	पुं·	1. पिंजरा, चाप, जाळे	चूहादान, जाल, फंदा	a trap, a snare
		2. सांगाडा	ठठरी, ढाँचा	skeleton
साक्षेप	वि·	1. (कशाशीतरी) संबंधित, अनुबद्ध	साक्षेप	relative

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. अपेक्षा-गरज असलेला	जिसमें कुछ अपेक्षाएँ हो	one that has some expectations/need
साक्षेपतः	अ·	मागचा पुढचा संबंध पाहता, तुलनेने पाहता	सापेक्षतः	relatively, comparatively
साप्ताहिक	वि·	दर आठवड्याचा	साप्ताहिक	weekly
	न·	आठवड्यास निघणारे पत्र-पत्रिका	साप्ताहिक पत्र	a weekly
साफ	वि·	1. स्वच्छ 2. स्पष्ट, उघड 2. पुरता, पूर्ण	साफ, स्वच्छ स्पष्ट, खुला हुआ पूर्ण	clean plain, clear finished
साफल्य	न·	सफलता, कृतार्थता	साफल्य, सफलता	accomplishment, gratification
साफसफाई	स्त्री·	1. स्वच्छता 2. खुलासा, आपल्या बाजूची स्पष्ट मांडणी	सफाई, स्वच्छता स्पष्टीकरण	cleansing explanation
साफसाफ	अ·	स्पष्ट स्पष्ट, उघडपणे	स्पष्ट, खुल्लमखुल्ला	openly, in clear terms
साफा	पुं·	फेटा, डोक्याला गुंडाळण्याचा कपडा	फेंटा, सिरापर लपेटने का कपड़ा	a long piece of cloth to be wound round the head
साबण	पुं·, न·	कपडा किंवा अंग स्वच्छ करणारा पदार्थ	साबुन, साबून	soap
साबणबार	पुं·	धुण्याच्या साबणाची लांब पट्टी	साबुन का डंडा	a soap-bar

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
साबू	पुं·	'साबण' पाहा	दे· 'साबण'	vide 'साबण'
साबूदाणा	पुं·	'शाबूदाणा' पाहा	दे· 'शाबूदाणा'	vide 'शाबूदाणा'
साभार	अ·	आभारा सहित	सधन्यवाद	with thanks
साभिप्राय	अ·	1. आपल्या अभिप्रायासह 2. हेतूपूर्वक, मनात हेतू धरून	अपने अभिप्राय/राय के साथ हेतुतः, इंगित से	with one's remarks indicatively
साम (-मु) ग्री	स्त्री·	साहित्य, सरंजाम	सामग्री	apparatus, materials
सामग्रयाने	अ·	सर्वांगांनी, सर्वांगीण	सर्वांगीण, समग्र रूप से	totaliy, in all implications, all round
सामता	पुं·	सुताराचे भोक पाडण्याचे एक हत्यार	बरमा	a carpenter's drilling tool
सामना	पुं·	लढत, मुकाबला	सामना, लड़ाई, भिडंत, मुठभेड़	confrontation, fight, match
सामनेवाला	पुं·	1. समोरचा मनुष्य 2. लढ्याला उभा राहिलेला मनुष्य प्रतिस्पर्धी	आगे का आदमी प्रतिस्पर्धी	person in front a rival
सामर्थ्य	न·	1. शक्ती, बळ	सामर्थ्य, शक्ति, बल	strength, power, might
		2. कुवत, समर्थता	क्षमता, समर्थता	ability, capability
सामसूम	स्त्री·	नीरवता, नि:शब्दता, शांती	ख़ामोशी, सन्नाटा, शांति	stillness, silence, quiet
सामाईक	वि·	'समाईक' पाहा	दे· 'समाईक'	vide 'समाईक'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सामाजिक	वि·	1. समाज विषयक, समाजाशी संबंधित	सामाजिक, समाज से संबद्ध	related to society
		2. समाजाच्या चाली रूढी शिक्षण- संस्कृती, संपत्ती-उद्योग अशा विषयां संबंधीचा	राजकीय छोड़कर समाज के अन्य विषयों से संबंधित	social
सामान	न·	चीजवस्तू-आवश्यक लागणार्या वस्तू	सामान, असबाब, चीज वस्तु	goods, luggage, materials, furniture etc.
सामान्य	वि·	'साधारण' पाहा	दे· 'साधारण'	vide 'साधारण'
सामावणे	अ· क्रि·	'समावणे' पाहा	दे· 'समावणे'	vide 'समावणे'
सामिल	वि·	1. जोडला गेलेला 2. सहभागी	शामिल, मिला हुआ, शरीक सहयोगी, साथी	joined participant, associated
सामुदायिक	वि·	1. समुदायाला धरून असलेला, समुदाया संबंधीचा	सामुदायिक, सामूहिक	relating to an assembly/multitude
		2. सर्व समुदायाने मिळून करावयाचा किंवा केलेला	सारे समुदाय के करने का या किया हुआ	collective
सामुद्रधुनी	स्त्री·	दोन समुद्रांना किंवा खाड्यांना जोडणारा चिंचोळा पाण्याचा प्रवाह	जलडमरूमध्य	straits

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सामुद्रिक	न·	मुद्रेवरील व अंगावरील चिन्हे बघून शुभा-शुभ भविष्य सांगणारे शास्त्र	सामुद्रिक	science explaining the lives and marks on the face and the body in terms of one's fortune
सामोपचार	पुं·	समजावणीचे उपाय	सामोपचार, शांति के उपाय काम में लाना	mild/conciliatory measures
सामोरा (-रे)	अ·	पुढे, सन्मुख	सामने, आगे, सन्मुख	fore, in the fore
साम्य	न·	1. सारखेपणा, समानता, सादृश्य	साम्य, सादृश्य, समानता	similarity, likeness
		2. समान दर्जा-स्थिती	समान स्थिति	equality
साम्यवाद	पुं·	ज्या समाजात सर्व माणसे कसलाही भेदभाव न ठेवता संपत्ति-उत्पादनात समान वाटा उचलतील आणि उत्पादित संपत्तीचा समान वाटा उपभोगतील असा समाज बांधण्याचा सिद्धांत	साम्यवाद	communism
साम्राज्य	न·	अनेक राज्यांवर किंवा फार मोठ्या प्रदेशावर सत्ता चालविणारे राज्य	साम्राज्य	an empire
साय	स्त्री·	दूध पुष्कळ तापविल्यावर त्यावर येणारा जाड, तुपट तवंग	मलाई	cream

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सायकल	स्त्री·	दुचाकी	साइकिल	a bicycle
सायंकाळ	स्त्री·	'संध्याकाळ' पाहा	दे· 'संध्याकाळ'	vide 'संध्याकाळ'
सायास	पुं·	बहुत कष्ट, खूप प्रयत्न	कष्ट, प्रयास, बहुत परिश्रम	much exertion, great labour or toil
सायाळ	स्त्री·	मागच्या बाजूस बाणासारखी पिसे असलेला एक जंगली पक्षी	साही	porcupine
सार	न·	1. गाभा, मुख्य तत्त्व, अर्क	सार, सत्त, अर्क	essence, vital part, sap
		2. तथ्य, सत्य	सचाई, यथार्थता	truth
		3. आंबट फळाचा कोळ पाण्याशी मिसळून त्याला फोडणी देऊन केलेले पेय	रसा, घोल	a dilute mixture of tamarind, mango-stains with spices
		4. तात्पर्य, आशय	तात्पर्य, आशय	sum and substance
सारक	वि·	शौचास करणारा	सारक, विरेचक	mildly purgative
सारखा	वि·	1. समान सदृश	सरीखा, समान, सदृश	like, similar
		2. समान, समतुल्य	तुल्य	equal, alike
		3. समपातळीचा, सपाट	समतल	even level, plain
	अ·	एक सारखा, वारंवार	लगातार, सतत	continuously, uniformally
सारंग	पुं·	1. हरीण	सारंग, मृग	a deer
		2. एक राग	सारंग राग	a Râg or mode or music with particular tunes

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. खलाशांचा कप्तान-नायक	मल्लाहों का नायक	the captain of sailors
सारंगी	स्त्री·	एक तंतुवाद्य	सारंगी, एक तंतुवाद्य	a stringed musical instrument
सारंगीवाला	पुं·	सारंगी वाजविणारा	सारंगिया	a player of सारंगी
सारण	न·	साखर-खोबर्या सारखे भरले जाणारे पदार्थ	पुरन, कचौड़ी आदि में भरा जानेवाला मसाला	stuffing material
सारण	स्त्री·	नाली, पाट	मोरी, नाली	a water-channel
सारणी	स्त्री·	1. कोष्टक	सारणी, तालिका	a table (of numbers, or showing times etc.)
		2. रीत, मांडणी, सूत्र	सूत्र, विधि, रीति	a formula
सारणे	स· क्रि·	1. आत घालणे-ढकलणे	घुसेड़ना	to push in
		2. बाजूला करणे	दूर करना, हटाना	to remove by pushing, to set aside
		3. संपविणे	समाप्त/खत्म करना	to consume, to exhaust
सारवण	न·	1. शेणाचा किंवा मातीचा काला फिरविणे	पोताई, लीपना	smearing with cowdung or earth-wash
		2. (लाक्ष·) पूर्ण पुसून टाकणे-नष्ट करणे	लीपापोती	marring/impairing/ spoiling completely
सारवान	पुं·	उंटवरचा स्वार	ऊँट वान	a camel-driver
सारवासारव	स्त्री·	'सारवण (2)' पाहा	दे· 'सारवण (2)'	vide 'सारवण (2)'
सारस्वत	न·	वाङमय साहित्य, विद्या	साहित्य, विद्या, इल्म	literature, learning

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सारा	पुं·	1. जमिनीवरील कर 2. डोळ्यावर येणारा पडदा-जाळी	लगान, महसूल, भूमिकर जाला, आंख का एक रोग	land-tax a white film over the eyes
	वि·	सगळा, सर्व	पूरा, संपूर्ण, समस्त, समूचा	all, the whole
सारांश	पुं·	सार, तात्पर्य	सारांश, सार, निचोड़, तात्पर्य	substance, summary, epitome, abstract
	अ·	थोडक्यात	थोड़े में	in brief
सारासार विचार	पुं·	योग्यायोग्य विचार, विवेक, तारतम्य बुद्धी	विवेक, तारतम्य सोच विचार, तमीज	deliberation, consideration
सारीपाट	पुं·	1. सोंगट्यांचा खेळाचा पट 2. सोंगट्यांचा खेळ	बिसात, वह कपड़ा जिस पर चौसर खेला जाता है चौसर, चौपड़	a chequered cloth to play at सोंगट्या a game of सोंगला
सार्थ	वि·	1. अर्थसहित 2. अर्थपूर्ण, साभिप्राय हेतुगर्भ 3. यथार्थ, उचित, योग्य	सार्थ, अर्थयुक्त अभिप्राययुक्त यथार्थ, उचित	meaningfull significant, meaningful proper, fit
सार्थक	न·	साफल्य, कृतकृत्यतेची भावना	साफल्य, सफलता	fulfilment, gratification
सार्वजनिक	वि·	1. सर्वलोकांशी संबंधित 2. सर्वलोकांचा	सार्वजनिक, सब से संबंधित सब लोगों का	related to all people public, general—
सार्वत्रिक	वि·	सर्वठिकाणचा, सगळीकडचा, सगळीकडे लागू असणारा-पडणारा	सार्वत्रिक	universal, general

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सार्वमत	न·	विशिष्ट मुद्दया बाबत देशातील सर्व नागरिकांचे मत	जनमत संग्रह	plebiscite
साल	न·, स्त्री·	झाडाची-फळाची-धान्याच्या दाण्याची त्वचा	छाल	bark, rind, husk
साल	न·	वर्ष	साल, वर्ष	a year
सालकरी,-दार	पुं·	1. एक वर्षाच्या बोलीने लावलेला शेतकरी	एक साल के इकरार पर नियुक्त खेतीहर	a cultivator nominated for one year
		2. चालू वर्षासन वाट्याला आलेला	जिसे इस वर्ष की वार्षिक वृत्ति मिलती हो	this year's incumbent
सालगिरा	पुं·	वर्षगाठ, वाढ दिवस	सालगिरह, बरस गाँठ	anniversary of one's birthday
सालगुदस्त	न·	गतवर्ष	गतवर्ष	the last year
सालट (-टे)	न·	1. त्वचा, चामडे 2. साल (झाडाची) 3. टरफल, (फळाचे)	चमड़ी, खाल छाल छिलका	skin bark rind
सालपट	न·	'सालट' पाहा	दे· 'सालट'	vide 'सालट'
सालस	वि·	भला, गरीब (स्वभावाने), निरुपद्रवी	भला, निरुपद्रव, मासूम	mild, meek, in-offensive
साला	पुं·	1. मेहुणा, बायकोचा भाऊ 2. एक शिवी	साला, पत्नी का भाई एक गाली	wife's brother an abusive word
सालाबाद प्रमाणे	अ·	दर सालाप्रमाणे	प्रतिवर्ष की भांति, हर साल की तरह	as per year

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सालिना	वि·	दरवर्षाचा, वार्षिक	सालाना, साल का, वार्षिक	yearly, annual
	अ·	दरवर्षी	सालाना, प्रतिवर्ष	annually, every year
सालोसाल	अ·	1. वर्षानुवर्षे 2. दरवर्षी	बरसों तक, बरसों से, बरसों हर साल	for years together every year
सालंकृत	वि·	अलंकारा सहित	सालंकार	adorned or accompanying with ornaments
साव	पुं·	1. पतीचा-विश्वासू-प्रामाणिक माणूस 2. सावकार	प्रामाणिक, विश्वासपात्र इज्जतदार आदमी, साहू महाजन, साहूकार	an honest-reputable-trustworthy person a money-lender, a private banker
सावकार	पुं·	'साव (2)' पाहा	दे· 'साव (2)'	vide 'साव (2)'
सावकाश	अ·	संथपणे, स्वस्थपणे	आहिस्ता, धीमे-धीमे, आराम से	slowly, leisurely
सावचित (-त्त)	वि·	दक्ष, हुशार,जागृत, सावध	सतर्क, सचेत, होशियार, सावधान, खबरदार	aware, advertent, attentive
सावचितपणे	अ·	दक्ष राहून, हुशारीने, सावधपणे	सतर्क/सचेत रहकर, सावधानी से	attentively, advertently, with awareness
सावज	न·	शिकार	शिकार, शिकार का जानवर	a prey
सावट	न·, स्त्री·	1. सावली, छाया 2. सतत सावली असलेली जागा	छाँह, छाया छायी हुई जगह	a shadow a shady spot
सावडणे	स· क्रि·	1. गोळा करणे	जमा करना, बटोरना	to collect, to gather together

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. प्रेत जळल्यानंतर राख व अस्थी गोळा करणे	राख और अस्थि संचय करना	to gather burnt bones and ashes
सावत्रआई	स्त्री·	आईची सवत	सौतेली माँ	step-mother
सावत्र भाऊ-बहीण	इ·	सावत्र आईची मुलगा-मुलगी किंवा सावत्र आईशी संबंधित इतर	सौतेली माँ का बेटा-बेटी और अन्य संबंधी	son or daughter or other relation of the step-mother
सावत्रपण	पुं·	1. सावत्र नाते 2. द्वेषभाव, ईर्ष्या	सौतपन, सोतेलापन द्वेष, ईर्ष्या	half-blood extreme jealousy, malice
सावध	वि·	जागरूक, दक्ष	सावधान, सचेत, सतर्क, होशियार	attentive, vigilant, advertent, alert
सावधान	उद् अ·	दक्ष, जागे राहा	खबरदार ! सावधान !	beware ! mind! Attention!
	वि·	'सावध' पाहा	दे· 'सावध'	vide 'सावध'
सावधप (न·) णा	पुं·	जागरूकता, दक्षता	सावधानता, होशियारी, सतर्कता	attentiveness, vigiliance
सावयव	वि·	1. अवयवां-अंगा-सहित 2. प्रत्यक्ष रूप घेतलेला, मूर्तीमान्	अवयवों के साथ साकार, मूर्तिमान्	with limbs personified
सावरणे	स· क्रि·	1. संभाळणे 2. गोळा करणे, एकत्र करणे 3. आटोपते घेणे 4. स्वत:ला आवरणे	सँभालना बटोरना, जमा करना, इकट्ठा करना समेटना, पूरा खत्म करना अपने को जब्त करना, संयत करना	to maintain, to uphold, to sustain to gather up, to rally, to bring together to wind up, to collect to restrain oneself, to control oneself

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		5. हात देणे, आधार देणे	सहारा देना	to catch and give support to
सावरणे	अ· क्रि·	1. शरीर-प्रकृती-सुधारणे	स्वस्थ होना, सुधरना	to recover, to be restored to former health
		2. सुधरणे, चांगल्या स्थितीसयेणे	सँभलना	to recover, to be restored to flourishing condition
		3. सावध होणे, दक्ष होणे	सावधान होना, सचेत होना	to be alert
सावरी (-र)	स्त्री·	ज्याच्या बोंडात रेशमा सारखे मऊ तंतू असतात असे एक काटेरी झाड, शेवरी	सेमल	silk-cotton tree
सावली	स्त्री·	छाया	छाया, छाँव	a shadow, shade
सावळा	वि·	श्यामल, काळसर रंगाचा	साँवला, श्यामल	slightly dark-complexion
	पुं·	श्रीकृष्ण	साँवलिया, कृष्ण	the dark-complexioned Krishna
सावळा गोंधळ	पुं·	सावधपणाच्या पांघरुणा खाली चाललेला गोंधळ -अनाचार	अंधेरखाता, भलापनकी आड़ में चलनेवाला भ्रष्टाचार	complete mismanagement under the garb of goodness
साशंक	वि·	खात्री नसलेला, शंका असलेला	संदेहशील, सशंक, शंकित	apprehensive, diffident
साष्टांग	वि·	आठ अवयवां सहित (नमस्कार)	साष्टांग, आठ अंगों से युक्त (प्रणाम)	with the eight limbs i.e. prostrate

मराठी शब्द	व्या· को	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सासर	पुं·	नवर्याच्या पित्याचे घर	ससुराल	house of one's husband's father
सासरा	पुं·	नवर्याचा पिता	पति का पिता, ससुर	husband's father
सासुरवाडी	स्त्री·	बायकोचे माहेर	पत्नी के पिता का घर, पत्नी का माय का	wife's father's house
सासुरवाशीण, -वासी	वि· स्त्री·	सासरी राहणारी (वधू)	ससुराल में रहनेवाली	(bride) living in husband's father's house
सासुरवास	पुं·	1. (लाक्ष·) सासरी होणारा छळ	ससुराल में बहु को मिलनेवाला जुल्म का बर्ताव	the annoyance and harassment suffered by the bride in husband's house
		2.जाच, त्रास	तकलीफ, कष्ट, यंत्रणा	annoyance and harassment , vexatious treatment
सासू	स्त्री·	नवर्याची आई	पति की माँ	mother-in-law
सास्ना	स्त्री·	गाय-बैलाच्या गळ्याखाली लोंबणारी कातडी	सास्नाखाल, गलकंबल	the dewlap, the pendulous skin under the throat of oxen
सांसर्गिक	वि·	संसर्गाने-स्पर्शाने -लागणारा,-होणारा	संक्रामक, छुतहा	contagious, infectious
साहचर्य	न·	संगत (-ती), साथ	साथ, संगति	companionship, association
साहजिक	वि·	नैसर्गिक, सहज	स्वाभाविक, सहज, कुदरती	natural

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
साहजिकपणे	अ·	नैसर्गिकरीत्या, सहजच, स्वाभाविकपणे	कुदरतन्, स्वभावतः	naturally, easily, readily
साहणे	स·क्रि·	1. सहन करणे	सहना, बर्दाश्त करना, झेलना	to endure, to bear, to suffer
		2. अंगावर घेणे-पेलणे	उठाना	to take upon oneself (a burden, a responsibility)
साहस	न·	जोखीमीचे काम, धाडस	साहस, हिम्मत का काम	a daring act
साहसी	वि·	1. जोखीम अंगावर घेणारा, धाडसी	साहसिक, हिम्मतवर	daring
		2. अविचार	अविवेकी	reckless
साहाय्य	न·	मदत	साहाय्य, मदद, सहायता	help, assistance
साहित्य	न·	1. एखादी वस्तू बनविण्याकरिता लागणारे सामान	सामग्री, साजसामान	materials, means for the production of a thing
		2. वाङ्मय	साहित्य, वाङ्मय, अदब	literature
साहित्यकार, साहित्यिक	पुं·	साहित्य निर्माण करणारा लेखक	साहित्यकार, साहित्यिक	a literateur, a writer
साहेब	पुं·	1. मालक, धनी	साहब, मालिक, स्वामी	a lord, a master
		2. गोरा - यूरोपीय माणूस किंवा इंग्रजमाणूस	यूरोपियन या अंग्रेज़	a European or an Englishman
		3. वरिष्ठ अधिकारी	हाकिम	senior officer
		4. व्यक्तीच्या नावाच्या शेवटी आदरप्रदर्शक जोडला जाणारा शब्द ('बापू साहेब')	नाम के साथ जोड़ा जानेवाला आदरसूचक शब्द	word affixed to names suggesting respectful import

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
साहय	न·	'साहाय्य' पाहा	दे· 'साहाय्य'	vide 'साहाय्य'
साहयकारी	वि·	मदतगार, उपकारक	उपकारी, सहायक	helpful, favourable
साळ	स्त्री·	1. टरफलासह भात	धान, शालि	unpounded rice
		2. माग	करघा	a loom
		3. 'सायाळ' पाहा	दे· 'सायाळ'	vide 'सायाळ'
साळसूद	वि·	साधाभोळा, सरळमार्गी, निष्कपटी	सीधासादा, भोलाभाला, मासूम	simple, guileless
साळी	पुं·	विणकर, कोष्टी	बुनकर	a weaver
	स्त्री·	मेहुणी	साली	wife's sister
साळीमाळी	पुं·ब·व·	1. कामकरी लोक, श्रमिक समाज	बुनकर-माली जैसे श्रमिक	workers, labourers, the labour class
		2. (लाक्ष·) सामान्य लोक	साधारण लोग	ordinary people
साळुंद्री, साळू	स्त्री·	'सायाळ' पाहा	दे· 'सायाळ'	vide 'सायाळ'
साळुता	पुं·	केरसुणी, झाडू	बुहारी, झाडू	a broom
साक्ष	स्त्री·	1. प्रत्यक्ष घटना पाहणार्यांनी दिलेली जबानी	गवाही, साक्ष्य	testimony, evidence
		2. अनुभव, प्रचीती, प्रत्यय	अनुभव, प्रतीति, प्रत्यय	personal experience
साक्षर	वि·	अक्षर ओळख असलेला	जिसको अक्षरज्ञान हो	literate
साक्षात्	अ·	1. प्रत्यक्ष, डोळ्यांदेखत	साक्षात, आँखों के सामने, प्रत्यक्षतः	before one's eyes, in front of
		2. धडधडीत, उघडउघड	स्पष्टतः, साफ साफ, बिलकुल	evidently, manifestly, obviously

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. स्वतः, जातीने	स्वयं, खुद	by one's own self
साक्षात्कार	पुं·	प्रत्यक्ष दर्शन	साक्षात्कार, देखादेखी	perception of God in person
साक्षी	पुं·	प्रत्यक्ष पाहणारा, हजर असणारा	साक्षी, प्रत्यक्षदर्शी, चश्मदीद गवाह	an eye-witness or a witness
साक्षीदार	पुं·	'साक्षी' पाहा	दे· 'साक्षी'	vide 'साक्षी'
साक्षीभूत	वि·	1. केवळ पाहणारा, भाग न घेणारा, सहभागी न होणारा	मात्र देखनेवाला, जो देखा उसमें जो सहभागी नहीं है	only perceiving or witnessing, not actually participating
		2. प्रत्यक्ष पाहिलेला	साक्षीभूत, जिसने आँखों से देखा है	witnessed in person
साक्षेप	पुं·	1. नेटाचा प्रयत्न, चिकाटीचा उद्यम	जोरदार प्रयास/कोशिश	tenacious effort, diligence
		2. आस्था, अगत्य	आस्था	ordour, zeal
		3. व्यासंग, अभ्यास	व्यासंग, अध्यवसाय पूर्ण अध्ययन	diligent study, ardent pursuit
		4. निश्चय, निर्धार	निश्चय	determinedness, resoluteness
साक्षेपी	वि·	1. प्रयत्नशील, उद्यमी	अध्यवसायी, उद्यमशील, परिश्रमी	diligent, tenacious in efforts
		2. अभ्यासू, व्यासंगी	अध्ययनशील	close and constant in the pursuit of study
सिकलगार	न·	'शिकलगार' पाहा	दे· 'शिकलगार'	vide 'शिकलगार'
सिंचन	न·	शिंपडणी, झाडांना पाणी देणे	सिंचन	sprinkling, watering trees etc.

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सिताफळ	न·	एक फळ	सीताफल, शरीफ़ा	custard apple
सिद्ध	पुं·	योग्य सिद्धी प्राप्त झालेला पुरुष	सिद्ध	an accomplished Yogi, one who has attained the perfect stage of Yoga
	वि·	1. तयार, दक्ष, तत्पर, हुश्शार	तैयार, तत्पर, दक्ष	alert, prepared, ready
		2. प्रमाणांनी स्थापित	प्रमाणित, साबित	established, substantiated
		3. शिजविलेले (अन्न इ·)	पूर्ण पकाया हुआ	cooked, dressed
		4. कुशल, निष्णात	कुशल, प्रवीण, माहिर	adept, accomplished, skilled in
		5. साधना करून इष्ट सिद्धी मिळविलेला	साधना से इष्ट सिद्धि प्राप्त किया हुआ	one, who by performing certain mystical rites, has attained superhuman powers
सिद्धता	स्त्री·	तयारी, सज्जता	सिद्धता, तैयारी	readiness, preparedness
सिद्धसाधक	ए·ब·व·	गुरु आणि चेला प्रमाणे एकमेकाला एखाद्या कारस्थानात लागून असलेला	किसी षडयंत्र में एक दूसरे का साथ करने वाले साथी	individuals of a band united in collusion
सिद्धांत	पुं·	1. प्रमाणांनी प्रस्थापित झालेली गोष्ट	सिद्धान्त, उसूल	a principle
		2. शास्त्रनियम, प्रमेय (गणित)	प्रमेय (गणित)	theorem, theory

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. निश्चितमत, निर्णय	निश्चित मत	doctrine
सिद्धी	स्त्री·	1. यश, सफलता, पूर्ती	सिद्धि, सफलता, पूर्ति	accomplishment, fulfilment
		2. दैवी सामर्थ्य	अवलौकिक शक्ति	supernatural power
		3. मुद्दा स्थापित होणे - सिद्ध होणे	विवाद का विषय प्रमाणों से सिद्ध होना	establishing, proving
		4. नैपुण्य, प्राविण्य	निपुणता	adeptness, proficiency
सिनेमा	पुं·	चलचित्रपट	सिनेमा	cinema
सिंह	पुं·	मानेवर आयाळ असलेला एक जबरा वन्य पशू, मृगेंद्र	सिंह, भृगेंद्र, केसरी	a lion
सिंहनाद	पुं·	1. सिंहाची गर्जना	सिंहनाद	roaring of the lion
		2. रणगर्जना	रणगर्जन	war-cry
सिंहावलोकन	न·	पुढे जाऊन मागे मुरडून पाहणे	सिंहावलोकन	pausing and reviewing
सिंहीण	स्त्री·	सिंहाची मादी	सिंहनी	a lioness
सीधा	वि·	1. सरळ, वेळावाकडा नसलेला	सीधा, जिसमें टेढ़ापन न हो	straight, not bent or crooked
		2. थेटचा	सीधे जानेवाला	going straight
		3. (लाक्ष·) सरळ मनाचा, ऋजू	सरल, ऋजु	straight, upright, forthright, gentle
सीमांत	पुं·	1. डोक्यात पाडलेला भाग	माँग	partition of hair of the head of women forming a distinct line
		2. हद्दीचा, सीमेचा शेवट दर्शविणारी रेषा	हद, सीमा रेखा	a boundary or border line

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सीमा	स्त्री·	मर्यादा, हद्द	सीमा, मर्यादा, हद	a boundary, border, limit
सीमांत	पुं·	हद्दीचा शेवट	सीमान्त	end of boundary o. limit
सीमांतपूजन	न·	गावच्या शिवेवर पाहुणे आले असता त्यांचा केलाजाणारा सत्कार	गाँव की सीमा पर अतिथि का किया जाने वाला सत्कार	honours paid to guests at the boundary (of a town or village)
सीमोल्लंघन	न·	1. गावाचीशीव किंवा राज्याची हद्द ओलांडून बाहेर पडणे	सीमोल्लंघन	traversing the border of one's village or kingdom
		2. दसर्या दिवशीचा मिरवणूक पूर्वक केलेला एक समारंभ	विजया दशमी का एक उत्सव	a ceremonial procession on the festival of Deshara
सु·	उपसर्ग	चांगला, प्रिय, आवडणारा या अर्थी	सु	a particle or prefix expressing 'good', pleasing'
सुई	स्त्री·	नाका - भोका - तून दोरा घालून कपडा शिवण्याचे एक साधन	सूई	a needle
सुईण	स्त्री·	बाळंतपण करणारी बाई	दाई, जनाई	a mid-wife
सुकट	स्त्री·	वाळलेली मासळी	सूखी मछली	fish dried and preserved
	वि·	सुकलेला, वाळलेला	सूखा हुआ, सूखकर ऐंठा हुआ	dried and drawn (body)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सुकटणे	अ·क्रि·	सुकणे, वाळणे	सूखना	to dry up
सुकणे		1. वाळणे	सूखना	to dry up
		2. रोड होणे (शरीर)	बहुत दुबला होना, कृश होना	to be emaciated, to become weak
		3. कोमेजणे	कुम्हलाना	to fade, to lose freshness
		4. ओसरणे (नदीचे पाणी इ·)	घटना, कम होना	to abate, to subside
सुकती	स्त्री·	ओहोटी	भाटा	the ebb
सुकवण	न·	धान्य इ· चे वाळवण	सुखवन (सूखने के लिये धूप में डाला हुआ अनाज आदि)	grains etc. spread in sunlight
सुकविणे	स·क्रि·	वाळविणे	सुखाना	to dry
सुका	वि·	1. शुष्क	सूखा, शुष्क	dry
		2. नीरस	रसहीन	dry, flat, prosaic, uninteresting
		3. अवर्षण असलेला	अवर्षण का	of drought
सुकाण (-णू)	न·	नावेला दिशादेणारे यंत्र	पतवार	a rudder or helm
सुकाळ	पुं·	पाऊसपाणी व अन्नधान्य भरपूर झाल्याचा स्वस्ताईचा काळ	सुकाल	good times, time of plenty and cheapness
सुकुमार	वि·	कोमल, नाजूक	सुकुमार	tender, soft, delicate
सुकेळे	न·	सोलून सुकवून व तूप लावून ठेवलेले केळे	छीलकर घी लगाकर धूप में सुखाया हुआ केला	a ripe plantain peeled, dried and smeared with ghee
सुख	न·	1. मनाचा आनंदाचा अनुभव-संवेदना	सुख	happiness, pleasure

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. आराम	आराम	ease, comfort
सुखरूप	वि·	1. सुरक्षित, खुशाल	सुरक्षित, खुशहाल	free from danger, well
		2. सुखी	सुखी	happy
	अ·	सुरक्षितपणे, आरामात	सकुशल, आराम से	without impediment, comfortably
सुखवस्तू	वि·	कामात न गुंतता सुखात राहणारा, संपन्न	कोई काम न करते हुए सुख से रहनेवाला, खुशहाल, सपंन्न	living comfortably (without doing any work)
सुखविणे	स·क्रि·	सुख-आनंद देणे	सुख देना, प्रसन्न करना	to please, to give happiness or joy to
सुखसंतोषाने	अ·	आनंदाने, राजीखुषीने	सुख-संतोष से, अपनी खुशी से	of one's own will and pleasure
सुखावणे	अ·क्रि·	आनंदित होणे, प्रसन्न होणे	आनंद पाना, प्रसन्न होना	to be pleased, to be happy
सुखावह	वि·	सुख देणारा, आरामशीर	सुखद	comfortable
सुखासीन	वि·	ऐषआरामी, केवळ सुखभोगी	सुखासीन, आरामतलब	indolent, easy-going, luxury-loving
सुखासुखी	अ·	1. उगीच, निष्कारण	यूँही, बिना कारण	without any reason or cause, simply
		2. स्वेच्छेने	स्वेच्छा से, खुशी से	voluntarily, of one's own accord
सुखेनैव	अ·	खुशाल, विनाहरकत	सुखेन, सुखपूर्वक	freely, without any obstruction

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सुगरण, सुग्रण	वि·स्त्री·	नाना मिष्ट पदार्थ करू जाणणारी	रसोई बनाने में कुशल	(a female) expert in cookery
सुगरण (-रीण)	स्त्री·	एक पक्षी जो आपले घरटे सुंदर रीतीने झाडावर बांधतो	बया	the weaver-bird
सुगावा	पुं·	पत्ता, माग, तपास	पता, सुराग, टोह	a trace, a clue
सुगी	स्त्री·	1. पिके काढण्याचा हंगाम 2. पिकांची सुबत्ता, सुकाळ	कटनी का मौसम अनाज की समृद्धि, विपुलता	season of reaping time of abundance of grains
सुग्रास	वि·	स्वादिष्ट, चवदार	स्वादिष्ट	dainty
सुंघणे	स·क्रि·	हुंगणे, नाकात ओढणे, वास घेणे	सूँघना	to sniff, to smell
सुचणे	अ·क्रि·	मनात येणे, लक्षात येणे	सूझना, ध्यान में आना, ख्याल आना	to come into the mind, to occur, to suggest itself unto
सुचविणे	स·क्रि·	लक्षात आणून देणे, सूचना करणे	सुझाना, सूचना देना	to suggest, to hint
सुचितपणा	पुं·	मनाचा स्वस्थपणा, स्थिरपणा, निश्चिंतपणा	निश्चिंतता, मन की स्थिरता	composedness, peace of mind
सुजणे	अ·क्रि·	फूग येणे, कातडीचा पृष्ठभाग वर येणे	सूजना, फूलना	to swell
सुजन	पुं·	सज्जन, भला माणूस	सुजन, सज्जन, भला आदमी	a gentleman, a good man, a person of mild, correct deportment

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सुजनी	स्त्री·	गर्भ रेशमी सुती कपडा	रेशम के बाने से बना सूती कपड़ा	a texture of silk mixed with cotton
सुजरा	वि·	सुजलेला	सूजा हुआ	swelled
सुजाण	वि·	1. समजूतदार, शहाणा, सुज्ञ	समझदार, सयाना	wise, sagacious, discerning
		2. बुद्धिमान, हुषार, चलाख	बुद्धिमान, होशियार, फुर्तीला	sharp, intelligent
सुटणूक, सुटका	स्त्री·	1. बंधमुक्तता, मोकळे होणे	छुटकारा, रिहाई	release, liberation, deliverance
		2. बाळंत होणे, प्रसूती	प्रसव, प्रसूति	delivery
सुटणे	अ·क्रि·	1. मोकळे होणे, बंधमुक्त होणे	छूटना, रिहा होना	to be released, to be free
		2. (गांठ) मोकळी - सुटी होणे	खुलना	to be untied,-disengaged
		3. अंगाने स्थूल होणे, फोपसा होणे	मोटा, स्थूल होना, मुटाना	to be fat/plump/fleshy
		4. (पोट) मोठे होणे	(पेट) फूलना, निकलना	(belly) to bulge out
		5. (गंध-दुर्गंधी) पसरणे	गंध फैलना	(smell) to spread abroad
		6. (घाम) फुटणे, अंगातून बाहेर पडणे	पसीना निकल आना/बहना	to burst forth (perspiration etc.)
		7. निखळणे, अलग होणे	अचटना, अलग होना	to be separated and dropped
सुटसुटीत	वि·	1. सुटा, मोकळा	छुटा	free, with no encumbrance
		2. गुंतागुंतीचा नसलेला	(जो जाल) उलझा हुआ न हो	un entangled, loose

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. हलका, सहज वागविता येण्यासारखा	हलका, आसानी से सँभालने/रखने लायक	light and easy to be carried
सुटा	वि·	1. मोकळा	छुट्टा, जो बँधा न हो	free, without bondage
		2. एकला, एकटा	अकेला	solitary, single, alone
		3. अलग, विभक्त, वेगळा	अलग	separate
		4. मोड केलेला (रुपया, नोट इ·)	भुना हुआ (रुपया आदि)	changed (a coin or a currency note)
सुटी (-ट्टी)	स्त्री·	काम - अभ्यास इ· ना फाटा	छुट्टी, नागा	absence from work or study, leave
सुंठ	स्त्री·	सुकविलेले आले	सोंठ, शुठी	ginger
सुडका	पुं·	फाटका कपडा, चिंधी	चीथड़ा	a rag, a tatter
सुतक	न·	मेलेल्याचा अशोच	सूतक	impurity arising from the death of a relative
सुतकी	वि·	1. सुतक आलेला	सूतकी	impure through the death of a relative
		2. कोणी आप्त मेल्या सारखा, उदास	उदास, रंजीदा	depressed, sorrowful
सुतकी	स्त्री·	पाथरवटाचा हातोडा	पत्थर फोड़ने का हथौड़ा	stone-splitting instrument
सुतराम	अ·	बिलकुल, मुळीसुद्धा	बिलकुल, कतई, कदापि	altogether, utterly
सुतळी	स्त्री·	कापसाच्या किंवा तागाच्या धाग्यांची बारीक दोरी	सुतली, कपास या सन के सूत की पतली रस्सी	twine, pack-thread string
सुताडा	पुं·	1. कापसाच्या सुताचा जाड कपडा	गाढ़ा, गजी, मोटा कपड़ा	a coarse cloth

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. साधे लुगडे	सादी साड़ी	a female cotton garment
		3. झोर्या, जाडी पांढरी सतरंजी	सूती, गाढ़ा शतरंजी	a strong and stiff carpet
सुतार	पुं॰	लाकूड काम करणारा कारागीर	बढ़ई	a carpenter
सुतारकी, सुतारी	स्त्री॰	सुतारकाम	बढ़ईगीरी, सुतारी	carpentry
सुदृढ	वि॰	तगडा, बळकट, मजबूत बांध्याचा	सदृढ़, मजबूत कद का	very strong, stout, well-built
सुद्धा	अ॰	1. देखील, ही	भी	also
		2. सकट, सहित	साथ, सहित, समेत	along with, together with
सुधरणे	अ॰क्रि॰	1. चांगला होणे, योग्य मार्गाला लागणे	सुधरना, अच्छा बनना	to become good or correct
		2. (प्रकृती) बरी होणे	(स्वास्थ्य) सुधरना, दुरुस्त होना	to be improved
सुधारक	वि॰	सुधारणाकरणारा	सुधारक	a reformer
सुधारणे	स॰क्रि॰	1. नीट -दुरुस्त -करणे	ठीक करना, सँवारना, दुरुस्त करना	to repair, to mend
		2. दोष नाहीसे करणे	सुधारना, बिगड़े हुए को बनाना	to reform
		3. (प्रकृती) चांगली करणे	(स्वास्थ्य) सुधारना, अच्छा करना	to improve
सुधार	पुं॰	'सुधारणा'	दे॰ 'सुधारणा'	vide 'सुधारणा'
सुधारणा	स्त्री॰	1. दुरुस्ती	दुरुस्ती	repairing, mending

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. प्रगती, बरी स्थिती	प्रगति, सुधार	improvement, progress
		3. सामाजिक सुसंस्कृत स्थिती	सामाजिक परिवर्तन	reformation, reform
सुना	वि·	1. रिकामा, रिक्त	सूना, खाली, रिक्त	empty, void
		2. ओका, नागडा-उघडा	नंगा	naked, bare
		3. ओसाड	उजाड, वीरान	barren
		4. निर्जन	निर्जन, जनहीन	desolate
सुनावणी	स्त्री·	खटला न्यायाधिकरणा पुढे उभा करणे-मांडणे	सुनवाई/पेशी	hearing of a case
सुनावणे	स·क्रि·	कान उघाडणी करणे	खरी-खोटी सुनाना, फटकारना	to take to task
सुन्ता	स्त्री·	मुसलमान मुलाच्या लिंगाचे पुढचे कातडे कापण्याचा एक संस्कार	सुन्नत, ख़तना	circumcision
सुंदर	वि·	सुरेख, देखणा, रूपवान्	सुंदर, खूबसूरत	beautiful, handsome, comely
सुन्न	वि·	संवेदनाशून्य, स्तंभित, बधिर	सुन्न, सन्न, संवेदनारहित	insensible, numb, dumb
सुपली	स्त्री·	छोटे सूप	छोटा सूप	a small sifting-fan
सुपारी	स्त्री·	पोफळी किंवा तिचे फळ (पोफळ)	सुपारी का पेड़ या उसका फल	a betelnut tree or its fruit
सुपीक	वि·	चांगले पीक देणारी (ज़मीन)	उपजाऊ	fertile, productive
सपूर्त (-र्द)	वि·	अधीन, स्वाधीन, सोपविलेला, ताब्यात दिलेला	सुपुर्द, सौंपा हुआ, हवाले किया हुआ	entrusted, committed to the charge of

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सुप्त	वि·	1. झोपलेला, जागा नसलेला	सुप्त, सोया हुआ	sleeping, asleep
		2. अविकसित, प्रकाशात-पुढे-न आलेला	अविकसित, अप्रकट	undeveloped, unmanifest
सुप्रतिष्ठित	वि·	1. चांगल्यारीतीने-दृढपणे-प्रस्थापित-झालेला, जम बसलेला	सुप्रतिष्ठित, दृढ़तापूर्वक स्थित	well-established, well-adjusted
		2. समाजात प्रतिष्ठा पावलेला, सुप्रसिद्ध	प्रतिष्ठायुक्त, सुप्रसिद्ध	reputed, celebrated
सुफराटा	वि·	'उफराटा' च्या विरुद्ध, सरळ, बरोबर	सीधा, ठीक	right, regular obverse ('opposite to reverse')
सुकळ	वि·	'सफळ' पाहा	दे· 'सकळ'	vide 'सकळ'
सुबक	वि·	छानदार, प्रमाणशीर, सुरेख	शानदार, बढ़िया, सुडौल	pretty, neat, proportionate, pleasing
सुबत्ता	स्त्री·	समृद्धी आणि स्वस्थता	विपुलता, समृद्धि	abundance, state of peace and plenty
सुबुद्ध	वि·	1. चांगली-तल्लख-बुद्धी असलेला	सुबुद्धि, अच्छी बुद्धिवाला	intelligent
		2. सुजाण, समजूतदार, जाणता, सुज्ञ	समझदार, सयाना, सुज्ञ	sagacious, wise, discerning
सुबोध	वि·	समजण्यास सोपा	सुबोध	plain, simple, easy to be understood
सुभा	पुं·	प्रांत, प्रदेश	सूबा, प्रदेश, प्रांत	a province

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सुभिक्ष	न·	'सुकाळ' पाहा	दे· 'सुकाळ'	vide'सुकाळ'
सुभेदार	पुं·	1. प्रांताचा सरदार	सूबेदार, प्रदेश का सरदार	a nominated ruler of a province
		2. लष्करातील एक हुद्दा	फौज का एक छोटा अफसर, सूबेदार	a petty military officer
सुमंत	पुं·	शिवाजी महाराजाच्या अष्ट प्रधानापैकी एक	अष्टप्रधानों में से एक प्रधान	one of the eight ministers of the great Shivaji
सुमार	पुं·	1. अंदाजे अमुक काळ ('बारा वाजण्याचा सुमार')	लगभग समय	approximate time
		2. अंदाज, अजमास, तर्क	अंदाजा, अनुमान	conjecture, guess
		3. मर्यादा, सीमा	सीमा, मर्यादा	moderateness, limit
सुमार	वि·	1. मध्यम प्रतीचा	साधारण, घटिया	moderate, middling, of mean quality
		2. वाईट, खराब, बिघडलेला	ख़राब	spoiled, become bad or rotten
सुमारणे	अ·क्रि·	1. थोडीशी सूज येणे	कुछ थोड़ा सा सूजना	to swell slightly
		2. बिघडू लागणे (फळ इ·)	खराब होना, बिगड़ना	to spoil, to begin to rot
सुमारास	अ·	अंदाजे त्या वेळेस	लगभग उस समय	approximately at that time
सुमारे	अ·	अंदाजे, साधारणतः	लगभग, तकरीबन्, करीब-करीब	approximately, about, round about
सुंब (-भ)	पुं·	काथ्याची दोरी	नारियल के रेशे की रस्सी	twisted string of the fibrous integuments of cocoanut, jute or hemp etc.

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सुयटा (पुं), -टी	स्त्री·	नारळाच्या किंवा केळीच्या कोंभाची सुई	नारियल या केले के कोंपल का अग्र भाग	the spike which issues from the womb of plantain or cocoanut tree
सुयंत्रित	वि·	सुव्यवस्थित, सुरळीत	सुव्यवस्थित, अबाध	well-ordered, well-contrived, free from obstructions
सुयेर, सोयर	पुं·	मूल जन्मल्याचा अशौच	जननाशौच	impurity or pollution through the birth of a child
सुरई	स्त्री·	चिंचोळ्या तोंडाचे व खाली डेर्याच्या आकाराचे मातीचे भांडे	सुराही	an earthen jar of a particular shape
सुरकांडी	स्त्री·	वर जोडलेले हात व डोके पुढे करून पाण्यात मारलेली उडी	तेज़ी के साथ मछली की तरह ऊपर से पानी में कूदना	a sudden plunge into water in a particular posture
सुरकुतणे	अ·क्रि·	सुरकुती -वळी पडणे	शिकन पड़ना	to wrinkle or to crease
सुरकुती	स्त्री·	बारीक वळी, घडी	शिकन, सिकुड़न	wrinkle, puckering, a crease
सुरखी	स्त्री·	लाली	सुर्ख़ी	redness
सुरगाठ	स्त्री·	सहज सुटणारी गाठ, निसरती गाठ	सरकती गाँठ, सरकफंदा	a slip knot
सुरण	पुं·	एक गड्डा-मूळ ज्याची भाजी करतात	सूरण (-न), जमीकंद	an esculent root

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सुरत	स्त्री·	रूप, चेहरा	सूरत, चेहरा	the countenance, face
सुरमा	पुं·	1. डोळ्यात घालावयाचे एक प्रकारचे काजळ, नेत्रांजन	सुरमा, अंजन	a collyrium
		2. कातडीचा एक विकार	एक चर्म रोग	a skin-disease
सुरवंट	पुं·	वर खाजणारे केस असलेला एक जंतू	कमला, खजोहरा	a hairy kind of caterpillar
सुरवार	स्त्री·	मांड्यांवर पोकळ व खाली तंग होत गेलेला पायजमा	चूड़ीदार पाजामा	a sort of narrow pantaloons
सुरस	वि·	रस-गोडी - उत्पन्न करणारा, मजेदार	सरस, रसीला, मजेदार	tasty, agreeable, enjoyable
सुरसा	पुं·	दोन्ही टोकांकडे निमुळता असलेला खिळा	दोनों तरफ नोकदार कील	a nail tapering at bothends
सुरसुरी	स्त्री·	1. झोपेची ग्लानी - सुस्ती	उनींदापन, झपकी, सुस्ती	drowsiness
		2. आवेश, उत्तेजना	आवेश, जोश, उत्तेजना	stimulation, excitement
सुरळी	स्त्री·	कागद इ· सारख्या पातळ वस्तूची केलेली बळकटी	गोल पोंगा, चोंगा, कागज आदि की नली	a roll
सुरळीत,-पणे	अ·	निर्वेधपणे, काही अडचण न येता	अबाध	unobstructedly, smoothly
सुरक्षा	स्त्री·	उत्तमरीतीने संभाळ - रक्षण	सुरक्षा, समुचित रक्षा	safe protection, security

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सुरक्षासमिती	स्त्री·	संयुक्तराष्ट्र संघाची विश्वशांती शांती विषयक समिती	सुरक्षा परिषद	security council
सुरा	पुं·	मोठी सुरी, खंजीर, जांबिया	छुरा, खंजर	a sort of dagger
सुरामारी	स्त्री·	सुर्यांची मारामारी (किंवा सुर्याने मारण्याच्या घटना)	छुरे बाजी	exchange of dagger-blows or stabbing incidents
सुरी	स्त्री·	फळे इ· कापण्याचे हत्यार	छुरी	a knife
सुरुंग	पुं·	खडक किंवा जमीन फोडण्याकरिता त्यात बीळ पाडून दारू ठासून उडविणे	सुरंग	a mine
सुरुवात	स्त्री·	प्रारंभ, आरंभ	शुरुआत	a beginning, a start
सुरू	वि·	आरंभ झालेला	शुरु	begun, started
सुरू	पुं·	एक सरळ उंच असणारे झाड	सरो	a cypress tree, a tree of the pine species
सुरूप	वि·	सुंदर, देखणा	सुरूप, सुंदर	handsome, beautiful
सुरेख	वि·	सुंदर, डौलदार, प्रमाणबद्ध	सुंदर, सुडौल	beautiful, handsome, comely, graceful
सुरेल	वि·	सुस्वर	सुरीला	melodious
सुर्ती	वि·	चांदी अधिक असलेला (रुपया)	जिसमें चाँदी का प्रमाण अधिक हो	(a rupee-coin) which has more silver
सुलगणे	अ·क्रि·	पेटणे, पेट घेणे	सुलगना	to catch/to take fire

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सुलगावणे	स॰क्रि॰	पेटती काडी- काकडा- लावणे, पेटविणे	सुलगाना	to kindle, to ignite
सुलतान	पुं॰	1. बादशहा 2. जुलुमी राज्यकर्ता	बादशाह अत्याचारी शासक	a sultan, an emperor tyrannical ruler
सुलतानी	स्त्री॰	जुलुमी राज्य	अत्याचारी/जुल्म करनेवाला शासन	a tyrannical government
सुलभ	वि॰	सहज - विनायास- मिळणारा	सुलभ	easy of acquisition or attainment
सुलखणी	स्त्री॰	सोन्याची परीक्षा	सोना जांचने की क्रिया	gold-test
सुलखणे, सुलाखणे	स॰क्रि॰	सोने-चांदी पारखणे	कसना (सोना, चांदी)	to ascertain the purity of gold or silver
सुब (-व्व) र	पुं॰,न॰	डुक्कर	सूअर	a pig
सुवर्ण	वि॰	1. चांगल्या रंगाचा 2. सोन्यासारखा पिवळा, सोनेरी	सुवर्ण पीला, सुनहला	of pleasant colour golden, golden yellow
सुवर्ण	न॰	सोने	सुवर्ण, सोना	gold
सुवर्णकार	पुं॰	सोनार, सोन्याचे अलंकार इ॰ करणारा कारागीर	सुनार	a goldsmith
सुवर्णजयंती	स्त्री॰	पन्नासावा वाढदिवस	पचासवीं वर्ष गाँठ/ सालगिरह	the fiftieth birthday anniversary
सुवर्णमध्य	पुं॰	दोन्ही टोके सोडून समतोल मध्य	समतोल मध्य	the gold mean
सुवाच्य	वि॰	सहज वाचता येण्यासारखा	सुवाच्य	easily readable, legible

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सुवार्ता	स्त्री·	आनंददायक बातमी	सुवार्ता, खुशखबरी	good news
सुवास	पुं·	सुगंध	सुगंध, खुशबू	fragrance
सुवासिक	वि·	सुगंधी	सुगंधित, सुवासित	fragrant
सुवासिनी (-न)	स्त्री·	पती जिवंत असलेली स्त्री	सुवासिनी, सुहागिन	a woman whose husband is alive
सुविद्य	वि·	1. सुशिक्षित	सुशिक्षित	well-educated, well-informed
		2. जाणता, सुज्ञ, शहाणा, समजूतदार	समझदार	sensible, wise sagacious
सुशिक्षित	वि·	'सुविद्य' पाहा	दे· 'सुविद्य'	vide 'सुविद्य'
सुशील	वि·	सद्वर्तनी, चांगल्या चारित्र्याचा-स्वभावाचा	सुशील, सत्स्वभाव, सच्चरित्र	of good character/ disposition
सुशोभित	वि·	सजविलेला, शृंगारलेला	सजाया हुआ, सिंगारा हुआ	well-decorated
सुश्राव्य	वि·	ऐकण्यासारखा सुरेख, कर्णमधुर	सुश्राव्य	pleasant to the ear
सुष्ट	वि·	'दुष्ट' च्या विरुध्द, सज्जन	सज्जन	kind-hearted, gentle
सुसकारा, सुस्कारा	पुं·	नि:श्वास	ठंडी साँस, नि:श्वास	a sigh, a deep expiration
सुसंगत	वि·	मागच्या पुढच्यास अनुसरून असलेला, सुसंबद्ध, तर्कसंगत	सुसंगत, तर्कसंगत	consistent, relevant, logical, coherent
सुसंबद्ध	वि·	'सुसंगत' पाहा	दे· 'सुसंगत'	vide 'सुसंगत'
सुसर	स्त्री·	मगर, मकर	घड़ियाल, मगरमच्छ	a crocodile

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सुसंस्कृत	वि·	उत्तम संस्काराचा	सुसंस्कृत	cultured
सुसह्य	वि·	बराचसा सहन करण्या जोगा	सुसह	much tolerable/ endurable
सुसाट	अ·	वेगाने	तेजी से, वेग के साथ	rapidly, with impetuosity
सुसूत्र	वि·	सुव्यवस्थित	सुव्यवस्थित	well-coordinated, well-ordered, orderly
सुसूत्रता	स्त्री·	संगती, एकसूत्रता, मेळ	मेल, सामंजस्य	co-ordination
सुस्त	वि·	आळसावलेला, धिमा, मंद	सुस्त, ढीला, आलसी	lazy, indolent, slothful
सुस्तावणे	अ·क्रि·	आळसावणे, ढिला पडणे	अलसाना, ढीला बनना	to become languid/ sluggish
सुस्वर	पुं·	चांगला - मधुर स्वर	सुस्वर, मीठा स्वर	sweet note, pleasant tune
	वि·	मधुर स्वरांचे (गाणे इ·)	सुरीला	melodious
सुस्वरूप	वि·	सुंदर रूपाचा, देखणा	सुंदर, खूबसूरत	handsome, beautiful
सुहृद्	पुं·	प्रेमळ मित्र	सुहृद्, मित्र	a friend
सुळका	पुं·	1. पर्वताचे शंक्वाकार टोक	पहाड़ की शंक्वाकार चोटी	a peak of a hill
		2. उंच कडा	खड़ी चट्टान, खड़ा टीला	a chiff, a precipice
सुळसुळणे	अ·क्रि·	अंगावरून एखादा किडा जात असल्या-सारखी संवेदना होणे	शरीर पर कोई जंतु चलने जैसी संवेदना होना	to be affected with a tingling or creeping sensation

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सुळसुळाट	पुं·	मोठ्या संख्येने हालचाल-गडबड	बड़ी संख्या में हिलना-चलना, संचालन	lively and brisk activity/movements in great numbers
सुळा	पुं·	1. बत्तिशीतील लांबट दात	दीर्घ दंत	eye-tooth
		2. डुकराचा नाकावरचा दात	खाँग, सूअर का दाँत	tusk
सुज्ञ	वि·	'सुजाण' पाहा	दे· 'सुजाण'	vide'सुजाण'
सूक्तासूक्त	वि·	बरावाईट, उचित-अनुचित	भला-बुरा, उचित-अनुचित	good or bad, well or ill, proper or improper
	न·	विधिनिषेध, बर्यावाईटाची-योग्या-अयोग्याची पर्वा	विधि-निषेध, उचित-अनुचित की परवाह	regard or care for propriety
सूचक	वि·	सूचना-इषारा देण्याजोगा, सुचविण्याजोगा	सूचक	suggestive, indicative
सूचक	पुं·	ठराव किंवा सूचना देणारा	प्रस्तावक, पेश करनेवाला	proposer
सूचन	न·	सुचविलेली गोष्ट, संकेत, इषारा	जताना, संकेत, इशारे में बतलाना	a hint, an indication
सूचना	स्त्री·	सांगणे, समज, इषारा	सूचना, जताना, ज्ञापन	hint, suggestion, notice
सूचनापत्र	न·	नोटीस, सूचनादेणारे पत्र	सूचना पत्र	a notice, an intimation
सूचित	वि·	सुचविलेला	सूचित, बताया/जताया हुआ	suggested,hinted

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सूची	स्त्री·	विषयवार यादी	सूची, विषयों की तालिका, फेहरिस्त	index, a subjectwise list
सूज	स्त्री·	कातडी फुगून वर येणे	सूजन, वरम	swelling
सूट	स्त्री·	1. काही कमी करणे	रियायत	concession
		2. मोकळीक, मुक्तता	स्वतंत्रता, रिहाई	freedom, release
		3. माफी	माफी	remission, abatement
सूटपत्र	न·	सोडचिठी	मुक्तिपत्र, तलाक	a bill of divorce
सूड	पुं·	वैर उगवणे, बदला	बदला, प्रतिशोध	revenge, vengeance, reprisal
सूत	न·	1. कापसा पासून निघालेला धागा	सूत, तंतु, धागा	thread
		2. (लाक्ष·) मैत्री, संबंध	मित्रता, संबंध	friendship, having good terms with
सुतिका	स्त्री·	बाळंत झालेली स्त्री	सूतिका, जच्चा, नवप्रसूता स्त्री	a woman recently delivered
सुतिकागृह	न·	बाळंत होण्याचे इस्पितळ	सूतिकागृह, जच्चाखाना	a maternity home
सूत्र	न·	1. 'सूत' पाहा	दे· 'सूत'	vide'सूत'
		2. यंत्र किंवा रसायन इ· तयार करण्याची कृती-पद्धती	यंत्र की या रसायन की कृति या पद्धति	a formula
		3. बाहुल्या नाचविण्याची बारीक दोरी किंवा तार	कठपुतली नचाने की डोरी	the string or wire of puppets
		4. लहानसे अर्थगर्भ वचन किंवा वाक्य	सूत्र, छोटा अर्थगर्भ वाक्य	aphorism
सूत्रधार	पुं·	1. नाटकाचा संचालक	नाटक का संचालक	manager or chief interlocutor of a drama

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. बाहुल्या नाचविणारा	कठपुतलियाँ नचानेवाला	the holder and manager of strings or wires of puppets
सून	स्त्री·	मुलाची बायको	पुत्रवधु, बहू	daughter-in law
सूप	न·	धान्ये इ· पाखडण्याचे अवजार	सूप, अनाज फटकने का छाज	a scuttle-form basket for sifting corn, a sifting fan
सूर	पुं·	आवाज, स्वर (गाण्यातील)	सुर, स्वर, आवाज	tune, note
सूर्यास्त	पुं·	सूर्य मावळणे	सूर्यास्त	sunset
सूर्योदय	पुं·	सूर्य उगवणे	सूर्योदय	sunrise
सृष्टिक्रम	पुं·	निसर्ग नियम, जग रहाटी	सृष्टिक्रम, प्रकृति, स्वभाव	the course of Nature
सेतू	पुं·	1. पाण्यावर बांधलेला पूल	सेतु	a bridge
		2. बांध, धरण	मेंड, बाँध	a dam, a bund
सेना	स्त्री·	सैन्य, फौज़	सेना, सैन्य, फौज	an army, troops
सेंद्रिय	वि·	सजीव, चैतन्ययुक्त	सेंद्रिय, सजीव	organic
सेवक	पुं·	1. नोकर, चाकर	सेवक, नौकर, परिचारक	a servant, an attendant
		2. देवाचा भक्त, पूजक	भक्त, आराधक	a worshipper
सेवन	न·	उपभोग, स्वीकार, ग्रहण करणे	सेवन, उपभोग	using, adopting, trying
सेवा	स्त्री·	1. चाकरी, नोकरी	सेवा, खिदमत	service
		2. सुश्रुषा, परिचर्या	परिचर्या, शुश्रूषा	nursing, attendance, waiting upon

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सेवेकरी	पुं·	'सेवक (2)' पाहा	दे· 'सेवक (2)'	vide 'सेवक (2)'
सैतान	पुं·	अत्यंत क्रूर भयानक मनुष्य	शैतान, दुष्ट, बदमाश आदमी	satan, devil, a horrible person
सैनिक	पुं·	लष्करी शिपायी	सैनिक	a solider, a military man
सैन्य	न·	'सेना' पाहा	दे· 'सेना'	vide 'सेना'
सैन्य भरती	स्त्री·	लष्करात नावें नोंदणे	रंगरूट भरती, सेना में भरती	army-recruiting, enrolment in the army
सैर	स्त्री·	फेरफटका, सहल	सैर, सैर सपाटा	stroll, outing, wandering
सैरभैर	वि·	चंचल, अस्वस्थ, गोंधळलेला	चंचल, बेचैन, पसोपेश में पड़ा हुआ	restless, fidgety, uneasy, confused
	अ·	अस्वस्थपणे, गोंधळून जाऊन	बेचैन होकर, पसोपेश में पड़कर	uneasily, confusedly
सैरावैरा	अ·	मिळेल त्यादिशेकडे, इकडे तिकडे	तितर-बितर, चाहे जिधर	helter-skelter
सैल	वि·	ढिला, शिथिल	ढीला, शिथिल	loose, slack, not tight
सोकणे, सोकावणे	अ·क्रि·	सरावणे, सवय लागणे	लत पड़ना, चसका लगना	to become addicted and habituated
सोगा	पुं·	नेसत्या धोतराचा किंवा लुगड्याचा पुढचा मोकळा सोडलेला भाग	अंचल, पल्ला, छोर	skirt of a garment hanging loosely
सोंग	न·	1. नकली वेष	स्वाँग, भेस	disguise

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. ढोंग	ढोंग	sham, feigning
		3. नक्कल	नकल	imitation
		4. बहाणा	बहाना	pretence
		5. अभिनय, भूमिका	अभिनय, भूमिका	a part in a drama
		6. विचित्र मनुष्य	अजीब	queer, odd person
सोंगाड्या	पुं·	1. सोंग घेतलेला, सोंग करणारा, ढोंगी मनुष्य	ढोंगी आदमी	a pretender, a feigner
		2. तमाशातील विदूषकासारखे पात्र	नक्काल, भाँड	a clown, buffoon, jester
सोजी	स्त्री·	1. तांदूळ तुपात भाजून केलेला भात	घी में भूँजकर पकाया हुआ चावल	rice boiled after being parched in ghee
		2. रवा भाजून शिजविलेला त्याचा भात	भूनी और पकायी हुई सूजी	parched and boiled wheaten grits
सोजीर	पुं·	गोरा सैनिक	गोरा/युरोपियन सैनिक	a white soldier
सोज्वळ	वि·	1. निर्मळ, शुद्ध, पवित्र	निर्मल, शुद्ध, पवित्र	pure, guileless, holy
		2. तजेलदार, चमकदार	चमकदार	shining, bright
सोट	पुं·	1. झाडाचे सरळ खोड	पेड़ का तना	a trunk of a tree
		2. सरळ व लांब सर	सोटा, लठ	a long, straight and thick piece of wood
	वि·	1. उंच आणि सरळ	सीधा लंबा	tall and upright
		2. लग्न न झालेला, एकटा, एकला	अकेला, बिना विवाह का	unmarried or single
सोटगा, सोटा	पुं·	लांब दंडुका, काठी	सोटा, डंडा, लट्ठ	a club, a cudgel, a staff

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सोटेशाही	स्त्री॰	दंडुकेशाही, ठोका ठोकीचे जुलूम जबरदस्तीचे राज्य	जुलमी शासन	an oppressive rule
सोडचिठ्ठी	स्त्री॰	फारकत पत्र, काडीमोड	मुक्तिपत्र, छूट, तलाक़	a bill of divorce
सोडण, सोडवण	न॰	नारळावरचे कवच-साल	नारियल का छिलका	bark or skin of a cocoanut
सोडणे	स॰क्रि॰	1. टाकणे, त्याग करणे	छोड़ना, त्याग करना	to give up, to abandon
		2. जाऊ देणे, मोकळे करणे	छोड़ना, जाने देना, मुक्त करना	to let go, to quit hold of
		3. माफ करणे, सूट देणे	छूट देना, छोड़ देना	to remit, to wave, to forgo
सोडवण, सोडवणूक	स्त्री॰	1. मुक्तता, सुटणूक	छुटकारा, मुक्तता, रिहाई	deliverance, liberation, release
		2. पळवाट	बचने का रास्ता	a loop-hole, a safety measure
सोडविणे	स॰क्रि॰	1. सोडायला लावणे (संकटातून-पंजातून इ॰)	छुड़ाना	to deliver, to liberate, to release
		2. गणिताचे-कोड्याचे-उत्तर शोधून काढणे	गणित का सवाल या पहेली हल करना	to solve a mathematical problem or a puzzle
सोडत	स्त्री॰	लॉटरी, नशीबाची परीक्षा	लॉटरी, किस्मत का खेल	a lottery
सोडा	पुं॰	खाण्याचा सोडा	सोडा	soda by carb, sodium carbonate
सोंड	स्त्री॰	हत्तीचे लांब नाक	सूँड	trunk of an elephant

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सोद (-ध) णे	स·क्रि·	गाळणे	छानना	to strain
सोदा	पुं·	लबाड, लफंग्या, लुच्चा मनुष्य	लुच्चा, शोहदा, बदमाश	a rogue, knave, scoundrel
सोदेगिरी	स्त्री·	लफंगेगिरी, लुच्चेगिरी. लबाडी	शोहदापन, बदमाशी	roguery, knavishness, rascality
सोनकाव	स्त्री·	एक प्रकारची लाल माती, गेरू	सोन (-ना), गेरू	red ochre
सोनकिडा	पुं·	काजवा	जुगनू	a glow-worm
सोनकेळ	न·	केळ्याची एक उंची जात	सोन केला, चंपा केला	species of the plantain
सोनखत	न·	माणसाच्या मळाचे खत	मनुष्य के मैले की खाद	manure of human ordure
सोनचाफा	पुं·	सोनेरी रंगाचे फूल येणारा चाफा	सोन चंपा	gold-flowered champa, Michelia champaka
सोनामुखी	स्त्री·	एक औषधी वनस्पती जिची पाने व बिया सारक असतात	सोनामुखी, सनाय	senna
सोनार	पुं·	'सुवर्णकार' पाहा	दे· 'सुर्वणकार'	vide 'सुर्वणकार'
सोने	न·	1. एक खनिज पिवळ्या रंगाची सर्वश्रेष्ठ धातु	सोना	gold
		2. दुसर्या दिवशी वाटली जाणारी आपट्याची पाने	दशहरे के दिन बाँटे जाने वाले कचनार के पत्ते	leaves of आपरा or शमी tree distributed on the festival of दसरा

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सोनेरी	वि·	सोन्याच्या रंगाचा, तेजस्वी पिवळा	सुनहरा (-ला)	golden
सोपट (-टे)	न·	केळीच्या झाडाची साल	केले के पेड़ की छाल	sheath of the stalk of plantain
सोपणे, सोपविणे	स·क्रि·	हवाली करणे, ताब्यात देणे	सौंपना, सुपुर्द करना	to entrust, to commit to the charge–care of
सोपस्कार	पुं· ब·व	1. कोडकौतुक, नाना प्रकारचे चोज़	लाड़-प्यार, प्यार-दुलार	indulgence, caressing, fondling
		2. अतिशय जपणूक	सँभाल, हिफ़ाजत, रक्षा	delicate treatment, careful attention
		3. संस्कार, माल मसाला घालून संपन्न करणे	संस्कार	dressing for a dish, means adopted for preparing a dainty dish
सोपा	वि·	सहज होणारा-करता येण्याजोगा	आसान	easy
सोपा	पुं·	घराची पुढची-ओसरी	ड्योढ़ी	a long veranda at the front-part of an old modelled house
सोबत	स्त्री·	संगत, साथ	सोहबत, साथ, संगत	accompaniment, companionship, company
सोबती	पुं·	1. सोबत असणारा, संगतीस असणारा मनुष्य, साथी	सोहबती, साथी, संगी	a companion, an associate, a fellow
		2. मित्र	मित्र, दोस्त	a friend

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सोमवार	पुं·	रविवारच्या पुढचा वार	सोमवार	Monday
सोमट	वि·	काहीसा गरम	कुनकुना, थोड़ा गरम	warmish, slightly warm
सोय (-ई)	वि·	1. सुखाचे होईल अशी व्यवस्था	सुविधा, सुभीता, सहूलियत	convenience, comfort
		2. व्यवस्था, तजवीज	प्रबंध, व्यवस्था	arrangement
		3. उपजीविकेचे साधन	आजीविका का साधन	means of subsistence
सोयिस्कर	वि·	सोय - सुखाचे-होण्यासारखा, अनुकूल	सुविधाजनक, सुभीते का	convenient, comfortable, suitable
सोयीसोयीने	अ·	अनुकूल होत जाईल तसे, धीराधीराने	सुविधा के साथ, धीरे-धीरे	conveniently, suitably, agreeably
सोयर	पुं·	'सुयरे' पाहा	दे· 'सुयरे'	vide'सुयरे'
सोयरगत, सोयरीक	स्त्री·	विवाह संबंध	विवाह संबंध, सगाई	relation by marriage
सोयरेधायरे	पुं·ब·व·	नात्यागोत्याची माणसे, आप्तसंबंधी	रिश्तेदार, नातेदार	relatives
सोरा	पुं·	सोडा (धुण्याचा)	शोरा, श्वेतक्षार	sodium nitrate
सोरा (-र्या)	पुं·	ज्यास पिठाचा गोळा घालून दाबून खाली तंतू पाडतात ते पात्र	सेव आदि बनाने का लकड़ी का उपकरण	a vehicle which emits out threads of flour through upper pressure
सोल	पुं·	1. कोकम फळाची साल	कोकम का छिलका	dried rind of kokam fruit
		2. पायताणाचा खालचा तळ	जूते की निचली तह का चमड़ा	the bottom of a boot or shoe

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
सोलणे	स·क्रि·	1. फळ इ·ची साले काढणे	छीलना, छोलना	to peel, to strip off rind
		2. जनावराचे इ· कातडे काढणे	उधेड़ना	to flay
	अ·क्रि·	कातडे खरचटून निघणे	छिलना	to be bruised or scratched
सोलाणा	पुं·	ओल्या-हिरव्या हरभर्याच्या झाडाचे दाणे	छोला, बूट	green gram
सोलीव	वि·	1. सालपट काढलेला	छीला हुआ	skinned, peeled
		2. गाभ्यातला, अस्सल	असली, मग्ज का	of the marrow
		3. कांतिमान्, चमकदार	चमकदार, कांतियुक्त	glowing, bright, sparkling
		4. पक्का, बनलेला, बनेल	चंट, छंटा हुआ	perfect, accomplished (rogue)
सोवळा	वि·	सामान्यांनी न शिवण्या-स्पर्शण्या-सारखा, पवित्र	अछूता, पाक	one beyond common touch or contact, upollutable
सोवळी	वि·, स्त्री·	मुंडण केलेली (विधवा)	मुंडिता (विधवा)	(woman) who is completely shaved
सोवळे	न·	सामान्यानी न स्पर्शण्या जोगे वस्त्र (धुतलेले वा बिनकापसाचे)	धोया हुआ वस्त्र या पाटंबर	garment washed or of silk etc. (not of cotton)
सोवळेकरी	पुं·	स्वैपाकी, आचारी	रसोइया	a male cook
सोशिक	वि·	सहनशील	सहनशील	enduring, quietly suffering, tolerant

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेजी पर्याय
सोस	पुं·	लोभ, हाव	हवस, लालच	passion, passionate longing, greed
सोसणे	स·क्रि·	सहन करणे	सहना, बर्दाश्त करना	to endure, to suffer
	अ·क्रि·	मानवणे	अनुकूल होना	to agree with
सोसाटा	पुं·	वेगाने वाहणारा वारा	आँधी, तेज हवा	high wind
सोसायटी	स्त्री·	सहकारी मंडळी-संस्था-संघ	सहकारी संस्था, संघ	a society, an association
सोहळा	पुं·	समारंभ, उत्सव	समारोह, उत्सव	a festive ceremony or rite, a festivity
सोक्षमोक्ष	पुं·	अखेरचा, कायमचा-निकाल	आखिर का/अंतिम निपटारा	a final settlement
सौख्य	न·	'सुख' पाहा	दे· 'सुख'	vide 'सुख'
सौजन्य	न·	सज्जनपणा, चांगुलपणा, सात्त्विकपणा	सौजन्य, भलमनसी, सजनता	courteousness, gentlemanliness
सौदा	पुं·	1. खरेदी- विक्री,-व्यापार	खरीद-बेची-वाणिज्य	traffic, trader, dealing, marketing
		2. खरेदी-विक्रीचा माल	क्रय-विक्रय का माल	goods, wares, commodities
सौदागर	पुं·	व्यापारी	सौदागर, व्यापारी, तिजारत करनेवाला	a merchant, a trader
सौध	पुं·	प्रासाद, राजवाडा, मोठा महाल, इमला	सौध, प्रासाद	a palatial building
सौंदण (-णी)	स्त्री·	धोब्याचे कपडे उकळण्याचे मोठे भांडे	धोबी का कपड़ा उबालने का बर्तन	a vat of a washerman for cleansing clothes

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेजी पर्याय
सौंदर्य	न·	सुंदरपणा, देखणेपणा, लावण्य	सौंदर्य, सुंदरता, खूबसूरती	beauty
सौभाग्य	न·	1. भाग्य, चांगले नशीब, सुदैव	सौभाग्य	good fortune, fortunateness
		2. अहेवपण, सधवापण	सुहाग	happy state of a woman whose husband is alive
सौभाग्यवती	स्त्री·	'सुवासिनी' पाहा	दे· 'सुवासिनी'	vide 'सुवासिनी'
सौम्य	वि·	1. मृदू, कोमल	मृदु, कोमल	soft, tender
		2. तीव्रता, नसलेला, सात्त्विक, तिखट नसलेला	फीका जो तीव्र या तीखा न हो	mild, gentle, not acrid, not acrimonious
		3. शांत	शांत	quiet, composed
सौर	वि·	सूर्यासंबंधीचा	सौर	relating to the Sun, solar
सौरमास	पुं·	सूर्य एका राशीतून दुसर्या राशीत जातो तो कालखंड	सौर मास, सूर्य संक्रांति के अनुसार होने वाला महीना	a solar month
सौरवर्ष	न·	पृथ्वीला सूर्याभोवती फेरी पूर्ण करण्यास लागणारा काळ	सौर वर्ष	a solar year
सौष्ठव	न·	प्रमाणबद्धता, सौंदर्य	सौष्ठव, सुडौलपन	proportionateness, gracefulness, comeliness
सौहार्द	न·	1. आपलेपणा, स्नेह, ममता	सौहार्द, ममता, स्नेह, आत्मीयता, अपनापन	friendliness, amity

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेजी पर्याय
		2. कळवळा	तरस, दया	compassion
स्क्रू	पुं·	पेच पाडलेला खिळा	स्क्रू, पेच	a screw
स्क्रू डायव्हर	पुं·	स्क्रू आवळण्याचे किंवा काढण्याचे अवजार	पेचकश	a screw-driver
स्खलन	न·	1. पतन 2. चूक, दोष 3. वीर्य पडणे	स्खलन, पतन गलती, भूल वीर्य का क्षरण	a fall a lapse, slip discharge
स्तन	पुं·	1. थान (स्त्रीचे) 2. थान (पशू मादीचे)	स्तन, कुच थन	female breast the udder
स्तब्ध	वि·	1. गप, मूक, उगा 2. स्थिर, हालचाल नसलेला 3. चकित	स्तब्ध, चुप जड़ीभूत, स्थिर हक्का-बक्का, चकित	mum, silent stiffened, become rigid paralysed, stupefied, stunned
स्तंभ	पुं·	1. खांब 2. रकाना, कॉलम	स्तंभ, खंभा समाचार पत्र का कॉलम	pillar, post a column
स्तव	श·अ·	-करिता, - कारणाकरिता	लिए-,के कारण, के वास्ते	for this reason, on account of, for the sake of
	पुं·	स्तव, प्रार्थना, स्तुती	स्तव, स्तुति, प्रार्थना	prayer, praise, extolling
स्तवन	न·	'स्तव' पाहा	दे· 'स्तव'	vide 'स्तव'
स्तुत्य	वि·	स्तुती करण्यास-प्रशंसेस पात्र	स्तुत्य	praiseworthy

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेजी पर्याय
स्तोम	न·	1. प्रस्थ, बडेनाव, महत्त्व	व्यर्थ की महता	giving too much importance to, making a fuss of
		2. स्तुतिस्त्रोत, खुशामत	झूठी स्तुति, चापलूसी	false praise
स्त्री·	स्त्री·	1. नारी, बाई	स्त्री, नारी, औरत	a woman
		2. बायको, पत्नी	पत्नी, औरत	wife
स्त्रीचरित्र	न·	1. स्त्रियांचे कर्तृत्व, पराक्रम	स्त्रियों के पराक्रम	exploits of women
		2. (लाक्ष·) स्त्रियांची कारस्थाने	स्त्रियों की चालबाजी, -करतूत	subtle-crafty-doings of women
स्त्रीदाक्षिण्य	न·	स्त्रीविषयी अधिक सभ्यता	स्त्रियों के प्रति अधिक सभ्यता का बरताव	more decent and courteous behaviour towards women
स्त्रीधन	न·	बायकोच्याच मालकीची असलेली संपत्ती	संपत्ति या जायदाद जिसके ऊपर केवल पत्नी का अधिकार हो	property solely to be possessed by wife
स्त्रीधर्म	पुं·	1. स्त्रीचे कर्तव्य	स्त्रीधर्म	duties/functions of women
		2. मासिक धर्म, रज:स्स्राव	मासिक रज:स्राव	the menstrual excretion
स्त्रैण	वि·	1. बायकी	स्त्रैण, नारीसुलभ, स्त्री के ढंग का	feminine, womanish
		2. लंपट, कामी	लंपट, कामी	addicted to women, lewd, lustful
स्थळ	न·	1. ठिकाण, स्थान	स्थल, स्थान, जगह	a place, a spot

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेजी पर्याय
		2. मुलीला वर किंवा मुलाला वधू	कन्या के लिए वर या पुत्र के लिए वधु	proposed bride for the son or proposed bridegroom for the daughter
		3. जमीन	धरती , जमीन, खुश्की	dry land
स्थळचर	वि·	जमिनीवर चालणारा-फिरणारा	स्थलचर	living or growing on land or ground, terrestrial
स्थळप्रत	स्त्री·	आपल्या दप्तरी राहणारी प्रत	अपनी फाइल के लिये रखी हुई प्रति	copy for one's own file
स्थळमार्ग	पुं·	खुश्कीचा - जमिनीवरील - मार्ग	स्थल मार्ग, खुश्की रास्ता	way by land
स्थान	न·	1. 'स्थळ' पाहा	दे· 'स्थळ'	vide 'स्थळ'
		2. पद, हुद्दा	पद, ओहदा	office, rank
		3. जागा, अवकाश, समावेश	स्थान, जगह, अवकाश	accommodation, room
स्थानभ्रष्ट	वि·	'पदच्युत' पाहा	दे· 'पदच्युत'	vide 'पदच्युत'
स्थानमाहात्म्य	न·	विशिष्ट स्थानाचे मोठेपण	स्थान माहात्म्य	greatness or importance of a particular place
स्थानिक	वि·	एकाच ठिकाणचा - गावचा	स्थानिक, स्थानीय	local
स्थापणे	स·क्रि·	1. उभारणे, काढणे, निर्माण करणे	निर्माण करना	to create, to erect, to set up
		2. पक्केपणे, बसविणे - वसविणे	स्थापित करना, कायम करना	to establish, to found

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. सिद्ध करणे	सिद्ध करना	to prove, to substantiate
स्थायिक, स्थायी	वि·	कायम राहणारा	स्थायी, ठहरने/टिकने वाला, कायम रहनेवाला	permanently residing/living
स्थावर	वि·	जड, न हालविता येणारी, स्थिर (मालमत्ता)	स्थावर, अचल	immovable, stable, stationary
स्थिती	स्त्री·	1. असणे, अस्तित्व	होना, अस्तित्व	existence, being
		2. अवस्था, दशा	अवस्था, हालत	state, condition, position
		3. परिस्थिती	परिस्थिति	situation
		4. स्थिरपणा	स्थिरता	steadiness, stability
स्थितिस्थापक	वि·	लवचिक	लचीला	elastic
स्थिर	वि·	1. अचल, न हालणारा, अडग	स्थिर, अचल	steady, settled
		2. धीर, शांत	शांत, धीर	calm, composed
		3. कायम टिकणारा	स्थायी	permanent, abiding
स्थिरस्थावर	वि·	शांत व व्यवस्थित	ठीक, व्यवस्थित और शांत	quiet, appeased, composed
स्थिरावणे	अ·क्रि·	1. एकेठिकाणी राहणे	एक जगह रहना	to become settled/ fixed
		2. गती थांबणे	स्थिर होना, रुक जाना	to stop, to stay
		3. विसावा घेणे	आराम करना	to rest
स्थूल	वि·	1. लठ्ठ	मोटा, स्थूल	fat, bulky
		2. वरवरचा, ठोकळ	सरसरी, चलता	gross, not subtle
स्थैर्य	न·	1. स्थिरपणा	स्थैर्य, स्थिरता	steadiness, settled state

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. शांती, चंचलपणा नसण्याची स्थिती	शांति, अचांचल्य	composedness, calmness
स्नातक	पुं·	विद्यापीठाची पदवी मिळविलेला	स्नातक	a graduate
स्नायु	पुं·	दोरीसारखा शरीरातील मांसल भाग	स्नायु	a muscle
स्निग्ध	वि·	1. तेलयुक्त	स्निग्ध, तेल लगा हुआ	oily, greasy
		2. तेलाने किंवा तुपाने मऊ झालेला	तेल/घी/चरबी से मुलायम हुआ	smooth, glossy
		3. तेल, सुप इ· सारखे बुळबुळीत पदार्थ	तेल, घी, वस्त्र आदि जैसे चिकने पदार्थ	any unctuous substance (oil, fat, grease etc.)
स्नेह	पुं·	1. प्रेमळ, स्नेहयुक्त	दयालू, प्रेमयुक्त	affectionate
		2. मैत्री, प्रेम	प्रेम, मुहब्बत	affection, friendliness
स्नेही	पुं·	मित्र	स्नेही मित्र, दोस्त	a friend, a dear companion
स्पर्धा	स्त्री·	1. चढाओढ	स्पर्धा, होड़, प्रतियोगिता	competition
		2. चुरस	ईर्ष्या	rivalry
स्पर्श	पुं·	1. शिवणे, अंगाला अंगलागणे	स्पर्श, छूना	touch
		2. संपर्क, संसर्ग	संपर्क, संसर्ग	contact
		3. (लाक्ष·) लवलेश, अंश	लेश, अंश	a whit, iota
स्पर्शास्पर्श	पुं·	1. शिवाशीव	छूत-छात	touching-untouching
		2. सोवळेओवळे	शुद्ध-अशुद्ध, पवित्र-अपवित्र	pure-impure

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. सामाजिक संबंध ठेवण्या -न ठेवण्या संबंधीचा रीतिरिवाज	स्पर्शास्पर्श, छुआछूत	usage or custom of social contact or otherwise
स्पष्ट	वि·	1. उघड	सुव्यक्त, प्रकट, जाहिर	evident, manifest, open
		2. समजण्यासारखा	बोधगम्य, स्पष्ट, साफ, समझने में आसान	intelligible, clear
		3. परखड, निर्भीड	साफ, मुँहफट	plain, frank, categorical, forthright
स्पष्टवक्ता	वि·	उघड बोलणारा, भीड न ठेवता बोलणारा	प्रकट/साफ-साफ कहनेवाला	plain-spoken
स्पष्टीकरण	न·	खुलासा, अर्थ किंवा भाव अधिक समजून सांगणे	स्पष्टीकरण, विवरण, सफाई	explanation, elucidation
स्पिरिट	न·	मद्यार्क	सुरासार	spirit, alcohol
स्पृश्य	वि·	स्पर्श करण्यालायक	स्पृश्य	touchab.e
स्पृहणीय	वि·	वाखाणण्यासारखा, प्रशंसनीय	स्पृहणीय, सराहना करने लायक	desirable, to be desired, praiseworthy
स्फटिक	पुं·	1. फटकी, तुरटी	फिटकिरी	alum
		2. पैलु असलेला काचेसारखा स्वच्छ एक खनिज पदार्थ	स्फटिक, बिल्लौर	crystal, quartz
स्फुट	वि·	1. फुटकर, अलग अलग	फुटकर	separate, loose, detached
		2. स्पष्ट, उघड	स्पष्ट, व्यक्त, प्रकट	manifest, open, evident, clear

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. खुललेला, विकसित	खिला हुआ	blown, opened
स्फुंदणे	अ·क्रि·	हुंदके देणे	सिसकना, सिसकी भरना	to sob
स्फुरण	न·	1. अवयवाचे आपोआप हालणे, कंप	कंप, (अंगार का) हिलना-फड़कना	quivering, twitching, throbbing
		2. आवेश, उत्साह, वीरश्री	आवेश, जोश	ardour, passion, bravery
		3. प्रतिभा जागृती, एकाएकी झालेली प्रेरणा	स्फुरण, मन में एकाएक आना	scintillation
स्फुरणे	अ·क्रि·	एकदम सुचणे	एकाएक मन में आना	suddenly to come to mind
स्फुलिं (-ल्लि) ग	पुं·	ठिणगी	चिंगारी	a spark
स्फूर्ती	स्त्री·	'स्फुरण (2) व (3)' पाहा	दे· 'स्फुरण (2) और (3)'	vide 'स्फुरण (2) and (3)'
स्फोट	पुं·	1. फुटण्याचा मोठा आवाज, धडाका	स्फोट, फूटकर निकलना, धड़ाका	bursting, an explosion
		2. वाच्यता, गुप्त गोष्ट पसरणे	बोलबाला, प्रकटन, चर्चा	notoriety
स्फोटक	वि·	भडका उडविणारा	स्फोटक	explosive
स्मरण	न·	आठवण	स्मरण, याद	remembrance, recollection
स्मरणी	स्त्री·	जपमाळ	सुमिरनी	rosary
स्मरणे	स·क्रि·	1. मनात आणणे	स्मरना, याद करना	to recollect, to recall to mind
		2. चिंतन करणे	चिंतन करना	to think upon, to contemplate

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
	अ·क्रि·	लक्षात येणे, आठवणे	याद आना	to remember
स्मशाम, श्मशान	न·	प्रेतांची उत्तरक्रिया करण्याचे ठिकाण, मसणवट	श्मशान, मसान, मरघट	cremation or burying ground of dead bodies
स्मारक	न·	कायम स्मरण राहण्याकरिता केलेली कृती	स्मारक	memorial
स्मित	न·	मंदहास्य	स्मित	a smile
स्मृती	स्त्री·	1. 'स्मरण' पाहा 2. 'स्मारक' पाहा 3. धर्मशास्त्र	दे· 'स्मरण' दे· 'स्मारक' स्मृति, धर्मशास्त्र	vide 'स्मरण' vide 'स्मारक' code, canon
स्रवणे	अ·क्रि·	झिरपणे, ठिबकणे, गळणे	स्रवन, टपकना, चूना, गिरना	to ooze out, to drip, to dribble, to trickle
स्व	वि·	आपला, स्वतःचा	स्व, आत्मीय, अपना	one's own
स्वकीय	पुं·ब·व·	आपली माणसे, नातलग, आप्त	स्वकीय, अपने लोग	one's own people, relatives
	वि·	आपला, नात्यांचा, आपल्या कुटुंबातील	अपना, निजी, अपने परिवार का	own, belonging to self, of one's family-kin etc.
स्वगत	वि·	स्वतःशी बोललेले	स्वगत, अपने प्रति कथित	addressed to oneself
स्वच्छ	वि·	1. निर्मळ 2. 'स्पष्ट' पाहा	स्वच्छ, निर्मल दे· 'स्पष्ट'	clean, pure vide 'स्पष्ट'
स्वच्छंदी	वि·	स्वतःच्या मनाप्रमाणे वागणारा, लहरी	स्वच्छंद, अपनी इच्छा के अनुसार चलनेवाला	self-willed, wanton

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
स्वतंत्र	वि·	1. आपल्या तंत्राने चालणारा, मोकळा	स्वतंत्र, स्वाधीन, आज़ाद	free, independent
		2. वेगळा, विभक्त, पृथक्	अलग, पृथक्	separate, apart
स्वत:	सर्व·	मी, आपण	मैं, मैं खुद	myself
	अ·	खुद्द, जातीने	खुद, स्वयं	in one's own person, In Propria personâ
स्वत:सिध्द	वि·	'स्वयंसिद्ध' पाहा	दे· 'स्वयंसिद्ध'	vide 'स्वयंसिद्ध'
सत्वहानी	स्त्री·	आपला हक्क, मालमत्ता इ·चे नुकसान	स्वत्वहानि, अधिकार आदि का न रहना	loss of one's rights, property etc.
स्वदस्तूर	न·	1. स्वत:ची सही 2. स्वत:च्या हस्ताक्षरात केलेले लेखन	(अपने) दस्तखत, हस्ताक्षर अपने हस्ताक्षर में लिखा हुआ मज़मून	one's signature line or words written in one's own hand
स्वनातील	वि·	आवाजाच्याही गतीहून वेग असलेला	आवाज़ से भी तेज रफ़्तार	supersonic
स्वप्न	न·	झोपेत दिसणारे दृश्य वा अनुभव	स्वप्न	a dream
स्वप्नद्रष्टा	पुं·	1. मनोराज्ये करणारा 2. आदर्शात रमणारा	स्वप्नद्रष्टा - दर्शी अपने आदर्शों में रमनेवाला व्यक्ति	a dreamer a visionary
स्वप्नावस्था	स्त्री·	1. निद्रावस्था किंवा स्वप्नात असण्याची स्थिती	निद्रावस्था या स्वप्न में होने की अवस्था	state of sleeping or dreaming
		2. स्वप्नात किंवा झोपेत होणारा वीर्यपात	नींद में या स्वप्न में होनेवाला वीर्यपात	emission, Pollution nocturnâs
स्वभाव	पुं·	1. प्रकृतिधर्म, निसर्गधर्म	स्वभाव, प्रकृति	nature

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. मन:प्रवृत्ती	मनोवृति, स्वभाव, मिजाज	disposition, natural temper
स्वभावत:	अ·	1. साहजिकपणे	स्वभावत:, प्रकृतित:, स्वाभाविक रूप से	naturally
		2. स्वभावाप्रमाणे	प्रकृति के अनुसार	according to one's nature or disposition
स्वभावसिद्ध	वि·	जन्मजात, उपजत	स्वभावसिद्ध, सहज, जन्मगत	inherent, innate, natural
स्वयंनिर्णय	पुं·	स्वत:चे स्वत: ठरविणे	आत्मनिर्णय	self-determination
स्वयंपाक	पुं·	1. स्वत:च्या हातांनी केलेली अन्नसिद्धता	अपने हाथों से हुई रसोई	cooking with one's own hands
		2. 'स्वैपाक' पाहा	दे· 'स्वैपाक'	vide 'स्पैपाक'
स्वयंभू	वि·	1. स्वत:च बनलेला कर्तृत्व कमावलेला	जो स्वयं अपने पुरुषार्थ से बना हुआ हो	self-made
		2. आपोआप निर्माण झालेला	जो स्वयं उत्पन्न हुआ हो	self-existent, self-born
स्वयंवर	न·	स्वत:चा वर स्वत: पसंत करण्याची क्रिया	स्वयंवर	choosing of one's husband by one's own will
स्वयंसिद्ध	वि·	मुळातच उघड-उघड, सिद्ध असलेला, प्रमाणांची गरज नसलेला	स्वयंसिद्ध	self-evident
स्वयंसेवक	पुं	स्वेच्छेने सेवा करणारा	स्वंयसेवक	a volunteer
स्वर	पुं·	1. आवाज, ध्वनी	स्वर, आवाज, ध्वनि	sound

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. व्यंजन विरहित वर्ण, अन्य वर्णांच्या साहाय्यावाचून उच्चार होणारा वर्ण (व्याक·)	स्वर, (व्याक·)	a vowel
		3. गायनाच्या सात सुरांपैकी एक सूर	संगीत के सात सुरों में से एक	a tune or note (in music)
स्वराज्य	न·	स्वत:चे राज्य - चा कारभार, - चे शासन	स्वराज	Swaraj, self-government
स्वरूप	न·	1. आपले स्वत:चे रूप	स्वरूप, अपना रूप, अपनी खुद की सूरत	one's own figure or form
		2. रूप, चेहरा, मुद्रा	रूप, सूरत, मुद्रा	features, countenance
स्वर्ग	पुं·	1. देवांचे वसतिस्थान	स्वर्ग, देवों का निवास स्थान	the paradise, the heaven
		2. मृत्यूनंतरची गती	मृत्यु के बाद की गति	the state 'post obitum' (after death)
स्वर्गवासी	वि·	मृत	स्वर्गवासी, मृत	dead, deceased
स्वर्गीय	वि·	अत्युच्च, स्वर्गातल्यासारखा	स्वर्ग के जैसा,	heavenly
स्वल्प	वि·	फार थोडा, अल्प	स्वल्प	very little
स्वस्त	वि·	कमी किंमतीचा, अल्पमोली	सस्ता	cheap
स्वताई	स्त्री·	कमी बाजारभाव, भाव खाली असण्याची स्थिती	सस्ती	cheapness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
स्वस्थ	वि·	1. निश्चिंत, मनाने स्थिर	निश्चिंत, स्थिरचित्त	mentally quiet, composed
		2. शांत, समाधानी, सुखी	शांत, संतुष्ट, सुखी	happy, comfortable
		3. निरोगी, आरोग्यसंपन्न	स्वस्थ, तंदुरुस्त नीरोग	healthy
स्वस्थता	स्त्री·	शांती, स्थिरपणा	शांति, स्थिरता	calmness, settledness
स्वागत	न·	आदरसत्कार, सन्मान	स्वागत, अगवानी	welcome, courteous reception
स्वातंत्र्य	न·	अनिर्बंधता, मुक्तता, मोकळेपणा	स्वातंत्र्य, आजादी	freedom, independence
स्वाद	पुं·	1. चव, रुची	स्वाद, रुचि, जायका	flavour, taste
		2. गोडी, लज्जत	लज्जत, मजा	pleasing flavour
स्वादिष्ट	वि·	रुचकर, चविष्ट, लज्जतदार	स्वादिष्ट, स्वादीला, जायकेदार	tasty
स्वाधीन	वि·	स्वतःच्या ताब्यात असलेला, स्वतंत्र	स्वाधीन, स्वतंत्र, आज़ाद	one who is one's own master, subject to himself or herself, free, independent
स्वाध्याय	पुं·	आपला ठरलेला अभ्यास, अध्ययन	स्वाध्याय	doing one's lessons, study
स्वाभिमान	पुं·	स्वतः विषयीचा अभिमान- गौरवभावना	स्वाभिमान, आत्मसम्मान, खुददारी	self-respect
स्वामित्व	न·	मालकी	स्वामित्व	ownership
स्वामिभक्त	वि·	मालकावर प्रेम करणारा, मालकाशी इमानदार	स्वामिभक्त	faithful, loyal

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
स्वामी	पुं·	1. मालक, धनी	मालिक, प्रभु	owner, lord
		2. संन्यासी	संन्यासी	a sanyasi, an ascetic, a monk
		3. आध्यात्मिक गुरु	गुरु, आचार्य	a spiritual preceptor
स्वायत्त	वि·	स्वतंत्रपणे-स्वतःवर अवलंबून-कारभार करणारा	स्वायत्त	independent, free, dependent upon oneself
स्वार	पुं·	1. घोड्यावरचा-घोड्यावर बसलेला-माणूस	सवार, अश्वारोही	a horseman
	पुं·ब·व·	2. घोडेस्वार शिपायी	घुड़सवार	a horse-guard, a cavalier
स्वारस्य	न·	1. गोडी, आस्था, प्रेम	रस, मजा, दिलचस्पी	interest, zeal, ardour
		2. मर्म, सार, खुबी	मर्म, सार, खूबी	virtue, spirit, particular excellence
स्वारी	स्त्री·	1. घोड्यावर मांड टाकून बसणे	सवारी, सवार होने की क्रिया	mounting or riding on horse-back
		2. राजा-वर -श्रेष्ठ मनुष्य घोड्यावर बसून निघालेली मिरवणूक	राजा या वर या कोई श्रेष्ठ व्यक्ति सवार होकर निकला हुआ जुलूस	a procession with a prominent person (like the king or a bridegroom or any great person) on horse-back
		3. चढाई, हल्ला	आक्रमण, धावा, हमला	attack, invasion
		4. कुस्तीतील एक पेच	कुश्ती का एक पेंच	a manoeuvre in wrestling
		5. भाड्याच्या वाहनात बसलेला माणूस	किराये के वाहन में बैठा हुआ व्यक्ति	a passenger in a horse-carriage

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		6. बड्या माणसाविषयी वापण्यात येणारा मानदर्शकशब्द	किसी बड़े व्यक्ति के लिए काम में लाई जानेवाली संज्ञा	a term applied to any great personage
स्वार्थ	पुं·	आपला मतलब, स्वत:चा लाभ	स्वार्थ	self-interest
स्वार्थ परायण	वि·	'स्वार्थी' पाहा	दे· 'स्वार्थी'	vide 'स्वार्थी'
स्वार्थी	वि·	आपमतलबी	स्वार्थी, खुदगर्ज	selfish, self-interested
स्वावलंबन	न·	स्वत:च्या बळावर विसंबणे	स्वावलंबन	self-dependence
स्वावलंबी	वि·	आपल्या बळावर काम करणारा	स्वावलंबी	self-dependent
स्वाश्रयी	वि·	'स्वावलंबी' पाहा	दे· 'स्वावलंबी'	vide 'स्वावलंबी'
स्वाहा	स्त्री·	होमात द्यावयाच्या आहुतीच्या वेळी उच्चारलाजाणारा शब्द	स्वाहा	word uttered at a sacrifice while offering an oblation to the fire
	वि·	गट्ट, गिळंकृत	गट, हड़प	swallowing, devouring
स्वाक्षरी	स्त्री·	सही	दस्तखत, सही	signature
स्वीकार	पुं·	1. ग्रहण करणे 2. मान्यता, कबुली	स्वीकार मान्यता, कबूली	accepting acceptance
स्वीकारणे	स·क्रि·	1. ग्रहण करणे, ताब्यात घेणे	स्वीकार करना, ग्रहण करना	to accept, to take into one's possession

ह

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हकनाक,-नाकह	अ·	1. विनाकारण	व्यर्थ, बेकार	without cause or reason
		2. अन्यायाने	जबर्दस्ती	wrongfully, inconsiderately
हकालपट्टी	स्त्री·	बाहेर काढणे, हाकलून देणे	निकाला, निर्वासन	expelling
हकीक (-ग) त	स्त्री·	1. घडलेली गोष्ट	हकीकत, सत्य घटना, हालत	event, fact
		2. घडलेल्याचे वर्णन, वृत्तांत	वृत्तांत	account of an event
हकीम	पुं·	युनानी उपचार पद्धतीचा वैद्य	हकीम	a Yunani physician
हक्क	पुं·	1. अधिकार, मालकी	हक, सत्व, अधिकार	right, title
		2. दावा	दावा	claim
हक्कदार	पुं·	1. अधिकार-न्यायाने मालकी आलेला	हकदार, अधिकारी	rightful person
		2. अधिकार सांगणारा	दावा करनेवाला	a claimant
हगामा	पुं·	कुस्त्यांची दंगल	अखाड़ा, कुश्तियों की प्रतिद्वंद्विता	wrestling bouts
हंगाम	पुं·	मोसम, ऋतू, सुगी	मौसम	season
हंगामा	पुं·	धिंगाणा, धुमाकुळ, दंगल	हंगामा, हल्ला-गुल्ला	tumult, uproar, hub bub

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हंगामी	वि·	मोसमापुरता, तात्पुरता	अस्थायी, सामयिक	seasonal, temporary
हज़र	वि·	उपस्थित	हाजिर	present
हज़रज़बाबी	वि·	तेथल्यातेथे योग्य उत्तर देणारा	हाजिर जवाब	ready-witted
हजाम	पुं·	न्हावी, नापित	हजाम, नाई	a barber
हजामत	स्त्री·	केसकापणे	हजामत, बाल बनाना	shaving, a shave
हजारा	पुं·	अनेक धारांनी उडणारे कारंजें	फव्वारा	a fountain springing forth in numerous streams or lines
हजारी	स्त्री·	अनेक भोके असलेला झाडांना पाणी फवारण्याचा झारा	अनेक सूराखवाला फव्वारा, पानी देने का बर्तन	a watering pot with many holes
हजारो	वि·	अनेक हजार, अगणित	हजारों, सहस्त्रों, अनगिनत	many thousands, in numerable
हजी (-जे) री	स्त्री·	उपस्थिती, हजर असणे	हाजिरी, उपस्थिति	presence
हजीरीपत्रक	न·	हजीरी, उपस्थिती,- घेण्याची वही किंवा कागद	उपस्थिति पंजी, हाजिरी रजिस्टर	muster
हटकणे	स· क्रि·	1. हाक मारणे, बोलावणे 2. चौकशीकरणे 3. थांबावयास लावणे	पुकारना, बुलाना पूछताछ बरजना, रोकना	to call, to accost to inquire, to ask to challenge, to make to halt
हटकून	अ·	1. न चुकता, नि: संशय, खचित 2. मुद्दाम, अवश्य	बावजूद, निश्चित रूप से जरूर, अवश्य ही	determinedly, in spite of wilfully

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हटणे	अ· क्रि·	1. मागे सरणे, एका बाजूला होणे	हटना, खिसकना	to step back, to recede
		2. मागे पाय घेणे	पीछे हटना	to retreat
हटवादी	वि·	दुराग्रही, आपला हट्ट न सोडणारा, हेकेखोर	हठी, जिद्दी	obstinate, stubborn
हटविणे	स· क्रि·	1. बाजूला सारणे	हटाना, खिसकाना	to make to stir aside
		2. मागेसारणे, पराभूत करणे	हटाना, पराभूत करना	to push back, to cause to retire or recede
हट्ट	पुं·	हेका, दुराग्रह	हठ, ज़िद, दुराग्रह	obstinacy, stubbornness, obduracy
हट्टी	वि·	दुराग्रही, अडेलतट्टू	हठी, हठीला, ज़िद्दी, अड़ियल	obstinate, stubborn, mulish, obdurate
हडकणे	अ· क्रि·	1. रोडावणे, (शरीर) सुकणे, हाडकुळा होणे	कृश होना, दुर्बल होना	to grow thin, to become weak
		2. वाळणे, कडकडीत होणे	बिलकुल सूख जाना	to dry up and become stiff
हडकुळा	वि·	रोडका, हाडेदिसणारा, किडकिडीत	हड़ीला, बहुत दुबला-पतला	thin, lean, meagre
हडप	न·	1. ज़ामीन, तारण	गिरवी, रहेन	a security, a deposit
		2. पानदान	पानदान	a metal case for keeping betel-leaves etc.
हडप	वि·	1. गिळंकृत	हड़प, निगला, हज़म	appropriated
		2. गहाळ	गायब	lost

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हडपा	पुं·	1. मोठी पेटी, संदूक	सन्दूक, लकड़ी या लोहे का बक्स	a large chest
		2. झडपा	किवाड़	a shutter, a closing door
		3. झडपा असलेले फडताळ	किवाड़वाली अलमारी	a cupboard or recess in the wall with shutters
हडबडणे	अ· क्रि·	गडबडणे, गोंधळून जाणे	हड़बड़ाना, चकरा जाना	to be confused
हडसणे	स· क्रि·	1. आवळणे, आवळण्यासाठी जोराने ओढणे	कसने के लिए जोर से खींचना	to pull to tighten
		2. हिसकणे, झटका मारणे	छीनना, झपटना	to jerk, to snatch,
हडसून खडसून	अ·	1. पुनः पुनः बजावून,-ताकीद देऊन	फ़िर-फिर से जताकर	charging with particularity and reiteration
		2. परखडपणे, स्पष्ट शब्दात	ठोक बजाकर, साफ़-साफ़	in definite and plain terms
हडळ	स्त्री·	1. पिशाचिनी, जखीण	पिशाचिनी	a female ghost
		2. कैदाशीण	कर्कशा स्त्री, डाइन	a scold, a brutal woman
हड्डी	स्त्री·	हाडे	हड्डी	bone
हणगोबा	पुं·	1. स्वस्थ बसून राहणारा माणूस, सुस्त माणूस	सुस्त, काहिल आदमी	a slothful persor (male)
		2. अडाणी-निरक्षर-निर्बुद्ध माणूस	बुद्धू-अनाड़ी आदमी	a dunce
हंडा	पुं·	पाणी भरण्याचे ताब्याचे मोठे भांडे	हंडा	a big copper vessel for storing water

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हंडी	स्त्री·	उभट गोल आकाराचे काचेचे दिवा लावण्याचे टांगते पात्र	हँडिया	a hanging glass-pot for keeping lamp
हंडीबाग	पुं·	गारुड्याचा हस्तक-मदतनीस पोरगा	मदारी का सहायक छोकरा	a helping hand of a snakeman or conjurer
हतप्रभ	वि·	शक्ती-पराक्रम नष्ट झालेला, तेज नष्ट झालेला	हतप्रभ	one that has lost one's acit
हतभागी	वि·	दुर्दैवी, दुर्भागी	हतभाग (-ग्य)	unfortunate, ill-fated
हतवीर्य	वि·	'हतप्रभ' पाहा	दे· 'हतप्रभ'	vide 'हतप्रभ'
हताश	वि·	निराश	हताश	hopeless, despondent
हत्ती	पुं·	एक फार मोठ्या अवजड शरीराचा सोंड असलेला प्राणी	हाथी	an elephant
हत्तीण	स्त्री·	हत्तीची मादी	हथनी, हाथिनी	a she-elephant
हत्तीखाना	पुं·	हत्ती ठेवण्याची जागा, हत्तीमहाल	हाथीखाना	a stable for elephants
हत्यार	न·	1. शस्त्र, अस्त्र 2. काम करण्याचे उपकरण-साधन	हथियार, अस्त्र-शस्त्र औजार	a weapon, a missile an implement, tool
हत्यारबंद	वि·	हाती किंवा जवळ हत्यार (शस्त्र) बाळगणारा	हथियारबंद, सशस्त्र	armed
हत्यारबंदी	स्त्री·	हत्यार बाळगण्याची मनाई	हथियार रखने की मनाही	general prohibition to possess arms

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हत्यारा	वि·	घातकी, खुनी	हत्यारा, खूनी	an assassin, a murderer
हत्यारी	वि·	'हत्यारबंद' पाहा	दे· 'हत्यारबंद'	vide **'हत्यारबंद'**
हत्त्या	स्त्री·	जीवे मारणे, वध	हत्या, वध	killing, murder, assassination
हत्त्या, हत्ता	पुं·	हाती धरण्याची कोणत्याही वस्तूची मूठ	हत्था	a handle
हत्त्याकांड	न·	कत्तल	कतल	slaughter
ह (-हा) दरणे	अ· क्रि·	1. थरथरणे, कंप पावणे	काँपना, थर्राना	to tremble, to vibrate, to shake
		2. घाबरणे	घबराना, डर जाना	to get panicky, to lose nerve
		3. धक्का बसणे	धक्का लगना	to feel a shock, to be shocked
ह (-हा) दरा	पुं·	धक्का	धक्का	a shock, a shake
हद्द	स्त्री·	सीमा	हद	limit, boundary
हन (-नु) वट, हनुवटी	स्त्री·	चेहऱ्याचा सर्वात खालचा भाग	हनु, ठुड्डी	the chin
हपाप	पुं·	1. हाव, लोभ	लालच, हवस, अभिलाषा, लोभ	greed, covetousness
		2. जुलुम, जबरदस्ती	जुल्म	oppression, force
हपापणे	अ· क्रि·	1. हाव धरणे, आसुसणे, लोभवणे	ललचाना	to be greedy/ covetous
		2. अतिशय अधीर होणे	उतावला होना	to be very impatient
हपीस	न·	कचेरी, ऑफिस, कार्यालय	दफ्तर, कार्यालय	office

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
ह (-हा) पुस	पुं·	कलमी आंब्याची एक सर्वोकृष्ट जात	कलमी आम की एक बढ़िया जाति	a kind of the highest class of mangoes
हप्ता	पुं·	ठराविक मुदतीने देण्याची ठराविक आंशिक रक्कम	किस्त, अंश, भाग	an instalment
हप्तेबंदी	स्त्री·	हप्ता-विशिष्ट मुदतीची विशिष्ट आंशिक रक्कम ठरवून देणे	किस्त मुकर्रर करना	determining payments by instalments
हबकणे	अ· क्रि·	भीतीचा धक्का बसणे, घाबरुन मट्कन बसणे	डर के मारे धम से बैठना	to fall down in a trice with a shock of fear
हबका	पुं·	1. तोंडावर पाण्याचा मारा	छपका, छपाका	a violent splash (on the face)
		2. धक्का (भीतीचा, नुकसानीचा इ·)	धक्का, झटका	a shock
हबशी	पुं·	एका शिद्दी जमात, अबिसीनियाचा रहिवासी	हबशी, हबश का निवासी	a Negro, an inhabitant of Abyssinia
हबसाण	न·	पूर्व अफ्रिकेतील एक देश	हबशा	Abyssinia or Ethiopia
हबेलंडी	स्त्री·	घाबरगुंडी	घबड़ाहट	panic
हमखास	अ·	खात्रीपूर्वक, खचितपणे	निश्चित रूप से, निश्चय ही	certainly positively, assuredly
हमचौरस	वि·	समान चौरस	वर्गाकार, चौकोर	square, square-shaped

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हमरस्ता	पुं·	मुख्य रस्ता, मोठ्या रहदारीचा रस्ता	राजमार्ग, आम रास्ता	the high way
हमरीतुमरी	स्त्री·	झगडा, शिवीगाळ, बाचाबाची	तू-तू मैं-मैं, गालीगलौज, झगड़ा	squabbling, clash
हमाम	पुं·	अंघोळ, स्नान	स्नान, नहाना	bath, bathing
हमामा	पुं·	1. गुराखी मुलांचा एक खेळ	चरवाहों का एक खेल	a play of cowherd children
		2. धांगडधिंगा	धींगाधींगी	romps, boisterous sport
हमाल	पुं·	भारवाही मजूर, कुली	हम्माल, कुली	a coolie, a porter
हमाली	स्त्री·	1. हमालाची मजुरी	हम्माल की मजदूरी	wages of a coolie
		2. हमालाचे काम	कुली का काम	business of a coolie
हमी	स्त्री·	1. खात्री	विश्वास, यकीन	assurance
		2. जामिनकी, जिम्मा	जिम्मा, प्रत्याभूति	a guarantee
हमीदार	पुं·	जामीनदार, हमीदेणारा	जिम्मेदार	a guarantor
हमेशा	अ·	नेहमी, सदा, नित्य	हमेशा, सदैव	always, ever
हंबरडा	पुं·	1. आक्रोशाचा मोठा आवाज-ओरडा	दहाड़, चीख	outcry, uproar
		2. गाय-बैलाचा आवाज	रंभाना, हंभा	the lowing of a bull or cow
हंबा	पुं·	'हंबरडा (2)' पाहा	दे· 'हंबरडा (2)'	vide 'हंबरडा (2)'
हयगय	स्त्री·	हेळसांड, दुर्लक्ष, निष्काळजीपणा, बेदरकारी	ढिलाई, उपेक्षा, लापरवाही	negligence, carelessness
हयात (-ती)	स्त्री·	आयुष्य, जिंदगी	जीवन, जिंदगी	life

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हयात	वि·	जिंवत	जीवित, जिंदा	alive
हर	वि·	प्रत्येक, दरेक	हर, प्रत्येक	every
हरएक	वि·	प्रत्येक जण	हर एक, प्रत्येक	every one
हर कसबी, हर हुन्नरी	वि·	सर्व हुन्नरजाणणारा	हर फन मौला, विविध हुन्नरों का जानकार	one that knows many crafts
हरक	पुं·, न·	एक जाड पांढरे कापड	एक प्रकार का गाढ़ा सफेद कपड़ा	a thick white cloth
हरकत	स्त्री·	1. अडचण, विघ्न 2. बांधा, आडकाठी, विरोध	अड़चन, बाधा, विघ्न, हर्ज विरोध, अड़ंगा, रुकावट	difficulty, hindrance objection, opposition
हरकामी	वि·	1. कोणतही कामकरणारा	कोई भी काम करने के लिये तैयार	one ready to perform any job or piece of work
		2. कोणत्याही कामाच्या उपयोगाचा	किसी भी काम के लायक	(thing or article) useful for any purpose
हरकाम्या	पुं·	पडेल ते कामकरणारा नोकर	कोई भी काम करने वाला नौकर	a servant doing whatever job he is asked to do
हरकारा	पुं·	निरोप घेऊन जाणारा, जासूद	हरकारा, दूत, डाक ढोनेवाला	a messenger, a courier
हरकोणी	वि·	कोणीही	कोइ भी	any one
हरखणे	अ· क्रि·	हर्ष पावणे, आनंदणे	हरखना, प्रसन्न होना, खुश होना	to be delighted
हरघडी	अ·	घडीघडी, वेळोवेळी, नेहमी	प्रायः, हमेशा	often, always, every moment

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हर (-री) ण	पुं·, न·	एक गवत खाणारे व वेगाने धावणारे वन्य जनावर	हिरन	a deer
हरण	न·	1. हिरावून घेणे 2. पळवून घेऊन जाणे	हरण, छीन लेना भगा ले जाना	removing, seizing taking away forcibly
हर (-रि) णी	स्त्री·	मादी हरण	मादा हिरन	a female deer, a doe
हरणे	स· क्रि·	1. लुबाडणे छिनावून घेणे, जबरीने घेणे 2. दूर-नाहीसे-करणे, निवारणे	हरना, छीन लेना दूर करना, नष्ट करना	to seize, to take away forcibly to ward off, to remove (distress etc.)
हरणे	अ· क्रि·	1. पराभव पावणे, जिंकले जाणे, हारखाणे 2. गमावणे	हारना गँवाना, चूकना	to be defeated, to fail to lose
हरतर्हा	स्त्री·	वाटेल तो उपाय	विविध उपाय	all ways and devices
हरताळ	पुं·	1. सार्वत्रिक व्यवहार-बंद 2. एक प्रकारचा रंग, गंधक आणि सोमल यांच्या मिश्रणाने बनलेले एक खनिज द्रव्य	हड़ताल हरताल	general strike a sulphurate of arsenic
हर (-रि) दास	पुं·	कीर्तनकार	कीर्तनीया, कीर्तनकार	a singer and narrater of God's deeds and other philosophy
हरपणे	स· क्रि·	गमावणे	गंवाना, खोना	to lose
	अ· क्रि·	1. नष्ट होणे, नाहीसे होणे 2. लीन होणे	नष्ट होना, चल बसना लीन होना	to be lost to merge in, vanish

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हरभरा	पुं·	एक द्विदलधान्य, डाळीचे धान्य, चणा	चना	gram
हरवणे	स· क्रि·	'हरपणे' पाहा	दे· 'हरपणे'	vide 'हरपणे'
हरविणे	स· क्रि·	'हारविणे' पाहा	दे· 'हारविणे'	vide 'हारविणे'
हरळ	पुं·	बारीक खडा, गार	कंकर	gravel
हरकी	स्त्री·	1. दुर्वा किंवा हिरवे गवत 2. आरोळी, मोठ्याने दिलेली हाक	दूब, हरियाली पुकार	a kind of green grass a loud call
हर हर !	उद्· अ·	दुःखाचा खेदाचा उद्गार, शिव शिव !	राम ! राम!, हरे ! हरे !	O God!
हर हर महादेव !	उद्· अ·	मराठ्यांचा रणघोष	मराठों का रणघोष, युद्धनारा	war-slogan of the Marathas
हराम	वि·	1. निषिद्ध, त्याज्य, अपवित्र 2. दुष्ट, विश्वास घातकी, अन्यायी	हराम, निषिद्ध, अविहित दुष्ट, दगाबाज, अन्यायी	forbidden, unlawful, fit to be given up wicked, treacherous, unjust
हरामखोर	वि·	'हराम (2)' पाहा	दे· 'हराम (2)'	vide 'हराम (2)'
हरामाचा	वि·	अप्रामाणिकपणाचा, अन्यायाचा	हराम का, बेईमानी से कमाया हुआ	unlawfully/ treacherously acquired
हरिजन	पुं·	1. हरिभक्त 2. पूर्वास्पृश्य मनुष्य	भगवान का भक्त पूर्व की अछूत जाति का व्यक्ति	a devotee of God a person of the former so-called untouchable caste

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हरिजागर	पुं·	एकादशीच्या रात्रीचे भजन	एकादशी की रात्रि का संकीर्तन	singing and the praises of the Lord all the night on the eleventh day of the bright half of the month
हरोल	स्त्री·	1. पंक्ती, रांग, ओळ	पंक्ति, कतार	a line, a queue, a file of persons
		2. सैन्याची आघाडी	हरावल	the vanguard of an army
हर्ष	पुं·	आनंद	हर्ष, आनंद	joy
हर्षणे	अ· क्रि·	आनंदणे	हरखना, हर्ष पाना	to be delighted, to rejoice
हर्षवायु	पुं·	अतिहर्षाने होणारा एक वातविकार,-उन्माद	हर्षातिरेक से होनेवाला एक वात विकार/उन्माद	hysterical condition due to excessive joy
हर्षामर्ष	पुं·	राग-लोभ	संतोष-असंतोष,क्रोध-हर्ष	joy or sorrow, happiness-unhappiness or anger
हलकट	वि·	क्षुद्र मनाचा, नीच	ओछा, नीचा	mean-minded, low, base
हलकल्लोळ	पुं·	ओरडा-आरडा, गडबड -गोंधळ	हल्लागुल्ला, होहल्ला, कुहराम	wild clamour, tumultuous sound
हलका	वि·	कमी वजनाचा	हलका, कम वज़न वाला	light, not heavy
हलकेच, हलक्याने	वि·	हळू हळू, आस्ते आस्ते, सावकाशीने	हल्के-हल्के, धीरे-धीरे, आहिस्ता	slowly, lightly
हलगर्जी	वि·	बेपर्वा, दुर्लक्ष करणारा	लापरवा, सुस्त	negligent

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हलगी	स्त्री·	मोठा डफ	डफ, डफली	a leathern tamborine
ह (-हा) लणे	अ· क्रि·	सरणे, चलित होणे	हिलना, खिसकना	to move, to stir
हलवा	पुं·	साखेरच्या पाकात घोळला जाणारा तीळ	चीनी की चाशनी में घोला हुआ तिल	seasamum smeared over with sugar-syrup
हलवाई	पुं·	मिठाईवाला	हलवाई	a sweetmeat manufacturer/seller
ह (-हा) लविणे	स· क्रि·	1. चलित करणे, वर खाली-मागे पुढे करणे	हिलाना	to shake, to agitate
		2. सरकविणे	खिसकाना	to move
		3. काढणे, काढून नेणे	हटाना	to remove
हलाकी (-खी)	स्त्री·	दुर्दशा, कंगाल अवस्था	दुर्गत, कंगाली	extreme poverty/ penury
हल्लक	वि·	शक्तिहीन, दुबळा	थकामाँदा, निढाल, कमजोर	wearied and worn
हल्लर	पुं·	अंगाईगीत	लोरी	a lulla-by (at the cradle)
हल्ला	पुं·	चढाई, आक्रमण	हमला, आक्रमण, धावा, चढ़ाई	assault, attack, onset
हल्ली	अ·	आजकाल, सांप्रत	आजकल, हाल में	presently, now-a-days
हवा	स्त्री·	1. पृथ्वीच्या भोवताली असलेले वायुमंडळ (नभ व प्राणवायुचे बनलेले)	हवा	air
		2. विशिष्ट ऋतूतील हवामान	विशिष्ट मैसम का जलवायु	weather

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		3. वातावरण, परिस्थिती	परिस्थिति	atmosphere, circumstances
हवापाणी	न·	विशिष्ट प्रदेशातील हवामान	जलवायु	climate
हवापालट-फेर	पुं·	वेगळ्या हवेच्या प्रदेशात जाणे	हवा बदली	change of climate
हवाबंद	वि·	हवा काढून घेतलेला	हवारोक	air-tight
हवामान	न·	ऋतू, मोसम, हवेची परिस्थिती	जलवायु	climate
हवलदार	पुं·	पोलीस किंवा फौज खात्यातील एक लहानसा अधिकारी	हवलदार	a petty officer in the police or military
हवालदिल	वि·	धीर सुटलेला, व्यग्र, अत्यंत काळजी लागलेला	व्यग्र व्याकुल, घबड़ाया हुआ	alarmed, one that is under great conternation, one that has lost fortitude/patience
हवाला	पुं·	1. भरंवसा, खात्री, विश्वास	भरोसा, यक़ीन	trust
		2. हमी, जामिनकी	ज़िम्मा, हामी	assurance
		3. सोपवणूक, भिस्त, ताबा	हवाला, सुपुर्दगी, सौंपने की क्रिया	conferred trust, commission, committing to the charge of
		4. मुखत्यारी	कब्ज़ा, अधिकार	charge or office (committed or accepted)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हवाली	अ·	ताब्यात	हवाले, सुपुर्द	entrusted (to the care of)
हवे	स· क्रि·	पहिजे, इच्छा आहे, गरज आहे	चाहिये, इच्छा/जरूरत है	to want, to need
हवेली	स्त्री·	भव्य इमारत, महाल	हवेली, प्रासाद, महल	a huge and beautiful building
हवेशीर	वि·	हवा खेळत असलेला	हवादार	airy
हव्यास	पुं·	1. हाव, लोभ, तीव्र इच्छा-वासना	हवस, इच्छा, चाह, लालच	desire, thirst, lust
		2. छंद, नाद	शौक	hobby, a favourite pursuit
		3. उत्साह	उमंग	enthusiasm,
हशा	पुं·	हासण्याची लाट, सर्वांनी हसणे	हँसी, कहकहा, ठहाका	laughter
हशी खुशी	स्त्री·	प्रसन्नता	खुशी, प्रसन्नता	good humour, pleasant spirit
हशील	न·	1. अर्थ, तात्पर्य, राम	हासिल, लाभ, अर्थ	purport, import, meaning
		2. आकार, खर्च, किंमत	मूल, दाम	charge, cost
		3. टपालखर्च	डाक खर्च-व्यय	postage
ह(-हा) सडणे	स· क्रि·	1. खरडपट्टी काढणे	फटकारना, डाँटना	to remonstrate, to scold
		2. हिसकणे, झटक्याने ओढणे	झटके से खींचना, झटका देना	to jerk, to give a sudden pull
ह(-हा) सडा	पुं·	झटका, झटक्याचे ओढणे	झटके की खींच	a jerk, a sudden and smart pull

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हसणे	अ· क्रि·	मजा-गंमत वाटून तोंडातून बाहेर पडणारा (खी खी वा खो खो असा) आवाज, खिदळणे	हँसना, मुसकराना, खिलखिलाना	to smile, to laugh
	स· क्रि·	उपहास करणे	हँसी उड़ाना, मजाक करना	to laugh at
हसतमुख	वि·	हास्यमुख, सदा आंनदी मुद्रा असणारा	हँसमुख, प्रफुल्लवदन	having a smiling face, having a cheerful countenance
हसरा	वि·	'हसतमुख' पाहा	दे· 'हसतमुख'	vide 'हसतमुख'
हसविणारा	वि·	विनोद-थट्टा मस्करी इ· करून हसू आणणारा	हास्यजनक, हँसी उत्पन्न करनेवाला	provoking laughter, humorous
हसविणे	स· क्रि·	हसू उत्पन्न करणे	हँसाना	to cause to laugh
हसू	न·	हसणे, हास्य	हास्य, हास, हँसी	a laugh, a smile
हसे	न·	फजीती, उपहास, निंदा	हँसी, हँसाई, उपहास, बदनामी, फजीहत	derision, ridicule, disgrace
ह (-हा) सळी	स्त्री·	स्त्रीच्या-मुलाच्या-गळ्यातील एक सोन्याचा दागिना	हँसली	a female's or child's golden neck-ornament
हस्त	पुं·	1. हात	हस्त, हाथ	the hand
		2. हस्त नक्षत्र	हस्त नक्षत्र	the 13th lunar asterism
हस्तक	पुं·	साथीदार, सामिलगार	साथी, मददगार, शरीक व्यक्ति	an assistant, a companion, a confederate, an underling

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हस्तकौशल्य	न·	कारागिरी, कसब	हस्तकौशल, कारीगरी, दस्तकारी	hand-skill, workmanship, craftsmanship
हस्तगत	वि·	हाती आलेला-मिळालेला ताब्यात आलेला	हस्तगत, प्राप्त, हाथ में आया हुआ	fallen into possession, obtained
हस्तचापल्य	न·	'हातचलाखी' पाहा	दे· 'हातचलाखी'	vide 'हातचलाखी'
हस्तदोष	पुं·	1. लिहिण्यात झालेली चूक 2. 'हस्तमैथुन' पाहा	लिखने में हुई भूल दे· 'हस्तमैथुन'	a slip of hand vide 'हस्तमैथुन'
हस्तपत्रक	न·	हातोहात वाटण्याचे पत्रक-जाहिरात	पर्चा, हस्तविज्ञापन	a handbill
हस्तपरीक्षा	स्त्री·	1. हात पाहून वर्तविण्याचे भविष्य 2. हस्तसामुद्रिक	हाथ की रेखाएँ देखकर किया हुआ भविष्य कथन हस्तरेखा शास्त्र	foretelling fortune by reading the palm palmistry
हस्तमैथुन	न·	हाताने जननेंद्रियाची हालचाल करून वीर्यपात करणे	हस्तमैथुन	masturbation
हस्तलिखित	न·	हाताने लिहिलेला मजकूर (ग्रंथ आदि)	हस्तलेख, मसविदा	a manuscript
हस्तव्यवसाय	पुं·	हातांनी करावयाचा उद्योग-काम	हस्त व्यवसाय	a craft
हस्तक्षेप	पुं·	लुडबुड, ढवळाढवळ, मध्यस्थी	हस्ताक्षेप, दस्तंदाजी	intervention, interference,
हस्तांतर	न·	1. एकाच्या हातातून दुसर्याच्या हाती जाणे-देणे	हस्तांतर, दूसरे हाथ में जाना या देना	transfer, transference of work

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. अधिकाराचा किंवा मालकीचा बदल	हस्तांतरण, अधिकार या मालिकी का तबादला	transfer of ownership or power
हस्ताक्षर	न·	1. हाताचे अक्षर 2. सही	हस्तलेख- लिखावट दस्तखत, सही	hand-writing signature
हस्तिदंत	पुं·	हत्तीचा दात	हाथी दाँत	ivory
हस्तिदंती	वि·	हत्तीच्या दाताचा बनविलेला	हाथी दांत का बना हुआ	made of ivory
हस्ते	अ·	1. -च्या हाती, मार्फत,-द्वारा 2. -च्या शुभ हाताने	हस्ते, हत्थे, द्वारा, मार्फत हाथों/करकमलों द्वारा	through, through the agency of by (the propitious · hand of)
हस्ते पर हस्ते	अ·	स्वत: आणि/किंवा दुसर्याकडून, प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रीत्या	स्वयं अथवा औरों से, प्रत्यक्ष या अप्रत्यक्ष रूप से	directly, or indirectly, whether through one self or through others
हळ	पुं·	नांगर	हल	a plough
हळकुंड	न·	हळीदीचे मूळ किंवा मुळाचा तुकडा	हल्दी की गाँठ	a clove of the root of turmeric
हळद	स्त्री·	ज्याची पिवळी पूड स्वैपाकात किंवा पूजे अर्चेत वापरतात ते रोप किंवा त्याचे मूळ	हलदी (ल्दी)	turmeric (the plant or the root)
हळदी	स्त्री· ब· व·	विवाह विधीच्या प्रारंभीची क्रिया-हळदीचे उटणे वधुवराच्या अंगास लावण्याची क्रिया	हल्दी उबटन वर वधु के अंगों को मलने की क्रिया	smearing of the paste of turmeric to the limbs of bride and her groom

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हळवट, हळवे	वि·	कमी वेळात पिकणारे (भात)	जल्दी तैयार होनेवाला (धान)	(rice corn) that comes to maturity in a shorter time
हळवा	वि·	नाजूक-कोमल मनाचा, हळुवार भावनाशील	कोमल हृदय का, संवेदनशील, भावुक	tender-hearted, soft, sensitive
हळहळ	स्त्री·	दु:ख, कळवळा, अस्वस्थता	खेद, दु:ख, अफ़सोस	inquietude, perturbation, uneasiness
हळहळणे	अ· क्रि·	दु:खाने अस्वस्थ होणे	छटपटाना, अफसोस करना	to be distressed, -disturbed
हळुवार	वि·	'हळवा' पाहा	दे· 'हळवा'	vide 'हळवा'
हळू	अ·	सावकाशीने, आस्ते, धीराने	धीरे, आहिस्ता	slowly
हळूच	अ·	हलकेच, न कळता	चुपके से	lightly, stealthily
हळूहळू	अ·	1. दमाने, सावकाशीने	धीरे-धीरे आहिस्ता- आहिस्ता	slowly, steadily, gently
		2. क्रमाक्रमाने	क्रमशः	progressively, gradually
हा (पुं·), ही (स्त्री·), हे (न·)	सर्व	दर्शक सर्वनाम, 'जवळचा- पुढचा- दिसणारा' या अर्थी	यह (पु·), स्त्री	this (male, fem. neutral)
हाक	स्त्री·	1. बोलावणे, पुकारा 2. बोलावणे ऐकू-जाण्याइतके अंतर	हांक, पुकार, बुलावा वह दूरी जहाँ तक पुकार सुनाई दे	a call the distance or reach of a call
हाकटणे	स·अ· क्रि·	1. डांगोरा पिटणे	ढिंढोरा पीटना, डुग्गी बजाकर घोषणा करना	to proclaim publicily
		2. ज़ोरजोराने हाका मारणे	ज़ोर शोर से बुलाना	to bawl, to call loudly

मराठी शब्द	व्या॰ को॰	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हाकणे	स॰ क्रि॰	जनावरास आवाज काढून चालायला लावणे	हाँकना	to drive
	अ॰ क्रि॰	कसेबसे जाडे (संसाराचे इ॰) चालविणे, रेटणे	किसी तरह चलाना	to carry on with difficulty
हाकलणे	स॰ क्रि॰	घालवून देणे, बाहेर काढणे	भगाना, निकाल बाहर करना	to expel, to drive away
हाका	पुं॰	सावज उठविण्यासाठी केलेला ओरडा	हाँका	uproar, great vociferation to rouse the prey
हाकाटा	पुं॰	आरडओरड, बोंबाबोंब	होहल्ला, शोरगुल	uproar, bawling
हाकाटी	स्त्री॰	1. 'हाकाटा' पाहा 2. तक्रार 3. जोराची सामुदायिक मागणी	दे॰ 'हाकाटा' शिकायत जोर की सामूहिक माँग	vide 'हाकाटा' a complaint a general outcry
हाकारणे	स॰ क्रि॰	गलबत इ॰ चालू करणे	जहाज आदि चलाना शुरू करना	to put out to sea
हाक्या	पुं॰	हाका (शिकारीचा) घालणारा माणूस	हाँका करनेवाला व्यक्ति	one of the bawlers
हागणे	अ॰ क्रि॰	शौच-मलत्याग-करणे	हगना, टट्टी फिरना, शौच करना	to discharge/to void (excrement), to answer nature's call
हागओक	स्त्री॰	शौच आणि उल्टी	शौच और उलटी	purging and vomiting
हागंदारी	स्त्री॰	सर्वांची शौचाची जागा	सभी लोगों की हगने की जगह	a public resort for releasing excreta

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हागवण	स्त्री·	एक सारखे हागावयास होण्याचा आजार, अतिसार	दस्त की बीमारी, अतिसार	constant purging
हागविणे	स· क्रि·	1. हागावयास लावणे	हगाना, पाखाना फिराना	to make to void excrement
		2. (व्यंग·) जबरदस्तीने वसूल करणे	जबर्दस्ती वसूल करना	to collect forcibly
हाज	स्त्री·	मुसलमानांची मक्केची यात्रा	हज	Haj, a pilgrimage of Muslims to Mecca
हाजी	पुं·	मक्केची यात्रा करणारा किंवा पुरी केलेला मुसलमान	हज करने वाला या जो हजकर चुका हो	Haji, a pious Muslim who has done the pilgrimage to Mecca
हां	अ·	होकारार्थी उद्‌गार	हाँ	yes
हांजी हांजी	स्त्री·	खुशामत	चापलूसी, खुशामद	sycophancy, flattery
हां हां	अ·	मनाई दर्शविणारा उद्‌गार	मनाही का उद्‌गार	an exclamation of prohibition
हां हां म्हणता	अ·	पाहता पाहता	देखते-देखते	in an instant
हाट	पुं·	1. बाजार	हाट, बाज़ार	a market
		2. जत्रा	मेला	a fair
हाड	न·	1. अस्थी, शरीराचा सांगाडा बांधणारा पदार्थ	हड्डी, अस्थि	a bone
		2. अंगकाठी, बांधा	काठी, शरीर की गठन	frame, structure (of the body)
हाडकुळा	वि·	काटकुळा, किडकिडीत	हडीला, दुबला-पतला, छरहरा	slender, lean, thin

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हाडपेर	न·	अंगलट, बांधा	काठी, देह की गठन	body-frame, constitution
हाडवैर	न·	मुरलेले वैर-शत्रुत्व-द्वेष	जानी दुश्मनी	mortal hatred
हाडवैरी	पुं·	कट्टा शत्रू	जानी दुश्मन	mortal enemy
हाडाचा	वि·	स्वभावाचा, मुळातला	स्वभाव से, मूलतः	by nature
हाडीज्वर	पुं·	मुरलेला ताप	काला बुखार	a chronic fever
हाडूक	न·	लहान हाड, हाडाचा तुकडा	छोटी हड्डी, हड्डी का टुकड़ा	a little or small bone
हाड्यात्रण	पुं·	हाडापर्यंत गेलेली जखम	हड्डी तक पहुँचा हुआ जख्म, नासूर	a deep-seated ulcer
हाणणे	स· क्रि·	1. मारणे, ठोकणे	पीटना, चोट पहुँचाना, प्रहार करना	to strike a blow, to beat, to hit
		2. ठार मारणे	वध करना, मार डालना	to kill
हाणामारी, हाणाहाणी	स्त्री·	मारपीट	मारपीट, लड़ाई	mutual or general beating
हात	पुं·	1. शरीराचा खांद्यापासून किंवा कोपर्यापासून बोटापर्यंतचा अवयव	हाथ, हस्त, बाँह, भुजा	the hand, the arm
		2. भाग, हिस्सा ('यात त्याचा हात आहे')	भाग, हिस्सा	share, participation, a hand
		3. आधार, मदत ('मला हात द्या')	आधार, मदद	support, help
		4. अधिकार, ताबा, आटोका ('ते सर्व परमेश्वराच्या हाती')	अधिकार, कब्ज़ा	authority, control, range of power or right
		5. किल्ली	चाबी, कुँजी	key
		6. खेळातील डाव, पाळी	दाँव, हाथ	turn, a hand

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		7. बाजू ('तिकडून डाव्या हाताकडे वळा')	बाजू और, तरफ	side, direction
		8. अवजाराची मूठ	हत्था, दस्ता	a handle
		9. भिडू, खेळातला सहकारी गडी	पिट्ठू, खेल का साथी, गुइयाँ	a playmate, a partner in a game
		10. खुर्चीचा हात टेकण्याचा भाग	हाथ, (कुर्सी का)	an arm of a chair
		11. कोपरापासून बोटापर्यंत लांबीचे एक माप	लंबाई नापने का सामान्य एक नाप	a measurement of length
हातउगावा	पुं·	1. सूड, बदला	बदला	retaliation, wreaking, vengeance
		2. कामातून अंग काढून घेणे	किसी काम से अलग होना/संबंध तोड़ देना	disengagement of oneself from a business or work
		3. कर्जाची-येण्याची-वसुली	कर्ज की वसूली/उगाही	realising one's debt
हातउचल	स्त्री·	आपल्या ठेवीतून थोड्या थोड्या रकमेची उचल-थोडी थोडी रक्कम काढणे	अपनी ही थाती में से थोड़ी-थोड़ी रकम निकालना	monies drawn from one's own funds
हात उसने (-णे·)	न·	थोड्या काळापुरती उसनी घेतलेली रक्कम	हथ-उधार	a loan void of any voucher made temporarily and tc be repaid immediately
हातकडी	स्त्री·	हातांना बंद करण्याची बेडी	हथकड़ी	handcuffs
हातकाम	न·	हातांनी करावयाचे कसबी काम	दस्तकारी	handicraft

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हातखंडा	पुं·	कुशलता, प्राविण्य	कौशल, प्रवीणता	deftness, dexterity, skilfulness
हातखर्च (पुं·) -खर्ची	स्त्री·	किरकोळ खर्च, वरखच	फुटकर खर्च, जेब-खर्च	miscellaneous expenses
हातगाडी	स्त्री·	हाताने ढकलत नेण्याची गाडी	ठेला, सग्गड	a barrow, a trolley, a hand cart
हातगुण	पुं·	1. एखाद्याच्या हाताला असणारी बरे-वाईट करण्याची शक्ती 2. रोग्यांना बरेकरण्याचा वैद्याच्या अंगी असलेला गुण	किसी के हाथ के स्पर्श में रहनेवाला भला बुरा करने का सामर्थ्य बीमार को ठीक करने का वैद्य का सामर्थ्य	power of doing good or bad to anybody through one's touch virtue lying in a physician curing his patients
हातघाई	स्त्री·	1. अतिशय घाई, घाईगर्दी 2. मारामारी	बड़ी उतावली हाथापाई, मारपीट	sudden hurriedness scuffle
हातचरक	पुं·	हाताने चालविण्याचा उसाचा चरक, घाणा	हाथ से चलाने का कोल्हू	a sugar-cane mill wrought by hand
हातचलाखी	स्त्री·	हाताच्या कसबाची जादू, नजरबंदी	हथकंडा, हथफेर, हस्तकौशल द्वारा किसी वस्तु को गायब करने की या निकालने की क्रिया	smartness of hand or sleight of a conjurer
हातचा	वि·	1. आपल्या हातातला-स्वाधीनचा 2. (गणित) बाकी किंवा बाजूला राहिलेला ('हातचा आला एक')	स्वाधीन, अपने बस का हासिल (गणित), आगे जोड़ने के लिए बचा हुआ	that is within one's compass or range, that is in one's possession or hand that is to be carried over and added

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हातणी (-नी)	स्त्री·	खरारा किंवा खराटा	खरहरा, झाड़ू (सींक अथवा तीलियों की)	a curry-comb or a broom made of the ribs of coconut leaves
हातपेटी	स्त्री·	हाताने भाता मारून वाजविण्याची बाजा पेटी	हाथ से थाथी धौंक कर बजाने का हारमोनियम	a harmonium with hand-bellows
हातभट्टी	स्त्री	देशी दारू बनविण्याचा साधा कारखाना	भट्ठी, मद्य बनाने का स्थान	a spirit-still for manufacturing country liquor, a village distillery
हातभार	पुं·	साहाय्य, मदत	सहायता, मदद	a helping hand, an assistance
हातमाग	पुं·	हाताने चालवावयाचा माग	करघा	a handloom
हातमिळवणी	स्त्री·	1 सलोखा, स्नेह, समेट, मिलाफ 2. संगनमत	मेल-जोल, संधि, समझौता साजिश, साँठगाँठ	reconciliation, rapprochment, union a league, a confederacy, an alliance
हातमोजा	पुं·	हाताचे थंड़ी पासून संरक्षण करणारे आच्छादन	दस्ताना	a handglove
हातरहाट	पुं·	विहिरीतून पाणी काढण्यासाठी बनविलेले चक्र	हाथ से पानी खींचने का रहट	water-wheel to be worked by hand
हातरी	स्त्री·	चटई	चटाई	a mat

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हातरुमाल	पुं·	खिशात ठेवण्याचा रुमाल	दस्ती, छोटा रूमाल	a handkerchief
हातवारे	पुं· ब· व·	हाताची केलेली हालचाल, हाताचे हावभाव	हाथों से किये गये इशारे या हावभाव	gesticulations of hands
हातविणाई	स्त्री·	हातमागाची विणाई	हाथ बुनाई	hand weaving
हातसडी	वि·	हाताने सडलेला-कांडलेला	हाथ कुटा	hand-pounded
हातसूत	न·	हाताने कातलेले सूत	हाथ से कता सूत	handspun yarn
हाता (-त्या)	पुं·	1. अवजाराची मूठ	दस्ता	a handle
		2. पिंजणाचा ठोका (पिंजताना तातीवर मारतात तो)	मुठिया, धुनियों का बेलन	a mallet of a cotton carder
हाताळ (-ळू)	वि·	चोरून वस्तू उचलणारा, उचल्या	हथलपक, उचक्का	light-fingered, thievish
हाताळणे	स· क्रि·	1. हातात वागविणे, वापरणे, वहिवाटणे	हाथ में घुमाना, काम में लाना, इस्तेमाल करना	to handle, to use
		2. (लाक्ष·)लक्ष घालणे, पाहणे	हाथ में लेना, उठाना, हल करना	to attend to, to deal, to look after, to take charge (of)
		3. चोरून वस्तू उचलणे	उड़ाना, चुराना	to steal
हातोटी	स्त्री·	1. कसब	हथौटी, हस्तकौशल	skill of hand. dexterity
		2. हातचलाखी	हस्तचापल्य, हथकंडा, हस्त लाघव	smartness of hand, sleight
		3. शैली, लकब, विशिष्ट रीत	शैली, ढंग, खास तरीका	style, peculiar manner
हातोडा	पुं·	घिसाड्याचे किंवा लोहाराचे ठोकण्याचे मोठे अवजार	हथौड़ा	a hammer (wooden or iron)

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हातोडी	स्त्री·	वरून ठोका मारण्याचे लहान अवजार	हथौड़ी	a small hammer
हातोपा	पुं·	बाही (सद्रयाची इ·), अस्तनी	आस्तीन	the sleeve or arm of a shirt
हातोहात	अ·	1. एकाच्या हातातून दुसर्याच्या हाती या रीतीने	एक के हाथों में से दूसरे के हाथों में इस रीति से	from hand to hand
		2. पाहता पाहता, चट्कन्	देखते देखते, झट, तुरंत	instantly, sharply, briskly
हातोळा, हातवळा	पुं·	हाताला लागणारे सुंदर अक्षरे काढण्याचे वळण किंवा कसब	सुंदर सुडौल अक्षर लिखने का अभ्यास या आदत	skill and flexibility of hand-writing
हानी	स्त्री·	1. नुकसान, तोटा 2. बिघाड, नाश	हानि, नुकसान, क्षति बरबादी, क्षय	loss, damage destruction, extinction
हाय	स्त्री·	1. दु:खाचा उद्‌गार	दु:ख का/पीड़ा का उद्‌गार, आह	an interjection of pain
		2. दु:खाचा तळतळाट	दु:ख से चिढ़कर दी हुई गालियाँ	curses out of intense pain or sorrow
हार	स्त्री·	1. पराभव, माघार 2. राग, ओळ	हार, पराजय, शिकस्त पंक्ति, कतार	defeat line, queue, a file of persons
हार	पुं·	फुले अनेक दोर्यात ओवून केलेली मोठी माळ	हार, माला	a garland, a wreath
हारजीत	स्त्री·	पराजय जय	हार जीत	defeat and victory
हारणे	अ· क्रि·	पराभूत होणे, हारखाणे	हारना, शिकस्त खाना, पराजित होना	to be defeated

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हारविणे	स· क्रि·	पराजित करणे, हार खायला लावणे	हराना, पराजित करना	to defeat
हारा	पुं·	बेळाचा रुंद तोंडाचा मोठा टोकरा-टोपला	बड़ा टोकरा, झाबा	a large basket of bambooslips
हारीने	अ·	रांगेत, ओळीने	कतार बाँधकर	in a line or file
हार्द	न·	अंतःकरण, मनातील गोष्ट	हृदय, दिल, दिल की बात	mind, heart, feelings of heart
हार्दिक	पुं·	मनापासूनचा	हार्दिक	hearty
हाल	पुं·	1. दुर्दशा 2. कष्ट, अपेष्टा	दुर्गत तकलीफें, कष्ट	plight, evil state hardships
हालअपेष्टा	स्त्री·	'हाल (2)' पाहा	दे· 'हाल (2)'	vide 'हाल (2)'
हालचाल	स्त्री·	1. चलनवलन	हिलना, चलना, गतिविधि, चेष्टा	movement
		2. प्रयत्न, उद्योग, कृती	कोशिश, प्रयास, कृति	action
हालणे-हालविणे	अ· क्रि·	'हलणे-हलविणे' पाहा	दे· 'हलणे-हलविणे'	vide 'हलणे-हलविणे'
हालहवाल	स्त्री·	1. परिस्थिती	हालत	state, condition, state of affairs
		2. बातमी, समाचार	खबर, समाचार, हाल चाल	news
हाव	स्त्री	लोभ, लालसा	लालसा, लोभ	avarice, covetousness
हावभाव	पु·	1. 'हातवारे' पाहा 2. अंगाच्या व मुद्रेच्याशृंगारिक क्रिया	दे· 'हातवारे' नाज नखरा	vide 'हातवारे' amorous gesticulations
हावरट, हावरा	वि·	लोभी, असंतुष्ट	लोभी, लालची, असंतुष्ट	greedy, covetous, insatiable

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हास्यास्पद	वि·	हसे करण्याजोगा	हास्यास्पद	ridiculous
हाहा: कार	पुं·	1. दु:खाचा कल्लोळ	दु:ख का हल्लागुल्ला	general lamentation or wail
		2. (लाक्ष·) पूर्ण अभाव, दुर्भिक्ष	अभाव, दुर्भिक्ष	paucity
हिकमत	स्त्री·	युक्ती, बुद्धी, उपाय	हिकमत, बुद्धि, युक्ति, चाल	ingenuity, contrivance
हिकमती	वि·	युक्तिबाज, डोके चालविणारा	हिकमती, जोड़तोड़ लगानेवाला	ingenuous, contriving
हिंग	पुं·	एक उग्र वासाचा मसाल्याचा पदार्थ	हिंग, हींग	assafoetida
हिंगाष्टक	न·	हिंग, सुंठ, मिरी इ· आठ पदार्थांचे बनविलेले पाचक चूर्ण	हींग, सोंठ, काली मिर्च आदि आठ पदार्थों का बनाया हुआ पाचक चूर्ण	a medicinal preparation of eight ingredients assafoetida being the principal
हिंगूळ	पुं·	गंधक व पारा यांच्या मिश्रणाने बनविलेला पदार्थ	शिंगरफ, हिंगुल, रक्तपारद	cinnamon
हिजडा	पुं·	नपुंसक मनुष्य	हीजड़ा, नपुंसक	a eunuch
हिडिस	वि·	बीभत्स, घृणायुक्त	वीभत्स, घिनौना	ugly, abhorrent, disgusting
हिणकस	वि·	1. हलक्याप्रतीचा	घटिया, निकृष्ट	of low quality or standarad
		2. भेसळ असलेला	मिलावटी, मिश्रित, खोट मिला हुआ	alloyed, adulterate
		3. हलकट, क्षुद्र	क्षुद्र, कमीना	mean, base, vile

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हिणविणे	स· क्रि·	हीनपणा दाखवून लाजविणे, मानखंडना करणे	लजाना, लज्जित करना, अपमान करना	to lower in estimation, to bring to shame, to express to insult
हिंडणे	अ· क्रि·	फिरणे, भटकणे	घूमना, भटकना	to wander, to stroll
हिंडविणे	स· क्रि·	फिरायला-हिंडायला लावणे	घूमना	to make to wander
हित	न·	कल्याण	हित, कल्याण	good, benefit
हितकर	वि·	कल्याणकारक, भले करणारे	हितकर	beneficial
हितकारी	वि·	1. 'हितकर' पाहा 2. हितकरणारा	दे· 'हितकर' हितकारी	vide 'हितकर' benefactor
हितगूज	न·	1. मनातली गोष्ट 2. गुह्य गोष्ट	दिल की बात कानाबाती	the innermost feelings one's private affair
हितचिंतक	वि·	हिताची काळजी वाहणारा, इच्छा करणार	हितचिंतक	well-wisher
हितवादी	वि·	हितसांगणारा	हितवादी	one that speaks what is beneficial
हितशत्रू	पुं·	हित होऊ नदेणारा, बरे न पाहणारा	बुरा चाहने वाला	hostile or adverse to the weal of
हितसंबंध	पुं·	लाभाचा संबंध, स्वार्थ	लाभ का संबंध, स्वार्थ	interest
हिताहित	न·	बरे-वाईट	भलाई-बुराई, हिताहित, लाभालाभ	good and bad
हितोपदेश	पुं·	1. हित होईल अशी शिकवण 2. या नावाचा एक संस्कृत बोधग्रंथ	हित करनेवाली शिक्षा, उपदेश उस नाम का संस्कृत ग्रंथ	good counsel or advice a Sanskrit book bearing this name

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हिंदकळणे	अ· क्रि·	डचमळणे	छलकना, हिलना	to spill out (from a filled vessel)
हिंदवी	वि·	हिंदुस्तानचा	हिंदुस्तान का	of India, Indian
हिंदी	वि·	हिंददेशाचा	हिंद का	of India, Indian
	स्त्री·	उत्तरभारतीयांची भाषा	हिंदी (भाषा)	Hindi
हिंदोळा	पुं·	झोका (-पा) ळा	हिंडोला, झूला	a swing
हिंदोळणे	स· क्रि·	'आंदुळणे' पाहा	दे· 'आंदुळणे'	vide 'आंदुळणे'
हिमटा	वि·	चिक्कू, कंजूष	कंजूस, सूम	stingy, niggardly
हिंपुटा	वि·	खिन्न, उदासवाणा, कष्टी	खिन्न, उदास	gloomy, glum, dejected
हिंमत	स्त्री·	स्त्री· धैर्य, धाडस, साहस	हिम्मत, साहस, धैर्य	daring, boldness, spirit
हिय्या	पुं·	1. 'हिंमत' पाहा 2. निश्चय, खंबीरपणा	दे· 'हिंमत' निश्चय, दृढ़ता	vide 'हिंमत' resoluteness, firmness,
हिरवाणी	स्त्री·	लहानसा हिरा	छोटा हीरा	a small diamond
हिरडा	पुं·	एक तुरट पिवळ्या फळाचे जंगली झाड किंवा त्याचे फळ	हरड, हर्र (पेड़ और उसका फल)	yellow Myrobalan (tree and its fruit)
हिरडी	स्त्री·	दात ज्यातून उगवतात तो भाग	मसूड़ा (-ढ़ा)	the gums
हिरमुसणे	अ· क्रि·	निराश-खिन्न होणे, नाउमेद-विरस होणे	निराश/उदास होना, ना उम्मीद होना	to be disheartened

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हिरमोड	पुं·	मनोभंग, उत्साहभंग	मनोभंग, उदासी, नैराश्य	depression, demoralisation, deprivation of spirit
हिरवट	वि·	1. हिरव्या रंगाची झाक-छटा असलेला	हलका हरा	greenish
		2. असभ्य, उद्धट	अशिष्ट, उजड्ड	uncivil
हिरवळ	स्त्री·	हिरवे गवत इ·	हरियाली	vegetation, herbage, a lawn
हिरवा	वि·	1. गवती रंगाचा	हरा	green
		2. कच्चा न पिकलेला	कच्चा	not ripe, raw
हिरा	पुं·	एक सर्वेत्कष्ट रत्न	हीरा	a diamond
हिराकस	पुं·	गंधकाशी योग होऊन लोखंडात उत्पन्न झालेला विकार	हीरा कसीस	sulphate of iron, green vitriol
हिराखत	न·	मनुष्याच्या लघवीचे बनलेले खत	मनुष्य के पेशाब का बना खाद	urine-manure
हिरावणे	स· क्रि·	छिनावून-जबरदस्तीने काढून-घेणे	छीनना	to snatch forcibly
हिरीरी	स्त्री·	1. आवेश, अतिशय उत्साह	जोश, झपट्टा, आवेश	fervour, passion, ardour
		2. निकराचा हल्ला	जोरदार हमला	vehement assault
हिलाल	पुं·	मशाल, पलिता	मशाल, पलीता	a torch of rags and oil
हि (-हीं) व	न·	1. सर्दी, गारठा, थंडी	सर्दी, ठंड़क, जाड़ा	cold
		2. थंडी वाजून येणे	सिहरन, सिहरी, जूड़ी	cold fit (of fever)
		3. धुके	हिम, पाला	frost

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हिंवताप	पुं·	थंडी वाजून येणारा ताप	जूड़ी, बुखार	ague
हिंवाळा	पुं·	थंडीचा मोसम	शीतकाल, जाड़ा, सर्दी का मौसम	winter, cold season
हिशे (-शो) ब	पुं·	1. जमाखर्च, जमाखर्च पद्धती	हिसाब, लेखा-कर्म, हिसाब किताब	method of accounting, accountancy
		2. जमा खर्चाचे टिपण-मांडणी	लेखा, आय-व्यय आदि का ब्यौरा, आर्थिक विवरण	accounts
		3. (लाक्ष·) नियम, मर्यादा, विचार	नियम, मर्यादा, विवेक	manner, consideration
		4. व्यावहारिक गणित, गणना, अंकमोजणी	हिसाब, गिनती, गणना	practical arithmetic, calculations
हिशेबी	वि·	1. हिशेब ठेवून चालणारा	हिसाबी, हिसाब से चलनेवाला	calculating
		2. चोख, काटेकोर	न्यायी, खालिस सच्चा, खरा, कड़ा, सख्त	right, correct, just, regular
		3. हिशेबविषयक	हिसाब संबंधी	relating to accounts
हिसकणे, हिसका	स· क्रि·	ओढून-खेचून घेणे	छीनना, खसोटना, उड़ाना	to snatch away
हिसका	पुं·	1. झटका, हिसडा	झटका, झोंका	a sudden blow, a jerk
		2. धक्का	धक्का	a shock, a jolt
		3. व्यर्थ हेलपाटा	व्यर्थ का चक्कर	a fruitless trip
हिसका हिसक (-की)	स्त्री·	1. झटापट, ओढाओढी	छीना झपटी	scrambling,seizing and snatching
हिस्सा	पुं·	1. भाग	हिस्सा, भाग	share, part
		2. विभागणी	विभाजन, बाँट	division
हिस्सेदार	पुं·	भागीदार, पातीदार, वाटेकरी	हिस्सेदार, साझी	cosharer, partner

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हिस्सेरशी	स्त्री·	हिशेबाने पडणारे प्रमाण	यथांश, हिसाब से होनेवाला हिस्से का प्रमाण	a share or proportion calculated
ही	प्रत्यय	सुद्धा, देखील	भी	also, likewise, even
हीण (-न)	न·	1. हलकी धातू (उत्तम धातून) मिसळली जाणारी)	खोट, मिलावट, धातुमिश्रण, मेल	alloy
		2. (लाक्ष·) मनाचा हलकेपणा, क्षुद्रता	ओछापन, नीचता, अधमता	meanness, baseness
	वि·	हलका, नीच	कमीना, नीच	mean, base
हीर	पुं·	1. ताड-माड जातीतल्या झाडांच्या पानातील काडी	तीली, नारियल की जाति के पेड़ के पत्ते में से निकलने वाली सींक	tissue of the leaf of trees of palm-tribe
		2. ताड माड जातीतल्या झाडांच्या लाकडातील रेसा-तंतू	नारियल आदि पेड़ की लकड़ी के तंतु	fibre of the wood of trees of the palm-tribe
		3. कुसळ	किरिच, नुकीला तिनका	a fine splint or splinter
हीरक जयंती	स्त्री·	साठाव्या जन्म दिनाचा वा स्थापना दिनाचा उत्सव-समारंभ	हीरक जयंती	diamond jubilee
हुकणे	अ· क्रि·	1. नेम चुकणे	निशाना चूकना	to miss the aim
		2. चुकणे, गमावणे	गँवाना, खोना, न मिलना	to lose, to miss
हुकमत	स्त्री·	1. राज्य, शासन	हुकूमत, शासन, राज्य	rule, government, jurisdiction
		2. प्रभुत्व, अधिकार, वर्चस्व	अधिकार, प्रभुत्व	authority, bossing, domineering

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हुकमी	वि·	निश्चित, अचूक, वाया न जाणारा	हुक्मी, अचूक, खता न करने वाला	sure, certain, unfailing
हुका (-क्का)	पुं·	तंबाखू ओढण्याची नळी, गुडगुडी	हुक्का, गुड़गुड़ी	hooka, a water-tobacco pipe
हुकी	स्त्री·	कोल्हेकुई	गीदड़ों का शोरगुल	cry of jackals
हुकूम	पुं·	आज्ञा, आदेश	हुक्म, आज्ञा, आदेश	order, command
हुकुमनामा	पुं·	1. कोर्टाचे निकालपत्र	जज का फैसला	a written award upon a suit settled
		2. कोर्ट निकालाच्या अमंलबजवणी संबंधी दिलेला हुकूम, डिक्री	डिगरी, जज का आज्ञापत्र	decree
		3. हुकुमाचा लेख	हुक्मनामा, आज्ञापत्र	a written order
हुक्की	स्त्री·	मनात एकाएकी आलेली प्रेरणा-इच्छा, लहर	सनक, तीव्र इच्छा या प्रेरणा	a freak, a whim
हुंकार	पुं·	गोष्ट ऐकत असता 'हूं' म्हणणे, प्रतिसाद	हुँकार	uttering of an expression of response or assent
हुंगणे	स· क्रि·	1. नाकात ओढणे-ओढून पाहणे	सूघंना	to sniff
		2. वास घेणे	बास लेना	to smell
हुच्च	वि·	प्रतिष्ठा नसलेला बेभरंवशाचा	अदना, कमीना, आवारा	light and disreputable, vagrant
हुजर्या	पुं·	राजाचा खास व्यक्तिगत नोकर	हुजूरी, राजा का खास नौकर	a valet, a page
हुजूर	पुं·	1. सरकारी स्वारी, बडी असामी	सरकार, राजा या बड़ा आदमी	royal person, king or any great personage

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. दरबार	दरबार, इजलास	royal court
	अ·	समक्ष	हुज़ूर में, सामने	in the presence of
हुजूरपक्ष	पुं·	इंग्लंडातील राजाच्या बाजूचा सरदाराचा पक्ष	इंग्लैंड में टोरी पक्ष	the Tory party
हुजूरात	स्त्री·	खुद्द राजाच्या ताब्यातील खडी फौज	राजा के अधीन फौज	troops under the direct command of the king
हुज्जत	स्त्री·	बोलाचाली, झगडा, कचकच, वादावादी	हुज्जत, विवाद, दलील, बहस	wrangling
हुट हुट (-टी)	स्त्री·	1. उत्कंठा, उत्सुकता	उत्कंठा, उत्सुकता	impatience, eagerness
		2. हुरहुर	चिंता, बेचैनी, खटका	uneasiness, restlessness
		3. घाई, निकड	जल्दी, शीघ्रता	hurrying
हुडकणे	स· क्रि·	शोधणे, धुंडाळणे	ढूँढ़ना, खोजना	to search
हुडहुडी	स्त्री·	थंडीचा कंप	सिहरी, कँपकँपी, सिहरन	shivering of cold
हुडुत्	उद्· अ·	धुत् धिक्कारण्याचा-तिरस्काराचा शब्द	धत्	interjection of contempt or angry reproof
हुंडणावळ	स्त्री·	1. हुंडी वटविण्याचा बट्टा, बटाव	बट्टा, हुंडीकी दर	discount
		2. दलाली	दलाली	brokerage, broker's commission
हुंडा	पुं·	वधु पित्याकडून वराला दिली जाणारी रक्कम	दहेज, दायजा	money given by bride's father to the bridegroom at the marriage time

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हुंडारणे	स· क्रि·	जनावराने डोक्याने पुढच्या वस्तूला-प्राण्याला उडविणे	पशु का सिर से धक्का देकर उछालना	to push with the head and toss up (used of an animal)
हुंडी	स्त्री·	रक्कम आदा करण्याबद्दल दिलेले लेख, चेक	हुंडी, महाजनी	a cheque
हुंडेकरी	पुं·	दलाली घेऊन मालाची ने आण-करणारा दलाल	माल गोदाम से माल गाड़ी में पहुँचाने वाला दलाल	a carting agent
हुतात्मा	पुं·	थोर ध्येयाकरिता स्वत:चा ज्याने बळी दिला तो	हुतात्मा, शहीद	a martyr
हु(-हुं) दडणे	अ· क्रि·	1. खेळणे नाचणे, उड्या मारणे	नाचना, कूदना, खेलना	to play, to run about
		2. (जनावराने) शिंगांनी टक्कर देणे	सिर से टक्कर मारना (पशु का)	to push with the horns or head
हुद्दा	पुं·	1. अधिकाराचे पद 2. पदवी	ओहदा, अधिकार का पद पदवी	an office, a post title
हुद्देदार	पुं·	अधिकारी, पदाधिकारी	ओहदेदार, अफसर	an officer
हुन(न्न)र	पुं·	कलेचा-कसबाचा उद्योग, कारागिरी	हुनर, कला, फन, शिल्प, कारीगरी, दस्तकारी	art, craft, skill
हुंदका	पुं·	दबलेले रडे, दबलेल्या रड्याचा स्फोट	सिसकी	a sob
हुबेहूब	वि·	जसाच्या तसा, अगदी अमक्या सारखा	हूबहू, बिलकुल-के जैसा	closely resembling
हुंब	वि·	1. दांडगट 2. अडाणी, गांवढळ	मुस्टंडा, उजड्ड अनाड़ी, गँवार	rough and robust ignorant, rustic
हुरडा	पुं·	कोवळ्या ज्वारी इ· चे भाजलेले दाणे	होला	mature grains parched

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हरमुज	स्त्री·	कावे सारखी एक लाल रंगाची माती	एक प्रकार की गेरू	a kind of red earth
हुररे, हुर्रेवडी	स्त्री·	फ्जीती, हुर्यो	तुक्का फजीहत	a censure and disgrace
हुरहुर	स्त्री·	चिंता, अस्वस्थता, बेचैनी	चिंता, बेचैनी	anxiety, uneasiness
हुरळणे	अ· क्रि·	भारून जाणे, भुलणे	मोहित होना, अभिभूत होना	to be enchanted,-charmed
हुरूप	पुं·	उत्साह, उमेद	उत्साह, उमंग	high spirits, enthusiasm
हुर्यो	पुं·	'हुररे' पाहा	दे· 'हुररे'	vide 'हुररे'
हुलकावणी	स्त्री·	झुकांडी	चकमा, भुलावा, झाँसा	a dodge, a trickery
हुलगा	पुं·	एक हलके धान्य	कुलथी	vetch
हुल्लड	स्त्री·	आरडाओरड, दंगल	हुल्लड़, शोरगुल, हो-हल्ला	an uproar, tumult, general disturbance
हुशार	वि·	1. जाणता, बुद्धिमान्	होशियार, बुद्धिमान्	clever, intelligent
		2. तरतरीत, चलाख	चालाक	smart, sharp
		3. सावध, शुद्धी आलेला	होश में आया हुआ	come to senses, become conscious
		4. सावध, जागरूक, दक्ष	सचेत, सावधान, खबरदार	alert, headful, watchful
हुशारी	स्त्री·	1. बुद्धी, शहाणपणा, चाणाक्षपणा	होशियारी, बुद्धिमानी	intelligence, sharpness, smartness
		2. सावधानी, दक्षता	सावधानी, जागृती, सजगता	advertance, headfulness
		3. चलाखपणा, तरतरी	चालाकी, ताजगी	briskness, freshness, liveliness

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हुसकणे, हुसकावणे	स· क्रि·	हाकलून लावणे, काढून टाकणे	निकाल देना, भगा देना	to dismiss, to drive away
हुळहुळणे	अ· क्रि·	नाजूक किंवा दुखर्या कातडीला चरचरल्या सारखे किंवा खाजल्या सारखे होणे	चुनचुनाना, सुरसुराना	to feel a burning or crawling sensation
हूक	स्त्री·	1. कमरेची उसणा	हूक, कमर की कसक/टीस	sharp and shooting pain in the waist
		2. कोल्हेकुई	हुआँ	cry of jackal
		3. अफवा, वदंता, आवई	अफवाह	rumour, a flying report
हूक	पुं·	आकड्याचा खिळा	अँकड़ी, कँटिया	a hook
हूड	वि·	खोडकर, अचपळ	नटखट, शरारती	naughty, mischievous
हून	अ·	1. पासून	से	from
		2. पेक्षा	से, की अपेक्षा	than
हूल	स्त्री·	1. 'हूक (3)' पाहा	दे· 'हूक (3)'	vide 'हूक (3)'
		2. 'हुल्लड़' पाहा	दे· 'हुल्लड़'	vide 'हुल्लड़'
		3. 'हुलकावणी' पाहा	दे· 'हुलकावणी'	vide 'हुलकावणी'
हृदय	न·	1. माणसाच्या छातीच्या डावीकडे असणारा रक्त शुद्ध करून शरीरास पुरविणारा अवयव, काळीज	हृदय	the heart, the blood purifying physical limb of an animal
	न·	2. भावनेच्या उगमाचे मानलेले स्थान, अंत:करण	हृदय, अंत:करण, दिल, भावना का उद्‌म स्थान	heart, the seat of feeling

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हृदयंगम	वि·	मनाला लाविणारा, सुंदर, मनोहर	सुंदर, मनोहर	pleasant, agreeable
हृदयपरिवर्तन	न·	अंत:करणात पालट	हृदय परिवर्तन	change of heart
हृदयविकार	पुं·	हृदयाचा रोग	दिल का दौरा, हृदयरोग	heart-disease
हृदयशून्य	वि·	1. भावनाशून्य-हीन, निष्ठुर	हृदयशून्य/हीन, निष्ठुर	merciless, pitiless
		2. कोरडा, अरसिक	नीरस, शुष्क, अरसिक	devoid of interest
हृद्यगत	न·	मनातली गोष्ट	दिल की बात	mind, the innermost feelings
हृद्रोग	पुं·	1. हृदयाचा रोग-विकार	दिल का दौरा	heart disease
		2. अतिशय काळजी, घोर, चिंता	लगातार लगी चिंता, बेचैनी	constant anxiety, solicitude
हृष्पुष्ट	वि·	1. पुष्ट आणि प्रसन्न	पुष्ट और प्रसन्न	hale and hearty
		2. धट्टाकट्टा, धष्टपुष्ट	हृष्ट पुष्ट, हट्टाकट्टा, तगड़ा	stout and sturdy
हेकट (-ड)	वि·	दुराग्रही, हट्टी, एक्कल्ली	दुराग्रही, हठीला, हठी	stubborn, dogged, mulish
हेका	पुं·	हट्ट, आग्रह	हठ, जिद्द	doggedness, obstinacy
हेकेखोर	पुं·	'हेकट' पाहा	दे· 'हेकट'	vide 'हेकट'
हेंगाडा	वि·	1. वेडाविद्रा, विद्रूप	बदसूरत, भद्दा, बदशकल	ugly, monstrous
		2. मूर्ख, अडाणी, गांवढळ	मूर्ख, अनाडी, गँवार, बेशऊर, उजड्ड	dull, heavy, stupid
		3. हट्टी, दुराग्रही	हठी, दुराग्रही	obstinate, dogged, mulish
हेंगाडमत	न·	अडाणी मत	गँवार बुद्धि	coarse understanding

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हेजीब	पुं·	वकील, राजदूत	राजदूत, वकील, राजप्रतिनिधि	an ambassador
हेटकरी	पुं·	तळकोकणचा रहिवासी	दक्षिण कोंकण का निवासी	an inhabitant of Konkan
हेटाळणी	स्त्री·	तिरस्काराची वागणूक, अवहेलना, टवाळी	हेठी, मानहानि, तुच्छता, उपहास, ताना	reviling, contemptuous treatment
हेटाळणे	स· क्रि·	धिक्कारणे, तिरस्काराने वागविणे	धिक्कारना, तुच्छता से बरतना, उपहास करना	to vituperate, to treat contemptuously, to deride
हेड	स्त्री·	विकावयास काढलेल्या गुरांचा तांडा	बेचने के लिये लिया जानेवाला जानवरों का झुंड	a drove (of cattle)
हेड्या	पुं·	1. ढोरांची खरेदी विक्री करणारा 2. पुरता माहितगार-धूर्त माणूस	गाय-भैंस आदि पशुओं की खरीद-बेची करने वाला पूरा जानकार आदमी	a drover man shrewd and well-aquainted with local conditions
हेतू	पुं·	1. उद्देश 2. निमित्त, कारण 3. बेत 4. इच्छा, मनीषा	उद्देश्य, लक्ष्य, मकसद कारण, सबब मन्सूबा इच्छा	intention, object reason, ground design desire, wish
हेत्वाभास	पुं·	भ्रमाने वाटणारा हेतू, असा हेतू की जो कार्याचे कारण नसून ही कारणा प्रमाणे भासतो	हेत्वाभास	a fallacious semblance of reason or argument, a false reason assigned
हेंदकळणे	अ· क्रि·	'हिंदकळणे' पाहा	दे· 'हिंदकळणे'	vide 'हिंदकळणे'

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हेमंत	पुं·	मार्गशीर्ष व पौष मिळून होणारा ऋतु	हेमंत	cold season occurring about November-December
हेर	पुं·	गुप्तपणे बातमी काढणारा, टेहळणी करणारा	गुप्तचर, भेदिया, जासूस	a spy, a scout, an emissary togather intelligence
हेरणे	स· क्रि·	टेहळणे, बारीक नजर ठेवणे	टोह लेना	to spy, to survey curicusly and minutely
हेल	पुं·	1. गाताना वा बोलताना काढला जाणारा लांबट सूर	गाने-बोलने में सुर खींचना	a loud and prolonged tune in singing or talking
		2. ओझे वाहण्याचा धंदा	बोझ ढोने का धंधा	business of carrying burdens
		3. गाडी भारा (कडबा, लाकडे इ· चा·)	एक गाड़ी का भार	a cart load
हेलकरी	पुं·	डोक्यावर बोजा घेऊन जाण्याचा धंदाकरणारा हमाल	बोझ या भार ढोनेवाला कुली	a porter, a coolie
हेलकावा	पुं·	1. (नावेची, पाण्याची) मागेपुढे होण्याची क्रिया, आंदोनल	(पानी, नाव आदि की) आगे पीछे होने की क्रिया, डोल	wave, Vacillating
		2. मनाची अस्थिरता	ढोल, अनिश्चय	wavering, vacillating
हेलकावणे	अ· क्रि·	1. मागे पुढेहोणे, डोलणे	आगेपीछे होना, डोलना	to toss and roll, to undulate

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
		2. धक्का खाणे, आचका खाणे	धक्का खाना	to receive a shock
		3. मन अस्थिर-होणे, निश्चय न होणे	निश्चय न होना, अस्थिर/चंचल होना	to waver, to vacillate, to be unresolute
हेलपाटा	पुं·	फुकट खेप	व्यर्थ का चक्कर/फेरा	a fruitless trip
हेला	पुं·	तरुण रेडा	जवान भैंसा	a young buffalo (male)
हेलावणे	अ· क्रि·	कळवळणे, हृदय उचंबळणे अंतःकरण, खालीवर होणे	तरस/रहम आना, करुणायुक्त होना, पसीजना	to be compassionate, to yearn with pity
हेवा	पुं·	मत्सर	ईर्ष्या, मत्सर	envy
हेवादावा	पुं	शत्रुत्व, वैर	अदावत, दुश्मनी	enmity
हेळ	स्त्री·	1. गुरांची पाणी पिण्याची टाकी	ढोरों का पानी पीने का हौज, टाँकी	a small tank made for cattle
		2. ओढ्यात काढलेला झरा	नाले में खोदा हुआ सोता	a spring dug in a dry stream
हेळणा	स्त्री·	अवहेलना, तिटकारा, उपेक्षा	अवहेलना, तिरस्कार, उपेक्षा	disdain, contempt
हेळसांड	स्त्री·	उपेक्षा, दुर्लक्ष, हयगय	उपेक्षा, लापरवाही, ढिलाई	negligence. carelessness
हेळीमेळी	स्त्री·	घरोबा, स्नेह संबंध	घनिष्ठता, मित्रता, भाईचारा	intimacy, closeness
हैजा	पुं·	हागवणीची साथ, पटकी	हैजा	cholera
हैदोस	पुं·	धांगडधिंगा, गोंधळ	हुल्लड़, हुड़दंग, अधम	tumult, uproar, commotion
हैराण	वि·	त्रस्त, पीड़ित	हैरान, परेशान	harassed, bothered, worried

मराठी शब्द	व्या· को·	मराठी अर्थ	हिंदी पर्याय	अंग्रेज़ी पर्याय
हैवान	पुं·	पशू	हैवान, पशु	a beast
हो	अ·	1. हां, होय (संमतिदर्शक उद्‌गार) 2. 'थांब' दर्शविणारा उद्‌गार	हाँ, जी हाँ 'रुक जाओ'	utterance expressing consent utterance directing to stop
होकायंत्र	न·	दिशादर्शक यंत्र, उत्तरध्रुव दाखविणारे यंत्र	दिशादर्शक यंत्र, कुतुबनुमा	a compass
होड	स्त्री·	1. पैज 2. शर्यत, चढाओढ	होड़, बाजी, शर्त होड़, चढ़ा ऊपरी, प्रतिस्पर्धा	a bet, a wages compeietion, race
होडके	न·	लहानशी होडी	डोंगी, किश्ती	a small boat
होडी	स्त्री·	नाव, मचवा	किश्ती, नाव, मछवा	a boat
होणारे	न·	भविष्य, घडणारे ते	होनहार	the inevitable destiny
होणे	अ· क्रि·	1. अस्तित्वात येणे 2. बनणे, तयार होणे, निर्माण होणे 3. घडणे	होना, अस्तित्व में आना बनना, निर्मित होना, तैयार होना घटित होना	to be, to become, to come into existence to be made, to be manufactured/ prepared to come to pass, to take place, to occur
होतकरू	वि·	बनत जाणारा, ज्याच्या विषयी आशा बाळगता येईल असा	होनहार	promising
होन	पुं·	जुने सोन्याचे नाणे	अशरफी	an old gold- coin
होमणे	स· क्रि·	अग्नीत आहुती देणे, अग्नीत टाकणे, जाळणे	अग्नि में आहुति डालना, अग्नि में डालना, जलाना	to offer oblation to fire, to put into fire, to burn

मराठी-हिंदी-अंग्रेज़ी संख्या व अंक

मराठी	हिंदी	अंक	अंग्रेज़ी	अंक
एक	एक	१	one	1
दोन	दो	२	two	2
तीन	तीन	३	three	3
चार	चार	४	four	4
पाच	पाँच	५	five	5
सहा	छः	६	six	6
सात	सात	७	seven	7
आठ	आठ	८	eight	8
नऊ	नौ	९	nine	9
दहा	दस	१०	ten	10
अकरा	ग्यारह	११	eleven	11
बारा	बारह	१२	twelve	12
तेरा	तेरह	१३	thirteen	13
चौदा	चौदह	१४	fourteen	14
पंधरा	पंद्रह	१५	fifteen	15
सोळा	सोलह	१६	sixteen	16
सतरा	सत्रह	१७	seventeen	17
अठरा	अठारह	१८	eighteen	18
एकोणीस	उन्नीस	१९	nineteen	19
वीस	बीस	२०	twenty	20
एकवीस	इक्कीस	२१	twenty one	21

मराठी	हिंदी	अंक	अंग्रेज़ी	अंक
बावीस	बाईस	२२	twenty two	22
तेवीस	तेईस	२३	twenty three	23
चोवीस	चौबीस	२४	twenty four	24
पंचवीस	पच्चीस	२५	twenty five	25
सव्वीस	छब्बीस	२६	twenty six	26
सत्तावीस	सत्ताईस	२७	twenty seven	27
अठ्ठावीस	अट्ठाईस	२८	twenty eight	28
एकोणतीस	उन्तीस	२९	twenty nine	29
तीस	तीस	३०	thirty	30
एकतीस	एकत्तीस	३१	thirty one	31
बत्तीस	बत्तीस	३२	thirty two	32
तेहतीस	तेंतीस	३३	thirty three	33
चौतीस	चौंतीस	३४	thirty four	34
पस्तीस	पैंतीस	३५	thirty five	35
छत्तीस	छत्तीस	३६	thirty six	36
सदतीस	सैंतीस	३७	thirty seven	37
अडतीस	अड़तीस	३८	thirty eight	38
एकोणचाळीस	उनचालीस	३९	thirty nine	39
चाळीस	चालीस	४०	forty	40
एकेचाळीस	इकतालीस	४१	forty one	41
बेचाळीस	बयालीस	४२	forty two	42

मराठी	हिंदी	अंक	अंग्रेज़ी	अंक
त्रेचाळीस	तेंतालीस	४३	forty three	43
चव्वेचाळीस	चवालीस	४४	forty four	44
पंचेचाळीस	पैंतालीस	४५	forty five	45
सेहेचाळीस	छियालीस	४६	forty six	46
सत्तेचाळीस	सैंतालीस	४७	forty seven	47
अठ्ठेचाळीस	अढ़तालीस	४८	forty eight	48
एकोणपन्नास	उनंचास	४९	forty nine	49
पन्नास	पचास	५०	fifty	50
एकावन्न	इक्यावन	५१	fifty one	51
बावन्न	बावन	५२	fifty two	52
त्रेपन्न	तिरपन	५३	fifty three	53
चौपन्न	चौवन	५४	fifty four	54
पंचावन्न	पचपन्न	५५	fifty five	55
छप्पन्न	छप्पन	५६	fifty six	56
सत्तावन	सत्तावन	५७	fifty seven	57
अठ्ठावन्न	अट्ठावन	५८	fifty eight	58
एकोणसाठ	उनसठ	५९	fifty nine	59
साठ	साठ	६०	sixty	60
एकसष्ट	इकसठ	६१	sixty one	61
बासष्ट	बासठ	६२	sixty two	62
त्रेसष्ट	तिरेसठ	६३	sixty three	63

मराठी	हिंदी	अंक	अंग्रेज़ी	अंक
चौसष्ट	चौंसठ	६४	sixty four	64
पासष्ट	पैंसठ	६५	sixty five	65
सहासष्ट	छियासठ	६६	sixty six	66
सदुसष्ट	सड़सठ	६७	sixty seven	67
अडुसष्ट	अड़सठ	६८	sixty eight	68
एकोणसत्तर	उनहत्तर	६९	sixty nine	69
सत्तर	सत्तर	७०	seventy	70
एकाहत्तर	इकहत्तर	७१	seventy one	71
बाहात्तर	बहत्तर	७२	seventy two	72
त्र्याहात्तर	तिहत्तर	७३	seventy three	73
चौर्‍याहत्तर	चौहत्तर	७४	seventy four	74
पंच्याहत्तर	पचहत्तर	७५	seventy five	75
शहाहत्तर	छिहत्तर	७६	seventy six	76
सत्याहत्तर	सतहत्तर	७७	seventy seven	77
अठ्ठ्याहत्तर	अठहत्तर	७८	seventy eight	78
एकोणऐंशी	उन्नासी	७९	seventy nine	79
ऐंशी	अस्सी	८०	eighty	80
एक्याऐंशी	इक्यासी	८१	eighty one	81
ब्याऐंशी	बियासी	८२	eighty two	82
त्र्याऐंशी	तिरासी	८३	eighty three	83
चौर्‍याऐंशी	चौरासी	८४	eighty four	84

मराठी	हिंदी	अंक	अंग्रेज़ी	अंक
पंच्याऐंशी	पचासी	८५	eighty five	85
शहाऐंशी	छियासी	८६	eighty six	86
सत्याऐंशी	सतासी	८७	eighty seven	87
अठ्ठयाऐंशी	अट्ठासी	८८	eighty eight	88
एकोणनव्वद	नवासी	८९	eighty nine	89
नव्वद	नव्वे	९०	ninety	90
एक्क्याण्णव	इक्यानवे	९१	ninety one	91
ब्याण्णव	ब्यानवे	९२	ninety two	92
त्र्याण्णव	तिरानवे	९३	ninety three	93
चौर्याण्णव	चौरानवे	९४	ninety four	94
पंच्याण्णव	पचानवे	९५	ninety five	95
शहाण्णव	छियानवे	९६	ninety six	96
सत्याण्णाव	सत्तानवे	९७	ninety seven	97
अठ्ठयाण्णव	अट्ठानवे	९८	ninety eight	98
नव्याण्णव	निनाबे	९९	ninety nine	99
शंभर	सौ	१००	hundred	100
एकशे एक	एक सौ एक	१०१	hundred and one	101
दोन शे	दो सौ	२००	two hundred	200
हजार	हजार	१०००	thousand	1000
लाख	लाख, लक्ष	१०००००	a lakh	100000

केंद्रीय हिंदी निदेशालय (अनुसंधान और संदर्भ ब्यूरो)
द्वारा प्रकाशित/प्रकाशनाधीन कोश

प्रकाशित

- भारतीय भाषा कोश
- तत्सम शब्द कोश

द्विभाषा कोश :

- उर्दू-हिंदी
- उड़िया-हिंदी
- मलयालम-हिंदी
- हिंदी-गुजराती
- हिंदी-सिंधी
- हिंदी-उर्दू
- हिंदी-मराठी
- हिंदी-असमिया
- हिंदी-तमिल
- हिंदी-तेलुगु
- हिंदी-मलयालम
- हिंदी-उड़िया
- हिंदी-कश्मीरी

- हिंदी-स्पेनी
- हिंदी-अरबी
- हिंदी-फ्रांसीसी
- हिंदी-चीनी
- चेक-हिंदी

त्रिभाषा कोश:

- हिंदी-गुजराती-अंग्रेज़ी
- हिंदी-कश्मीरी-अग्रेज़ी
- हिंदी-कन्नड-अंग्रेज़ी
- हिंदी-तमिल-अंग्रेज़ी
- हिंदी-मलयालम-अंग्रेज़ी
- हिंदी-बंगला-अंग्रेज़ी
- हिंदी-पंजाबी-अंग्रेज़ी
- हिंदी-मराठी-अंग्रेज़ी
- हिंदी-सिंधी-अंग्रेज़ी
- हिंदी-असमिया-अंग्रेज़ी
- गुजराती-हिंदी-अंग्रेज़ी
- तमिल-हिंदी-अंग्रेज़ी
- मराठी-हिंदी-अग्रेज़ी

वार्तालाप पुस्तिकाएं :

- हिंदी-कश्मीरी (प्रकाशित)
- हिंदी-असमिया (प्रकाशित)
- हिंदी-कन्नड
- हिंदी-तेलुगु
- हिंदी-चेक